පාලි හුරුව කියවීම් පොත

කඩිනම් පාලි පාඨමාලාවට සහභාගීවන ශිෂ්‍යයනට නොමිලේ බෙදාදීම සදහාය.

මෙම පරිවර්ථනය "පාලි හුරුව" පාඨමාලාවට අදාල ලෙස, පාලි භාෂාව පිලිබඳ සරල හුරුවක් ලබාදීම සදහා සිදුකර ඇත. මෙහි සන්ධි සමාස පදයන් වෙන්කිරීම පාලි ව්‍යාකරනානුකූලව සිදුකර නොමැත. එමනිසා මෙම පරිවර්ථනය කිසිදු විභාගයකට භාවිතාකල නොහැක. මෙය ශ්‍රාස්ත්‍රීය නිබන්ධනයක් ලෙස නොසලකන්න

පාඨමාලාව පොත් තුනකින් සැකසීඇත.

1. පාලි හුරුව පොත
2. පාලි හුරුව කියවීම් පොත
3. පාලිහුරුව වන්දනා පොත

\# පටිගත පාඩම් මාලාව

පූජ්‍ය බළංගොඩ ඤාණවිහාරි හිමි.

පිං කැමතියෝ මෙම පොත් තුන මුද්‍රණයකර නොමිලේ බෙදා දෙත්වා !!!

01	සුන්දරී පරිබ්බාජිකාවගේ කථාව	05
02	කුම්භඝෝසක සිටුගේ කථාව	13
03	මහධන සිටුපුතාගේ කථාව	30
04	ගංඟාරෝහන පූජාව	39
05	ඝෝෂක සිටුපුතාගේ කථාව	64
06	ජාතක අට්ඨකථා නිධානය (ගාථා කියවීමේ හුරුවසඳහා)	105
07	නිධාන කථාව (ගාථා කියවීමේ හුරුවසඳහා)	109
08	දූරේනිධාන කථාව (ගාථා කියවීමේ හුරුවසඳහා)	111
09	සුමේධ තාපස කථාව (ගාථා කියවීමේ හුරුවසඳහා)	114
10	මහබෝසතුන් බුදුවරුහමුවේ විවරණ ගැනීම	210
11	අවිදූරේ නිධාන කථාව	250
12	චූල සීහනාද සූත්‍රය	352
13	මිලිඳු නාගසේන පැනවිසඳුම්	372

මෙම පරිවර්ථනය කියවීමේ දී . . .

1. **පාලි හරුව පොත** දෙතුන්පාරක්වත් කියවා තිබීම වැදගත්ය
2. සන්ධි විසන්ධිකරඇති තැන්වලදී අවධානයෙන් කියවන්න
3. පාලි එක්වචනයකට සිංහල අර්ථ කිහිපයක් යොදාඇති තැන්වලදී අවධානයෙන් කියවන්න (. . . / ... /.)
4. තද කලු අකුරින් හා ඉරි ඇඳි පාලි වචන හා අකුරු වල සිංහල අර්ථ ඊටගැලපෙන තැන කලු අකුරින් හා ඉරි ඇඳ දක්වා ඇත
5. පාලි ප්‍රකෘති කථනයන් සිංහලයට හැරවීමේ දී කියවන භාෂාවෙන් හෝ ලියන භාෂාවෙන් හෝ ඒ දෙකෙන්ම හෝ සිදුකර ඇත
6. සමහර පාලි වචනයන්ට අර්ථවශයෙන් ගැලපෙන සිංහල වචන නොමැත, එවැනි තැනිවලදී අර්ථයට ගැලපෙනසේ පරිවර්ථනය සිදුකරඇත
7. සම්ප්‍රධායික පාලි වාක්‍යය රටාවලට ගැලපෙන සිංහල වාක්‍යය රටා යොදා ඇත, එවැනි තැන්වලදී වචනයෙන් වචනය පාලි සිංහලයට හැරවිය නොහැක.
8. ආදුනිකයන්ගේ පහසුව පිණිස, සිංහල අර්ථ (භාවාර්ථ) සැපයීමේදී බොහෝදුරට පාලි වචනයෙන් වචනයට ගැලපෙනසේ අර්ථදීමට උත්සහකරඇත, විස්තරවශයෙන් හෝ සිංහල භාෂාවට ගැලපෙන රසවත් ආකාරයට හෝ අර්ථදීමට උත්ගහකර නොමහැත.

9.පාලි උච්චාරණය

පාලියේදී යන අකුර "ඔ" "එ"ු දෙක සිංහල භාෂාවේ මෙන් "ඕ" "ඒ"<u>දීර්ඝව ඇද කියනු ලැබේ</u>යන අකුර "ඔ" "එ" නමුත් .ු දෙක බැඳි අකුරකට හෝ අල් අකුරකට හෝ මුලින් ඇති විට <u>නොඇද කියනු ලැබේ</u>මෙම ප) .ොත්ේ බොහෝ අවස්ථාවල දීර්ඝව කියයුතු තැන්වල අල් අකුරු දක්වා ඇතඑස .ෙ නොමැති තැන්වලදී මෙම නීතිය භාවිතා කලයුතුය(.

10.බැඳි අකුරකට මුලින් ඇති කොම්බුව "ෙ"බැඳි අකුරේ දෙවන අකුර සදහාය.

ධමෙමා → ධම්මෝ අසෙසා → අස්සෝ

1. සුන්දරීපරිබ්බාජිකාවත්ථු (සුන්දරී පරිබ්බාජිකාවගේ කථාව)

• තස්මිං සමයේ භගවතො කිර භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ච පඤ්චන්නං මහානදීනං මහොඝසදිසෙ ලාභසක්කාරෙ උප්පන්නෙ හතලාභසක්කාරා අඤ්ඤතිත්ථියා [සූරිය+උග්ගමනකාලෙ] සූරියුග්ගමනකාලෙ ඛජ්ජොපනකා විය නිප්පභා හුත්වා එකතො සන්නිපතිත්වා මන්තයිංසු.

★ තස්මිං සමයේ භගවතො කිර (එසමයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වනාහි) භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ච (භික්ෂු සංඝයාට ද) පඤ්චන්නං මහානදීනං (පඤ්ච මහා ගංඟාවන්ගේ) මහොඝ-සදිසෙ (මහා සැඩපහර මෙන්) ලාභසක්කාරෙ උප්පන්නෙ (ලාභසත්කාර උපන්කල්හි) හත-ලාභසක්කාරා (නැසුනු ලාභසත්කාර ඇති) අඤ්ඤ-තිත්ථියා (අන්‍යය ආගමිකයන්) [සූරිය+උග්ගමනකාලෙ] සූරියුග්ගමනකාලෙ (හිරු උදාවන කල) ඛජ්ජොපනකා විය (කණාමැදිරියන් මෙන්) නිප්පභා හුත්වා (නිෂ්ප්‍රභා වී/ බලබිඳී) එකතො සන්නිපතිත්වා මන්තයිංසු (එකට රැස්වී සාකච්ඡාකලහ)

☞ එසමයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ද භික්ෂු සංඝයාට ද පඤ්ච මහා ගංඟාවන්ගේ මහා සැඩපහර මෙන් ලාභසත්කාර උපන්කල්හි, නැසුනු ලාභසත්කාර ඇති අන්‍යය ආගමිකයන්, හිරු උදාවන කල කණාමැදිරියන් මෙන් නිෂ්ප්‍රභා වී- බලබිඳී එකට රැස්වී සාකච්ඡාකලහ.

• ‘‘මයං සමණස්ස ගොතමස්ස උප්පන්නකාලතො පට්ඨාය හතලාභසක්කාරා, න නො කොචි [අත්ථිභාවං+අපි] අත්ථිභාවම්පි ජානාති, කෙන නු ඛො සද්ධිං එකතො හුත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස අවණ්ණං උප්පාදෙත්වා [ලාභසක්කාරං+අස්ස] ලාභසක්කාරමස්ස අන්තරධාපෙය්‍යාමා’’ති.

★ ‘‘මයං සමණස්ස ගොතමස්ස (අපි ශ්‍රමණ ගෞතමයන්) උප්පන්න-කාලතො පට්ඨාය (උපන් කාලයේ පටන්) හතලාභසක්කාරා (නැසුනු ලාභසත්කාර ඇත්තෝය) <u>න</u> නො (අපව) කොචි (කිසිවෙක්) [අත්ථිභාවං+අපි] අත්ථිභාවම්පි (ඇතිබව වත්) ජානාති (<u>නො</u> දනියි), කෙන නු ඛො සද්ධිං (කාත් සමග) එකතො හුත්වා (එකතුවී) සමණස්ස ගොතමස්ස (ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ) අවණ්ණං උප්පාදෙත්වා (අගුණ උපදවා) [ලාභසක්කාරං+අස්ස] ලාභසක්කාරමස්ස (ලාභසත්කාර ඔහුගේ) අන්තරධාපෙය්‍යාමා’’ති (අතුරුදහන් කරවන්නෙමුද යැයි)

☞ ‘‘අපි ශ්‍රමණ ගෞතමයන් උපන් කාලයේ පටන් නැසුනු ලාභසත්කාර ඇත්තෝය. කිසිවෙක් අපව ඇතිබව වත් නො දනියි. කාත් සමග එකතුවී ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ අගුණ උපදවා ඔහුගේ ලාභසත්කාර අතුරුදහන් කරවන්නෙමු ද’’ යැයි

• අථ නෙසං එතදහොසි – ‘‘සුන්දරියා සද්ධිං එකතො හුත්වා සක්කුණිස්සාමා’’ති. තෙ එකදිවසං සුන්දරිං තිත්ථියාරාමං පවිසිත්වා වන්දිත්වා ඨිතං [න+ආලපිංසු] නාලපිංසු. සා පුනප්පුනං [සල්ලපන්ති+අපි] සල්ලපන්තීපි පටිවචනං අලභිත්වා ‘‘අපි [පන+අය්‍යා] පනය්‍යා, කෙනචි විහෙඨිතත්ථා’’ති පුච්ඡි.

★ අථ නෙසං එතදහොසි (ඉක්බිත් ඔවුන්ට මෙසේ සිතිනි) ‘‘සුන්දරියා සද්ධිං එකතො හුත්වා (සුන්දරී සමග එක්වී) සක්කුණිස්සාමා’’ති (හැකිවන්නෙමු/ පුලුවන්වෙයි) තෙ එකදිවසං (ඔවුන් එක්දිනක්) සුන්දරිං තිත්ථියාරාමං පවිසිත්වා (සුන්දරියට තීර්තාරාමයට ඇතුලුව) වන්දිත්වා ඨිතං (වැඳ සිටින) [න+ආලපිංසු] නාලපිංසු (කථා නොකලාහ.) සා පුනප්පුනං (ඇය නැවත නැවත) [සල්ලපන්ති+අපි] සල්ලපන්තීපි (කථාකරද්දී ත්) පටිවචනං අලභිත්වා (ප්‍රතිවදන් / පිලිතුරු නොලැබී) ‘‘අපි [පන+අය්‍යා] පනය්‍යා (ආර්යන් වහන්සේලා) කෙනචි (කිසිවෙකු විසින්) විහෙඨිතත්ථා’’ති (වෙහෙසට පත්කලේද යැයි) පුච්ඡි (ඇසීය)

☞ ඉක්බිත් ඔවුන්ට මෙසේ සිතිනි "සුන්දරී සමග එක්වී පුලුවන්වෙයි" ඔවුන් එක්දිනක් තීර්තාරාමයට ඇතුලුව වැඳ සිටින සුන්දරියට කථා නොකලාහ. ඇය නැවත නැවත කථාකරද්දීත් පිලිතුරු නොලැබී "කිසිවෙකු විසින් ආර්යන් වහන්සේලාව වෙහෙසට පත්කලාද" යැයි ඇසීය.

• ''කිං, භගිනි, සමණං ගොතමං අම්හෙ විහෙඨෙත්වා හතලාභසක්කාරෙ කත්වා විචරන්තං න පස්සසී''ති? ''මයා එත්ථ කිං කාතුං වට්ටතී''ති? ''ත්වං [ඛො+අසි] ඛොසි, භගිනි, අභිරූපා සොභග්ගප්පත්තා, සමණස්ස ගොතමස්ස අයසං ආරොපෙත්වා මහාජනං තව කථං ගාහාපෙත්වා හතලාභසක්කාරං කරොහී''ති.

★ ''කිං, භගිනි, (කිමෙක්ද නැගනිය) සමණං ගොතමං අම්හෙ විහෙඨෙත්වා (ශ්‍රමණ ගෞතමයන් අපව වෙහෙසවා) හතලාභසක්කාරෙ කත්වා (නැසුනු ලාභසත්කාර ඇත්තන්කර/ ලාභසත්කාර නැතිකර) විචරන්තං (සැරිසරන) න පස්සසී''ති? (නො දක්නේද ?/ ජේනනැද්ද?) ''මයා එත්ථ (මා විසින් මෙහි) කිං කාතුං වට්ටතී''ති? (කුමක් කිරීම සුදුසු ද?) ''ත්වං [ඛො+අසි] ඛොසි (ඔබ වෙයි), භගිනි (නැගනිය), අභිරූපා (මනාරූඇති) සොභග්ගප්පත්තා (සෝභාවෙන් අගතැන්පත්ය) [රූපසෝභාවෙන් අග්‍ර තැනැත්තියක්] සමණස්ස ගොතමස්ස (ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ) අයසං ආරොපෙත්වා (අගුණ පතුරුවා) මහාජනං (මහජනයාට) තව කථං ගාහාපෙත්වා (ඔබේ කථාව පිළිගන්නවා) හතලාභසක්කාරං (නැසුනු ලාභසත්කාර ඇත්තෙක්/ ලාභසත්කාර නැත්තෙක්) කරොහී''ති (කරන්න යැයි)

☞ "කිමෙක්ද නැගනිය අපව වෙහෙසවා ලාභසත්කාර නැතිකර සැරිසරන ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ව ජේනනැද්ද?" "මම මෙහි කුමක් කිරීම සුදුසු ද?" "නැගනිය ඔබ රූපසෝභාවෙන් අග්‍ර තැනැත්තියක් වෙයි. ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ අගුණ පතුරුවා මහජනයාට ඔබේ කථාව පිළිගන්නවා ලාභසත්කාර නැත්තෙක් කරන්න" යැයි කීය.

• සා තං සුත්වා ''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡිත්වා පක්කන්තා තතො පට්ඨාය මාලාගන්ධවිලෙපනකප්පූරකටුකඵලාදීනි ගහෙත්වා සායං මහාජනස්ස සත්ථු ධම්මදෙසනං සුත්වා නගරං පවිසනකාලෙ [ජෙතවන+අභිමුඛී] ජෙතවනාභිමුඛී ගච්ඡති, ''කහං ගච්ඡසී''ති ච පුට්ඨා ''සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකං ගමිස්සාමි, [අහං+හි] අහඤ්හි තෙන සද්ධිං එකගන්ධකුටියං වසාමී''ති වත්වා

★ සා තං සුත්වා (ඈ එය අසා) ''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡිත්වා (හොදයි යැයි පිළිගෙන) පක්කන්තා (ගියාය) තතො පට්ඨාය (එතැන් පටන්) මාලා-ගන්ධ-විලෙපන-කප්පූර-කටුකඵලාදීනි (මල් සුවඳ විලවුන් කපුරු සුවඳකුඩු) ගහෙත්වා (ගෙන) සායං මහාජනස්ස (සවස මහජනයා) සත්ථු ධම්මදෙසනං සුත්වා (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ දහම්දෙසුම අසා) නගරං පවිසනකාලෙ (නගරයට ඇතුලුවන වේලාවේ) [ජෙතවන+අභිමුඛී] ජෙතවනාභිමුඛී ගච්ඡති (ජේතවනාරාමයට මුහුණලා යයි) ''කහං ගච්ඡසී''ති (කොහෙද යන්නෙ යැයි) ච පුට්ඨා (ඇසූකල ද) ''සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකං ගමිස්සාමි (ශ්‍රමණ ගෞතමයන් ලගට යන්නෙමි), [අහං+හි] අහඤ්හි (මම වනාහි) තෙන සද්ධිං (ඔහු සමග) එකගන්ධකුටියං (එක සඳුන්කුටියෙ) වසාමී''ති වත්වා (වසමි යැයි කියා)

☞ ඈ එය අසා "හොදයි" යැයි පිළිගෙන ගියාය. එතැන් පටන් සුවඳමල්, විලවුන්, කපුරු, සුවඳකුඩු ගෙන, සවස මහජනයා ශාස්තෘන් වහන්සේගේ දහම්දෙසුම අසා නගරයට ඇතුලුවන වේලාවේ ජේතවනාරාමයට මුහුණලා යයි. "කොහෙද යන්නෙ" යැයි ඇසූකල ද "ශ්‍රමණ ගෞතමයන් ලගට යනව. මම ඔහු සමග එක සඳුන්කුටියෙ වසමි" යැයි කියා

• අඤ්ඤතරස්මිං තිත්ථියාරාමෙ වසිත්වා පාතොව ජෙතවනමග්ගං ඔතරිත්වා [නගර+අභිමුඛී] නගරාභිමුඛී ආගච්ඡන්තී ''කිං, සුන්දරි, කහං [ගතෝ+අසි+ඉති] ගතාසී''ති පුට්ඨා ''සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං එකගන්ධකුටියං වසිත්වා තං කිලෙසරතියා රමාපෙත්වා ආගතාම්හී''ති වදති.

★ අඤ්ඤතරස්මිං තිත්ථියාරාමෙ වසිත්වා (එක්තරා තීර්ථාරාමයක වාසයකර/ සිට) පාතොව (උදෑසනම) ජෙතවනමග්ගං (ජේතවන මාර්ගයට) ඔතරිත්වා (බැස/ පිවිස) [නගර+අභිමුඛී] නගරාභිමුඛී (නගරයට මුහුණලා) ආගච්ඡන්තී (එමින්) ''කිං, සුන්දරි, (මොකද සුන්දරි) කහං (කොහේ) [ගතෝ+අසි+ඉති] ගතාසී''ති (ගියේද යැයි) පුට්ඨා (ඇසූකල) ''සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං (ශ්‍රමණ ගෞතමයන් සමග) එකගන්ධකුටියං වසිත්වා (එක සඳුන්කුටියෙ වාසයකර/ සිට) තං (ඔහු) කිලෙස-රතියා (කෙලෙස් ක්‍රීඩාවෙන්) රමාපෙත්වා (සතුටුකරවා) ආගතාම්හී''ති වදති (ආවෙමි යැයි කියයි)

☞ එක්තරා තීර්ථාරාමයක වාසයකර ජේතවන මාර්ගයට උදෑසනම පිවිස නගරයට මුහුණලා එමින් ''මොකද සුන්දරි, කොහේ ගියේද'' යැයි ඇසූකල ''ශ්‍රමණ ගෞතමයන් සමග එක සඳුන්කුටියෙ වවාසයකර, ඔහුව කෙලෙස් ක්‍රීඩාවෙන් සතුටුකරවා ආවෙමි'' යැයි කියයි.

• අථ තෙ [කතිප+අහං+අච්චයෙන] කතිපාහච්චයෙන ධුත්තානං කහාපණෙ දත්වා ''ගච්ඡථ සුන්දරිං මාරෙත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස ගන්ධකුටියා සමීපෙ [මාලා-කචවර+අන්තරෙ] මාලාකචවරන්තරෙ නික්ඛිපිත්වා එථා''ති වදිංසු. තෙ තථා අකංසු.

★ අථ තෙ (ඉක්බිති ඔවුන්) [කතිප+අහං+අච්චයෙන] කතිපාහච්චයෙන (කිහිප දිනක් ඇවෑමෙන්) ධුත්තානං කහාපණෙ දත්වා (ධූර්තයන්ට කහවනු දී) ''ගච්ඡථ සුන්දරිං මාරෙත්වා (යව සුන්දරිය මරා) සමණස්ස ගොතමස්ස (ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ) ගන්ධකුටියා සමීපෙ (සඳුන්කුටිය සමීගයේ/ ලග) [මාලා-කචවර+අන්තරෙ] මාලාකචවරන්තරෙ (පරමල් අතරේ) නික්ඛිපිත්වා (දමා) එථා''ති වදිංසු (එවයි කීහ) තෙ තථා අකංසු (ඔවුන් එසේ කලහ)

☞ ඉක්බිති ඔවුන් කිහිප දිනක් ඇවෑමෙන් ධූර්තයන්ට කහවනු දී ''යව සුන්දරිය මරා ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ සඳුන්කුටිය ලග පරමල් අතරේ දමා එව''යි කීහ. ඔවුන් එසේ කලහ.

• තතො තිත්ථියා ''සුන්දරිං න පස්සාමා''ති කොලාහලං කත්වා රඤ්ඤො ආරොචෙත්වා ''කහං වො ආසඩ්කා''ති වුත්තා ''ඉමෙසු දිවසෙසු ජෙතවනෙ වසති, [තත්ථ+අස්සා] තත්ථස්සා පවත්තිං න ජානාමා''ති වත්වා

★ තතො තිත්ථියා (ඉක්බිති තීර්තකයෝ) ''සුන්දරිං න පස්සාමා''ති (සුන්දරිය නො දක්නෙමු/ පේන්ඩනෑ යැයි) කොලාහලං කත්වා (කෝලාහල කර) රඤ්ඤො ආරොචෙත්වා (රජුට දන්වා) ''කහං (කොහේ) වො (නුඹලාට) ආසඩ්කා''ති වුත්තා (සැකදැයි ඇසූකල) ''ඉමෙසු දිවසෙසු (මේ දවස්වල) ජෙතවනෙ වසති (ජේතවනයෙහි වාසයකරයි / වාසයකරේ) [තත්ථ+අස්සා] තත්ථස්සා (එහි ඇගේ) පවත්තිං (තොරතුරු) න ජානාමා''ති වත්වා (නො දන්නෙමු යැයි කියා)

☞ ඉක්බිති තීර්තකයෝ ''සුන්දරිය පේන්ඩනෑ'' යැයි කෝලාහල කර රජුට දන්වා ''නුඹලාට කොහේ සැකද'' යැයි ඇසූකල ''මේ දවස්වල ජේතවනයෙහි වාසයකරේ, එහි ඇගේ තොරතුරු නො දන්නෙමු'' යැයි කියා

• ''තෙන හි ගච්ඡථ, නං විචිනථා''ති රඤ්ඤා අනුඤ්ඤාතා අත්තනො උපට්ඨාකෙ ගහෙත්වා ජෙතවනං ගන්ත්වා විචිනන්තා මාලාකචවරන්තරෙ තං දිස්වා මඤ්චකං ආරොපෙත්වා නගරං පවෙසෙත්වා

★ ''තෙන හි ගච්ඡථ (එහෙනම් යන්න), නං විචිනථා''ති (ඇය සොයාබලන්න යැයි) රඤ්ඤා අනුඤ්ඤාතා (රජුගෙන් අවසරයලැබ) අත්තනො උපට්ඨාකෙ ගහෙත්වා (තමන්ගේ උපස්ථායකයන් ගෙන) ජෙතවනං ගන්ත්වා (ජේතවනයට ගොස්) විචිනන්තා (සොයමින්) මාලාකචවරන්තරෙ (පරමල් අතරේ) තං දිස්වා (ඇය දැක) මඤ්චකං ආරොපෙත්වා (ඇඳක තබාගෙන) නගරං පවෙසෙත්වා (නගරයට ඇතුලුකරවා / ගෙනවිත්)

☞ ''එහෙනම් යන්න ඇය සොයාබලන්න'' යැයි රජුගෙන් අවසරයලැබ තමන්ගේ උපස්ථායකයන් සමග ජේතවනයට ගොස් ඈ සොයමින් පරමල් අතරේ ඇය දැක ඇඳක තබාගෙන නගරයට ගෙනවිත්

• ''සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකා 'සත්ථාරා කතං පාපකම්මං පටිච්ඡාදෙස්සාමා'ති සුන්දරිං මාරෙත්වා මාලාකචවරන්තරෙ නික්ඛිපිංසූ''ති රඤ්ඤො ආරොචයිංසු.

★ ''සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකා (ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ ශ්‍රාවකයෝ) 'සත්ථාරා (ශාස්තෘන්/ ගැරුවරයා) කතං පාපකම්මං (කරනලද පව/ පාප ක්‍රියාව) පටිච්ඡාදෙස්සාමා'ති (වසන්නෙමු යැයි) සුන්දරිං මාරෙත්වා (සුන්දරිය මරා) මාලාකචවරන්තරෙ (පරමල් අතරේ) නික්ඛිපිංසූ''ති (දැමුවෝයැයි) රඤ්ඤො ආරොචයිංසු (රජුට දැනුම්දුන්නාහ)

☞ '' ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ ශ්‍රාවකයෝ, ශාස්තෘන් කරනලද පව වසන්නෙමු යැයි, සුන්දරිය මරා පරමල් අතරේ දැමුවෝය'' යැයි රජුට දැනුම්දුන්නාහ.

• රාජා ''තෙන හි ගච්ඡථ, නගරං ආහිණ්ඩථා''ති ආහ. තෙ නගරවීථීසු ''පස්සථ සමණානං සක්‍යපුත්තියානං කම්ම''න්තිආදීනි වත්වා පුන රඤ්ඤො නිවෙසනද්වාරං ආගමිංසු.

★ රාජා (රජු) ''තෙන හි ගච්ඡථ (එහෙනම් යන්න) නගරං ආහිණ්ඩථා''ති ආහ (නගරයෙහි ඇවිදින්න යැයි කීය) තෙ නගර-වීථීසු (ඔවුන් නගරයේ පාරවල්වල) ''පස්සථ (බලව්) සමණානං සක්‍යපුත්තියානං (ශ්‍රමණ සක්‍යපුත්ත්‍රයන්ගේ) [කම්මං+ඉති] කම්ම''න්ති (ක්‍රියා යැයි/ වැඩ යැයි) ආදීනි වත්වා (ආදීදේ කියා) පුන රඤ්ඤො (නැවත රජුගේ) නිවෙසන-ද්වාරං ආගමිංසු (ගේ දොරට ගියාහ)

☞ රජු ''එහෙනම් යන්න, නගරයෙහි ඇවිදින්න'' යැයි කීය. ඔවුන් නගරයේ පාරවල්වල ''බලව් ශ්‍රමණ සක්‍යපුත්ත්‍රයන්ගේ වැඩ'' යැයි ආදීදේ කියා, නැවත රජුගේ ගේ දොරට ගියාහ.

• රාජා සුන්දරියා සරීරං ආමකසුසානෙ අට්ටකං ආරොපෙත්වා රක්ඛාපෙසි. සාවත්ථීවාසිනො ඨපෙත්වා අරියසාවකෙ සෙසා යෙභුය්‍යෙන ''පස්සථ සමණානං සක්‍යපුත්තියානං කම්ම''න්තිආදීනි වත්වා අන්තොනගරෙපි බහිනගරෙපි භික්ඛූ අක්කොසන්තා විචරන්ති.

★ රාජා සුන්දරියා සරීරං (රජු සුන්දරියගේ සිරුර) ආමක-සුසානෙ (අමු සොහොනෙහි) අට්ටකං ආරොපෙත්වා (මැස්සක දමා / මැස්සක තබා) රක්ඛාපෙසි (රැක්කවිය) සාවත්ථී-වාසිනො (සැවත්නුවර වැසියෝ) ඨපෙත්වා (හැර) අරියසාවකෙ (ආර්ය ශ්‍රාවකයන්) සෙසා (අනිත්අය) යෙභුය්‍යෙන (බොහෝසේ) ''පස්සථ (බලව්) සමණානං සක්‍යපුත්තියානං (ශ්‍රමණ සක්‍යපුත්ත්‍රයන්ගේ) [කම්මං+ඉති] කම්ම''න්ති (ක්‍රියා යැයි/ වැඩ යැයි) ආදීනි වත්වා (ආදීදේ

කියා) අන්තො-නගරෙ-පි (ඇතුල් නගරයේ ද/ නගරය ඇතුලේ ද) බහින-ගරෙ-පි (නගරයෙන් පිටද) භික්ඛූ අක්කොසන්තා විවරන්ති (භික්ෂූන්ට බනිමින් හැසිරෙති)

☞ රජු සුන්දරියගේ සිරුර අමු සොහොනෙහි මැස්සක තබා රැක්කවිය. සැවත්නුවර වැසියන්ගෙන් ආර්ය ශ්‍රාවකයන් හැර අනිත්අය බොහෝසේ ‘‘බලවි ශ්‍රමණ සක්‍යපුත්ත්‍රයන්ගේ වැඩ’’ යැයි ආදීදේ කියා, නගරය ඇතුලේ ද නගරයෙන් පිටද භික්ෂූන්ට බනිමින් හැසිරෙති.

• භික්ඛූ තං පවත්තිං තථාගතස්ස ආරොචෙසුං. සත්ථා ‘‘තෙන හි තුම්හෙපි තෙ මනුස්සෙ එවං පටිවොදෙථා’’ති වත්වා ඉමං [ගාථං+ආහ]ගාථමාහ

★ භික්ඛූ තං පවත්තිං (භික්ෂූන් ඒ පුවත) තථාගතස්ස ආරොචෙසුං (තථාගතයන් වහන්සේට දැනුම්දුන්නාහ) සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ‘‘තෙන හි තුම්හෙ-පි (එසේනම් නුඹලා ද) තෙ මනුස්සෙ (ඒ මිනිසුන්ට) එවං පටිවොදෙථා’’ති (මෙසේ නැවත චෝදනාකරන්න යැයි) වත්වා (කියා) ඉමං (මේ) [ගාථං+ආහ] ගාථමාහ (ගාථාව කීය/ දේශනාකලේය)

☞ භික්ෂූන් ඒ පුවත තථාගතයන් වහන්සේට දැනුම්දුන්නාහ. ශාස්තෘන් වහන්සේ ‘‘එසේනම් නුඹලා ද ඒ මිනිසුන්ට මෙසේ නැවත චෝදනාකරන්න’’ යැයි කියා මේ ගාථාව දේශනාකලේය.

‘‘අභූතවාදී නිරයං උපෙති, - යො වාපි කත්වා න කරොමීචාහ;
උභොපි තෙ පෙච්ච සමා භවන්ති, - නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථා’’ති.

අභූතවාදී නිරයං උපෙති, යො වාපි [පාප කම්මං] කත්වා න කරොමීචාහ, [කරොමි-ච+ආහ] තෙ නිහීනකම්මා මනුජා උභොපි පෙච්ච පරත්ථ සමා භවන්ති,’’ති
[පෙච්ච = පරත්ථ = (පරලොව)]

★ අභූතවාදී (බොරුවට චෝදනාකරන්නා) නිරයං උපෙති (නිරයට එළඹේ/ යයි) යො වාපි (යමෙක් හෝ) [පාප කම්මං] කත්වා (පව්කම් කර) න [කරොමි-ච+ආහ] කරොමීචාහ (නො කලෙමි හෝ කියයිද), තෙ නිහීනකම්මා (ඒ ලාමක ක්‍රියාඇති) මනුජා උභො-පි (මිනිසුන් දෙදෙනා ද) පෙච්ච පරත්ථ (පරලොවදී) සමා භවන්ති (සමවෙති)

☞ බොරුවට චෝදනාකරන්නා නිරයට යයි. යමෙක් පව්කම් කර නො කලෙමි කියයිද, ලාමක ක්‍රියාඇති ඒ මිනිසුන් දෙදෙනා පරලොවදී සමවෙති.

• තත්ථ ‘‘**අභූතවාදී’’**ති පරස්ස දොසං අදිස්වාව මුසාවාදං කත්වා තුච්ඡෙන පරං අබ්භාචික්ඛන්තො. ‘‘**කත්වා’’**ති යො වා පන පාපකම්මං කත්වා ‘‘[න+අහං] නාහං එතං කරොමී’’ති ආහ.

★ තත්ථ (මෙහි/ මෙම ගාථාවේ) ‘‘**අභූතවාදී’’**ති (‘‘**අභූතවාදී’’** යන්නෙහි තේරුම) පරස්ස දොසං අදිස්වාව (අනෙකාගේ දෝසයක් නොදැක) මුසාවාදං කත්වා (බොරුකියා) තුච්ඡෙන (බොරුවෙන්) පරං (අනෙකාට) අබ්භාචික්ඛන්තො (චෝදනාකරන්නාය) ‘‘**කත්වා’’**ති (‘‘**කත්වා**’’ යන්නෙහි තේරුම) යො වා පන (යමෙක් හෝ වනාහි) පාපකම්මං කත්වා (පව්කම්කර) ‘[න+අහං] නාහං එතං කරොමී’’ති (මම එය නොකලෙමි යැයි) ආහ (කීය)

☞ මෙම ගාථාවේ ‘‘**අභූතවාදී’’** යන්නෙහි තේරුම අනෙකාගේ දෝසයක් නොදැක බොරුකියා, බොරුවෙන් අනෙකාට චෝදනාකරන්නා යන්නයි. ‘‘**කත්වා**’’ යන්නෙහි තේරුම, යමෙක් පව්කම්කර ‘‘මම එය නොකලෙමි’’ යැයි කීම, යන්නයි.

• ‘‘**පෙච්ච සමා භවන්තී’’**ති තෙ උභොපි ජනා පරලොකං ගන්ත්වා නිරයං උපගමනෙන ගතියා සමා භවන්ති. ගතියෙව නෙසං පරිච්ඡින්නා, ආයු පන නෙසං න පරිච්ඡින්නං.

★ ‘‘**පෙච්ච සමා භවන්තී’’**ති (‘‘**පෙච්ච සමා භවන්තී**’’ යන්නෙහි තේරුම) තෙ උභොපි ජනා (ඒ දෙදෙනාම) පරලොකං ගන්ත්වා (පරලොව ගොස්) නිරයං උපගමනෙන (නිරයට යෑමෙන්) ගතියා සමා භවන්ති (ගතියෙන් සමවෙති යන්නයි.) ගති-යෙව (ගතිය ම/ උප්පත්තිය ම) නෙසං පරිච්ඡින්නා (ඔවුන්ගේ සමකරනලදී), ආයු පන (අයුෂ වනාහි) නෙසං න පරිච්ඡින්නං (ඔවුන්ගේ සම නොකරනලදී)

☞‘‘**පෙච්ච සමා භවන්තී**’’ යන්නෙහි තේරුම ඒ දෙදෙනාම පරලොව ගොස් නිරයට යෑමෙන් ගතියෙන් සමවෙති යන්නයි. උප්පත්තිය ම ඔවුන්ගේ සමකරනලදී, අයුෂ වනාහි ඔවුන්ගේ සම නොකරනලදී.

• [බහුකං+හි] බහුකඤ්හි පාපකම්මං කත්වා චිරං නිරයෙ පච්චන්ති, පරිත්තං කත්වා [අප්පමත්තකං+ඒව] අප්පමත්තකමෙව කාලං. යස්මා පන නෙසං [උභින්නං+අපි] උභින්නම්පි [ලාමකං+ඒව] ලාමකමෙව කම්මං, තෙන වුත්තං ‘‘**නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථා**’’ති.

★ [බහුකං+හි] බහුකඤ්හි (බොහෝ වනාහි) පාපකම්මං කත්වා (පව්කම් කර) චිරං (බොහෝ කාලයක්) නිරයෙ පච්චන්ති (නිරයේ පැසෙති) පරිත්තං කත්වා (අඩුවෙන් කර) [අප්පමත්තකං+ඒව] අප්පමත්තකමෙව කාලං (අඩුකාලයක් මය) යස්මා පන (යම්සේ වනාහි) නෙසං (ඒ) [උභින්නං+අපි] උභින්නම්පි (දෙදෙනාගේ ද) [ලාමකං+ඒව] ලාමකමෙව (ලාමක මය) කම්මං (ක්‍රියාව), තෙන වුත්තං (එබැවින් කියනලදී) ‘‘**නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථා**’’ති (‘‘**නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථා**’’ යැයි)

☞ පව්කම් බොහෝ කර බොහෝ කාලයක් නිරයේ පැසෙති, අඩුවෙන් කර අඩුකාලයක් ම පැසෙති, යම්සේ ඒ දෙදෙනාගේම ක්‍රියාව ලාමක වේද, එබැවින් කියනලදී ‘‘**නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථා**’’ යැයි

• දෙසනාවසානෙ බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසූති.
★ [දෙසනා+අවසානෙ] දෙසනාවසානෙ (දේශනාව අවසානයේදී) බහූ (බොහෝදෙනෙක්) [සොතාපත්තිඵල+ආදීනි] සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසූති (සෝතාපත්ති ආදී ඵලයනට පැමිණියාහ.)
☞ දේශනාව අවසානයේදී බොහෝදෙනෙක් සෝතාපත්ති ආදී ඵලයනට පැමිණියාහ.

• රාජා ‘‘සුන්දරියා අඤ්ඤෙහි මාරිතභාවං ජානාථා’’ති පුරිසෙ උය්‍යොජෙසි. අථ තෙ ධුත්තා තෙහි කහාපණෙහි සුරං පිවන්තා අඤ්ඤමඤ්ඤං කලහං කරිංසු.

★ රාජා (රජු) ‘‘සුන්දරියා (සුන්දරිය) අඤ්ඤෙහි (අන්‍යයන් විසින්) මාරිතභාවං (මැරුබව) ජානාථා’’ති (දැනගනුව යැයි) පුරිසෙ උය්‍යොජෙසි (පුරුෂයන්/ මිනිසුන් යෙදවූහ) අථ තෙ ධුත්තා (ඉක්බිත් ඒ ධූර්තයෝ) තෙහි කහාපණෙහි (ඒ කහවනු වලින්) සුරං පිවන්තා (සුරා/ රා බොමින්) අඤ්ඤමඤ්ඤං (එකිනෙකා) කලහං කරිංසු (කලහා කලාහ)

☞ රජු ‘‘සුන්දරිය අන්‍යයන් විසින් මැරුබව දැනගනුව’’ යැයි මිනිසුන් යෙදවූහ. ඉක්බිත් ඒ ධූර්තයෝ ඒ කහවනු වලින් රා බොමින් එකිනෙකා කලහා කලාහ.

• එකො එකං ආහ – ''ත්වං සුන්දරිං [එක+පහාරෙන+ඒව] එකප්පහාරෙනෙව මාරෙත්වා මාලාකචවරන්තරෙ නික්ඛිපිත්වා තතො ලද්ධකහාපණෙහි සුරං පිවසි, හොතු හොතූ''ති. රාජපුරිසා තෙ ධුත්තෙ ගහෙත්වා රඤ්ඤො දස්සෙසුං.

★ එකො එකං ආහ (එකෙක් එකෙකුට කීය) ''ත්වං සුන්දරිං (උඹ/ තෝ සුන්දරිය) [එක+පහාරෙන+ඒව] එකප්පහාරෙනෙව (එක පහරින් ම) මාරෙත්වා (මරා/ මරල) මාලාකචවරන්තරෙ (පරමල් අතරේ) නික්ඛිපිත්වා (දමා) තතො (එයින්) ලද්ධ-කහාපණෙහි (ලැබූ කහවණු වලින්) සුරං පිවසි (රා බොනවද) හොතු හොතූ''ති (වේවා වේවා/ හොදයි හොදයි/ කමක්නෑ කමක්නෑ යැයි) රාජපුරිසා (රාජපුරුෂයෝ) තෙ ධුත්තෙ ගහෙත්වා (ඒ ධූර්ථයන් අල්වාගෙන) රඤ්ඤො දස්සෙසුං (රජුට දැක්වූහ)

☞ එකෙක් එකෙකුට කීය, "උඹ සුන්දරිය එක පහරින් ම මරල පරමල් අතරේ දමා එයින් ලැබූ කහවණු වලින් රා බොනවද, හොදයි හොදයි" යැයි, රාජපුරුෂයෝ ඒ ධූර්ථයන් අල්වාගෙන රජුට දැක්වූහ.

• අථ නෙ රාජා ''තුම්හෙහි සා මාරිතා''ති පුච්ඡි. ''ආම, දෙවා''ති. ''කෙහි මාරාපිතා''ති? ''අඤ්ඤතිත්ථියෙහි, දෙවා''ති. රාජා තිත්ථියෙ පක්කොසාපෙත්වා පුච්ඡි. තෙ තථෙව වදිංසු.

★ අථ නෙ රාජා (එවිට ඔවුන්ගෙන් රජු) ''තුම්හෙහි (නුඹලා විසින්) සා මාරිතා''ති පුච්ඡි (ඇය මැරුවාද ? යැයි ඇසීය) ''ආම, දෙවා''ති (ඔව් දේවයන්වහන්ස) ''කෙහි මාරාපිතා''ති? (කව්රුන් විසින්ද මැරෙව්වෙ ?) ''අඤ්ඤ-තිත්ථියෙහි, දෙවා''ති (අන්‍යතීර්තකයන් විසින් දේවයන්වහන්ස) රාජා තිත්ථියෙ (රජු තිර්ථකයන්) පක්කොසාපෙත්වා පුච්ඡි (කැදවා ඇසීය) තෙ තථෙව වදිංසු (ඔවුන් එසේම කීහ)

☞ එවිට ඔවුන්ගෙන් රජු "නුඹලා විසින් ඇය මැරුවාද ?" යැයි ඇසීය. "ඔව් දේවයන්වහන්ස" "කව්රුන් විසින්ද මැරෙව්වෙ ?" "අන්‍යතීර්තකයන් විසින් දේවයන්වහන්ස" රජු තිර්ථකයන් කැදවා ඇසීය. ඔවුන් එසේම කීහ.

• තෙන හි ගච්ඡථ තුම්හෙ එවං වදන්තා නගරං ආහිණ්ඩථ – ''අයං සුන්දරී සමණස්ස ගොතමස්ස අවණ්ණං ආරොපෙතුකාමෙහි අම්හෙහි මාරාපිතා, නෙව සමණස්ස ගොතමස්ස, න සාවකානං දොසො අත්ථි, [අම්හාකං+ඒව] අම්හාකමෙව දොසො''ති.

★ තෙන හි ගච්ඡථ (එහෙනම් යව්) තුම්හෙ එවං වදන්තා (උඹලා මෙහෙම කියමින්) නගරං ආහිණ්ඩථ (නගරයෙහි ඇවිදිව්) ''අයං සුන්දරී (මේ සුනදරිය) සමණස්ස ගොතමස්ස (ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ට) අවණ්ණං (අගුණ) ආරොපෙතුකාමෙහි (පටවනු කැමතිවූ/ පතුරුවනු කැමතිවූ) අම්හෙහි මාරාපිතා (අප විසින් මරනලදී) නෙව සමණස්ස ගොතමස්ස (නොවේමය ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ) න සාවකානං දොසො අත්ථි (ශ්‍රාවකයන්ගේ දෝසයක් නැත) [අම්හාකං+ඒව] අම්හාකමෙව දොසො''ති (අපගේ ම දෝසය යැයි)

☞ එහෙනම් යව්, උඹලා මෙහෙම කියමින් නගරයෙහි ඇවිදිව් "මේ සුනදරිය, ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ අගුණ පතුරුවනු කැමතිවූ අප විසින් මරනලදී, ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ හෝ ශ්‍රාවකයන්ගේ හෝ දෝසයක් නැත. අපගේ මය දෝසය" යැයි

• තෙ තථා කරිංසු. බාලමහාජනො තදා සද්දහි, තිත්ථියාපි ධුත්තාපි පුරිසවධදණ්ඩං පාපුණිංසු. තතො පට්ඨාය බුද්ධානං සක්කාරො මහා අහොසීති.

★ තෙ තථා කරිංසු (ඔවුන් එසේ කලහ) බාල-මහාජනො (නුවණ අඩු මහජනයා) තදා සද්දහි (එකල විශ්වාසකලාය / එවිට විශ්වාසකලාය) තිත්ථියා-පි ධුත්තා-පි (තීර්ථකයෝ ද ධූර්ථයෝ ද) පුරිස-වධ-දණ්ඩං පාපුණිංසු (මිනිසුන්ගේ වදදීම් දඩුවම් වලට පැමිනියාහ/ ලක්වූහ) තතො පට්ඨාය (එතැන් පටන්) බුද්ධානං සක්කාරො මහා අහොසීති (බුදුන්ට සත්කාර වැඩි විය)

☞ ඔවුන් එසේ කලහ. නුවණ අඩු මයජනයා එකල විශ්වාසකලාය. තීර්ථකයෝ ද ධූර්ථයෝ ද මිනිසුන්ගේ වදදීම් දඩුවම් වලට ලක්වූහ. එතැන් පටන් බුදුන්ට සත්කාර වැඩි විය.

සුන්දරීපරිබ්බාජිකාවත්ථුං නිට්ඨිතං (සුන්දරී පරිබ්බාජිකාවගේ කථාව නිමියේය.)

2 කුම්භසොඝකසෙට්ඨීවත්ථු (කුම්භඝෝසක සිටුගේ කථාව)

• අතීතේ කිර [රාජගහනගරස්මිං+හි] රාජගහනගරස්මිඤ්හි රාජගහසෙට්ඨිනො ගෙහෙ අභිවාතරොගො උප්පජ්ජි, තස්මිං උප්පන්නෙ මක්ඛිකා ආදිං කත්වා යාව ගාවා පඨමං තිරච්ඡානගතා මරන්ති, තතො දාසකම්මකරො, සබ්බපච්ඡා ගෙහසාමිකා, තස්මා සො රොගො සබ්බපච්ඡා [සෙට්ඨිං+ච ජායං+ච] සෙට්ඨිඤ්ච ජායඤ්ච ගණ්හි.

★ අතීතේ කිර (අතීතයේ වනාහි) [රාජගහනගරස්මිං+හි] රාජගහනගරස්මිඤ්හි (රජගහ නගරයෙහි වනාහි) රාජගහ-සෙට්ඨිනො ගෙහෙ (රජගහ සිටුගේ ගෙදර) අභිවාතරොගො උප්පජ්ජි (අභිවාත රෝගය ඇතිවිය), තස්මිං උප්පන්නෙ (එය උපන්කල) මක්ඛිකා ආදිං කත්වා (මැස්සන් මුල්කරගෙන/ මැස්සන්ගෙන් පටන්ගෙන) යාව ගාවා (ගවයන් දක්වා) පඨමං තිරච්ඡානගතා මරන්ති (පළමුව තිරිසන් සතුන් මරති) තතො දාසකම්මකරො (ඉන්පසුව දාස කම්කරුවන්), සබ්බපච්ඡා (සියල්ලට පසුව) ගෙහසාමිකා (ගෙයි හිමිකරුවෝ) තස්මා සො රොගො (එබැවින් ඒ රෝගය) සබ්බපච්ඡා (සියල්ලට පසුව) [සෙට්ඨිං+ච ජායං+ච] සෙට්ඨිඤ්ච ජායඤ්ච ගණ්හි (සිටානන් ද බිරිඳ ද ගත්තාය)

☞ අතීතයේ රජගහ නගරයෙහි වනාහි රජගහ සිටුගේ ගෙදර අභිවාත රෝගය ඇතිවිය. එය උපන්කල මැස්සන්ගෙන් පටන්ගෙන ගවයන් දක්වා පළමුව තිරිසන් සතුන් මරති. ඉන්පසුව දාස කම්කරුවන්, සියල්ලට පසුව ගෙයි හිමිකරුවෝ, එබැවින් ඒ රෝගය සියල්ලට පසුව සිටානන්ට ද බිරිඳට ද හැදුනි.

• තෙ රොගෙන ඵුට්ඨා පුත්තං සන්තිකෙ යීතං ඔලොකෙත්වා අස්සුපුණ්ණෙහි නෙත්තෙහි තං ආහංසු – ‘‘තාත, ඉමස්මිං කිර රොගෙ උප්පන්නෙ භිත්තිං භින්දිත්වා පලායන්තාව ජීවිතං ලභන්ති,

★ තෙ රොගෙන ඵුට්ඨා (ඔවුන් රෝගය වැළදී) පුත්තං සන්තිකෙ යීතං (පුතා ලඟ සිටින) ඔලොකෙත්වා (බලා) අස්සු-පුණ්ණෙහි නෙත්තෙහි (කඳුලු පිරුණු ඇස්වලින්) තං ආහංසු (ඔහුට කීහ) ‘‘තාත,(පුතේ) ඉමස්මිං කිර රොගෙ (මේ වනාහි රෝගය) උප්පන්නෙ (උපන්කල) භිත්තිං භින්දිත්වා (බිත්තිය බිඳ) පලායන්තා-ව (පලායන්නන් ම) ජීවිතං ලභන්ති (ජීවිතය ලබති)

☞ ඔවුන් රෝගය වැළදී කඳුලු පිරුණු ඇස්වලින් ලඟ සිටින පුතාදෙස බලා ඔහුට කීහ. ‘‘පුතේ මේ රෝගය උපන්කල බිත්තිය බිඳ පලායන්නන් ම ජීවිතය ලබති,

• ත්වං අම්හෙ අනොලොකෙත්වා පලායිත්වා ජීවන්තො [පුන+ආගන්ත්වා] පුනාගන්ත්වා අම්හාකං [අසුක+ඨානෙ] අසුකට්ඨානෙ නාම චත්තාලීස ධනකොටියො නිදහිත්වා ඨපිතා, තා උද්ධරිත්වා ජීවිකං කප්පෙය්‍යාසි’’ති.

★ ත්වං අම්හෙ අනොලොකෙත්වා (ඔබ අපගැන නොබලා) පලායිත්වා ජීවන්තො (පලාගොස් ජීවත්වෙමින්) [පුන+ආගන්ත්වා] පුනාගන්ත්වා (නැවත ඇවිත්) අම්හාකං (අපගේ) [අසුක+ඨානෙ] අසුකට්ඨානෙ නාම (අසවල් ස්ථානයේ වනාහි) චත්තාලීස ධන-කොටියො (සතලිස් කෝටියක් ධනය) නිදහිත්වා ඨපිතා (නිදින්කර තබනලදී) තා උද්ධරිත්වා (ඒවා ගොඩගෙන) ජීවිකං කප්පෙය්‍යාසි’’ති (ජීවිතය ගතකරන්න යැයි)

☞ ඔබ අපගැන නොබලා පලාගොස් ජීවත්වෙමින්, නැවත ඇවිත් අසවල් ස්ථානයේ අපගේ සතලිස් කෝටියක් ධනය නිදින්කර තියෙනව, ඒවා ගොඩගෙන ජීවිතය ගතකරන්න’’ යැයි

• සො තෙසං වචනං සුත්වා රුදමානො මාතාපිතරො වන්දිත්වා මරණභයභීතො භිත්තිං භින්දිත්වා පලායිත්වා පබ්බතගහනං ගන්ත්වා ද්වාදස වස්සානි තත්ථ වසිත්වා මාතාපිතුවසනට්ඨානං පච්චාගඤ්ඡි.

★ සො තෙසං වචනං සුත්වා (ඔහු ඔවුන්ගේ වදන් අසා) රුදමානො මාතාපිතරො වන්දිත්වා (අඬමින් මව්පියන් වැඳ) මරණ-භය-භීතො (මරණ බයින් බියව) භිත්තිං භින්දිත්වා පලායිත්වා (බිත්තිය බිඳ පලාගොස්) පබ්බත-ගහනං ගන්ත්වා (කඳු ප්‍රදේශයකට ගොස්) ද්වාදස වස්සානි (අවුරුදු දොලසක්) තත්ථ වසිත්වා (එහි වාසයකර) මාතාපිතු-වසනට්ඨානං (මව්පියන් වසන තැනට) පච්චාගඤ්ඡි (පසුව ගියේය/ නැවත ගියේය)

☞ ඔහු ඔවුන්ගේ වදන් අසා අඬමින් මව්පියන් වැඳ මරණ බයින් බියව බිත්තිය බිඳ පලාගිහින්, කඳු ප්‍රදේශයකට ගොස් අවුරුදු දොලසක් එහි වාසයකර, මව්පියන් වසන තැනට නැවත ගියේය.

• අථ නං දහරකාලෙ ගන්ත්වා පරූළ්හකෙසමස්සුකාලෙ ආගතත්තා න කොචි සඤ්ජානි. සො මාතාපිතූහි දින්නසඤ්ඤාවසෙන ධනට්ඨානං ගන්ත්වා ධනස්ස අරොගභාවං ඤත්වා චින්තෙසි

★ අථ නං (ඉක්බිති ඔහුව) දහරකාලෙ ගන්ත්වා (ලමාකාලයේ ගොස්) පරූළ්හ-කෙසමස්සු-කාලෙ (වැඩුනු කෙස්රුවිල් ඇතිකාලයේ) ආගතත්තා (ආ බැවින්) න කොචි සඤ්ජානි (කිසිවෙක් හැඳින නො ගත්තේය) සො මාතාපිතූහි (ඔහු මව්පියන් විසින්) දින්න-සඤ්ඤා-වසෙන (දුන් සලකුණු අනුව) ධනට්ඨානං (ධනය ඇති තැනට) ගන්ත්වා (ගොස්) ධනස්ස අරොගභාවං (ධනය සුරුකිව ඇතිබව) ඤත්වා චින්තෙසි (දැන සිතුවේය)

☞ ඉක්බිති ඔහු ලමාකාලයේ ගොස් වැඩුනු කෙස්රුවිල් ඇතිකාලයේ ආ බැවින්, කිසිවෙක් ඔහුව හැඳින නො ගත්තේය. ඔහු මව්පියන් විසින් දුන් සලකුණු අනුව ධනය ඇති තැනට ගොස්, ධනය සුරුකිව ඇතිබව දැන මෙසේ සිතුවේය.

• ‘‘මං න කොචි සඤ්ජානාති, [සචේ+අහං] සචාහං ධනං උද්ධරිත්වා වලඤ්ජිස්සාමි, ‘එකෙන දුග්ගතෙන නිධි උද්ධතො’ති මං ගහෙත්වා විහෙඨෙය්‍යුං, [යංනූන+අහං] යංනූනාහං භතිං කත්වා ජීවෙය්‍ය’’න්ති.

★ ‘‘මං න කොචි සඤ්ජානාති (මාව කිසිවෙක් නො හඳුනයි) [සචේ+අහං] සචාහං (ඉඳින් මම) ධනං උද්ධරිත්වා (ධනය ගොඩගෙන) වලඤ්ජිස්සාමි (පාවිච්චිකලොත්) ‘එකෙන දුග්ගතෙන (එක් දුප්පතෙක් විසින්) නිධි උද්ධතො’ති (නිදානයක් ගොඩගත්තේ යැයි) මං ගහෙත්වා විහෙඨෙය්‍යුං (මාව ගෙන වෙහෙසවන්නාහ) [යංනූන+අහං] යංනූනාහං (ඉතාහොදයි මම) භතිං කත්වා (කුලීවැඩ කර) ජීවෙය්‍ය’’න්ති (ජීවත් වන්නේ නම් යැයි)

☞ “මාව කිසිවෙක් නො හඳුනයි, ඉඳින් මම ධනය ගොඩගෙන පාවිච්චිකලොත්, ‘එක් දුප්පතෙක් විසින් නිදානයක් ගොඩගත්තේය’ යැයි, මාව ගෙන වෙහෙසවන්නාහ. මම කුලීවැඩ කර ජීවත් වන්නේ නම් ඉතාහොදයි” යැයි

• අථෙකං පිලොතිකං නිවාසෙත්වා, ‘‘අත්ථි කොචි භතකෙන අත්ථිකො’’ති පුච්ඡන්තො භතකවීථිං පාපුණි. අථ නං භතකා දිස්වා, ‘‘සචෙ අම්හාකං එකං කම්මං කරිස්සසි, භත්තවෙතනං තෙ දස්සාමා’’ති ආහංසු.

★ [අථ+ඒකං] අථෙකං (ඉක්බිත් එක්) පිලොතිකං නිවාසෙත්වා (කඩමහල්ලක් ඇඳගෙන) ‘‘අත්ථි කොචි (ඇත්ද කිසිවෙක්) හතකෙන (කුලිවැඩකින්) අත්ථිකො’’ති (ප්‍රයෝජනයක් ඇති) පුච්ඡන්තො (අසමින්) හතකවීථිං (කුලිවැඩ කරුවන්ගේ වීථියට) පාපුණි (පැමිණියාය) අථ නං (ඉක්බිති ඔහුව) හතකා දිස්වා (කුලීවැඩකරුවෝ දැක) ‘‘සචෙ අම්හාකං (ඉඳින් අපගේ) එකං කම්මං කරිස්සසි (එක් වැඩක් කරන්නේ නම්) භත්තවෙතනං (කැම වියදම්) තෙ දස්සාමා’’ති (ඔබට දෙන්නෙමු යැයි) ආහංසු (කීහ)

☞ ඉක්බිත් එක් කඩමහල්ලක් ඇඳගෙන “කිසිවෙකුට කුලිවැඩකින් ප්‍රයෝජනයක් ඇත්ද” යැයි අසමින් කුලිවැඩ කරුවන්ගේ වීථියට පැමිණියාය. ඉක්බිති කුලීවැඩකරුවෝ ඔහුව දැක “ඉඳින් අපගේ එක් වැඩක් කරන්නේ නම්, කැම වියදම් ඔබට දෙන්නම්” යැයි කීහ.

• ‘‘කිං කම්මං නාමා’’ති? ‘‘පබොධනවොදනකම්මං. සචෙ උස්සහසි, පාතොව උට්ඨාය ‘තාතා, උට්ඨහථ, සකටානි සන්නය්හථ, ගොණෙ යොජෙථ, හත්ථිඅස්සානං තිණත්ථාය ගමනවෙලා; අම්මා, තුම්හෙපි උට්ඨහථ, යාගුං පචථ, භත්තං පචථා’ති විවරිත්වා ආරොචෙහී’’ති.

★ ‘‘කිං කම්මං නාමා’’ති? (මොනවගේ වැඩක්ද) ‘‘පබොධන-වොදන-කම්මං (අවදිවෙන්ඩ අඩගැසීමේ වැඩක්/ නින්දෙන් අවදිකරන වැඩක්) සචෙ උස්සහසි (ඉඳින් කැමතිනම්) පාතොව උට්ඨාය (උදෑසනම නැගිට) ‘තාතා උට්ඨහථ, (පියවරුනි නැගිටින්න) සකටානි සන්නය්හථ (කරත්ත සූදානම්කරන්න) ගොණෙ යොජෙථ (ගොණුන් යොදවන්න) හත්ථි-අස්සානං (ඇත් අසුන්ගේ) තිණත්ථාය (තණ පිණිස) ගමනවෙලා (යනවේලාව) අම්මා (මව්වරුනි) තුම්හෙ-පි උට්ඨහථ (නුඹලාත් නැගිටින්න) යාගුං පචථ (කැඳ උයන්න) භත්තං පචථා’ති (බත් උයන්න යැයි) විවරිත්වා ආරොචෙහී’’ති (සැරිසරමින් දන්වන්න යැයි)

☞ “මොනවගේ වැඩක්ද” “නින්දෙන් අවදිකරන වැඩක්. ඉඳින් කැමතිනම්, උදෑසනම නැගිට, පියවරුනි නැගිටින්න, කරත්ත සූදානම්කරන්න, ගොණුන් යොදවන්න, ඇත් අසුන්ගේ තණ පිණිස යනවේලාව. මව්වරුනි නුඹලාත් නැගිටින්න, කැඳ උයන්න, බත් උයන්න, යැයි සැරිසරමින් දන්වන්න” යැයි

• සො ‘‘සාධූ’’ති සම්පටිච්ඡි. [අථ+අස්ස] අථස්ස වසනත්ථාය එකං ඝරං අදංසු. සො දෙවසිකං තං කම්මං අකාසි.

★ සො ‘‘සාධූ’’ති (ඔහු හොඳයි යැයි) සම්පටිච්ඡි (පිළිගත්තේය/ බාරගත්තේය) [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට) වසනත්ථාය (වාසයකිරීම පිණිස) එකං ඝරං අදංසු (එක් ගෙයක් දුන්නාහ) සො දෙවසිකං (ඔහු දිනපතා) තං කම්මං අකාසි (ඒ වැඩේ කලාය)

☞ ඔහු “හොඳයි” යැයි බාරගත්තේය. ඉක්බිති ඔහුට වාසයකිරීම පිණිස එක් ගෙයක් දුන්නාහ. ඔහු දිනපතා ඒ වැඩේ කලාය.

• [අථ+අස්ස] අථස්ස එකදිවසං රාජා බිම්බිසාරො [සද්දං+අස්සොසි] සද්දමස්සොසි. සො පන [සබ්බ-රව+අඤ්ඤූ] සබ්බරවඤ්ඤූ අහොසි. තස්මා ‘‘මහාධනස්ස [පුරිසස්ස+ඒස] පුරිසස්සෙස සද්දො’’ති ආහ.

★ [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුගේ) එකදිවසං (එක්දිනක්) රාජා බිම්බිසාරො (බිම්බිසාර රජු) [සද්දං+අස්සොසි] සද්දමස්සොසි (සද්දය ඇසීය) සො පන (ඔහු/ රජු වනාහි) [සබ්බ-රව+අඤ්ඤූ] සබ්බරවඤ්ඤූ (සියල්ලන්ගේ හඬ හඳුනන්නෙක්) අහොසි (විය) තස්මා (එබැවින්)

''මහාධනස්ස (මහධනය ඇති) [පුරිසස්ස+ඒස] පුරිසස්සෙස සද්දො''ති ආහ (මිනිසකුගේ ඒ සද්දය යැයි කිය)

☞ ඉක්බිති එක්දිනක් බිම්බිසාර රජු ඔහුගේ සද්දය ඇසීය. රජු වනාහි සියල්ලන්ගේ හඬ හඳුනන්නෙක් විය. එබැවින් ''ඒ සද්දය මහධනය ඇති මිනිසකුගේ'' යැයි කිය

• [අථ+අස්ස] අථස්ස සන්තිකෙ ඨිතා එකා පරිචාරිකා ''රාජා යං වා තං වා න කථෙස්සති, ඉදං මයා ඤාතුං වට්ටතී''ති චින්තෙත්වා – ''ගච්ඡ, තාත, එතං ජානාහී''ති එකං පුරිසං පහිණි.

★ [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුගේ) සන්තිකෙ ඨිතා (ලඟ සිටි) එකා පරිචාරිකා (එක් සේවිකාවක්) ''රාජා යං වා තං වා න කථෙස්සති (රජු කටට එනදෙයක් නො කියයි) ඉදං මයා (මෙය මා විසින්) ඤාතුං වට්ටතී''ති (දැනගැනීමට සුදුසුය යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) ''ගච්ඡ, තාත (යන්න පුතා) එතං ජානාහී''ති (එය දැනගෙන එන්න යැයි) එකං පුරිසං පහිණි (එක් මිනිසෙක් යැවීය)

☞ ඉක්බිති ඔහුගේ ලඟ සිටි එක් සේවිකාවක් ''රජු කටට එනදෙයක් නො කියයි, මෙය මා විසින් දැනගැනීමට සුදුසුය'' යැයි සිතා ''යන්න පුතා, එය දැනගෙන එන්න'' යැයි එක් මිනිසෙක් යැවීය.

• සො වෙගෙන ගන්ත්වා තං දිස්වා ආගන්ත්වා, ''එකො භතකානං භතිකාරකො කපණමනුස්සො එසො''ති ආරොචෙසි. රාජා තස්ස වචනං සුත්වා තුණ්හී හුත්වා දුතියදිවසෙපි තතියදිවසෙපි තං තස්ස සද්දං සුත්වා තථෙව ආහ.

★ සො වෙගෙන ගන්ත්වා (ඔහු වේගයනේ ගොස්) තං දිස්වා ආගන්ත්වා (ඔහුව දැක පැමිණ) ''එකො (එක්) භතකානං (කුලීවැඩ කාරයන්ගේ) භතිකාරකො (කුලීවැඩකාරයෙක්) කපණ-මනුස්සො එසො''ති (දුප්පත් මිනිහෙක් ඔහු යැයි) ආරොචෙසි (දැනුම් දුන්නාය) රාජා තස්ස වචනං සුත්වා (රජු ඔහුගේ වචන අසා) තුණ්හී හුත්වා (නිහඬ වී) දුතිය-දිවසෙ-පි (දෙවන දවසේ ත්) තතිය-දිවසෙ-පි (තුන්වන දවසේ ත්) තං තස්ස (ඒ ඔහුගේ) සද්දං සුත්වා (සද්දය අසා) තථෙව ආහ (එලෙසම කීය)

☞ ඔහු වේගයනේ ගොස් ඔහුව දැක පැමිණ, ''කුලීවැඩ කාරයන්ගේ එක් කුලීවැඩකාරයෙක්, ඔහු දුප්පත් මිනිහෙක්'' යැයි දැනුම් දුන්නාය. රජු ඔහුගේ වචන අසා නිහඬ වී දෙවන දවසේත් තුන්වන දවසේත් ඔහුගේ ඒ සද්දය අසා එලෙසම කීය.

• සාපි පරිචාරිකා තථෙව චින්තෙත්වා පුනප්පුනං පෙසෙත්වා, ''කපණමනුස්සො එසො''ති වුත්තෙ චින්තෙසි – ''රාජා 'කපණමනුස්සො එසො'ති වචනං සුත්වාපි න සද්දහති, පුනප්පුනං 'මහාධනස්ස [පුරිසස්ස+ඒස] පුරිසස්සෙස සද්දො'ති වදති, [භවිතබ්බං+එත්ථ] භවිතබ්බමෙත්ථ කාරණෙන, යථාසභාවතො එතං ඤාතුං වට්ටතී''ති.

★ සා-පි පරිචාරිකා (ඒ සේවිකාව ද) තථෙව (ඒ ආකාරයෙන්ම) චින්තෙත්වා (සිතා) පුනප්පුනං පෙසෙත්වා (නැවත නැවත යවා) ''කපණමනුස්සො එසො''ති (දුප්පත් මිනිසෙක් ඔහු යැයි) වුත්තෙ (කියූකල) චින්තෙසි (සිතුවේය) ''රාජා (රජු) 'කපණමනුස්සො එසො'ති (දුප්පත් මිනිසෙක් ඔහු යැයි) වචනං සුත්වා-පි (වචනය අසාත්) න සද්දහති (විශ්වාස නොකරයි) පුනප්පුනං (නැවත නැවත) ''මහාධනස්ස (මහධනය ඇති) [පුරිසස්ස+ඒස] පුරිසස්සෙස සද්දො''ති වදති (මිනිසකුගේ ඒ සද්දය යැයි කියයි) [භවිතබ්බං+එත්ථ] භවිතබ්බමෙත්ථ කාරණෙන (විය යුතුය මෙහි කරුණක්/ මෙහි කාරණාවක් තිබිය යුතුය) යථාසභාවතො

(ඇතිආකාරයට ම/ සත්‍යය ආකාරයට ම) එතං ඤාතුං වට්ටතී''ති (මෙය දැනගැනිමට වටින්නේය යැයි)

☞ ඒ සේවිකාව ද ඒ ආකාරයෙන්ම සිතා නැවත නැවත යවා ''ඔහු දුප්පත් මිනිසෙක්'' යැයි කියූකල මෙසේ සිතුවේය, ''රජු 'ඔහු දුප්පත් මිනිසෙක්' යැයි යන වචනය අසාත් විශ්වාස නොකරයි. නැවත නැවත ඒ සද්දය මහධනය ඇති මිනිසකුගේ යැයි කියයි, මෙහි කාරණාවක් තිබියයුතුය, සත්‍යය ආකාරයට ම මෙය දැනගැනිමට වටින්නේය'' යැයි

• සා රාජානං ආහ, ''දෙව අහං සහස්සං ලභමානා ඨිතරං ආදාය ගන්ත්වා එතං ධනං රාජකුලං පවෙසෙස්සාමී''ති. රාජා තස්සා සහස්සං දාපෙසි.

★ සා රාජානං ආහ (ඇය රජුට කීය) ''දෙව (දේවයන් වහන්ස) අහං සහස්සං ලභමානා (මම දහසක් ලබාගෙන) ඨිතරං ආදාය ගන්ත්වා (දුව ගෙන ගොස්/ දුවත් සමග ගොස්) එතං ධනං (ඒ ධනය) රාජකුලං පවෙසෙස්සාමී''ති (රජගෙදරට ගෙනඑන්නෙමි යැයි) රාජා තස්සා (රජු ඇයට) සහස්සං දාපෙසි (දහසක් දෙවාලිය)

☞ ඇය රජුට කීය ''දේවයන් වහන්ස මම දහසක් ලබාගෙන දුවත් සමග ගොස් ඒ ධනය රජගෙදරට ගෙනඑන්නෙමි'' යැයි රජු ඇයට දහසක් දෙවාලිය.

• සා තං ගහෙත්වා ඨිතරං එකං මලිනධාතුකං වත්ථං නිවාසාපෙත්වා තාය සද්ධිං රාජගෙහතො නික්ඛමිත්වා මග්ගපටිපන්නා විය හතකවීථිං ගන්ත්වා එකං ඝරං පවිසිත්වා, ''අම්ම, මයං මග්ගපටිපන්නා, [එක+අහං+ද්වී+අහං] එකාහද්වීහං ඉධ විස්සමිත්වා ගමිස්සාමා''ති ආහ.

★ සා තං ගහෙත්වා (ඇය එය ගෙන) ඨිතරං (දුවට) එකං මලිනධාතුකං වත්ථං (එක් කිලිටි ඇඳුමක්) නිවාසාපෙත්වා (අන්දවා) තාය සද්ධිං (ඇයත් සමග) රාජගෙහතො නික්ඛමිත්වා (රජගෙදරින් නික්ම) මග්ගපටිපන්නා විය (ගමනක් යන්නන් මෙන්) හතකවීථිං ගන්ත්වා (කුලීවැඩකාර වීදියට ගොස්) එකං ඝරං පවිසිත්වා (එක් ගෙදරකට ඇතුලුවී) ''අම්ම, මයං මග්ගපටිපන්නා (අම්මෙ අපි ගමනක් යනගමන්) [එක+අහං+ද්වී+අහං] එකාහද්වීහං (එකදවසක් දෙකක්) ඉධ විස්සමිත්වා (මෙහෙ ගිමන් හැර) ගමිස්සාමා''ති ආහ (යන්නම් යැයි කීය)

☞ ඇය එය ගෙන දුවට එක් කිලිටි ඇඳුමක් අන්දවා ඇයත් සමග රජගෙදරින් නික්ම ගමනක් යන්නන් මෙන් කුලීවැඩකාර වීදියට ගොස් එක් ගෙදරකට ඇතුලුවී ''අම්මෙ අපි ගමනක් යනගමන්, එකදවසක් දෙකක් මෙහෙ ගිමන් හැර යන්නම්'' යැයි කීය.

• ''අම්ම, බහූනි ඝරමානුසකානි, න සක්කා ඉධ වසිතුං, එතං කුම්භඝොසකස්ස ගෙහං තුච්ඡං, තත්ථ ගච්ඡථා''ති.

★ ''අම්ම (අම්මෙ) බහූනි (බොහෝ/ ගොඩක්) ඝර-මානුසකානි (ගෙදර මිනිස්සු) න සක්කා (නො හැකිය) ඉධ වසිතුං (මෙහි ඉන්න) එතං කුම්භඝොසකස්ස ගෙහං තුච්ඡං (අර කුම්භඝෝසකගේ ගෙදර හිස්) තත්ථ ගච්ඡථා''ති (එහි යන්න)

☞ ''අම්මෙ, මේ ගෙදර මිනිස්සු ගොඩක් ඉන්නව, මෙහි ඉන්න බෑ, අර කුම්භඝෝසකගෙ ගෙදර හිස් එහි යන්න''

• සා තත්ථ ගන්ත්වා, ''සාමි, මයං මග්ගපටිපන්නකා, [එක+අහං+ද්වී+අහං] එකාහද්වීහං ඉධ වසිස්සාමා''ති වත්වා තෙන පුනප්පුනං පටික්ඛිත්තාපි, ''සාමි, [අජ්ජ+ඒක-දිවස-මත්තං] අජ්ජෙකදිවසමත්තං වසිත්වා පාතොව ගමිස්සාමා''ති නික්ඛමිතුං න ඉච්ඡී.

★ සා තත්ථ ගන්ත්වා (ඇය එහි ගොස්) ''සාමි (ස්වාමීණි) මයං මග්ග-පටිපන්නකා (අපි ගමනක් යන්නෝ) [එක+අහං+ද්වී+අහං] එකාහද්වීහං (එකදවසක් දෙකක්) ඉධ වසිස්සාමා''ති (මෙහි ඉන්නම් යැයි) වත්වා (කියා) තෙන පුනප්පුනං (ඔහු විසින් නැවත නැවත) පටික්ඛිත්තා-පි (ප්‍රති ෂේපකල-ත්) ''සාමි (ස්වාමීණි) [අජ්ජ+ඒක-දිවස-මත්තං] අජ්ජෙකදිවසමත්තං (අද එක්දවසක් වත්) වසිත්වා (ඉඳල) පාතොව ගමිස්සාමා''ති (උදෑසනම යන්නන් යැයි) නික්ඛමිතුං න ඉච්ඡී (යැමට නො කැමතිවිය)

☞ ඇය එහි ගොස් ''ස්වාමීණි අපි ගමනක් යන්නෝ, එකදවසක් දෙකක් මෙහි ඉන්නම්'' යැයි කියා, ඔහු විසින් නැවත නැවත ප්‍රතික්ෂේපකලත් ''ස්වාමීණි අද එක්දවසක් වත් ඉඳල උදෑසනම යන්නන්'' යැයි යැමට නො කැමතිවිය.

• සා [තත්ථ+ඒව] තත්ථෙව වසිත්වා පුනදිවසෙ තස්ස අරඤ්ඤගමනවෙලාය, ''සාමි, තව නිවාපං දත්වා යාහි, ආහාරං තෙ පචිස්සාමී''ති වත්වා, ''අලං, අම්ම, [අහං+ඒව] අහමෙව පචිත්වා භුඤ්ජිස්සාමී''ති වුත්තෙ

★ සා (ඈ) [තත්ථ+ඒව] තත්ථෙව (එහිම) වසිත්වා (වාසයකර/ ඉඳ) පුනදිවසෙ (දෙවන දිනයේ/ ඊලග දහසේ) තස්ස අරඤ්ඤ-ගමන-වෙලාය (ඔහු කැලේට යන වේලාවෙහි) ''සාමි (ස්වාමීණි) තව (ඔබගේ) නිවාපං (කෑම උයන වියදං) දත්වා යාහි (දී යන්න) ආහාරං (කෑම/ආහාර) තෙ (ඔබට) පචිස්සාමී''ති වත්වා (උයන්නන් යැයි කියා) ''අලං, අම්ම (ඕන්නෑ අම්මෙ) [අහං+ඒව] අහමෙව (මම ම) පචිත්වා භුඤ්ජිස්සාමී''ති වුත්තෙ (උයා කන්නන් යැයි කියූකල)

☞ ඈ එහිම ඉඳ දෙවන දිනයේ ඔහු කැලේට යන වේලාවෙහි ''ස්වාමීණි ඔබගේ කෑම උයන වියදං දී යන්න, ඔබට කෑම උයන්නන්'' යැයි කියා ''ඕන්නෑ අම්මෙ මම ම උයා කන්නන්'' යැයි කියූකල

• පුනප්පුනං නිබන්ධිත්වා තෙන දින්නෙ ගහිතමත්තකෙයෙව කත්වා අන්තරාපණතො භාජනානි වෙව [පරිසුද්ධ-තණ්ඩුල+ආදීනි] පරිසුද්ධතණ්ඩුලාදීනි ච ආහරාපෙත්වා රාජකුලෙ පචනනියාමෙන සුපරිසුද්ධං ඔදනං, සාධුරසානි ච ද්වෙ තීණි සූපබ්‍යඤ්ජනානි පචිත්වා තස්ස අරඤ්ඤතො ආගතස්ස අදාසි.

★ පුනප්පුනං නිබන්ධිත්වා (නැවත නැවත ඉල්ලා) තෙන දින්නෙ (ඔහු දුන්දෙයින්) ගහිත-මත්තකෙ-යෙව කත්වා (ගත් ප්‍රමාණයක් ලෙසම කර) අන්තරාපණතො (කඩවලින්) භාජනානි වෙව (භාජන මෙන් ම) [පරිසුද්ධ-තණ්ඩුල+ආදීනි] පරිසුද්ධතණ්ඩුලාදීනි ච (පිරිසිදු හාල් ආදිය ද) ආහරාපෙත්වා (ගෙන්නවා) රාජකුලෙ (රජගෙදර) පචන-නියාමෙන (උයන ආකාරයට ම) සුපරිසුද්ධං ඔදනං (අතිපිරිසිදු බතක්/ රසවත් බතක්) සාධුරසානි **ච** (ප්‍රණීත) ද්වෙ තීණි (දෙතුන්/ දෙකතුනක්) සූපබ්‍යඤ්ජනානි (ව්‍යඤ්ජන **ද**) පචිත්වා (උයා) තස්ස (ඒ) අරඤ්ඤතො (කැලයෙන්) ආගතස්ස අදාසි (ආවාහුට දුන්නාය)

☞ නැවත නැවත ඉල්ලා, ඔහු දුන්දෙයින් ගත් ප්‍රමාණයක් ලෙසම කර, කඩවලින් භාජන මෙන් ම පිරිසිදු හාල් ආදිය ද ගෙන්නවා, රජගෙදර උයන ආකාරයට ම රසවත් බතක් ද ප්‍රණීත ව්‍යඤ්ජන දෙකතුනක් උයා ඒ කැලයෙන් ආවා ඔහුට දුන්නාය.

• අථ නං භූඤ්ජිත්වා මුදුචිත්තතං ආපන්නං ඤත්වා, ‘‘සාමි, කිලන්තම්හ, [එක+අහං+ද්වී+අහං] එකාහද්වීහං [ඉධ+ඒව] ඉධෙව හොමා’’ති ආහ. සො ‘‘සාධූ’’ති සම්පටිච්ඡි.

★ අථ නං (ඉක්බිති ඔහු) භූඤ්ජිත්වා (කෑමකා) මුදු-චිත්තතං (මෘදු සිතකට) ආපන්නං ඤත්වා (පැමිණිබව දැන)‘‘සාමි (ස්වාමීණි) කිලන්තම්හ (වෙහෙසයි) [එක+අහං+ද්වී+අහං] එකාහද්වීහං (එකදවසක් දෙකක්) [ඉධ+ඒව] ඉධෙව (මෙහි ම) හොමා’’ති ආහ (ඉන්නන් යැයි කීය) සො ‘‘සාධූ’’ති සම්පටිච්ඡි (ඔහු හොඳයි යැයි පිළිගත්තාය/ කැමතිවිය)

☞ ඉක්බිති ඔහු කෑමකා සිත මෘදුවූබව දැන ‘‘ස්වාමීණි, වෙහෙසයි, එකදවසක් දෙකක් මෙහි ම ඉන්නන්’’ යැයි කීය. ඔහු ‘‘හොඳයි’’ යැයි කැමතිවිය.

• [අථ+අස්ස] අථස්ස [සායං+අපි] සායම්පි පුනදිවසෙපි මධුරභත්තං පචිත්වා අදාසි. අථ මුදුචිත්තං තස්ස ඤත්වා ‘‘සාමි, කතිපාහං [ඉධ+ඒව] ඉධෙව වසිස්සාමා’’ති. තත්ථ වසමානා තිඛිණෙන සත්ථෙන තස්ස මඤ්චවාණං හෙට්ඨාඅටනියං තහං තහං ඡින්දි.

★ [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට) [සායං+අපි] සායම්පි (සවස ද) පුන-දිවසෙ-පි (දෙවන දිනයෙහි ද/ ඊලග දිනයෙහි ද) මධුර-භත්තං පචිත්වා අදාසි (මිහිරි බත් උයා දුනි) අථ (ඉක්බිති) මුදුචිත්තං (මෘදු සිත) තස්ස ඤත්වා (ඔහුගේ දැන) ‘‘සාමි (ස්වාමීණි) කතිපාහං (දිනකීපයක්) [ඉධ+ඒව] ඉධෙව (මෙහි ම) වසිස්සාමා’’ති (ඉන්නන්) තත්ථ වසමානා (එහි වාසයකරමින්) තිඛිණෙන සත්ථෙන (තියුණු ආයුධයකින්) තස්ස මඤ්ච-වාණං (ඔහුගේ ඇඳේ ලණු) හෙට්ඨා-අටනියං (විටිටමට යටින්) තහං තහං ඡින්දි (තැන් තැන්වලින් කැපීය)

☞ ඉක්බිති ඔහුට සවස ද ඊලග දිනයෙහි ද මිහිරි බත් උයා දුනි. ඉක්බිති ඔහුගේ සිත මෘදුබව දැන ‘‘ස්වාමීණි දිනකීපයක් මෙහි ම ඉන්නන්’’ යැයි, එහි වාසයකරමින් තියුණු ආයුධයකින් ඔහුගේ ඇඳේ ලණු, විටිටමට යටින් තැන් තැන්වලින් කැපීය.

• මඤ්චො තස්මිං ආගන්ත්වා නිසින්නමත්තෙයෙව හෙට්ඨා ඔලම්බි. සො ‘‘කස්මා අයං මඤ්චො එවං ඡිජ්ජිත්වා ගතො’’ති ආහ. ‘‘සාමි, දහරදාරකෙ වාරෙතුං න සක්කොමි, [එත්ථ+ඒව] එත්ථෙව සන්නිපතන්ති’’ති.

★ මඤ්චො (ඇඳ) තස්මිං ආගන්ත්වා (එහි ඇවිත්/ ඇවිත් එහි) නිසින්න-මත්තෙ-යෙව (ඉඳගත් පමණකින් ම) හෙට්ඨා ඔලම්බි (යටට එල්ලිනි/ යටට බැස්සේය) සො (ඔහු) ‘‘කස්මා අයං මඤ්චො (ඇයි මේ ඇඳ) එවං (මෙසේ/ මෙහෙම) ඡිජ්ජිත්වා ගතො’’ති ආහ (කැඩී ගියේ යැයි කීය) ‘‘සාමි (ස්වාමීණි) දහර-දාරකෙ (පොඩි ළමයි) වාරෙතුං (වලක්වන්නට/ නවත්වන්නට) න සක්කොමි (නො හැක්කෙමි/ බෑ) [එත්ථ+ඒව] එත්ථෙව (මෙහි ම) සන්නිපතන්ති’’ති (රැස්වෙති/ රැස්වෙනව)

☞ ඇවිත් එහි ඉඳගත් පමණකින් ම ඇඳ යටට බැස්සේය. ඔහු ‘‘ඇයි මේ ඇඳ මෙහෙම කැඩී ගියේ’’ යැයි ඇසීය. ‘‘ස්වාමීණි, පොඩි ළමයි නවත්වන්නට බෑ මෙහි ම රැස්වෙනව’’

• ‘‘අම්ම, ඉදං මෙ දුක්ඛං තුම්හෙ නිස්සාය ජාතං. [අහං+හි] අහඤ්හි පුබ්බෙ කත්ථචි ගච්ඡන්තො ද්වාරං පිදහිත්වා ගච්ඡාමී’’ති. ‘‘කිං කරොමි, තාත, වාරෙතුං න සක්කොමී’’ති.

★ ''අම්ම (අම්මේ) ඉදං <u>මෙ</u> දුක්ඛං (මේ දුක <u>මට</u>) තුම්හෙ නිස්සාය ජාතං (ඔබ නිසා උපන්නා/ ඇතිවුනා). [අහං+හි] අහඤ්හි (මම වනාහි) පුබ්බෙ (පෙර/ ඉස්සෙල්ල) කත්ථචි ගච්ඡන්තො (කොහේහරි යනවිට) ද්වාරං පිදහිත්වා ගච්ඡාමී''ති (දොර වසා යමි) ''කිං කරොමි (මොනව කරන්නද) තාත (පුතේ) වාරෙතුං (වලක්වන්නට/ නවත්වන්නට) න සක්කොමි (නො හැක්කෙමි/ බෑ)

☞ ''අම්මේ මේ දුක මට ඔබ නිසා උපන්නෙ, මම ඉස්සෙල්ල කොහේ හරි යනවිට දොර වසා යමි'' ''මොනව කරන්නද පුතේ, නවත්වන්නට බෑ''

• සා ඉමිනාව නියාමෙන ද්වෙ තයො දිවසෙ ඡින්දිත්වා තෙන උජ්ඣායිත්වා ඛීයිත්වා වුච්චමානාපි [තථා+ඒව] තථෙව වත්වා පුන එකං ද්වෙ රජ්ජුකෙ ඨපෙත්වා සෙසෙ ඡින්දි.

★ සා ඉමිනා-ව නියාමෙන (ඈ මේම ආකාරයට) ද්වෙ තයො දිවසෙ (දෙතුන් දවසක්/ දවස් දෙකතුනක්) ඡින්දිත්වා (කපා) තෙන උජ්ඣායිත්වා (ඔහු විසින් බැන) ඛීයිත්වා (දොස්නගා) වුච්චමානා-පි (කිවත්) [තථා+ඒව] තථෙව (එලෙසම) වත්වා (කියා) පුන (නැවත) එකං ද්වෙ (එකක් දෙකක්) රජ්ජුකෙ ඨපෙත්වා (ලණු තියා/ තිබෙද්දී) සෙසෙ ඡින්දි (ඉතිරිව කැපීය)

☞ ඈ මේ ආකාරයටම දවස් දෙකතුනක් කපා, ඔහු විසින් බැන දොස්නගා කිවත්, එලෙසම කියා, නැවත ලණු එකක් දෙකක් තිබෙද්දී ඉතිරිව කැපීය.

• තං දිවසං තස්මිං නිසින්නමත්තෙයෙව සබ්බං වාණං භූමියං පති, සීසං ජණ්ණුකෙහි සද්ධිං එකතො අහොසි, සො උට්ඨාය, ''කිං කරොමි, ඉදානි කුහිං ගමිස්සාමි, නිපජ්ජනමඤ්චස්සපි තුම්හෙහි අසාමිකො විය කතොම්හී''ති ආහ.

★ තං දිවසං (ඒ දවසෙ) තස්මිං (එහි) නිසින්න-මත්තෙ-යෙව (හිඳි පමණින් ම) සබ්බං වාණං (සියලු ලණු) භූමියං පති (පොළොවට වැටිනි) සීසං (ඔලුව) ජණ්ණුකෙහි සද්ධිං (දණහිස් සමග) එකතො අහොසි (එකට විය) සො උට්ඨාය (ඔහු නැගිට) ''කිං කරොමි (මොකක් කරන්නද) ඉදානි කුහිං ගමිස්සාමි (දැන් කොහේ යන්නද) නිපජ්ජන-මඤ්චස්ස-පි (නිදන ඇඳට-ත්) තුම්හෙහි (නුඹල විසින්) අසාමිකො (අයිතියක් නැත්තෙක්) විය (මෙන්) කතොම්හී''ති ආහ (කලෙමි/ කලා යැයි කීය)

☞ ඒ දවසෙ එහි හිඳි පමණින් ම සියලු ලණු පොළොවට වැටිනි. ඔලුව දණහිස් සමග එකට විය. ඔහු නැගිට ''මොකක් කරන්නද, දැන් කොහේ යන්නද, නුඹල විසින් නිදන ඇඳට-ත් අයිතියක් නැත්තෙක් මෙන් කලා'' යැයි කීය.

• ''තාත, කිං කරොමි, පටිවිස්සකදාරකෙ වාරෙතුං න සක්කොමි, හොතු, මා චින්තයි, ඉමාය නාම වෙලාය කුහිං ගමිස්සසී''ති ධීතරං ආමන්තෙත්වා, ''අම්ම, තව භාතිකස්ස [නිපජ්ජන+ඕකාසං] නිපජ්ජනොකාසං කරොහී''ති ආහ. සා එකපස්සෙ සයිත්වා ''[ඉධ+ආගච්ඡ] ඉධාගච්ඡ, සාමී''ති ආහ.

★ ''තාත, කිං කරොමි (පුතේ මොකක් කරන්නද) පටිවිස්සක-දාරකෙ (අසල්වැසි දරුවන්) වාරෙතුං (වලක්වන්නට/ නවත්වන්නට) න සක්කොමි (නො හැක්කෙමි/ බෑ) හොතු (වේවා/ කමක් නෑ) මා චින්තයි (ඒගැන හිතන්ඩ එපා) ඉමාය නාම වෙලාය (මේ වේලාවේ) කුහිං ගමිස්සසී''ති (කොහේ යන්නද යැයි) ධීතරං ආමන්තෙත්වා (දුවට කතාකර) ''අම්ම (ලමයො) තව භාතිකස්ස (උඹේ සහෝදරයට) [නිපජ්ජන+ඕකාසං] නිපජ්ජනොකාසං කරොහී''ති

(නිදාගන්ඩ තැනක් දෙන්ඩ යැයි) ආහ (කීය) සා එකපස්සෙ සයිත්වා (ඈ එක්පැත්තක නිදා) ''[ඉධ+ආගච්ඡ] ඉධාගච්ඡ (මෙහි එන්න) සාමී''ති ආහ (ස්වාමීණි, යැයි කීය)

☞ ''පුතේ මොකක් කරන්නද, අසල්වැසි දරුවන් නවත්වන්නට බෑ, කමක් නෑ, ඒගැන හිතන්ඩ එපා, මේ වේලාවේ කොහේ යන්නද'' යැයි කියා. දුවට කතාකර ''ලමයො, උඹේ සහෝදරයට නිදාගන්ඩ තැනක් දෙන්ඩ'' යැයි කීය. ඈ එක්පැත්තක නිදා ''මෙහි එන්න ස්වාමීණි'' යැයි කීය.

• ඉතරොපි නං ''ගච්ඡ, තාත, භගිනියා සද්ධිං නිපජ්ජා''ති වදෙසි. සො තාය සද්ධිං එකමඤ්ඤෙ නිපජ්ජිත්වා තං [දිවසං+ඒව] දිවසඤ්ඤෙව සන්ථවං අකාසි, කුමාරිකා පරොදි. අථ නං මාතා පුච්ඡි

★ ඉතරො-පි නං (අනෙකා ද ඔහුට) ''ගච්ඡ, තාත (යන්න පුතේ) භගිනියා සද්ධිං (නැගනිය සමග/ නංගි එක්ක) නිපජ්ජා''ති වදෙසි (නිදාගන්න යැයි කීය) සො තාය සද්ධිං (ඔහු ඇ සමග) එකමඤ්ඤෙ (එක් ඇඳක) නිපජ්ජිත්වා (නිදා) තං (ඒ) [දිවසං+ඒව] දිවසඤ්ඤෙව (දවසෙ ම) සන්ථවං අකාසි (සංවාසය කලේය) කුමාරිකා පරොදි (කුමරිය හැඬීය) අථ නං මාතා පුච්ඡි (එවිට ඇගේ මව ඇසිය)

☞ අනෙකා ද ඔහුට ''යන්න පුතේ නංගි එක්ක නිදාගන්න'' යැයි කීය. ඔහු ඇ සමග එක් ඇඳක නිදා ඒ දවසෙ ම සංවාසය කලේය. කුමරිය හැඬීය. එවිට ඇගේ මව ඇසිය.

• ''කිං, අම්ම, රොදසී''ති? ''අම්ම, ඉදං නාම [ජාතං+ඉති] ජාත''න්ති. ''හොතු, අම්ම, කිං සක්කා කාතුං, තයාපි එකං භත්තාරං [ඉමිනා-අපි+ඒකං] ඉමිනාපෙකං පාදපරිචාරිකං ලද්ධුං වට්ටතී''ති තං ජාමාතරං අකාසි. තෙ සමග්ගවාසං වසිංසු.

★ ''කිං, (ඇයි/ මොකද) අම්ම, රොදසී''ති? (ළමයො අඬන්නෙ යැයි) ''අම්ම (අම්මෙ) ඉදං නාම (මේ වගේ දෙයක්) [ජාතං+ඉති] ජාත''න්ති (උනා යැයි) ''හොතු අම්ම (කමක් නෑ ළමයො) කිං සක්කා කාතුං (මොකක්ද කරන්ඩ පුලුවන්) තයා-පි (ඔබට-ද) එකං භත්තාරං (එක් ස්වාමියෙක්) [ඉමිනා-අපි+ඒකං] ඉමිනාපෙකං (මොහුට-ද-එක්) පාදපරිචාරිකං (බිරිඳක්) ලද්ධුං වට්ටතී''ති (ලබන්ඩ වටිනව/ සුදුසුයි යැයි) තං (ඔහු) ජාමාතරං අකාසි (බෑනා කලේය) තෙ (ඔවුන්) සමග්ගවාසං වසිංසු (සමගිව වාසය කලාහ)

☞ ''ඇයි ළමයො අඬන්නෙ'' ''අම්මෙ මේ වගේ දෙයක් උනා'' ''කමක් නෑ ළමයො, මොකක්ද කරන්ඩ පුලුවන් බලමු, ඔබටත් එක් ස්වාමියෙක් මොහුටත් එක් බිරිඳක් ලබන්ඩ වටිනව''යැයි, ඔහු බෑනා කලේය. ඔවුන් සමගිව වාසය කලාහ.

• සා [කතිපාහ+අච්චයෙන] කතිපාහච්චයෙන රඤ්ඤො සාසනං පෙසෙසි – ''භතකවීථියං ඡණං කරොන්තු. යස්ස පන සරෙ ඡණො න කරියති, තස්ස එත්තකො නාම දණ්ඩොති සොසනං කාරෙතූ''ති. රාජා තථා කාරෙසි.

★ සා (ඇය) [කතිපාහ+අච්චයෙන] කතිපාහච්චයෙන (දිනකීපයක් ඇවෑමෙන්) රඤ්ඤො සාසනං පෙසෙසි (රජුට පණිවිඩයක් යැවිය) ''භතකවීථියං (කුලිවැඩකාර වීථියෙහි) ඡණං කරොන්තු (සැනකෙලි කරන්න) යස්ස පන සරෙ (යමෙක්ගෙ ගෙදර වනාහි) ඡණො න කරියති (උත්සව නො කරයිද) තස්ස (ඔහුට) එත්තකො නාම (මෙතෙක් ප්‍රමාණයක්) දණ්ඩොති (දඩ යැයි) සොසනං කාරෙතූ''ති (සෝසා කරත්වා/ අණබෙර යවත්වා යැයි) රාජා තථා කාරෙසි (රජු එසේ කලාය)

☞ ඇය දිනකීපයක් ඇවෑමෙන් රජුට පණිවිඩයක් යැවිය. ‘‘කුලිවැඩකාර වීථියෙහි සැනකෙලි කරන්න, යමෙක්ගෙ ගෙදර උත්සව නො කරයිද, ඔහුට මෙතෙක් ප්‍රමාණයක් දඩ, යැයි අණබෙර යවත්වා’’ යැයි. රජු එසේ කලාය.

• අථ නං සස්සු ආහ – ‘‘තාත, හතකවීථියං රාජාණාය ඡණො කත්තබ්බො ජාතො, කිං කරොමා’’ති? ‘‘අම්ම, අහං හතිං කරොන්තොපි ජීවිතුං න සක්කොමි, කිං කරිස්සාමී’’ති? ‘‘තාත, සරාවාසං වසන්තා නාම ඉණම්පි ගණ්හන්ති, රඤ්ඤො ආණා අකාතුං න ලබ්භා.

★ අථ නං සස්සු ආහ (ඉක්බිති ඔහුට නැන්දම්මා කීය) ‘‘තාත (පුතේ) හතකවීථියං (කුලිවැඩකාර වීථියෙහි) [රාජ+ආණාය] රාජාණාය (රජුගේ අණින්) ඡණො කත්තබ්බො ජාතො (උත්සව කලයුතු බවට පත්විය/ පත්ඵනා) කිං කරොමා’’ති? (මොකද කරන්නෙ) ‘‘අම්ම,(අම්මෙ) අහං හතිං කරොන්තො-පි (මම කුලීවැඩ කරල-ත්) ජීවිතුං න සක්කොමි (ජීවත්වීමට නො හැක්මෙමි/ බෑ) කිං කරිස්සාමී’’ති? (මොකක් කරන්නද) ‘‘තාත (පුතේ), සරාවාසං වසන්තා නාම (ගිහිගෙයි වසන්නෝ නම්/ උනාම) [ඉණං+අපි] ඉණම්පි ගණ්හන්ති (ණය-ත් ගනිති/ ගන්නව) රඤ්ඤො ආණා (රජුගේ අණ) අකාතුං න ලබ්භා (නොකිරීමට නො ලැබෙන්නේය/ නොකර ඉන්ඩ බෑ)

☞ ඉක්බිති ඔහුට නැන්දම්මා කීය ‘‘පුතේ, කුලිවැඩකාර වීථියෙහි රජුගේ අණින් උත්සව කලයුතු බවට පත්ඵනා, මොකද කරන්නෙ’’ ‘‘අම්මෙ මම කුලීවැඩ කරලත් ජීවත්වෙන්ඩ බෑ, මොකක් කරන්නද’’ ‘‘පුතේ, ගිහිගෙයි වසන්නෝ උනාම ණයත් ගන්නව, රජුගේ අණ නොකර ඉන්ඩ බෑ,

• ඉණතො නාම යෙන කෙනචි උපායෙන මුච්චිතුං සක්කා, ගච්ඡ, කුතොචි එකං වා ද්වෙ වා කහාපණෙ ආහරා’’ති ආහ. සො උජ්ඣායන්තො ඛීයන්තො ගන්ත්වා චත්තාලීසකොටිධනට්ඨානතො එකමෙව කහාපණං ආහරි.

★ ඉණතො නාම (ණයෙන් නම්) යෙන කෙනචි උපායෙන (මොන උපායකින් හරි/ මොනවිදිහකින් හරි) මුච්චිතුං සක්කා (මිදීමට/ මිදෙන්ඩ පුලුවන්) ගච්ඡ (යන්න) කුතොචි (කොහෙන්හරි) එකං වා ද්වෙ වා (එකක් හෝ දෙකක් හෝ/ එකක් හරි දෙකක් හරි) කහාපණෙ ආහරා’’ති ආහ (කහවණු ගෙනඑන්න යැයි කිය) සො උජ්ඣායන්තො (ඔහු බනිමින්) ඛීයන්තො ගන්ත්වා (දොස්නගමින් ගොස්) චත්තාලීස-කොටි-ධනට්ඨානතො (සතලිස් කෝටියක් ධනය ඇති තැනින්) එකමෙව (එකම) කහාපණං ආහරි (කහවණුවක් ගෙනාවේය)

☞ ණයෙන් නම් මොනවිදිහකින් හරි මිදෙන්ඩ පුලුවන්, යන්න, කොහෙන්හරි එකක් හරි දෙකක් හරි කහවණු ගෙනඑන්න’’ යැයි කිය. ඔහු බනිමින් දොස්නගමින් ගොස් සතලිස් කෝටියක් ධනය ඇති තැනින් එකම කහවණුවක් ගෙනාවේය.

• සා තං කහාපණං රඤ්ඤො පෙසෙත්වා අත්තනො කහාපණෙන ඡණං කත්වා පුන [කතිපාහ+අච්චයෙන] කතිපාහච්චයෙන තථෙව සාසනං පහිණි. පුන රාජා තථෙව ‘‘ඡණං කරොන්තු, අකරොන්තානං එත්තකො දණ්ඩො’’ති ආණාපෙසි.

★ සා තං කහාපණං (ඇ ඒ කහවණුව) රඤ්ඤො පෙසෙත්වා (රජුට යවා) අත්තනො කහාපණෙන (තමන්ගේ කහවණුවලින්) ඡණං කත්වා (උත්සවය කර) පුන (නැවත) [කතිපාහ+අච්චයෙන] කතිපාහච්චයෙන (දින කිපයකින්) තථෙව (එලෙසම) සාසනං පහිණි (පණිවිඩයක් යැවීය) පුන රාජා තථෙව (නැවත රජු එලෙසම) ‘‘ඡණං කරොන්තු (උත්සව

කරන්න) අකරොන්තානං (නො කරන්නන්ට) එත්තකො දණ්ඩො''ති (මෙතෙක් දඩ යැයි) ආණාපෙසි (අණකරවිය)

☞ ඇ ඒ කහවණුව රජුට යවා තමන්ගේ කහවණුවලින් උත්සවය කර නැවත දින කිපයකින් එලෙසම පණිවිඩයක් යැවීය. රජු නැවත එලෙසම ''උත්සව කරන්න, නො කරන්නන්ට මෙතෙක් දඩ'' යැයි අණකරවිය.

• පුනපි සො තාය තථෙව වත්වා නිප්පීළියමානො ගන්ත්වා තයො කහාපණෙ ආහරි. සා තෙපි කහාපණෙ රඤ්ඤො පෙසෙත්වා පුන කතිපාහච්චයෙන තථෙව සාසනං පහිණි – ''ඉදානි පුරිසෙ පෙසෙත්වා ඉමං පක්කොසාපෙතූ''ති. රාජා පෙසෙසි.

★ පුන-පි සො (නැවතත් ඔහු) තාය (ඇය විසින්) තථෙව වත්වා (එලෙසම කියා) නිප්පීළියමානො (පිඩාකරන කල) ගන්ත්වා (ගොස්) තයො කහාපණෙ ආහරි (කහවණු තුනක් ගෙනආවේය) සා තෙ-පි කහාපණෙ (ඇය ඒ-ද කහවණු) රඤ්ඤො පෙසෙත්වා (රජුට යවා) පුන (නැවත) [කතිපාහ+අච්චයෙන] කතිපාහච්චයෙන (දින කිපයකින්) තථෙව (එලෙසම) සාසනං පහිණි (පණිවිඩයක් යැවීය) ''ඉදානි පුරිසෙ පෙසෙත්වා (දැන් පුරුෂයන්/ මිනිසුන් එවා) ඉමං පක්කොසාපෙතූ''ති (මොහු කැඳවත්වා/ කැඳවන්න යැයි) රාජා පෙසෙසි (රජු යැවිය)

☞ නැවතත් ඔහු ඇය විසින් එලෙසම කියා පිඩාකරන කල ගොස් කහවණු තුනක් ගෙනආවේය. ඇය ඒ කහවණු ද රජුට යවා නැවත දින කිපයකින් එලෙසම පණිවිඩයක් යැවීය. ''දැන් මිනිසුන් එවා මොහු කැඳවන්න'' යැයි. රජු යැවිය.

• පුරිසා ගන්ත්වා, ''කුම්භසොසකො නාම කතරො''ති පුච්ඡිත්වා පරියෙසන්තා තං දිස්වා ''එහි, හො රාජා, තං පක්කොසතී''ති ආහංසු. සො භීතො ''න මං රාජා ජානාතී''ති ආදීනි වත්වා ගන්තුං න ඉච්ඡි.

★ පුරිසා ගන්ත්වා (මිනිසුන් ගොස්) ''කුම්භසොසකො නාම කතරො''ති (කුම්භසොසක කියන්නෙ කාටද යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා) පරියෙසන්තා (සොයමින්) තං දිස්වා (ඔහු දැක) ''එහි හො (එන්න පින්වත) රාජා, තං (රජු ඔබව) පක්කොසතී''ති (කැඳවන්නේය යැයි) ආහංසු (කීහ) සො භීතො (ඔහු බියවි) ''<u>න</u> මං රාජා ජානාතී''ති (රජු මාව <u>නො</u> දන්නේය යැයි) ආදීනි වත්වා (ආදිය කියා) ගන්තුං න ඉච්ඡි (යෑමට නොකැමති විය)

☞ මිනිසුන් ගොස් ''කුම්භසොසක කියන්නෙ කාටද'' යැයි අසා සොයමින් ඔහු දැක, ''එන්න පින්වත රජු ඔබව කැඳවන්නේය'' යැයි කීහ. ඔහු බියවි ''රජු මාව දන්නෙ නෑ'' යැයි ආදිය කියා යෑමට නොකැමති විය.

• අථ නං බලක්කාරෙන [හත්ථ+ආදීසු] හත්ථාදීසු ගහෙත්වා ආකඩ්ඪිංසු. සා ඉත්ථී තෙ දිස්වා, ''අරෙ, දුබ්බිනීතා, තුම්හෙ මම ජාමාතරං [හත්ථ+ආදීසු] හත්ථාදීසු ගහෙතුං අනනුච්ඡවිකා''ති තජ්ජෙත්වා,

★ අථ නං (ඉක්බිති ඔහුව) බලක්කාරෙන (බලහත්කාරයෙන්) [හත්ථ+ආදීසු] හත්ථාදීසු ගහෙත්වා (අත් ආදියෙන් ගෙන/ අල්ලගෙන) ආකඩ්ඪිංසු (ඇද්දාහ) සා ඉත්ථී තෙ දිස්වා (ඒ ගැහැණිය ඔවුන්ව දැක) ''අරෙ, දුබ්බිනීතා (ඒයි දුෂ්ඨයො) තුම්හෙ (උඹල) මම ජාමාතරං (මගේ බෑනව) [හත්ථ+ආදීසු] හත්ථාදීසු ගහෙතුං (අත්අදියෙන් අල්ලගන්ඩ) අනනුච්ඡවිකා''ති (නුසුදුස්සෝය යැයි) තජ්ජෙත්වා (තර්ජනයකර)

☞ ඉක්බිති ඔහුව බලහත්කාරයෙන් අත් ආදියෙන් අල්ලගෙන ඇද්දාහ. ඒ ගැහැණිය ඔවුන්ව දැක "ඒයි දුෂ්ඨයො, උඹල මගේ බෑනව අත්අදියෙන් අල්ලගන්ඩ නුසුදුස්සෝය" යැයි තර්ජනයකර,

• ''එහි, තාත, මා භායි, රාජානං දිස්වා තව [හත්ථ+ආදි-ගාහකානං] හත්ථාදිගාහකානං හත්ථෙයෙව ඡින්දාපෙස්සාමී''ති ධීතරං ආදාය පුරතො හුත්වා රාජගෙහං පත්වා වෙසං පරිවත්තෙත්වා සබ්බාලඞ්කාරපටිමණ්ඩිතා එකමන්තං අට්ඨාසි. [ඉතරං+අපි] ඉතරම්පි පරිකඩ්ඪිත්වා ආනයිංසුයෙව.

★ ''එහි, තාත (එන්ඩ පුතේ/ වරෙන් පුතේ) මා භායි (බයවෙන්ඩ එපා) රාජානං දිස්වා (රජුව හමුවී) තව (ඔබේ) [හත්ථ+ආදි-ගාහකානං] හත්ථාදිගාහකානං (අත් ආදියෙන් ගන්නවුන්ගේ) හත්ථෙ-යෙව (අත්-ම) ඡින්දාපෙස්සාමී''ති (සිඳවන්නෙමි යැයි) ධීතරං ආදාය (දුවත් ගෙන) පුරතො හුත්වා (ඉදිරියට වී/ ඉදිරියෙන්) රාජගෙහං පත්වා (රජගෙදරට පිවිස/ ගොස්) වෙසං පරිවත්තෙත්වා (වෙස් මාරුකර) සබ්බාලඞ්කාර-පටිමණ්ඩිතා (සර්වාබරණයෙන් සැරසී) එකමන්තං අට්ඨාසි (එක්පසක සිටියේය) [ඉතරං+අපි] ඉතරම්පි (අනෙකා-ත්) පරිකඩ්ඪිත්වා ආනයිංසු-**<u>යෙව</u>** (ඇදගෙන **<u>ම</u>** ගෙනආවාහ.)

☞ "එන්ඩ පුතේ, බයවෙන්ඩ එපා, රජුව හමුවී ඔබේ අත් ආදියෙන් අදිනවුන්ගේ අත්ම සිඳවන්නෙමි" යැයි දුවත් ගෙන ඉදිරියෙන් රජගෙදරට ගොස්, වෙස් මාරුකර සර්වාබරණයෙන් සැරසී එක්පසක සිටියේය. අනෙකාත් ඇදගෙන ම ගෙනආවාහ.

• අථ නං වන්දිත්වා ඨිතං රාජා ආහ – ''ත්වං කුම්භඝොසකො නාමා''ති? ''ආම, දෙවා''ති. ''කිං කාරණා මහාධනං වඤ්චෙත්වා ඛාදසී''ති? ''කුතො මෙ, දෙව, ධනං භතිං කත්වා ජීවන්තස්සා''ති? ''මා එවං කරි, කිං අම්හෙ වඤ්චෙසී''ති? ''න වඤ්චෙමි, දෙව, නත්ථි මෙ ධන''න්ති.

★ අථ නං (ඉක්බිති ඒ) වන්දිත්වා ඨිතං (වැඳ සිටින්නාට) රාජා ආහ (රජු කීය) ''ත්වං කුම්භඝොසකො නාමා''ති? (ඔබද කුම්ඹඝෝසක කියන්නෙ ?) ''ආම, දෙවා''ති. (එහෙමයි දේවයන් වහන්ස) ''කිං කාරණා (කුමන කරුනක් නිසාද) මහාධනං (මහධනයක්) වඤ්චෙත්වා ඛාදසී''ති? (වංචාකර කන්නෙ/ හොරෙන් පාවිච්චිකරන්නෙ) ''කුතො මෙ (කොහෙන් ද මට) දෙව, ධනං (දේවයන්වහන්ස ධනය) භතිං කත්වා (කුලීවැඩකර) ජීවන්තස්සා''ති? (ජීවත්වන්නාට) ''මා එවං කරි (එහෙම කරන්ඩ එපා) කිං අම්හෙ වඤ්චෙසී''ති? (මොකද අපිව රවටනවද?) ''න වඤ්චෙමි, දෙව (නො රවටමි දේවයන්වහන්ස) නත්ථි මෙ ධන''න්ති (මට ධනය නෑ)

☞ ඉක්බිති ඒ වැඳ සිටින්නාට රජු කීය "ඔබද කුම්ඹඝෝසක කියන්නෙ ?" "එහෙමයි දේවයන් වහන්ස" "කුමන කරුනක් නිසාද මහධනයක් හොරෙන් පාවිච්චිකරන්නෙ" "කුලීවැඩකර ජීවත්වන මට කොහෙන් ද දේවයන්වහන්ස ධනය" "එහෙම කරන්ඩ එපා, මොකද අපිව රවටනවද?" "නො රවටමි දේවයන්වහන්ස, මට ධනය නෑ"

• අථස්ස රාජා තෙ කහාපණෙ දස්සෙත්වා, ''ඉමෙ කස්ස කහාපණා''ති ආහ. සො සඤ්ජානිත්වා, ''අහො බාලොම්හි [බාලො+අම්හි], කථං නු ඛො ඉමෙ රඤ්ඤො හත්ථං පත්තා''ති ඉතො චිතො ච ඔලොකෙන්තො තා ද්වෙපි පටිමණ්ඩිතපසාධනා ගබ්භද්වාරමූලෙ ඨිතා දිස්වා, ''භාරියං [වත+ඉදං] වතිදං කම්මං, ඉමාහි රඤ්ඤා පයොජිතාහි භවිතබ්බ''න්ති චින්තෙසි.

★ අථස්ස (ඉක්බිත් ඔහුට) රාජා (රජු) තෙ කහාපණෙ දස්සෙත්වා (ඒ කහවණු පෙන්වා) ''ඉමෙ කස්ස (මේවා කාගෙ) කහාපණා''ති ආහ (කහවණුද යැයි කීය / ඇසීය) සො සඤ්ජානිත්වා (ඔහු හඳුනායෙන) ''අහො (අයියෝ) [බාලො+අම්හි] බාලොම්හි (මෝඩවුනා) කථං නු ඛො ඉමෙ (කොහොමද මේවා) රඤ්ඤො හත්ථං පත්තා''ති (රජුගෙ අතට පත්වුනේ/ ගියේ යැයි) ඉතො චිතො ච ඔලොකෙන්තො (එහෙ මෙහෙ බලමින්) තා ද්වෙ-පි (ඈලා දෙදෙනා ද) පටිමණ්ඩිත-පසාධනා (ආබරණවලින් සැරසී) ගබ්භ-ද්වාරමූලෙ (කාඹරයේ දොරකඩ) ඨිතා දිස්වා (සිටිනවා දැක) ''භාරියං (බරපතලයි/ බයානකයි) [වත+ඉදං] වතිදං කම්මං (ඒකාන්තයෙන් මේ වැඩේ) ඉමාහි රඤ්ඤා (මෑලා රජු විසින්) පයොජිතාහි භවිතබ්බ''න්ති (යෙදෙව්වා වියයුතුය යැයි) චින්තෙසි (සිතීය.)

☞ ඉක්බිත් ඔහුට රජු ඒ කහවණු පෙන්වා ''මේවා කාගෙ කහවණුද'' යැයි ඇසීය. ඔහු හඳුනායෙන, ''අයියෝ මෝඩවුනා කොහොමද මේවා රජුගේ අතට ගයේ'' යැයි එහෙ මෙහෙ බලමින්, ඈලා දෙදෙනා ද ආබරණවලින් සැරසී කාඹරයේ දොරකඩ සිටිනවා දැක, ''ඒකාන්තයෙන් මේ වැඩේ බරපතලයි, මෑලා රජු විසින් යෙදෙව්වා වියයුතුය'' යැයි සිතීය.

• අථ නං රාජා ''වදෙහි, හො, කස්මා එවං කරොසී''ති ආහ. ''නිස්සයො මෙ නත්ථි, දෙවා''ති. ''මාදිසො නිස්සයො භවිතුං න වට්ටතී''ති. ''කල්‍යාණං, දෙව, සචෙ මෙ දෙවො අවස්සයො හොතී''ති.

★ අථ නං රාජා (ඉක්බිත් ඔහුට රජු) ''වදෙහි, හො (කියන්න පින්වත) කස්මා එවං කරොසී''ති ආහ (ඇයි මෙහෙම කරන්නෙ යැයි කිය) ''නිස්සයො මෙ නත්ථි (පිහිටක් මට නැත) දෙවා''ති (දේවයන් වහන්ස) ''මාදිසො (මා වැන්නෙක්) නිස්සයො භවිතුං (පිහිටවීමට) න වට්ටතී''ති (නුසුදුසු ද) ''කල්‍යාණං, දෙව (බොහොම හොඳයි දේවයන්වහන්ස) සචෙ මෙ (ඉඳින් මට) දෙවො (දේවයන් වහන්සේ) අවස්සයො හොතී''ති (පිහිට වෙනවනම්)

☞ ඉක්බිත් ඔහුට රජු ''කියන්න පින්වත, ඇයි මෙහෙම කරන්නෙ'' යැයි කිය. ''මට පිහිටක් නෑ දේවයන් වහන්ස'' ''මා වැන්නෙක් පිහිටවීමට නුසුදුසු ද'' ''බොහොම හොඳයි දේවයන්වහන්ස, ඉඳින් මට දේවයන් වහන්සේ පිහිට වෙනවනම්''

• ''හොමි, හො, කිත්තකං තෙ ධන''න්ති? ''චත්තාලීසකොටියො, දෙවා''ති. ''කිං ලද්ධුං වට්ටතී''ති? ''සකටානි දෙවා''ති?

★ ''හොමි, හො (වෙමි පින්වත) කිත්තකං (කෙතෙක් ද) තෙ ධන''න්ති? (ඔබේ ධනය) ''චත්තාලීසකොටියො, දෙවා''ති (සතලිස් කෝටියක් දේවයන් වහන්ස) ''කිං ලද්ධුං වට්ටතී''ති? (මොනව ලැබීම වටීද?/ මොනවද ඕන ?) ''සකටානි දෙවා''ති? (කරත්ත දේවයන් වහන්ස)

☞ ''වෙමි පින්වත, කෙතෙක් ද ඔබේ ධනය'' ''සතලිස් කෝටියක් දේවයන් වහන්ස'' ''මොනවද ඕන ?'' ''කරත්ත දේවයන් වහන්ස''

• රාජා අනෙකසතානි සකටානි යොජාපෙත්වා පහිණිත්වා තං ධනං ආහරාපෙත්වා [රාජ+අඞ්ගණෙ] රාජඞ්ගණෙ රාසිං කාරාපෙත්වා රාජගහවාසිනො සන්නිපාතාපෙත්වා, ''අත්ථි කස්සචි ඉමස්මිං නගරෙ ''එත්තකං ධන''න්ති පුච්ඡිත්වා ''නත්ථි, දෙවා''ති.

★ රාජා අනෙක-සතානි (රජු නොයෙක් සියගනන්) සකටානි යොජාපෙත්වා (කරත්ත යොදවා) පහිණිත්වා (යවා) තං ධනං (ඒ ධනය) ආහරාපෙත්වා (ගෙන්නවා) [රාජ+අඞ්ගණෙ]

රාජඞ්ගණෙ (රජගෙදර මිදුලේ) රාසිං කාරාපෙත්වා (ගොඩ ගස්සවා/ කරවා) රාජගහ-වාසිනො (රජගහවෙහි වැසියන්) සන්නිපාතාපෙත්වා (රැස්කරවා) ‘‘අත්ථි කස්සචි (ඇත්ද කිසිවෙකුට) ඉමස්මිං නගරෙ (මේ නගරයේ) ‘‘එත්තකං ධන’’න්ති (මෙතෙක් ධනය යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා)‘‘නත්ථි, දෙවා’’ති (නැත දේවයන්වහන්ස)

☞ රජු නොයෙක් සියගනන් කරත්ත යොදවා යවා ඒ ධනය ගෙන්නවා රජගෙදර මිදුලේ ගොඩ ගස්සවා රජගහවෙහි වැසියන් රැස්කරවා “මේ නගරයේ කිසිවෙකුට මෙතෙක් ධනය ඇත්ද” යැයි අසා, “නැත දේවයන්වහන්ස” යැයි කියූකල,

• ‘‘කිං [පන+අස්ස] පනස්ස කාතුං වට්ටතී’’ති? ‘‘සක්කාරං, දෙවා’’ති වුත්තෙ මහන්තෙන සක්කාරෙන තං සෙට්ඨිට්ඨානෙ ඨපෙත්වා ධිතරං [තස්ස+ඒව] තස්සෙව දත්වා තෙන සද්ධිං සත්ථු සන්තිකං ගන්ත්වා වන්දිත්වා

★‘‘කිං [පන+අස්ස] පනස්ස (කුමක් වනාහි මොහුට) කාතුං වට්ටතී’’ති? (කිරීමට සුදුසු ද?) ‘‘සක්කාරං, දෙවා’’ති (සත්කාර දේවයන් වහන්ස) වුත්තෙ (කියූකල) මහන්තෙන සක්කාරෙන (මහත් සත්කාරයෙන්) තං සෙට්ඨිට්ඨානෙ ඨපෙත්වා (ඔහු සිටුතනතුරේ පිහිටුවා) ධිතරං (දුව) [තස්ස+ඒව] තස්සෙව දත්වා (ඔහුට ම දී) තෙන සද්ධිං (ඔහු සමග) සත්ථු සන්තිකං (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ලඟට) ගන්ත්වා වන්දිත්වා (ගොස් වැඳ)

☞ “මොහුට කුමක් කිරීමට සුදුසු ද?” “සත්කාර දේවයන් වහන්ස” යැයි කියූකල, මහත් සත්කාරයෙන් ඔහු සිටුතනතුරේ පිහිටුවා, දුව ඔහුට ම දී ඔහුත් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ලඟට ගොස් වැඳ

•‘‘භන්තෙ, [පස්සථ+ඉමං] පස්සථිමං පුරිසං, එවරූපො ධිතිමා නාම නත්ථි, චත්තාලීසකොටිවිභවො හොන්තොපි උප්පිලාවිතාකාරං වා අස්මිමානමත්තං වා න කරොති, කපණො විය පිලොතිකං නිවාසෙත්වා භතකවීථියං භතිං කත්වා ජීවන්තො මයා ඉමිනා නාම උපායෙන ඤාතො.

★‘‘භන්තෙ (ස්වාමීනි) [පස්සථ+ඉමං] පස්සථිමං පුරිසං (බලන්න මේ මිනිසාදෙස) එවරූපො (මෙවැනිවූ) ධිතිමා නාම නත්ථි (ධෛර්යවන්තයෝ නම් නැත) චත්තාලීසකොටි-විභවො (සතලිස්කෝටි ධනයක්) හොන්තො-පි (තිබෙද්දී-ත්) උබ්බිලාවිතාකාරං වා (උඩගුබවක් හෝ) අස්මිමාන-මත්තං වා (අස්මිමාන මාත්‍රයක් හෝ/ මන්‍යයක් හෝ) න කරොති (නොකරයි) කපණො විය (හිඟන්නෙක් මෙන්/ වගේ) පිලොතිකං නිවාසෙත්වා (කඩමහල්ලක් ඇඳගෙන) භතකවීථියං භතිං කත්වා (කුලීවැඩ විදියෙහි කුලීවැඩ කරමින්) ජීවන්තො (ජීවත්වන අතරේ) මයා (මා විසින්) ඉමිනා නාම උපායෙන ඤාතො (මේ ආකාරවූ උපායකින් දැනගත්ත)

☞ ස්වාමීනි! මේ මිනිසාදෙස බලන්න, මෙවැනිවූ ධෛර්යවන්තයෝ නම් නෑ, සතලිස්කෝටි ධනයක් තිබෙද්දීත් උඩගුබවක් හෝ මන්‍යයක් හෝ නෑ. හිඟන්නෙක් වගේ කඩමහල්ලක් ඇඳගෙන කුලීවැඩ විදියෙහි කුලීවැඩ කරමින් ජීවත්වන අතරේ මා විසින් මේ ආකාරවූ උපායකින් දැනගත්ත”

• ඤාතිත්වා ච පන පක්කොසාපෙත්වා [සහ+ධන-භාවං] සධනභාවං සම්පටිච්ඡාපෙත්වා තං ධනං ආහරාපෙත්වා සෙට්ඨිට්ඨානෙ ඨපිතො, ධිතා [ච+අස්ස] චස්ස මයා දින්නා. භන්තෙ, මයා ච එවරූපො ධිතිමා න දිට්ඨපුබ්බො’’ති ආහ.

★ ජානිත්වා ච පන (දැනගන වනාහි) පක්කොසාපෙත්වා (කැඳවා) [සහ+ධන-භාවං] සධනභාවං (ධනවත්බව) සම්පටිච්ඡාපෙත්වා (පිළිගන්නවා) තං ධනං ආහරාපෙත්වා (ඒ ධනය ගෙන්නවා) සෙට්ඨිට්ඨානෙ ඨපිතො (සිටුතනතුරේ තබනලද්දේය) ධීතා [ච+අස්ස] වස්ස (දුව ත් ඔහුට) මයා දින්නා (මා විසින්/ මං දෙනලදී) භන්තෙ (ස්වාමීණි) මයා ච එවරූපො (මං /මා විසින් ද මෙවැනිවූ) ධිතිමා (ධෛර්ය වන්තයෙක්) න දිට්ඨපුබ්බො''ති ආහ (පෙර නොදුටුවේය යැයි කීය)

☞ දැනගන කැඳවා, ධනවත්බව පිළිගන්නවා, ඒ ධනය ගෙන්නවා සිටුතනතුරේ තබනලද්දේය. ඔහුට මං දුවත් දුන්න, ස්වාමීණි මං මෙවැනිවූ ධෛර්ය වන්තයෙක් පෙර නොදුටුවේය''යැයි කීය.

• තං සුත්වා සත්ථා ''එවං ජීවන්තස්ස ජීවිකං ධම්මිකජීවිකං නාම, මහාරාජ, [චොරිකා+ආදි-කම්මං] චොරිකාදිකම්මං පන ඉධලොකෙ චෙව පීළෙති හිංසෙති, පරලොකෙ ච, තතොනිදානං සුඛං නාම නත්ථි.

★ තං සුත්වා සත්ථා (එය අසා ශාස්තෘන් වහන්සේ) ''එවං ජීවන්තස්ස ජීවිකං (මෙසේ ජීවත්වන්නාගේ ජීවිකාව) ධම්මික-ජීවිකං නාම (ධාර්මික ජීවිකාවක් නම්ය) මහාරාජ, [චොරිකා+ආදි-කම්මං] චොරිකාදිකම්මං පන (සොරකම් ආදී ක්‍රියාවලින් වනාහි) ඉධලොකෙ චෙව (මෙලොවදීම) පීළෙති (පීඩාකරයි) හිංසෙති (හිසාකරයි) පරලොකෙ ච (පරලොවදී ද) තතො-නිදානං (එය හේතුකරගෙන) සුඛං නාම නත්ථි (සැපයක් නම් නැත)

☞ එය අසා ශාස්තෘන් වහන්සේ ''මෙසේ ජීවත්වන්නාගේ ජීවිකාව ධාර්මික ජීවිකාවක්ය. මහරාජ, සොරකම් ආදී ක්‍රියාවලින් වනාහි මෙලොවදීම පීඩාකරයි, හිසාකරයි, පරලොවදී ද එය හේතුකරගෙන සැපයක් නම් නැත.

• පුරිසස්ස හි ධනපාරිජුඤ්ඤකාලෙ කසිං වා භතිං වා කත්වා ජීවිකමෙව ධම්මිකජීවිකං නාම.

★ පුරිසස්ස හි (මිනිසාට වනාහි) ධන-පාරිජුඤ්ඤ-කාලෙ (ධනයෙන් පිරිහුනු කාලයේ) කසිං වා (ගොවිතැන් හෝ) භතිං වා කත්වා (කුලීවැඩ හෝ කර) ජීවිකමෙව (ජීවත්වීම ම) ධම්මිකජීවිකං නාම (ධාර්මික ජීවිකාවක්ය)

☞ මිනිසාට වනාහි ධනයෙන් පිරිහුනු කාලයේ ගොවිතැන් හෝ කුලීවැඩ හෝ කර ජීවත්වීම ම ධාර්මික ජීවිකාවක්ය.

• එවරූපස්ස හි වීරියසම්පන්නස්ස සතිසම්පන්නස්ස කායවාචාහි පරිසුද්ධකම්මස්ස පඤ්ඤාය නිසම්මකාරිනො කායාදීහි සඤ්ඤතස්ස ධම්මජීවිකං ජීවන්තස්ස සතිඅවිප්පවාසෙ යීතස්ස ඉස්සරියං වඩ්ඪතියෙවා''ති වත්වා ඉමං [ගාථං+ආහ] ගාථමාහ

★ එවරූපස්ස හි (මෙවැනිවූ ඒකාන්තයෙන්) වීරියසම්පන්නස්ස (විර්යෙන්යුතු) සතිසම්පන්නස්ස (සිහියෙන්යුතු) කායවාචාහි (කයවචනයෙන්) පරිසුද්ධ-කම්මස්ස (පිරිසිදු ක්‍රියාඇති/ නිවැරදි ක්‍රියාඇති) පඤ්ඤාය (නුවණින්) නිසම්මකාරිනො (විමසාබලා කටයුතුකරන) කායාදීහි (කායාදියෙහි) සඤ්ඤතස්ස (හික්මුණු) ධම්මජීවිකං (ධාර්මික දිවියක්) ජීවන්තස්ස (ජීවත්වන) සති-අවිප්පවාසෙ (සිහිනුවනින් නොවෙන්ව) යීතස්ස (සිටින්නාගේ) ඉස්සරියං (ඉසුරුබව) වඩ්ඪති-යෙවා''ති (වැඩෙන්නේමය යැයි) වත්වා ඉමං (කියා මේ) [ගාථං+ආහ] ගාථමාහ (ගාථාව කීය/ දේශනාකලේය)

☞ ඒකාන්තයෙන් මෙවැනිවූ විර්යෙන්යුතු සිහියෙන්යුතු කයවචනයෙන් නිවැරදි ක්‍රියාඇති නුවණින් විමසාබලා කටයුතුකරන කායාදියෙහි හික්මුණු ධාර්මික දිවියක් ගෙවන සිහිනුවනින් නොවෙන්ව සිටින්නාගේ ඉසුරුබව වැඩෙන්නේමය'' යැයි කියා, මේ ගාථාව දේශනාකලේය.

''උට්ඨානවතො සතිමතො - සුචිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනො;
සඤ්ඤතස්ස ධම්මජීවිනො - අප්පමත්තස්ස යසොභිවඩ්ඪති''ති.

උට්ඨානවතො සතිමතො සුචිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනො සඤ්ඤතස්ස ධම්මජීවිනො අප්පමත්තස්ස [යසො+අභිවඩ්ඪති] යසොභිවඩ්ඪති

★ උට්ඨානවතො (වීර්යයෙන් උත්සහවත්වන) සතිමතො (සිහිඇති) සුචිකම්මස්ස (නිවැරදි ක්‍රියාඇති) නිසම්මකාරිනො (විමසාබලා කටයුතුකරන) සඤ්ඤතස්ස (හික්මුණු) ධම්මජීවිනො (ධාර්මික දිවියක් ගෙවන) අප්පමත්තස්ස (අප්‍රමාද වන්නාගේ) [යසො+අභිවඩ්ඪති] යසොභිවඩ්ඪති (යසස වැඩෙන්නේය / යස ඉසුරු සැපසම්පත් ආදිය වැඩෙන්නේය)

☞ වීර්යයෙන් උත්සහවත්වන සිහිඇති නිවැරදි ක්‍රියාඇති විමසාබලා කටයුතුකරන හික්මුණු ධාර්මික දිවියක් ගෙවන අප්‍රමාද වන්නාගේ යස ඉසුරු සැපසම්පත් ආදිය වැඩෙන්නේය.

• තත්ථ ''**උට්ඨානවතො**''ති උට්ඨානවීරියවන්තස්ස. ''**සතිමතො**''ති සතිසම්පන්නස්ස. ''**සුචිකම්මස්සා**''ති නිද්දොසෙහි නිරපරාධෙහි කායකම්මාදීහි සමන්නාගතස්ස.

★ තත්ථ (මෙහි /මේ ගාථාවේ) ''**උට්ඨානවතො**''ති (''**උට්ඨානවතො**'' යනු) උට්ඨාන-වීරියවන්තස්ස (උත්සහවත්වන වීර්යවන්තයාගේ) ''**සතිමතො**''ති (**සතිමතො** යනු) සතිසම්පන්නස්ස (සිහියෙන්යුතු කරන්නාගේ) ''**සුචිකම්මස්සා**''ති (**සුචිකම්මස්සා යනු**) නිද්දොසෙහි (නිර්දෝසවූ) නිරපරාධෙහි (අපරාද නොකරන) කාය-කම්මාදීහි (කාය ක්‍රියා ආදියෙන්) සමන්නාගතස්ස (සමන්විතයාගේ)

☞ මේ ගාථාවේ ''**උට්ඨානවතො**'' යනු උත්සහවත්වන වීර්යවන්තයාගේ **සතිමතො** යනු සිහියෙන්යුතු කරන්නාගේ **සුචිකම්මස්සා** යනු නිර්දෝසවූ අපරාද නොකරන කාය ක්‍රියා ආදියෙන් සමන්විතයාගේ

• ''**නිසම්මකාරිනො**''ති එවඤ්ඤෙව භවිස්සති, එවං කරිස්සාමීති වා, ඉමස්මිං කම්මෙ එවං කතෙ ඉදං නාම භවිස්සතීති වා එවං නිදානං සල්ලක්ඛෙත්වා රොගතිකිච්ඡනං විය සබ්බකම්මානි නිසාමෙත්වා උපධාරෙත්වා කරොන්තස්ස.

★ ''**නිසම්මකාරිනො**''ති (**නිසම්මකාරිනො යනු**) එවඤ්ඤෙව (මෙසේ ද) භවිස්සති (වන්නේය) එවං කරිස්සාමීති වා (මෙසේ කරන්නෙමි හෝ) ඉමස්මිං කම්මෙ (මේ ක්‍රියාවේ/ මේ කාර්යය) එවං කතෙ (මෙසේ කලවිට) ඉදං නාම භවිස්සතීති වා (මෙනම් දෙයක් වන්නේය හෝ) එවං නිදානං (මෙසේ නිදානය/ මෙසේ කරුණු) සල්ලක්ඛෙත්වා (සලකාබලා) රොග-තිකිච්ඡනං විය (රෝග සුවකරනවාක් මෙන්) සබ්බ-කම්මානි (සියලු ක්‍රියාවන්) නිසාමෙත්වා (අසා දැනගෙන) උපධාරෙත්වා (විමශාබලා) කරොන්තස්ස (කරන්නාගේ)

☞ **නිසම්මකාරිනො** යනු ''මෙසේ ද වන්නේය'' ''මෙසේ කරන්නෙමි'' හෝ මේ ක්‍රියාව මෙසේ කලවිට මෙනම් දෙයක් වන්නේය හෝ මෙසේ නිදානය-කරුණු සලකාබලා රෝග සුවකරනවාක් මෙන් සියලු ක්‍රියාවන් අසා දැනගෙන විමශාබලා කරන්නාගේ

• "**සඤ්ඤතස්සා**"ති කායාදීහි සඤ්ඤතස්ස නිච්ඡිද්දස්ස. "**ධම්මජීවිනො**"ති අගාරිකස්ස [තුලා-කූට+ආදීනි] තුලාකූටාදීනි වජ්ජෙත්වා [කසි-ගො-රක්ඛ+ආදීහි] කසිගොරක්ඛාදීහි, අනගාරිකස්ස වෙජ්ජකම්මදූතකම්මාදීනි වජ්ජෙත්වා ධම්මෙන සමෙන භික්ඛාචරියාය ජීවිකං කප්පෙන්තස්ස.

★ "**සඤ්ඤතස්සා**"ති ("**සඤ්ඤතස්සා**" යනු) කායාදීහි (කය ආදියෙහි) සඤ්ඤතස්ස (හික්මුනු) නිච්ඡිද්දස්ස (වැරදිනැත්තාගේ) "**ධම්මජීවිනො**"ති ("**ධම්මජීවිනො**" යනු) අගාරිකස්ස (ගිහියාගේ) [තුලා-කූට+ආදීනි] තුලාකූටාදීනි (සොරමැනීම් ආදිය) වජ්ජෙත්වා (හැරදමා) [කසි-ගො-රක්ඛ+ආදීහි] කසිගොරක්ඛාදීහි (ගොවිතැන් ගවයන් රැකීම ආදීයෙන්) අනගාරිකස්ස (පැවිද්දාගේ) වෙජ්ජකම්ම-දූතකම්මාදීනි (වෙදකම් පනිවිඩ ගෙනයෑම් ආදිය) වජ්ජෙත්වා (හැරදමා) ධම්මෙන සමෙන (දැහැමින් සෙමින්) භික්ඛාචරියාය (පින්ඩපාතයේ සැරිසරා) ජීවිකං කප්පෙන්තස්ස (ජීවිතය ගතකරන)

☞ "**සඤ්ඤතස්සා**" යනු කය ආදියෙහි හික්මුනු වැරදිනැත්තාගේ "**ධම්මජීවිනො**" යනු සොරමැනීම් ආදිය හැරදමා ගොවිතැනින් ගවයන් රැකීම ආදීයෙන් ජීවිතය ගතකරන ගිහියාගේ හා වෙදකම් පනිවිඩ ගෙනයෑම් ආදිය හැරදමා දැහැමින් සෙමින් පින්ඩපාතයේ සැරිසරා ජීවිතය ගතකරන පැවිද්දාගේ

• "**අප්පමත්තස්සා**"ති [න+විප්පවුත්ථ-සතිනො] අවිප්පවුත්ථසතිනො. "**යසොභිවඩ්ඪතී**"ති ඉස්සරියභොගසම්පන්නසඩ්ඛාතො වෙව කිත්තිවණ්ණහරණසඩ්ඛාතො ච යසො අභිවඩ්ඪතීති.

★ "**අප්පමත්තස්සා**"ති (**අප්පමත්තස්සා යනු**) [න+විප්පවුත්ථ-සතිනො] අවිප්පවුත්ථසතිනො (සිහියෙන් තොර නොවූවාගේ/ සිහියෙන් වාසයකරන්නාගේ) "**යසොභිවඩ්ඪතී**"ති (**යසොභිවඩ්ඪතී යනු**) ඉස්සරිය-භොග-සම්පන්න-සඩ්ඛාතො (ඉසුරුමත් ධන සම්පන්න යැයි කියනලද) වෙව (මෙන්ම) කිත්ති-වණ්ණ-හරණ-සඩ්ඛාතො (කීර්තිය ගුණ කීම් යැයි කියනලද) ච (ද) යසො අභිවඩ්ඪතීති (යසස වැඩෙයි)

☞ **අප්පමත්තස්සා යනු** සිහියෙන් වාසයකරන්නාගේ **යසොභිවඩ්ඪතී යනු** ඉසුරුමත් ධන සම්පන්න යැයි කියනලද මෙන්ම **කීර්තිය ගුණ කීම්** යැයි කියනලද ද යසස වැඩෙයි.

• ගාථාපරියොසානෙ කුම්භඝොසකො සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨහි. අඤ්ඤෙපි බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසු. එවං මහාජනස්ස සාත්ථිකා ධම්මදෙසනා ජාතාති.

★ ගාථා-පරියොසානෙ (ගාථාව අවසානයේ) කුම්භඝොසකො සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨහි (කුම්භඝෝසක සෝවාන් ඵලයේ පිහිටියේය) අඤ්ඤෙ-පි බහූ (අනෙත් බොහෝදෙනෙක් ද) සොතාපත්තිඵලාදීනි (සෝවාන් ඵල ආදියට) පාපුණිංසු (පැමිණියාහ) එවං මහාජනස්ස (මෙසේ මහජනයාට) සාත්ථිකා (අර්ථයක් සහිත/ ප්‍රයෝජනවත් දෙයක් බවට) ධම්මදෙසනා ජාතාති (ධර්ම දේශනාව පත්විය)

☞ ගාථාව අවසානයේ කුම්භඝෝසක සෝවාන් ඵලයේ පිහිටියේය. අනෙත් බොහෝදෙනෙක් ද සෝවාන් ඵල ආදියට පැමිණියාහ. මෙසේ ධර්ම දේශනාව මහජනයාට ප්‍රයෝජනවත්විය.

කුම්භඝොසකසෙට්ඨිවත්ථු නිට්ඨිතං. (කුම්භඝෝසක සිටුගේ කථාව නිමියේය.)

3. මහාධනසෙට්ඨීපුත්තවත්ථු (මහධන සිටුපුතාගේ කථාව)

• සො මහාධනසෙට්ඨීපුත්තෝ කිර බාරාණසියං අසීතිකොටිවිභවෙ කුලෙ නිබ්බත්ති. අථස්ස මාතාපිතරො චින්තෙසුං

★ සො මහාධනසෙට්ඨීපුත්තෝ කිර (ඒ මහධන සිටුපුතා වනාහි) බාරාණසියං (බරණැස) අසීතිකොටි-විභවෙ (අසූකොටියක් ධනයඇති) කුලෙ නිබ්බත්ති (ගෙදරක උපන්නේය) අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුගේ) මාතාපිතරො චින්තෙසුං (මව්පියෝ සිතූහ.)

☞ ඒ මහධන සිටුපුතා වනාහි බරණැස අසූකොටියක් ධනයඇති ගෙදරක උපන්නේය. ඉක්බිති ඔහුගේ මව්පියෝ සිතූහ.

• ''අම්හාකං කුලෙ මහාභොගක්ඛන්ධො, පුත්තස්ස නො හත්ථෙ ඨපෙත්වා යථාසුඛං පරිභොගං කරිස්සාම, අඤ්ඤෙන කම්මෙන කිච්චං නත්ථී''ති. තං නච්චගීතවාදිතමත්තමෙව සික්ඛාපෙසුං.

★ ''අම්හාකං කුලෙ (අපගේ ගෙදර) මහාභොගක්ඛන්ධො (මහා ධනරාසියකි) පුත්තස්ස (පුතාගේ) නො (අපේ) හත්ථෙ ඨපෙත්වා (අතේ තබා) යථාසුඛං (සැපසේ) පරිභොගං කරිස්සාම (පරිභෝග කරමු) අඤ්ඤෙන කම්මෙන (අන් ක්‍රියාවකින්/ වෙනත් දෙයකින්) කිච්චං නත්ථී''ති (වැඩක් නෑ යැයි) තං (ඔහුට) නච්ච-ගීත-වාදිත-මත්තමෙව (නැටුම් ගැයුම් වාදනයන් පමණක්ම) සික්ඛාපෙසුං (පුරුදුකලාහ/ ඉගැන්නුවාහ)

☞ ''අපගේ ගෙදර මහා ධනරාසියක් තියෙන්ව, ඒවා අපේ පුතාට දීල සැපසේ පරිභෝග කරමු, වෙනත් දේකින් වැඩක් නෑ'' යැයි ඔහුට නැටුම් ගැයුම් වාදනයන් පමණක්ම ඉගැන්නුවාහ.

• තස්මිංයෙව නගරෙ අඤ්ඤස්මිං අසීතිකොටිවිභවෙ කුලෙ එකා ධීතාපි නිබ්බත්ති. තස්සාපි මාතාපිතරො තථෙව චින්තෙත්වා තං නච්චගීතවාදිතමත්තමෙව සික්ඛාපෙසුං.

★ තස්මිං යෙව නගරෙ (ඒ නගරයේ ම) අඤ්ඤස්මිං (තවත්) අසීතිකොටිවිභවෙ කුලෙ (අසූකොටියක් ධනයඇති ගෙදරක) එකා ධීතාපි නිබ්බත්ති (එක් දුවක් උපන්නාය) තස්සා-පි මාතාපිතරො (ඇගේ ද දෙමව්පියෝ) තථෙව චින්තෙත්වා (එලෙසම සිතා) තං (ඇයව) නච්ච-ගීත-වාදිත-මත්තමෙව (නැටුම් ගැයුම් වාදනයන් පමණක්ම) සික්ඛාපෙසුං (පුරුදුකලාහ/ ඉගැන්නුවාහ)

☞ ඒ නගරයේ ම තවත් අසූකොටියක් ධනයඇති ගෙදරක එක් දුවක් උපන්නාය ඇගේ දෙමව්පියෝ ද එලෙසම සිතා ඇයට නැටුම් ගැයුම් වාදනයන් පමණක්ම ඉගැන්නුවාහ.

• තෙසං වයප්පත්තානං ආවාහවිවාහො අහොසි. අථ නෙසං අපරභාගෙ මාතාපිතරො කාලමකංසු. ද්වෙඅසීතිකොටිධනං එකස්මිංයෙව ගෙහෙ අහොසි. සෙට්ඨීපුත්තො දිවසස්ස තික්ඛත්තුං රඤ්ඤො උපට්ඨානං ගච්ඡති.

★ තෙසං (ඔවුන්ගේ) වයප්පත්තානං (වැඩිවියට පැමිණියාවූ) ආවාහවිවාහො අහොසි (විවාහය සිදුවිය) අථ නෙසං (ඉක්බිති ඔවුන්ගේ) අපරභාගෙ (පසුකාලයේ) මාතාපිතරො කාලමකංසු (මව්පියෝ මැරුණාහ) ද්වෙ-අසීතිකොටිධනං (අසූකෝටියේ ඒවා දෙගුණයක් ධනය) එකස්මිං-යෙව (එක-ම) ගෙහෙ අහොසි (ගෙදරක විය) සෙට්ඨීපුත්තො (සිටුපුත්‍රයා) දිවසස්ස තික්ඛත්තුං (දවසට තුන්පාරක්) රඤ්ඤො උපට්ඨානං ගච්ඡති (රජුට සේවයකිරීමට යති)

☞ වැඩිවියට පැමිණියාවූ ඔවුන්ගේ විවාහය සිදුවිය. ඉක්බිති පසුකාලයේ ඔවුන්ගේ දෙමව්පියෝ මැරුණාහ. අසූකෝටියේ ඒවා දෙගුණයක් ධනය එක-ම ගෙදරක විය. සිටුපුත්‍රයා දවසට තුන්පාරක් රජුට සේවයකිරීමට යති.

• අථ තස්මිං නගරෙ ධුත්තා චින්තෙසුං – ‘‘[සචේ+අයං] සචායං සෙට්ඨීපුත්තො සුරාසොණ්ඩො භවිස්සති, අම්හාකං ඵාසුකං භවිස්සති, උග්ගණ්හාපෙම නං සුරාසොණ්ඩභාව’’න්ති.

★ අථ තස්මිං නගරෙ (ඉක්බිත් ඒ නගරයේ) ධුත්තා චින්තෙසුං (ධූර්තයෝ සිතූහ) ‘‘[සචේ+අයං] සචායං (ඉදින් මේ) සෙට්ඨීපුත්තො (සිටුපුත්‍රයා) සුරා-සොණ්ඩො භවිස්සති (සුරා සොඬෙක් වුනොත්/ සුරාව බොන්නෙක් වුවොත්) අම්හාකං ඵාසුකං භවිස්සති (අපට පහසුවක් වෙයි) උග්ගණ්හාපෙම (උගන්නමු) නං (ඔහුට) සුරාසොණ්ඩභාව’’න්ති (සුරා සොඬබව/ සුරා බොනහැටි යැයි)

☞ ඉක්බිත් ඒ නගරයේ ධූර්තයෝ මෙසේ සිතූහ. “ඉදින් මේ සිටුපුත්‍රයා සුරාව බොන්නෙක් වුවොත් අපට පහසුවක් වෙයි, ඔහුට සුරා බොනහැටි උගන්නමු” යැයි

• තෙ සුරං ආදාය බජ්ජකමංසෙ චෙව ලොණසක්ඛරා ච දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා මූලකන්දෙ ගහෙත්වා තස්ස රාජකුලතො ආගච්ඡන්තස්ස මග්ගං ඔලොකයමානා නිසීදිත්වා තං ආගච්ඡන්තං දිස්වා සුරං පිවිත්වා ලොණසක්ඛරං මුඛෙ ඛිපිත්වා මූලකන්දං ඛංසිත්වා ‘‘වස්සසතං ජීව සාමි, සෙට්ඨීපුත්ත, තං නිස්සාය මයං ඛාදනපිවනසමත්ථා භවෙය්‍යාමා’’ති ආහංසු.

★ තෙ සුරං ආදාය (ඔවුන් රා ගෙන) බජ්ජක-මංසෙ (මස්කැලි) චෙව (මෙන්ම) ලොණසක්ඛරා ච (ලුණුකැට ද) දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා (රෙද්දක බැඳගෙන) මූලකන්දෙ ගහෙත්වා (තල්මුල් ගෙන) තස්ස (ඔහුගේ) රාජකුලතො (රජගෙදරින්) ආගච්ඡන්තස්ස (එන) මග්ගං (පාර) ඔලොකයමානා (බලමින්) නිසීදිත්වා (හිඳ) තං ආගච්ඡන්තං (ඔහුව එන/ එන ඔහුව) දිස්වා (දැක) සුරං පිවිත්වා (රා බී) ලොණසක්ඛරං (ලුණුකැට) මුඛෙ ඛිපිත්වා (කටේ දාමගෙන) මූලකන්දං ඛංසිත්වා (තල්මුල් හපා) ‘‘වස්සසතං ජීව (අවුරුදු සීයක් ජීවත්වේවා) සාමි, සෙට්ඨීපුත්ත (ස්වාමීණි සිටුපුත්‍රය) තං නිස්සාය (ඔබ නිසා) මයං (අපි) ඛාදන-පිවන-සමත්ථා භවෙය්‍යාමා’’ති ආහංසු (කැමට බීමට සමත්වූවෝ වන්නෙමු යැයි කීහ / කාල බිල ඉන්නව යැයි කීහ]

☞ ඔවුන් රා ගෙන මස්කැලි මෙන්ම ලුණුකැට ද රෙද්දක බැඳගෙන තල්මුල් ගෙන රජගෙදරින් ඔහු එනතුරු පාරදෙස බලමින් හිඳ එන ඔහුව දැක රා බී ලුණුකැට කටේ දාමගෙන තල්මුල් හපා “ස්වාමීණි, අවුරුදු සීයක් ජීවත්වේවා! සිටුපුත්‍රය, ඔබ නිසා අපි කාල බිල ඉන්නව” යැයි කීහ.

• සො තෙසං වචනං සුත්වා පච්ඡතො ආගච්ඡන්තං [චූළ+උපට්ඨාකං] චූළූපට්ඨාකං පුච්ඡි ‘‘කිං එතෙ පිවන්තී’’ති. එකං පානකං, සාමීති. මනාපජාතිකං එතන්ති. සාමි, ඉමස්මිං ජීවලොකෙ ඉමිනා සදිසං පාතබ්බයුත්තකං නාම නත්ථීති.

★ සො තෙසං වචනං සුත්වා (ඔහු ඔවුන්ගේ වචන අසා) පච්ඡතො ආගච්ඡන්තං (පස්සෙන් එන) [චූළ+උපට්ඨාකං] චූළූපට්ඨාකං පුච්ඡි (සුලු උපස්ථායකයාගෙන් / සේවකයාගෙන් ඇසීය) ‘‘කිං එතෙ පිවන්තී’’ති (මොනවද ඒ අය බොන්නෙ යැයි) එකං පානකං, සාමීති (එක බීමක් ස්වාමීණි) මනාප-ජාතිකං (ප්‍රිය උපදවනව) [එතං+ඉති] එතන්ති (එය/ ඒක) සාමි

(ස්වාමීණි) ඉමස්මිං ජීවලොකෙ (මේ ලොකයේ) ඉමිනා සදිසං (මීට සමාන) පාතබ්බ-යුත්තකං නාම නත්ථීති (බිවයුත්තක් නම් නෑ)

☞ ඔහු ඔවුන්ගේ වචන අසා පස්සෙන් එන සුලු සේවකයාගෙන් ඇසීය. ‘‘මොනවද ඒ අය බොන්නෙ’’ යැයි ‘‘එක බීමක් ස්වාමීණි, ඒක ප්‍රිය උපදවනව, ස්වාමීණි, මේ ලොකයේ මීට සමාන බිවයුත්තක් නම් නෑ’’

• සො ‘‘එවං සන්තෙ මයාපි පාතුං වට්ටතී’’ති ථොකං ථොකං ආහරාපෙත්වා පිවති. අථස්ස නචිරස්සෙව තෙ ධුත්තා පිවනභාවං ඤත්වා තං පරිවාරයිංසු.

★ සො (ඔහු) ‘‘එවං සන්තෙ (එහෙම නම්/ එහෙනම්) මයා-පි (මා විසින් ද/ මාත්) පාතුං වට්ටතී’’ති (බොන්ඩ වටිනව යැයි) ථොකං ථොකං (ටික ටික) ආහරාපෙත්වා පිවති (ගෙන්නවාගෙන බොයි) අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුගේ) නචිරස්සෙ-ව (කෙටිකාලයකින්-ම) තෙ ධුත්තා (ඒ ධූර්තයෝ) පිවනභාවං ඤත්වා (බොනබව දැන) තං පරිවාරයිංසු (ඔහුව පිරිවරාගත්හ.)

☞ ඔහු ‘‘එහෙනම් මාත් බොන්ඩ වටිනව’’ යැයි ටික ටික ගෙන්නවාගෙන බොයි. ඉක්බිති ඒ ධූර්තයෝ කෙටිකාලයකින් ම ඔහුගේ බොනබව දැන ඔහුව පිරිවරාගත්හ.

• ගච්ඡන්තෙ කාලෙ පරිවාරො මහා අහොසි. සො සතෙනපි සතද්වයෙනපි සුරං ආහරාපෙත්වා පිවන්තො ඉමිනා [අනුක්කමෙන+එව] අනුක්කමෙනෙව [නිසින්න+යාන+ආදීසු] නිසින්නට්යානාදීසු කභාපණරාසිං යපෙත්වා සුරං පිවන්තො

★ ගච්ඡන්තෙ කාලෙ (කාලය ගතවෙද්දී) පරිවාරො මහා අහොසි (පිරිවර විශාල විය) සො සතෙන-පි (ඔහු සියයකින් ද) සතද්වයෙන-පි (දෙසියකින් ද) සුරං ආහරාපෙත්වා (රා ගෙන්නවා) පිවන්තො (බොමින්) ඉමිනා (මේ) [අනුක්කමෙන+එව] අනුක්කමෙනෙව (ක්‍රමයෙන්-ම/ ආකාරයට-ම) [නිසින්න+යාන+ආදීසු] නිසින්නට්යානාදීසු (හිඳින තැන් ආදියෙහි) කභාපණ-රාසිං යපෙත්වා (කහවනු ගොඩවල් තබා) සුරං පිවන්තො (රා බොමින්)

☞ කාලය ගතවෙද්දී පිරිවර විශාල විය. ඔහු සියයකින් ද දෙසියකින් ද රා ගෙන්නවා බොමින්, මේ ආකාරයටම හිඳින තැන් ආදියෙහි කහවනු ගොඩවල් තබා රා බොමින්,

• ‘‘ඉමිනා මාලා ආහරථ, ඉමිනා ගන්ධෙ, අයං ජනො ජුතෙ ඡෙකො, අයං නච්චෙ, අයං ගීතෙ, අයං වාදිතෙ. ඉමස්ස සභස්සං දෙථ, ඉමස්ස ද්වෙ සභස්සානී’’ති

★ ‘‘ඉමිනා මාලා ආහරථ (මෙයින් මල් ගේන්න) ඉමිනා ගන්ධෙ (මෙයින් සුවඳ) අයං ජනො (මේ අය) ජුතෙ ඡෙකො (සූදුවෙහි දක්ෂය) අයං නච්චෙ (මොහු නැටීමෙහි) අයං ගීතෙ (මොහු ගී කීමෙහි) අයං වාදිතෙ (මොහු වාදනයෙහි) ඉමස්ස සභස්සං දෙථ (මොහුට දහසක් දෙන්න) ඉමස්ස ද්වෙ සභස්සානී’’ති (මොහුට දෙදහසක් යැයි)

☞ ‘‘මෙයින් මල් ගේන්න’’ ‘‘මෙයින් සුවඳ’’ ‘‘මේ අය සූදුවෙහි දක්ෂය, මොහු නැටීමෙහි, මොහු ගී කීමෙහි’’ මොහු වාදනයෙහි’’ මොහුට දහසක් දෙන්න’’ මොහුට දෙදහසක්’’ යැයි

• එවං විකිරන්තො නචිරස්සෙව අත්තනො සන්තකං අසීතිකොටිධනං ඛෙපෙත්වා ‘‘ඛීණං තෙ, සාමි, ධන’’න්ති වුත්තෙ කිං භරියාය මෙ සන්තකං නත්ථීති. අත්ථි, සාමීති. තෙන හි තං ආහරථාති.

★ එවං විකිරන්තො (මෙසේ විසුරුවමින් / නාස්තිකරමින්) නචිරස්සෙව (කෙටිකලකින්ම) අත්තනො සන්තකං (තමා සතු) අසීතිකොටිධනං ඛෙපෙත්වා (අසූකොටියක් ධනය අවසන්කර) ‘‘ඛීණං (අවසන්වුයේය) තෙ (ඔබගේ) සාමි, ධන’’න්ති වුත්තෙ (ස්වාමීණි ධනය යැයි කීකල) කිං හරියාය මෙ (ඇයි මගේ බිරිඳ) සන්තකං නත්ථීති (සතුදේ නැද්ද) අත්ථි, සාමීති (ඇත ස්වාමීණි) තෙන හි (එහෙනම්) තං ආහරථාති (ඒවා ගේන්න)

☞ මෙසේ නාස්තිකරමින් කෙටිකලකින්ම තමා සතු අසූකොටියක් ධනය අවසන්කර ‘‘ස්වාමීණි, ඔබගේ ධනය අවසන්වුයේය’’ යැයි කීකල, ‘‘ඇයි මගේ බිරිඳ සතුදේ නැද්ද’’ ‘‘ඇත ස්වාමීණි’’ ‘‘එහෙනම් ඒවා ගේන්න’’

• තම්පි තථෙව ඛෙපෙත්වා අනුපුබ්බෙන [ඛෙත්ත-ආරාම+උය්‍යාන-යොග්ග+ආදිකම්+අපි] ඛෙත්තආරාමුය්‍යානයොග්ගාදිකම්පි අන්තමසො භාජනහණ්ඩකම්පි [අත්ථරණ-පාවුරණ-නිසීදනං+අපි] අත්ථරණපාවුරණනිසීදනම්පි සබ්බං අත්තනො සන්තකං වික්කිණිත්වා ඛාදි.

★ තම්පි (එයද) තථෙව (එලෙසම) ඛෙපෙත්වා (අවසන්කර) අනුපුබ්බෙන (ක්‍රමයෙන්) [ඛෙත්ත-ආරාම+උය්‍යාන-යොග්ග+ආදිකම්+අපි] ඛෙත්තආරාමුය්‍යානයොග්ගාදිකම්පි (කුඹුරු වතුපිටි උයන් යානවාහන ආදිය ද) අන්තමසො (අඩුමතරමේ/ අඩුමවශයෙන්) භාජන-හණ්ඩකම්පි (භාජන බඩුත්) [අත්ථරණ-පාවුරණ-නිසීදනං+අපි] අත්ථරණපාවුරණනිසීදනම්පි (ඇතිරිලි පොරවනරෙදි එලනරෙදි ත්) සබ්බං අත්තනො සන්තකං (සියල්ල තමා සතු) වික්කිණිත්වා ඛාදි (විකුණා කෑවේය)

☞ එයද එලෙසම අවසන්කර ක්‍රමයෙන් කුඹුරු වතුපිටි උයන් යානවාහන ආදිය ද අඩුමතරමේ භාජන බඩුත් ඇතිරිලි පොරවනරෙදි එලනරෙදිත් තමා සතු සියල්ල විකුණා කෑවේය.

• අථ නං මහල්ලකකාලෙ [යෙහි+අස්ස] යෙහිස්ස කුලසන්තකං ගෙහං වික්කිණිත්වා ගහිතං, තෙ තං ගෙහා නීහරිංසු. සො හරියං ආදාය පරජනස්ස ගෙහහිත්තිං නිස්සාය වසන්තො කපාලඛණ්ඩං ආදාය භික්ඛාය චරිත්වා ජනස්ස උච්ඡිට්ඨකං භුඤ්ජිතුං ආරභි.

★ අථ නං මහල්ලකකාලෙ (ඉක්බිති ඔහු මහලුකාලයේ) [යෙහි+අස්ස] යෙහිස්ස (යමෙක් විසින් ඔහුගේ) කුලසන්තකං ගෙහං (කුලයසතු ගෙය) වික්කිණිත්වා ගහිතං (විකුණුව ගන්නාලද්දේ ද) තෙ (ඔවුන්) තං (ඔහුව) ගෙහා නීහරිංසු (ගෙයින් පිටමංකලහ) සො හරියං ආදාය (ඔහු බිරිඳත් ගෙන) පරජනස්ස (අන්ජනයාගේ/ අන්අයගේ) ගෙහහිත්තිං (ගෙවල්වල බිත්ති) නිස්සාය (ඇසුරුකරගෙන) වසන්තො (වසමින්) කපාලඛණ්ඩං ආදාය (වලංකැබැල්ලක් ගෙන) භික්ඛාය චරිත්වා (හිඟමන් ගොස්) ජනස්ස උච්ඡිට්ඨකං (ජනයාගේ/ මිනිසුන්ගේ ඉඳුල්) භුඤ්ජිතුං ආරභි (කෑමට පටන්ගත්තේය)

☞ ඉක්බිති ඔහු මහලුකාලයේ ඔහුගේ විකුණුව කුලයසතු ගෙය යමෙක් විසින් ගන්නාලද්දේ ද ඔවුන් ඔහුව ගෙයින් පිටමංකලහ. ඔහු බිරිඳත් ගෙන අන්අයගේ ගෙවල්වල බිත්ති ඇසුරුකරගෙන වාසයකරමින් වලං කැබැල්ලක් ගෙන හිඟමන් ගොස් මිනිසුන්ගේ ඉඳුල් කෑමට පටන්ගත්තේය.

• අථ නං එකදිවසං ආසනසාලාය ද්වාරෙ ඨත්වා දහරසාමණෙරෙහි දිය්‍යමානං උච්ඡිට්ඨකභොජනං පටිග්ගණ්හන්තං දිස්වා සත්ථා සිතං පාත්වාකාසි.

★ අථ නං එකදිවසං (ඉක්බිති ඔහු එක්දවසක්) ආසන-සාලාය (හිඳින සාලාවේ/ දාන සාලාවේ) ද්වාරෙ ඨත්වා (දොරකඩ සිට) දහර-සාමණෙරෙහි (බාල සාමණේරයන්) දිය්‍යමානං

(දෙනුලබන) උච්ඡිට්ඨක-භොජනං (ඉඳුල් ආහාර) පටිග්ගණ්හන්තං (පිළිගන්නවා) දිස්වා (දැක) සත්ථා සිතං පාත්වාකාසි (ශාස්තෘන් වහන්සේ සිනහ පහළකලේය)

☞ ඉක්බිති එක්දවසක් ඔහු දාන සාලාවේ දොරකඩ සිට බාල සාමණේරයන් දෙනුලබන ඉඳුල් ආහාර පිළිගන්නවා, ශාස්තෘන් වහන්සේ දැක, සිනහ පහළකලේය.

• අථ නං ආනන්දත්ථෙරො සිතකාරණං පුච්ඡි. සත්ථා සිතකාරණං කථෙන්තො ‘‘[පස්ස+ආනන්ද] පස්සානන්ද, ඉමං මහාධනසෙට්ඨිපුත්තං ඉමස්මිං නගරෙ ද්වෙඅසීතිකොටිධනං ඛෙපෙත්වා හරියං ආදාය භික්ඛාය චරන්තං.

★ අථ නං (ඉක්බිති ඔහුගෙන්/ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන්) ආනන්දත්ථෙරො (ආනන්ද තෙරුන්) සිතකාරණං පුච්ඡි (සිනාසුණු කාරණාව ඇසීය) සත්ථා සිතකාරණං කථෙන්තො (ශාස්තෘන් වහන්සේ සිනාසුණු කාරණාව කියමින්) ‘‘[පස්ස+ආනන්ද] පස්සානන්ද (බලන්න ආනන්ද) ඉමං මහාධනසෙට්ඨිපුත්තං (මේ මහධන සිටුපුතා) ඉමස්මිං නගරෙ (මේ නගරයේ) ද්වෙඅසීතිකොටිධනං (අසූකෝටියේ ඒවා දෙගුණයක් ධනය) ඛෙපෙත්වා (අවසන්කර/ විනාශකර) හරියං ආදාය භික්ඛාය චරන්තං (බිරිඳත් ගෙන හිඟමනේ යන)

☞ ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ආනන්ද තෙරුන් සිනාසුණු කාරණාව ඇසීය ‘‘ශාස්තෘන් වහන්සේ සිනාසුණු කාරණාව කියමින්, බලන්න ආනන්ද මේ මහධන සිටුපුතා, මේ නගරයේ අසූකෝටියේ ඒවා දෙගුණයක් ධනය විනාශකර, බිරිඳත් ගෙන හිඟමනේ යනව,

• සචෙ හි අයං පඨමවයෙ භොගෙ අඛෙපෙත්වා කම්මන්තෙ පයොජයිස්ස, ඉමස්මිංයෙව නගරෙ අග්ගසෙට්ඨි අභවිස්ස.

★ සචෙ හි අයං (ඉඳින් මොහු) පඨමවයෙ (පළමුවියේ) භොගෙ අඛෙපෙත්වා (ධනය විනාශනොකර) කම්මන්තෙ පයොජයිස්ස (කර්මාන්තයන්හි යෙදෙව්වානම්) ඉමස්මිං යෙව නගරෙ (මේ නගරයේ ම) අග්ග-සෙට්ඨි අභවිස්ස (ප්‍රධාන සිටු වන්නේය)

☞ ඉඳින් මොහු පළමුවියේ ධනය විනාශනොකර කර්මාන්තයන්හි යෙදෙව්වානම් මේ නගරයේ ම ප්‍රධාන සිටු වන්නේය.

• සචෙ පන නික්ඛමිත්වා පබ්බජිස්ස, අරහත්තං පාපුණිස්ස, [හරියා+අපි+අස්ස] හරියාපිස්ස අනාගාමිඵලෙ පතිට්ඨහිස්ස.

★ සචෙ පන (ඉඳින් වනාහි) නික්ඛමිත්වා පබ්බජිස්ස (නික්මී පැවැදිවූවානම්) අරහත්තං පාපුණිස්ස (රහත්බවට පැමිණෙන්නේය/ රහත්වන්නේය) [හරියා+අපි+අස්ස] හරියාපිස්ස (බිරිඳ ද ඔහුගේ) අනාගාමිඵලෙ පතිට්ඨහිස්ස (අනාගාමි ඵලේ පිහිටන්නේය/ අනාගාමී වන්නේය)

☞ ඉඳින් නික්මී පැවැදිවූවානම් රහත්වන්නේය බිරිඳ ද ඔහුගේ අනාගාමි වන්නේය.

• සචෙ මජ්ඣිමවයෙ භොගෙ අඛෙපෙත්වා කම්මන්තෙ පයොජයිස්ස, දුතියසෙට්ඨි අභවිස්ස, නික්ඛමිත්වා පබ්බජන්තො අනාගාමී අභවිස්ස. හරියාපිස්ස සකදාගාමිඵලෙ පතිට්ඨහිස්ස.

★ සචෙ (ඉඳින්) මජ්ඣිමවයෙ (මධ්‍යමවියේ/ දෙවන වියේ) භොගෙ අඛෙපෙත්වා (ධනය විනාශනොකර) කම්මන්තෙ පයොජයිස්ස (කර්මාන්තයන්හි යෙදෙව්වානම්) දුතිය-සෙට්ඨි

අභවිස්ස (දෙවන සිටු වන්නේය) නික්ඛමිත්වා පබ්බජන්තො (නික්මී පැවැදිවෙමින්) අනාගාමී අභවිස්ස (අනාගාමී වන්නේය) භරියාපිස්ස (බිරිඳ ද ඔහුගේ) සකදාගාමිඵලෙ පතිට්ඨහිස්ස (සකදාගාමී ඵලේ පිහිටන්නේය/ සකදාගාමී වන්නේය)

☞ ඉදින් මධ්‍යමවියේ ධනය විනාශ නොකර කර්මාන්තයන්හි යෙදෙව්වානම්, දෙවන සිටු වන්නේය. නික්මී පැවැදිවෙමින් අනාගාමී වන්නේය, බිරිඳ ද ඔහුගේ සකදාගාමී වන්නේය.

• සචෙ පච්ඡිමවයෙ හොගෙ අඛෙපෙත්වා කම්මන්තෙ පයොජයිස්ස, තතියසෙට්ඨී අභවිස්ස, නික්ඛමිත්වා පබ්බජන්තොපි සකදාගාමී අභවිස්ස, භරියාපිස්ස සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨහිස්ස.

★ සචෙ (ඉදින්) පච්ඡිමවයෙ (අවසන්විසේ) හොගෙ අඛෙපෙත්වා (ධනය විනාශනොකර) කම්මන්තෙ පයොජයිස්ස (කර්මාන්තයන්හි යෙදෙව්වානම්) තතිය-සෙට්ඨී අභවිස්ස (තුන්වන සිටු වන්නේය) නික්ඛමිත්වා පබ්බජන්තො-පි (නික්මී පැවැදිවෙමින් ද) සකදාගාමී අභවිස්ස (සකදාගාමී වන්නේය) භරියාපිස්ස (බිරිඳ ද ඔහුගේ) සොතාපත්තිඵලෙ පතිට්ඨහිස්ස. (සෝවාන් ඵලේ පිහිටන්නේය/ සෝවාන් වන්නේය)

☞ ඉදින් අවසන්විසේ ධනය විනාශනොකර කර්මාන්තයන්හි යෙදෙව්වානම් තුන්වන සිටු වන්නේය. නික්මී පැවැදිවෙමින් සකදාගාමී වන්නේය, බිරිඳ ද ඔහුගේ සෝවාන් වන්නේය.

• ඉදානි [පන+එස] පනෙස ගිහිභොගතොපි පරිහීනො සාමඤ්ඤතොපි. පරිහායිත්වා ච පන සුක්ඛපල්ලලෙ කොඤ්චසකුණො විය ජාතො''ති වත්වා ඉමා ගාථා අභාසි

★ ඉදානි [පන+එස] පනෙස (දැන් වනාහි මොහු) ගිහි-භොගතො-පි (ගිහි භෝගයන්ගෙන් ද) පරිහීනො (පිරිහුණේය) සාමඤ්ඤතො-පි (මහණබවින් ද) පරිහායිත්වා ච පන (පිරිහී ද වනාහි) සුක්ඛ-පල්ලලෙ (වියලුණු විලක) කොඤ්චසකුණො (කොස්වහ ලිහිණියෙක්) විය ජාතො''ති (මෙන් පත්වූයේ/ විය යැයි) වත්වා (කියා) ඉමා ගාථා අභාසි (මේ ගාථා කීය/ දේශනාකලේය)

☞ දැන් මොහු වනාහි ගිහි භෝගයන්ගෙන් ද පිරිහුණේය, මහණබවින් ද පිරිහී, වියලුණු විලක කොස්වහ ලිහිණියෙක් මෙන් විය'' යැයි කියා, මේ ගාථා දේශනාකලේය.

''අවරිත්වා බ්‍රහ්මචරියං - අලද්ධා යොබ්බනෙ ධනං;
ජීණ්ණකොඤ්චාව ඣායන්ති - ඛීණමච්ඡෙව පල්ලලෙ.

''අවරිත්වා බ්‍රහ්මචරියං - අලද්ධා යොබ්බනෙ ධනං;
සෙන්ති චාපාතිඛීණාව - පුරාණානි අනුත්ථුන''න්ති.

බ්‍රහ්මචරියං අවරිත්වා යොබ්බනෙ ධනං අලද්ධා, ඛීණමච්ඡෙව පල්ලලෙ ජීණ්ණකොඤ්චාව ඣායන්ති

★ බ්‍රහ්මචරියං අවරිත්වා (බ්‍රහ්මචරියාව නොරැක) යොබ්බනෙ ධනං අලද්ධා (තරුණවියේ ධනය නොලැබ/ රැස්නොකර) ඛීණ-මච්ඡෙව (අවසන්වූ මත්සයන් ඇති) පල්ලලෙ (විලක) ජීණ්ණ-කොඤ්චා-ව (වයසක කොස්වහ ලිහිණියෙක් මෙන්) ඣායන්ති (නැවත නැවත සිතති/ නැවත නැවත සිතා දුක්වේ)

☞ බ්‍රහ්මචරියාව නොරැක, තරුණවියේ ධනය රැස්නොකර, මත්සයන් අවසන්වූ විලක වයසක කොස්වහ ලිහිණියෙක් මෙන්, නැවත නැවත සිතා දුක්වේ.

[සරා] වාපාතිඛීණාව සෙන්ති පුරාණානි අනුත්ථුනං
★ [සරා (ඊතල)] [වාපා+අතිඛීණා-**වූ**] වාපාතිඛීණාව (දුන්නෙන් බොහෝදුරස්ව) සෙන්ති (වැටීසිටිනවා **මෙන්**) පුරාණානි (අතීතය ගැන) අනුත්ථුනං (කියකියා තැවේ)

☞ ඊතල දුන්නෙන් බොහෝදුරස්ව වැටීසිටිනවා මෙන් අතීතය ගැන කියකියා තැවේ.

• තත්ථ ''**අචරිත්වා**''ති බ්‍රහ්මචරියවාසං අවසිත්වා. ''**යොබ්බනෙ**''ති අනුප්පන්නෙ වා භොගෙ උප්පාදෙතුං උප්පන්නෙ වා භොගෙ රක්ඛිතුං සමත්ථකාලෙ **ධන**ම්පි අලභිත්වා.

★ තත්ථ (මෙහි/ මෙම ගාථාවල) ''**අචරිත්වා**''ති (''**අචරිත්වා**'' යනු) බ්‍රහ්මචරියවාසං අවසිත්වා (බ්‍රහ්මචරියාවෙහි වාසයනොකර/ බ්‍රහ්මචරියාව නොරැක) ''**යොබ්බනෙ**''ති (''**යොබ්බනෙ**'' යනු) අනුප්පන්නෙ වා භොගෙ (නූපන් හෝ ධනය) උප්පාදෙතුං (ඉපදවීමට) උප්පන්නෙ වා භොගෙ (උපන්නාවූ හෝ ධනය) රක්ඛිතුං සමත්ථ-කාලෙ (රැකීමට හැකි කැලයේ) [ධනං+අපි] **ධන**ම්පි අලභිත්වා (ධනය ද නොලැබ)

☞ මෙම ගාථාවල ''**අචරිත්වා**'' යනු බ්‍රහ්මචරියාව නොරැක ''**යොබ්බනෙ**'' යනු නූපන් ධනය ඉපදවීමට හෝ උපන්නාවූ ධනය රැකීමට හෝ හැකි කැලයේ ධනය ද නොලැබ

• ''**ඛීණමච්ඡෙ**''ති තෙ එවරූපා බාලා උදකස්ස අභාවා ඛීණමච්ඡෙ **පල්ලලෙ** පරික්ඛීණපත්තා ජිණ්ණකොඤ්චා විය අවක්කායන්ති.

★ ''**ඛීණමච්ඡෙ**''ති (''**ඛීණමච්ඡෙ**'' යනු) තෙ එවරූපා බාලා (ඒ මෙවැනිවූ අඥ්ඤානයෝ) උදකස්ස අභාවා (දිය නැතිකමින්) ඛීණ-මච්ඡෙ (මාළු අවසන්වූ) **පල්ලලෙ** (විලෙහි) පරික්ඛීණ-පත්තා (පිරිහුණු පියාපත් ඇති/ හැලීගිය පියාපත් ඇති) ජිණ්ණ-කොඤ්චා විය (වයසක කොස්වා ලිහිණියෙක් මෙන්) අවක්කායන්ති (නැවත නැවත සිතා දුක්වෙති)

☞''**ඛීණමච්ඡෙ**'' යනු ඒ මෙවැනිවූ අඥ්ඤානයෝ දිය නැතිකමින් මාළු අවසන්වූ විලෙහි, හැලීගිය පියාපත් ඇති වයසක කොස්වා ලිහිණියෙක් මෙන්, අතීතය ගැන නැවත නැවත සිතා දුක්වෙති.

• ඉදං වුත්තං හොති, පල්ලලෙ උදකස්ස අභාවො විය ඉමෙසං වසනට්ඨානස්ස අභාවො, මච්ඡානං ඛීණභාවො විය ඉමෙසං භොගානං අභාවො, ඛීණපත්තානං කොඤ්චානං උප්පතිත්වා [ගමන+අභාවො] ගමනාභාවො විය ඉමෙසං ඉදානි ජලට්ඨලපථාදීහි භොගෙ සණ්ඨාපෙතුං අසමත්ථභාවො. තස්මා තෙ ඛීණපත්තා කොඤ්චා විය එත්ථෙව බජ්ඣිත්වා අවක්කායන්තීති.

★ ඉදං වුත්තං හොති (මෙය කීවා වේ/ මෙහි කීදේ නම්) පල්ලලෙ (විලෙහි) උදකස්ස අභාවො විය (දිය නැතිබව මෙන්) ඉමෙසං (මොවුන්ගේ) වසනට්ඨානස්ස අභාවො (වාසයට තැනක් නැතිබව) මච්ඡානං ඛීණභාවො විය (මසුන් අවසන්වුබව මෙන්) ඉමෙසං (මොවුන්ගේ) භොගානං අභාවො (ධනය නැතිකම) ඛීණ-පත්තානං (හැලීගිය පියාපත් ඇති) කොඤ්චානං (කොස්වා ලිහිණියන්ගේ) උප්පතිත්වා (පියඹා) [ගමන+අභාවො] ගමනාභාවො විය (යා නොහැකිබව මෙන්) ඉමෙසං (මොවුන්ගේ) ඉදානි (දැන්) ජල-ථල-පථාදීහි (දිය ගොඩ මාර්ග ආදියෙහි) භොගෙ සණ්ඨාපෙතුං (බෝගයන් පිහිටවීමට/ ධනය උපදින මාර්ග ඇතිකිරීමට) අසමත්ථභාවො (අසමර්ථබව) තස්මා තෙ (එබැවින් ඔවුන්) ඛීණ-පත්තා (හැලීගිය පියාපත්

ඇති) කොඤ්ඡා විය (කොස්වා ලිහිණියෙක් මෙන්) එත්ථෙව (මෙහිම) බජ්ඣිත්වා (බැඳී) අවඣායන්තීති (නැවත නැවත සිතා දුක්වෙති)

☞ මෙහි කීදේ නම්, විලෙහි දිය නැතිබව මෙන් මොවුන්ගේ වාසයට තැනක් නැතිබව, මසුන් අවසන්වුබව මෙන් මොවුන්ගේ ධනය නැතිකම, හැලීගිය පියාපත් ඇති කොස්වා ලිහිණියන්ගේ පියඹා යා නොහැකිබව මෙන් මොවුන්ගේ දැන් දිය ගොඩ මාර්ග ආදියෙහි ධනය උපදින මාර්ග ඇතිකිරීමට අසමර්ථබව, එබැවින් ඔවුන් හැලීගිය පියාපත් ඇති කොස්වා ලිහිණියෙක් මෙන් මෙහිම බැඳී නැවත නැවත සිතා දුක්වෙති.

• ''**චාපාතිඛීණාවා**''ති චාපතො අතිඛීණා, චාපා විනිමුත්තාති අත්ථො.

★ ''**චාපාතිඛීණාවා**''ති (''**චාපාතිඛීණාවා**'' යනු) චාපතො අතිඛීණා (දුන්නෙන් අතිශයින් ක්ෂයවුයේ) චාපා (දුන්නෙන්) [විනිමුත්තා+ඉති] විනිමුත්තාති (මිදුනේ යැයි) අත්ථො (අර්ථය වේ)

☞ ''**චාපාතිඛීණාවා**'' යනු දුන්නෙන් අතිශයින් ක්ෂයවුයේ, දුන්නෙන් මිදුනේ යැයි අර්ථය වේ.

• ඉදං වුත්තං හොති, යථා චාපා විනිමුත්තා සරා යථාවෙගං ගන්ත්වා පතිතා, තං ගහෙත්වා උක්ඛිපන්තෙ අසති තත්ථෙව උපචිකානං භත්තං හොන්ති, එවං ඉමෙපි තයො වයෙ අතික්කන්තා ඉදානි අත්තානං උද්ධරිතුං අසමත්ථතාය මරණං උපගමිස්සන්ති. තෙන වුත්තං ''**සෙන්ති චාපාතිඛීණාවා**''ති.

★ ඉදං වුත්තං හොති (මෙය කීවා වේ/ මෙහි කීදේ නම්) යථා (යම්සේ) චාපා විනිමුත්තා (දුන්නෙන් මිදුනාවූ) සරා (ඊය) යථා-වෙගං (වේගය ඇතිතාක්) ගන්ත්වා පතිතා (ගොස් වැටුන) තං ගහෙත්වා (එය ගෙන) උක්ඛිපන්තෙ අසති (ඔසවන්නෙක් නැතිකල) තත්ථෙව (එහිම) උපචිකානං (වෙයන්ට) භත්තං හොන්ති (ආහාර වෙති) එවං ඉමෙ-පි (එසේ මොවුන් ද) තයො වයෙ (තුන්විය) අතික්කන්තා (ඉක්මවා) ඉදානි (දැන්) අත්තානං උද්ධරිතුං (තමාව ඔසවාගැනිමට) අසමත්ථතාය (අසමර්ථබැවින්) මරණං උපගමිස්සන්ති (මරණය වෙත යති) තෙන වුත්තං (එබැවින් කියන ලදී) ''**සෙන්ති චාපාතිඛීණාවා**''ති (''**සෙන්ති චාපාතිඛීණාවා**'' යැයි)

☞ මෙහි කීදේ නම්, යම්සේ දුන්නෙන් මිදුනාවූ ඊය, වේගය ඇතිතාක් ගොස් වැටේ, එය ගෙන ඔසවන්නෙක් නැතිකල, එහිම වෙයන්ට ආහාර වෙති. එසේම තුන්විය ඉක්මවාඇති මොවුන් ද දැන් තමාව ඔසවාගැනිමට අසමර්ථබැවින් මරණය වෙත යති. එබැවින් කියන ලදී ''**සෙන්ති චාපාතිඛීණාවා**'' යැයි.

• ''**පුරාණානි අනුත්ථුනන්**''ති ''ඉති අම්හෙහි ඛාදිතං ඉති පීත''න්ති පුබ්බෙ කතානි ඛාදිතපිවිතනච්චගීතවාදිතාදීනි අනුත්ථුනන්තා සොචන්තා අනුසොචන්තා සෙන්තීති.

★ ''**පුරාණානි අනුත්ථුනන්**''ති (''**පුරාණානි අනුත්ථුනන්**'' යනු) ''ඉති අම්හෙහි ඛාදිතං (මෙසේ අපි කෑවා) ඉති පීත''න්ති (මෙසේ බීවා යැයි) පුබ්බෙ කතානි (පෙර කරනලද) ඛාදිත-පිවිත-නච්ච-ගීත-වාදිතාදීනි (කෑම් බීම් නැටීම් ගැගීම් වැයිම් ආදිය) අනුත්ථුනන්තා (නැවත නැවත කියමින්) සොචන්තා (සෝකවෙමින්) අනුසොචන්තා (ඒගැන සිතා සෝකවෙමින්) සෙන්තීති (වැටීසිටිති)

☞ ‘‘**පුරාණානි අනුත්ථුනන්**’’ යනු මෙසේ අපි කෑවා මෙසේ බීවා යැයි පෙර කරනලද කැම් බීම් නැටීම් ගැගීම් වැයිම් ආදිය නැවත නැවත කියමින් සෝකවෙමින් ඒගැන සිතා සෝකවෙමින් වැටීසිටිති.

• දෙසනාවසානෙ බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසූති.
☞ දේශනාව අවසානයේ බොහෝදෙනෙක් සෝවාන් ඵල ආදියට පැමිණියාහ.

මහාධනසෙට්ඨිපුත්තවත්ථු නිට්ඨිතං (මහධන සිටුපුතාගේ කථාව නිමියේය.)

4. ගඬ්ගාරෝහන පූජා (ගඬ්ගාරෝහන පූජාව)

• එකස්මිඤ්හි සමයෙ වෙසාලී ඉද්ධා අහොසි ඵීතා බහුජනා ආකිණ්ණමනුස්සා. තත්ථ හි වාරෙන වාරෙන රජ්ජං කාරෙන්තානං ඛත්තියානංයෙව සත්තසතාධිකානි සත්තසහස්සානි සත්ත ච ඛත්තියා අහෙසුං.

★ [එකස්මිං+හි] එකස්මිඤ්හි සමයෙ (එක් කාලයක වනාහි) වෙසාලී (වේසාලිය) ඉද්ධා අහොසි (ධනවත් විය) ඵීතා (සමෘද්ධිමත් විය) බහුජනා (බෝහෝජනයන් විය) ආකිණ්ණ-මනුස්සා (මිනිසුන්ගෙන් ගැවසීගත්තේය) තත්ථ හි (එහි වනාහි) වාරෙන වාරෙන (වාරයෙන් වාරයට) රජ්ජං කාරෙන්තානං (රාජ්‍යය කරන්නාවූ) ඛත්තියානං-යෙව (ක්ෂත්‍රියෝ ම) [සත්ත-සතා+අධිකානි] සත්තසතාධිකානි (සත්සියයක් වැඩි) සත්ත-සහස්සානි (සත්දහසක්) සත්ත ච (සතක්ද) ඛත්තියා අහෙසුං (ක්ෂත්‍රියෝ වූහ)

☞ එක් කාලයක වනාහි වේසාලිය ධනවත් විය, සමෘද්ධිමත් විය, බෝහෝජනයන් විය, මිනිසුන්ගෙන් ගැවසීගත්තේය. එහි වනාහි වාරයෙන් වාරයට රාජ්‍යය කරන්නාවූ ක්ෂත්‍රියෝ ම සත්දහසක්සත්සියසතක් වූහ.

• තෙසං වසනත්ථාය තත්තකායෙව පාසාදා තත්තකානෙව කූටාගාරානි උය්‍යානෙ විහාරත්ථාය තත්තකායෙව ආරාමා ච පොක්ඛරණියො ච අහෙසුං.

★ තෙසං වසනත්ථාය (ඔවුගේ වාසය පිණිස) තත්තකා-යෙව (එතෙකක් ප්‍රමාණයක් ම) පාසාදා (ප්‍රාසාද) තත්තකානෙව (එතෙකක් ප්‍රමාණයක් ම) කූටාගාරානි (පත්තිරිප්පු) උය්‍යානෙ විහාරත්ථාය (උයනේ කාලය ගතකිරීම පිණිස) තත්තකායෙව (එතෙකක් ප්‍රමාණයක් ම) ආරාමා ච පොක්ඛරණියො ච අහෙසුං (ආරාම ද පොකුණු ද වූහ)

☞ ඔවුගේ වාසය පිණිස එතෙකක් ප්‍රමාණයක් ම ප්‍රාසාද, එතෙකක් ප්‍රමාණයක් ම පත්තිරිප්පු, උයනේ කාලය ගතකිරීම පිණිස එතෙකක් ප්‍රමාණයක් ම ආරාම ද පොකුණු ද වූහ.

• සා අපරෙන සමයෙන දුබ්භික්ඛා අහොසි දුස්සස්සා. තත්ථ ඡාතකභයෙන පඨමං දුග්ගතමනුස්සා කාලමකංසු. තෙසං තෙසං තත්ථ තත්ථ ඡඩ්ඩිතානං කුණපානං ගන්ධෙන අමනුස්සා නගරං පවිසිංසු.

★ සා අපරෙන සමයෙන (එය පසුකාලයේදී) දුබ්භික්ඛා අහොසි (දුර්භික්ෂයකට පත්විය) දුස්සස්සා (බෝගයන් නැතිවීගියේය) තත්ථ ඡාතක-භයෙන (එහි බඩගිනි බියෙන්/ බඩගින්න නිසා) පඨමං දුග්ගතමනුස්සා කාලමකංසු (පළමුව දුගී මිනිසුන් මැරුණාහ) තෙසං තෙසං (ඒ ඔවුන්ගේ) තත්ථ තත්ථ (තැන තැන) ඡඩ්ඩිතානං කුණපානං (හැරදැමූ කුණුපයන්ගේ/ මිනීවල) ගන්ධෙන (ගඳනිසා) අමනුස්සා නගරං පවිසිංසු (අමුනුස්සයෝ නගරයට ඇතුලුවූහ)

☞ එය පසුකාලයේදී දුර්භික්ෂයකට පත්විය. බෝගයන් නැතිවීගියේය. එහි බඩගින්න නිසා පළමුව දුගී මිනිසුන් මැරුණාහ. ඒ ඔවුන්ගේ තැන තැන හැරදැමූ මිනීවල ගඳනිසා අමුනුස්සයෝ නගරයට ඇතුලුවූහ.

• [අමනුස්ස+උපද්දවෙන] අමනුස්සූපද්දවෙන බහුතරා කාලමකංසු. තෙසං කුණපගන්ධපටික්කූලතාය සත්තානං අභිවාතරොගො උප්පජ්ජි. එවං දුබ්භික්ඛභයං අමනුස්සභයං රොගභයන්ති තීණි භයානි උප්පජ්ජිංසු.

★ [අමනුස්ස+උපද්දවෙන] අමනුස්සූපද්දවෙන (අමනුස්ස උපද්ද්‍රවයෙන්) බහුතරා කාලමකංසු (බොහෝදෙනෙක් මැරුණාහ) තෙසං (ඔවුන්ගේ) කුණප-ගන්ධ-පටික්කූලතාය (මිනීවල ගඳේ පිළිකුල්බැවින්) සත්තානං (සත්ත්වයන්ට) අභිවාතරොගො උප්පජ්ජි (අභිවාත රෝගය ඇතිවිය) එවං දුබ්භික්ඛ-භයං (මෙසේ දුර්භික්ෂ බිය) අමනුස්සභයං (අමනුස්ස බිය) රොගභයන්ති (රෝග බිය යැයි) තීණි භයානි උප්පජ්ජිංසු (තුන් බියක් ඇතිවූහ)

☞ අමනුස්ස උපද්ද්‍රවයෙන් බොහෝදෙනෙක් මැරුණාහ. ඔවුන්ගේ මිනීවල ගඳේ පිළිකුල්බැවින් සත්ත්වයන්ට අභිවාත රෝගය ඇතිවිය. මෙසේ දුර්භික්ෂ බිය අමනුස්ස බිය රෝග බිය යැයි තුන් බියක් ඇතිවූහ.

• නගරවාසිනො සන්නිපතිත්වා රාජානං ආහංසු – ''මහාරාජ, ඉමස්මිං නගරෙ තීණි භයානි උප්පන්නානි, ඉතො පුබ්බෙ යාව සත්තමා රාජපරිවට්ටා එවරූපං භයං නාම න උප්පන්නපුබ්බං. අධම්මිකරාජූනඤ්හි කාලෙ එවරූපං භයං උප්පජ්ජතී''ති.

★ නගරවාසිනො සන්නිපතිත්වා (නගරවැසියෝ රැස්වී) රාජානං ආහංසු (රජවරුන්ට කීහ) ''මහාරාජ, ඉමස්මිං නගරෙ (මේ නගරයේ) තීණි භයානි උප්පන්නානි (තුන් බියක් උපන්නා/ ඇතිවූනි) ඉතො පුබ්බෙ (මීට පෙර) **<u>යාව</u>** සත්තමා රාජපරිවට්ටා (සත්වන රාජ පරම්පරාව **<u>දක්වා</u>**) එවරූපං භයං නාම (මෙවැනිවූ බියක් නම්) න උප්පන්න-පුබ්බං (පෙර නූපන්නේය) අධම්මික-රාජූනඤ්හි කාලෙ (අධාර්මික රජවරුන්ගේ කාලයේ) එවරූපං භයං උප්පජ්ජතී''ති (මෙවැනිවූ බියක් ඇතිවෙයි යැයි)

☞ නගරවැසියෝ රැස්වී රජවරුන්ට කීහ, ''මහරාජ, මේ නගරයේ තුන් බියක් උපන්නා, මීට පෙර සත්වන රාජ පරම්පරාව දක්වා මෙවැනිවූ බියක් නම් පෙර නූපන්නේය, අධාර්මික රජවරුන්ගේ කාලයේ මෙවැනිවූ බියක් ඇතිවෙයි'' යැයි.

• රාජා සන්ථාගාරෙ සබ්බෙසං සන්නිපාතං කාරෙත්වා ''සචෙ මෙ අධම්මිකභාවො අත්ථි, තං විචිනථා''ති ආහ.

★ රාජා සන්ථාගාරෙ (රජු රැස්වීම් සාලාවේ) සබ්බෙසං සන්නිපාතං කාරෙත්වා (සියල්ලගේ රැස්කිරීම කර/ සියලුදෙනා රැස්කර) ''සචෙ මෙ (ඉඳින් මගේ) අධම්මික-භාවො අත්ථි (අධාර්මික බවක් ඇත්නම්) තං (එය) [විචිනථ+ඉති] විචිනථා''ති ආහ (සොයන්න යැයි කීය)

☞ රජු රැස්වීම් සාලාවේ සියලුදෙනා රැස්කර ''ඉඳින් මගේ අධාර්මික බවක් ඇත්නම්, එය සොයන්න'' යැයි කීය.

• වෙසාලිවාසිනො සබ්බං පවෙණි විචිනන්තා රඤ්ඤො කඤ්චි දොසං අදිස්වා, ''මහාරාජ, නත්ථි තෙ දොසො''ති වත්වා ''කථං නු ඛො ඉදං අම්හාකං භයං වූපසමං ගච්ඡෙය්‍යා''ති මන්තයිංසු.

★ වෙසාලිවාසිනො (විසාලාවේ වැසියෝ) සබ්බං පවෙණි (සියලු පරම්පරාව / සියලු ක්‍රියාකලාපයන්) විචිනන්තා (සොයාබලමින්) රඤ්ඤො කඤ්චි (රජුගේ කිසි) දොසං අදිස්වා (දෝසයක් නොදැක) ''මහාරාජ, නත්ථි (නැත) තෙ (ඔබේ) දොසො''ති වත්වා (දෝසයක් යැයි කියා) ''කථං නු ඛො (කෙසේද) ඉදං අම්හාකං භයං (මේ අපේ බිය) වූපසමං ගච්ඡෙය්‍යා''ති (පහවී යන්නේ යැයි) මන්තයිංසු (සාකච්ඡාකලහ)

☞ විසාලාවේ වැසියෝ රජුගේ සියලු ක්‍රියාකලාපයන් සොයාබලමින් කිසි දෝසයක් නොදැක ‘‘මහරාජ, ඔබේ දෝසයක් නැත’’ යැයි කියා ‘‘කෙසේද අපේ මේ බිය පහවී යන්නේ’’ යැයි සාකච්ඡාකලහ.

• තත්ථ එකච්චෙහි ‘‘බලිකම්මෙන ආයාචනාය මඞ්ගලකිරියායා’’ති වුත්තෙ සබ්බම්පි තං විධිං කත්වා පටිබාහිතුං නාසක්ඛිංසු.

★ තත්ථ එකච්චෙහි (එහි ඇතැමෙක්) ‘‘බලිකම්මෙන (බලිපූජාවලින්) ආයාචනාය (ආවනාකිරිමෙන්) මඞ්ගලකිරියායා’’ති (මංගල ක්‍රියාවක්/ යහපතක් වන්නේය යැයි) වුත්තෙ (කියූකල) සබ්බම්පි (සියල්ලෝ ම) තං විධිං කත්වා (ඒ ක්‍රමය කර) පටිබාහිතුං නාසක්ඛිංසු (වැලැක්විමට නො හැකිවූහ)

☞ එහි ඇතැමෙක් ‘‘බලිපූජාවලින් ආවනාකිරිමෙන් යහපතක් වන්නේය’’ යැයි කියූකල සියල්ලෝ ම ඒ ක්‍රමය කර වැලැක්විමට නො හැකිවූහ.

• අථඤ්ඤෙ එවමාහංසු – ‘‘ඡ සත්ථාරො මහානුභාවා, තෙසු ඉධාගතමත්තෙසු භයං වූපසමෙය්‍යා’’ති.

★ [අථ+අඤ්ඤෙ] අථඤ්ඤෙ (ඉක්බිති අනිත්අය) [එවං+ආහංසු] එවමාහංසු (මෙසේ කීහ) ‘‘ඡ සත්ථාරො (ශාස්තෘන් සයදෙන) මහානුභාවා (මහානුභාව සම්පන්නය) තෙසු (ඔවුන්) [ඉධ+ආගත-මත්තෙසු] ඉධාගතමත්තෙසු (මෙහි ආ පමණින්) භයං වූපසමෙය්‍යා’’ති (බිය සමනයවන්නේය යැයි)

☞ ඉක්බිති අනිත් අය මෙසේ කීහ. ‘‘ශාස්තෘන් සයදෙන මහානුභාව සම්පන්නය, ඔවුන් මෙහි ආ පමණින්ම බිය සමනයවන්නේය’’ යැයි.

• අපරෙ ‘‘සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ උප්පන්නො. සො හි භගවා සබ්බසත්තහිතාය ධම්මං දෙසෙති, මහිද්ධිකො මහානුභාවො. තස්මිං ඉධ ආගතෙ ඉමානි භයානි වූපසමෙය්‍යු’’න්ති ආහංසු.

★ අපරෙ (තවත් අය) ‘‘සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ උප්පන්නො (සම්මාසම්බුදුන් ලොවෙහි උපන්නා) සො හි භගවා (ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි) සබ්බ-සත්ත-හිතාය (සියලු සත්ත්වයන්ගේ හිතපිණිස) ධම්මං දෙසෙති (දහම් දෙසයි) මහිද්ධිකො (මහාඍද්ධිමත්ය) මහානුභාවො (මහානුභාව සම්පන්නය) තස්මිං (ඔහු/ උන්වහන්සේ) ඉධ ආගතෙ (මෙහි ආකල) ඉමානි භයානි (මේ බියන්) වූපසමෙය්‍යු’’න්ති ආහංසු (සමනයවනේය යැයි කීහ)

☞ තවත් අය ‘‘සම්මාසම්බුදුන් ලොවෙහි උපන්නා, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි සියලු සත්ත්වයන්ගේ හිතපිණිස දහම් දෙසයි, මහාඍද්ධිමත්ය මහානුභාව සම්පන්නය උන්වහන්සේ මෙහි ආකල මේ බියන් සමනයවනේය’’ යැයි කීහ.

• තෙසං වචනං සබ්බෙපි අභිනන්දිත්වා ‘‘කහං නු ඛො සො භගවා එතරහි විහරතී’’ති ආහංසු. තදා පන සත්ථා උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය රඤ්ඤො බිම්බිසාරස්ස පටිඤ්ඤං දත්වා වෙළුවනෙ විහරති.

★ තෙසං වචනං (ඔවුන්ගේ වදනට) සබ්බෙ-පි අභිනන්දිත්වා (සියල්ලන් ම සතුටුව) ‘‘කහං නු ඛො (කොහේද) සො භගවා (ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) එතරහි විහරතී’’ති (දැන්

වාසයකරන්නේ යැයි) ආහංසු (ඇසූහ) තදා පන සත්ථා (එකල ශාස්තෘන් වහන්සේ වනාහි) උපකට්ඨාය (ආසන්නයේ) වස්සූපනායිකාය (වස්වැසීමට) රඤ්ඤො බිම්බිසාරස්ස (බිම්බිසාර රජුට) පටිඤ්ඤං දත්වා (පොරොන්දුවක් දී/ වස්වැසීමට පොරොන්දුවී) වෙළුවනෙ විහරති (වේළුවනයෙහි වැඩවාසයකරයි)

☞ ඔවුන්ගේ වදනට සියල්ලන් ම සතුටුව ‘‘කොහේද ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් වාසයකරන්නේ’’ යැයි ඇසූහ. එකල ශාස්තෘන් වහන්සේ වනාහි වස්වැසීමට ආසන්නයේ බිම්බිසාර රජුට වස්වැසීමට පොරොන්දුවී වේළුවනයෙහි වැඩවාසයකරයි.

• තෙන ච සමයෙන බිම්බිසාරසමාගමෙ බිම්බිසාරෙන සද්ධිං සොතාපත්තිඵලං පත්තො මහාලි නාම ලිච්ඡවී තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති.

★ තෙන ච සමයෙන (ඒ වෙලාවේ) බිම්බිසාරසමාගමෙ (බිම්බිසාර රජු හා එක්ව බුදුන්ගෙන් ධහම්ඇසූ පිරිසෙහි) බිම්බිසාරෙන සද්ධිං (බිම්බිසාර රජු සමග) සොතාපත්තිඵලං පත්තො (සෝවාන් ඵලයට පත්වූ) මහාලි නාම ලිච්ඡවී (මහලී නම් ලිච්ඡවීතෙම) තස්සං පරිසායං (ඒ පිරිසෙහි) නිසින්නො හොති (හුන්නේය/ උන්නේය)

☞ ඒ වෙලාවේ, බිම්බිසාර රජු හා එක්ව බුදුන්ගෙන් ධහම්ඇසූ පිරිසෙහි බිම්බිසාර රජු සමග සෝවාන් ඵලයට පත්වූ මහලී නම් ලිච්ඡවීතෙම ඒ පිරිසෙහි උන්නේය.

• වෙසාලිවාසිනො මහන්තං පණ්ණාකාරං සජ්ජෙත්වා රාජානං බිම්බිසාරං සඤ්ඤාපෙත්වා ‘‘සත්ථාරං [ඉධ+ආනෙථ+ඉති] ඉධානෙථා’’ති [මහාලිං+චෙව] මහාලිඤ්චෙව ලිච්ඡවිං පුරොහිතපුත්තඤ්ච පහිණිංසු.

★වෙසාලිවාසිනො (වේසාලි වැසියෝ) මහන්තං පණ්ණාකාරං සජ්ජෙත්වා (ගොඩක් තෑගිබෝග පිළියෙලකර) රාජානං බිම්බිසාරං සඤ්ඤාපෙත්වා (බිම්බිසාර රජුට දැනුම්දී) ‘‘සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේ) [ඉධ+ආනෙථ+ඉති] ඉධානෙථා’’ති (මෙහි ගෙනඑන්/ මෙහෙට වැඩමකරවන්න යැයි) [මහාලිං+චෙව] මහාලිඤ්චෙව ලිච්ඡවිං (මහලි ලිච්ඡවී මෙන්ම) පුරොහිත-පුත්තඤ්ච (පුරෝහිත පුත්‍රයන්ද) පහිණිංසු (යැවූහ)

☞ වේසාලි වැසියෝ ගොඩක් තෑගිබෝග පිළියෙලකර බිම්බිසාර රජුට දැනුම්දී ‘‘ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙහෙට වැඩමකරවන්න’’ යැයි මහලී ලිච්ඡවී මෙන්ම පුරෝහිත පුත්‍රයන්ද යැවූහ.

• තෙ ගන්ත්වා රඤ්ඤො පණ්ණාකාරං දත්වා තං පවත්තිං නිවෙදෙත්වා, ‘‘මහාරාජ, සත්ථාරං අම්හාකං නගරං පෙසෙථා’’ති යාචිංසු. රාජා ‘‘තුම්හෙව ජානාථා’’ති න සම්පටිච්ඡි.

★ තෙ ගන්ත්වා (ඔවුන් ගොස්) රඤ්ඤො පණ්ණාකාරං දත්වා (රජුට තෑගිබෝග දී) තං පවත්තිං (ඒ පුවත) නිවෙදෙත්වා (දැනුම්දී) ‘‘මහාරාජ (මහරජ) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේ) අම්හාකං නගරං (අපගේ නගරයට) පෙසෙථා’’ති (එවන්න යැයි) යාචිංසු (අයැදසිටියාහ) රාජා (රජු) ‘‘තුම්හෙ-ව (නුඹලා-ම) ජානාථා’’ති (දැනගන්න/ ආරාධනාකරන්න යැයි) න සම්පටිච්ඡි (නො පිළිගත්තේය)

☞ ඔවුන් ගොස් රජුට තෑගිබෝග දී ඒ පුවත දැනුම්දී ‘‘මහරජ, ශාස්තෘන් වහන්සේ අපගේ නගරයට එවන්න’’ යැයි අයැදසිටියාහ. රජු ‘‘නුඹලාම ආරාධනාකරන්න’’ යැයි නො පිළිගත්තේය.

• තෙ භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා වන්දිත්වා යාචිංසු – ''භන්තෙ, වෙසාලියං තීණි භයානි උප්පන්නානි, තානි තුම්හෙසු ආගතෙසු වූපසමිස්සන්ති, එථ, භන්තෙ, ගච්ඡාමා''ති.

★ තෙ භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා (ඔවුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණ) වන්දිත්වා යාචිංසු (වැඳ අයැදසිටියාහ) ''භන්තෙ (ස්වාමීණි) වෙසාලියං (විසාලා මහනුවර) තීණි භයානි උප්පන්නානි (තුන් බියක් උපන්නා) තානි (ඒවා) තුම්හෙසු ආගතෙසු (නුඹ වහන්සේ ආකල/ වැඩියකල) වූපසමිස්සන්ති (සමනයවන්නෝය) එථ (එන්න/ වඩින්න) භන්තෙ (ස්වාමීණි) ගච්ඡාමා''ති (යමු යැයි)

☞ ඔවුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණ වැඳ අයැදසිටියාහ. ''ස්වාමීණි, විසාලා මහනුවර තුන් බියක් උපන්නා, ඒවා නුඹ වහන්සේ වැඩියකල සමනයවෙයි, වඩින්න ස්වාමීණි, යමු'' යැයි

• සත්ථා තෙසං වචනං සුත්වා ආවජ්ජෙන්තො ''වෙසාලියං රතනසුත්තෙ වුත්තෙ සා රක්ඛා චක්කවාළානං කොටිසතසහස්සං එරිස්සති, සුත්තපරියොසානෙ චතුරාසීතියා පාණසහස්සානං [ධම්ම+අභිසමයො] ධම්මාභිසමයො භවිස්සති, තානි ච භයානි වූපසමිස්සන්තී''ති ඤත්වා තෙසං වචනං සම්පටිච්ඡි.

★ සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) තෙසං වචනං සුත්වා (ඔවුන්ගේ වදන් අසා) ආවජ්ජෙන්තො (සිහිකරබලමින්) ''වෙසාලියං (විසාලාවෙහි) රතනසුත්තෙ වුත්තෙ (රතනසූත්‍රය කීකල/ දේශනාකලවිට) සා රක්ඛා (ඒ ආරක්ෂාව) චක්කවාළානං (සක්වලවල්) කොටි-සතසහස්සං (කෝටි ලක්ෂයක) එරිස්සති (පැතිරෙන්නේය) සුත්ත-පරියොසානෙ (සූත්‍රය අවසානයේ) චතුරාසීතියා පාණ-සහස්සානං (අසූහාරදහසක් ප්‍රාණින්ට/ සත්ත්වයන් අසූහාරදහසකට) [ධම්ම+අභිසමයො] ධම්මාභිසමයො භවිස්සති (ධර්මාවබෝධය වන්නේය) තානි ච භයානි (ඒ බියන් ද) වූපසමිස්සන්තී''ති (සමනයවන්නේය යැයි) ඤත්වා (දැන) තෙසං වචනං සම්පටිච්ඡි (ඔවුන්ගේ වචන පිළිගත්තේය/ ආරාධනාව පිළිගත්තේය)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ වදන් අසා සිහිකරබලමින් ''විසාලාවෙහි රතනසූත්‍රය දේශනාකලවිට ඒ ආරක්ෂාව සක්වලවල් කෝටි ලක්ෂයක පැතිරෙන්නේය, සූත්‍රය අවසානයේ සත්ත්වයන් අසූහාරදහසකට ධර්මාවබෝධය වන්නේය, ඒ බියන් ද සමනයවන්නේය'' යැයි දැන ඔවුන්ගේ ආරාධනාව පිළිගත්තේය.

• රාජා බිම්බිසාරො ''සත්ථාරා කිර වෙසාලිගමනං සම්පටිච්ඡිත''න්ති සුත්වා නගරෙ සොසනං කාරෙත්වා සත්ථාරං උපසඞ්කමිත්වා ''කිං, භන්තෙ, වෙසාලිගමනං සම්පටිච්ඡිත''න්ති පුච්ඡිත්වා

★ රාජා බිම්බිසාරො (බිම්බිසාර රජු) ''සත්ථාරා කිර (ශාස්තෘන් වහන්සේ වනාහි) වෙසාලි-ගමනං (විශාලාමහනුවර ගමන) [සම්පටිච්ඡිතං+ඉති] සම්පටිච්ඡිත''න්ති (පිළිගත්තේය යැයි/ බාරගත්තේය යැයි) සුත්වා (අසා) නගරෙ සොසනං කාරෙත්වා (නගරයෙහි අඩබෙර යවා) සත්ථාරං උපසඞ්කමිත්වා (ශාස්තෘන් වහන්සේ වෙත පැමිණ) ''කිං, භන්තෙ (කිමෙක්ද ස්වාමීණි) (විශාලාමහනුවර ගමන) [සම්පටිච්ඡිතං+ඉති] සම්පටිච්ඡිත''න්ති (පිළිගත්තේද යැයි/ බාරගත්තේද යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා)

☞ බිම්බිසාර රජු ''ශාස්තෘන් වහන්සේ වනාහි විශාලාමහනුවර ගමන පිළිගත්තේය'' යැයි අසා නගරයෙහි අඩබෙර යවා ශාස්තෘන් වහන්සේ වෙත පැමිණ ''කිමෙක්ද ස්වාමීනි, විශාලාමහනුවර ගමන පිළිගත්තේද'' යැයි අසා

• ''ආම, මහාරාජා''ති වුත්තෙ ''තෙන හි, හන්තෙ, ආගමෙථ, තාව මග්ගං පටියාදෙස්සාමී''ති වත්වා රාජගහස්ස ච ගඬ්ගාය ච අන්තරෙ පඤ්චයොජනභූමිං සමං කාරෙත්වා යොජනෙ යොජනෙ විහාරං පතිට්ඨාපෙත්වා සත්ථු ගමනකාලං ආරොචෙසි.

★ ''ආම, මහාරාජා''ති වුත්තෙ (ඔව් මහරජ යැයි කියූකල) ''තෙන හි, හන්තෙ (එහෙනම් ස්වාමීනි) ආගමෙථ (මදක්ඉන්න) <u>තාව</u> මග්ගං පටියාදෙස්සාමී''ති (මග සකස්කරනතුරු යැයි) වත්වා (කියා) රාජගහස්ස ච ගඬ්ගාය ච අන්තරෙ (රජගහත් ගංඟාවතං අතරේ) පඤ්ච-යොජන-භූමිං (පස් යොදුන් බිම) සමං කාරෙත්වා (සම කරවා) යොජනෙ යොජනෙ (යොදුනෙන් යොදුන) විහාරං පතිට්ඨාපෙත්වා (විහාරවල් පිහිටුවා) සත්ථු (ශාස්තෘන් වහන්සේට) ගමනකාලං (ගමනට/ යෑමට/ වැඩමවීමට කාලය) ආරොචෙසි (දැන්වීය)

☞ ''ඔව් මහරජ'' යැයි කියූකල ''එහෙනම් ස්වාමීනි, මදක්ඉන්න මග සකස්කරනතුරු'' යැයි කියා රජගහත් ගංඟාවතං අතරේ පස් යොදුන් බිම සම කරවා යොදුනෙන් යොදුන විහාරවල් පිහිටුවා ශාස්තෘන් වහන්සේට වැඩමවීමට කාලය දැන්වීය.

• සත්ථා පඤ්චහි භික්ඛුසතෙහි සද්ධිං මග්ගං පටිපජ්ජි. රාජා යොජනන්තරෙ ජණ්ණුමත්තෙන ඔධිනා පඤ්චවණ්ණානි පුප්ඵානි ඔකිරාපෙත්වා ධජපටාකකදලීආදීනි උස්සාපෙත්වා

★ සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) පඤ්චහි භික්ඛු-සතෙහි සද්ධිං (පන්සියයක් භික්ෂූන් සමග) මග්ගං පටිපජ්ජි (මගට පිළිපන්නේය/ ගමන් ඇරඹීය) රාජා [යොජන+අන්තරෙ] යොජනන්තරෙ (යොදුනක් අතරේ) ජණ්ණු-මත්තෙන (දණක් පමන) ඔධිනා (අවකාශයක/ ඉඩක) පඤ්ච-වණ්ණානි (පස් වර්ණයකින්යුතු) පුප්ඵානි ඔකිරාපෙත්වා (මල් විසුරුවා) ධජ-පටාක-කදලී-ආදීනි (කොඩි පතාක[පාලං කොඩි] කැන්සහිත කෙසෙල් ගස් ආදියෙන්) උස්සාපෙත්වා (ඔසවා/ සරසා)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේ පන්සියයක් භික්ෂූන් සමග ගමන් ඇරඹීය. රජු යොදුනක් අතරේ දණක් පමන අවකාශයක පස් වර්ණයකින්යුතු මල් විසුරුවා, කොඩි පතාක[පාලං කොඩි] කැන්සහිත කෙසෙල් ගස් ආදියෙන් සරසා,

• භගවතො ඡත්තාතිඡත්තං කත්වා ද්වෙ සෙතච්ඡත්තානි එකමෙකස්ස භික්ඛුනො එකමෙකං සෙතච්ඡත්තං උපරි ධාරෙත්වා සපරිවාරො පුප්ඵගන්ධාදීහි පූජං කරොන්තො

★ භගවතො (භාග්‍යවතුන් වහන්සේට) [ඡත්ත+අතිඡත්තං] ඡත්තාතිඡත්තං කත්වා (කුඩයක් මත කුඩයක් තබා) ද්වෙ සෙතච්ඡත්තානි (සුදු කුඩ දෙකක්) [එකස්ස+ඒකස්ස] එකමෙකස්ස භික්ඛුනො (එක් එක් භික්ෂූන් වහන්සේනමකට) [එකං+එකං] එකමෙකං (එක එක බැගින්) සෙතච්ඡත්තං (සුදුකුඩ) උපරි ධාරෙත්වා (ඉහලින් ධරා/ ඔසවාගෙන) සපරිවාරො (පිරිවර සහිතව) [පුප්ඵ-ගන්ධ+ආදීහි] පුප්ඵගන්ධාදීහි (මල් සුවඳ ආදියෙන්) පූජං කරොන්තො (පූජා කරමින්)

☞ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කුඩයක් මත කුඩයක් තබා සුදු කුඩ දෙකක් ද එක් එක් භික්ෂූන් වහන්සේනමකට එක එක බැගින් සුදුකුඩ ද ඉහලින් ඔසවාගෙන පිරිවර සහිතව මල් සුවඳ ආදියෙන් පූජා කරමින්

• සත්ථාරං එකෙකස්මිං විහාරෙ වසාපෙත්වා මහාදානාදීනි දත්වා පඤ්චහි දිවසෙහි ගඬ්ගාතීරං පාපෙත්වා තත්ථ නාවං අලඬ්කරොන්තො වෙසාලිකානං සාසනං පෙසෙසි

★ සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේව) [එකස්මිං+එකස්මිං] එකෙකස්මිං විහාරෙ (එක් එක් විහිරායහි) වසාපෙත්වා (වාසයකරවා/ වැඩවාසයකරවා) මහාදානාදීනි දත්වා (මහදන් දී) පඤ්චහි දිවසෙහි (පස් දවසකින්/ දිනකින්) ගඬ්ගාතීරං පාපෙත්වා (ගංතෙරට පමුණුවා/ වැඩමවා) තත්ථ (එහි) නාවං අලඬ්කරොන්තො (නැව අලංකාර කරමින්) වෙසාලිකානං (විසාලා මහනුවර වැසියනට) සාසනං පෙසෙසි (පණිවිඩයක් යැවීය/ හසුනක් යැවිය)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේව එක් එක් විහිරායහි වැඩවාසයකරවා මහදන් දී පස් දිනකින් ගංතෙරට වැඩමවා එහි නැව අලංකාර කරමින් විසාලා මහනුවර වැසියනට හසුනක් යැවිය.

• ''මග්ගං පටියාදෙත්වා සත්ථු පච්චුග්ගමනං කරොන්තූ''ති. තෙ ''දිගුණං පූජං කරිස්සාමා''ති වෙසාලියා ච ගඬ්ගාය ච අන්තරෙ තියොජනභූමිං සමං කාරෙත්වා

★ ''මග්ගං පටියාදෙත්වා (මග සකසා) සත්ථු (ශාස්තෘන් වහන්සේට) පච්චුග්ගමනං (පෙරගමන්) කරොන්තූ''ති (කරන්න යැයි) තෙ (ඔවුන්) ''දිගුණං පූජං කරිස්සාමා''ති (දෙගුණයකින් පූජා කරන්නෙමු යැයි) වෙසාලියා ච ගඬ්ගාය ච අන්තරෙ (වේසාලියත් ගංඟාවත් අතරේ) ති-යොජන-භූමිං (තුන් යොදුන් බිම) සමං කාරෙත්වා (සම කරවා)

☞ ''මග සකසා ශාස්තෘන් වහන්සේට පෙරගමන් කරන්න'' යැයි ඔවුන් ''අපි දෙගුණයකින් පූජා කරමු'' යැයි වේසාලියත් ගංඟාවත් අතරේ තුන් යොදුන් බිම සම කරවා

• භගවතො චතූහි සෙතච්ඡත්තෙහි එකමෙකස්ස භික්ඛුනො ද්වීහි ද්වීහි සෙතච්ඡත්තෙහි ඡත්තාතිඡත්තානි සජ්ජෙත්වා ආගන්ත්වා ගඬ්ගාතීරෙ අට්ඨංසු.

★ භගවතො (භාග්‍යවතුන් වහන්සේට) චතූහි [සෙත+ඡත්තෙහි] සෙතච්ඡත්තෙහි (සුදුකුඩ සතරකින් ද) [එකස්ස+ඒකස්ස] එකමෙකස්ස භික්ඛුනො (එක් එක් භික්ෂූන් වහන්සේනමකට) ද්වීහි ද්වීහි සෙතච්ඡත්තෙහි (සුදුකුඩ දෙක දෙක බැගින්) [ඡත්ත+අතිඡත්තානි] ඡත්තාතිඡත්තානි (කුඩයක් මත කුඩයක් තබා) සජ්ජෙත්වා (සරසා/ පිළියෙල කර) ආගන්ත්වා ගඬ්ගාතීරෙ අට්ඨංසු (පැමිණ ගංතීරයේ සිටියාහ)

☞ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සුදුකුඩ සතරක් ද එක් එක් භික්ෂූන් වහන්සේනමකට සුදුකුඩ දෙක දෙක බැගින් ද කුඩයක් මත කුඩයක් තබා සරසාගෙන පැමිණ ගංතීරයේ සිටියාහ.

• බිම්බිසාරො ද්වෙ නාවා සඬ්ඝාටෙත්වා මණ්ඩපං කාරෙත්වා පුප්ඵදාමාදීහි අලඬ්කාරාපෙත්වා සබ්බරතනමයං බුද්ධාසනං පඤ්ඤාපෙසි.

★ බිම්බිසාරො (බිම්බිසාර රජු) ද්වෙ නාවා (නැව් දෙකක්) සඬ්ඝාටෙත්වා (එක්කර) මණ්ඩපං කාරෙත්වා (මණ්ඩපයක් සාදා) [පුප්ඵ-දාම+ආදීහි] පුප්ඵදාමාදීහි (මල් දම් ආදියෙන්) අලඬ්කාරාපෙත්වා (අලංකාර කරවා/ සරසවා) සබ්බ-රතනමයං (සියල්ල මැණික්වලින්/ මැණික්මය) බුද්ධාසනං පඤ්ඤාපෙසි (බුද්ධාසනයක් පැනවීය/ සූදානම්කලේය)

☞ බිම්බිසාර රජු නැව් දෙකක් එක්කර මණ්ඩපයක් සාදා මල් දම් ආදියෙන් අලංකාර කරවා සියල්ල මැණික්මය බුද්ධාසනයක් සූදානම්කලේය.

• භගවා තස්මිං නිසීදි. භික්ඛූපි නාවං අභිරුහිත්වා භගවන්තං පරිවාරෙත්වා නිසීදිංසු. රාජා අනුගච්ඡන්තො ගලප්පමාණං උදකං ඔතරිත්වා

★ භගවා තස්මිං නිසීදි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි හිඳියේය/ වැඩසිටියේය) භික්ඛු-පි නාවං අභිරුහිත්වා (භික්ෂූන් ද නැවට නැග) භගවන්තං පරිවාරෙත්වා (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිවරාගෙන/ වටකරගෙන) නිසීදිංසු (ඉදගත්තාහ/ වැඩසිටියාහ) රාජා අනුගච්ඡන්තො (රජු අනුව යමින් / පස්සෙන් යමින්) ගලප්පමාණං (බෙල්ල දක්වා) උදකං ඔතරිත්වා (දියෙහි බැස)

☞ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි වැඩසිටියේය. භික්ෂූන් ද නැවට නැග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වටකරගෙන වැඩසිටියාහ. රජු පස්සෙන් යමින් බෙල්ල දක්වා දියෙහි බැස,

•''යාව, හන්තෙ, භගවා ආගච්ඡති, තාවාහං ඉධෙව ගඞ්ගාතීරෙ වසිස්සාමී''ති වත්වා නාවං උය්‍යොජෙත්වා නිවත්ති. සත්ථා යොජනමත්තං අද්ධානං ගඞ්ගාය ගන්ත්වා වෙසාලිකානං සීමං පාපුණි.

★ [මෙහි "**යාව - තාව**" එක්වී තුරු යන අර්ථයදේ] ''යාව, හන්තෙ (ස්වාමීණි) භගවා ආගච්ඡති (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එනතුරු) [තාව+අහං] තාවාහං (මම) ඉධෙව (මෙහිම) ගඞ්ගාතීරෙ වසිස්සාමී''ති (ගංතෙර වාසයකරන්නෙමි යැයි) වත්වා (කියා) නාවං උය්‍යොජෙත්වා (නැව පිටත්කර) නිවත්ති (නැවතිනි) සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) යොජන-මත්තං (යොදුනක් පමණ) අද්ධානං (දුර) ගඞ්ගාය ගන්ත්වා (ගංඟාවෙහි ගොස්) වෙසාලිකානං සීමං පාපුණි (වොසාලි වැසියන්ගේ සීමාවට පැමිණියේය)

☞ "ස්වාමීණි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එනතුරු මම මේ ගංතෙරහි ම වාසයකරන්නෙමි" යැයි කියා නැව පිටත්කර නැවතිනි. ශාස්තෘන් වහන්සේ යොදුනක් පමණ දුර ගංඟාවෙහි ගොස් වොසාලි වැසියන්ගේ සීමාවට පැමිණියේය.

• ලිච්ඡවීරාජානො සත්ථාරං පච්චුග්ගන්ත්වා ගලප්පමාණං උදකං ඔතරිත්වා නාවං තීරං උපනෙත්වා සත්ථාරං නාවාතො ඔතාරයිංසු. සත්ථාරා ඔතරිත්වා තීරෙ අක්කන්තමත්තෙයෙව මහාමෙඝො උට්ඨහිත්වා පොක්ඛරවස්සං වස්සි.

★ ලිච්ඡවී-රාජානො (ලිච්ඡවී රජවරු) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේට) පච්චුග්ගන්ත්වා (පෙරගමන්කර) ගලප්පමාණං (බෙල්ල දක්වා) උදකං ඔතරිත්වා (දියෙහි බැස) නාවං තීරං (නැව ඉවුරට/ වෙරලට) උපනෙත්වා (පමුණුවා/ ගෙනගොස්) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේ) නාවාතො ඔතාරයිංසු (නැවෙන් බැස්සවූහ) සත්ථාරා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ඔතරිත්වා (බැස) තීරෙ (ඉවුරේ/ වෙරලේ) අක්කන්ත-මත්තෙ-යෙව (පය තැබූ පමණින් ම) මහාමෙඝො උට්ඨහිත්වා (මහාවර්ෂාවක් ඇතිවී) පොක්ඛර-වස්සං වස්සි (පොකුරුවැසි වැස්සාය)

☞ ලිච්ඡවී රජවරු ශාස්තෘන් වහන්සේට පෙරගමන්කර බෙල්ල දක්වා දියෙහි බැස නැව ගංවෙරලට පමුණුවා ශාස්තෘන් වහන්සේ නැවෙන් බැස්සවූහ. ශාස්තෘන් වහන්සේ බැස ගං වෙරලේ පය තැබූ පමණින් ම මහාවර්ෂාවක් ඇතිවී පොකුරුවැසි වැස්සාය.

• සබ්බත්ථ ජණ්ණුප්පමාණඋරුප්පමාණකටිප්පමාණාදීනි උදකානි සන්දන්තානි සබ්බකුණපානි ගඞ්ගං පවෙසයිංසු, පරිසුද්ධො භූමිභාගො අහොසි.

★ සබ්බත්ථ (සියලුතැන) [ජණ්ණු+පමාණ-උරු+පමාණ-කටි+පමාණ+ආදීනි] ජණ්ණුප්පමාණඋරුප්පමාණකටිප්පමාණාදීනි (දණක් පමණ කලව පමණ ඉණ පමණ

ආදීලෙස) උදකානි සන්දන්තානි (ජලය ගලමින්) සබ්බ-කුණපානි (සියලු කුණප/ සියලු මලකුණු) ගඞ්ගං පවෙසයිංසු (ගංඟාවට ගෙනදැමූහ) පරිසුද්ධො භූමිභාගො අහොසි (පිරිසිදු පොළොවක් විය)

☞ සියලුතැන දණක් පමණ කලව පමණ ඉණ පමණ ආදීලෙස ජලය ගලමින් සියලු මලකුණු ගංඟාවට ගෙනදැමූහ. පොළොව පිරිසිදු විය.

• ලිච්ඡවීරාජානො සත්ථාරං යොජනෙ යොජනෙ වසාපෙත්වා මහාදානං දත්වා දිගුණං පූජං කරොන්තා තීහි දිවසෙහි වෙසාලිං නයිංසු.

★ ලිච්ඡවීරාජානො (ලිච්ඡවී රජවරු) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේව) යොජනෙ යොජනෙ (යොදුනෙන් යොදුන) වසාපෙත්වා (වාසයකරවා) මහාදානං දත්වා (මහදන් දී) දිගුණං පූජං කරොන්තා (දෙගුණයක් පූජාකරමින්) තීහි දිවසෙහි (තුන් දිනකින්) වෙසාලිං නයිංසු (විසාලාවට කැඳවාගෙන ගියාහ/ වැඩමකෙරුවාහ)

☞ ලිච්ඡවී රජවරු ශාස්තෘන් වහන්සේව යොදුනෙන් යොදුන වාසයකරවා මහදන් දී දෙගුණයක් පූජාකරමින් තුන් දිනකින් විසාලාවට වැඩමකෙරුවාහ.

• සක්කො දෙවරාජා දෙවගණපරිවුතො ආගමාසි, මහෙසක්ඛානං දෙවානං සන්නිපාතෙන අමනුස්සා යෙභුය්‍යෙන පලායිංසු.

★ සක්කො දෙවරාජා (සක්දෙවිඳු) දෙව-ගණ-පරිවුතො (දේව සමූහයා පිරිවරාගෙන) ආගමාසි (ගියේය) මහෙසක්ඛානං දෙවානං (මහේෂාක්‍ය දෙවියන්ගේ) සන්නිපාතෙන (රැස්වීමෙන්) අමනුස්සා (අමුනුස්සයෝ) යෙභුය්‍යෙන (බොහෝසේ) පලායිංසු (පලාගියහ)

☞ සක්දෙවිඳු දේව සමූහයා පිරිවරාගෙන ගියේය. මහේෂාක්‍ය දෙවියන්ගේ රැස්වීමෙන් අමුනුස්සයෝ බොහෝසේ පලාගියහ.

• සත්ථා සායං නගරද්වාරෙ ඨත්වා ආනන්දත්ථෙරං ආමන්තෙසි – ‘‘ඉමං, ආනන්ද, රතනසුත්තං උග්ගණ්හිත්වා ලිච්ඡවීකුමාරෙහි සද්ධිං විචරන්තො වෙසාලියා තිණ්ණං පාකාරානං අන්තරෙ පරිත්තං කරොහී’’ති.

★ සත්ථා සායං (ශාස්තෘන් වහන්සේ සවස) නගර-ද්වාරෙ ඨත්වා (නගර දොරටුවෙහි සිට) ආනන්දත්ථෙරං ආමන්තෙසි (ආනන්ද තෙරුන්වහන්සේට ඇමතීය) ‘‘ඉමං (මේ) ආනන්ද (ආනන්ද) රතනසුත්තං උග්ගණ්හිත්වා (රතනසූත්‍රය ඉගෙනගෙන) ලිච්ඡවී-කුමාරෙහි සද්ධිං (ලිච්ඡවී කුමාරවරු සමග) විචරන්තො (සැරිසරමින්/ ගමන්කරමින්) වෙසාලියා (විසලාවේ) තිණ්ණං පාකාරානං අන්තරෙ (තුන් ප්‍රාකාර අතරේ) පරිත්තං කරොහී’’ති (පිරිත් කරන්න/ ආරක්ෂා කරන්න යැයි)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේ සවස නගර දොරටුවෙහි සිට ආනන්ද තෙරුන්වහන්සේට ඇමතීය ‘‘ආනන්ද, මේ රතනසූත්‍රය ඉගෙනගෙන ලිච්ඡවී කුමාරවරු සමග ගමන්කරමින් විසලාවේ තුන් ප්‍රාකාර අතරේ පිරිත්කර ආරක්ෂා කරන්න’’ යැයි.

• ථෙරො සත්ථාරා දින්නං රතනසුත්තං උග්ගණ්හිත්වා සත්ථු සෙලමයපත්තෙන උදකං ආදාය නගරද්වාරෙ ඨිතො පණිධානතො පට්ඨාය තථාගතස්ස දස පාරමියො දස උපපාරමියො දස

පරමත්ථපාරමියොති සමතිංස පාරමියො පඤ්ච මහාපරිච්චාගෙ ලොකත්ථචරියා ඤාතත්ථචරියා බුද්ධිචරියාති තිස්සො චරියායො

★ ථෙරො (තෙරුන්වහන්සේ) සත්ථාරා (ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින්) දින්නං රතනසුත්තං (දුන් රතනසූත්‍රය) උග්ගණ්හිත්වා (ඉගෙනගෙන) සත්ථු (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ) සෙලමය-පත්තෙන (ශෛලමය පාත්‍රයෙන්) උදකං ආදාය (දිය ගෙන) නගර-ද්වාරෙ ඨිතො (නගර දොරටුවෙහි සිටිමින්) පණිධානතො පට්ඨාය (ප්‍රථම ප්‍රාර්ථනාවේ පටන්) තථාගතස්ස (තථාගතයන් වහන්සේගේ) දස පාරමියො (දස පාරමී) දස උපපාරමියො (දස උපපාරමී) දස පරමත්ථපාරමියො-ති (දස පරමත්ථ පාරමී යැයි) සමතිංස පාරමියො (සමතිස් පාරමී) පඤ්ච මහාපරිච්චාගෙ (ධනය දරුවන් බිරිඳ අංග ජීවිත යන පස්මහා පරිත්‍යාගයන්) [ලොක+අත්ථ-චරියා] ලොකත්ථචරියා (ලෝකයාගේ හිතපිණිස කටයුතුකිරීම්) [ඤාති+අත්ථ-චරියා] ඤාතත්ථචරියා (ඤාතීන්ගේ හිතපිණිස කටයුතුකිරීම්) බුද්ධි-චරියාති (බුද්ධිය වැඩීම පිණිස කටයුතුකිරීම් යැයි) තිස්සො චරියායො (තුන් චර්යාවන්/ තුන් චරිතයන්)

☞ තෙරුන්වහන්සේ ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් දුන් රතනසූත්‍රය ඉගෙනගෙන, ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ශෛලමය පාත්‍රයෙන් දිය ගෙන නගර දොරටුවෙහි සිටිමින්, තථාගතයන් වහන්සේගේ ප්‍රථම ප්‍රාර්ථනාවේ පටන් පිරූ දස පාරමී, දස උපපාරමී, දස පරමත්ථ පාරමී යැයි සමතිස් පාරමී ද ධනය දරුවන් බිරිඳ අංග ජීවිත යන පස්මහා පරිත්‍යාගයන් ද ලෝකයාගේ හිතපිණිස කටයුතුකිරීම්, ඤාතීන්ගේ හිතපිණිස කටයුතුකිරීම්, බුද්ධිය වැඩීම පිණිස කටයුතුකිරීම්, යැයි තුන් චර්යාවන් ද

• පච්ඡිමභවෙ ගබ්භවොක්කන්තිං ජාතිං අභිනික්ඛමනං පධානචරියං බොධිපල්ලඞ්කෙ මාරවිජයං සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණපටිවෙධං ධම්මචක්කපවත්තනං නවලොකුත්තරධම්මෙති සබ්බෙපිමෙ බුද්ධගුණෙ ආවජ්ජෙත්වා නගරං පවිසිත්වා තියාමරත්තිං තීසු පාකාරන්තරෙසු පරිත්තං කරොන්තො විචරි.

★ පච්ඡිම-භවෙ (අන්තිම භවයේ) ගබ්භවොක්කන්තිං (මව්ගැබට පැමිණීම) ජාතිං (ඉපදීම) අභිනික්ඛමනං (මහභිනිෂ්ක්‍රමය) පධානචරියං (ප්‍රදන් වීර්යය වැඩීම) බොධිපල්ලඞ්කෙ මාරවිජයං (බෝමැඩ මරුන් ජයගැනීම) සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණ-පටිවෙධං (සර්වඥඥතා ඤාණාවබෝධය) ධම්මචක්කපවත්තනං (ධම්සක් පැවැත්වීම) නව-ලොකුත්තරධම්මෙති (නවලෝකුත්තර ධර්ම යැයි) [සබ්බේ+අපි+ඉමෙ] සබ්බෙපිමෙ (මේ සියලුම) බුද්ධගුණෙ ආවජ්ජෙත්වා (බුදුගුණ ආවර්ජනාකර) නගරං පවිසිත්වා (නගරයට ඇතුලුවී) තියාමරත්තිං (තුන්යම රාත්‍රිය) තීසු පාකාරන්තරෙසු (තුන් ප්‍රාකාර අතරේ) පරිත්තං කරොන්තො විචරි (පිරිත් කියමින් සැරිසැරීය / ආරක්ෂා කරමින් සැරිසැරීය)

☞ අන්තිම භවයේ මව්ගැබට පැමිණීම, ඉපදීම, මහභිනිෂ්ක්‍රමය, ප්‍රදන් වීර්යය වැඩීම, බෝමැඩ මරුන් ජයගැනීම, සර්වඥතා ඤාණාවබෝධය, ධම්සක් පැවැත්වීම, නවලෝකුත්තර ධර්ම යැයි, මේ සියලුම බුදුගුණ ආවර්ජනාකර නගරයට ඇතුලුවී, තුන්යම රාත්‍රිය තුන් ප්‍රාකාර අතරේ පිරිත් කියා ආරක්ෂා කරමින් සැරිසැරීය.

• තෙන ‘‘යංකිඤ්චී’’ති වුත්තමත්තෙයෙව උද්ධං බ්භන්තඋදකං අමනුස්සානං උපරි පති. ‘‘යානීධ භූතානී’’ති ගාථාකථනතො පට්ඨාය රජතවටංසකා විය උදකබින්දූනි ආකාසෙන ගන්ත්වා ගිලානමනුස්සානං උපරි පතිංසු.

★ තෙන (ඔහු/ උන්වහන්සේ) ‘‘යංකිඤ්චී’’ති (‘‘යංකිඤ්චී’’ යැයි) වුත්ත-මත්තෙ-යෙව (කියූ පමණින් ම) උද්ධං (උඩට) බ්භන්ත-උදකං (දැමූ දිය) අමනුස්සානං උපරි පති (අමනුස්සයන්

මතට වැටුනි) ''යානීධ භූතානී''ති (''යානීධ භූතානී'' යැයි) ගාථා-කථනතො පට්ඨාය (ගාථා කීමේ පටන්) රජත-වට්ටංසකා විය (රිදී මුදුන් මල්කඩවල් මෙන්/ රිදීපාට හිසේ පළඳින මල්දම් මෙන්) උදක-බින්දූනි (දියබිඳු) ආකාසෙන ගන්ත්වා (අහසින් ගොස්) ගිලාන-මනුස්සානං (ගිලන් මිනිසුන්ගේ) උපරි පතිංසු (මතට වැටුනාහ)

☞ උන්වහන්සේ ''යංකිඤ්චී'' යැයි කියා දිය උඩට දැමූ පමණින් ම දියබිඳු අමනුස්සයන් මතට වැටුනි. ''යානීධ භූතානී'' යැයි ගාථා කීමේ පටන් රිදීපාට හිසේ පළඳින මල්දම් මෙන් දියබිඳු අහසින් ගොස් ගිලන් මිනිසුන්ගේ මතට වැටුනාහ.

• තාවදෙව වූපසන්තරොගා මනුස්සා උට්ඨායුට්ඨාය ථෙරං පරිවාරෙසුං. ''යංකිඤ්චී''ති වුත්තපදතො පට්ඨාය පන උදකඵුසිතෙහි ඵුට්ඨඵුට්ඨා සබ්බෙ අපලායන්තා සඞ්කාරකූටභිත්තිපදෙසාදිනිස්සිතා අමනුස්සා තෙන තෙන ද්වාරෙන පලායිංසු.

★ තාවදෙව (ඒමොහොතෙම) වූපසන්ත-රොගා (සුවවූ රෝග ඇති) මනුස්සා (මිනිසුන්) [උට්ඨාය+උට්ඨාය] උට්ඨායුට්ඨාය (නැගිට නැගිට) ථෙරං පරිවාරෙසුං (තෙරුන්වහන්සේව පිරිවරාගත්හ/ වටකරගත්හ) ''යංකිඤ්චී''ති (''යංකිඤ්චී'' යැයි) වුත්ත-පදතො පට්ඨාය (කියූ පදයේ පටන්) පන (වනාහි) උදක-ඵුසිතෙහි (දිය ස්ඵර්ෂයෙන්/ දියබිඳු) ඵුට්ඨ-ඵුට්ඨා (වැදුන වැදුන) සබ්බෙ අපලායන්තා (සියලු පලානොගියාවූ) [සඞ්කාරකූට-භිත්තිපදෙස+ආදි-නිස්සිතා] සඞ්කාරකූටභිත්තිපදෙසාදිනිස්සිතා (කුණුගොඩවල් බිත්තිඅයින් ආදිය ඇසුරුකර සිටි) අමනුස්සා (අමනුස්සයෝ) තෙන තෙන ද්වාරෙන (ඒ ඒ දොරෙන්) පලායිංසු (පලාගියාහ)

☞ ඒමොහොතෙම රෝග සුවවූ මිනිසුන් තෙරුන්වහන්සේව වටකරගත්හ. ''යංකිඤ්චී'' යැයි කියූ පදයේ පටන් දියබිඳු වැදුන වැදුන, කුණුගොඩවල් බිත්තිඅයින් ආදිය ඇසුරුකර සිටි සියලු පලානොගියාවූ අමනුස්සයෝ ඒ ඒ දොරෙන් පලාගියාහ.

• ද්වාරානි අනොකාසානි අහෙසුං. තෙ ඔකාසං අලභන්තා පාකාරං භින්දිත්වාපි පලායිංසු.

★ ද්වාරානි (දොරවල්) අනොකාසානි අහෙසුං (ඉඩමදිවුහ) තෙ ඔකාසං අලභන්තා (ඒ ඉඩක් නොලබන්නෝ) පාකාරං භින්දිත්වා-පි පලායිංසු (ප්‍රාකාර බිඳගෙන-ත් පලාගියාහ)

☞ දොරවල් ඉඩමදිවුහ. ඒ ඉඩක් නොලබන්නෝ ප්‍රාකාර බිඳගෙනත් පලාගියාහ.

• මහාජනො නගරමජ්ඣෙ සන්ථාගාරං සබ්බගන්ධෙහි උපලිම්පෙත්වා උපරි සුවණ්ණතාරකාදිවිචිත්තං විතානං බන්ධිත්වා බුද්ධාසනං පඤ්ඤාපෙත්වා සත්ථාරං ආනෙසි.

★ මහාජනො (මහජනයා) නගර-මජ්ඣෙ (නගරයේ මැද) සන්ථාගාරං (රැස්වීම් ශාලාව) සබ්බ-ගන්ධෙහි (සියලු සුවඳයන්ගෙන්) උපලිම්පෙත්වා (ගා / තවරා) උපරි (උඩ) [සුවණ්ණ-තාරකා+ආදි-විචිත්තං] සුවණ්ණතාරකාදිවිචිත්තං (රන්තරු ආදියෙන් විසිතුරු වූ) විතානං බන්ධිත්වා (වියනක් බැඳ) බුද්ධාසනං පඤ්ඤාපෙත්වා (බුද්ධාසනයක් පනවා/ සූදානම්කර) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේව) ආනෙසි (කැඳවාගෙන ආවේය/ වැඩමකෙරුවේය)

☞ මහජනයා නගරයේ මැද රැස්වීම් ශාලාව සියලු සුවඳයන්ගෙන් තවරා, උඩ රන්තරු ආදියෙන් විසිතුරු වූ වියනක් බැඳ, බුද්ධාසනයක් පනවා- සූදානම්කර ශාස්තෘන් වහන්සේව වැඩමකෙරුවේය.

• සත්ථා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. භික්ඛුසඞ්ඝොපි ලිච්ඡවීගණොපි සත්ථාරං පරිවාරෙත්වා නිසීදි. සක්කො දෙවරාජා දෙවගණපරිවුතො පතිරූපෙ ඔකාසෙ අට්ඨාසි.

★ සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ (පැනවූ/ සූදානම්කල ආසනයේ) නිසීදි (ඉදගත්තේය/ වැඩසිටියේය) භික්ඛුසඞ්ඝො-පි (භික්ෂු සංඝයා ද) ලිච්ඡවී-ගණො-පි (ලිච්ඡවී සමූහයා ද) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේව) පරිවාරෙත්වා නිසීදි (වටකරගෙන ඉදගත්තේය) සක්කො දෙවරාජා (සක්දෙවිඳු) දෙව-ගණ-පරිවුතො (දේව සමූහයා පිරිවරාගෙන) පතිරූපෙ ඔකාසෙ අට්ඨාසි (සුදුසු තැනක සිටියේය)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේ සූදානම්කල ආසනයේ වැඩසිටියේය. භික්ෂු සංඝයා ද ලිච්ඡවී සමූහයා ද ශාස්තෘන් වහන්සේව වටකරගෙන ඉදගත්තේය. සක්දෙවිඳු දේව සමූහයා පිරිවරාගෙන සුදුසු තැනක සිටියේය.

• ථෙරොපි සකලනගරං අනුවිචරිත්වා වූපසන්තරොගෙන මහාජනෙන සද්ධිං ආගන්ත්වා සත්ථාරං වන්දිත්වා නිසීදි. සත්ථා පරිසං ඔලොකෙත්වා තදෙව රතනසුත්තං අභාසි. දෙසනාවසානෙ චතුරාසීතියා පාණසහස්සානං ධම්මාභිසමයො අහොසි.

★ ථෙරො-පි (තෙරුන්වහන්සේ ද) සකල-නගරං (මුලු නගරයේම) අනුවිචරිත්වා (සැරිසරා) වූපසන්ත-රොගෙන (සුවවූ රෝග ඇති) මහාජනෙන සද්ධිං (මහජනයා සමග) ආගන්ත්වා (ඇවිත්) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේට) වන්දිත්වා නිසීදි (වැඳ හිඳගත්තේය) සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) පරිසං ඔලොකෙත්වා (පිරිසදෙස බලා) [තං+එව] තදෙව (ඒම) රතනසුත්තං අභාසි (රතනසූත්‍රය කිවේය/ දේශනාකලේය) දෙසනාවසානෙ (දේශානාව අවසානයේ) චතුරාසීතියා පාණ-සහස්සානං (සත්ත්වයන් අසූහාරදහසකට) [ධම්ම+අභිසමයො] ධම්මාභිසමයො අහොසි (ධර්මාවබෝදය විය)

☞ තෙරුන්වහන්සේ ද මුලු නගරයේම සැරිසරා, රෝග සුවවූ මහජනයා සමග ඇවිත් ශාස්තෘන් වහන්සේට වැඳ හිඳගත්තේය. ශාස්තෘන් වහන්සේ පිරිසදෙස බලා ඒ රතනසූත්‍රය ම දේශනාකලේය. දේශානාව අවසානයේ සත්ත්වයන් අසූහාරදහසකට ධර්මාවබෝදය විය.

• එවං පුනදිවසෙපීති සත්තාහං තදෙව රතනසුත්තං දෙසෙත්වා සබ්බභයානං වූපසන්තභාවං ඤත්වා ලිච්ඡවීගණං ආමන්තෙත්වා වෙසාලිතො නික්ඛමි. ලිච්ඡවීරාජානො දිගුණං සක්කාරං කරොන්තා පුන තීහි දිවසෙහි සත්ථාරං ගඞ්ගාතීරං නයිංසු.

★ එවං (මෙසේ) [පුන-දිවසෙ+අපි+ඉති] පුනදිවසෙපීති (ඊලඟ දවසේ ද යැයි) [සත්ත+අහං] සත්තාහං (දිනහතක්) තදෙව (ඒම) රතනසුත්තං දෙසෙත්වා (රතනසූත්‍රය දේශනාකර) සබ්බ-භයානං (සියලු බියන්) වූපසන්තභාවං ඤත්වා (සමනයවූබව දැන) ලිච්ඡවීගණං ආමන්තෙත්වා (ලිච්ඡවී සමූහයාට අමතා/ කියා) වෙසාලිතො නික්ඛමි (වේසාලියෙන් නික්මුනේය) ලිච්ඡවී-රාජානො (ලිච්ඡවී රජවරු) දිගුණං සක්කාරං කරොන්තා (දෙගුණයක් සත්කාර කරමින්) පුන තීහි දිවසෙහි (නැවත තුන් දිනකින්) සත්ථාරං (ශාස්තෘන් වහන්සේව) ගඞ්ගාතීරං (ගං තෙරට/ ගංඟාවේ වෙරළට) නයිංසු (කැඳවාගෙන ගියාහ/ වැඩමකරවූවාහ)

☞ මෙසේ ඊලඟ දවසේ ද යැයි දිනහතක් ඒ රතනසූත්‍රය ම දේශනාකර සියලු බියන් සමනයවූබව දැන ලිච්ඡවී සමූහයාට අමතා වේසාලියෙන් නික්මුනේය. ලිච්ඡවී රජවරු දෙගුණයක් සත්කාර කරමින් නැවත තුන් දිනකින් ශාස්තෘන් වහන්සේව ගං තෙරට වැඩමකරවූවාහ.

• ගඬ්ගාය නිබ්බත්තනාගරාජානො චින්තෙසුං – ‘‘මනුස්සා තථාගතස්ස සක්කාරං කරොන්ති, මයං කිං න කරොමා’’ති.

★ ගඬ්ගාය (ගඟෙහි) නිබ්බත්ත-නාග-රාජානො (උපන්නාවූ නාග රජවරු) චින්තෙසුං (සිතූහ) ‘‘මනුස්සා (මිනිසුන්) තථාගතස්ස (තථාගතයන් වහන්සේට) සක්කාරං කරොන්ති (සත්කාර කරති) මයං (අපි) කිං න කරොමා’’ති (ඇයි නොකරන්නෙ යැයි)

☞ ගඟෙහි උපන්නාවූ නාග රජවරු මෙසේ සිතූහ. ‘‘මිනිසුන් තථාගතයන් වහන්සේට සත්කාර කරති, අපි ඇයි නොකරන්නෙ’’ යැයි.

• තෙ සුවණ්ණරජතමණිමයා නාවායො මාපෙත්වා සුවණ්ණරජතමණිමයෙ පල්ලඞ්කෙ පඤ්ඤාපෙත්වා පඤ්චවණ්ණපදුමසඤ්ඡන්නං උදකං කරිත්වා, ‘‘හන්තෙ, අම්හාකම්පි අනුග්ගහං කරොථා’’ති අත්තනො අත්තනො නාවං අභිරුහණත්ථාය සත්ථාරං යාචිංසු.

★ තෙ (ඔවුන්) සුවණ්ණ-රජත-මණි-මයා (රන් රිදී මැණික්මය) නාවායො මාපෙත්වා (නැව් මවා) සුවණ්ණ-රජත-මණිමයෙ (රන් රිදී මැණික්මය) පල්ලඞ්කෙ පඤ්ඤාපෙත්වා (ආසන පනවා/ ආසන සූදානම්කර) පඤ්ච-වණ්ණ-පදුම-සඤ්ඡන්නං (පස්පැහැ පියුමින් ගැවසීගත්තක්/ පිරුණක් බවට/ වැසිගියාක් බවට) උදකං කරිත්වා (ජලය පත්කර) ‘‘හන්තෙ (ස්වාමීණි) [අම්හාකං+අපි] අම්හාකම්පි (අපට-ත්) අනුග්ගහං කරොථා’’ති (අනුග්‍රහ කරන්න/ කරනසේක්වා යැයි) අත්තනො අත්තනො නාවං (තම තමාගේ නැවට) [අභිරුහණ+අත්ථාය] අභිරුහණත්ථාය (නැගීම පිණිස) සත්ථාරං යාචිංසු (ශාස්තෘන් වහන්සේට ආයාචනාකලහ)

☞ ඔවුන් රන් රිදී මැණික්මය නැව් මවා, රන් රිදී මැණික්මය ආසන සූදානම්කර, ගඟේ දිය පස්පැහැ පියුමින් වැසිගියාක් බවට පත්කර, ‘‘ස්වාමීණි, අපටත් අනුග්‍රහ කරනසේක්වා’’ යැයි තම තමාගේ නැවට නැගීම පිණිස ශාස්තෘන් වහන්සේට ආයාචනාකලහ.

• ‘‘මනුස්සා ච නාගා ච තථාගතස්ස පූජං කරොන්ති, මයං පන කිං න කරොමා’’ති භූමට්ඨකදෙවෙපි ආදිං කත්වා යාව අකනිට්ඨබ්‍රහ්මලොකා සබ්බෙ දෙවා සක්කාරං කරිංසු.

★ ‘‘මනුස්සා ච නාගා ච (මිනිසුන් ද නාගයෝ ද) තථාගතස්ස (තථාගතයන් වහන්සේට) පූජං කරොන්ති (පූජා පවත්වති) මයං පන (අපි වනාහි) කිං න කරොමා’’ති (ඇයි නොකරන්නෙ යැයි) භූමට්ඨකදෙවෙ-පි (භූමට්ඨක දෙවියන් ද) ආදිං කත්වා (මුල්කරගෙන) **<u>යාව</u>** අකනිට්ඨ-බ්‍රහ්මලොකා (අකනිට්ඨ බ්‍රක්මලෝකය **<u>දක්වා</u>**) සබ්බෙ දෙවා (සියලු දෙවියෝ) සක්කාරං කරිංසු (පුදසත්කාර කලහ)

☞ ‘‘මිනිසුන් ද නාගයෝ ද තථාගතයන් වහන්සේට පූජා පවත්වති, අපි ඇයි නොකරන්නෙ’’ යැයි භූමට්ඨක දෙවියන් මුල්කරගෙන අකනිට්ඨා බ්‍රක්මලෝකය දක්වා සියලු දෙවියෝ පුදසත්කාර කලහ.

• තත්ථ නාගා යොජනිකානි ඡත්තාතිඡත්තානි උක්ඛිපිංසු. එවං හෙට්ඨා නාගා භූමිතලෙ රුක්ඛගච්ඡපබ්බතාදීසු භූමට්ඨකා දෙවතා, අන්තලික්ඛෙ ආකාසට්ඨදෙවාති නාගභවනං ආදිං කත්වා චක්කවාළපරියන්තෙන යාව බ්‍රහ්මලොකා ඡත්තාතිඡත්තානි උස්සාපිතානි අහෙසුං.

★ තත්ථ නාගා (එහි නාගයෝ) යොජනිකානි (යොදුනක්) [ඡත්ත+අතිඡත්තානි] ඡත්තාතිඡත්තානි (කුඩයක් මත කුඩයක්) උක්ඛිපිංසු (එසවූහ) එවං (මෙසේ) හෙට්ඨා නාගා (යටින් නාගයෝ) භූමිතලෙ (පොළොවෙහි) රුක්ඛ-ගච්ඡ-පබ්බතාදීසු (රුක් ගොමු පර්වත

ආදියෙහි) භූමට්ඨකා දෙවතා (භූමට්ඨක දෙවියෝ) අන්තලික්ඛෙ (අහසෙහි) ආකාසට්ඨ-දෙවාති (ආකාසගත දෙවියෝ) නාගභවනං ආදිං කත්වා (නාගභවන මුල්කරගෙන) චක්කවාළ-පරියන්තෙන (සක්වල කෙලවරකොට) යාව බ්‍රහ්මලොකා (බඹ ලොව දක්වා) ඡත්තාතිඡත්තානි (කුඩයක් මත කුඩයක්) උස්සාපිතානි අහෙසුං (ඔසවනලද්දා වූහ)

☞ එහි නාගයෝ යොදුනක්, කුඩයක් මත කුඩයක් එසවූහ. මෙසේ යටින් නාගයෝ ද පොළොවෙහි රුක් ගොමු පර්වත ආදියෙහි භූමට්ඨක දෙවියෝ ද අහසෙහි ආකාසගත දෙවියෝ ද නාගභවන මුල්කරගෙන සක්වල කෙලවරකොට, බඹ ලොව දක්වා කුඩයක් මත කුඩයක් ඔසවනලද්දාහ.

• ඡත්තන්තරෙසු ධජා, ධජන්තරෙසු පටාකා, තෙසං අන්තරන්තරා පුප්ඵදාමවාසචුණ්ණධූමාදීහි සක්කාරො අහොසි.

★ [ඡත්ත+අන්තරෙසු] ඡත්තන්තරෙසු ධජා (කුඩඅතරේ කොඩි ද) [ධජ+අන්තරෙසු] ධජන්තරෙසු පටාකා (කොඩි අතරේ පතාක ද) තෙසං (ඔවුන්) [අන්තර+අන්තරා] අන්තරන්තරා (අතරින් අතර) [පුප්ඵ-දාම-වාස-චුණ්ණ-ධූම+ආදීහි] පුප්ඵදාමවාසචුණ්ණධූමාදීහි (මල්දම් සුවඳ කුඩු සුවඳ දුම් ආදියෙන්) සක්කාරො අහොසි (පූජාසත්කාර විය)

☞ කුඩ අතරේ කොඩි ද කොඩි අතරේ පතාක ද ඔවුන් අතරින් අතර මල්දම් සුවඳ කුඩු සුවඳ දුම් ආදියෙන් පූජාසත්කාර විය.

• සබ්බලඞ්කාරපටිමණ්ඩිතා දෙවපුත්තා ඡණුවෙසං ගහෙත්වා උග්ඝොසයමානා ආකාසෙ විචරිංසු. තයො එව කිර සමාගමා මහන්තා අහෙසුං – යමකපාටිහාරියසමාගමො දෙවොරොහණසමාගමො අයං ගඞ්ගොරොහණසමාගමොති.

★ සබ්බලඞ්කාර-පටිමණ්ඩිතා (සියලු අලංකාරයෙන් සැරසුනු/ සර්වාභරණයෙන් සැරසුනු) දෙවපුත්තා (දේවපුත්‍රයෝ) ඡණුවෙසං ගහෙත්වා (උත්සව සිරියක් ගෙන) උග්ඝොසයමානා (හඬනගමින්/ නාදකරමින්) ආකාසෙ විචරිංසු (අහසෙහි සැරිසැරූහ) තයො එව කිර (තුනක්-ම වනාහි) සමාගමා (සමාගම්) මහන්තා අහෙසුං (මහත්විය/ විශාලවිය) යමකපාටිහාරිය-සමාගමො (යමකප්‍රාතිහාර්ය සමාගම) දෙවොරොහණ-සමාගමො (දේවාරෝහණ සමාගම) අයං ගඞ්ගොරොහණ-සමාගමොති (මේ ගංගාරෝහණ සමාගම යැයි)

☞ සියලු අලංකාරයෙන් සැරසුනු දේවපුත්‍රයෝ උත්සව සිරියක් ගෙන නාදකරමින් අහසෙහි සැරිසැරූහ. සමාගම් තුනක්ම වනාහි මහත්විය, යමකප්‍රාතිහාර්ය සමාගම, දේවාරෝහණ සමාගම, මේ ගංගාරෝහණ සමාගම යැයි.

• පරතීරෙ බිම්බිසාරොපි ලිච්ඡවීහි කතසක්කාරතො දිගුණං සක්කාරං සජ්ජෙත්වා භගවතො ආගමනං උදික්ඛමානො අට්ඨාසි.

★ පරතීරෙ (එතෙර) බිම්බිසාරො-පි (බිම්බිසාර රජුද) ලිච්ඡවීහි කත-සක්කාරතො (ලිච්ඡවීන් කල පූජාසත්කාරය මෙන්) දිගුණං සක්කාරං (දෙගුණයක් පූජාසත්කාරය) සජ්ජෙත්වා (සූදානම්කර) භගවතො ආගමනං (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පැමිණීම) උදික්ඛමානො අට්ඨාසි (බලාපොරොත්තුවෙමින් සිටියාය)

☞ එතෙර බිම්බිසාර රජුද ලිච්ඡවීන් කල පූජාසත්කාරය මෙන් දෙගුණයක් පූජාසත්කාර සූදානම්කර භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පැමිණීම බලාපොරොත්තුවෙමින් සිටියාය.

• සත්ථා ගඞ්ගාය උභොසු පස්සෙසු රාජූනං මහන්තං පරිච්චාගං ඔලොකෙත්වා නාගාදීනඤ්ච අජ්ඣාසයං විදිත්වා එකෙකාය නාවාය පඤ්චපඤ්චභික්ඛුසතපරිවාරං එකෙකං නිම්මිතබුද්ධං මාපෙසි.

★ සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ගඞ්ගාය උභොසු පස්සෙසු (ගංඟාවේ දෙපසෙහි) රාජූනං (රජවරුන්ගේ) මහන්තං පරිච්චාගං (මහත් පරිත්‍යාග) ඔලොකෙත්වා (බලා) [නාගා+ආදීනං+ච] නාගාදීනඤ්ච (නාගයන් ආදීන්ගේ ද) අජ්ඣාසයං විදිත්වා (අදහස දැන) [එකාය+එකාය] එකෙකාය නාවාය (එක් එක් නැවෙහි) පඤ්ච-පඤ්ච-භික්ඛු-සත-පරිවාරං (පන්සියය පන්සියය බැගින් භික්ෂූන් පිරිවරාගත්) [එකං+එකං] එකෙකං (එක් එක්) නිම්මිත-බුද්ධං (නිර්මිත බුදුකෙනෙක්) මාපෙසි (මැවිය)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේ ගංඟාවේ දෙපසෙහි රජවරුන්ගේ මහත් පරිත්‍යාග බලා නාගයන් ආදීන්ගේ ද අදහස දැන එක් එක් නැවෙහි පන්සියය පන්සියය බැගින් භික්ෂූන් පිරිවරාගත් එක් එක් නිර්මිත බුදුකෙනෙක් මැවිය.

• සො එකෙකස්ස නාවාය එකෙකස්ස සෙතච්ඡත්තස්ස වෙව කප්පරුක්ඛස්ස ච පුප්ඵදාමස්ස ච හෙට්ඨා නාගගණපරිවුතො නිසින්නො හොති. භූමට්ඨකදෙවතාදීසුපි එකෙකස්මිං ඔකාසෙ සපරිවාරං එකෙකං නිම්මිතබුද්ධං මාපෙසි.

★ සො (ඔහු/ උන්වහන්සේ) [එකස්ස+එකස්ස] එකෙකස්ස (එක් එක්) නාවාය (නැවේ) [එකස්ස+එකස්ස] එකෙකස්ස (එක් එක්) සෙතච්ඡත්තස්ස (සුදුකුඩයක) වෙව (මෙන්ම) කප්පරුක්ඛස්ස ච (කප්රුකක ද) පුප්ඵදාමස්ස ච (මල්වැලක ද) හෙට්ඨා (යට) නාග-ගණ-පරිවුතො (නාග සමූහයා පිරිවරාගෙන) නිසින්නො හොති (හිඳින්නේවේ) [භූමට්ඨක-දෙවතා+ආදීසු+අපි] භූමට්ඨකදෙවතාදීසුපි (භූමට්ඨක දේව ආදීන්ගේ ද) [එකස්මිං+එකස්මිං] එකෙකස්මිං (එක් එක්) ඔකාසෙ (අවකාශයේ) සපරිවාරං (පිරිවරසහිත) [එකං+එකං] එකෙකං (එක් එක්) නිම්මිත-බුද්ධං (නිර්මිත බුදුකෙනෙක්) මාපෙසි (මැවිය)

☞ උන්වහන්සේ, එක් එක් නැවේ, එක් එක් සුදුකුඩයක මෙන්ම කප්රුකක ද මල්වැලක ද යට නාග සමූහයා පිරිවරාගෙන හිඳින්නේවේ. භූමට්ඨක දේව ආදීන්ගේ ද එක් එක් අවකාශයේ පිරිවරසහිත එක් එක් නිර්මිත බුදුකෙනෙක් මැවිය.

• එවං සකලචක්කවාළගබ්භෙ එකාලඞ්කාරෙ එකුස්සවෙ එකඡණෙයෙව ච ජාතෙ සත්ථා නාගානමනුග්ගහං කරොන්තො එකං රතනනාවං අභිරුහි. භික්ඛූසුපි එකෙකො එකෙකමෙව අභිරුහි.

★ එවං (මෙසේ) සකල-චක්කවා-ළගබ්භෙ (සියලු සක්වල ගැබ) එකාලඞ්කාරෙ (ඒකාලංකාරව) [එක+උස්සවෙ] එකුස්සවෙ (එක් උස්සවයක්) එක-ඡණෙ-යෙව ච (එක් සැණකෙලියක් ම) ජාතෙ (වූකල) සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) [නාගානං+අනුග්ගහං] නාගානමනුග්ගහං කරොන්තො (නාගයන්ට අනුග්‍රහ කරමින්) එකං රතනනාවං අභිරුහි (එක් රුවන් නැවකට නැග්ගේය/ වැඩමකලේය) භික්ඛූසුපි (භික්ෂූන් වහන්සේලා ද) [එකො+එකො] එකෙකො (එකිනෙකා) [එකං+එකං+එව] එකෙකමෙව (එක එකකට ම) අභිරුහි (නැග්ගේය/ වැඩමකලේය)

☞ මෙසේ සියලු සක්වල ගැබ ඒකාලංකාරව එක් උස්සවයක් එක් සැණකෙලියක් ම වූකල ශාස්තaaන් වහන්සේ නාගයන්ට අනුග්‍රහ කරමින් එක් රුවන් නැවකට වැඩමකලේය. භික්ෂූන් වහන්සේලා ද එකිනෙකා එක එක කට ම වැඩමකලේය.

• නාගරාජානො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං නාගභවනං පවෙසෙත්වා සබ්බරත්තිං සත්ථු සන්තිකෙ ධම්මකථං සුත්වා දුතියදිවසෙ දිබ්බෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිවිසිංසු.

★ නාග-රාජානො (නා රජවරු) [බුද්ධ+පමුඛං] බුද්ධප්පමුඛං (බුදුන් ප්‍රධාන) භික්ඛුසඞ්ඝං (භික්ෂු සංඝයා) නාගභවනං පවෙසෙත්වා (නාගභවනට ගෙනගොස්/ වඩම්මවා) සබ්බරත්තිං (මුලු රැයම) සත්ථු සන්තිකෙ (ශාස්තaaන් වහන්සේගේ ලඟ) ධම්මකථං සුත්වා (දහම් කථා අසා) දුතියදිවසෙ (දෙවන දිනයෙහි) දිබ්බෙන (දිව්‍යමය) ඛාදනීයෙන (කෑයතුදෙයින්) භොජනීයෙන (වැළඳිය යුතුදෙයින්) [බුද්ධ+පමුඛං] බුද්ධප්පමුඛං (බුදුන් ප්‍රධාන) භික්ඛුසඞ්ඝං (භික් ෂු සංඝයා) පරිවිසිංසු (වැළඳවුහ)

☞ නා රජවරු බුදුන් ප්‍රධාන භික්ෂු සංඝයා නාගභවනට වඩම්මවා මුලු රැයම ශාස්තaaන් වහන්සේගේ ලඟ දහම් කථා අසා දෙවන දිනයෙහි දිව්‍යමය කෑයතුදෙයින් වැළඳිය යුතුදෙයින් බුදුන් ප්‍රධාන භික්ෂු සංඝයා වැළඳවුහ.

• සත්ථා අනුමොදනං කත්වා නාගභවනා නික්ඛමිත්වා සකලචක්කවාළදෙවතාහි පූජියමානො පඤ්චහි නාවාසතෙහි ගඞ්ගානදිං අතික්කමි.

★ සත්ථා (ශාස්තaaන් වහන්සේ) අනුමොදනං කත්වා (අනුමෝදනාව කර) නාගභවනා නික්ඛමිත්වා (නාගභවනෙන් නික්මී) සකල-චක්කවාළ-දෙවතාහි (සියලු සක්වල දෙවියන් ගෙන්) පූජියමානො (පුදලබමින්) පඤ්චහි නාවා-සතෙහි (නැව් පන්සියයකින්) ගඞ්ගානදිං අතික්කමි (ගංගා නදිය තරණයකලේය)

☞ ශාස්තaaන් වහන්සේ අනුමෝදනාව කර නාගභවනෙන් නික්මී සියලු සක්වල දෙවියන් ගෙන් පුදලබමින් නැව් පන්සියයකින් ගංගා නදිය තරණයකලේය.

• රාජා පච්චුග්ගන්ත්වා සත්ථාරං නාවාතො ඔතාරෙත්වා ආගමනකාලෙ ලිච්ඡවීහි කතසක්කාරතො දිගුණං සක්කාරං කත්වා පුරිමනයෙනෙව පඤ්චහි දිවසෙහි රාජගහං අභිනෙසි.

★ රාජා පච්චුග්ගන්ත්වා (රජු පසුගමන් කර) සත්ථාරං (ශාස්තaaන් වහන්සේව) නාවාතො ඔතාරෙත්වා (නැවෙන් බස්සවා) ආගමන-කාලෙ (එන කාලයේ/ නැවත වඩිනකාලයේ) ලිච්ඡවීහි කත-සක්කාරතො (ලිච්ඡවීන් කල පූජාසත්කාරය වගේ) දිගුණං සක්කාරං කත්වා (දෙගුණයකින් පූජාසත්කාර කර) [පුරිම-නයෙන+එව] පුරිමනයෙනෙව (පෙර ක්‍රමයෙන් ම/ පෙර පරිදි ම) පඤ්චහි දිවසෙහි (පස් දිනකින්) රාජගහං අභිනෙසි (රජගහවට කැඳවාගෙන ගියේය/ වැඩමකරවීය)

☞ රජු පසුගමන් කර, ශාස්තaaන් වහන්සේව නැවෙන් බස්සවා, නැවත වඩිනකාලයේ ලිච්ඡවීන් කල පූජාසත්කාරය වගේ දෙගුණයකින් පූජාසත්කාර කර, පෙර පරිදි ම පස් දිනකින් රජගහවට වැඩමකරවීය.

• දුතියදිවසෙ භික්ඛූ පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා සායන්හසමයෙ ධම්මසභායං සන්නිසින්නා කථං සමුට්ඨාපෙසුං

★ දුතියදිවසෙ (දෙවන දිනයෙහි) භික්ඛූ (භික්ෂූන් වහන්සේලා) පිණ්ඩපාත-පටික්කන්තා (පිණ්ඩපාතය ප්‍රතික්ෂේපබැවින්/ පිණ්ඩපාතයේ නොයන බැවින්) සායන්හසමයෙ (සවස්වරුවේ) ධම්ම-සභායං සන්නිසින්නා (දම්සභාවේ රැස්වී) කථං සමුට්ඨාපෙසුං (කථාවක් ඉපදවූහ / කථාබහක් සිදුකලහ / කථාබහකලහ)

☞ දෙවන දිනයෙහි භික්ෂූන් වහන්සේලා සවස්වරුවේ පිණ්ඩපාතයේ නොයනබැවින් දම්සභාවේ රැස්වී මෙසේ කථාබහකලහ.

• ''අහො බුද්ධානං මහානුභාවො, අහො සත්ථරි දෙවමනුස්සානං පසාදො, ගඬගාය නාම ඔරතො ච පාරතො ච අට්ඨයොජනෙ මග්ගෙ බුද්ධගතෙන පසාදෙන රාජූහි සමතලං භූමිං කත්වා වාලුකා ඔකිණ්ණා, ජණ්ණුමත්තෙන ඔධිනා නානාවණ්ණානි පුප්ඵානි සන්ථතානි,

★ ''අහො බුද්ධානං මහානුභාවො (අස්චර්යවත්ය බුදුන්ගේ මහානුභාවය) අහො (අස්චර්යවත්ය) සත්ථරි (ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි) දෙවමනුස්සානං පසාදො (දෙව්මිනිසුන්ගේ ප්‍රසාදය) ගඬගාය නාම (ගඟෙහි වනාහි) ඔරතො ච පාරතො ච (එතෙරින් ද මෙතෙරින් ද) අට්ඨ-යොජනෙ මග්ගෙ (අට යොදුනක් මග) බුද්ධ-ගතෙන (බුදුන්කෙරෙහි ඇතිවූ) පසාදෙන (ප්‍රසාදයෙන්) රාජූහි (රජවරු) සමතලං භූමිං කත්වා (භූමිය සමතලාකර) වාලුකා ඔකිණ්ණා (වැලි ඉස) ජණ්ණු-මත්තෙන ඔධිනා (දණක්පමණ අවකාශයේ) නානාවණ්ණානි (නොයෙක් පැහැ) පුප්ඵානි සන්ථතානි (මල් අතුරනලදී)

☞ බුදුන්ගේ මහානුභාවය අස්චර්යවත්ය, ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි දෙව්මිනිසුන්ගේ ප්‍රසාදය අස්චර්යවත්ය, ගඟෙහි එතෙරින් ද මෙතෙරින් ද අට යොදුනක් මග, බුදුන්කෙරෙහි ඇතිවූ ප්‍රසාදයෙන්, රජවරු භූමිය සමතලාකර වැලි ඉස දණක්පමණ අවකාශයේ නොයෙක් පැහැ මල් අතුරනලදී.

• ගඬගාය උදකං නාගානුභාවෙන පඤ්චවණ්ණෙහි පදුමෙහි සඤ්ඡන්නං, යාව අකනිට්ඨභවනා ඡත්තාතිඡත්තානි උස්සාපිතානි, සකලචක්කවාළගබ්භං එකාලඞ්කාරං එකුස්සවං විය ජාත''න්ති.

★ ගඬගාය උදකං (ගඟෙහි දිය) නාගානුභාවෙන (නාගයන්ගේ ආනුභාවයෙන්) පඤ්ච-වණ්ණෙහි පදුමෙහි (පස්පැහැ පියුමින්) සඤ්ඡන්නං (වැසීගියේය/ පිරීගියේය) <u>**යාව**</u> අකනිට්ඨ-භවනා (අකනිට්ඨා භවන **<u>දක්වා</u>**) ඡත්තාතිඡත්තානි (කුඩමතින් කුඩ) උස්සාපිතානි (ඔසවනලදී) සකල-චක්කවා-ළගබ්භං (සියලු සක්වල ගැබ) එකාලඞ්කාරං (එකම අලංකාරයක්) [එක+උස්සවං] එකුස්සවං (එක් උත්සවයක්) විය ජාත''න්ති (මෙන් උපන්නා යැයි)

☞ ගඟෙහි දිය නාගයන්ගේ ආනුභාවයෙන් පස්පැහැ පියුමින් වැසීගියේය. අකනිට්ඨා භවන දක්වා කුඩමතින් කුඩ ඔසවනලදී. සියලු සක්වල ගැබ එකම අලංකාරයක් එක් උත්සවයක් බවට පත්විය.

• සත්ථා ආගන්ත්වා ''කාය නුත්ථ, භික්ඛවෙ, එතරහි කථාය සන්නිසින්නා''ති පුච්ඡිත්වා ''ඉමාය නාමා''ති වුත්තෙ ''න, භික්ඛවෙ, එස පූජාසක්කාරො මය්හං බුද්ධානුභාවෙන නිබ්බත්තො, න නාගදෙවබ්‍රහ්මානුභාවෙන. අතීතෙ පන අප්පමත්තකපරිච්චාගානුභාවෙන නිබ්බත්තො''ති වත්වා භික්ඛූහි යාචිතො අතීතං ආහරි.

★ සත්ථා ආගන්ත්වා (ශාස්තෘන් වහන්සේ පැමිණ) ''කාය [නු+එත්ථ] නුත්ථ (කිනම් මෙහි), භික්ඛවෙ (භික්ෂුණි) එතරහි (දැන්) කථාය (කතාවකින්) සන්නිසින්නා''ති (හිඳියේද/ සිටියේ ද යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා) ''ඉමාය නාමා''ති (මෙනම් දෙයකින් යැයි) වුත්තෙ (කී කල) ''**නූ,** භික්ඛවෙ (මහණෙනි) එස පූජාසක්කාරො (මේ පූජාසත්කාරය) මය්හං (මගේ) බුද්ධානුභාවෙන (බුද්ධානුභාවයෙන්) නිබ්බත්තො (**නූ**පන්නේය) න නාග-දෙව-බ්‍රහ්මානුභාවෙන (නාග දේව බ්‍රහ්මයන්ගේ ආනුභාවයෙන් නොවේ) අතීතෙ පන (අතීතයේ වනාහි) [අප්ප-මත්ත-කපරිච්චාග+ආනුභාවෙන] අප්පමත්තකපරිච්චාගානුභාවෙන (අල්ප මාත්‍ර පරිත්‍යාගයක ආනුභාවයෙන්) නිබ්බත්තො''ති (උපන්නේය යැයි) වත්වා (කියා) භික්ඛූහි යාචිතො (භික්ෂූන්ගේ අයැදීමෙන්) අතීතං ආහරි (අතීතය ගෙනආවේය/ ගෙනහැරපෑවේය)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේ පැමිණ, ''භික්ෂුණි දැන් මෙහි කිනම් කතාවකින් සිටියේ ද'' යැයි අසා, ''මෙනම් දෙයකින්ය'' යැයි කී කල ''මහණෙනි! මේ පූජාසත්කාරය මගේ බුද්ධානුභාවයෙන් නූපන්නේය, නාග දේව බ්‍රහ්මයන්ගේ ආනුභාවයෙන් ද නොවේ, අතීතයේ වනාහි අල්ප මාත්‍ර පරිත්‍යාගයක ආනුභාවයෙන් උපන්නේය'' යැයි කියා, භික්ෂූන්ගේ අයැදීමෙන් අතීතය ගෙනහැරපෑවේය.

• අතීතෙ තක්කසිලායං සඞ්ඛො නාම බ්‍රාහ්මණො අහොසි. තස්ස පුත්තො සුසීමො නාම මාණවො සොළසවස්සුද්දෙසිකො එකදිවසං පිතරං උපසඞ්කමිත්වා ආහ

★ අතීතෙ (අතීතයේ) තක්කසිලායං (තක්සිලාවෙහි) සඞ්ඛො නාම බ්‍රාහ්මණො අහොසි (සංඛ නම් බ්‍රාහ්මණයෙක් විය) තස්ස පුත්තො (ඔහුගේ පුත්) සුසීමො නාම මාණවො (සුසීම නම් තරුණයා) සොළස-වස්සුද්දෙසිකො (දහසය හැවැරිදි වියටය පැමිණ) එකදිවසං (එක්දිනක්) පිතරං උපසඞ්කමිත්වා ආහ (පියා ලගට පැමිණ කීය)

☞ අතීතයේ තක්සිලාවෙහි සංඛ නම් බ්‍රාහ්මණයෙක් විය. ඔහුගේ පුත් සුසීම නම් තරුණයා දහසය හැවැරිදි වියටය පැමිණ, එක්දිනක් පියා ලගට පැමිණ මෙසේ කීය.

• ''ඉච්ඡාමහං, තාත, බාරාණසිං ගන්ත්වා මන්තෙ අජ්ඣායිතු''න්ති. අථ නං පිතා ආහ – ''තෙන හි, තාත, අසුකො නාම බ්‍රාහ්මණො මම සහායකො, තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා අධීයස්සූ''ති.

★ ''[ඉච්ඡාමි+අහං] ඉච්ඡාමහං (මම කැමති) තාත (තාත්තෙ) බාරාණසිං ගන්ත්වා (බරණැසට ගොස්) මන්තෙ (මන්ත්‍ර) [අජ්ඣායිතුං+ඉති] අජ්ඣායිතු''න්ති (හැදෑරීමට යැයි) අථ නං පිතා ආහ (ඉක්බිති ඔහුට පියා කීය) ''තෙන හි, තාත (එහෙනම් පුතේ) අසුකො නාම බ්‍රාහ්මණො (අසවල් නමැති බ්‍රාහ්මණයා) මම සහායකො (මගේ මිතුරෙකි) තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා (ඔහුගේ ලගට ගොස්) [අධීයස්සු+ඉති] අධීයස්සූ''ති (අධ්‍යනයකරන්න යැයි)

☞ ''තාත්තෙ! මම කැමති බරණැසට ගොස් මන්ත්‍ර හැදෑරීමට'' යැයි ඉක්බිති ඔහුට පියා කීය, ''එහෙනම් පුතේ අසවල් නමැති බ්‍රාහ්මණයා මගේ මිතුරෙකි, ඔහුගේ ලගට ගොස් අධ්‍යනයකරන්න'' යැයි

• සො ''සාධූ''ති පටිස්සුණිත්වා අනුපුබ්බෙන බාරාණසිං ගන්ත්වා තං බ්‍රාහ්මණං උපසඞ්කමිත්වා පිතරා පහිතභාවමාචික්ඛි.

★ සො ''සාධූ''ති (ඔහු හොඳයි යැයි) පටිස්සුණිත්වා (පවසා/ පිලිවදන් දී) අනුපුබ්බෙන (පිළිවෙලින්/ ක්‍රමයෙන්) බාරාණසිං ගන්ත්වා (බරණැසට ගොස්/ ගිහින්) තං බ්‍රාහ්මණං (ඒ බමුණාවෙත) උපසඞ්කමිත්වා (පැමිණ/ එළඹ) පිතරා (පියා විසින්) [පහිත-භාවං+ආචික්ඛි] පහිතභාවමාචික්ඛි (එවූබව කීවේය)

☞ ඔහු ''හොඳයි'' යැයි පවසා ක්‍රමයෙන් බරණැසට ගිහින් ඒ බමුණාවෙත පැමිණ පියා විසින් එවූබව කීවේය.

• අථ නං සො ''සහායකස්ස මෙ පුත්තො''ති සම්පටිච්ඡිත්වා පටිපස්සද්ධදරථං භද්දකෙන දිවසෙන මන්තෙ වාචෙතුමාරභි.

★ අථ (ඉක්බිති) නං (ඔහුව) සො(ඔහු/ බමුණා) ''සහායකස්ස මෙ පුත්තො''ති (මගේ මිතුරාගේ පුතා යැයි) සම්පටිච්ඡිත්වා (පිළිගෙන) පටිපස්සද්ධ-දරථං (සන්සිඳුනු දාහ ඇත්තාට/ ගමන්වෙහෙස නිමවූවාහට) භද්දකෙන දිවසෙන (හොඳ දවසකින්/ නැකත් දවසකින්) මන්තෙ (මන්ත්‍ර) [වාචෙතුං+ආරභි] වාචෙතුමාරභි (ඉගැන්වීමට පටන්ගත්තාය)

☞ ඉක්බිති බමුණා ඔහුව ''මගේ මිතුරාගේ පුතා'' යැයි පිළිගෙන ගමන්වෙහෙස නිමවූපසු, නැකත් දවසකින් මන්ත්‍ර ඉගැන්වීමට පටන්ගත්තාය.

• සො ලහුඤ්ච ගණ්හන්තො බහුඤ්ච ගණ්හන්තො අත්තනො උග්ගහිතුග්ගහිතං සුවණ්ණභාජනෙ පක්ඛිත්තසීහතෙලම්ව අවිනස්සමානං ධාරෙන්තො න විරස්සෙව ආචරියස්ස සම්මුඛතො උග්ගණ්හිතබ්බං සබ්බං උග්ගණ්හිත්වා සජ්ඣායං කරොන්තො අත්තනො උග්ගහිතසිප්පස්ස ආදිමජ්ඣමෙව පස්සති, නො පරියොසානං.

★ සො (ඔහු) [ලහුං+ච] ලහුඤ්ච ගණ්හන්තො (සුළුවෙන් ඉගෙනගත්තත්) [බහුං+ච] බහුඤ්ච ගණ්හන්තො (බොහෝ ඉගෙනගත්තත්) අත්තනො (තමා) [උග්ගහිතං+උග්ගහිතං] උග්ගහිතුග්ගහිතං (ඉගෙනගත් ඉගෙනගත් දෙය) සුවණ්ණ-භාජනෙ (රන් භාජනයක) [පක්ඛිත්ත-සීහතෙලං+ඉව] පක්ඛිත්තසීහතෙලම්ව (දැමූ සිංහ තෙල් මෙන්) අවිනස්සමානං (විනාශ නොවෙමින්) ධාරෙන්තො (ධරාගනිමින්) න විරස්සෙව (කෙටිකලකින් ම) ආචරියස්ස සම්මුඛතො (ගුරුවරයා හමුවේ) උග්ගණ්හිතබ්බං (ඉගෙනගතයුතු) සබ්බං උග්ගණ්හිත්වා (සියල්ල ඉගෙන) සජ්ඣායං කරොන්තො (සජ්ඣායනා කරමින්) අත්තනො උග්ගහිත-සිප්පස්ස (තමා උගත් ශිල්පයේ) [ආදි-මජ්ඣමං+එව] ආදිමජ්ඣමෙව (මුල හා මැදම) පස්සති (දකියි) නො පරියොසානං (නෑ කෙලවරක් / කෙලවරක් නො දකියි)

☞ ඔහු සුළුවෙන් ඉගෙනගත්තත් බොහෝ ඉගෙනගත්තත් තමා ඉගෙනගත් ඉගෙනගත් දෙය රන් භාජනයක දැමූ සිංහ තෙල් මෙන් විනාශ නොවෙමින් ධරාගනිමින් කෙටිකලකින් ම ගුරුවරයා හමුවේ ඉගෙනගතයුතු සියල්ල ඉගෙන සජ්ඣායනා කරමින් තමා උගත් ශිල්පයේ මුල හා මැද පමණක්ම දකියි, කෙලවරක් නො දකියි.

• සො ආචරියං උපසඞ්කමිත්වා ''අහං ඉමස්ස සිප්පස්ස ආදිමජ්ඣමෙව පස්සාමි, නො පරියොසාන''න්ති වත්වා ආචරියෙන ''අහම්පි, තාත, න පස්සාමී''ති වුත්තෙ

★ සො ආචරියං උපසඞ්කමිත්වා (ඔහු ගුරුවරයා වෙත පැමිණ) ''අහං ඉමස්ස සිප්පස්ස (මම මේ ශිල්පයේ) [ආදි-මජ්ඣමං+එව] ආදිමජ්ඣමෙව පස්සාමි (මුල හා මැදම දකිමි), නො පරියොසාන''න්ති (නෑ කෙලවරක් යැයි/ කෙලවරක් නො දකිමි යැයි) වත්වා (කියා)

ආචරියෙන (ගුරුවරයා විසින්) ''අහම්පි, තාත (මමත් පුතේ) න පස්සාමී''ති වුත්තෙ (නො දකිමි යැයි කියූකල)

☞ ඔහු ගුරුවරයා වෙත පැමිණ, "මම මේ ශිල්පයේ මුල හා මැද පමණක්ම දකිමි, කෙලවරක් නො දකිමි" යැයි කියා, ගුරුවරයා විසින් "මමත් පුතේ නො දකිමි" යැයි කියූකල,

• ''අථ කො, ආචරිය, පරියොසානං ජානාතී''ති පුච්ඡිත්වා ''ඉමෙ, තාත, ඉසයො ඉසිපතනෙ විහරන්ති, තෙ ජානෙය්‍යුං, තෙසං සන්තිකං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡස්සූ''ති ආචරියෙන වුත්තෙ පච්චෙකබුද්ධෙ උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡි

★''අථ (ඉක්බිති) කො (කව්ද) ආචරිය (ගුරුතුමනි) පරියොසානං ජානාතී''ති (කෙලවරක් දන්නේ යැයි) පුච්ඡිත්වා (විමසා) ''ඉමෙ (මේ) තාත (පුතේ) ඉසයො (ඍෂීන්) ඉසිපතනෙ විහරන්ති (ඉසිපතනයෙහි වාසයකරති) තෙ ජානෙය්‍යුං (ඔවුන් දන්නෝය) තෙසං සන්තිකං (ඔවුන් ලගට) උපසඞ්කමිත්වා (ගිහින්) පුච්ඡස්සූ''ති (අසන්න යැයි) ආචරියෙන වුත්තෙ (ගුරුවරයා කියූකල) පච්චෙකබුද්ධෙ (පසේ බුදුන්වෙත) උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡි (පැමිණ ඇසුවේය)

☞ ඉක්බිති "ගුරුතුමනි! කව්ද කෙලවරක් දන්නෙ" යැයි විමසා "පුතේ මේ ඍෂීන් ඉසිපතනයෙහි වාසයකරති. ඔවුන් දන්නෝය, ඔවුන් ලගට ගිහින් අසන්න" යැයි ගුරුවරයා කියූකල, පසේ බුදුන්වෙත පැමිණ ඇසුවේය.

• ''තුම්හෙ කිර පරියොසානං ජානාථා''ති? ''ආම, ජානාමා''ති. ''තෙන හි මෙ ආචික්ඛථා''ති? ''න මයං අපබ්බජිතස්ස ආචික්ඛාම. සචෙ තෙ පරියොසානෙනත්ථො, පබ්බජස්සූ''ති.

★ ''තුම්හෙ කිර (නුඹලා වනාහි) පරියොසානං ජානාථා''ති? (කෙලවරක් දන්නේද යැයි) ''ආම, ජානාමා''ති. (ඔව් දන්නෙමු) ''තෙන හි (එහෙනම්) මෙ ආචික්ඛථා''ති? (මට කියන්න) ''<u>න</u> මයං (අපි) අපබ්බජිතස්ස (පැවිදි නොවූවෙකුට) ආචික්ඛාම (<u>නො</u> කින්නෙමු/ කියන්නෙ නෑ) සචෙ තෙ (ඉඳින් ඔබට) [පරියොසානෙන+අත්ථො] පරියොසානෙනත්ථො (කෙලවරින් / අවසානයෙන් අර්ථයක් ඇත්නම්) පබ්බජස්සූ''ති (පැවිදිවන්න)

☞ "නුඹලා කෙලවරක් දන්නේද" යැයි "ඔව් දන්නෙමු" "එහෙනම් මට කියන්න" "අපි පැවිදි නොවූවෙකුට කියන්නෙ නෑ, ඉඳින් ඔබට කෙලවරක් අවශ්‍යනම් පැවිදිවන්න"

• සො ''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡිත්වා තෙසං සන්තිකෙ පබ්බජි. අථස්ස තෙ ''ඉදං තාව සික්ඛස්සූ''ති වත්වා ''එවං තෙ නිවාසෙතබ්බං, එවං පාරුපිතබ්බ''න්ති ආදිනා නයෙන ආභිසමාචාරිකං ආචික්ඛිංසු.

★ සො ''සාධූ''ති (ඔහු හොඳයි යැයි) සම්පටිච්ඡිත්වා (පිළිගෙන) තෙසං සන්තිකෙ පබ්බජි (ඔවුන් ලග පැවිදිවිය) [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට) තෙ (ඔවුන්) ''ඉදං තාව (මෙය මුලින්) [සික්ඛස්සු+ඉති] සික්ඛස්සූ''ති වත්වා (හික්මෙන්න යැයි කියා) ''එවං තෙ නිවාසෙතබ්බං (මෙසේ ඔබ ඇඳිය යුතුය) එවං (මෙසේ) [පාරුපිතබ්බං+ඉති] පාරුපිතබ්බ''න්ති (පෙරවිය යුතුය යැයි) ආදිනා නයෙන (ආදී ක්‍රමයෙන්) ආභිසමාචාරිකං (චාරිත්‍රවාරිත්‍ර ශීලය) ආචික්ඛිංසු (කියූහ)

☞ ඔහු ‘‘හොඳයි’’ යැයි පිළිගෙන ඔවුන් ලග පැවිදිවිය. ඉක්බිති ඔහුට ඔවුන් ‘‘මෙහි මුලින් හික්මෙන්න’’ යැයි කියා ‘‘මෙසේ ඔබ ඇඳිය යුතුය, මෙසේ පෙරවිය යුතුය’’ යැයි ආදී ක්‍රමයෙන් වාරිත්‍රවාරිත්‍ර ශීලය කියූහ.

• සො තත්ථ සික්ඛන්තො උපනිස්සයසම්පන්නත්තා නචිරස්සෙව පච්චෙකසම්බොධිං අභිසම්බුජ්ඣිත්වා සකලබාරාණසිනගරෙ ගගනතලෙ පුණ්ණචන්දො විය පාකටො ලාභග්ගයසග්ගප්පත්තො අහොසි.

★ සො තත්ථ සික්ඛන්තො (ඔහු එහි හික්මෙමින්) උපනිස්සය-සම්පන්නත්තා (උපනිස්සය සම්පන්න බැවින්/ පාරමී පිරීඇති බැවින්) නචිරස්සෙව (කෙටිකලකින් ම) පච්චෙකසම්බොධිං (පසේ බුද්ධත්වය) අභිසම්බුජ්ඣිත්වා (අවබෝධකර) සකල-බාරාණසි-නගරෙ (මුලු බරණැස් නගරයෙහි) ගගනතලෙ පුණ්ණචන්දො විය (අහසෙහි පුණ්සඳ මෙන්) පාකටො (ප්‍රකටව/ ප්‍රසිද්ධව) [ලාභ+අග්ග-යස+අග්ග+පත්තො] ලාභග්ගයසග්ගප්පත්තො අහොසි (ලාභයෙන් යසසින් අග්‍රබවට පත්විය)

☞ ඔහු එහි හික්මෙමින්, පාරමී පිරීඇති බැවින් කෙටිකලකින් ම පසේ බුද්ධත්වය අවබෝධකර, මුලු බරණැස් නගරයෙහි ම අහසෙහි පුණ්සඳ මෙන් ප්‍රසිද්ධව, ලාභයෙන් යසසින් අග්‍රබවට පත්විය.

• සො අප්පායුකසංවත්තනිකස්ස කම්මස්ස කතත්තා න චිරස්සෙව පරිනිබ්බායි. අථස්ස පච්චෙකබුද්ධා ච මහාජනො ච සරීරකිච්චං කත්වා ධාතුයො ච ගහෙත්වා නගරද්වාරෙ ථූපං කාරෙසුං.

★ සො (ඔහු) [අප්ප+ආයුක-සංවත්තනිකස්ස] අප්පායුකසංවත්තනිකස්ස (අඩු ආයුෂයකයට හේතුවන) කම්මස්ස කතත්තා (කර්මක් කලබැවින්) න චිරස්සෙව (කෙටිකලකින් ම) පරිනිබ්බායි (පිරිනිවන් පෑවේය) [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුගේ) පච්චෙකබුද්ධා ච මහාජනො ච (පසේබුදුවරු ද මහජනයා ද) සරීරකිච්චං කත්වා (ශරීරය ආදාහනය කර) ධාතුයො ච ගහෙත්වා (ධාතූන් ද ගෙන) නගරද්වාරෙ (නගර දොරටුවෙහි) ථූපං කාරෙසුං (චෛත්‍යයක් සැදූහ)

☞ ඔහු පෙර අඩු ආයුෂයකයට හේතුවන කර්මක් කලබැවින් කෙටිකලකින් ම පිරිනිවන් පෑවේය. ඉක්බිති පසේබුදුවරු ද මහජනයා ද ඔහුගේ ශරීරය ආදාහනය කර ධාතූන් ගෙන නගර දොරටුවෙහි චෛත්‍යයක් සැදූහ.

• සඞ්ඛොපි බ්‍රාහ්මණො ‘‘පුත්තො මෙ චිරං ගතො, පවත්තිමස්ස ජානිස්සාමී’’ති තං දට්ඨුකාමො තක්කසිලාතො නික්ඛමිත්වා අනුපුබ්බෙන බාරාණසිං පත්වා මහාජනකායං සන්නිපතිතං දිස්වා ‘‘අද්ධා ඉමෙසු එකොපි මෙ පුත්තස්ස පවත්තිං ජානිස්සතී’’ති උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡි

★ සඞ්ඛො-පි බ්‍රාහ්මණො (සංඛ බමුණා ද) ‘‘පුත්තො මෙ (මගේ පුතා) චිරං ගතො (බොහෝකලක් ගිහින්) [පවත්තිං+අස්ස] පවත්තිමස්ස (ඔහුගේ තොරතුරු) ජානිස්සාමී’’ති (දැනගන්නෙමි යැයි) තං දට්ඨුකාමො (ඔහු දකිනු කැමතිව) තක්කසිලාතො නික්ඛමිත්වා (තක්සිලාවෙන් නික්මී) අනුපුබ්බෙන බාරාණසිං පත්වා (ක්‍රමයෙන් බරණැසට පැමිණ) මහාජනකායං (මහාජනකායක්) සන්නිපතිතං දිස්වා (රැස්වීසිටිනු දැක) ‘‘අද්ධා ඉමෙසු (ඒකාන්තයෙන් මොවුන් අතරින්) එකො-පි (එක්කෙනෙක් හෝ)

මෙ පුත්තස්ස (මගේ පුතාගේ) පවත්තිං ජානිස්සතී''ති (තොරතුරක් දන්නේය/ තොරතුරක් දන්නව ඇති යැයි) උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡි (පැමිණ ඇසීය)

☞ සංඛ බමුණා ද ''මගේ පුතා බොහෝකලක් ගිහින්, ඔහුගේ තොරතුරු දැනගන්නෙමි'' යැයි ඔහු දකිනු කැමතිව තක්සිලාවෙන් නික්මී ක්‍රමයෙන් බරණැසට පැමිණ මහාජනකායක් රැස්වීසිටිනු දැක ''ඒකාන්තයෙන් මොවුන් අතරින් එක්කෙනෙක් හෝ මගේ පුතාගේ තොරතුරක් දන්නව ඇති'' යැයි පැමිණ ඇසීය.

• ''සුසීමො නාම මාණවො ඉධාගමි, අපි නු ඛො තස්ස පවත්තිං ජානාථා''ති? ''ආම, බ්‍රාහ්මණ, ජානාම, අසුකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස සන්තිකෙ තයො වෙදෙ සජ්ඣායිත්වා පබ්බජිත්වා පච්චෙකසම්බොධිං සච්ඡිකත්වා පරිනිබ්බුතො, අයමස්ස ථූපො පතිට්ඨාපිතො''ති.

★ ''සුසීමො නාම මාණවො (සුසීම නම් තරුණයෙක්) [ඉධ+ආගමි] ඉධාගමි (මෙහි ආව) අපි නු ඛො තස්ස පවත්තිං ජානාථා''ති? (ඔහුගේ තොරතුරක් දන්නවාද) ''ආම, බ්‍රාහ්මණ, ජානාම (ඔව් බමුණ දන්නෙමු) අසුකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස සන්තිකෙ (අසවල් බමුණා ළඟ) තයො වෙදෙ සජ්ඣායිත්වා (තුන් වේදය ඉගෙන) පබ්බජිත්වා (පැවිදිව) පච්චෙකසම්බොධිං සච්ඡිකත්වා (පසේබුදුබව අවබෝධකර) පරිනිබ්බුතො (පිරිනිවන් පානලදී) [අයං+අස්ස] අයමස්ස (මේ ඔහුගේ) ථූපො පතිට්ඨාපිතො''ති (චෛත්‍යය පිහිටුවනලද)

☞ ''සුසීම නම් තරුණයෙක් මෙහි ආව, ඔහුගේ තොරතුරක් දන්නවාද'' ''ඔව් බමුණ දන්නෙමු, අසවල් බමුණා ළඟ තුන් වේදය ඉගෙන පැවිදිව පසේබුදුබව අවබෝධකර පිරිනිවන් පානලදී, මේ ඔහුගේ පිහිටුවනලද චෛත්‍යයයි''

• සො භූමිං හත්ථෙන පහරිත්වා රොදිත්වා කන්දිත්වා තං චෙතියඞ්ගණං ගන්ත්වා තිණානි උද්ධරිත්වා උත්තරසාටකෙන වාලුකං ආහරිත්වා චෙතියඞ්ගණෙ ආකිරිත්වා කමණ්ඩලුතො උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා වනපුප්ඵෙහි පූජං කත්වා සාටකෙන පටාකං ආරොපෙත්වා ථූපස්ස උපරි අත්තනො ඡත්තකං බන්ධිත්වා පක්කාමි.

★ සො (ඔහු) භූමිං හත්ථෙන පහරිත්වා (පොළොවට අතින් ගසා) රොදිත්වා කන්දිත්වා (හඬා වැලපී) තං චෙතියඞ්ගණං ගන්ත්වා (ඒ චෛත්‍යය මලුවට ගිහින්) තිණානි උද්ධරිත්වා (තණකොල ගලවා) උත්තර-සාටකෙන (උතුරු සලුවෙන්/ කරේදාගෙන යන සලුවෙන්) වාලුකං ආහරිත්වා (වැලි ගෙනවිත්) [චෙතිය+අඞ්ගණෙ] චෙතියඞ්ගණෙ (චෛත්‍යය මලුවේ) ආකිරිත්වා (විසුරුවා) කමණ්ඩලුතො (කෙණ්ඩියෙන්) උදකෙන (වතුර) පරිප්ඵොසිත්වා (වටේට ඉස) වනපුප්ඵෙහි (වනමල්වලින්) පූජං කත්වා (පූජාකර) සාටකෙන (සලුවෙන්) පටාකං ආරොපෙත්වා (කොඩියක් ඔසවා) ථූපස්ස උපරි (චෛත්‍යයට ඉහලින්) අත්තනො ඡත්තකං (තමාගේ කුඩය) බන්ධිත්වා පක්කාමි (බැඳ ගියේය)

☞ ඔහු පොළොවට අතින් ගසා හඬා වැලපී, ඒ චෛත්‍යය මලුවට ගිහින්, තණකොල ගලවා කරේදාගෙන යන සලුවෙන් වැලි ගෙනවිත් චෛත්‍යය මලුවේ විසුරුවා, කෙණ්ඩියෙන් වතුර වටේට ඉස, වනමල් පූජාකර, සලුවෙන් කොඩියක් ඔසවා, චෛත්‍යයට ඉහලින් තමාගේ කුඩය බැඳ, ගියේය.

• සත්ථා ඉදං අතීතං ආහරිත්වා ''තදා, භික්ඛවෙ, අහං සඞ්ඛො බ්‍රාහ්මණො අහොසිං. මයා සුසීමස්ස පච්චෙකබුද්ධස්ස චෙතියඞ්ගණෙ තිණානි උද්ධටානි, තස්ස මෙ කම්මස්ස නිස්සන්දෙන අට්ඨයොජනමග්ගං විහතඛාණුකකණ්ටකං කත්වා සුද්ධං සමතලං කරිංසු.

★ සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ඉදං අතීතං ආහරිත්වා (මේ අතීතය ගෙනහැරදක්වා) ‘‘තදා, භික්ඛවෙ (එකල මහණෙනි) අහං සඞ්ඛො බ්‍රාහ්මණො අහොසිං (මම සංඛ බමුණා විය) මයා (මා විසින්) සුසීමස්ස පච්චෙකබුද්ධස්ස (සුසීම පසේබුදුන්ගේ) චෙතියඞ්ගණෙ (චෛත්‍යය මලුවේ) තිණානි උද්ධරානි (තණකොල ගලවනලදී) තස්ස මෙ (ඒ මගේ) කම්මස්ස නිස්සන්දෙන (කර්මයේ විපාකයෙන්) අට්ඨ-යොජන-මග්ගං (අට යොදුන් මග) විහත-ඛාණුක-කණ්ටකං කත්වා (මුල් කටු ඉවත්කර) සුද්ධං සමතලං කරිංසු (පිරිසිදුව සමතලා කලහ)

☞ ශාස්තෘන් වහන්සේ මේ අතීතය ගෙනහැරදක්වා ‘‘මහණෙනි, එකල මම සංඛ බමුණා විය, මා විසින් සුසීම පසේබුදුන්ගේ චෛත්‍යය මලුවේ තණකොල ගලවනලදී, මගේ ඒ කර්මයේ විපාක වශයෙන් අට යොදුන් මග මුල් කටු ඉවත්කර පිරිසිදුව සමතලා කලහ.

• මයා තත්ථ වාලුකා ඔකිණ්ණා, තස්ස මෙ නිස්සන්දෙන අට්ඨයොජනමග්ගෙ වාලුකං ඔකිරිංසු.

★ මයා තත්ථ (මා විසින් එහි) වාලුකා ඔකිණ්ණා (වැලි ඉසිනලදී) තස්ස මෙ (ඒ මගේ) නිස්සන්දෙන (විපාකයෙන්) අට්ඨ-යොජන-මග්ගෙ (අට යොදුන් මග) වාලුකං ඔකිරිංසු (වැලි විසිරවූහ)

☞ මා විසින් එහි වැලි ඉසිනලදී, මගේ ඒ විපාකයෙන් අට යොදුන් මග වැලි විසිරවූහ.

• මයා තත්ථ වනකුසුමෙහි පූජා කතා, තස්ස මෙ නිස්සන්දෙන අට්ඨයොජනමග්ගෙ නානාවණ්ණානි පුප්ඵානි ඔකිණ්ණානි, එකයොජනට්ඨානෙ ගඞ්ගාය උදකං පඤ්චවණ්ණෙහි පදුමෙහි සඤ්ජන්නං.

★ මයා තත්ථ (මා විසින් එහි) වන-කුසුමෙහි පූජා කතා (වනමලින් පූජාකරන ලදී) තස්ස මෙ (ඒ මගේ) නිස්සන්දෙන (විපාකයෙන්) අට්ඨ-යොජන-මග්ගෙ (අට යොදුන් මග) නානා-වණ්ණානි පුප්ඵානි ඔකිණ්ණානි (නොයෙක් වර්ණ මල් ඉසිනලදී) [එක-යොජන+ඨානෙ] එකයොජනට්ඨානෙ (එක් යොදුනක් තැන) ගඞ්ගාය උදකං (ගංඟාවේ ජලය) පඤ්ච-වණ්ණෙහි පදුමෙහි සඤ්ජන්නං (පස්පැහැ පියුමින් වැසීගියේය)

☞ මා විසින් එහි වනමල් පූජාකරන ලදී, මගේ ඒ විපාකයෙන්, අට යොදුන් මග නොයෙක් වර්ණ මල් ඉසිනලදී, එක් යොදුනක් තැන ගංඟාවේ ජලය පස්පැහැ පියුමින් වැසීගියේය.

• මයා තත්ථ කමණ්ඩලුඋදකෙන භූමි පරිප්ඵොසිතා, තස්ස මෙ නිස්සන්දෙන වෙසාලියං පොක්ඛරවස්සං වස්සි.

★ මයා තත්ථ (මා විසින් එහි) කමණ්ඩලු-උදකෙන (කෙන්ඩියේ දියෙන්) භූමි පරිප්ඵොසිතා (පොළොව තෙමනලදී) තස්ස මෙ (ඒ මගේ) නිස්සන්දෙන (විපාකයෙන්) වෙසාලියං පොක්ඛර-වස්සං වස්සි (විසාලාවෙහි පොකුරු වැසි වසිනලදී)

☞ මා විසින් එහි, කෙන්ඩියේ දියෙන් පොළොව තෙමනලදී, මගේ ඒ විපාකයෙන්, විසාලාවෙහි පොකුරු වැසි වසිනලදී.

• මයා තත්ථ පටාකා, ආරොපිතා, ඡත්තකඤ්ච බද්ධං, තස්ස මෙ නිස්සන්දෙන යාව අකනිට්ඨභවනා ධජපටාකඡත්තාතිඡත්තාදීහි සකලචක්කවාළගබ්භං එකුස්සවං විය ජාතං.

★ මයා තත්ථ (මා විසින් එහි) පටාකා ආරොපිතා (කොඩියක් ඔසවනලදී) [ඡත්තකං+ච] ඡත්තකඤ්ච බද්ධං (කුඩයක් ද බඳිනලදී) තස්ස මෙ (ඒ මගේ) නිස්සන්දෙන (විපාකයෙන්) යාව අකනිට්ඨභවනා (අකනිට්ඨ භවන දක්වා) [ධජ-පටාක-ඡත්ත+අතිඡත්ත+ආදීහි] ධජපටාකඡත්තාතිඡත්තාදීහි (කොඩි පතාක කුඩමත කුඩ ආදියෙන්) සකල-චක්කවාළ-ගබ්භං (මුලු සක්වල ගැබ) [එක+උස්සවං] එකුස්සවං විය ජාතං (එකම උත්සවයක් වගේ විය)

☞ මා විසින් එහි කොඩියක් ඔසවනලදී, කුඩයක් ද බඳිනලදී, මගේ ඒ විපාකයෙන්, අකනිට්ඨ භවන දක්වා කොඩි පතාක කුඩමත කුඩ ආදියෙන් මුලු සක්වල ගැබ එකම උත්සවයක් වගේ විය.

• ඉති ඛො, භික්ඛවෙ, එස පූජාසක්කාරො මය්හං නෙව බුද්ධානුභාවෙන නිබ්බත්තො, න නාගදෙවබ්‍රහ්මානුභාවෙන, අතීතෙ පන අප්පමත්තකපරිච්චාගානුභාවෙනා''ති වත්වා ධම්මං දෙසෙන්තො ඉමං ගාථමාහ

★ ඉති ඛො, භික්ඛවෙ (මෙසේ මහණෙනි) එස පූජා-සක්කාරො (මේ පූජා සත්කාර) මය්හං (මගේ) **නෙව** බුද්ධානුභාවෙන (බුද්ධානුභාවයෙන්) නිබ්බත්තො (**නූ**පන්නේය), න නාග-දෙව-බ්‍රහ්මානුභාවෙන (නාග දේව බ්‍රක්මයන්ගේ ආනුභාවයෙන් නොවේ) අතීතෙ පන (අතීතයේ වනාහි) [අප්ප-මත්ත-කපරිච්චාග+ආනුභාවෙන] අප්පමත්තකපරිච්චාගානුභාවෙනා''ති (අල්ප මාත්‍ර පරිත්‍යාගයක ආනුභාවයෙන් යැයි) වත්වා (කියා) ධම්මං දෙසෙන්තො (දහම් දෙසමින්) ඉමං [ගාථං+ආහ] ගාථමාහ (මේ ගාථාව කීය/ දේශනාකලේය)

☞ මෙසේ මහණෙනි මේ පූජාසත්කාරය මගේ බුද්ධානුභාවයෙන් නූපන්නේය, නාග දේව බ්‍රක්මයන්ගේ ආනුභාවයෙන් ද නොවේ, අතීතයේ වනාහි අල්ප මාත්‍ර පරිත්‍යාගයක ආනුභාවයෙන් උපන්නේය'' යැයි කියා, දහම් දෙසමින් මේ ගාථාව දේශනාකලේය.

''**මත්තාසුඛපරිච්චාගා - පස්සෙ චෙ විපුලං සුඛං;**
චජෙ මත්තාසුඛං ධීරො - සම්පස්සං විපුලං සුඛ''න්ති.

මත්තාසුඛපරිච්චාගා පස්සෙ චෙ විපුලං සුඛං, ධීරො මත්තාසුඛං චජෙ විපුලං සුඛං සම්පස්සං

★ මත්තා-සුඛ-පරිච්චාගා (සුළු සැපක් අතහැරීමෙන්) පස්සෙ චෙ (ඉදින් දකින්නේනම්) විපුලං සුඛං (මහත් සැපක් / මහත් සැපක් ලැබෙන්නේයැයි) ධීරො (පණ්ඩිතයා) මත්තා-සුඛං (සුළු සැප) චජෙ (අත්හරියි) විපුලං සුඛං සම්පස්සං (මහත් සැප දකිමින්)

☞ ඉදින් සුළු සැපක් අතහැරීමෙන් මහත් සැපක් ලැබෙන්නේයැයි දකින්නේනම්, පණ්ඩිතයා මහත් සැප දකිමින් සුළු සැප අත්හරියි.

• තත්ථ ''**මත්තාසුඛන්**''ති පමාණයුත්තකං පරිත්තසුඛං වුච්චති, තස්ස පරිච්චාගෙන. ''**විපුලං සුඛන්**''ති උළාරං සුඛං නිබ්බානසුඛං වුච්චති, තං චෙ පස්සෙය්‍යාති අත්ථො.

★ තත්ථ (මෙහි/ මේ ගාථාවේ) ''**මත්තාසුඛන්**''ති (''**මත්තාසුඛන්**'' යනු) පමාණ-යුත්තකං (ප්‍රමාණවත් කලහැකි) පරිත්ත-සුඛං වුච්චති (සුළු සැපට කියයි) තස්ස පරිච්චාගෙන (එය අතහැරීමෙන්) ''**විපුලං සුඛන්**''ති (''**විපුලං සුඛන්**'' යනු) උළාරං සුඛං (මහත් සැප) නිබ්බාන-සුඛං වුච්චති (නිවන් සැපයට කියයි) තං චෙ (ඉදින් එය) පස්සෙය්‍යාති (දකින්නේනම් යැයි) අත්ථො (අර්ථයවේ)

☞ මේ ගාථාවේ "**මත්තාසුඛන්**" යනු ප්‍රමාණවත් කලහැකි සුළු සැපට කියයි. එය අතහැරීමෙන් "**විපුලං සුඛන්**" යනු මහත් සැප නිවන් සැපයට කියයි. ඉදින් එය දකින්නේනම්, යැයි අර්ථයවේ.

• ඉදං වුත්තං හොති එකඤ්ඡි හොජනපාතිං සජ්ජාපෙත්වා භුඤ්ජන්තස්ස මත්තාසුඛං නාම උප්පජ්ජති, තං පන පරිච්චජිත්වා උපොසථං වා කරොන්තස්ස දානං වා දදන්තස්ස විපුලං උළාරං නිබ්බානසුඛං නාම නිබ්බත්තති.

★ ඉදං වුත්තං හොති (මෙය කීවා වේ/ මෙහි කීදේ නම්) [එකං+හි] එකඤ්ඡි (එකක් වනාහි) හොජන-පාතිං (කන පිගානක්/ වළඳන තලියක්) සජ්ජාපෙත්වා (පිළියෙලකරවා) භුඤ්ජන්තස්ස (කන්නාට) මත්තාසුඛං (සුලු සැපක්) නාම උප්පජ්ජති (වනාහි උපදියි) තං පන පරිච්චජිත්වා (එය වනාහි පරිත්‍යාගකර) උපොසථං වා කරොන්තස්ස (උපෝසථ කරන්නාට හෝ/ පොහොයසිල් රකින්නාට හෝ) දානං වා දදන්තස්ස (දන් හෝ දෙන්නාට) විපුලං උළාරං (විපුලවූ මහත්වූ) නිබ්බාන-සුඛං නාම නිබ්බත්තති (නිවන් සැප නම් උපදියි)

☞ මෙහි කීදේ නම්, එක් කන පිගානක් පිළියෙල කරවාගෙන කන්නාට සුලු සැපක් නම් උපදියි. එය වනාහි පරිත්‍යාගකර පොහොයසිල් රකින්නාට හෝ දන් දෙන්නාට හෝ විපුලවූ මහත්වූ නිවන් සැප නම් උපදියි.

• තස්මා සචෙ එවං තස්ස මත්තාසුඛස්ස පරිච්චාගා විපුලං සුඛං පස්සති, අථෙතං විපුලං සුඛං සම්මා පස්සන්තො පණ්ඩිතො තං මත්තාසුඛං වජෙයය්‍යාති.

★ තස්මා (එබැවින්) සචෙ (ඉදින්) එවං (මෙසේ) තස්ස මත්තා-සුඛස්ස (ඒ අල්ප සැපයේ) පරිච්චාගා (පරිත්‍යාගයෙන්) විපුලං සුඛං පස්සති (මහත් සැපක් දකියි නම්) [අථ+එතං] අථෙතං (එවිට) විපුලං සුඛං (මහත් සැප) සම්මා පස්සන්තො (මනාලෙස දකින්නාවූ) පණ්ඩිතො (පණ්ඩිතයා) තං මත්තා-සුඛං (ඒ සුළු සැප) වජෙයය්‍යාති (අත්හරින්නේය)

☞ එබැවින්, ඉදින් මෙසේ ඒ අල්ප සැපයේ පරිත්‍යාගයෙන් මහත් සැපක් දකියි නම්, එවිට මහත් සැප මනාලෙස දකින්නාවූ පණ්ඩිතයා ඒ සුළු සැප අත්හරින්නේය.

• දෙසනාවසානෙ බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පාපුණිංසූති.
☞ දේශනාව අවසානයේ බොහෝදෙනෙක් සෝවාන් ඵල ආදියට පැමිණියාහ.

ගඩිගාරෝහන පූජා නිට්ඨිතං (ගඩිගාරෝහන පූජාව නිමියේය.)

5. සෝසකසෙට්ඨී වත්ථු (සෝසක සිටුගේ කථාව)

• අල්ලකප්පරට්ඨෙ පන දුබ්භික්ඛෙ ජීවිතුං අසක්කොන්තො එකො කොතූහලිකො නාම මනුස්සො කාපිං නාම තරුණපුත්තඤ්ච කාළිං නාම භරියඤ්ච ආදාය ''කොසම්බිං ගන්ත්වා ජීවිස්සාමී''ති පාථෙය්‍යං ගහෙත්වා නික්ඛමි.

★ අල්ලකප්ප-රට්ඨෙ පන (අල්ලකප්ප රටේ වනාහි) දුබ්භික්ඛෙ (දුර්භික්ෂයෙන්) ජීවිතුං අසක්කොන්තො (ජීවත්වීමට නොහැකි) එකො කොතූහලිකො නාම මනුස්සො (එක් කොතූහලික නම් මිනිසෙක්) කාපිං නාම (කාපි නම්) [තරුණ-පුත්තං+ච] තරුණපුත්තඤ්ච (ළදරු පුතා ද) කාළිං නාම (කාලි නම්) [භරියං+ච] භරියඤ්ච ආදාය (බිරිඳ-ත් ගෙන) ''කොසම්බිං ගන්ත්වා (කොසඹෑවට ගිහින්) ජීවිස්සාමී''ති (ජීවත්වෙමි යැයි) පාථෙය්‍යං ගහෙත්වා නික්ඛමි (මගවියදම් ගෙන නික්මුණේය)

☞ අල්ලකප්ප රටේ දුර්භික්ෂයෙන් ජීවත්වීමට නොහැකි එක් කොතූහලික නම් මිනිසෙක් කාපි නම් ළදරු පුතා ද කාලි නම් බිරිඳත් ගෙන ''කොසඹෑවට ගිහින් ජීවත්වෙමි'' යැයි මගවියදම් ගෙන නික්මුණේය.

• තෙ ගච්ඡන්තා පාථෙය්‍යෙ පරික්ඛීණෙ බුදාභිභූතා දාරකං වහිතුං නාසක්ඛිංසු. අථ සාමිකො පජාපතිං ආහ – ''භද්දෙ, මයං ජීවන්තා පුන පුත්තං ලභිස්සාම, ඡඩ්ඩෙත්වා නං ගච්ඡාමා''ති.

★ තෙ ගච්ඡන්තා (ඔවුන් යන අතරේ) පාථෙය්‍යෙ පරික්ඛීණෙ (මගවියදම් අවසන්වූකල) [බුදා+අභිභූතා] බුදාභිභූතා (බඩගින්නෙන් පෙලී) දාරකං වහිතුං (දරුවා ඔසවාගෙන යාමට) නාසක්ඛිංසු (නොහැකිවූහ) අථ සාමිකො (ඉක්බිති සැමියා) පජාපතිං ආහ (බිරිඳට කීය) ''භද්දෙ (සොදුරිය) මයං ජීවන්තා (අපි ජීවත්වෙමින්) පුන පුත්තං ලභිස්සාම (නැවත පුතෙක් ලබන්නෙමු/ ලබමු) ඡඩ්ඩෙත්වා (හැරදමා/ දාල) නං ගච්ඡාමා''ති (මොහු යමු යැයි)

☞ ඔවුන් යන අතරේ මගවියදම් අවසන්වූකල බඩගින්නෙන් පෙලී දරුවා ඔසවාගෙන යාමට නොහැකිවූහ. ඉක්බිති සැමියා බිරිඳට කීය, ''සොදුරිය! අපි ජීවත්වෙමින් නැවත පුතෙක් ලබමු, මොහු දාලා යමු'' යැයි

• මාතු හදයං නාම මුදුකං හොති. තස්මා සා ආහ – ''නාහං ජීවන්තමෙව පුත්තං ඡඩ්ඩෙතුං සක්ඛිස්සාමී''ති. ''අථ කිං කරොමා''ති? ''වාරෙන නං වහාමා''ති.

★ මාතු හදයං නාම (මවගේ හදවත නම්) මුදුකං හොති (මෘදු වෙති) තස්මා සා ආහ (එබැවින් ඇය කීය) ''[<u>න</u>+අහං] නාහං (මට) [ජීවන්තං+එව] ජීවන්තමෙව (ජීවත්වෙන) පුත්තං ඡඩ්ඩෙතුං (පුතා හැරදැමීමට) සක්ඛිස්සාමී''ති (<u>නො</u> හැක්කෙමි) ''අථ (එහෙනම්) කිං කරොමා''ති? (මොකක්ද කරන්නෙ) ''වාරෙන නං වහාමා''ති (වාරයෙන් වාරයට මොහු ඔවාසවාගෙනයමු)

☞ මවගේ හදවත නම් මෘදු වෙති එබැවින් ඇය කීය ''මට ජීවත්වෙන පුතාව හැරදැමීමට නොහැක්කෙමි'' ''එහෙනම් මොකක්ද කරන්නෙ'' ''වාරයෙන් වාරයට මොහු ඔවාසවාගෙනයමු''

• මාතා අත්තනො වාරෙ පුප්ඵදාමං විය නං උක්ඛිපිත්වා උරෙ නිපජ්ජාපෙත්වා අඞ්කෙන වහිත්වා පිතුනො දෙති. තස්ස තං ගහෙත්වා ගමනකාලෙ ඥාතකතොපි බලවතරා වෙදනා උප්පජ්ජි.

★ මාතා අත්තනො වාරෙ (මව තමාගේ වාරයේ) පුප්ඵ-දාමං විය (මල්දමක් මෙන්) නං උක්ඛිපිත්වා (ඔහුව ඔසවාගෙන) උරෙ නිපජ්ජාපෙත්වා (උරේ නිදිකරවා) අඞ්කෙන වහිත්වා (ඇකයෙන් ඔසවාගෙන ගිහින්) පිතුනො දෙති (පියට දෙයි) තස්ස (ඔහුට) තං ගහෙත්වා (ඔහුව ගෙන) ගමනකාලෙ (ගමන්කරන වෙලාවේ) ඡාතකතො-පි (බඩගින්නෙන්-ද) බලවතරා (දැඩි) වෙදනා උප්පජ්ජි (වේදනා උපන්නේය)

☞ මව තමාගේ වාරයේ මල්දමක් මෙන් ඔහුව ඔසවාගෙන උරේ නිදිකරවා ඇකයෙන් ඔසවාගෙන ගිහින් පියට දෙයි. ඔහුට ඔහුව ගෙන ගමන්කරන වෙලාවේ බඩගින්නෙන් දැඩි වේදනා උපන්නේය.

• සො පුනප්පුනං ආහ – ‘‘භද්දෙ, මයං ජීවන්තා පුත්තං ලභිස්සාම, ඡඩ්ඩෙම න’’න්ති. සාපි පුනප්පුනං පටික්ඛිපිත්වා පටිවචනං නාදාසි. දාරකො වාරෙන පරිවත්තියමානො කිලන්තො පිතු හත්ථෙ නිද්දායි.

★ සො පුනප්පුනං ආහ (ඔහු නැවත නැවත කීය) ‘‘භද්දෙ (සොදුරිය) මයං ජීවන්තා (අපි ජීවත්වෙමින්) පුන පුත්තං ලභිස්සාම (නැවත පුතෙක් ලබන්නෙමු/ ලබමු) ඡඩ්ඩෙම (හැරදමමු/ දමමු) [නං+ඉති] න’’න්ති (මොහු යැයි) සා-පි පුනප්පුනං පටික්ඛිපිත්වා (ඇය-ත් නැවත නැවත ප්‍රතික්ෂේපකර) පටිවචනං (පිලිතුරක්/ ප්‍රතිවදනක්) [න+අදාසි] නාදාසි (නොදුනි) දාරකො (දරුවා) වාරෙන (වාරය අනුව) පරිවත්තියමානො (මාරුකරන) කිලන්තො (ක්ලාන්තවී/ වෙහෙසවී) පිතු හත්ථෙ නිද්දායි (පියාගේ අතේ නිදාගත්තේය)

☞ ඔහු නැවත නැවත කීය ‘‘සොදුරිය, අපි ජීවත්වෙමින් නැවත පුතෙක් ලබමු, මොහු හැරදමමු’’ යැයි ඇයත් නැවත නැවත ප්‍රතික්ෂේපකර පිලිතුරක් නොදුනි. වාරය අනුව මාරුකරන දරුවා ක්ලාන්තවී පියාගේ අතේ නිදාගත්තේය.

• සො තස්ස නිද්දායනභාවං ඤත්වා මාතරං පුරතො කත්වා එකස්ස ගච්ඡස්ස හෙට්ඨා පණ්ණසන්ථරෙ තං නිපජ්ජාපෙත්වා පායාසි. මාතා නිවත්තිත්වා ඔලොකෙන්තී පුත්තං අදිස්වා, ‘‘සාමි, කුහිං මෙ පුත්තො’’ති පුච්ඡි.

★ සො (ඔහු/ පියා) තස්ස (ඔහුව/ දරුවා) නිද්දායනභාවං ඤත්වා (නිදනබව දැන) මාතරං පුරතො කත්වා (මව ඉස්සර කරගෙන) එකස්ස ගච්ඡස්ස හෙට්ඨා (එක් ගසක් යට) පණ්ණ-සන්ථරෙ (කොල ඇතිරියේ) තං නිපජ්ජාපෙත්වා පායාසි (ඔහුව නිදිකරවා ගියේය) මාතා නිවත්තිත්වා ඔලොකෙන්තී (මව නැවතී බලමින්) පුත්තං අදිස්වා (පුතා නොදැක) ‘‘සාමි (ස්වාමීණි) කුහිං මෙ පුත්තො’’ති පුච්ඡි (මාගෙ පුතා කොහෙද යැයි ඇසීය)

☞ පියා දරුවා නිදනබව දැන, මව ඉස්සර කරගෙන ගිහින්, එක් ගසක් යට කොල ඇතිරියේ ඔහුව නිදිකරවා ගියේය. මව නැවතී බලමින් පුතා නොදැක ‘‘ස්වාමීණි, මගෙ පුතා කොහෙද’’ යැයි ඇසීය

• ‘‘එකස්ස මෙ ගච්ඡස්ස හෙට්ඨා නිපජ්ජාපිතො’’ති. ‘‘සාමි, මා මං නාසයි, පුත්තං විනා ජීවිතුං න සක්ඛිස්සාමි, ආනෙහි මෙ පුත්ත’’න්ති උරං පහරිත්වා පරිදෙවි. අථ සො නිවත්තිත්වා නං ආනෙසි.

★‘‘එකස්ස මෙ (මා විසින්/ මං එක්) ගච්ඡස්ස හෙට්ඨා (ගසක් යට) නිපජ්ජාපිතො’’ති (නිදිකරවන ලද්දේය/ නිදිකෙරෙව්ව) ‘‘සාමි (ස්වාමීණි) මා මං නාසයි (මාව විනාශකරන්න එපා/ මරන්න එපා) පුත්තං විනා (පුතා නැතිව) ජීවිතුං (ජීවත්වීමට)

න සක්ඛිස්සාමි (නොහැක්කෙමි/ බෑ) ආනෙහි (ගේන්න) මෙ(මගෙ) [පුත්තං+ඉති] පුත්ත''න්ති (පුතා යැයි) උරං පහරිත්වා (ළයට ගසාගෙන) පරිදෙවි (හැඩීය) අථ සො (එවිට ඔහු) නිවත්තිත්වා (නැවතී) නං (ඔහුව/ පුතාව) ආනෙසි (ගෙනාවේය)

☞ ''මං එක් ගසක් යට නිදිකෙරෙව්ව''. ''ස්වාමීණි, මාව මරන්න එපා, පුතා නැතිව ජීවත්වෙන්ඩ බෑ, ගේන්න මගෙ පුතා'' යැයි ළයට ගසාගෙන හැඩීය. එවිට ඔහු නැවතී පුතාව ගෙනාවේය.

• පුත්තොපි අන්තරාමග්ගෙ මතො හොති. ඉති සො එත්තකෙ ඨානෙ පුත්තං ඡඩ්ඩෙත්වා තස්ස නිස්සන්දෙන භවන්තරෙ සත්ත වාරෙ ඡඩ්ඩිතො. ''පාපකම්මං නාමෙතං අප්පක''න්ති න අවමඤ්ඤිතබ්බං.

★ පුත්තො-පි (පුතා-ද) අන්තරාමග්ගෙ (අතරමගදී) මතො හොති (මැරුණාය) ඉති සො (මෙසේ ඔහු) එත්තකෙ ඨානෙ (මෙවන් කාලයක්) පුත්තං ඡඩ්ඩෙත්වා (පුතා අතහැරදමා) තස්ස නිස්සන්දෙන (එහි විපාක වශයෙන්) භවන්තරෙ (භවගමනේදී) සත්ත වාරෙ ඡඩ්ඩිතො (සත්වාරයක් අතහැර-දමනලදී) ''පාපකම්මං (පාප ක්‍රියා) [නාම+එතං] නාමෙතං (නම් මෙය) [අප්පකං+ඉති] අප්පක''න්ති (කුඩාය යැයි) න අවමඤ්ඤිතබ්බං (අවමන් නොකලයුතුය)

☞ පුතා ද අතරමගදී මැරුණේය. මෙසේ ඔහු මෙවන් කාලයක් පුතා අතහැරදමා එහි විපාක වශයෙන් භවගමනේදී සත්වාරයක් අතහැරදමනලදී, පාප ක්‍රියා නම් ''මෙය කුඩාය'' යැයි අවමන් නොකලයුතුය.

• තෙ ගච්ඡන්තා එකං ගොපාලකුලං පාපුණිංසු. තං දිවසඤ්ච ගොපාලකස්ස ධෙනුමඩ්ගලං හොති. ගොපාලකස්ස ගෙහෙ නිබද්ධං එකො පච්චෙකබුද්ධො භුඤ්ජති. සො තං හොජෙත්වා මඩ්ගලමකාසි. බහු පායාසො පටියත්තො හොති.

★ තෙ ගච්ඡන්තා (ඔවුන් යන අතරේ) එකං ගොපාල-කුලං (එක් ගවයන් රකින පවිලකට/ ගෙදරකට) පාපුණිංසු (පැමිණියාහ) තං(ඒ) [දිවසං+ච] දිවසඤ්ච (දවසේ ද) ගොපාලකස්ස (ගොපල්ලාගේ) ධෙනුමඩ්ගලං හොති (ධෙනුන් සඳහා උත්සවයක් විය) ගොපාලකස්ස ගෙහෙ (ගොපල්ලාගේ ගෙදර) නිබද්ධං (දිනපතා/ නිතර) එකො පච්චෙකබුද්ධො භුඤ්ජති (එක් පසේබුදුවරයෙක් වළඳයි) සො(ඔහු/ ගොපල්ලා) තං(ඔහුව/ උන්වහන්සේව) හොජෙත්වා (වළඳවා) [මඩ්ගලං+අකාසි] මඩ්ගලමකාසි (උත්සවය කලේය) බහු පායාසො (බොහෝ කිරිබත්) පටියත්තො හොති (පිළියෙලකරනලදී)

☞ ඔවුන් යන අතරේ එක් ගවයන් රකින ගෙදරකට පැමිණියාහ. ඒ දවසේ ගොපල්ලාගේ ධෙනුන් සඳහා උත්සවයක් විය. ගොපල්ලාගේ ගෙදර නිතර එක් පසේබුදුවරයෙක් වළඳයි. ගොපල්ලා උන්වහන්සේව වළඳවා උත්සවය කලේය. බොහෝ කිරිබත් පිළියෙලකරනලදී.

• ගොපාලකො තෙ ආගතෙ දිස්වා, ''කුතො ආගතත්ථා''ති පුච්ඡිත්වා සබ්බං පවත්තිං සුත්වා මුදුජාතිකො කුලපුත්තො තෙසු අනුකම්පං කත්වා බහුකෙන සප්පිනා පායාසං දාපෙසි.

★ ගොපාලකො (ගොපල්ලා) තෙ ආගතෙ දිස්වා (ඔවුන් එනවා දැක) ''කුතො ආගතත්ථා''ති (කොහෙසිට එන්නේද යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා) සබ්බං පවත්තිං සුත්වා (සියලු කථාව/පුවත අසා) මුදුජාතිකො (මෘදු හදක්ඇති) කුලපුත්තො (කුලපුත්‍රයා/ ගුණවත් තැනැත්තා) තෙසු අනුකම්පං කත්වා (ඔවුන් කෙරෙහි අනුකම්පා කර) බහුකෙන සප්පිනා (බොහෝ ගිතෙල් සමග) පායාසං දාපෙසි (කිරිබත් දෙවාලීය)

☞ ගොපල්ලා ඔවුන් එනවා දැක ''කොහෙසිට එන්නේද'' යැයි අසා, සියලු කථාව අසා, මෘදු හදක්ඇති ගුණවත් තැනැත්තා ඔවුන්ට අනුකම්පා කර, බොහෝ ගිතෙල් සමග කිරිබත් දෙවාලීය.

• භරියා ''සාමි, තයි ජීවන්තෙ අහම්පි ජීවාමි නාම, දීඝරත්තං ඌනොදරොසි, යාවදත්ථං භුඤ්ජාහී''ති සප්පිඤ්ච දධිඤ්ච තදභිමුඛඤ්ඤෙව කත්වා අත්තනා මන්දසප්පිනා ථොකමෙව භුඤ්ජි.

★ භරියා (බිරිඳ) ''සාමි (ස්වාමීණි) තයි ජීවන්තෙ (ඔබ ජීවත්වනකල) [අහං+අපි] අහම්පි (මම-ත්) ජීවාමි නාම (ජීවත්වෙමි නම්වේ) දීඝරත්තං (බොහෝකලක්) [ඌනොදරො+අසි] ඌනොදරොසි (හිස්බඩ/ බඩගින්නේ විය/හිටිය) යාවදත්ථං (ඇතිතාක්/ කැමතිතාක්) භුඤ්ජාහී''ති (කන්න යැයි) [සප්පිං+ච] සප්පිඤ්ච (ගිතෙල් ද) [දධිං+ච] දධිඤ්ච (දීකිරි ද) [තං+අභිමුඛං+එව] තදභිමුඛඤ්ඤෙව (ඔහු දෙසට ම) කත්වා (කර) අත්තනා (තමා) මන්ද-සප්පිනා (ගිතෙල් අඩුවෙන්) [ථොකං+එව] ථොකමෙව භුඤ්ජි (පොඩ්ඩක් ම කෑවාය)

☞ බිරිඳ ''ස්වාමීණි, ඔබ ජීවත්වනකල මමත් ජීවත්වෙමි, බොහෝකලක් බඩගින්නේ හිටියනෙ, ඇතිතාක් කන්න'' යැයි ගිතෙල් ද දීකිරි ද ඔහු දෙසට ම කර තමා ගිතෙල් අඩුවෙන් පොඩ්ඩක් ම කෑවාය.

• ඉතරො බහුං භුඤ්ජිත්වා සත්තට්ඨදිවසෙ ඡාතතාය ආහාරතණ්හං ඡින්දිතුං නාසක්ඛි. ගොපාලකො තෙසං පායාසං දාපෙත්වා සයං භුඤ්ජිතුං ආරභි.

★ ඉතරො බහුං භුඤ්ජිත්වා (අනෙකා ගොඩක් කා) [සත්ත+අට්ඨ-දිවසෙ] සත්තට්ඨදිවසෙ (හත් අට දිනක්) ඡාතතාය (නිරාහාර බැවින්/ බඩගින්නේ සිටිබැවින්) ආහාර-තණ්හං (ආහාර තණ්හාව) ඡින්දිතුං (සිඳීමට/ නැවැත්වීමට) නාසක්ඛි (නොහැකිවිය) ගොපාලකො (ගොපල්ලා) තෙසං පායාසං දාපෙත්වා (ඔවුන්ට කිරිබත් දෙවා/ දීමට සලස්වා) සයං භුඤ්ජිතුං ආරභි (තමා කෑමට පටන්ගත්තාය)

☞ අනෙකා ගොඩක් කෑවත්, හත් අට දිනක් බඩගින්නේ සිටිබැවින් ආහාර තණ්හාව නැවැත්වීමට නොහැකිවිය. ගොපල්ලා ඔවුන්ට කිරිබත් දීමට සලස්වා තමා කෑමට පටන්ගත්තාය.

• කොතූහලිකො තං ඔලොකෙන්තො නිසීදිත්වා හෙට්ඨාපීයෙ නිපන්නාය සුනඛියා ගොපාලකෙන වඩ්ඪෙත්වා දියාමානං පායාසපිණ්ඩං දිස්වා ''පුඤ්ඤා වතායං සුනඛී, නිබද්ධං එවරූපං භොජනං ලභතී''ති චින්තෙසි.

★ කොතූහලිකො (කොතූහලික) තං ඔලොකෙන්තො (ඔහුදෙස බලමින්) නිසීදිත්වා (හිඳ) හෙට්ඨා-පීයෙ (පුටුව යට) නිපන්නාය සුනඛියා (ලැගසිටි බැල්ලියට) ගොපාලකෙන (ගොපල්ලා විසින්) වඩ්ඪෙත්වා (වඩා/ ලොකුකර) දියාමානං (දෙනුලබන) පායාස-පිණ්ඩං දිස්වා (කිරිබත් පිඬ දැක) ''පුඤ්ඤා (පින්වන්තය) [වත+අයං] වතායං සුනඛී (ඒකාන්තයෙන් මේ බැල්ලි) නිබද්ධං (නිතර/ දිනපතා) එවරූපං (මෙවැනි) භොජනං ලභතී''ති (කෑමක් ලබන්නේය යැයි) චින්තෙසි (සිතුවේය)

☞ කොතුහලික ඔහුදෙස බලමින් හිඳ, පුටුව යට ලැගසිටි බැල්ලියට ගොපල්ලා විසින් ලොකුකර දෙන කිරිබත් පිඬ දැක, ‘‘ඒකාන්තයෙන් මේ බැල්ලි පින්වන්තය, නිතර මෙවැනි කෑමක් ලබන්නේය’’ යැයි සිතුවේය.

• සො රත්තිභාගෙ තං පායාසං ජීරාපෙතුං අසක්කොන්තො කාලං කත්වා තස්සා සුනඛියා කුච්ඡිම්හි නිබ්බත්ති අථස්ස භරියා සරීරකිච්චං කත්වා තස්මිංයෙව ගෙහෙ භතිං කත්වා තණ්ඩුලනාළිං ලභිත්වා පචිත්වා පච්චෙකබුද්ධස්ස පත්තෙ පතිට්ඨාපෙත්වා, ‘‘දාසස්ස වො පාපුණාතූ’’ති වත්වා චින්තෙසි

★ සො රත්තිභාගෙ (ඔහු රෑ යාමේ/ රාත්‍රී කාලයේ) තං පායාසං ජීරාපෙතුං (ඒ කිරිබත දිරවාගැනීමට) අසක්කොන්තො (නොහැකිවෙමින්) කාලං කත්වා (මැරී) තස්සා සුනඛියා (ඒ බැල්ලියගේ) කුච්ඡිම්හි නිබ්බත්ති (බඩේ උපන්නේය) [අථ+අස්ස] අථස්ස භරියා (ඉක්බිති ඔහුගේ බිරිඳ) සරීරකිච්චං කත්වා (සිරුර ආදාහනය කර) තස්මිං-යෙව ගෙහෙ (ඒ ගෙදර ම) භතිං කත්වා (කුලීවැඩකර / වැඩකාරකම් කර / බැලමෙහෙකම් කර) තණ්ඩු-ලනාළිං ලභිත්වා (හාල් නැලියක් ලැබ) පචිත්වා (උයා) පච්චෙකබුද්ධස්ස පත්තෙ (පසේබුදුන්ගේ පාත්‍රයේ) පතිට්ඨාපෙත්වා (තබා/ තැන්පත්කර) ‘‘දාසස්ස වො පාපුණාතූ’’ති (නුඹලාගේ දාසයාට පින්ලැබේවා යැයි) වත්වා චින්තෙසි (කියා සිතුවේය)

☞ ඔහු රෑ යාමේ ඒ කිරිබත දිරවාගැනීමට නොහැකිව මැරී ඒ බැල්ලියගේ බඩේ උපන්නේය. ඉක්බිති ඔහුගේ බිරිඳ සිරුර ආදාහනය කර ඒ ගෙදර ම බැලමෙහෙකම් කර, හාල් නැලියක් ලැබ උයා පසේබුදුන්ගේ පාත්‍රයේ තැන්පත්කර, ‘‘නුඹලාගේ දාසයාට පින්ලැබේවා’’ යැයි කියා සිතුවේය.

• ‘‘මයා ඉධෙව වසිතුං වට්ටති, නිබද්ධං, අය්‍යා, ඉධාගච්ඡති, දෙය්‍යධම්මො හොතු වා, මා වා, දෙවසිකං වන්දන්තී වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තී චිත්තං පසාදෙන්තී බහුං පුඤ්ඤං පසවිස්සාමී’’ති. සා තත්ථෙව භතිං කරොන්තී වසි.

★‘‘මයා ඉධෙව (මං මෙහිම) වසිතුං වට්ටති (ඉඳීමට සුදුසුය) නිබද්ධං (දිනපතා) අය්‍යා (ආර්යන් වහන්සේ) [ඉධ+ආගච්ඡති] ඉධාගච්ඡති (මෙහි එයි) දෙය්‍යධම්මො (දිමට දෙයක්) හොතු වා, මා වා (තිබුනත් නැතත්) දෙවසිකං වන්දන්තී (දිනපතා වඳිමින්) වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තී (උපස්ථාන කරමින්) චිත්තං පසාදෙන්තී (සිත පහදවාගනිමින්) බහුං පුඤ්ඤං පසවිස්සාමී’’ති (බොහෝ පින් රැස්කරන්නෙමි යැයි) සා (ඈ) [තත්ථ+එව] තත්ථෙව (එහි-ම) භතිං කරොන්තී වසි (බැලමෙහෙකම් කරමින් වාසයකලේය)

☞ ‘‘මං මෙහිම ඉඳීමට සුදුසුය, දිනපතා ආර්යන් වහන්සේ මෙහි එයි, දිමට දෙයක් තිබුනත් නැතත් දිනපතා වඳිමින්, උපස්ථාන කරමින්, සිත පහදවාගනිමින්, බොහෝ පින් රැස්කරන්නෙමි’’ යැයි ඈ එහිම බැලමෙහෙකම් කරමින් වාසයකලේය.

• සාපි සුනඛී ඡට්ඨෙ වා සත්තමෙ වා මාසෙ එකමෙව කුක්කුරං විජායි. ගොපාලකො තස්ස එකධෙනුයා ඛීරං දාපෙසි. සො න චිරස්සෙව වඩ්ඪි. අථස්ස පච්චෙකබුද්ධො භුඤ්ජන්තො නිබද්ධං එකං හත්තපිණ්ඩං දෙති. සො හත්තපිණ්ඩං නිස්සාය පච්චෙකබුද්ධෙ සිනෙහමකාසි.

★ සා-පි සුනඛී (ඒ බැල්ලි-ත්) ඡට්ඨෙ වා සත්තමෙ වා මාසෙ (හයවන හෝ හත්වන හෝ මාසයේ) එකමෙව (එකම) කුක්කුරං විජායි (බල්ලෙක්/ බලුපැටියෙක් බිහිකල්ය) ගොපාලකො (ගොපල්ලා) තස්ස (ඌට) එක-ධෙනුයා (එක් දෙනකගේ) ඛීරං දාපෙසි (කිරි දෙවාලීය) සො (ඔහු/ඌ) න චිරස්සෙව වඩ්ඪි (කෙටිකලකින්ම වැඩුනේය) [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට/

ඌට) පච්චෙකබුද්ධො (පසේබුදුවරයන් වහන්සේ) භුඤ්ජන්තො (වළඳන අතරේ) නිබද්ධං (දිනපතා/ නිතර) එකං හත්තපිණ්ඩං දෙති (එක් බත්පිඬක් දෙයි) සො (ඔහු/ ඌ) හත්තපිණ්ඩං නිස්සාය (බත්පිඬ නිසා) පච්චෙකබුද්ධෙ (පසේබුදුන් කෙරෙහි) [සිනෙහං+අකාසි] සිනෙහමකාසි (ප්‍රේම කලේය/ ආදරය කලේය/ ඇලුම් කලේය)

☞ ඒ බැල්ලිත් හයවන හෝ හත්වන හෝ මාසයේ එකම බලුපැටියෙක් බිහිකල්ය. ගොපල්ලා ඌට එක් දෙනකගේ කිරි දෙවාලීය. ඌ කෙටිකලකින්ම වැඩුනේය. ඉක්බිති ඌට පසේබුදුවරයන් වහන්සේ වළඳන අතරේ, දිනපතා එක් බත්පිඬක් දෙයි. ඌ බත්පිඬ නිසා පසේබුදුන් කෙරෙහි ප්‍රේම කලේය.

• ගොපාලකොපි නිබද්ධං ද්වෙ වාරෙ පච්චෙකබුද්ධස්සුපට්ඨානං යාති. ගච්ඡන්තොපි අන්තරාමග්ගෙ වාළමිගට්ඨානෙ දණ්ඩෙන ගච්ඡෙ ච භූමිඤ්ච පහරිත්වා ‘‘සුසූ’’ති තික්ඛත්තුං සද්දං කත්වා වාළමිගෙ පලාපෙති. සුනඛොපි තෙන සද්ධිං ගච්ඡති.

★ ගොපාලකො-පි (ගොපල්ලා-ත්) නිබද්ධං (දිනපතා) ද්වෙ වාරෙ (දෙවාරයක්) [පච්චෙකබුද්ධස්ස+උපට්ඨානං] පච්චෙකබුද්ධස්සුපට්ඨානං යාති (පසේබුදුන්ට උපස්ථානකිරීමට යයි) ගච්ඡන්තො-පි (යන අතරේ ද) අන්තරා-මග්ගෙ (අතරමග) [වාළමිග+ඨානෙ] වාළමිගට්ඨානෙ (නපුරු වල්සතුන් සිටින තැන්වල) දණ්ඩෙන (ලීයකින් / පොල්ලකින් / දන්ඩකින්) ගච්ඡෙ ච (ගස්වලට ද) භූමිඤ්ච පහරිත්වා (පොළොවට ද ගසා) ‘‘සුසූ’’ති (සූ සූ යැයි) තික්ඛත්තුං සද්දං කත්වා (තුන්සැරයක් සද්දකර) වාළමිගෙ පලාපෙති (නපුරු වල්සතුන් පලවාහරියි) සුනඛො-පි (බල්ලා-ත්) තෙන සද්ධිං ගච්ඡති (ඔහු සමග යයි)

☞ ගොපල්ලාත් දිනපතා දෙවාරයක් පසේබුදුන්ට උපස්ථානකිරීමට යයි. යන අතරේ ද අතරමග නපුරු වල්සතුන් සිටින තැන්වල ලීයකින් ගස්වලට ද පොළොවට ද ගසා “සූ සූ” යැයි තුන්සැරයක් සද්දකර නපුරු වල්සතුන් පලවාහරියි. බල්ලාත් ඔහු සමග යයි.

• සො එකදිවසං පච්චෙකබුද්ධං ආහ – ‘‘භන්තෙ, යදා මෙ ඔකාසො න භවිස්සති, තදා ඉමං සුනඛං පෙසෙස්සාමි, තෙන සඤ්ඤාණෙන ආගච්ඡෙය්‍යාථා’’ති. තතො පට්ඨාය අනොකාසදිවසෙ, ‘‘ගච්ඡ, තාත, අය්‍යං ආනෙහී’’ති සුනඛං පෙසෙසි.

★ සො එකදිවසං (ඔහු එකදවසක්) පච්චෙකබුද්ධං ආහ (පසේබුදුන්ට කීය) ‘‘භන්තෙ (ස්වාමීනි) **[මෙහි “යදා හා තදා” එක්ව අර්ථයදේ]** යදා මෙ ඔකාසො න භවිස්සති තදා (මට ඉඩක් නැතිවෙලාවට/ වෙලාවක් නැතිවෙලාවට) ඉමං සුනඛං පෙසෙස්සාමි (මේ බල්ල එවන්නෙමි) තෙන සඤ්ඤාණෙන (ඒ සලකුණෙන්) ආගච්ඡෙය්‍යාථා’’ති (එනුමැනවි යැයි) තතො පට්ඨාය (එතැන් පටන්) අනොකාස-දිවසෙ (ඉඩනැති දවස්වල) ‘‘ගච්ඡ, තාත (පලයං පුතේ) අය්‍යං ආනෙහී’’ති (ආර්යන් වහන්සේ එක්කරගෙන වරෙන් යැයි) සුනඛං පෙසෙසි (බල්ලා යැවීය)

☞ ඔහු එකදවසක් පසේබුදුන්ට කීය, “ස්වාමීණි! මට ඉඩක් නැතිවෙලාවට, මේ බල්ල එවන්නෙමි, ඒ සලකුණෙන් එනුමැනවි” යැයි, එතැන් පටන් ඉඩනැති දවස්වල “පලයං පුතේ ආර්යන් වහන්සේ එක්කරගෙන වරෙන්” යැයි බල්ලා යැවීය.

• සො එකවචනෙනෙව පක්ඛන්දිත්වා සාමිකස්ස ගච්ඡපොථනභූමිපොථනට්ඨානෙ තික්ඛත්තුං භුස්සිත්වා තෙන සද්දෙන වාළමිගානං පලාතභාවං ඤත්වා පාතොව සරීරපටිජග්ගනං කත්වා පණ්ණසාලං පවිසිත්වා නිසින්නස්ස පච්චෙකබුද්ධස්ස වසනට්ඨානං ගන්ත්වා

පණ්ණසාලද්වාරෙ තික්ඛත්තුං භුස්සිත්වා අත්තනො ආගතභාවං ජානාපෙත්වා එකමන්තෙ නිපජ්ජති, පච්චෙකබුද්ධෙ වෙලං සල්ලක්ඛෙත්වා නික්ඛන්තෙ භුස්සන්තො පුරතො ගච්ඡති.

★ සො (ඔහු/ ඌ) [එක-වචනෙන+එව] එකවචනෙනෙව (එක වචනයෙන් ම) පක්ඛන්දිත්වා (පැනගොස්) සාමිකස්ස (ස්වාමියාගේ) [ගච්ඡ-පොථන-භූමි-පොථන+යානෙ] ගච්ඡපොථනභූමිපොථනට්යානෙ (ගස්වලට ගසන පොළොවට ගසන තැන) තික්ඛත්තුං භුස්සිත්වා (තුන්වරක් බුරා) තෙන සද්දෙන (ඒ සද්දයෙන්) වාළමිගානං (දරුණු වනසතුන්) පලාතභාවං ඤත්වා (පලාගියබව දැන) පාතොව (උදෑසනම) සරීරපටිජග්ගනං කත්වා (සිරුර පිළිදැගුම්කර) පණ්ණසාලං පවිසිත්වා (පන්සලට ඇතුලුවී) නිසින්නස්ස පච්චෙකබුද්ධස්ස (හිඳින පසේබුදුන්ගේ) වසනට්යානං ගන්ත්වා (වාසස්ථානයට ගිහින්) පණ්ණසාල-ද්වාරෙ (පන්සලේ දොරකඩ) තික්ඛත්තුං භුස්සිත්වා (තුන්සැරයක් බුරා) අත්තනො ආගතභාවං (තමන් ආබව) ජානාපෙත්වා (දන්වා) එකමන්තෙ නිපජ්ජති (එක්පැත්තක ලගියි) පච්චෙකබුද්ධෙ වෙලං සල්ලක්ඛෙත්වා (පසේබුදුන් වෙලාව සලකා/ බලා) නික්ඛන්තෙ (නික්මෙනකල) භුස්සන්තො පුරතො ගච්ඡති (බුරමින් ඉදිරියෙන් යයි)

☞ ඌ එක වචනයෙන් ම පැනගොස්, ස්වාමියා ගස්වලට ගසන පොළොවට ගසන තැන තුන්වරක් බුරා ඒ සද්දයෙන් දරුණු වනසතුන් පලාගියබව දැන, උදෑසනම සිරුර පිළිදැගුම්කර පන්සලට ඇතුලුවී හිඳින පසේබුදුන්ගේ වාසස්ථානයට ගිහින්, පන්සලේ දොරකඩ තුන්සැරයක් බුරා තමන් ආබව දන්වා, එක්පැත්තක ලගියි. පසේබුදුන් වෙලාව බලා නික්මෙනකල, බුරමින් ඉදිරියෙන් යයි.

• අන්තරන්තරා පච්චෙකබුද්ධො තං වීමංසන්තො අඤ්ඤං මග්ගං පටිපජ්ජති. අථස්ස පුරතො තිරියං ඨත්වා භුස්සිත්වා ඉතරමග්ගමෙව නං ආරොපෙති.

★ අන්තරන්තරා (අතරින් අතර/ අතරින්පතර) පච්චෙකබුද්ධො (පසේබුදුන්) තං(ඌව) වීමංසන්තො (විමසමින්/ පරික්ෂාකරමින්) අඤ්ඤං මග්ගං පටිපජ්ජති (වෙනත් මගකින් යෑම අරඹයි) [අථ+අස්ස] අථස්ස (එවිට ඔහුගේ) පුරතො තිරියං ඨත්වා (ඉදිරියේ හරහට ඉඳ) භුස්සිත්වා (බුරා) [ඉතර-මග්ගං+එව] ඉතරමග්ගමෙව (අනිත් මගට ම) නං (ඔහුව/ උන්වහන්සේව) ආරොපෙති (යොමුකරයි)

☞ අතරින් අතර පසේබුදුන් ඌව පරික්ෂාකරමින් වෙනත් මගකින් යෑම අරඹයි. එවිට උන්වහන්සේගේ ඉදිරියේ හරහට ඉඳ බුරා අනිත් මගට ම උන්වහන්සේව යොමුකරයි.

• අථෙකදිවසං අඤ්ඤං මග්ගං පටිපජ්ජිත්වා තෙන පුරතො තිරියං ඨත්වා වාරියමානොපි අනිවත්තිත්වා පායාසි. සුනඛො තස්ස අනිවත්තනභාවං ඤත්වා නිවාසනකණ්ණෙ ඩංසිත්වා ආකඩ්ඪන්තො ඉතරමග්ගමෙව නං ආරොපෙසි. එවං සො තස්මිං බලවසිනෙහං උප්පාදෙසි.

★ [අථ+එක-දිවසං] අථෙකදිවසං (ඉක්බිති එක් දවසක්) අඤ්ඤං මග්ගං පටිපජ්ජිත්වා (අන් මගකින් ගමන් අරඹා) තෙන (ඌ විසින්) පුරතො තිරියං ඨත්වා (ඉදිරියේ හරහට ඉඳ) වාරියමානො-පි (උත්සහකරන අතරේ ද) අනිවත්තිත්වා පායාසි (නොනැවතී ගියේය) සුනඛො (බල්ල) තස්ස (උන්වහන්සේගේ) අනිවත්තනභාවං ඤත්වා (නො නවතින්බව දැන) නිවාසන-කණ්ණෙ (වස්ත්‍ර කොනින්/ සිව්රු කොනින්) ඩංසිත්වා (හපාගෙන) ආකඩ්ඪන්තො (අදිමින්) [ඉතර-මග්ගං+එව] ඉතරමග්ගමෙව (අනිත් මගට ම) නං (ඔහුව/ උන්වහන්සේව) ආරොපෙසි (යොමුකලේය) එවං (මෙසේ) සො(ඔහු/ඌ) තස්මිං (ඔහු කෙරෙහි/ උන්වහන්සේ කෙරෙහි) බල-වසිනෙහං උප්පාදෙසි (බලවත් ස්නේහයක් ඉපදවීය)

☞ ඉක්බිති එක් දවසක් අන් මගකින් ගමන් අරඹා, ඌ විසින් ඉදිරියේ හරහට ඉඳ උත්සහකරන අතරේ දීත් නොනැවතී ගියේය. බල්ලා උන්වහන්සේගේ නො නවතින්බව දැන, සිව්රු කොනින් හපාගෙන අදිමින් උන්වහන්සේව අනිත් මගට ම යොමුකලේය. මෙසේ ඌ උන්වහන්සේ කෙරෙහි බලවත් ස්නේහයක් ඉපදවීය.

• තතො අපරභාගෙ පච්චෙකබුද්ධස්ස චීවරං ජීරි. අථස්ස ගොපාලකො චීවරවත්ථානි අදාසි. තමෙනං පච්චෙකබුද්ධො ආහ – ''ආවුසො, චීවරං නාම එකකෙන කාතුං දුක්කරං, ථාසුකට්ඨානං ගන්ත්වා කාරෙස්සාමී''ති.

★ තතො අපරභාගෙ (එයින් පසුකාලයකදී) පච්චෙකබුද්ධස්ස චීවරං ජීරි (පසේබුදුන්ගේ සිව්ර දිරාගියේය) [අථ+අස්ස] අථස්ස (එවිට ඔහුට/ උන්වහන්සේට) ගොපාලකො (ගොපල්ලා) චීවර-වත්ථානි අදාසි (සිව්රු රෙද්දක් දුන්නේය) තමෙනං (ඔහුටම) පච්චෙකබුද්ධො ආහ (පසේබුදුන් කීය) ''ආවුසො (ඇවැත්නි) චීවරං නාම (සිව්රක් නම්) එකකෙන (එක්කෙනෙක් විසින්) කාතුං දුක්කරං (කිරීමට දුෂ්කරයි/ සැකසීමට දුෂ්කරයි) ථාසුකට්ඨානං ගන්ත්වා (පහසුතැනකට ගිහින්) කාරෙස්සාමී''ති (කරන්නෙමි/ සකසන්නෙමි යැයි)

☞ එයින් පසුකාලයකදී පසේබුදුන්ගේ සිව්ර දිරාගියේය. එවිට උන්වහන්සේට ගොපල්ලා සිව්රු රෙද්දක් දුන්නේය. පසේබුදුන් ඔහුට කීය, ''ඇවැත්නි! සිව්රක් නම් එක්කෙනෙක් විසින් සැකසීමට දුෂ්කරයි, පහසුතැනකට ගිහින් සකසන්නෙමි'' යැයි

• ''ඉධෙව, භන්තෙ, කරොථා''ති. ''න සක්කා, ආවුසො''ති. ''තෙන හි, භන්තෙ, මා චිරං බහි වසිත්ථා''ති. සුනඛො තෙසං කථං සුණන්තොව අට්ඨාසි, පච්චෙකබුද්ධොපි ''තිට්ඨ, උපාසකා''ති ගොපාලකං නිවත්තාපෙත්වා වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා ගන්ධමාදනාභිමුඛො පායාසි.

★ ''ඉධෙව (මෙහිම) භන්තෙ, කරොථා''ති (ස්වාමීණි සකසන්න) ''න සක්කා, ආවුසො''ති (නො හැකිය ඇවැත්නි) ''තෙන හි, භන්තෙ (එහෙනම් ස්වාමීණි) මා චිරං බහි වසිත්ථා''ති (බොහෝ කාලයක් පිට ඉන්න එපා) සුනඛො තෙසං කථං (බල්ලා ඔවුන්ගේ කථාව) සුණන්තො-ව අට්ඨාසි (අසමින් ම සිටියේය) පච්චෙකබුද්ධො-පි (පසේබුදුන් ද) ''තිට්ඨ, උපාසකා''ති (සිටින්න උපාසක යැයි) ගොපාලකං නිවත්තාපෙත්වා (ගොපල්ලා නවත්වා) වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා (අහසට නැඟී) (ගන්ධමාදන+අභිමුඛො) ගන්ධමාදනාභිමුඛො පායාසි (ගන්ධමාදනයට මුහුණලා ගියේය)

☞ ''ස්වාමීණි මෙහිම සකසන්න'' ''නො හැකිය ඇවැත්නි'' ''එහෙනම් ස්වාමීණි බොහෝ කාලයක් පිට ඉන්න එපා'' බල්ලා ඔවුන්ගේ කථාව අසමින් ම සිටියේය. පසේබුදුන් ද ''උපාසකමහත්තය ඉන්න'' යැයි ගොපල්ලා නවත්වා අහසට නැඟී ගන්ධමාදනයට මුහුණලා ගියේය.

• සුනඛස්ස තං ආකාසෙන ගච්ඡන්තං දිස්වා භුක්කරිත්වා ඨිතස්ස තස්මිං චක්ඛුපථං විජහන්තෙ හදයං එලිත්වා මතො. තිරච්ඡානා කිර නාමෙතෙ උජුජාතිකා හොන්ති අකුටිලා. මනුස්සා පන අඤ්ඤං හදයෙන චින්තෙන්ති, අඤ්ඤං මුඛෙන කථෙන්ති.

★ සුනඛස්ස (බල්ලාගේ) තං (ඔහු/උන්වහන්සේ) ආකාසෙන ගච්ඡන්තං දිස්වා (අහසින් යනවා දැක) භුක්කරිත්වා ඨිතස්ස (බුරා සිටින) තස්මිං (උන්වහන්සේ) චක්ඛුපථං (ඇස්මානයෙන්) විජහන්තෙ (නොපෙනීයනකල/ ඉවත්වනකල) හදයං එලිත්වා මතො (හදවත පැලී මැරුණි) තිරච්ඡානා කිර (තිරිසන් සතුන්වන) [නාම+එතෙ] නාමෙතෙ (මොවුන් නම්)

උජුජාතිකා හොන්ති (ඍජු ගතිඇත්තෝය) අකුටිලා (අවංකය) මනුස්සා පන (මිනිසුන් වනාහි) අඤ්ඤං හදයෙන චින්තෙන්ති (අනෙකක් හදවතින් සිතති) අඤ්ඤං මුඛෙන කථෙන්ති (අනෙකක් මුවෙන් කියති)

☞ උන්වහන්සේ අහසින් යනවා දැක බුරා සිටින බල්ලාගේ ඇස්මානයෙන් උන්වහන්සේ නොපෙනීයනකල, ඌ හදවත පැලී මැරුණි. තිරිසන් සතුන්වන මොවුන් නම් ඍජු ගතිඇත්තෝය අවංකය. මිනිසුන් වනාහි අනෙකක් හදවතින් සිතති වෙනෙකක් මුවෙන් කියති.

• ඉති සො තාය උජුචිත්තතාය අකුටිලතාය කාලං කත්වා තාවතිංසභවනෙ නිබ්බත්තො අච්ඡරාසහස්සපරිවුතො මහාසම්පත්තිං අනුභොසි.

★ ඉති සො (මෙසේ ඔහු/ඌ) තාය උජුචිත්තතාය (ඒ ඍජුසිත නිසා) අකුටිලතාය (අවංකනිසා) කාලං කත්වා (මැරී) තාවතිංසභවනෙ නිබ්බත්තො (තව්තිසාභවනේ ඉපිද) අච්ඡරා-සහස්ස-පරිවුතො (දෙවඟනන් දහසක් පිරිවාරාගෙන) මහාසම්පත්තිං අනුභොසි (මහාසම්පත් විඳ්දේය)

☞ මෙසේ ඌ ඒ ඍජුසිත නිසා අවංකකම නිසා මැරී තව්තිසාභවනේ ඉපිද දෙවඟනන් දහසක් පිරිවාරාගෙන මහාසම්පත් විඳ්දේය.

• තස්ස කණ්ණමූලෙ මන්තයන්තස්ස සද්දො සොළසයොජනට්ඨානං එරති, පකතිකථාසද්දො පන සකලං දසයොජනසහස්සං දෙවනගරං ඡාදෙති. තෙනෙවස්ස ‘‘සොසකදෙවපුත්තො’’ති නාමං අහොසි.

★ තස්ස (ඔහුගේ) කණ්ණ-මූලෙ (කණමුල) මන්තයන්තස්ස (කථාකරන්න) සද්දො (සද්දය) සොළස-යොජනට්ඨානං එරති (යොදුන් දහසයක් තැන පැතිරෙයි) පකති-කථා-සද්දො පන (සාමාන්‍ය කථා සද්දය වනාහි) සකලං (සියලු/ මුලු) දස-යොජන-සහස්සං (යොදුන් දසදහස්) දෙවනගරං ඡාදෙති (දෙව්නගරය වසාලයි) [තෙන+එව+අස්ස] තෙනෙවස්ස (එයින්ම ඔහුට) ‘‘සොසකදෙවපුත්තො’’ති නාමං අහොසි (සෝසකදේවපුත්‍රය යැයි නමක් විය)

☞ කණමුල කථාකරන්න ඔහුගේ සද්දය යොදුන් දහසයක් තැන පැතිරෙයි. සාමාන්‍ය කථා සද්දය වනාහි යොදුන් දසදහස් දෙව්නගරය වසාලයි. එයින්ම ඔහුට ‘‘සෝසකදේවපුත්‍රය’’ යැයි නමක් විය

• ‘‘කිස්ස පනෙස නිස්සන්දො’’ති. පච්චෙකබුද්ධෙ පෙමෙන භුක්කරණස්ස නිස්සන්දො. සො තත්ථ න චිරං ඨත්වා චවි. දෙවලොකතො හි දෙවපුත්තා ආයුක්ඛයෙන පුඤ්ඤක්ඛයෙන ආහාරක්ඛයෙන කොපෙනාති චතූහි කාරණෙහි චවන්ති.

★ ‘‘කිස්ස (කාගේ/ කුමක) [පන+එස] පනෙස (එය වනාහි) නිස්සන්දො’’ති (විපාකයක් ද/ ප්‍රතිඵලයක්ද යත්) පච්චෙකබුද්ධෙ පෙමෙන (පසේබුදුන් කෙරෙහි ප්‍රේමයෙන්) භුක්කරණස්ස නිස්සන්දො (බුරන්නාගේ විපාකයක් / ප්‍රතිඵලයක්) සො තත්ථ (ඔහු එහි) න චිරං ඨත්වා චවි (බොහෝකලක් නොසිට චුතවිය) දෙවලොකතො හි දෙවපුත්තා (දෙව්ලොවින් වනාහි දෙව්පුත්‍රයෝ) ආයුක්ඛයෙන (ආයුෂ අවසන්වීමෙන්) පුඤ්ඤක්ඛයෙන (පින් අවසන්වීමෙන්) ආහාරක්ඛයෙන (ආහාර අවසන්වීමෙන්) [කොපෙන+ඉති] කොපෙනාති (කෝපයෙන් යැයි) චතූහි කාරණෙහි චවන්ති (සතර කාරණයකින් චුතවෙති)

☞ එය වනාහි කුමක විපාකයක් ද යත් පසේබුදුන් කෙරෙහි ප්‍රේමයෙන් බිරීමෙහි විපාකයක්ය. ඔහු එහි බොහෝකලක් නොසිට චුතවිය. දෙව්ලොවින් දෙව්පුත්‍රයෝ වනාහි ආයුෂ

අවසන්වීමෙන් පින් අවසන්වීමෙන් ආහාර අවසන්වීමෙන් කෝපයෙන් යැයි සතර කාරණයකින් චුතවෙති.

• තත්ථ යෙන බහුං පුඤ්ඤකම්මං කතං හොති, සො දෙවලොකෙ උප්පජ්ජිත්වා යාවතායුකං ඨත්වා උපරූපරි නිබ්බත්තති. එවං ආයුක්ඛයෙනවවති නාම.

★ තත්ථ යෙන (එහි යමෙක් විසින්) බහුං පුඤ්ඤකම්මං (බොහෝ පුණ්‍යක්‍රියා) කතං හොති (කරනලද වේද) සො දෙවලොකෙ උප්පජ්ජිත්වා (ඔහු දෙව්ලොව ඉපිද) යාවතායුකං ඨත්වා (ආයු තියෙනතාක් ඉඳ) උපරූපරි නිබ්බත්තති (මතුමත්තෙහි උපදිති) එවං ආයුක්ඛයෙන-වවති නාම (මෙසේ ආයුෂ ගෙවීයාමෙන් චුතවේ නම්ය)

☞ එහි යමෙක් විසින් බොහෝ පුණ්‍යක්‍රියා කරනලද වේද, ඔහු දෙව්ලොව ඉපිද ආයු තියෙනතාක් ඉඳ, මතුමත්තෙහි උපදිති. මෙය ආයුෂ ගෙවීයාමෙන් චුතවීම නම්වේ.

• යෙන පරිත්තං පුඤ්ඤං කතං හොති, තස්ස රාජකොට්ඨාගාරෙ පක්ඛිත්තං තිචතුනාළිමත්තං ධඤ්ඤං විය අන්තරාව තං පුඤ්ඤංඛීයති, අන්තරාව කාලං කරොති. එවං පුඤ්ඤක්ඛයෙන වවති නාම.

★ යෙන පරිත්තං පුඤ්ඤං (යමෙක් විසින් සුළුපිනක්) කතං හොති (කරනලද වේද) තස්ස (ඔහුගේ) රාජ-කොට්ඨාගාරෙ (රජදෙර ගබඩාවේ) පක්ඛිත්තං (දමනලද) ති-චතු-නාළි-මත්තං (තුන් සතර නැලියක් පමණ) ධඤ්ඤං විය (ධාන්‍ය මෙන්) අන්තරාව (අතරමගදීම) තං පුඤ්ඤං ඛීයති (ඒ පින ගෙවෙයි) අන්තරා-ව (අතරමගදී ම) කාලං කරොති (මරණයට පත්වේ) එවං පුඤ්ඤක්ඛයෙන වවති නාම (මෙසේ පින් ගෙවීයාමෙන් චුතවේ නම්ය)

☞ යමෙක් විසින් සුළුපිනක් කරනලද වේද, ඔහුගේ ඒ පින, රජදෙර ගබඩාවේ දමනලද තුන්-සතර නැලියක් පමණ ධාන්‍ය මෙන්, ගෙවෙයි. අතරමගදී ම මරණයට පත්වේ. මෙය පින් ගෙවීයාමෙන් චුතවීම නම්වේ.

• අපරොපි කාමගුණෙ පරිභුඤ්ජමානො සතිසම්මොසෙන ආහාරං අපරිභුඤ්ජිත්වා කිලන්තකායො කාලං කරොති. එවං ආහාරක්ඛයෙන වවති නාම. අපරොපි පරස්ස සම්පත්තිං අසහන්තො කුජ්ඣිත්වා කාලං කරොති. එවං කොපෙන වවති නාම.

★ අපරො-පි (තවකෙනෙක් ද) කාමගුණෙ පරිභුඤ්ජමානො (කාමයන් විඳිමින්) සති-සම්මොසෙන (සිහිමුලාවී/ අමතකවී) ආහාරං අපරිභුඤ්ජිත්වා (කෑම නොකා) කිලන්තකායො (ක්ලාන්තවී) කාලං කරොති (මරණයට පත්වේ) එවං ආහාරක්ඛයෙන වවති නාම (මෙසේ ආහාර අවස්වීමෙන් චුතවීම නම්ය) අපරො-පි (තවකෙනෙක් ද) පරස්ස සම්පත්තිං (අනුන්ගේ සැපසම්පත්) අසහන්තො (නොඉවසා/ ඉවසාගත නොහැකිව) කුජ්ඣිත්වා කාලං කරොති (කිපී මරණයට පත්වේ) එවං කොපෙන වවති නාම (මෙසේ කෝපයෙන් චුතවේ නම්ය)

☞ තවකෙනෙක් කාමයන් විඳිමින් අමතකවී කෑම නොකා ක්ලාන්තවී මරණයට පත්වේ. මෙය ආහාර අවසන්වීමෙන් චුතවීම නම්වේ. තවකෙනෙක් ද අනුන්ගේ සැපසම්පත් ඉවසාගත නොහැකිව කිපී මරණයට පත්වේ. මෙය කෝපයෙන් චුතවීම නම්වේ.

• අයං පන කාමගුණෙ පරිභුඤ්ජන්තො මුට්ඨස්සති හුත්වා ආහාරක්ඛයෙන වවි, වවිත්වා ච පන කොසම්බියං නගරසොභිනියා කුච්ඡිම්හි පටිසන්ධිං ගණ්හි.

★ අයං පන (මොහු වනාහි) කාමගුණෙ පරිභුඤ්ජන්තො (කාමසම්පත් විඳින අතරේ) මුට්ඨස්සති හුත්වා (අමතකවී) ආහාරක්ඛයෙන වවි (ආහාර නැතිවීයාමෙන් චුතවිය) වවිත්වා ච පන (චුතවී ද වනාහි) කොසම්බියං (කොසබෑවෙහි) නගරසොහිනියා කුච්ඡිම්හි (නගරසෝභනියගේ කුසෙහි) පටිසන්ධිං ගණ්හි (පිළිසිඳ ගත්තේය)

☞ මොහු වනාහි කාමසම්පත් විඳින අතරේ අමතකවී ආහාර නැතිවීයාමෙන් චුතවිය. චුතවී ද කොසබෑවෙහි නගරසෝභනියගේ කුසෙහි පිළිසිඳ ගත්තේය.

• සාපි ජාතදිවසෙ ''කිං එත''න්ති දාසිං පුච්ඡිත්වා, ''පුත්තො, අය්‍යෝ''ති වුත්තෙ – ''හන්ද, ජෙ, ඉමං දාරකං කත්තරසුප්පෙ ආරොපෙත්වා සඞ්කාරකූටෙ ඡඩ්ඩෙහී''ති ඡඩ්ඩාපෙසි. ඉදං තං පඨමවාරඡඩ්ඩනං

★ සා-පි (ඇය ද) ජාත-දිවසෙ (උපන් දවසේ) ''කිං [එතං+ඉති] එත''න්ති (මොහු කවරෙක්ද යැයි) දාසිං පුච්ඡිත්වා (දාසියගෙන් අසා) ''පුත්තො, අය්‍යෝ''ති වුත්තෙ (පුතෙකි ආර්යාවනි යැයි කයුකල) ''හන්ද, ජෙ (එහෙනම් කෙල්ලෙ) ඉමං දාරකං (මේ දරුවා) කත්තරසුප්පෙ ආරොපෙත්වා (පරණකුල්ලක දමා) සඞ්කාරකූටෙ (කුනුගොඩට / කසලගොඩට) ඡඩ්ඩෙහී''ති (දමන්න/ ගිහින් දාන්න යැයි) ඡඩ්ඩාපෙසි (දම්මවාලිය/ ඉවත්කරලිය) ඉදං තං පඨමවාරඡඩ්ඩනං (මේ ඔහුව පළමු වරට ඉවතදැමීමයි)

☞ ඇය ද උපන් දවසේ ''මොහු කවරෙක්ද'' යැයි දාසියගෙන් අසා, ''පුතෙකි, ආර්යාවනි'' යැයි කයුකල, ''එහෙනම් කෙල්ලෙ මේ දරුවා පරණකුල්ලක දමා කුනුගොඩට ගිහින් දාන්න'' යැයි කියා ඉවත්කරලිය. මේ ඔහුව පළමු වරට ඉවතදැමීමයි.

• නගරසොහිනියො හි ධීතරං පටිජග්ගන්ති, න පුත්තං. ධීතරා හි තාසං පවෙණී සටීයති. දාරකං කාකාපි සුනඛාපි පරිවාරෙත්වා නිසීදිංසු. පච්චෙකබුද්ධෙ සිනෙහප්පහවස්ස භුක්කරණස්ස නිස්සන්දෙන එකොපි උපගන්තුං න විසහි.

★ නගරසොහිනියො හි (නගරසෝභනියෝ වනාහි) ධීතරං පටිජග්ගන්ති (දුව පෝෂණයකරති) න පුත්තං (පුතාව නොකරයි) ධීතරා හි (දුව වනාහි) තාසං (ඇලාගේ) පවෙණී සටීයති (පරම්පරාව ගෙනයයි) දාරකං (දරුවාව) කාකා-පි සුනඛා-පි (කාක්කන් ද බල්ලන් ද) පරිවාරෙත්වා නිසීදිංසු (වටකරගෙන හිඳියාහ/ සිටියාහ) පච්චෙකබුද්ධෙ (පසේබුදුන්කෙරෙහි) [සිනෙහ+පහවස්ස] සිනෙහප්පහවස්ස (උපන්නාවූ සෙනෙහසින්) භුක්කරණස්ස නිස්සන්දෙන (කරනලද බිරීමෙහි විපාකයෙන්) එකො-පි (එකෙකුටවත්) උපගන්තුං න විසහි (ලංවිමට නොහැකිවිය)

☞ නගරසෝභනියෝ වනාහි දුව පෝෂණයකරති, පුතාව නොකරති. දුව වනාහි ඇලාගේ පරම්පරාව ගෙනයයි. දරුවාව කාක්කන් ද බල්ලන් ද වටකරගෙන සිටියාහ. පසේබුදුන්කෙරෙහි උපන්නාවූ සෙනෙහසින් කරනලද බිරීමෙහි විපාකයෙන් එකෙකුටවත් ලංවිමට නොහැකිවිය.

• තස්මිං ඛණෙ එකො මනුස්සො බහි නික්ඛන්තො තං කාකසුනඛසන්නිපාතං දිස්වා, ''කිං නු ඛො එත''න්ති ගන්ත්වා දාරකං දිස්වා පුත්තසිනෙහං පටිලභිත්වා ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති ගෙහං නෙසි.

★ තස්මිං ඛණෙ (ඒ වෙලාවේ) එකො මනුස්සො (එක් මිනිසෙක්) බහි නික්ඛන්තො (පිටතට යමින්/ යනගමන්) තං කාක-සුනඛ-සන්නිපාතං දිස්වා (ඒ කවුඩන් බල්ලන්ගේ එකතුවිම දැක)

''කිං නු ඛො එත''න්ති [එතං+ඉති] (මේ මොකක්ද යැයි) ගන්ත්වා දාරකං දිස්වා (ගොස් දරුවා දැක) පුත්තසිනෙහං පටිලභිත්වා (පුත්‍ර සෙනෙහස ඇතිවී) ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති (මට පුතෙක් ලැබුනේය යැයි) ගෙහං නෙසි (ගෙදරට ගෙනගියේය)

☞ ඒ වෙලාවේ එක් මිනිසෙක් පිටතට යනගමන්, ඒ කව්ඩන් බල්ලන්ගේ එකතුවීම දැක ''මේ මොකක්ද'' යැයි ගොස් දරුවා දැක පුත්‍ර සෙනෙහස ඇතිවී ''මට පුතෙක් ලැබුනේය'' යැයි ගෙදරට ගෙනගියේය.

• තදා කොසම්බකසෙට්ඨී රාජකුලං ගච්ඡන්තො රාජනිවෙසනතො ආගච්ඡන්තං පුරොහිතං දිස්වා, ''කිං, ආචරිය, අජ්ජ තෙ තිථිකරණනක්ඛත්තයොගො ඔලොකිතො''ති පුච්ඡි.

★ තදා කොසම්බකසෙට්ඨී (එකල/ එදින කෝසම්බික සිටු) රාජකුලං ගච්ඡන්තො (රජගෙදරට යනඅතරේ) රාජනිවෙසනතො ආගච්ඡන්තං (රජගෙදරින් එන) පුරොහිතං දිස්වා (පුරෝහිත දැක) ''කිං, ආචරිය (කොහොමද ඇදුරුතුමනි!) අජ්ජ තෙ (අද ඔබ) තිථිකරණ-නක්ඛත්ත-යොගො (තිථියට අනුව නැකත් යෝග) ඔලොකිතො''ති පුච්ඡි (බැලුවේද යැයි ඇසීය)

☞ එදින කෝසම්බික සිටු රජගෙදරට යනඅතරේ, රජගෙදරින් එන පුරෝහිත දැක, ''කොහොමද ඇදුරුතුමනි! අද ඔබ තිථියට අනුව නැකත් යෝග බැලුවේද'' යැයි ඇසීය.

• ''ආම, මහාසෙට්ඨී, අම්හාකං කිං අඤ්ඤං කිච්චන්ති? ජනපදස්ස කිං භවිස්සති''ති? ''අඤ්ඤං නත්ථි, ඉමස්මිං පන නගරෙ අජ්ජ ජාතදාරකො ජෙට්ඨකසෙට්ඨී භවිස්සති''ති.

★ ''ආම, මහාසෙට්ඨී (ඔව් සිටුතුමනි) අම්හාකං කිං අඤ්ඤං කිච්චන්ති? (අපට මොකටද අනිත්අයගේ වැඩ) ජනපදස්ස කිං භවිස්සති''ති? (රටට මොකක් වෙයිද ?) ''අඤ්ඤං නත්ථි (වෙනෙකක් නෑ/ මොකවත් නෑ) ඉමස්මිං පන නගරෙ (මේ නගරයේ වනාහි) අජ්ජ ජාත-දාරකො (අද උපන් දරුවා) ජෙට්ඨක-සෙට්ඨී භවිස්සති''ති (ජේෂ්ඨ සිටු වන්නේය/ වෙනව)

☞ ''ඔව් සිටුතුමනි'' ''අපට මොකටද අනිත්අයගේ වැඩ, රටට මොකක් වෙයිද ?'' ''මොකවත් නෑ, මේ නගරයේ අද උපන් දරුවා ජේෂ්ඨ සිටු වෙනව''

• තදා සෙට්ඨිනො භරියා ගරුගබ්භා හොති. තස්මා සො සීඝං ගෙහං පුරිසං පෙසෙසි – ''ගච්ඡ භණෙ, ජානාහි නං විජාතා වා, නො වා''ති. ''න විජායති''ති සුත්වා රාජානං දිස්වා වෙගෙන ගෙහං ගන්ත්වා කාළිං නාම දාසිං පක්කොසිත්වා සහස්සං දත්වා, ''ගච්ඡ ජෙ, ඉමස්මිං නගරෙ උපධාරෙත්වා සහස්සං දත්වා අජ්ජ ජාතදාරකං ගණ්හිත්වා එහී''ති.

★ තදා සෙට්ඨිනො භරියා (එකල සිටුගේ බිරිඳ) ගරුගබ්භා හොති (ගැබ්බර විය) තස්මා සො (එබැවින් ඔහු) සීඝං ගෙහං (වහා ගෙදරට) පුරිසං පෙසෙසි (පුරුෂයෙක්/ මිනිසෙක් යැවිය) ''ගච්ඡ භණෙ (යන්න පුතේ/ පලයං පුතේ) ජානාහි (දැනගන්න/ දැනගෙන එන්න) නං (ඇය) විජාතා වා, නො වා''ති (වැදුවාද නැද්ද යැයි) ''න විජායති''ති සුත්වා (නො වැදුවේය/ වැදුවෙ නෑ යැයි අසා) රාජානං දිස්වා (රජු බැහැදැක) වෙගෙන ගෙහං ගන්ත්වා (වේගයෙන් ගෙදරට ගිහින්) කාළිං නාම දාසිං පක්කොසිත්වා (කාලි නම් දාසිය කැඳවා) සහස්සං දත්වා, (දහසක් දි) ''ගච්ඡ ජෙ, (යන්න/ පලයං කෙල්ලෙ) ඉමස්මිං නගරෙ උපධාරෙත්වා (මේ නගරයේ හොයාබලා) සහස්සං දත්වා (දහසක් දී) අජ්ජ ජාත-දාරකං (අද උපන් දරුවා) ගණ්හිත්වා එහී''ති (ඇරගෙන එන්න යැයි)

☞ එකල සිටුගේ බිරිඳ ගැබ්බර විය. එබැවින් ඔහු වහා ගෙදරට මිනිසෙක් යැවිය. ‘‘යන්න පුතේ, දැනගෙන එන්න ඇය වැදුවාද නැද්ද කියල’’ ‘‘වැදුවේ නෑ’’ යැයි අසා, රජු බැහැදැක වේගයෙන් ගෙදරට ගිහින් කාලි නම් දාසිය කැදවා දහසක් දි ‘‘පලයං කෙල්ලෙ, මේ නගරයේ හොයාබලා දහසක් දී අද උපන් දරුවා ඇරගෙන එන්න’’ යැයි කිය.

• සා උපධාරෙන්තී තං ගෙහං ගන්ත්වා දාරකං දිස්වා, ‘‘අයං දාරකො කදා ජාතො’’ති ගහපතානිං පුච්ඡිත්වා ‘‘අජ්ජ ජාතො’’ති වුත්තෙ, ‘‘ඉමං මය්හං දෙහී’’ති එකකහාපණං ආදිං කත්වා මූලං වඩ්ඪෙන්තී සහස්සං දත්වා තං ආනෙත්වා සෙට්ඨිනො දස්සෙසි.

★ සා උපධාරෙන්තී (ඇය සොයාබලමින්) තං ගෙහං ගන්ත්වා (ඒ ගෙදරට ගිහින්) දාරකං දිස්වා (දරුවා දැක) ‘‘අයං දාරකො (මේ දරුවා) කදා ජාතො’’ති (කවදා උපන්නේද යැයි) ගහපතානිං පුච්ඡිත්වා (ගෘහනියගෙන් අසා) ‘‘අජ්ජ ජාතො’’ති වුත්තෙ (අද උපන්නේය යැයි කියූකල) ‘‘ඉමං මය්හං දෙහී’’ති (මොහු මට දෙන්න යැයි) එක-කහාපණං ආදිං කත්වා (එක කහවණුවක් මුල්කරගෙන/ එක කහවණුවෙන් පටන්ගෙන) මූලං වඩ්ඪෙන්තී (මිල වැඩිකරමින්) සහස්සං දත්වා (දහසක් දී) තං ආනෙත්වා (ඔහුව ගෙනවිත්) සෙට්ඨිනො දස්සෙසි (සිටානන්ට දුන්නේය)

☞ ඇය සොයාබලමින් ඒ ගෙදරට ගිහින් දරුවා දැක ‘‘මේ දරුවා කවදා උපන්නේද’’ යැයි ගෘහනියගෙන් අසා ‘‘අද උපන්නෙ’’ යැයි කියූකල ‘‘මොහු මට දෙන්න’’ යැයි එක කහවණුවෙන් පටන්ගෙන මිල වැඩිකරමින් දහසක් දී ඔහුව ගෙනවිත් සිටානන්ට දුන්නේය.

• සෙට්ඨී ‘‘සචෙ මෙ ධීතා විජායිස්සති, තාය නං සද්ධිං නිවෙසෙත්වා සෙට්ඨිට්ඨානස්ස සාමිකං කරිස්සාමි. සචෙ මෙ පුත්තො විජායිස්සති, මාරෙස්සාමි න’’න්ති චින්තෙත්වා තං ගෙහෙ කාරෙසි. අථස්ස භරියා කතිපාහච්චයෙන පුත්තං විජායි.

★ සෙට්ඨී (සිටානන්) ‘‘සචෙ මෙ (ඉඳින් මට) ධීතා විජායිස්සති (දුවක් ඉපදුනොත්/ ලැබුනොත්/ බිහිකරයිනම්) තාය නං සද්ධිං (ඇය මොහු සමග) නිවෙසෙත්වා (වාසයකරවා) සෙට්ඨිට්ඨානස්ස සාමිකං කරිස්සාමි (සිටුතනතුරට ස්වාමියා කරමි) සචෙ මෙ (ඉඳින් මට) පුත්තො විජායිස්සති (පුතෙක් ඉපදුනොත්/ ලැබුනොත්/ බිහිකරයිනම්) මාරෙස්සාමි (මරන්නෙමි) [නං+ඉති] න’’න්ති (මොහු යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) තං ගෙහෙ කාරෙසි (ඔහුව ගෙදරට ගත්තේය) අථස්ස භරියා (ඉක්බිති ඔහුගේ බිරිඳ) කතිපාහච්චයෙන (දිනකීපයක් ඇවෑමෙන්) පුත්තං විජායි (පුතෙක් බිහිකලේය)

☞ සිටානන් ‘‘ඉඳින් මට දුවක් ඉපදුනොත්, ඇය මොහු සමග වාසයකරවා සිටුතනතුරට ස්වාමියා කරමි, ඉඳින් මට පුතෙක් ඉපදුනොත්, මොහු මරන්නෙමි’’ යැයි සිතා ඔහුව ගෙදරට ගත්තේය. ඉක්බිති ඔහුගේ බිරිඳ දිනකීපයක් ඇවෑමෙන් පුතෙක් බිහිකලේය.

• සෙට්ඨී ‘‘ඉමස්මිං අසති මම පුත්තොව සෙට්ඨිට්ඨානං ලභිස්සති, ඉදානෙව තං මාරෙතුං වට්ටතී’’ති චින්තෙත්වා කාළිං ආමන්තෙත්වා, ‘‘ගච්ඡ, ජෙ, වජතො ගුන්නං නික්ඛමනවෙලාය වජද්වාරමජ්ඣෙ ඉමං තිරියං නිපජ්ජාපෙහි, ගාවියො නං මද්දිත්වා මාරෙස්සන්ති, මද්දිතාමද්දිතභාවං පනස්ස ඤත්වා එහී’’ති ආහ. ඉදං තං දුතියවාරඡඩ්ඩනං.

★ සෙට්ඨී (සිටානන්) ‘‘ඉමස්මිං අසති (මොහු නැතිකල) මම පුත්තො-ව (මගේ පුතා ම) සෙට්ඨිට්ඨානං ලභිස්සති (සිටුතනතුර ලබන්නේය) [ඉදානි+එව] ඉදානෙව (දැන්ම) තං මාරෙතුං වට්ටතී’’ති (මොහු මරන්න සුදුසුය යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) කාළිං ආමන්තෙත්වා (කාලිට අමතා) ‘‘ගච්ඡ, ජෙ (පලයන් කෙල්ලෙ) වජතො ගුන්නං (ගාලෙන් ගොනුන්)

නික්ඛමන-වෙලාය (නික්මෙන වෙලාවේ) වජ-ද්වාර-මජ්ඣෙ (ගාලේ දොර මැද) ඉමං තිරියං නිපජ්ජාපෙහි (මොහුව හරහට නිදිකරවන්න) ගාවියෝ නං (දෙනුන් මොහුව) මද්දිත්වා (පාගා/ පොඩිකර) මාරෙස්සන්ති (මරන්නෝය/ මරයි) [මද්දිත+අමද්දිත-භාවං] මද්දිතාමද්දිතභාවං (පෑගූ නොපෑගූ බව/ පොඩිකල නොකල බව) [පන+අස්ස] පනස්ස (ඔහුගේ වනාහි) ඤත්වා එහි''ති ආහ (දැන එන්න යැයි කීය) ඉදං තං දුතියවාරඡඩ්ඩනං (මේ ඔහුව දෙවන වරට ඉවතදැමීමයි)

☞ සිටානන් ''මොහු නැතිකල මගේ පුතා ම සිටුතනතුර ලබන්නේය, දැන්ම මොහු මරන්න සුදුසුය'' යැයි සිතා කාලිට අමතා ''පලයන් කෙල්ලෙ, ගාලෙන් ගොනුන් නික්මෙන වෙලාවේ, ගාලේ දොර මැද මොහුව හරහට නිදිකරවන්න, දෙනුන් මොහුව පාගා පොඩිකර මරයි, ඔහුව පෑගූ නොපෑගූ බව දැන එන්න'' යැයි කීය. මේ ඔහුව දෙවන වරට ඉවතදැමීමයි

• සා ගන්ත්වා ගොපාලකෙන වජද්වාරෙ විවටමත්තෙයෙව තං තථා නිපජ්ජාපෙසි. ගොගණජෙට්ඨකො උසභො අඤ්ඤස්මිං කාලෙ සබ්බපච්ඡා නික්ඛමන්තොපි තං දිවසං සබ්බපඨමං නික්ඛමිත්වා දාරකං වතූන්නං පාදානං අන්තරෙ කත්වා අට්ඨාසි. අනෙකසතගාවියො උසභස්ස ද්වෙ පස්සානි සංසන්තියො නික්ඛමිංසු.

★ සා ගන්ත්වා (ඇය ගිහින්) ගොපාලකෙන (ගොපල්ලා විසින්) වජ-ද්වාරෙ (ගාල් දොර) විවට-මත්තෙ-යෙව (ඇරි මොහොතේ ම/ ඇරිය පමණින් ම) තං තථා නිපජ්ජාපෙසි (ඔහුව එලෙස නිදිකෙරුවේය) ගො-ගණ-ජෙට්ඨකො උසභො (ගව සමූහයාගේ ප්‍රධාන ගවය) අඤ්ඤස්මිං කාලෙ (අනිත් වෙලාවන්හි/ අනිත් වෙලාවට) සබ්බ-පච්ඡා (සියල්ලට පසුව/ පිටුපසින්) නික්ඛමන්තො-පි (නික්මුණ-ත්) තං දිවසං (ඒ දවසෙ) සබ්බ-පඨමං (සියල්ලට පළමුව) නික්ඛමිත්වා (නික්මී) දාරකං (දරුවාව) චතූන්නං පාදානං (පා සතර) අන්තරෙ කත්වා (අතරට කරගෙන) අට්ඨාසි (සිටියේය) අනෙක-සත-ගාවියො (නොයෙක් සියගනන් දෙනුන්) උසභස්ස (උසභයාගේ/ ප්‍රධාන ගවයාගේ) ද්වෙ පස්සානි (දෙපස) සංසන්තියො (ගටමින්/ හැප්පෙමින්) නික්ඛමිංසු (නික්මුනාහ)

☞ ඇය ගිහින් ගොපල්ලා විසින් ගාල් දොර ඇරි මොහොතේ ම ඔහුව එලෙස නිදිකෙරුවේය. ගව සමූහයාගේ ප්‍රධාන ගවය අනිත් වෙලාවට සියල්ලටම පසුව නික්මුණත්, ඒ දවසෙ සියල්ලට පළමුව නික්මී, දරුවාව පා සතර අතරට කරගෙන සිටියේය. නොයෙක් සියගනන් දෙනුන් ප්‍රධාන ගවයාගේ දෙපස හැප්පෙමින් නික්මුනාහ.

• ගොපාලකොපි ''අයං උසභො පුබ්බෙ සබ්බපච්ඡා නික්ඛමති, අජ්ජ පන සබ්බපඨමං නික්ඛමිත්වා වජද්වාරමජ්ඣෙ නිච්චලොව ඨිතො, කිං නු ඛො එත''න්ති චින්තෙත්වා ගන්ත්වා තස්ස හෙට්ඨා නිපන්නං දාරකං දිස්වා පුත්තසිනෙහං පටිලභිත්වා, ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති ගෙහං නෙසි.

★ ගොපාලකො-පි (ගොපල්ලා-ත්) ''අයං උසභො (මේ ප්‍රධාන ගවයා) පුබ්බෙ සබ්බපච්ඡා නික්ඛමති (පෙර සියල්ලට පසුව නික්මෙති) අජ්ජ පන (අද වනාහි) සබ්බපඨමං නික්ඛමිත්වා (සියල්ලට පළමුව නික්මී) වජ-ද්වාර-මජ්ඣෙ (ගාල් දොර මැද) නිච්චලො-ව ඨිතො (නිස්ඡලව ම සිටියි) කිං නු ඛො එත''න්ති [එතං+ඉති] (මොකද මේ යැයි) චින්තෙත්වා ගන්ත්වා (සිතා ගොස්) තස්ස (ඔහුගේ/ උෟගේ) හෙට්ඨා (යට) නිපන්නං දාරකං දිස්වා (නිදන දරුවා දැක) පුත්තසිනෙහං පටිලභිත්වා (පුත්‍ර ස්නේහය ලැබ) ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති (මට පුතෙක් ලැබුනේය/ ලැබුන යැයි) ගෙහං නෙසි (ගෙදරට ගෙනගියේය)

☞ ගොපල්ලාත් ‘‘මේ ප්‍රධාන ගවයා පෙර සියල්ලට පසුව නික්මෙති, අද වනාහි සියල්ලට පළමුව නික්මී, ගාල් දොර මැද නිස්ඡලව ම සිටියි, මොකද මේ’’ යැයි සිතා ගොස් ඌගේ යට නිදන දරුවා දැක පුත්‍ර ස්නේහය ලැබ ‘‘මට පුතෙක් ලැබුන’’ යැයි ගෙදරට ගෙනගියේය.

• කාළී ගන්ත්වා සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා තමත්ථං ආරොචෙත්වා, ‘‘ගච්ඡ, නං පුන සහස්සං දත්වා ආනෙහී’’ති වුත්තා සහස්සං දත්වා පුන ආනෙත්වා අදාසි.

★ කාළී ගන්ත්වා (කාලි ගිහින්) සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා (සිටානන් විමසනලදුව) තමත්ථං (ඒ බව/ සිදුවිම) ආරොචෙත්වා (කියා/ දැනුම්දී) ‘‘ගච්ඡ (යන්න) නං පුන (ඔහුව නැවත) සහස්සං දත්වා (දහසක් දී) ආනෙහී’’ති (ගෙනඑන්න යැයි) වුත්තා (කියනලදුව) සහස්සං දත්වා (දහසක් දී) පුන ආනෙත්වා අදාසි (නැවත ගෙනවිත් දුන්නේය)

☞ කාලි ගිහින් සිටානන් විමසනලදුව සිදුවිම කියා ‘‘යන්න, ඔහුව නැවත දහසක් දී ගෙනඑන්න’’ යැයි කියනලදුව, දහසක් දී නැවත ඔහුව ගෙනවිත් දුන්නේය.

• අථ නං ආහ – ‘‘කාළි ඉමස්මිං නගරෙ පඤ්ච සකටසතානි පච්චූසකාලෙ උට්ඨාය වාණිජ්ජාය ගච්ඡන්ති, ත්වං ඉමං නෙත්වා චක්කමග්ගෙ නිපජ්ජාපෙහි, ගොණා වා නං මද්දිස්සන්ති, චක්කා වා ඡින්දිස්සන්ති, පවත්තිං වස්ස ඤත්වා ආගච්ඡෙය්‍යාසී’’ති. ඉදං තං තතියවාරඡඩ්ඩනං.

★ අථ නං ආහ (ඉන්පසු ඇයට කීය) ‘‘කාළි ඉමස්මිං නගරෙ (කාලි මේ නගරයේ) පඤ්ච සකට-සතානි (පන්සියයක් කරත්ත/ ගැල් පන්සියයක්) පච්චූසකාලෙ උට්ඨාය (අළුයම අවදිවී/ නැගිට) වාණිජ්ජාය ගච්ඡන්ති (වෙළඳාම පිණිස යති) ත්වං (ඔබ/උඹ) ඉමං නෙත්වා (මොහු ගෙනගොස්) චක්ක-මග්ගෙ නිපජ්ජාපෙහි (කරත්ත පාරේ නිදිකරවන්න) ගොණා වා නං මද්දිස්සන්ති (ගොනුන් හෝ මොහුව පාගා පොඩිකරති) චක්කා වා ඡින්දිස්සන්ති (කරත්ත රෝද හෝ සිඳලති) පවත්තිං (සිද්ධිය/ පුවත/ වෙච්චදේ) [ච+අස්ස] වස්ස (මොහුට) ඤත්වා ආගච්ඡෙය්‍යාසී’’ති (දැනගෙන එන්න යැයි) ඉදං තං තතියවාරඡඩ්ඩනං (මේ ඔහුව තෙවන වරට ඉවතදැමීමයි)

☞ ඉන්පසු ඇයට කීය ‘‘කාලි මේ නගරයේ පන්සියයක් කරත්ත අළුයම අවදිවී වෙළඳාම පිණිස යති, ඔබ මොහු ගෙනගොස් කරත්ත පාරේ නිදිකරවන්න, ගොණුන් හෝ මොහුව පාගා පොඩිකරති, කරත්ත රෝද හෝ සිඳලති, මොහුට වෙච්චදේ දැනගෙන එන්න’’ යැයි කීය. මේ ඔහුව තෙවන වරට ඉවතදැමීමයි.

• සා තං නෙත්වා චක්කමග්ගෙ නිපජ්ජාපෙසි. තදා සාකටිකජෙට්ඨකො පුරතො අහොසි. අථස්ස ගොණා තං ඨානං පත්වා ධුරං ඡඩ්ඩෙසුං, පුනප්පුනං ආරොපෙත්වා පාජියමානාපි පුරතො න ගච්ඡිංසු.

★ සා තං නෙත්වා (ඈ ඔහුව ගෙනගොස්) චක්කමග්ගෙ නිපජ්ජාපෙසි (කරත්තපාරේ නිදිකරවාලිය) තදා (එදා/ එකල) සාකටික-ජෙට්ඨකො (ප්‍රධාන ගැල්කරුවා) පුරතො අහොසි (ඉදිරියෙන් විය) [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුගේ) ගොණා තං ඨානං පත්වා (ගොන්නු ඒ තැනට පැමිණ) ධුරං ඡඩ්ඩෙසුං (ධුරය අතහැරියාහ/ ගමන නැවැත්වූහ) පුනප්පුනං ආරොපෙත්වා (නැව නැවත ඔසවා) පාජියමානා-පි (දක්වනකල-ත්) පුරතො න ගච්ඡිංසු (ඉදිරියට නො ගියාහ.)

☞ ඈ ඔහුව ගෙනගොස් කරත්තපාරේ නිදිකරවාලිය. එදා ප්‍රධාන ගැල්කරුවා ඉදිරියෙන් විය. ඉක්බිති ඔහුගේ ගොන්නු ඒ තැනට පැමිණ ගමන නැවැත්වූහ. නැව නැවත ඔසවා දක්වනකලත් ඉදිරියට නො ගියාහ.

• එවං තස්ස තෙහි සද්ධිං වායමන්තස්සෙව අරුණං උට්ඨහි. සො ''කිං නාමෙතං ගොණා කරිංසූ''ති මග්ගං ඔලොකෙන්තො දාරකං දිස්වා, ''භාරියං වත මෙ කම්ම''න්ති චින්තෙත්වා, ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති තුට්ඨමානසො තං ගෙහං නෙසි.

★ එවං (මෙසේ) තස්ස (ඔහු/ ගැල්කරු) තෙහි (ඔවුන්/ උන්) සද්ධිං (සමග) [වායමන්තස්ස+එව] වායමන්තස්සෙව (උත්සහකරද්දී ම) අරුණං උට්ඨහි (අරුණ නැග්ගේය/ අරුණ උදාවිය) සො (ඔහු) ''කිං නාමෙතං ගොණා කරිංසූ''ති (මොකක්ද මේ ගොන්නු කරන්නෙ යැයි) මග්ගං ඔලොකෙන්තො (පාරදෙස බලද්දී) දාරකං දිස්වා (දරුවා දැක) ''භාරියං වත මෙ කම්ම''න්ති (ඒකාන්තයෙන් මගේ වැඩේ දරුණුයි යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති (මට පුතෙක් ලැබුනේය යැයි) තුට්ඨ-මානසො (සතුටු සිතින්) තං ගෙහං නෙසි (ඔහුව ගෙදරට ගෙනගියේය)

☞ මෙසේ ගැල්කරු උන් සමග උත්සහකරද්දී ම අරුණ උදාවි. ඔහු ''මොකක්ද මේ ගොන්නු කරන්නෙ'' යැයි පාර දෙස බලද්දී දරුවා දැක ''ඒකාන්තයෙන් මගේ වැඩේ දරුණුයි'' යැයි සිතා ''මට පුතෙක් ලැබුනේය'' යැයි සතුටු සිතින් ඔහුව ගෙදරට ගෙනගියේය.

• කාළී ගන්ත්වා සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා තං පවත්තිං ආචික්ඛිත්වා, ''ගච්ඡ, නං පුන සහස්සං දත්වා ආනෙහී''ති වුත්තා තථා අකාසි. අථ නං සො ආහ

★ කාළී ගන්ත්වා (කාලි ගිහින්) සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා (සිටානන් විමසනලදුව) තං පවත්තිං (ඒ සිදුවිම/ ඒ පුවත) ආචික්ඛිත්වා (කියා) ''ගච්ඡ (යන්න) නං පුන (ඔහුව නැවත) සහස්සං දත්වා (දහසක් දී) ආනෙහී''ති (ගෙනඑන්න යැයි) වුත්තා (කියනලදුව) තථා අකාසි (එසේ කලාය) අථ නං (ඉක්බිති ඇයට) සො ආහ (ඔහු කීය)

☞ කාලි ගිහින්, සිටානන් විමසනලදුව ඒ සිදුවිම කියා ''යන්න, ඔහුව නැවත දහසක් දී ගෙනඑන්න'' යැයි කියනලදුව, එසේ කලාය. ඉක්බිති ඇයට ඔහු කීය.

• ''ඉදානි නං ආමකසුසානං නෙත්වා ගච්ඡන්තරෙ නිපජ්ජාපෙහි, තත්ථ සුනඛාදීහි වා ඛාදිතො, අමනුස්සෙහි වා පහටො මරිස්සති, මතාමතභාවඤ්චස්ස ජානිත්වාව ආගච්ඡෙය්‍යාසී''ති. ඉදං තං චතුත්ථවාරඡඩ්ඩනං

★ ''ඉදානි නං (දැන් මොහු) ආමකසුසානං (අමුසොහොනට) නෙත්වා (ගෙනගොස්) ගච්ඡන්තරෙ (ගස්ගොමු අතරේ) නිපජ්ජාපෙහි (නිදිකරවන්න) තත්ථ (එහිදී) [සුනඛා+ආදීහි] සුනඛාදීහි (බල්ලන් ආදීන් විසින්) වා ඛාදිතො (කනලදුව හෝ/ කෑමෙන් හෝ) අමනුස්සෙහි වා (අමුනුස්සයන් විසින් හෝ) පහටො මරිස්සති (පහරදී මැරෙන්නේය/ මැරෙයි) [මත+අමත-භාවං+ච+අස්ස] මතාමතභාවඤ්චස්ස (මැරුණු නොමුරුණු බවද ඔහුගේ) ජානිත්වාව ආගච්ඡෙය්‍යාසී''ති (දැනගෙන එන්න යැයි) ඉදං තං චතුත්ථවාරඡඩ්ඩනං (මේ ඔහුව සතරවන වරට ඉවතදැමීමයි)

☞ ''දැන් මොහු අමුසොහොනට ගෙනගොස්, ගස්ගොමු අතරේ නිදිකරවන්න, එහිදී බල්ලන් ආදීසතුන් විසින් කෑමෙන් හෝ අමුනුස්සයන් විසින් පහරදී හෝ මැරෙයි, ඔහුගේ මැරුණු නොමුරුණු බවද දැනගෙන එන්න'' යැයි කීය. මේ ඔහුව සතරවන වරට ඉවතදැමීමයි.

• සා තං නෙත්වා තත්ථ නිපජ්ජාපෙත්වා එකමන්තෙ අට්ඨාසි. තං සුනඛො වා කාකො වා අමනුස්සො වා උපසඞ්කමිතුං නාසක්ඛි. ''නනු වස්ස නෙව මාතා න පිතා න භාතිකාදීසු කොචි රක්ඛිතා නාම අත්ථි, කො තං රක්ඛතී''ති? සුනඛකාලෙ පච්චෙකබුද්ධෙ සිනෙහෙන පවත්තිතභුක්කරණමත්තමෙව තං රක්ඛති.

★ සා තං නෙත්වා (ඇය ඔහුව ගෙනගොස්) තත්ථ නිපජ්ජාපෙත්වා (එහි නිදිකරවා) එකමන්තෙ අට්ඨාසි (එක්පැත්තක/ පැත්තකටවී සිටියේය) තං (ඔහු වෙත) සුනඛො වා කාකො වා අමනුස්සො වා (බල්ලෙකුට හෝ කපුටෙකුට හෝ අමනුස්සයෙකුට හෝ) උපසඞ්කමිතුං නාසක්ඛි (ළංවීමට නොහැකිවිය) ''නනු [ච+අස්ස] වස්ස (නොවේද ඔහුගේ) නෙව මාතා (මව නොවේ) න පිතා (පියා නොව්) <u>න</u> [භාතිකා+ආදීසු] භාතිකාදීසු (සහෝදර ආදීන්ගෙන්) කොචි (කිසියම්) රක්ඛිතා නාම අත්ථි (රකින්නෙක් නම් <u>නැත</u>) කො තං රක්ඛතී''ති? (කව්ද ඔහුව රකින්නෙ ?) සුනඛකාලෙ (සුනකයෙක් වශවෙන් සිටි කාලයේ) පච්චෙකබුද්ධෙ සිනෙහෙන (පසේබුදුන් කෙරෙහි සෙනෙහසින්) [පවත්ති-තභුක්කරණ-මත්තං+එව] පවත්තිතභුක්කරණමත්තමෙව (පැවැත්වූ බිරීම් මාත්‍රය ම) තං රක්ඛති (ඔහුව රකියි)

☞ ඇය ඔහුව ගෙනගොස් එහි නිදිකරවා පැත්තකටවී සිටියේය. බල්ලෙකුට හෝ කපුටෙකුට හෝ අමනුස්සයෙකුට හෝ ළංවීමට නොහැකිවිය. ''ඔහුගේ මව හෝ පියා හෝ සහෝදර ආදීන්ගෙන් කිසිවෙක් හෝ ඔහුව නො රකින්නේ නොවේද, කව්ද ඔහුව රකින්නෙ ?'' සුනකයෙක් වශවෙන් සිටි කාලයේ පසේබුදුන් කෙරෙහි සෙනෙහසින් පැවැත්වූ බිරීම් මාත්‍රය ම ඔහුව රකියි.

• අථෙකො අජපාලකො අනෙකසහස්සා අජා ගොචරං නෙන්තො සුසානපස්සෙන ගච්ඡති. එකා අජී පණ්ණානි ඛාදමානා ගච්ඡන්තරං පවිට්ඨා දාරකං දිස්වා ජණ්ණුකෙහි ඨත්වා දාරකස්ස ථනං අදාසි, අජපාලකෙන ''හෙ හෙ''ති සද්දෙ කතෙපි න නික්ඛමි.

★ [අථ+එකො] අථෙකො (ඉක්බිති එක්) අජපාලකො (එළු පාලකයෙක්) අනෙක-සහස්සා අජා (නොයෙක් දහස්ගනන් එළුවන්) ගොචරං (ආහාර පිණිස/ තණ කැවීමට) නෙන්තො (ගෙනයමින්) සුසාන-පස්සෙන ගච්ඡති (සොහොන පැත්තෙන් යයි) එකා අජී (එක් එලිච්චියක්) පණ්ණානි ඛාදමානා (තණ කමින්) ගච්ඡන්තරං පවිට්ඨා (ගස්ගොමුව අතරට ඇතුලුවී) දාරකං දිස්වා (දරුවා දැක) ජණ්ණුකෙහි ඨත්වා (දණහිස්වලින් සිට) දාරකස්ස ථනං අදාසි (දරුවාට තනය දුන්නේය) අජපාලකෙන (එළු පාලකයා විසින්) ''හෙ හෙ''ති (හේ හේ යැයි) සද්දෙ කතෙ-පි (සද්ද කල-ත්) න නික්ඛමි (නොගියේය)

☞ ඉක්බිති එක් එළු පාලකයෙක් නොයෙක් දහස්ගනන් එළුවන් තණ කැවීමට ගෙනයමින් සොහොන පැත්තෙන් යයි. එක් එලිච්චියක් තණ කමින් ගස්ගොමුව අතරට ඇතුලුවී, දරුවා දැක දණහිස්වලින් සිට දරුවාට තනය දුන්නේය. එළු පාලකයා විසින් ''හේ හේ'' යැයි සද්ද කලත් නොගියේය.

• සො ''යට්ඨියා නං පහරිත්වා නීහරිස්සාමී''ති ගච්ඡන්තරං පවිට්ඨො ජණ්ණුකෙහි ඨත්වා දාරකං ඛීරං පායන්තිං අජීං දිස්වා දාරකෙ පුත්තසිනෙහං පටිලභිත්වා, ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති ආදාය පක්කාමි.

★ සො (ඔහු) ''යට්ඨියා (කෙවිටෙන්) නං පහරිත්වා (ඌට ගසා) නීහරිස්සාමී''ති (එලියට ගන්නෙමි යැයි) ගච්ඡන්තරං පවිට්ඨො (ගස්ගොමුව අතරට ඇතුලුව) ජණ්ණුකෙහි ඨත්වා (දණහිස්වලින් සිට) දාරකං ඛීරං පායන්තිං (දරුවාට කිරි පොවන) අජීං දිස්වා (එලිච්චි දැක)

දාරකෙ (දරුවා කෙරෙහි) පුත්තසිනෙහං පටිලභිත්වා (පුත්‍ර ස්නේහය ලැබ) ''පුත්තො මෙ ලද්ධො''ති (මට පුතෙක් ලැබුනේය යැයි) ආදාය පක්කාමි (ගෙන ගියේය)

☞ ඔහු ''කෙවිටටෙන් ගසා උෆ එලියට ගන්නෙමි'' යැයි ගස්ගොමුව අතරට ඇතුලුව දණහිස්වලින් සිට දරුවාට කිරි පොවන එලිච්චි දැක දරුවා කෙරෙහි පුත්‍ර ස්නේහය ලැබ ''මට පුතෙක් ලැබුනේය'' යැයි ගෙන ගියේය.

• කාළී ගන්ත්වා සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා තං පවත්තිං ආචික්ඛිත්වා, ''ගච්ඡ, තං පුන සහස්සං දත්වා ආනෙහී''ති වුත්තා තථා අකාසි. අථ නං ආහ

★ කාළී ගන්ත්වා (කාලි ගිහින්) සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා (සිටානන් විමසනලදුව) තං පවත්තිං (ඒ සිදුවිම/ ඒ පුවත) ආචික්ඛිත්වා (කියා) ''ගච්ඡ (යන්න) නං පුන (ඔහුව නැවත) සහස්සං දත්වා (දහසක් දී) ආනෙහී''ති (ගෙනඑන්න යැයි) වුත්තා (කියනලදුව) තථා අකාසි (එසේ කලාය) අථ නං (ඉක්බිති ඇයට) සො ආහ (ඔහු කීය)

☞ කාලි ගිහින්, සිටානන් විමසනලදුව ඒ සිදුවිම කියා ''යන්න, ඔහුව නැවත දහසක් දී ගෙනඑන්න'' යැයි කියනලදුව, එසේ කලාය. ඉක්බිති ඇයට ඔහු කීය.

• ''කාළි, ඉමං ආදාය චොරපපාතපබ්බතං අභිරුහිත්වා පපාතෙ ඛිප, පබ්බතකුච්ඡියං පටිහඤ්ඤමානො ඛණ්ඩාඛණ්ඩිකො හුත්වා භූමියං පතිස්සති, මතාමතභාවඤ්චස්ස ඤත්වාව ආගච්ඡෙය්‍යාසී''ති. සා තං තත්ථ නෙත්වා පබ්බතමත්ථකෙ යත්වා ඛිපි. ඉදං තං පඤ්චමවාරඡඩ්ඩනං.

★ ''කාළි, ඉමං ආදාය (කාලි මොහුව අරගෙන) චොරපපාතපබ්බතං (සොරු හෙලන පර්වතයට) අභිරුහිත්වා (නැග) පපාතෙ ඛිප (ප්‍රපාතයට/ පල්ලමට විසිකරන්න) පබ්බත-කුච්ඡියං (පර්වත කුසෙහි) පටිහඤ්ඤමානො (වැදෙමින්) ඛණ්ඩා-ඛණ්ඩිකො හුත්වා (කෑලි කෑලි වී) භූමියං පතිස්සති (පොළොවට වැටෙන්නේය/ වැටෙයි) [මත+අමත-භාවං+ච+අස්ස] මතාමතභාවඤ්චස්ස (මැරුණු නොමැරුණුබව ද ඔහුගේ) ඤත්වා-ව (දැනගෙන ම) ආගච්ඡෙය්‍යාසී''ති (එන්න යැයි) සා තං (ඇය ඔහුව) තත්ථ නෙත්වා (එහි ගෙනගොස්) පබ්බත-මත්ථකෙ යත්වා ඛිපි (පර්වත මුදුන් සිට විසිකලේය) ඉදං තං පඤ්චමවාරඡඩ්ඩනං (මේ ඔහුව පස්වන වරට ඉවතදැමීමයි)

☞ ''කාලි මොහුව අරගෙන සොරු හෙලන පර්වතයට නැග පල්ලමට විසිකරන්න, පර්වත කුසෙහි වැදෙමින් කෑලි කෑලි වී පොළොවට වැටෙයි, ඔහුගේ මැරුණු නොමැරුණුබව ද දැනගෙන ම එන්න'' යැයි කීය. ඇය ඔහුව එහි ගෙනගොස් පර්වත මුදුන් සිට විසිකලේය. මේ ඔහුව පස්වන වරට ඉවතදැමීමයි.

• තං ඛො පන පබ්බතකුච්ඡිං නිස්සාය මහාවෙළුගුම්බො පබ්බතානුසාරෙනෙව වඩ්ඪි, තස්ස මත්ථකං ඝනජාතො ජිඤ්ජුකගුම්බො අවත්ථරි. දාරකො පතන්තො කොජවකෙ විය තස්මිං පති. තං දිවසඤ්ච නළකාරපෙට්ඨකස්ස වෙළුබලි පත්තො හොති.

★ තං ඛො පන පබ්බතකුච්ඡිං (ඒ පර්වත කුස වනාහි) නිස්සාය (ඇසුරුකරගෙන) මහා-වෙළු-ගුම්බො (විශාල උණබට ගොමුවක්) [පබ්බත+අනුසාරෙන+එව] පබ්බතානුසාරෙනෙව (පර්වතය අනුවම) වඩ්ඪි (වැඩිනි) තස්ස මත්ථකං (එහි මුදුන) ඝන-ජාතො (ඝනව වැඩුනු) ජිඤ්ජුක-ගුම්බො (ඔලිඳවැල් ගොමුවක්) අවත්ථරි (වසාගෙන තිබුණි) දාරකො පතන්තො (දරුවා වැටෙමින්/ වැටෙන) කොජවකෙ විය (මෘදු පලසකට මෙන්) තස්මිං පති (එහි/ ඒමත

වැටුනි) තං [දිවසං+ච] දිවසඤ්ච (ඒ දවසේ ද) නළකාර-ජෙට්ඨකස්ස (බටකර්මාන්තයේ යෙදෙන ප්‍රධානියාගේ) වෙළුබලි (බට බලිය/ බට පූජාව) පත්තො හොති (පැමිණියේ වේ/ යෙදීතිබිණි)

☞ ඒ පර්වත කුස ඇසුරුකරගෙන විශාල උණබට ගොමුවක් පර්වතය අනුවම වැඩීතිබුනි. එහි මුදුන සනව වැඩුනු ඔලිඳවැල් ගොමුවකින් වසාගෙන තිබුණි. වැටෙන දරුවා මෘදු පලසකට මෙන් ඒමත වැටුනි. ඒ දවසේ ද බටකර්මාන්තයේ යෙදෙන ප්‍රධානියාගේ බට පූජාව යෙදීතිබිණි.

• සො පුත්තෙන සද්ධිං ගන්ත්වා තං වෙළුගුම්බං ඡින්දිතුං ආරභි. තස්මිං චලන්තෙ දාරකො සද්දමකාසි. සො ‘‘දාරකසද්දො වියා’’ති එකෙන පස්සෙන අභිරුහිත්වා තං දිස්වා, ‘‘පුත්තො මෙ ලද්ධො’’ති තුට්ඨචිත්තො ආදාය ගතො.

★ සො පුත්තෙන සද්ධිං ගන්ත්වා (ඔහු පුතා සමග ගිහින්) තං වෙළුගුම්බං (ඒ උණබට ගොමුව) ඡින්දිතුං ආරභි (කැපීමට පටන්ගත්තේය) තස්මිං චලන්තෙ (එය සෙලවෙන කල) දාරකො (දරුවා) [සද්දං+අකාසි] සද්දමකාසි (සද්දකලේය/ හැඬීය) සො (ඔහු) ‘‘දාරකසද්දො වියා’’ති (දරුවකුගේ සද්දයක් වගේ යැයි) එකෙන පස්සෙන (එක් පැත්තකින්) අභිරුහිත්වා (නැග) තං දිස්වා (ඔහුව/ දරුවාව දැක)‘‘පුත්තො මෙ ලද්ධො’’ති (මට පුතෙක් ලැබුන යැයි) තුට්ඨ-චිත්තො ආදාය ගතො (සතුටුසිතින් ගෙනයනලදී/ ගෙනගියේය)

☞ ඔහු පුතා සමග ගිහින් ඒ උණබට ගොමුව කැපීමට පටන්ගත්තේය. එය සෙලවෙන කල දරුවා හැඬීය. ඔහු ‘‘දරුවකුගේ සද්දයක් වගේ’’ යැයි එක් පැත්තකින් නැග දරුවාව දැක, ‘‘මට පුතෙක් ලැබුන’’ යැයි සතුටුසිතින් ගෙනගියේය.

• කාළී ගන්ත්වා සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා තං පවත්තිං ආචික්ඛිත්වා, ‘‘ගච්ඡ, තං පුන සහස්සං දත්වා ආනෙහී’’ති වුත්තා තථා අකාසි.

★ කාළී ගන්ත්වා (කාලි ගිහින්) සෙට්ඨිනා පුච්ඡිතා (සිටානන් විමසනලදුව) තං පවත්තිං (ඒ සිදුවිම/ ඒ පුවත) ආචික්ඛිත්වා (කියා) ‘‘ගච්ඡ (යන්න) නං පුන (ඔහුව නැවත) සහස්සං දත්වා (දහසක් දී) ආනෙහී’’ති (ගෙනඑන්න යැයි) වුත්තා (කියනලදුව) තථා අකාසි (එසේ කලාය)

☞ කාලි ගිහින්, සිටානන් විමසනලදුව ඒ සිදුවිම කියා ‘‘යන්න, ඔහුව නැවත දහසක් දී ගෙනඑන්න’’ යැයි කියනලදුව, එසේ කලාය.

• සෙට්ඨිනො ඉදඤ්චිදඤ්ච කරොන්තස්සෙව දාරකො වඩ්ඪිතො ‘‘සොසකො’’ත්වෙවස්ස නාමං අහොසි. සො සෙට්ඨිනො අක්ඛිම්හි කණ්ටකො විය ඛායි, උජුකං තං ඔලොකෙතුම්පි න විසහි.

★ සෙට්ඨිනො (සිටුතුමා) ඉදඤ්චිදඤ්ච (මේ මේ දේවල්/ විවිද දේවල්) [කරොන්තස්ස+එව] කරොන්තස්සෙව (කරද්දී ම) දාරකො වඩ්ඪිතො (දරුවා වැඩුනේය) ‘‘සොසකො’’ත්වෙවස්ස (සෝසක යැයි ම ඔහුට) නාමං අහොසි (නම් විය) සො සෙට්ඨිනො අක්ඛිම්හි (ඔහු සිටුතුමාගේ ඇස්වල) කණ්ටකො විය ඛායි (කටුවක් මෙන් විය) උජුකං තං (කෙලින් ඔහුව/ ඔහුදෙස) [ඔලොකෙතුං+අපි] ඔලොකෙතුම්පි (බැලිමටව-ත්) න විසහි (අසමත්විය)

☞ සිටුතුමා මේ මේ දේවල් කරද්දී ම දරුවා වැඩුනේය. ‘‘සෝසක’’ යැයි ම ඔහුට නම් විය. ඔහු සිටුතුමාගේ ඇස්වල කටුවක් මෙන් විය. සිටුතුමා කෙලින් ඔහුදෙස බැලිමටවත් අසමත්විය.

• අථස්ස මාරණූපායං චින්තෙන්තො අත්තනො සහායකස්ස කුම්භකාරස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා, ''කදා ත්වං ආවාපං ආලිම්පෙස්සසී''ති පුච්ඡිත්වා – ''ස්වෙ''ති වුත්තෙ, ''තෙන හි ඉදං සහස්සං ගහෙත්වා මම එකං කම්මං කරොහී''ති ආහ.

★ [අථ+අස්ස] අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුව/ නැවතත් ඔහුව) [මාරණ+උපායං] මාරණූපායං (මරණ උපායක්) චින්තෙන්තො (සිතමින්) අත්තනො (තමාගේ) සහායකස්ස කුම්භකාරස්ස (මිත්‍ර කුඹල්කරුගේ) සන්තිකං ගන්ත්වා (ලඟට ගිහින්) ''කදා ත්වං (කවදාද ඔබ) ආවාපං ආලිම්පෙස්සසී''ති (පෝරණුව බඳින්නේ යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා) ''ස්වෙ''ති වුත්තෙ (හෙට යැයි කීකල) ''තෙන හි (එසේනම්/ එහෙනම්) ඉදං සහස්සං ගහෙත්වා (මේ දහස ගෙන) මම එකං කම්මං (මගේ එක වැඩක්) කරොහී''ති ආහ (කරන්න යැයි කීය)

☞ නැවතත් ඔහුව මරණ උපායක් සිතමින් තමාගේ මිත්‍ර කුඹල්කරුගේ ලඟට ගිහින් ''කවදාද ඔබ පෝරණුව බඳින්නෙ'' යැයි අසා ''හෙට'' යැයි කීකල ''එහෙනම් මේ දහස ගෙන මගේ එක වැඩක් කරන්න'' යැයි කීය.

• ''කිං, සාමී''ති? ''එකො මෙ අවජාතපුත්තො අත්ථි, තං තව සන්තිකං පෙසෙස්සාමි, අථ නං ගහෙත්වා ගබ්භං පවෙසෙත්වා තිබ්බිණාය වාසියා ඛණ්ඩාඛණ්ඩිකං ඡින්දිත්වා චාටියං පක්ඛිපිත්වා ආවාපෙ පචෙය්‍යාසි, ඉදං තෙ සහස්සං සච්චකාරසදිසං.

★''කිං, සාමී''ති? (මොකක්ද ස්වාමීණි ?) ''එකො මෙ (මගේ එක්) අවජාත-පුත්තො අත්ථි (අවජාත පුතෙක් ඉන්නව) තං (ඔහුව) තව (ඔබ) සන්තිකං පෙසෙස්සාමි (ලඟට එවන්නෙමි/ එවන්නම්) අථ (එවිට) නං ගහෙත්වා (ඔහුව ගෙන) ගබ්භං පවෙසෙත්වා (කාඹරයට ඇලුකර) තිබ්බිණාය වාසියා (තියුණු වෑයෙන්) ඛණ්ඩාඛණ්ඩිකං (කෑලි කෑලිවලට) ඡින්දිත්වා (කපා) චාටියං පක්ඛිපිත්වා (වළඳට/ හැලියට දමා) ආවාපෙ පචෙය්‍යාසි (පෝරණුවේ දවන්න) ඉදං තෙ සහස්සං (මේ ඔබට දහස) සච්චකාර-සදිසං (ඇපයක්වගේ/ අත්තිකරම්ක් වගේ)

☞ ''මොකක්ද ස්වාමීණි ?'' ''මගේ එක අවජාත පුතෙක් ඉන්නව, ඔහුව ඔබ ලඟට එවන්නම්, එවිට ඔහුව ගෙන කාඹරයට ඇලුකර, තියුණු වෑයෙන් කෑලි කෑලිවලට කපා, හැලියට දමා පෝරණුවේ දවන්න, මේ දහස ඔබට අත්තිකරම්ක් වගේ,

• උත්තරිං පන තෙ කත්තබ්බයුත්තකං පච්ඡා කරිස්සාමී''ති. කුම්භකාරො ''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡි. සෙට්ඨී පුනදිවසෙ සොසකං පක්කොසිත්වා, ''භියෝ‍ා මයා කුම්භකාරො එකං කම්මං ආණත්තො, එහි, ත්වං තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා එවං වදෙහි

★ උත්තරිං පන තෙ (තවත් ඔබට) කත්තබ්බයුත්තකං (කලයුත්තක්) පච්ඡා කරිස්සාමී''ති (පසුව කරන්නෙමි/ පස්සෙ කරන්නන් යැයි) කුම්භකාරො (කුඹල්කරු) ''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡි (හොඳි යැයි පිළිගත්තේය) සෙට්ඨී පුනදිවසෙ (සිටුතුමා දෙවනදිනයේ/ ඊලඟදවසේ) සොසකං පක්කොසිත්වා (සෝසක කැඳවා) ''භියෝ‍ා මයා (ඊයේ මා විසින්/ මං) කුම්භකාරො (කුඹල්කරුව) එකං කම්මං (එක වැඩක) ආණත්තො (යෙදෙව්ව/ අණකෙරුවේය) එහි (එන්න) ත්වං (ඔබ) තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා (ඔහු ලඟට ගිහින්) එවං වදෙහි (මෙසේ/ මෙහෙම කියන්න)

☞ තවත් ඔබට කලයුත්තක් පස්සෙ කරන්නන්'' යැයි. කුඹල්කරු ''හොඳි'' යැයි පිළිගත්තේය. සිටුතුමා දෙවනදිනයේ සෝසක කැඳවා ''ඊයේ මං කුඹල්කරුට එක වැඩක් කිව්ව'' එන්න, ඔබ ඔහු ලඟට ගිහින් මෙහෙම කියන්න,

• ‘හියෝ‍ා කිර මෙ පිතරා ආණත්තං කම්මං නිප්ඵාදෙහී’’’ති පහිණි. සො ‘‘සාධූ’’ති අගමාසි. ඉදං තං ඡට්ඨමවාරඡඩ්ඩනං. තං තත්ථ ගච්ඡන්තං ඉතරො සෙට්ඨීනො පුත්තො දාරකෙහි සද්ධිං ගුළං කීළන්තො දිස්වා තං පක්කොසිත්වා, ‘‘කුහිං ගච්ඡසි භාතිකා’’ති පුච්ඡිත්වා ‘‘පිතු සාසනං ගහෙත්වා කුම්භකාරස්ස සන්තික’’න්ති වුත්තෙ

★ ‘හියෝ‍ා කිර මෙ පිතරා (ඊයේ මගේ පියා විසින්) ආණත්තං කම්මං (අණකෙරුව වැඩේ/ කිව්ව වැඩේ) නිප්ඵාදෙහී’’’ති (කරන්න යැයි) පහිණි (යැවීය) සො ‘‘සාධූ’’ති (ඔහු හොඳයි යැයි) අගමාසි (ගියේය) ඉදං තං ඡට්ඨමවාරඡඩ්ඩනං (මේ ඔහුව සයවන වරට ඉවතදැමීමයි) තං තත්ථ (ඔහු එහි) ගච්ඡන්තං (යන අතරේ) ඉතරො සෙට්ඨීනො පුත්තො (අනිත් සිටුතුමාගේ පුතා) දාරකෙහි සද්ධිං (ළමයින් සමග) ගුළං කීළන්තො (බෝල සෙල්ලම් කරන) දිස්වා (දැක) තං පක්කොසිත්වා (ඔහුව කැඳවා/ ඔහුට අඬගසා) ‘‘කුහිං ගච්ඡසි භාතිකා’’ති (කොහෙද යන්නෙ සොහොයුර යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා) ‘‘පිතු සාසනං ගහෙත්වා (පියාගේ පණිවිඩයක්/ හසුනක් ගෙන) කුම්භකාරස්ස (කුඹල්කරු) [සන්තිකං+ඉති] සන්තික’’න්ති (ලඟට යැයි) වුත්තෙ (කීකල)

☞ ඊයේ මගේ පියා විසින් කිව්ව වැඩේ කරන්න’’ යැයි කියා යැවීය. ඔහු ‘‘හොඳයි’’ යැයි කියා ගියේය. මේ ඔහුව සයවන වරට ඉවතදැමීමයි. ඔහු එහි යන අතරේ, ළමයින් සමග බෝල සෙල්ලම් කරන සිටුතුමාගේ අනිත් පුතා ඔහුව දැක, ඔහුට අඬගසා, ‘‘සොහොයුර, කොහෙද යන්නෙ’’ යැයි අසා, ‘‘පියාගේ පණිවිඩයක් ගෙන කුඹල්කරු ලඟට’’ යැයි කීකල,

• ‘‘අහං තත්ථ ගමිස්සාමි. ඉමෙ මං දාරකා බහුං ලක්ඛං ජිනිංසු, තං මෙ පටිජිනිත්වා දෙහී’’ති ආහ. ‘‘අහං පිතු භායාමී’’ති. ‘‘මා භායි, භාතික, අහං තං සාසනං හරිස්සාමි. බහූහි ජිතො, යාවාහං ආගච්ඡාමි, තාව මෙ ලක්ඛං පටිජිනා’’ති.

★ ‘‘අහං තත්ථ ගමිස්සාමි (මම එහි යන්නෙමි/ යන්නම්) ඉමෙ <u>මං</u> දාරකා (මේ ළමයි <u>**මාව**</u>) බහුං ලක්ඛං ජිනිංසු (බොහෝ/ ගොඩක් ලකුණුවලින් දිනූහ/ දිනුව) තං මෙ (එය මට) පටිජිනිත්වා (නැවත දිනා) දෙහී’’ති ආහ (දෙන්න යැයි කීය) ‘‘අහං පිතු භායාමී’’ති (මම පියාට බයයි) ‘‘මා භායි (බයවෙන්න එපා) භාතික (සොහොයුර) අහං තං සාසනං (මම ඒ හසුන/ පණිවිඩය) හරිස්සාමි (ගෙනයන්නෙමි/ ගෙනයන්නම්) බහූහි ජිතො (බොහොමයකින් දිනන්න/ ගොඩකින් දිනන්න) [මෙහි **“යාව”** හා **“තාව”** එක්වී **“තුරු”** යන අර්ථය දේ] [යාව+අහං] යාවාහං ආගච්ඡාමි, තාව (මම එනතුරු) මෙ ලක්ඛං (මගේ ලකුණු) පටිජිනා’’ති (නැවත දිනන්න)

☞ ‘‘මම එහි යන්නම්, මේ ළමයි මාව බොහෝ ලකුණුවලින් දිනුව, එය මට නැවත දිනා දෙන්න’’ යැයි කීය. ‘‘මම පියාට බයයි’’ ‘‘බයවෙන්න එපා, සොහොයුර, මම ඒ පණිවිඩය ගෙනයන්නම්, බොහොමයකින් දිනන්න, මම එනතුරු මගේ ලකුණු නැවත දිනන්න’’

• සොසකො කිර ගුළකීළාය ඡෙකො, තෙන නං එවං නිබන්ධි. සොපි තං ‘‘තෙන හි ගන්ත්වා කුම්භකාරං වදෙහි – ‘පිතරා කිර මෙ හියෝ‍ා එකං කම්මං ආණත්තං, තං නිප්ඵාදෙහී’’’ති වත්වා උයෝ‍ාජෙසි.

★ සොසකො කිර ගුළකීළාය ඡෙකො (සෝසක නම් බෝල ක්‍රීඩාවේ දක්ෂය) තෙන (එබැවින්) නං(ඔහුට) එවං නිබන්ධි (මෙසේ ඇවිටිලිකලේය/ පෙරැත්තකලේය) සො-පි (ඔහුද/ සෝසකත්) තං(ඔහුට) ‘‘තෙන හි (එහෙනම්) ගන්ත්වා (ගිහින්) කුම්භකාරං වදෙහි (කුඹල්කරුට කියන්න)

‘හියෝ කිර මෙ පිතරා (ඊයේ මගේ පියා විසින්) ආණත්තං කම්මං (අණකෙරුව වැඩේ/ කිව්ව වැඩේ) නිප්ඵාදෙහී’’’ති (කරන්න යැයි) වත්වා උයෝජෙසි (කියා යැවීය)

☞ සෝසක නම් බෝල ක්‍රීඩාවේ දක්ෂය, එබැවින් ඔහුට මෙසේ ඇවිටිලිකලේය. සෝසකත් ඔහුට ‘‘එහෙනම් ගිහින් කුඹල්කරුට කියන්න, ඊයේ මගේ පියා විසින් කිව්ව වැඩේ කරන්න’’ යැයි කියා යැවීය.

• සො තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා තථා අවච. අථ නං කුම්භකාරො සෙට්ඨිනා වුත්තනියාමෙනෙව මාරෙත්වා ආවාපෙ ඛිපි. සොසකොපි දිවසභාගං කීළිත්වා සායන්හසමයෙ ගෙහං ගන්ත්වා ‘‘කිං, තාත, න ගතොසී’’ති වුත්තෙ අත්තනො අගතකාරණඤ්ච කනිට්ඨස්ස ගතකාරණඤ්ච ආරොචෙසි.

★ සො(ඔහු) තස්ස(ඔහුගේ/ කුඹල්කරුගේ) සන්තිකං ගන්ත්වා (ලඟට ගිහින්) තථා අවච (එලෙස කීය) අථ(ඉක්බිති) නං(ඔහුව) කුම්භකාරො (කුඹල්කරු) සෙට්ඨිනා (සිටුතුමා විසින්) වුත්ත-නියාමෙනෙ-ව (කියූ ආකාරයට ම) මාරෙත්වා (මරා) ආවාපෙ ඛිපි (පෝරණුවට දැම්මේය) සොසකො-පි (සෝසක ත්) දිවසභාගං (දවල් කාලයේ) කීළිත්වා (ක්‍රීඩාකර/ සෙල්ලම්කර) සායන්හසමයෙ (සවස්වරුවේ) ගෙහං ගන්ත්වා (ගෙදරට ගිහින්) ‘‘කිං, තාත (මොකද පුතේ) න ගතොසී’’ති (නොගියේද/ ගියේ නැද්ද යැයි) වුත්තෙ (ඇසූකල) අත්තනො (තමා) [අගත-කාරණං+ච] අගතකාරණඤ්ච (නොගිය කාරණාව ද/ නොයෑමට හේතුවත්) කනිට්ඨස්ස (බාල සොහොයුරාගේ/ මල්ලිගේ) [ගත-කාරණං+ච] ගතකාරණඤ්ච (ගිය කාරණාව ද/ යැමට හේතුවත්) ආරොචෙසි (කීවේය)

☞ ඔහු කුඹල්කරුගේ ලඟට ගිහින් එලෙස කීය. ඉක්බිති කුඹල්කරු ඔහුව සිටුතුමා විසින් කියූ ආකාරයට ම මරා පෝරණුවට දැම්මේය. සෝසකත් දවල් කාලයේ ක්‍රීඩාකර සවස්වරුවේ ගෙදරට ගිහින් ‘‘මොකද පුතේ, ගියේ නැද්ද’’ යැයි ඇසූකල තමා නොයෑමට හේතුවත් මල්ලිගේ යැමට හේතුවත් කීවේය.

• තං සුත්වා සෙට්ඨී ‘‘අහං ඨී’’ති මහාවිරවං විරවිත්වා සකලසරීරෙ පක්කුථිතලොහිතො විය හුත්වා, ‘‘අම්භො, කුම්භකාර, මා මං නාසයි, මා මං නාසයී’’ති බාහා පග්ගය්හ කන්දන්තො තස්ස සන්තිකං අගමාසි.

★ තං සුත්වා සෙට්ඨී (එය අසා සිටුතුමා) ‘‘අහං ඨී’’ති (මට නින්දාවේවා යැයි) මහාවිරවං විරවිත්වා (මහඬින් කෑගසා) සකල-සරීරෙ (මුලු ඇඟේ/ මුලු සිරුරෙහි) පක්කුථිත-ලොහිතො (උණුවූ ලේඇත්තෙක්) විය හුත්වා (මෙන් වී) (ලේ උණුවී) ‘‘අම්භො, කුම්භකාර (අනේ කුඹල්කරුව) මා මං නාසයි (මාව විනාශකරන්න එපා) මා මං නාසයී’’ති (මාව විනාශකරන්න එපා යැයි) බාහා පග්ගය්හ (අත් ඔසවාගෙන) කන්දන්තො (හඬමින්) තස්ස සන්තිකං අගමාසි (ඔහු ලඟට ගියේය)

☞ එය අසා සිටුතුමා ‘‘මට නින්දාවේවා’’ යැයි මහඬින් කෑගසා, මුලු ඇඟේම ලේ උණුවී, ‘‘අනේ කුඹල්කරුව, මාව විනාශකරන්න එපා, මාව විනාශකරන්න එපා’’ යැයි අත් ඔසවාගෙන හඬමින් ඔහු ලඟට ගියේය.

• කුම්භකාරො තං තථා ආගච්ඡන්තං දිස්වා, ‘‘සාමි, මා සද්දං කරි, කම්මං තෙ නිප්ඵන්න’’න්ති ආහ. සො පබ්බතෙන විය මහන්තෙන සොකෙන අවත්ථටො හුත්වා අනප්පකං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙසි. යථා තං අප්පදුට්ඨස්ස පදුස්සමානො. තෙනාහ භගවා

★ කුම්භකාරො (කුඹල්කරු) තං (ඔහු) තථා(එසේ) ආගච්ඡන්තං (එන) දිස්වා (දැක), ''සාමි (ස්වාමීණි) මා සද්දං කරි (සද්දකරන්න එපා) කම්මං තෙ (ඔබේ වැඩේ/ කාර්යය) [නිප්ඵන්නං+ඉති] නිප්ඵන්න''න්ති (ඉෂ්ඨවිය / අවසන්විය යැයි) ආහ (කීය) සො (ඔහු) පබ්බතෙන විය මහන්තෙන (පර්වතයක් මෙන් මහත්වූ) සොකෙන (සෝකයෙන්) අවත්ථටො හුත්වා (යටවූවෙක් ව/ මැඩුනෙක්ව) අනප්පකං දොමනස්සං (අප්‍රමාණ දොම්නසක්/ දුක්ඛ දෝමනස්සයක්) පටිසංවෙදෙසි (වින්දේය) යථා තං (යම්සේ ඒ) අප්පදුට්ඨස්ස (ද්වේෂ නැත්තෙකුට/ නිවැරදිකෙනෙකුට) පදුස්සමානො (ද්වේෂකිරීමෙන්) [තෙන+ආහ] තෙනාහ භගවා (එබැවින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කීය/ දේශනාකලේය)

☞ කුඹල්කරු එසේ එන ඔහු දැක ''ස්වාමීණි, සද්දකරන්න එපා ඔබේ වැඩේ අවසන්විය'' යැයි කීය. ඔහු පර්වතයක් මෙන් මහත්වූ සෝකයෙන් යටවූවෙක් ව අප්‍රමාණ දුක්ඛ දෝමනස්සයක් වින්දේය. යම්සේ ඒ නිවැරදිකෙනෙකුට ද්වේෂකිරීමෙන්. එබැවින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනාකලේය.

''යො දණ්ඩෙන අදණ්ඩෙසු, අප්පදුට්ඨෙසු දුස්සති;
දසන්නමඤ්ඤතරං ඨානං, ඛිප්පමෙව නිගච්ඡති.

යො දණ්ඩෙන අදණ්ඩෙසු අප්පදුට්ඨෙසු දුස්සති, [සො] දසන්නමඤ්ඤතරං ඨානං ඛිප්පමෙව නිගච්ඡති.

★ යො (යමෙක්) දණ්ඩෙන (දඩුවමින්) අදණ්ඩෙසු අප්පදුට්ඨෙසු (හිංසාවක් නැති නිරපරාද අයකෙරෙහි) දුස්සති (කිපේද/ ද්වේෂකරයි ද) [සො (ඔහු)] [දසන්නං+අඤ්ඤතරං] දසන්නමඤ්ඤතරං ඨානං (කාරණා දහයකින් එකකට) [ඛිප්පං+එව] ඛිප්පමෙව නිගච්ඡති (වහාම පැමිණෙයි/ පත්වෙයි)

☞ යමෙක් දඩුවමින් හිංසාවක් නැති නිරපරාද අයකෙරෙහි ද්වේෂකරයි ද ඔහු මේ ජීවිතයේම දුක්දෙන කාරණා දහයකින් එකකට වහාම පත්වෙයි

වෙදනං ඵරුසං ජානිං, සරීරස්ස ච භෙදනං;
ගරුකං වාපි ආබාධං, චිත්තක්ඛෙපඤ්ච පාපුණෙ.

ඵරුසං වෙදනං ජානිං, සරීරස්ස ච භෙදනං,ගරුකං වාපි ආබාධං, චිත්තක්ඛෙපඤ්ච පාපුණෙ.

★ ඵරුසං වෙදනං (දරුණු රෝගවේදනා) ජානිං (ධනහානි) සරීරස්ස ච භෙදනං (ශරීරය බිඳියාම් ද) ගරුකං වාපි ආබාධං (දරුණු ආබාද ද) [චිත්තක්ඛෙපං+ච] චිත්තක්ඛෙපඤ්ච (සිතේ වික්සිප්තබවට ද/ පිස්සු රෝගයට ද) පාපුණෙ (පැමිණේ)

රාජතො වා උපසග්ගං, අබ්භක්ඛානඤ්ච දාරුණං;
පරික්ඛයඤ්ච ඤාතීනං, භොගානඤ්ච පභඞ්ගුරං.

රාජතො වා උපසග්ගං, අබ්භක්ඛානඤ්ච දාරුණං,පරික්ඛයඤ්ච ඤාතීනං, භොගානඤ්ච පභඞ්ගුරං.

★ රාජතො වා උපසග්ගං (රාජ බයට/ රාජුගෙන් වන හානියන්ට හෝ) [අබ්භක්ඛානං+ච] අබ්භක්ඛානඤ්ච දාරුණං (දරුණු චෝදනාවලට හෝ)

[පරික්ඛයං+ච] පරික්ඛයඤ්ච ඤාතීනං (ඤාතීන්ගෙන් පිරිහීයාමට හෝ) [භොගානං+ච] භොගානඤ්ච පභඞ්ගුරං (සම්පත්වල බිඳීයාමට /පිරිහීයාමට හෝ)

අථ වාස්ස අගාරානි, අග්ගි ඩහති පාවකො;
කායස්ස භෙදා දුප්පඤ්ඤො, නිරයං සොපපජ්ජති''ති.

අථ වාස්ස අගාරානි පාවකො අග්ගි ඩහති, දුප්පඤ්ඤො කායස්ස භෙදා නිරයං සොපපජ්ජති''ති.

★ අථ [වා+අස්ස] වාස්ස (නැතහොත් ඔහුගේ) අගාරානි (ගෙවල්) පාවකො අග්ගි ඩහති (ලැව්ගිනි හෝ දවයි) දුප්පඤ්ඤො (නුවණහීනයා) කායස්ස භෙදා (මරණයෙන් පසු) නිරයං සොපපජ්ජති''ති (නිරයෙහි උපදියි යැයි)

• එවං සන්තෙපි පුන නං සෙට්ඨී උජුකං ඔලොකෙතුං න සක්කොති. ''කින්ති නං මාරෙය්‍ය''න්ති චින්තෙන්තො, ''මම ගාමසතෙ ආයුත්තකස්ස සන්තිකං පෙසෙත්වා මාරෙස්සාමී''ති උපායං දිස්වා,

★ එවං සන්තෙපි (මෙසේ ඇතිකල්හි ද/ මෙසේ තිබුණත්) පුන නං (නැවත ඔහුව/ ඔහුදෙස) සෙට්ඨී (සිටුතුමා) උජුකං ඔලොකෙතුං (කෙලින් බැලීමට) න සක්කොති (නොහැකිවෙයි) ''කින්ති නං (කෙසේ ඔහුව) [මාරෙය්‍යං+ඉති] මාරෙය්‍ය''න්ති (මරන්නේද යැයි) චින්තෙන්තො (සිතමින්) ''මම ගාමසතෙ (මගේ ගම් සියයේ) ආයුත්තකස්ස සන්තිකං (ලේකම් ලඟට) පෙසෙත්වා (යවා) මාරෙස්සාමී''ති (මරන්නෙමි යැයි) උපායං දිස්වා (උපායක් දැක)

☞ මෙසේ තිබුණත් නැවත සිටුතුමා ඔහුදෙස කෙලින් නොබලයි. ''කෙසේ මොහුව මරන්නේද'' යැයි සිතමින් ''මගේ ගම් සියයේ ලේකම් ලඟට යවා මරන්නෙමි'' යැයි උපායක් දැක

• ''අයං මෙ අවජාතපුත්තො, ඉමං මාරෙත්වා වච්චකූපෙ ඛිපතු, එවං කතෙ අහං මාතුලස්ස කත්තබ්බයුත්තකං පච්ඡා ජානිස්සාමී''ති තස්ස පණ්ණං ලිඛිත්වා, ''තාත සොසක, අම්හාකං ගාමසතෙ ආයුත්තකො අත්ථි, ඉමං පණ්ණං හරිත්වා තස්ස දෙහී''ති වත්වා පණ්ණං තස්ස දුස්සන්තෙ බන්ධි. ඉදං තං සත්තමවාරඡඩ්ඩනං.

★ ''අයං මෙ (මේ මගේ) අවජාතපුත්තො (අවජාතක පුතෙක්) ඉමං මාරෙත්වා (මොහු මරා) වච්චකූපෙ ඛිපතු (වැසිකිලි වලට දමන්න) එවං කතෙ (මෙසේ කෙරුකල) අහං මාතුලස්ස (මම මාමාට) කත්තබ්බයුත්තකං (කලයුත්ත) පච්ඡා ජානිස්සාමී''ති (පසුව දැනගන්නෙමි/ කරන්නෙමි යැයි) තස්ස (ඔහුට/ ලේකම්ට) පණ්ණං ලිඛිත්වා (ලියමනක් ලියා) ''තාත සොසක (පුතේ සෝසක) අම්හාකං ගාමසතෙ (අපේ ගම් සියයේ) ආයුත්තකො අත්ථි (කලමනාකරුවෙක්/ ලේකම්කෙනෙක් ඇත/ ඉන්නව) ඉමං පණ්ණං හරිත්වා (මේ ලියුම ගෙනගිහි) තස්ස දෙහී''ති (ඔහුට දෙන් යැයි) වත්වා (කියා) පණ්ණං (ලිවිම) තස්ස [දුස්ස+අන්තෙ] දුස්සන්තෙ බන්ධි (ඔහුගේ සලුව කෙලවර බැන්දේය) ඉදං තං සත්තමවාරඡඩ්ඩනං (මේ ඔහුව සත්වන වරට ඉවතදැමීමයි)

☞ ''මේ මගේ අවජාතක පුතෙක්, මොහු මරා වැසිකිලි වලට දමන්න, මෙසේ කෙරුකල මම මාමාට කලයුත්ත පසුව කරන්නෙමි'' යැයි ලේකම්ට ලියමනක් ලියා ''පුතේ සෝසක, අපේ

ගම් සියයේ ලේකම්කෙනෙක් ඉන්නව, මේ ලියුම ගෙනගිහින් ඔහුට දෙන්'' යැයි කියා, ලිව්ම ඔහුගේ සලුව කෙලවර බැන්දේය. මේ ඔහුව සත්වන වරට ඉවතදැමීමයි.

• සො පන අක්ඛරසමයං න ජානාති. දහරකාලතො පට්ඨාය හි නං මාරාපෙන්තොව සෙට්ඨී මාරෙතුං නාසක්ඛි, කිං අක්ඛරසමයං සික්ඛාපෙස්සති? ඉති සො අත්තනො මාරාපනපණ්ණමෙව දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා නික්ඛමන්තො ආහ

★ සො පන අක්ඛරසමයං (ඔහු වනාහි අකුරු ශාස්ත්‍රය) න ජානාති (නො දනියි) දහරකාලතො පට්ඨාය හි (ළමාකාලයේ පටන් වනාහි) නං (ඔහුව) මාරාපෙන්තො-ව (මරවමින් ම/ මැරීමට උත්සහකරන ම) සෙට්ඨී මාරෙතුං නාසක්ඛි (සිටුතුමාට මැරීමට නො හැකිවිය) කිං අක්ඛරසමයං (මොන අකුරු ශාස්ත්‍රයක්) සික්ඛාපෙස්සති? (උගන්වන්නේද?/ ඉගැන්වීමක්ද?) ඉති සො (මෙසේ ඔහු) අත්තනො (තමාව) [මාරාපන-පණ්ණං+එව] මාරාපනපණ්ණමෙව (මරවන ලියමන ම) දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා (සලුව කෙලවර බැඳගෙන) නික්ඛමන්තො ආහ (නික්මෙනගමන් කීය)

☞ ඔහු වනාහි අකුරු ශාස්ත්‍රය නො දනියි. ළමාකාලයේ පටන් ඔහුව මැරීමට ම උත්සහකරන සිටුතුමාට මැරීමට නො හැකිවිය. මොන අකුරු ශාස්ත්‍ර ඉගැන්වීමක්ද? මෙසේ ඔහු තමාව ම මරවන ලියමන සලුව කෙලවර බැඳගෙන නික්මෙනගමන් කීය.

• ''පාථෙය්‍යං මෙ, තාත, නත්ථී''ති. ''පාථෙය්‍යෙන තෙ කම්මං නත්ථී, අන්තරාමග්ගෙ 'අසුකගාමෙ නාම මමසහායකො සෙට්ඨී අත්ථී, තස්ස ඝරෙ පාතරාසං කත්වා පුරතො ගච්ඡාහී'''ති.

★ ''පාථෙය්‍යං මෙ (මගවියදම් මට) තාත, නත්ථී''ති (තාත්තෙ නැන/නෑ යැයි) ''පාථෙය්‍යෙන (මගවියදම් වලින්) තෙ කම්මං නත්ථී (ඔබට වැඩක් නෑ) අන්තරාමග්ගෙ (අතරමග) 'අසුක-ගාමෙ නාම (අසවල් ගමෙහි නම්) මම සහායකො (මගේ මිත්‍ර) සෙට්ඨී අත්ථී (සිටුතුමා ඇත/ ඉන්නව) තස්ස ඝරෙ (ඔහුගේ ගෙදර) පාතරාසං කත්වා (උදෑසන ආහාරගෙන) පුරතො ගච්ඡාහී'''ති (ඉදිරියට යන්න)

☞ ''තාත්තෙ, මට මගවියදම් නෑ'' ''මගවියදම් වලින් ඔබට වැඩක් නෑ, අතරමග අසවල් නමඇති ගමෙහි, මගේ මිත්‍ර සිටුතුමා ඉන්නව, ඔහුගේ ගෙදර උදෑසන ආහාරගෙන ඉදිරියට යන්න''

• සො ''සාධූ''ති පිතරං වන්දිත්වා නික්ඛන්තො තං ගාමං පත්වා සෙට්ඨිස්ස ඝරං පුච්ඡිත්වා ගන්ත්වා සෙට්ඨිජායං පස්සි. ''ත්වං කුතො ආගතොසී''ති ච වුත්තෙ, ''අන්තොනගරතො''ති ආහ.

★ සො ''සාධූ''ති (ඔහු හොඳයි යැයි) පිතරං වන්දිත්වා (පියාට වැඳ) නික්ඛන්තො (පිටත්වයන අතරේ) තං ගාමං පත්වා (ඒ ගමට පැමිණ) සෙට්ඨිස්ස ඝරං පුච්ඡිත්වා (සිටුතුමාගේ ගෙදර අසා) ගන්ත්වා (ගිහින්) සෙට්ඨිජායං පස්සි (සිටුබිරිඳ දුටුවේය/ හමුවිය) ''ත්වං කුතො ආගතොසී''ති (ඔබ කොහිසිට එන්නේද යැයි) වුත්තෙ (ඇසූකල) ''අන්තො-නගරතො''ති ආහ (ඇතුල් නගරයෙන් යැයි කීය)

☞ ඔහු ''හොඳයි'' යැයි පියාට වැඳ පිටත්වයන අතරේ ඒ ගමට පැමිණ සිටුතුමාගේ ගෙදර අසා ගිහින් සිටුබිරිඳ හමුවිය. ''ඔබ කොහිසිට එන්නේද?'' යැයි ඇසූකල ''ඇතුල් නගරයෙන්'' යැයි කීය

• ''කස්ස පුත්තොසී''ති? ''තුම්හාකං සහායකසෙට්ඨිනො, අම්මා''ති. ''ත්වංසි සොසකො නාමා''ති? ''ආම, අම්මා''ති. තස්සා සහ දස්සනෙනෙව තස්මිං පුත්තසිනෙහො උප්පජ්ජි.

★ ''කස්ස පුත්තොසී''ති? (කාගෙ පුතෙක්ද ?) ''තුම්හාකං සහායක-සෙට්ඨිනො අම්මා''ති (නුඹලාගේ මිත්‍ර සිටුතුමාගේ අම්මෙ) ''[ත්වං+අසි] ත්වංසි (ඔබ වෙයිද) සොසකො නාමා''ති? (සෝසක නම්) (ඔබේ නම සෝසක ද?) ''ආම, අම්මා''ති (ඔව් අම්මෙ) තස්සා (ඇයට) සහ [දස්සනෙන+එව] දස්සනෙනෙව (දැකීමත් සමග ම) තස්මිං (ඔහු කෙරෙහි) පුත්තසිනෙහො උප්පජ්ජි (පුත්‍ර ස්නේහය උපන්නේය/ දරු සෙනෙහස උපන්නේය)

☞ ''කාගෙ පුතෙක්ද ?'' ''නුඹලාගේ මිත්‍ර සිටුතුමාගේ, අම්මෙ'' ''ඔබේ නම සෝසක ද?'' ''ඔව් අම්මෙ'' ඇයට දැකීමත් සමග ම ඔහු කෙරෙහි දරු සෙනෙහස උපන්නේය.

• සෙට්ඨිනො පනෙකා ධීතා අත්ථි පන්නරසසොළසවස්සුද්දෙසිකා අභිරූපා පාසාදිකා, තං රක්ඛිතුං එකමෙව පෙසනකාරිකං දාසිං දත්වා සත්තභූමිකස්ස පාසාදස්ස උපරිමතලෙ සිරිගබ්භෙ වසාපෙන්ති.

★ සෙට්ඨිනො [පන+එකා] පනෙකා (සිටුතුමාට වනිහි එක්) ධීතා අත්ථි (දුවක් ඇත) [පන්නරස-සොළස-වස්ස+උද්දෙසිකා] පන්නරසසොළසවස්සුද්දෙසිකා (වයසින් පහලොව දාසය හැවිරිදි වියේය) අභිරූපා පාසාදිකා (මනා රූ ඇති ප්‍රසාදජනක තැනැත්තියකි) තං රක්ඛිතුං (ඇව රැකීමට) [එකං+එව] එකමෙව (එකම) පෙසනකාරිකං (මෙහෙකාර) දාසිං දත්වා (දාසියක් දී) සත්ත-භූමිකස්ස පාසාදස්ස (සත්මහල් ප්‍රාසාදයේ) උපරිම-තලෙ (ඉහලම තලයේ/ උඩම තට්ටුවේ) සිරිගබ්භෙ වසාපෙන්ති (නිදන කාඹරයක වාසයකරවති)

☞ සිටුතුමාට වනිහි එක් දුවක් ඇත. ඇය වයසින් පහලොව දාසය හැවිරිදි වියේය මනා රූ ඇති ප්‍රසාදජනක තැනැත්තියකි. ඇව රැකීමට එකම මෙහෙකාර දාසියක් දී සත්මහල් ප්‍රාසාදයේ උඩම තට්ටුවේ නිදන කාඹරයක වාසයකරවති.

• සෙට්ඨිධීතා තස්මිං ඛණෙ තං දාසිං අන්තරාපණං පෙසෙසි. අථ නං සෙට්ඨිජායා දිස්වා, ''කුහිං ගච්ඡසී''ති පුච්ඡිත්වා, ''අය්‍යධීතාය පෙසනෙනා''ති වුත්තෙ ''ඉතො තාව එහි, තිට්ඨතු පෙසනං, පුත්තස්ස මෙ පීඨකං අත්ථරිත්වා පාදෙ ධොවිත්වා තෙලං මක්ඛිත්වා සයනං අත්ථරිත්වා දෙහි, පච්ඡා පෙසනං කරිස්සසී''ති ආහ. සා තථා අකාසි.

★ සෙට්ඨි-ධීතා (සිටුදුව) තස්මිං ඛණෙ (ඒ මොහොතේ/ ඒ වෙලාවේ) තං දාසිං (ඒ දාසිය) අන්තරාපණං පෙසෙසි (කඩයට යැවිය) අථ (එවිට) නං (ඇයව) සෙට්ඨිජායා දිස්වා (සිටුබිරිඳ දැක) ''කුහිං ගච්ඡසී''ති පුච්ඡිත්වා (කොහෙ යන්නේද යැයි අසා) ''අය්‍යධීතාය පෙසනෙනා''ති වුත්තෙ (ස්වාමිදුව විසින් යවනලද්දේය යැයි කීකල) ''ඉතො තාව එහි (මෙහෙ පළමුකොට එන්න) තිට්ඨතු පෙසනං (යැවීම තිබේවා/ ඒ වැඩේ තිබේවා) පුත්තස්ස මෙ (මගේ පුතාට) පීඨකං අත්ථරිත්වා (පුටුවක් සූදානම්කර) පාදෙ ධොවිත්වා (පාද දොවා) තෙලං මක්ඛිත්වා (තෙල් ගා) සයනං අත්ථරිත්වා දෙහි (ඇඳක් සූදානම්කර දෙන්න) පච්ඡා (පසුව/ පස්සෙ) පෙසනං කරිස්සසී''ති ආහ (යවපු වැඩේ කරන්න යැයි කීය) සා තථා අකාසි (ඈ එසේ කලාය)

☞ සිටුදුව ඒ වෙලාවේ ඒ දාසිය කඩයට යැවිය. එවිට ඇයව සිටුබිරිඳ දැක ''කොහෙ යන්නේද?'' යැයි අසා ''ස්වාමිදුව විසින් වැඩකට යවනලද්දේය'' යැයි කීකල

‘‘ඉස්සෙල්ල මෙහෙ එන්න, ඒ වැඩේ තිබෙවා, මගේ පුතාට පුටුවක් සූදානම්කර පාද දොවා තෙල් ගා ඇඳක් සූදානම්කර දෙන්න, පස්සෙ යවපු වැඩේ කරන්න’’ යැයි කීය. ඈ එසේ කලාය.

• අථ නං චිරෙනාගතං සෙට්ඨිධීතා සන්තජ්ජෙසි. අථ නං සා ආහ – ‘‘මා මෙ කුජ්ඣි, සෙට්ඨිපුත්තො සොසකො ආගතො, තස්ස ඉදඤ්චිදඤ්ච කත්වා තත්ථ ගන්ත්වා ආගතාම්හී’’ති. සෙට්ඨිධීතාය ‘‘සෙට්ඨිපුත්තො සොසකො’’ති නාමං සුත්වාව පෙමං ඡවියාදීනි ඡින්දිත්වා අට්ඨිමිඤ්ජං ආහච්ච ඨිතං.

★ අථ (ඉක්බිති) නං (ඇයට) [චිරෙන+ආගතං] චිරෙනාගතං (කල්ගතවි ආව/ පරක්කුවී ආව) සෙට්ඨිධීතා සන්තජ්ජෙසි (සිටුදුව තර්ජනය කලාය) අථ (එවිට) නං(ඇයට/ සිටුදුවට) සා(ඇය/ දාසිය) ආහ (කීය) ‘‘මා මෙ කුජ්ඣි (මට කිපෙන්න එපා/ මාත්එක්ක තරහවෙන්න එපා) සෙට්ඨිපුත්තො සොසකො ආගතො (සිටුපුත්‍ර සෝසක ආව) තස්ස (ඔහුට) ඉදඤ්චිදඤ්ච කත්වා (මේ මේ දේවල් කර) තත්ථ ගන්ත්වා (එහි ගොස්) [ආගතාම්හ+ඉති] ආගතාම්හී’’ති (ආවෙමි යැයි) සෙට්ඨිධීතාය (සිටුදුව විසින්) ‘‘සෙට්ඨිපුත්තො සොසකො’’ති (සිටුපුත් සෝසක යැයි) නාමං සුත්වා-ව (නම ඇසීමෙන් ම) පෙමං (ප්‍රේමය) [ඡවියා+ආදීනි] ඡවියාදීනි ඡින්දිත්වා (සිවි ආදිය සිඳගෙන) අට්ඨිමිඤ්ජං ආහච්ච ඨිතං (ඇටමිදුලුවල වැදී සිටියේය)

☞ ඉක්බිති පරක්කුවී ආව ඇයට සිටුදුව තර්ජනය කලාය. එවිට දාසිය සිටුදුවට කීය ‘‘මාත්එක්ක තරහවෙන්න එපා, සිටුපුත්‍ර සෝසක ආව, ඔහුට මේ මේ දේවල් කර, එහි ගොස් ආවෙමි’’ යැයි. සිටුදුව විසින් ‘‘සිටුපුත් සෝසක යැයි’’ නම ඇසීමෙන් ම ප්‍රේමය සිවි ආදිය සිඳගෙන ඇටමිදුලුවල වැදී සිටියේය.

• කොතූහලකාලස්මිඤ්හි සා තස්ස පජාපතී හුත්වා නාළිකොදනං පච්චෙකබුද්ධස්ස අදාසි, තස්සානුභාවෙනාගන්ත්වා ඉමස්මිං සෙට්ඨිකුලෙ නිබ්බත්තා. ඉති තං සො පුබ්බසිනෙහො අවත්ථරිත්වා ගණ්හි. තෙනාහ භගවා

★ [කොතූහල-කාලස්මිං+හි] කොතූහලකාලස්මිඤ්හි (කොතූහලික කාලයේ දී) සා තස්ස (ඇය ඔහුගේ) පජාපතී හුත්වා (බිරිඳ ව) [නාළික+ඔදනං] නාළිකොදනං (නැලියක බත්) පච්චෙකබුද්ධස්ස අදාසි (පසේබුදුන්ට දුන්නේය) [තස්ස+ආනුභාවෙන+ආගන්ත්වා] තස්සානුභාවෙනාගන්ත්වා (එහි ආනුභාවයෙන් පැමිණ) ඉමස්මිං සෙට්ඨිකුලෙ (මේ සිටුකුලයෙහි/ මේ සිටුගෙදර) නිබ්බත්තා (උපන්නාය) ඉති තං (මෙසේ ඇයව) සො පුබ්බ-සිනෙහො (ඒ පෙර සෙනෙහස) අවත්ථරිත්වා ගණ්හි (වසාගෙන ගත්තේය) [තෙන+ආහ] තෙනාහ භගවා (එබැවින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිය/ දේශනාකලේය)

☞ කොතූහලික කාලයේ දී ඇය ඔහුගේ බිරිඳ ව නැලියක බත් පසේබුදුන්ට දුන්නේය. එහි ආනුභාවයෙන් පැමිණ මේ සිටුගෙදර උපන්නාය. මෙසේ ඒ පෙර සෙනෙහස ඇයව වසාගෙන ගත්තේය. එබැවින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනාකලේය.

‘‘පුබ්බෙව සන්නිවාසෙන, පච්චුප්පන්නහිතෙන වා;
එවං තං ජායතෙ පෙමං, උප්පලංව යථොදකෙ’’ති.

පුබ්බෙව සන්නිවාසෙන, පච්චුප්පන්නහිතෙන වා එවං තං පෙමං ජායතෙ, යථොදකෙ උප්පලංව.

★ පුබ්බෙ-ව සන්නිවාසෙන (පෙර එක්ව වාසයකිරීමෙන් හෝ) පච්චුප්පන්න-හිතෙන වා (වර්ථමාන හිතවත්බවින් හෝ) එවං (මෙසේ) තං පෙමං ජායතෙ (ඒ ප්‍රේමය උපදියි) [යථ+උදකෙ+ඉති] යථොදකෙ''ති (යම්සේ දියෙහි) උප්පලං-ව (මානෙල් මලක් මෙන්)

• තස්සත්ථො – භික්ඛවෙ, පෙමං නාමෙතං ද්වීහි කාරණෙහි ජායති, පුරිමභවෙ මාතා වා පිතා වා පුත්තො වා ධිතා වා භාතා වා භගිනී වා පති වා භරියා වා සහායො වා මිත්තො වා හුත්වා යො යෙන සද්ධිං එකට්ඨානෙ වුත්ථපුබ්බො, තස්ස ඉමිනා **පුබ්බෙව සන්නිවාසෙන** භවන්තරෙපි අනුබන්ධන්තො සො සිනෙහො න විජහති.

★ [තස්ස+අත්ථො] තස්සත්ථො (එහි අර්ථය) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) පෙමං [නාම+එතං] නාමෙතං (මේ ප්‍රේමය නම්) ද්වීහි කාරණෙහි ජායති (කරුණු දෙකක් නිසා උපදියි/ ඇතිවෙයි) පුරිම-භවෙ (පෙර බවයෙහි/ පෙර ජීවිතවල) මාතා වා පිතා වා (මව හෝ පියා හෝ) පුත්තො වා ධිතා වා (පුතා හෝ දුව හෝ) භාතා වා භගිනී වා (සොහොයුරා හෝ සොහොයුරිය හෝ) පති වා භරියා වා (ස්වාමියා හෝ බිරිඳ හෝ) සහායො වා මිත්තො වා හුත්වා (සහයකයා හෝ මිත්‍රයා හෝ වී) යො යෙන සද්ධිං (යමෙක් යමෙක් සමග) [එක+ඨානෙ] එකට්ඨානෙ (එක තැන) වුත්ථ-පුබ්බො (පෙර විසුවේ ද) තස්ස ඉමිනා (ඔහුගේ මේ) **පුබ්බෙව සන්නිවාසෙන** (පෙර එක්ව වාසයකිරීමෙන්) භවන්තරෙ-පි (භවගමනෙහි ද) අනුබන්ධන්තො (ලුහුබඳිමින්/ පසුපස එමින්) සො සිනෙහො (ඒ සෙනෙහස) න විජහති (අත්නොහරී)

☞ එහි අර්ථය - මහණෙනි! මේ ප්‍රේමය නම් කරුණු දෙකක් නිසා උපදියි. පෙර ජීවිතවල මව හෝ පියා හෝ පුතා හෝ දුව හෝ සොහොයුරා හෝ සොහොයුරිය හෝ ස්වාමියා හෝ බිරිඳ හෝ සහයකයා හෝ මිත්‍රයා හෝ වී, යමෙක් යමෙක් සමග එක තැන පෙර විසුවේ ද, ඔහුගේ මේ පෙර එක්ව වාසයකිරීමෙන්, භවගමනෙහි ද ඒ සෙනෙහස පසුපස එමින් ඔහුව අත්නොහරී.

• ඉමස්මිං අත්තභාවෙ කතෙන **පච්චුප්පන්නහිතෙන වා එවං තං ජායතෙ පෙමං,** ඉමෙහි ද්වීහි කාරණෙහි පෙමං නාම ජායති. යථා කිං? උප්පලංව **යථොදකෙ**ති. උප්පලඤ්ච සෙසං ජලජපුප්ඵඤ්ච යථා උදකෙ ජායමානං ද්වෙ කාරණානි නිස්සාය ජායති උදකඤ්චෙව කලලඤ්ච, තථා එතෙහි ද්වීහි කාරණෙහි පෙමං ජායති.

★ ඉමස්මිං අත්තභාවෙ (මේ ආත්මභාවයේ/ මේ ජීවිතයේ) කතෙන (කරනලද) **පච්චුප්පන්න-හිතෙන වා (**වර්ථමාන හිතවත්බවින් හෝ**) එවං තං ජායතෙ පෙමං (**මෙසේ ඒ ප්‍රේමය උපදියි**),** ඉමෙහි ද්වීහි කාරණෙහි (මේ කරුණු දෙකින්) පෙමං නාම ජායති (ප්‍රේමය නම් උපදියි) යථා කිං? (මොනව වගේද?/ කොහොමද කියනවනම්?) උප්පලංව **යථොදකෙ**ති (දියෙහි උපුල්මල් මෙන්) [උප්පලං+ච] උප්පලඤ්ච (මානෙල් මල ද) සෙසං (අනිත්/ ඉතිරි) [ජලජ-පුප්ඵං+ච] ජලජපුප්ඵඤ්ච (දියෙහි උපන් මල් ද) යථා උදකෙ (යම්සේ දියෙහි) ජායමානං (උපදින/ හටගන්නා) ද්වෙ කාරණානි නිස්සාය ජායති (කරුණු දෙකක් නිසා උපදිති) [උදකං+ච+එව] උදකඤ්චෙව (ජලය මෙන් ම) [කලලං+ච] කලලඤ්ච (මඩ ද) තථා (එලෙසම) එතෙහි (අර/ මේ) ද්වීහි කාරණෙහි (කරුණු දෙකින්) පෙමං ජායති (ප්‍රේමය උපදියි)

☞ මේ ජීවිතයේ කරනලද වර්ථමාන හිතවත්බවින් හෝ මෙසේ ඒ ප්‍රේමය උපදියි. මේ කරුණු දෙකින් ප්‍රේමය නම් උපදියි. කොහොමද කියනවනම්? දියෙහි උපුල්මල් මෙන්ය. යම්සේ දියෙහි හටගන්නා මානෙල් මල ද අනිත් දියෙහි උපන් මල් ද කරුණු දෙකක් නිසා උපදිති. එනම් ජලය හා මඩ නිසා. එලෙසම මේ කරුණු දෙකින් ප්‍රේමය උපදියි.

• අථ නං පුච්ඡි – ''කුහිං සො, අම්මා''ති? ''සයනෙ නිපන්නො නිද්දායති''ති. ''අත්ථි පනස්ස හත්ථෙ කිඤ්චී''ති? ''දුස්සන්තෙ පණ්ණං අත්ථී''ති.

★ අථ නං පුච්ඡි (එවිට ඇය ඇසීය) ''කුහිං සො, අම්මා''ති? (අම්මෙ ඔහු කොහෙද?) ''සයනෙ නිපන්නො නිද්දායතී''ති (ඇඳෙහි වැතිර නිදයි) ''අත්ථි [පන+අස්ස] පනස්ස (තියෙනවද ඔහුගේ) හත්ථෙ කිඤ්චී''ති? (අතේ කිසිවක්) ''දුස්සන්තෙ පණ්ණං අත්ථී''ති (සලුවේ කෙලවර ලියුමක් තියෙනව)

☞ එවිට ඇය ඇසීය "අම්මෙ ඔහු කොහෙද?" "ඇඳෙහි වැතිර නිදයි" "ඔහුගේ අතේ කිසිවක් තියෙනවද" "ඉනෙහි ලියුමක් තියෙනව"

• සා ''කිං පණ්ණං නු ඛො එත''න්ති තස්මිං නිද්දායන්තෙ මාතාපිතූනං අඤ්ඤවිහිතතාය අපස්සන්තානං ඔතරිත්වා සමීපං ගන්ත්වා තං පණ්ණං මොචෙත්වා ආදාය අත්තනො ගබ්භං පවිසිත්වා ද්වාරං පිධාය වාතපානං විවරිත්වා අක්ඛරසමයෙ කුසලතාය පණ්ණං වාචෙත්වා,

★ සා (ඇය) ''කිං පණ්ණං නු ඛො එත''න්ති [එතං+ඉති] (මොනවගේ ලියුමක්ද එක යැයි) තස්මිං නිද්දායන්තෙ (ඔහු නිදන අතරේ) මාතාපිතූනං (මව්පියන්ට) අඤ්ඤවිහිතතාය (අවදානයක් නැති) අපස්සන්තානං (නොපෙනෙමින්) ඔතරිත්වා (බැස) සමීපං ගන්ත්වා (සමීපයට ගිහින්) තං පණ්ණං (ඒ ලියුම) මොචෙත්වා ආදාය (මුදා අරගෙන) අත්තනො ගබ්භං පවිසිත්වා (තමාගේ කාඹරයට ඇතුලුව) ද්වාරං පිධාය (දොර වසා) වාතපානං විවරිත්වා (ජනේල ඇර) අක්ඛරසමයෙ කුසලතාය (අකුරු ශාස්ත්‍රයේ දක්ෂ බැවින්) පණ්ණං වාචෙත්වා (ලියුම කියවා)

☞ ඇය "එක මොනවගේ ලියුමක්ද" යැයි සිතා, ඔහු නිදන අතරේ, අවදානයක් නැති මව්පියන්ට නොපෙනෙමින්, බැස සමීපයට ගිහින් ඒ ලියුම මුදා අරගෙන තමාගේ කාඹරයට ඇතුලුව දොර වසා ජනේල ඇර අකුරු ශාස්ත්‍රයේ දක්ෂ බැවින් ලියුම කියවා,

• ''අහො වත බාලො, අත්තනො මරණපණ්ණං දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා විචරති, සචෙ මයා න දිට්ඨං අස්ස, නත්ථිස්ස ජීවිත''න්ති තං පණ්ණං ඵාලෙත්වා සෙට්ඨිස්ස වචනෙන අපරං පණ්ණං ලිඛි

★ ''අහො වත බාලො (අනේ මොන මෝඩයෙක්ද) අත්තනො මරණ-පණ්ණං (තමාගේ මරණ ලියමන) දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා (සලුවඅග බැඳගෙන) විචරති (යයි) සචෙ මයා (ඉඳින් මා විසින්/ මං) න දිට්ඨං අස්ස (නුදුටුවේ නම්/ දැක්කෙ නැත්තන්) [නත්ථි+අස්ස] නත්ථිස්ස (නැත මොහුට) [ජීවිතං+ඉති] ජීවිත''න්ති (ජීවිතයක් යැයි) තං පණ්ණං ඵාලෙත්වා (ඒ ලියුම ඉරා) සෙට්ඨිස්ස වචනෙන (සිටුතුමාගේ වචනයෙන්) අපරං පණ්ණං ලිඛි (වෙනත් ලියුමන් ලීවේය)

☞ "අනේ මොන මෝඩයෙක්ද, තමාගේ මරණ ලියමන සලුවඅග බැඳගෙන යනව, ඉඳින් මං නුදුටුවේ නම්, මොහුට ජීවිතයක් නැත" යැයි , ඒ ලියුම ඉරා සිටුතුමාගේ වචනයෙන් වෙනත් ලියුමන් ලීවේය.

• ''අයං මම පුත්තො සොසකො නාම, ගාමසතතො පණ්ණාකාරං ආහරාපෙත්වා ඉමස්ස ජනපදසෙට්ඨිනො ධීතරා සද්ධිං මඞ්ගලං කත්වා අත්තනො වසනගාමස්ස මජ්ඣෙ ද්විභූමකං ගෙහං කාරෙත්වා පාකාරපරික්ඛෙපෙන චෙව පුරිසගුත්තියා ච සුසංවිහිතාරක්ඛං කරොතු,

★''අයං මම පුත්තො (මේ මගේ පුතා) සොසකො නාම (සෝසක නම්), ගාම-සතතො (ගම් සියයකින්) පණ්ණාකාරං (තෑගි/ පඩුරු) ආහරාපෙත්වා (ගෙන්නවා) ඉමස්ස (මොහුට) ජනපද-සෙට්ඨිනො (ජනපද සිටුගේ) ධීතරා සද්ධිං (දුවත් සමග) මඞ්ගලං කත්වා (විවාහකරවා)

අත්තනො (තමන්) වසන-ගාමස්ස මජ්ඣෙ (වාසයකරන ගමේ මැද) ද්වි-භූමකං (දෙමහල්/ තට්ටුදෙකේ) ගෙහං කාරෙත්වා (ගෙයක් සදා) පාකාර-පරික්ඛෙපෙන (ප්‍රාකාර වලින් වටකිරීමෙන්) චෙව (මෙන්ම) පුරිසගුත්තියා ච (ආරක්ෂක පුරුෂයන්ගෙන් ද) [සුසංවිහිත+ආරක්ඛං] සුසංවිහිතාරක්ඛං කරොතු (හොදින් සංවිධානයකර ආරක්ෂා කරන්න)

☞ ''මේ මගේ සෝසක නම් පුතා, ගම් සියයකින් පඬුරු ගෙන්නවා, මොහුව ජනපද සිටුගේ දුවත් සමග විවාහකරවා, තමන් වාසයකරන ගමේ මැද දෙමහල් ගෙයක් සදා, ප්‍රාකාර වලින් වටකිරීමෙන් මෙන්ම ආරක්ෂක පුරුෂයන්ගෙන් ද හොදින් සංවිධානයකර ආරක්ෂා කරන්න.

• මය්හඤ්ච 'ඉදඤ්චිදඤ්ච මයා කත'න්ති සාසනං පෙසෙතු, එවං කතෙ අහං මාතුලස්ස කත්තබ්බයුත්තකං පච්ඡා ජානිස්සාමී''ති, ලිඛිත්වා ච පන සඞ්ඝරිත්වා ඔතරිත්වා දුස්සන්තෙයෙවස්ස බන්ධි.

★ [මය්හං+ච] මය්හඤ්ච (මට ද) 'ඉදඤ්චිදඤ්ච (මේ මේ දේ) මයා (මා විසින්) [කතං+ඉති] කත'න්ති (කරනලද්දේය යැයි) සාසනං පෙසෙතු (හසුනක් එවන්න) එවං කතෙ (මෙසේ කල කල්හි) අහං මාතුලස්ස (මම මාමාට) කත්තබ්බයුත්තකං (කලයුත්ත) පච්ඡා ජානිස්සාමී''ති (පසුව දැනගන්නෙමි/ කරන්නෙමි යැයි) ලිඛිත්වා ච (ලියා) පන සංහරිත්වා (හකුලා/ නමා) ඔතරිත්වා (බැස) [දුස්සන්තෙ-යෙව+අස්ස] දුස්සන්තෙයෙවස්ස බන්ධි (සලුකෙලවරේ ම ඔහුගේ බැන්දේය)

☞ මට ද ''මේ මේ දේ මා විසින් කරනලද්දේය'' යැයි හසුනක් එවන්න. මෙසේ කල කල්හි මම මාමාට කලයුත්ත පසුව කරන්නෙමි'' යැයි ලියා, ලියුම නමා බැස ඔහුගේ සලුකෙලවරේ ම බැන්දේය.

• සො දිවසභාගං නිද්දායිත්වා උට්ඨාය භුඤ්ජිත්වා පක්කාමි. පුනදිවසෙ පාතොව තං ගාමං ගන්ත්වා ආයුත්තකං ගාමකිච්චං කරොන්තංයෙව පස්සි. සො තං දිස්වා, ''කිං, තාතා''ති පුච්ඡි.

★ සො දිවසභාගං (ඔහු දවල්කාලය) නිද්දායිත්වා උට්ඨාය (නිදා නැගිට) භුඤ්ජිත්වා පක්කාමි (අනුභවකර ගියේය) පුනදිවසෙ පාතොව (දෙවන දිනයේ උදැසනම) තං ගාමං ගන්ත්වා (ඒ ගමට ගිහින්) ආයුත්තකං (ලේකම්) ගාමකිච්චං (ගමේ කටයුතු) කරොන්තං යෙව (කරන අතරේදී ම) පස්සි (දුටුවේය/ හමුවිය) සො (ඔහු/ ලේකම්) තං(ඔහුව/ සෝසකව) දිස්වා (දැක) ''කිං, තාතා''ති පුච්ඡි (මොකද පුතේ යැයි ඇසීය)

☞ ඔහු දවල්කාලය නිදා නැගිට අනුභවකර ගියේය. දෙවන දිනයේ උදැසනම ඒ ගමට ගිහින්, ගමේ කටයුතු කරන අතරේදී ම ලේකම්ව හමුවිය. ලේකම් සෝසකව දැක ''මොකද පුතේ'' යැයි ඇසීය.

• ''පිතරා මෙ තුම්හාකං පණ්ණං පෙසිත''න්ති. ''කිං පණ්ණං, තාත, ආහරා''ති පණ්ණං ගහෙත්වා වාචෙත්වා තුට්ඨමානසො ''පස්සථ, හො, මම සාමිනො මයි සිනෙහං කත්වා ජෙට්ඨපුත්තස්ස මෙ මඞ්ගලං කරොතූ''ති මම සන්තිකං පහිණි.

★ ''පිතරා මෙ (මගේ පියා) තුම්හාකං (නුඹලාට/ ඔබට) පණ්ණං පෙසිත''න්ති [පෙසිතං+ඉති] (ලියුමක් එව්ව) ''කිං පණ්ණං (මොන ලියුමක් ද) තාත, ආහරා''ති (පුතේ දෙන්න යැයි) පණ්ණං ගහෙත්වා (ලියමන ගෙන) වාචෙත්වා (කියවා) තුට්ඨමානසො (සතුටු සිතින්) ''පස්සථ, හො (බලව් පින්වතුනි) මම සාමිනො (මගේ ස්වාමියා) මයි සිනෙහං කත්වා (මාකෙරෙහි ඇලුම්කර/ සෙනෙහස දක්වා)

ජෙට්ඨ-පුත්තස්ස මෙ (මගේ වැඩිමල් පුතාට/ ලොකුපුතාට) මඞ්ගලං කරොතූ''ති (විවාහයක් කරන්න යැයි) මම සන්තිකං පහිණි (මාව ලඟට එව්ව/ එවල)

☞ ''මගේ පියා ඔබට ලියුමක් එව්ව'' ''මොන ලියුමක් ද පුතේ දෙන්න'' යැයි ලියමන ගෙන කියවා සතුටු සිතින් ''බලව් පින්වතුනි, මගේ ස්වාමියා මාකෙරෙහි සෙනෙහස දක්වා, ''මගේ වැඩිමල් පුතාට විවාහයක් කරන්න'' යැයි මාව ලඟට එවල.

• ''සීසං දාරුආදීනි ආහරථා''ති ගහපතිකෙ වත්වා ගාමමජ්ඣෙ වුත්තපකාරං ගෙහං කාරාපෙත්වා ගාමසතතො පණ්ණාකාරං ආහරාපෙත්වා ජනපදසෙට්ඨිනො සන්තිකා ධිතරං ආනෙත්වා මඞ්ගලං කත්වා සෙට්ඨිස්ස සාසනං පහිණි ''ඉදඤ්චිදඤ්ච මයා කත''න්ති.

★ ''සීසං දාරු-ආදීනි ආහරථා''ති (ඉක්මනින් දැව ආදිය ගේන්න යැයි) ගහපතිකෙ වත්වා (ගෘහපතියන්ට කියා) ගාමමජ්ඣෙ (ගම්මැද) වුත්තපකාරං (කියූආකාරයට) ගෙහං කාරාපෙත්වා (ගෙයක් සාදවා) ගාමසතතො (ගම් සියයකින්) පණ්ණාකාරං ආහරාපෙත්වා (පඬුරු ගෙන්නවා) ජනපදසෙට්ඨිනො සන්තිකා (ජනපද සිටුතුමාගේ ලඟින්) ධිතරං ආනෙත්වා (දුව ගෙන්නවා) මඞ්ගලං කත්වා (විවාහකරදී) සෙට්ඨිස්ස සාසනං පහිණි (සිටුතුමාට හසුනක් යැවීය) ''ඉදඤ්චිදඤ්ච (මේ මේ දේ) මයා කත''න්ති [කතං+ඉති] (මා විසින් කරන ලද්දේය යැයි)

☞ ''ඉක්මනින් දැව ආදිය ගේන්න'' යැයි ගෘහපතියන්ට කියා, ගම්මැද කියූආකාරයට ගෙයක් සාදවා, ගම් සියයකින් පඬුරු ගෙන්නවා, ජනපද සිටුතුමාගේ ලඟින් දුව ගෙන්නවා, විවාහකරදී සිටුතුමාට හසුනක් යැවීය. ''මේ මේ දේ මා විසින් කරන ලද්දේය'' යැයි.

• තං සුත්වා සෙට්ඨිනො ''යං කාරෙමි, තං න හොති; යං න කාරෙමි, තදෙව හොතී''ති මහන්තං දොමනස්සං උප්පජ්ජි. පුත්තසොකෙන සද්ධිං සො සොකො එකතො හුත්වා කුච්ඡිඩාහං උප්පාදෙත්වා අතිසාරං ජනෙසි.

★ තං සුත්වා සෙට්ඨිනො (එය අසා සිටුතුමාට) ''යං කාරෙමි, තං න හොති (යමක් කරවමි ද එය නොවේ/ කරවන දේ වෙන්නෑ) යං න කාරෙමි (යමක් නො කරවමි ද), [තං+එව] තදෙව හොතී''ති (එය ම වෙයි/ නො කරවන දේම වෙනව යැයි) මහන්තං දොමනස්සං උප්පජ්ජි (මහත් දෝමනස්සයක් ඉපදිනි/ ලොකු දුක්දොම්නසක් ඇතිවි) පුත්ත-සොකෙන සද්ධිං (පුත්‍ර සෝකය සමග) සො සොකො (ඒ සෝකය) එකතො හුත්වා (එකතුවී) කුච්ඡිදාහං (බඩේ දැවිල්ල) උප්පාදෙත්වා (උපදවා) අතිසාරං ජනෙසි (අතිසාරය ඇතිකලේය)

☞ එය අසා සිටුතුමාට ''කරවන දේ වෙන්නෑ, නො කරවන දේම වෙනව'' යැයි මහත් දුක්දොම්නසක් ඇතිවි. පුත්‍ර සෝකය සමග ඒ සෝකය එකතුවී බඩේ දැවිල්ල උපදවා අතිසාරය ඇතිකලේය.

• සෙට්ඨීධීතාපි ''සචෙ කොචි සෙට්ඨිනො සන්තිකා ආගච්ඡති, මම අකථෙත්වා සෙට්ඨිපුත්තස්ස පඨමතරං මා කථයිත්ථා''ති ජනෙ ආණාපෙසි.

★ සෙට්ඨීධීතා-පි (සිටුදියනිය ද) ''සචෙ කොචි (ඉදින් කව්රුහරි) සෙට්ඨිපුත්තස්ස සන්තිකා (සිටුපුත්‍රයා ලඟට/ සිටුපුත්‍රයා හමුවීමට) ආගච්ඡති (එන්නේනම්) මම අකථෙත්වා (මට නොකියා) සෙට්ඨිපුත්තස්ස (සිටුපුත්‍රයාට) පඨමතරං (පළමුව ම) මා කථයිත්ථා''ති (කියන්න එපා යැයි) ජනෙ ආණාපෙසි (ජනයාට අණකලේය)

☞ සිටුදියනිය ද ‘‘ඉඳින් කව්රුහරි සිටුපුත්‍රයා හමුවීමට එන්නේනම්, මට නොකියා, සිටුපුත්‍රයාට පළමුව කියන්න එපා’’ යැයි ජනයාට අණකලේය.

• සෙට්ඨීපි ඛො ‘‘ඉදානි තං දුට්ඨපුත්තං මම සාපතෙය්‍යස්ස සාමිකං න කරිස්සාමී’’ති චින්තෙත්වා එකං ආයුත්තකං ආහ – ‘‘මාතුල, පුත්තං මෙ දට්ඨුකාමොම්හි, එකං පාදමූලිකං පෙසෙත්වා මම පුත්තං පක්කොසාපෙහී’’ති.

★ සෙට්ඨී-පි ඛො (සිටුතුමා ද) ‘‘ඉදානි තං දුට්ඨ-පුත්තං (දැන් ඒ දුෂ්ඨ පුත්‍රයාව) මම සාපතෙය්‍යස්ස (මගේ වස්තුවට) සාමිකං න කරිස්සාමී’’ති (ස්වාමියා නො කරන්නෙමි යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) එකං ආයුත්තකං ආහ (එක් ලේකම් කෙනෙකුට කීය) ‘‘මාතුල (මාමෙ) පුත්තං මෙ (මගේ පුතාව) [දට්ඨුකාමොෘ+අම්හි] දට්ඨුකාමොම්හි (දකිනු කැමැත්තෙමි) එකං පාදමූලිකං (එක් සේවකයෙක්) පෙසෙත්වා (යවා) මම පුත්තං (මගේ පුතාව) පක්කොසාපෙහී’’ති (කැඳවන්න යැයි)

☞ සිටුතුමා ද ‘‘දැන් ඒ දුෂ්ඨ පුත්‍රයාව මගේ වස්තුවට ස්වාමියා නො කරන්නෙමි’’ යැයි සිතා එක් ලේකම් කෙනෙකුට කීය ‘‘මාමෙ, මගේ පුතාව දකිනු කැමැත්තෙමි, එක් සේවකයෙක් යවා මගේ පුතාව කැඳවන්න’’ යැයි

• සො ‘‘සාධූ’’ති වත්වා පණ්ණං දත්වා එකං පුරිසං පෙසෙසි. සෙට්ඨීධීතාපි තස්ස ආගන්ත්වා ද්වාරෙ ඨිතභාවං සුත්වා තං පක්කොසාපෙත්වා, ‘‘කිං, තාතා’’ති පුච්ඡි.

★ සො ‘‘සාධූ’’ති වත්වා (ඔහු හොඳයි යැයි කියා) පණ්ණං දත්වා (ලියුමක් දී) එකං පුරිසං පෙසෙසි (එක් පුරුෂයෙක් යැවීය) සෙට්ඨීධීතා-පි (සිටුදුව-ත්) තස්ස ආගන්ත්වා (ඔහු පැමිණ) ද්වාරෙ ඨිතභාවං සුත්වා (දොරකඩ සිටිනබව අසා) තං පක්කොසාපෙත්වා (ඔහුව කැඳවා) ‘‘කිං, තාතා’’ති පුච්ඡි (මොකද පුතේ යැයි ඇසීය)

☞ ඔහු ‘‘හොඳයි’’ යැයි කියා ලියුමක් දී එක් පුරුෂයෙක් යැවීය. සිටුදුවත් ඔහු පැමිණ දොරකඩ සිටිනබව අසා ඔහුව කැඳවා ‘‘මොකද පුතේ’’ යැයි ඇසීය.

• සො ආහ – ‘‘සෙට්ඨී ගිලානො, පුත්තං පස්සිතුං පක්කොසාපෙසි, අය්‍යෙ’’ති. ‘‘කිං, තාත, බලවා, දුබ්බලො’’ති? ‘‘බලවා තාව, ආහාරං භුඤ්ජතියෙව, අය්‍යෙ’’ති. සා සෙට්ඨීපුත්තං අජානාපෙත්වාව තස්ස නිවෙසනඤ්ච පරිබ්බයඤ්ච දාපෙත්වා ‘‘මයා පෙසිතකාලෙ ගමිස්සසි, අච්ඡස්සු තාවා’’ති ආහ.

★ සො ආහ (ඔහු කීය) ‘‘සෙට්ඨී ගිලානො (සිටුතුමා ගිලන්වෙලා) පුත්තං පස්සිතුං (පුතාව දැකීමට/ බැලිමට) පක්කොසාපෙසි (කැඳවීය) අය්‍යෙ’’ති (ආර්යාවනි) ‘‘කිං, තාත (කොහොමද පුතේ) බලවා, දුබ්බලො’’ති? (බලවත්ද දුබලද?) ‘‘බලවා තාව (තාම බලවත්) ආහාරං භුඤ්ජති-යෙව (ආහාර අනුභවකරයි/ කෑමත් කනව) අය්‍යෙ’’ති (ආර්යාවනි) සා සෙට්ඨීපුත්තං (ඇය සිටුපුතාට) අජානාපෙත්වා-ව (නොදන්වා-ම) තස්ස [නිවෙසනං+ච] නිවෙසනඤ්ච (ඔහුට ගෙයක්ද) [පරිබ්බයං+ච] පරිබ්බයඤ්ච (වියදම්ද) දාපෙත්වා (දීමට සලස්වා) ‘‘මයා පෙසිතකාලෙ ගමිස්සසි (මං /මා විසින් යවනකාලයේ යන්න) අච්ඡස්සු තාවා’’ති ආහ (එතෙක් නැවතීසිටින්න යැයි කීය)

☞ ඔහු කීය ‘‘සිටුතුමා ගිලන්වෙලා, පුතාව දැකීමට කැඳවීය, ආර්යාවනි’’ ‘‘කොහොමද පුතේ, බලවත්ද දුබලද?’’ ‘‘තාම බලවත්, කෑමත් කනව, ආර්යාවනි’’ ඇය සිටුපුතාට නොදන්වා ම

ඔහුට ගෙයක්ද වියදම්ද දීමට සලස්වා ‘‘මං යවනකාලයේ යන්න, එතෙක් නැවතීසිටින්න’’ යැයි කීය.

• සෙට්ඨී පුන ආයුත්තකං අවච, ‘‘කිං, මාතුල, න තෙ මම පුත්තස්ස සන්තිකං පහිත’’න්ති? ‘‘පහිතං, සාමි, ගතපුරිසො න තාව එති’’ති. ‘‘තෙන හි පුන අපරං පෙසෙහී’’ති. සො පෙසෙසි. සෙට්ඨීධීතා තස්මිම්පි තථෙව පටිපජ්ජි.

★ සෙට්ඨී පුන ආයුත්තකං අවච (සිටුතුමා නැවත ලේකම්ට කීය) ‘‘කිං, මාතුල (මොකද මාමෙ) <u>නු</u> තෙ (ඔබ) මම පුත්තස්ස සන්තිකං (මගේ පුතා ලඟට) [පහිතං+ඉති] පහිත’’න්ති? (යැව්වෙ <u>නැ</u>ද්ද යැයි) ‘‘පහිතං, සාමි (යැව්වා ස්වාමිණි) ගත-පුරිසො (ගිය පුරුෂයා) න තාව එති’’ති (තවම ආවෙ නෑ) ‘‘තෙන හි (එහෙනම්) පුන අපරං පෙසෙහී’’ති (නැවත තවකෙනෙක් යවන්න) සො පෙසෙසි (ඔහු යැවීය) සෙට්ඨීධීතා (සිටුදුව) [තස්මිං+අපි] තස්මිම්පි (ඔහු කෙරෙහි ද) තථෙව පටිපජ්ජි (එලෙසම පිළිපැද්දාය)

☞ සිටුතුමා නැවත ලේකම්ට කීය ‘‘මොකද මාමෙ, ඔබ මගේ පුතා ලඟට යැව්වෙ නැද්ද’’ යැයි ‘‘යැව්වා ස්වාමිණි, ගිය පුරුෂයා තවම ආවෙ නෑ’’ ‘‘එහෙනම් නැවත තවකෙනෙක් යවන්න’’ ඔහු යැවීය. සිටුදුව ඔහු කෙරෙහි ද එලෙසම පිළිපැද්දාය.

• අථ සෙට්ඨිනො රොගො බලවා ජාතො, එකං භාජනං පවිසති, එකං නික්ඛමති. පුන සෙට්ඨී ආයුත්තකං පුච්ඡි – ‘‘කිං, මාතුල, න තෙ මම පුත්තස්ස සන්තිකං පහිත’’න්ති? ‘‘පහිතං, සාමි, ගතපුරිසො න තාව එති’’ති. ‘‘තෙන හි පුන අපරං පෙසෙහී’’ති. සො පෙසෙසි.

★ අථ සෙට්ඨිනො රොගො බලවා ජාතො (ඉන්පසු සිටුතුමාගේ රෝගය බලවත් විය) එකං භාජනං පවිසති (එක් භාජනයක් ඇතුලුකරයි) එකං නික්ඛමති (එකක් පිටකරයි) පුන සෙට්ඨී ආයුත්තකං පුච්ඡි (නැවතත් සිටුතුමා ලේකම්ගෙන් ඇසීය) ‘‘කිං, මාතුල (මොකද මාමෙ) <u>නු</u> තෙ (ඔබ) මම පුත්තස්ස සන්තිකං (මගේ පුතා ලඟට) [පහිතං+ඉති] පහිත’’න්ති? (යැව්වෙ <u>නැ</u>ද්ද යැයි) ‘‘පහිතං, සාමි (යැව්වා ස්වාමිණි) ගත-පුරිසො (ගිය පුරුෂයා) න තාව එති’’ති (තවම ආවෙ නෑ) ‘‘තෙන හි (එහෙනම්) පුන අපරං පෙසෙහී’’ති (නැවත තවකෙනෙක් යවන්න) සො පෙසෙසි (ඔහු යැවීය)

☞ ඉන්පසු සිටුතුමාගේ රෝගය බලවත් විය එක් භාජනයක් ඇතුලුකරයි එකක් පිටකරයි නැවතත් සිටුතුමා ලේකම්ගෙන් ඇසීය ‘‘මොකද මාමෙ, ඔබ මගේ පුතා ලඟට යැව්වෙ නැද්ද’’ යැයි ‘‘යැව්වා ස්වාමිණි, ගිය පුරුෂයා තවම ආවෙ නෑ’’ ‘‘එහෙනම් නැවත තවකෙනෙක් යවන්න’’ ඔහු යැවීය.

• සෙට්ඨීධීතා තතියවාරෙ ආගතම්පි තං පවත්තිං පුච්ඡි. සො ‘‘බාළ්හගිලානො, අය්‍යෙ, සෙට්ඨී ආහාරං පච්ඡින්දිත්වා මච්චුපරායණො ජාතො, එකං භාජනං නික්ඛමති, එකං පවිසතී’’ති ආහ.

★ සෙට්ඨීධීතා තතියවාරෙ (සිටුදුව තුන්වනවර) [ආගතං+අපි] ආගතම්පි (පැමිණිය තැනැත්තාගෙන් ද) තං පවත්තිං පුච්ඡි (ඒ පුවත ඇසීය) සො (ඔහු) ‘‘බාළ්හගිලානො, අය්‍යෙ (දැඩිසේ ගිලන්ය ආර්යාවනි) සෙට්ඨී ආහාරං පච්ඡින්දිත්වා (සිටුතුමා ආහාර නවත්වා) මච්චුපරායණො ජාතො (මරණමඤ්චකයට පැමිණියේය) එකං භාජනං නික්ඛමති, (එක් භාජනයක් පිටකරයි) එකං පවිසතී’’ති ආහ. (එකක් ඇතුලුකරයි යැයි කීය)

☞ සිටුදුව තුන්වනවර පැමිණිය තැනැත්තාගෙන් ද ඒ පුවත ඇසීය. ඔහු ‘‘ආර්යාවනි, දැඩිසේ ගිලන්ය, සිටුතුමා ආහාර නවත්වා මරණමඤ්චකයට පැමිණියේය, එක් භාජනයක් පිටකරයි, එකක් ඇතුලුකරයි’’ යැයි කීය.

• සෙට්ඨීධීතා ‘‘ඉදානි ගන්තුං කාලො’’ති සෙට්ඨීපුත්තස්ස ‘‘පිතා තෙ කිර ගිලානො’’ති ආරොචෙත්වා ‘‘කිං වදෙසි භද්දෙ’’ති වුත්තෙ ‘‘අඵාසුකමස්ස, සාමී’’ති ආහ. ‘‘ඉදානි කිං කාතබ්බ’’න්ති. ‘‘සාමි ගාමසතතො වුට්ඨානකපණ්ණාකාරං ආදාය ගන්ත්වා පස්සිස්සාම න’’න්ති. සො ‘‘සාධූ’’ති පණ්ණාකාරං ආහරාපෙත්වා සකටෙහි ආදාය පක්කාමි.

★ සෙට්ඨීධීතා (සිටුදුව) ‘‘ඉදානි ගන්තුං කාලො’’ති (දැන් යාමට කාලයයි යැයි) සෙට්ඨීපුත්තස්ස (සිටුපුතාට) ‘‘පිතා තෙ (ඔබේ පියා) කිර ගිලානො’’ති (ගිලන්වෙලාලු යැයි) ආරොචෙත්වා (දන්වා) ‘‘කිං වදෙසි භද්දෙ’’ති (මොකක්ද කියන්නෙ සොදුරිය යැයි) වුත්තෙ (ඇසූකල) ‘‘[අඵාසුක+අස්ස] අඵාසුකමස්ස (ඔහුට අපහසුයි/ අසනීපයි) සාමී’’ති ආහ (ස්වාමීනි යැයි කීය) ‘‘ඉදානි (දැන්) කිං [කාතබ්බං+ඉති] කාතබ්බ’’න්ති (කුමක් කලයුතු ද) ‘‘සාමි ගාමසතතො (ස්වාමිණි ගම් සියයෙන්) වුට්ඨානක-පණ්ණාකාරං (උපදින පඬුරු/ ලැබෙන පඬුරු / ලැබෙන අයබදු) ආදාය ගන්ත්වා (ඇරගෙන ගිහින්) පස්සිස්සාම (බලමු/ හමුවෙමු) [නං+ඉති] න’’න්ති (ඔහුව) සො ‘‘සාධූ’’ති (ඔහු හොදයි යැයි) පණ්ණාකාරං ආහරාපෙත්වා (පඬුරු ගෙන්නවා) සකටෙහි ආදාය පක්කාමි (කරත්තවලින් ගෙන ගියේය)

☞ සිටුදුව ‘‘දැන් යාමට කාලයයි’’ යැයි සිටුපුතාට ‘‘ඔබේ පියා ගිලන්වෙලාලු’’ යැයි දන්වා ‘‘මොකක්ද කියන්නෙ සොදුරිය’’ යැයි ඇසූකල ‘‘ස්වාමීනි ඔහුට අසනීපයි’’ යැයි කීය. ‘‘දැන් කුමක් කලයුතු ද’’ ‘‘ස්වාමිණි ගම් සියයෙන් ලැබෙන පඬුරු ඇරගෙන ගිහින් ඔහුව හමුවෙමු’’ ඔහු ‘‘හොදයි’’ යැයි පඬුරු ගෙන්නවා කරත්තවලින් ගෙන ගියේය.

• අථ නං සා ‘‘පිතා තෙ දුබ්බලො, එත්තකං පණ්ණාකාරං ගහෙත්වා ගච්ඡන්තානං පපඤ්චො භවිස්සති, එතං නිවත්තාපෙහී’’ති වත්වා තං සබ්බං අත්තනො කුලගෙහං පෙසෙත්වා පුන තං ආහ – ‘‘සාමි, ත්වං අත්තනො පිතු පාදපස්සෙ තිට්ඨෙය්‍යාසි, අහං උස්සීසකපස්සෙ ඨස්සාමී’’ති.

★ අථ (ඉක්බිති) නං(ඔහුට) සා(ඇය) ‘‘පිතා තෙ දුබ්බලො (ඔබේ පියා දුබලය) එත්තකං (මෙතෙක්/මෙපමණ) පණ්ණාකාරං ගහෙත්වා (පඬුරු/ තෑගිබෝග ගෙන) ගච්ඡන්තානං (යන්නන්ට) පපඤ්චො භවිස්සති (පරක්කුවෙයි) එතං නිවත්තාපෙහී’’ති වත්වා (මෙය නවත්වන්න යැයි කියා) තං සබ්බං (ඒ සියල්ල) අත්තනො කුලගෙහං (තමාගේ කුලගෙදරට) පෙසෙත්වා (යවා) පුන තං ආහ (නැවත ඔහුට කීය) ‘‘සාමි, ත්වං (ස්වාමිණි ඔබ) අත්තනො පිතු (තමාගේ පියාගේ) පාද-පස්සෙ (පාදයන් පැත්තේ) තිට්ඨෙය්‍යාසි (සිටින්න) අහං (මම) උස්සීසක-පස්සෙ ඨස්සාමී’’ති (හිසපැත්තේ සිටින්නෙමි/ සිටින්නම්)

☞ ඉක්බිති ඇය ඔහුට ‘‘ඔබේ පියා දුබලය, මෙපමණ තෑගිබෝග ගෙන යන්නන්ට පරක්කුවෙයි, මෙය නවත්වන්න’’ යැයි කියා ඒ සියල්ල තමාගේ කුලගෙදරට යවා, නැවත ඔහුට කීය ‘‘ස්වාමිණි, ඔබ තමාගේ පියාගේ පාදයන් පැත්තේ සිටින්න, මම හිසපැත්තේ සිටින්නම්’’

• ගෙහං පවිසමානායෙව ච ‘‘ගෙහස්ස පුරතො ච පච්ඡතො ච ආරක්ඛං ගණ්හථා’’ති අත්තනො පුරිසෙ ආණාපෙසි. පවිට්ඨකාලෙ පන සෙට්ඨීපුත්තො පිතු පාදපස්සෙ අට්ඨාසි, ඉතරා උස්සීසකපස්සෙ.

★ ගෙහං (ගෙදරට) පවිසමානා යෙව ච (ඇතුලුවෙන ගමන් ම ද) ''ගෙහස්ස පුරතො ච (ගෙට ඉදිරියෙන් ද) පච්ඡතො ච (පිටුපසින් ද) ආරක්ඛං ගණ්හථා''ති (ආරක්ෂා ගන්න/ ආරක්ෂා කරන්න යැයි) අත්තනො පුරිසෙ ආණාපෙසි (තමන්ගේ මිනිසුන්ට අණකලේය) පවිට්ඨ-කාලෙ පන (ඇත්ලුවූ කාලයෙහි/ ඇතුලේදී) සෙට්ඨිපුත්තො (සිටුපුත්‍රයා) පිතු පාද-පස්සෙ අට්ඨාසි (පියාගේ පාද පැත්තේ සිටියාය) ඉතරා (අනෙකා) උස්සීසකපස්සෙ (හිසපැත්තේය)

☞ ගෙදරට ඇතුලුවෙන ගමන් ම, ''ගෙට ඉදිරියෙන් ද පිටුපසින් ද ආරක්ෂා කරන්න'' යැයි තමන්ගේ මිනිසුන්ට අණකලේය. ඇතුලේදී සිටුපුත්‍රයා පියාගේ පාද පැත්තේ සිටියාය. අනෙකා හිසපැත්තේය.

• තස්මිං ඛණෙ සෙට්ඨි උත්තානකො නිපන්නො හොති. ආයුත්තකො පන තස්ස පාදෙ පරිමජ්ජන්තො ''පුත්තො තෙ, සාමි, ආගතො''ති ආහ. ''කුහිං සො''ති? ''එස පාදමූලෙ ඨිතො''ති.

★ තස්මිං ඛණෙ සෙට්ඨි (ඒ වෙලාවේ සිටුතුමා) උත්තානකො නිපන්නො හොති (උඩුබැලිඅතට නිදමින් විය) ආයුත්තකො පන (ලේකම් වනාහි) තස්ස පාදෙ (ඔහුගේ පාදයන්) පරිමජ්ජන්තො (පිරිමදිමින්) ''පුත්තො තෙ, සාමි (ස්වාමිණි ඔබේ පුතා) ආගතො''ති ආහ (ආවේය/ ආවා යැයි කීය) ''කුහිං සො''ති? (කොහෙද ඔහු) ''එස පාදමූලෙ ඨිතො''ති (ඔහු පාමුල සිටිනව)

☞ ඒ වෙලාවේ සිටුතුමා උඩුබැලිඅතට නිදමින් සිටියේය. ලේකම් ද ඔහුගේ පාදයන් පිරිමදිමින් ''ස්වාමිණි, ඔබේ පුතා ආවා'' යැයි කීය. ''කොහෙද ඔහු'' ''ඔහු පාමුල සිටිනව''

• අථ නං දිස්වා ආයකම්මිකං පක්කොසාපෙත්වා, ''මම ගෙහෙ කිත්තකං ධන''න්ති පුච්ඡි. ''සාමි, ධනස්සෙව චත්තාලීසකොටියො, උපභොගපරිභොගභණ්ඩානං ච වනගාමක්ඛෙත්තද්විපදචතුප්පදයානවාහනානඤ්ච අයඤ්ච අයඤ්ච පරිච්ඡෙදො''ති වුත්තෙ,

★ අථ නං දිස්වා (එවිට ඔහුව දැක) ආයකම්මිකං (භාන්ඩාගාරිකව) පක්කොසාපෙත්වා (කැඳවවා) ''මම ගෙහෙ (මගේ ගෙදර) කිත්තකං (කෙතෙක්/ කොපමන) [ධනං+ඉති] ධන''න්ති පුච්ඡි (ධනය තිබේද යැයි ඇසීය) ''සාමි (ස්වාමිණි) [ධනස්ස+එව] ධනස්සෙව (ධනය ම) චත්තාලීස-කොටියො (සතලිස් කෝටියක්) උපභොගපරිභොග-භණ්ඩානං ච (පාවිච්චිකරන/ ප්‍රයෝජනයට ගන්න භාන්ඩවල ද) වන-ගාම+ඛෙත්ත-ද්විපද-චතුප්පද-යාන-වාහනානං+ච (උයන්- ගම්- කෙත්වතු- දෙපා සිව්පා සතුන්- යාන වාහනයන්ගේ ද) [අයං+ච] අයඤ්ච අයඤ්ච (මේද මේද) පරිච්ඡෙදො''ති වුත්තෙ (ප්‍රමාණයන්ය යැයි කීකල)

☞ එවිට ඔහුව දැක භාන්ඩාගාරිකව කැඳවවා ''මගේ ගෙදර කොපමන ධනය තිබේද'' යැයි ඇසීය. ''ස්වාමිණි, ධනය ම සතලිස් කෝටියක්, ප්‍රයෝජනයට ගන්න භාන්ඩවල ද උයන් ගම් කෙත්වතු දෙපා සිව්පා සතුන් යාන වාහනයන්ගේ ද මේද මේද ප්‍රමාණයන්ය'' යැයි කීකල,

• ''අහං එත්තකං ධනං මම පුත්තස්ස සොසකස්ස න දෙමී''ති වත්තුකාමො ''දෙමී''ති ආහ. තං සුත්වා සෙට්ඨිධීතා ''අයං පුන කථෙන්තො අඤ්ඤං කිඤ්චි කථෙය්‍යා''ති චින්තෙත්වා සොකාතුරා විය කෙසෙ විකිරිත්වා රොදමානා

★ ''අහං එත්තකං ධනං (මම මෙතෙක් ධනය) මම පුත්තස්ස සොසකස්ස (මගේ පුතා සෝසකට) න දෙමී''ති (නො දෙමි යැයි) වත්තුකාමො (කීමට කැමතිව) ''දෙමී''ති ආහ (දෙමි යැයි කීය) තං සුත්වා සෙට්ඨිධීතා (එය අසා සිටුදුව) ''අයං පුන කථෙන්තො (මොහු නැවත

කතාකරමින්) අඤ්ඤං කිඤ්චි (වෙන මොකවත්/ වෙන දෙයක්) කථෙය්‍යා''ති (කියන්නේය යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) සොකාතුරා විය (සෝකාතුරවූවා මෙන්/ සෝකයෙන් දුකටපත්වූවා මෙන්) කෙසෙ විකිරිත්වා රොදමානා (කෙස් විසුරුවා හඬමින්)

☞ ''මම මෙතෙක් ධනය මගේ පුතා සෝසකට නො දෙමි'' යැයි කීමට කැමතිව ''දෙමි'' යැයි කීය. එය අසා සිටුදුව ''මොහු නැවත කතාකරමින් වෙන දෙයක් කියන්නේය'' යැයි සිතා සෝකාතුරවූවා මෙන් කෙස් විසුරුවා හඬමින්,

• ''කිං නාමෙතං, තාත, වදෙථ, ඉදම්පි නාම වො වචනං සුණොම, අලක්ඛිකා වතම්හා''ති වත්වා මත්ථකෙන නං උරමජ්ඣෙ පහරන්තී පතිත්වා යථා පුන වත්තුං න සක්කොති, තථාස්ස උරමජ්ඣෙ මත්ථකෙන සංසෙන්තී ආරොදනං දස්සෙසි.

★ ''කිං [නාම+එතං] නාමෙතං (මොනවද මේ) තාත, වදෙථ (තාත්තෙ කියන්නෙ) ඉදම්පි නාම (මෙවැනිවූ) වො(නුඹලාගේ/ නුඹගේ) වචනං සුණොම (වදන් අසන්නෙමු) අලක්ඛිකා (පවිකාරයෝ/ පින්නැත්තෝ/ අභාග්‍යය සම්පන්නයෝ) [වත+අම්හ+ඉති] වතම්හා''ති (ඒකාන්තයෙන් මෙමු) වත්වා (කියා) මත්ථකෙන (හිසින්) නං උරමජ්ඣෙ (ඔහුගේ උරමැදට) පහරන්තී පතිත්වා (ගසමින් වැටී) යථා පුන (යම්සේ නැවත) වත්තුං න සක්කොති (කීමට නොහැකිවේ ද) [තථා+අස්ස] තථාස්ස (එලෙස ඔහුගේ) උරමජ්ඣෙ (උරමැද) මත්ථකෙන සංසෙන්තී (හිසින් ගසමින්/ ඔලුව හප්පමින්) ආරොදනං දස්සෙසි (හැඬීම් දැක්විය)

☞ ''තාත්තෙ, මොනවද මේ කියන්නෙ, මෙවැනිවූ නුඹගේ වදන් අසන්නෙමු, ඒකාන්තයෙන් පවිකාරයෝ අපි මෙමු'' කියා හිසින් ඔහුගේ උරමැදට ගසමින් වැටී, යම්සේ නැවත කීමට නොහැකිවේ ද එලෙස ඔහුගේ උරමැද හිස හප්පමින් හැඬීම් දැක්විය.

• සෙට්ඨී තංඛණඤ්ඤෙව කාලමකාසි. ''සෙට්ඨී මතො''ති ගන්ත්වා උදේනස්ස රඤ්ඤො ආරොචයිංසු. රාජා තස්ස සරීරකිච්චං කාරාපෙත්වා, ''අත්ථි පනස්ස පුත්තො වා ධීතා වා''ති පුච්ඡි. ''අත්ථි, දෙව, සොසකො නාම තස්ස පුත්තො, සබ්බං සාපතෙය්‍යං තස්ස නිය්‍යාදෙත්වාව මතො, දෙවා''ති.

★ සෙට්ඨී (සිටුතුමා) [තං+ඛණං+එව] තංඛණඤ්ඤෙව (ඒ මොහොතෙම/ ඒ වෙලාවේම) කාලමකාසි (මැරුණේය) ''සෙට්ඨී මතො''ති (සිටුතුමා මැරුණේය යැයි) ගන්ත්වා (ගිහින්) උදේනස්ස රඤ්ඤො ආරොචයිංසු (උදේන රජුට දැන්වූහ) රාජා තස්ස සරීරකිච්චං කාරාපෙත්වා (රජු ඔහුගේ ආදාහනකටයුතු කරවා) ''අත්ථි (ඇත්ද/ ඉන්නවද) [පන+අස්ස] පනස්ස (ඔහුගේ) පුත්තො වා ධීතා වා''ති පුච්ඡි (පුතෙක් හෝ දුවෙක් හෝ යැයි අසා) ''අත්ථි, දෙව (ඇත/ඉන්නව දේවයන්වහන්ස) සොසකො නාම තස්ස පුත්තො (සෝසක නම් ඔහුගේ පුතා) සබ්බං සාපතෙය්‍යං (සියලු වස්තුව) තස්ස නිය්‍යාදෙත්වා-ව (ඔහුට පවරාදී ම) මතො, දෙවා''ති (මැරුණේය දේවයන්වහන්ස)

☞ සිටුතුමා ඒ මොහොතෙම මැරුණේය. ''සිටුතුමා මැරුණේය'' යැයි ගිහින් උදේන රජුට දැන්වූහ. රජු ඔහුගේ ආදාහනකටයුතු කරවා ''ඉන්නවද ඔහුගේ පුතෙක් හෝ දුවෙක් හෝ'' යැයි අසා ''ඉන්නව දේවයන්වහන්ස, සෝසක නම් ඔහුගේ පුතා, සියලු වස්තුව ඔහුට පවරාදී ම මැරුණේය, දේවයන්වහන්ස''

• රාජා අපරභාගෙ සෙට්ඨිපුත්තං පක්කොසාපෙසි. තස්මිඤ්ච දිවසෙ දෙවො වස්සි. රාජඞ්ගණෙ තත්ථ තත්ථ උදකං සණ්ඨාති. සෙට්ඨිපුත්තො ''රාජානං පස්සිස්සාමී''ති පායාසි.

★ රාජා අපරභාගෙ (රජු පසුකාලයේ/ වෙනවෙලාවක/ පසුව) සෙට්ඨිපුත්තං පක්කොසාපෙසි (සිටුපුත්‍රයා කැඳවීය) [තස්මිං+ච] තස්මිඤ්ච දිවසෙ (ඒ දවසේ ද) දෙවො වස්සි (වැස්සක් වැස්සේය) රාජඞ්ගණෙ (රජමිදුලේ) තත්ථ තත්ථ (තැන තැන්වල) උදකං සණ්ඨාති (වතුර එකතුවිය) සෙට්ඨිපුත්තො (සිටුපුත්‍රයා) ''රාජානං පස්සිස්සාමී''ති පායාසි (රජු දකින්නෙමි යැයි ගියේය)

☞ රජු පසුව සිටුපුත්‍රයා කැඳවීය. ඒ දවසේ වැස්සක් ද වැස්සේය. රජමිදුලේ තැන තැන්වල වතුර එකතුවිය. සිටුපුත්‍රයා ''රජු දකින්නෙමි'' යැයි ගියේය.

• රාජා වාතපානං විවරිත්වා තං ආගච්ඡන්තං ඔලොකෙන්තො රාජඞ්ගණෙ උදකං ලඞ්ඝිත්වා ආගච්ඡන්තං දිස්වා ආගන්ත්වා වන්දිත්වා ඨිතං ''ත්වං සොසකො නාම, තාතා''ති පුච්ඡිත්වා ''ආම, දෙවා''ති වුත්තෙ ''පිතා මෙ මතොති මා සොචි, තව පෙත්තිකං සෙට්ඨිට්ඨානං තුය්හමෙව දස්සාමී''ති තං සමස්සාසෙත්වා ''ගච්ඡ, තාතා''ති උය්‍යොජෙසි.

★ රාජා වාතපානං විවරිත්වා (රජු ජනේලය ඇර) තං ආගච්ඡන්තං (ඔහුව එන/ එන ඔහුව) ඔලොකෙන්තො (බලනඅතරේ/ බලමින්සිටින අතරේ) රාජඞ්ගණෙ උදකං (රජමිදුලේ වතුර) ලඞ්ඝිත්වා (උඩින් පැන) ආගච්ඡන්තං (එන්නාව/ එනතැනැත්තාව) දිස්වා (දැක) ආගන්ත්වා (ඇවිත්) වන්දිත්වා ඨිතං (වැඳ සිටින්නාගෙන්) ''ත්වං සොසකො නාම, තාතා''ති (ඔබ සෝසකද පුතේ යැයි) පුච්ඡිත්වා (අසා) ''ආම, දෙවා''ති (එහෙමයි දේවයන්වහන්ස යැයි) වුත්තෙ (කියූකල) ''පිතා මෙ මතො-ති (මගේ පියා මැරුණේය යැයි) මා සොචි (සොක නොවන්න/ දුක්වෙන්න එපා) තව පෙත්තිකං (ඔබේ පියාගේ) සෙට්ඨිට්ඨානං (සිටු තනතුර) [තුය්හං+එව] තුය්හමෙව (නුඹට ම) දස්සාමී''ති (දෙමි යැයි) තං සමස්සාසෙත්වා (ඔහුව සනසවා) ''ගච්ඡ, තාතා''ති උය්‍යොජෙසි (යන්න පුතේ යැයි යැවීය)

☞ රජු ජනේලය ඇර එන ඔහුව බලමින් සිටින අතරේ, රජමිදුලේ වතුර උඩින් පැන එනතැනැත්තාව දැක, ඇවිත් වැඳ සිටින්නාගෙන් ''ඔබ සෝසකද පුතේ'' යැයි අසා ''එහෙමයි දේවයන්වහන්ස'' යැයි කියූකල ''මගේ පියා මැරුණේය, යැයි දුක්වෙන්න එපා, ඔබේ පියාගේ සිටු තනතුර නුඹටම දෙමි'' යැයි ඔහුව සනසවා ''යන්න පුතේ'' යැයි යැවීය.

• රාජා ගච්ඡන්තඤ්ච නං ඔලොකෙන්තොව අට්ඨාසි. සො ආගමනකාලෙ ලඞ්ඝිතං උදකං ගමනකාලෙ ඔතරිත්වා සණිකං අගමාසි. අථ නං රාජා තතොව පක්කොසාපෙත්වා, ''කිං නු ඛො, තාත, ත්වං මම සන්තිකං ආගච්ඡන්තො උදකං ලඞ්ඝිත්වා ආගම්ම ගච්ඡන්තො ඔතරිත්වා සණිකං ගච්ඡසී''ති පුච්ඡි.

★ රාජා (රජු) [ගච්ඡන්තං+ච] ගච්ඡන්තඤ්ච නං (යන්නාවූ ඔහු දෙස ද) ඔලොකෙන්තො-ව අට්ඨාසි (බලමින්-ම සිටියේය) සො ආගමන-කාලෙ (ඔහු එනවෙලාවේ) ලඞ්ඝිතං උදකං (වතුරෙන් උඩින්පැන ද) ගමන-කාලෙ (යන වෙලාවේ) ඔතරිත්වා සණිකං අගමාසි (බැස හෙමින් ද ගියේය) අථ නං (එවිට ඔහුව) රාජා (රජු) තතොව (එයින්ම/ ඒකරුණින්ම/ එනිසාම) පක්කොසාපෙත්වා (කැඳවා) ''කිං නු ඛො, තාත (මොකද පුතේ/ ඇයි පුතේ) ත්වං මම සන්තිකං (ඔබ මම ලඟට) ආගච්ඡන්තො (එන අතරේ) උදකං ලඞ්ඝිත්වා ආගම්ම (වතුරඋඩින් පැන ඇවිත්) ගච්ඡන්තො (යන අතරේ) ඔතරිත්වා සණිකං (බැස හෙමින්) ගච්ඡසී''ති පුච්ඡි (ගියේ යැයි ඇසීය)

☞ රජු යන්නාවූ ඔහු දෙස ද බලමින්ම සිටියේය. ඔහු එනවෙලාවේ වතුරෙන් උඩින්පැන ද යන වෙලාවේ බැස හෙමින් ද ගියේය. එවිට රජු එනිසාම ඔහුව කැඳවා, ''ඇයි පුතේ ඔබ මම ලඟට එන අතරේ වතුරඋඩින් පැන ඇවිත්, යන අතරේ බැස හෙමින් ගියේ'' යැයි ඇසීය.

• ''ආම, දෙව, අහං තස්මිං ඛණෙ කුමාරකො, කීළනකාලො නාම, සො ඉදානි පන මෙ දෙවෙන යානන්තරං පටිස්සුතං. තස්මා යථා පුරෙ අවරිත්වා ඉදානි සන්නිසින්නෙන හුත්වා වරිතුං වට්ටතී''ති. තං සුත්වා රාජා ''ධිතිමායං පුරිසො, ඉදානෙවස්ස යානන්තරං දස්සාමී''ති පිතරා භුත්තං භොගං දත්වා සෙට්ඨිට්ඨානං අදාසි.

★ ''ආම, දෙව (එහෙමයි දේවයන්වහන්ස) අහං තස්මිං ඛණෙ (මම ඒ වෙලාවේ) කුමාරකො (කුමාරයෙක් / ළමයෙක්) කීළන-කාලො නාම (ක්‍රීඩාකරන සමයේ/ ක්‍රීඩාකරන කාලයේ) සො ඉදානි පන මෙ (ඒ දැන් වනාහි මට) දෙවෙන (දේවයන්වහන්සේ විසින්) යානන්තරං පටිස්සුතං (තනතුරක් පොරොන්දුවිය) තස්මා (එබැවින්) යථා පුරෙ (පෙර මෙන්) අවරිත්වා (නොහැසැරී) ඉදානි (දැන්) සන්නිසින්නෙන හුත්වා (සන්සුන්ව) වරිතුං වට්ටතී''ති (හැසිරිම සුදුසුය) තං සුත්වා රාජා (එය අසා රජු) ''[ධිතිමා+අයං] ධිතිමායං පුරිසො (නුවණැත්තෙක්ය මේ පුරුෂයා) [ඉදානි+එව+අස්ස] ඉදානෙවස්ස (දැන්ම ඔහුට) යානන්තරං දස්සාමී''ති (තනතුර දෙන්නෙමි යැයි) පිතරා භුත්තං (පියා විසින් පරිභෝගකල) භොගං දත්වා (සම්පත් දී) සෙට්ඨිට්ඨානං අදාසි (සිටුතනතුර දුන්නේය)

☞ ''එහෙමයි දේවයන්වහන්ස, ඒ වෙලාවේ මම ක්‍රීඩාකරන සමයේ ළමයෙක්, ඒ මට දැන් දේවයන්වහන්සේ විසින් තනතුරක් පොරොන්දුවිය , එබැවින් පෙර මෙන් නොහැසැරී දැන් සන්සුන්ව හැසිරිම සුදුසුය'' එය අසා රජු ''නුවණැත්තෙක්ය මේ පුරුෂයා, දැන්ම ඔහුට තනතුර දෙන්නෙමි'' යැයි පියා විසින් පරිභෝගකල සම්පත් දී සිටුතනතුර දුන්නේය.

• සො රථෙ යත්වා නගරං පදක්ඛිණං අකාසි. සෙට්ඨිධීතා කාළිදාසියා සද්ධිං මන්තයමානා නිසින්නා ''අම්ම කාළි, පුත්තස්ස තෙ එත්තිකා සම්පත්ති මං නිස්සාය උප්පන්නා''ති ආහ.

★ සො රථෙ යත්වා (ඔහු රථයක සිට) නගරං පදක්ඛිණං අකාසි (නගර ප්‍රදක්ෂිනා කලේය/ නගරය වටේ ගියේය) සෙට්ඨිධීතා කාළිදාසියා සද්ධිං (සිටුදුව කාලිදාසිය සමග) මන්තයමානා නිසින්නා (කතාකරමින් හිඳිනඅතරේ) ''අම්ම කාළි (අම්මෙ කාලි) පුත්තස්ස තෙ (ඔබේ පුතාට) එත්තිකා සම්පත්ති (මෙතෙක් සම්පත්) මං නිස්සාය (මම නිසා) උප්පන්නා''ති ආහ (උපන්නා/ ලැබුනා යැයි කීය)

☞ ඔහු රථයක නැගී නගරය වටේ ගියේය. සිටුදුව කාලිදාසිය සමග කතාකරමින් හිඳිනඅතරේ ''අම්මෙ කාලි, ඔබේ පුතාට මෙතෙක් සම්පත් මම නිසා ලැබුනා'' යැයි කීය.

• ''කිං කාරණා, අම්මා''ති? ''අයඤ්හි අත්තනො මරණපණ්ණං දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා අම්හාකං ඝරං ආගතො, අථස්ස මයා තං පණ්ණං ඵාලෙත්වා මයා සද්ධිං මඞ්ගලකරණත්ථාය අඤ්ඤං පණ්ණං ලිඛිත්වා එත්තකං කාලං තත්ථ ආරක්ඛො කතො''ති.

★ ''කිං කාරණා, අම්මා''ති? (මොන කරුණකින්ද දුවේ) ''[අයං+හි] අයඤ්හි (මොහු වනාහි) අත්තනො මරණපණ්ණං (තමාගේ මරණලියමන) දුස්සන්තෙ බන්ධිත්වා (සලුකෙලවර බැඳගෙන) අම්හාකං ඝරං ආගතො (අපගේ ගෙදරට ආවා) [අථ+අස්ස] අථස්ස (එවිට ඔහුගේ) මයා (මං/ මාවිසින්) තං පණ්ණං ඵාලෙත්වා (ඒ ලියුම ඉරා) මයා සද්ධිං (මා සමග) [මඞ්ගලකරණ+අත්ථාය] මඞ්ගලකරණත්ථාය (විවාහකිරීම පිණිස) අඤ්ඤං පණ්ණං ලිඛිත්වා (වෙනත් ලියුමක් ලියා) එත්තකං කාලං (මෙතෙක් කාලයක්) තත්ථ ආරක්ඛො කතො''ති (එහි ආරක්ෂාකරන ලදී)

☞ ‘‘මොන කරුණකින්ද දුවේ’’ ‘‘මොහු වනාහි තමාගේ මරණලියමන සලුකෙලවර බැඳගෙන, අපගේ ගෙදරට ආවා, එවිට මං ඔහුගේ ඒ ලියුම ඉරා, මා සමග විවාහකිරීම පිණිස වෙනත් ලියුමක් ලියා, මෙතෙක් කාලයක් එහි ආරක්ෂාකරන ලදී’’

• ‘‘අම්ම, ත්වං එත්තකං පස්සසි, ඉමං පන සෙට්ඨී දහරකාලතො පට්ඨාය මාරෙතුකාමො මාරෙතුං නාසක්ඛි, කෙවලං ඉමං නිස්සාය බහුං ධනං ඛීයී’’ති. ‘‘අම්ම, අතිභාරියං වත සෙට්ඨීනා කත’’න්ති.

★ ‘‘අම්ම, ත්වං (දුවේ නුඹ) එත්තකං පස්සසි (මෙපමනක් දකියි) ඉමං පන (මොහුව වනාහි) සෙට්ඨී (සිටුතුමා) දහර-කාලතො පට්ඨාය (ළමාකාලයේ පටන්ම) මාරෙතුකාමො (මරණුකැමතිව) මාරෙතුං නාසක්ඛි (මැරීමට නොහැකිවිය) කෙවලං (හුදෙක්ම) ඉමං නිස්සාය (මොහු නිසා) බහුං ධනං ඛීයී’’ති (බොහෝ ධනය නාස්තිවිය) ‘‘අම්ම, අතිභාරියං වත (අම්මෙ බොහො බරපතලයි ඒකාන්තයෙන්) සෙට්ඨීනා [කතං+ඉති] කත’’න්ති (සිටුතුමා විසින් කලදේ)

☞ ‘‘දුවේ නුඹ මෙපමනක් දකියි, සිටුතුමා මොහුව ළමාකාලයේ පටන්ම මරණුකැමතිව මැරීමට නොහැකිවිය, හුදෙක්ම මොහු නිසා බොහෝ ධනය නාස්තිවිය’’ ‘‘අම්මෙ ඒකාන්තයෙන් සිටුතුමා විසින් කලදේ බොහො බරපතලයි’’

• නගරං පදක්ඛිණං කත්වා ගෙහං පවිසන්තං පන නං දිස්වා, ‘‘අයං එත්තිකා සම්පත්ති මං නිස්සාය උප්පන්නා’’ති හසිතං අකාසි. අථ නං සෙට්ඨිපුත්තො දිස්වා, ‘‘කිං කාරණා හසී’’ති පුච්ඡි.

★ නගරං පදක්ඛිණං කත්වා (නගරය වටේ ගිහින්) ගෙහං පවිසන්තං (ගෙට ඇතුලුවන) පන නං දිස්වා (ඔහුව දැක) ‘‘අයං එත්තිකා සම්පත්ති (මේ මෙතෙක් සැපසම්පත්) මං නිස්සාය උප්පන්නා’’ති (මං නිසා උපන්නේය යැයි) හසිතං අකාසි (සිනාසීය) අථ නං (එවිට ඇයව) සෙට්ඨිපුත්තො දිස්වා (සිටුපුතා දැක) ‘‘කිං කාරණා හසී’’ති පුච්ඡි (මොන කරුණක් නිසාද සිනාසුනේ යැයි ඇසීය)

☞ නගරය වටේ ගිහින් ගෙට ඇතුලුවන ඔහුව දැක, ‘‘මොහුට මෙතෙක් සැපසම්පත් මං නිසා උපන්නේය’’ යැයි සිනාසීය එවිට සිටුපුතා ඇයව දැක ‘‘මොන කරුණක් නිසාද සිනාසුනේ’’ යැයි ඇසීය.

• ‘‘එකං කාරණං නිස්සායා’’ති. ‘‘කථෙහි න’’න්ති? ‘‘සා න කථෙසි’’. සො ‘‘සචෙ න කථෙස්සසි, ද්විධා තං ඡින්දිස්සාමී’’ති තජ්ජෙත්වා අසිං නික්කඩ්ඪී.

★‘‘එකං කාරණං නිස්සායා’’ති (එක් කරුණක් නිසා) ‘‘කථෙහි (කියන්න) [නං+ඉති] න’’න්ති? (එය) ‘‘සා න කථෙසි’’ (ඈ නොකීවේය) සො(ඔහු) ‘‘සචෙ න කථෙස්සසි (ඉදින්/ ඉතින් කියන්නෙ නැත්තන්) ද්විධා තං ඡින්දිස්සාමී’’ති (දෙකට උඹව කපන්නෙමි/ කපනව යැයි) තජ්ජෙත්වා අසිං නික්කඩ්ඪී (තර්ජනයකර කඩුව එලියට ගත්තේය)

☞ ‘‘එක් කරුණක් නිසා’’ ‘‘එය කියන්න’’ ඈ නොකීවේය. ඔහු ‘‘ඉතින් කියන්නෙ නැත්තන්, උඹව දෙකට කපනව’’ යැයි තර්ජනයකර කඩුව එලියට ගත්තේය.

• සා ''අයං එත්තිකා සම්පත්ති තයා මං නිස්සාය ලද්ධාති චින්තෙත්වා හසිත''න්ති ආහ. ''යදි මම පිතරා අත්තනො සන්තකං මය්හං නියාාදිතං, ත්වං එත්ථ කිං හොසී''ති? සො කිර එත්තකං කාලං කිඤ්චි න ජානාති, තෙනස්සා වචනං න සද්දහි.

★ සා(ඇය) ''අයං එත්තිකා සම්පත්ති (මේ මෙතෙක් සැපසම්පත්) තයා මං නිස්සාය (ඔබට මං නිසා) ලද්ධා-ති චින්තෙත්වා (ලැබුනේය යැයි සිතා) [හසිතං+ඉති] හසිත''න්ති ආහ (සිනාසුනෙමි යැයි කීය) ''යදි මම පිතරා (ඉඳින් මගේ පියා විසින්) අත්තනො සන්තකං (තමා සතුදේ) මය්හං නියාාදිතං (මට පවරාදුනිනම්) ත්වං එත්ථ (ඔබ මෙතැන) කිං හොසී''ති? (මොනවද කලේ?) සො කිර (ඔහු වනාහි) එත්තකං කාලං (මෙතෙක් කාලයක්) කිඤ්චි න ජානාති (කිසිවක් නොදනියි) [තෙන+අස්සා] තෙනස්සා (එබැවින් ඇගේ) වචනං න සද්දහි (වචන නොපිළිගත්තේය)

☞ ඇය ''මේ මෙතෙක් සැපසම්පත් ඔබට මං නිසා ලැබුනේය, යැයි සිතා සිනාසුනෙමි'' යැයි කීය. ''ඉඳින් මගේ පියා විසින් තමා සතුදේ මට පවරාදුනි නම්, ඔබ මෙතැන මොනවද කලේ?'' ඔහු වනාහි මෙතෙක් කාලයක් කිසිවක් නොදනියි, එබැවින් ඇගේ වචන නොපිළිගත්තේය.

• අථස්ස සා ''තුම්හාකං පිතරා මරණුපණ්ණං දත්වා පෙසිතා, තුම්හෙ මයා ඉදඤ්චිදඤ්ච කත්වා රක්ඛිතා''ති සඛ්බං කථෙසි. ''ත්වං අභූතං කථෙසී''ති අසද්දහන්තො ''මාතරං කාළිං පුච්ඡිස්සාමී''ති චින්තෙත්වා ''එවං කිර, අම්මා''ති.

★ [අථ+අස්ස] අථස්ස සා (එවිට ඔහුට ඇය) ''තුම්හාකං පිතරා (නුඹලගේ/ නුඹගේ පියා විසින්) මරණුපණ්ණං දත්වා පෙසිතා (මරණ ලියමනක් දී යවනලදී) තුම්හෙ (නුඹව) මයා (මා විසින්) ඉදඤ්චිදඤ්ච කත්වා (මේ මේ දේ කර) රක්ඛිතා''ති (රැක්කේය යැයි) සඛ්බං කථෙසි (සියල්ල කීය) ''ත්වං අභූතං කථෙසී''ති (නුඹ බොරු කියන්නෙ යැයි) අසද්දහන්තො (නොපිළිගනිමින්) ''මාතරං කාළිං (කාලි මවගෙන්) පුච්ඡිස්සාමී''ති (අසන්නෙමි යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) ''එවං කිර, අම්මා''ති (එහෙමද අම්මෙ)

☞ එවිට ඇය ඔහුට ''නුඹගේ පියා විසින් මරණ ලියමනක් දී යවනලදී, නුඹව මා විසින් මේ මේ දේ කර රැක්කේය'' යැයි සියල්ල කීය. ''නුඹ බොරු කියන්නෙ'' යැයි නොපිළිගනිමින් ''කාලි මවගෙන් අසන්නෙමි'' යැයි සිතා ''එහෙමද අම්මෙ''

• ''ආම, තාත, දහරකාලතො පට්ඨාය තං මාරෙතුකාමො මාරෙතුං අසක්කොන්තො තං නිස්සාය බහුං ධනං ඛීයි, සත්තසු ඨානෙසු ත්වං මරණතො මුත්තො, ඉදානි භොගගාමතො ආගම්ම සෙට්ඨිට්ඨානං පත්තො''ති.

★ ''ආම, තාත (ඔව් පුතේ) දහරකාලතො පට්ඨාය (ළමාකාලයේ පටන්) තං (ඔබව) මාරෙතුකාමො (මරණුකැමතිව) මාරෙතුං අසක්කොන්තො (මැරීමට නොහැකිව) තං නිස්සාය (ඔබ නිසා) බහුං ධනං ඛීයි (බොහෝ ධනය විනාශවිය/ අපතේගියා) සත්තසු ඨානෙසු (අවස්ථා හතකින්) ත්වං මරණතො මුත්තො (ඔබ මරණයෙන් මිදුනි) ඉදානි (දැන්) භොග-ගාමතො ආගම්ම (අයබදු ලැබෙන ගම්වල සිට පැමිණ) සෙට්ඨිට්ඨානං පත්තො''ති (සිටුතනතුරට පත්විය)

☞ ''ඔව් පුතේ ළමාකාලයේ පටන් ඔබව මරණුකැමතිව මැරීමට නොහැකිව ඔබ නිසා බොහෝ ධනය විනාශවිය, අවස්ථා හතකින් ඔබ මරණයෙන් මිදුනි, දැන් අයබදු ලැබෙන ගම්වල සිට පැමිණ සිටුතනතුරට පත්විය.

• සො තං සුත්වා ‘‘භාරියං වත කම්මං, එවරූපා බො පන මරණා මුත්තස්ස මම පමාදජීවිතං ජීවිතුං අයුත්තං, අප්පමත්තො භවිස්සාමී’’ති චින්තෙත්වා දෙවසිකං සහස්සං විස්සජ්ජෙත්වා අද්ධිකකපණාදීනං දානං පට්ඨපෙසි. මිත්තො නාමස්ස කුටුම්බිකො දානබ්‍යාවටො අහොසි.

★ සො තං සුත්වා (ඔහු එය අසා) ‘‘භාරියං වත කම්මං (ඒකාන්තයෙන් දරුණු ක්‍රියාවක්) එවරූපා බො පන මරණා (මෙවැනි ලෙස මරණයෙන්) මුත්තස්ස මම (මිදුනාවූ මට) පමාදජීවිතං (කුසලයෙන් ප්‍රමාදවූ ජීවිතයක්) ජීවිතුං අයුත්තං (ජිවත්වීම නුසුදුසුය/ ගතකිරීම නුසුදුසුය) අප්පමත්තො භවිස්සාමී’’ති (අප්‍රමාදවන්නෙමි යැයි) චින්තෙත්වා (සිතා) දෙවසිකං සහස්සං විස්සජ්ජෙත්වා (දිනපතා දහසක් වියදම්කර) [අද්ධික-කපණ+ආදීනං] අද්ධිකකපණාදීනං (මගී දුගී ආදීනට/ දුගී මගී ආදීනට) දානං පට්ඨපෙසි (දන් පිළියෙලකර තැබීය/ දන්සලක් පැවැත්වීය) මිත්තො [නාම+අස්ස] නාමස්ස (මිත්ත නම් ඔහුගේ) කුටුම්බිකො (ගෙහිමියා/ පවිල්ජීවිතයක් ගතකරන්නා) [දාන+අබ්‍යාවටො] දානබ්‍යාවටො අහොසි (දන් දීමෙහි නියලුනාය/ දන්සල පවත්වාගෙන ගියාය)

☞ ඔහු එය අසා ‘‘ඒකාන්තයෙන් දරුණු ක්‍රියාවක්, මෙසේ මරණයෙන් මිදුනාවූ මට කුසලයෙන් ප්‍රමාදවූ ජීවිතයක් ගතකිරීම නුසුදුසුය, අප්‍රමාදවන්නෙමි’’ යැයි සිතා දිනපතා දහසක් වියදම්කර දුගී මගී ආදීනට දන්සලක් පැවැත්වීය. මිත්ත නම් ඔහුගේ ගෙහිමියා දන්සල පවත්වාගෙන ගියාය.

සෝසකසෙට්ඨි වත්ථු නිට්ඨිතං (සෝසක සිටුගේ කථාව නිමියේය)

ඛුද්දකනිකායෙ
ජාතකඨකථාඅට-
(පඨමො භාගො(පළමු කොටස =
ගන්ථාරම්භකථා න්ථග්)ය ආරම්බකිරීමේ කථාව(

a. ජාතිකොටිසහස්සෙහි, පමාණරහිතං හිතං;
ලොකස්ස **ලොකනාථෙන,** කතං යෙන මහෙසිනා.

#යෙන **ලොකනාථෙන** මහෙසිනා සෙහිජාතිකොටිසහස් ,පමාණරහිතං හිතං ලොකස්ස කතං#

★ යෙන(යම්) **ලොකනාථෙන)**ලෝකනාථ වූ(තිලෝ සරණ වූ/ මහෙසිනාමහා ඍෂීන්) ,(වහන්සේ කෙනෙකුන් විසින්ජාතිකොටිසහස්සෙහි(ජාති කෝටි දහස් ගනන් කාලයක්), පමාණරහිතං (අර්ථයක්/සේවයක්/යහපතක්)හිතං (මැනිය නොහැකි/මාන කල නොහැකිප්‍ර) (ලෝකයට)සලොකස් කතං කර)න ලදීද(

☞< **තුන්ලොවටම එකම සරණවූ හෙයින්** ලෝකනාථ වූවූ යම් මහා ඍෂීන් සියලු ඍෂීන්ට අග්‍ර, මතෙකැයි කියා ,ජාති සිය කෝටි දහස් ගනන් කාලයක් පුරා ,වහන්සේ කෙනෙකුන් විසින් නොහැකි මහත් වූ සේවයක් ලෝකසත්වයට කරන ලදීද මැණිය>

b. තස්ස පාදෙ නමස්සිත්වා, කත්වා **ධම්මස්ස** වඤ්ජලිං;
සඞ්ඝඤ්ච පතිමානෙත්වා, සබ්බසම්මානභාජනං.

වාසිත්ස පාදෙ නමස්තස්#, **ධම්මස්ස** {වජලිංඅඤ්+} වඤ්ජලිං කත්වා , {සබ්බෙසංභාජනං+මානංසම්+}සබ්බසම්මානභාජනං {**සඞ්ඝංච+**} **සඞ්ඝඤ්ච** පතිමානෙත්වා#

★තස්ස (සිරිපා)පාදෙ (උන්වහන්සේගේ)නමස්සිත්වා(නැමද), **ධම්මස්ස (ධර්මයට)** {වජලිංඅඤ්+} වඤ්ජලිං කත්වා ,(ද ඇගිලි බැඳ නැමද){සබ්බෙසංභාජනං+මානංසම්+} සබ්බසම්මානභාජනං (බුහුමනට බඳුන් වූ/සැමගේ සම්මානයට){**සඞ්ඝංච+**} **සඞ්ඝඤ්ච (සඟරුවන ද)** පතිමානෙත්වා(,බුහුමන් දක්වා)

☞< උන්වහන්සේගේ **සිරිපා යුවල නැමද ධර්මයට ද,**ඇගිලි බැඳ නැමදසැමදෙනාගේම , බුහුමනට බඳුන් වූ-සම්මාන **සඟරුවනට ද ගෞරවාදරයෙන්** බුහුමන් දක්වා >

c. නමස්සනාදිනො අස්ස, පුඤ්ඤස්ස රතනත්තයෙ;
පවත්තස්සානුභාවෙන, ඡෙත්වා සබ්බෙ උපද්දවෙ.
පවත්තස්සානුභාවෙන {පවත්තස්ස අ+නුභාවෙන}

තයෙරතනත්#{නමස්සනාඅදිනො+}නමස්සනාදිනො අස්ස පවත්තස්ස පුඤ්ඤස්ස අනුභාවෙන සබ්බෙ උපද්දවෙ ඡෙත්වා #

★රතනත්තයෙ(තෙරුවන්කෙරෙහි){නමස්සනාඅදිනො+}නමස්සනාදිනො නමස්කාර කිරීම්) (ඒ)සඅස් (ආදී පවත්තස්ස ආනුබාවයෙන්) අනුභාවෙන (යපුණ්‍ය)සඤ්ඤස්පුඤ් (පවත්වන ලද) (නසා)වාඡෙත් (උවදුරු)දවෙඋපද් (සියලු) බෙසබ් (මහිමයෙන්/
☞< තෙරුවන්කෙරෙහි නමස්කාර කිරීම් ආදියෙන් රැස්කරන ලද ඒ පුණ්‍යය ආනුබාවයෙන් සියලු උවදුරු නසා >

d. තං තං කාරණමාගම්ම, දෙසිතානි ජුතීමතා;
අපණ්ණකාදීනි පුරා, ජාතකානි මහෙසිනා.

#ජුතීමතා තං තං{කාරණංමආගම්+} කාරණමාගම්ම මහෙසිනා **{අපණ්ණකආ+දීනි}** **අපණ්ණකාදී**නි පුරා ජාතකානි දෙසිතානි{හෝති (#

★ජුතීමතා (ඒ ඒ)තං තං (ශෝභාමත් බුදු රදුන්){කාරණංමආගම්+} කාරණමාගම්මකරුනට) (මහඍෂින්ගේ)මහෙසිනා (කාරනය හේතුවෙන්/පැමින**{අපණ්ණකආ+දීනි}** **අපණ්ණකාදීනි**)**අපණ්ණක ආදී(** පුරා(පෙර) ජාතකානිදෙසිතානි (ජාතකයන්){හෝති}(.දෙසනලද වේ)

☞< ශෝභාමත් බුදු රදුන් විසින් ඒ ඒ අවස්තාවේ ඇතිවූ කාරනයන් හේතුකරගෙනමහඍෂිවූ , උන්වහන්සේගේ **අපණ්ණක ආදී** පෙර ජාතක කථාවන් දේශනාකරන ලද වේ. >

e. යානි යෙසු චිරං සත්ථා, ලොකනිත්ථරණත්ථිකො;
අනන්තෙ බොධිසම්භාරෙ, පරිපාවෙසි නායකො.

#{ලොකේථිකොඅත්+ථරිතුංනිත්+[ලෝකම්හා]+} ලොකනිත්ථරණත්ථිකො සත්ථා නායකො යෙසු යන්න (යම්)මෙහි යානි]පරිපාවෙසි යානි භාරෙතෙ බොධිසම්චිරං අනන් [ජාතකේසු]e හා f ගාතාවන් එක්කිරීම සදහා යොදා ඇත[#

➔{ලොකේථිකොඅත්+ථරිතුංනිත්+[ලෝකම්හා]+} ලොකනිත්ථරණත්ථිකොලෝකයා) (දෙවිමිනිසුන්ගේ අනුසාසක වූ)ථාසත් (සසරින් එතෙර කිරීමට කැමති වූ/ලොවෙන් (බොහෝ කලක්)චිරං [ජාතකයන්හි/ජාතකේසු](යම්)යෙසු (නායකයන් වහන්සේ)නායකො පාරමී/බෝධිසම්බාරයන්)භාරෙබොධිසම් (මානඅප්‍ර/අනන්ත)තෙඅනන්ධර්මයන්(පරිපාවෙසි යන්න (යම්)මෙහි යානි]යානි (පිරුවේ ද)e හා f ගාතාවන් එක්කිරීම සදහා යොදා ඇත[

➔< අසරණ ලෝක සත්වයන් සසරින් එතෙර කිරීමට කැමති වූ ද සියලු දෙවිමිනිසුන්ගේ , අනුසාසක වූ නායකයන් වහන්සේබොහෝ කලක් උතුම් බුදුබව ,යම්බඳු වූ ජාතකයන්හි , ලබාදෙන හෙයින් බෝධිසම්බාර නම්වූ අනන්තමානඅප්‍ර- පාරමී ධර්මයන් පිරුවේ ද >

f. තානි සබ්බානි එකජ්ඣං, ආරොපෙන්තෙහි සඞ්ගහං;
ජාතකං නාම සඞ්ගීතං, ධම්මසඞ්ගාහකෙහි යං.

#ධම්මසඞ්ගාහකෙහි ආරොපෙන්තෙහි තානි සබ්බානි එකජ්ඣං සඞ්ගහං [කත්වා]**ජාතකං** නාම යං සඞ්ගීතං [අකා]#

➔ධම්මසඞ්ගාහකෙහි (තෙරුන් වහන්සේලා විසින්)තෙහිආරොපෙන් (ධර්මසංගායනා කරන) ([කොට/කත්වා] හසංග්‍ර)ගහංසඞ් (එක්තැනකට/එකට)ඣංඑකජ් (සියල්ල)බානිසබ් (ඒ)තානි **ජාතකං(ජාතක)** නාම[කරන ලදී/අකා] (සංගායනාවක්)ගීතංසඞ් (යම්)යං (නම්)

➔< ධර්මසංගායනා කරන තෙරුන් වහන්සේලා විසින් ඒ සියලු ජාතක කථා එක්තැනකට කැටිකර ජාතක කථා නමින් සංගායනාවක් කරන ලදී >

g. බුද්ධවංසස්ස එතස්ස, ඉච්ඡන්තෙන විරට්ඨිතං;
යාවිතො අභිගන්ත්වාන, ථෙරෙන **අත්ථදස්සිනා**.

යීතිංස විරවිධවංසස්ස බුද්එතස්# ඉච්ඡන්තෙන **අත්ථදස්සිනා** ථෙරෙන අභිගන්ත්වාන යාචිතො #

➔එතස්ස(බොහෝකල් පැවැත්ම)යීතිංවිරවි (බුද්ධ වංශයෙහි)සධවංසස්බුද් (මෙම) ඉච්ඡන්තෙන(පතන්නා වූ/කැමති වන්නාවූ) **අත්ථදස්සිනා (සිථදස්අත්)** ථෙරෙනතෙරුන්) (අයදනා ලදුව)යාචිතො (ළඟට ඇවිත්)වානත්අභිගන් (වහන්සේ විසින්,

➔< මෙම බුද්ධ වංශය නම් වූ බුදුරදුන්ගේ අතීත ජීවිත කථාවන්ගේ බොහෝකාලයක් පැවතීම, කැමති වන්නාවූ **අත්ථදස්සි** තෙරුන් වහන්සේ විසින් ගෞරවයෙන් ළඟට ඇවිත් අයදනා ලදුව >

h. අසංසවිඨවිහාරෙන, සදා සුද්ධිවිහාරිනා;
තථෙව **බුද්ධමිත්තෙන,** සන්තචිත්තෙන විඤ්ඤුනා.

#{තථාඒව+} තථෙව සදා සුද්ධිවිහාරිනා අසංසවිඨවිහාරෙන සන්තචිත්තෙන විඤ්ඤුනා **බුද්ධමිත්තෙන,]** යාචිතො[#

➔{තථාඒව+} තථෙව එක්ව වාසය කරන්නවුන්) ධිවිහාරිනාසුද් (හැම කල්හි)සදා (එලෙසම) (සන්සුන් සිතැති)තෙනතචිත්සන් (නොබැඳී වාසය කරන්නා වූ)ඨවිහාරෙනඅසංසවි (සමග විඤ්ඤුනා (නුවණැති) **බුද්ධමිත්තෙන බුද්ධමිත්ත තෙරුණුවන් විසින්(,]** යාචිතොඅයදනා) [(ලදුව

➔< එලෙසම හැම කල්හි, එක්ව වාසය කරන්නා වූ,ආදින් සමග දායක-භික්ෂු , නොබැඳී වාසය කරන්නා වූ, සන්සුන් සිතැති, නුවණැති **බුද්ධමිත්ත තෙරුණුවන් විසින්** ද අයදනා ලදුව

i. මහිංසාසකවංසම්හි, සම්භූතෙන නයඤ්ඤුනා;
බුද්ධදෙවෙන ච තථා, භික්ඛුනා සුද්ධබුද්ධිනා.

#තථා මහිංසාසකවංසම්හි සම්භූතෙන නයඤ්ඤුනා සුද්ධබුද්ධිනා **බුද්ධදෙවෙන** භික්ඛුනා ච **]**යාචිතො[#

➔තථාපහ)භූතෙනසම් (මහිංසාසක වංසයෙහි) හිමහිංසාසකවංසම් (එලෙසම)ළ වූ ((තියුණු බුද්ධියෙන් යුතු)ධිනාධබුද්සුද්(නිවන්මග දන්නා වූ/මයක්‍ර) ඤුනානයඤ් **බුද්ධදෙවෙන**)**බුද්ධදෙව(** භික්ඛුනා ච(භික්ෂුව විසින් ද) **,]** යාචිතො[(අයදනා ලදුව)

➔< එලෙසම මහිංසාසක වංසයෙහි උපන්නා වූ,නිවන්මග දන්නා වූ , තියුණු බුද්ධියෙන් යුතු **බුද්ධදෙව** භික්ෂුව විසින් ද අයදනා ලදුව >

j. මහාපුරිසචරියානං, ආනුභාවං අචින්තියං;
තස්ස විජ්ජොතයන්තස්ස, ජාතකස්සත්ථවණ්ණනං.
k. මහාවිහාරවාසීනං, වාචනාමග්ගනිස්සිතං;
භාසිස්සං භාසතො තං මෙ, සාධු ගණ්හන්තු සාධවොති.

#මහාපුරිසචරියානං ආනුභාවං අචින්තියං ස තස්ජොතයන්විජ් [සජාතකස්] සතස් [අහං] මහාවිහාරවාසිනං වාචනාමග්ග සිතංනිස්+{ ජාතකස්සණනංථවණ්අත්+} ජාතකස්සත්ථවණ්ණනං භාසිස්සං සාධවො තං මේ භාසතො සාධු ගණ්හන්තු #

➔මහාපුරිස (මහිමය/ආනුභාවය)ආනුභාවං (මහ බෝසත්වරුන්ගේ චර්යාවන්ගේ)චරියානං-අචින්තියං (මහ බෝසත්වරුන්ගේ) සතස් [(මම)අහං] (සිතිය නොහැක) මහා) මහාවිහාරවාසිනං (එලිදක්වමින්/බබලුවමින්)සතස්ජොතයන්විජ් [(චර්යාවන්)සජාතකස්] (විහාරවිසී තෙරවරුන්ගේ වාචනාමග්ගකටපාඩම් කරගෙනඇා /වාචනා මාර්ගය)සිතංනිස්+ (ඇසුරුකරමින්+පිළිලවල{ ජාතකස්සණනංථවණ්අත්+} ජාතකස්සත්ථවණ්ණනං කාශ ප්‍ර/කියන්නෙමි)සංභාසිස් (වර්නණාව /ජාතක කථාවන්ගේ අර්ථ විස්තරය/චර්යාවන්ගේ) කරමි. (කාසයප්‍ර/භාෂිතය)භාසතො (ඒ මගේ)තං මේ (සුදීහු/සත්පුරුෂයෝ) සාධවො ((අසත්වා/ගනිත්වා) තුහන්ගණ් (මනාලෙස)සාධු

➔< මහ බෝසත්වරුන්ගේ පෙරුම් දම් චර්යාවන්ගේ ආනුභාමහිමය සිතිය නොහැක, මම මහ බෝසත්වරුන්ගේ චර්යාවන් බබලවා එලිදක්වමින්මහා විහාරවිසී තෙරවරුන්ගේ වාචනා , බෝසත් චර්යාවන් නම්වූ ,කටපාඩම් කරගෙනඇා පිළිලවල ඇසුරුකරමින් මාර්ගය හෙවත් කාසය මනාලෙස සත්පුරුෂයෝ ඒ මගේ ප්‍ර ,ජාතක කථාවන්ගේ අර්ථ විස්තරය කියන්නෙමි අසත්වා >

නිදානකථා(නිදාන කථාව)

සා ★ පනායං ජාතකස්ස අත්ථවණ්ණනා දූරෙනිදානං, අවිදූරෙනිදානං, සන්තිකෙනිදානන්ති ඉමානි තීණි නිදානානි දස්සෙත්වා

➔සා(ඒ) {*<u>පන</u>*අයං+} පනායං(ජාතකයන්ගේ)සජාතකස් (මේ) අත්ථවණ්ණනාඅර්ථ) ***<u>(වනාහි)</u>*** (විස්තරය දූරෙනිදානං(දුර නිදානය), අවිදූරෙනිදානං(යනුදුරු නිදාන), {සන්තිකෙනිදානං තිඉ+} සන්තිකෙනිදානන්ති තීණි (මේ)ඉමානි (ලෙස/ළඟ නිදානය යැයි) (හේතූන්/නිදානයන්)නිදානානි(තුන්) දස්සෙත්වා(දක්වා)

➔< ඒ මේ ජාතකයන්ගේ අර්ථ විස්තරය වනාහි_දුර නිදානය, නුදුරු නිදානය, ළඟ නිදානය ලෙස බෝසතුන්ගේ අතීත ,සිදුවීම් පිලිවෙල දක්වා>

★වණ්ණියමානා යෙ නං සුණන්ති, තෙහි සමුදාගමතො පට්ඨාය විඤ්ඤාතත්තා යස්මා සුට්ඨු විඤ්ඤාතා නාම හොති, තස්මා තං තානි නිදානානි දස්සෙත්වා වණ්ණයිස්සාම

➔වණ්ණියමානා(අසත් නම්)තිසුණන් (එය) නං (යම් කෙනෙක්)යෙ (විස්තර කරන කල්හි), තෙහි_(දැනගත් බැවින්)තාඤාතත්විඤ්ඤ් (පටන්)ඨායපට් (ආරම්ඹයේ)සමුදාගමතො (ඔවුන්) **යස්මා(යම්සේ)** සුට්ඨු(වේ ද)හොති (නම්)නාම (දැනගත්තා)ඤාතාවිඤ්ඤ් (මනාලෙස/හොඳින්), තස්මා(දක්වා)වාසෙත්දස් (ඒ නිදානයන්)තානි නිදානානි (එය)තං (එබැවින්) වණ්ණයිස්සාම(විස්තර කරන්නෙමු)

➔< විස්තර කරන කල්හිඔවුන් ආරම්ඹයේ පටන් දැනගන්නා ,යම් කෙනෙක් එය අසත් නම් , හොඳින්ම දැනගත්තා වේ,බැවින්, එබැවින් ඒ නිදානයන් ද දක්වා විස්තර කරන්නෙමු>

★තත්ථ ආදිතො තාව තෙසං නිදානානං පරිච්ඡෙදො වෙදිතබ්බො.

➔ තත්ථඒ නිදානය)තෙසං නිදානානං (වනාහි)තාව (පළමු කොට)ආදිතො (එහි)න්ගේ ((දැනගත යුතුය)බොවෙදිතබ් (සීමාවන්/කාළ පරිච්ඡේද)ඡෙදොපරිච්

➔< එහි පළමුවෙන් ඒ නිදානයන්ගේ කාළ සීමාවන් දැනගත යුතුය >

★ දීපඞ්කරපාදමූලස්මිඤ්හි කතාභිනීහාරස්ස මහාසත්තස්ස යාව වෙස්සන්තරත්තභාවා චවිත්වා තුසිතපුරෙ නිබ්බත්ති, තාව පවත්තො කථාමග්ගො **දූරෙනිදානං** නාම

➔{දීපඞ්කරහි+මිංමූලස්+පාද+} දීපඞ්කරපාදමූලස්මිඤ්හි](දීපංකර බුදු රජුගේ පා මුල)*<u>යාව</u>* [(පටන්){කතසඅභිනීහාරස්+} කතාභිනීහාරස්සමහ)සතස්මහාසත් (ර්තනා ඇතිකරන ලද ප්‍රා) (බෝසතානන් වහන්සේගේ*<u>යාව</u>* {වෙස්සන්තරතභාවාඅත්+} වෙස්සන්තරත්තභාවා තුසිතපුරයෙහි උපදින)තිබත්තුසිතපුරෙ නිබ් (චුතව)වාචවිත් (වෙස්සන්ත්ර ආත්මභාවයෙන්) (ඉපදීම දක්වා/ තුරු, *<u>තාව</u>* මෙහි] *<u>යාව</u>* හා *<u>තාව</u>* එක්ව තුරු [දක්වා යන අර්තය දේ-පටන්/ (කථා පුවත/කථා මාර්ගය)ගොකථාමග් (පවත්නා)තොපවත් **දූරෙනිදානං** නාම**දූරේනිදානය) (.නම් වේ**

☞< දීපංකර බුදු රදුන්ගේ පා මුල කරන ලද ප්‍රාර්ථනාවේ පටන්මහ බෝසතානන් වහන්සේ , වෙස්සන්ත්ර ආත්මභාවයෙන් කලුරියකොට, තුසිතපුරයෙහි උපදින තුරුපවත්නා කථා පුවත , **දූරේනිදානය නම් වේ**.>

★තුසිතභවනතො පන චවිත්වා යාව බොධිමණ්ඩෙ සබ්බඤ්ඤුතප්පත්ති, තාව පවත්තො කථාමග්ගො **අවිදූරෙනිදානං** නාම

➔ තුසිතභවනතොඩෙබොධිමණ් (චුතවීමේ පටන්)වා යාවපන චවිත් (තුසිත බවනෙන්) (ඩලයෙහිබොධිමණ්) සබ්බඤ්ඤුතප්පත්ති, තාවතාව -මෙහි යාව](බුද්ධත්වයට පැමිනෙන තුරු) (කථා පුවත/කථා මාර්ගය)ගොකථාමග් (පවත්නා)තොපවත් [එක්ව අර්තදේ**අවිදූරෙනිදානං** නාම(.**අවිදූරේනිදානය නම් වේ)** .

➔< තුසිත බවනෙන් චුතවීමෙහි පටන් බොධිමණ්ඩලයෙහි බුද්ධත්වයට පැමිනෙන තුරු පවත්නා කථා පුවත **අවිදූරේනිදානය නම් වේ**.>

★ **සන්තිකෙනිදානං** පන තෙසු තෙසු ඨානෙසු විහරතො තස්මිං තස්මිංයෙව ඨානෙ ලබ්භතීති

➔ **සන්තිකෙනිදානං(තිකෙනිදානයසන්)** පනත)ඨානෙසු (ඒ ඒ) තෙසු තෙසු (වනාහි)ැන්හි ((ඒ)මිංතස් (වැඩවෙසෙන කල්හි)විහරතො {තස්මිංඒව+} තස්මිංයෙව ඨානෙ (ඒ තැනම) {ලබ්භතිඉති+} ලබ්භතීති(ලැබේ)

➔< **සන්තිකෙ නිදානය** වනාහි, යම් යම් තැනක බුදුරදුන් වැඩවෙසේ ද, ඒ ඒ තැනම සිදුවෙන සිදුවීම් හා දක්නට ලැබේ >

දූරෙනිදානකථා

★තත්‍රිදං **දූරෙනිදානං** නාම – ඉතො කිර කප්පසතසහස්සාධිකානං චතුන්නං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානං මත්ථකෙ **අමරවතී** නාම නගරං අහොසි

➔{තත්‍රඉදං+} තත්‍රිදං(එහි මේ) **දූරෙනිදානං** නාම)**දූරෙනිදානය** නම් (– ඉතො (මෙයින්) (වනාහි)කිර {කප්පඅධිකානං+සසහස්+සත+} කප්පසතසහස්සාධිකානං කල්ප සිය) (සතර අසංඛයකගේ[කල්ප])නංය්‍යාඛ්‍යෙනං අසඞ්චතුන් (සමග/වැඩි/ලක්ෂයක් අධික/දහසක් (පෙර/මත්තේ)ථකෙමත් [ය කල්ප ලක්ෂයක්සාරාසංඛ්‍ය] **අමරවතී(අමරවතී)**නාම (නම්) (විය)අහොසි (නගරයක්)නගරං

➔< එහි මේ **දූරෙනිදානය** මෙසේ දතයුතුය යමෙයින් සාරාසංඛ්‍ය ;කල්ප ලක්ෂයකට පෙර **අමරවතී නමින්** නගරයක් විය>

★ තත්ථ **සුමෙධො** නාම බ්‍රාහ්මණො පටිවසති ඨතො සුජාතො මාතිතො ච පිතිතො ච සංසුද්ධගහණිකො

➔තත්ථ(එහි) **සුමෙධො නාම(සුමේධ නම්)** බ්‍රාහ්මණොවාසය)පටිවසති (හ්මනයෙක්බ්‍රා) (පිරිසිදු උපතක් ඇති)සුජාතො (දෙපසින්)උභතො (කරයිමාතිතො ච පිතිතො චමවගෙන් ද) [මව්පිය දෙපසින් පිරිසිදු උපතක් ඇති](පියෝගන් ද සංසුද්ධගහණිකොපිරිසිදු මව් කුසක්) (ඇත්තේය

➔<එහි මවුපිය දෙපසින් කුලවත්ව පිරිසිදු උපතක් ලැබූ ,පිරිසිදු මව් කුසකින් ,**සුමේධ නම්** බ්‍රාහ්මනයෙක් වාසය කරයි >

★ යාව සත්තමා කුලපරිවට්ටා අක්ඛිත්තො අනුපකුට්ඨො ජාතිවාදෙන අභිරූපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොක්ඛරතාය සමන්නාගතො

➔ යාව සත්තමා කුලපරිවට්ටා (දෝෂාරොපන නැති)තොඛිත්අක් (පරපුර දක්වා සත්වන කුල) ජාතිවාදයෙන් දෝෂාරොපන](ජාතිවාදයෙන්)ජාතිවාදෙන (නින්දා නැති-උපවාද)ඨොඅනුපකුට්න-උපවාද ,නැති්න්දා නැති (දැකුම්කළු)සනීයොදස් (අභිරූප)අභිරූපො [ශරීර වර්ණයෙන් හා)ඛරතායණපොක්වණ් (මනා/උතුම්)පරමාය (සාදජනකප්‍ර)පාසාදිකො [කඩවසම්](යුක්ත වූ)නාගතොසමන් (සටහනින්

➔< සත්වන කුල පරපුර දක්වා ජාතිවාදයෙන් දෝෂාරොපනනින්දා නොලැබූ -උපවාද-කුලපරපුරක් ඇති ඔහු අභිරූපවත්ප ,ාසාදජනක, දැකුම්කළු ශරීර වර්ණකින් හා සටහනකින් යුක්ත කඩවසම් පුද්ගලයෙකි >

★ සො අඤ්ඤං කම්මං අකත්වා බ්‍රාහ්මණසිප්පමෙව උග්ගණ්හි

➔ සො(කටයුත්තක්/යාවක්අන් ක්‍රි)මංඤං කම්අඤ් (ඔහු) අකත්වා (නොකොට) {බ්‍රාහ්මණසිප්පංඒව+} බ්‍රාහ්මණසිප්පමෙවහ්මන ශිල්බ්‍රා)පයන්ම හිගණ්උග් ((.ඉගෙනගත්තේය)
➔ <ඔහු අන් කටයුත්තක නොයෙදී බ්‍රාහ්මන ශිල්පයන්ම ඉගෙනගත්තේය.>

★ තස්ස දහරකාලෙයෙව මාතාපිතරො කාලමකංසු

➔ තස්ස (ඔහුගේ){දහරකාලේඒව+} දහරකාලෙයෙව (තරුණ කාලයේම) (මිය ගියහ)කාලමකංසු (මව්පියෝ)මාතාපිතරො

➔< ඔහුගේ තරුණ කාලයේම මව්පියෝ මිය ගියහ.>

★අථස්ස රාසිවඩ්ඪකො අමච්චො ආයපොත්ථකං ආහරිත්වා සුවණ්ණරජතමණිමුත්තාදිහරිතෙ ගබ්හෙ විවරිත්වා

➔{අථසඅස්+} අථස්ස (භාණ්ඩාගාරික ඇමතිය)චොඪකො අමච්රාසිවඩ් (ඉක්බිති ඔහුගේ) (ගෙනවිත්)වාආහරිත් (වැය පොත-අය)ථකංආයපොත් {සුවණ්ණහරිතෙ+ආදි+තමුත්+මණි+රජත+} සුවණ්ණරජතමණිමුත්තාදිහරිතෙ -රිදී-රණ්) (පිරුනු-ආදියෙන්-මුතු-මැණික් ගබ්හෙ(ඇර)වාවිවරිත් (ගහඩාවන්)

➔< ඉක්බිති ඔහුගේ භාණ්ඩාගාරික ඇමතිය අයවැය පොත- ගෙනවිත් රණ්-මැණික්-මුතු -රිදී-පිරුනු-ආදියෙන් ගහඩාවන් ඇර >

★''එත්තකං තෙ, කුමාර, මාතු සන්තකං, එත්තකං පිතු සන්තකං, එත්තකං අය්‍යකපය්‍යකාන''න්ති

➔'' එත්තකං(ඔබගේ)තෙ (මෙතෙක්), **කුමාර** (!කුමාරයෙනි) මාතු සන්තකංමවගේ ධනය) (සතුදෙය ය/ය, එත්තකං(සතුදෙය ය/පියාගේ ධනය ය) තකංපිතු සන් (මෙතෙක්), එත්තකං (මෙතෙක්){අය්‍යකතිඉ+කානංපය්‍ය+} අය්‍යකපය්‍යකාන''න්ති (මුත්තාගේ යැයි-සියගේ)

➔< කුමාරයෙනිමෙතෙක් ඔබගේ ! මවගේ ධනයයමෙතෙක් ,මෙතෙක් පියාගේ ධනයය , ධනය යැයි මුත්තා ආදීන්ගේ-සිය >

★යාව සත්තමා කුලපරිවට්ටා ධනං ආචික්ඛිත්වා ''එතං පටිපජ්ජාහී''ති ආහ

➔ යාව සත්තමා කුලපරිවට්ටාවස/ධනය)ධනං (සත්වන කුල පරපුර දක්වා)ුතුව ((කියාපා)වාඛිත්ආචික්''එතං(මේවා) {පටිපජ්ජාහිඉති+} පටිපජ්ජාහී''තිපරිභෝග කරනු) (කීය)ආහ (මැනවයි

➔< සත්වන කුල පරපුර දක්වා වස්තුව කියාපා, මේවා පරිභෝග කරනු මැනවයි කීය >

★ සුමෙධපණ්ඩිතො චින්තෙසි

➔ සුමෙධපණ්ඩිතොසිත)තෙසිචින් [මෙසේ] (සුමේධපණ්ඩිත තුමා)ුවේය (

★''ඉමං ධනං සංහරිත්වා මය්හං පිතුපිතාමහාදයො පරලොකං ගච්ඡන්තා එකං කහාපණම්පි ගහෙත්වා න ගතා

➔ ''ඉමං ධනං(මගේ)හංමය් (රැස්කොට)වාසංහරිත් (මෙ ධනය) {පිතුආදයො+පිතාමහ+} පිතුපිතාමහාදයො (යනඅතරේ)තාඡන්ගච් (පරලොව)පරලොකං [පරම්පරාව]ආදී-මුත්තා-පියා) (එක්)එකං{කහාපණංපිඅ+}කහාපණම්පින (ගෙන)වාගහෙත් (කහවනුවක් වත්) (නොගියේය)ගතා

➔< මගේ මවුපියමීමුතු- පරම්පරාව මෙතෙක් ධනය රැස්කොට, එක් කහවනුවක් වත්, පරලොව යනඅතරේ ගෙන නොගියේය >

★ මයා පන ගහෙත්වා ගමනකාරණං කාතුං වට්ටතී''ති
➔ <u>පන</u> (මා විසින්)මයා(එහෙත්) <u>පන</u> ගහෙත්වා ගමනකාරණංගෙන යාහැකි) (පත්කිරීම/කිරීම)කාතුං (මයකටක්‍ර/ආකාරයකට{වට්ටතිඉති+} වට්ටතී''තිසුදුසු /වටින්නේය). (වන්නේය

➔<එසේවුවත් මා විසින් මේ වස්තුව ගෙන යාහැකි ක්‍රමයකට පත්කරගැනීම සුදුසු වන්නේය

★සො රඤ්ඤො ආරොචෙත්වා නගරෙ භෙරිං චරාපෙත්වා මහාජනස්ස දානං දත්වා තාපසපබ්බජ්ජං පබ්බජි

➔ සොභෙරිං (නගරයෙහි)නගරෙ (දන්වා)වාආරොචෙත් (රජුට)ඤොරඤ්ඤ් (ඔහු) සමහාජනස් (සවාගස්/අණබෙර හසුරුවා)වාචරාපෙත් දානං දත්වා (මහ ජනයාට දන් දී) (.පැවිදි විය).බජිපබ් (තාපස පැවිද්දෙන්)ජංබජ්තාපසපබ්

➔< ඔහු රජුට දන්වානගරයෙහි , අණබෙර ගස්සවා මහ ,ජනයාට දන් දී තාපස පැවිද්දෙන් පැවිදි විය.>

★ඉමස්ස පනත්ථස්ස ආවිභාවත්ථං ඉමස්මිං ඨානෙ සුමෙධකථා කථෙතබ්බා

➔ ඉමස්ස (මේ){පනසථස්අත්+} පනත්ථස්ස (කට භව පිණිසප්‍ර)ථංආවිභාවත් (අර්ථයගේ) (මේ තැනදී)මිං ඨානෙඉමස් සුමෙධකථා බාකථෙතබ් (සුමේධ කථාව).(.කිය යුතුය)

➔<මේ අවස්ථාව ප්‍රකට වනු පිණිසමේ තැනදී සුමේධ කථාව , කිය යුතුය.>

★සා පනෙසා කිඤ්චාපි බුද්ධවංසෙ නිරන්තරං ආගතායෙව, ගාථාසම්බන්ධෙන පන ආගතත්තා න සුට්ඨු පාකටා

➔ සා {<u>පන</u>ඒසා+} පනෙසා ඒ කථාව)<u>වනාහි</u>බුද්ධ)ධවංසෙබුද් (කිසිවක්)වාපිකිඤ් (නිරතුර)තරංනිරන් (වංසයෙහිුව({ආගතාඒව+} ආගතායෙව(ආවේමය), ගාථාසම්බන්ධෙනමනා)යු පාකටාන සුට් (ආ බැවින්)තාපන ආගතත් (ගාථා හා සම්බන්දයෙන්) (.කට නොවේලෙස ප්‍ර

➔< ඒ කථාව වනාහි කිසියම් ආකාරයකට බුද්ධ වංසයෙහි නිරතුරුව සඳහන්වේ, ගාථා හා සම්බන්දයෙන් සඳහන් බැවින් මනා ලෙස ප්‍රකට නොවේ.>

★තස්මා තං අන්තරන්තරා ගාථාය සම්බන්ධදීපකෙහි වචනෙහි සද්ධිං කථෙස්සාම

➔ තස්මා (එය)තං (එබැවින්){අන්තරතරාඅන්+} අන්තරන්තරා(අතරින් අතර) ගාථාය (ගාථාවෙහි){සම්බන්ධදීපකෙහි+} සම්බන්ධදීපකෙහි (කාස කරන්නාවූප්‍ර-සම්බන්දය) (කියන්නෙමු)-.සාමකථෙස් (වචනයන් සමග)ධිංවචනෙහි සද්

➔< එබැවින් කථාව අතරින් අතර ගාථාවන්හි සම්බන්දයකාස කරන්නාවූප්‍ර- වචනයන් සමග කියන්නෙමු >

සුමෙධකථා

★කප්පසතසහස්සාධිකානඤ්ඤි වතුන්නං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානං මත්ථකෙ දසහි සද්දෙහි අවිවිත්තං ‘‘අමරවතී’’ති ච ‘‘අමර’’න්ති ච ලද්ධනාමං නගරං අහොසි,

➔ {කප්පඅධිකානං+සසහස්+සත+} කප්පසතසහස්සාධිකානංලක්ෂයක් /කල්ප සිය දහසක්) ය කල්ප සාරාසංඛ්‍ය](සතර අසංඛයකගේ[කල්ප])නංය්‍යාඛ්‍යෙඅසඞ් නංවතුන් (වැඩි/අධික)ථකෙමත් [ලක්ෂයක්මත්තේ(පෙර/ දසහි සද්දෙහි (දස ආකාර ශබ්දයන්ගෙන්) (ගැවසුනු/තොරනොවූ)තංඅවිවිත්{අමරවතිඉති+} ‘‘අමරවතී’’ති ච (අමරවති යැයි ද) {‘‘අමරංතිඉ+} ‘‘අමර’’න්ති ච (අමර යැයි ද){ලද්ධංනාමං+} ලද්ධනාමං (ලත් නම් ඇති) (විය)අහොසි (නගරයක්)නගරං

➔< සාරාසංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂයකට පෙර දශාකාර ශබ්දයකින් තොරනොවූ, අමරවති යැයි දලත් නම් ඇති ,අමර යැයි ද, නගරයක් විය >

★ යං සන්ධාය බුද්ධවංසෙ වුත්තං

➔ යං සන්ධාය (බුද්ධ වංශයෙහි කියන ලදී ද)තංධවංසෙ වුත්බුද් (යමක් සඳහා)

‘‘කප්පෙ ච සතසහස්සෙ, චතුරො ච අසඞ්ඛියෙ;
අමරං නාම නගරං, දස්සනෙය්‍යං මනොරමං;
දසහි සද්දෙහි අවිවිත්තං, අන්නපානසමායුත’’න්ති.

#කප්පෙ ච සතසහස්සෙ, චතුරො ච අසඞ්ඛියෙ දසහි සද්දෙහි {නතංවිවිත්+} අවිවිත්තං{අන්නංසමායුතං+පානං+} අන්නපානසමායුතං දස්සනෙය්‍යං මනොරමං අමරං නාම නගරං [අහෝසි]#

➔‘කප්පෙ ච සතසහස්සෙ(කල්ප ලක්ෂයක් ද), චතුරො ච අසඞ්ඛියෙ;සතර අසංඛයකට) (දශ ශබ්දයකින්)දෙහිදසහි සද් ([පෙර]ද{නතංවිවිත්+} අවිවිත්තං(වෙන්නොවූ/ගැවසී ගත්), {අන්නංසමායුතං+පානං+} අන්නපානසමායුතං (සමුර්ධ වූ/බීම වලින් යුකුත වූ-කෑම) අමර නම්)අමරං නාම නගරං (සිත් ඇදගන්නා සුලු)මනොරමං (දර්ශනීය වූ)සනෙය්‍යංදස් ([විය=අහෝසි]නගරයක්

➔< සාරාසංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂයකට පෙර දශාකාර ශබ්දයකින් තොරනොවූබීම වලින් -කෑම , ,සමුර්ධ වූ අමරවති යැයි දදර්ශනීය වූද සි ,ත් ඇදගන්නා සුලු අමර නම් නගරයක් විය >

ථතත් • **දසහි සද්දෙහි අවිවිත්තන්ති** හත්ථිසද්දෙන, අස්සසද්දෙන, රථසද්දෙන, භෙරිසද්දෙන, මුදිඞ්ගසද්දෙන, වීණාසද්දෙන, සම්මසද්දෙන, තාළසද්දෙන, සඞ්ඛසද්දෙන ‘‘අස්නාථ, පිවථ, ඛාදථා’’ති දසමෙන සද්දෙනාති ඉමෙහි දසහි සද්දෙහි අවිවිත්තං අහොසි

★තත්ථ(එහි) **දසහි සද්දෙහි (දස ශබ්දයකින්){නඉ+තංවිවිත්+ති} අවිවිත්තන්ති**-නො) (යැයි යනු-වෙන්වුනේ හත්ථිසද්දෙන(ඇත් ශබ්දයෙන්), අස්සසද්දෙන(අශ්ව ශබ්දයෙන්), රථසද්දෙන(රථ ශබ්දයෙන්), භෙරිසද්දෙන(බෙර ශබ්දයෙන්), මුදිඞ්ගසද්දෙන මිහිඟු බෙර) ශබ්දයෙන්(, වීණාසද්දෙන(වීණා ශබ්දයෙන්), සම්මසද්දෙන(කයිතාලම් ශබ්දයෙන්), තාළසද්දෙන(ගීත ශබ්දයෙන්-තාල), සඞ්ඛසද්දෙන (හක් ශබ්දයෙන්)‘‘අස්නාථ, පිවථ, ඛාදථා’’ති(කන්න යැයි-බොන්න-අනුභව කරන්න) දසමෙන {සද්දෙනඉති+} සද්දෙනාති

දසහි සද (මෙම)ඉමෙහි (දශවන ශබ්දයෙනක් යැයි)ේදෙහි (ශබ්දයන්ගෙන් දශාකාර) (.විය)අහොසි (ගැවසුනු/තොරනොවූ)තංඅවිවිත්

☞ < එහි **දස ශබ්දයකින්** නො :,යැයි යනු-වෙන්වුනේ-ඇත් ශබ්දයෙන්, අශ්ව ශබ්දයෙන්, රථ ශබ්දයෙන්, බෙර ශබ්දයෙන්, මිහිඟු බෙර ශබ්දයෙන්, වීණා ශබ්දයෙන්, කයිතාලම් ශබ්දයෙන්, තාල,ගීත ශබ්දයෙන්- හක් පිබින ශබ්දයෙන්,අනුභව කරන්න-බොන්න-කන්න , යැයි දශාකාර ශබ්දයන්ගෙන් තොරනොවූයේ යන්නයි. >

★තෙසං පන සද්දානං එකදෙසමෙව ගහෙත්වා

➔ තෙසං (ශබ්දයනගෙන් වනාහි)දානංපන සද් (ඒ){එකදෙසංඒව+} එකදෙසමෙව (ආකාරයකින් පමනක් /එක් කොටසක්) ගහෙත්වා(ගෙන)

➔<ඒ ශබ්දයනගේ එක් ආකාරයකින් පමනක් ගෙන >

‘‘හත්ථිසද්දං අස්සසද්දං, භෙරිසඞ්ඛරථානි ච;
ඛාදථ පිවථ වෙව, අන්නපානෙන සොසිත’’න්ති.

#‘‘හත්ථිසද්දං(ඇත් සද්ද) අස්සසද්දං(අශ්ව සද්ද)-, {භෙරිරථානි+ඛසඞ්+} භෙරිසඞ්ඛරථානි ච (කන්න බොන්න)ඛාදථ පිවථ (රථ ද-හක්-බෙර){ව(දැයිම)වෙව(ඒව+, {අන්නේනපානෙන+} අන්නපානෙන (ආහාර පානයන්ගෙන්){සොසිතංතිඉ+} සොසිත’’න්ති#(.සෝශා කළේය)

➔ < ඇත් සද්ද අශ්ව සද්ද, බෙරආහාර ,කන්න බොන්න යන සද්ද ද ,රථ සද්ද-හක්පිබින-පානයන්ගෙන් ද සෝශා කළේය යැයි කියති >

★බුද්ධවංසෙ ඉමං ගාථං වත්වා

➔බුද්ධවංසෙ ඉමං (බුද්ධ වංශයෙහි)ගාථං(කියා)වාවත් (මේ ගාථාව)

‘‘නගරං සබ්බඞ්ගසම්පන්නං, සබ්බකම්මමුපාගතං;
සත්තරතනසම්පන්නං, නානාජනසමාකුලං;
සමිද්ධං දෙවනගරංව, ආවාසං පුඤ්ඤකම්මිනං.

#{සබ්බංනංපන්සම්+ගංඅඞ්+} සබ්බඞ්ගසම්පන්නං, {සබ්බංඋපාගතං+මංකම්+} සබ්බකම්මමුපාගතං {සත්තරතනංසම+ේපන්නං} සත්තරතනසම්පන්නං {නානාසමාකුලං+ජන+} නානාජනසමාකුලං දෙවනගරංඉව+} දෙවනගරංව සමිද්ධං නගරං, පුඤ්ඤකම්මිනං ආවාසං#

➔{සබ්බංනංපන්සම්+ගංඅඞ්+} සබ්බඞ්ගසම්පන්නං(සියලු අංගයන් ගෙන් සම්පූර්ණ වූ), {සබ්බංඋපාගතං+මංකම්+} සබ්බකම්මමුපාගතංසියලු කර්මාන්තය)න්ගෙන් යුක්ත වූ ({සත්තරතනංනංපන්සම්+} සත්තරතනසම්පන්නං(සත්රුවනින් සමaද්ධ වූ), {නානාසමාකුලං+ජන+} නානාජනසමාකුලං(නොයෙක් ජනයාගෙන් ගැවසීගත්); {දෙවනගරංඉව+} දෙවනගරංව(සමaද්ධ වූ නගරය)ධං නගරංසමිද් (දේව නගරයක් මෙන්), පුඤ්ඤකම්මිනංවාස/වාසභවන)ආවාසං (පින් කළවුන්ට)ස්ථානය විය(

➔ < සියලු අංගයන් ගෙන් සම්පූර්ණ වූ, සියලු කර්මාන්තයන්ගෙන් යුක්ත වූසත්රුවනින් , ,සමෘද්ධ වූ නොයෙක් ජනයාගෙන් ගැවසීගත්, දේව නගරයක් මෙන් සමෘද්ධ වූ නගරය, පින් කළවුන්ට වාසස්ථානය විය >

''නගරෙ අමරවතියා, සුමෙධො නාම බ්‍රාහ්මණො;
අනෙකකොටිසන්නිචයො, පහූතධනධඤ්ඤවා.

''අජ්ඣායකො මන්තධරො, තිණ්ණං වෙදාන පාරගූ;
ලක්ඛණෙ ඉතිහාසෙ ච, සධම්මෙ පාරමිං ගතො''ති .– වුත්තං;

#''නගරෙ අමරවතියා, {අනෙකනිචයොසන්+කොටි+} අනෙකකොටිසන්නිචයො, {පහූතඤවාධඤ්+ධන+} පහූතධනධඤ්ඤවාතධරොඣායකො මන්අජ් ,, තිණ්ණං වෙදාන පාරගූ ඉතිහාසෙ ච ඛණෙලක් ,, {සකමෙධම්+} සධම්මෙ පාරමිං ගතෝ සුමෙධො නාම බ්‍රාහ්මණො ඉති වුත්තං #

➔''නගරෙ අමරවතියා(අමරවතී නම් නගරයෙහි), {අනෙකනිචයොසන්+කොටි+} අනෙකකොටිසන්නිචයො(රැස්කළ-කෝටි ගණන්-නොයෙක්), {පහූතඤවාධඤ්+ධන+} පහූතධනධඤ්ඤවා ,(ඇතිධාන්‍ය-ධන-බොහෝ)අජ්ඣායකො(උගත් වේදය) මන්තධරො(ධරන්නා වූමන්ත්‍ර), තිණ්ණං වෙදාන පාරගූ ,(තුන් වේදයේ පරතෙරට ගියා වූ) ලක්ඛණෙ ඉතිහාසෙ ච(යෙහි ද ඉතිහාසයෙහි දලක්ෂණ ශාස්ත්‍ර), {සකමෙධම්+} සධම්මෙ (සුමේධ නම්)සුමෙධො නාම (ගියා වූ)ගතෝ (පරතෙරට)පාරමිං (හ්මන ධර්මයෙහි දතම බ්‍රා) (යැයි කියන ලදී)තංඉති වුත් (හ්මණයෙක් වියබ්‍රා)මණොහ්බ්‍රා

➔< ''අමරවතී නම් නගරයෙහි, නොයෙක් , ඇතිධාන්‍ය-ධන-රැස්කළ බොහෝ-කෝටි ගණන්- ,වේදය උගත් මන්ත්‍ර ධරන්නා වූ, තුන් වේදයේ පරතෙරට ගියා වූයෙහි ද ලක්ෂණ ශාස්ත්‍ර , ඉතිහාසයෙහි ද, තම බ්‍රාහ්මන ධර්මයෙහි ද පරතෙරට ගියා වූ සුමේධ නම් බ්‍රාහ්මණයෙක් විය යැයි කියන ලදී >

★අථෙකදිවසං සො සුමෙධපණ්ඩිතො උපරිපාසාදවරතලෙ රහොගතො හුත්වා පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා නිසින්නො චින්තෙසි

➔ {අථදිවසං+ඒකං+} අථෙකදිවසං (ඒ)සො (ඉක්බිති එක් දවසක්){සුමෙධොඩිතොපණ්+} සුමෙධපණ්ඩිතො (තෙමසුමේධ පණ්ඩිත){උපරිතලෙ+වර+පාසාද+} උපරිපාසාදවරතලෙ (හුදකළා/රහසිගත)රහොගතො (සාද තලයෙහිඋතුම් මතුමහල් ප්‍රා) හුත්වා(වී) පල්ලඞ්කං (හිදිමින්)නොනිසින් [එරමිණිය ගොතාගෙන](බැඳ)වාආභුජිත් (පලග) (සිතුවේය)තෙසිචින්

➔< ඉක්බිති එක් දවසක් ඒ සුමේධ පණ්ඩිතයෝ උතුම් මතුමහල් ප්‍රාසාද තලයෙහි හුදකළාවේ එරමිණිය ගොතාගෙන හිදිමින් මෙසේ සිතුවේය >

★''පුනබ්භවෙ, පණ්ඩිත, පටිසන්ධිග්ගහණං නාම දුක්ඛං, තථා නිබ්බත්තනිබ්බත්තට්ඨානෙ සරීරභෙදනං, අභඤ්ච ජාතිධම්මො ජරාධම්මො බ්‍යාධිධම්මො මරණධම්මො

➔ ''පණ්ඩිත(!පන්ඩිතය), පුනබ්භවෙ(සංසාරයෙහි/පුනර්බවයෙහි) පටිසන්ධිග්ගහණං(නම් දුකකි)ඛංනාම දුක් (තිසන්ධි ගැනීමප්‍ර), තථා (එලෙසම)

{නිබ්බත්තයානෙ+තබත්නිබ්+} නිබ්බත්තනිබ්බත්තවියානෙ (උපන් උපන් තැන) {සරීරස්සභෙදනං+} සරීරභෙදනං(දුකකි)බංදුක් (ශරීරයාගේ බිඳීයාම), {අහංච+} අහඤ්ච මම) (ද ජාතිධම්මො (දිරීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙමි)මොජරාධම් (ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙමි) මියයාම ස්වභාව කොට)මොමරණධම් (ලෙඩවීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙමි)මොධිධම්බ්‍යා (ඇත්තෙමි

,

➔< පන්ඩිතයසංසාරයෙහි ! ඉපදීම නම් දුකකිඑසේම , උපදුපන් තැන ශරීරයාගේ බිඳීයාම දුකකිමම ද , ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙමිලෙඩවීම ,දිරීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙමි , මියයාම ස්වභාව කොට ඇත්තෙමි ,ස්වභාව කොට ඇත්තෙමි >

★එවංභූතෙන මයා අජාතිං අජරං අබ්‍යාධිං අදුක්ඛං සුඛං සීතලං අමතමහානිබ්බානං පරියෙසිතුං වට්ටති

➔ {එවංභූතෙන+}එවංභූතෙන (මා විසින්)මයා (මෙබඳු ස්වභාව ඇති){නජා+තිං} අජාතිං (ජාතියක් නැති){නජරං+}අජරං (ජරාවක් නැති){නධිංබ්‍ය+}අබ්‍යාධිං(ලෙඩවීම් නැති) {නදුක්ඛං+}අදුක්ඛං (සිසිල් වූ-සැප වූ)සුඛං සීතලං (දුකක් නැති){අමතබානංනිබ්+මහා+} අමතමහානිබ්බානං (සොයන්නට)පරියෙසිතුං (නොමැරෙන මහා නිවන/අමුර්ත) (සුදුසුය/වටී)ටතිවට්

➔< මෙබඳු ස්වභාව ඇති මා විසින් ජාතියක් නැති ,දුකක් නැති ,ලෙඩවීම් නැති ,ජරාවක් නැති , සිසිල් වූ අමුර්ත මහා නිවන සොයන්නට වටින්නේය-සැප වූ >

★ අවස්සං භවතො මුච්චිත්වා නිබ්බානගාමිනා එකෙන මග්ගෙන භවිතබ්බ''න්තිතෙන . තංවුත්

➔අවස්සං(භවයෙන්)භවතො (ඒකාන්තයෙන්) මුච්චිත්වානිවනට) බානගාමිනානිබ් (මිදී) (එක් මාර්ගයක්)ගෙනඑකෙන මග් (යන්නා වූ{භවිතබ්බංති+} භවිතබ්බ''න්ති (එසේහෙයින් කියන ලදී)තංතෙන වුත් .(තිබිය යුතුය යැයි/වියයුතුය)

➔< ඒකාන්තයෙන් භවයෙන් මිදී නිවනට යන්නා වූ එක් මාර්ගයක් තිබිය යුතුයඑසේහෙයින් . කියන ලදී>

''රහොගතො නිසීදිත්වා, එවං චින්තෙසහං තදා;
දුක්ඛො පුනබ්භවො නාම, සරීරස්ස ච භෙදනං.
{චින්තෙසිඅහං+} චින්තෙසහං

#තදා අහං රහොගතො නිසීදිත්වා, එවං චින්තෙසිභවො නාම දපුනබ් ,ුක්ඛො, සරීරස්ස ච භෙදනං දුක්ඛං #'

➔'තදා අහං(හිඳ)වානිසීදිත් (හුදකලාවේ/රහසින්)රහොගතො (එකල්හි මම), එවං චින්තෙසි ,(මෙසේ සිතුවේය)පුනබ්භවො නාම දුක්ඛො(පුනර්භවය නම් දුකකි), සරීරස්ස ච භෙදනං දුක්ඛං(ශරීරයාගේ ද බිඳීම දුකකි)

➔< එකල්හි මම හුදකලාවේ හිඳ, මෙසේ සිතුවේයපුනර්භවය නම් නැවත ඉපදීම දුකකි ,, ශරීරයාගේ ද බිඳීම දුකකි>

‘‘ජාතිධම්මො ජරාධම්මො, බ්‍යාධිධම්මො සහං තදා;
අජරං අමතං ඛෙමං, පරියෙසිස්සාමි නිබ්බුතිං.

#‘‘තදා අහං ජාතිධම්මො අසිංමො ධිධම්බ්‍යා .මො අසිංජරාධම් . අහං.අසිං{නජරං+}අජරං{නමතං+}අමතං ඛෙමං නිබ්බුතිං, පරියෙසිස්සාමි. #‘

➔‘තදා අහංමො ජරාධම් (ඇත්තෙම් ඉපදීම ස්වභාව කොට) .මො අසිංජාතිධම් (එකළ මම) ලෙඩවීම ස්වභාව කොට) .මො අසිංධිධම්බ්‍යා (දිරීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙම්) .අසිං (ඇත්තෙම්
අහං (මම){නජරං+}අජරං (ජරාවක් නැති){නමතං+}අමතං නිර්බය) ඛෙමං (මරණයක් නැති) නි (වූබ්බුතිං(නිවන) පරියෙසිස්සාමි(සොයන්නෙමි)-.

➔< ‘‘එකළ මම ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙක් විමිදිරීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙක් , මම ජරාවක් නැති මරණයක් නැති නිර්බය වූ ,ලෙඩවීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙක් විමි,විමි නිවන, සොයන්නෙමි >

‘‘යංනූනිමං පූතිකායං, නානාකුණපපූරිතං;
ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡෙය්‍යං, අනපෙක්ඛො අනත්ථිකො.

#{යංනූනඉමං+} යංනූනිමං ({නානාපූරිතං+කුණප+} නානාකුණපපූරිතං පූතිකායං,{නඛොඅපෙක්+} අනපෙක්ඛො {නථිකොඅත්+} අනත්ථිකො ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡෙය්‍යං#

➔{යංනූනඉමං+} යංනූනිමං (ඉතාහොදයි මෙම/යෙහෙකි){නානාපූරිතං+කුණප+} නානාකුණපපූරිතං(කුණු කය)පූතිකායං (නොයෙක් කුණපයන්ගෙන් පිරුනු), {නඛොඅපෙක්+} අනපෙක්ඛො (අපෙක්ෂාවක් නැතිව){නථිකොඅත්+} අනත්ථිකො (යන්නෙමි නම්)ඡෙය්‍යංගච් (හැරදමා)වානඩයිත්ඡඩ් (ආලයක් නැතිව/ඕනැකමක්)

➔< නොයෙක් කුණපයන්ගෙන් පිරුනු මෙම කුණු කය ආලයක්අපෙක්ෂාවක් නැ-තිව හැරදමා යන්නෙමි නම් ඉතාහොදයි >

‘‘අත්ථි හෙහිති සො මග්ගො, න සො සක්කා න හෙතුයෙ;
පරියෙසිස්සාමි තං මග්ගං, භවතො පරිමුත්තියා’’ති.

#සො මග්ගො අත්ථි {හෙහිඉති+} හෙහිති, සො න හෙතුයෙ න සක්කා භවතො පරිමුත්තියා තං මග්ගං පරියෙසිස්සාමි,ති #‘‘

➔සො මග්ගො(ඇත)ථිඅත් (මග[නිවනට යන] ඒ) {හෙහිඉති+} හෙහිති(වන්නේය), සොන ([මග]ඒ) හෙතුයෙ තියාභවතො පරිමුත් (නොහැකිය)කාන සක් (හේතු නොවන්නට) සාමිපරියෙසිස් (ඒ මග)ගංතං මග්(භවයෙන් මිදීම පිනිස),ති(සොයන්නෙමි)

➔< ඒ නිවනට යන මගක් ඇතඒකාන්තයෙන් වියයුතුය,, ඒ මග නොවන්නට නොහැකිය , භවයෙන් මිදීම පිනිස ඒ මග සොයන්නෙමි >

★තතො උත්තරිපි එවං චින්තෙසි

➔තතො(එයිට වඩා) {උත්තරිංමෙසේ)තෙසිඑවං වින් (ගැඹරින් ද/වැඩිපුර ද)තරිපිළත් (අපි+ (සිතුවේය

➔<තවදුරටත් මෙසේ සිතුවේය>

★යථා හි ලොකෙ දුක්ඛස්ස පටිපක්ඛභූතං සුඛං නාම අත්ථි, එවං භවෙ සති තප්පටිපක්ඛෙන විභවෙනාපි භවිතබ්බං.

➔යථා (ලොවෙහි)ලොකෙ (යම්සේ) දුක්ඛස්ස (තිපක්ෂ වූප්‍ර/විරුද්ධ)තංඛභූපටිපක් (දුකට) (ඇත)ථිඅත්(එකාන්තයෙන්)හි (සැප නම් දෙයක්) සුඛං නාම, එවංභවය)භවෙ සති (එසේම) (ඇතිකල්හි{තංඛෙනපටිපක්+} තප්පටිපක්ඛෙන (තිපක්ෂ වූඑයට ප්‍ර){විභවෙනඅපි+} විභවෙනාපි(නිවනක් ද/විභවයක්) භවිතබ්බං (තිබිය යුතුය)

➔< යම්සේ ලොවෙහි දුකට විරුද්ධ වූ සැප නම් දෙයක් එකාන්තයෙන් ඇත, එසේම භවය ඇතිකල්හි එයට ප්‍රතිපක්ෂ වූ නිවනක් ද තිබිය යුතුය >

★යථා ච උණ්හෙ සති තස්ස වූපසමභූතං සීතම්පි අත්ථි, එවං රාගාදීනං අග්ගීනං වූපසමෙන නිබ්බානෙනාපි භවිතබ්බං

➔යථා (එය)සතස් (ඇතිකල්හි)සති (උණුසුම ද)හෙව උණ් (යම්සේ) (සමනයකරන්නා වූ)වූපසමභූතං{සීතමංපිඅ+} සීතම්පි අත්ථි(සීතල ද ඇත), එවං (එසේම) {රාගඅදීනං+} රාගාදීනං අග්ගීනං (සමනය කරන්නා වූ)වූපසමෙන (රාග ආදි ගිනි) {නිබ්බානෙනඅපි+} නිබ්බානෙනාපි(තිබිය යුතුය) .බංභවිතබ් (නිවනක් ද/නිවීමක්)

➔< යම්සේ උණුසුම ඇතිකල්හි එය සමනයකරන්නා වූ සීතල ද ඇතඑසේම රාග ආදි ගිනි , සමනය කරන්නා වූ නිවීමක් ද තිබිය යුතුය >

★ යථා ච පාපස්ස ලාමකස්ස ධම්මස්ස පටිපක්ඛභූතො කල්‍යාණො අනවජ්ජධම්මොපි අත්ථියෙව

➔ යථා(ද ලාමක වූ පාප ධර්මයන්ට)ස චමස්ස ධම්ස පාපස්ලාමකස් (යම්සේ) පටිපක්ඛභූතො (හොද/යහපත්)ණොකල්‍යා (විරුද්ධ වූ/තිපක්ෂ වූප්‍ර){අනවජ්ජඅපි+මොධම්+} අනවජ්ජධම්මොපි (නිවැරදි ධර්මය ද){අත්ථිඒව+} අත්ථියෙව,(ඇත්තේමය)

➔< යම්සේ ලාමක වූ පාප ධර්මයන්ට විරුද්ධ වූ යහපත්නිවැරදි ධර්මය ද ඇත්තේමය- >

★එවමෙව පාපිකාය ජාතියා සති සබ්බජාතික්ඛෙපනතො අජාතිසඞ්ඛාතෙන නිබ්බානෙනාපි භවිතබ්බමෙවාතිතංතෙන වුත් .

➔ {ඒවංඒව+} එවමෙවජාතිය /පවිකාර ඉපදීම)පාපිකාය ජාතියා සති (ඒ ආකාරයටම/එසේම) (ඇතිකල්හි {සබ්බඛෙපනතො+ජාති+} සබ්බජාතික්ඛෙපනතොසියලු ඉපදීම් නසන්නා) (ක්ෂය කරන්නා වූ/වූ{අජාතිඛාතෙනසඞ්+} අජාතිසඞ්ඛාතෙන (නොඉපදීම් ස්වභාවය ඇති) {නිබ්බානෙනඅපි+} නිබ්බානෙනාපි (නිවනක් ද){භවිතබ්බංඉති+ඒවා+} භවිතබ්බමෙවාති . (එබැවින් කියන ලදී)තංතෙන වුත් (තිබිය යුතුමය)

➔< ඒ ආකාරයටම පව්කාර ඉපදීම ඇතිකල්හිසියලු ඉපදීම් නසන්නා වූ නොඉපදීම් , එබැවින් කියන ලදී .යුතුමය ස්වභාවය ඇති නිවනක් ද තිබිය>

''යථාපි දුක්ඛේ විජ්ජන්තෙ, සුඛං නාමපි විජ්ජති;
එවං භවෙ විජ්ජමානෙ, විභවොපි ඉච්ඡිතබ්බකො.

#{යථාඅපි+}යථාපි දුක්ඛේ විජ්ජන්තෙ, සුඛං {නාමඅපි+}නාමපි විජ්ජතිඑවං භවෙ , ජමානෙවිජ්, {විභවොඅපි+} විභවොපි ඉච්ඡිතබ්බකො. #

➔{යථාඅපි+}යථාපි දුක්ඛේ විජ්ජන්තෙමාන වේදයම්සේ දුකක් විද්‍යා),(සුඛං {නාමඅපි+}නාමපි විජ්ජති ජමානෙභවෙ විජ් (එසේම)එවං (මානයසැප නම් දෙයක් ද විද්‍යා) (මන කල්හිභවය විද්‍යා), {විභවොඅපි+} විභවොපිකැමති)-.බකොඡිතබ්ඉච් (නිවන ද/විභවයද) (වියයුතුය

➔< # යම්සේ දුකක් විද්‍යාමාන වේදඑසේම භවය ,මානයඑලෙසම සැප නම් දෙයක් ද විද්‍යා, විභවය නම් නිවන ද තිබිය යුතුය ,මන කල්හිවිද්‍යා >

''යථාපි උණ්හෙ විජ්ජන්තෙ, අපරං විජ්ජති සීතලං;
එවං තිවිධග්ගි විජ්ජන්තෙ, නිබ්බානං ඉච්ඡිතබ්බකං.

#යථාඅපි+}යථාපි උණ්හෙ විජ්ජන්තෙ, අපරං සීතලං විජ්ජති එවං{තිවිධගිඅග්+} තිවිධග්ගි විජ්ජන්තෙ, නිබ්බානං ඉච්ඡිතබ්බකං #

➔{යථාඅපි+}යථාපි උණ්හෙ විජ්ජන්තෙ,ඇතිකල්හි/මාන වේදයම්සේ උණුසුම විද්‍යා) ,(අපරං සීතලං විජ්ජති; (එසේම)එවං (ඇත/මානයවිරුද්ධ සීතලකුදු විද්‍යා/අන්) {තිවිධගිඅග්+} තිවිධග්ගිතෙජන්විජ් (විධ ගිනිත්‍රි),(ඇති කල්හි/මනවිද්‍යා) , නිබ්බානං ඉච්ඡිතබ්බකං (නිවනක් කැමති විය යුතුය/නිවීමක්)

➔< යම්සේ උණුසුම ඇතිකල්හිවිධ ගිඑසේම ත්‍රි ,විරුද්ධ සීතලකුදු ඇත ,නි විද්‍යාමනව ඇති කල්හි, නිවීම නම් නිවනක් තිබිය යුතුය >

''යථාපි පාපෙ විජ්ජන්තෙ, කල්‍යාණමපි විජ්ජති;
එවමෙව ජාති විජ්ජන්තෙ, අජාතිපිච්ඡිතබ්බක''න්ති.

තෙජන්යථාපි පාපෙ විජ්#, {කල්‍යාණංඅපි+} කල්‍යාණමපි විජ්ජති {ඒවංඒව+}එවමෙව ජාති විජ්ජන්තෙ ,{අජාති+අපිතිඉ+බකංඡිතබ්ඉච්+}අජාතිපිච්ඡිතබ්බක''න්ති #

➔යථාපි පාපෙ විජ්ජන්තෙ,ඇතිකල්හි/මාන වේදයම්සේ පාපය විද්‍යා) ,({කල්‍යාණංඅපි+} කල්‍යාණමපිජතිවිජ් (කුසලය ද);(ඇත/මානයවිද්‍යා)
{ඒවංඒව+}එවමෙවතෙජන්විජ් (ඉපදීම)ජාති (එලෙසම),(ඇති කල්හි/මනවිද්‍යා) , {අජාතිතිඉ+බකංඡිතබ්ඉච්+අපි+} අජාතිපිච්ඡිතබ්බක''න්ති(වියයුතුය නො ඉපදීම ද කැමති)-.

➔< යම්සේ පාපය විද්‍යාමානව ඇතිකල්හිඑලෙසම ඉපදීම .මානව ඇතකුසලය ද විද්‍යා , ,මනව ඇති කල්හිවිද්‍යා නො ඉපදීමක් ද තිබිය යුතුය>

★අපරම්පි චින්තෙසි – යථා නාම ගූථරාසිම්හි නිමුග්ගෙන පුරිසෙන දූරතො පඤ්චවණ්ණපදුමසඤ්ඡන්නං මහාතළාකං දිස්වා

➔{අපරංපිඅ+} අපරම්පි (සිතුවේය)තෙසිචින් (අනෙකක්ද/තවදුරටත්)– යථා (යම්සේ) (ගිලුණු පුරුෂයෙක්)ගෙන පුරිසෙනනිමුග් (අසූචි ගොඩක)හිගූථරාසිම් (වනාහි)නාම දූරතො (දුරින්){පඤ්චනංඡන්සඤ්+පදුම+ණවණ්+} පඤ්චවණ්ණපදුමසඤ්ඡන්නං -පස්) (ගැවසීගත්-පියුම් වලින්-වර්ණයෙන් යුතු/පැහැයෙන්{මහාතළාකං+} මහාතළාකං මහ) (දැක) වාදිස් (විලක්

➔< තවදුරටත් සිතුවේය –යම්සේ වනාහි අසූචි ගොඩක ගිලුණු පුරුෂයෙක්-දුරින් පස් , ගැවසීගත් මහ විලක් දැක-පියුම් වලින්-පැහැයෙන් යුතු>

★ ‘‘කතරෙන නු ඛො මග්ගෙන එත්ථ ගන්තබ්බ’’න්ති තං තළාකං ගවෙසිතුං යුත්තං

➔ ‘‘කතරෙන(එතැනට/එහි)ථඑත් (මාර්ගයකින්)ගෙනමග් (නම්)නු ඛො (කිනම්) {ගන්තබ්බංතිඉ+} ගන්තබ්බ’’න්ති තංගවෙසිතුං යුත් (ඒ විල)තං තළාකං (යායුතු දැයි) (කලයුතුය/සෙවිම යුතුය)

➔< කුමන මාර්ගයකින් එතැනට යායුතු දැයිඒ විල සෙවිම කලයුතුය , >

★ යං තස්ස අගවෙසනං, න සො තළාකස්ස දොසො .

➔ තස්ස යං අගවෙසනං(ඔහුගේ යම් නො සෙවීමක් වේද), සොසතළාකස් (එය) න දොසො-. (විලගේ දෝෂයක් නොවේ)

➔<ඔහු ඒ විල නොසොයයි දඑය විලේ දෝෂයක් නොවේ, >

★එවමෙව කිලෙසමලධොවනෙ අමතමහානිබ්බානතළාකෙ විජ්ජන්තෙ තස්ස අගවෙසනං න අමතනිබ්බානමහාතළාකස්ස දොසො

➔ එවමෙව (ඒ ආකාරයටම/එසේම){කිලෙසධොවනෙ+මල+} කිලෙසමලධොවනෙ (කෙලෙස් මල ධෝවනය කරන්නා වූ){අමතතළාකෙ+බානනිබ්+මහා+} අමතමහානිබ්බානතළාකෙ)තෙජන්විජ් (අමූර්ත මහා නිවන නම් විල)ඇති කල්හිමාන විද්‍යා/ අමත මහා)සබානමහාතළාකස්අමතනිබ් (නො සෙවීම)අගවෙසනං (ඔහුගේ)සතස් (කල්හි (දෝසයක් නොවේ)න දොසො (නිවන නම් විලෙහි

➔<ඒ ආකාරයටම කෙලෙස් මල ධෝවනය කරන්නා වූඅමූර්ත මහා නිවන නම් විල , එය අමත මහා නිවන නම්,ඔහු ඒ නිවන නොසොයයි නම් ,මානව ඇති කල්හිවිද්‍යා විලෙහි දෝසයක් නොවේ>

★ යථා ව චොරෙහි සම්පරිවාරිතො පුරිසො පලායනමග්ගෙ විජ්ජමානෙපි සචෙ න පලායති, න සො මග්ගස්ස දොසො, පුරිසස්සෙව දොසො

➔ යථා ව (හාත්පසින් වටකරගත්)පරිවාරිතොසම් (සොරු විසින්)චොරෙහි (යම්සේ) (මිනිසෙක්/පුරුෂයෙකු)පුරිසො{පලායනගෙමග්+} පලායනමග්ගෙ(පලායන මගක්) {විජ්ජමානෙඅපි+} විජ්ජමානෙපින (ඉඳින්)සචෙ (ඇති කල්හි ද/මන කල්හිදවිද්‍යා)

පලායති,(පලා නොයයි නම්) සො මග්ගස්ස(දෝසයක් නොවේ)න දොසො (එය මාර්ගයේ), {පුරිසස්සඒව+} පුරිසස්සෙව(දෝසයකි)-.දොසො (මිනිසාගේම)

➔< යම්සේ සොරු විසින් හාත්පසින් වටකරගත් මිනිසෙක්පලායන මගක් , පෙනෙන්නට තිබෙද්දීමිනිසාගේම දෝසයකි ,දෝසයක් නොවේ එය මාර්ගයේ ,ඉදින් පලා නොයයි නම් , >

★එවමෙව කිලෙසෙහි පරිවාරෙත්වා ගහිතස්ස පුරිසස්ස විජ්ජමානෙයෙව නිබ්බානගාමිම්හි සිවෙ මග්ගෙ මග්ගස්ස අගවෙසනං නාම න මග්ගස්ස දොසො, පුග්ගලස්සෙව දොසො

➔ එවමෙව(කෙලෙසුන් විසින්)කිලෙසෙහි (ඒ ආකාරයටම/එසේම) පරිවාරෙත්වා (මිනිසාට)සපුරිසස් (ගන්නාලද)සගහිතස් (හාත්පසින වටකරගෙන/පිරිවරාගෙන) (මග)ගෙමග් (ශාන්ත/නිර්භය)සිවෙ (නිවනට ගෙනයන්නා වූ)හිබානගාමිම්නිබ් {විජ්ජමානෙඒව+} විජ්ජමානෙයෙව(ඇතිකල්හිම) මග්ගස්ස අගවෙසනං නාමමාර්ගය) ස දොසොගස්න මග් (නොසෙවීම නම්,(මාර්ගයගේ දෝෂයක් නොවේ) {පුග්ගලස්සඒව+} පුග්ගලස්සෙව(දෝසයකි)දොසො (පුද්ගලයාගේම)

➔<ඒ ආකාරයටම කෙලෙසුන් විසින් පිරිවරාගෙන ,හාත්පසින වටකරගෙන ඇති මිනිසෙකුට- ඒ ,නිවනට ගෙනයන්නා වූ නිර්භය මගක් තිබෙද්දීමාර්ගය නොසෙවීමමාර්ගයගේ දෝෂයක් , නොවේ පුද්ගලයාගේම දෝසයකි>

★යථා ච බ්‍යාධිපීළිතො පුරිසො විජ්ජමානෙ බ්‍යාධිතිකිච්ඡකෙ වෙජ්ජෙ සචෙ තං වෙජ්ජං ගවෙසිත්වා බ්‍යාධිං න තිකිච්ඡාපෙති, න සො වෙජ්ජස්ස දොසො, පුරිසස්සෙව දොසො

➔ යථා <u>ච</u> (යම්සේ){බ්‍යාධිංපීළිතො+} බ්‍යාධිපීළිතො(ලෙඩකින් පෙලෙන්නා වූ) පුරිසො (ඇතිකල්හි)ජමානෙවිජ් (මිනිසෙක්){බ්‍යාධිංජකෙතිකිච්+} බ්‍යාධිතිකිච්ඡකෙ ලෙඩේ) ඒ) ජංතං වෙජ් (ඉදින්)සචෙ (වෙදෙක්)ජෙවෙජ් (ලෙඩේට පිළියම් කරන්නා වූ/සුවකරන්නා වූ ධිං නබ්‍යා (සොයා)වාගවෙසිත් (වෙදා තිකිච්ඡාපෙති,ලෙඩේ සුවකරවා න)ොගනී ූ(න සො වෙජ්ජස්ස දොසො(එය වෙදාගේ දෝසයක් නොවේ), {පුරිසස්සඒව+} පුරිසස්සෙව දොසො(මිනිසාගේම දෝසයකි)

➔< යම්සේ ලෙඩකින් පෙලෙන්නා වූ මිනිසෙක් ,ලෙඩේ සුවකරන්නා වූ වෙදෙක් සිටිද්දී , එය වෙදාගේ දෝසයක් නොවේ ,ලෙඩේ සුවකරවා නොගනී නම් ,ඉදින් ඒ වෙදා සොයා මිනිසාගේම දෝසයකි>

★එවමෙව යො කිලෙසබ්‍යාධිපීළිතො පුරිසො කිලෙසවූපසමමග්ගකොවිදං විජ්ජමානමෙව ආචරියං න ගවෙසති, තස්සෙව දොසො, න කිලෙසවිනාසකස්ස ආචරියස්සාති තංතෙන වුත් .

➔ එවමෙව(යම්)යො (ඒ ආකාරයටම/එසේම) {කිලෙසපීළිතො+ධිබ්‍යා+} කිලෙසබ්‍යාධිපීළිතො (මිනිසෙක්)පුරිසො (ධියෙන් පෙලෙන්නා වූකෙලෙස් ව්‍යා) {කිලෙසකොවිදං+ගමග්+වූපසම+} කිලෙසවූපසමමග්ගකොවිදංකෙලෙස් සමනය කරන්නා) (වූ මාර්ගයෙහි දක්ෂ{විජ්ජමානංඒව+} විජ්ජමානමෙව ආචරියං (වරයෙක් ඇතිකල්හිමආචාර්ය) න ගවෙසති,(නො සොයයි නම්) {තස්සඒව+} තස්සෙව දොසො,(ඔහුගේම දෝසයකි) <u>න</u> {කිලෙසසවිනාසකස්+} කිලෙසවිනාසකස්ස (කෙලෙස් විනාසකරන්නා වූ) {ආචරියස්සඉති+}ආචරියස්සාති ආචාර්ය වරයාගේ)-.<u>නොවේ</u>එබැවින්)තංතෙන වුත් ((කියනලදී

➔< ඒ ආකාරයටම කෙලෙස් ව්‍යාධියෙන් පෙලෙන්නා වූ යම් මිනිසෙක්කෙලෙස් සමනය , කරන්නා වූ මාර්ගයෙහි දක්ෂ ආචාර්‍ය වරයෙක් සිටිද්දීඑය ,එම ගුරුවරයා නො සොයයි නම් , ;.න්නා වූ ආචාර්ය වරයාගේ නොවේකෙලෙස් විනාසකර ,ඔහුගේම දෝසයකිඑබැවින් කියනලදී>

‘‘යථා ගූථගතො පුරිසො, තළාකං දිස්වාන පූරිතං;
න ගවෙසති තං තළාකං, න දොසො තළාකස්ස සො.

#යථා ගූථගතො පුරිසො, පූරිතං තළාකං දිස්වාන තං තළාකං න ගවෙසති, සෝදොසො න තළාකස්ස .#‘

➔යථාගූථගතො පුරිසො (යම්සේ),(වූ මිනිසෙක් අසූචි තැවරුනා) පූරිතං තළාකංපිරුනු) න ගවෙසති (ඒ විල)තං තළාකං (දැක)වානදිස් (විලක්,(නො සොයයිද) සෝදොසො ඒ) (විලේ නොවේ/විලගේ) .සන තළාකස් (දෝසය

➔< යම්සේ අසූචි තැවරුනා වූ මිනිසෙක්, පිරුනු විලක් දැක, ඒ විල නො සොයයිදඑය විලේ , දෝසය නොවේ >

‘‘එවං කිලෙසමලධොවෙ, විජ්ජන්තෙ අමතන්තළෙ;
න ගවෙසති තං තළාකං, න දොසො අමතන්තළෙ.

#එවං{කිලෙසධොවෙ+මල+} කිලෙසමලධොවෙ{අමතංතළෙ+} අමතන්තළෙ විජ්ජන්තෙ තං තළාකං න ගවෙසති, අමතන්තළෙ න දොසො#

➔එවං(එලෙසම) {කිලෙසධොවෙ+මල+} කිලෙසමලධොවෙ (කෙලෙස්මල ධෝවනය කරන) {අමතංතළෙ+} අමතන්තළෙ(අමාවිල) විජ්ජන්තෙ(ඇතිකල්හි) තං තළාකංන (ඒ විල) ගවෙසති,[එය](නොසොයයි ද) අමතන්තළෙවරදක් /දෝසයක්)න දොසො (අමා විලෙහි) (නොවේ

➔< එලෙසම කෙලෙස්මල ධෝවනය කරන අමාවිල තිබෙද්දී, ඒ විල නොසොයයි දඑය , අමා විලෙහි දෝසයක්වරදක් නොවේ- >

‘‘යථා අරීහි පරිරුද්ධො, විජ්ජන්තෙ ගමනම්පථෙ;
න පලායති සො පුරිසො, න දොසො අඤ්ජසස්ස සො.

#‘‘යථා අරීහි පරිරුද්ධො සො පුරිසො {ගමනංපථෙ+} ගමනම්පථෙ විජ්ජන්තෙ න පලායති, සෝ දොසො න අඤ්ජසස්ස#‘‘

➔යථා(යම්සේ) අරීහි(ඒ මිනිසා)සො පුරිසො (වටකරන ලද)ධොපරිරුද් (සතුරන් විසින්) {ගමනංපථෙ+} ගමනම්පථෙන පලායති (ඇතිකල්හි)තෙජන්විජ් (පලායන මගක්),පලා නො) (යයිද සෝ දොසො(මාර්ගයේ නොවේ)සජසස්න අඤ්ජ් (වරද/ඒ දෝසය)

➔< යම්සේ සතුරන් විසින් වටකරන ලද මිනිසෙක්, පලායන මගක් තිබෙද්දී ,පලා නො යයිද , ඒ දෝසය මාර්ගයේ නොවේ >

‘‘එවං කිලෙසපරිරුද්ධො, විජ්ජමානෙ සිවෙ පථෙ;
න ගවෙසති තං මග්ගං, න දොසො සිවමඤ්ජසෙ.

#‘‘එවං{කිලෙසධොපරිරුද්+} කිලෙසපරිරුද්ධො සිවෙ පථෙ විජ්ජමානෙ තං මග්ගං න ගවෙසති ජසෙන දොසො සිවමඤ්ජ් ,# ‘

➔‘එවං(එලෙසම) {කිලෙසධොපරිරුද්+} කිලෙසපරිරුද්ධො කෙලෙස් වලින් වටකරන) (ලද්දෙක් සිවෙ පථෙන ගවෙසති (ඒ මග)ගංතං මග් (ඇතිකල්හි)ජමානෙවිජ් (නිවන් මග), (නොසොයයි ද) න දොසො සිවමඤ්ජසෙ(දෝසය නිවන් මගේ නොවේ)

➔< එලෙසම කෙලෙස් වලින් වටකරන ලද්දෙක්ඒ මග නොසොයයි ,නිවන් මග තිබියදී , ,නම්ඒදෝසය නිවන් මගේ නොවේ>

‘‘යථාපි බ්‍යාධිතො පුරිසො, විජ්ජමානෙ තිකිච්ඡකෙ;
න තිකිච්ඡාපෙති තං බ්‍යාධිං, න දොසො සො තිකිච්ඡකෙ.

#‘‘{යථා+<u>අජ්ජි</u>} යථාපි බ්‍යාධිතො පුරිසො, තිකිච්ඡකෙ විජ්ජමානෙ තං බ්‍යාධිං න තිකිච්ඡාපෙති, සො දොසො න තිකිච්ඡකෙ # ‘

➔‘{යථා+<u>අජ්ජි</u>} යථාපිධිතො පුරිසොබ්‍යා (යම්සේ),(ලෙඩවූ මිනිසෙක්) තිකිච්ඡකෙ පිළියම්) පිළියම්) ඡාපෙතින තිකිච් (ඒ රෝගය)ධිංතං බ්‍යා (ඇතිකල්හි)ජමානෙවිජ් (කරන්නෙක් (නොකොරවා ගනීද, සො දොසොපිළියම්කරන්නාගේ)ඡකෙන තිකිච් (වරද/ඒ දෝසය) (නොවේ

➔< යම්සේ ලෙඩවූ මිනිසෙක් පිළියම් කරන්නෙක් සිටිද්දීඒ රෝගයට පිළියම් නොකොරවා , ඒ දෝසය පිළියම්කරන්නාගේ නොවේ ,ගනීද >

‘‘එවං කිලෙසබ්‍යාධීහි, දුක්ඛිතො පරිපීළිතො;
න ගවෙසති තං ආචරියං, න දොසො සො විනායකෙ’’ති.

#එවං{කිලෙසධීහිබ්‍යා+}කිලෙසබ්‍යාධීහි දුක්ඛිතො පරිපීළිතො තං ආචරියං න ගවෙසතිසො , දොසො න{විනායකෙඉති+} විනායකෙ’’ති. #

➔එවං (එලෙසම){කිලෙසධීහිබ්‍යා+}කිලෙසබ්‍යාධීහි (වලින් කෙලෙස් රෝග) දුක්ඛිතොදුකට) න ගවෙසති (ඒ ආචාර්යවරයා)තං ආචරියං (පීඩාවට පත්වූවෙක්)පරිපීළිතො (පත්වූවෙක්,නො) (සොයයි ද සො දොසො න (වරද/ඒ දෝසය){විනායකෙඉති+} විනායකෙ’’තිහික්මවන්නා)-. වූ ආචාර්යවරයාගෙ නොවේ(

➔< එලෙසම කෙලෙස් රෝග වලින් දුකට පත්වූවෙක්පීඩා -ඒ රෝග ,පීඩාවට පත්වූවෙක් - ඒ දෝසය එම ආචාර්යවරයාගේ නොවේ ,නිවන්නා වූ ආචාර්යවරයා නො සොයයි ද >

★අපරම්පි චින්තෙසි – යථා මණ්ඩනජාතිකො පුරිසො කණ්ඨෙ ආසත්තං කුණපං ඡඩ්ඩෙත්වා සුඛී ගච්ඡති, එවං මයාපි ඉමං පූතිකායං ඡඩ්ඩෙත්වා අනපෙක්ඛෙන නිබ්බානනගරං පවිසිතබ්බං

➔ {අපරංපිඅ+} අපරම්පි-(සිතුවේය)තෙසිවින් (තවදුරට ද/අනෙකක් ද) යථා (යම්සේ) තංආසත් (ගෙලෙහි)යෙකණ් (සිරුර සරසනු කැමති මිනිසෙක්)ඩනජාතිකෝ පුරිසොමණ් කුණපංසුවස)ඡතිසුඛී ගච් (හැරදමා)වාඩෙත්ඡඩ් (එල්ලූ මළකුණක්)ෙ යයි ද(, එවං (ඒආකාරයෙන්ම/එසේම){මයාඅපි+} මයාපි (මේ කුණුකය)පූතිකායං ඉමං (මා විසින් ද) (අපෙක්ෂා රහිතව හැරදමා)වාඩෙත්ඛෙන ඡඩ්අනපෙක් {නිබ්බානං (නගරං+ (.ඇතුල්විය යුතුය)බංපවිසිතබ් (නිවන් නගරයට)බානනගරංනිබ්

➔< තවදුරටත් සුමේධතාපසොයෝ ද සිතුවේය- යම්සේ සිරුර සරසනු කැමති මිනිසෙක් බෙල්ලේ එල්ලූ මළකුණක් ඉවතට දමා සුවසේ යයි ද, ඒආකාරයෙන්ම මා විසින් ද මේ කුණුකය අපෙක්ෂා රහිතව හැරදමා නිවන් නගරයට යා යුතුය>

★යථා ච නරනාරියො උක්කාරභූමියං උච්චාරපස්සාවං කත්වා න තං උච්ඡඩ්ගෙන වා ආදාය දසන්තෙන වා වෙයෙත්වා ගච්ඡන්ති, ජිගුච්ඡමානා පන අනපෙක්ඛාව ඡඩ්ඩෙත්වා ගච්ඡන්ති, එවං මයාපි ඉමං පූතිකායං අනපෙක්ඛෙන ඡඩ්ඩෙත්වා අමතං නිබ්බානනගරං පවිසිතුං වට්ටති

➔යථා (යමේසේ)<u>ච</u> {නරානාරියෝ+} නරනාරියො (පිරිමි සහ ගැහැනු) (කොට)වාකත් (මලමුත්‍රා)සාවංචාරපස්ඵව් (මලපහකරන තැන)කාරභූමියංඋක්<u>න</u> තං (එය) උච්ඡඩ්ගෙන වා ආදායරෙද්දෙන් ඇඳි)වාතෙන වා වෙයෙත්දසන් (උකුලේ තබාගෙන හෝ) තිඡන්ගව් (ඔතාගෙන හෝ,)<u>නො</u> යති(ජිගුච්ඡමානාපන (පිළිකුල් කරමින්) අනපෙක්ඛාවතිඡන්වා ගච්ඩෙත්ඡඩ් (අපෙක්ෂා රහිතව), හැරදමා යයි)ද (එලෙස)එවං({මයාඅපි+}මයාපිමේ කුණ)ඉමං පූතිකායං (මා විසින් ද)ු කයඅපෙක්ෂා) ඛෙනඅනපෙක් ((හැරදමා) වාඩෙත්ඡඩ් (රහිතව අමතං නිබ්බානනගරං (අමූර්ත නිවන් නගරයට) (සුදුසුය/වටින්නේය)ටතිවට් (ඇතුලු වීමට/පිවිසීමට)පවිසිතුං

➔< යමේසේ ගැහැනු, කොරමලපහකරන තැනක මලමුත්‍රා ,පිරිමි- ඒවා උකුලේ තබාගෙන හෝ ඇඳි රෙද්දෙන් ඔතාගෙන හෝ අරන් යති ,පිළිකුල් කරමින් අපෙක්ෂා රහිතව හැරදමා යති. එලෙස මා විසින් ද මේ කුණු කය අපෙක්ෂා රහිතව හැරදමාඅමූර්ත මහා නිවන් , නගරයට ඇතුලු වීම වටින්නේය>

★යථා ච නාවිකා නාම ජජ්ජරං නාවං අනපෙක්ඛා ඡඩ්ඩෙත්වා ගච්ඡන්ති, එවං අහම්පි ඉමං නවහි වණමුඛෙහි පග්ඝරන්තං කායං ඡඩ්ඩෙත්වා අනපෙක්ඛො නිබ්බානපුරං පවිසිස්සාමි

➔යථ (යම්සේ)<u>ච</u> නාවිකා නාම (දිරාගිය නැවක්)ජරං නාවංජජ් (නාවිකයන් වනාහි) (අපෙක්ෂාරහිතව)ඛාඅනපෙක් ඡඩ්ඩෙත්වාතිඡන්ගව් (හැරදමා), යත්)ද(එවං (එසේම) {අහංඅපි+}අහම්පිනව වණමුක) තංඝරන්නවහි වණමුඛෙහි පග්(මේ)ඉමං (මම ද)යන්ගෙන් මළ(කය)කායං (අසූචි වැගිරෙන්නා වූ/ ඡඩ්ඩෙත්වා (අපෙක්ෂාරහිතව)ඛොඅනපෙක් (හැරදමා) (පිවිසනේනෙමි)සාමිපවිසිස් (නිවන් පුරයට)බානපුරංනිබ්

➔< යම්සේ නාවිකයන් දිරාගිය නැවක් අපෙක්ෂාරහිතව හැරදමා යත් දමේ .එසේම මම ද , අසූචි වැගිරෙන්නා වූ කය හැ-නව වණමුකයන්ගෙන් මළරදමා අපෙක්ෂාරහිතව නිවන් පුරයට පිවිසෙන්නෙමි >

★යථා ච පුරිසො නානාරතනානි ආදාය චොරෙහි සද්ධිං මග්ගං ගච්ඡන්තො අත්තනො රතනනාසභයෙන තෙ ඡඩ්ඩෙත්වා ඛෙමං මග්ගං ගණ්හාති, එවං අයම්පි කරජකායො රතනවිලොපකචොරසදිසො

➔ යථා (යම්සේ)<u>ච</u> පුරිසො (මිනිසෙක්){ නානාරතනානි+}නානාරතනානිනොයෙක්) (ගෙන)ආදාය (වටිනා දේවල්/රත්නයන් වොරෙහි සද්ධිං තොඡන්ගං ගච්මග් (සොරුන් සමග) (තමාගේ)තනොඅත් (පාරේ යන අතරේ/මර්ගේ){ රතනභයෙන+ආසා+} රතනනාසභයෙන (නිර්භය මගක්) ගංඛෙමං මග් (හැරදමා)වාඩෙත්ඡඩ් (ඒ සොරු)තෙ (වස්තු අසා භයෙන්) භාතිගණ්, ගනී)ද්(එවං (එසේම){අයං+<u>අපි</u>}අයම්පි කරජකායො භටගත් මේ මච්පියන් නිසා) (කය ද{ රතනසදිසො+වොර+විලොපක+} රතනවිලොපකවොරසදිසො -හැරගන්නා-වස්තු) (සමානය-සොරුන්ට

➔< යම්සේ මිනිසෙක් නොයෙක් වස්තූන්වටිනා දේවල් ගෙන සොරුන් සහිත පාරක යන - වස්තුව රැකගැනීමේ ආසාවෙන ,තමාගේ වස්තු සොරුන් ගනී යැයි යන ,අතරේ ඒ සොරු , එසේම මේ මච්පියන් නිසා භටගත් කය ද වස්තු හැරගන්නා ,හැරදමා නිර්භය මගකින් යයි ද සොරුන්ට සමානය>

★සවාහං එත්ථ තණ්හං කරිස්සාමි, අරියමග්ගකුසලධම්මරතනං මෙ නස්සිස්සතිමා මයා තස් . වාඩෙත්ඉමං වොරසදිසං කායං ඡඩ් නිබ්බානනගරං පවිසිතුං වට්ටතීති තෙන .වුත්තං

➔ {සචේඅහං+}සවාහං(ආසා කරන්නෙමි නම්)සාමිහං කරිස්තණ් (මෙහි)ථඑත් (ඉදින් මම), { අරියරතනං+මධම්+කුසල+ගමග්+}අරියමග්ගකුසලධම්මරතනංධර්ම -කුසල-මාර්ග-අරිය) (මා විසින්)මයා (එබැවින්)මාතස් (නසන්නේ ය).සතිසිස්නස් (මා විසින්)මෙ (රත්නයන-නම් (මේ)ඉමං{ වොරසදි+සං}වොරසදිසං(හැරදමා)වාඩෙත්ඡඩ් (කය)කායං (සොරෙකුට සමාන) නිබ්බානනගරං (ඇතුලු වීමට/පිවිසීමට)පවිසිතුං (අමුර්ත නිවන් නගරයට) (එබැවින් කියනලදී)තංතෙන වුත් .(සුදුසුය/වටින්නේය)ටතිවට්

➔< ඉදින් මම මේ ශරීරයට ආසා කරන්නෙමි නම්රත්නයන -ධර්ම නම්-කුසල-මාර්ග-අරිය , මා විසින් නසන්නේයමේ කය හැරදමා අමුර්ත මහා එබැවින් මා විසින් සොරෙකුට සමාන , ;.නිවන් නගරයට ඇතුලු වීම වටින්නේයඑබැවින් කියනලදී>

‘‘යථාපි කුණපං පුරිසො, කණ්යෙ බද්ධං ජිගුච්ඡිය;
මොචයිත්වාන ගච්ඡෙය්‍ය, සුඛී සෙරී සයංවසී.

#{යථා+<u>අපි</u>}යථාපි පුරිසො කණ්යෙ බද්ධං කුණපං ජිගුච්ඡිය මොචයිත්වාන සුඛී සෙරී සයංවසී ගච්ඡෙය්‍ය#

➔{යථා+<u>අපි</u>}යථාපි(මිනිසෙක්)පුරිසො (යම්සේ) කණ්යෙබදිනා)ධං කුණපංබද් (බෙල්ලෙහි) (නිදහසේ)සෙරී (සුවපත්ව)සුඛී (මුදවා)වානමොචයිත් (පිළිකුල්කර)ඡියජිගුච් (ලද මළ කුනක් ඡෙය්‍යගච් (ස්වෛරීව)සයංවසී, යන්නේ)ද්(

➔< යම්සේ මිනිසෙක් බෙල්ලෙහි බඳිනා ලද මළ කුනක්පිළිකුල්කරමින් කුණ මුදවා , සුවපත්ව නිදහසේ කැමතිසේ යන්නේ ද >

‘‘තථෙවිමං පූතිකායං, නානාකුණපසඤ්චයං;
ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡෙය්‍යං, අනපෙක්ඛො අනත්ථිකො.

#{තථාඉමං+ඒව+}තථෙවිමං{නානාචයංසඤ්+කුණප+}නානාකුණපසඤ්චයං
පූතිකායං{නඛොඅපෙක්+} අනපෙක්ඛො {නථිකොඅත්+} අනත්ථිකො ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡෙය්‍යං #

➔{තථාඉමං+ඒව+}තථෙවිමං,(එලෙසම මෙම) {නානාවයංසඤ්+කුණප+} නානාකුණපසඤ්චයං (කුණු කය) පූතිකායං (ගොඩක් වූ/නොයෙක් කුණප රැසක් වූ) {නඛොඅපෙක්+} අනපෙක්ඛො (අපෙක්ෂාවක් නැතිව){නථිකොඅත්+} අනත්ථිකො ඕනැකම)ක්(යන්නෙමි නම්)ඡෙය්‍යංගච් (හැරදමා)වානඩයිත්ඡඩ් (ආලයක් නැතිව/

➔< එලෙසම මෙම නොයෙක් කුණප ගොඩක් වූ මේ කුණු කය අපෙක්ෂාවක් නැතිවආලයක් , නැතිව හැරදමායන්නෙමි නම් හොඳයි >

‘‘යථා උච්චාරට්ඨානම්හි, කරීසං නරනාරියො;
ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡන්ති, අනපෙක්ඛා අනත්ථිකා.

#යථා{නරානාරියෝ+} නරනාරියො උච්චාරට්ඨානම්හි කරීසං {නඛාඅපෙක්+} අනපෙක්ඛා {නථිකාඅත්+} අනත්ථිකා ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡන්ති #‘‘

➔යථා (යම්සේ){නරානාරියෝ+} නරනාරියො හිඨානම්චාරට්ඨච් (පිරිමි සහ ගැහැනු) (මලපහකරන තැන) කරීසං (අසූචි){නඛාඅපෙක්+} අනපෙක්ඛා (අපෙක්ෂාවක් නැතිව) {නථිකාඅත්+} අනත්ථිකා ඡන්තිගච් (හැරදමා)වානඩයිත්ඡඩ් (ආලයක් නැතිව/ඕනැකමක්) (යත් ද)

➔< ‘යම්සේ ගැහැනු පිරිමි මලපහකරන තැනක අසූචි අපෙක්ෂාවක් ආලයක් නැතිව හැරදමා - යත් ද >

‘‘එවමෙවාහං ඉමං කායං, නානාකුණපපූරිතං;
ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡිස්සං, වච්චං කත්වා යථා කුටිං.

#{ ඒවංඅහං+ඒව+}එවමෙවාහං{ නානාපූරිතං+කුණප+} නානාකුණපපූරිතං ඉමං කායංයථා , සංඡිස්වාන ගච්ඩයිත්වා කුටිං ඡඩ්චං කත්වච් #

➔{ ඒවංඅහං+ඒව+}එවමෙවාහං(ඒආකාරයෙන්ම මම) { නානාපූරිතං+කුණප+} නානාකුණපපූරිතංඉමං ක (නොයෙක් කුණපයන්ගෙන් පිරුනු)ායං,(මේ කය)යථා (යම්සේ) වාන ඩයිත්ඡඩ් [හැරදමා යයි ද එලෙස](කුටිය[වැසිකිලි]වැසිකිලි කොට)වා කුටිංකත් චංවච් (හැරදමා යන්නෙමි)සංඡිස්ගච්

➔< ඒආකාරයෙන්ම මම නොයෙක් කුණපයන්ගෙන් පිරුනු මේ කයවැසිකිලියෙහි , හැරදමා යන්නෙමි ,මළපහකර හැරදමා යන්නාක් මෙන් >

‘‘යථාපි ජජ්ජරං නාවං, පලුග්ගං උදගාහිනිං;
සාමී ඡඩ්ඩෙත්වා ගච්ඡන්ති, අනපෙක්ඛා අනත්ථිකා.

#{ යථාඅපි+}යථාපි සාමී පලුග්ගං උදගාහිනිං ජජ්ජරං නාවං {නඛාඅපෙක්+} අනපෙක්ඛා {නථිකාඅත්+} අනත්ථිකා ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡන්ති #

➔{ යථාඅපි+}යථාපි (දිය වැහෙන)උදගාහිනිං (පලුදු වූ)ගංපලුග් (හිමිකරුවෝ)සාමී (යම්සේ) (දිරාගිය නැවක්)ජරං නාවංජජ්{නඛාඅපෙක්+} අනපෙක්ඛා (අපෙක්ෂාවක් නැතිව)

{නථිකාඅත්+} අනත්ථිකා ඡන්තිගච් (හැරදමා)වානඩයිත්ඡඩ් (ආලයක් නැතිව/ඕනැකමක්) (යත් ද)

➔< යම්සේ හිමිකරුවෝ පලුදුවදිය වැහ-ෙන දිරාගිය නැවක් අපෙක්ෂාවක්ආලයක් නැතිව - හැරදමා යත් ද >

''එවමෙවාහං ඉමං කායං, නවච්ඡිද්දං ධුවස්සවං;
ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡිස්සං, ජිණ්ණනාවංව සාමිකා.

#{ ඒවංඅහං+ඒව+}එවමෙවාහං { නවදංඡිද්+}නවච්ඡිද්දං{ ධුවංසවං+} ධුවස්සවං ඉමං කායං සාමිකා { ජිණ්ණං+නාවං+ඉව}ජිණ්ණනාවංව ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡිස්සං #

➔{ ඒවංඅහං+ඒව+}එවමෙවාහං(ඒආකාරයෙන්ම මම) { නවදංඡිද්+}නවච්ඡිද්දංසිදුරු) (නවයකින් { ධුවංසවං+}ධුවස්සවං (මේ කය)ඉමං කායං (වැහෙන[අසුචි] නිරතුරුව) (හිමිකරුවෝ)සාමිකා{ ජිණ්ණං+නාවං+ඉව}ජිණ්ණනාවංව හැරදමන්නාක් (දිරූ නැවක්) මෙන්[ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡිස්සං(හැරදමා යන්නෙමි)

➔< ඒආකාරයෙන්ම මම සිදුරු නවයකින් මුත්‍රා-මළ-කදුලු-කබ-සොටු-සෙම-නිරතුරුව කෙල , හැරදමා යන්නෙමි ,හිමිකරුවෝ දිරූ නැවක් හැරදමන්නාක් මෙන් ,වැහෙන මේ කය >

''යථාපි පුරිසො චොරෙහි, ගච්ඡන්තො භණ්ඩමාදිය;
භණ්ඩච්ඡෙදභයං දිස්වා, ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡති.

#{ යථාඅපි+}යථාපි පුරිසො{ භණ්ඩංආදිය+} භණ්ඩමාදිය චොරෙහි ගච්ඡන්තො { භණ්ඩංභයං+ඡෙදං+}භණ්ඩච්ඡෙදභයං දිස්වා ඡඩ්ඩයිත්වාන ගච්ඡති #

➔{ යථාඅපි+}යථාපි(මිනිසෙක්)පුරිසො (යම්සේ){ භණ්ඩංආදිය+} භණ්ඩමාදිය සොර)චොරෙහි (භාණ්ඩ ගෙන[වටිනා])ුන් සමග (යනඅතරේ)තොඡන්ගච්({භණ්ඩංභයං+ඡෙදං+} භණ්ඩච්ඡෙදභයං (දැක) වාදිස් (භය[වන]භානඩ සිඳගැනීමෙන්) (යයි)ඡතිගච් (හැරදමා[සොරු])වානඩයිත්ඡඩ්

➔< යම්සේ මිනිසෙක් වටිනා භාණ්ඩ ගෙන සොරුන් සමග යනඅතරේභානඩ , සොරාගැනීමෙන් වන අනතුර දැක සොරු හැරදමා යයි ද>

''එවමෙව අයං කායෝ, මහාචොරසමෝ විය;
පහායිමං ගමිස්සාමි, කුසලච්ඡෙදනාභයා''ති.
#{ඒවංඒව+}එවමෙව අයං කායෝ{ මහාසමෝ+චොර+}මහාචොරසමෝ විය {කුසලභයා+ඡෙදන+ }කුසලච්ඡෙදනාභයා {ඉමංපහාය +}පහායිමං ගමිස්සාමි #

➔{ඒවංඒව+}එවමෙව(මෙ කය)අයං කායෝ (ඒආකාරයෙන්ම) {මහාසමෝ+චොර+} මහාචොරසමෝ විය (මහසොරකු මෙනි/මහාසොරකුට සමය){කුසලභයා+ඡෙදන+ } කුසලච්ඡෙදනාභයා (කුසල් සිඳලන්නා භයින්){ඉමංපහාය +} පහායිමං (හැර [කය]මෙය) (යන්නෙමි)සාමිගමිස්

➔< ඒආකාරයෙන්ම මෙ කය මහාසොරකුට සමානයමේ කයට ආලය කිරීමෙන් කුසල් , ඒ භයින් මෙය කය පිලිබඳ ආලය ,සිඳලියන්නේයහැර යන්නෙමි >

★මූපසංහිතංඛම්ඩිතො නානාවිධාහි උපමාහි ඉමං නෙක්ඵවං සුමෙධපණ්; අත්ථං චින්තෙත්වා

➔ එවං (ඩිතයෝසුමෙධපණ්)ඩිතොසුමෙධපණ් (මෙසේ){ නානාවිධාහි+}නානාවිධාහි (මේ)ඉමං (උපමා වලින්)උපමාහි(ක් ආකාරනොයෙ){ නෙක්ඛම්ංඋපසංහිතං+}නෙක්ඛම්මූපසංහිතංනෙක්ඛම්මයෙන)ේ යුක්ත වූ(අත්ථං(සිතා)වාතෙත්චින් (අර්ථයන්/අදහස්)

➔< මෙසේ සුමෙධපණ්ඩිතයෝ නොයෙක් ආකාර උපමා වලින් නෙක්ඛම්මයෙහි වැදගත්කම ගැන සිතාබලා->

★ සකනිවෙසනෙ අපරිමිතං භොගක්ඛන්ධං හෙට්ඨා වුත්තනයෙන කපණද්ධිකාදීනං විස්සජ්ජෙත්වා මහාදානං දත්වා වත්ථුකාමෙ ච කිලෙසකාමෙ ච පහාය

➔ { සකනිවෙසනෙ+}සකනිවෙසනෙ (මැනිය නොහැකි)තංඅපරිමි (තම නිවසෙහි) (ඉහත)ඨාහෙට් (සම්පත් රාසියක්)ධංඛන්භොගක්{ වුත්තනයෙන+}වුත්තනයෙනකී) (ආකාරයට{ කපණද්ධිකාඅදීනං+}කපණද්ධිකාදීනං (දුගී මඟී ආදීනට) වත් (දී)වාදත් (මහදන්)මහාදානං (හැරදමා)වාජෙත්සජ්විස්ථුකාමෙසම්පත් /වසතුකාමය) (හැරදමා)පහාය (ද)ව (කෙලෙස් ආසාව[කාම ආදී])කිලෙසකාමෙ (ද)ව (ආසාව

➔< තම නිවසෙහි මෙනෙකැයි කියා මැනිය නොහැකි මහ සම්පත් රාසියක්ඉහත කී , ,මහදන් දී වසතුකාමය හෙවත් සම්පත් ආසාව ද ,ආකාරයට දුගී මඟී ආදීනට හැරදමා කාමආසා ආදී කෙලෙස් ආසාව ද හැරදමා>

★අමරනගරතො නික්ඛමිත්වා එකකොව හිමවන්තෙ ධම්මිකං නාම පබ්බතං නිස්සාය අස්සමං කත්වා

➔ {අමරනගරතො+}අමරනගරතො (නික්ම) වාඛමිත්නික් (අමර නගරයෙන්){ඒකොඒව+} එකකොව (මික නම්ධම්) මිකං නාමධම් (හිමවතෙහි)තෙහිමවන් (හුදකලාවෙම/තනියෙම) (මයක්ආශ්‍ර) සමංඅස් (ඇසුරුකොටගෙන)සායනිස් (කැලෑව/පර්වතය)බතංපබ් කත්වා(සාදා)

➔< අමර නගරයෙන් නික්ම හුදකලාවෙම හිමවතෙහි ධම්මික නම් කඳුකර කැලෑව ඇසුරුකොටගෙන ආශ්‍රමයක් සාදා >

★තත්ථ පණ්ණසාලඤ්ච චඞ්කමඤ්ච මාපෙත්වා පඤ්චහි නීවරණදොසෙහි විවජ්ජිතං ‘‘එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ’’තිආදිනා නයෙන වුත්තෙහි අට්ඨහි කාරණගුණෙහි සමුපෙතං අභිඤ්ඤාසඞ්ඛාතං බලං ආහරිතුං

➔ තත්ථ(එහි){පණ්ණසාලංච+}පණ්ණසාලඤ්ච (කොල වලින් සැදූ කුටියක් ද) {චඞ්කමංච+}චඞ්කමඤ්ච)සක්මනක් දපංව) චහි නීවරණදොසෙහිපඤ් (සාදා)වාමාපෙත් ((වෙන් වූ)ජිතංවිවජ් (නීවරණ දෝසයන්ගෙන් ‘‘එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ’’තිමෙසේ සමාදිමත් වූ) (කියන ලද)තෙහිවුත් (මයෙන්ආදී ක්‍ර)ආදිනා නයෙන ([වල ඇති බොහෝ සූත්‍ර]සිතෙන් යැයි {අට්ඨහිගුණෙහි+ආකාරණ+ }අට්ඨහි කාරණගුණෙහි අට)ආකාර ගුණයන් ගෙන් ((සමන්විත වූ)සමුපෙතං {අභිඤ්ඤාඛාතංසඞ්+}අභිඤ්ඤාසඞ්ඛාතං (ඤා යටතේ ගැනෙනඅභිඤ්) (ඉපදවීමට/ගෙනඒමට)ආහරිතුං (බල)බලං

➔< එහි කොලඅතු සෙවිලිකර සෑදූ කුටියක් දසාදා පංච නීවරණ ,සක්මනක් ද , දෝසයන්ගෙන් වෙන් වූ''එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ''තිමෙසේ සමාදිමත් වූ සි)තෙන් යැයි (අට ආකාර ගුණයන් ගෙන් සමන්විත වූ , වල කියන ලදබොහෝ සූත්‍ර අභිඤ්ඤා බල ඉපදවීමට>

★තස්මිං අස්සමපදෙ නවදොසසමන්නාගතං සාටකං පජහිත්වා ද්වාදසගුණසමන්නාගතං වාකචීරං නිවාසෙත්වා ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජී .

➔ තස්මිං අස්සමපදෙ (දේශයේම ප්‍රථ ආශ්‍ර) {නවසම+දොස+න්නාගතං}නවදොසසමන්නාගතං (යවස්ත්‍ර)සාටකං (නව දෝසයකන් යුතු) (හැරදමා)වාපජහිත් {ද්වාදසනාගතංසමන්+ගුණ+}ද්වාදසගුණසමන්නාගතංදොලොස්) (කෙදි හා පට්ටා වලන් සෑදූ සිවුර/වැහැරි සිවුර)වාකචීරං (විත වූගුණයකින් සමන් පබ් (තාපස පැවිද්දෙන්/ඍෂි)ජංබජ්ඉසිපබ් (හැඳ)වානිවාසෙත්බජී(පැවිදි විය)

➔< ඒ ආශ්‍රම ප්‍රදේශයේ නව දෝසයකන් යුතු ගිහිවස්ත්‍ර හැරදමා, දොලොස් ගුණයකින් සමන්විත වූ වැහැරි සිවුරහැඳ තාපස පැවිද්දෙන් පැවිදි විය (සිවුර කෙදි හා පට්ටා වලන් සෑදූ/>

★එවං පබ්බජිතො අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං තං පණ්ණසාලං පහාය දසගුණසමන්නාගතං රුක්ඛමූලං උපගන්ත්වා

➔ එවං(පැවිදිවූඋතුමා/පැවිදිවූවා) බජිතොපබ් (මෙසේ)
{අට්ඨණ්ංසමාකිණ්+දොස+} අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං ණසාලංතං පණ් (දෝස අටකින් යතු) (හැරදමා) පහාය (අතුපැල ඒ){දසනාගතංසමන්+ගුණ+} (දස ගුණයකින් සමන්විත වූ) දසගුණසමන්නාගතං රුක්ඛමූලංඋපගන් (ගස්මුලට)ත්වා(පැමිණ/එළැඹ)

➔< මෙසේ පැවිදිවූ සුමේධතාපසොයෝ දෝස අටකින් යතු ඒ අතුපැලදස ,පනසල හැරදමා-ගුණයකින් සමන්විත වූ ගස්මුලට පැමිණ>

★සබ්බං ධඤ්ඤවිකතිං පහාය පවත්තඵලභොජනො හුත්වා

➔ සබ්බං (හැරදමා)පහාය (ය වර්ගධාන්‍ය)ඤවිකතිංධඤ් (සියලු){පවත්තභොජනො+ඵල+} පවත්තඵලභොජනො(වී)වාහුත් (ගස්වලින් වැටුනු ගෙඩි අනුභවකරන්නෙක්)

➔< සියලු ධාන්‍යය වර්ග වලින්සෑදූ ආහාර හැරදමාගස්වලින් වැටුනු ගෙඩි , අනුභවකරන්නෙක් වී >

★නිසජ්ජට්ඨානවඩ්කමනවසෙනෙව පධානං පදහන්තො සත්තාහබ්භන්තරෙයෙව අට්ඨන්නං සමාපත්තීනං පඤ්චන්නඤ්ච අභිඤ්ඤානං ලාභී අහොසි

➔ {නිසජ්ජඤ්ච+වසෙන+කමනවඩ්+ඨාන+}නිසජ්ජට්ඨානවඩ්කමනව සෙනෙව -සිටීම්-හිඳීම්) (වීරිය/ධන්ප්‍ර)පධානං (ම-වශයෙන්-සක්මන් කිරීම් පදහන්තො (වඩමින්) {සත්තඤ්ච+තරෙහන්අබ්+ආහ+ }සත්තාහබ්භන්තරෙයෙවනං ඨන්අට් (දින සතක් ඇතුලතම) (අෂ්ඨ සමාපත්ති)තීනංසමාපත්{පඤ්චන්නංච+}පඤ්චන්නඤ්ච අභිඤ්ඤානංඤා පංච අභිඤ්) (ද ලාභී(විය)අහොසි (ලාභියෙක්)

➔< හිඳීම්අෂ්ඨ ,ඇතුලතම දින සතක් ,වීරිය වඩමින්-ධන්වශයෙන්ම ප්‍ර-සක්මන් කිරීම්-සිටීම්-ඤා ලාභියෙක් වියසමාපත්ති පංච අභිඤ්ඤ>

★ එවං තං යථාපත්ථිතං අභිඤ්ඤාබලං පාපුණි තංතෙන වුත් .

➔ එවං (මෙසේ){යථාථිතංපත්+}යථාපත්ථිතං (ඒ)තං (පැතූ ආකාරයට) (එබැවින් කියන ලදී)තංතෙන වුත් (පැමිනියේය)පාපුණි (ඤාබලයටඅභිඤ්)ඤාබලංඅභිඤ්

➔< මෙසේ සිතූපැතූ ආකාරයටම ඒ අභිඤ්ඤාබලයනට පැමිනියේයඑබැවින් කියන ලදී ;, >

‘‘එවාහං චින්තයිත්වාන, නෙකකොටිසතං ධනං;
නාථානාථානං දත්වාන, හිමවන්තමුපාගමිං.

#{ඒවංඅහං+}එවාහං චින්තයිත්වාන {නෙකසතං+කොටි+} නෙකකොටිසතං ධනං{නාථඅනාථානං+}නාථානාථානං දත්වාන {හිමවන්තංඋපාගමිං+}හිමවන්තමුපාගමිං .#

➔{ඒවංඅහං+}එවාහං(මෙසේ මම) චින්තයිත්වාන(සිතා) {නෙකසතං+කොටි+} නෙකකොටිසතං ([ගණන්]නොයෙක් කෝටි සිය) ධනං (ධනය){නාථඅනාථානං+} නාථානාථානං (දී)වානදත්(ඇති නැති අයට){හිමවන්තංඋපාගමිං+}හිමවන්තමුපාගමිං (ගියෙමි/හිමවතට එළඹුනෙමි)

➔< මෙසේ මම සිතා නොයෙක් කෝටි සිය ගණන් ධනයහිමවතට ගියෙමි ,ඇති නැති අයට දී, >
‘‘හිමවන්තස්සාවිදූරෙ, ධම්මිකො නාම පබ්බතො;
අස්සමො සුකතො මය්හං, පණ්ණසාලා සුමාපිතා.

#{ හිමවන්තස්සඅවිදූරෙ+}හිමවන්තස්සාවිදූරෙ ධම්මිකො නාම පබ්බතො සුකතො අස්සමො මය්හං සුමාපිතා පණ්ණසාලා විය #

➔{ හිමවන්තස්සඅවිදූරෙ+}හිමවන්තස්සාවිදූරෙ(රෙහිහිමවතට නුදු) ධම්මිකො නාම පබ්බතොමනාලෙස) සමොසුකතො අස්[එහි] (වේ] කැලයක්/ධම්මික නම් පර්වතයක්) (මගේ)හංමය් [මයේඒ ආශ්‍ර] (මයකිකරනලද ආශ්‍ර සුමාපිතා පණ්ණසාලාමනාලෙස සැදූ) ([විය]අතුපැල

➔< හිමවතට නුදුරෙහි ධම්මික නම් කඳුකරයක් වේඒ ,මයකිඒහි මනාලෙස කරනලද ආශ්‍ර . මයේ මගේ මනාලෙස සැදූ පන්සල වියආශ්‍ර >

‘‘චඞ්කමං තත්ථ මාපෙසි, පඤ්චදොසවිවජ්ජිතං;
අට්ඨගුණසමුපෙතං, අභිඤ්ඤාබලමාහරිං .

#තත්ථ{පඤ්චජිතංවිවජ්+දොස+}පඤ්චදොසවිවජ්ජිතං චඞ්කමං මාපෙසි{අට්ඨසමුපෙතං+ගුණ+}අට්ඨගුණසමුපෙතං අභිඤ්ඤාආහරිං+බලං+} අභිඤ්ඤාබලමාහරිං #

➔තත්ථ (එහි){පඤ්චඡිතංවිවජ්+දොස+}පඤ්චදොසවිවජ්ජිතංදිස් පහකින් ව)ෙන්වූකමං වඩ ((සක්මනක් සැදීය)මාපෙසි{අට්ඨසමුපෙතං+ගුණ+} අට්ඨගුණසමුපෙතං (ගුණ අටකින් යුක්ත) {අභිඤ්ඤාආහරිං+බලං+} අභිඤ්ඤාබලමාහරිං(ඤාබල ඉපදවිමිඅභිඤ්)

➔< එහි දී දොස් පහකින් වෙන්වූ සක්මනක් සැදීයඤාබල අභිඤ් ,ගුණ අටකින් යුක්තවූ , ඉපදවිමි >
‘‘සාටකං පජහිං තත්ථ, නවදොසමුපාගතං;
වාකචීරං නිවාසෙසිං, ද්වාදසගුණමුපාගතං.

#තත්ථ{ නවඋපාගතං+දොස+}නවදොසමුපාගතං සාටකං පජහිං
{ ද්වාදසඋපාගතං+ගුණ+}ද්වාදසගුණමුපාගතං වාකචීරං නිවාසෙසිං #

➔තත්ථ(එහි){ නවඋපාගතං+දොස+}නවදොසමුපාගතංසාටකං (නව දෝසයකින් යුක්ත) ය හැරදැමුවෙවස්ත්‍ර/සාටකය)පජහිංමි({ද්වාදසඋපාගතං+ගුණ+} ද්වාදසගුණමුපාගතං (කෙදි හා පට්ටා වලන් සෑදූ සිවුර/වැහැරි සිවුර)වාකචීරං (දොලොස් ගුණයකින් යුක්ත වූ) (පොරවා ගනිමි/හැන්දෙමි)නිවාසෙසිං

➔< එහි දී නව දෝසයකින් යුක්ත සාටකය හැරදැමුවෙමිදොලොස් ගුණයකින් යුක්ත වූ , කෙදි හා පට්ටා වලන)වැහැරි සිවුර් සෑදූ සිවුර හැන්දෙමි (>

‘‘අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං, පජහිං පණ්ණසාලකං;
උපාගමිං රුක්ඛමූලං, ගුණෙ දසහුපාගතං.

#{ අට්ඨණංසමාකිණ්+දොස+}අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං පණ්ණසාලකං පජහිං{ගුණෙඋපාගතං+දසහි+}ගුණෙදසහුපාගතං රුක්ඛමූලං උපාගමිං #

➔{ අට්ඨණංසමාකිණ්+දොස+}අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං ණසාලකංපණ් (අටදෝසයකින් යුතු) (අතුපැල) පජහිං (අතහැරියෙමි){ගුණෙඋපාගතං+දසහි+} ගුණෙදසහුපාගතං ගුණ දසයකින්) (පැමිනියෙමි/රුක්මුලට එළඹුනෙමි)ඛමූලං උපාගමිංරුක් (යුක්ත

➔< දෝසඅටකින් යුතු අතුපැල අතහැරියෙමිගුණ දසයකින් යුක්ත රුක්මුලට පැමිනියෙමි , >

‘‘වාපිතං රොපිතං ධඤ්ඤං, පජහිං නිරවසෙසතො;
අනෙකගුණසම්පන්නං, පවත්තඵලමාදියිං.

#වාපිතං රොපිතං ධඤ්ඤං නිරවසෙසතො පජහිං {අනෙකනංපන්සම්+ගුණ+} අනෙකගුණසම්පන්නං {පවත්තආදියිං+ඵලං+}පවත්තඵලමාදියිං #

➔වාපිතං (යධාන්‍ය)ඤංධඤ් (රෝපණය කරනලද)රොපිතං (වපුරන ලද) (අතහැරියෙමි)පජහිං (ඉතිරියක් නොකරම)නිරවසෙසතො{අනෙකනංපන්සම්+ගුණ+} අනෙකගුණසම්පන්නං(නොයෙක් ගුණයන්ගෙන් සම්පන්න වූ) {පවත්තආදියිං+ඵලං+} පවත්තඵලමාදියිං (ගිලිහී වැටුනු ගෙඩි වැළඳුවෙමි[ගස්වලින්])

➔< වපුරන ලද රෝපණය කරනලද සියලු ධාන්‍යය ආහාර අතහැරියෙමිනොයෙක් , (ගුණයන්ගෙන් සම්පන්න වූ ගස්වලින් ගිලිහී වැටුනු ගෙඩි වැළඳුවෙමි>

''තත්ථ පධානං පදහිං, නිසජ්ජට්ඨානචඞ්කමෙ;
අබ්භන්තරම්හි සත්තාහෙ, අභිඤ්ඤාබලපාපුණි''න්ති.

#තත්ථ{නිසජ්ජකමෙවඞ්+ඨාන+}නිසජ්ජට්ඨානචඞ්කමෙ පධානං පදහිං{ සත්තආහෙ+} සත්තාහෙ අබ්භන්තරම්හි {අභිඤ්ඤාඉති+පාපුණිං+බල+} අභිඤ්ඤාබලපාපුණි''න්ති #

➔තත්ථ(එහි){නිසජ්ජකමෙවඞ්+ඨාන+}නිසජ්ජට්ඨානචඞ්කමෙ සක්මන්-සිටීමේ-හිඳීමේ) පධානං (කිරීමෙහි පදහිං (විරිය වැඩුවෙමි/ධන්ප්‍ර){ සත්තආහෙ+}සත්තාහෙසත්දිනක)් ((ඇතුලත) හිතරම්හන්අබ්{අභිඤ්ඤාඉති+පාපුණිං+බල+} අභිඤ්ඤාබලපාපුණි''න්ති (ඤාබල ලැබුවෙමිඅභිඤ්)

➔< එහිදී හිඳීම්සත්දිනක් ,ධන් විරිය වැඩුවෙම්සක්මන් කිරීම් ආදියේ යෙදෙමින් ප්‍ර-සිටීම්-ඤාබල ලැබුවෙම්ඇතුලත අභිඤ් >

★තත්ථ ''අස්සමො සුකතො මය්හං, පණ්ණසාලා සුමාපිතා''ති

➔ තත්ථ [මයේඒ ආශ්‍ර] (මයකිමනාලෙස කරනලද ආශ්‍ර)සමොසුකතො අස් (එහි) (මගේ)හංමය් {සුමාපිතා+ඉනි}සුමාපිතා''ති ([විය]අතුපැල)ණසාලාපණ් (මනාලෙස සැදූ) <u>*වශයෙන්*</u>

➔< එහි මනාලෙස කරනලද ආශ්‍රමයකිමයේ මගේඒ ආශ්‍ර , පන්සල මනාලෙස සාදාතිබිනි , ආදී වශයෙන් >

★ඉමායපාළියාසුමෙධපණ්ඩිතෙන අස්සමපණ්ණසාලාවඞ්කමා සහත්ථා මාපිතා විය වුත්තා

➔ ඉමාය(මේ) පාළියාඩිත තුමා සුමෙධපණ්)ඩිතෙනසුමෙධපණ් (බුද්ධ වංශ පෙලියෙහි) (විසින්{අස්සමකමාවඞ්+ණසාලාපණ්+}අස්සමපණ්ණසාලාවඞ්කමා (සක්මන-අතුපැල-මආශ්‍ර) {සකථාහත්+}සහත්ථා(සැදුවාන් මෙන් කියනලදී)තාමාපිතා විය වුත් (තමා විසින්/තමඅතින්)

➔< මේ බුද්ධ වංශ පෙලියෙහි සුමෙධපණ්ඩිත තුමා විසින් ආශ්‍රමසක්මන ආදිය -අතුපැල-මෙන් කියනලදී තමා විසින් සැදුවාක්-තමඅතින් >
★ අයං පනෙත්ථ අත්ථො

➔ අයං([පහත විස්තරකර ඇති]මෙය) {පනථඑත්+}පනෙත්ථ (වනාහි මෙහි) (අදහස වේ/අර්ථය)ථොඅත්

➔<නමුත් මෙහි අර්ථය මෙසේ දතයුතුය>

★ මහාසත්තං ''හිමවන්තං අජ්ඣොගාහෙත්වා අජ්ජ ධම්මිකං පබ්බතං පවිසිස්සාමී''ති නික්ඛන්තං සක්කො දෙවානමින්දො දිස්වා විස්සකම්මදෙවපුත්තං ආමන්තෙසි

➔ මහාසත්තං (මහබෝසතාණෝ)''හිමවන්තං (ඇතුලුවී)වාඣොගාහෙත්අජ් (හිමවතට) (වනට/ධම්මික පර්වතයට)බතංමිකං පබ්ධම් (අද)ජඅජ් පවිසිස්සාමී''ති (සක්දෙවිඳු)දොකො දෙවානමින්සක් (නක්මෙනු)තංඛන්නික් (පිවිසෙමි යැයි/ඇතුලුවන්නෙමි) ,(දැක)වාදිස්විස්සකම්මදෙවපුත්තං(යවිස්වකර්ම දේව පුත්‍ර) ආමන්තෙසි(ඇමතුවේය)

➔< මහබෝසතාණෝ හිමවතට ඇතුලුවී ,ද්ශයට ඇතුලුවන්නෙමිඅද ධම්මික කදුකර ප්‍ර , යනික්මෙනු සක්දෙවිදු දැක විස්වකර්ම දේව පුත්‍ර ඇමතුවේය>

★ ''තාත, අයං සුමෙධපණ්ඩිතො පබ්බජිස්සාමීති නික්ඛන්තො, එතස්ස වසනට්ඨානං මාපෙහී''ති

➔ තාත(පුත) අයංඩිතසුමෙධපණ් (මෙ)ො (ඩිත තුමාසුමෙධපණ්){පබ්බජිස්සාමීඉති+} පබ්බජිස්සාමීති සඑතස් (නික්මුනේය) තොඛන්නික් (පැවිදිවෙන්නෙමි යැයි) (උන්වහන්සේට/ඔහුට) වසනට්ඨානං (වසනතැනක්){මාපෙහි ඉති+}මාපෙහී''ති (මවන්න)

➔< පුත විස්වකර්මයඋන්වහන්සේ ,ඩිත තුමා පැවිදිවෙන්නට නික්මුනාඅර සුමෙධපණ් !ට වාසස්ථානයට තැනක් මවන්න>

★සො තස්ස වචනං සම්පටිච්ඡිත්වා රමණීයං අස්සමං, සුගුත්තං පණ්ණසාලං, මනොරමං චඞ්කමඤ්ච මාපෙසි

➔ සොමනාලෙස) වාඡිත්පටිච්සම් (කීදෙය/වචනය)වචනං (සක්දෙවිදුගේ/ඔහුගේ)සතස් (ඔහු) (මයක්රමනීය ආශ්‍ර)සම්රමණීයං අස් (පිලිගෙන සුගුත්තං පණ්ණසාලංමනාලෙස) (ආරක්ෂා කල පන්සලක්/රකවල් මනොරමං (මනරම්){චඞ්කමංච+}චඞ්කමඤ්චසක්මනක්) (මැවුයේය)මාපෙසි (ද

➔< ඔහු සක්දෙවිදුගේ කීම සතුටින් පිලිගෙනරකවල්යෙදූ මයක් ද මනාලෙසරමනීය ආශ්‍ර , පන්සලක් ද මනරම් සක්මනක් ද මැවුයේය>

★ භගවා පන තදා අත්තනො පුඤ්ඤානුභාවෙන නිප්ඵන්නං තං අස්සමපදං සන්ධාය සාරිපුත්ත, තස්මිං ධම්මිකපබ්බතෙ

➔ භගවා පන (තමාගේ) තනොඅත් (එකල)තදා (වතුන් වහන්සේ වනාභිභාග්‍ය) {පුඤ්ඤඅානුභාවෙන+}පුඤ්ඤානුභාවෙන (බලයෙන් පින්) නිප්ඵන්නං තං (උපන්නා වූ) සාරිපුත් (සදහා)ධායසන් (දේසයඒ අසපු ප්‍ර) සමපදංඅස්ත(!යසාරිපුත්ත්‍ර) තස්මිං ධම්මිකපබ්බතෙ(පර්වතයෙහි/ඒ ධම්මික වනයෙහි)

➔< භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ,දේසය සදහාඑකල තමාගේ පින් බලයෙන් උපන්නා වූ ඒ අසපු ප්‍ර , කදුකරයේ ඒ ධම්මික !යසාරිපුත්ත්‍ර>

''අස්සමො සුකතො මය්හං, පණ්ණසාලා සුමාපිතා;
වඞ්කමං තත්ථ මාපෙසිං, පඤ්චදොසවිවජ්ජිත''න්තිආහ..

★සුකතො අස්සමො(මගේ)හංමය් [මයේඒ ආශ්‍ර] (මයකිමනාලෙස කරනලද ආශ්‍ර) සුමාපිතා පණ්ණසාලා (එහි)ථතත් ([විය]මනාලෙස සැදූ අතුපැල){පඤ්ච+ඡිතංවිවජ්+දොස+<u>ඉති</u>} පඤ්චදොසවිවජ්ජිත''න්ති (සක්මනක් සැදීය)කමං මාපෙසිවඩ් (දොස් පහකින් වෙන්වූ)<u>යැයි</u> ආහ(කීය)

➔< මනාලෙස කරනලද ආශ්‍රමයකිතවද එහි ,මයේ මගේ මනාලෙස සැදූ පන්සල වියඒ ආශ්‍ර , .දී දොස් පහකින් වෙන්වූ සක්මනක් සැදුවේ යැයි කීහ >

★ තත්ථ **සුකතො මය්හන්ති** සුකතො මයා

➔ තත්ථ(ඒ ගථාවේ/එහි) **සුකතො {මය්හංඉ+ති }මය්හන්ති)*සුකතො මය්හන්ති*** යනුසුකතො (([යනතේරුමයි]මා විසින් මනාව කරනලදී)මයා

➔< ඒ ගථාවේ ***සුකතො මය්හන්ති*** යනුමා විසින් මනාව කරනලදී යන තේරුමයි , >

★ **පණ්ණසාලා සුමාපිතාති** පණ්ණච්ඡදනසාලාපි මෙ සුමාපිතා අහොසි

➔ **පණ්ණසාලා සුමාපිතාති)*පණ්ණසාලා සුමාපිතා*** යනු({පණ්ණඅපි+සාලා+ඡදන+}පණ්ණච්ඡදනසාලාපි (මගේ)මෙ (කොල සෙවිලිකල සාලාව ද) (මනාලෙස මවනලද විය) සුමාපිතා අහොසි

➔< ***පණ්ණසාලා සුමාපිතා*** යනු ,කොල සෙවිලිකල මගේ සාලාව ද මනාලෙස මවනලද විය , යන තේරුමයි >

★**පඤ්චදොසවිවජ්ජිතන්ති** පඤ්චිමෙ වඩ්කමදොසා නාම – ථද්ධවිසමතා, අන්තොරුක්ඛතා, ගහනච්ඡන්නතා, අතිසම්බාධතා, අතිවිසාලතාති

➔) ***පඤ්චදොසවිවජ්ජිතන්ති*** යනු({ඉමෙපඤ්ච+}පඤ්චිමෙ (මේ පසක්){වඩ්කමදොසා+} වඩ්කමදොසා නාම (සක්මන් දෝස නම් වේ)– 1{ථද්ධවිසමතා+}ථද්ධවිසමතා තද හා) (විෂමබව 2 { අන්තොඛතාරුක්+ }අන්තොරුක්ඛතා (ඇතුලෙහි ගස් ඇතිබව) 3{ගහනනතාඡන්+ } ගහනච්ඡන්නතා(ගනව වැසී ඇතිබව) 4{අතිබාධතාඝම්+} අතිසම්බාධතා (ඉතා කුඩාබව) 5{ අතිවිසාලතාති+ }අතිවිසාලතාති(ඉතා විසාල බව)

➔සක්මන් දෝස පසකි
ඉතා 4 ගස්වැල් වලින් ගනව වැසී ඇතිබව 3 ඇතුලෙහි ගස් ඇතිබව 2 තද හා විෂමබව 1 ඉතා විසාල බව 5 කුඩාබව

★ ථද්ධවිසමභූමිභාගස්මිඤ්හි වඩ්කමෙ වඩ්කමන්තස්ස පාදා රුජ්ජන්ති, ඔටා උට්ඨහන්ති, චිත්තං එකග්ගං න ලභති, කම්මට්ඨානං විපජ්ජති

➔ {ථද්ධ+මිංභූමිභාගස්+විසම+හි}ථද්ධවිසමභූමිභාගස්මිඤ්හිවිෂම [වල ගොඩලි වගින්]-තද) සක්මනෙහි)කමෙවඩ් (වූ භූමියේ*වනාහි*(වඩ්කමන්තස්සසකමන් කරන්නා)ගේ ((රිදෙති)තිජන්රුජ් (පාදයෝ)පාදා ඔටාතං චිත් (ඇතිවේ)තිඨහන්උට් (ගල්තලුම්/පොල) (නොලබයි)න ලභති (සිත එකඟබවක්)ගංඑකග් කම්මට්ඨානං (කමටහන/කර්මස්ථානය) (සඵල නොවේ/වරදියි)ජතිවිපජ්

➔< තදවල ගොඩලි වගින් යුක්තවූ සක්මනෙහි සකමන් කරන්නාගේ පාදයෝ රිදෙති- පොල-ගල්තලුම්ඇතිවේසඵල නොවේ-කමටහන වරදියි ,සිත එකඟබවක් නොලබයි .>

★මුදුසමතලෙ පන ඵාසුවිහාරං ආගම්ම කම්මට්ඨානං සම්පජ්ජති

➔ { මුදුතලෙ+සම+}මුදුසමතලෙපහසු)මආගම් ඵාසුවිහාරං (වනාහි)පන (තලයෙහි-සම-මෘදු) සපල)ජතිපජ්සම් (කමටහන)ඨානංමට්කම් (පහසු හැසිරීම නිසා/හැසිරීමට පැමිනවේ(වැඩේ/

➔< මaදුතල සක්මනෙහි පහසුවෙන් සක්මින් කලහැකි නිසා කමටහන වැඩේ-සම- >
★තස්මා ඵද්ධවිසමභූමිභාගතා එකො දොසොති වෙදිතබ්බො

➔ තස්මාඑක්)එකො දොසොති (භූමස්වභාවය තදවිෂම)ධවිසමභූමිභාගතාඵද් (එබැවින්) (දතයුතුය)බොවෙදිතබ් (දෝසයක් යයි

➔< එබැවින් තදවිෂම භූමි ස්වභාවය එක් දෝසයක් යයි දතයුතුය >

★ වඩ්කමස්ස අන්තො වා මජ්ඣෙ වා කොටියං වා රුක්ඛෙ සති පමාදමාගම්ම වඩ්කමන්තස්ස නලාටං වා සීසං වා පටිහඤ්ඤතීති අන්තොරුක්ඛතා දුතියො දොසො

➔ වඩ්කමස්ස(මැද හෝ)ඣෙ වාමජ් (ඇතුලත හෝ)තො වාඅන් (සක්මනේ) කොටියං වා (ඇත්නම්)සති (ගස්)ඛෙරුක් (කෙලවර හෝ){ පමාදං+මආගම්+ }පමාදමාගම්මමාදයට ප්‍ර) (නලල හෝ)නලාටං වා (සක්මන්කරන්නාගේ)සතස්කමන්වඩ් (මාදයක් නිසාප්‍ර/පැමින (හිස හෝ)සීසං වා{ පටිහඤ්ඤතිඉති+ }පටිහඤ්ඤතීති(හැපෙන්නේය) අන්තොරුක්ඛතාදුතිය (ඇතුලෙහි ගස් ඇතිබව)ො දොසො(දෙවන දෝසයයි)

➔< සක්මනේ ඇතුලත හෝ මැද හෝ කෙලවර හෝ ගස් ඇත්නම්මාදයක් නිසා සුලු ප්‍ර , සක්මන්කරන්නාගේ නලල හෝ හිස හෝ හැපෙන්නේයඇතුලෙහි ගස් ඇතිබව දෙවන , දෝසයයි>

★තිණලතාදිගහනච්ඡන්නෙ වඩ්කමෙ වඩ්කමන්තො අන්ධකාරවෙලායං උරගාදිකෙ පාණෙ අක්කමිත්වා වා මාරෙති, තෙහි වා දට්ඨො දුක්ඛං ආපජ්ජතීති ගහනච්ඡන්නතා තතියො දොසො

➔ { තිණනෙඡන්+ගහන+ආදි+ලතා+ }තිණලතාදිගහනච්ඡන්නෙවැල් ආදියෙන් ගනව -තණ) (සක්මන්කරන විට)තොකමන්වඩ් (සක්මනෙහි)කමෙවඩ් (වැසුනු {අන්ධකාරවෙලායං+ }අන්ධකාරවෙලායං (අදුරු වෙලාවේදී){ උරගආදිකෙ+ }උරගාදිකෙසර)ිප ආදී ((මරයි)මාරෙති (හෝ)වා (පාගා)වාකමිත්අක් (සතුන්)පාණෙ තෙහි (විසින් [සර්පයන්]එවුන්) (දුකට)ඛංදුක් (දෂ්ඨ කරන ලදුව)ඔොදට්ඨ (හෝ)වා {ආපජ්ජතිඉති+ }ආපජ්ජතීතිපැමිනෙන්නේ) තුන්වන)තතියො දොසො (ගනව වැසුනුබව) නතාඡන්ගහනච් (පත්වන්නේ යැයි/යැයි (දෝසයයි

➔< තණඅදුරු වෙලාවේදී සර්ප ,වැල් ආදියෙන් ගනව වැසුනු සක්මනෙහි සක්මන්කරන විට-නැතහොත් එවුන් විසින් හෝ දෂ්ඨ කරන ලදුව දුකට පැමිනෙන්නේය ,ආදී සතුන් පෑගී මැරෙයි ගනව වැසුනුබව තුන්වන දෝසයයි ,යැයි>

★අතිසම්බාධෙ වඩ්කමෙ විත්ථාරතො රතනිකෙ වා අඩ්ඪරතනිකෙ වා වඩ්කමන්තස්ස පරිච්ඡෙදෙ පක්ඛලිත්වා නඛාපි අඩ්ගුලියොපි භිජ්ජන්තීති අතිසම්බාධතා චතුත්ථො දොසො

➔ අතිසම්බාධෙ රතනිකෙ වා (පලළින්)ථාරතොවිත් (සක්මනෙහි)කමෙවඩ් (ඉතා කුඩා) (රියනක් හෝ) අඩ්ඪරතනිකෙ වාසක්මන්)සතස්කමන්වඩ් [සක්මනෙහි](රියනක් හෝ-අඩ) සක්])ඡෙදෙපරිච් (කරන්නාගේමන් (නිය හෝ)නඛාපි (හැපී/පැටලී)වාඛලිත්පක් (සීමාවෙහි[(ඇගිලි හෝ)ගුලියොපිඅඩ් { භිජ්ජන්තිඉති+ }භිජ්ජන්තීති (බඳී යන්නේයැයි) (සතරවන දෝසයයි)ථො දොසොවතුත් (ඉතා කුඩාබව)බාධතාඅතිසම්

➔< ඉතා කුඩා සක්මනෙහිසක්මන් ,රියනක් හෝ ඇති සක්මනෙහි-පලළින් රියනක් හෝ අඩ , කරන්නාගේ පාදයන්හැපී නිය හෝ ඇඟිලි හෝ බඳී යන්නේය -සක්මන් සීමාවෙහි පැටලී , ඉතා කුඩාබව සතරවන දෝසයයි ,යැයි>

★අතිවිසාලෙ වඩිකමෙ වඩිකමන්තස්ස චිත්තං විධාවති, එකග්ගතං න ලභතීති අතිවිසාලතා පඤ්චමො දොසො

➔ අතිවිසාලෙ වඩිකමෙසක්මන් කරන)සතස්කමන්වඩි (අතිවිසාල සක්මනෙහි)ීනාගේ(චිත්තං(එහෙ මෙහෙ දුවයි)විධාවති (සිත) එකග්ගතං (එකඟබවක්){ න ලභතිඉති+ } න ලභතීති පස්වන)වමො දොසොපඤ් (ඉතා විසාලබව)අතිවිසාලතා (නො ලබන්නේ යැයි) (දෝසයයි

➔< අතිවිසාල සක්මනෙහි සක්මන් කරන්නාගේ සිත එහෙ මෙහෙ දුවයි එකඟබවක් නොලබයිඑබැවින් ඉතා විසාලබ .ව පස්වන දෝසයයි >

★පුථුලතො පන දියඩ්ඪරතනං ද්වීසු පස්සෙසු රතනමත්තඅනුවඩිකමං දීඝතො සට්ඨිහත්ථං මුදුතලං සමවිප්පකිණ්ණවාලුකං වඩිකමං වට්ටති

➔ පුථුලතො(වනාහි)පන (පලළින්) { දියඩ්ඪරතනං+ }දියඩ්ඪරතනංවීසු ද් (රියන් එකහමාරයි) (දෙපසින්)සෙසුපස්{ රතනංඅ+තංමත්+නුකමංවඩි+ }රතනමත්තඅනුවඩිකමංරියනක් පමන) (දිගින්)දීඝතො (අනුසක්මනක්{ සට්ඨිථංහත්+ }සට්ඨිහත්ථං-මෘදු) මුදුතලං (හැට රියන්) (මට්ටම් {සමංවාලුකං+ණංපකිණ්විප්+}සමවිප්පකිණ්ණවාලුකං ([ඇති]විසිරූ වැලි-සමව) (සුදුසුය/සක්මනක් වටියී)ටතිකමං වට්වඩි

➔< පලළින් වනාහි රියන් එකහමාරක්දදිගින් හැට ,දෙපසින් රියනක් පමන අනුසක්මනක්ද , විසිරූ වැලි ඇති සක්මනක් සුදුසුය-මට්ටම් සමව-රියන් මෘදු>

★ චෙතියගිරිම්හි දීපප්පසාදකමහින්දත්ථෙරස්ස වඩිකමනං විය, තාදිසං තං අහොසි

➔ චෙතියගිරිම්හි (මිහින්තලයෙහි){දීපසථෙරස්+දමහින්+පසාදක+} දීපප්පසාදකමහින්දත්ථෙරස්ස (මහින්ද තෙරුන්වහන්සේගේ-සාදයට පත්කරනප්ර-දීපය) වඩිකමනං විය(එබඳුම එය විය)තාදිසං තං අහොසි(සක්මන මෙන්)

➔< මිහින්තලයෙහිමහාමහින්ද තෙරුන්වහන්සේගේ-සාදයට පත්කලප්ර මේ දීවයින , සක්මන එබඳුම එය විය >

★තෙනාහ ‘‘වඩිකමං තත්ථ මාපෙසිං, පඤ්චදොසවිවජ්ජිත’’න්ති

➔ { තෙනආහ+ }තෙනාහ (එහි)ථතත් (එබැවින් කියන ලදී) {පඤ්ච+ජිතංවිවජ්+දොස+*ඉති*}පඤ්චදොසවිවජ්ජිත’’න්ති කමං වඩි (දොස් පහකින් වෙන්වූ) සක්මනක් සැදීය)මාපෙසි*යැයි* (

➔< එබැවින් කියන ලදීඑහි දොස් පහකින් වෙන්වූ සක්මනක් සැදුවේ යැයි , >

★**අට්ඨඟුණසමුපෙතන්ති** අට්ඨහි සමඟසුඛෙහි උපෙතං

➔ අට්ඨගුණසමුපෙතන්ති)*අට්ඨගුණසමුපෙතං* යනුමණ ශ්‍ර)සමණසුබෙහි (අට)යහිඅට් ((සැපයෙන් උපෙතං[යනතේරුමයි](යුතුයි)

➔< *අට්ඨගුණසමුපෙතං* යනු ශ්‍රමණ සැප අටකින් යුක්තයි යනතේරුමයි >

★ අට්ඨීමානි සමණසුඛානි නාම

➔ {අට්ඨඉමාන+ි}අට්ඨීමානිපැවිදි සැප නම් /මණමේ ශ්‍ර)ඉමානි සමණසුඛානි නාම අට්ඨ / (අටදෙනෙකි
1 ධනධඤ්ඤපරිග්ගහාභාවො{ ධනඅභාවො+ගහපරිග්+ඤධඤ්+ }-යධාන්‍ය-ධන) (නැතිබව භාවිතයක්/අයිතියක් ඩපාතපරියෙසනභාවොජපිණ්අනවජ්2 {අනවජ්ජභාවො+පරියෙසන+ඩපාතපිණ්+ } පිඬු සිඟීමෙන්-නිවැරදි)ආහාර-සොයන-(ස්වභාවය ජනභාවොඩපාතභුඤ්බුතපිණ්නිබ්3,{ නිබ්බුතභාවො+ජනභුඤ්+ඩපාතපිණ්+} (වළඳනබව-පින්ඩපාත ආහාර-අනුන්ගෙන කරදරයක් නැතිව/සන්සුන්ව) යංරට් 4 (පීඩාවට පත්කොට/පෙලා) වාපීළෙත් (රටවැසියන්/රට) ධනසාරං වා (ධනසම්පත් හෝ) ආදීනි+කහාපණ+සීස }සීසකහාපණාදීනි වාතෙසු හන්ගණ් (කහවනු ආදිය හෝ-ජීවිත/හිස්) (ගන්නාවූ රාජ කුලයන් අතරේ)රාජකුලෙසු{ රට්ඨඅභාවො+කිලෙස+පීළන+ }රට්ඨපීළනකිලෙසාභාවො,(රටවසියන් පෙලන කෙලේසයක් නැතිබව) උපකරණෙසු5 (උපකරන කෙරෙහි) { නභාවො+දරාගඡන්+ }නිච්ඡන්දරාගභාවො,ඇලීමක් /ඡන්දරාගයක්) (නැතිබව 6{ චොරවිලොපෙ+ }චොරවිලොපෙ (සොරුන් පැහැරගනී යැයි){නභාවො+භය+} නිබ්භයභාවො,(බියක් නැතිබව) 7{රාජතෙහිරාජමහාමත්+}රාජරාජමහාමත්තෙහි -රජ) (රාජමහා ඇමතියන් හා{නභාවො+යසංසට්+ }අසංසට්ඨභාවො, (සබඳතාවක් නැතිබව) 8චතූසු දිසාසු (සිව් දිශාවෙහිම){ අප්පටිහතඉති+භාවො+ }අප්පටිහතභාවොති).නො වැලැක් වූ බව(නිර්බය බව/යාහැකි බව/

➔නිවැරදි පිඬු සිඟීමෙන් ආහාර සොයන 2 භාවිතයක් නැතිබව-ය අයිතියක්ධාන්‍ය-ධන 1 රටවැසියන් 4 නිදහසේ අනුන්ගෙන කරදරයක් නැතිව පින්ඩපාත ආහාර වළඳනබව 3 භවය ,කහවනු ආදිය හෝ ගන්නාවූ රාජ කුලයන් අතරේ-පීඩාවට පත්කොට ධනසම්පත් හෝ ජීවිත රටවසියන් පෙලන කෙලේසයක් නැතිබව ඇලීමක් -උපකරන කෙරෙහි ඡන්දරාගයක් 5 රාජමහා ඇමතියන් හා සබඳතාවක් -රජ 7 සොරුන් පැහැරගනී යැයි බියක් නැතිබව 6 නැතිබව 9 සතර දිසාවටම නිදහසේ යාහැකි බව 8 නැතිබව

★ඉදං වුත්තං හොති – යථා තස්මිං අස්සමෙ වසන්තෙන සක්කා හොන්ති ඉමානි අට්ඨ සමණසුඛානි වින්දිතුං, එවං අට්ඨගුණසමුපෙතං තං අස්සමං මාපෙසින්ති

➔ ඉදං වුත්තං හොති (මෙසේ කීවා වේ)– යථා(ඒ)මිංතස් (යම්සේ) අස්සමෙ (මයේආශ්‍ර) (මේ)ඉමානි (හැකි වෙති)තිකා හොන්සක් (වසන්නාට/වසන්නා විසින්)තෙනවසන් (පැවිදි සැපයන්)සමණසුඛානි (අටක්වූ)යඅට්ඨවින්දිතුං(විඳීමට), එවං(මෙසේ) {අට්ඨසමුපෙතං+ගුණ+ }අට්ඨගුණසමුපෙතං (ගුණ අටකින් යුක්ත/ගුණයන්ගෙන් යුතු-අට) (අසපුව ඒ)සමංතං අස්{ මාපෙසිංතිඉ+ }මාපෙසින්ති(සැදුවෙමි/මැව්වෙමි)

➔< මෙසේ කීවා වේමේ අටක්වූ පැවිදි සැපයන් විඳීමට හැකි ,මයේ වසන්නාටයම්සේ ඒ ආශ්‍ර-වෙතී දළුසේ ගුණ අටකින් යුක්තවූ ඒ අසපුව සැදුවෙමි , >

★**අභිඤ්ඤාබලමාහරින්ති** පච්ඡා තස්මිං අස්සමෙ වසන්තො කසිණපරිකම්මං කත්වා අභිඤ්ඤානං සමාපත්තීනඤ්ච උප්පාදනත්ථාය අනිච්චතො දුක්ඛතො විපස්සනං ආරභිත්වා ථාමප්පත්තං විපස්සනාබලං ආහරිං

➔ **{ අභිඤ්ඤාආහරි+බලං+ිං+ඉ+ති }අභිඤ්ඤාබලමාහරින්ති)අභිඤ්ඤාබල ඉපැද්දුවෙය යනු** (මිංතස් (පසුව)ඡාපච් අස්සමෙමං කසිණපරිකම් (වාසයකරමින්)තොවසන් (ඒ අසපුවෙහි) (අභිඤ්ඤාවන්ගේ)ඤානංඅභිඤ් (කසිණ කමටහන් වඩා)වාකත්{ සමාපත්තීනංච+ }සමාපත්තීනඤ්ච (තීන්ගේ දසමාපත්){ උප්පාදනථායඅත්+ }උප්පාදනත්ථායඉපදීම) (උපදවීම පිණිස/පිණිස අනිච්චතො (දුක් වශයෙන්)ඛතොදුක් (වශයෙන්අනිත්‍ය) (අරඹා)වාආරභිත් (විපස්සනා)සනංවිපස්{ ථාමතංපත්+ }ථාමප්පත්තං (වැඩුණු/ස්ථාවරවූ) (ලැබුවෙමි/ගෙනආවෙමි)ආහරිං (සනාබලවිපස්)සනාබලංවිපස්

➔< **අභිඤ්ඤාබල ඉපැද්දුවෙය යනු-**පසුව ඒ අසපුවෙහි වාසයකරමින්කසිණ කමටහන් වඩා , තීන් ද ඉපදවිමට උපකාරවනලෙස සිතේ ශක්තිය වඩිගැනීම පිණිස අභිඤ්ඤාවන්ද සමාපත් සනාබල ලැබුවෙමි වැඩුණු විපස්-ශයෙන් දුක් වශයෙන් විපස්සනා අරඹා ස්ථාවරවූ වඅනිත්‍ය යන්නයි>

★යථා තස්මිං වසන්තො තං බලං ආහරිතුං සක්කොමි, එවං තං අස්සමං තස්ස අභිඤ්ඤත්ථාය විපස්සනාබලස්ස අනුච්ඡවිකං කත්වා මාපෙසින්ති අත්ථො

➔ යථා(යම්සේ) තස්මිංතං බලං (වසමින්)තොවසන් (එහි) ආහරිතුං ඒ බල ගෙනඒමට) (හැකිවෙමි ද)කොමිසක් (ලබාගැනීමට/, එවං තං අස්සමං(මෙසේ ඒ අසපුව) තස්ස (ඔහුට) විපස (ඤා පිණිසඅභිඤ්)ථායඤත්අභිඤ්ිසනාබලස්සඡවිකං අනුවි (විපස්සනා බල සදහා) (සුදුසුපරිදි සකස්කොට)කත්වා{ මාපෙසිංතිඉ+ } මාපෙසින්ති අත්ථොසෑදුවෙමි යැයි /මැවිවෙමි) (තේරුම වේ

➔< යම්සේ එහි වසමින් ඒ බල ලබාගැනීමට හැකිවේ දඑසේ ඒ අසපුව , ඔහුට අභිඤ්ඤා පිණිසත් විපස්සනා බල සදහාත් සුදුසුපරිදි සකස්කොට සෑදුවෙමි යැයි තේරුම වේ>

★**සාටකං පජහිං තත්ථ, නවදොසමුපාගතන්ති** එත්ථායං අනුපුබ්බිකථා

➔ තත්ථ(එහි)[නවඋපාගතං+දොස+] නවදොසමුපාගතංසාටකං (නව දෝසයකින් යුක්ත) (ය හැරදැමුවෙමිවස්ත්‍ර/සාටකය)පජහිං{ එත්ථඅයං+ } එත්ථායං (මෙහි මේ) (පිළිවෙලින් කථාවයි)බිකථාඅනුපුබ්

➔< එහි නව දෝසයකින් යුක්ත වස්ත්‍රය හැරදැමුවෙම්මේ පිළිවෙලින් කථාවයි,යන්නෙහි- >

★ තදා කිර කුටිලෙණවඩ්කමාදිපටිමණ්ඩිතං පුප්ඵූපගඵලූපගරුක්ඛසඤ්ඡන්නං රමණීයං මධුරසලිලාසයං අපගතවාළමිගහිංසනකසකුණං පවිවෙකක්ඛමං අස්සමං මාපෙත්වා

➔ තදා කිර(එදවස වනාහි) { කුටිවඩ+ලෙණ+ිකමඩිතංපටිමණ්+ආදි+ } කුටිලෙණවඩ්කමාදිපටිමණ්ඩිතං (සමන්විත වූ/වූ තිමණ්ඩිතසක්මන් ආදියෙන් ප්‍ර-ලෙන්-කුටි) {පුප්ඵූපගනංඡන්සඤ්+ඛරුක්+ඵලූපග+ }පුප්ඵූපගඵලූපගරුක්ඛසඤ්ඡන්නං-මලින් පිරුනු) (රමණීය වූ)රමණීයං (සැදුම්ලත්/ගැවසීගත්-ගස්වලින්-ගෙඩිවලින් පිරුනු{මධුරසලි+ලාසයං }මධුරසලිලාසයං(මිහිරි ජලාශයන්) {අපගතසකුණං+හිංසනක+මිග+වාළ+} අපගතවාළමිගහිංසනකසකුණං (පක්ෂින්-බියජනක-සිවුපා-දරුණු-ඉවත් වූ/තොර වූ)

{පවිවෙකඛමං+}පවිවෙකක්ඛමංමයක් ආශ්‍ර)වාසමං මාපෙත්අස් (විවේකයට සුදුසු වූ) (සාදා/මවා

➔< එදවස වනාහි කුටිගෙඩිවලින් -මලින් පිරුනු ,සක්මන් ආදියෙන් සමන්විත වූද-ලෙන්-බියජනක -දරුණු සිවුපා ,මිහිරි ජලාශයන් යුක්ත වූද ,ගස්වලින් රමණීය වූද-පිරුනු මයක් මවාවිවේකයට සුදුසු වූ ආශ්‍ර ,පක්ෂින්ගෙන් තොර වූද>

★ අලඞ්කතවඞ්කමස්ස උහොසු අන්තෙසු ආලම්බනඵලකං සංවිධාය නිසීදනත්ථාය වඞ්කමවෙමජ්ඣෙ සමතලං මුග්ගවණ්ණසිලං මාපෙත්වා

➔ {අලඞ්කතසකමස්වඞ්+}අලඞ්කතවඞ්කමස්සඋහොසු (සරසන ලද සක්මනෙහි) අන්තෙසු (සකසා)සංවිධාය (කණු/එල්ලීසිටින පුවරු)බනඵලකංආලම් (දෙකෙලවර){නිසීදනථායඅත්+}නිසීදනත්ථාය (හිඳීම පිණිස){වඞ්කමඣෙවෙමජ්+} වඞ්කමවෙමජ්ඣෙ (සක්මන මැද) (සමතල)සමතලං{මුග්ගසිලං+ණවණ්+}මුග්ගවණ්ණසිලං(ශිලා පුවරුවක්-පැහැ-මුං) මාපෙත්වා(මවා)

➔< සරසන ලද සක්මනෙහි දෙකෙලවරසක්මන්කර මහන්සිවූවිට වාරුගෙන සිටීම සඳහා , සක්මනට මඟුනලා ,හිඳීම පිණිස සක්මනේ දෙකෙලවරට සමාන දුරක් ඇතිව ,කණු සිටුවා සමතලමුංශිලා පුවරුවක් මවා-පැහැ->

★ අන්තොපණ්ණසාලායං ජටාමණ්ඩලවාකචීරතිදණ්ඩකුණ්ඩිකාදිකෙ තාපසපරික්ඛාරෙ

➔ { අන්තොණසාලායංපණ්+}අන්තොපණ්ණසාලායං (පන්සල ඇතුලේ) {ජටාමණ්ඩලආදිකෙ+ඩිකකුණ්+ඩතිදණ්+වාකචීර+}ජටාමණ්ඩලවාකචීරතිදණ්ඩකුණ්ඩිකාදි කෙත්-වැහැරි සව්ර-ජටා මඩුලු)රිදන්ඩ (ආදි-කෙන්ඩිය-{තාපසඛාරෙපරික්+}තාපසපරික්ඛාරෙ (තව්ස් පිරිකර)

➔< පන්සල ඇතුලේ ජටා මඩුලුවාඩිවී සිත නොවිසිරීම පිණිස ඇටවැල]දන්ඩත්‍රි-වැහැරි සව්ර-ආදි තව්ස් පිරිකර-කෙන්ඩිය-[ගනන්කිරීමේදී අත තබාගන්නා කරුව ද>

★මණ්ඩපෙ පානීයඝටපානීයසඞ්ඛපානීයසරාවානි, අග්ගිසාලායං අඞ්ගාරකපල්ලදාරුආදීනීති

➔ මණ්ඩපෙ (මන්ඩපයෙහි){පානීයඝටපානීයසරාවානි+ඛපානීයසඞ්+} පානීයඝටපානීයසඞ්ඛපානීයසරාවානි (කෝප්පය/පැන්සරාව-පැන්හක්ගෙඩිය-පැන්කළ) අග්ගිසාලායං (ගිනිහල්ගෙයි){අඞ්ගාරකපල්ලඉති+ආදීනි+දාරු+} අඞ්ගාරකපල්ලදාරුආදීනීති (යැයි-ආදිය-දර-අඟුරු කබල)

➔< ඉස්තෝප්පුවේ පැන්කළකෝප්පය ද ගිනිහල්ගෙයි-පැන්සරාව-පැන්හක්ගෙඩිය- අඟුරු කබල දරආදිය ද යැයි >

★එවං යං යං පබ්බජිතානං උපකාරාය සංවත්තති, තං තං සබ්බං මාපෙත්වා

➔ එවං(මෙසේ) යං යංපැවිද)බජිතානංපබ් (යමක් යමක්)ිදන්ටඋපකාරය)උපකාරාය ((පවතී ද)තතිසංවත් (පිණිස තං තං සබ්බං(මවා)වාමාපෙත් (ඒ ඒ සියල්ල)

➔< මෙසේ යම්යම් දෙයක් පැවිද්දන්ට උපකාරය පිණිස පවතී ද ඒ ඒ සියල්ලම මවා >

★පණ්ණසාලාය භිත්තියං ''යෙ කෙචි පබ්බජිතුකාමා ඉමෙ පරික්ඛාරෙ ගහෙත්වා පබ්බජන්තූ''ති අක්ඛරානි ඡින්දිත්වා

➔ පණ්ණසාලාය භිත්තියං(පන්සල් බිත්තියෙහි) ''යෙ කෙචි (යම් කිසිවෙක්) (ගෙන)වාගහෙත් (මේ පිරිකර)ඛාරෙඉමෙ පරික් (පැවිදිවෙනු කැමති ද)මාබජිතුකාපබ් {පබ්බජන්තුඉති+ }පබ්බජන්තූ''තිඛරානිඅක් (පැවිදිවේවා යැයි) ඡින්දිත්වා(අකුරු කොටා)

➔< පන්සල් බිත්තියෙහි යම් කිසිවෙක් පැවිදිවෙනු කැමති ද ඔහු මේ පිරිකර ගෙන පැවිදිවේවා යැයි අකුරු කොටා>

★ දෙවලොකමෙව ගතෙ විස්සකම්මදෙවපුත්තෙ සුමෙධපණ්ඩිතො හිමවන්තපබ්බතපාදෙ ගිරිකන්දරානුසාරෙන අත්තනො නිවාසානුරූපං ඵාසුකට්ඨානං ඔලොකෙන්තො

➔ {දෙවලොකංඑව+}දෙවලොකමෙව (දෙව්ලොවටම)ගතෙ විස්සකම්මදෙවපුත්තෙ (ත තුමාඩිසුමේධපණ්)ඩිතොසුමෙධපණ් (යමදේවපුත්ත්‍රසකර්ගියකල්හි විස්) {හිමවන්තඛතපාදෙපබ්+ }හිමවන්තපබ්බතපාදෙ (දේසයේහිමාල කැලෑ ප්‍ර) {ගිරිඅනුසාරෙන+දරාකන්+}ගිරිකන්දරානුසාරෙන (තමාට)තනොඅත් (අනුව-දියඇලි-කඳු) {නිවාසනඅනුරූපං+ }නිවාසානුරූපං(පහසු තැනක්) ඨානංඵාසුකට් (විසීමට සුදුසු) ඔලොකෙන්තො[යන අතරේ](බලමින්/සොයමින්)

➔< විස්සකර්මදේවපුත්ත්‍රය දෙව්ලොවටම ගියකල්හිඩිත තුමා හිමාල කඳුකර සුමේධපණ් , බලමින් යන -අනුව තමාට විසීමට සුදුසු පහසු තැනක් සොයා-දියඇලි-කඳු ,දේසයේකැලෑ ප්‍ර අතරේ>

★ නදීනිවත්තනෙ විස්සකම්මනිම්මිතං සක්කදත්තියං රමණීයං අස්සමං දිස්වා

➔ { නදීතනෙනිවත්+ }නදීනිවත්තනෙවිස්වකර්මයා)මිතංමනිම්සකම්විස් (නදී තලාවේ) (විසින් නිර්මිත{ සක්කතියංදත්+ }සක්කදත්තියංසමංරමණීයං අස් (සක්රජු දෙනලද) දිස්වා(රමණීය අසපුව දැක)

➔< නදී තලාවේ විස්වකර්මයා විසින් මවන ලදසක්රජු විසින් දෙනලද රමණීය අසපුව දැක ,

★ වඩ්කමනකොටිං ගන්ත්වා පදවලඤ්ජං අපස්සන්තො

➔ { වඩ්කමනංකොටිං+ }වඩ්කමනකොටිං (ගොස්)වාත්ගන් (සක්මන් කෙලවරට) (නොදැක)තොසන්අපස් (පා සටහන්)ජංපදවලඤ්

➔< සක්මන් කෙලවරට ගොස් කිසිවෙකුගේ පා සටහනක් නොදැක >

★''ධුවං පබ්බජිතා ධුරගාමෙ භික්ඛං පරියෙසිත්වා කිලන්තරූපා ආගන්ත්වා පණ්ණසාලං පවිසිත්වා නිසින්නා භවිස්සන්ති''ති චින්තෙත්වා

➔ ධුවං (පැවිද්දෝ)බජිතාපබ් (ඒකාන්තයෙන්){ධුරේගාමේ+}ධුරගාමෙ(දුර ගමක) භික්ඛං (සොයා)වාපරියෙසිත් (ආහාර/පිඩු)කිලන්තරූපා (පැමින)වාත්ආගන් (ක්ලාන්තව)

(හිඳින්නේ)නානිසින් (අතුලු වී පන්සලට)වාණසාලං පවිසිත්පණ් {භවිස්සන්තඉති+}භවිස්සන්තී''ති(සිතා)වාතෙත්චින් (විය යුතුයැයි)

➔< ඒකාන්තයෙන් පැවිද්දෝ දුර ගමකට ආහාර සොයා ගොස් ,වෙහසෙවී ක්ලාන්තව පැමින , පන්සල ඇතුලේහිඳින්නේ විය යුතුයැයි සිතා>

★ ථොකං ආගමෙත්වා ''අතිවිය විරායන්ති, ජානිස්සාමී''ති පණ්ණාසාලාකුටිද්වාරං විවරිත්වා අන්තො පවිසිත්වා ඉතො චිතො ච ඔලොකෙන්තො

➔ ථොකං ආගමෙත්වා (ටිකවේලාවක් ඉද/ටිකක් බලාසිට)''අතිවිය විරායන්තිබොහෝ) (පරක්කුවෙති { ජානිස්සාමිඉති+ }ජානිස්සාමී''ති (දැනගන්නෙමි යැයි) {පණ්ණාසාලාකුටිවාරංද්+ }පණ්ණාසාලාකුටිද්වාරං (ඇර)වාවිවරිත් (පන්සල්කුටි දොර) (එහෙ මෙහෙ)ඉතො චිතො ච (ඇතුලට ඇතුලුවී)වාතො පවිසිත්අන් ඔලොකෙන්තො(බලනඅතරේ)

➔< ටිකවේලාවක් බලාසිට බොහෝ පරක්කුවෙන බැවින් ,හේතුව දැනගන්නෙමි යැයි , පන්සල්කුටි දොර ඇරඇතුලට ඇතුලුවී එහෙ මෙහෙ , බලනඅතරේ>

★මහාභිත්තියං අක්ඛරානි වාචෙත්වා ''මය්හං කප්පියපරික්ඛාරා එතෙ, ඉමෙ ගහෙත්වා පබ්බජිස්සාමී''ති අත්තනො නිවත්ථපාරුතං සාටකයුගං පජහි

➔ මහාභිත්තියං අක්ඛරානි වාචෙත්වා (යෙ අකුරු කියවාමහබිත්ති)''මය්හං (මට) (මේවා)එතෙ (සුදුසුය/කැපසරුප්පය)ඛාරාපියපරික්කප් ඉමෙ ගහෙත්වා (මේවා ගෙන) {පබ්බජිස්සාමිජති+}පබ්බජිස්සාමී''ති (ගේතමා)තනොඅත් (පැවිදිවන්නෙමි යැයි) (අත්හල්ය)පජහි (යුගලවස්ත්‍ර)සාටකයුගං ([සිටි]ඇඳ පොරවා)ථපාරුතංනිවත්

➔< මහබිත්තියෙ ඇති අකුරු කියවා මට මේවා කැපසරුප්පයමේවා ගෙන ,සුදුසුය-යුගල ඉවත්කලේයගේ ඇඳ පොරවාසිටි වස්ත්‍රතමා ,පැවිදිවන්නෙමි යැයි>

★තෙනාහ ''සාටකං පජහිං තත්ථා''තියො අහංඑවං පවිටි ., සාරිපුත්ත, තස්සං පණ්ණසාලායං සාටකං පජහිං

➔ {තේනආහ+}තෙනාහ (එබැවින් කියන ලදී)''සාටකං පජහිං තත්ථා''තිසලු) අත්හැරියේය එහි(මසේ පිවිසුනු මම)යො අහංඑවං පවිටි (එහි සලු අත්හැරියේය/ සාරිපුත්ත(!යසාරිපුත්‍ර) තස්සං පණ්ණසාලායංසාටකං (ඒ පන්සලෙහි) පජහිං(අතහැරියෙමිවස්ත්‍ර)

➔< එබැවින් එහි සලු අත්හැරියේයැයි කියන ලදීමසේ පිවිසුනු මම ඒ පන්සලෙහි !යසාරිපුත්‍ර . වස්ත්‍ර අතහැරියෙමි යැයි කීය>

★නවදොසමුපාගතන්ති සාටකං පජහන්තො නව දොසෙ දිස්වා පජහින්ති දීපෙති

➔ **{නවතිඉ+උපාගතං+දොසං+}නවදොසමුපාගතන්තිනව)**-දොසකින්-යුතු-යනු ((දොස් නවයක්/නව දොසක්)නව දොසෙ (අත්හරින්නේ)තොපජහන් (යවස්ත්‍ර)සාටකං දිස්වා (දැක){පජහිංඉති+}පජහින්තිඅතහැරියේ යැය)(දක්වයි)දීපෙති (

➔< නව දොසකින් යුතුය යන්නෙන් දක්වන්නේ, වස්ත්‍රය අත්හැරීමේ දී දොස් නවයක් දැක අතහැරියේය යන්නයි >

★ තාපසපබ්බජ්ජං පබ්බජිතානඤ්හි සාටකස්මිං නව දොසා උපට්ඨහන්ති

➔ තාපසපබ්බජ්ජං (තවුස් පැවිද්දෙන්){පබ්බජිතානංහි+}පබ්බජිතානඤ්හි පැවිදි)වූවන්ට වනාහිනව දොසා (සලුවෙහි)මිංසාටකස් (උපට්ඨහන්ති(දෝෂ නවයක් පෙනෙති)

➔< තවුස් පැවිද්දෙන් පැවිදි වූවන්ට වනාහි සලුවෙහි දෝෂ නවයක් පෙනෙති >

★සභාවො එකො දොසොස මහග්ඝතෙසු තස් 1

➔ තෙසු (සලුවේ/එයගේ)සතස් ([එම දෝෂවලින්]ඔවුන්ගෙන්) {මහාවො+සඅග්+}මහග්ඝභාවො මහ)වටිනා බව(එක් දොසකි)දොසො එකො (

➔< එම දෝෂවලින් සලුවේ මහ වටිනා බව එක් දොසකි >

★ජනභාවො එකොපජ්ධතාය උප්පරපටිබද්2

➔පරපටිබද්ධතාය (අනුන් නිසා){ උප්පජ්ජනභාවො+ }උප්පජ්ජනභාවොඋපදින) (එකකි)එකො (ලැබෙන බව/බව

➔< අනුන්ගෙන් ලැබෙන බව එක් දොසකි >

★පරිභොගෙන ලහු3ං කිලිස්සනභාවො එකොබො ච බො ච රජිතබ්යො හි ධොවිතබ්කිලිට්ඨ . හොති

➔පරිභොගෙන (ඉක්මනින්)ලහුං (පාවිච්චියෙන්){ කිලිස්සනභාවො+} කිලිස්සනභාවො (සේදිය යුතු ද)බො වධොවිතබ් (කිලිටු වූව වනාහි)යො හිකිලිට් (එකකි)එකො (කිලිටුවන බව) (පඬු පෙවිය යුතු ද වේ)බො ච හොතිරජිතබ්

➔< පාවිච්චියෙන් ඉක්මනින් කිලිටුවන බව එක් දොසකි කිලිටු වූවිට සේදිය යුතු ද පඬු , පෙවිය යුතු ද වේ >

★බං ගළදානං වා කාතබ්බං වා අග්ස හි තුන්ණස්ජිණ් .පරිභොගෙන ජීරණභාවො එකො4 හොති

➔පරිභොගෙන දිරුවිට)ස හිණස්ජිණ් (දිරනබව එකකි)ජීරණභාවො එකො (පාවිච්චියෙන්) වනාහි බං හොතිකාතබ් (අන්ඩදැමීම හෝ)ගළදානං වාඅග් (මැසීම හෝ/නූල්)නං වාතුන් ((කලයුතු වේ)

➔< පාවිච්චියෙන් ඉක්මනින් දිරනබව එක් දොසකිදිරුවිට මැසීම හෝ අන්ඩදැමීම හෝ . කලයුතු වේ >

★5 පුන පරියෙසනාය දුරභිසම්භවභාවො එකො

➔ පුන (සෙවීම)පරියෙසනාය (නැවත){ දුරභිසම්භවෝභාවොා+ }දුරභිසම්භවභාවොා අපහසු) (එකකි)එකොා (බව

➔< නැවත සෙවීමට අපහසු බව එක් දොසකි >

★6 තාපසපබ්බජ්ජාය අසාරුප්පභාවොා එකොා

➔ තාපසපබ්බජ්ජාය(තවුස් පැවිද්දට) { අසාරුප්පභාවොා+ }අසාරුප්පභාවොා එකොා (නොගැලපෙන බව එකකි)

➔< තවුස් පැවිද්දට නොගැලපෙන බව එක් දොසකි >

★7 පච්චත්ථිකානං සාධාරණභාවොා එකොථිකා නවත්යථා හි නං පච්. ගණ්හන්ති, එවං ගොපෙතබ්බොා හොති

➔ පච්චත්ථිකානං (එකකි)එකොා (ගතහැකිබව/සාධාරණබව)සාධාරණභාවොා (සතුරන්ට) න (සතුරන්)ථිකාවත්පච් (එය)නං (වනාහි)හි (යම්සේ)යථා ගණ්හන්ති(නොා ගනිති ද) එවංගොපෙ (එසේ)තබ්බොා(වේ)හොති (යුතු රැකිය)

➔< සතුරන්ට ගතහැකිබව එක් දොසකිඑය ,එය සතුරන් නොා ගන්නා ලෙස රැකිය යුතුය . කරදරයකි>

★යානභාවොා එකොස විභූසනට්ඨස්ජන්පරිභුඤ්ජ් 8

➔ (පාවිච්කරන්නාට/පරිභෝගකරන්නාට) සතස්ජන්පරිභුඤ්ජ් 8 {විභූසනට්යානභාවොා+}විභූසනට්යානභාවොාආභරණ/සැරසීමක්බව)යක්බව(කිඑක)එකොා (

➔< පාවිච්කරන්නා සරසනබව එක් දොසකි >

★ඡභාවොා එකොතිධභාරමහිච්ස ඛන්තස්වා විවරන්ගහෙත්9

➔ (හැසිරෙන්නාට)සතස්විවරන් (ඇරගෙන)වාගහෙත්9{ඛන්ධභාරභාවොා+ඡමහිච්+} ඛන්ධභාරමහිච්ඡභාවොා (එකක් යැයි)එකොති (අධික බව-උරහිස්බරේ)

➔< ඇරගෙන හැසිරෙන්නාට බර වැඩිබව එක් දොසකි >

★**වාකචීරං නිවාසෙසින්ති** තදාහං, සාරිපුත්ත, ඉමෙ නව දොසෙ දිස්වා සාටකං පහාය වාකචීරං නිවාසෙසිං, මුඤ්ජතිණං හීරං හීරං කත්වා ගන්ථෙත්වා කතවාකචීරං නිවාසනපාරුපනත්ථාය ආදියින්ති අත්ථොා

➔ **වාකචීරං(වැහැරි සිව්ර){ නිවාසෙසිංඉ+ති }නිවාසෙසි**න්ති (හැද්දෙමි යනු) {තදාඅහං+}තදාහං(එකල මම) සාරිපුත්ත(!යසාරිපුත්ර) ඉමෙ නව දොසෙ (මේ නව දෝසයන්) වාකචීරං නිවාසෙසිං (හැර)පහාය (සළුව)සාටකං (දැක)වාදිස්,(වැහැරි සිව්ර ඇන්දෙමි) මුඤ්ජතිණං(මෘදු තණ) හීරං හීරං (ගොතා)වාථෙත්ගන් (කොට)වාකත් (තීරු තීරු) {කත වාකචීරං+}කතවාකචීරං (සැදූ වැහැරි සිව්ර)

{නිවාසනථායඅත්+පාරුපන+}නිවාසනපාරුපනත්ථාය(සඳහා-පෙරවීම-හැදිම)
{ආදියිංඉති+}ආදියින්ති(අර්ථය වේ)ථොඅත් (ගත්තෙමි යැයි)

➔< **වැහැරි සිවුර** හැද්දෙමි යන්නේ අදහස නම්එකල මම මේ සළුවේ නව !යසාරිපුත්‍ර - සළුව හැර වැහැරි සිවුර ඇන්ද ,දෝසයන් දැකෙමිගොතා සැදූ ,මෘදු තණ තීරු තීරු වලට ඉරා . පෙරවීමට සඳහා ගත්තෙමි යැයි අර්ථය වේ-වැහැරි සිවුර හැදිමට>

★**ද්වාදසගුණමුපාගතන්ති** ද්වාදසහි ආනිසංසෙහි සමන්නාගතං

➔ **ද්වාදසගුණමුපාගතන්ති)*ද්වාදසගුණමුපාගතං* යනු**(ද්වාදසහි (දොලොස්) (ආනිශංසයන්ගෙන්)ආනිසංසෙහිසමන්නාගතං([යන්නයි]සමන්විතය)

➔< ***ද්වාදසගුණමුපාගතං* යනු** ආනිශංස දොලොසකින් සමන්විතය යන්නයි >

★වාකචීරස්මිඤ්හි ද්වාදස ආනිසංසා

➔ { වාකචීරස්මිං+<u>හි</u> }වාකචීරස්මිඤ්හිවාදසද් (වැහැරි සිවුරෙහි) ආනිසංසා දොලොස්) ආනිශංස<u>වනාහි</u>(

➔< වැහැරි සිවුරෙහි ආනිශංස දොලොස නම්>

★1 අප්පග්ඝං සුන්දරං කප්පියන්ති අයං තාව එකො ආනිසංසො

➔ අප්පග්ඝං (ගැලපෙන බව)දරංසුන් (අගයෙන් අඩුබව){කප්පියංඉති+}කප්පියන්තිසුදුසු) (එක් ආනිශංසයකි)එකො ආනිසංසො (වනාහි)තාව (මෙය)අයං (බව

➔< අගයෙන් අඩු ගැලපෙන සුදුසු සිවුරක්වීම එක් ආනිශංසයකි >

★කාතුං ථාසහත්2 සක්කාති අයං දුතියො

➔2{ සකථාහත්+ }සහත්ථා(සැදීමට)කාතුං (තම අතින්) {සක්කාඉති+} සක්කාති (හැකිය) (මෙය දෙවැන්නයි)අයං දුතියො

➔<තමාටම සාදාගත හැකිවීම දෙවැන්නයි >

සතිපරිහොගෙන සණිකං කිලිස්3, ධොවියමානෙපි පපඤ්චො නත්ථීති අයං තතියො

➔පරි)පරිහොගෙන3භෝගයෙන් (කිලිටුවේ)සතිකිලිස් (සෙමින්)සණිකං (පාවිච්චියෙන්/ {ධොවියමානෙඅපි+ }ධොවියමානෙපි (මාදයක්ප්‍ර)චොපපඤ් (සෝදන කල්හිද) {නත්ථීඉති+}නත්ථීතිඅයං (නැත) තතියො(මෙය තෙවැන්නයි)

➔< පාවිච්චියෙන් සෙමින් කිලිටුවේ මාදයක් නැතසෝදන කල්හිද ප්‍ර . මෙය තෙවැන්නයි >

පරිහොග4ෙන ජිණ්ණෙපි සිබ්බිතබ්බාභාවො චතුත්ථො

➔ (පාවිච්චියෙන්/පරිභෝගයෙන්)පරිභොගෙන4{ ජිණ්ණෙඅපි+ }ජිණ්ණෙපි (දිරාගිය ද) {සිබ්බිතබ්බඅභාවො+ }සිබ්බිතබ්බාභාවො(සතරවැන්නයි)ථොවතුත් (නො මැසිය යුතුබව)

➔< පාවිච්චියෙන් දිරාගිය ද නො මැසිය යුතුබව සතරවැන්නයි >

පුන පරි5යෙසන්තස්ස සුඛෙන කරණභාවො පඤ්චමො

➔සුඛෙන (සෙවීම/සොයන්නාට)සතස්පරියෙසන් (නැවත)පුන5 කරණභාවොපහසු) (පස්වැන්නි)චමොපඤ් (කරුනක්බව

➔< නැවත සෙවීම පහසු කරුනක්බව පස්වැන්නි >

6 තාපසපබ්බජ්ජාය සාරුප්පභාවො ඡට්ඨො

➔ තාපසපබ්බජ්ජාය පභාවොසාරුප් (තවුස් පැවිද්දට)ඡට්ඨො(සුදුසුබව සයවැන්නයි)

➔< තවුස් පැවිද්දට සුදුසුබව සයවැන්නයි >

ථීකානංවත්පච්7 නිරුපභොගභාවො සත්තමො

➔ (පාවිච්චායක් නැතිබව)නිරුපභොගභාවො (සතුරන්ගේ)ථීකානංවත්පච්7 (සත්වැන්නයි)තමොසත්

➔< සතුරන් නො ගන්නාබව සත්වැන්නයි >

8 පරිභුඤ්ජන්තස්ස විභූසනට්ඨානාභාවො අට්ඨමො

➔ පරිභුඤ්ජන්තස්ස (සැරසීමක් නැතිබව)ඨානාභාවොවිභූසනට් (පාවිච්චිකරන්නාගේ) (අටවැන්නයි)ඨමොඅට්

➔< පාවිච්චිකරන්නාගේ සැරසීමක් නැතිබව අටවැන්නයි >

ධාරණෙ9 සල්ලහුකභාවො නවමො

➔(ධැරීමේ)ධාරණෙ9 සල්ලහුකභාවො(නවවැන්නයි)නවමො (සැහැල්ලුබව)

➔< සැහැල්ලුවෙන් ධැරියහැකිබව නවවැන්නයි >

10 චීවරපච්චයෙ අප්පිච්ඡභාවො දසමො

➔ චීවරපච්චයෙ (අල්පේච්ච බව)ඡභාවොපිච්අප් (පාවිච්චියේ/යේතාසිවුරු ප්‍ර) (දසවැන්නයි)දසමො

➔< සිවුරු පාවිච්චියේ අල්පේච්ච බව දසවැන්නයි >

11 වාකුප්පත්තියා ධම්මිකඅනවජ්ජභාවො එකාදසමො

➔ { වාකතියාපත්උජ්+ }වාකුජ්පත්තියා(සෙවීම/ලබාගැනීම-වැහැරි) {ධම්මිකභාවොෘ+ජඅනවජ්+ } ධම්මිකඅනවජ්ජභාවොෘ (බව-නිවැරදි-දැහැමි) (එකොලොස් වැන්නයි)එකාදසමොෘ

➔< දැහැමිනිවැරදි ආකාරයට වැහැරි ලබාගැනීම- කලහැකි බව එකොලොස් වැන්නයි > වාදසමද් බභාවොයෙපි අනපෙක්වාකචීරෙ නට්12ොති

➔ (වැහැරි සිවුරු)වාකචීරෙ12{ නට්යෙඅපි+ }නට්යෙපි (නැසුන ද) {නභාවොෘ+බඅපෙක්+}අනපෙක්බභාවොෘ (ආශාවක් නැතිබව/අපෙක්ෂාවක්) {ද්වාදසමොඉති+}ද්වාදසමොති(දොළොස් වැන්නයි)

➔< වැහැරි සිවුරු නැසුන ද අපෙක්ෂාවක්ආශාවක් නැතිබව දොළොස් වැන්නයි- >

★**අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං, පජහිං පණ්ණසාලකන්**තිකථං පජහි .?

➔ { අට්ඨණංසමාකිණ්+දොස+}අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං (යුතු-දෝසයකින්-අට) (අතුපැල)ණසාලකංපණ් පජහිංකථං පජහි .[යන්නෙහි] (අතහැරියෙමි)?කෙසේ අතහැරියේ) (?ද

➔<දොස් අටකින් යුතු පන්සල අතහැරියෙමි යනකියමනෙහි කෙසේ අතහැරියේ ද යත් ,>

★සො කිර වරසාටකයුගං ඔමුඤ්චිත්වා චීවරවංසෙ ලග්ගිතං අනොජපුප්ඵදාමසදිසං රත්තං වාකචීරං ගහෙත්වා නිවාසෙත්වා

➔ සො කිර (ඔහු වනාහි){ වරයුගං+සාටක+ } වරසාටකයුගං (වටිනා සළු යුවල) (සිවුරු එල්ලන දන්ඩෙහි)චීවරවංසෙ (ගලවා/මුදවා)වාචිත්ඔමුඤ් ලග්ගිතං (එල්ලන ලද) {අනොජසදිසං+දාම+ඵපුප්+ }අනොජපුප්ඵදාමසදිසං (සමාන-දමකට-මල්-අනෝජ) (හැඳ)වානිවාසෙත් (ගෙන)වාගහෙත් (වැහැරි සිවුර)වාකචීරං (රතු)තංරත්

➔< ඔහු වනාහි වටිනා සළු යුවල ගලවාසිවුරු එල්ලන දන්ඩෙහි එල්ලන ලද අනෝජ මල් , දමකට සමාන රතු වැහැරි සිවුර ගෙන හැඳ>

★තස්සූපරි අපරං සුවණ්ණවණ්ණං වාකචීරං පරිදහිත්වා, පුන්නාගපුප්ඵසන්ථරසදිසං සඛුරං අජිනචම්මං එකංසං කත්වා

➔ { තස්සඋපරි+ }තස්සූපරි(අනිත්)අපරං (ඊට මත්තෙන්) සුවණ්ණවණ්ණං (රන්වන්) (පොරවා)වාපරිදහිත් (වැහැරි සිවුර)වාකචීරං {පුන්නාගසදිසං+ථරසන්+ඵපුප්+}පුන්නාගපුප්ඵසන්ථරසදිසං (බදු-ඇතිරියක්-මල්-දොඹ) {සහඛුරං+}සඛුරං(අඳුන් දිවි හම)මංඅජිනචම් (බුර සහිත) එකංසං කත්වාඑක් උරහිසකින්) (පොරවා

➔< ඊට මත්තෙන් අනිත් රන්වන් වැහැරි සිවුර පොරවාබදු බුර සහිත -ඇතිරියක්-මල්-දොඹ , අඳුන් දිවි හම එක් උරහිසකින් පොරවා>

★ ජටාමණ්ඩලං පටිමුඤ්චිත්වා චූළාය සද්ධිං නිච්චලභාවකරණත්ථං සාරසුචිං පවෙසෙත්වා මුත්තජාලසදිසාය සික්කාය පවාළවණ්ණං කුණ්ඩිකං ඔදහිත්වා

➔ ජටාමණ්ඩලං (හිස් මුදුනේ කොන්ඩය) චූළාය (බැඳගෙන)වාචිත්පටිමුඤ් (ජටා මඩුල්ල) (සමග)ධිංසද්{ නිච්චලථංඅත්+කරණ+භාව+ }නිච්චලභාවකරණත්ථංනො සෙල්වීම කරනු) (පිනිස සාරසුචිං (ඇතැල්කොට)වාපවෙසෙත් (අරටු කූර) {මුත්තසදිසාය+ජාල+}මුත්තජාලසදිසාය (උරමල්ලෙහි)කායසික් (මුතු දැලක් බඳු) {පවාළණංවණ්+ }පවාළවණ්ණං(දමාගෙන)වාඔදහිත් (කෙණ්ඩිය)ඩිකංකුණ් (පබලු පැහැති)

➔< ජටා මඩුල්ල බැඳගෙනමුදුනේ කො හිස් ,න්ඩය නො සෙල්වෙනු පිනිස අරටු කූර ඇතැල්කොටමුතු දැලක් බඳු උරමල්ලෙහි පබලු පැහැති කෙණ්ඩිය දමාගෙන ,>

★ තීසු යානෙසු වඩ්ඪකකාජං ආදාය එකිස්සා කාජකොටියා කුණ්ඩිකං, එකිස්සා අඩ්කුසපච්ඡිතිදණ්ඩකාදීනි ඔලග්ගෙත්වා ඛාරිභාරං අංසෙ කත්වා

➔ තීසු යානෙසු (නකින්තුන් තැ){ වඩ්ඪකකාජං+ }වඩ්ඪකකාජං (ගෙන)ආදාය (වක්වූ කද) (කෙන්ඩිය)ඩිකංකුණ් (එක් කත් කෙලවරක)සා කාජ කොටියාඑකිස් එකිස්සා(එකක) {අඩ්කුසආදීනි+ඩකතිදණ්+ඡිපච්+ }අඩ්කුසපච්ඡිතිදණ්ඩකාදීනි (ආදිය-දන්ඩත්‍රි-කූඩය-කෙක්ක) උ)වාකත් අංසෙ (තවුස් පිරිකර)ඛාරිභාරං (එල්වාගෙන)වාගෙත්ඔලග්රහිසේ එල්වාගෙන(

➔< තුන් තැනකින් වක්වූ කද ගෙන-කූඩය-එකක කෙක්ක ,එක් කත් කෙලවරක කෙන්ඩිය , තවුස් පිරිකර උරහිසේ එල්වාගෙන ,ආදිය ද එල්වාගෙන-දන්ඩත්‍රි>

★ දක්ඛිණෙන හත්ථෙන කත්තරදණ්ඩං ගහෙත්වා පණ්ණසාලතො නික්ඛමිත්වා

➔ දක්ඛිණෙන හත්ථෙන(දකුණු අතින්) කත්තරදණ්ඩං (ගෙන)වාගහෙත් (සැරයටිය/හැරමිටිය) (නික්ම)වාඛමිත්නික් (පන්සලින්)ණසාලතොපණ්

➔< දකුණු අතින් හැරමිටිය ගෙන පන්සලින් නික්ම >

★ සට්ඨීහත්ථෙ මහාවඩ්ඪකමෙ අපරාපරං වඩ්ඪකමන්තො අත්තනො වෙසං ඔලොකෙත්වා

➔ සට්ඨී හත්ථෙ (මහසක්මනෙහි)කමෙමහා වඩ් (හැටරියන්) (ඔබමොබ/එහෙමෙහෙ)පරාපරංඅ වඩ්ඪකමන්තො (තමාගේ)තනොඅත් (සක්මන්කරමින්) (බලා)වාඔලොකෙත් (විලාසය)වෙසං

➔< හැටරියන් මහසක්මනෙහි ඔබමොබ සක්මන්කරමින් තමාගේ විලාසය බලා >

★ ‘‘මය්හං මනොරථො මත්ථකං පත්තො, සොහති වත මෙ පබ්බජ්ජා,

➔ ‘‘මය්හං(ඉෂ්ඨ විය/සඵලවිය)තොපත් ථකංමත් (අදහස)මනොරථො (මගේ) සොහති(ඒකාන්තයෙන්)වත (සෝභමානවත් වේ) මෙ පබ්බජ්ජා(මගේ පැවිද්ද)

➔< මගේ අදහස ඉෂ්ඨ විය. ඒකාන්තයෙන් මගේ පැවිද්ද සෝභමානවත් වේ.>

★ බුද්ධපච්චෙකබුද්ධාදීහි සබ්බෙහි ධීරපුරිසෙහි වණ්ණිතා ථොමිතා අයං පබ්බජ්ජා නාම

➔ { බුද්ධආදීහි+ධාවෙකබුද්පච්+ }බුද්ධපච්චෙකබුද්ධාදීහිබෙහි සබ් (බදු පසේබුදු ආදී) පසසන /අගයන)ථොමිතා (වර්ණණා කරනලදී)ණිතාවණ් (සියලු වීර පුරුෂයන්)ධීරපුරිසෙහි (ලදී අයං පබ්බජ්ජා නාම(මේ පැවිද්ද ඒකාන්තයෙන්)

➔< ඒකාන්තයෙන් මේ පැවිද්ද, බදු පසේබුදු ආදීසියලු වීර පුරුෂයන් වර්ණණා කරනලදී අගයන කරනලදී පසසන ලදී >

★පහීනං මෙ ගිහිබන්ධනං, නික්ඛන්තොස්මි නෙක්ඛම්මං, ලද්ධා මෙ උත්තමපබ්බජ්ජා

➔ පහීනං(මගේ ගිහිබැදුම්)ධනංමෙ ගිහිබන් (හීනවියප්‍ර) {නික්ඛන්තොමිඅස්+}නික්ඛන්තොස්මි (නික්මුනා වෙමි) නෙක්ඛම්මං (මනයඅභිනිෂ්ක්‍ර) (උතුම් පැවිද්ද)ජාබජ්තම පබ්උත් (ලබන ලදී මා විසින්)ධා මෙලද් [මනය කළෙමිඅභිනිෂ්ක්‍ර]

➔< මගේ ගිහිබැදුම් ප්‍රහීනවියමා විසින් උතුම් පැවිද්ද ,මනය කළෙමිඅභිනිෂ්ක්‍ර ,අවසන්විය-ලබන ලදී>

★කරිස්සාමි සමණධම්මං, ලභිස්සාමි මග්ගඵලසුඛ''න්ති උස්සාහජාතො ඛාරිකාජං ඔතාරෙත්වා

➔ කරිස්සාමි(ලබන්නෙමි)සාමිලභිස් [මහන දම් පුරමි](මහන දම්)මංසමණධම් (කරමි) {මග්ගතිඉ+සුඛං+ඵල+ }මග්ගඵලසුඛ''න්තිඋත්සහය)සාහජාතොඋස් (මගඵල සැප යැයි) (බහාතඛා/ඛස්සවා)වාඔතාරෙත් (තවුස් කද)ඛාරිකාජං (ඇතිවී

➔< මහන දම් පුරමිතවුස් පිරිකර කද තබා ,සහවත්වීමගඵල සැප ලබන්නෙමි යැයි උත් , >

★ චඞ්කමවෙමජ්ඣෙ මුග්ගවණ්ණසිලාපට්ටෙ සුවණ්ණපටිමා විය නිසින්නො දිවසභාගං වීතිනාමෙත්වා

➔ චඞ්කම වෙමජ්ඣෙ(සක්මන මැද) මුග්ග වණ්ණ සිලාපට්ටෙ (මුං පැහැ ශිලා තලයේ) ර)ණ පටිමා වියසුවණ්න් ප්‍රතිමාවක් මෙන් (දවාල)දිවසභාගං (හිඳිමින්)නොනිසින් ((ගතකර)වාවීතිනාමෙත්

➔< සක්මන මැද මුං පැහැ ශිලා තලයේතිමාවක් මෙන් හිඳිමින් දවාල රන් ප්‍ර [ගල්පුවරුවේ] ගතකර >

★ සායන්හසමයං පණ්ණසාලං පවිසිත්වා, බිදලමඤ්චකපස්සෙ කට්ඨත්ථරිකාය නිපන්නො සරීරං උතුං ගාහාපෙත්වා

➔ සායන්හසමයං(පන්සලට ඇතුලු වී)වාණසාලං පවිසිත්පණ් (සවස්වරුවේ) {බිදලසෙපස්+වකමඤ්+ }බිදලමඤ්චකපස්සෙ (වේවැල් ඇදට පිටදී) {කට්ඨථරිකායඅත්+}කට්ඨත්ථරිකාය සරීරං (නිදමින්)නොනිපන් (ලී ඇතිරියෙහි) උතුං ගාහාපෙත්වා(ශරීරයෙහි විඩානිවා /සිරුරට සෘතු ගන්වා)

➔< සවස්වරුවේ පන්සලට ඇතුලු වීශරීරයෙහි ,ඇදට පිටදී ලී ඇතිරියෙහි නිදමින් වේවැල් , විඩානිවා>

★ බලවපච්චූසෙ පබුජ්ඣිත්වා අත්තනො ආගමනං ආවජ්ජෙසි

➔ බලවපච්චූසෙ (පැමිනීම)ආගමනං (තමාගේ)තනොඅත් (පිබිදී)වාඣිත්පබුජ් (ඉතා අලුයම) (ආවර්ජනා කලේය)ජෙසිආවජ්

➔< ඉතා අලුයම පිබිදීපිලිවෙල සිහිකලේය තමාගේ තවුස්පැවිද්ද දක්වා ආ , >

★''අහං ඝරාවාසෙ ආදීනවං දිස්වා අමිතභොගං අනන්තයසං පහාය අරඤ්ඤං පවිසිත්වා නෙක්ඛම්මගවෙසකො හුත්වා පබ්බජිතො

➔ අහං(මම) ඝරාවාසෙ (ආදීනව දැක)වාආදීනවං දිස් (ගිහගෙයි) {නභොගං+මිත+}අමිතභොගං මැනිය නොහැකි සම්)පතක් (අනන්ත යසඝක්)ත යසං අනන් ((ඇතුලුව/කැලයට පිවිස)වාඤං පවිසිත්අරඤ් (හැරදමා)පහාය නෙක්ඛම්ම ගවෙඝකොනිවන්) (පැවිදිවිය)බජිතොපබ් (වී)වාහුත් (සොයන්නෙක්

➔< මම ගිහගෙයි ආදීනව දැකමෙතෙකැයි කියා මැනිය නොහැකි සම්පතක් ද අනන්ත , යසඝක් ද හැරදමා වනයට ඇතුලුව නිවන් සොයන්නෙක් වී පැවිදිවිය>

★ ඉතො දානි පට්ඨාය පමාදචාරං චරිතුං න වට්ටති

➔ ඉතො දානි (මාද හැසිරීම්ප්‍ර)පමාදචාරං (පටන්)ඨායපට් (මෙතැන්/මේ දැන්) න (හැසිරෙන්නට)චරිතුං වට්ටති(සුදුසු නොවේ/නොවටී)

➔< මෙතැන් පටන් ප්‍රමාද වීම සුදුසු නොවේ >

★පවිවෙකඤ්හි පහාය විවරන්තං මිච්ඡාවිතක්කමක්ඛිකා ඛාදන්ති, ඉදානි මයා විවෙකමනුබ්‍රූහෙතුං වට්ටති

➔{ පවිවෙකං+<u>හි</u> }පවිවෙකඤ්හි හැසිරෙන්නා)තංවිචරන් (හැර)පහාය (කායචිත්ත විවේකය) <u>*ඒකාන්තයෙන්*</u> (කාමාදී සිතිවිලි නැමති මැස්සෝ/ඡාවිතර්කමිච්)ඛිකාක මක්ඡාවිතක්මිච් ((කති)තිඛාදන් ඉදානි මයා (දැන් මා විසින්){විවෙකංහෙතුංඅනුබ්‍රූ+}විවෙකමනුබ්‍රූහෙතුං (සුදුසු වේ/වටී)ටතිවට් (වැඩීමට/විවේකයන් වර්ධනයට[විදන්‍රි])

➔< කායචිත්ත විවේකය හැරදමා හැසිරෙන්නා ඒකාන්තයෙන් කාමාදී සිතිවිලි නැමති - චිත්ත විවේකයන් වැඩීම කලයුතු-දැන් මා විසින් කාය .මැස්සෝ කති වේ>

★අහඤ්හි ඝරාවාසං පලිබොධතො දිස්වා නික්ඛන්තො, අයඤ්ච මනාපා පණ්ණසාලා, බෙලුවපක්කවණ්ණපරිභණ්ඩකතා භූමි

➔ {අහංහි+}අහඤ්හිපළිබෝධයක්)පලිබොධතො (ගිහිගයෙ)ඝරාවාසං (මම වනාහි) (දැක)වාදිස් (වශයෙන් නික්ඛන්තො(නික්මුනේය) {අයං+<u>ච</u>}අයඤ්ච (යවුප්‍රි)මනාපා (මේ) පණ්ණසාලා පන්සල)ද්({බෙලුවකතා+ඩපරිභණ්+ණවණ්+කපක්+}බෙලුවපක්කවණ්ණපරිභණ්ඩකතා-ඉදුනු-බෙලි) (බිම)භූමි (කරන ලද-පිරියම්-පැහැයෙන්

➔< මම වනාහි ගිහිගයෙ පළිබෝධයක් වශයෙන් දැක නික්මුනේය ,යවු පන්සලෙහිමේ ප්‍රි . ඉදුනු බෙලි පැහැයෙන් පිරියම් කරන ලද බිම ද>

★ රජතවණ්ණා සෙතභිත්තියො, කපොතපාදවණ්ණං පණ්ණච්ඡදනං, විචිත්තත්ථරණවණ්ණො බිදලමඤ්චකො, නිවාසඵාසුකං වසනට්ඨානං

➔ රජත වණ්ණා(රිදී පැහැ) සෙත භිත්තියො(සුදු බිත්ති) කපොත පාද වණ්ණංපරෙවි පා) (පැහැ{පණ්ණඡදනං+ }පණ්ණච්ඡදනං(අතු වහල) {විචිත්තණොවණ්+ථරණඅත්+}විචිත්තත්ථරණවණ්ණො බිදල (පැහැඇති-ඇතිරියක-විසිතුරු) (වේවැල් ඇඳ)වකොමඤ්ඤ නිවාස ඵාසුකං(වාසස්ථානය)ඨානංවසනට් (විසීමට පහසු)

➔< රිදී පැහැ සුදු බිත්ති ද පරෙවි පාද පැහැ අතු වහල ද විසිතුරුපැහැඇති වේවැල් -ඇතිරියක-ඇඳ ද විසීමට සුවපහසු වාසස්ථානය ද>

★එත්තො අතිරෙකතරා විය මෙ ගෙහසම්පදා පඤ්ඤායතී''ති පණ්ණසාලාය දොසෙ විචිනන්තො අට්ඨ දොසෙ පස්සි

➔එත්තො(මෙන්)විය (වැඩිපුර)අතිරෙකතරා (මෙහි) මෙගෙයි)පදාගෙහසම් (මගේ) (සම්පත්තියට{ පඤ්ඤායතිඉති+ }පඤ්ඤායතී''තිණසාලාය පණ් (පෙනේ යැයි/වැටහේ) සොයන වි)තොවිචිනන් (පන්සලෙහි දොස්)දොසෙටඅට)සිඨ දොසෙ පස්අට් (සොයන්නේ/ (දෝසයක් දුටුවේය

➔< මේ පන්සල මා අතහැරිය ගෙයි සම්පත්තියටත් වඩා වැඩි යැයි පෙනේමෙසේ , අටක් දුටුවේය-දෝස ,පන්සලෙහි දොස් සොයන විට>

★පණ්ණසාලාපරිභොගස්මිඤ්හි අට්ඨ ආදීනවා

➔ { පණ්ණසාලාහි+මිංපරිභොගස්+ }පණ්ණසාලාපරිභොගස්මිඤ්හිපන්සල පරිභෝග) (අටකි ආදීනව)ඨ ආදීනවාඅට් (කිරීමෙහි වනාහි

➔< පන්සලක් පරිභෝග කිරීමෙහි ආදීනව අටකි >

★හෙනමහාසමාරම්1 දබ්බසම්භාරෙ සමොධානෙත්වා කරණපරියෙසනභාවො එකො ආදීනවො

➔(මහා උත්සහයකින්/මහා පටන්ගැනීමකින්)හෙනමහා සමාරම්1 දබ්බසම්භාරෙ-කරන)කරණ පරියෙසන භාවො (රැස්කොට)වාසමොධානෙත් (දැවරාසියක්) (එක් ආදීනවයකි)ආදීනවො එකො (සොයන බව

➔< මුලපටන්ම මහත් උත්සහයෙන් දැව රාසියක් රැස්කිරීමමහන්සිවී වැඩකිරීමට සිදුවීම , ,ආදිය එක් ආදීනවයකි >

★තිකාසු පතිතාසුණමත්තිණපණ්2 තාසං පුනප්පුනං ඨපෙතබ්බතාය නිබන්ධජග්ගනභාවො දුතියො

➔(ල්හිතණ කොල මැටි වැටුනු ක)තිකාසු පතිතාසුණ මත්තිණ පණ්2 තාසං(ඒවා) පුනප්පුනංධ නිබන් (තැබිය යුතුබැවින්)බතායඨපෙතබ්(නැවත නැවත) (දෙවැන්නයි)දුතියො (රූකබලාගතයුතු බව/තිසංස්කරනයනිරතුරුව ප්‍ර)ගනහාවොජග්

➔< තණ කොල මැටි ගැලවී වැටුනු කල්හි ඒවා නැවත නැවත තබමින් නිරතුරුව ප්‍රතිසංස්කරනය කරමින් රූකබලාගතයුතු බව දෙවැන්නයි >

★3 සෙනාසනං නාම මහල්ලකස්ස පාපුණාති, අවෙලාය වුට්ඨාපියමානස්ස චිත්තෙකග්ගතා න හොතීති උට්ඨාපනියහාවො තතියො

➔ සෙනාසනං නාමමහල් (සෙනසුන් වනාහි)ලකස්ස (වැඩිමහල්ලන්ට) (ලැබියුතුය/පැමිනේ)පාපුණාති අවෙලායවැඩිමහල්ලන්ට දීම])සඨාපියමානස්වුට් (අවේලාවේ) න (සිතේ එකඟබවක්)ගතාතෙකග්චිත් (නැගිටවන්නහුගේ[සදහා හොතීති (නො වන්නේයැයි) (තුන්වැන්නයි)තතියො (නැගිටුවන බව)ඨාපනියහාවොඋට්

➔< සෙනසුන් වනාහි වැඩිමහල්ලන්ට දියතුය ,අවේලාවේ පැමිණෙන වැඩිමහල්ලන්ට , මෙලසෙ .සෙනසුන දීම සදහා පර්යංකයෙන් නැගිටින්නාගේ සිතේ එකඟබවක් නො ලබයි නැගිටුවන බව තුන්වැන්නයි>

★4 සීතුණ්හපටිඝාතෙන කායස්ස සුඛුමාලකරණහාවො චතුත්ථො

➔ { සීතපටිඝාතෙන+හඋණ්+ }සීතුණ්හපටිඝාතෙන වැලැක්වීමෙන්-උෂ්ණය-සීතය) (සුකුමාල වනබව)සුඛුමාල කරණහාවො (ශරීරයගේ)සකායස් (දුරුකිරීමෙන්/ (සතරවැන්නයි)ථොචතුත්

➔< සීතයවැලැක්වීමෙන් ශරීරය සුකුමාල වනබව සතරවැන්නයි-උෂ්ණය- >

★චමොඡාදනහාවො පඤ්ති ගරහාපටිච්කා කාතුන්චි පාපං සක්යෙන යංකිඤ්ගෙහං පවිට්5

➔ගෙට ඇතුල්වූවා විස)යෙනගෙහං පවිට්5ින් (පාපයක්)පාපං (යම්කිසි)චියංකිඤ් ((හැකිය)කාසක්{කාතුංඉති+}කාතුන්තිගැරහීමට])ඡාදන භාවොගරහා පටිච් (කිරීමට යැයි) (පස්වැන්නයි)චමොපඤ් (වැරදි සැඟවෙන බව[සුදුසු

➔< ගෙට ඇතුල්වූවා විසින් යම්කිසි පාපයක් රහසේ කිරීමට හැකියමෙලෙස ගැරහීමට සුදුසු . වැරදි සැඟවෙන බවපස්වැන්නයි >

★6 ‘‘මය්හ’’න්ති පරිග්ගහකරණහාවො ඡට්ඨො

➔ {මය්හංඉති+}මය්හ’’න්ති (අල්ලාගන්නා බව)ගහ කරණ භාවොපරිග් (මගේ යැයි) (සයවැන්නයි)ඨොඡට්

➔< මගේ යැයි ආසාවෙන් අල්ලාගන්නා බව සයවැන්නයි >

★7 ගෙහස්ස අත්ථිභාවො නාම සදුතියකවාසොති සත්තමො

➔ ගෙහස්ස අත්ථි භාවො නාම (නම්-බව-ඇති-ගෙයක්) {සහඉති+වාසො+දුතියක+}සදුතියකවාසොති ([යන්න]දෙවැන්නෙක් සමග විසීම වැනිය) සත්තමො(සත්වැන්නයි)

➔< ගෙයක් ඇති බවනම් දෙවැන්නෙක් සමග වාසයකිරීම වැනියමෙය සත්වැන්නයි . >

★8 ඌකාමඩ්ගුලසරගොළිකාදීනං සාධාරණතාය බහුසාධාරණභාවො අට්ඨමො

➔ {ඌකාආදීනං+සරගොළිකා+ගුලමඩ්+}ඌකාමඩ්ගුලසරගොළිකාදීනං-හූනු-මකුණු-උකුණු) (බහුසාධාරණ බව)බහු සාධාරණ භාවො (පොදුබැවින්/සාධාරණබැවින්)සාධාරණතාය (ආදීනට (අටවැන්නයි)ඨමොඅට්

➔< උකුණුසියලුදෙනාටම පොදුබව (පොදුබැවින්)ආදීනට ද සාධාරණබැවින්-හූනු-මකුණු-අටවැන්නයි >

★ඉති ඉමෙ අට්ඨ ආදීනවෙ දිස්වා මහාසත්තො පණ්ණසාලං පජති

➔ ඉති (දැක)වාදිස් (ආදීනව)ආදීනවෙ (අට)ඨඅට් (මේ)ඉමෙ (මෙසේ) (අතහරියි)පජති (පන්සල)ණසාලංපණ් (මහබෝසතානන්)තොමහාසත්

➔< මෙසේ මේ ආදීනව අට දැක මහබෝසතානන් පන්සල අතහරියි >

★ තෙනාහ ‘‘අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං, පජහිං පණ්ණසාලක’’න්ති

➔ {තේනආහ+}තෙනාහ (එබැවින් කීහ) {අට්ඨණංසමාකිණ්+දොස+}අට්ඨදොසසමාකිණ්ණං (අටදෝසයකින් යුතු) (අතුපැල)ණසාලකංපණ් පජහිං(යැයි)ඉති (අතහැරියෙමි)

➔< එබැවින් දෝසඅටකින් යුතු පන්සල අතහැරියෙමි යැයි කීහ >

★**උපාගමිං රුක්ඛමූලං, ගුණෙ දසහුපාගතන්ති** ඡන්නං පටික්ඛිපිත්වා දසහි ගුණෙහි උපෙතං රුක්ඛමූලං උපගතොස්මීති වදති

➔ **උපාගමිං(ගසමුලට)ඛමූලංරුක් (පැමිණියෙමි/එළඹුනෙමි) ගුණෙ (ගුණ){ දසහිඉ+උපාගතං+ති }දසහුපාගතන්ති**(යන්න-යුක්තවූ-දසයකින්) ඡන්නං (ආවාසය/ආවරනය) යු)උපෙතං (දස ගුණයකින්)දසහි ගුණෙහි (හැරදමා)වාඛිපිත්පටික්ක්ත වූ ((රුක්මුලට)ඛමූලංරුක්{ උපගතොඉති+මිඅස්+ }උපගතොස්මීති (යැයි-ගියෙමි/වෙමි-ගියේ) (කියයි)වදති

➔< **ගුණ** දසයකින් යුක්තවූ **ගසමුලට පැමිණියෙමි** යන්නෙන් සඳහන් වනුයේආවාසය , හැරදමා ගුණදසයකින් යුක්ත වූ රුක්මුලට ගියෙමි යන්නයි>
★ තත්‍රිමෙ දස ගුණා ➔{ තත්‍රඉමේ+} තත්‍රිමෙ(මේ එහි) දස ගුණා([නම්] දස ගුණයන්)
➔<එම දස ගුණ නම්>

★1අප්පසමාරම්භතා එකො ගුණො, උපගමනමත්තකමෙව හි තත්ථ හොති

➔1අප්ප සමාරම්භතාඑක්)එකො ගුණො (උත්සහයක් ඇතිබව/ආරම්බයක්-සුළු/අල්ප) (ගුණයකි { උපගමනඒව+තකංමත්+ }උපගමනමත්තකමෙව (වනාහි)හි (පැමිණීම පමනක්ම) ථතත්හොති(වේ එහි)

➔< සුළු උත්සහයක් ඇතිබව එක් ගුණයකිඑහි ගසමුලට යාම පමනක්ම සිදුකලයුතු වේ . >

★2 අපටිජග්ගනතා දුතියො, තඤ්හි සම්මට්ඨම්පි අසම්මට්ඨම්පි පරිභොගඵාසුකං හොතියෙව

➔2 { නගනතාපටිජග්+ }අපටිජග්ගනතා(තිසංස්කරණය නොකරන බවප්‍ර) දුතියො(දෙවැන්නයි) {තංහි+}තඤ්හි (වනාහි එය){ සම්මට්ඨංඅපි+ }සම්මට්ඨම්පි (සමවුව ද){ අසම්මට්ඨංඅපි+ }අසම්මට්ඨම්පිපරිභෝගකිරීමේ)පරිභොග ඵාසුකං (විෂම වුවද/අසමවුව ද) (පහසුව { හොතිඒව+ }හොතියෙව(ඇත මය/වේ)

➔< ප්‍රතිසංස්කරණය නොකරන බව දෙවැන්නයිඑතැන සමවුව ද විෂම වුවද . පරිභෝගකිරීමේ පහසුව ඇත්තේමය>

★3 අනුට්ඨාපරියභාවො තතියො
➔3 { නඨාපනියභාවොඋට්+ }අනුට්ඨාපනියභාවො (නො නැගිටුවන බව) (තුන්වැන්නයි)තතියො
➔< නො නැගිටුවන බව තුන්වැන්නයි >

★4 ගරහං නප්පටිච්ඡාදෙති; තත්ථ හි පාපං කරොන්තො ලජ්ජතීති ගරභාය අප්පටිච්ඡන්නභාවො චතුත්ථො

➔4 ගරහං නප්පටිච්ඡාදෙති (වැරදි නො සඟවයි[ගැරහීමට සුදුසු]) තත්ථ හි(එහි වනාහි) (පව් කරන්නා)තොපාපං කරොන්{ලජ්ජයතිඉති+}ලජ්ජතීති (ලජ්ජාවට පත්වන්නේ) (නො සඟවනබව)න භාවොඡන්පටිච්අප් (ගැරහීමට සුදුසු වැරදි)ගරභාය (සතරවැන්නයි)ථොචතුත්

➔< රුක්මුල ගැරහීමට සුදුසු වැරදි සිදුවුවහොත් එලිපිටම සිදුවේඑහි පව් කරන්නා ලජ්ජාවට . ගැරහීමට සුදුසු වැරදි නො සැඟවෙනබව සතරවැන්නයි .පත්වන්නේය >

★5අබ්භොකාසවාසො විය කායං න සන්ථම්භෙතීති කායස්ස අසන්ථම්භනභාවො පඤ්චමො

➔5අබ්භොකාස වාසො වියඉහලින් ආවරනයක් නැතිතැ)නක වාසයකිරීමේදී මෙන් (න (කය)කායං සන්ථම්භෙතීතිහන ථම්අසන් (කයේ)සකායස් (රූක්ෂ නොවේයැයි/තද/දැඩි) (පස්වැන්නයි)වමොපඤ් (දැඩි නොවනබව/රලු)භාවො

➔< ඉහලින් ආවරනයක් නැතිතැනක වාසයකිරීමේදී මෙන් කය රලු බවට පත්නොවේ . දැඩි නොවනබව පස්වැන්නයි-මෙසේ කය රලු >

★6පරිග්ගහකරණභාවො ඡට්ඨො
➔6{ පරිග්ගහකරණඅභාවො+ }පරිග්ගහකරණභාවො (මමත්වයෙන් අල්ලා නො ගන්නාබව) (සයවැන්නයි)ඡොඡට්
➔< මමත්වයෙන් අල්ලා නො ගන්නාබව සයවැන්නයි >

★7 ගෙහාලයපටික්ඛෙපො සත්තමො
➔ 7 { ගෙහඛෙපොපටික්+අලය+ }ගෙහාලයපටික්ඛෙපො (ගෙවල් පිළිබඳ ආලය අත්හැරීම) සත්තමො(සත්වැන්නයි)
➔< ගෙවල් පිළිබඳ ආලයක් නැතිබව සත්වැන්නයි >

★8බහුසාධාරණගෙහෙ විය ''පටිජග්ගිස්සාමි නං, නික්ඛමථා''ති නීහරණකාභාවො අට්ඨමො

➔8බහු (බොහෝදෙනෙකුට සාධාරන ගෙවල් මෙන්)ගෙහෙ විය-සාධාරණ-''පටිජග්ගිස්සාමි නං (නිසංස්කරණය කරන්නෙමි එයප්‍ර) නික්ඛමථා''ති(නික්මෙන්න යැයි) {නීහරණකඅභාවො+ }නීහරණකාභාවො(අටවැන්නයි)ඨමොඅට් (බැහැරකිරීමක් නැතිබව)

➔< බොහෝදෙනෙකුට සාධාරන ගෙවල් මෙන්අන්අය විසින් ,නිසංස්කරණය කිරීම්ප්‍ර , නික්මෙන්න යැයි බැහැරකිරීම් ආදිය නැතිබව අටවැන්නයි >

★9 වසන්තස්ස සප්පීතිකභාවො නවමො
➔9 වසන්තස්ස (ගේ/වසන්නාට){ සහභාවො+පීතික+ }සප්පීතිකභාවො (නිසහගත බවප්‍රී) (නවවැන්නයි)නවමො
➔< සතුටෙන් වාසය කලහැකිබව නවවැන්නයි >

★10රුක්ඛමූලසෙනාසනස්ස ගතගතට්ඨානෙ සුලභතාය අනපෙක්ඛභාවො දසමොති

➔10රුක්ඛමූල සෙනාසනස්ස(ඛමූලසෙනාසනයාගේරුක්) {ගතඨානෙ+ගත+}ගතගතට්ඨානෙ (සුලබ බැවින්)සුලභතාය (තැන ගිය ගිය) (දසවැන්නයි)දසමොති (අපෙක්ෂාවක් නැතිබව)ඛභාවොඅනපෙක්

➔< රුක්ඛමූල සෙනාසන ගිය ගිය තැන සුලබ බැවින් අපෙක්ෂාවක් නැතිබව දසවැන්නයි >

★ ඉමෙ දස ගුණෙ දිස්වා රුක්ඛමූලං උපාගතොස්මීති වදති

➔ ඉමෙ දස ගුණෙවා රුකදිස් (මේ දස ගුණයන්)ඛමූලං(රුක්මුලට දැක) {උපාගතෝඉති+අස්මි+}උපාගතොස්මීති (කියති)වදති (ගියෙමි යැයි)

➔< මේ දස ගුණයන් දැක රුක්මුලට ගියෙමි යැයි කියති >

★ඉමානි එත්තකානි කාරණානි සල්ලක්ඛෙත්වා මහාසත්තො පුනදිවසෙ භික්ඛාය ගාමං පාවිසි

➔ ඉමානි එත්තකානි කාරණානි (සලකා බලා)වාඛෙත්ලක්සල්(මේ මෙතෙක් කාරණයෝ) (ඊලග දිනයෙහි/දෙවන දිනයෙහි)පුන දිවසෙ (මහබෝසතුන්)තොමහාසත් භික්ඛායපිඩු) (පිවිසියේ ය/ගමට ඇතුලුවිය)ගාමං පාවිසි (පිණිස

➔< මෙතෙක් කාරණයෝ සලකා බලා මහබෝසතුන් දෙවන දිනයෙහි පිඩු පිණිස ගමට ඇතුලුවිය >

★අථස්ස සම්පත්තගාමෙ මනුස්සා මහන්තෙන උස්සාහෙන භික්ඛං අදංසු

➔ {අථඅස්ස+}අථස්ස (මිනිසුන්)සාමනුස් (ගිය ගමේ/පැමිනි)ගාමෙ-තපත්සම් (ඉක්බිති ඔහු) ඛංභික් (ගෞරවයෙන්/මහත් උත්සහයෙන්)සාහෙනතෙන උස්මහන් අදංසු(පින්ඩපාතය දුන්නෝය/බික්ෂාව)

➔< ඉක්බිති ඔහු ගිය ගමේ මිනිසුන් මහත් ගෞරවයෙන් පින්ඩපාතය දුන්නෝය >

★ සො භත්තකිච්චං නිට්ඨාපෙත්වා අස්සමං ආගම්ම නිසීදිත්වා චින්තෙසි

➔ සො (නිමාකොට)වාඨාපෙත්නිට් (ආහාර වැලදීම/බත් කිස)චංතකිච්හත් (ඔහු) චින් (හිඳ)වානිසිදිත් (පැමිණ)මආගම් (අසපුවට)සමංඅස්තෙසි(සිතුවේය)

➔< ඔහු ආහාර වැලදීම නිමාකොට අසපුවට පැමිණ හිඳ මෙසේ සිතුවේය >

★ ''නාහං ආහාරං න ලභාමීති පබ්බජිතො, සිනිද්ධාහාරො නාමෙස මානමදපුරිසමදෙ වඩ්ඪෙති, ආහාරමූලකස්ස ච දුක්ඛස්ස අන්තො නත්ථී

➔ {නඅහං+}නාහංආහාර නොලැබෙන්නෙමි යැය)ආහාරං න ලභාමීති (නොවේ මම)ි ((පැවිදිඋනේ)බජිතොපබ් සිනිද්ධාහාරො (සිනිදු ආහාර){නාමඒස+}නාමෙස-මානමද (ඒ-නම්) (වඩයි)සෙනිවඩ් (පුරුෂමද-මානමද)පුරිසමදෙ ආහාර (ආහාර මුල්කරගෙන ඇති ද)ස චමූලකස්-(කෙලවරක් නැත)ථිතො නත්අන් (දුක්කයාගේ)සඛස්දුක්

➔< මම ආහාර නොලැබෙන්නෙමි යැයි පැවිදිඋනා නොවේසිනිද .ු ආහාර නම් මානමද-.පුරුෂමද වඩයි ආහාර සෙවීම මුල්කරගෙන ඇති දුකුකයාගේ ද කෙලවරක් නැත>

★ යංනූනාහං වාපිතරොපිතධඤ්ඤනිබ්බත්තං ආහාරං පජහිත්වා පවත්තඵලභොජනො භවෙය්‍ය''න්ති

➔ { යංනූනඅහං+ }යංනූනාහංවපුරන)තංබත්නිබ්-ඤධඤ්-රොපිත-වාපිත (ඉතාම හොදයි මම) ධ-සිටුවන ලද-ලදාන්‍යයෙන්(සැදූ/උපන්- ආහාරං පජහිත්වා-ඵල-තපවත් (ආහාර දුරුකොට) (අනුභවකරන්නෙක්-ගෙඩි-ගසින් වැටුනු)භොජනො{භවෙය්‍යංඉති+}භවෙය්‍ය''න්තිවන්නෙමි) (නම් යැයි

➔< ඉතාම හොදයි මම වපුරන ලද ,යන්ගෙන් සැදූ ආහාර දුරුකොටධාන්‍ය-සිටුවන ලද-ගස්වලින් වැටුනු ගෙඩි ආහාරයටගන්නෙක් වන්නෙමි නම් යැයි සිතුවේය.>

★ සො තතොපට්ඨාය තථා කත්වා සටෙන්තො වායමන්තො සත්තාහබ්භන්තරෙයෙව අට්ඨ සමාපත්තියො පඤ්ච අභිඤ්ඤායො ච නිබ්බත්තෙසි තංතෙන වුත් .

➔ සො තතො පට්ඨාය(ඔහු එතැන් පටන්) තථා (කර/කොට)වාකත් (ඒආකාරයට/ එසේ) (වෑයම්කරමින්)තොවායමන් (උත්සහකරමින්)තොසටෙන්{ සත්තඒව+තරෙහන්අබ්+ආහ+ }සත්තාහබ්භන්තරෙයෙවඅෂ්ට /සමවත්-අට)තියොඨ සමාපත්අට් (ම-ඇතුලත-දිනක්-සත්) වපඤ්ඤ් (සමාපත්ති අභිඤ්ඤායො වතෙන (ඉපදවිය)තෙසිබත්නිබ් (අභිඤ්ඤා ද-පස්))තංවුත්එබැවින් කියන ලදී(

➔< ඔහු එතැන් පටන් ඒආකාරයට ආහාර ගනිමින්උත්සහකරමින් ද වෑයම්කරමින් ද , එබැවින් මෙසේ කියන .අභිඤ්ඤාවන් ද ඉපදවිය-සත්දිනක් ඇතුලතදීම අෂ්ට සමාපත්ති ද පස් ලදී>

''වාපිතං රොපිතං ධඤ්ඤං, පජහිං නිරවසෙසතො;
අනෙකගුණසම්පන්නං, පවත්තඵලමාදියිං.

#වාපිතං රොපිතං ධඤ්ඤං නිරවසෙසතො පජහිං {අනෙකනංපන්සම්+ගුණ+} අනෙකගුණසම්පන්නං {පවත්තආදියිං+ඵලං+}පවත්තඵලමාදියිං #

➔වාපිතං නිරවසෙසතො (යධාන්‍ය)ඤංධඤ්ඤ (රෝපණය කරනලද)රොපිතං (වපුරන ලද) (අතහැරියෙමි)පජහිං (ඉතිරියක් නොකරම) {අනෙකනංපන්සම්+ගුණ+}අනෙකගුණසම්පන්නං නොයෙක්)ගුණයන්ගෙන් සම්පන්න වූ({පවත්තආදියිං+ඵලං+}පවත්තඵලමාදියිං
(ගිලිහී වැටුනු ගෙඩි වැළඳුවෙමි[ගස්වලින්])

➔< වපුරන ලද රෝපණය කරනලද සියලු ධාන්‍යය ආහාර අතහැරියෙමිනොයෙක් , (ගුණයන්ගෙන් සම්පන්න වූ ගස්වලින් ගිලිහී වැටුනු ගෙඩි වැළඳුවෙමි>

''තත්ථ පධානං පදහිං, නිසජ්ජට්ඨානවඩ්ඪකමෙ;
අබ්භන්තරම්හි සත්තාහෙ, අභිඤ්ඤාබලපාපුණි''න්ති.

#තත්ථ{නිසජ්ජකමෙවඩ්+ඨාන+}නිසජ්ජට්ඨානවඩ්ඪකමෙ පධානං පදහිං{ සත්තආහෙ+}සත්තාහෙ අබ්භන්තරම්හි
{අභිඤ්ඤාඉති+පාපුණිං+බල+}අභිඤ්ඤාබලපාපුණි''න්ති #

➔තත්ථ(එහි){නිසජ්ජකමෙවඩ්+ඨාන+}නිසජ්ජට්ඨානවඩ්ඪකමෙ සක්මන්-සිටීමේ-හිඳීමේ) පධානං (කිරීමෙහි පදහිං (විරිය වැඩුවෙමි/ධන්ප්‍ර){ සත්තආහෙ+}සත්තාහෙ (සත්දිනක්) (ඇතුලත)හිතරම්හන්අබ්
{අභිඤ්ඤාඉති+පාපුණිං+බල+}අභිඤ්ඤාබලපාපුණි''න්ති(ඤාබල ලැබුවෙමිඅභිඤ්)

➔< එහිදී හිඳීම්සක්මන් කිරීම් ආදියේ-සිටීම්- යෙදෙමින් ප්‍රධන් විරිය වැඩුවෙමි සත්දිනක් , ඤාබල ලැබුවෙමිඇතුලත අභිඤ් >

★එවං අභිඤ්ඤාබලං පත්වා සුමෙධතාපසෙ සමාපත්තිසුඛෙන වීතිනාමෙන්තෙ දීපඞ්කරො නාම සත්ථා ලොකෙ උදපාදි

➔ එවං අභිඤ්ඤාබලං (පැමිණ)වාපත් (මෙසේ අභිඤ්ඤා බලයන්ට) (සැපයෙන්-සමාපත්ති)සුඛෙන-තිසමාපත් (සුමේධතාපසයෝ)සුමෙධතාපසෙ (ගතකරන අතරේකල්)තෙවීතිනාමෙන් දීපඞ්කරො නාමශාස්තෘන්)ථාසත් (කර නාම්දීපඞ්) (ලොවෙහි පහල වූහ)ලොකෙ උදපාදි (වහන්සේ

➔< මෙසේ අභිඤ්ඤා බලයන්ට පැමිණ සුමේධතාපසයෝ සමාපත්තිසුවයෙන් කල්ගතකරන - අතරේ දීපඞ්කර නාම් ශාස්තෘන් වහන්සේ ලොවෙහි පහල වූහ>

★තස්ස පටිසන්ධිජාතිසම්බොධිධම්මචක්කප්පවත්තනෙසු සකලාපි දසසහස්සී ලොකධාතු සංකම්පි සම්පකම්පි සම්පවෙධි, මහාවිරවං විරවි, ද්වත්තිංස පුබ්බනිමිත්තානි පාතුරහෙසුං

➔ තස්ස(උන්වහන්සේගේ) පටිසන්ධි-තිසන්ධියප්‍ර)තනෙසුපවත්කප්මවක්ධම්-බොධිසම්-ජාති-(ධම්සක් දෙසුමෙහි දී-බුදුවීම-ඉපදීම{සකලාඅපි+}සකලාපිසී දසසහස් (ද-සියලු) (කම්පාවිය)පිසංකම් (දසදහස් ලෝකධාතුව)ලොකධාතු සම්පකම්පි අතිශයින් කම්පා) (වෙවුලිය)පවෙධිසම්(විය මහා මහ)විරවං-හඬින්(ශබ්ද නැගීය/හැඬිය)විරවි (ශබ්දයෙන්/ ද්වත්තිංස(දෙතිස්) පුබ්බ(පහලවිය)පාතුරහෙසුං (පෙර නිමිති)තානිනිමිත්-

➔< උන්වහන්සේගේ ප්‍රතිසන්ධියධම්සක් දෙසුමෙහි දී සියලු දසදහස් -බුදුවීම-ඉපදීම-දෙතිස් පෙර ,වෙවුලිය මහ හඬින් ශබ්ද නැගීය ,අතිශයින් කම්පා විය ,ලෝකධාතුව කම්පාවිය නිමිති පහලවිය>

★ සුමෙධතාපසො සමාපත්තිසුඛෙන වීතිනාමෙන්තො නෙව තං සද්දමස්සොසි, න තානි නිමිත්තානි අද්දස තංතෙන වුත් .

➔ සුමෙධතාපසො (සැපයෙන්-සමාපත්ති)සුඛෙන-තිසමාපත් (සුමේධතාපසයෝ) (කල්ගත කිරීම නිසා/කල්ගතකරන්නේ)තෝවීතිනාමෙන්{නඒව+}නෙව(ඒ)තං (නොවේමය) { සද්දංසොසිඅස්+ }සද්දමස්සොසි(සද්දය ඇසුවේ) න තානි නිමිත්තානි අද්දස-ඒ-නොවේ) එබැවි)තංතෙන වුත් (ටුවෙදු-නිමිතින් කියන ලදී(

➔< සුමේධතාපසයෝ සමාපත්තිඒ .සැපයෙන් කල්ගතකිරීම නිසා ඒ සද්දය නොඇසුනේය-එබැවින් කියන ලදී .නිමිති දුටුවේය>

''එවං මෙ සිද්ධිප්පත්තස්ස, වසීභූතස්ස සාසනෙ;
දීපඞ්කරො නාම ජිනො, උප්පජ්ජි ලොකනායකො.

#එවං මෙ සාසනේ සිද්ධිප්පත්තස්ස වසීභූතස්ස දීපඞ්කරො නාම ජිනො ලොකනායකො උප්පජ්ජි #

➔එවං මෙකෙලවරට)සතස්පත්ධිප්සිද් (සාසනයෙහි[තාපස])සාසනේ (මෙසේ මාවිසින්) (පැමින වසීභූතස්සදීපඞ්කර නම්) කරො නාම ජිනොදීපඞ්([සිටින කල්හි] වසීබාවයට පැමින) (ඉපදිනි)ජිපජ්උප් (වහන්සේ ලෝකනායකයන්)ලොකනායකො(කෙලෙස් දිනූ

➔< මෙසේ මා විසින් තාපස සාසනයෙහි කෙලවරට පැමින ,වශීබාවයට පැමින සිටියදී , දීපඞ්කර නම් කෙලෙස් දිනූ ලෝකනායකයන් වහන්සේ ඉපදිනි >

''උප්පජ්ජන්තෙ ච ජායන්තෙ, බුජ්ඣන්තෙ ධම්මදෙසනෙ;
චතුරො නිමිත්තෙ නාද්දසං, ඣානරතිසමප්පිතො''ති.

#ඣානතෙ චජන්පජ්උප් [අහං]පිතොසමප්-රති- ජායන්තෙ බුජ්ඣන්තෙ ධම්මදෙසනෙ චතුරො නිමිත්තෙ නාද්දසං #

➔ඣාන තෙතෙ ච ජායන්ජන්පජ්උප් [මම-අහං](ඇලුනු-රසයෙහි-නධ්‍යා)පිතොසමප්-රති-දහම් දෙසීමේ)මදෙසනෙධම් (බුදුවීමේ/අවබෝධකිරීමේ)තෙඣන්බුජ්(ඉපදීමේ ද බිහිවීමේ ද) නො)දසංනාද් (සතර නිමිති)තෙචතුරො නිමිත් (දීදුටුවෙමි(

➔< ධ්‍යාන රසයෙහි ඇලුනු මම ඉපදීමේ ද බිහිවීමේ ද බුදුවීමේ ද දහම් ධම්සක් දෙසීමේදී ද ඇතිවූ සතර නිමිති නොදුටුවෙමි >

★තස්මිං කාලෙ දීපඞ්කරදසබලො චතූහි ඛීණාසවසතසහස්සෙහි පරිවුතො අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො රම්මං නාම නගරං පත්වා සුදස්සනමහාවිහාරෙ පටිවසති

➔ තස්මිං කාලෙචතූහි (දීපංකර දසබලදාරින් වහන්සේ)කරදසබලොදීපඞ් (ඒ කාලයේ) රහතන්වහන්සේලා /දහසක්-සිය-රහතන්වහන්සේලා-සතර)සෙහිසහස්-සත-ඛීණාසව (පිරිවරිගෙන)පරිවුතො (හාරලක්ෂයක් අනුපුබ්බෙනචාරිකං (පිලිවෙලින්) රම්ම නම්)මං නාම නගරංරම් (යමින්/හැසිරෙමින් චාරිකාවේ)චරමානො නගරයට ((වාසයකරයි)පටිවසති (සනමහාවිහාරයෙහිසුදස්) සනමහාවිහාරෙසුදස් (පැමින)වාපත්

➔< ඒ කාලයේ දීපංකර දසබලදාරින් වහන්සේ රහතන්වහන්සේලා හාරලක්ෂයක් පිරිවරිගෙන පිලිවෙලින් චාරිකාවේ වඩිමින් රම්ම නම් නගරයට පැමින සුදස්සන මහාවිහාරයේ වාසයකරයි>

★රම්මනගරවාසිනො ‘‘දීපඞ්කරො කිර සමණිස්සරො පරමාතිසම්බොධිං පත්වා පවත්තවරධම්මචක්කො අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො රම්මනගරං පත්වා සුදස්සනමහාවිහාරෙ පටිවසතී’’ති සුත්වා

➔ රම්මනගරවාසිනො (රම්ම නගර වැසියෝ)‘‘දීපඞ්කරො කිර සමණිස්සරොමණ දීපඞ්කර ශ්‍ර) (අධිපතියන් වහන්සේ වනාහි{ පරංඅත+ාබොධිංසම්+}පරමාතිසම්බොධිංඅති /උතුම් බුදුබවට) (පැමිණ)වාපත් (උතුම් බුදුබවට පවත්තදම්සක් දෙසුම් -උතුම්-පැවැත් වූ)කොමචක්ධම්-වර-මං රම් (යමින්/චාරිකාවේ හැසිරෙමින්)චාරිකං චරමානො (පිලිවෙලින්)බෙනඅනුපුබ් (ඇතිව) සනමහාවිහාරෙසුදස් (පැමින)වාපත් (රම්ම නගරයට)නගරංසුදස්සනමහාවිහාරයෙහි (පටිවසතී’’ති (අසා)වාසුත් (වාසයකරයි යැයි)

➔<රම්ම නගර වැසියෝඅති උතුම් බුදුබවට ,මණ අධිපතියන් වහන්සේදීපඞ්කර නම් ශ්‍ර , නගරයට පැමින රම්ම ,පිලිවෙලින් චාරිකාවේ වඩිමින් ,උතුම් දම්සක් දෙසුම් පවත්වා ,පැමිණ සන මහාවිහාරයෙහි වාසයකරන්නේ යැයසුදස්ා අසා>

★ සප්පිනවනීතාදීනි චෙව හෙසජ්ජානි චත්ථඞ්ගාදනානි ච ගාහාපෙත්වා ගන්ධමාලාදිහත්ථා

➔{ සප්පිආදීනි+නවනීත+ }සප්පිනවනීතාදීනි (ආදිය-බටර්-ගිතෙල්){වඵව+}චෙව (ම-ද) (ද)ව (රෙදිපිලි)ඡාදනානිථඞ්වත් (බෙහෙත්)ජානිහෙසජ් ගාහාපෙත්වා-මාලාදි-ධගන් (ගෙන) (අතැතිව-මල් ආදිය-සුවඳ)ථාහත්

➔< ගිතෙල්මල් ආදිය ද අතැතිව-ආදී බෙහෙත් චර්ගද රෙදිපිලි ද ගෙන සුවඳ-බටර්- >

★ යෙන බුද්ධො, යෙන ධම්මො, යෙන සඞ්ඝො, තන්නින්නා තප්පොණා තප්පබ්භාරා හුත්වා සත්ථාරං උපසඞ්කමිත්වා වන්දිත්වා

➔ යෙන බුද්ධො(යම් තැනක බුදුන් වේද) යෙන ධම්මො(යම් තැනක ධර්මය වේද) යෙන සඞ්ඝො(යම් තැනක සංඝයා වේද) {තංනින්නා+}තන්නින්නා(එදෙසට යොමුව/එතැනට) {තංපොණා+}තප්පොණා (එදෙසට නැමී/එතැනට){තංපබ්භාරා+}තප්පබ්භාරා

(වහන්සේ වෙත ශාස්තෘන්)ථාරංසත් (වී)වාහුත් (එදෙසට බරව/එතැනට) දිවන් (එළඹ/පැමිණ)වාකමිත්උපසඞ්ත්වා(වැඳ)

➔< යම් තැනක බුදුන් වේදඑදෙසට ,යම් තැනක සංඝයා වේද ,යම් තැනක ධර්මය වේද , (ශාස්තෘන් වහන්සේ වෙත පැමිණ වැඳ ,එදෙසට බරව වී ,එදෙසට නැමී ,යොමුව>

★ ගන්ධමාලාදීහි පූජෙත්වා එකමන්තං නිසින්නා ධම්මදෙසනං සුත්වා ස්වාතනාය නිමන්තෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමිංසු

➔ ගන්ධ(මල් ආදියෙන්-සුවඳ)මාලාදීහි- පූජෙත්වා (එක්පැත්තක/එක්පසක)තංඑකමන් (පුදා) [දානයට](හෙට දිනට)වාතනායස් (අසා)වාසුත් (දහම් දෙසුම)මදෙසනංධම් (හඳිමින්)නානිසින් (ආරාධනාකොට)වාතෙත්නිමන් { උට්ඨායඅාසනා+ }උට්ඨායාසනාඅසුනින් /හුනස්නෙන්) ගි)කමිංසුපක් (නැගිටයාහ(

➔< සුවදහෙට දිනට දානයට ,මල් ආදියෙන් පුදා එක්පැත්තකින් හඳිමින් දහම් දෙසුම අසා-හිඳිතැනින් නැගිට ගියාහ ,ආරාධනාකර>

★තෙ පුනදිවසෙ මහාදානං සජ්ජෙත්වා නගරං අලඞ්කරිත්වා දසබලස්ස ආගමනමග්ගං අලඞ්කරොන්තා

➔ තෙමහාදා (ඊලග දවසෙහි/දෙවන දිනයෙහි)පුනදිවසෙ (ඔවුන්)නං සජ්ජෙත්වාමහා) (දසබලදාරීන්ගේ)සදසබලස් (නගරය සරසා)වාකරිත්නගරං අලඞ් (දානයක් සූදානම්කර ආගමනමග්ගං (වඩින මග/පැමිනෙන මග/එන මග) (සරසිමින්/අලංකාරකරමින්)තාකරොන්අලඞ්

➔< ඔවුන් දෙවන දිනයෙහි මහා දානයක් සූදානම්කරනගරය සරසා දසබලදාරීන්ගේ වඩින , මග අලංකාරකරමින් >

★උදකභින්නට්ඨානෙසු පංසුං පක්ඛිපිත්වා සමං භූමිතලං කත්වා රජතපට්ටවණ්ණං වාලුකං ආකිරන්ති

➔ { උදක ඨානෙසු+නභින්+}උදකභින්නට්ඨානෙසුවතුරවලවල් /ජලයෙන් බිඳුනු තැන්වල) පංසුං (වල පක්ඛිපිත්වා-ටපට්-රජත (සම භූමියක් කර)වාසමං භූමිතලං කත් (දමා/පස් පුරවා))ණංවණ්රිදී(වැලි විසුරුවති)තිවාලුකං ආකිරන් (පැහැති[මෙන්]-පටියක්-

➔< ජලයෙන් බිදී ඇතිවූ වතුර වලවල් වලට පස් දමා පුරවා-රිදී පැහැති ,භූමිය සමතලා කර , පටියක් මෙන් වැලි විසුරුවති >

★ ලාජානි චෙව පුප්ඵානි ච විකිරන්ති, නානාවිරාගෙහි වත්ථෙහි ධජපටාකෙ උස්සාපෙන්ති, කදලියො චෙව පුණ්ණඝටපන්තියො ච පතිට්ඨාපෙන්ති

➔ ලාජානි චෙව(විලද මෙන්ම) පුප්ඵානි ච(විසුරුවති)තිවිකිරන් (මල් ද) නානා විරාගෙහි-(ඔසවති)තිසාපෙන්උස් (පතාක-ධජ)පටාකෙ-ධජ (රෙදිවලින්)ථෙහිවත් (නොයෙක් ආකාරවූ) කදලියො චෙව(කෙසේල් ගස් මෙන්ම[කැන සහිත]) පුණ්ණතපන්-ඝට-ියො ච-කළ-පිරුනු) (පිහිටවති/තබති)තියාපෙන්පතිට් (පුන්කලස් පේලි ද/ පේලි ද

➔< විලද මෙන්ම මල් ද විසුරුවතිපතාක -නොයෙක් ආකාරවූ වර්ණවත් රෙදිවලින් ධජ , ,ඔසවති කැන සහිත කෙසේල් ගස් පාරදෙපස සිටුවතිපුන්කලස් පේලි ද තබති , >

★තස්මිං කාලෙ සුමෙධතාපසො අත්තනො අස්සමපදා උග්ගන්ත්වා තෙසං මනුස්සානං උපරිභාගෙන ආකාසෙන ගච්ඡන්තො

➔ තස්මිං කාලෙ (සුමේධ තාපසයන් වහන්සේ)සුමෙධතාපසො (ඒ වෙලාවේ) (අසපුවෙන්)සමපදාඅස් (තමාගේ)තනොඅත් උග්ගන්ත්වාඒ)සානංතෙසං මනුස් (අහසට නැග))තොඡන්ගච් (අහසින්)ආකාසෙන (උඩින්/ඉහලින්)උපරිභාගෙන (මිනිසුන්ගේයනඅතරේ(

➔< ඒ වෙලාවේ සුමේධ තාපසයන් වහන්සේ තමාගේ අසපුවෙන් අහසට නැග ඒ මිනිසුන්ගට ඉහලින්අහසින් යනඅතරේ , >

★ තෙ හට්ඨතුට්ඨෙ මනුස්සෙ දිස්වා ‘‘කිං නු ඛො කාරණා’’න්ති ආකාසතො ඔරුය්හ එකමන්තං යීතො මනුස්සෙ පුච්ඡී

➔ තෙ හට්ඨතුට්ඨෙතියප්‍රි/සතුටින්/ඒ තුටු පහටු)ෙන් සිටින(මනුස්සෙ දිස්වා (මිනිසුන් දැක) ‘‘කිං නු ඛො කාරණං ඉති (හේතුවක් නිසාද මේ යැයි/කාරනයක් -කුමන/මොන) සෙමනුස් (එක්පැත්තක සිටින)තං යීතොඑකමන් (බැස)හඔරුය් (අහසින්)ආකාසතො පුච්ඡි(විවාළහ/මිනිසුන්ගෙන් ඇසූහ)

➔< ඒ සතුටින්තියෙන් සිටිනප්‍රි- මිනිසුන් දැකමේ , කුමන හේතුවක් නිසාද යැයි සිතීඅහසින් , බැස එක්පැත්තක සිටින මිනිසුන්ගෙන් ඇසූහ>

★ ‘‘අම්හො කස්ස තුම්හෙ ඉමං මග්ගං අලඞ්කරොථා’’ති? තෙන වුත්තං

➔ අම්හො (මේ මග)ගංඉමං මග් (කාටද නුඹලා)හෙස තුම්කස් (පින්වතුනි) කරොථාඅලඞ්’’ති?);සරසන්නේ දැයි(තෙන වුත්තං(එබැවින් කියන ලදී)

➔< පින්වතුනිඑබැවින් එය මෙසේ කියන ලදී- දැයි ? කාටද නුඹලා මේ මග සරසන්නෙ ! >

‘‘පච්චන්තදෙසවිසයෙ, නිමන්තෙත්වා තථාගතං;
තස්ස ආගමනං මග්ගං, සොධෙන්ති තුට්ඨමානසා.

#වා තස්තෙත්දෙසවිසයෙ නිමන්-තවන්තථාගතං පච් [දෙසවාසිනෝ-තවන්පච්]ස ආගමනං මග්ගං තුට්ඨමානසා සොධෙන්ති #

➔තථාගතයන්)තථාගතං [(දේසයන්හි වැසියෝපිටිසර ප්‍ර/න්තත්‍යප්‍ර)දෙසවාසිනෝ-තවන්පච්] (දේසයන්හිපිටිසර ප්‍ර/න්තත්‍යප්‍ර)දෙසවිසයෙ-තවන්පච් (වහන්සේට නිමන්තෙත්වාදනට) ප/එන මග)ගංආගමනං මග් (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ)සතස් (ආරාධනා කොටැමිනෙන මග(වඩින මග/ තුට්ඨමානසා(පිරිසිදුකරති/සකස්කරති)තිසොධෙන් (සතුටු සිතින්)

➔< පිටිසර ප්‍රදේසයන්හි වැසියෝ තථාගතයන් වහන්සේට දනට ආරාධනා කොට උන්වහන්සේ වඩින මග සතුටු සිතින් සකස්කරති >

‘‘අහං තෙන සමයෙන, නික්ඛමිත්වා සකස්සමා;

ධුනන්තො වාකචීරානි, ගච්ඡාමි අම්බරෙ තදා.

අහං තෙන සමයෙන#, සකස්සමා නික්ඛමිත්වා වාකචීරානි ධුනන්තො අම්බරෙ ගච්ඡාමි තදා#

➔අහං (වෙලාවේ/ඒ සමයේ)තෙන සමයෙන (මම){සකඅස්සමා+}සකස්සමා තම) (අසපුවෙන් නික්ඛමිත්වා(සිව්රු ලෙලදවමින් වැහැරි)තොවාකචීරානි ධුනන් (නික්ම) අම්බරෙ ගච්ඡාමි අහසින් යම)ි([ඊලග ගාතාව හා සම්බන්දවේ]එකල/එවෙලේ)තදා (

➔< මම ඒ වෙලාවේ මගේ අසපුවෙන් නික්ම ,වැහැරි සිව්රු ලෙලදවමින් අහසින් යමි , එවෙලේ >
‘‘වෙදජාතං ජනං දිස්වා, තුට්ඨහට්ඨං පමොදිතං;
ඔරොහිත්වාන ගගනා, මනුස්සෙ පුච්ඡි තාවදෙ.

වාඨං පමොදිතං වෙදජාතං ජනං දිස්ඨහට්තුට්#තාවදෙ ගගනා ඔරොහිත්වාන මනුස්සෙ පුච්ඡී#

➔ තුට්ඨහට්ඨංජනයා)වාජනං දිස් (සතුටටපත්)වෙදජාතං (මුදිතවප්‍ර)පමොදිතං (පහටුව-තුටු) සෙ මනුස් (බැස)වානඔරොහිත් (අහසින්)ගගනා (එකෙනෙහිම/එවෙලේම)තාවදෙ (දැක (ඇසුව්ය/සුවේයමිනිසුන්ගෙන් විම)ඡිපුව්

➔< තුටුමුදිතව සප්‍ර-පහටුව-තුටටපත් ජනයා දැකඑවෙලේම අහසින් බැස මිනිසුන්ගෙන් , මෙසේ ඇසුව්ය >

‘‘‘තුට්ඨහට්ඨො පමුදිතො, වෙදජාතො මහාජනො;
කස්ස සොධීයති මග්ගො, අඤ්ජසං වටුමායන’’’න්ති.

යොඨහට්තුට්# පමුදිතො, වෙදජාතො මහාජනො කස්ස මග්ගො, අඤ්ජසං වටුමායනං සොධීයති ඉති#

➔තුට්ඨහට්ඨොතුටුපහ)ටුව(පමුදිතො (සතුටටපත්)වෙදජාතො(මුදිතවප්‍ර) (මාර්ගය)ජසංඅඤ්(මාර්ගය)ගොමග් (කාටද)සකස් (මහජනයනි)මහාජනො [මෙය ගාථාවන්හි එක් රටාවකි-එකම අර්ථ ඇති වචන තුනක් යොදා ඇත](මාර්ගය)වටුමායනං (යැයි ?සකසන්නේ ද)සොධීයති ඉති

➔< සතුටටපත් ප්‍රමුදිත මහජනයනි ?කාටද මේ මාර්ගය සකසන්නේ !>

★මනුස්සා ආහංසු ‘‘හන්තෙ සුමෙධ, න ත්වං ජානාසි

➔ මනුස්සා ආහංසු (මිනිසුන් කීහ)‘‘හන්තෙ සුමෙධ(ස්වාමීනි සුමේධයනි) න ත්වං ජානාසි(ඔබ නොදන්නෙහි ද)

➔< මිනිසුන් කීහ!ස්වාමීනි සුමේධයනි , ඔබ නොදන්නෙහි ද?>

★දීපඞ්කරදසබලො සම්මාසම්බොධිං පත්වා පවත්තිතවරධම්මචක්කො චාරිකං චරමානො අම්හාකං නගරං පත්වා සුදස්සනමහාවිහාරෙ පටිවසති

➔ දීපඞ්කර(දීපංකර දසබලදාරින් වහන්සේ)දසබලො-සම්මාසම්බොධිං-වර-තිතපවත් (පැමිණ)වාපත් (බුද්ධත්වයට/සම්මාසම්බෝධියට) -පැවැත් වූ)කොමවක්ධම්උතුම්චාරිකං (උතුම් දම්සක් පවත්වා/ය ඇතිවධර්මචක්ර-(අපගේ නගරයට පැමිණ)වාහාකං නගරං පත්අම් (යමින්/චාරිකාවෙහි හැසිරෙමින්)වරමානො සුදස්සනමහාවිහාරෙ පටිවසති(සන මහාවිහාරයෙහි වාසයකරයිසුදස්)

➔< දීපංකර දසබලදාරින් වහන්සේ සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පැමිණඋතුම් දම්සක් පවත් ,වා , සන මහාවිහාරයෙහි වාසයකරයිඅපගේ නගරයට පැමිණ සුදස් ,චාරිකාවෙහි හැසිරෙමින්>

★මයං තං භගවන්තං නිමන්තයිම්හා, තස්සෙතං බුද්ධස්ස භගවතො ආගමනමග්ගං අලඞ්කරොමා''ති

➔ මයං තං භගවන්තංදනට ආරාධනා)භාතයිම්නිමන් (වතුන් වහන්සේටඅපි ඒ භාග්‍ය) (කලෙමු{තස්ස+ඒනං}තස්සෙතං බුද්ධස්ස භගවතො-ආගමන (වතුන්ටඒ බුදුන්ට භාග්‍ය)) ගංමග්ගේ පැමිනෙන මගකරොමාඅලඞ් (''ති(සකසම්/අලංකාරකරම්)

➔< අපි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දනට ආරාධනා කලෙමුවතුන්ගේ මේ පැමිනෙන භාග්‍ය , මග අලංකාර කරන්නෙමු >

★ සුමෙධතාපසො චින්තෙසි – ''බුද්ධොති ඛො සොසමත්තකම්පි ලොකෙ දුල්ලභං, පගෙව බුද්ධුප්පාදො, මයාපි ඉමෙහි මනුස්සෙහි සද්ධිං දසබලස්ස මග්ගං අලඞ්කරිතුං වට්ටතී''ති

➔ සුමෙධතාපසො චින්තෙසි (තාපසොයෝ සිතූහ-සුමෙධ)''{බුද්ධෝඉති+}බුද්ධොති බුද්ධ) (ඒකාන්තයෙන්)ඛො (යැයි { සොසඅපි+තකංමත්+ }සොසමත්තකම්පිවචන මාත්/ශබ්ද)රයද ((ලොවෙහි දුර්ලභය)ලභංලොකෙ දුල් පගෙව (පාදයඩුප්බුද්)පාදොඩුප්බුද් (කියනු කිම) [පාදයගැන කියනුකිමඩුප්බුද්]{මයාඅපි+}මයාපිසෙහිඉමෙහි මනුස් (මම ද) සද්ධිං (ට/සැරසීම)කරිතුංඅලඞ් (මග)ගංමග් (දසබලදාරින්ට)සදසබලස් (මේ මිනිසුන් සමග) ටතීවට්''ති(සුදුසුය/වටින්නේය)

➔< සුමෙධ තාපසොයෝ සිතූහයද ලොවෙහි යන වචන මාත්‍ර ''බුද්ධ' ඒකාන්තයෙන් ; මම ද මේ මිනිසුන් සමග එක්ව දසබලදාරින්ට මග ,පාදයගැන කියනුකිමඩුප්බුද් ,දුර්ලභය සැරසීය යුතුය>

★සො තෙ මනුස්සෙ ආහ – ''සචෙ හො තුම්හෙ එතං මග්ගං බුද්ධස්ස අලඞ්කරොථ, මය්හම්පි එකං ඔකාසං දෙථ, අහම්පි තුම්හෙහි සද්ධිං මග්ගං අලඞ්කරිස්සාමී''ති

➔ සො(කීය) ආහ (ඒ මිනිසුන්ට)සෙතෙ මනුස් (ඔහු) ''සචෙ හො (ඉදින් පින්වතුනි) බුදුන් පිණිස අලංකාරකරයි)කරොථස අලඞ්ධස්බුද් (මේ මග)ගංඑතං මග් (නුඹලා)හෙතුම් (නම් {මය්හංඅපි-}මය්හම්පි(එක් තැනක් දෙන්න)එකං ඔකාසං දෙථ(මට ද) {අහංඅපි+}අහම්පි(මම ද) තුම්හෙහි සද්ධිංසාමීකරිස්ගං අලඞ්මග් (නුඹලා සමග)''ති මග) (අලංකාර කරන්නෙම්

➔< ඔහු ඒ මිනිසුන්ට මෙසේ කීයනුඹලා මේ මග බුදුන් පිණිස !ඉදින් පින්වතුනි ; ,මට ද එක් තැනක් දෙන්න ,අලංකාරකරයි නම් මම ද නුඹලා සමග එක්ව මග අලංකාර කරන්නම්>

★තෙ ''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡිත්වා ''සුමෙධතාපසො ඉද්ධිමා''ති ජානන්තා උදකහින්නොකාසං සල්ලක්ඛෙත්වා ''ත්වං ඉමං යානං අලඞ්කරොහී''ති අදංසු

➔ තෙ (මවුන්)''සාධූ''තිවාඡිත්පටිච්සම් (හොදි යැයි/එසේ යැයි) (පිලිගෙන)''සුමෙධතාපසො ඉද්ධිමා''ති (දන්නාවුන්)තාජානන් (සුමෙධතාපසොයෝ සෘද්ධිමත් යැයි) {උදකඕකාසං+නහින්+ }උදකහින්නොකාසං (මඩවලක්/ජලයෙන් බිදුනු තැනක්) (සොයාබලා/සලකා)වාඛෙත්ලක්සල්''ත්වං ඉමං යානං (ඔබ මේ තැන) කරොහීඅලඞ්''ති(දුන්හ)අදංසු (සකසන්න යැයි)

➔< ඒ මිනිසුන් එසේය ස්වාමීනි යැයි කියාසුමෙධතාපසොයෝ සෘද්ධිමත් යැයි දන්නාවූ , ,ජලයෙන් බිදී තැනුනු මඩවගුරක් ,ඔවුන් ඔබ වහන්සේ මේ තැන සකසන්න යැයි දුන්හ>

★සුමෙධො බුද්ධාරම්මණං පීතිං ගහෙත්වා චින්තෙසි ''අහං ඉමං ඔකාසං ඉද්ධියා අලඞ්කරිතුං සක්කොමි, එවං අලඞ්කතො පන මම මනං න පරිතොසෙස්සති,

➔ සුමෙධොවා ගහෙත් (තියමණ ප්‍රීධාරම්බුද්)මණං පීතිංධාරම්බුද් (මේධයන් වහන්සේසු) (ඇතිව සිතුවේය/ගෙන)තෙසිචින්''අහං ඉමං ඔකාසංකරිතුං ධියා අලඞ්ඉද් (මම මේ තැන) (සෘද්ධියෙන් අලංකාර කිරීමට හැක්කෙමි)කොමිසක් එවං අලඞ්කතො පනඑසේ අලංකාර) කිරීම වනාහි (සැහීමකට නොකරයි/සතුටු)සතිපරිතොසෙස් න (මගේ සිත)මම මනං (

➔<සුමේධයන් වහන්සේ බුද්ධාරම්මණ ප්‍රීතියෙන් යුතුව මෙසේ සිතුවේයමට මේ තැන ; මගේ ,එහෙත් එසේ අලංකාර කිරීමෙන් ,මොහොතින් සෘද්ධියෙන් අලංකාර කිරීමට හැක්කෙමි සිත සතුටු නොකරයි>

★අජ්ජ මයා කායවෙය්‍යාවච්චං කාතුං වට්ටතී''ති පංසුං ආහරිත්වා තස්මිං පදෙසෙ පක්ඛිපි

➔ අජ්ජ මයා (කිරීමට)කාතුං (කයවෙහෙසා උපස්ථාන)වංවච්කායවෙය්‍යා (අද මම) ටතීවට්''තිමිං පදෙසෙතස් (පස් ගෙනවිත්)වාපංසුං ආහරිත් (වටී යැයි/සුදුසුය) පක්ඛිපි ඒ) (තැන දැමීය/දේසයේප්‍ර

➔< අද මම කයවෙහෙසා බුදුන්ට උපස්ථාන කලයුතු යැයි සිතාපස් ගෙනවිත් , ඒ මඩවගුරට දැමීය >

★තස්ස තස්මිං පදෙසෙ අනලඞ්කතෙයෙව දීපඞ්කරො දසබලො මහානුභාවානං ඡළභිඤ්ඤානං ඛීණාසවානං චතූහි සතසහස්සෙහි පරිවුතො

➔ තස්ස(ඔහු) තස්මිං පදෙසෙ (තැන/දේසයේඒ ප්‍ර){නඒව+කතෙඅලඞ්+}අනලඞ්කතෙයෙව අලංකා)රකර නැතිකල්හිමකරොදීපඞ් (දසබලො (දීපංකර දසබලදාරින් වහන්සේ) (රහතන්වහන්සේලා-ඤාඡළභිඤ්)ඤානං ඛීණාසවානංඡළභිඤ් (මහානුභාව)මහානුභාවානං (පිරිවරාගෙන)පරිවුතො (සාර ලක්සයක්/දහසක්-සිය-සතර)සෙහිසහස්-චතූහි සත

➔< ඔහු එතැන අලංකාර කිරීමට පෙරමමහානුභාව ,දාරින් වහන්සේදීපංකර දසබල , රහතන්වහන්සේලා සාර ලක්සයක් පිරිවරාගෙන-ඤාසම්පන්න ඡළභිඤ්>

★දෙවතාසු දිබ්බගන්ධමාලාදීහි පූජයන්තීසු දිබ්බසඞ්ගීතෙසු පවත්තන්තෙසු මනුස්සෙසු මානුසකගන්ධෙහි වෙව මාලාදීහි ව පූජයන්තෙසු

➔ දෙවතාසු(දෙවියන්) { දිබ්බආදීහි-මාලා-ධගන්- }දිබ්බගන්ධමාලාදීහි-මල්-සුවද-දිව්ය) (දිව්ය සංගීතයන්)ගීතෙසුසඞ්-බදිබ් (පුදන අතරේ)තීසුපූජයන් (ආදියෙන් (මිනිසුන්)සෙසුමනුස් (පවත්වන අතරේ)තෙසුතන්පවත් මානුස-මානුසක)ධෙහි වෙවකගන්- (සුවදින් මෙන්ද{ මාලාආදීහි+ }මාලාදීහි ච(පුදන අතරේ)තෙසුපූජයන් (මල් ආදියෙන් ද)

➔< දෙවියන් දිව්ය මලින් ද සුවදින් ද පුදමින් දිව්ය සංගීතයන් පවත්වන අතරේමිනිසුන් , මානුසක මලින් ද සුවදින් ද පුදන අතරේ>

★ අනන්තාය බුද්ධලීළාය මනොසිලාතලෙ විජම්භමානො සීහො විය තං අලඞ්කතපටියත්තං මග්ගං පටිපජ්ජී

➔ අනන්තාය බුද්ධලීළාය(රත්ගල් තලාවක)තලෙ-මනොසිලා (අනන්තවූ බුදධ ලීලාවෙන්) විජම්භමානො ගංතං මග්කතපටියත්තං අලඞ් (සිංහයකු මෙන්)සීහො විය (සිංහනාදකරන) (බැස්සේය/පිළිපන්හ)ජිපටිපජ් (ඒ අලංකාරව සකසන ලද මගට)

➔< අනන්තවූ බුදධ ලීලාවෙන්රත්ගල් තලාවක සිංහනාදකරන සිංහ ,යකු මෙන්ඒ , ආරම්ඹකලහ අලංකාරව සරසන ලද මාවතේ ගමන් >

★සුමෙධතාපසො අක්ඛීනි උම්මීලෙත්වා අලඞ්කතමග්ගෙන ආගච්ඡන්තස්ස දසබලස්ස

➔ සුමෙධතාපසොඛීනිඅක් (සුමෙධතාපසොයෝ) උම්මීලෙත්වා-කතඅලඞ් (ඇස් ඇර) එන්නාවූ දසබලදාරීන)සස දසබලස්තස්ඡන්ආගච් (සරසනලද මගින්)ගෙනමග්ේගේ(

➔< සුමෙධතාපසොයෝ ඇස් ඇර සරසනලද මගින් වඩින්නා වූ දසබලදාරීන්ගේ >

★ද්වත්තිංසමහාපුරිසලක්ඛණපටිමණ්ඩිතං අසීතියා අනුබ්‍යඤ්ජනෙහි අනුරඤ්ජිතං බ්‍යාමප්පභාය සම්පරිවාරිතං

➔ ද්වත්තිංස-පුරුෂ ලක්ෂණයෙන්-මහා-දෙතිස්)ඩිතංපටිමණ්-ඛණපුරිසලක්-මහා- (සැරසූ/යුක්තවූ අසීතියා (ලක්ෂණයන්ගෙන්-අනු)ජනෙහිඤ්අනුබ්‍ය (අසූ) (බැබළෙන/යුක්තවූ)ජිතංඅනුරඤ් බ්‍යාමප්පභාය (බඹයක් පමන රැස්දහරින්) (පිරිවරන ලද/වටකරනලද)පරිවාරිතංසම්

➔<දකින දකින අයගේ සිත්සඳ ,සතන් කවදාවත් ඇතියකියා තෘප්තියට පත් නොකරන්නාවූ- මල වටකල බබරුනටවත් සම ,වටකල තරුවලටවත්කල නොහැකි-අති සුන්දරවූ දෙතිස් , ,ලක්ෂණයන්ගෙන් අලංකාරකල ශරීරයෙන්-අසූවක් අනු ,පුරුෂ ලක්ෂණයෙන් සැරසූනු-මහා බඹයක් පමන දුරදක්වා විහිදෙන විසිතුරු රැස්දහරින් යුතු>

★මණිවණ්ණගගනතලෙ නානප්පකාරා විජ්ජුලතා විය ආවෙළාවෙළභූතා චෙව යුගලයුගලභූතා ච ඡබ්බණ්ණඝනබුද්ධරස්මියො විස්සජ්ජෙන්තං රූපග්ගප්පත්තං අත්තභාවං ඔලොකෙත්වා

➔ මණිනොයෙක්)පකාරානානප් (අහස්තලයෙහි[නිල්පැහැ]මැණික් පැහැ)ගගනතලෙ-ණවණ්- (විදුලියන් මෙන්)ජුලතා වියවිජ් (ආකාර ආවෙළාවෙළභූතා චෙව කැරකි -කැරකි/පැටලී-පැටලි) (යුගල වද-යුගල)යුගලයුගලභූතා ච(මෙන්දඡබ්බණ්ණ-බුදු-ඝන-ක්සවන)මියොරස්-ධබුද්-ඝන-

(විහිදුවන)තංජෙන්සජ්විස් (රැස් {රූපතංපත්+ගඅග්+}රූපග්ගජ්පත්තං-ඔවටඅග්ර-රූපයෙන්) (බලා)වාඔලොකෙත් ([බුදු සිරුර]ආත්මභාවය)තභාවංඅත් (පැමිණි

➔< රතුමැණික් වැල් පෙල පෙල සෑදී ගමන් කරන්නාක් මෙන් රතුවන් බුදුරැස් දනිල්මැණික් , කරන්නාක් මෙන් නිල්වන් බුදුරැස වැල් පෙල පෙල සෑදී ගමන්ී දරන්මාල වැල් පෙල පෙල , සෑදී ගමන් කරන්නාක් මෙන් රන්වන් බුදුරැසී දවතුසුදු මල් වැල් පෙල පෙල සෑදී -සුදුමැණික් , ගමන් කරන්නාක් මෙන් සුදුවන් බුදුරැසී දළු අතරින් නිල්වන් ,තැඹිලිවන් බුදුරැස් ද , අහස්තලයෙහි නොයෙක් ආකාර විදුලියන් මෙන් රස්මි දාරාවන් ද-පැටලී කැරකී-පැටලී , ඔවට රූපයෙන් අග්ර ,රැස් දහරින් විසිතුරු වූ-බුදු-ඝන-විහිදෙන සවනක් ,යුගලව-කැරකී යුගල පැමිණි බුදු සිරුර බලා>

★''අජ්ජ මයා දසබලස්ස ජීවිතපරිච්චාගං කාතුං වට්ටති,

➔ අජ්ජ මයාචාගං කාතුංපරිච්-ජීවිත (දසබලදාරීන්ට)සදසබලස් (අද මා විසින්) ජීවිතය) (කල යුතුය/සුදුසුය/වටී)ටතිවට්(ග කිරීමපරත්‍යා

➔< අද මා විසින් දසබලදාරීන්ට ජීවිතය පරත්‍යාග කලයුතුය>

★ මා භගවා කලලං අක්කමී, මණිඵලකසෙතුං පන අක්කමන්තො විය සද්ධිං චතූහි ඛීණාසවසතසහස්සෙහි මම පිට්ඨිං මද්දමානො ගච්ඡතු,

➔ මා භගවා කලලං අක්කමී(වතුන් මඩ නොපාගත්වාභාග්‍ය) මණි-මැණික්)සෙතුං-ඵලක-(පාගන්නාක් මෙන්)තො වියකමන්අක් (වනාහි)පන (ඒදණ්ඩක්-ඵලක<u>සද්ධිං</u> චතූහි ඛීණාසව-රහතන්වහන්සේලා සාරලක්ෂයක්)සෙහිසතසහස්<u>සමග</u>දමානො මද් (මගේ පිට)ඨිංමම පිට් (පාගමින් යත්)ඡතුගච්වා (යනසේක්වා/

➔< භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මඩ නොපාගත්වාරහතන්වහන්සේලා සාරලක්ෂයක් සමග , මැණික් ඒදණ්ඩකින් වඩින්නාක් මෙන් මගේ පිට මතින් වඩිනසේක්වා>

★ තං මෙ භවිස්සති දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා''ති කෙසෙ මොවෙත්වා අජිනචම්මජටාමණ්ඩලවාකචීරානි කාළවණ්ණෙ කලලෙ පත්ථරිත්වා මණිඵලකසෙතු විය කලලපිට්ඨෙ නිපජ්ජිතංතෙන වුත් .

➔ තං මෙ භවිස්සතිතං හිතාය සුඛායාදීඝරත් (එය මට වන්නේය)''තිබොහෝ කාලයක්) (කෙස් මුදා)වාකෙසෙ මොවෙත් (හිතපිණිස සුවපිණිස යැයි අජිනචම්ම-ඩලජටාමණ්-(වැහැරි සිව්රු-ජටාමඩුදු-අදුන් දිවිසම) වාකචීරානි කාළ කලලෙ (කලුපැහැ/කලුවන්)ණෙවණ්-(මඩෙහි අතුරා)වාථරිත්පත් මණි යෙපිට්-කලල (මැණික් ඒදණ්ඩක් මෙන්)සෙතු විය-ඵලක-(එබැවින් කියන ලදී)තංතෙන වුත් (නිදාගත්හ/දිගාවිය)ජිනිපජ් (මඩ මත)

➔< එය මට බොහෝ කාලයක් හිතපිණිස සුවපිණිස වන්නේය යැයි-කෙස් මුදා අදුන් දිවිසම , වැහැරි සිවුර කල-ජටාමඩුදුවන් මඩෙහි අතුරා .මැණික් ඒදණ්ඩක් මෙන් මඩ මත දිගාවිය , එබැවින් එය මෙසේ කියන ලදී>

''තෙ මෙ පුට්ඨා වියාකංසු, 'බුද්ධො ලොකෙ අනුත්තරො;
දීපඩ්කරො නාම ජිනො, උප්පජ්ජි ලොකනායකො;
තස්ස සොධියති මග්ගො, අඤ්ජසං වටුමායනං'

#‘‘තෙ අසන) යාපුට (මා විසින්)මෙ (ඔවුන්)ලදුව(පිලිතුරුදුන්හ)වියාකංසු (ලොකෙ අනුත්තරොදීපඞ්කර නම්)කරො නාම ජිනොදීපඞ්(බුදුන්වූ)ධොබුද් (ලෝකයෙහි අනුත්තර) (ඉපදිනි)ජිපජ්උප් (ලෝකනායකයන් වහන්සේ)ලොකනායකො (කෙලෙස් දිනූ එකම](මාර්ගය)වටුමායනං (මාර්ගය)ජසංඅඤ්(මාර්ගය)ගොමග්(උන්වහන්සේට/ඔහුට)තස්ස අර්ථ ඇති වචන තුනක් යොදා ඇත සොධියති [මෙය ගාථාවන්හි එක් රටාවකි-(සකසන්නේය)

➔< ඔවුන්කෙලෙසුන් දිනූ ලෝකයෙහි අනුත්තරවූ ;මා විසින් අසන ලදුව මෙස් පිලිතුරුදුන්හ , උන්වහන්සේ වඩින මග ,ලෝකයටම නායකයවූ දීපඞ්කර නම් බුදුරජානන් වහන්සේ ඉපදිනි .සකසන්නේය යැයි>

‘‘බුද්ධොති මම සුත්වාන, පීති උප්පජ්ජි තාවදෙ;
බුද්ධො බුද්ධොති කථයන්තො, සොමනස්සං පවෙදයිං

වානධොති සුත්බුද්#, තාවදෙ මම පීති උප්පජ්ජි බුද්ධො බුද්ධොති කථයන්තො, සොමනස්සං පවෙදයිං#

➔ බුද්ධොති සුත්වාන(මට)මම (එවෙලෙහිම)තාවදෙ (බුද්ධ යැයි අසා) පීති උප්පජ්ජි සං සොමනස්(බුද්ධ බුද්ධ යැයි කියමින්)තොධොති කථයන්බුද් ධොබුද් (සතුට උපනි/තියප්‍රී) (කාසකලෙමිසතුට ප්‍ර)පවෙදයිං

➔< බුද්ධ යැයි අසා එවෙලෙහිම මට මහත් ප්‍රීතියක් උපනිබුද්ධ බුද්ධ යැයි කියමින් සතුට , කාසකලෙමිප්‍ර >

‘‘තත්ථ යත්වා විචින්තෙසිං, තුට්ඨො සංවිග්ගමානසො;
‘ඉධ බීජානි රොපිස්සං, ඛණො වේ මා උපච්චගා’

] #අහංසංතෙසිං ඉධ බීජානි රොපිස්වා විචින්ථ යත්ගමානසො තත්ථො සංවිග්තුට්[, ඛණො වේ මා උපච්චගා’#

➔එහි) වාථ යත්තත් (ඔදවැඩි සිතින් යුතුව)ගමානසොසංවිග් (සතුටුව) ථොතුට් [මම-අහං] සංරොපිස් (බීර[පින් නැමති])බීජානි (මෙහි)ඉධ (සිතුවෙමි)තෙසිංවිචින් (සිට (රෝපනයකරමි/සිටුවන්නෙමි) ඛණො වේ මා උපච්චගා (ලැබූ අවස්ථාව ගිලිහී නොයත්වා)

➔<මම සතුටුව ඔදවැඩි සිතින් යුතුව එහි සිටිමින් මෙසේ සිතුවෙමිලැබූ අවස්ථාව ගිලිහී , නොයත්වා මෙහි පින් නැමති බීර සිටුවන්නෙමි >

‘‘යදි බුද්ධස්ස සොධෙථ, එකොකාසං දදාථ මෙ;
අහම්පි සොධයිස්සාමි, අඤ්ජසං වටුමායනං

ස සොධෙථධස්යදි බුද්#, එකොකාසං මේ දදාථ අහම්පි අඤ්ජසං වටුමායනං සොධයිස්සාමි #

➔යදි(සකසයිනම්)සොධෙථ (බුදුන් වෙනුවෙන්)සධස්බුද් (ඉදින්) {ඒකඕකාසං+}එකොකාසං (මට දෙන්න)මේ දදාථ (එක්තැනක්){අහංඅපි+}අහම්පි (මම ද) (සකසන්නෙමි)සාමිසොධයිස් (මාර්ගය)වටුමායනං ජසංඅඤ්

➔< ඉදින් බුදුන් වෙවනුවෙන් සකසයිනම්එක්තැනක් මටත් දෙන්න මමත් සකසන්නම් , >

‘‘අදංසු තෙ මමොකාසං, සොධෙතුං අඤ්ජසං තදා;
බුද්ධො බුද්ධොති චින්තෙන්තො, මග්ගං සොධෙමහං තදා

තදා# තෙ සොධෙතුං අඤ්ජසං මමොකාසං අදංසු තදා බුද්ධො බුද්ධොති චින්තෙන්තො, මග්ගං සොධෙමහං #

➔තදා(එවෙලේ/එකල) තෙ (සැකසීමට මග)ජසංසොධෙතුං අඤ්ජ (ඔවුන්) {මමඕකාසං+}මමොකාසං ධොතිධො බුද්බුද් (එවෙලේ/එකල)තදා (දුන්හ)අදංසු (මට තැනක්) (සිතමින්)තොතෙන්චින් (බුද්ධ බුද්ධ යැයි) මග්ගං (පාර/මග) {සොධෙමිඅහං+}සොධෙමහං (සැකසුවෙමි මම)

➔<එකල ඔවුන් මග සැකසීමටඑවෙලේ මම බුද්ධ බුද්ධ යැයි සිතමින් මග .මට තැනක් දුන්හ , සැකසුවෙමි>

‘‘අනිට්යීතෙ මමොකාසෙ, දීපඞ්කරො මහාමුනි;
චතූහි සතසහස්සෙහි, ඡළභිඤ්ඤෙහි තාදිහි;
ඛීණාසවෙහි විමලෙහි, පටිපජ්ජි අඤ්ජසං ජිනො.

#මහාමුනි දීපඞ්කරො ජිනො මමොකාසෙ අනිට්යීතෙ ඡළභිඤ්ඤෙහි තාදිහි විමලෙහි ඛීණාසවෙහි චතූහි සතසහස්සෙහි අඤ්ජසං පටිපජ්ජි.#

➔මහාමුනි දීපඞ්කරො ජිනො (මාහාමුනි වූ දීපංකර ජිනයන් වහනන්සේ) {මමදඞ්කාසෙ+}මමොකාසෙ(නො නිමිකල්හි)යීතෙඅනිට් (මා පිරිසිදු කලතැන/මගේ තැන) ඡළභිඤ්ඤෙහි (නොසැලෙන තාදිගුනයෙන් යුත්)තාදිහි (වෙන් යුතුසවැදෑරුම් අභිඤ්ඤා) (නිර්මලවූ)විමලෙහි ඛීණාසවෙහි සෙහිචතූහි සතසහස් (වකයන් වහන්සේලාක්ෂීනශ්‍රා) [සමග](සාරලක්ෂයක්) අඤ්ජසං පටිපජ්ජි (ගමන් ඇරබූහ/මගට පිලිපන්හ)

➔<මාහාමුනි වූ දීපංකර ජිනයන් වහනන්සේ මා පිරිසිදු කලතැන නො නිමිකල්හිම, සවැදෑරුම් අභිඤ්ඤාවෙන් යුතු නොසැලෙන තාදිගුනයෙන් යුත් නිර්මලවූ ක්ෂීනශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා සාරලක්ෂයක් සමග ගමන් ඇරබූහ>

‘‘පච්චුග්ගමනා වත්තන්ති, වජ්ජන්ති හෙරියො බහූ;
ආමොදිතා නරමරූ, සාධුකාරං පවත්තයුං.

#ආමොදිතා නර තිතන්ගමනා වත්චුග්මරූ පච්-බහූ හෙරියො වජ්ජන්ති සාධුකාරං පවත්තයුං#

➔ආමොදිතා (දෙවිමිනිසුන්) (දෙවියන්=මරූ-මිනිසුන්=නර) මරූ-නර (මුදිත වූප්‍ර/සතුටටපත්) බොහෝ බෙර)තිජන්බහූ හෙරියො වජ්(පෙරගමන් පවත්වති)තිතන්ගමනා වත්චුග්පච් (සාදුකාර පැවැත්වූහ)තයුංසාධුකාරං පවත් (නාදකරති

➔< සතුටටපත් දෙවිමිනිසුන් පෙරගමන් කලහබොහෝ බෙර නාදකරමින් සාදුකාර , පැවැත්වූහ >

‘‘දෙවා මනුස්සෙ පස්සන්ති, මනුස්සාපි ච දෙවතා;
උභොපි තෙ පඤ්ජලිකා, අනුයන්ති තථාගතං.
#
දෙවා මනුස්සෙ පස්සන්ති, මනුස්සාපි ච දෙවතාඡලිකා තථාගතං තෙ උභොපි පඤ්[තිසන්පස්] තිඅනුයන්#

➔දෙවා මනුස්සෙ පස්සන්ති(දෙවියෝ මිනිසුන් දකිති) { මනුස්සාඅපි+ }මනුස්සාපි ච දෙවතා (ඒ)තෙ (මිනිසුන් ද දෙවියෝ දකිති)[තිසන්පස්]{උභොඅපි+} උභොපි (දෙපිරිසම) (තථාගතයන් වහන්සේ අනුවයති) තිතථාගතං අනුයන් (වැඳගෙන)ඡලිකාපඤ්

➔< දෙවියෝ මිනිසුන් දකිනිද දෙවියෝ ද මිනිසුන් ,කිතිඒ දෙපිරිසම වැඳගෙන තථාගතයන් , වහන්සේ අනුව යති >

‘‘දෙවා දිබ්බෙහි තූරියෙහි, මනුස්සා මානුසෙහි ච;
උභොපි තෙ වජ්ජයන්තා, අනුයන්ති තථාගතං.

#දෙවා දිබ්බෙහි තූරියෙහි, මනුස්සා මානුසෙහි ච තාජයන්තෙ උභොපි වජ්[තූරියෙහි], තථාගතං අනුයන්ති#

➔දෙවා දිබ්බෙහි තූරියෙහි(තූර්යෙන්දදෙවියෝ දිව්‍ය) මනුස්සා මානුසෙහි ච (ඒ)තෙ (මිනිසුන් මානුසක තූර්යන් ද යුතුව)[තූරියෙහි]{උභොඅපි+}උභොපි (දෙපිරිසම) (තථාගතයන් වහන්සේ අනුවයති)තිතථාගතං අනුයන් (වාදනය කරමින්)තාජයන්වජ්

➔< දෙවියෝ දිව්‍ය තූර්යන්ද මිනිසුන් මානුසක තූර්යන් ද වාදනය,කරමින් තථාගතයන් වහන්සේ අනුවයති >

‘‘දිබ්බං මන්දාරවං පුප්ඵං, පදුමං පාරිඡත්තකං;
දිසොදිසං ඔකිරන්ති, ආකාසනභගතා මරූ.

#ආකාසනභගතා මරූ දිබ්බං මන්දාරවං පුප්ඵං, පාරිඡත්තකං පදුමං දිසොදිසං ඔකිරන්ති#

➔ආකාසබං දිබ් (දෙවියෝ)මරූ [අහසෙහි](ගිය=ගතා -අහස+නභ -අහස=ආකාස)ගතා-නභ-ඒ /දිසාඅනුදිසා)දිසොදිසං (පරසතු මල්)තකං පදුමංපාරිඡත් (මදාර මල්දිව්‍ය)ඵංදාරවං පුප්මන් (වගුරුවති/විසුරුවති)තිඔකිරන් (සැමතැන/මේඅත

➔< අහසෙහි දෙවියෝ දිව්‍ය මදාර මල්සැමතැනම විසුරුවති-පරසතු මල් ඒ මේ අත , >

‘‘චම්පකං සලලං නීපං, නාගපුන්නාගකෙතකං;
දිසොදිසං උක්ඛිපන්ති, භූමිතලගතා නරා.

#භූමිතලගතා නරා චම්පකං සලලං නීපං නාගපුන්නාගකෙතකං දිසොදිසං උක්ඛිපන්ති#

➔භූමිතලගතා-{ භූමිතලගත-පොලෝ තලයට=ාගිය= } (මිනිසුන්)නරා (පොළෝ තලයෙහි) පකංචම් සලලං නීපං(කොළොම් මල්-හොර-සපු) නාග-ඒඒ /සැමතැන/ඒ මේඅත/දිසාඅනුදිසා)දිසොදිසං (වැටකේ මල්-දොඹ-නා) කෙතකං-නාගපුන් (උඩ විසුරුවති/විසුරුවති/නගති)තිඛිපන්උක් (දෙසින්

➔< පොළෝ තලයෙහි මිනිසුන් සපුවැටකේ මල් සැමතැන -දොඹ-නා ,කොළොම් මල්-හොර-දෙසින් උඩ විසුරුවති ඒ ඒ >

''කෙසෙ මුඤ්චිත්වාහං තත්ථ, වාකචීරඤ්ච චම්මකං;
කලලෙ පත්ථරිත්වාන, අවකුජ්ජො නිපජ්ජහං.

#මුඤ්චිත්වාහං කෙසෙ තත්ථ කලලෙ වාකචීරඤ්ච චම්මකං පත්ථරිත්වාන, අවකුජ්ජො නිපජ්ජහං#

➔{ *මුඤ්චිත්වා*අහං+ }මුඤ්චිත්වාහං කෙසෙ මම කෙස්)*මුදා*(එතැන මඩෙහි)ථ කලලෙතත් ({ වාකචීරං+ }වාකචීරඤ්ච(සම්කඩ අතුරා)වානථරිත්මකං පත්චම් (වැහැරි සිවුරද) අවකුජ්ජො (යටිකුරුව){ නිපජ්ජඅහං+ }නිපජ්ජහං (නිදාගත්තෙමි/හොවිමි/මම දිගාවුනෙමි)

➔< මම කෙස් වැටිය මුදා එතැන මඩෙහි වැහැරි සිවුරද සම්කඩ ද අතුරා යටිකුරුව , දිගාවුනෙමි >

''අක්කමිත්වාන මං බුද්ධො, සහ සිස්සෙහි ගච්ඡතු;
මා නං කලලෙ අක්කමිත්ථො, හිතාය මෙ භවිස්සති''ති.

#බුද්ධො, සහ සිස්සෙහි මං අක්කමිත්වාන ගච්ඡතු මා නං කලලෙ අක්කමිත්ථො, මෙ හිතාය භවිස්සති''ති#

➔බුද්ධො, සහ සිස්සෙහි මං පාගාගෙන) වානකමිත්මං අක් (සමග බුදුන්වහන්සේ සිසුන්) (වඩිත්වා/යත්වා)ඡතුගච් (මගේ උඩින්/<u>මා නං කලලෙ අක්කමිත්ථො</u>(මේ මඩ නොපාගත්වා) සතීමෙ හිතාය භවිස් [එය]''ති (වන්නේය/මට හිතපිණිස පවතින්නේය)

➔< බුදුන් වහන්සේ සිසුන් සමග මගේ පිටමතින් වඩිත්වාමේ මඩ නොපාගත්වා එය මට , පවතින්නේය හිතපිණිස >

★සො කලලපිටියෙ නිපන්නකොව පුන අක්ඛීනි උම්මීලෙත්වා

➔ සො කලලපිටියෙ (ඔහු මඩමත){ නිපන්නකොඑව+ }නිපන්නකොව (වැතිරී සිටිමින්ම) (නැවත ඇස් ඇර)වාමීලෙත්ඛීනි උම්පුන අක්

➔< ඔහු මඩමත වැතිරී සිටිමින්ම නැවත ඇස් ඇර බලා >

★දීපඞ්කරදසබලස්ස බුද්ධසිරිං සම්පස්සමානො එවං චින්තෙසි

➔ දීපඞ්කරදසබලස්සබුදුඅසිරිය)සමානොපස්ධසිරිං සම්බුද් (දීපංකර දසබලදාරින්ගේ) (මෙසේ සිතුවේය)තෙසිඑවං චින් (බලමින්

➔< දීපංකර දසබලදාරින්ගේ බුදු අසිරිය බලමින් මෙසේ සිතුවේය >

★''සචාහං ඉච්ඡෙය්‍යං, සබ්බකිලෙසෙ ඣාපෙත්වා සඞ්ඝනවකො හුත්වා රම්මනගරං පවිසෙය්‍යං

➔{සවෙඅහං+}සචාහං වාබකිලෙසෙ ඣාපෙත්සබ්(කැමති වන්නේනම්)ඡෙය්‍යාංඉච් (ඉදින් මම) මනගරං රම් (වී)වාහුත් (ඝ නවකයෙක්සඬ්)ඝනවකොසඬ් (රහත්වී/සියලු කෙලෙස් දවා) (රම්ම නගරයට ඇතුලු වන්නෙමි)පවිසෙය්‍යං

➔< ඉදින් මම කැමති වන්නේනම්ඝ නවකයෙක් වශයෙන් සඬ් ,යලු කෙලෙස් දවා රහත්වසි , රම්ම නගරයට ඇතුලු වන්නෙමි >

★අඤ්ඤාතකවෙසෙන පන මෙ කිලෙසෙ ඣාපෙත්වා නිබ්බානප්පත්තියා කිච්චං නත්ථි

➔ අඤ්ඤාතක(සිද්දියේඅප්‍ර/සිද්ද වේඝයකින්අප්‍ර)වෙසෙන- පන (මා විසින්)මෙ (වනාහි) (කොලස් දවා)වාකිලෙසෙ ඣාපෙත්{ නිබ්බානංතියාපත්+ }නිබ්බානප්පත්තියානිවනට) (නිවන් දැකීමෙන්/පැමිනීමෙන්<u>කිච්චං නත්ථි (වැඩක් නෑ)</u>

➔< අප්‍රසිද්දියේ මා විසින් කොලස් දවානිවන් දැකීමෙන් වැඩක් නෑ , >

★යංනූනාහං දීපඞ්කරදසබලො විය පරමාභිසම්බොධිං පත්වා

➔ { යංනූනඅහං+ }යංනූනාහංදීප)කරදසබලො වියදීපඞ් (ඉතාහොදයි මම)ංකර දසබලදාරීන් මෙන් ({ පරබොධිංඅභිසම්+ }පරමාභිසම්බොධිංඋතුම්) (පැමිණ/පත්ව)වාපත් (සම්බුද්ධත්වයට/බොධියටඅභිසම්

➔< ඉතාම හොදයි මම දීපංකර දසබලදාරීන් මෙන් සම්බුද්ධත්වයට පැමිණ >

★ ධම්මනාවං ආරොපෙත්වා මහාජනං සංසාරසාගරා උත්තාරෙත්වා පච්ඡා පරිනිබ්බායෙය්‍යං

➔ ධම්මමහාජනං (නංවා)වාආරොපෙත් (දහම් නැවට)නාවං- සංසාරමහජනයා)සාගරා- (සංසාර සාගරයෙන් උත්තාරෙත්වාපසුව පිරිනිවන්)බායෙය්‍යංඡා පරිනිබ්පච් (එතෙරකරවා) (පාන්නේනම්

➔< මහජනයා දහම් නැවට නංවා සංසාර සාගරයෙන් එතෙරකරවා පසුව පිරිනිවන් පාන්නේනම් >

★ඉදං මය්හං පතිරූප''න්ති➔ ඉදං මය්හං පතිරූපං (මෙය මට සුදුසුවේ යැයි)තිඉ+

★තතො අට්ඨ ධම්මෙ සමොධානෙත්වා බුද්ධභාවාය අභිනීහාරං කත්වා නිපජ්ජි තංතෙන වුත් .

➔ තතොසම්පූර්ණ /රැස්කොට/ගලපා)වාසමොධානෙත් (ධර්ම අටක්)මෙය ධම්අට් (ඉක්බිති) අභිනී (බුදුබව පිණිස)ධභාවායබුද් (කරභාරං කත්වා(ර්තනා තබාප්‍රා) නිපජ්ජිතෙන (වැතිරුනි) (එබැවින් කියන ලදී)වුත්තං

➔< ඉක්බිති ධර්ම අටක් සම්පූර්ණකර බුදුබව පිණිස ප්‍රාර්තනා තබා වැතිරුනිඑබැවින් . මෙසේ කියන ලදී >

''පඨවියං නිපන්නස්ස, එවං මෙ ආසි චෙතසො;
'ඉච්ඡමානො අහං අජ්ජ, කිලෙසෙ ඣාපයෙ මම.

#පඨවියං නිපන්නස්ස, මෙ එවං චෙතසො ආසි අහං ඉච්ඡමානො අජ්ජ මම කිලෙසෙ ඣාපයෙ

➔පඨවියං නිපන්නස්ස මෙමෙසේ සිත)එවං චෙතසො ආසි (පොළොවෙහි වැතිරුනාවූ මට) (අද මගේ)ජ මමඅජ් (මම කැමතිනම්)ඡමානොඅහං ඉච් (මෙවැනි සිතිවිල්ලක් ඇතිවිය/විය (කෙලෙස් දවමි)කිලෙසෙ ඣාපයෙ

➔< පොළොවෙහි වැතිරුනාවූ මට මෙවැනි සිතිවිල්ලක් ඇතිවියමම කැමතිනම් අදම මගේ , කෙලෙස් දවමි >

‘කිං මෙ අඤ්ඤාතවෙසෙන, ධම්මං සච්ඡිකතෙනිධ;
සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිත්වා, බුද්ධො හෙස්සං සදෙවකෙ.

#අඤ්ඤාතවෙසෙන, ධම්මං සච්ඡිකතෙනිධ කිං මෙවාපාපුණිත් ඤුතංබඤ්සබ්,, සදෙවකෙ බුද්ධො හෙස්සං#;

➔)<u>මෙහි</u>(කට වේශයෙන්අප්‍ර/සිද්දඅප්‍ර)ඤාතවෙසෙනඅඤ්(ධම්මං (ධර්මය) {සච්ඡිකතෙන+<u>ඉධ</u> }සච්ඡිකතෙනිධ (අවබෝධ කිරීමෙන්)<u>කිං මෙ/?මට මොකටද)මට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද (?</u>සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිත්වා (සර්වඥඥඳබවට පැමිණ) {සහදෙවකෙ+}සදෙවකෙ(සහිත ලොවෙහි දෙවියන්) බුද්ධො හෙස්සං (බුදුන් වෙමි)

➔<අප්‍රසිද්දියේ ධර්මය අවබෝධ කිරීමෙන් මට කවර ප්‍රයෝජනයක් දසර්වඥඥඳබවට , පැමිණ දෙවියන් සහිත ලොවෙහි බුදුන් වෙමි>

‘කිං මෙ එකෙන තිණ්ණෙන, පුරිසෙන ථාමදස්සිනා;
සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිත්වා, සන්තාරෙස්සං සදෙවකෙ

#ථාමදස්සිනා පුරිසෙන එකෙන තිණ්ණෙන, ‘කිං මෙවාඤුතං පාපුණිත්බඤ්සබ් ,, සදෙවකෙ සන්තාරෙස්සං#

➔ථාමදස්සිනා එකෙන (මිනිසෙක්ව)පුරිසෙන (ශක්තිය දන්නාවූ/තම බලය) (එතෙරවීමෙන්/තරනය කිරීමෙන්)ණෙනතිණ් (තනියම/හුදකලාව) ‘<u>කිං මෙමට) /?මොකටදමට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද (?</u> සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිත්වාසර්ව)ඥඥඳබවට පැමිණ ({සහදෙවකෙ+ }සදෙවකෙඑතෙර /තරණය) සංතාරෙස්සන් (දෙවියන් සහිත ලෝවැසියන්) (කරවන්නෙමි

➔<තම හැකියාව දන්නාවූ මිනිසෙක්ව තනියම සසර තරනය කිරීමෙන් මට කවර ප්‍රයෝජනයක් දසර්වඥඥඳබවට පැමිණ දෙවියන් සහිත ලෝවැසියන් එතෙර කරවන්නෙමි ?>

‘ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන, කතෙන පුරිසුත්තමෙ;
සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිත්වා, තාරෙමි ජනතං බහුං.

#පුරිසුත්තමෙ කතෙන ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන,සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිත්වා, බහුං ජනතං තාරෙමි#

➔පුරිසුත්තමෙ ඉමිනා මෙ (කරනලද)කතෙන (බුදුන් කෙරෙහි/පුරුෂොත්තමයන්) ඤුතංබඤ්ඤබ්(ගයනේපරිත්‍යා[ජීවිත] මේ මගේ)අධිකාරෙනපාපුණිත්වාසර්වඤ්ඤබවට) (පැමිණ බහුං ජනතං තාරෙමි (එතෙර කරන්නෙමි/බොහෝ ජනයා තරණය කරවන්නෙමි)

➔< පුරුෂොත්තමවූ බුදුන් කෙරෙහි කරනලද මේ මගේ ජීවිත පරිත්‍යාගයනේ බුදුබව ලැබ , බොහෝ ජනයා සසරින් එතෙර කරන්නෙමි >

‘සංසාරසොතං ඡින්දිත්වා, විද්ධංසෙත්වා තයො භවෙ;
ධම්මනාවං සමාරුය්හ, සන්තාරෙස්සං සදෙවකෙ’’’ති

#සංසාරසොතං ඡින්දිත්වා, තයො භවෙ විද්ධංසෙත්වා ධම්මනාවං සමාරුය්හ, සදෙවකෙ සන්තාරෙස්සං ඉති #

➔සංසාරසොතං ඡින්දිත්වාතයො භවෙ(සංසාර සැඩපහර සිඳ) විද්ධංසෙත්වාතුන් භවය) (දහම් නැවට නැග)හනාවං සමාරුය්-මම්ධ (දුරුකොට/නසා සදෙවකෙදෙවියන් සහිත) (යැයි)ඉති (එතෙර කරවන්නෙමි/තරණය)සංතාරෙස්සන්(ලෝවැසියන්

➔< සංසාර සැඩපහර සිඳදහම් නැවට නැගී දෙවියන් සහිත ලෝවැසියන් ,තුන් භවය නසා , සසරින් එතෙර කරවන්නෙමි >

★යස්මා පන බුද්ධත්තං පත්ථෙන්තස්ස
➔ යස්මා පනථතං පත්ධත්බුද් (යම්සේ වනාහි)ෙන්තස්ස (බුදුබව පතන්නාට)
➔< යම්සේ වනාහි බුදුබව පතන්නාට >

‘‘මනුස්සත්තං ලිඞ්ගසම්පත්ති, හෙතු සත්ථාරදස්සනං;
පබ්බජ්ජා ගුණසම්පත්ති, අධිකාරො ච ඡන්දතා;
අට්ඨධම්මසමොධානා, අභිනීහාරො සමිජ්ඣති’’ති.

ගසමලිඞ්) තිපත්ගසම්ලිඞ් (මිනිසත්බව)තංසත්මනුස්#ිපත්තිය(පිරිමියකුවීම/ හෙතු (පැවිදිබව)ජාබජ්පබ් (බුදුන් හමුවීම)සනංථාරදස්සත් (හේතු ඇතිබව[රහත්වීමට]) (තියපත්ගුණසම් [අෂ්ට සමාපත්ති]) තිපත්ගුණසම් අධිකාරො ච (ග දපරිත්‍යා [ජීවිත]) (පිරීමෙන්/එක්වීවමන්-ධර්ම-අට)සමොධානා-මධම්-යඅට් [යන](කැමැත්ත[දැඩි])දතාඡන් (ර්ථනය සඵල වේයප්‍රා)ඉති+ඣතිඅභිනීහාරො සමිජ්

➔<මිනිසත්බවඅෂ්ට ,පැවිදිව සිටීම ,බුදුන් හමුවීම,රහත්වීමට හේතු ඇතිබව,පිරිමියකුවීම, ඡ,තියපත්සමාපත්ති ගුණසම්ිවිත පරිත්‍යාග බුදුබව සදහා දැඩි කැමැත්ත යන මේ ධර්ම අට , ර්ථනය සඵල වේයඑක්වීවමන් ප්‍රා>

★මනුස්සත්තභාවස්මිංයෙව හි ඨත්වා බුද්ධත්තං පත්ථෙන්තස්ස පත්ථනා සමිජ්ඣති

➔ මනුස්සත්ත(මිනිසත් භවයෙහිම)යෙව-මිංභාවස්- හි ඨත්වා(ඒකාන්තයෙන් සිට) බුද්ධත්තං පත්ථෙන්තස්ස (ඉෂ්ටවේ ර්ථනාවප්‍රා)ඣතිථනා සමිජ්පත් (බුදුබව පතන්නාට)

➔< ඒකාන්තයෙන් මිනිසත් භවයෙහිම සිට බුදුබව පතන්නාට ප්‍රාර්ථනාව ඉෂ්ටවේ >

★ න නාගස්ස වා සුපණ්ණස්ස වා දෙවතාය වා පත්ථනා සමිජ්ඣති

➔ <u>න</u> නාගස්ස වා)ස වාණස්සුපණ්ණ (නාගයෙකුට හෝ)ගුරුලෙකුට හෝදෙවතාය(වා ර්ථනාව ඉෂ්ටප්‍රා)ඣතිථනා සමිජ්ජත් (දෙවියෙකුට හෝ)<u>නොවේ</u> (

➔< නාගයෙකුට හෝ ගුරුලෙකුට හෝ දෙවියෙකුට හෝ ප්‍රාර්ථනාව ඉෂ්ට නොවේ >

★ මනුස්සත්තභාවෙපි පුරිසලිඞ්ගෙ යීතස්සෙව පත්ථනා සමිජ්ඣති

➔ මනුස්සත්තපුරිසලිඞ් (මිනිසත් භවෙහිද)පි-භාවෙ-ගෙ (පිරිමිබවෙහි) {යීතස්සඑව+}යීතස්සෙවථනාපත් (සිටියහුටම) සමිජ්ඣති (ර්ථනාව ඉෂ්ටවේප්‍රා)

➔< මිනිසත් භවෙහිද පිරිමියෙකුටම ප්‍රාර්ථනාව ඉෂ්ටවේ >

★ න ඉත්ථියා වා පණ්ඩකනපුංසකඋභතොබ්‍යඤ්ජනකානං වා පත්ථනා සමිජ්ඣති

➔ <u>න</u> ඉත්ථියා වාඋ-නපුංසක-ඩකපණ් (යකට හෝස්ත්‍රි)භතොබ්‍යඤ්ජනකානං වා-ඩකපණ්) ර්ථනාව ඉෂ්ටප්‍රා)ඣතිථනා සමිජ්ජත් (උභයලිංගයන්ට හෝ-නපුංසක<u>නොවේ</u> (

➔< ස්ත්‍රියකට හෝ පණ්ඩකයෙකුට හෝ නපුංසකයෙකුට හෝ උභයලිංග ඇතියකුට හෝ ප්‍රාර්ථනාව ඉෂ්ට <u>නොවේ</u> >

★පුරිසස්සාපි තස්මිං අත්තභාවෙ අරහත්තප්පත්තියා හෙතුසම්පන්නස්සෙව පත්ථනා සමිජ්ඣති, නො ඉතරස්ස

➔ පුරිසස්සා (ඒ ආත්මයේ)තභාවෙමිං අත්තස් (පිරිමියකු වුවද)පි- {අරහත්තතියාපත්+}අරහත්තප්පත්තියා (රහත්වීමට) {හෙතුඑව+සනස්පන්සම්+}හෙතුසම්පන්නස්සෙවථනාපත් (හේතු ඇත්තාටම) සමිජ්ඣති (ර්ථනාව ඉෂ්ටවේප්‍රා) නො ඉතරස්ස (අන්අයට නොවේ)

➔<පිරිමියකු වුවද ඒ ආත්මයේදීම රහත්වීමට හේතු ඇත්තාටම ප්‍රාර්ථනාව ඉෂ්ටවේ අන්අයට නොවේ>

★හෙතුසම්පන්නස්සාපි ජීවමානකබුද්ධස්සෙව සන්තිකෙ පත්ථෙන්තස්ස පත්ථනා සමිජ්ඣති

➔ හෙතු (හේතු සම්පන්නවුවද)පි-සානස්පන්සම්- {ජීවමානකධස්බුද්+සඑව+}ජීවමානකබුද්ධස්සෙවතිකෙ සන් (ජීවමාන බුදුන්ගේම) (ර්ථනාව ඉෂ්ටවේප්‍රා)ඣතිථනා සමිජ්ජත් (පතන්නාට ලග) සතස්ථෙන්පත්

➔< හේතු සම්පන්නවුවද ජීවමාන බුදුන්ගේ ලගම පතන්නාට ප්‍රාර්ථනාව ඉෂ්ටවේ >

★පරිනිබ්බුතෙ බුද්ධෙ චෙතියසන්තිකෙ වා බොධිමූලෙ වා පත්ථෙන්තස්ස න සමිජ්ඣති

➔ පරිනිබ්බුතෙ බුද්ධෙ-බොධි (ලග හෝචෛත්‍ය)තිකෙ වාසන්-චෙතිය (පිරිනිවී කල්හි බුදුන්) මූලෙ වාසඵල)ඣතින සමිජ් (ර්ථනා කරන්නාටප්‍රා)සතස්ථෙන්පත් (බෝධිය මුල හෝ) (නොවේ

➔< බුදුන් පිරිනිවී කල්හිර්ථනා කරන්නාට සඵල ලග හෝ බෝධිය මුල හෝ ප්‍රාවෛත්‍ය , නොවේ >

★ බුද්ධානං සන්තිකෙ පත්ථෙන්තස්සාපි පබ්බජ්ජාලිඞ්ගෙ යීතස්සෙව සමිජ්ඣති, නො ගිහිලිඞ්ගෙ යීතස්ස

➔ බුද්ධානං සන්තිකෙ පත්ථෙන්තස්සා(ර්ථනා කරන්නාගේ දබුදුන් ලග ප්‍රා)පි- පබ්බජ්ජා-(පැවිදි වේශයෙන්)ගෙලිඞ්{ යීතස්සඵව+ }යීතස්සෙව සමිජ්ඣති(සිටියහුටම සපල වේ) නො(සිටියහුට-ගිහි වේහයෙන්-නොවේ)සයීතස්-ගෙගිහිලිඞ්-

➔< පැවිදිව සිටිමින් බුදුන් ලග ප්‍රාර්ථනා කරනාටම සපල වේගිහියකුට සඵල නොවේ ,>

★පබ්බජීතස්සාපි පඤ්චාභිඤ්ඤස්ස අට්ඨසමාපත්තිලාභිනොයෙව සමිජ්ඣති, න ඉමාය ගුණසම්පත්තියා විරහිතස්ස

➔ පබ්බජීතස්සාව පං)යෙව-ලාභිනො-තිඨසමාපත්අට්-සඤස්චාභිඤ්පඤ් (පැවිද්දාගේ ද)පි-(සඵල වේ)ඣතිසමිජ් (ලාභියාටම-තිඨ සමාපත්අෂ්-ඤාඅභිඤ්ඤ<u>න</u> ඉමාය-තියාපත්සම්-ගුණ-සම්පත්තිය නැත්තාට-ගුණ-මේ)සවිරහිතස්<u>නොවේ</u> (

➔< පැවිද්දන්ගෙන් ද පංච අභිඤ්ඤා අෂ්ඨ සමාපත්ති ලාභියාටම සඵල වේමේ ගුණ , සම්පත්තිය නැත්තාට සඵල නොවේ >

★ගුණසම්පන්නෙනාපි යෙන අත්තනො ජීවිතං බුද්ධානං පරිච්චත්තං හොති,

➔ ගුණසම්පන්නෙනායමෙක්)ජීවිතං -තනොඅත් -යෙන (ගුණ සම්පත්තියෙන් යුක්තවූද)පි--ධානංබුද් (ජීවිතය-තම -විසින් පරිච්චත්තං [ද](වේ-පිදුවා-බුදුවරුන්ට)හොති-

➔< ගුණ සම්පත්තියෙන් යුක්තවූ යමෙක් විසින් තම ජීවිතය බුදුන්ට පුදයිද >

★ තස්ස ඉමිනා අධිකාරෙන අධිකාරසම්පන්නස්සෙව සමිජ්ඣති, න ඉතරස්ස

➔ තස්ස සෙවනස්පන්සම්-අධිකාර (ගයෙන්අධික පරිත්‍යා-මේ-ඔහුගේ)අධිකාරෙන-ඉමිනා-න(සඵල වේ)ඣතිසමිජ් (සම්පන්න වූවාටම-ගපරිත්‍යා) ඉතරස්ස (අනෙකාට නොවේ)

➔< ඔහුගේ මේ අධික පරිත්‍යාගඅනෙකාට ,සම්පන්න වූවාටම සඵල වේ-ගපරිත්‍යා ,බාවයෙන්-සඵල නොවේ >

★අධිකාරසම්පන්නස්සාපි යස්ස බුද්ධකාරකධම්මානං අත්ථාය

➔ අධිකාර-කාරක-ධබුද් (යමකුගේ)සයස් (සම්පන්න වුව ද-ගපරිත්‍යා)පි-සානස්පන්සම්-(පිණිස)ථායඅත් (ධර්මයන්-පාරමී/කාරක-ධබුද්)මානංධම්

➔< පරිත්‍යාගධර්මයන් පිරීම -කාරක ධර්ම හෙවත් පාරමී-ධයමකුගේ බුද් ,සම්පන්න වුව ද-පිණිස >

★මහන්තො ඡන්දො ච උස්සාහො ච වායාමො ච පරියෙට්යී ච, තස්සෙව සමිජ්ඣති, න ඉතරස්ස

➔ මහන්තො ඡන්දො චවායාමො (උත්සහයක් ද)සාහො චඋස් (මහත් කැමැත්තක් ද) (ගවේෂණයක් වේද/සෙවීමක්)යී වපරියෙට් (මයක් දපරිශ්‍ර/විරියක්)ව {තස්සඑව+}තස්සෙව සමිජ්ඣති(ඉෂ්ඨවේ/සිද්ධවේ/ඔහුටම සඵලවේ) න ඉතරස්ස (අනෙකාට නොවේ)

➔< මහත් කැමැත්තක් ද උත්සහයක් ද විරියක් ද ගවේෂණයක් ද ඇත්තේවේද ඔහුටම සඵලවේනොවේ අනෙකාට සඵල , >

★තත්‍රිදං ඡන්දමහන්තතාය ඔපම්මං
➔ {තත්‍රඉදං+}තත්‍රිදං බලබවප්‍ර/මහත්බව-කැමැත්තේ)ම්ඔපම් -තතායමහන්-දඡන් (මෙහි මේ) (උපමාවකි -පිණිස[දැක්වීම]
➔< මේ කැමැත්තේ ප්‍රබලබව දැක්වීම පිණිස උපමාවකි >

★ සචෙ හි එවමස්ස
➔ සචෙ හි [ඔහුට](ඉදින් ඒකාන්තයෙන්){එවංඅස්ස+}එවමස්ස (හැකිනම්/මෙසේ වේනම්)
➔< ඉදින් ඒකාන්තයෙන් ඔහුට මෙසේ හැකිනම් >

★‘‘යො සකලචක්කවාළගබ්භං එකොදකීභූතං අත්තනො බාහුබලෙන උත්තරිත්වා පාරං ගන්තුං සමත්ථො, සො බුද්ධත්තං පාපුණාති

➔ යො(යමෙක්) සකල (ගැබ-සක්වල-සියලු)භංගබ්-කවාළචක්-{එකභූතං+උදකි+}එකොදකීභූතං තමාගේ)තනො බාහුබලෙනඅත් (වුවත්-ජලාසයක්-එක්) (සමර්ථවේ ද-යාමට-පරතෙරට)ථොසමත්-තුංගන්-පාරං(එතෙරව)වාතරිත්උත් (බාහුබලෙන් සො (පැමිණෙයි/පත්වෙයි-බුදුබවට-ඔහු)පාපුණාති-තංධත්බුද්-

➔<යමෙක් සියලු සක්වල ගැබතමාගේ බාහුබලෙන් එතෙරව ,එක් ජලාසයක් වුවත් , මර්ථවේ ද ඔහු බුදුබවට පැමිණෙයි පරතෙරට යාමට>

★යො වා පන සකලචක්කවාළගබ්භං වෙළුම්බසඤ්ඡන්නං වියුහිත්වා මද්දිත්වා

➔ යො වා පනයමෙක)ේ හෝ වනාහි(ගැබ-සක්වල-සියලු)භංගබ්-කවාළචක්-සකල (වෙළු-(විසුරුවාදමා/ඉවත්කර)වාවියුහිත් (ගැවසීගත්තේ වුවත්[වලින්]-පදුරු-උණ)නංඡන්සඤ්-බගුම් (යටපත්කර/මැඩ)වාදිත්මද්

➔< යමෙක් සියලු සක්වල ගැබ උණ පදුරු වලින් ගැවසීගත්තේ වුවත්ඉවත්කර යටපත්කර ,

★ පදසා ගච්ඡන්තො පාරං ගන්තුං සමත්ථො, සො බුද්ධත්තං පාපුණාති

➔ පදසා(සමර්ථවේ ද-යාමට-පරතෙරට)ථොසමත්-තුංගන්-පාරං (යමින්-පයින්)තොඡන්ගච්-සො (පැමිණෙයි/පත්වෙයි-බුදුබවට-ඔහු)පාපුණාති-තංධත්බුද්-

➔< පයින්ම යමින් පරතෙරට යාමට මර්ථවේ ද ඔහු බුදුබවට පැමිණෙයි >

★යො වා පන සකලචක්කවාළගබ්භං සත්තියො ආකොටෙත්වා

➔ යො වා පන (ගැබ-සක්වල-සියලු)හංගබ්-කවාළුවක්-සකල (යමෙක් හෝ වනාහි) (සිටුවා[ඉතාආසන්නයෙන්]) වාආකොටෙත් (උල්/ආයුද)තියොසත්

➔< යමෙක් සියලු සක්වල ගැබ උල් ආයුද ඉතා ආසන්නයෙන් සිටුවා >

★නිරන්තරං සත්තිථලසමාකිණ්ණං පදසා අක්කමමානො පාරං ගන්තුං සමත්ථො, සො බුද්ධත්තං පාපුණාති

➔ නිරන්තරං-උල් තල වලින්)ණංසමාකිණ්-ථල-තිසත් (අතරක් නතිව/නිරතුරුව) -පරතෙරට)ථොසමත්-තුංගන්-පාරං (පයින් පාගමින්)කමමානොඅක්-පදසා (ගැවසීගත්තේ ද (සමර්ථවේ ද-යාමට සොපත්වෙය-බුදුබවට-ඔහු)පාපුණාති-තංධත්බුද්-ි (පැමිණෙයි/

➔< අතරක් නතිව උල් තල වලින් ගැවසීගත්තදඒවා පයින් පාගමින් , පරතෙරට යාමට මර්ථවේ ද ඔහු බුදුබවට පැමිණෙයි >

★යො වා පන සකලවක්කවාළගබ්භං වීතච්චිතඩ්ගාරහරිතං පාදෙහි මද්දමානො පාරං ගන්තුං සමත්ථො, සො බුද්ධත්තං පාපුණාතී''ති

➔ යො වා පන (ගැබ-සක්වල-සියලු)හංගබ්-කවාළුවක්-සකල (යමෙක් හෝ වනාහි){ වීතහරිතං+ගාරඅඩ්+විඅච්+ }වීතච්චිතඩ්ගාරහරිතං-අඟුරුවලින්-[ඇති]ගිනිදැල්-නිවූනු/පහවගිය) පාදෙහි (පිරුනේ ද මද්දමානො-යාමට-පරතෙරට)ථොසමත්-තුංගන්-පාරං (පයින් පාගමින්) (සමර්ථවේ ද සොපාපු-තංධත්බුද්-ණාති (පැමිණෙයි/පත්වෙයි-බුදුබවට-ඔහු)

➔< යමෙක් සියලු සක්වල ගැබ ගිනිදැල් නැති ගිනියම් අඟුරුවලින් පිරුනත්පයින් පාගමින් , ඔහු බුදුබවට පැමිණෙයි පරතෙරට යාමට මර්ථවේ ද >

★යො එතෙසු එකම්පි අත්තනො දුක්කරං න මඤ්ඤති

➔යො(මේවායෙන්-යමෙක්)එතෙසු-{එකංඅපි+}එකම්පිඑක)ක්වත්(අත්තනො දුක්කරං (නොසිතයිද)ඤතින මඤ්ඤ (තමාට දුස්කරයැයි)

➔< යමෙකුට මේවායෙන් එකක්වත් තමාට දුස්කරයැයි නොසිතේ ද >

★''අහං එතම්පි තරිත්වා වා ගන්ත්වා වා පාරං ගහෙස්සාමී''ති

➔ අහං(මම){එතංඅපි+} එතම්පි ගිහින්-තරණයකර හෝ)වා වාත්ගන්-වා වාතරිත් (එය ද) හෝ (යන්නෙමි යැයි-පරතෙරට)ඉති-සාමිගහෙස්-පාරං (

➔< මම ඒවත් තරණයකර හෝ පයින් ගිහින් හෝ පරතෙරටයන්නෙමි යැයි- >

★එවං මහන්තෙන ඡන්දෙන ච උස්සාහෙන ච වායාමෙන ච පරියෙට්ඨියා ච සමන්නාගතො හොති, තස්ස පත්ථනා සමිජ්ඣති, න ඉතරස්ස

➔ එවං සාහෙන චඋස් (ද-කැමැත්තෙන්-මහත්-මෙසේ)ච-දෙනඡන්-තෙනමහන්- (සෙවීමකින් ද)ඨියා චපරියෙට් (විරියකින් ද)වායාමෙන ච (උත්සහයෙන් ද) සමන්නාගතො

හොති ([ද]සමන්විත වේ) තස්සසපල -ර්ථනාවප්‍රා-ඔහුගේ)ඣතිසමිජ්-ථනාපත්-(අන්අයගේ නොවේ)සන ඉතරස්(සමුර්ධවේ/වේ

➔<මෙසේ ඔහු මහත් කැමැත්තෙන් ද උත්සහයෙන් ද විරියකින් ද සෙවීමකින් ද සමන්විත වේදඅන්අයගේ සඵල නොවේ .සමුර්ධවේ-ර්ථනාව සඵලවේඔහුගේම ප්‍රා ,>

★ සුමෙධතාපසො පන ඉමෙ අට්ඨ ධම්මෙ සමොධානෙත්වා බුද්ධභාවාය අභිනීහාරං කත්වා නිපජ්ජි

➔ සුමෙධතාපසො වාසමොධානෙත්-මෙධම්-ඨඅට්-ඉමෙ (සුමෙධතාපසොයෝ වනාහි)පන-බුදුබව)ජිනිපජ්-වාකත්-අභිනීහාරං-ධභාවායබුද් (සමන්විතව/රූස්කොට-ධර්මයන්-අට-මේ) (දිගාවිය-කොට-ර්ථනාප්‍රා-පිණුස

➔< සුමෙධතාපසොයෝ වනාහි මේ ධර්මයන් අටෙන් සමන්විතවර්ථනා බුදුබව පිණුස ප්‍රා , තබා මඩෙහිදිගාවිය >

★දීපඞ්කරොපි භගවා ආගන්ත්වා සුමෙධතාපසස්ස සීසභාගෙ ඨත්වා

➔ දීපඞ්කරොපි- භගවා (පැමිණ)වාත්ආගන් (ද-වතුන් වහන්සේභාග්‍ය-දීපංකර) (සිට-හිසඅද්දර-සුමෙධතාපසයන්ගේ)වාඨත්-සීසභාගෙ-සසුමෙධතාපසස්

➔< දීපංකර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද පැමිණතාපසයන්ගේ හිස අ-සුමෙධ ,ද්දර වැඩහිදිමින්>

★මණිසීහපඤ්ජරං උග්ඝාටෙන්තො විය පඤ්චවණ්ණප්පසාදසම්පන්නානි අක්ඛීනි උම්මීලෙත්වා

➔ මණි (මෙන්-නාක්විවරකරන්-කවුලුවක්-මැණික්)විය-තොඝාටෙන්උග්-ජරංසීහපඤ්-{පඤ්චනානිපන්සම්+පසාද+ණවණ්+ }පඤ්චවණ්ණප්පසාදසම්පන්නානි-වර්ණ-පස්) භාවප්‍රෙන්(සමන්විත+ අක්ඛීනි (ඇස් ඇර)වාමීලෙත්උම්-

➔< මැණික් කවුලුවක් විවරකරන්නාක් මෙන්පස්වනක් පැහැයෙන් බබලන දෙනෙත් ඇර , >

★කලලපිට්ඨෙ නිපන්නං සුමෙධතාපසං දිස්වා
➔ කලල- සුමෙධතාපසයන්) වාදිස්-සුමෙධතාපසං (වැතිර සිටින-මත-මඩ)නංනිපන්-ඨෙපිට්-(බලා
➔< මඩ මත වැතිර සිටින සුමෙධතාපසයන් දෙස බලා >

★ ''අයං තාපසො බුද්ධත්තාය අභිනීහාරං කත්වා නිපන්නො
➔ අයං නොනිපන්-වාකත්-අභිනීහාරං (බුදුබව පිණිස-තාපසයා-මේ)තායධත්බුද්-තාපසො-වැතුරුනේය/හොත්තේය-කොට-ර්ථනාප්‍රා)
➔< මේ තවුසා බුදුබව ප්‍රාර්ථනාකර වැතිරසිටී >

★ඉජ්ඣිස්සති නු ඛො ඉමස්ස පත්ථනා, උදාහු නො''ති
➔ ඉජ්ඣිස්සති(?ද-සඵලවේ)නු ඛො-ඉමස්ස-නො-උදාහු(පැතුම-මොහුගේ)ථනාපත්-(යැයි-නොවේද-නැතහොත්)ඉති
➔< මොහුගේ පැතුම සඵලවේ ද නැද්ද යැයි >

★අනාගතංසඤ්ඤාණං පෙසෙත්වා උපධාරෙන්තො
➔ අනාගතංසඤ්ඤාණං (යොමුකොට)වාපෙසෙත් (අනාගතය පිලිබඳ දන්නා නුවණ) (සිහිකරමින් /සිහිකරන්නේ)තොඋපධාරෙන්
➔< අනාගතය පිලිබඳ දන්නා නුවණින් සිහිකරන විට >

★''ඉතො කප්පසතසහස්සාධිකානි චත්තාරි අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානි අතික්කමිත්වා
➔ ඉතො (මෙයින්){ කප්පඅධිකානි+සසහස්+සත+ }කප්පසතසහස්සාධිකානි-සිය-කල්ප) තාරිවත් (සමග/අධික-[ලක්ෂයක්]දහසක් අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානි-අසංක/සතර අසංකයක්[කල්ප]) (ගෙවා/ඉක්මවා)වාකමිත්අතික් (සතරක්
➔< මෙයින් සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයකට පසු>

★ ගොතමො නාම බුද්ධො භවිස්සති''ති ඤත්වා යීතකොව පරිසමජ්ඣෙ ව්‍යාකාසි

➔ ගොතමො (දැන-යැයි-වන්නේ)වාඤත්-ඉති-සතිභවිස් (බුදුන්-නම්-ගෝතම)ධොබුද්-නාම-(කාසකලසේකප්‍ර/කාසකලේයප්‍ර-පිරිසමැද-සිටගෙනම)කාසිව්‍යා-ඣෙපරිසමජ්-යීතකොව

➔< ගෞතම නමින් බුදුවනබව දැනකාසකලසේකවැඩසිටීමින්ම පිරිසමැද ප්‍ර , >

★''පස්සථ නො තුම්හෙ ඉමං උග්ගතපං තාපසං කලලපිට්ඨෙ නිපන්න''න්ති? ''එවං, භන්තෙ''ති

➔ පස්සථ-නො තුම්හෙ-දකින්නෙහු ද)නුඹලා-තපස්ඇතිඋග්‍ර-මේ)තාපසං-ගතපංඋග්-ඉමං ((මඩ මත)ඨෙකලලපිට් (තාපසය { නිපන්නංතිඉ+ }නිපන්න''න්ති? ;)වැතැරසිටින(යැයි-දිගාවීඉන්නා/ ''එවං, භන්තෙ''ති (ස්වාමීනි-එසේය)

➔< නුඹලාට ජේනවාද මේ මඩ මත වැතිර සිටින උග්‍රතපස් ඇති තාපසය ;.එසේයස්වාමීනි- >

★''අයං බුද්ධත්තාය අභිනීහාරං කත්වා නිපන්නො, සමිජ්ඣිස්සති ඉමස්ස පත්ථනා,

➔ අයං-ඊථනාප්‍රා)නොනිපන්-වාකත්-අභිනීහාරං (බුදුබව පිණිස- මොහු)තායධත්බුද් --මොහුගේ-සඵල වන්නේය)ථනාපත්-සඉමස්-සතිඣිස්සමිජ් (දිගිවිය/හොත්තේය-කර/කොට (ඊථනාවප්‍රා
➔< මොහු බුදුබව ප්‍රාර්ථනාකර වැතිරසිටීඊර්ථනාවමොහුගේ ප්‍රා , සඵල වන්නේය >

★ඉතො කප්පසතසහස්සාධිකානං චතුන්නං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානං මත්ථකෙ
➔ ඉතො (මෙයින්){ කප්පඅධිකානං+සහස්ස+සත+ }කප්පසතසහස්සාධිකානං-සිය-කල්ප) චතුන්නං (සමග/අධික-[ලක්ෂයක්]දහසක් අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානං-අසංක/සතර අසංකයක්[කල්ප]) (ඇවෑමෙන්/මතු/මත්තේ)ථකෙමත් (සතරක්
➔< මෙයින් සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයකට පසු >

★ගොතමො නාම බුද්ධො භවිස්සති
➔ ගොතමො (වන්නේය)සතිභවිස්(බුදුන්-නම්-ගෝතම)ධොබුද්-නාම-➔< ගෞතම නමින් බුදුවන්නේය >

★ තස්මිං පනස්ස අත්තභාවෙ කපිලවත්ථු නාම නගරං නිවාසො භවිස්සති,

➔ <u>තස්මිං</u> {පනඅස්ස+}පනස්ස)තභාවෙඅත් (ඔහුගේ වනාහි)<u>ඒ</u> ආත්මබාවයේ(කපිලවත්ථු නාම නගරං (වාසස්ථානය වන්නේය)සතිනිවාසො භවිස් (කපිලවස්තු නම් නගරයක්)
➔< ඔහුගේ ඒ ජීවිතයේදී කපිලවස්තු නම් නගරයක් වාසස්ථානය වන්නේය >

★මායා නාම දෙවී මාතා, සුද්ධොදනො නාම රාජා පිතා,
➔ මායා නාම දෙවී මාතා([වන්න්ය]මායා නම් දේවිය මව) සුද්ධොදනො නාම රාජා පිතා ([වන්නේය]සුද්ධෝදන නම් රජ පියා)
➔< මහමායා නම් දේවිය මව වන්න්යනම් රජ පියා වන්නේය සුද්ධෝදන , >

★ අග්ගසාවකො උපතිස්සො නාම ථෙරො, දුතියසාවකො කොලිතො නාම,
➔ අග්ගසාවකො(උපතිස්ස නම් තෙරුන්ය-අගසව්)සො නාම ථෙරොඋපතිස්- දුතියසාවකො කොලිතො නාම (දෙවන සව් කෝලිත නම්ය)
➔< අගසව් උපතිස්ස නම් තෙරුන්යදෙවන සව් කෝලිත නම් තෙරුන්ය , >

★බුද්ධුපට්ඨාකො ආනන්දො නාම, අග්ගසාවිකා ඛෙමා නාම ථෙරී, දුතියසාවිකා උප්පලවණ්ණා නාම ථෙරී භවිස්සති
➔බුද්ධුපට්ඨාකො ආනන්දො නාම(බුද්ධ උපස්ථායක ආනන්ද නම්ය) අග්ගසාවිකා ඛෙමා නාම ථෙරී-ථෙරී-නාම-ණාපලවණ්උප්-දුතියසාවිකා(විකාව ඛේමා නම් තෙරණියය ශ්‍රාඅග්‍ර) (වන්නේය-තෙරණිය-නම්-උප්පලවණ්ණා-විකාවශ්‍රා දෙවන)සතිභවිස්
➔< බුද්ධ උපස්ථායක ආනන්ද නම් තෙරුන්යදෙවන ,විකාව ඛේමා නම් තෙරණියය ශ්‍රාඅග්‍ර , විකාව උප්පලවණ්ණා නම් තෙරණිය වන්නේයශ්‍රා >

★පරිපක්කඤ්ඤාණො මහාභිනික්ඛමනං කත්වා මහාපධානං පදහිත්වා
➔ පරිපක්කමනය මහබිනිෂ්ක්‍ර)වාඛමනං කත්මහාභිනික් (වැඩුනු නුවණ ඇතිව)ඤ්ඤාණො-(කොට-මහාවීර්ය/දන් වඩාමහාප්‍ර)වාපදහිත්-මහාපධානං (කොට
➔< වැඩුනු නුවණ ඇතිව මහාබිනිෂ්ක්‍රමනය කරදන් වීර්ය වඩාමහාප්‍ර , >

★නිග්‍රොධමූලෙ පායාසං පටිග්ගහෙත්වා නෙරඤ්ජරාය තීරෙ පරිභුඤ්ජිත්වා
➔ නිග්‍රොධ-ජරායනෙරඤ් (පිලිගෙන-කිරිබත)වාගහෙත්පටිග්-යාසංපා (නුගරුක් මුල)මූලෙ-(වළඳා-තෙර-නෙරඤ්ජනා ගං)වාජීත්පරිභුඤ්-තීරෙ
➔< නුගරුක් මුල කිරිබත පිලිගෙනනෙරඤ්ජනා ගං තෙරදී වළඳා , >

★බොධිමණ්ඩං ආරුය්හ අස්සත්ථරුක්ඛමූලෙ අභිසම්බුජ්ඣිස්සතී''තිතංතෙන වුත් .
➔ බොධිමණ්ඩං-ඛමූලෙරුක්-ථසත්අස් (වැඩමවා/නැග-බෝධිමන්ඩලයට)හආරුය්-සතීඣිස්බුජ්අභිසම්''ති තංතෙන වුත් (බුදුවේ/බුද්ධත්වය අවබෝධකරයි-රුකමුල-ඇසතු) (එබැවින් කියන ලදී)
➔< බෝධිමන්ඩලයට වැඩමවා ඇසතු බෝමුල බුදුබව ලබන්නේයඑබැවින් එය මෙසේ . කියන ලදී >

''දීපඞ්කරො ලොකවිදූ, ආහුතීනං පටිග්ගහො;
උස්සීසකෙ මං ඨත්වාන, ඉදං වචනමබ්‍රවි.

#ආහුතීනං පටිග්ගහො දීපඞ්කරො ලොකවිදූ, මං උස්සීසකෙ ඨත්වාන, ඉදං වචනමබ්‍රැවි#
➔ආහුතීනං පිළිගැනීමට/පිළිග්නාවූ-මහපූජාවන්)ගහොපටිග්-සුදුසු වූ කරොදීපඞ්-ලොකවිදූ ((වැඩහිද/සිට-හිසඅද්දර-මගේ)වානඨත්-සීසකෙඋස්-මං (දීපංකර බුදුන්-ලොව අවබෝධකල) ඉදං (මේ){වචනංවිඅබ්‍රැ+}වචනමබ්‍රැවි (වදාළහ/කීය-වදන්/වචනය)

➔< මහපූජාවන් පිළිගැනීමට සුදුසු වූමගේ හිස අද්දර ,ලොව අවබෝධකල දීපංකර බුදුහිමි , මේ ව ,වැඩහිදිමින්දන් වදාළේය >

‘පස්සථ ඉමං තාපසං, ජටිලං උග්ගතාපනං;
අපරිමෙය්‍යෝ ඉතො කප්පෙ, බුද්ධො ලොකෙ භවිස්සති.

#ඉමං උග්ගතාපනං ජටිලං තාපසං පස්සථ ඉතො අපරිමෙය්‍යෝ කප්පෙ, ලොකෙ බුද්ධො භවිස්සති#
➔ඉමං-තාපසයා-ජටාධර)සථපස්-තාපසං-ජටිලං (තපස් ඇතිමේ උග්‍ර)ගතාපනංඋග්-මානකල ප්‍ර/බොහෝ-මෙයින්)පෙකප්-අපරිමෙය්‍යෝ-ඉතො (බලන්න/බලවු (වෙයි-බුදුන්-ලොව)සතිභවිස්-ධොබුද්-ලොකෙ (කල්පයක-[කලකටපසු ඇතිවන]නොහැකි
➔< මේ උග්‍රතපස් ඇති ජටාධර තාපසයාව බලන්න මොහු මෙයින් බොහෝ කල්ප ,ගණනකට පසු ඇතිවන කල්පයක ලොව බුදුවන්නේය >

‘අහු කපිලව්හයා රම්මා, නික්ඛමිත්වා තථාගතො;
පධානං පදහිත්වාන, කත්වා දුක්කරකාරිකං.

#තථාගතො අහු රම්මා කපිලව්හයා නික්ඛමිත්වා පධානං පදහිත්වාන, දුක්කරකාරිකං කත්වා#
➔තථාගතො([මෙතෙම]වූ-තථාගත)අහු- රම්මා(කපිලවස්තු නගරයෙන්-රමණීය)හයාකපිලව්-නික්ඛමිත්වායා දුෂ්කරක්‍රි)වාකරකාරිකං කත්දුක්(ධන්වීර්ය වඩාප්‍ර)වානපදහිත්-පධානං (නික්ම) (කොට
➔< පෙර බුදුවරු අනුව යනබැවින් තථාගතවූ මෙතෙමරමණීය කපිලවස්තු නගරයෙන් , යා කොටධන්වීර්ය වඩා දුෂ්කරක්‍රිනික්ම ප්‍ර >

‘අජපාලරුක්ඛමූලෙ, නිසීදිත්වා තථාගතො;
තත්ථ පායාසං පග්ගය්හ, නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.

#තථාගතො අජපාලරුක්ඛමූලෙ, නිසීදිත්වා තත්ථ පායාසං පග්ගය්හ, නෙරඤ්ජරමුපෙහිති#
➔තථාගතො (හිඳ-මුල-රුක-අජපාල)වානිසීදිත්-මූලෙ-ඛරුක්-අජපාල (තථාගත වූ මෙතෙම))භගය්පග්-පායාසං-ථතත්එතැන(පිළිගෙන/ගෙන-කිරිබත-[දී]
{නෙරඤ්ජරංඉති+උපෙහි+}නෙරඤ්ජරමුපෙහිති(පැමිණෙයි/එළැඹෙයි-නෙරඤ්ජනා නදියට)
➔< පෙර බුදුවරු අනුව යනබැවින් තථාගත වූ මෙතෙමඅජපාල රුක මුල හිඳ එතැන දී , නෙරඤ්ජනා නදියට පැමිණෙයි ,කිරිබත් පිළිගෙන >

‘නෙරඤ්ජරාය තීරම්හි, පායාසං ආදාය සො ජිනො;
පටියත්තවරමග්ගෙන, බොධිමූලමූපෙහිති.

#සො ජිනො නෙරඤ්ජරාය තීරම්හි පායාසං ආදාය පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමූලමූපෙහිති#
➔සො ජිනො-පායාසං (තෙරෙහි-නෙරඤ්ජනා නදී)හිතීරම්-ජරායනෙරඤ් (ඒ ජිනයන්) (මාර්ගයෙන්-උතුම්-සැරසූ)ගෙනමග්-වර-තපටියත් (වළඳා/ගෙන-කිරිබත්)ආදාය{ බොධි-ඉති+උපෙහි+මූලං }බොධිමූලමූපෙහිති (පැමිණෙයි/එළැඹෙයි -මුලට-බෝ)
➔< ඒ ජිනයන් නෙරඤ්ජනා නදීවළඳා දෙවියන් විසින් සැරසූ උතුම් තෙරෙහිදී කිරිබත්-මාර්ගයෙන් බෝ මුලට පැමිණෙයි >

‘තතො පදක්ඛිණං කත්වා, බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො;
අස්සත්ථරුක්ඛමූලම්හි, බුජ්ඣිස්සති මහායසො.

#තතො අනුත්තරො බොධිමණ්ඩං පදක්ඛිණං කත්වා මහායසො අස්සත්ථරුක්ඛමූලම්හි බුජ්ඣිස්සති#
➔ තතො(තිඉක්බි) අනුත්තරො-බිණංපදක් (බෝධිමන්ඩලය-උතුම්/අනුත්තර)ඩංබොධිමණ්--ථසත්අස් ([උන්වහන්සේ]මහාපිරිස් ඇති/මහායසස් ඇති)මහායසො (කර-දක්ෂිණාප්‍ර)වාකත් ඛමූලමරුක්ෙහි (බුදුවන්නේය/අවබෝධ කරන්නේය-රුක්මුල-ඇසතු)සතික්ඛිස්බුජ්-
➔< ඉක්බිති උතුම්මහාපිරිස් ඇති උන්වහන්සේ -මහායසස් ,දක්ෂිණාකරබෝධිමන්ඩලය ප්‍ර-ඇසතු බෝමුල බුදුවන්නේය>

‘ඉමස්ස ජනිකා මාතා, මායා නාම භවිස්සති;
පිතා සුද්ධොදනො නාම, අයං හෙස්සති ගොතමො.

#ඉමස්ස ජනිකා මාතා, මායා නාම භවිස්සති පිතා සුද්ධොදනො නාම, අයං ගොතමො හෙස්සති#
★ඉමස්සමායා නම්)සතිමායා නාම භවිස් (මව-උපදවන්නාවූ-මොහුගේ)මාතා-ජනිකා--මොහු)සතිහෙස්-ගොතමො-අයං (පියා සුද්ධෝදන නම්ය)ධොදනො නාමපිතා සුද් (වන්නේය (වන්නේය-ගෞතම නම්
➔< මොහුගේ මව මායා නම් වන්නේයමොහු ගෞතම නම් ,පියා සුද්ධෝදන නම්වේ , වන්නේය >

‘අනාසවා වීතරාගා, සන්තචිත්තා සමාහිතා;
කොලිතො උපතිස්සො ච, අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා;
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො, උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.

#අනාසවා වීතරාගා, සන්තචිත්තා සමාහිතා කොලිතො උපතිස්සො ච, අග්ගා සාවකා හෙස්සන්ති ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො තං ජිනං උපට්ඨිස්සති#
➔අනාසවා(වීතරාගී වූ)වීතරාගා (වයන්ගෙන් වෙන්වූආශ්‍ර) සන්තචිත්තා (සන්සුන් සිතැති) (ස දකෝලිත ද උපතිස්)සො චකොලිතො උපතිස් (සමාදිමත් වූ)සමාහිතා අග්ගා සාවකා හෙස්සන්තිවක වන ශ්‍රාඅග්‍ර)ෙනෝය දොආනන් ({ නාමඨාකොඋපට්+ නාමුපට්ඨාකො (උපස්තාන කරන්නේය-ජිනයන්ට-ඒ)සතිඨිස්උපට්-ජිනං-තං (ආනන්ද නම් උපස්තායකය)
➔<ආශ්‍රවයන්ගෙන් වෙන්වූ ද වීතරාගී වූ ද සන්සුන්ස ද යන සමාදිමත් කෝලිත ද උපතිස්-ආනන්ද නම් උපස්තායක තෙරනමක් ඒ ජිනයන ,වකයන් වන්නෝය ශ්‍රාදෙනම අග්‍රට උපස්තාන කරන්නේය>

‘බෙමා උප්පලවණ්ණා ච, අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා;
අනාසවා වීතරාගා, සන්තචිත්තා සමාහිතා;
බොධි තස්ස භගවතො, අස්සත්ථොති පවුච්චතී’’’ති.

#අනාසවා වීතරාගා, සන්තචිත්තා සමාහිතා බෙමා උප්පලවණ්ණා ච, අග්ගා සාවිකා හෙස්සන්ති තස්ස භගවතො බොධි අස්සත්ථොති පවුච්චතී’’’ති#
➔අනාසවා(වීතරාගී වූ)වීතරාගා (වයන්ගෙන් වෙන්වූආශ්‍ර) සන්තචිත්තා (සන්සුන් සිතැති) බෙමා(සමාදිමත් වූ)සමාහිතා උප්පලවණ්ණා වගා සාවිකා අග්(ණා දපලවණ්බෙමා ද උප්) (බෝධිය-වතුන්ගේභාග්‍ය-ඒ)බොධි-භගවතො-සතස් (විකාවන් වන්නෝය ශ්‍රාඅග්‍ර)තිසන්හෙස්{ අස්සත්ථොඉති+ }අස්සත්ථොති (කියනුලැබේ)ඉති-චතිපවුච් (ඇසතු යැයි)
➔< සමාදිමත්-වයන්ගෙන් වෙන්වූ ද වීතරාගී වූ ද සන්සුන්ආශ්‍ර බෙමා ද උප්පලවණ්ණා ද අග්‍ර ශ්‍රාවිකාවන් වන්නෝයවතුන්ගේ බෝධියටඒ භාග්‍ය , ඇසතු යැයි කියනුලැබේ >

★සුමෙධතාපසො ‘‘මය්හං කිර පත්ථනා සමිජ්ඣිස්සති’’ති සොමනස්සප්පත්තො අහොසි
➔ සුමෙධතාපසො (සුමෙධතාපසොයෝ)‘‘මය්හං (මගේ)*කිර* පත්ථනා (ර්ථනාවප්‍රා) ඉෂ්ට වන්නේ)ඉති+සතිඣිස්සමිජ්ඣු({සොමනස්සතොපත්+}සොමනස්සප්පත්තො (විය)අහොසි (පැමිණියේ-සොම්නසට)
➔< සුමෙධතාපසොයෝර්ථනාව ඉෂ්ට වන්නේලු යැයි සිතා සොම්නසට මගේ ප්‍රා ; පැමිණියේය >

★මහාජනො දීපඞ්කරදසබලස්ස වචනං සුත්වා ‘‘සුමෙධතාපසො කිර බුද්ධබීජං බුද්ධඞ්කුරො’’ති හට්ඨතුට්ඨො අහොසි
➔ මහාජනො-වදන්-දසබලදාරින්ගේ-දීපංකර)වාසුත්-වචනං-සදසබලස්-කරදීපඞ් (මහජනයා) (අසා‘‘සුමෙධතාපසො-*කිර*-සුමෙධතාපසොයෝ)*වනාහි*(බුද්ධබීජං (ධබීජයක්බුද්) කුරොධඞ්බුද්’’තිබුද්ධ අංකුරයක්)*ලු* යැයි (වූවේය-සතුටු/තුටුපහටු)අහොසි-ඉොඨතුට්හට් (
➔<මහජනයා දීපංකර දසබලදාරින්ගේ වදන් අසාබුද්ධ -ධබීජයක්සුමෙධතාපසොයෝ බුද් , අංකුරයක්ලු යැයි සතුටු වූහ>

★ එවඤ්චස්ස අහොසි➔{එවංඅස්ස+ච+}එවඤ්චස්ස (විය)අහොසි (ඔහුට-ද-මෙසේ)
➔ [මෙසේ ද ඔවුන්ට සිතුනි]

★‘‘යථා නාම පුරිසො නදිං තරන්තො උජුකෙන තිත්ථෙන උත්තරිතුං අසක්කොන්තො හෙට්ඨාතිත්ථෙන උත්තරති
➔ ‘‘යථාතරණය -නදියක්)තොතරන්-නදිං (පුරුෂයකේ-වනාහි-යම්සේ)පුරිසො-නාම--තරිතුංඋත් (තොටෙන්-කෙලින් ඇති)ථෙනතිත්-උජුකෙන (කරනඅතරේ/කරන්නේ -පහල)තරතිඋත්-ථෙනතිත්-යාහෙට් (නොහැකි වුවහොත්-එතෙරවීමට)තොකොන්අසක් (එතෙර වෙති-තොටෙන්
➔< යම්සේ මිනිසෙක් නදියක් තරණය කරනවිටඉදිරියෙන් ඇති තොටෙන් එතෙරවීමට , පහල ඇති ඊලග තොටෙන් එතෙර වෙති ,නොහැකි වුවහොත් >

★ එවමෙව මයම්පි දීපඞ්කරදසබලස්ස සාසනෙ මග්ගඵලං අලභමානා
➔ එවමෙව-දසබලදාරින්ගේ-දීපංකර)සාසනෙ-සකරදසබලස්දීපඞ් (අපිද)පිමයම් (එසේම) මගඵ)අලභමානා-ඵලංගමග් (සාසනයෙහිල (නොලැබුනොත්-
➔< එසේ අපිද දීපංකරදසබලදාරින්ගේ සාසනයෙහි මගඵල ලබාගත නොහැකි වුවහොත්- >

★අනාගතෙ *යදා* ත්වං බුද්ධො භවිස්සසි, *තදා* තව සම්මුඛා මග්ගඵලං සච්ඡිකාතුං සමත්ථා භවෙය්‍යාමා’’ති පත්ථනං ඨපයිංසු
➔ අනාගතෙ (අනාගතයෙහි)*යදා (යම්කලක/යම්දවසක)* ත්වං බුද්ධො භවිස්සසිඔබ) (බුදුවන්නේ ද *තදා(එකල/එදවස)* තව සම්මුඛා-ගඵලංමග් (ඔබගේ හමුවෙහි) මාභවෙය්‍යා-ථාසමත් (ක්ෂ කිරීමටත්‍යප්‍ර/ලබන්නට-මගඵල)ඡිකාතුංසච්’’තිවෙම්වා -සමර්ථ) (යැයි පත්ථනං(තැබූහ-ර්ථනාප්‍රා)ඨපයිංසු-
➔<අනාගතයෙහි යම්දවසක ඔබ බුදුවන්නේ ද එදවස ඔබගේ හමුවෙහි මගඵල ලබන්නට සමර්ථවෙම්වා යැයි ප්‍රාර්ථනා තැබූහ>

★ දීපඞ්කරදසබලොපි බොධිසත්තං පසංසිත්වා අට්ඨහි පුප්ඵමුට්ඨීහි පූජෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි

➔ දීපඞ්කරදසබලො-බෝසතුන්ට)වාපසංසිත්-තංබොධිසත් (ද-දසබලදාරින්-දීපංකර)පි-මල-අට)යීහිමුට්-එපුප්-යහිඅට (ශංසා කොටප්‍ර(මල් මට අටකින්/මිටකින්-පූජෙත්වා (වැඩියහ/ගියේය-කොට-පැදකුනු)කාමිපක්-වාකත්-ඛිණංපදක්(ගෞරවදක්වා)
➔< දීපංකර දසබලදාරින් ද බෝසතුන්ට ප්‍රශංසා කොටමල් මට අටකින් , ගෞරවදක්වා පැදකුනු කොට වැඩියහ >

★ තෙපි චතුසතසහස්සසඞ්ඛා ඛීණාසවා බොධිසත්තං ගන්ධෙහි ච මාලෙහි ච පූජෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු
➔ තෙ-ඉ චතුසතසහස්ස තංබොධිසත්-ඛීණාසවා (පමන-සාරලක්ෂයක්-ඒ)ඛාසඞ්-වකයන්ක්ෂීණශ්‍රා)ද රහත්හු/දගෞරව -මලින් ද-සුවදින් ද)වාපූජෙත්-මාලෙහි ච-ධෙහි වගන්((වැඩියහ/ගියාහ-පැදකුණු කොට)කමිංසුපක්-වාකත්-ඛිණංපදක් (දක්වා
➔< ඒ සාරලක්ෂයක් පමන රහතන්වහන්සේලා ද සුවදමලින් ගෞරව දක්වා පැදකුණු කොට වැඩියහ >

★දෙවමනුස්සා පන තථෙව පූජෙත්වා වන්දිත්වා පක්කන්තා
➔ දෙව (වනාහි-මිනිසුන්-දෙවි)පන-සාමනුස්-{තථාඑව+}තථෙව(එලෙසම) පූජෙත්වා-(ගියාහ-වන්දනාකර-පූජාපවත්වා)තාකන්පක්-වාදිත්වන්
➔< දෙවිමිනිසුන් ද එලෙසම පූජාපවත්වා වන්දනාකර ගියාහ- >

★බොධිසත්තො සබ්බෙසං පටික්කන්තකාලෙ සයනා වුට්ඨාය
➔ බොධිසත්තො (නික්ම ගියකල්හි-සියල්ලෝම)කාලෙ-තකන්පටික්-බෙසංසබ්(බෝසතුන්) (නැගිට-නිදන ඉරියව්වෙන්/සයනයෙනන්)ඨායවුට්-සයනා
➔< බෝසතුන් සියල්ලෝම නික්ම ගියකල්හි නිදන ඉරියව්වෙන් නැගිට >

★''පාරමියො විචිනිස්සාමී''ති පුප්ඵරාසිමත්ථකෙ පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා නිසීදි
➔ පාරමියොසාමීවිචිනිස්-''ති (සම්මර්ශනය කරන්නෙමි යැයි/සොයන්නෙමි-පාරමීධර්ම) -එරමිණිය/බැද-පලග්)නිසීදි-වාආභුජිත්-කංලඞ්පල් (මත-මල්රාසිය)ථකෙමත්-එරාසිපුප් ගොතාගෙන (වැඩසිටියහ/හිඳගත්තේය-
➔< පාරමීධර්ම මොනවද කියා සොයන්නෙමියි සිතාගොතාගෙන -මල්රාසිය මත එරමිණිය , හිඳගත්තේය >

★එවං නිසින්නෙ බොධිසත්තෙ සකලදසසහස්සචක්කවාළදෙවතා සන්නිපතිත්වා සාධුකාරං දත්වා➔ එවංසහස්-දස-සකල (බෝසතුන්-හුන්කල්හි-මෙසේ)තෙබොධිසත්-නෙනිසින්-ස--සාධුකාරං-වානිපතිත්සන් (දෙවියෝ-සක්වල-දහසක්-දස-සියලු)දෙවතා-කවාළවක් (දී-සාදුකාර-රැස්ව)වාදත්
➔< මෙසේ බෝසතුන් වැඩහුන්කල්හිහ්මකායික දෙවියෝ රැස්ව සියලු දස දහසක් සක්වල බ්‍ර , සාදුකාර දී >

★ ''අය්‍ය සුමෙධතාපස, පොරාණකබොධිසත්තානං පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා 'පාරමියො විචිනිස්සාමා'ති නිසින්නකාලෙ
➔ අය්‍ය(සුමෙධතාපසයනි-ස්වාමිණි/උතුමානෙනි)සුමෙධතාපස- පොරාණක-පර්යංකයනේ /බැඳගෙන-පලග්)වාආභුජිත්-කංලඞ්පල් (බෝසත්වරු-පෙර)තානංබොධිසත් (වැඩසිටිමින්'පාරමියොසාමාවිචිනිස්-'තිසම්මර්ශනය කරන්නෙමි /සොයන්නෙමි-පාරමීධර්ම) (යැයි නිසින්නකාලෙ (වැඩසිටිකල්හි/හුන්කල්හි)
➔<ස්වාමිණි සුමෙධතාපසයනිපෙර බෝසත්වරු ද පාරමීධර්ම සම්මර්ශනය කරන්නෙමි යැයි ! පලග්බැඳ වැඩසිටිකල්හි->

★<u>යානි</u> පුබ්බනිමිත්තානි නාම පඤ්ඤායන්ති, <u>තානි</u> සබ්බානිපි අජ්ජ පාතුභූතානි,
➔ <u>යානි</u>(පහළවී ද-නම්දෙයක්)තිඤ්ඤායන්පඤ්-නාම (පෙරනිමිති-යම්)තානිනිමිත්-බපුබ්- <u>තානි</u> සබ්බානි (පහලවිය-අද)පාතුභූතානි-ජඅජ් (ද-සියල්ල-ඒ)පි-
➔< යම් පෙරනිමිති නම්දෙයක් පහළවී ද ඒ සියල්ලම අද ද පහලවිය >

★නිස්සංසයෙන ත්වං බුද්ධො භවිස්සසි, මයම්පෙතං ජානාම
➔ නිස්සංසයෙන(ඒකාන්තයෙන්/නිසැකවම) ත්වංභවිස-ධොබුද්-ිසසි(වනනේය-බුදු-ඔබ) {මයංඑතං+අපි+}මයම්පෙතං (දන්නෙමු)ජානාම (මෙය-ද-අපි)
➔< නිසැකවමඅපි ද එය දන්නෙමු .ඒකාන්තයෙන් ඔබ බුදුවනනේය- >

★'යස්සෙතානි නිමිත්තානි පඤ්ඤායන්ති, එකන්තෙන සො බුද්ධො හොති
➔ {යස්දඑතානි+}යස්සෙතානිපහලවෙත් -නිමිති)තිඤ්ඤායන්පඤ්-තානිනිමිත් (මේ-යමෙකුට) (බුදුවේ-ඔහු)හොති-ධොබුද්-සො(ඒකාන්තයෙන්)තෙනඑකන්(ද
➔< යමෙකුට මේ නිමිති පහලවෙත් ද ඒකාන්තයෙන් ඔහු බුදුවේ >

★ ත්වං අත්තනො වීරියං දළ්හං කත්වා පග්ගණ්හා''ති
➔ ත්වං-කොට-දැඩි)ඉති-හගණ්පග්-වාකත්-හංදළ් (විරිය-තමාගේ-ඔබ)වීරියං-තනොඅත්-(යැයි-ගන්න
➔< ඔබ තමාගේ විරිය දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කරගන්න යැයි >

★ බොධිසත්තං නානප්පකාරාහි ථුතීහි අභිත්ථුනිංසු තංතෙන වුත් .
➔ බොධිසත්තං (නොයෙක් ආකාරයේ-බෝසතුන්ට)පකාරාහිනානප්-ථුතීහිඑබැවින්)තංතෙන වුත් (පැසසූහ/ස්තුතීකලහ)ථුනිංසුඅභිත්(පැසසුම්වලින්/ස්තුතිවලින්) (කියන ලදී
➔< බෝසතුන්ට නොයෙක් ආකාරයේ ස්තුතීඑබැවින් එය මෙසේ .පැසසුම්වලින් පැසසූහ-කියන ලදී >

''ඉදං සුත්වාන වචනං, අසමස්ස මහෙසිනො;
ආමොදිතා නරමරූ, බුද්ධබීජං කිර අයං.

#අසමස්ස මහෙසිනො ඉදං වචනං සුත්වාන අයං බුද්ධබීජං කිර නරමරූ ආමොදිතා#
➔අසමස්ස-මහෙසිනො-අයං (අසා-වදන්-මේ)වානසුත්-වචනං-ඉදං (මහාඍෂින්ගේ-අසම වූ) (සතුටු වූහ-දෙවියන්-මිනිසුන්)ආමොදිතා-මරූ-නර (යැයි/ලු-බුද්ධබීජක්-මොහු)කිර-ධබීජංබුද්
➔< අසම වූ මහාඍෂින්ගේ මෙවදන් අසාමොහු බුද ,ිධබීජක්ලු යැයි කියා දෙවිමිනිසුන් -සතුටු වූහ >

'උක්කුට්ඨීසද්දා වත්තන්ති, අප්ඵොටෙන්ති හසන්ති ච;
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති, දසසහස්සී සදෙවකා.

#උක්කුට්ඨීසද්දා වත්තන්ති, අප්ඵොටෙන්ති හසන්ති ච දසසහස්සී සදෙවකා කතඤ්ජලී නමස්සන්ති #
➔උක්කුට්ඨීසද්දා(පවත්වති-ඔල්වරසන් හඬ)තිතන්වත්- අප්ඵොටෙන්තිති හසන්-(සිනාදසෙති-අත්පොලසන් දෙති)ච දසසහස්සීදෙවියන් සහිත -දසදහසක් සක්වල)සදෙවකා-(නමස්කාර කරති-අත්එකතුකර/ඇගිලිබැඳ)තිසන්නමස්-ජලීකතඤ්ජ (ලෝවැසියෝ

➔< ඔල්වරසන් හඬ පවත්වති,සිනාදසෙති ,අත්පොලසන් දෙති , දසදහසක් සක්වල දෙවියන් සහිත ලෝවැසියෝ ඇගිලිබැඳ නමස්කාර කරති >

‘යදිමස්ස ලොකනාථස්ස, විරජ්ඣිස්සාම සාසනං;
අනාගතම්හි අද්ධානෙ, හෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.

#යදිමස්ස ලොකනාථස්ස සාසනං විරජ්ඣිස්සාම අනාගතම්හි අද්ධානෙ, ඉමං සම්මුඛා හෙස්සාම#
➔{යදිඉමස්ස+}යදිමස්ස ලොකනාථස්ස-සාසනං (ඉදින් මේ ලෝකනාථයන්ගේ) -ඉමං (කාලයේ-අනාගත)ධානෙඅද්-හිඅනාගතම් (වරදින්නෙමු නම්-ශාසනය)සාමඣිස්විරජ් (වන්නෙමු-හමු-මුන්වහන්සේ/මොහු)සාමහෙස්-මුඛාසම්
➔< ඉදින් මේ ලෝකනාථයන්ගේ ශාසනයෙහි මගඵල නො ලැබුනහොත් අනාගත කාලයේ මුන්වහන්සේ හමුවන්නෙමු >

‘යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා, පටිතිත්ථං විරජ්ඣිය;
හෙට්ඨාතිත්ථෙ ගහෙත්වාන, උත්තරන්ති මහානදිං.

#යථා නදිං තරන්තා මනුස්සා පටිතිත්ථං විරජ්ඣිය හෙට්ඨාතිත්ථෙ ගහෙත්වාන මහානදිං උත්තරන්ති #
➔යථා(මිනිසුන්-තරණයකරන-නදියක්-යම්සේ)සාමනුස්-තාතරන්-නදිං- පටිතිත්ථං- -තොට-පහල)වානගහෙත්-ථෙතිත්-ඨාහෙට් (වැරදුනහොත්-ඉදිරියේ ඇති තොට)ඣියවිරජ් (ගෙන මහානදිං (තරණයකරති-මහනදිය)තිතරන්උත්-
➔< යම්සේ නදියක් තරණය කරන මිනිසුන් ඉදිරියෙන් ඇති තොට වැරදුනහොත්පහල , තොටින් මහනදිය තරණයකරති>

‘එවමෙව මයං සබ්බෙ, යදි මුඤ්චාමිමං ජීනං;
අනාගතම්හි අද්ධානෙ, හෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං’.

#එවමෙව මයං සබ්බෙ, යදි මුඤ්චාමිමං ජීනං අනාගතම්හි අද්ධානෙ, හෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං#
➔එවමෙව (ඉදින්)යදි (සියලුදෙනාම-අපි)බෙසබ්-මයං (එලෙසම){මුඤ්චාමඉමං+}මුඤ්චාමිමං ජීනංඅනා [(අතහැරෙන්නෙමු නම්-ජීනයන්-මේ)මුඤ්චාම-ජීනං-ඉමං]ගතම්හි- (වන්නෙමු-හමු-මුන්වහන්සේ/මොහු)සාමහෙස්-මුඛාසම්-ඉමං (ලයේකා-අනාගත)ධානෙඅද්
➔<එලෙසම අපි සියලුදෙනාම ඉදින් මේ ජිනයන්ගේ ශාසනයමගඵල නොලැබී , අනාගත කාලයේ මුන්වහන්සේ හමු වන්නෙමු ,අතහැරුනොත්>

‘දීපඞ්කරො ලොකවිදූ, ආහුතීනං පටිග්ගහො;
මම කම්මං පකිත්තෙත්වා, දක්ඛිණං පාදමුද්ධරි.

#ආහුතීනං පටිග්ගහො ලොකවිදූ දීපඞ්කරො මම කම්මං පකිත්තෙත්වා, දක්ඛිණං පාදමුද්ධරි#
➔ආහුතීනංලොව) කරොදීපඞ්-ලොකවිදූ (පිලිගන්නාවූ-මහපූජාවන්)ගහොපටිග්- වාතෙත්පකිත් (අනාගතය/කර්මය-මගේ)මංකම්-මම (දීපංකර බුදුන්-අවබෝධකල (කාශකොටප්‍ර) දක්ඛිණං (දකුණු){පාදංඋද්ධරි+}පාදමුද්ධරි (වැඩිසේක/එසවූහ-පය)
➔< මහපූජාවන් පිලිගැනීමට සුදුසුවූලොව අවබෝධකල දීපංකර බුදුන් මගේ අනාගතය , කාශකොට ඉදිරියට වැඩිසේකප්‍ර >

‘යෙ තත්ථාසුං ජිනපුත්තා, සබ්බෙ පදක්ඛිණමකංසු මං;

නරා නාගා ච ගන්ධබ්බා, අභිවාදෙත්වාන පක්කමුං.

#යෙ ජිනපුත්තා තත්ථාසුං බාධබ්බිණමකංසු නරා නාගා ච ගන්ධෙ මං පදක්සබ්[තෙ], අභිවාදෙත්වාන පක්කමුං#
➔යෙ (කෙනෙක්බුද්ධ පුත්‍ර-යම්)තාජිනපුත්-{තත්ථාසුං+}තත්ථාසුං (එහි වූවාහු ද) -නාගා ච-නරා (පැදකුණු කලාහුය-මා)බ්‍රිණමකංසුපදක්-මං (සියල්ල)බෙසබ් [(ඔවුන්)තෙ] ධගන්ධ්බා-වන්දනාකොට)කමුංපක්-වානඅභිවාදෙත් (ගාන්දර්වයෝ ද-නාගයන්ද-මිනිසුන්ද) (නික්මුනාහුය
➔< එහි වූ බුද්ධ පුත්‍රයන් සියල්ල මා පැදකුණු කලහගාන්දර්වයෝ ද -නාගයන්ද-මිනිසුන්ද , (වන්දනාකොට නික්මුනාහ>

‘දස්සනං මෙ අතික්කන්තෙ, සසඞ්ඝෙ ලොකනායකෙ;
හට්ඨතුට්ඨෙන චිත්තෙන, ආසනා වුට්ඨහිං තදා.

#තදා සසඞ්ඝෙ ලොකනායකෙ මෙ දස්සනං අතික්කන්තෙ හට්ඨතුට්ඨෙන චිත්තෙන, ආසනා වුට්ඨහිං#
➔තදා(එකල) {සහසෙසඞ්+}සසඞ්ඝෙ (ලෝකනායකයන්) ලොකනායකෙ (සඞ්ඝයා සහිත) -සතුටු) තෙනචිත්-ථෙනඨතුට්හට් (ඉක්මවූ කල්හි-දර්ශනය-මගේ)තෙකන්අතික්-සනංදස්-මෙ (සිතින් ආසනා (නැගිට්ටෙමි)ඨහිංවුට් (සිටි ඉරියව්වෙන්/ආසනයෙන්)
➔< එකල සඞ්ඝයා සහිත ලෝකනායකයන් වහන්සේ මගේ දර්ශනයෙන් ඉවත්වූ කල්හි සතුටු සිතින් සිටි ඉරියව්වෙන් නැගිට්ටෙමි >

‘සුඛෙන සුඛිතො හොමි, පාමොජ්ජෙන පමොදිතො;
පීතියා ච අභිස්සන්නො, පල්ලඞ්කං ආභුජිං තදා.

#තදා සුඛෙන සුඛිතො හොමි, පාමොජ්ජෙන පමොදිතොනොසන්පීතියා ච අභිස් [හොමි], පල්ලඞ්කං ආභුජිං#
➔තදා(සැපයට පත්වුනෙමි-සැපයනේ-එකල)සුඛිතො හොමි-සුඛෙන- පාමොජ්ජෙන- -තියෙන් දුපී)නොසන්අභිස්-පීතියා ච (බෝධ වුනෙමිප්‍ර-මෝදයෙන්ප්‍ර)[හොමි]පමොදිතො (ඉතිරයමින් පල්ලඞ්කං ආභුජිං (පලක් බැඳගතිමි)
➔< එකල සැපයනේ සැපයට පත්වතියෙන් ඉතිරයමින් පලක් පී්‍ර ,බෝධ වත්වමෝදයෙන් ප්‍රප්‍ර , බැඳගතිමි >

‘පල්ලඞ්කෙන නිසීදිත්වා, එවං චින්තෙසහං තදා;
‘වසීභූතො අහං ඣානෙ, අභිඤ්ඤාසු පාරමිං ගතො.

#තදා පල්ලඞ්කෙන නිසීදිත්වා, එවං චින්තෙසහං අහං ඣානෙ වසීභූතො අභිඤ්ඤාසු පාරමිං ගතො#
➔තදා(හිඳ-පර්යංකයෙන්-එකල)වානිසීදිත්-කෙනලඞ්පල්- එවං (මෙසේ) {චින්තෙසිඅහං+}චින්තෙසහං-නයන්හිධ්‍යා-මම)වසීභූතො-ඣානෙ-අහං (මම සිතුවෙමි) (ගියෙමි-පරතෙරට-ඤාවන්හිඅභිඤ්)ගතො-පාරමිං-ඤාසුඅභිඤ් (වශීබාවයට පැමිණියෙමි
➔< එකල පර්යංකයෙන් හිඳ මම මෙසේ සිතුවෙමි ,නයන්හි වශීබාවයට පැමිණියෙමිධ්‍යා මම , ඤාවන්හි ද පරතෙරට ගියෙමිඅභිඤ් >

‘සහස්සියම්හි ලොකම්හි, ඉසයො නත්ථි මෙ සමා;
අසමො ඉද්ධිධම්මෙසු, අලභිං ඊදිසං සුඛං’.

#සහස්සියම්හි ලොකම්හි, මෙ සමා ඉසයො නත්ථිමෙසු අසමධිධම්ඉද් ,ොා, ඊදිසං සුඛං අලභිං#
➔ සහස්සියම්හි(ලොවෙහි-දසදහසක්)හිලොකම්- මෙ-ඉසයො (සමාන-මට)සමා--සෘද්ධි ධර්මයන්හි[අන් තාපසයන් හා])අසමො-මෙසුධිධම්ඉද් (නැත-සෘෂිවරයෙක්)ථිනත් (අසමවෙමි, ඊදිසං (ලැබුවෙමි-සැපක්-මවැනි)අලභිං-සුඛං-
➔< දසදහසක් ලොවෙහි මවැනි සැපක් ලැබූ, මට සමාන සෘෂිවරයෙක් නැත අන් තාපසයන් හා සෘද්ධි ධර්මයන්හි අසමවෙමි, >

‘පල්ලඞ්කාභුජනෙ මය්හං, දසසහස්සාධිවාසිනො;
මහානාදං පවත්තෙසුං, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#දසසහස්සාධිවාසිනො මය්හං පල්ලඞ්කාභුජනෙමහානාදං [ඉති]සසිධො භවිස්ධුවං බුද්, තෙසුංපවත්#
➔ { දසසහස්සඅධිවාස+ිනො }දසසහස්සාධිවාසිනො (හ්මයෝමහා බ්ර-[ලොව]දසදහසක්) (මගේ)හංමය්{ පල්ලඞ්කඅභුජනෙ+ }පල්ලඞ්කාභුජනෙ-ධොබුද්-ධුවං (පලග බැඳීමෙහි) පැවැත් -මහානාද)තෙසුංපවත්-මහානාදං (යැයි-වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්)[ඉති]සසිභවිස් (වූහ
➔< දසදහසක් ලොව මහා බ්‍රහ්මයෝමගේ , පලග බැඳීමත් සමග ඒකාන්තයෙන් බුදු ” මහානාද පැවැත් වූහ යැයි “වන්නේය >

‘යා පුබ්බෙ බොධිසත්තානං, පල්ලඞ්කවරමාභුජෙ;
නිමිත්තානි පදිස්සන්ති, තානි අජ්ජ පදිස්සරෙ.

#පුබ්බෙ බොධිසත්තානං{පල්ලඞ්කංආභුජෙ+වරං+} පල්ලඞ්කවරමාභුජෙතානි යා නිමිත්, තිසන්පදිස්, තානි අජ්ජ පදිස්සරෙ#
➔ පුබ්බෙ(බෝසත්වරු-පෙර)තානංබොධිසත්-{පල්ලඞ්කං+<u>වරං</u>ආභුජෙ+} පල්ලඞ්කවරමාභුජෙ)<u>උතුම්</u>-යම් නිමිති)තිසන්පදිස්-තානියා නිමිත්(බැඳගත්කල්හි-පලග-(පෙනුනේ ද තානි (දක්නටලැබේ-අද-ඒවා)සරෙපදිස්-ජඅජ්-
➔< පෙර බෝසත්වරු උතුම් පලග බැඳගත්කල්හි යම් නිමිති පෙනුනේ ද ඒවා අදත් දක්නටලැබේ >

‘සීතං ව්‍යපගතං හොති, උණ්හඤ්ච උපසම්මති;
තානි අජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#සීතං ව්‍යපගතං හොති, උණ්හඤ්ච උපසම්මතිතිසන්ජ පදිස්තානි අජ්,, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔සීතං(වේ-පහවගියා-සීතල)හොති-පගතංව්‍ය-, { උණ්හංච+ }උණ්හඤ්ච මතිඋපසම්-,(සංසිදුනි-උෂ්ණයද)තානි(දක්නට ලැබෙති-අද-ඒවා)තිසන්පදිස්-ජඅජ්-, ධුවං සසිභවිස්-ධොබුද්-(වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්)
➔< එකල සීතල පහවගියා, උෂ්ණයද සංසිදුනි .අදත් ඒවා දක්නට ලැබෙති ,ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

‘දසසහස්සී ලොකධාතූ, නිස්සද්දා හොන්ති නිරාකුලා;
තානි අජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#දසසහස්සී ලොකධාතූ, නිස්සද්දා හොන්ති නිරාකුලාතිසන්ජ පදිස්තානි අජ් [තිහොන්], ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔දසසහස්සීදසදහ)ලොකධාතූ-සක් (වෙති-නිශ්සබ්ද)තිහොන්-දාසද්නිස් (ලෝකධාතුව-(දක්නට ලැබෙති-අද-ඒවා)තිසන්පදිස්-ජඅජ්-තානි (කැලඹිලි නැතිවෙති)[තිහොන්]නිරාකුලා, ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-
➔< එකල දසදහසක් ලෝකධාතුව නිශ්සබ්දවුනිඅදත් ඒවා දක්නට ,කැලඹිලි නැතිවුනි , ලැබෙතිඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය , >

‘මහාවාතා න වායන්ති, න සන්දන්ති සවන්තියො;
තානි අජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

‘මහාවාතා# න වායන්ති (නදීහු නො ගලති)තිදන්තියො න සන්සවන්(මහසුලං නො හමති) (දක්නට ලැබෙති-අද-ඒවා)තිසන්පදිස්-ජඅජ්-තානි, ධුවං-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-(වන්නේය-බුදු
➔< එකල මහසුලං නො හැමුවේය .ඒවා අද දක්නට ලැබෙති ,ගැලුවේය නදීහු නො , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

‘ථලජා දකජා පුප්ඵා, සබ්බෙ පුප්ඵන්ති තාවදෙ;
තෙපජ්ජ පුප්ඵිතා සබ්බෙ, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#ථලජා දකජා සබ්බෙ පුප්ඵා තාවදෙ පුප්ඵන්ති තෙපජ්ජ සබ්බෙ පුප්ඵිතා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔ථලජා-තාවදෙ (මල්-සියලු)ඵාපුප්-බෙසබ් (දියෙහි උපදනා වූ)දකජා (ඩ උපදනා වූගොා) (පිපෙති-එසැනින්/එකෙනෙහිම) තිඵන්පුප්{තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ-බෙසබ් (අද-ද-ඔවුන්) (පිපුනි-සියල්ලම)ඵිතාපුප් ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-
➔< එකල දිය ,අදත් ඔවුන් සියල්ලම පිපුනි ,පිපුනි ගොඩ සියලු මල් එසැනින් - ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

‘ලතා වා යදි වා රුක්ඛා, ඵලභාරා හොන්ති තාවදෙ;
තෙපජ්ජ ඵලිතා සබ්බෙ, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#ලතා වා යදි වා රුක්ඛා, තාවදෙ ඵලභාරා හොන්ති තෙපජ්ජ සබ්බෙ ඵලිතා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔ <u>ලතා වා යදි වා රුක්ඛා</u>)වැල් ද ගස් ද(<u>ගස්වැල් ද/</u> තාවදෙ-ඵලභාරා(එසැනින්/එකෙනෙහිම) (වෙති-ඵලබර)තිහොන්{තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ-සියල්ලම) ඵලිතා -බෙසබ් (අද-ද-ඔවුන්) (ඵලබර වූහ ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-
➔< එකල ගස්වැල් ද එසැනින් ඵලබර වුනි ,සියල්ලම ඵලබර වුනි අදත් ඔවුන් , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

‘ආකාසට්ඨා ච භූමට්ඨා, රතනා ජොතන්ති තාවදෙ;
තෙපජ්ජ රතනා ජොතන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#ආකාසට්ඨා ච භූමට්ඨා, රතනා තාවදෙ ජොතන්ති තෙපජ්ජ{තෙඅජ්ජ+අපි+} රතනා ජොතන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔ ආකාසට්ඨා ච භූමට්ඨා(අහසෙහි වූද පොලොපවහි වූද) රතනා (රත්නයෝ) (බබළති)තිජොතන් (එසැනින්/එකෙනෙහිම)තාවදෙ{තෙ+*අජිඅජ්ජ+*} තෙපජ්ජ රතනා -ඒ) -රත්නයෝද්‍භව්-ධොබුද්-ධුවං (බබළති)තිජොතන් (*අද-*ස්සසි (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්)
➔< එකල අහසෙහි වූද පොලොපවහි වූද රත්නයෝ එසැනින් බැබළුනිඅදත් ඒ රත්නයෝ , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,බබළති >

‘මානුසකා ච දිබ්බා ච, තූරියා වජ්ජන්ති තාවදෙ;
තෙපජ්ජුහො අභිරවන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#මානුසකා ච තිජන්බා ච තූරියා තාවදෙ වජ්දිබ්-{තෙ+*අජිඵ*හො+*අජ්ජ+*}තෙපජ්ජුහො අභිරවන්ති ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි #
➔මානුසකා ච (තූර්ය භාන්ඩ)තූරියා(මය වූදදිව්‍ය-මානුසක වූද)බා වදිබ්-(වාදනය වෙති[ඉබේ])තිජන්වජ් (එසැනින්/එකෙනෙහිම)තාවදෙ {තෙ+*අජිඵ*හො+*අජ්ජ+*}තෙපජ්ජුහො -දෙවර්ගය-ඒ)*අද්*මැනවින් /අතිශයින්)තිඅභිරවන් (*ද-* (නාදවේ ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-
➔< එකල මානුසක වූද දිව්‍යමය වූද තූර්ය භාන්ඩ එසැනින් ඉබේ මිහිරි හඬින් වාදනය විය , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,අදත් ඒ තූර්ය භාන්ඩ අතිශය මිහිරි හඬින් නාදවේ >

‘විචිත්තපුප්ඵා ගගනා, අභිවස්සන්ති තාවදෙ;
තෙපි අජ්ජ පවස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#තාවදෙ විචිත්තපුප්ඵා ගගනා අභිවස්සන්ති තෙපි අජ්ජ පවස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔තාවදෙඅහ)තිසන්අභිවස්-ගගනා (මල්-විසිතුරු)ඵාපුප්-තවිචිත් (එසැනින්/එකෙනෙහිම)සින්-(බොහෝ වැටෙති)තිසන්පවස් (අද-ද-ඔවුන්)ජපි අජ්-තෙ (බොහෝ වැටෙති/අතිශයින් ධුවං-(වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්
➔< එකල එසැනින් අහසින් විසිතුරුමල් වැසි -අදත් අතිශයින් විසිතුරු ,මල් වැසි වැස්සෝය-ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,වසිති >

‘මහාසමුද්දො ආහුජති, දසසහස්සී පකම්පති;
තෙපජ්ජුහො අභිරවන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#මහාසමුද්දො ආහුජති, දසසහස්සී පකම්පති {තෙ+*අජිඵ*හො+*අජ්ජ+*}තෙපජ්ජුහො අභිරවන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔මහාසමුද්දො ආහුජති(මහමුහුද හැකිලෙති) දසසහස්සී (සැලෙති-දසදහසක් ලොව)පතිපකම්-{තෙ+*අජිඵ*හො+*අජ්ජ+*}තෙපජ්ජුහො-දෙතැනම-ඒ)*ද්*(අතිශයින් නාදවේ)තිඅභිරවන් (*අද-* ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-
➔< එකල මහමුහුද හැකිලුනි ,අදත් ඒ දෙතැනම අතිශයින් නාදවේ ,දසදහසක් ලොව සැලුනි , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නෙය >

‘නිරයෙපි දසසහස්සෙ, අග්ගී නිබ්බන්ති තාවදෙ;
තෙපජ්ජ නිබ්බුතා අග්ගී, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#දසසහස්සෙ නිරයෙපි, තාවදෙ අග්ගී නිබ්බන්ති {තෙ+*අජි අජ්ජ+*}තෙපජ්ජ අග්ගී නිබ්බුතා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔දසසහස්සෙනිරයන්හි)පි-නිරයෙ (දසදහසක් ලොවෙහි) ද(එසැනින්/එකෙනෙහිම)තාවදෙ (අග්ගී නිබ්බන්ති (ගිනි නිවෙති){තෙ+*අජ්ජි අජ්ජ+*}තෙපජ්ජ අග්ගී-ගිනි-ඒ)*අද* (*ද-* (නිවුනි)බුතානිබ් ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිහවිස්-ධොබුද්-
➔< එකල දසදහසක් ලොව නිරයන්හි ගිනි එසැනින් නිවුනි ,අදත් ඒ ගිනි නිවුනි , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

‘විමලො හොති සූරියො, සබ්බා දිස්සන්ති තාරකා;
තෙපි අජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#සූරියො විමලො හොති, සබ්බා තාරකා දිස්සන්ති තෙපි අජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔සූරියො(වෙයි-නිර්මල-හිරු)හොති-විමලො- සබ්බා-තාරකාවෝ-සියලු)තිසන්දිස්-තාරකා-(දක්නට ලැබෙති)තිසන්පදිස් (ඔවුන්ද අද)ජතෙපි අජ් (පෙනෙති ධුවං සසිහවිස්-ධොබුද්-(වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්)
➔< එකල හිරු පැහැපත්ව බැබළුනිසියලු තාරකාව ,ෝද බැබළුනි ,අදත් ඔවුන් බබළති , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේයඅ >

‘අනොවට්ඨෙන උදකං, මහියා උබ්භිජ්ජි තාවදෙ;
තම්පජ්ජුබ්භිජ්ජතෙ මහියා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#{නයෙනඔවට්+}අනොවට්ඨෙන මහියා තාවදෙ උදකං උබ්භිජ්ජි මහියා , {තංජතෙහිජ්උබ්+ජඅජ්+අපි+} තම්පජ්ජුබ්භිජ්ජතෙ, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔{නඔවට්ඨෙන+}අනොවට්ඨෙන(වැසිදියෙන් නොතෙමුනු) මහියා තාවදෙපොලොවෙන්) ,(ජලය මතුවේ)ජිහිජ්උදකං උබ් (එසැනින්/එකෙනෙහිමමහියා (පොලොවෙන්) {තංජතෙහිජ්උබ්+ජඅජ්+අපි+ }තම්පජ්ජුබ්භිජ්ජතෙ(මතුවෙයි-අද-ද-[ජලය]එය) ධුවං-බුද්ධො-(වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිහවිස්
➔< එකල වැසිදියෙන් නොතෙමීම පොලොවෙන් එසැනින් ජල බුබුලු මතුවියඅදත් , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,පොලොවෙන් විසිතුරුලෙස ජල බුබුලු මතුවේ >

‘තාරාගණා විරොචන්ති, නක්ඛත්තා ගගනමණ්ඩලෙ;
විසාඛා චන්දිමායුත්තා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#ගගනමණ්ඩලෙ නක්ඛත්තා තාරාගණා විරොචන්ති විසාඛා චන්දිමා යුත්තා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔ගගනමණ්ඩලෙ-තරු-නැකත්)ගණා-තාර-තාඛත්නක් (අහස් මණ්ඩලයෙහි/අහසෙහි) (සඳහා යෙදෙයි)තාදිමා යුත්චන් (විශාක නැකත)විසාඛා (බබළති)තිවිරොචන් (සමූහය ධුවං-(වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිහවිස්-ධොබුද්
➔< එකල අහස් මණ්ඩලයෙහි නැකත් තරු සමූහය බැබළුනි ,විශාක නැකත සඳහා යෙදුනි , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,අදත් එලෙසම වේ >

‘බිලාසයා දරීසයා, නික්ඛමන්ති සකාසයා;
තෙපජ්ජ ආසයා ඡුද්ධා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#බිලාසයා දරීසයා,{ සකඅාසයා+ }සකාසයා නික්ඛමන්ති {තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ ආසයා ඡුද්ධා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔බිලාසයා (ගුහාවල ඉන්නා සතුන්)දරීසයා (බෙනවල ඉන්නා සතුන්) ,{සකආසයා+}සකාසයා(තැනින් වසන/තම නිවහනින්) නික්ඛමන්ති (නික්මෙති) {තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ ආසයා (අද-ද-ඔවුන්)ඡුද්ධා(වසනතැනින් පිටතට ආහ) ධුවං-(වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්

➔< එකල බෙනවල ඉන්නා සතුන් ද ගුහාවල ඉන්නා සතුන් ද තම වසන තැනින් නික්මුනි , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,තැන්වලින් පිටතට ආහ-අදත් ඔවුන් වසන >

‘න හොති අරති සත්තානං, සන්තුට්ඨා හොන්ති තාවදෙ;
තෙපජ්ජ සබ්බෙ සන්තුට්ඨා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#සත්තානං අරති න හොති, තාවදෙ සන්තුට්ඨා හොන්ති {තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ සබ්බෙ සන්තුට්ඨා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔සත්තානං (කම්මැලිකමක් නොවේ)අරති න හොති (සත්ත්වයන්ගේ) සන් (එසැනින්/එකෙනෙහිම)තාවදෙතුට්ඨා හොන්ති (සතුටට පත්වෙති) {තෙ+<u>*අජිඅජ්ජ+*</u>}තෙපජ්ජ සබ්බෙ-සියල්ල-ඔවුන)<u>*අද*</u>(සතුටට පත්වූහ)ඨාතුට්සන් (<u>*ද-*</u> ධුවං-(වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්

➔< එකල සත්ත්වයන්ගේ කම්මැලිකම නැතිවියඅදත් ඔවුන් ,එසැනින් සතුටට පත්විය , ඒකාන්තයෙ ,සියල්ල සතුටට පත්වෙතින්ම බුදුවන්නේය >

‘රොගා තදූපසම්මන්ති, ජීඝච්ඡා ච විනස්සති;
තානිපජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#රොගා { තදාතිමන්උපසම්+ }තදූපසම්මන්ති, ජීඝච්ඡා ච විනස්සති;
{තානිඅජ්ජ+අපි+}තානිපජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔රොගා (රෝගයෝ){ තදාතිමන්උපසම්+ }තදූපසම්මන්ති(සමනයවේ-එකල) ජීඝච්ඡා ච විනස්සති(බඩගින්න ද නැතිවේ){තානිඅජ්ජ+අපි+}තානිපජ්ජ (අද-ද-ඒවා) (දක්නටලැබේ)තිසන්පදිස් ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-

➔< එකල රෝගයෝ සමනයවිය ,අදත් එලෙසම දක්නටලැබේ ,බඩගින්න ද නැතිවිය , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

‘රාගො තදා තනු හොති, දොසො මොහො විනස්සති;
තෙපජ්ජ විගතා සබ්බෙ, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#තදා රාගො තනු හොති, දොසො මොහො විනස්සති {තෙ+<u>*අජිඅජ්ජ+*</u>}තෙපජ්ජ සබ්බෙ විගතා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔තදා(වේ-තුනී-රාගය)හොති-තනු-රාගො (එකල), දොසො මොහො විනස්සතිද්වේෂය) (මෝහය විනාශවේ{තෙ+<u>*අජිඅජ්ජ+*</u>}තෙපජ්ජ සබ්බෙ-සියල්ල-ඒ)<u>*අද*</u> (<u>*ද-*</u> (පහවගියහ/දුරුවුනි)විගතා ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-

➔<එකල රාගය තුනී විය ද්වේෂය මෝහය ,දුරුවිය ,අදත් ඒ සියල්ල දුරුවුනි , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය>

‘භයං තදා න භවති, අජ්ජපෙතං පදිස්සති;
තෙන ලිඞ්ගෙන ජානාම, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#තදා භයං න භවති, {අජ්ජඑතං+අපි+}අජ්ජපෙතං පදිස්සති;තෙන ලිඞ්ගෙන ජානාම, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔තදා භයං න භවති,එක)ල බයක් නොවෙති({අජ්ජඑතං+අපි+}අජ්ජපෙතං (අද ද එය) (දක්නට ලැබේ)සතිපදිස්;තෙන(දන්නෙමු-වෙනසින්/ලකුනින්-ඒ)ඣානාම-ගෙනලිඞ්-, ධුවං- (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්

➔< එකල කිසිවකුට බියක් නොවුනි ,ඒ ලකුනින් දන්නෙමු අපි ,අදත් එලෙසම දක්නට ලැබේ , ඒකාන්තයෙන්මබුදුවන්නේය >

'රජෝ නුද්ධංසති උද්ධං, අජ්ජපෙතං පදිස්සති;
තෙන ලිඞ්ගෙන ඣානාම, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#රජෝ උද්ධං {නධංසතිඋද්+}නුද්ධංසති, අජ්ජපෙතං පදිස්සති තෙන ලිඞ්ගෙන ඣානාම, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔රජෝ (උඩට-දුහුවිලි/රජස්)ධංඋද්-{නධංසතිඋද්+}නුද්ධංසති,(නො නැගෙති) {අජ්ජඑතං+අපි+}අජ්ජපෙතං(දක්නට ලැබේ)සතිපදිස් (අද ද එය);තෙන-ඒ) ඣානාම-ගෙනලිඞ්- (දන්නෙමු-වෙනසින්/ලකුනින්, ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-

➔< එකල දුහුවිලි උඩට නො නැගුනි,අදත් එලෙසම දක්නට ලැබේ , අපි ඒ ලකුනින් දන්නෙමු ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,>

'අනිට්ඨගන්ධො පක්කමති, දිබ්බගන්ධො පවායති;
සොපජ්ජ වායති ගන්ධො, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#අනිට්ඨඩොගන්- පක්කමති, දිබ්බඩොගන්- පවායති සොපජ්ජ ගන්ධො වායති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔අනිට්ඨ-දිව්‍ය)පවායති-ඩොගන්-දිබ්බ (ඉවත්වයයි/පහවයයි-ගඳ-අමිහිරි)කමතිපක්-ඩොගන්- (හමයි-සුවඳ{සො+*අජිඅජ්ජ+*}සොපජ්ජ-සුවඳ[දිව්‍ය]-ඒ)ඩොගන්-*අද්ද*(හමයි)වායති (*ද-*,ධුවං- (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්

➔< එකල අමිහිරි ගඳ පහවගියේය අදත් , සුවඳ හැමුවේයදිව්‍ය ,දිව්‍යසුවඳ හමයි , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

'සබ්බෙ දෙවා පදිස්සන්ති, ඨපයිත්වා අරූපිනො;
තෙපජ්ජ සබ්බෙ දිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#අරූපිනො ඨපයිත්වා සබ්බෙ දෙවා පදිස්සන්ති,{තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ සබ්බෙ දිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔අරූපිනොබෙසබ් (හැර-අරූපවාසීන්)වාඨපයිත්- දෙවා පදිස්සන්ති-දෙවියෝ-සියලු) (පෙනෙති, {තෙ+*අජිඅජ්ජ+*}තෙපජ්ජ සබ්බෙ-සියල්ල-ඔවුන්)*අද්ද*(පෙනෙති)තිසන්දිස් (*ද-* ධුවං (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-

➔< එකල අරූපවාසීන් හැර සියලු දෙවියෝ පෙනුනි ,අදත් ඔවුන් සියල්ල පෙනෙති , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

'යාවතා නිරයා නාම, සබ්බෙ දිස්සන්ති තාවදෙ;
තෙපජ්ජ සබ්බෙ දිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#යාවතා නිරයා නාම, සබ්බෙ තාවදෙ දිස්සන්ති {තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ සබ්බෙ දිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#

➔යාවතා(වේද-නිරයෝ-යම්තාක්)නාම-නිරයා-, සබ්බෙ (සියල්ල) (පෙනෙති)තිසන්දිස් (එසැනින්/එකෙනෙහිම)තාවදෙ{තෙ+*අජිඅජ්ජ+*}තෙපජ්ජ සබ්බෙ

-සියල්ල-ඔවුන්)*අද්*(පෙනෙති)තිසන්දිස් (*ද-* ධුවං-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-(වන්නේය
➔< එකල යම්තාක් නිරයෝ වේද ඒ සියල්ල එසැනින් පෙනුනි ,සියල්ල පෙනෙති අදත් ඔවුන් , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය >

'කුඩ්ඩා කවාටා සෙලා ච, න හොන්තාවරණා තදා;
ආකාසභූතා තෙපජ්ජ, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#තදා කුඩ්ඩා කවාටා සෙලා ච,න {හොන්තිආවරණා+} හොන්තාවරණා , {තෙ+*අපිඅජ්ජ+*}තෙපජ්ජ ආකාසභූතා, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔තදා(පර්වත ද)සෙලා ච (ජනේල පියන්/දොර පියන්)කවාටා (බිත්ති)කුඩ්ඩා (එකල), *න {හොන්ති*ආවරණා+} හොන්තාවරණා ආවරණයක්)*නොවෙති* ,(විනිවිද පෙනෙති/ {තෙඅජ්ජ+අපි+}තෙපජ්ජ (විනිවිද පෙනෙති /විය-අහස)භූතා-ආකාස (ඔවුන් ද අද), ධුවං-බුදුධොා (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-
➔< එකල බිත්තිඅදත් ඔවුන් විනිවිද ,පර්වත ද විනිවිද පෙනෙති ,ජනෙල් පියන්-පියන් දොර-ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,පෙනෙති >

'චුතී ච උපපත්ති ච, ඛණෙ තස්මිං න විජ්ජති;
තානිපජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි.

#තස්මිං ඛණෙ චුතී ච උපපත්ති ච න විජ්ජති { තානිජඅජ්+අපි+ }තානිපජ්ජ පදිස්සන්ති, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසි#
➔තස්මිං ඛණෙ ජතින විජ්(ඉපදීමක් ද)ති චඋපපත් (මරණයක් ද)චුතී ච (ඒ මොහොතෙහි) (නො දක්නටලැබේ){ තානිජඅජ්+අපි+ }තානිපජ්ජ (දක්නට ලැබෙති)තිසන්පදිස් (අද-ද-ඒවා) (වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) සසිභවිස්-ධොබුද්-ධුවං
➔< එකල ඒ මොහොතෙහි මරණයක් හෝ ඉපදීමක් හෝ සිදුනොවුනිඅදත් එලෙසම , ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,දක්නට ලැබෙති >

'දළ්හං පග්ගණ්හ වීරියං, මා නිවත්ත අභික්කම;
මයම්පෙතං විජානාම, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසී'''ති.

#දළ්හං වීරියං පග්ගණ්හ, මා නිවත්ත අභික්කම {මයංඑතං+අපි+}මයම්පෙතං විජානාම, ධුවං බුද්ධො භවිස්සසී'''ති #
➔දළ්හං(ගන්න-වීර්ය-දැඩි)හගණ්පග්-වීරියං-, *මා නිවත්ත(නො නවතින්න)* අභික්කම(ඉදිරියට) (යන්න{මයංඑතං+අපි+}මයම්පෙතං(දන්නෙමු)විජානාම (මෙය-ද-අපි), ධුවං-ධොබුද්-(යැයි-වන්නේය-බුදු-ඒකාන්තයෙන්) ඉති-සසිභවිස්
➔< දැඩි වීර්ය ගන්නඒකාන්තයෙන්ම බුදුවන්නේය ,අපි මෙය දන්නෙමු ,ඉදිරියටම යන්න ,

★බොධිසත්තො දීපඞ්කරදසබලස්ස ච දසසහස්සචක්කවාළදෙවතානඤ්ච වචනං සුත්වා
➔ බොධිසත්තොබ)ෝසතුන් (දසබලදාරින්ගේ ද-දීපංකර)ස චකරදසබලස්දීපඞ් ({දසච+දෙවතානං-කවාළචක්-සසහස්- }දසසහස්සචක්කවාළදෙවතානඤ්ච-දසදහසක්) වචනං (ද-දෙවියන්ගේ-සක්වල සුත්වා (වදන් අසා)
➔< බෝසතුන් දීපංකරදසබලදාරින්ගේ ද දසදහසක් සක්වල දෙවියන්ගේ ද වදන් අසා- >

★හියෝසො මත්තාය { සඤ්ජාතසාහොඋස්+ }සඤ්ජාතුස්සාහො හුත්වා චින්තෙසි ''බුද්ධා නාම අමොඝවචනා, නත්ථි බුද්ධානං කථාය අඤ්ඤථත්තං

➔ හියෝසෝ මත්තාය (තවදුරටත්/වඩාත්/අතිශයින්ම) {සඤ්ජාතසාහොඋස්+}සඤ්ජාතුස්සාහෝ (වී)වාහුත් (උත්සහ ඇත්තෙක්/උත්සහ-ඇතිවූ) තෙවින්සි (සිතුවේය)''බුද්ධා නාමථී නත් (කතා ඇත්තෝයසත්‍ය-බුදුවරු නම්)අමොඝවචනා- (කතාවෙහි වෙනස්වීමක්)තංඤථත්කථාය අඤ් (නැත බුදුවරුන්ගේ)ධානංබුද්
➔< අතිශයින්ම උත්සහ ඇත්තෙක්ව , කතා ඇත්තෝයබුදුවරු නම් සත්‍ය ;මෙසේ සිතුවේය , බුදුවරුන්ගේ කතාවෙහි වෙනස්වීමක් නැත >

★යථා හි ආකාසෙ ඛිත්තලෙඩ්ඩුස්ස පතනං ධුවං, ජාතස්ස මරණං ධුවං, අරුණෙ උග්ගතෙ {සූරියස්සඅඨානංඋට්+ }සූරියස්සුට්ඨානං ධුවං
➔ යථා හි (ගල්කැටය-ගැසූ/දැමූ)සඩුස්ලෙඩ්-තඛිත්(අහසට/අහසෙහි)ආකාසෙ (යම්සේ වනාහි) පතනං ධුවං(වැටීම ඒකාන්තය) ජාතස්සඒකාන්ත-මරණය-උපන්නාගේ)ධුවං-මරණං-ය(අරුණෙ උග්ගතෙ (අරුණ නැගිකල්හි){ සූරියස්සඅඨානංඋට්+ } සූරියස්සුට්ඨානංහිරුගේ) (ඒකාන්තය)ධුවං (උදාව
➔<යම්සේ අහසට විසිකල ගල්කැටය පොලොවට වැටීම ඒකාන්තය, උපන්නාගේ මරණය ඒකාන්තයඅරුණ නැගිකල්හි හිරුගේ උදාව ඒකාන්තය ,>

★ආසයා නික්ඛන්තසීහස්ස සීහනාදනදනං ධුවං, ගරුගබ්භාය ඉත්ථියා {භාරංඕරොපනං+}භාරමොරොපනං අවස්සංභාවී-
➔ ආසයා(සිංහයාගේ-නික්මුණු)සසීහස්-තඛන්නික් (වසන තැනින්) සීහනාදසිංහනාද)නදනං-(ඒකාන්තය)ධුවං (කිරීම, ගරුගබ්භාය ඉත්ථියා (යගැබ්බර ස්ත්‍රී){භාරංඕරොපනං+} භාරමොරොපනං භාව-සංඅවස් (සූතකිරීමප්‍ර/බහාතැබීම-බර)ී (සිදුවන දෙයකි-ඒකාන්තයෙන්)
➔<වසන තැනින් නික්මුණු සිංහයාගේ සිංහනාද කිරීම ඒකාන්තය, ගැබ්බර ස්ත්‍රිය ප්‍රසූතකිරීම ඒකාන්තයෙන් සිදුවන දෙයකි>

★ එවමෙව බුද්ධානං වචනං නාම ධුවං අමොඝං, අද්ධා අහං බුද්ධො භවිස්සාමී''ති .
➔ එවමෙව (ඒආකාරයෙන්ම)බුද්ධානං(නම්-වචන-බුදුවරුන්ගේ)නාම-වචනං-ධුවං(යසත්‍ය)අමොඝං (ස්තීරය/ඒකාන්තය) අද්ධා අහං -ධොබුද් (ඒකාන්තයෙන් මම) සාමීභවිස්''ති (වන්නෙමි-බුදු).
➔< ඒආකාරයෙන්ම බුදුවරුන්ගේ වචන නම් ස්තීරය-ඒකාන්තයෙන් මම බුදු ,යසත්‍ය-.වන්නෙමි >

★සො ''{ධුවංඅහං+}ධුවාහං බුද්ධො භවිස්සාමී''ති එවං කතසන්නිට්ඨානො බුද්ධකාරකෙ ධම්මෙ උපධාරෙතුං
➔සො (උන්වහන්සේ/ඔහු)'{ධුවංඅහං+}ධුවාහං ඉති+සාමිභවිස්-ධොබුද් (ඒකාන්තයෙන් මම) (මෙසේ)එවං (යැයි-වන්නෙමි-බුදු)<u>කතසන්නිට්ඨානො</u>(ස්තීර අදහසකට පැමින) බුද්ධකාරකෙ (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙධම්-(විමසීමට/සොයාබැලීමට)උපධාරෙතුං
➔<උන්වහන්සේ ඒකාන්තයෙන් බුදුබව ,යැයි ස්තීර අදහසකට පැමින "වන්නෙමි-මම බුදු" පාරමී ධර්ම පුරන අයුරු විමසීමට ලබාදෙන>

★''කහං නු ඛො බුද්ධකාරකධම්මා, කිං උද්ධං, උදාහු අධො, දිසාසු, විදිසාසූ''ති අනුක්කමෙන සකලං ධම්මධාතුං විචිනන්තො
➔''<u>කහං නු ඛො</u> (?කොහි වේද)බුද්ධකාරක(පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මාධම්-, කිං උද්ධං(උඩද), උදාහු අධො(යටද නැතහොත්), දිසාසු(දිසාවන් වලද), විදිසාසූ''තිඅනුදිසා වලද) සකලං (මයෙන්ක්‍ර)කමෙනඅනුක් (යැයි ධම්මධාතුංස)ියලු ධර්මධාතුව (ධර්මයන්/ (සොයන අතරේ/සොයන්නේ)තොවිචිනන්

➔<ලොව සියලු ධර්මයන්හිම,කොහි වේද බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම , උඩද නැතහොත් යටද, දිසාවන් වලදමයෙන් සොයන අතරේයැයි ක්‍ර ,අනුදිසා වලද ,>

★පොරාණකබොධිසත්තෙහි ආසෙවිතනිසෙවිතං පඨමං දානපාරමිං දිස්වා එවං අත්තානං ඔවදි
➔ පොරාණක-පුරුදුකල)නිසෙවිතං-ආසෙවිත (බෝසත්වරු-පුරාන)තෙහිබොධිසත්-(දැක)වාදිස් (ථම දාන පාරමිතාවප්‍ර)පඨමං දානපාරමිං (පුරුදුපුහුණ කල/පුහුණුකල එවං-(අවවාද කලේය-තමාට-මෙසේ)වදිඔ-තානංඅත්
➔< පුරාන බෝසත්වරු පුරුදුමෙසේ තමාට අවවාද ,පුහුණුකල පළමු දාන පාරමිතාව දැක-කලේය >

★ ''සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය පඨමං දානපාරමිං පූරෙය්‍යාසි
➔ ''සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං-පඨමං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො-පුර-දාන පාරමිතාව-පළමු)සිපූරෙය්‍යා-දානපාරමිංන්න (
➔< සුමේධපණ්ඩිතය ඔබ මෙතැන් පටන් පළමු දාන පාරමිතාව පුරන්න >

★යථා හි නික්කුජ්ජිතො උදකකුම්භො නිස්සෙසං කත්වා උදකං වමතියෙව, න පච්චාහරති
➔ යථා හිදිය) භොඋදකකුම්(යටි කුරුකල/යටට හැරවූ)ජිතොකුජ්ජනික් (යම්සේ වනාහි)ඉති)වාකත්-සෙසංනිස් (වතුර කළයක්/බදුනක්රියක්-දිය) යෙව-වමති-උදකං (නොකර-(මය-හලන්නේ, න පච්චාහරති (නොගෙනෙයි/නැවත නොයෙයි[ඇතුලට])
➔< යම්සේ යටි කුරුකල වතුර කළයක් ඉතිරියක් නොකරම දිය හලන්නේය, ඇතුලට නැවත දිය නොයෙයි ද >

★ එවමෙව ධනං වා යසං වා පුත්තං වා දාරං වා අඞ්ගපච්චඞ්ගං වා අනොලොකෙත්වා
➔ එවමෙවඑල)ෙසමදාරං (පුතුන් හෝ)තං වාපුත් (පිරිස හෝ)යසං වා (ධනය හෝ)ධනං වා ((බිරින්දෑවරුන් හෝ)වා අඞ්ගපච්චඞ්ගං වා (සරීර කොටස් හෝ) (බලාපොරොත්තුවක් නැතිව/නොබලා)වාඅනොලොකෙත්
➔< එලෙසම ධනය හෝ පිරිස හෝ පුතුන් හෝ බිරින්දෑවරුන් හෝ සරීර කොටස් හෝ බලාපොරොත්තුවක් නැතිවම >

★සම්පත්තයාචකානං සබ්බං { ඉච්ඡිතංඡිතංඉච්+ }ඉච්ඡිතිච්ඡිතං නිස්සෙසං කත්වා දදමානො බොධිරුක්ඛමූලෙ නිසීදිත්වා බුද්ධො භවිස්සසි''ති
➔ සම්පත්ත (සියලු)බංසබ් (යාචකයන්ට-පැමිණි)යාචකානං-{ඉච්ඡිතංඡිතංඉච්+}ඉච්ඡිතිච්ඡිතං(කැමතිකැමති දේ) නිස්සෙසංඉතිර)වාකත්-ියක් (නොකර-ධො බුද් (හිඳ-බෝරුක්මුල) වානිසීදිත්-ඛමූලෙබොධිරුක් (දීමෙන්/දෙමින්)දදමානො සසිභවිස්''ති (බුදුවන්නේ යැයි)
➔<පැමිණෙන යාචකයන්ට කැමතිකැමති සියලු දේ ඉතිරියක් නොකරම දීමෙන් -යිබෝරුක්මුල හිඳ බුදුවන්නේ යැ>

★පඨමං දානපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි .
➔ පඨමං දානපාරමිංඅධිෂ්ඨාන -කොට-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (ථම දාන පාරමිතාවප්‍ර) (කලේය
➔< ප්‍රථම දාන පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >

★{ අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි {භවිතබ්බංනිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො දුතියං සීලපාරමිං දිස්වා එතදහොසි

➔ { අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''<u>න</u> {එත්තකෙහිඑව+}එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)<u>නො</u> වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්)
★උපධාරයතොසිතන්/විමසන්නේ)නේ-වාදිස් (දෙවන සීලපාරමිතාව)දුතියං සීලපාරමිං ((මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි
➔<ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , දැක මෙසේ සිතිනි විමසන අතරේ දෙවන සීලපාරමිතාව>
★''සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය { සීලපාරමිංඅපි+ }සීලපාරමිම්පි පූරෙය්‍යාසි
➔''සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො-{ සීලපාරමිංඅපි+ }සීලපාරමිම්පි (පුරන්න-ද-සීල පාරමිතාව)සිපූරෙය්‍යා-
➔< සුමේධපණ්ඩිතයපටන් සීල පාරමිතාව ද පුරන්න ඔබ මෙතැන් ! >
★යථා හි චමරීමිගො නාම { ජීවිතංපිඅ+ }ජීවිතම්පි අනොලොකෙත්වා අත්තනො {වාලංඑව+}වාලමෙව රක්ඛති
➔ යථා හි (සෙමර මුවා නම්)චමරීමිගො නාම (යම්සේ වනාහි){ ජීවිතංපිඅ+}ජීවිතම්පි ජීවිතය) (බලාපොරොත්තු නැතිව/නොසිතා/නොබලා) වාඅනොලොකෙත් (ද අත්තනො (තමාගේ){ වාලංඑව+ }වාලමෙව (රකියි)ඛතිරක් (වල්ගයම)
➔< යම්සේ සෙමර මුවා තම ජීවිතය අතහැර තමාගේ වල්ගයම රකියි ද >
★එවං { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි ඉතො පට්ඨාය { ජීවිතංපිඅ+ }ජීවිතම්පි අනොලොකෙත්වා { සීලංඑව+ }සීලමෙව රක්ඛන්තො බුද්ධො භවිස්සසී''ති
➔ එවං (එලෙසම){ ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි (පටන්-මෙතැන්)ඨායපට්-ඉතො (ඔබ ද){ජීවිතංපිඅ+} ජීවිතම්පි (බලාපොරොත්තු නැතිව/නොසිතා/නොබලා)වාඅනොලොකෙත් (ජීවිතය ද) { සීලංඑව+ }සීලමෙව(සීලයම) රක්ඛන්තොසසීධො භවිස්බුද් (රකිමින්)''ති (බුදුවන්නේ යැයි)
➔<එලෙසම ඔබ ද මෙතැන් පටන් තම ජීවිතය ගැන ද නොබලා සීලයම රැකීමෙන් බුදුවන්නේ යැයි>
★දුතියං සීලපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි .
➔ දුතියං සීලපාරමිං අධිෂ්ඨාන -කොට-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (දෙවන සීල පාරමිතාව) (කලේය➔< දෙවන සීල පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >
★{ අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි { භවිතබ්බංතිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො තතියං නෙක්ඛම්මපාරමිං දිස්වා එතදහොසි
➔ { අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''<u>න</u> {එත්තකෙහිඑව+}එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)<u>නො</u> වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) තෙවන නෙක්කම්ම)මපාරමිංඛමිතතියං නෙක් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි-වාදිස් (පාරමිතාව
➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , විමසන අතරේ තෙවන නෙක්කම්ම පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනි >
★ ''සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය {නෙක්ඛම්මපාරමිංපිඅ+}නෙක්ඛම්මපාරම්මිපි පූරෙය්‍යාසි
➔ සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො-{නෙක්ඛම්මපාරමිංපිඅ+}නෙක්ඛම්මපාරම්මිපි -(ද-නෙක්කම්ම පාරමිතාව) (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා
➔< සුමේධපණ්ඩිතයඔබ මෙතැන් පටන් නෙක්කම්ම පාරමිතාව ද පුරන්න ! >
★ යථා හි විරං බන්ධනාගාරෙ වසමානො පුරිසො න තත්ථ සිනෙහං කරොති, අථ ඛො උක්කණ්ඨිතොයෙව අවසිතුකාමො හොති

➔ යථා හි(කලක්බොහෝ)චිරං (යම්සේ වනාහි) බන්ධනාගාරෙ (සිරමැදිරියෙහි) (පුරුෂයෙක්)පුරිසො (වසන්නා වූ)වසමානොනු තත්ථ-සිනෙහං) කරොති (ආලයක්-එහි)නො කරයි(, අථ ඛො-අවසිතුකාමො (ම-කලකිරුනේ)යෙව-යීතොකඤ්ඵක් (නොහොත්) (වේ-නො සිටිනු කැමති/නො වසනු)හොති

➔<යම්සේ බොහෝකලක් සිරමැදිරියක වසන්නා වූ පුරුෂයෙක් එහි ආලයක් නො කර , එතැනින් ගැලවීයාමටම කැමති වේ ද>

★ එවමෙව { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි සබ්බහවෙ බන්ධනාගාරසදිසෙ කත්වා සබ්බහවෙහි උක්කණ්ඨිතො මුච්චිතුකාමො හුත්වා {නෙක්ඛම්ම එව+අභිමුඛො+}නෙක්ඛම්මාභිමුඛොව හොහි

➔, එවමෙව (එලෙසම){ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි-ධනාගාරබන් (සියලු භවයන්)භවෙ-බසබ් (ඔබ ද) උක්-බහවෙහිසබ් (කොට-සමාන-ධනාගාරයකටබන්)වාකත්-සදිසෙකඤ්ඨිතොසියලු) (කලකිරී-භවයන්හි මුච්චිතුකාමො (වී-මිදෙනු කැමති)වාහුත්-{නෙක්ඛම්ම එව+අභිමුඛො+ }නෙක්ඛම්මාභිමුඛොව (වන්න/වනු)හොහි (ම-ඉදිරිපත්/ම-අභිමුක-නෙක්කම්මයට/නික්මීමට)

➔<එලෙසම ඔබ ද බන්ධනාගාරයකට සමාන වූ සියලු භවයන්හි කලකිරී එයින් මිදෙනු කැමතිවනෙක්කම්ම ,යටම සිත් යොමුකරන්න>

★ එවං බුද්ධො භවිස්සසී''ති තතියං නෙක්ඛම්මපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි.

➔ එවංසසීභවිස්-ධොබුද්-''තිතතියං (යැයි-වන්නේ-බුදු-මෙසේ) නෙක්ඛම්මපාරමිං තුන්වන) (අධිෂ්ඨාන කලේය-කොට-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (ම පාරමිතාවඛම්නෙක්

➔< මෙසේ බුදු වන්නේ යැයි තුන්වන නෙක්ඛම්ම පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය

★{අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි { භවිතබ්බංතිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො චතුත්ථං පඤ්ඤාපාරමිං දිස්වා එතදහොසි

➔ {අථසඅස්+ }අථස්සඉක්බිති) ඔහුට (''න { එත්තකෙහිඑව+}එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)නො වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) (ඤා පාරමිතාවසිව්වන පඤ්) ඤාපාරමිංථං පඤ්වතුත් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි-වාදිස්

➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , ඤා පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනිවිමසන අතරේ සිව්වන පඤ්>

★සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය {පඤ්ඤාපාරමිංපිඅ+} පඤ්ඤාපාරමිම්පි පූරෙය්‍යාසි

➔ සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො-{පඤ්ඤාපාරමිංපිඅ+} පඤ්ඤාපාරමිම්පි (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා-(ද- ඤා පාරමිතාවපඤ්)

➔< සුමේධපණ්ඩිතයඔබ මෙතැන් පට !න් පඤ්ඤා පාරමිතාව ද පුරන්න >

★{ හීනයෙසුකට්ඨක්+ඤිමමජ්- }හීනමජ්ඣිමුක්කට්ඨයෙසු කඤ්වි {නවාජෙත්වජ්+}අවජ්ජෙත්වා සබ්බෙපි පණ්ඩිතෙ උපසඞ්කමිත්වා පඤ්හං පුච්ඡෙය්‍යාසි

➔{ හීනයෙසුකට්ඨක්+ඤිමමජ්- } හීනමජ්ඣිමුක්කට්ඨයෙසුඋත්තම -මමධ්‍ය-හීන) (කිසිවෙක්)විකඤ්ඤ් (අතරෙහි/අතරෙන් {නවාජෙත්වජ්+}අවජ්ජෙත්වාවර්ජනය) පණ්ඩිතයන් -සියලුම)ඩිතෙපණ්-බෙපිසබ් (අත්නොහැර/නොකොට (අසන්න-ස්නප්‍ර)සිඡෙය්‍යාපුච්-හංපඤ්ඤ් (ගොස්/එළඹ)වාකමිත්උපසඞ්(වෙත

➔< උසස් පහත් යැයි කිසිවෙක් අත්නොහැර සියලුම පණ්ඩිතයන් වෙත ගොස් දැනුම වැඩීම පිණිස ප්‍රශ්න අසන්න >

★යථා හි පිණ්ඩචාරිකො භික්ඛු හීනාදිකෙසු කුලෙසු කිඤ්වි {නවාජෙත්වජ්+ }අවජ්ජෙත්වා

➔ යථා හි(යම්සේ) පිණ්ඩචාරිකොහීනාදිකෙසු (භික්ෂුවක්-පින්ඩපාතයේ හැසිරෙන)බුභික්- (කිසිවක්)විකිඤ්ඤ් (කුලයන්-හීනාදී)කුලෙසු{නවාජෙත්වජ්+}අවජ්ජෙත්වා (නික්ෂේප නොකොටප්‍ර/අත්නොහැර)

➔< යම්සේ පින්ඩපාතයේ හැසිරෙන භික්ෂුවක් හීනාදී කුලයන් කිසිවක් අත්නොහැර ප්‍රති ෂේප නොකොට >
★පටිපාටියා පිණ්ඩාය චරන්තො බිප්පං යාපනං ලභති
➔ පටිපාටියා (හැසිරෙමින්-පින්ඩපානයෙ-පිලිවෙලින්)තොචරන්-ඩායපිණ්-ඉ/වහා)පංබිප්ක්මනින් (ලබයි-ආහාර/යැපීමක්)ලභති-යාපනං(
➔< පිලිවෙලින් පින්ඩපානයෙ හැසිරෙමින් ඉක්මනින්ම යැපීමට ආහාර ලබයි ද >
★එවං { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි සබ්බපණ්ඩිතෙ උපසඞ්කමිත්වා පඤ්හං පුච්ඡන්තො බුද්ධො භවිස්සසී''ති
➔ එවං (එසේම){ ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි (නුඔද)සබ්බ-සියලු)වාකමිත්උපසඞ්-ඩිතෙපණ්-ධො බුද් (විචාරීමෙන්-ශ්නප්‍ර)තොඡන්පුච්-හංපඤ් (එළඹ/ගොස්-පණ්ඩිතයන් වෙත සසීහවිස්''ති (වන්නේ යැයි-බුදු)
➔< එසේම නුඔද සියලු පණ්ඩිතයන් වෙත ගොස් නුවණ වැඩෙන ප්‍රශ්න විචාරීමෙන් බුදු වන්නේ යැයි >
★චතුත්ථං පඤ්ඤාපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි
➔ චතුත්ථං පඤ්ඤාපාරමිං -දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (ඤා පාරමිතාවපඤ් සතරවන) (අධිෂ්ඨාන කලේය-කොට
➔< සතරවන පඤ්ඤා පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >
★{අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි { භවිතබ්බංතිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො පඤ්චමං වීරියපාරමිං දිස්වා එතදහොසි
➔ {අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''<u>න</u> { එත්තකෙහිඑව+}එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)<u>නො</u> වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) -වාදිස් (පස්වන විරිය පාරමිතාව) චමං වීරියපාරමිංපඤ් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි
➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , විමසන අතරේ පස්වන විරිය පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනි >
★සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය { වීරියපාරමිංපිඅ+ }වීරියපාරමිම්පි පූරෙය්‍යාසි
➔ සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො-{වීරියපාරමිංපිඅ+ } වීරියපාරම්ම්පි (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා-(ද- විරිය පාරමිතාව)
➔< සුමේධපණ්ඩිතයඔබ මෙතැන් පටන් විරිය පාරමිතාව ද පුරන්න ! >

★යථා හි සීහො මිගරාජා සබ්බඉරියාපථෙසු දළ්හවීරියො හොති
➔ යථා හි(ඉරියව් වල-සියලු) ඉරියාපථෙසු-බසබ් (සිංහ රජු)සීහො මිගරාජා (යම්සේ) දළ්හවීරියො(වේ-දැඩිවිරිය ඇත්තේ) හොති-
➔< යම්සේ සිංහ රජු සියලු ඉරියව් වලම දැඩිවිරිය ඇත්තේ වේ ද >

★එවං { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි සබ්බභවෙසු සබ්බඉරියාපථෙසු දළ්හවීරියො අනොලීනවීරියො සමානො බුද්ධො භවිස්සසී''ති
➔ එවං (මෙසේ){ ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි-බසබ් (භවයන්හි-සියලු)භවෙසු-බසබ් (ඔබ ද) දැ)වීරියො-හදළ් (ඉරියව්වන්හි-සියලු)ඉරියාපථෙසුඩි(වීර්ය ඇත්තෙක්- අනොලීන වීරියො-සසීහවිස් ධොබුද් (වී)සමානො (වීර්ය ඇත්තෙක්-නොපසුබස්නා)''ති (වන්නේ යැයි-බුදු)
➔< එලෙසම ඔබ ද සියලු භවයන්හිනොපසුබස්නා ,සියලු ඉරියව්වන්හිම දැඩි වීර්ය ඇති , වීර්ය ඇත්තෙක් වී බුදු වන්නේ යැයි >

★පඤ්චමං වීරියපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි

➔ පඤ්චමං වීරියපාරමිං-කොට-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (විරිය පාරමිතාව-පස්වන) (අධිෂ්ඨාන කලේය
➔< පස්වන විරිය පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >

★අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි {භවිතබ්බංතිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො ඡට්ඨං ඛන්තිපාරමිං දිස්වා එතදහොසි
➔ {අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''<u>න</u> { එත්තකෙහිඑව+}එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)<u>නො</u> වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) -වාදිස් (සයවන ඛන්ති පාරමිතාව) තිපාරමිංඨං ඛන්ඡට් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි
➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , විමසන අතරේ සයවන ඛන්ති පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනි >

★ ''සුමේධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය {ඛන්තිපාරමිංපිඅ+}ඛන්තිපාරමිම්පි පූරෙය්‍යාසි
➔ සුමේධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො- {ඛන්තිපාරමිංපිඅ+}ඛන්තිපාරමිම්පි (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා-(ද- ඛන්ති පාරමිතාව)
➔< සුමේධපණ්ඩිතයඔබ මෙතැන් පටන් ඛන් !ති පාරමිතාව ද පුරන්න >

★සම්මානනෙපි අවමානනෙපි { ඛමොඑව+ }ඛමොව භවෙය්‍යාසි
➔ සම්මානනෙ(ද-සම්මානයන්හි)පි- අවමානනෙ (ද-අවමානයන්හි)පි-{ ඛමොඑව+ } ඛමොව (වන්න)සිභවෙය්‍යා (ම-ඉවසන්නෙක්)
➔< සම්මානයන්හි ද අවමානයන්හිද ඉවසන්නෙක්ම වන්න >

★ යථා හි පඨවියං නාම { සුවිංපිඅ+ }සුවිම්පි පක්ඛිපන්ති { අසුවිංපිඅ+ }අසුවිම්පි, න තෙන පඨවී සිනෙහං, න පටිඝං කරොති, ඛමති සහති අධිවාසෙතියෙව

➔ යථා හි (වනාහි-පොලොවට)නාම-පඨවියං (යම්සේ){ සුවිංපිඅ+ }සුවිම්පි- (දමති-පිරිසිදු දෙය ද)තිඛිපන්පක්{ අසුවිංපිඅ+ }අසුවිම්පි[දමති](අපිරිසිදු දෙය ද), <u>න</u> තෙන- -කැමැත්තක්/ඇලීමක්-පොලොව-එයින්)සිනෙහං-පඨවී<u>නො</u>([කරයි], <u>න</u> පටිඝං කරොති අකමැත්තක්/ගැටීමක්)<u>නො</u> කරයි(, <u>ඛමති</u>ඉරිඅදි වචන](මය-ඉවසයි)යෙව-<u>අධිවාසෙති-සහති-</u> [තුනටම සමාන අර්ථ ඇත
➔<යම්සේ පොලොවට පිරිසිදු දෙය ද අපිරිසිදු දෙය ද දමතිඑයින් පොලොව කැමැත්තක් , හෝ අකමැත්තක් නො දක්වයි, එය ඉවසයි >

★එවං {ත්වංපිඅ+}ත්වම්පි {සම්මානනඑව+ඛමො+අවමානන+} සම්මානනාවමානනක්ඛමොව සමානො බුද්ධො භවිස්සසී''ති
➔ එවං (එලෙසම){ත්වංපිඅ+}ත්වම්පි (ඔබ ද){සම්මානනඑව+ඛමො+අවමානන+} සම්මානනාවමානනක්ඛමොව සමානො (ම-ඉවසන්නෙක්-අවමාන-මානසම්){වී} බුද්ධො භවිස්සසී''ති (බුදු වන්නේ යැයි)
➔< එලෙසම ඔබ ද සම්මානබුදු වන්නේ යැයි ,අවමාන ඉවසන්නෙක්ව- >

★ඡට්ඨං ඛන්තිපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි
➔ ඡට්ඨං-කොට-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (ඛන්ති පාරමිතාව-සයවන)තිපාරමිංඛන්- (අධිෂ්ඨාන කලේය

➔< සයවන ඔන්ති පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >

★අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි {භවිතබ්බංතිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො සත්තමං සච්චපාරමිං දිස්වා එතදහොසි

➔ {අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''<u>නු</u> { එත්තකෙහිඑව+}එත්තකෙහෙව (ධර්ම පාරමී/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)<u>නො</u> වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) (ය පාරමිතාවසත්වන සත්‍ය) වපාරමිංතමං සච්සත් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි-වාදිස්

➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයි තවදුරටත් , ය පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනිවිමසන අතරේ සත්වන සත්‍ය>

★ ''සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය { සච්චපාරමිංපිඅ+ }සච්චපාරමිම්පි පූරෙය්‍යාසි

➔ සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො- {සච්චපාරමිංපිඅ+ }සච්චපාරමිම්පි (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා-(ද- ය පාරමිතාවසත්‍ය)

➔< සුමේධපණ්ඩිතයය පාරමිතාව ද පුරන්නඔබ මෙතැන් පටන් සත්‍ය ! >

★අසනියා මත්ථකෙ පතමානායපි { ධන ආදීනං+}ධනාදීනං අත්ථාය {ඡන්දවසෙන+ආදි+}ඡන්දාදිවසෙන සම්පජානමුසාවාදං නාම{මාඅකාසි+ }මාකාසි

➔ අසනියා (ද/වැටුනත්-හිසමත-හෙන)පි-පතමානාය-ථකෙමත්-{ ධන ආදීනං+}ධනාදීනං- (සදහා-ධනය ආදිය)ථායඅත්{ඡන්දවසෙන+ආදි+ }ඡන්දාදිවසෙන දාදි වසයෙන්ඡන්) (නම්-බොරුකීම-දැනදැන)නාම-මුසාවාදං-පජානසම් ([අගතියට යෑමෙන් හෝ]{ මාඅකාසි+ } මාකාසි (නො කරන්න)

➔< හිසමත හෙන වැටුනත්දාදි වසයෙන් අගතියට ඡන් ,ධනසම්පත් ආදිය සදහාවත් , දැනදැන බොරුකීම නම් නො කරන්න ,යෑමෙන්වත් >

★යථා හි ඔසධිතාරකා නාම සබ්බඋතූසු අත්තනො ගමනවීථිං ජහිත්වා අඤ්ඤාය වීථියා න ගච්ඡති, { සකඑව+වීථියා- }සකවීථියාව ගච්ඡති

➔ යථා හි(යම්සේ) ඔසධිතාරකා-බසබ් (වනාහි-ඉරබට තරුව/ඕසධි තාරකාව)නාම- (අතහැර/හැර-ගමන් මග-තමාගේ) වාජහිත් -ගමනවීථිං-තනොඅත් (සෘතූන්හි-සියලු)උතූසු (නොයයි-මගකින්-අන්)ඡතින ගච්-වීථියා-ඤායඅඤ්, { සකඑව+වීථියා- }සකවීථියාව-තම) (යයි)ඡතිගච් (ම-මගෙහි

➔<යම්සේ ඉරබට තරුව සියලු සෘතූන්හි තමාගේ ගමන් මග හැරතම ,අන් මගකින් නොයයි , මගෙහිම යයි>

★ එවමෙව { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි සච්චං පහාය මුසාවාදං නාම අකරොන්තොයෙව බුද්ධො භවිස්සසි''ති

➔ එවමෙව (එලෙසම){ ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි-යසත්‍ය)නාම-මුසාවාදං-පහාය-චංසච් (ඔබ ද) යෙ-තොඅකරොන් (නම්-බොරුකීම-අතහැරවඩොබුද් (ම-නො කරමින්න) භවිස්සසි''තිබුදු) (වන්නේ යැයි

➔< එලෙසම ඔබ ද බොරුකීම නො කියමින්යයෙහිම පිහිටමින් බුදු වන්නේ යැයිසත්‍ය , >

★සත්තමං සච්චපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි

➔ සත්තමංකො-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (ය පාරමිතාවසත්‍ය-සත්වන) වපාරමිංසච්-ට- (අධිෂ්ඨාන කලේය

➔< සත්වන සත්‍යය පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >

★අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි {භවිතබ්බංනිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො අට්ඨම‍ං අධිට්ඨානපාරමි‍ං දිස්වා එතදහොසි
➔ {අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''<u>න</u> { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංනිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)<u>නො</u> වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) ඨාන අටවන අධිට්) ඨානපාරමි‍ංඨම‍ං අධිට්ඨට් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො පාරමිතාව (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි-වාදිස් (
➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , ඨාන පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනිවිමසන අතරේ අටවන අධිට් >

★ ''සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය {අධිට්ඨානපාරමි‍ංපිඅ+}අධිට්ඨානපාරමීම්පි පූරෙය්‍යාසි
➔ සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො- {අධිට්ඨානපාරමි‍ංපිඅ+}අධිට්ඨානපාරමීම්පි (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා-(ද- ඨාන පාරමිතාවඅධිට්)
➔< සුමේධපණ්ඩිතයඨාන පාරමිතාව ද පුරන්නඔබ මෙතැන් පටන් අධිට් ! >

★යං අධිට්ඨාසි, තස්මිං අධිට්ඨානෙ නිව්වලො හවෙය්‍යාසි
➔යං අධිට්ඨාසි(අධිෂ්ඨාන කලේද යමක්), තස්මිං අධිට්ඨානෙවලො නිව් (ඒ අධිෂ්ඨානයෙහි) (ස්තීරව පිහිටන්න/නිස්වල වන්න)සිහවෙය්‍යා
➔< යමක් අධිෂ්ඨාන කලේද, ඒ අධිෂ්ඨානයෙහි ස්තීරවම පිහිටන්න >

★යථා හි පබ්බතො නාම සබ්බදිසාසු වාතෙහි පහටොපි න කම්පති න චලති, අත්තනො ඨානෙයෙව තිට්ඨති
➔ යථා හි-වාතෙහි (දිසාවන්හි-සියලු)දිසාසු-බසබ් (පර්වත වනාහි)බතො නාමපබ් (යම්සේ) න (ද-පහරලද-වාතයෙන්)පි-පහටො කම්පතිචලනය -කම්පා නොවේ)න චලති- (පිහිටයි/සිටියි-ම-ස්තානයෙහි)ඨතිට්-යෙව-ඨානෙ (තමාගේ)තනොඅත් (නොසැලේ/නොවේ
➔< යම්සේ පර්වත සියලු දිසාවන්හි වාතයෙන් පහර ලද ද කම්පා නොවේනොසැලේ , තමාගේ ස්තානයෙහිම සිටියි >
★එවමෙව { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි අත්තනො අධිට්ඨානෙ නිව්වලො {හොන්තොඑව+}හොන්තොව බුද්ධො භවිස්සසී''ති
➔ එවමෙව (එලෙසම){ ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පිඨානඅධිට්-තනොඅත් (ඔබ ද)ෙ වලොනිව්- (ස්තීරව/නිසලව-අධිෂ්ඨානයෙහි-තමාගේ){හොන්තොඑව+ }හොන්තොව (ම-වෙමින්) සසීධො භවිස්බුද්''ති (බුදු වන්නේ යැයි)
➔< එලෙස ඔබ ද තමාගේ අධිෂ්ඨානයෙහි නිසලවස්තීරව සිටිමින් බුදු වන්නේ යැයි- >
★අට්ඨම‍ං අධිට්ඨානපාරමි‍ං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි
➔ අට්ඨම‍ං අධිට්ඨානපාරමි‍ං-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (අටවන අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව) (අධිෂ්ඨාන කලේය-කොට
➔< අටවන අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >
★අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි { භවිතබ්බංනිඉ+ }භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො නවම‍ං මෙත්තාපාරමි‍ං දිස්වා එතදහොසි
➔ {අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''<u>න</u> { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම)

{භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)නො වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) (නව වන මෙත්තා පාරමිතාව) තාපාරමිංනවමං මෙත් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි-වාදිස්

➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , විමසන අතරේ නව වන මෙත්තා පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනි >

★ ''සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය නවමං {මෙත්තාපාරමිංපිඅ+ }මෙත්තාපාරමිම්පි පූරෙය්‍යාසි

➔ සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො-{මෙත්තාපාරමිංපිඅ+ }මෙත්තාපාරමිම්පි (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා-(ද- තා පාරමිතාවමෙත්)

➔< සුමේධපණ්ඩිතයපාරමිතාව ද පුරන්න තාඔබ මෙතැන් පටන් මෙත් ! >

★අහිතෙසුපි හිතෙසුපි එකච්චතො හවෙය්‍යාසි

➔ අහිතෙසු-තොඑකච්චි (ද-හිතයන් කෙරෙහි)හිතෙසුපි (ද-අහිතයන් කෙරෙහි)පි-(වන්න-එක්සිත් ඇත්තෙක්)සිහවෙය්‍යා

➔< හිතයන් කෙරෙහි ද අහිතයන් කෙරෙහි ද එක්සිත් ඇත්තෙක් වන්න >

★යථා හි උදකං නාම පාපජනස්සාපි කල්‍යාණජනස්සාපි සීතිභාවං එකසදිසං කත්වා එරති

➔ යථා හි-ණකල්‍යා (ද-මිනිසුන්ට-නරක)පි-සාජනස්-පාප (ජලය වනාහි)උදකං නාම (යම්සේ)-එකලෙසම)එරති-වාකත්-එකසදිසං (සිසිල් බව)සීතිභාවං (ද-මිනිසුන්ට-හොඳ)පි-සාජනස් (පතුරයි-කොට

➔< යම්සේ ජලය හොඳමිනිසුන්ට සිසිල් බව එකලෙසම නරක භේදයක් නැතිව සියලු-පතුරයි ද >

★එවමෙව { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි සබ්බසත්තෙසු මෙත්තචිත්තෙන

{එකඑව+තොචිත්-} එකච්චිතොව හොන්තො බුද්ධො භවිස්සසී''ති

➔ එවමෙව (එලෙසම)[ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පිතසත්-බසබ් (ඔබ ද)ෙසුසතුන් -සියලු) (සිතින්-මෛත්‍රී)තෙනචිත්-තමෙත්(කෙරෙහි {එකඑව+තොචිත්- }එකච්චිතොවසිත් -එක්) (ම-ඇත්තෙක්ව{හොන්තොඑව+ }හොන්තොවසසීධො භවිස්බුද් (ම-වෙමින්)''තිබුදු වන්නේ) (යැයි

➔<එලෙසම ඔබ ද සියලු සතුන් කෙරෙහි එක ඇත්තෙක්වම බුදු වන්නේ සමලෙස මෛත්‍රී-යැයි>

★නවමං මෙත්තාපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි

➔ නවමං මෙත්තාපාරමිං -කොට-දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (තා පාරමිතාවනව වන මෙත්) (අධිෂ්ඨාන කලේය

➔< නව වන මෙත්තා පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >

★අථසඅස්+ }අථස්ස ''න { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව බුද්ධකාරකධම්මෙහි {භවිතබ්බංතිඉ+ } භවිතබ්බ''න්ති උත්තරිපි උපධාරයතො දසමං උපෙක්ඛාපාරමිං දිස්වා එතදහොසි

➔ {අථසඅස්+ }අථස්ස (ඉක්බිති ඔහුට)''නු { එත්තකෙහිඑව+ }එත්තකෙහෙව (පාරමී ධර්ම/ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන)මෙහිධකාරකධම්බුද් (මෙපමනක්ම) {භවිතබ්බංතිඉ+}භවිතබ්බ''න්ති)නො වියයුතු යැයි(උත්තරිපි (තවදුරටත්) (දසවන උපෙක්ෂා පාරමිතාව) ඛාපාරමිංදසමං උපෙක් (සිතන්නේ/විමසන්නේ)උපධාරයතො (මෙසේ සිතිනි-දැක)එතදහොසි-වාදිස්

➔< ඉක්බිති ඔහු මෙපමනක්ම බුදුබව ලබාදෙන පාරමී ධර්ම නො වියයුතුය යැයිතවදුරටත් , විමසන අතරේ දසවන උපෙක්ෂා පාරමිතාව දැක මෙසේ සිතිනි >

★''සුමෙධපණ්ඩිත, ත්වං ඉතො පට්ඨාය { උපෙක්ඛාපාරමිංපිඅ+ }උපෙක්ඛාපාරමිම්පි පූරෙය්‍යාසි

➔ සුමෙධපණ්ඩිත(!සුමේධපණ්ඩිතය) ත්වං (පටන්-මෙතැන්-ඔබ)ඨායපට්-ඉතො-{උපෙක්ඛාපාරමිංපිඅ+ }උපෙක්ඛාපාරමිම්පි (පුරන්න)සිපූරෙය්‍යා-(ද- උපෙක්ෂා පාරමිතාව)

➔< සුමේධපණ්ඩිතයරමිතාව ද පුරන්නඔබ මෙතැන් පටන් උපෙක්ෂා පා ! >
★සුඛෙපි දුක්ඛෙපි { මජ්ඣත්තොඑව+ }මජ්ඣත්තොව හවෙයාසි
➔ සුඛෙ (දුකෙහි ද-සැපයෙහි ද)පි-ඛෙපි දුක්-{ මජ්ඣත්තොඑව+ }මජ්ඣත්තොව (ම-ස්තයෙක්මධ්‍ය) හවෙයාසි (වන්න)
➔< සැපයෙහි ද දුකෙහි ද මධ්‍යස්තයෙක්ම වන්න >
★යථා හි පඨවී නාම { සුචිංපිඅ+ }සුචිම්පි { අසුචිංපිඅ+ }අසුචිම්පි පක්ඛිප්පමානා {මජ්ඣත්තාඑව+ } මජ්ඣත්තාව හොති
➔ යථා හි (වනාහි-පොලොව)නාම-පඨවි (යම්සේ){ සුචිංපිඅ+ }සුචිම්පි (පිරිසිදු දෙය ද) {අසුචිංපිඅ+ }අසුචිම්පිපමඛිප්පක් (අපිරිසිදු දෙය ද)ානා (දමනකල්හි) {මජ්ඣත්තාඑව+}මජ්ඣත්තාව (වේ)හොති (ම-ස්තමධ්‍ය)
➔< යම්සේ පොලොව පිරිසිදු දෙය ද අපිරිසිදු දෙය ද දමනකල්හි මධ්‍යස්තම වේද >
★එවමෙව { ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි සුඛදුක්ඛෙසු මජ්ඣත්තොව හොන්තො බුද්ධො භවිස්සසී''ති
➔ එවමෙව (එලෙසම){ ත්වංපිඅ+ }ත්වම්පි (දුකෙහි-සැප)ඛෙසුදුක්-සුඛ (ඔබ ද) {මජ්ඣත්තොඑව+ }මජ්ඣත්තොව(ම-ස්තයෙක්මධ්‍ය) {හොන්තොඑව+ }හොන්තොව සසීධො භවිස්බුද් (ම-වෙමින්)''ති (බුදු වන්නේ යැයි)
➔< එලෙසම ඔබ ද දුකස්තයෙක්මසැප දෙකෙහි මධ්‍ය- වෙමින්බුදු වන්නේ යැයි , >
★දසමං උපෙක්ඛාපාරමිං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාසි
➔ දසමං උපෙක්ඛාපාරමිං -දැඩි)ඨාසිඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (දස වන උපෙක්ෂා පාරමිතාව) (අධිෂ්ඨාන කලේය-කොට
➔< දස වන උපෙක්ෂා පාරමිතාව දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කලේය >

★තතො චින්තෙසි – ''ඉමස්මිං ලොකෙ බොධිසත්තෙහි පූරෙතබ්බා බොධිපරිපාචනා මා එධකාරකධම්බුද්;ත්තකායෙව,
➔ තතො චින්තෙසි (ඉක්බිති සිතුවේය)– ''ඉමස්මිං ලොකෙ(මේ ලොවෙහි) බොධිසත්තෙහි-අවබෝධය)පරිපාචනා-බොධි (පිරිය යුතු)බාපූරෙතබ් (බෝධිසත්වයන් විසින්) (ධර්ම-ලබාදෙන්නා වූ-බුදුබව)මාධම්-කාරක-ධබුද් (සම්පූරණය කරන්නා වූ/වඩන්නා වූ (මය-මෙපමණ)යෙව-තකාඑත්
➔<ඉක්බිති මෙසේ සිතුවේයමේ ලොවෙහි ; බෝධිසත්වයන් විසින් පිරිය යුතු අවබෝධය වඩන්නා වූ පාරමී සම්පූරණය කරන්නා වූ බුදුබව ලබාදෙන්නා වූ ධර්ම මෙපමණක්මය >

★ දස පාරමියො ඨපෙත්වා අඤ්ඤෙ නත්ථි, ඉමාපි දස පාරමියො උද්ධං ආකාසෙපි නත්ථි,
➔ දස පාරමියො(නැත-වෙනෙකක්/අනිකක්)ථිනත්-ඤෙඅඤ් (හැර-දස පාරමීන්)වාඨපෙත්-, ඉමා (නැත-ද-අහසෙහි-උඩ)ථිනත්-පි-ආකාසෙ-ධංඋද් (දස පාරමීන්)දස පාරමියො (මේ ද)පි-

➔< පාරමී ධර්ම දහයක් හැර වෙන වැඩිපුර නැත, මේ දස පාරමීන් උඩ අහසෙහි ද නැත >

★හෙට්ඨා { පඨවියංඅ+පි }පඨවියම්පි, { පුරත්ථිමාආදීසු+ }පුරත්ථිමාදීසු දිසාසුපි නත්ථි, {මය්හංඑව+ }මය්හමෙව පන { හදයතරෙහන්අබ්+ }හදයබ්හන්තරෙ පතිට්ඨිතා''ති
➔ හෙට්ඨා(පහල) { පඨවියංපිඅ+ }පඨවියම්පි(පොලොවෙහි ද), {පුරත්ථිමාආදීසු+}පුරත්ථිමාදීසු ථනත්-පි-දිසාසු (පෙරදිග ආදී)ි(නැත-ද-දිසාවන්හි), {මය්හංඑව+ }මය්හමෙව (වනාහි)පන (මගේ ම){හදයතරෙහන්අබ්+}හදයබ්හන්තරෙහදවත) (ඇතුලේ පතිට්ඨිතා''ති (පිහිටන ලද්දේය)
➔<පහල පොලොවෙහි ද පෙරදිග ආදී දිසාවන්හි ද නැතමගේම හදවත ඇතුලේ පිහිටන , ලද්දේමය>

★එවං තාසං හදයෙ පතිට්ඨිතභාවං දිස්වා සබ්බාපි තා දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාය
➔ එවංපි -බාසබ් (දැක-බව-පිහිටි-හදෙහි)වාදිස්-භාවං-ඨිතපතිට්-හදයෙ (ඔවුන්-මෙසේ)තාසං-(අධිෂ්ඨාන කර-කොට-දැඩි)ඨායඅධිට්-වාකත්-හංදළ් (ඒ සියල්ල ද/ඒ-ද-සියල්ල)තා
➔< මෙසේ ඔවුන් හදෙහි පිහිටි බව දැකඒ සියල්ලම දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කර , >

★පුනප්පුනං සම්මසන්තො අනුලොමපටිලොමං සම්මසති, පරියන්තෙ ගහෙත්වා ආදිං පාපෙති,
➔ පුනප්පුනං(මෙනෙහිකරමින්)තොමසන්සම් (නැවතනැවත) අනුලොම-(සම්මර්ශනය කරයි)මසතිසම් (තිලෝම වශයෙන්ප්‍ර-අනුලොම)පටිලොමං, පරියන්තෙ-)වාගහෙත් අගින්ගෙන / අගින් පටන්ගෙනමුල)පාපෙති-ආදිං (ට(පැමිණෙයි-,
➔< නැවත ,තිලෝම වශයෙන් සම්මර්ශනය කරයිප්‍ර-අනුලොම ,නැවත මෙනෙහි කරමින්-අගින් පටන් ගෙන මුලට පැමිණෙයි >

★ආදිම්හි ගහෙත්වා පරියන්තෙ ඨපෙති, මජ්ඣෙ ගහෙත්වා උභතො ඔසාපෙති, උභතො කොටීසු හෙත්වා මජ්ඣෙ ඔසාපෙති
➔ආදිම්හි)වාගහෙත්-මුලින්ගෙන / මුලින්පටන-ේගෙන-අගට/කෙලවරට)ඨපෙති-තෙපරියන් ([යයි]තබයි, මජ්ඣෙ)වාගහෙත්-මැදින්ගෙන / මැදින්-උභතො (පටන්ගෙන-(නවතයි-පසින්දෙ)ඔසාපෙති, <u>උභතො කොටීසු</u>(දෙකෙලවරින්) හෙත්වා (අරඹා/ගෙන) (නවතයි-මැදින්)ඔසාපෙති-ඣෙමජ්
➔< මුලින් පටන් ගෙන අගට යයිපසට යයිමැදින් පටන්ගෙන දෙ ,, දෙකෙලවරින් අරඹා මැදට එයි >

★බාහිරකහණ්ඩපරිච්චාගො දානපාරමී නාම, අඞ්ගපරිච්චාගො දානඋපපාරමී නාම,
➔ බාහිරක(ගයපරිත්‍යා-හණ්ඩ-බාහිර)වාගොපරිච්-ඩහණ්- දානපාරමී-දාන පාරමී)නාම-(නම්ය, අඞ්ග (උප පාරමී නම්ය-දාන)නාම-උපපාරමී-දාන (ගයපරිත්‍යා-අංග)වාගොපරිච්-
➔< බාහිර වස්තූන් පරිත්‍යාගය දාන පාරමී නම්ය, අංග පරිත්‍යාගය දාන උප පාරමී නම්ය >

★ජීවිතපරිච්චාගො දානපරමත්ථපාරමී {නාමාඉති+}නාමාති දස පාරමියො දස උපපාරමියො දස පරමත්ථපාරමියො
➔ ජීවිත(ථපාරමීදානපරමත්)පාරමී-ථපරමත්-දාන (ගයපරත්‍යා-ජීවිත)වාගොපරිච්-{නාමාඉති+}නාමාති දස (නම් යැයි)පාරමියො දස උපදස)පාරමියො-ථපරමත් පාරමියො දස-([ධර්ම]ථපාරමිදස පරමත් -දස උපපාරමී -පාරමී
➔< ජීවිත පරත්‍යාගය දාන දස,දස උපපාරමී ,මෙලෙස දස පාරමී .ථ පාරමී නම්වේපරමත්-පරමත්ථ පාරමී ධර්ම >

★යන්තතෙලං විනිවට්ටෙන්තො විය මහාමෙරුං මත්ථං කත්වා චක්කවාළමහාසමුද්දං ආලුළෙන්තො විය ච සම්මසි
➔ යන්ත-තෙලං-පෙරලන්නාක්)විය-තොටෙන්විනිවට් (යක්තෙල් යන්ත්‍ර) (මෙන්-කරකවන්නාන්/මෙන් මහාමෙරුං(මහමෙරු පර්වතය) මත්ථංමත්ගාන)වාකත්-මසිසම්-ච-විය-තොආලුළෙන් (මහමුද-සක්වල)දංමහාසමුද්-කවාළවක් (කොට-දන්ඩක් (සම්මර්ශනය කලේය -ද-මෙන්-කලඹන්නාක්)
➔<තෙල් යන්ත්‍රයක් කරකවන්නාන් මෙන්, මහමෙරු පර්වතය මත්ගාන දන්ඩක් කොට සක්වල මහමුද කලඹන්නාක් මෙන් ද සම්මර්ශනය කලේය>

★{ තස්සඑවං+ }තස්සෙවං දස පාරමියො සම්මසන්තස්ස ධම්මතෙජෙන
➔{ *තස්ස*එවං+ } *තස්ස*සෙවංදස (මෙසේ) පාරමියොදස) පාරමී ධර්ම (-සම්මර්ශන කරන)සතස්මසන්සම්*බුහුගේ*(ධර්මතේජසින්)මතෙජෙනධම් (
➔< මෙසේ දස පාරමී ධර්ම සම්මර්ශන කරන උන්වහන්සේගේ ධර්මතේජසින් >

★{චතුසහ-සත-යොජන-විද්-අධික+නහුත-ස්සබහලා-}
චතුනහුතාධිකද්වියොජනසතසහස්සබහලා අයං මහාපඨවී
➔ {චතුබහලා-සසහස්-සත-යොජන-විද්-අධික+නහුත-}-[10,000×4]නහුතයක්-සතර) -අයං (ගනකම් [240,000 =- 200,000=1000×100×2] දහස්-සිය-යොදුන්-දෙ-(+)වැඩි (මේ මහපොලොව)මහාපඨවී
➔< යොදුන් ගනකම් 240,000 මේ මහපොලොව >

★ හත්ථිනා අක්කන්තනළකලාපො විය, පීළියමානං උච්ඡුයන්තං විය ච මහාවිරවං විරවමානා සඩ්කම්පි සම්පකම්පි සම්පවෙධි,
➔ හත්ථිනා(මෙන්-මිටියක්-බට-පාගන ලද)විය-කලාපො-නළ-තකන්අක් (ඇතේක් විසින්), පීළියමානංමහාවිර (ද)ච (මෙන්-යක්උක්යන්ත්‍ර-මිරිකන[උක්])විය-තංඡුයන්උච්-චං විරවමානා-(ශබ්දකරමින්-මහඬින්/මහශබ්දයෙන්) සඩ්කම්පි(කම්පනය විය) සම්පකම්පිඅතිශයින්) (වෙව්ලාගියේය)පවෙධිසම් (කම්පනය විය
➔<ඇතේක් විසින් පාගන ලද බට මිටියක් මෙන් ද , යක් මෙන් දඋක් මිරිකන උක්යන්ත්‍ර , වෙව්ලා ,අතිශයින් කම්පනය විය ,ශබ්දකරමින් කම්පනය විය-මහඬින්ගියේය>

★ කුලාලචක්කං විය තෙලයන්තචක්කං විය ච පරිබ්භමි
➔ කුලාලචක්කං-යන්ත්‍ර-තෙල්)ච-විය-කංචක්-තයන්-තෙල (මෙන්-කුඹල් සකක්)විය-(ද-මෙන්-රෝදයක් පරිබ්භමි (මණයවියහ්‍ර)
➔< කුඹල් සකක් මෙන්දමණයවියක රෝදයක් මෙන්ද හ්‍රතෙල් යන්ත්‍ර , >

★මහාජනො භීතතසිතො සත්ථාරං උපසඩ්කමිත්වා ‘‘කිං නු ඛො භගවා {නාගතොඅවට්+}නාගාවට්ටො අයං භූතයක්ඛදෙවතාසු { අඤ්ඤතරඉති-තොඅවට්+} අඤ්ඤතරාවට්ටොති
➔ මහාජනොශාස්තෘන්)වාකමිත්උපසඩ්-ථාරංසත් (තැතිගෙන-බිය)තසිතො-භීත (මහජනයා) (පැමිණ-වහන්සේ වෙත ‘‘කිං නු ඛො (!වතුන් වහන්සභාග්‍ය)භගවා (කිමෙක්ද) {නාග+අවට්ටො } නාගාවට්ටො-ඔයක්-භූත (මෙය)අයං (ආවේශයක්-නාග) (දෙවියන්ගෙන්-යක්ෂයන්ගෙන්-භූතයන්ගෙන්)දෙවතාසු{ අඤ්ඤතරඉති-තොඅවට්+ } අඤ්ඤතරාවට්ටොතිආවේශයක් -එකෙකුගේ)ද-යැයි (
➔<මහජනයා බියකිමෙක්ද ;තැතිගෙන ශාස්තෘන් වහන්සේ වෙත පැමිණ මෙසේ ඇසුවේය-නාග !වතුන් වහන්සභාග්‍යආවේශයක් ද මෙය භූතයන්ගෙන්දෙවියන්ගෙන් -යක්ෂයන්ගෙන්-හෝ එකෙකුගේ ආවේශයක්ද යැයි>

★න හි මයං එතං ජානාම, අපිච ඛො සබ්බොපි අයං මහාජනො උපද්දුතො,
➔ න හි මයං-මෙය-අපි)ජානාම-එතං-නො දන්නෙමු(, අපිච ඛො (එසේවුවත්/තවද/නමුත්) -බොසබ්ථි මහජනයා-මේ)මහාජනො-අයං (සියලු) දෂ්ඩාවට /වයට පත්වුනිඋපද්ද)දුතොඋපද් ((පත්වුනි
➔< අපි නො දන්නෙමුනමුත් සියලු මේ මහජනයා බියට පත්වුනි , >

★කිං නු ඛො ඉමස්සසපාපකංලොකස්- භවිස්සති, උදාහු කල්‍යාණං, කථෙථ නො එතං {කාරණංතිඉ+ } කාරණ''න්ති ආහ
➔ කිං නු ඛො (ලොවට-මේ)සලොකස්-සඉමස් (කිමෙක් ද)පාපකං-අයහපතක්)සතිභවිස්-(වන්නේද, උදාහු(යහපතක්-නැතහොත්)ණංකල්‍යා-, කථෙථ (කියනසේක්වා/කියන්න) (මේ)එතං (අපට)නො{ කාරණංතිඉ+ }කාරණ''න්ති (කීහ-යැයි-කාරණාව)ආහ-
➔< කිමෙක් දැනැතහොත් යහපතක් ද ,මේ ලොවට අයහපතක් වන්නේද ,, අපට මේ කාරණාව කියනසේක්වා යැයි කීහ >

★ අථ සත්ථා තෙසං කථං සුත්වා ''තුම්හෙ මා භායථ මා චින්තයිත්ථ, නත්ථි වො ඉතොනිදානං භයං
➔ අථ (අසා-කථාව-ඔවුන්ගේ)වාසුත්-කථං-තෙසං (ශාස්තෘන් වහන්සේ-ඉක්බිති)ථාසත්-''තුම්හෙ (නුඹලා)මා භායථ (බිය නොවන්න)මා චින්තයිත්ථ(නොසිතන්න), නත්ථි වො-හේ-මෙය)භයං-නිදානං-ඉතො (නුඹලාට-නොවේ)තුකරගෙන (බියක්-
➔< ඉක්බිති ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ කථා අසා ''නුඹලා බිය නොවන්නඒ ගැන , නොසිතන්න, නුඹලාට මෙය හේතුකරගෙන බියක් නොවේ>

★යො සො මයා අජ්ජ සුමෙධපණ්ඩිතො 'අනාගතෙ ගොතමො නාම බුද්ධො භවිස්සති'ති බ්‍යාකතො,
➔ යො(මා විසින්-ඒ-යම්)මයා-සො- අජ්ජ (ඩිතයෝසුමෙධපණ්)ඩිතොසුමෙධපණ් (අද) 'අනාගතෙ (ගෞතම නම් බුදුන්)ධොගොතමො නාම බුද් (අනාගතයෙහි){ භවිස්සතිඉති+ } භවිස්සති'ති ([ද] කාශකරන ලද්දේප්‍ර)කතොබ්‍යා (වන්නේ යැයි)
➔< මා විසින් අද සුමෙධපණ්ඩිතයෝ අනාගතයෙහි ගෞතම නම් බුදුන් වන්නේ යැයි ප්‍රකාශකරන ලද්දේ ද >

★සො දස පාරමියො සම්මසති, තස්ස දස පාරමියො සම්මසන්තස්ස විලොළෙන්තස්ස ධම්මතෙජෙන
➔ සො(සම්මර්ශනයකරයි-පාරමීන්-දස-ඔහු)මසතිසම්-පාරමියො-දස-, නස්ස දස පාරමියො (දස පාරමී)සම්මසන්තස්ස (කළඔන)සතස්විලොළෙන් (සම්මර්ශනයකරන))මතෙජෙනධම්ඔහුගේ(ධර්ම තේජසින්-
➔< ඔහු දස පාරමීන් සම්මර්ශනය-කරයිදස පාරමී සම්මර්ශනය ,-කරන ඔහුගේ ධර්ම තේජසින් >

★ සකලදසසහස්සිලොකධාතු එකප්පහාරෙන කම්පති, වෙව, රවති {වඉති+}වා''ති ආහ
➔ සකලස)ලොකධාතු-සිදසසහස්-ියලු-පහාරෙනඑකප් (ලොකධාතුව-දසදහසක්-(කම්පාවෙයි-එකපාරම)පතිකම්, වෙව(තවද), රවති (රැව්දෙයි){වඉති+}වා''ති (යැයි-ද) (කීහ)ආහ
➔< සියලු දසදහසක් ලොකධාතුව එකපාරම කම්පාවෙයියැයි කීහ ,රැව්දෙයි , >

★මහාජනො තථාගතස්ස වචනං සුත්වා හට්ඨතුට්ඨො මාලාගන්ධවිලෙපනං ආදාය රම්මනගරා නික්ඛමිත්වා

➔ මහාජනෝ (අසා-වදන්-තථාගතයන්ගේ)වාසුත්-වචනං-සතථාගතස් (මහජනයා) (ආල්පන-සුවද-මල්)විලෙපනං-ධගන්-මාලා (තුටුපහටු වී/සතුටුව)යොයතුටිහට් ආදාය (ගෙන) (නික්මී-රම්ම නගරයෙන්)වඛමිත්නික්-මනගරාරම්
➔< මහජනයා තථාගතයන්ගේ වදන් අසා සතුටුවීම ,ල් හා සුවද වර්ග ගෙන රම්ම නගරයෙන් නික්මී >

★බොධිසත්තං උපසඞ්කමිත්වා { මාලා ආදීහි+}මාලාදීහි පූජෙත්වා වන්දිත්වා පදක්ඛිණං කත්වා { රම්මනගරංඒව+ }රම්මනගරමෙව පාවිසි
➔ බොධිසත්තං (පැමිණ-බෝසතුන් වෙත)වාකමිත්උපසඞ්-{ මාලා ආදීහි+}මාලාදීහිමල්) පූජෙත් (ආදියෙන්වා (පුදක්ෂිණා කර)වාඛිණං කත්පදක් (වැඳ-පුදා)වාදිත්වන්-{රම්මනගරංඒව+ } රම්මනගරමෙව (පිවිසියහ)පාවිසි (රම්ම නගරයටම)
➔< බෝසතුන් වෙත පැමිණවැඳ පුදක්ෂිණා කර රම්ම නගරයටම ,මල් ආදියෙන් පුදා , පිවිසියහ >

★බොධිසත්තොපි දස පාරමියෝ සම්මසිත්වා වීරියං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාය නිසින්නාසනා වුට්ඨාසි
➔ බොධිසත්තෝ(බෝසතුන් ද)පි- දස පාරමියෝ (සම්මර්ශනයකර-දස පාරමීන්)වාමසිත්සම්-(අධිෂ්ඨානකර-කොට-දැඩි-විරිය)ඨායඅධිට්-වාකත්-හංදළ්-වීරියං
{නිසින්නආසනා+}නිසින්නාසනා(නැගිට්ටෙය)ඨාසිවුට් (වැඩසිටි ආසනයෙන්/හිඳි)
➔< බෝසතුන් ද දස පාරමීන් සම්මර්ශනයකරවැඩසිටි ,විරිය දැඩි කොට අධිෂ්ඨානකර , ආසනයෙන් නැගිට්ටෙය >

★අථ බොධිසත්තං ආසනා වුට්ඨහන්තං සකලදසසහස්සචක්කවාළදෙවතා සන්නිපතිත්වා
➔ අථ-සකල (නැගිටි-ආසනයෙන්)තංඨහන්වුට්-ආසනා (බෝසතුන්ට)තංබොධිසත් (ඉක්බිති) දසදහස-සියලු)දෙවතා-කවාළචක්-සදසසහස්ක්(දෙවියෝ-සක්වල- සන්නිපතිත්වා (රැස්ව)
➔< ඉක්බිති සියලු දසදහසක් සක්වල දෙවියෝ රැස්ව ආසනයෙන් නැගිටි බෝසතුන්ට >

★ දිබ්බෙහි මාලාගන්ධෙහි පූජෙත්වා වන්දිත්වා ‘‘අය්‍ය සුමෙධතාපස, තයා අජ්ජ දීපඞ්කරදසබලස්ස පාදමූලෙ මහතී පත්ථනා පත්ථිතා
➔ දිබ්බෙහි(සුවදින්-මල්-දිව්ය)ධෙහිගන්-මාලා- පූජෙත්වා(වැඳ-පුදා)වාදිත්වන්- ‘‘අය්‍ය-(උතුමාණෙනි-සුමේධතාපස)සුමෙධතාපස, තයා-දීපංකර)සකරදසබලස්දීපඞ් (අද-ඔබ)ජඅජ්-(ලදී පතන-පැතුමක්-මහත්වූ)ථිතාපත්-ථනාපත්-මහතී (පා මුල)පාදමූලෙ (දසබලදාරින්ගේ
➔<දිව්ය මල් හා සුවදින් වැඳ-පුදාඔබ අද දීපංකර !ස්වාමීනි සුමේධතාපසයනි , පා මුල මහත්වූ පැතුමක් පතන ලදීදසබලදාරින්ගේ ශ්‍රී>

★ සා තෙ { නතරායෙනඅන්+ }අනන්තරායෙන සමිජ්ඣතු, මා තෙ භයං වා ඡම්භිතත්තං වා අහොසි
➔ සා (ඔබට-එය)තෙ-{ නතරායෙනඅන්+ }අනන්තරායෙන (අනතුරක් නැතිව) ඉෂ්ඨ වේව)ඣතුසමිජ්ා(, මා තෙ(ඔබට) භයං වාතැතිගැනීමක්)තං වාභිතත්ඡම් (බියක් හෝ) (හෝඅහොසි(නො වේවා) [මා අහෝසි = නොවේවා]
➔< ඔබට එය අනතුරක් නැතිවම ඉෂ්ඨ වේවාඔබට බියක් හෝ තැතිගැනීමක් හෝ නො , වේවා >

★සරීරෙ අප්පමත්තකොපි රොගො මා උප්පජ්ජි, බ්‍රිප්පං පාරමියෝ පූරෙත්වා සම්මාසම්බොධිං පටිවිජ්ඣ

➔ සරීරෙ(ශිරුරෙහි) අප්පමත්තකො (රෝගයක්)රොගො (වූදඅල්පමාත්‍ර)පි-<u>මා උප්පජ්ජී</u>(නූපදීවා), ඛිප්පං-බොධිංමාසම්සම් (පුරා-පාරමී-වහා)වාපූරෙත්-පාරමියො-(කරනසේක්වා/අවබෝධ කරන්න-බෝධියමාසම්සම්)ඤපටිවිජ්
➔< ශිරුරෙහි අල්පමාත්‍ර වූද රෝගයක්වත් ඇති නොවේවා, වහා පාරමී පුරා සම්මා සම්බෝධිය අවබෝධ කරනසේක්වා >

★යථා පුප්ඵූපගඵලූපගා රුක්ඛා සමයෙ පුප්ඵන්ති වෙව ඵලන්ති ච,
➔ යථා (ගස්-ගෙඩිහටගන්නා-මල්හටගන්නා)ඛාරුක්-ඵලූපගා-ඵූපගපුප් (යම්සේ) (ඵලද හටගනිති)ච-තිඵලන් (එමෙන්ම)වෙව (මල් පිපෙති)තිඵන්පුප් (නියම කාලයේ)සමයෙ
➔< යම්සේ මල් හටගන්නාවූද ගෙඩි හටගන්නාවූද ගස් නියම කාලයේ මල් පිපෙතිඵලද , හටගනිති >

★තථෙව { ත්වම්අපි+ }ත්වම්පි සමයං { නවාකමිත්අතික්+ }අනතික්කමිත්වා ඛිප්පං {සම්බොධිං තමංඋත්+}සම්බොධිමුත්තමං ඵුසස්සු''තිආදීනි ඵුතිමඬ්ගලානි පයිරුදාහංසු,
➔ තථෙව(එලෙසම) { ත්වම්අපි+ }ත්වම්පි (කාලය)සමයං (ඔබ ද){ නවාකමිත්අතික්+ } අනතික්කමිත්වා (වහා)පංඛිප් (නොඉක්මවා){ සම්බොධිං තමංඋත්+} සම්බොධිමුත්තමංසුඵුසස් (බුදුබව/බෝධියසම් -උතුම්)''ති-ආදීනි (ලබත්වා/ස්ඵර්ශ කරත්වා) (කථා පැවැත්වූහ)පයිරුදාහංසු (මඟුල්-ශංසාප්‍ර-ආදී)ගලානිමඬ්-ඵුති
➔<එලෙසම ඔබ ද කාලය නොඉක්මවා වහා උතුම් බුදුබව ලබත්වාමඟුල් කථා -ශංසාආදී ප්‍ර , පැවැත්වූහ>

★එවං පයිරුදාහිත්වා අත්තනො අත්තනො { දෙවට්ඨානංඑව+ }දෙවට්ඨානමෙව අගමංසු
➔එවං (කථා පවත්වා-මෙස්)වාපයිරුදාහිත්-<u>අත්තනො අත්තනො</u> (තම තමාගේ) {දෙවට්ඨානංඑව+ } දෙවට්ඨානමෙව(දිව්ය ලෝකවලටම/දේව ස්ථානයටම) අගමංසු (ගියහ)
➔< මෙස් කථා පවත්වාතම තමාගේ දිව්ය ලෝකවලටම ගියහ , >

★බොධිසත්තොපි දෙවතාහි අභිත්ථුතො
➔ බොධිසත්තො (ශංසා ලැබප්‍ර-දෙවියන්ගෙන්)ථුතොඅභිත්-දෙවතාහි (බෝසතුන් ද)පි-
➔< බෝසතුන් ද දෙවියන්ගෙන් ප්‍රශංසා ලැබ >

★ ''අහං දස පාරමියො පූරෙත්වා { කප්පඅධිකානං+සාසතසහස්- }කප්පසතසහස්සාධිකානං චතුන්නං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානං මත්ථකෙ බුද්ධො භවිස්සාමී''ති
➔ අහං(පුරා-දසපාරමී-මම)වාපූරෙත්-දස පාරමියො- {කප්පඅධිකානං+සාසතසහස්-} කප්පසතසහස්සාධිකානං-සතර)නංය්‍යාඛ්‍යෙඅසඞ්-නංචතුන් (සමග/වැඩි-ලක්ෂයක්-කල්ප) සාමීභවිස්-ධොබුද් (මතු/මත්තේ)ථකෙමත් (යක්ඛ්‍යෙඅසඞ්''ති (යැයි-වන්නෙමි-බුදු)
➔< මම දසපාරමී පුරා සාරාසංඛ්‍යෙය කල්ප ලක්ෂයකි මතු බුදු වන්නෙමි යැයි>
★ වීරියං දළ්හං කත්වා අධිට්ඨාය නහං අබ්භුග්ගන්ත්වා { හිමවන්තංඑව+ }හිමවන්තමෙව අගමාසි
➔ වීරියං-නහං (අධිෂ්ඨානකර-කොට-දැඩි-විරිය)ඨායඅධිට්-වාකත්-හංදළ්-(නැග-අහසට)වාත්ගන්භුග්අබ්{ හිමවන්තංඑව+ }හිමවන්තමෙව (හිමවතටම) (ගියේය)අගමාසි
➔< විරිය දැඩි කොට අධිෂ්ඨාන කරගෙන අහසට නැග හිමවතටම ගියේය >

සුමෙධකථා නිට්ඨිතාසුමේධතාප) ස කථාව නිමියේය(

10. මහබෝසතුන් බුදුවරු හමුවේ විවිරණ ගැනීම.

★රම්මනගරවාසිනොපි බොා නගරං පවිසිත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස මහාදානං අදංසු .
➔රම්ම(ද-වැසියෝ-නගර-මරම්) පි-වාසිනොා-නගර- බොා වාපවිසිත්-නගරං (වනාහි) (සංඝයට) සඝස්ඛුසඞ්ඝික් (දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර) සපමුඛස්ධප්බුද් (පිවිස-නගරයට) (දුන්හ-මහා දානයක්) .අදංසු-මහාදානං
➔< රම්ම නගර වැසියෝ ද නගරයට පිවිස බුදුන් ප්‍රධාන භික්ෂු සංඝයට මහා දානයන් දුන්හ >

★සත්ථා තෙසං ධම්මං දෙසෙත්වා මහාජනං සරණාදීසු පතිට්ඨාපෙත්වා රම්මනගරම්හා නික්ඛමිත්වා තතො උද්ධම්පි යාවතායුකං තිට්ඨන්තො සබ්බං බුද්ධකිච්චං කත්වා අනුක්කමෙන අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායි .
➔සත්ථා (දේශනාකර-ධර්මය)වාදෙසෙත්-මංධම් (ඔවුන්ට-ශස්තෘන් වහන්සේ)තෙසං--භාමනගරම්රම් (පිහිටුවා)වාඨාපෙත්පතිට් (සරණාදියෙහි-මහජනයා) සරණාදීසු-මහාජනං (එයින්)තතො (නික්ම-රම්ම නගරයෙන්) වාඛමිත්නික්{උද්ධංපිඅ+}උද්ධම්පි (ද-මතු) {යාවතාආයුකං+} යාවතායුකං-බංසබ් (වැඩසිටීමින්/සිටීමින්)තොඨන්තිට් (ආයුෂ ඇතිතාක්) (කාලයත්සමග/මයෙන්ක්‍ර) කමෙනඅනුක් (කර)වාකත් (බුද්ධකෘත්‍ය-සියලු)වංධකිච්බුද් පිරිනිවන්) බායිපරිනිබ් (නිර්වාන ධාතුවෙන්- අනුපාදිෂේස) බානධාතුයානිබ්-අනුපාදිසෙසාය (පෑහ
➔ <ශස්තෘන් වහන්සේද ඔවුන්ට ධර්මය දේශනාකර ,සීලාදියෙහි පිහිටුවා-මහජනයා සරණ , යන් කර එයින් මතු ද ආයුෂ ඇතිතාක් වැඩසිටීමින් සියලු බුද්ධකෘත්‍ය ,මරම්ම නගරයෙන් නික් කාලයත්සමග අනුපාදිෂේස නිර්වාන ධාතුවෙන් පිරිනිවන් පෑහ>

★තත්ථ යං වත්තබ්බං, තං සබ්බං බුද්ධවංසෙ වුත්තනයෙනෙව වෙදිතබ්බං .
➔ තත්ථ([ද] කිවයුතු-යමක්-එහි) බංතබ්වත්-යං-, තං ධවංසෙබුද් (සියල්ල-ඒ) බංසබ්-(බුද්ධවංශයෙහි){වුත්තඒව+නයෙන-} වුත්තනයෙනෙව බංවෙදිතබ් (ම-ආකාරයෙන්-කියූ) (දතයුතුය)
➔ < එහි යමක් කිවයුතුද ඒ සියල්ල බුද්ධවංශයෙහි කියූ ආකාරයෙන්ම දතයුතුය >

★දීපඞ්කරස්ස පන භගවතො අපරභාගෙ එකං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යං අතික්කමිත්වා කොණ්ඩඤ්ඤො නාම සත්ථා උදපාදි.
➔ දීපඞ්කරස්ස-පසු) භාගෙ-අපර (වතුන් වහන්සේගෙන්කර භාග්‍යදීපඞ්) භගවතො -පන-(ඉක්මවා) වාකමිත්අතික් (අසංඛයක්-එක්) ය්‍යංඛ්‍යෙඅසඞ්-එකං (කාලයේ-පසු/බාගයේ)නාම- ඤොඩඤ්ඤොකොණ්ඤොකොණ්ඩඤ්ඤ (පහළවිය-ශාස්තෘන් වහන්සේ) උදපාදි-ථාසත් (නම්-
➔ < දීපඞ්කර භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් පසු කාලයේ එක්ජ ඩඤ්අසංඛයක් ඉක්මවා කොණ්-නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහළවිය >

★ තදා බොධිසත්තො විජිතාවී නාම චක්කවත්ති හුත්වා කොටිසතසහස්සසඞ්ඛස්ස බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස මහාදානං අදාසි .
➔ තදා වාහුත්-තීකවත්චක් (නම්-විජිතාවී) නාම-විජිතාවී (බෝසතුන්-එකල) තොබොධිසත්-(ව/වී-සක්විති රජෙක්){කොටිසඛස්සඞ්-සසහස්-සත-} කොටිසතසහස්සසඞ්ඛස්ස -කෝටි) (සංඝයට)සඝස්ඛුසඞ්ඝික් (දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධප්බුද් (ගණුනින්-ලක්ෂයක් (දුන්නේය-මහා දානයක්) .අදංසි-මහාදානං
➔ <එකල බෝසතුන් විජිතාවී නම් සක්විති රජව-දාන කරගෙන ගණුනින් කෝටිබුදුන් ප්‍ර , ලක්ෂයක් පමන සංඝයාට මහා දානයක් දුන්නේය>

★සත්ථා බොධිසත්තං ‘‘බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකරිත්වා ධම්මං දෙසෙසි .

➔ සත්ථා (බෝසතුන්) තංබොධිසත් (ශස්තෘන් වහන්සේ)''බුද්ධො භවිස්සසී''ති වන්නේ බුදු) (දහම් ද්ශනාකලේය) මං දෙසෙසිධම් (විවරණදී/කාෂකරප්‍ර) වාකරිත්ඛ්‍යා (යැයි
➔ < ශස්තෘන් වහන්සේ බෝසතුන් බුදු වන්නේ යැයි ප්‍රකාෂකර දහම් ද්ශනාකලේය >

★සො සත්ථු ධම්මකථං සුත්වා රජ්ජං නියාදෙත්වා පබ්බජී
➔ සො-ධර්මකථා) වාසුත්-මකථංධම් (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ) ථුසත් (උන්වහන්සේ/ඔහු) (පැවිදි විය) බජීපබ් (බාරදී-යරාජ්‍ය) වාදෙත්නියා්‍ය-ජංරජ් (අසා
➔ < මහබෝසතුන් ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ධර්මකථා අසා රාජ්‍යය පුත්කුමරුට බාරදී පැවිදි විය >

★සො තීණි පිටකානි උග්ගහෙත්වා අට්ඨ සමාපත්තියො පඤ්ච අභිඤ්ඤායො ච උප්පාදෙත්වා අපරිහීනජ්ඣානො බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බත්ති .
➔ සො(ඉගෙන) වාගහෙත්උග් (පිටකය-තුන්) පිටකානි-තීණි (උන්වහන්සේ/ඔහු) අට්ඨ-වාපාදෙත්උප් (ද-අභිඤ්ඤා-පඤ්ච) ච-ඤායොඅභිඤ්-චපඤ් (සමාපත්ති-අෂ්ට) තියොසමාපත් (උපදවා){අපරිහීනඣානොජා+} අපරිහීනජ්ඣානො (න ඇතිවධ්‍යා-නොපිරිහුන) (උපන්නේය-බබලොව) තිබත්නිබ්-මලොකෙබ්‍ර
➔ <උන්වහන්සේ තුන්අභිඤ්ඤා ද උපද-සමාපත්ති ද පඤ්ච-අෂ්ට ,පිටකය ඉගෙන-වානො , න ඇතිව බබලොව උපන්නේයපිරිහුන ධ්‍යා>

★තස්ස අපරභාගෙ එකං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යං අතික්කමිත්වා එකස්මිංයෙව කප්පෙ චතුරො බුද්ධා නිබ්බත්තිංසු මඬගලො, සුමනො, රෙවතො, සොභිතොති .
➔ තස්ස ය්‍යාංඛ්‍යෙඅසඞ්-එකං (කාලයේ/බාගයේ-පසු) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේට/ඔහුට) අසංඛ-එක්)යක් (කල්පයෙහි) පෙකප් (ම-එක) යෙව-මිංඑකස් (ඉක්මවා) වාකමිත්අතික් (ගලොමඬ් (උපන්හ) තිංසුබත්නිබ් (බුදුවරුන්-සතර) ධාබුද්-චතුරො, සුමනො, රෙවතො, සොභිතොති ගලමඬ්), සුමන, රෙවත, සොභිත යැයි (
➔< කොණ්ඩඤ්ඤ ශාස්තෘන් වහන්සේගෙන් පසු කාලයේ එක්අසංඛයක් ඉක්මවා එකම - ගලකල්පයක මඬ්, සුමන, රෙවත, සොභිත නම් සතර බුදුවරුන් උපන්හ->

★ මඬගලස්ස භගවතෝ වෙමාතිකභාතා ආනන්දකුමාරො නාම නවුතිකොටිසඞ්ඛාය පරිසාය සද්ධිං ධම්මස්සවනත්ථාය සත්ථු සන්තිකං අගමාසි.
➔ මඬගලස්සසුළු මවගේ) භාතා-වෙමාතික (වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-මංගල) භගවතෝ-ඛායසඞ්-නවුතිකොටි (නම්-කුමාරයා-දඅානන්) නාම-කුමාරො-දඅානන් (සහෝදර-පුත් (සමග-පිරිස) ධිංසද්-පරිසාය (ගණනින්-අනූකෝටියක්){ධම්මථායඅත්+සවන+} ධම්මස්සවනත්ථාය ශස්තෘන් වහන්) ථුසත් (පිණිස-ඇසීම-දහම්)සේ අගමාසි-තිකංසන් ((ගියේය-සමීපයට)
➔<මංගල භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සුළු මවගේ පුත්වූ සහෝදර ආනන්ද කුමාරයා ගණනින් අනූකෝටියක් පමන පිරිසක් සමග දහම් ඇසීම පිණිස ශස්තෘන් වහන්සේගේ සමීපයට ගියේය>

★ සත්ථා තස්ස අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සො සද්ධිං පරිසාය සහ පටිසම්භිදාහි අරහත්තං පාපුණි .
➔ සත්ථා -කථාව-පිළිවෙල) කථෙසි-කථං-බිංඅනුපුබ් (ඔහුට) සතස් (ශාස්තෘන් වහන්සේ) (දෙසුවේය/කීවේය සො-සමග) භිදාහිපටිසම්-සහ (පිරිස-සමග-ඔහු) පරිසාය-ධිංසද්- (පැමිණියේය-රහත්බවට) පාපුණි-තංඅරහත් (පටිසම්භිදා
➔< ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔහුට දානකථා සීලකථා ආදී පිළිවෙලින් දහම් දෙසුවේයඔහු පිරිසත් , සමග පටිසම්භිදා සහිතව රහත්බවට පැමිණියේය >

★සත්ථා තෙසං කුලපුත්තානං පුබ්බචරිතං ඔලොකෙන්තො ඉද්ධිමයපත්තචීවරස්ස උපනිස්සයං දිස්වා දක්ඛිණහත්ථං පසාරෙත්වා ''එථ, භික්ඛවො''ති ආහ .

➔ සත්ථා -පූර්ව) චරිතං-බපුබ් (යන්ගේකුලපුත්‍ර-ඒ) තානංකුලපුත්-තෙසං (ශාස්තෘන් වහන්සේ) (බලන අතරේ) තොඔලොකෙන් (චරිත{ ඉද්ධිමයසචීවරස්-තපත්- } ඉද්ධිමයපත්තචීවරස්ස (අත-දකුණු) ථංහත්-බිණදක් (දැක-ලැබීමේ පින) වාදිස්-සයංඋපනිස් (සිව්රු-පාත්‍ර-සෘර්දිමය) පසාරෙත්වා (දිගහැර)''එථ, භික්ඛවො''ති භ-එන්)ික්ෂූනි (වදාළහ/කීහ)ආහ (යැයි-

➔<ශාස්තෘන් වහන්සේ ඒ කුලපුත්‍රයන්ගේ පූර්ව චරිතබලා සෘර්දිමය පාත්‍රසිවුරු ලැබීමේ පින - එන් භ ,දකුණු අත දිගහැර ,ඇතිබව දැකික්ෂූනි යැයි වදාළහ රතුවලාගැබකින් නිකමෙන] විදුලියක් මෙන්ද රත්මල් අතර රන්වන්ෙ පිපෙන රන්වන් මලක් මෙන්දඉදුනු නුග ඵල , මොනවට ,මැණික් අතරේ දිදුලන පබලු මෙන්,මෙන් ගැඹුරු රත්පැහැති සුගත් මහා සිවුරෙන් මහමහුද භංගා , හස්තය විහිදුවා නියධාතුන්ගෙන් සැරසුනු රන්වන් දකුණු ශ්‍රීපිරිසිදුවූ අතිවිචිත්‍ර නාක් මෙන් ඇසු ඇසු වන්ගේ කජලයෙන් කිසිකලක නොපිරෙන්න්නැමති මහසයුර ඇසීමෙන් තෘප්තිමත් නොකරන්නාවූ අංග අටකින් සාරවත්වූ අතිමිහිරි බ්‍රහ්මස්වරය විහිදුවා මෙහි එන්න මහනෙනි යැයි වදාළහ [>

★ සබ්බෙ තඩ්ඛණඤ්ඤෙව ඉද්ධිමයපත්තචීවරධරා සට්ඨීවස්සමහාථෙරා විය ආකප්පසම්පන්නා හුත්වා සත්ථාරං වන්දිත්වා පරිවාරයිංසු.

➔ සබ්බෙ (සියල්ලෝම){තංඒව+ඛණං+} තඩ්ඛණඤ්ඤෙව (ම-මොහොතෙ-ඒ){ ඉද්ධිමය-ධරා-චීවර-තපත් } ඉද්ධිමයපත්තචීවරධරා (දරන-සිව්රු-පාත්‍ර-සෘර්දිමය){සට්ඨී-සවස්-මහාථෙරා} සට්ඨීවස්සමහාථෙරා) විය (මහතෙරවරුන්-වස්-සැට)මෙන්-නාපන්සම්-පඅාකප් (සම්-ගතිපැවතුම් වලින්) වාහුත්පන්න (වැඳ) වාදිත්වන් (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ථාරංසත් (ව/වී-(පිරිවරා ගත්හ) පරිවාරයිංසු

➔<සියල්ලෝම ඒ මොහොතෙම සෘර්දිමය පාත්‍රසිවුරු දරන සැටවස් මහතෙරවරුන් - වහන්සේලාමෙන් ගතිපැවතුම් වලින් සම්පන්නව ශාස්තෘන් වහන්සේ වැඳ පිරිවරා ගත්හ->

★යථා පන අඤ්ඤෙසං බුද්ධානං සමන්තා අසීතිහත්ථප්පමාණායෙව සරීරප්පභා අහොසි, න තස්ස එවං තස්ස පන භගවතො සරීරප්පභා නිච්චකාලං දසසහස්සිලොකධාතුං එරිත්වා අට්ඨාසි .

➔ යථා තාසමන් (බුදුවරුන්ගේ-අනිත්) ධානංබුද්-ඤෙසංඅඤ් (වනාහි-යම්සේ) පන-(හාත්පසින්){ අසීතියෙව-පමාණා+ථහත්- } අසීතිහත්ථප්පමාණායෙව (ම-මානප්‍ර-රියන්-අසූ) { සරීරපභා+ } සරීරප්පභා (විය) අහොසි (භාවප්‍ර-ශරීර) න (එසේ-ඔහුගේ-නොවේ) එවං-සතස්-(වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-වනාහි-ඒ) භගවතො-පන-සතස්{ සරීරපභා+ } සරීරප්පභා -ශරීර) ලෝක ධ-දස දහසක්) ලොකධාතුං-සිදසසහස් (කාලයේ-සැම) කාලං-වනිච් (භාවප්‍රාතුව ((තිබිණි-පැතැරී) ඨාසිඅට්-වාඑරිත්

➔<යම්සේ අනිත් බුදුවරුන්ගේ භාත්පසින් අසූ රියනක් ප්‍රමානයේම ශරීර,භාව විහිදෙයිප්‍ර-නමුත් මංගල භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ එසේ නොවුනිභාව සැම ප්‍ර-උන්වහන්සේගේ ශරීර , තුල පැතැරී තිබිණි කාලයේම දස දහසක් ලෝක ධාතුව>

★රුක්ඛපඨවිපබ්බතසමුද්දාදයො අන්තමසො උක්ඛලිකාදීනි උපාදාය සුවණ්ණපට්ටපරියොනද්ධා විය අහෙසුං .

➔ {රුක්ඛආදයො+දසමුද්-බතපබ්-පඨවි-} රුක්ඛපඨවිපබ්බතසමුද්දාදයො -පොලොව-ගස්) (යටත් පිරිසෙයින්/අඩුම තරමින්) තමසොඅන් (ආදිය-මුහුද-පර්වත{උක්ඛලිකාආදීනි+} උක්ඛලිකාදීනි -ටපට්-ණසුවණ් (පවා/අසුරුකොට/හේතුකොට) උපාදාය (ආදිය-හැලි වලං) (විය-මෙන්) අහෙසුං-විය (වෙලන ලද-පටකින්-රන්) ධාපරියොනද්

➔<ගස්වැල් මහපොලොව පර්වත මුහුද ආදියද අඩුම තරමින් හැලි වලං ආදිය පවා රන් පටකින් වෙලන ලද මෙන් විය>

★ ආයුප්පමාණං පනස්ස නවුතිවස්සසහස්සානි අහොසි .
➔ {ආයුපමාණං+} ආයුප්පමාණං (මානයප්‍ර-ආයුෂ){පනඅස්ස+}පනස්ස (ඔහුගේ-වනාහි) (විය)අහොසි (වර්ෂ අනූදහසක්/දහසක්-වර්ෂ-අනූ)සානිසහස්-සවස්-නවුති
➔< උන්වහන්ස්ගේ ආයුෂ ප්‍රමානය වර්ෂ අනූදහසක් විය >

★එත්තකං කාලං චන්දිමසූරියාදයෝ අත්තනෝ පභාය විරොචිතුං නාසක්ඛිංසු, රත්තින්දිවපරිච්ඡෙදෝ න පඤ්ඤායිත්ථ .
➔ එත්තකං (කාලයක්)කාලං (මෙතෙක්/එතෙක්){චන්දිමආදයෝ-සූරිය-} චන්දිමසූරියාදයෝ-විරොචිතුං (බාවෙන්ප්‍ර-තමාගේ)පභාය-තනොඅත් (ආදිය-හිරු-සඳ) (නොහැකිවිය-බබළන්නට) ඛිංසුනාසක් රත්තින්දිව-යදිවා රාත්‍රි) ඡෙදොපරිච්-වෙසක්-න ((නොපෙනිනි)ථඤායිත්පඤ්
➔ <එතෙක් කාලයක් සඳදිවා ,බාවෙන් බබළන්නට නොහැකිවියහිරු ආදිය තමාගේ ප්‍ර-යෙහි වෙසක් නොපෙනිනිරාත්‍රි>

★දිවා සූරියාලොකෙන විය සත්තා නිච්චං බුද්ධාලොකෙනෙව විචරිංසු,
➔ දිවාසත්ත්)තාසත් (මෙන්-හිරුඑලියෙන්-දහවල්) විය-සූරියාලොකෙන-වයෝ ((සැමදා)චංනිච්{බුද්ධඑව+ආලොකෙන+} බුද්ධාලොකෙනෙව (ම-ආලෝකයෙන්-බුදුන්ගේ) (හැසිරුනහ)විචරිංසු
➔< සත්ත්වයෝ දහවල් හිරුඑලියෙන් මෙන් සැමදා බුදුන්ගේ ආලෝකයෙන්ම හැසිරුනහ >

★සායං පුප්ඵිතකුසුමානං, පාතො රවනකසකුණාදීනඤ්ච වසෙන ලොකො රත්තින්දිවපරිච්ඡෙදං සල්ලක්ඛෙසි
➔ සායං(මල්-පිපුන)කුසුමානං-ඵිතපුප් (සවස) පාතො (උදෑසන){රවනකච+ආදීනං+සකුණා-} රවනකසකුණාදීනඤ්ච (වසයෙන්)වසෙන (ද-ආදීන්ගේ-කුරුල්ලන්-හඬනගන) (වෙනස/වෙන්කිරීම-දිවාරාත්‍රී) ඡෙදංපරිච්-දිවතින්රත් (ලෝකයා)ලොකො (විමසාබැලූහ/සැලකූහ)ඛෙසිලක්සල්
➔ <සවස පිපුන මල්ද වෙනස උදෑසන හඬනගන කුරුල්ලන් ගෙන්ද ලෝකයා දිවාරාත්‍රී , හඳුනාගත්හ>

★කිං පන අඤ්ඤෙසං බුද්ධානං අයමානුභාවෝ නත්ථීති? නො නත්ථීඛමානා තෙපි හි ආකඩ් . . ආභාය එරෙයුංසිං වා ලොකධාතුං තතො වා භියෝදසසහස්
➔ කිං පන (බුදුවරුන්ගේ-අන්) ධානංබුද්-ඤෙසංඅඤ් (කිමෙක් ද){අයංආනුභාවෝ+} අයමානුභාවොථීතිනත් (ආනුභාවය-මේ)?(නැතිද) නො නත්ථී-තෙ (නැත්තේ නොවේ))පිඔවුන්දස) වා-සිංදසසහස් (කැමතිනම්)ඛමානාආකඩ් (වනාහි)හි (ද-උන්වහන්සේලා/ (වැඩිපුර/වඩා)භියෝදා (හෝ)වා (එයිට)තතො (ලෝකධාතුව)ලොකධාතුං (හෝ-දහසක් (පතුරුවන්නෝය-ආලෝකය)එරෙයුං-ආභාය
➔ <කිමෙක් ද අන් බුදුවරුන්ගේ මෙවැනි ආනුභාවයක් නැතිදනැත්තේ නොවේ ,? උන්වහන්සේලාද කැමතිනම් දස දහසක් ලෝකධාතුව හෝ එයිට වැඩිපුර හෝ ආලෝකය පතුරුවන්නෝය>

★මඩ්ගලස්ස පන භගවතො පුබ්බපත්ථනාවසෙන අඤ්ඤෙසං බ්‍යාමප්පභා විය සරීරප්පභා නිච්චකාලමෙව දසසහස්සිලොකධාතුං ඵරිත්වා අට්ඨාසි .
➔ මඩ්ගලස්ස පන භගවතො වතුන් වහන්සේගේමංගල භාග්‍ය)වනාහි වසෙන-ථනාපත්-බපුබ් (බඹයක් පමණ පැතිරුනු) විය-පභාමප්බ්‍යා (අන්අයගේ) ඤෙසංඅඤ් (වසයෙන්-ර්ථනාප්‍රා-පූර්ව) (භාවශරීර ප්‍ර)පභාසරීරප් (මෙන්-භාවශරීර ප්‍ර

{නිච්චළුව+කාලං-} නිච්චකාලමෙව -දස දහසක්) ලොකධාතුං-සිදසසහස් (ම-නිරතුරුව/නිතර) (සිටියහ-පැතිර)යාසිඅට්-වාළුරිත් (ලෝකධාතුව

➔<මංගල භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පූර්ව ප්‍රාර්ථනා වසයෙන්අන්බුදුවරුන්ගේ බඹයක් , ධාතුවතුල පැතිර -ගේ නිරතුරුවම දස දහසක් ලෝකඋන්වහන්සේ ,භාවපමණ පැතිරුනු ශරීර ප්‍ර සිටියහ>

★සො කිර බොධිසත්තචරියකාලෙ වෙස්සන්තරසදිසෙ අත්තභාවෙ ඨිතො සපුත්තදාරො වඩිකපබ්බතසදිසෙ පබ්බතෙ වසි .

➔ සො-හැසිරීම්-බෝසත්) කාලෙ-චරිය-තබොධිසත් (වනාහි)කිර (උන්වහන්සේ/ඔහු) (ආත්මබාවයෙහි)තභාවෙඅත් (සමාන-රජුට තරසන්වෙස්) සදිසෙ-තරසන්වෙස් (කාලයේ වංක)සදිසෙ-බතකපබ්වඩ් (බිරිඳ-පුතුන්-සහ) දාරො-තපුත්-ස (සිටිමින්/සිටියේ)ඨිතො වාස-කදුකරයක)වසි-බතෙපබ් (සමාන-කදුපෙදෙසටයකලේය (

➔<උන්වහන්සේගේ බෝධිසත්ව කාලයේතර රජුට සමාන ආත්මබාවයෙහිදී බිරිඳ සන්වෙස් , කදුපෙදෙසට සමාන කදුකරයක වාසයකලේය වංකගිරි ,සහ පුතුන් සමග>

★අථෙකො බරදාඨිකො නාම යක්ඛො මහාපුරිසස්ස දානජ්ඣාසයතං සුත්වා බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන උපසඞ්කමිත්වා මහාසත්තං ද්වෙ දාරකෙ යාචි .

➔{ අථඑකො+ } අථෙකො ඛොයක් (නම්-ඛරදාඨික) නාම-ඛරදාඨිකො (එක්-ඉක්බිති) (ගේමහබෝසතුන්) සමහාපුරිසස් (යක්ෂයෙක්){ දානඣාසයතංඅජ්+ } දානජ්ඣාසයතං-දාන) (වේශයෙන්-බමුනු) ණෙනවණ්-මණහ්බ්‍රා (අසා)වාසුත් (දන් දීමේ කැමැත්ත/සයඅධ්‍යා (දරුවෝ)දාරකෙ (දෙදෙනා)වෙද් ([වෙත] මහබෝසතුන්)තංමහාසත් (පැමින) වාකමිත්උපසඞ් (ඉල්විය)යාචි

➔<ඉක්බිති එක් ඛරදාඨික නම් යක්ෂයෙක් මහබෝසතුන්ගේ දන් දීමේ කැමැත්ත අසාදැන , බමුනු වේශයෙන් මහබෝසතුන් වෙත පැමින දරු දෙදෙනා ඉල්විය>

★ මහාසත්තො ‘‘දදාමි බ්‍රාහ්මණස්ස පුත්තකෙ’’ති හට්ඨපහට්ඨො උදකපරියන්තං පඨවිං කම්පෙන්තො ද්වෙපි දාරකෙ අදාසි.

➔ මහාසත්තො (මහබෝසතුන්)‘‘දදාමිතකෙපුත් (බමුනාට)සමණස්හ්බ්‍රා (දෙමි)’’තිපුතුන්))ඨොඨපහට්හට් (යැයිතුටු පහටුව (කෙලවරකොට-ජලය)තංපරියන්-උදක (සතුටුව/ (දරුවෝ)දාරකෙ (ද-දෙදෙනා)පි-වෙද් (කම්පාකරමින්)තොපෙන්කම් (පොළොව)පඨවිං (දුන්නේය)අදාසි

➔<මහබෝසතුන් බමුනාට පුතුන් දෙමි යැයි සතුටුව ජලය කෙලවරකොට ඇති මහපොළොව කම්පාකරමින් දරුදෙදෙනා දන් දුන්නේය>

★යක්ඛො වඩිකමනකොටියං ආලම්බනඵලකං නිස්සාය ඨත්වා <u>පස්සන්තස්සෙව මහාසත්තස්ස</u> මූලකලාපෙ විය ද්වෙ දාරකෙ ඛාදි.

➔ යක්ඛො-ආදාර)ඵලකං-බනආලම් (කෙලවර-සක්මන)කොටියං-කමනවඩ් (යක්ෂයා) (සිටිමින්)වාඨත් (උපකාරයෙන්/ඇසුරුකොට)සායනිස් (පුවරුව{පස්සන්තස්සඵව+} පස්සන්තස්සෙවනෙලුම් අල)විය-මූලකලාපෙ (මහබෝසතුන්)සතස්මහාසත් (ම-බලාසිටියදී) (කෑවේය)ඛාදි (දරුවෝ)දාරකෙ (දෙදෙනා)වෙද් (මෙන්-මිටියක්

➔<යක්ෂයා සක්මන කෙලවර ආදාරක පුවරුවට හේත්තුව සිටිමින්, මහබෝසතුන් බලාසිටියදීම නෙලුම් අල මිටියක් කන්නාක් මෙන් දරු දෙදෙනා කෑවේය>

★මහාපුරිසස්සගිජාලං විය ලොහිතධාරං තෙ අග්වා මුඛෙ විවටමත්ඛං ඔලොකෙත්වා , .ජිපජ්ඣං න උප්පි දොමනස්තම්ගමත්වාපි කෙසග්ග මුඛං දිස්ගිරමානං තස්ඵග්

➔ මහාපුරිසස්ස (කට)මුඛෙ (බලා[දෙස]යක්ෂයා) වාඔලොකෙත්-ඛංයක් (මහබෝසතුන්ට) -ගිජාලංඅග් (මොහොතේ-ඇරිය)තෙමත්-විවටවිය (දාරා-ලේ)ධාරං-ලොහිත (මෙන්-ගිනිදැල්) (ද-දැක)පි-වාදිස් (කට)මුඛං (උගේ/ඔහුගේ)සතස් (වැගිරෙන)ගිරමානංඋග්{කෙස-ගඅග්+ පිඅ+තංමත්} කෙසග්ගමත්තම්පි -න (දොම්නසක්)සංදොමනස් (වත්-පමන-අගක්-කෙස්) (ඉපදිනි-නො)ජිපජ්උප්

➔<යක්ෂයා දෙස බලා සිටින මහබෝසතුන්ට ඌ කට ඇරිය ,මොහොතේ ගිනිදැල් මෙන් ලේදාරා වැගිරෙන උගේ කට දැකදකෙස් අගක් පමන වත් දොම්නසක් නොඉපදිනි ,>

★''සුදින්නං වත මෙ දාන''න්ති චින්තයතො පනස්ස සරීරෙ මහන්තං පීතිසොමනස්ස උදපාදි .

➔ ''සු (මගේ-ඒකාන්තයෙන්) මෙ-වත (දෙනලදී-මනාලෙස)නංදින්-{දානංතිඉ+} දාන''න්ති (සිතන විට/සිතන අතරේ)තයතොවින් (යැයි-දානය){පනඅස්ස+} පනස්ස-ඔහුගේ) (ඉපදිනි)උදපාදි (සොම්නසක්-තිප්‍රී)සසොමනස්-පීති (මහත්)තංමහන් (සිරුරෙහි)සරීරෙ (වනාහි

➔< ඒකාන්තයෙන්ම මගේ දානය මනාලෙස දෙනලදී යැයි සිතන අතරේඋන්වහන්සේගේ , සොම්නසක් ඉපදිනි-තිසිරුරෙහි මහත් ප්‍රී>

★ සො ''ඉමස්ස මෙ නිස්සන්දෙන අනාගතෙ ඉමිනාව නීහාරෙන රස්මියො නික්ඛමන්තූ''ති පත්ථනං අකාසි .

➔ සො (උන්වහන්සේ/ඔහු)''ඉමස්ස (මෙයගේ/මෙහි)<u>ඉමෙ</u> නිස්සන්දෙන විපාක /හේතුවෙන්) (අනාගතයෙහි)අනාගතෙ (වශයෙන්{ඉමිනාඑව+}ඉමිනාව (ආකාරයෙන්)නීහාරෙන (ම-මේ))<u>මඉග්ඛ</u>මනික් (රස්මීන්)මියොරස් (න්තූ''ති-ර්ථනාප්‍රා)අකාසි-ථනංපත් (යැයි-නික්මෙත්වා) (කලහ

➔<උන්වහන්සේමේ දානයේ විපාක වශයෙන් අනාගතයෙහි මේ ආකාරයෙන්ම මගෙන් , ර්ථනා කලහයැයි ප්‍රා රැස්දහරා නික්මෙත්වා>

★තස්ස තං පත්ථනං නිස්සාය බුද්ධභූතස්ස සරීරතො රස්මියො නික්ඛමිත්වා එත්තකං ඨානං එරිංසු .

➔ තස්ස (හේතුවෙන්/නිසා)සායනිස් (පැතුම-ඒ)ථනංපත්-තං (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ) {බුද්ධභූතසඅස්+} බුද්ධභූතස්ස (රින්සිරු)සරීරතො (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ-බුදුවූ) (තැනක්)ඨානං (මෙතෙක්)තකංඑත් (නික්ම)වාඛමිත්නික් (රස්මීන්)මියොරස් (පැතුරුනහ)එරිංසු

➔<උන්වහන්සේගේ ඒ පැතුම හේතුවෙන්බුදුවූ උන්වහන්සේගේ සිරුරින් රස්මීන් නික්ම , පැතුරුනහ [දසදහසදක් ලෝකධාතුවේ]මෙතෙක් තැනක්>

★අපරම්පිස්ස පුබ්බචරිතං අත්ථි වාස චෙතියං දිස්ධස්ස බුද්තකාලෙ එකස්සො කිර බොධිසත් . ''ඉමස්ස බුද්ධස්ස මයා ජීවිතං පරිච්චජිතුං වට්ටතී''ති දණ්ඩදීපිකාවෙඨනනියාමෙන සකලසරීරං වෙඨාපෙත්වා

➔ {අපරංසඅස්+පිඅ+} අපරම්පිස්සඔහු-ද-අනික්වූ/ද-තව)ගේඋන්වහන්සේ/ගේ-චරිතං-බපුබ් (-තබොධිසත් (වනාහි)කිර (උන්වහන්සේ/ඔහු)සො (ඇත-චරිතයක්-පූර්ව)ථිඅත් දාගැබක්)වාවෙතියං දිස් (එක් බුදුකෙනෙකුගේ)සධස්ස බුද්එකස් (කාලයේ-බෝධිසත්ව)කාලෙ (දැක''ඉමස්ස බුද්ධස්සටතීවට්-චජිතුංපරිච්-ජීවිතං (මා විසින්)මයා (මේ බුදුන්ට)''ති -ජීවිතය) නියාමෙන-වෙඨන-ඩදීපිකාදණ් (කලයුතුය යැයි/සුදුසුය-ග කරීමපරිත්‍යා (මුලු සිරුරම/සියලු) සරීරං-සකල (ආකාරයෙන්-වෙලන-දඩුවැටපහනක්/පන්දමක්) (වෙලාගෙන) වාවෙඨාපෙත්

➔<උන්වහන්සේගේ තවත් පූර්වචරිතයක් ඇතඋන්වහන්සේ බෝධිසත්ව කාලයේ එක් . ,සිතා ග කලයුතුය යැයිමේ බුදුන්ට මා විසින් ජීවිතය පරිත්‍යා ,බුදුකෙනෙකුගේ දාගැබක් දැක දඩුවැටපහනක් වෙලන ආකාරයෙන් මුලු සිරුරම වෙලාගෙන-පන්දමක්>

★ රතනමත්තමකුළං සතසහස්සග්ඝනිකං සුවණ්ණපාතිං සප්පිස්ස පූරාපෙත්වා තත්ථ සහස්සවට්ටියො ජාලාපෙත්වා තං සීසෙනාදාය සකලසරීරං ජාලාපෙත්වා චෙතියං පදක්ඛිණං කරොන්තො සකලරත්තිං වීතිනාමෙසි .

➔ රතන (පොහොට්ටුවක හැඩ ඇති-පමන-රියනක්) මකුළං-තමත්-{සතසහස්සඝනිකංඅග්+} සතසහස්සග්ඝනිකං පසප් (යක්පාත්‍ර-රන්) පාතිං-ණසුවණ් (වටිනා-ලක්ෂයක්)ිස්ස ගිතෙල්) (පහන්තිර-දහසක්) ටියොවට්-සසහස් (එහි) ථතත් (පුරවාගෙන) වාපූරාපෙත් (වලින් (එය)තං (දල්වාගෙන) වාජාලාපෙත්{සීසෙනආදාය+} සීසෙනාදාය -හිස/ගෙන-හිසින්) (චෛත්‍ය) චෙතියං (දල්වාගෙන) වාජාලාපෙත් (මුලු සිරුරම/සියලු)සරීරං-සකල (තබාගෙන ප්) තොකරොන්-ඛිණංපදක්රදක්ෂිණාමුලු) වීතිනාමෙසි-තිංසකලරත් (වටෙයමින්/කරමින්-(ගතකලේය-යමරාත්‍රි

➔<රියනක් පමන පලල පොහොට්ටුවක හැඩ ඇති ලක්ෂයක් වටිනා රන් පාත්‍රයක් ගිතෙල් වලින් පුරවාගෙන එහි දහසක් පහන්තිර දල්වාගෙන එය හිසතබාගෙන මුලු සිරුරම දල්වාගෙන චෛත්‍ය ප්‍රදක්ෂිණා කරමින්වටෙයමින් ම-ුලු රාත්‍රියම ගතකලේය>

★එවං යාව අරුණුග්ගමනා වායමන්තස්සාපිස්ස ලොමකූපමත්තම්පි උසුමං න ගණ්හි . .ය අහොසිඅකාලො විහං පවිට්පදුමගබ්

➔ එවං (මෙසේ)***<u>යාව</u>***-හිරුනැගීම) ගමනාඅරුණුග්-***<u>දක්වා</u>*** ({වායමන්තස්සසඅස්+අපි+} වායමන්තස්සාපිස්ස (උන්වහන්සෙගේ/ඔහුගේ-ද-උත්සහකල){ලොමකූපපිඅ+තංමත්-} ලොමකූපමත්තම්පි හිගණ්-න-උසුමං (වත්/ද-පමණ-ලොම්ගසක්/රෝමකූපයක්) -පිවිසුනු) කාලො-ඨපවිට් (පියුම් ගැබකට) හංපදුමගබ් (ගත්තේය-නො-රස්නයක්/උෂ්ණයක්) (විය-මෙන්) අහොසි-විය (කලක/කාලයක

➔<මෙසේ හිරුනැගීම තෙක් උත්සහකලද උන්වහන්සෙගේ රෝමකූපයක් වත් නොදැවිනි උෂ්ණයක් නො ගත්තේයපියුම් ගැබකට පිවිසුනු කලක මෙන් විය ,>

★ධම්මො හි නාමෙස අත්තානං රක්ඛන්තං රක්ඛති තෙනාහ භගවා .

➔ ධම්මො හි (ධර්මය වනාහි){නාමඑස+} නාමෙස-තානංඅත් (මේ තෙමේ/මොහු-නම්) (රකියි)ඛතිරක් (රකින්නා-තමා) තංඛන්රක්{තෙනආහ+} තෙනාහ -එබැවින්)කීහ (වදාලහ/ (වතුන් වහන්සේභාග්‍ය)භගවා

➔< ධර්මය නම් මෙතෙමේවතුන් වහන්සේ මෙසේ තමාව රකින්නා රකියි එබැවින් භාග්‍ය , වදාලහ >

ධම්මො හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිංඤො සුඛමාවහාතිමො සුවිණ්ඨම්-
එසානිසංසො ධම්මෙ සුවිණ්ණෙ- න දුග්ගතිං ගච්ඡති ධම්මචාරී''ති .

#ධම්මො හවෙ ධම්මචාරිං රක්ඛති ගතිං න මචාරී දුග්ධම් ,මො සුඛමාවහාතිඤො ධම්සුවිණ් , [හොති] මෙ එසානිසංසොඤෙ ධම්සුවිණ් ,ඡතිගච් #

➔ ධම්මො (ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා)මචාරිංධම් (ඒකාන්තයෙන්)හවෙ (ධර්මය) , (රකියි)ඛතිරක්සුවිණ්ඤො (ධර්මය)මොධම් (මනාව පුරුදුකල/මනාව හැසිරුනු) {සුඛංආවහාති+}සුඛමාවහාති (ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා) මචාරීධම් (ගෙනඑයි-සැප) මනාව /හැසිරුනු මනාව) ඤෙසුවිණ් (නො යයි)ඡතින ගච් (අපායට/දුගතියට)ගතිංදුග් (ධර්මයෙහි)මෙධම් (පුරුදුකල{එසොආනිසංසො+} එසානිසංසො (ආනිසංසය-මෙය/එය) [වේ=හොති]

➔<ධර්මය ඒකාන්තයෙන් ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා රකියිමනාව පුරුදුකල ධර්මය සැප , මේවා මනාව පුරුදුකල ධර්මයෙහි ,ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා අපායට නො යයි ,ගෙනඑයි ආනිශංස වේ>

★ඉමස්සාපි කම්මස්ස නිස්සන්දෙන තස්ස භගවතො සරීරොභාසො දසසහස්සිලොකධාතුං එරිත්වා අට්ඨාසි .
➔ ඉමස්සාකර්මය/යාවේක්‍රි) සමස්කම් (ද-මේ)පි-ේවිපාක /හේතුවෙන්)දෙනසන්නිස් ((වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-ඒ) භගවතො-සතස් (වශයෙන්{සරීරඕභාසො+} සරීරොභාසො -පැතිරී) ඨාසිඅට්-වාඑරිත් (ලෝකධාතුව-දසදහසක්) ලොකධාතුං-සිදසසහස් (භාවප්‍ර-ශරීර) (තිබිනි/සිටියේය
➔<මෙමද ක්‍රියාවේ විපාක වශයෙන්ප-වතුන් වහන්සේගේ ශරීරඒ භාග්‍ය ,ුභාව දසදහසක් ලෝකධාතුව පැතිරී තිබිනි>

★තදා අම්හාකං බොධිසත්තො සුරුචි නාම බ්‍රාහ්මණො හුත්වා ''සත්ථාරං නිමන්තෙස්සාමී''ති උපසඞ්කමිත්වා මධුරධම්මකථං සුත්වා ''ස්වෙ මය්හං භික්ඛං ගණ්හථ, හන්තෙ''ති ආහ.
➔ තදා (බෝසතුන්) තොබොධිසත් (අපගේ)හාකංඅම් (එකල)සුරුචි වාහුත් -මණොහ්බ්‍රා-නාම- (වී/ව-බමුනෙක්-නම්-සුරුචි)''සත්ථාරං සාමීතෙස්නිමන් (ශස්තෘන් වහන්සේට)''ති දනට) -ධර්ම-මිහිරි) කථං-මධම්-මධුර (පැමිණ/එලඹ) වාකමිත්උපසඞ් (ආරාදනා කරන්නෙමි යැයි (අසා)වාසුත් (කථා''ස්වෙ (දානය/භික්ෂාව)ඛංභික් (මගේ-හෙට) හංමය්-ගණ්හථ(ගන්නාසේක්වා/ගන්න) හන්තෙ''ති(කීහ)ආහ (ස්වාමීනි යැයි)
➔<එකල අපගේ බෝසතුන් සුරුචි නම් බමුනෙක්ව ශස්තෘන් වහන්සේට දනට ආරාදනා කරන්නෙමි යැයි පැමිණ මිහිරි ධර්ම කථා අසාහෙට මගේ දානය !ස්වාමීනි , පිලිගන්නාසේක්වා යැයි කීහ>

★බ්‍රාහ්මණ, කිත්තකෙහි තෙ භික්ඛූහි අත්ථොති? ''කිත්තකා පන වො, හන්තෙ, පරිවාරභික්ඛූ''ති ආහ .
➔ බ්‍රාහ්මණ(!බමුණ) කිත්තකෙහි ථොතිඅත් (භික්ෂූන්) ඛූහිභික් (ඔබට)තෙ (කොපමනකින්)? (?දඅවශ්‍ය) ''කිත්තකා පන(ඔබලාගේ/කොපමන නුඹලාගේ) වො- හන්තෙ-පරිවාර (ස්වාමීනි) ඛූහික්''ති (ඇසූහ/කීහ)ආහ (භික්ෂූන් යැයි-පිරිවර/පරිවාර)
➔< බමුණඔබවහන්සේලාගේ කොපමන !ස්වාමීනි ?දඔබට කොපමන භික්ෂූන් අවශ්‍ය ! ඇසූහ පිරිවර භික්ෂූන් ඇත්දැයි >

★තදා පන සත්ථු පඨමසන්නිපාතොයෙව හොති, තස්මා ''කොටිසතසහස්ස''න්ති ආහ .
➔ තදා ශස්තෘන්) ථුසත් (වනාහි-එකල) පන-වහන්සේගේ හොති-යෙව-නිපාතොසන්-පඨම ((එබැවින්) මාතස් (විය-ම-රැස්වීම-පළමු)''කොටිසසතසහස්-''න්ති (ලක්ෂයක් යැයි-කෝටි) (වදාලහ/කීහ)ආහ
➔< එකල ශස්තෘන් වහන්සේගේ පළමු රැස්වීමවිය එබැවින් කෝටි ලක්ෂයක් [නිපාතයසන්] යැයි වදාලහ >

★ හන්තෙ, සබ්බෙහිපි සද්ධිං මය්හං ගෙහෙ භික්ඛං ගණ්හථාති .ථා අධිවාසෙසිසත් .
➔ හන්තෙ(ස්වාමීනි) සබ්බෙහි (ගෙදර-මගේ) ගෙහෙ-හංමය් (සමග) ධිංසද් (ද-සියල්ලම) පි-(ශස්තෘන් වහන්සේ) ථාසත් .(ගන්නාසේක්වා යැයි/ගන්න) ති-හථගණ් (දානය/භික්ෂාව)ඛංභික් පිලි/ඉවසා වදාලහ) අධිවාසෙසිගත්හ (
➔< ස්වාමීනිශස්තෘන් ,සියල්ලම ද සමග මගේ ගෙදර දානය පිලිගන්නාසේක්වා යැයි කීය ! වහන්සේ ඉවසා වදාලහ>

★බ්‍රාහ්මණො ස්වාතනාය නිමන්තෙත්වා <u>ගෙහං ගච්ඡන්තො</u> චින්තෙසි – ''අහං එත්තකානං භික්ඛූනං යාගුභත්තවත්ථාදීනි දාතුං සක්කොමි, නිසීදනට්ඨානං පන කථං භවිස්සතී''ති .
➔ බ්‍රාහ්මණො/හෙට දින)වාතනායස් (බමුනා)හෙට දවස පිණිස (ආරාධනාකර)වාතෙත්නිමන් (<u>ගෙහං ගච්ඡන්තො</u>(සිතුවේය) තෙසිවින් (ගෙදර යනඅතරේ) – ''අහං (මම)

එත්තකානං (භික්ෂූන්ට-මෙපමන) බූනංභික්-{යාගුආදීනි+ඵවත්-තහත්-} යාගුහත්තවත්ථාදීනි හිදින) යානංනිසීදනට් (හැක්කෙමි-දෙන්නට) කොමිසක්-දාතුං (ආදිය-රෙදි පිලි-බත්-කැද) සතීහවිස්-කථං (වනාහි)පන (වැඩසිටින තැනක්/තැනක්''ති (වන්නේද යැයි-කෙසේ)
➔< බමුනා හෙට දින දනට ආරාධනාකර ගෙදර යනඅතරේ මෙසේ සිතුවේයමම මෙපමන , භික්ෂූන්ට කැද බත් රෙදි පිලි ආදිය දෙන්නට හැක්කෙමි වැඩහිඳින තැනක් කෙසේ සකසන්නේද යැයි >

★තස්ස සා චින්තා චතුරාසීතියොජනසහස්සමත්ථකෙ යීතස්ස දෙවරඤ්ඤො පණ්ඩුකම්බලසිලාසනස්ස උණ්හභාවං ජනෙසි .
➔ තස්ස-අසූහතර) ථකෙමත්-සසහස්-යොජන-චතුරාසීති (සිතිවිල්ල-ඒ-ඔහුගේ) තාවින්-සා-(දෙවිරජුගේ-සිටින) ඤොදෙවරඤ්-සයීතස් (ඉහල/මත්තේ-දහසක්-යොදුන් {පණ්ඩුකම්බලසිලා සආසනස්+} පණ්ඩුකම්බලසිලාසනස්ස -හඋණ් (පඩුඇඹුල් ආසනයේ) (දැනවිය/දැක්විය)ජනෙසි (බවක්-උණුසුම්) භාවං
➔<ඔහුගේ ඒ සිතිවිල්ල යොදුන් අසූහතර දහසක් ඉහල සිටින සක්දෙවිරජුගේ පඩුඇඹුල් ආසනයේ උණුසුම් බවක් දැනවිය>

★ සක්කො ''කො නු ඛො මං ඉමම්හා ඨානා චාවෙතුකාමො''ති දිබ්බවක්ඛුනා ඔලොකෙන්තො මහාපුරිසං දිස්වා ''සුරුචි නාම බ්‍රාහ්මණො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං නිමන්තෙත්වා නිසීදනට්ඨානත්ථාය චින්තෙසි,
➔ සක්කො (රජ සක්)''කො නු ඛො මා)මං (කවරෙක්ද)ව (තැනින්-මේ)ඨානා-හාඉමම් ((ඇසින්දිව්‍ය) බූනාබවක්දිබ් (දැයි-කැමැත්තේ-ඉවත්කරනු/පහකරනු) ති-කාමො-චාවෙතු (දැක-මහ බෝසතුන්) වාදිස්-මහාපුරිසං (බලනඅතරේ/බලනවිට)තොඔලොකෙන්''සුරුචි නාම බ්‍රාහ්මණො භි-දානබුදුන්ප්‍ර) සංඝුසඞ්භික්-පමුඛංධප්බුද් (බමුනා-නම්-සුරුචි)ක්ෂු සංඝයාට ((දනට ආරාදනා කර) වාතෙත්නිමන්{නිසීදනථායඅත්+ඨාන+} නිසීදනට්ඨානත්ථාය -හිදින) (සිතුවේය)තෙසිවින් (පිණිස-තැනක්
➔<සක් රජ'' :කවරෙක්ද මාව මේ තැනින් ඉවත්කරනු කැමැත්තේ දැයි ඇසින් දිව්‍ය '' දානසුරුචි නම් බමුනා බුදුන්ප්‍ර ,බලනඅතරේ මහ බෝසතුන් දැකභික්ෂු සංඝයාට දනට ආරාදනා කර හිඳින තැනක් ගැන සිතුවේය>

★මයාපි තත්ථ ගන්ත්වා පුඤ්ඤකොට්ඨාසං ගහෙතුං වට්ටතී''ති වඩ්ඩකිවණ්ණං නිම්මිනිත්වා වාසිඵරසුහත්ථො මහාපුරිසස්ස පුරතො පාතුරහොසි .
➔ මයා-පිකොට-පින්) ඨාසංකොට්-ඤපුඤ්ඤ් (ගොස්-එහි) වාත්ගන්-ථතත් (ද-මම)සක් (ටතීවට්-ගහෙතුං''ති (වේශයක්-වඩුවකුගේ) ණංවණ්-ඵකිවඩ් (හොදය යැයි/සුදුසුය-ගැනීම) සමහාපුරිසස් (අතැතිව-පොරෝ-වෑ) ථොහත්-ඵරසු-වාසි (මවාගෙන) වාමිනිත්නිම් (පහලවිය-ඉදිරියේ) පාතුරහොසි-පුරතො (මහබෝසතුන්)
➔<මම ද එහි ගොස් පින්කොටසක් ගැනීම හොදය යැයි සිතාවඩුවකුග ,ෙ වේශයක් මවාගෙන වෑපොරෝ අතැතිව මහබෝසතුන් ඉදිරියේ පහලවිය->

★සො ''අත්ථි නු ඛො කස්සචි හතියා කත්තබ්බ''න්ති ආහ .
➔ සො (ඔහු)''අත්ථි නු ඛො (කුලීවැඩක්)හතියා (කිසිවකුගේ) සවිකස් (අත්ද/තිබේද) {කත්තබ්බංතිඉ+}කත්තබ්බ''න්ති (ඇසුවේය/කීය)ආහ (කලයුතු යැයි)
➔< ඔහු'' ,කිසිවකුගේ කුලීවැඩක් තිබේද කලයුතුයැයි ඇසුවේය '' >

★මහාපුරිසො තං දිස්වා ''කිං කම්මං කරිස්සසී''ති ආහ .
➔ මහාපුරිසො (දැක-ඔහු) වාදිස්-තං (මහබෝසතුන්)''කිංසසීකරිස්-මංකම්-''ති -කුමන) (ඇසුවේය/කීය) ආහ (කරන්නේ දැයි-වැඩක්/කර්මාන්තයක්

➔< මහබෝසතුන් ඔහු දැක ''?කුමන වැඩ කරන්නේද''දැයි ඇසුවේය >

★ ''මම අජානනසිප්පං නාම නත්ථි, <u>ගෙහං වා මණ්ඩපං වා යො *යං* කාරෙති, තස්ස *තං* කාතුං ජානාමී''ති</u>] .යං හා තං එක්ව [එක්කරයි දෙකයන අර්ථනේ වාක්‍ය ''ද''

➔''මම (නැත-නම්) ජිනත්-නාම (ශිල්පයක්-නොදන්නා) පංසිප්-අජානන (මගේ) ගෙහං-වා-(කරයි ද-යමක්-යමෙක්) කාරෙති-යං-යො (හෝ-මණ්ඩපයක්-හෝ-ගෙයක්) වා-ඩපංමණ් තස්සජානාමී-කාතුං-තං (ඔහු වෙනුවෙන්)''ති (දන්නෙමි-කිරීමට-එය)
➔< මම නොදන්නා ශිල්පයක් නම් නැතහෝ මණ්ඩපයක් හෝ යම්දෙයක් යමෙක් ගෙයක් , ඔහු වෙනුවෙන් එය සැදීමට දන් ,සාදාගනු කැමතිදනෙමි >

★''තෙන හි මය්හං කම්මං අත්ථි''ති .''කිං අය්‍යා''ති? ''ස්වාතනාය මෙ කොටිසතසහස්සභික්ඛූ නිමන්තිතා, තෙසං නිසීදනමණ්ඩපං කරිස්සසි''ති.
➔''තෙන හි ථිඅත්-මංකම්-හංමය් (එසේනම්)''ති (ඇත-වැඩක්-මගේ)''කිං අය්‍යා''ති? (කුමක්ද ස්වාමිනී/මොකක්ද) ''ස්වාතනාය-සසතසහස්-කොටි (මා විසින්)මෙ (හටෙදනට) (ආරාධනා කරනලදී) තිතානිමන් (භික්ෂූන්ට-ලක්ෂයක්-කෝටි) බූහික් තෙසං (මණ්ඩපයක්-වැඩහිඳීමට/හිදගැනීමට) ඩපංමණ්-නිසීදන (උන්වහන්සේලාට/ඔවුන්ට) (සදන්න/කරන්න) සසිකරිස්
➔<'' ''!මොකක්ද ස්වාමිනී'' ''එසේනම් මගේ වැඩක් ඇත'' මා විසින් කෝටි ලක්ෂයක් භික්ෂූන්ට හටෙදින දානයට ආරාධනා කරනලදී උන්වහන්සේලාට වැඩහිඳීමට මණ්ඩපයක් සදන්න''>

★<u>''අහං නාම කරෙය්‍යං, සචෙ මම භතිං දාතුං සක්ඛිස්සථා''ති .</u>''සක්ඛිස්සාමි තාතා''ති .
➔ ''අහං(සදන්නම්/කරන්නම්-නම්-මම) කරෙය්‍යං-නාම- සචෙ දාතුං-භතිං (මට-ඉදින්) මම-දෙන-වැටුප)ිනට (හැකිනම්) ඉති+සථඛිස්සක් (''සක්ඛිස්සාමිතාතා-''ති (යපුත්‍ර-හැක්කෙමි)
➔<''යහැක්කෙමි පුත්‍ර'' ''මම සදන්නම් ,ඉදින් මට වැටුප දෙන්නට හැකිනම්'' >

★''සාධු කරිස්සාමී''ති ගන්ත්වා එකං පදෙසං ඔලොකෙසි, ද්වාදසතෙරසයොජනප්පමාණො පදෙසො කසිණමණ්ඩලං විය සමතලො අහොසි .
➔''සාධුසාමීකරිස්-''ති -පදෙසං-එකං (ගොස්)වාත්ගන් (යැයි-කරන්නෙමි-හොදයි) (බැලුවේය-පෙදෙසක්-එක්) ඔලොකෙසි{ද්වාදසපමාණො+යොජන-තෙරස-} ද්වාදසතෙරසයොජනප්පමාණො (මානයකප්‍ර-යොදුන්-දහතුන්-දොලොස්) අහොසි-සමතලො (මෙන්-රවුමක්-කසිණ) විය-ඩලංමණ්-කසිණ (පෙදෙසක්)පදෙසො (විය-සමතලා)
➔<දහතුන් -යොදුන් දොලොස් ,යැයි ගොස් එක් පෙදෙසක් බැලුවේය ''හොදයි කරන්නෙමි'' මානයක පෙදෙසක් කසිණ රවුමක් මෙන් සමතලා වියප්‍ර>

★සො ''එත්තකෙ ඨානෙ සත්තරතනමයො මණ්ඩපො උට්ඨහතූ''ති චින්තෙත්වා ඔලොකෙසි .
➔ සො (ඔහු)''එත්තකෙ-සත්) රතනමයො-තසත් (දේශයකප්‍ර/තැනක-මෙතෙක්) ඨානෙ-(යැයි-උපදීවා/මැවේවා/ඇතිවේවා) ඉති+ඨහතුඋට් (මණ්ඩපයක්)ඩපොමණ් (රුවන්මය (බැලුවේය-සිතා) ඔලොකෙසි-වාතෙත්චින්
➔< ඔහු මෙ''තෙක් තැනක සත්සිතා බැලුවේය යැයි ''රුවන්මය මණ්ඩපයක් ඇතිවේවා- >

★තාවදෙව පඨවිං භින්දිත්වා මණ්ඩපො උට්ඨහි .
➔ තාවදෙව -ඩපොමණ් (බිඳගෙන-පොලොව) වාදිත්භින්-පඨවිං (එසැනින්/එකෙනෙහිම) (ඉපදිනි/මැවිනි/ඇතිවිය-මණ්ඩපයක්) ඨහිඋට්

➔< එසැනින් මහපොලොව බිඳගෙන මණ්ඩපයක් මැවිනි >

★තස්ස සොවණ්ණමයෙසු ථම්භෙසු රජතමයා සටකා අහෙසුං, රජතමයෙසු සොවණ්ණමයා, මණිත්ථම්භෙසු පවාළමයා, පවාළත්ථම්භෙසු මණිමයා, සත්තරතනමයෙසු සත්තරතනමයාව සටකා අහෙසුං .
➔ තස්සස්ත-රන්මය) හෙසුථම්-ණමයෙසුසොවණ් (එයගේ/එහි)ම්බවල-රජතමයා (ටැඹවල/(න්මයර-රිදීමයන්හි) ණමයාසොවණ්-රජතමයෙසු (වූහ-කළ-රිදීමය) අහෙසුං-සටකා {මණිහෙසුථම්+} මණිත්ථම්භෙසු (මුතුමය) පවාළමයා (මැණික් ටැඹවල) පවාළත්ථම්භෙසු-(මැණික්මය-මුතුමයන්හි) මණිමයා සත්ත-රතනමයා-තසත් (සත් රුවන්මයන්හි) රතනමයෙසු-(වූහ-කළ) අහෙසුං-සටකා (ම-රුවන්මය-සත්) ව
➔<එහි රන්මය ස්තම්බවල රිදීමය කළ වූහමැණික් ටැඹවල මුතුමය ද රිදීමයන්හි රන්මය ද , මුතුමයන්හි මැණික්මය ද සත් රුවන්මයන්හි සත් රුවන්මයද කළ වූහ>

★තතො ''මණ්ඩපස්ස අන්තරන්තරෙන කිඞ්කිණිකජාලං ඔලම්බතූ''ති ඔලොකෙසි, සහ ඔලොකනෙනෙව කිඞ්කිණිකජාලං ඔලම්බි, යස්ස මන්දවාතෙරිතස්ස පඤ්චඞ්ගිකස්සෙව තූරියස්ස මධුරසද්දො නිග්ගච්ඡති, දිබ්බසඞ්ගීතිවත්තනකාලො විය හොති .
➔ තතො (ඉන්පසු/ඉක්බිති)''මණ්ඩපස්ස (මණ්ඩපයේ){අන්තරතරෙනඅන්+} අන්තරන්තරෙන කිංක) ජාලං-කිණිකකිඞ් (අතර-අතරින්)ිණි හඬදෙන (දැල්-ඔලම්බතූ ඉති+(බැලුවේය)ඔලොකෙසි (යැයි-එල්ලේවා) සහ (සමග){ඔලොකනෙනඑව+} ඔලොකනෙනෙව කිංක) ජාලං-කිණිකකිඞ් (ම-බැලීමෙන්)ිණි හඬදෙන(එල්විනි)බිඔලම් (දැල්- යස්ස (යමකගේ) {මන්දවාතසඑරිතස්+} මන්දවාතෙරිතස්ස (සැලුනු විට-මන්ද වාතයෙන්) {පඤ්චඑව+සගිකස්අඞ්+} පඤ්චඞ්ගිකස්සෙව තූර්ය)සතූරියස් (ම[යුතු]අංගයකින්-පස්) නිග (හඬ-මිහිරි) දොසද්-මධුර (භාන්ඩයේ්ගච්ඡති නිකුත්)කරයිනිකුත/්වෙයි-ගීතිසඞ්-බදිබ් ((වේ-මෙන්) හොති-විය (කාලයක-පවත්වන-සංගීත-දිව්‍ය) කාලො-තනවත්
➔<ඉක්බිති මණ්ඩපයේ අතරින්අතර කිංක-ිණි හඬදෙන දැල් එල්ලේවා යැයි සිතා බැලුවේයබැලීමෙන් සමගම කිංක ,ිණි හඬදෙන දැල් එල්විනිසැලුනු ඒ දැල් මන්ද වාතයෙන් , තූර්ය භාන්ඩ-පංච ,විටයනගේ මිහිරි හඬ නිකුත්වෙයි සංගීත පවත්වන කාලක මෙන් දිව්‍ය , වේ>

★ ''අන්තරන්තරා ගන්ධදාමමාලාදාමානි ඔලම්බන්තූ''ති චින්තෙසි, දාමානි ඔලම්බිංසු .
➔'{අන්තරතරාඅන්+} අන්තරන්තරා දාමානි-මාලා-දාම-ධගන් (අතර-අතරින්) (වැල්-මල්-වැල්-සුවඳවිහිදෙන){ඔලම්බන්තූඉති+} ඔලම්බන්තූ''ති (එල්ලේවා යැයි) (සිතුවේය)තෙසිවින් දාමානි (එල්විනි-වැල්) බිංසුඔලම්-
➔<අතරින්අතර සුවද විහිදෙන වැල් ද මල් වැල් ද එල්ලේවා යැයි ස-ිතුවේය වැල් එල්විනි>

★ ''කොටිසතසහස්සසඞ්ඛානං භික්ඛූනං ආසනානි ච ආධාරකානි ච පඨවිං භින්දිත්වා උට්ඨහන්තූ''ති චින්තෙසි, තාවදෙව උට්ඨහිංසු .
➔'' කොටිහ)ඛූනංභික් (ගණුනින්-ලක්ෂයක්-කෝටි) ඛානංසඞ්-සසතසහස්-ික්ෂූන්ට (-පොලොව) වාදිත්භින්-පඨවිං (ද- තබන ආදාරකපාත්‍ර)ව-ආධාරකානි (ද-ආසන)ව-ආසනානි බිඳගෙන ({උට්ඨහන්තූඉති+} උට්ඨහන්තූ''ති (සිතුවේය)තෙසිවින් (යැයි-පැන නගීවා/උපදීවා) තාවදෙව (පැන නැගිනි/ඉපදිනි)ඨහිංසුඋට් (එසැනින්/එකෙනෙහිම)
➔<කෝටි ලක්ෂයක් පමණ භික්ෂූන්ට ආසන ද පාත්‍ර තබන ආදාරක ද පොලොව බිඳගෙන පැන නගීවා යැයි සිතුවේයඑකෙනෙහිම පැන නැගිනි ,>

★ ''කොණෙ කොණෙ එකෙකා උදකචාටියො උට්ඨහන්තූ''ති වින්තෙසි, උදකචාටියො උට්ඨහිංසු.

➔ ''කොණෙ (කොනක-කොනක/මුල්ලක-මුල්ලක) කොණෙ-{එකඑකා-} එකෙකා -එක) (භාජන-ජල) චාටියො-උදක ([බැගින්] එක{උට්ඨහන්තුඉති+} උට්ඨහන්තූ''ති පැන/උපදීවා) නගීවා(සිතුවේය)තෙසිවින් (යැයි- උදක පැන/ඉපදිනි)ඨහිංසුඋට් (භාජන-ජල) චාටියො- (නැගිනි

➔<මුල්ලක් මුල්ලක් පාසා එකභාජන -සිතුවේය ජල ,භාජන උපදීවා යැයි-එක බැගින් ජල-ඉපදිනි>

★එත්තකං මාපෙත්වා බ්‍රාහ්මණස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා ''එහි අය්‍ය, තව මණ්ඩපං ඔලොකෙත්වා මය්හං භතිං දෙහී''ති ආහ .

➔ එත්තකං-තිකංසන් (බමුනාගේ)සමණස්භ්බ්‍රා (මවා-මෙතෙක්/මෙපමනක්) වාමාපෙත්- (ගොස්-ලගට) වාත්ගන්''එහි(ස්වාමීණි/උතුමාණෙනි-එන්න) අය්‍ය- තව-ඔබගේ) ඩපංමණ්- (වැටුප-මගේ)භතිං-හංමය් (බලා) වාඔලොකෙත් (මණ්ඩපය{දෙහිඉති+}දෙහී''ති -දෙන්න) ආ (යැයිහ (කීය)

➔< මෙතෙක් දේ මවා බමුනාගේ ලගට ගොස් බලා ඔබගේ මණ්ඩපය !එන්න උතුමාණෙනි'' යැයි කීය ''මගේ වැටුප දෙන්න>

★මහාපුරිසො ගන්ත්වා මණ්ඩපං ඔලොකෙසි, ඔලොකෙන්තස්සෙවස්ස සකලසරීරං පඤ්චවණ්ණාය පීතියා නිරන්තරං ඵුටං අහොසි .

➔ මහාපුරිසො (බැලීය-මණ්ඩපය) ඔලොකෙසි-ඩපංමණ් (ගොස්-මහබෝසතුන්) වාත්ගන්- {ඔලොකෙන්තස්සසඅස්+එව+} ඔලොකෙන්තස්සෙවස්ස සරීරං-සකල (ඔහුගේ-ම-බලද්දී) අහොසි-ඵුටං-තරංනිරන් (තියෙන්ප්‍රී) පීතියා (අකාර-පස්) ණායවණ්-වපඤ්ඤ් (ශිරුරම-මුලු) (විය-ස්ඵර්ශ කරනලද-නිරන්තරයෙන්)

➔<මහබෝසතුන් ගොස් මණ්ඩපය දසෙ බැලීයබලද්දීම ඔහුගේ මුලු ශිරුරම නිරන්තරයෙන් , තියෙන් පිනායන ලද්දේ වියපස්වනක් ප්‍රී>

★අථස්ස මණ්ඩපං ඔලොකයතො එතදහොසි

➔ {අථඅස්ස+}අථස්ස -මණ්ඩපය) ඔලොකයතො-ඩපංමණ් (ඔහුට-ඉක්බිති) (මෙසේ සිතිනි) එතදහොසි (දකිනවිට/බලනඅතරේ

➔< ඉක්බිති මණ්ඩපය බලනඅතරේ ඔහුට මෙසේ සිතිනි >

★ ''නායං මණ්ඩපො මනුස්සභූතෙන කතො, මය්හං පන අජ්ඣාසයං මය්හං ගුණං ආගම්ම අද්ධා සක්කභවනං උණ්හං අහොසි, තතො සක්කෙන දෙවරඤ්ඤා අයං මණ්ඩපො කාරිතො භවිස්සතී''ති .

➔ {<u>න</u>අයං+}නායංමි) සභූතෙනමනුස් (මණ්ඩපය)ඩපොමණ් (මේ)නිසෙක් විසින් කතො ( )<u>නො</u> කරනලදී(මය්හං (ගුණය-මගේ) ගුණං-හංමය් (අදහස) ඣාසයංඅජ් (වනාහි-මගේ) පන- -උණුසුම්) අහොසි-හංඋණ් (සක් බවන) කභවනංසක් (ඒකාන්තයෙන්)ධාඅද් (නිසා)මආගම් -මේ) ඩපොමණ්-අයං (දෙව්රජ විසින්-සක්) ඤාදෙවරඤ්-කෙනසක් (ඉක්බිති)තතො (විය භව-කාරිතො (මණ්ඩපයිස්සතී''ති (වන්නේ යැයි-කරනලද)

➔<මේ මණ්ඩපය මිනිසෙක් විසින්නම් නො කරනලදීමගේ අදහසත් මගේ ගුණයත් නිසා , දෙවිදු විසින් මේ මණ්ඩපය කරනලද -ඉක්බිති සක් ,ම් වියඒකාන්තයෙන් සක් බවන උණුසු වන්නේය යැයි>

★''න බො පන මෙ යුත්තං එවරූපෙ මණ්ඩපෙ එකදිවසංයෙව දානං දාතුං, සත්තාහං දස්සාමී''ති චින්තෙසි .

➔''<u>***න ඛෝ*** පන යුතු)තංයුත් (මට)මෙ (ඒකාන්තයෙන්)<u>***නොවේ***</u> ඩපෙමණ්-එවරූපෙ ((දීමට-දන්) දාතුං-දානං (ම-එක්දිනක්) යෙව-එකදිවසං (මණ්ඩපයක-මෙවැනි) සත්තාහං) සාමීදස් (දිනහතක්''ති (සිතුවේය)තෙසිවින් (දෙන්නෙමි යැයි)
➔< ඒකාන්තයෙන් මෙවැනි මණ්ඩපයක එක්දිනක් පමනක් දන් දී මට යුතු නොවේ , දිනහතක්ම දන් දෙන්නෙමි යැයි සිතුවේය >

★බාහිරකදානඤ්හි කිත්තකම්පි සමානං බොධිසත්තානං තුට්ඨිං කාතුං න සක්කොති, අලඞ්කතසීසං පන ඡින්දිත්වා අඤ්ජිතඅක්ඛීනි උප්පාටෙත්වා හදයමංසං වා උබ්බට්ටෙත්වා දින්නකාලෙ බොධිසත්තානං වාගං නිස්සාය තුට්ඨි නාම හොති .
➔ {බාහිරකහි+දානං-} බාහිරකදානඤ්හි (වනාහි-දායන්-බාහර){කිත්තකංපිඅ+} කිත්තකම්පි -සතුටක්) කාතුං-ඨිංතුට් (මහබෝසත්වරුන්ට) තානංබොධිසත් (වුවත්)සමානං (නම්-ක්කෙතෙ) (නො හැකිවෙයි) කොතින සක් (ඇතිකිරීමට අලඞ්කත (හිස-සරසන ලද) සීසං-පන (වනාහි) මංසං-හදය (ගලවා) වාපාටෙත්උප් (ඇස්-අදුන්ගා සැරසූ) ඛීනිඅක්-ජිතඅඤ් (සිඳ) වාදිත්ඡින් තානංබොධිසත් (කල-දුන්) කාලෙ-නදින් (උදුරා) වාටෙත්බට්ටබ් (හෝ)වා (මාංසය-හෘද) (වේ-නම්-සතුටක්) හොති-නාම-ඨිතුට් (නිසා-ගයතෘා) සායනිස්-චාගං (මහබෝසත්වරුන්ට)
➔<බාහර දායන් වනාහි කෙතෙක් නම් දන්දුන්නේ වුවත්මහබෝසත්වරු සතුටු කිරීමට එම , ,දානයන් නො සමත්වේ සරසන ලද හිස සිඳ හෝ අදුන්ගා සැරසූ ඇස් ගලවා හෝ හෘදමාංසය - ගය නිසා සතුටක් ඇතිවේමහබෝසත්වරුන්ට තෘා ,උදුරා හෝ දන්දුන් කල>

★ අම්හාකම්පි හි බොධිසත්තස්ස සිවිජාතකෙ දෙවසිකං පඤ්ච කහාපණසතසහස්සානි විස්සජ්ජෙත්වා චතූසු ද්වාරෙසු නගරමජ්ඣෙ ච දානං දෙන්තස්ස තං දානං වාගතුට්ඨිං උප්පාදෙතුං නාසක්ඛි .
➔ {අම්හාකංපිඅ+} අම්හාකම්පි (මහබෝසතුන්ට) සතස්බොධිසත් (වනාහි)හි (ද-අපගේ) -චපඤ් (දිනපතා) දෙවසිකං (සිවිජාතකයෙහි) සිවිජාතකෙ<u>***කහාපණ***</u>) සානිසතසහස්-<u>***කහවනු***</u>- (දොරකඩයන්හි-සතර) වාරෙසුද්-චතූසු (වියදම්කර) වාජෙත්සජ්විස් (ලක්ෂයක්-පන් -චාග (දානය-ඒ) දානං-තං (දෙන්නාට-දන්) සතස්දෙන්-දානං (ද-නගර මැද) ච-ඣෙනගරමජ් (නොහැකිවිය-ඉපදවීමට) ඛිනාසක්-පාදෙතුංඋප් (සතුට-ගතෘා) ඨිංතුට්
➔<අපගේ මහබෝසතුන්දසිවිජාතකයෙහි දිනපතා කහවනු පන් ලක්ෂයක් වියදම්කරමින් , ග සතුට ඒ දානය උන්වහන්සේට තෘා ,දෙනකල්හිත් සතර දොරකඩයන්හිද නගර මැද ද දන් ඉපදවීමට නො සමත්විය>

<u>***★යදා***</u> පනස්ස බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන ආගන්ත්වා සක්කො දෙවරාජා අක්ඛීනි යාචි, <u>***නදා***</u> තානි උප්පාටෙත්වා දදමානස්සෙව භාසො උප්පජ්ජි, කෙසග්ගමත්තම්පි චිත්තස්ස අඤ්ඤථත්තං නාහොසි] .ය හා ත එක්ව [දෙක එක්කරයිඅර්ථනේ වාක්‍ය ''ද''

➔ යදා (යම් දවසක/යම් දිනක){<u>***පන***</u>අස්ස+}පනස්ස -ඔහුගේ)<u>***වනාහි(***</u> බ්‍රාහ්මණ ණෙනවණ්- යාචි-ඛීනිඅක් (දෙවිරජ-සක්) දෙවරාජා-කොසක් (පැමිණ)වාත්ආගන් (වේශයෙන්-බමුනු) (ඉල්ලුවේ ද-ඇස්) තදා (ගලවා-ඒවා) වාපාටෙත්උප්-තානි (එකල){දදමානස්සඑව+} දදමානස්සෙව සතුට) ජිපජ්උප්-භාසො (ම-දෙන්නාට)ක් (ඇතවිය/ඉපදිනි-{කෙස-ගඅග්+ පිඅ+තංමත්} කෙසග්ගමත්තම්පි (සිතගේ/සිතේ) සතස්චිත් (වත්-පමන-අගක-කෙස්) (නොවීය)නාහොසි (වෙනස්බවක්/වනෙස්) තංඤථත්අඤ්
➔<යම් දවසක බමුනු වේශයෙන් පැමිණි සක් දෙවිරජ ඔහුගෙන් ඇස් ඉල්ලුවේ ද එකල ඒවා ගලවා දෙන උන්වහන්සේට සතුටක් ඉපදිනිකෙස් අගක පමන වත් සිතේ වෙනස්බවක් ඇති , නොවීය>

★ එවං දානං නිස්සාය බොධිසත්තානං තිත්ති නාම නත්ථි .

➔ එවං-තිතිත් (මහබෝසත්වරුන්ගේ) තානංබොධිසත් (නිසා-දානය-මෙසේ) සායනිස්-දානං-(නැත-නම්-තෘප්තියක්) ථීනත්-නාම
➔< මෙසේ මහබෝසත්වරුන්ගේ දානය නිසා තෘප්තියක් නම් නැත >

★තස්මා මහාපුරිසො ''සත්තාහං මයා කොටිසතසහස්සසඞ්ඛානං භික්ඛූනං දානං දාතුං වට්ටතී''ති චින්තෙත්වා තස්මිං මණ්ඩපෙ බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං නිසීදාපෙත්වා සත්තාහං ගවපානං නාම දානං අදාසි .
➔ තස්මා(මහබෝසතුන්) මහාපුරිසො (එබැවින්) ''සත්තාහං (මා විසින්-දිනහතක්) මයා--කෝටි) ඛානංසඞ්-සසතසහස්-කොටිලක්ෂයක් දාතුං-දානං (හක්ෂූන්ට)ඛූනංභික් (ගණුනින්-ටතීවට් (දීම-දන්)''ති (මණ්ඩපයෙහි-ඒ) ඩපෙමණ්-මිංතස් (සිතා) වාතෙත්චින් (සුදුසු යැයි) (වඩාහිඳුවා/හිඳුවා) වානිසීදාපෙත් (භික්ෂු සංඝයා) ඝංඛුසඞ්භික් (දානප්‍ර-බුදුන්) පමුඛංධප්බුද්න-ගවපානං (දිගනහතක්) තාහංසත්ාම (දුන්නේය-දානයක්) අදාසි-දානං (නම්-ගවපාන)
➔<එබැවින් මහබෝසතුන් මා විසින් කෝටි ලක්ෂයක් පමන භ''ික්ෂූන්ට දිනහතක්ම දන් දියයුතුය දාන භික්ෂු සංඝයා වඩාහිඳුවා දිනහතක්මඒ මණ්ඩපයෙහි බුදුන් ප්‍ර ,යැයි සිතා '' නම් දානයක් දුන්නේය ''ගවපාන''>

★ ගවපානන්ති මහන්තෙ මහන්තෙ කොලම්බෙ ඛීරස්ස පූරෙත්වා උද්ධනෙසු ආරොපෙත්වා ඝනපාකපක්කෙ ඛීරෙ ථොකෙ තණ්ඩුලෙ පක්ඛිපිත්වා පක්කමධුසක්කරාචුණ්ණසප්පීහි අභිඝඞ්ඛතං භොජනං වුච්චති .
➔ {ගවපානංතිඉ+} ගවපානන්ති (මහත්-මහත්) තෙමහන්-තෙමහන් (ගවපානය යනුවෙන්) කොලම්බෙ වාආරොපෙත්-ධනෙසුඋද් (පුරවා-කිරිවලින්) වාපූරෙත්-සඛීරස් (සැළිවල) -කෙපාකපක්-ඝන (තබා-ලිප්වල)<u>ඛීරෙ</u> <u>කරි</u>පැසුනු-උකුවනතුරු- කල්හි (හිඳුනු කල්හි/ පීහිසප්-ණකරාචුණ්සක්-මධු-කපක් (දමා)වාඛිපිත්පක් (සහල්-ටිකක්) ඩුලෙතණ්-ථොකෙ ගිතෙල් වල-හකුරුකුඩු-මීපැනි-උකු)ින් (භෝජනයට)භොජනං (සාදන ලද) ඛතංඅභිඝඞ් ((කියයි) චතිවුච්
➔<මහත් සැළි කිරිවලින් පුරවා ලිප්වල තබා කිරි උකුවනතුරු හිඳුනු -මහත් :යනු ''ගවපානය'' හකුරුකුඩු හා ගිතෙල් වලින් කලවම්කර ,මීපැනි-උකු ,සහල් ටිකක් දමා බත උයා ,කල්හි සාදන ලද භෝජනයයි>

★මනුස්සායෙව පන පරිවිසිතුං නාසක්ඛිංසු, දෙවාපි එකන්තරිකා හුත්වා පරිවිසිංසු .
➔ මනුස්සාවැ) පරිවිසිතුං (වනාහි)පන (ටම-මිනිසුන්) යෙව-ළඳ වීමට ඛිංසුනාසක් ((අතරතුරට පැමිණ/වී-අතරතුරේ) වාහුත්-තරිකාඑකන් (ද-දෙවියෝ) පි-දෙවා (නොහැකිවූහ) වැ) පරිවිසිංසුළඳවූහ (
➔< මිනිසුන් පමනක් ආහාර බෙදමින් වැළඳ වීමට නොහැකිවූහදෙවියෝ ද මිනිසුන් , අතරතුරට පැමිණ වැළඳවූහ >

★ද්වාදසතෙරසයොජනප්පමාණං ඨානම්පි භික්ඛූ ගණ්හිතුං නප්පහොසියෙවඛූ තෙ පන භික් . .ආනුභාවෙන නිසීදිංසු තනොතනො අත්අත්
➔ {ද්වාදසපමාණං+යොජන-තෙරස-} ද්වාදසතෙරසයොජනප්පමාණං -දහතුන්-දොලොස්) යොදුන් (මානයකප්‍ර-{ඨානංඅපි+} ඨානම්පි - භික්ෂූන්) හිතුංගණ්-ඛූභික් (ද-තැන) -තෙ (මය-මාණවත් නොවුයේප්‍ර) යෙව-පහොසිනප් (භික්ෂූන් වහන්සේලාට/ගැනීමට<u>පන</u> ඛූභික්--භික්ෂූන්-ඒ)<u>වනාහි</u> නිසීදිංසු-ආනුභාවෙන (තමාගේ-තම) තනොඅත්-තනොඅත් ((වැඩසිටියහ/අසුන්ගත්හ-ආනුබාවයෙන්)
➔< යොදුන් දොලොස්මාණවත් මානයේ මණ්ඩපය ද භික්ෂූන් වහන්සේලාට ප්‍රදහතුන් ප්‍ර-තමාගේ ආනුබාවයෙන් වැඩහිඳ සිටියහ-ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා තම ,නොවුයේය>

★ පරියොසානදිවසෙ සබ්බභික්ඛූනං පත්තානි ධොවාපෙත්වා හෙසජ්ජත්ථාය සප්පිනවනීතමධුඵාණිතාදීනි පූරෙත්වා තිචීවරෙහි සද්ධිං අදාසි, සඞ්ඝනවකභික්ඛූනා ලද්ධචීවරසාටකා සතසහස්සග්ඝනකා අහෙසුං .

➔ පරියොසාන-තානිපත් (භික්ෂූන්ගේ-සියලු) බූනංභික්-බසබ් (දවසේ-අන්තිම) දිවසෙ-(සෝදවාපාත්‍ර) වාධොවාපෙත්{හෙසජ්ජථායඅත්+} හෙසජ්ජත්ථාය (පිණිස-බෙහෙත්){සප්පි-ආදීනි+ඵාණිත-මධු-නවනීත} සප්පිනවනීතමධුඵාණිතාදීනි -උක්පැණි-මීපැණි-බටර්-ගිතෙල්) (පිලිගැන්වූහ/දුන්හ-සමග-තුන්සිව්රුන්) අදාසි-ධිංසද්-තිචීවරෙහි (පුරවා) වාපූරෙත් (ආදිය සඞ්ඝ (රෙද්ද-සිව්රු-ලැබූ) සාටකා-චීවර-ධලද් (භික්ෂුව විසින්-නවක-සසං) බූනාභික්-නවක-{සතසහස්ස+*අග්ඝනකා}* සතසහස්සග්ඝනකා)*අගයෙන්මිල/ෙන්* (වූහ) අහෙසුං (ලක්ෂයක්-

➔<අන්තිම දවසේ සියලු භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ පාත්‍ර සෝදවා-බෙහෙත් පිණිස ගිතෙල් , ස නවක භික්ෂූන් සං .තුන්සිව්රුන් සමග පිලිගැන්වූහ උක්පැණි ආදිය පුරවා-මීපැණි-බටර් වහන්සේ විසින් ලැබූ සිව්රු රෙද්ද මිලෙන් ලක්ෂයක් වූහ>

★සත්ථා අනුමොදනං කරොන්තො ''අයං පුරිසො එවරූපං මහාදානං අදාසි, කො නු ඛො භවිස්සතී''ති උපධාරෙන්තො ''අනාගතෙ කප්පසතසහස්සාධිකානං ද්වින්නං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යානං මත්ථකෙ ගොතමො නාම බුද්ධො භවිස්සතී''ති දිස්වා

➔ සත්ථා (කරනඅතරේ-අනුමෝදනාව) තොකරොන්-අනුමොදනං (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ''අයංපුර-ිසො (දුන්නේය-මහාදානයක්) අදාසි-මහාදානං (මෙවැනි)එවරූපං (පුරුෂයා-මේ) <u>කො නු ඛො භවිස්සති(කවරෙක් වන්නේදැයි) ඉති-</u> උපධාරෙන්තො සිහිකරන)

(සිහිකරනවිට/අතරේ''අනාගතෙ (අනාගතයෙහි){කප්පඅධිකානං-සසතසහස්-} කප්පසතසහස්සාධිකානං නංය්‍යාඛ්‍යෙඅසඞ්-නංවින්ද් (වැඩි/අධික/සමග-ලක්ෂයක්-කල්ප) ධො බුද් (නම්-ගෞතම) නාම-ගොතමො (මත්තේ) ථකෙමත් (දෙකකගේඅසංඛ්‍ය) සතීභවිස්''ති (දැක) වාදිස් (බුදුන් වන්නේ යැයි)

➔<ශාස්තෘන් වහන්සේ අනුමෝදනාව කරනඅතරේ මේ පුරුෂයා මෙවැනි මහාදානයක් , දුන්නේයඅනාගතයෙහි කල්ප ,අනාගතයේ කවරෙක් වන්නේදැයි සිහිකරන අතරේ , දෙකකු ගතවීමෙන් පසු ගෞතම නමින් බුදු වන්නේ යැයි දැකලක්ෂයකුත් අසංඛ්‍ය>

★ මහාපුරිසං ආමන්තෙත්වා ''ත්වං එත්තකං නාම කාලං අතික්කමිත්වා ගොතමො නාම බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි .

➔ මහාපුරිසං (අමතා) වාතෙත්ආමන් (මහබෝසතුන්)''ත්වං කාලං-නාම-තකංඑත් (ඔබ) ධො බුද් (නම්-ගෞතම) නාම-ගොතමො (ඉක්මවා) වාකමිත්අතික් (කාලයක්-නම්-මෙතෙක්) සතීභවිස්''ති (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (බුදුන් වන්නේ යැයි)

➔<මහබෝසතුන් අමතා ඔබ මෙතෙක් නම් කාලයක් ඉක්මවා"ගෞතම නමින් බුදු වන්නේයයැයි විවරණය කලහ ">

★මහාපුරිසො බ්‍යාකරණං සුත්වා ''අහං කිර බුද්ධො භවිස්සාමි, කො මෙ ඝරාවාසෙන අත්ථො, පබ්බජිස්සාමී''ති චින්තෙත්වා තථාරූපං සම්පත්තිං ඛෙළපිණ්ඩං විය පහාය

➔ මහාපුරිසො (අසා-විවරණය-මහබෝසතුන්) වාසුත්-කරණංබ්‍යා-''අහං)මම (*<u>කිර</u>*-ධොබුද්--වන්නෙමි-බුදු) සාමිභවිස්*<u>ලු</u>*(කො ථොඅත් (ගිහිගෙයි වාසයෙන්) ඝරාවාසෙන (මට)මෙ (කවර) [ද](අර්ථයක්) පබ්බජිස්සාමී''ති -තථාරූපං (සිතා) වාතෙත්චින් (පැවිදිවන්නෙමි යැයි) (හැරදමා-මෙන්-පිඬක්-කෙළ) පහාය-විය-ඩංපිණ්-ඛෙළ (සම්පත්තියක්-එවැනිවූ) තිංපත්සම්

➔<මහබෝසතුන් විවරණය අසා මම බුදු වන්නෙම්ලු ගිහිගෙයි වාසයෙන් මට කවර " යැයි සිතා එවැනිවූ මහසම්පත්තියක් කෙළ පිඬක් මෙන් "පැවිදිවන්නෙමි ?අර්ථයක් ද හැරදමා>

★ සත්ථු සන්තිකෙ පබ්බජිත්වා බුද්ධවචනං උග්ගණ්හිත්වා අභිඤ්ඤා ච සමාපත්තියො ච නිබ්බත්තෙත්වා ආයුපරියොසානෙ බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බත්ති .

➔ සත්ථු බුද්) ධවචනංබුද් (පැවිදිව) වාබජිත්පබ් (ලග) තිකෙසන් (වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය) ච-තියොසමාපත් (ද-ඤාඅභිඤ්) ච-ඤාඅභිඤ් (ගෙනඉ) වාහිත්ගණ්උග් (බුද්ධ ධර්මය/ධ වචනය අ) පරියොසානෙ-ආයු (උපදවා) වාතෙත්බත්නිබ් (ද-තිසමාපත්)යු-මලොකෙහ්බ්‍ර (කෙලවර-(උපන්නේය-බඹලොව) තිබත්නිබ්

➔<භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ලග පැවිදිවති ද ඤා ද සමාපත්ගෙන අභිඤ්බුද්ධ ධර්මය ඉ , උපන්නේය කෙලවර බඹලොව-උපදවා අයු>

★මඞ්ගලෝ භගවතො නවුතිවස්සසහස්සානි ඨත්වා <u>පරිනිබ්බුතෙ පන තස්මිං භගවති[</u> එකප්පහාරෙනෙව දස චක්කවාළසහස්සානි එකන්ධකාරානි අහෙසුං .

➔ මඞ්ගලෝ-නවුති (වතුන් වහන්සේභාග්‍ය-මංගල) භගවතො-*<u>වස්ස</u>*) සානිසහස්-*<u>වර්ෂ</u>*අනූ -වතුන් ඒ භාග්‍ය) භගවති-මිංපන තස් (පිරිනිවී කල්හි) බුතෙපරිනිබ් (වැඩසිට/සිට)වාඨත් (දහසක් (වහන්සේ{එකඑව+පහාරෙන+} එකප්පහාරෙනෙව -දස (එකසැරේටම/එක්වරම/එකපාරටම) *<u>චක්කවාළ</u>*) සානිසහස්-*<u>සක්වල</u>* (දස දහසක්-{එකධකාරානිඅන්+} එකන්ධකාරානි -එකම) (වූහ) අහෙසුං (අන්ද කාරයක්

➔<මංගල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වර්ෂ අනූ දහසක් වැඩසිට පිරිනිවූ කල්හි එක්වරම දස දහසක් සක්වල එකම අන්ද කාරයක් වූහ>

★සබ්බචක්කවාළෙසු මනුස්සානං මහන්තං ආරොදනපරිදෙවනං අහොසි .

➔ සබ්බ (මහත්) තංමහන් (මිනිසුන්ගේ) සානංමනුස් (සක්වලයන්හි-සියලු) කවාළෙසුවක්-(විය) අහොසි (වැලපීමක්-හඬා) පරිදෙවනං-ආරොදන

➔< සියලු සක්වලයන්හි මිනිසුන්ගේ මහත් හඬාවැලපීමක් විය- >

★එවං දසසහස්සිලොකධාතුං අන්ධකාරං කත්වා පරිනිබ්බුතස්ස තස්ස භගවතො අපරභාගෙ සුමනො නාම සත්ථා උදපාදි .

➔ එවං අදුරු) වාකත්-ධකාරංඅන් (ලෝකධාතුව-දසදහසක්) ලොකධාතුං-සිදසසහස් (මෙසේ) අපරභාගෙ (වතුන් වහන්සේගෙන්භාග්‍ය-ඒ-පිරිනිවී) භගවතො-සතස්-සබුතස්පරිනිබ් (කර ශා-නම්-සුමන) ථාසත්-නාම-සුමනො (පසුකාලයේ)ස්තෘන් වහන්සේ (පහලවිය) උදපාදි (

➔<මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දසදහසක් ලෝකධාතුව අදුරු කර පිරිනිවීමෙන් පසුකාලයේ සුමන නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවිය>

★තදා මහාසත්තො අතුලො නාම නාගරාජා අහොසි මහිද්ධිකො මහානුභාවො .

➔ තදා-නම්-අතුල) අහොසි-නාගරාජා-නාම-අතුලො (මහබෝසතුන්) තොමහාසත් (එකල) (මහානුභාව) මහානුභාවො (මහා සෘද්ධි සම්පන්න) ධිකොමහිද් (විය-නාගරාජයෙක්

➔< එකල මහබෝසතුන් මහා සෘද්ධි සම්පන්න මහානුභාව අතුල නම් නාගරාජයෙක් විය >

★සො ‘‘බුද්ධො උප්පන්නො’’ති සුත්වා ඤාතිසඞ්ඝපරිවුතො නාගභවනා නික්ඛමිත්වා කොටිසතසහස්සභික්ඛුපරිවාරස්ස තස්ස භගවතො දිබ්බතූරියෙහි උපහාරං කාරෙත්වා මහාදානං පවත්තෙත්වා පච්චෙකං දුස්සයුගානි දත්වා සරණෙසු පතිට්ඨාසි .

➔ සො (ඔහු)‘‘බුද්ධො උප්පන්නො’’ති උපන්නේ බුදුන්)ය යැයිසුත් (වා -සසඞ්-ඤාති (අසා) -කොටි (නික්මී-නාගභවනින්) වාඛමිත්නික්-නාගභවනා (පිරිවරාගෙන-පිරිස-ඤාති) පරිවුතො -ඒ) භගවතො-සතස් (ලක්ෂයක් භික්ෂූන් පිරිවැරූ-කෝටි) සපරිවාරස්-බුහික්-සසතසහස් -උපහාර) වාකාරෙත්-උපහාරං (තූර්යෙන්-දිව්‍ය) තූරියෙහි-බදිබ් (වතුන් වහන්සේටභාග්‍ය (පවත්වා-මහදන්) වාතෙත්පවත්-මහාදානං (දක්වා/කර

පච්චෙකං (දී) වාදත් [බැගින්](යුගල්වස්ත්‍ර) සයුගානිදුස් (එක් එක්කෙනෙකුට/ වෙන්වෙන්ව) (පිහිටියේය-සරණයෙහි[තුන්]) ඨාසිපතිට්-සරණෙසු
➔<ඔහු බුදුන් උපන්නේය යැයි අසා ඤාති පිරිස පිරිවරාගෙන නාග භවනින් පැමිණකෝටි , ලක්ෂයක් භික්ෂූන් පිරිවැරූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට , තූර්යවාදනයෙන් උපහාර දක්වාදිව්‍ය , තුන් සරණයෙහි , යුගල් බැගින් පූජාකරඑක් හිමිනමකට වස්ත්‍ර-මහදන් පවත්වා එක් පිහිටියේය>

★සොපි නං සත්ථා ‘‘අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකාසි .
➔ සොපි-නං-සත්ථා ශාස්තෘන් වහන්-ඒද)සේ-ඔහු (‘‘අනාගතෙ ධො බුද් (අනාගතයෙහි) සතීභවිස්’’ති බුදු) වන්නේය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔< ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ‘‘අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය’’ >

★තස්ස අපරභාගෙ රෙවතො නාම සත්ථා උදපාදි .
➔ තස්ස -රේවත) ථාසත්-නාම- රෙවතො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) .(පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ-නම්
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ රේවත නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවිය >

★තදා බොධිසත්තො අතිදෙවො නාම බ්‍රාහ්මණො හුත්වා සත්ථු ධම්මදෙසනං සුත්වා සරණෙසු පතිට්ඨාය සිරස්මිං අඤ්ජලිං ඨපෙත්වා තස්ස සත්ථුනො කිලෙසප්පහානෙ වණ්ණං වත්වා උත්තරාසඩ්ගෙන පූජං අකාසි .
➔ තදා-මණොහ්බ්‍රා (නම්-අතිදෙව) නාම-අතිදෙවො (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (එකල) -ධර්ම දේශනාව-ශාස්තෘන් වහන්සේගේ) වාසුත්-මදෙසනංධම්-ථුසත් (වී/ව-බමුනෙක්) වාහුත් අසාඇගලිබැදි) ජලිංඅඤ්ජ (හිසෙහි) මිංසිරස් (පිහිටා-සරනයෙහි[තුන්]) ඨායපතිට්-සරණෙසු ((ශාස්තෘන් වහන්සේගේ-ඒ) ථුනොසත්-සතස් (තබා) වාඨපෙත් (දෑත{කිලෙසපහානෙ+} කිලෙසප්පහානෙ වර්ණනා ගුණ/කියා-වර්ණනාව) වාවත්-ණංවණ් (හානයෙහිප්‍ර-කෙලෙස්) උතුරුසලුව) ගෙනතරාසඩ්ඨත් (කරෙන් (පූජාකලේය) අකාසි-පූජං (ව/
➔<එකල මහබෝසතුන් අතිදෙව නම් බමුනෙක්ව ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාව අසාහානයෙහි ගුණයන් දොහොත් ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ කෙලෙස් ප්‍ර ,හිසරණ සමාදන්ව , මුදුනේ තබාගෙන වර්ණනා කර උතුරුසලුව පූජාකලේය>

★සොපි නං ‘‘බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකාසි.
➔ සොපිසතීධො භවිස්බුද් (ඔහු-උන්වහන්සේද) නං-’’ති බුදු වන්නේ)ය යැයි කාසිබ්‍යා ((විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර)
➔< උන්වහන්සේද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ‘‘බුදු වන්නේය’’ >

★තස්ස අපරභාගෙ සොභිතො නාම සත්ථා උදපාදි.
➔ තස්ස -සෝභිත) ථාසත්-නාම- සොභිතො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ-නම්
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ සෝභිත නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ ලොව පහලවිය >

★තදා බොධිසත්තො අජිතො නාම බ්‍රාහ්මණො හුත්වා සත්ථු ධම්මදෙසනං සුත්වා සරණෙසු පතිට්ඨාය බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඩ්ඝස්ස මහාදානං අදාසි .
➔තදා-නම්-අජිත) වාහුත් -මණොහ්බ්‍රා-නාම-අජිතො (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (එකල) ශා) වාසුත්-මදෙසනංධම්-ථුසත් (වී/ව-බමුනෙක්ස්තෘන් වහන්සේගේ (අසා-ධර්ම දේශනාව-(දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධප්බුද් (පිහිටා-සරනයෙහි[තුන්]) ඨායපතිට්-සරණෙසු (දුන්නේය-මහා දානයක්) අදාසි-මහාදානං (සංඝයට)සඝස්ඛුසඩ්භික්

➔<එකල මහබෝසතුන් අජිත නම් බමුනෙක්වශාස්තෘන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාව අසා , තිසරණ සමාදන්වදාන මහසංඝයට මහා දානයක් දුන්නේයබුදුන් ප්‍ර ,>

★සොපි-නං-සත්ථා අනාගතෙ ''බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි .
➔ සොපි-නං-සත්ථා -ශස්තෘන් වහන්සේ-ඒද)ඔහු (''අනාගතෙ ධො බුද් (අනාගතයෙහි) සතීභවිස්''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔< ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ''අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය''>

★තස්ස අපරභාගෙ එකං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යං අතික්කමිත්වා එකස්මිංයෙව කප්පෙ තයො බුද්ධා නිබ්බත්තිංසු අනොමදස්සී පදුමො නාරදොති.
➔ තස්ස අ-ය්‍යංඛ්‍යෙඅසඞ්-එකං (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්)තික්කමිත්වා -ධාබුද්-තයො (කල්පයක-ම-එක) පෙකප්-යෙව-මිංඑකස් (ඉක්මවා-අසංඛයක්-ඒක) ස පදුම අනොමදස්) සී පදුමො නාරදොතිඅනොමදස් (පහලවූහ-බුදුවරුන්-තුන්) තිංසුබත්නිබ් (නාරද යැයි
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුව ඒක් අසංඛයක් ඉක්මවා එකම කල්පයක අනොමදස්සී පදුම නාරද යැයි තුන් බුදුවරුන් පහලවූහ >

★ අනොමදස්සිස්ස භගවතො කාලේ බොධිසත්තො එකො යක්ඛසෙනාපති අහොසි මහිද්ධිකො මහානුභාවො අනෙකකොටිසතසහස්සානං යක්ඛානං අධිපති .
➔ අනොමදස්සිස්ස (කාලයේ-වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-සීඅනොමදස්) කාලේ-භගවතො-) අහොසි-සෙනාපති-ඛයක්-එකො (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත්එක්-සේනාපතියෙක්-යක්ෂ--කොටි-අනෙක (මහානුභාව) මහානුභාවො (මහා ඍද්ධි ඇති) ධිකොමහිද් (විය (අධිපතිව)අධිපති (යක්ෂයන්ගේ-ලක්ෂ ගණන්-කෝටි-නොයෙක්) ඛානංයක්-සානංසතසහස්
➔<අනොමදස්සී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කාලයේ මහබෝසතුන් මහත් ඍද්ධි ඇති මහානුභාව සම්පන්න නොයෙක් කෝටි ලක්ෂ ගණන් යක්ෂයන්ට අධිපතිවූ එක් යක්ෂ සේනාපතියෙක් විය >

★සො ''බුද්ධො උප්පන්නො''ති සුත්වා ආගන්ත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස මහාදානං අදාසි .
➔ සො (ඔහු)''බුද්ධො උප්පන්නො''ති බුදුන් උපන්නේ)ය යැයි වාත්ආගන් (අසා) වාසුත් ( )සඝස්ඛුසඞ්ඝික් (දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධප්බුද් (පැමින)භික්ෂු සංඝයාට-මහාදානං ((දුන්නේය-මහා දානයක්) අදාසි
➔< ඔහු බුදුන් උපන්නේය යැයි අසා පැමිණ බුදුන් ප්‍රදාන මහසංඝයාට මහා දානයක් දුන්නේය>

★ සත්ථාපි නං ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි .
➔ සත්ථා (ඔහු-ද-ශාස්තෘන් වහන්සේ) නං-පි-''අනාගතෙ ධො බුද් (අනාගතයෙහි) සතීභවිස්''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔< ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු අනාගතයෙහි යැයි විවරණය කලහ ''බුදු වන්නේය''>

★තස්ස අපරභාගෙ පදුමො නාම සත්ථා උදපාදි
➔ තස්ස -නම්-පදුම) ථාසත්-නාම- පදුමො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ පදුම නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි >

★තදා තථාගතෙ වනසණ්ඩෙ වසන්තෙ බොධිසත්තො සීහො හුත්වා සත්ථාරං නිරොධසමාපත්තිං සමාපන්නං දිස්වා පසන්නචිත්තො වන්දිත්වා පදක්ඛිණං කත්වා
➔ තදා-වනයෙහි-වහන්සේ තථාගතයන්) තෙවසන්-ඩෙවනසණ්-තථාගතෙ (එකල) වාසයකරන කල්හි ථාරංසත් (ව-සිංහයෙක්) වාහුත්-සීහො (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (ශාස්තෘන් වහන)ේසේ (සමවැදුනු) නංසමාපන් (තියටනිරොධසමාපත්) තිංනිරොධසමාපත් (-ඛිණංපදක් (වැඳ) වාදිත්වන් (පැහැදුනු සිතින්/සන්න සිතැතිවප්‍ර) තොනචිත්පසන් (දැක) වාදිස් (කර-පැදකුණු/දක්ෂිනාප්‍ර) වාකත්
➔<එකල මහබෝසතුන් සිංහයෙක්වතියට සමවැවනයෙහි නිරොධසමාපත් ,දී වාසයකරන තථාගතයන් වහන්සේ දැක පැහැදුනු සිතින් වැඳ ප්‍රදක්ෂිනා කර>

★ පීතිසොමනස්සජාතො නික්ඛත්තුං සීහනාදං නදිත්වා සත්තාහං බුද්ධාරම්මණපීතිං අවිජහිත්වා පීතිසුඛෙනෙව ගොචරාය අපක්කමිත්වා ජීවිතපරිච්චාගං කත්වා පයිරුපාසමානො අට්ඨාසි .
➔ පීතිසොමන-නිප්‍රී) ජාතො-සසොමනස්-ස්-තුංඛත්තික් (යුතුව-සොම්නසින්-නිප්‍රී/ ඉපිද-පීතිං-මණධාරම්බුද් (දින හතක්) තාහංසත් (කර/නදදී-සිංහ නාද-තුන්වරක්) වානදිත්-සීහනාදං (අතනොහැර) වාඅවිජහිත් (නියප්‍රී-මණධාරම්බුද්){පීතිඑව+සුඛෙන-} පීතිසුඛෙනෙව -නිප්‍රී) ගොදුරු) වාකමිත්අපක්-ගොචරාය (ම-සැපයෙන්පිණිස වාකත්-චාගංපරිච්-ජීවිත (නොගොස්-(සිටියහ)ඨාසිඅට් (ලග ගැවෙසිමින්) පයිරුපාසමානො (කර-ගපරිත්‍යා-ජීවිතය)
➔<ප්‍රීති සොම්නසින් යුතුව තුන්වරක් සිංහ කරති සැපයෙන් මණ ප්‍රීධාරම්දින හතක්ම බුද් , ගකර ලග ගැවෙසිමින් සිටියහජීවිතය පරිත්‍යා ,ගොදුරු පිණිස නොගොස්>

★සත්ථා සත්තාහච්චයෙන නිරොධා වුට්ඨිතො සීහං ඔලොකෙත්වා ‘‘භික්ඛුසඞ්ඝෙපි චිත්තං පසාදෙත්වා සඞ්ඝං වන්දිස්සතීති භික්ඛුසඞ්ඝො ආගච්ඡතූ’’ති චින්තෙසි .
➔ සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ){සත්තාහංචයෙනඅච්+} සත්තාහච්චයෙන -දින සතක්) යීවුට්-නිරොධා (ගතවීමෙන්/ඇවෑමෙන්තො වාඔලොකෙත්-සීහං (නැගිට-නිරෝධ සමවතින්) (බලා [දෙස] සිංහයා)‘‘භික්ඛුසඞ්ඝෙ-සිත) වාපසාදෙත්-තංචිත් (ද-භික්ෂු සංඝයා කෙරෙහි) පි-(සංඝයාට)සංඝඞ් (පහදවා/පහාදාගෙන{වන්දිස්සතිඉති+} වන්දිස්සතීති (වදින්නේ යැයි) ඡතූආගච් (සංඝයා) සොඛුසඞ්ඝික්’’ති වඩිත/එත්වා යි)ේවා යි (සිතුවේය) තෙසිචින් (
➔<ශාස්තෘන් වහන්සේ දින සතක් ඇවෑමෙන් නිරෝධ සමවතින් නැගිට සිංහයා දෙස බලා , ’’භික්ෂු සංඝයා කෙරෙහි ද සිත පහාදාගෙන සංඝයාට වදින්නේයයැයි සිතා සංඝයා වඩිත්වා ‘‘ යි සිතුවේය>

★භික්ඛු තාවදෙව ආගමිංසුථා තස්සත් .තං පසාදෙසිසෙ චිත්සීහො සඞ් .ස මනං ඔලොකෙත්වා ‘‘අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකාසි .
➔ භික්ඛු-සීහො (වැඩියහ/පැමිණියාහ) ආගමිංසු (එසැනින්/එකෙනෙහිම) තාවදෙව (භික්ෂූන්) -ථාසත් (පහදවා ගත්තේය/පැහැදවිය-සිත-සංඝයාකෙරෙහි-සිංහයා) පසාදෙසි-තංචිත්-සෙසඞ් ඔහ-ශාස්තෘන් වහන්සේ) වාඔලොකෙත්-මනං-සතස්ුගේ (බලා-සිත-උගේ/‘‘අනාගතෙ සතීධො භවිස්බුද් (අනාගතයෙහි)’’ති බුදු) වන්නේය යැයි කාසිබ්‍යා ((විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර)
➔< එසැනින් භික්ෂූන් වැඩියහශාස්තෘන් ,සිංහයා සංඝයාකෙරෙහි සිත පහදවා ගත්තේය , වහන්සේ උගේ සිත බලා යැයි විවරණය කලහ ‘‘අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය’’>

★තස්ස අපරභාගෙ නාරදො නාම සත්ථා උදපාදි .
➔ තස්ස -නම්-නාරද) ථාසත්-නාම- නාරදො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ නාරද නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි >

★තදා බොධිසත්තො ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජිත්වා පඤ්චසු අභිඤ්ඤාසු අට්ඨසු ච සමාපත්තීසු විණ්ණවසී හුත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස මහාදානං දත්වා ලොහිතචන්දනෙන පූජං අකාසි .

➔ තදා-පැවිද්දෙන්-ඉසි) වාබජිත්පබ්-ජංබජ්පබ්-ඉසි (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (එකල) සමාපත්ති අෂ්ට) තීසුඨසු ච සමාපත්අට් (ඤාවන්හිව අභිඤ්පඤ්) ඤාසුවසු අභිඤ්පඤ් (පැවිදිව දාන බුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධප්බුද් (වී/ව-වශීබාවය ඇත්තෙක්-තියුණු) වාහුත්-වසී-ණවිණ් (වලද දනෙනවන්-ලොහිත (දී-මහා දානයක්) දත්වා-මහාදානං (සංඝයට)සඝස්ඛුසඞ්ඝික් (කරගෙන (කලේය-පූජා) අකාසි-පූජං (සඳුන් වලින්-රත්)

➔<එකල මහබෝසතුන් ඉසි පැවිද්දෙන් පැවිදිව පඤ්ච අභිඤ්ඤාවන්හිද අෂ්ට සමාපත්ති වලද තියුණු වශීබාව ඇත්තෙක්වදාන සංඝයට මහා දානයක් දී රත් සඳුන් පූජා කලේයබුදුන් ප්‍ර ,>

★සොපි නං ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි .

➔ සොපි-නං (උන්වහන්සේද ඔහු)''අනාගතෙ ධොබුද් (අනාගතයෙහි) භවිස්සතී''ති බුදු) වන්නේය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (

➔<උන්වහන්සේද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ''අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය''>

★නාරදබුද්ධස්ස අපරභාගෙ එකං අසඞ්ඛ්‍යෙය්‍යං අතික්කමිත්වා ඉතො සතසහස්සකප්පමත්ථකෙ එකස්මිං කප්පෙ එකොව පදුමුත්තරබුද්ධො නාම උදපාදි .

➔ නාරදබුද්ධස්ස -ය්‍යංඛ්‍යෙඅසඞ්-එකං (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (නාරද බුදුන්ගේ) ථකෙමත්-පකප්-සසතසහස් (මෙයින්)ඉතො (ඉක්මවා-අසංඛයක්-එක්) වාකමිත්අතික් (එකම)එකොව (කල්පයක-එක්) පෙකප්-මිංඑකස් (පෙර/මත්තේ-කල්ප-ලක්ෂයක්) තර නම් බුදුනපදුමුත්) ධො නාම උදපාදිතරබුද්පදුමුත්් පහලවිය (

➔<නාරද බුදුන්ගේ පසුකාලයේ එක් අසංඛයක් ඉක්මවා මෙයින් කල්ප ලක්ෂයකට පෙර එක් කල්පයක එකම පදුමුත්තර නම් බුදුන් ලොව පහලවිය>

★තදා බොධිසත්තො ජටිලො නාම මහාරට්ඨියො හුත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස සචීවරං දානං අදාසි .

➔ තදාමහ) තොබොධිසත් (එකල)බෝසතුන්-ජටිල) වාහුත්-ඨියොමහාරට්-නාම-ජටිලො ((දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධප්බුද් (වී/ව-දේශඅධිපතියෙක්ප්‍ර-නම් සංඝය)සඝස්ඛුසඞ්ඝික්ාට (දානයක් දුන්නේය) දානං අදාසි (සමග/සිවුරු සහිත) චීවරං-ස (

➔<එකල මහබෝසතුන් ජටිල නම් ප්‍රදේශ අධිපතියෙක්ව බුදුන් ප්‍රදාන සංඝයාට සිවුරු සමග දානයක් දුන්නේය>

★සොපි නං ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි.

➔ සොපි-නං (උන්වහන්සේද ඔහු)''අනාගතෙ සතීධො භවිස්බුද් (අනාගතයෙහි)''ති බුදු) වන්නේය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (

➔< උන්වහන්සේද ඔහු ''වන්නේය අනාගතයෙහි බුදු'' යැයි විවරණය කලහ >

★තස්ස අපරභාගෙ සත්තති කප්පසහස්සානි අතික්කමිත්වා සුමෙධො සුජාතො චාති එකස්මිං කප්පෙ ද්වෙ බුද්ධා නිබ්බත්තිංසු .

➔ තස්ස -හැත්තෑ) සානිසහස්-පකප්-තතිසත් (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) සුමෙධ (ඉක්මවා) වාකමිත්අතික් (දහසක්-කල්පොා (යැයිද-සුජාත-සුමෙධ) චාති-සුජාතො-තිංසුබත්නිබ් (බුදුවරු දෙදෙනෙක්) ධාවෙ බුද්ද් (කල්පය-එක්) පෙකප්-මිංඑකස් (පහලවූහ/ඉපදුනහ)

➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ කල්ප හැත්තෑ දහසක් ඉක්මවා එක් කල්පයක සුමෙධ සුජාත නම් බුදුවරු දෙදෙනෙක් පහලවූහ>

★සුමෙධස්ස භගවතෝ කාලේ බොධිසත්තො උත්තරො නාම මාණවො හුත්වා නිදහිත්වා යපිතංයෙව අසීතිකොටිධනං විස්සජ්ජෙත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස මහාදානං දත්වා ධම්මං සුත්වා සරණෙසු පතිට්යාය නික්ඛමිත්වා පබ්බජී .

➔ සුමෙධස්ස-භගවතෝ-කාලේ (කාලයේ-වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-සුමේධ)බොධිසත්තො -වානිදහිත් (වී/ව-තරුණයෙක්-නම්-උත්තර) වාහුත්-මාණවො-නාම-තරොඋත් (මහබෝසතුන්) (ධනය-කෝටියක්-අසූ) ධනං-කොටි-අසීති (ම-තබනලද-නිදන්කර) යෙව-යපිතං)සඝස්ඛුසඞ්ඝික් (දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධජ්බුද් (වියදම්කර) වාජෙත්සජ්විස්භික්ෂු සංඝයාට-මහාදානං (දත්වා -සරණෙසු (අසා-ධර්මය) වාසුත්-මංධම් (දී-මහා දානයක්) (පැවිදිවිය-නික්මී) බජීපබ්-වාඛමිත්නික් (පිහිටා-සරණෙහි[තුන්]) යායපතිට්

➔<සුමේධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කාලයේ මහබෝසතුන් උත්තර නම් තරුණයෙක්ව , දාන මහනිදන්කර තබනලද අසූ කෝටියක් ධනය වියදම්කර බුදුන් ප්‍රසංඝයාට මහා දානයක්දී ධර්මය අසා තුන් සරණෙහි පිහිටා ගිහිගෙයින් නික්මී පැවිදිවිය>

★ සොපි නං ‘‘අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකාසි .

➔ සොපි නං (උන්වහන්සේ ද ඔහු)‘‘අනාගතෙ සතීධො භවිස්බුද් (අනාගතයෙහි)’’ති බුදු) වන්නේය යැයිවිවරණය/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (කලහ (

➔<උන්වහන්සේද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ‘‘අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය’’>

★තස්ස අපරභාගෙ සුජාතො නාම සත්ථා උදපාදි .

➔ තස්ස -නම්-සුජාත) ථාසත්-නාම-සුජාතො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ

➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ සුජාත නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි>

★තදා බොධිසත්තො චක්කවත්තිරාජා හුත්වා ‘‘බුද්ධො උප්පන්නො’’ති සුත්වා උපසඞ්කමිත්වා ධම්මං සුත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස සද්ධිං සත්තහි රතනෙහි චතුමහාදීපරජ්ජං දත්වා සත්ථු සන්තිකෙ පබ්බජී .

➔ තදා (වී/ව-සක්විති රජෙක්) වාහුත්-තිරාජාකවත්වක් (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (එකල) ‘‘බුද්ධො උප්පන්නො’’ති බුදුන් උපන්නේ)ය යැයි වාකමිත්උපසඞ් (අසා) වාසුත් ((දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධජ්බුද් (අසා-දහම්) වාසුත්-මංධම් (පැමිණ/එළඹ) සංඝය)සඝස්ඛුසඞ්ඝික්ාට-මහා-චතු (රත්නයන්-සප්ත) රතනෙහි-තහිසත් (මගස)ධිංසද් (-ලග-ශාස්තෘන් වහන්සේ) බජීපබ්-තිකෙසන්-ථුසත් (දී-දීපරාජ්ජය-මහා-සතර) වාදත්-ජංදීපරජ් (පැවිදිවිය

➔<එකල මහබෝසතුන් සක්විති රජෙක්ව බුදුන් උපන්නේය යැයි අසා පැමිණ දහම් අසා , දාන මහසංඝයබුදුන් ප්‍රාට සප්ත රත්නයන් සහිත සතර මහා දීපරාජ්ජය දන්දී ශාස්තෘන් වහන්සේ ලග පැවිදිවිය>

★සකලරට්ඨවාසිනො රට්ඨුප්පාදං ගහෙත්වා ආරාමිකකිච්චං සාධෙන්තා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස නිච්චං මහාදානං අදංසු .

➔ සකල (රගෙන/ගෙන) වාගහෙත් (අයබදු) පාදංඨුප්රට් (රටවැසියෝ-සියලු) ඨවාසිනොරට්- බුදුන්)සපමුඛස්ධජ්බුද් (ඉටුකරමින්)තාසාධෙන් (වතාවත්/වැඩ-ආරාමයෙහි) වංකිච්-ආරාමික න (සංඝයට)සඝස්ඛුසඞ්ඝික් (දාන කරගෙනප්‍රිච්වං -මහා දාන්) .අදංසු-මහාදානං (නිතර) (දුන්හ

➔<සියලු රටවැසියෝ අයබදු වලින් ආරාමයෙහි වැඩකටයුතු ඉටුකරමින් බුදුන් ප්‍රධාන මහසංඝයාට නිතර මහා දාන් දුන්හ>

★සොපි නං සත්ථා ‘‘අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකාසි .

➔ සොපි-නං-සත්ථා -ශස්තෘන් වහන්සේ-ඒද)ඔහු (''අනාගතෙ ඩො බුද් (අනාගතයෙහි) සතීහවිස්''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔<ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ''අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය''>

★අපරභාගෙ ඉතො අට්ඨාරසකප්පසතමත්ථකෙ එකස්මිං කප්පෙ පියදස්සී, අත්ථදස්සී, ධම්මදස්සීති තයො බුද්ධා නිබ්බත්තිංසු .
➔ අපරභාගෙ -කල්ප-දහඅට) ථකෙමත්-සත-පකප්-ඨාරසඅට් (මෙයින්)ඉතො (පසුකාලයේ) සියයක් ([118 කල්ප]පෙර/මත්තේ-එකස්මිංසිපියදස් (කල්පයක-එක්) පෙකප්-, අත්ථදස්සී, ධම්මදස්සීති සිපියදස්), අත්ථදස්සී, ධම්මදස්සී යැයි-තුන්) තිංසුබත්නිබ්-ධාබුද්-තයො ((පහලවූහ/උපන්හ-බුදුවරුන්
➔<පසුකාලයේ මෙයින් කල්ප එකසිය දහඅටකට පෙර එක් කල්පයක පියදස්සී, අත්ථදස්සී, ධම්මදස්සී යැයි තුන් බුදුවරුන් පහලවූහ>

★පියදස්සිස්ස භගවතෝ කාලේ බොධිසත්තො කස්සපො නාම මාණවො තිණ්ණං වෙදානං පාරං ගතො හුත්වා සත්ථු ධම්මදෙසනං සුත්වා කොටිසතසහස්සධනපරිච්චාගෙන සඩ්ඝාරාමං කාරෙත්වා සරණෙසු ච සීලෙසු ච පතිට්ඨාසි .
➔ පියදස්සිස්ස (කාලයේ-වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-සිපියදස්) ලේකා-භගවතෝ-(තරුණයෙක්ව-නම්-කස්සප) මාණවො-නාම-සපොකස් (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් ථුසත් (වී/ව-ගියෙක්-පරතෙරට) වාහුත්-ගතො-පාරං (වේදයේ-තුන්) වෙදානං-ණංතිණ් සත-කොටි (අසා)වාසුත් (දහම්දෙසුම)මදෙසනංධම් (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ)සහස්ස-ධන--ඝාරාමයක්සඩ්) වාකාරෙත්-ඝාරාමංසඩ් (ගයෙන්පරිත්‍යා-ධන-ලක්ෂයක්-කෝටි) චාගෙනපරිච් (පිහිටියේය) ඨාසිපතිට් (සීලයෙහි ද) සීලෙසු ච (සරණෙහි ද[තුන්]) සරණෙසු ච (කරවා
➔<පියදස්සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කාලයේ මහබෝසතුන් තුන් වේදයේ පරතෙරට ගිය කස්සප නම් තරුණයෙක්ව ශාස්තෘන් වහන්සේගේ දහම්දෙසුම අසා කෝටි ලක්ෂයක් ධන පරිත්‍යාගයෙන් සඩ්ඝාරාමයක් කරවා පූජාකර තිසරණෙහි ද සීලයෙහි ද පිහිටියේය>

★ අථ නං සත්ථා ''අට්ඨාරසකප්පසතච්චයෙන බුද්ධො භවිස්සසි''ති බ්‍යාකාසි .
➔ අථ (ඔහු-ඉක්බිති)නං- සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ)''{අට්ඨාරසක-ප්පචයෙනඅච්+සත-} අට්ඨාරසකප්පසතච්චයෙන ([118 කල්ප]ඇවෑමෙන්-සියයක්-කල්ප-දහඅට)බුද්ධො භවිස්සතී''ති බුදු) වන්නේය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔ < ඉක්බිති ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔහු කල්ප එකසිය දහඅටකට පසු යැයි ''බුදු වන්නේය'' විවරණය කලහ>

★තස්ස අපරභාගෙ අත්ථදස්සී නාම සත්ථා උදපාදි .
➔ තස්ස සිථදස්අත්) ථාසත්-නාම- සිථදස්අත් (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ-නම්-
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ අත්ථදස්සී නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි >

★තදා බොධිසත්තො සුසීමො නාම මහිද්ධිකො තාපසො හුත්වා දෙවලොකතො මන්දාරවපුප්ඵච්ඡත්තං ආහරිත්වා සත්ථාරං පූජෙසි, සොපි නං ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසි''ති බ්‍යාකාසි .
➔ තදාමහා) ධිකොමහිද් (නම්-සුසීම) නාම-සුසීමො (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (එකල) (දෙව්ලොවින්) දෙවලොකතො (ව-තාපසයෙක්) වාහුත්-තාපසො (ඍද්ධි ඇති{මන්දාරව-තංඡත්+එපුප්} මන්දාරවපුප්ඵච්ඡත්තං ථාරංසත් (ගෙනවිත්)වාආහරිත් (කුඩයක්-මල්- මදාර) (පිදීය)පූජෙසි (ශාස්තෘන් වහන්සේ) සොපි නං (උන්වහන්සේ ද ඔහු)

''අනාගතෙ සතීධො භවිස්බුද් (අනාගතයෙහි)''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි කාසිබ්‍යා (වදා/කාශකලභප්‍ර)ලභ (විවරණය කලභ/
➔<එකල මහබෝසතුන් මහා ඍද්ධි ඇති සුසීම නම් තාපසයෙක්ව දෙව්ලොවින් මදාර මල් කුඩයක් ගෙනවිත් ශාස්තෘන් වහන්සේ පිදීයඅනාගතයෙහි බුදු '' උන්වහන්සේද ඔහු , යැයි විවරණය කලභ ''වන්නේය>

★තස්ස අපරභාගෙ ධම්මදස්සී නාම සත්ථා උදපාදි
➔ තස්ස අපරභ (උන්වහන්සේගෙන්)ාගෙ ථාසත්-නාම- සීමදස්ධම් (පසුකාලයේ) (පහලවිය) උදපාදි (ශස්තෘන් වහන්සේ-නම්- සීමදස්ධම්)
➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ ධම්මදස්සී නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි>

★ තදා බොධිසත්තො සක්කො දෙවරාජා හුත්වා දිබ්බගන්ධපුප්ඵෙහි ච දිබ්බතූරියෙහි ච පූජං අකාසි
➔ තදා (ව-දෙව්රජ-සක) වාහුත්-දෙවරාජා-කොසක් (මහබෝසතුන්)තොබොධිසත් (එකල) (ද-තූර්ය වාදනයෙන්-දිව්‍ය) ච-තූරියෙහි-බදිබ් (ද-මලින්-සුවද-දිව්‍ය) ච-ඵෙහිපුප්-ධගන්-බදිබ් (පූජා කලේය) පූජං අකාසි
➔< එකල මහබෝසතුන් සක්දෙව්රජව දිව්‍ය සුවද මලින් ද දිව්‍ය තූර්ය වාදනයෙන් ද පූජා කලේය >

★ සොපි නං ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි
➔ සොපි නං (උන්වහන්සේ ද ඔහු)''අනාගතෙ සතීධො භවිස්බුද් (අනාගතයෙහි)''ති බුදු) වන්නේය යැයි (රණය කලභව්ව/වදාලභ/කාශකලභප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔< උන්වහන්සේද ඔහු යැයි විවරණය කලභ ''අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය'' >

★තස්ස අපරභාගෙ ඉතො චතුනවුතිකප්පමත්ථකෙ එකස්මිං කප්පෙ එකොව සිද්ධත්ථොනාම බුද්ධො උදපාදි
➔ තස්ස -පකප්-චතුනවුති (මෙයින්)ඉතො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) සතරඅනූ) ථකෙමත් /-94 කල්පයකට (කල්පයක-එක්) පෙකප්-මිංඑකස් (පෙර/මත්තේ-න-ථොධත්සිද් (එකම)එකොවාම (බුදුන් පහලවිය) ධො උදපාදිබුද් (නම්-ථධත්සිද්)
➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ මෙයින් කල්ප අනූභතරකට පෙර එක් කල්පයක එකම සිද්ධත්ථ නම් බුදුන් පහලවිය>

★තදා බොධිසත්තො උග්ගතෙජො අභිඤ්ඤාබලසම්පන්නො මඞ්ගලො නාම තාපසො හුත්වා මහාජම්බුඵලං ආහරිත්වා තථාගතස්ස අදාසි
➔ තදා-බල-ඤාඅභිඤ් (තේජස් ඇතිඋග්‍ර) ගතෙජොඋග් (එකල මහබෝසතුන්) තොබොධිසත්-මංගල නම්) වාගලො නාම තාපසො හුත්මඞ් (නපන්සම්-බල-ඤාඅභිඤ්) නොපන්සම් -ලොකු/විසාල) ඵලං-බුජම්-මහා (තාපසයෙක් වදඔ (ගෙනවිත්)වාආහරිත් (ගෙඩියක්-(දුන්නේය-තථාගතයන්ට) අදාසි-සතථාගතස්
➔<එකල මහබෝසතුන් උග්‍රතේජස් ඇති අභිඤ්ඤා බල සම්පන්න මංගල නම් තාපසයෙක්ව විසාල දඹ ගෙඩියක් ගෙනවිත් තථාගතයන්ට පූජාකලේය>

★සත්ථා තං ඵලං පරිභුඤ්ජිත්වා ''චතුනවුතිකප්පමත්ථකෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බොධිසත්තං බ්‍යාකාසි
➔ සත්ථා (වළඳා-ගෙඩිය-ඒ) වාජිත්පරිභුඤ්-ඵලං-තං (ශාස්තෘන් වහන්සේ)''චතුනවුති-පකප්-සතරඅනූ) ථකෙමත් /-94 කල්පයකින්සතීධො භවිස්බුද් (මතු-''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි ((විවරණය කලභ/වදාලභ/කාශකලභප්‍ර) කාසිබ්‍යා (මහබෝසතුන්ට) තංබොධිසත්

➔< ශාස්තෘන් වහන්සේ ඒ ගෙඩිය වළඳා යැයි ‘‘කල්ප අනූහතරකින් මතු බුදුන් වන්නේය’’ මහබෝසතුන්ට විවරණ දුන්හ >

★තස්ස අපරභාගෙ ඉතො ද්වානවුතිකප්පමත්ථකෙ තිස්සො ඵුස්සොති එකස්මිං කප්පෙ ද්වෙ බුද්ධා නිබ්බත්තිංසු
➔ තස්ස -පකප්-වානවුතිද් (මෙයින්)ඉතො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) දෙඅනූ) ථකෙමත් /-92 කල්පයකට (ස යැයිස ඵුස්තිස්) සොතිසො ඵුස්තිස් (පෙර/මත්තේ-බුදුවරු දෙදෙනෙක්) තිංසුබත්ධා නිබ්වෙ බුද්ද් (එකම කල්පයක) පෙමිං කප්එකස් (පහලවූහ/උපන්හ
➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ මෙයින් කල්ප අනූදෙකකට පෙර එකම කල්පයක තිස්ස ඵුස්ස යැයි බුදුවරු දෙදෙනෙක් පහලවූහ>

★ තිස්සස්ස භගවතෝ කාලේ බොධිසත්තො මහාභොගො මහායසො සුජාතො නාම ඛත්තියො හුත්වා ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජිත්වා මහිද්ධිකභාවං පත්වා
➔ තිස්සස්ස භගවතෝ කාලේ වතිස්ස භාග්‍ය)තුන් වහන්සේගේ කාලයේ තොබොධිසත් (සුජාතො (පිරිස් ඇති/මහත් යසස්) මහායසො (මහත් බෝගඇති) මහාභොගො (මහබෝසතුන්) ඉසි) වාබජිත්පබ්-ජංබජ්ඉසිපබ් (වී/ව-යෙක්සුජාත නම් ක්ෂත්‍රි) වාහුත්-තියොනාම ඛත් (පැමිණ-බාවයට-මහා සෘද්ධිමත්) වාපත්-භාවං-ධිකමහිද් (පැවිදිව-පැවිද්දෙන්
➔<තිස්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කාලයේ මහබෝසතුන් මහත් බෝගඇති මහත් යසපිරිස් ඇති සුජාත නම් ක්ෂත්‍රියෙක්ව ඉසි පැවිද්දෙන් පැවිදිව මහා සෘද්ධිමත් බාවයට පැමිණ>

★‘‘බුද්ධො උප්පන්නොා’’ති සුත්වා දිබ්බමන්දාරවපදුමපාරිච්ඡත්තකපුප්ඵානි ආදාය චතුපරිසමජ්ඣෙ ගච්ඡන්තං තථාගතං පූජෙසි, ආකාසෙ පුප්ඵවිතානං අකාසි
➔‘‘බුද්ධො උප්පන්නොා’’ති බුදුන් උපන්නේ)ය යැයි-පදුම-දාරවමන්-බදිබ් (අසා)වාසුත් (-පරිස-චතු (රැගෙන/ගෙන) ආදාය (මල්-පරසතු-මල්-මදාර-දිව්‍ය) ඵානිපුප්-තකඡත්පාරිච්ව/යන්නාවූ) තථාගතං-තංඡන්ගච් (මැද-පිරිස්-සිව්) ඣෙමජ්ඩින්නාවූ (තථාගතයන් වහන්සේ-(කලේය) අකාසි (වියනක්-මල්) විතානං-ඵපුප් (අහසෙහි)ආකාසෙ (පිදීය)පූජෙසි
➔<බුදුන් උපන්නේය යැයි අසා දිව්‍ය මදාර මල් පරසතු මල් ගෙනවිත් සිව් පිරිස් මැද වඩින්නාවූ තථාගතයන් වහන්සේ පිදීයඅහසෙහි මල් වියනක්ද කලේය ,>

★සොපි නං සත්ථා ‘‘ඉතො ද්වානවුතිකප්පෙ බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකාසි
➔ සොපි-<u>නං</u>-සත්ථා -ශාස්තෘන් වහන්සේ-ඒද)<u>ඔහු</u> පෙකප්-වානවුතිද් (මෙයින්)ඉතො (සතීධො භවිස්බුද් (කල්පයෙහි-අනූදෙවන)’’ති කාසිබ්‍යා (බුදු වන්නේය යැයි) (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර)
➔<ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි ‘‘මෙයින් අනූදෙවන කල්පයෙහි බුදු වන්නේය’’ විවරණය කලහ>

★තස්ස අපරභාගෙ ඵුස්සො නාම සත්ථා උදපාදි
➔ තස්ස -නම්- සඵුස්) ථාසත්-නාම- සොඵුස් (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ
➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ ඵුස්ස නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි>

★තදා බොධිසත්තො විජිතාවී නාම ඛත්තියො හුත්වා මහාරජ්ජං පහාය සත්ථු සන්තිකෙ පබ්බජිත්වා තීණි පිටකානි උග්ගහෙත්වා මහාජනස්ස ධම්මකථං කථෙසි, සීලපාරමිඤ්ච පූරෙසි

➔ තදාතියවිජිතාවී නාම ඔත් (මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (එකල)ොවිජිතාවී නම්) වාහුත්-මහා රාජ්) පහාය-ජංමහාරජ් (වී/ව-යෙක්ක්ෂත්‍රියශාස්තෘන්) තිකෙටු සන්සත් (හැරදමා--පිටකය-තුන්) වාගහෙත්උග්-පිටකානි-තීණි (පැවිදිව) වාබජිත්පබ් (ලග-වහන්සේ ධර්මය /කීවේය-ධර්ම කථා-මහජනයාට) කථෙසි-මකථංධම්-සමහාජනස් (ඉගෙනගෙන (දේශනාකලේය {සීලපාරමිංව+} සීලපාරමික්ඛ්ව (පිරුවේය)පූරෙසි (ද-සීල පාරමිතාව)
➔<එකල මහබෝසතුන් විජිතාවී නම් ක්ෂත්‍රියෙක්ව මහා රාජ්ය හැරදමා ශාස්තෘන් වහන්සේ ලග පැවිදිව තුන් පිටකය ඉගෙනගෙන මහජනයාට ධර්මය දේශනාකලේයසීල පාරමිතාව ද , පිරුවේය>

★ සොපි නං ‘‘බුද්ධො භවිස්සසී’’ති තථෙව බ්‍යාකාසි
➔ සොපි නං සතීධො භවිස්බුද් (උන්වහන්සේ ද ඔහු)’’ති (බුදු වන්නේය යැයි) (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (එලෙසම)තථෙව
➔<උන්වහන්සේද ඔහු යැයි එලෙසම විවරණය කලහ “බුදු වන්නේය”>

★තස්ස අපරභාගෙ ඉතො එකනවුතිකප්පෙ විපස්සීනාම භගවා උදපාදි
➔ තස්ස පෙකප්-එකනවුති (මෙයින්)ඉතො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) උදපාදි (වහන්සේ වතුන්භාග්‍ය-නම්- සීවිපස්) භගවා -නාම- සීවිපස් (කල්පයේ-අනූඑක්වන) (පහලවිය)
➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ මෙයින් අනූඑක්වන කල්පයේ විපස්සී නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පහලවි>

★තදා බොධිසත්තො මහිද්ධිකො මහානුභාවො අතුලො නාම නාගරාජා හුත්වා සත්තරතනඛචිතං සොවණ්ණමයං මහාපීඨං භගවතො අදාසි
➔ තදා මහානුභාවො (මහා සෘද්ධි ඇති) ධිකොමහිද් (මහබෝසතුන්-එකල) තොබොධිසත්--රතන-තසත් (වී/ව-අතුල නම් නාගරාජයෙක්) වාහුත්-අතුලො නාම නාගරාජා (මහානුභාව)-සත්) ඛචිතංරුවන්-ලොකු/පුටුවක්-මහා) පීඨං-මහා (රන්මය) ණමයංසොවණ් (ඔබ්බවන ලද-(පූජාකලේය/වතුන් වහන්සේට දුන්නේයභාග්‍ය) භගවතො අදාසි (ආසනයක්
➔<එකල මහබෝසතුන් මහා සෘද්ධි ඇති මහානුභාව අතුල නම් නාගරාජයෙක්ව සත් රුවන් ඔබ්බවන ලද රන්මය ලොකු ආසනයක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පූජාකලේය>

★ සොපි නං ‘‘ඉතො එකනවුතිකප්පෙ බුද්ධො භවිස්සසී’’ති බ්‍යාකාසි
➔ සොපි නං (උන්වහන්සේ ද ඔහු)‘‘ඉතො-අනූඑක්වන) පෙකප්-එකනවුති (මෙයින්) සතීධො භවිස්බුද් (යෙහිකල්ප’’ති කාසිබ්‍යා (බුදු වන්නේය යැයි) (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර)
➔<උන්වහන්සේද ඔහු මෙයින් අනූඑක්වන කල්පය”ේ බුදු වන්නේය යැයි විවරණය කලහ “

★තස්ස අපරභාගෙ ඉතො එකතිංසකප්පෙ සිඛී ච වෙස්සභූචාති ද්වෙ බුද්ධා අහෙසුං
➔ තස්ස පෙකප්-එකතිංස (මෙයින්)ඉතො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) ධා අවෙ බුද්ද් (දයැයි-වෙස්සභූ-ද-සිඛී) චාති-සභූවෙස්-ච-සිඛී (කල්පයෙහි-තිස්එක්වන)හෙසුං (බුදුවරු දෙදෙනෙක් වූහ)
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ මෙයින් තිස්එක්වන කල්පයෙහි සිඛී වෙස්සභූ යැයි බුදුවරු දෙදෙනෙක් වූහ >

★සිඛිස්ස භගවතෝ කාලේ බොධිසත්තො අරින්දමො නාම රාජා හුත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස සචීවරං මහාදානං පවත්තෙත්වා සත්තරතනපටිමණ්ඩිතං හත්ථිරතනං දත්වා හත්ථිප්පමාණං කත්වා කප්පියභණ්ඩං අදාසි

➔ සිබිස්ස භගවතෝ කාලේ තොබොධිසත් (වතුන් වහන්සේගේ කාලයේසිබී භාග්‍ය) බුදුන්)සපමුඛස්ධප්බුද් (දම නම් රජෙක්වඅරින්) වාහුත්-දමෝ නාම රාජාඅරින් (මහබෝසතුන්) සස්ඛුසඞ්ඝික් (දාන කරගෙනප්‍රසසංසය)ාටමහා) මහාදානං (සිවුරු සහිත) වීවරං-ස (-ථීහත් (සැරසූ-රුවනින්-සත්) ඩිතංපටිමණ්-රතන-තසත් (පවත්වා) වාතෙත්පවත් (දානයක් (දී-රත්නය-හස්ථී) වාදත්-රතනං{හත්ථිපමාණං+} හත්ථිප්පමාණං-ඇතකුගේ) වාකත්-ද) අදාසි (භාණ්ඩ-කැප) ඩංභණ්-පියකප් (කර [සමාන] මාණයටප්‍රුන්නේය (

➔<සිබී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කාලයේ මහබෝසතුන් අරින්දම නම් රජෙක්ව බුදුන් ප්‍රදාන මහසංඝයාට සිවුරු සහිත මහා දානයක් පවත්වාසත් රුවනින් සැරසූ හස්ථී රත්නය පූජාකර , මාණයට සමකර කැප භාණ්ඩ ද පූජාකලේයඇතකුගේ ප්‍ර>

★සොපි නං ''ඉතෝ එකතිංසකප්පෙ බුද්ධෝ භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි

➔ සොපි නං -නිස්එක්වන) පෙකප්-එකතිංස (මෙයින්)ඉතෝ (උන්වහන්සේ ද ඔහු) සතීධෝ භවිස්බුද් (කල්පයෙහි''ති වන්නේ බුදු)ය යැයි කාසිබ්‍යා ((විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර)

➔<උන්වහන්සේද ඔහු යැයි විවරණය ''මෙයින් නිස්එක්වන කල්පයෙහි බුදු වන්නේය'' කලහ>

★තස්ස අපරභාගෙ වෙස්සභූ නාම සත්ථා උදපාදි

➔ තස්ස - සභූවෙස්) ථාසත්-නාම- සභූවෙස් (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ-නම්

➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ වෙස්සභූ නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි >

★ තස්ස තයො සාවකසන්නිපාතා අහෙසුං

➔ තස්ස -වකශ්‍රා) නිපාතාසන්-සාවක (තුනක්)තයො (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ) (වූහ) අහෙසුං (රැස්වීම්/සන්නිපාත

➔<උන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සන්නිපාත තුනක් වූහ >

★පඨමසන්නිපාතෙ අසීති භික්ඛුසහස්සානි අහෙසුං, දුතියෙ සත්තති, තතියෙ සට්ඨි

➔ පඨම අහෙසුං-සානිසහස්-ඛුභික්-අසීති (සන්නිපාතයෙහි /රැස්වීමෙහි-පළමු) නිපාතෙසන්- (භික්ෂූන් අසූදහසක් වූහ) දුතියෙ සත්තති යීතතියෙ සට් ([දහසක්]දෙවැන්නෙහි සැත්තෑ) ([දහසක්]තුන්වැන්නෙහි සැට)

➔< පළමු සන්නිපාතයෙහි භික්ෂූන් අසූදහසක් දදෙවැන්නෙහි සැත්තෑ දහසක් ද , තුන්වැන්නෙහි සැටදහසක් ද වූහ >

★ තදා බොධිසත්තො සුදස්සනො නාම රාජා හුත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස සවීවරං මහාදානං දත්වා තස්ස සන්තිකෙ පබ්බජිත්වා ආචාරගුණසම්පන්නො බුද්ධරතනෙ චිත්තීකාරපීතිබහුලො අහොසි

➔ තදාසන නම් සුදස්) වාහුත්-සනො නාම රාජාසුදස් (එකල මහබෝසතුන්) තොබොධිසත්-ධප්බුද් (රජුවපමුඛස්ස)සඝස්ඛුසඞ්ඝික් (දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)භික්ෂු සංඝයාටසිවුරු)සවීවරං (වාබජිත්පබ්-තිකෙසන්-සතස් (දී)වාදත් (දානයක් මහා) මහාදානං (සමග/සහිත (නවපන්සම්-ගුණ-ආචාර) නොපන්සම්-ගුණ-ආචාර (පැවිදිව-ලග-උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ) -තියගෞරවාදරයෙන් යුත් ප්‍රී) අහොසි-බහුලො-තීකාරපීතිචිත් (ධරත්නයෙහිබුද්) ධරතනෙබුද් (විය-බහුලව ඇත්තෙක්

➔<එකල මහබෝසතුන් සුදස්සන නම් රජුව බුදුන් ප්‍රදාන මහසංඝයාට සිවුරු සහිත මහා දානයක් දී ධරත්නයෙහි ගෞරවාදර නව බුද්පන්ගුණ සම්-උන්වහන්සේ ලග පැවිදිව ආචාර , තිය බහුලව ඇත්තෙක් වියප්‍රී>

★සොපි නං භගවා ''ඉතො එකතිංසකප්පෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි
➔ සොපි-නං- භගවා -වතුන් වහන්සේභාග්‍ය-ඒද)ඔහු පෙකප්-එකතිංස (මෙයින්)ඉතො (සතීධො භවිස්බුද් (කල්පයෙහි-තිස්එක්වන)''ති කාසිබ්‍යා (බුදු වන්නේය යැයි) (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර)
➔< ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි ''මෙයින් තිස්එක්වන කල්පයෙහි බුදු වන්නේය'' විවරණය කලහ>

★ තස්ස පන භගවතො අනොමං නාම නගරං අහොසි, සුප්පතීතො නාම රාජා පිතා, යසවතී නාම දෙවී මාතා
➔ තස්ස-පන වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-ඒ) භගවතො-වනාහි අහොසි-නගරං-නාම-අනොමං ((පතීත නම් රජු පියා වියසුප්) පතීතො නාම රාජා පිතාසුප් (විය-නගරයක්-නම්-අනෝම), යසවතී නාම දෙවී මාතා යසවත)ී නම් දේවිය මව විය (
➔<ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අනෝම නම් නගරයක් විය සුප්පතීත නම් රජු පියා විය , යසවතී නම් දේවිය මව විය >

★තස්ස අපරභාගෙ ඉමස්මිං කප්පෙ චත්තාරො බුද්ධා නිබ්බත්තා කකුසන්ධො, කොණාගමනො, කස්සපො, අම්හාකං භගවාති
➔ තස්ස අපරභා (උන්වහන්සේගෙන්)ගෙ (පයෙහිමේ කල්) පෙකප්-මිංඉමස් (පසුකාලයේ) ධොකකුසන් (සතර බුදුවරුන් උපදින ලදහ) තාබත්ධා නිබ්තාරො බුද්වත්, කොණාගමනො, කස්සපො,කකුසඳ), කෝණාගමන, කාෂ්‍යප(අම්හාකං භගවාවතුන් අපගේ භාග්‍ය) ති- (වහන්සේ යැයි
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ මේ කල්පයෙහි කකුසඳ, කෝණාගමන, කාෂ්‍යප, අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යැයි සතර බුදුවරුන් උපදින ලදහ >

★කකුසන්ධස්ස භගවතො එකොව සාවකසන්නිපාතො, තත්ථ චත්තාලීස භික්ඛුසහස්සානි අහෙසුං
➔ කකුසන්ධස්ස භගවතො -සාවක (එකම)එකොව (වතුන් වහන්සේගේකකුසඳ භාග්‍ය) (රැස්වීමකි/සන්නිපාතයකි-වකශ්‍රා) නිපාතොසන් තත්ථ-සානිසහස්-ඛතාලීස භික්වත් (එහි) (වූහ-සතලිස් දහසක්-භික්ෂූන්) අහෙසුං
➔< කකුසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ එකම ශ්‍රාවක සන්නිපාතයකි එහි භික්ෂූන් සතලිස් දහසක් වූහ >

★තදා බොධිසත්තො ඛෙමො නාම රාජා හුත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස සපත්තචීවරං මහාදානඤ්වෙව අඤ්ජනාදිහෙසජ්ජානි ච දත්වා සත්ථු ධම්මදෙසනං සුත්වා පබ්බජී
➔ තදා (ඛෙම නම් රජුව) වාහුත්-ඛෙමො නාම රාජා (එකල මහබෝසතුන්) තොබොධිසත්- -සමග) චීවරං-තපත්-ස (සංඝයාට) සඝස්ඛුසඞ්භික් (දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර)සපමුඛස්ධජ්බුද් මහාදානඤ් (සිවුරු-පාත්‍ර-වෙව මහ)ා දානයක් මෙන්ම ({අඤ්ජනජානිහෙසජ්-අදි+} අඤ්ජනාදිහෙසජ්ජානි (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ) ථුසත් (දි)වාදත් (ද)ව (ඖෂද-ආදී-අදුන්) (පැවිදිවිය) බජිපබ් (අසා)වාසුත් (දහම්දෙසුම) මදෙසනංධම්
➔<එකල මහබෝසතුන් ඛෙම නම් රජුව බුදුන් ප්‍රදාන මහසංඝරුවනට පාත්‍ර සිවුරු සමග මහා දානයක් මෙන්ම අදුන් ආදී ඖෂද දන්දීශාස්තෘන් වහන්සේගේ දහම්දෙසුම අසා පැවිදිවිය ,>

★ සොපි නං සත්ථා ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි .
➔ සොපි-නං-සත්ථා -ශස්තෘන් වහන්සේ-ඒද)ඔහු (''අනාගතෙ ධො බුද් (අනාගතයෙහි) සතීභවිස්''ති (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (බුදුන් වන්නේ යැයි)
➔< ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ''අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය''>

★කකුසන්ධස්ස පන භගවතො ඛෙමං නාම නගරං අහොසි, අග්ගිදත්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා, විසාඛා නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා, විධුරො ච සඤ්ජීවො ච ද්වෙ අග්ගසාවකා, බුද්ධිජො නාමුපට්ඨාකො, සාමා ච චම්පකා ච ද්වෙ අග්ගසාවිකා, මහාසිරීසරුක්ඛො බොධි, සරීරං චත්තාලීසහත්ථුබ්බෙධං අහොසි, චත්තාලීස වස්සසහස්සානි ආයුනි

➔ කකුසන්ධස්ස <u>පුන</u> භගවතො වතුන් වහන්සේගේකකුසඳ භාග්‍ය)<u>වනාහි</u>ඛෙමං නාම ((ඛේම නම් නගරයක් විය) නගරං අහොසි අග්ගිදත්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා ත ගිදත්අග්) (මණතුමා පියා වියන්නම් බ්‍රා විසාඛා නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා මණී තුමිය මව හ්විසාඛා නම් බ්‍රා) (විය විධුරො ච සඤ්ජීවො ච ද්වෙ අග්ගසාවකා (ජීව ද අගසව් දෙනම වූහවිධුර ද සඤ්) බුද්ධිජො නාමුපට්ඨාකො (ධිජ නම් උපස්ථායකයෙක් වියබුද්) සාමා ච චම්පකා ච ද්වෙ අග්ගසාවිකා (විකාවන් වූහ ශ්‍රාපකා ද දෙ අග්ග්‍රසාමා ද චම්) මහාසිරීසමහරී) ඛො බොධිරුක්-(ගස බෝධිය විය සරීරං (ශිරුර){චත්තාලීසඛෙධංඋබ්+ථහත්-} චත්තාලීසහත්ථුබ්බෙධං (විය) අහොසි (උස්-රියන්-සතලිස්) චත්තාලීස-<u>ලස්ස</u>වර්ෂ සත) ති-ආයු-සානිසහස්-ලිස් දහසක් ආයුෂ විය (

➔<කකුසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඛේම නම් නගරයක් විය, අග්ගිදත්ත නම් බ්‍රාහ්මණතුමා පියා වියවි ,සාඛා නම් බ්‍රාහ්මණී තුමිය මවවිය, විධුර ද සඤ්ජීව ද තෙරවරු අගසව් දෙනම වූහ , පකා ද තෙරණියෝ දෙසාමා ද චම් ,ධිජ නම් තෙරුන් උපස්ථායකයා වියබුද්අග්ග්‍ර ශ්‍රාවිකාවන් වූහ, මහරී ගස බෝධිය වියවර්ෂ සතලිස් දහසක් ආයුෂ විය ,ශිරුර සතලිස් රියන් උස් විය ,>

★තස්ස අපරභාගෙ කොණාගමනො නාම සත්ථා උදපාදි

➔ තස්ස ථාසත්-නාම- කොණාගමනො (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්) (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ-නම්- කෝණාගමන)

➔<උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ කෝණාගමන නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි>

★ තස්සාපි එකො සාවකසන්නිපාතො, තත්ථ තිංස භික්ඛුසහස්සානි අහෙසුං

➔ තස්සා-වකශ්‍රා) නිපාතොසන්-සාවක (එක්)එකො (ද-උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ) පි-(රැස්වීමකි/සන්නිපාතයකි තත්ථඅහ-සානිසහස්-ඛතිංස භික් (එහි)ෙසුං -තිස් දහසක්-භික්ෂූන්) (වූහ

➔< උන්වහන්සේගේ ද එක් ශ්‍රාවක සන්නිපාතයකි එහි භික්ෂූන් තිස් දහසක් වූහ >

★ තදා බොධිසත්තො පඛ්බතො නාම රාජා හුත්වා අමච්චගණපරිවුතො සත්ථු සන්තිකං ගන්ත්වා ධම්මදෙසනං සුත්වා

➔ තදා (බත නම් රජුවපබ්) වාහුත්-බතො නාම රාජාපබ් (එකල මහබෝසතුන්) තොබොධිසත්-(ශාස්තෘන් වහන්සේගේ) ථුසත් (පිරිවරාගෙන-පිරිස/ගණයා-ඇමති) පරිවුතො-ගණ-චඅමච් (අසා)වාසුත් (දහම්දෙසුම) මදෙසනංධම් (ගොස්-ලගට) වාත්ගන්-තිකංසන්

➔< එකල මහබෝසතුන් පඛ්බත නම් රජුව ඇමති ගණයා පිරිවරාගෙන ශාස්තෘන් වහන්සේ ලගට ගොස් දහම්දෙසුම අසා >

★ බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං නිමන්තෙත්වා මහාදානං පවත්තෙත්වා

➔ බුද්ධප්පමුඛස්සසඝස්ඛුසඞ්ඝභික් (දාන කරගෙනබුදුන් ප්‍ර))භික්ෂු සංඝයාට ((පවත්වා-මහදන්) වාතෙත්පවත්-මහාදානං (ආරාධනාකර)වාතෙත්නිමන්

➔< බුදුන් ප්‍රදාන සංඝයාට ආරාධනාකර මහදන් පවත්වා >

★ පට්ටුණ්ණවීනපට්ටකොසෙය්‍යකම්බලදුකූලානි චෙව සුවණ්ණපාදුකඤ්ච දත්වා සත්ථු සන්තිකෙ පබ්බජී

➔ පට්ටුණ්ණවීන දේශයේ -පතුන්න දේශයේ රෙදි) දුකූලානි-බලකම්-කොසෙය්‍ය-ටවීනපට්-)චෙව (දුහුල් රෙදි-ලොම් රෙදි-පටරෙදි-රෙදිමෙන්ම (

{සුවණ්ණව+පාදුකං-} සුවණ්ණපාදුකඤ්ච ථුසත් (දන්දී/දී)වාදත් (ද-මිරිවැඩි සගලක්-රන්) ප)බජිපබ් (සමීපයේ/ලග) තිකෙසන් (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ)ැවිදිවිය (
➔<පතුන්න දේශයේ රෙදි දුහුල් රෙදි ,ලොම් රෙදි ,පටරෙදි ,චීන දේශයේ රෙදි ,මෙන්ම රන් මිරිවැඩි සගලක් ද දන්දී ශාස්තෘන් වහන්සේගේ සමීපයේ පැවිදිවිය>

★ සොපි නං සත්ථා ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි .
➔ සොපි-නං-සත්ථා -ශාස්තෘන් වහන්සේ-ඒද)ඔහු (''අනාගතෙ ධො බුද් (අනාගතයෙහි) සතීභවිස්''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔<ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ''අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය''>

★තස්ස භගවතො සොභවතී නාම නගරං අහොසි, යඤ්ඤදත්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා, උත්තරා නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා, භියාසො ව උත්තරො ව ද්වෙ අග්ගසාවකා, සොත්ථිජො නාමුපට්ඨාකො, සමුද්දා ව උත්තරා ව ද්වෙ අග්ගසාවිකා, උදුම්බරරුක්ඛො බොධි, සරීරං තිංසහත්ථුබ්බෙධං අහොසි, තිංස වස්සසහස්සානි ආයුති
➔ තස්සසොභවතී නාම නගරං අ (වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-ඒ) භගවතො-හොසි සෝභවතී) (නගරයක් විය/නම් නුවරක් යඤ්ඤදත්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා ත නම් ඤදත්යඤ්) (මණතුමා පියා වියහ්බ්‍රා උත්තරා නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා (මණිය මව වියහ්තරා නම් බ්‍රාඋත්) භියාසො ව උත්තරො ව ද්වෙ අග්ගසාවකා ථිජො සොත් (තර ද දැගසවුවෝ වූහස ද උත්භියා) නාමුපට්ඨාකො (ථිජ නම් උපස්ථායකයෙක් වියසොත්) සමුද්දා ව උත්තරා ව ද්වෙ අග්ගසාවිකා (විකාවන් වූහ ශ්‍රාතරා ද දෙ අග්ග්‍රදා ව උත්සමුද්) උදුම්බරදිඹුල්) බොො බොධිරුක්-(රුක බෝධිය විය/ගස සරීරං (ශිරුර){තිංසබෙධංඋබ්+ථහත්-} තිංසහත්ථුබ්බෙධං -රියන්-තිස්) අහොස (උස් (විය) තිංස-එස්ස (වර්ෂ තිස් දහසක් ආයුෂ විය) ති-ආයු-සානිසහස්-
➔<ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සෝභවතී නම් නුවරක් වියමණතුමා හ්ත නම් බ්‍රාඤදත්යඤ් , තර ද තෙරුන්වහන්සේලා ස ද උත්භියා ,මණිය මව වියහ්තරා නම් බ්‍රාඋත් ,පියා විය ථිජ නම් තෙරුන් උපසොත් ,දැගසවුවෝ වූහස්ථායකයා වියතරා ද තෙරණියෝ දා ද උත්සමුද් , වර්ෂ තිස් දහසක් ,ශිරුර තිස් රියන් උස් විය ,ක බෝධිය වියදිඹුල් රු ,විකාවන් වූහ ශ්‍රාදෙ අග්ග්‍ර ආයුෂ විය>

★තස්ස අපරභාගෙ කස්සපො නාම සත්ථා උදපාදි
➔තස්ස කාෂ්) ථාසත්-නාම- සපොකස් (පසුකාලයේ) අපරභාගෙ (උන්වහන්සේගෙන්)යප - (පහලවිය) උදපාදි (ශාස්තෘන් වහන්සේ-නම්
➔< උන්වහන්සේගෙන් පසුකාලයේ කාෂ්‍යප නම් ශාස්තෘන් වහන්සේ පහලවි >

★ තස්සාපි එකො සාවකසන්නිපාතො, තත්ථ වීසති භික්ඛුසහස්සානි අහෙසුං
➔ තස්සා-වකශ්‍රා) නිපාතොසන්-සාවක (එක්)එකො (ද-උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ) පි-රි/සන්නිපාතයකිස්වීමකි(තත්ථ-විසි දහසක්-භික්ෂූන්) සුංඅහෙ-සානිසහස්-ඛුවීසති භික් (එහි) (වූහ
➔< උන්වහන්සේගේ ද එක් ශ්‍රාවක සන්නිපාතයකි එහි භික්ෂූන් විසි දහසක් වූහ >

★තදා බොධිසත්තො ජොතිපාලො නාම මාණවො හුත්වා තිණ්ණං වෙදානං පාරගූ භූමියඤ්ව අන්තලික්ඛෙ ච පාකටො සටීකාරස්ස කුම්භකාරස්ස මිත්තො අහොසි
➔තදාජොතිපාල) වාහුත්-ජොතිපාලො නාම මාණවො (එකල මහබෝසතුන්) තොබොධිසත්-(පරතෙරට ගිය-වේදයේ-තුන්) පාරගූ-වෙදානං-ණංතිණ් (වී/ව-නම් තරුණයෙක්{භූමියංව+} භූමියඤ්ව -සසටීකාරස් (සිද්දවප්‍ර) පාකටො (ද-අහසෙහි) ච-ඛෙතලික්අන් (ද-පොලොවෙහි) (විය)අහොසි (යමිත්‍ර) තොමිත් (කුඹල්කරුගේ-සටීකාර) සහකාරස්කුම්

➔<එකල මහබෝසතුන් තුන් වේදයේ පරතෙරට ගියසිද්ද පොලොවෙහි ද අහසෙහි ද ප්‍ර , සටිකාර කුඹල්කරුගේ මි ,ජොතිපාල නම් තරුණයෙක්වත්‍රයා විය>

★සො තෙන සද්ධිං සත්ථාරං උපසඞ්කමිත්වා ධම්මකථං සුත්වා පබ්බජිත්වා ආරද්ධවීරියො තීණි පිටකානි උග්ගහෙත්වා වත්තාවත්තසම්පත්තියා බුද්ධස්ස සාසනං සොහෙසි
➔ සොශාස්තෘන්) ථාරංසත් (සමග)ධිංසද් (කුඹල්කරු-සටිකාර/ඔහු)තෙන (ජොතිපාල /ඔහු) ව] වහන්සේෙත (දහම් කථා අසා) වාමකථං සුත්ධම් (පැමිණ/එළඹ) වාකමිත්උපසඩ් ([-තුන්) වාගහෙත්උග්-පිටකානි-තීණි (ඇරඹූ විරිය ඇතිව) වීරියො-ධආරද් (පැවිදිව) වාබජිත්පබ් -සාසනං-සධස්බුද් (යුතුව-වත පිලිවෙතින්) තියාපත්සම්-තතාවත්වත් (ඉගෙනගෙන-පිටකය ශෝභමා-ශාසනය-ධබුද්) සොහෙසිනවත් කලේය (
➔<ඔහු සටිකාර කුඹල්කරු සමග ශාස්තෘන් වහන්සේ වෙත පැමිණ දහම් කථා අසා පැවිදිව , පිලිවෙතින් යුතුව -වත ,තුන් පිටකය ඉගෙනගෙන [න් යුතුවනිතරම වීයේ]ඇරඹූ විරිය ඇතිව ධ ශාසනය ශෝභමානවත් කලේයබුද්>

★සොපි නං සත්ථා ''අනාගතෙ බුද්ධො භවිස්සසී''ති බ්‍යාකාසි .
➔ සොපි-නං-සත්ථා -ශස්තෘන් වහන්සේ-ඒද)ඔහු (''අනාගතෙ ධො බුද් (අනාගතයෙහි) සතීභවිස්''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි (විවරණය කලහ/වදාලහ/කාශකලහප්‍ර) කාසිබ්‍යා (
➔<ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ ද ඔහු යැයි විවරණය කලහ ''අනාගතයෙහි බුදු වන්නේය''>

★තස්ස භගවතො ජාතනගරං බාරාණසී නාම අහොසි, බ්‍රහ්මදත්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා, ධනවතී නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා, තිස්සො ච භාරද්වාජො ච ද්වෙ අග්ගසාවකා, සබ්බමිත්තො නාමුපට්ඨාකො, අනුළා ච උරුවෙළා ච ද්වෙ අග්ගසාවිකා, නිග්‍රොධරුක්ඛො බොධි, සරීරං වීසතිහත්ථුබ්බෙධං අහොසි, වීසති වස්සසහස්සානි ආයුති
➔ තස්ස (නගරය/නුවර-උපන්) නගරං-ජාත (වතුන් වහන්සේගේභාග්‍ය-ඒ) භගවතො-(බාරාණසී නම් විය) බාරාණසී නාම අහොසි බ්‍රහ්මදත්තො නාම බ්‍රාහ්මණො පිතා ත මදත්හ්බ්‍ර) (මණතුමා පියා වියහ්නම් බ්‍රා ධනවතී නාම බ්‍රාහ්මණී මාතා (මණිය මව වියහ්ධනවතී නම් බ්‍රා) තිස්සො ච භාරද්වාජො ච ද්වෙ අග්ගසාවකා (වාජ ද දෑගසවුවෝ වූහස ද භාරද්තිස්) (ත නම් උපස්ථායකයෙක් වියබමිත්සබ්) ථාකොතො නාමුපට්බමිත්සබ් අනුළා ච උරුවෙළා ච ද්වෙ අග්ගසාවිකා (විකාවන් වූහ ශ්‍රාඅනුළා ද උරුවෙළා ද දෙ අග්ග්‍ර) නිග්‍රොධ ඛො බොධිරුක්-(රුක බෝධිය විය/නුග ගස) සරීරං (ශිරුර){වීසතිබෙධංඋබ්+ථහත්-} වීසතිහත්ථුබ්බෙධං -විසි) (විය) අහොසි (උස්-රියන් වීසති-වස්ස (ක් ආයුෂ වියවර්ෂ විසි දහස) ති-ආයූ-සානිසහස්-
➔<ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපන් නුවර බාරාණසී නම් විය, බ්‍රහ්මදත්ත නම් බ්‍රාහ්මණතුමා පියා විය ,මණිය මව වියහ්ධනවතී නම් බ්‍රා ,තිස්ස ද භාරද්වාජ ද තෙරවරුන් දෑගසවුවෝ වූහඅනුළා ද උරුවෙළා ද ,ත නම් තෙරුන් උපස්ථායකයා වියබමිත්සබ් , වර්ෂ ,ශිරුර විසි රියන් උස් විය ,නුග රුක බෝධිය විය ,විකාවන් වූහ ශ්‍රාඅග්ග්‍ර තෙරණියෝ දෙ විසි දහසක් ආයුෂ විය>

★යස්මිං පන කප්පෙ දීපඞ්කරො දසබලො උදපාදි, තස්මිං අඤ්ඤෙපි තයො බුද්ධා අහෙසුං] ය හා ත එක්ව [දෙක එක්කරයිඅර්ථනේ වාක්‍ය ''ද''
➔ යස්මිං-පන-කල්පයක-යම්) පෙකප්-වනාහි (කර දසබලදාරින්දීපඞ්) දසබලො-කරොදීපඞ් (පහලවී) උදපාදි ද(තස්මිං-බුදුවරුන්-තුන්) ධා අහෙසුංතයො බුද් (ද-අන්) පි-ඤෙඅඤ් (එහි) (වූහ
➔< යම් කල්පයක දීපඞ්කර දසබලදාරින් පහලවී ද එහි අන් බුදුවරුන් තුන් නමක්ද වූහ >

★තෙසං සන්තිකා බොධිසත්තස්ස බ්‍යාකරණං නත්ථි, තස්මා තෙ ඉධ න දස්සිතා

➔ තෙසං සතස්බොධිසත් (සමීපයේ/ලග) තිකාසන් (උන්වහන්සේලාගේ/ඔවුන්ගේ) (නැත) ථීනත් (විවරණයක්) කරණංබ්‍යා (මහබෝසතුන්ගේ) තස්මා (එබැවින) තෙ (දක්වන ලදහ-නො-මෙහි) සිතාදස්-න-ඉධ (උන්වහන්සේලා/ඔවුන්)
➔< උන්වහන්සේලාගේ ලග මහබෝසතුන්ගේ විවරණයක් නොවීයඑබැවින , උන්වහන්සේලා මෙහ නො දක්වන ලදහ >

★**''තණ්හඞ්කරො මෙධඞ්කරො, අථොපි සරණඞ්කරො**
දීපඞ්කරො ච සම්බුද්ධො, කොණ්ඩඤ්ඤො ද්විපදුත්තමො
➔ තණ්හඞ්කර මෙධඞ්කර, අථොපි සම්මා)ධොබුද්සම් (ද)කර චදීපඞ් ,කරසරණඞ් (තවද) (බුදුන්සම්, කොණ්ඩඤ්ඤ ද්විපදුත්තමො (දෙපා ඇත්තන්ට උතුම්වූ)
➔< තණ්හඞ්කරනම් දෙපා ඇත්තන්ට ,ඤඩඤ්කොණ් ,කරදීපඞ් ,කරසරණඞ් ,කරමෙධඞ් , බුදුවරුඋතුම්වූ සම්මා සම් >

★**''මඞ්ගලො ච සුමනො ච, රෙවතො සොභිතො මුනි**
අනොමදස්සී පදුමො, නාරදො පදුමුත්තරො
➔''මඞ්ගල ව(ද)සුමන ව (ද) රෙවත සොභිත මුනිසී පදුමඅනොමදස් (බුදුරජ), නාරද පදුමුත්තර
➔< මඞ්ගලපදුම ,සීඅනොමදස් ,සොභිත ,රෙවත ,සුමන ,, නාරදතරපදුමුත් , නම් බුදුරජවරු>

★**''සුමෙධො ච සුජාතො ච, පියදස්සී මහායසො**
අත්ථදස්සී ධම්මදස්සී, සිද්ධත්ථො ලොකනායකො
➔ සුමෙධ ව(ද)සුජාත ව (ද) පියදස්සී මහායසොසීමදස්සී ධම්ථදස්අත් (මහා යසස් ඇති), සිද්ධත්ථ ලොකනායකො (ලෝකනායකයන්)
➔< සුමෙධ,සුජාත, පියදස්සීසීමදස්ධම් ,සීථදස්අත් ,, සිද්ධත්ථනම් මහා යසස් ඇති , ලෝකනායකයන් >

★**''තිස්සො ඵුස්සො ච සම්බුද්ධො, විපස්සී සිඛී වෙස්සභූ**
කකුසන්ධො කොණාගමනො, කස්සපො චාති නායකො
➔ තිස්ස ඵුස්ස ව(බුදුන්සම්මා සම්)ධොබුද්සම් (ද) විපස්සී සිඛී වෙස්සභූ කකුසන්ඳ කොණාගමන, කස්සප චාති (නායකයන්)නායකො (ද යැයි)
➔< තිස්සනම් සම්මා ,සපකස් ,කොණාගමන ,කකුසන්ඳ ,සභූවෙස් ,සිඛී ,සීවිපස් ,සඵුස් , බුද්ධ නායකයන්සම් >

★ **''එතෙ අහෙසුං සම්බුද්ධා, වීතරාගා සමාහිතා**
සතරංසීව උප්පන්නා, මහාතමවිනොදනා
ජලිත්වා අග්ගිඛන්ධාව, නිබ්බුතා තෙ සසාවකා''ති

#''එතෙ වීතරාගා සමාහිතා සම්බුද්ධා අහෙසුං, මහාතමවිනොදනා සතරංසීව උප්පන්නාතෙ , බුතා තිවා සසාවකා නිබ්ජලිත් ධාවගිඛන්අග්#
➔ 'එතෙ (කෙලෙස් සන්සිඳුවන ලද) සමාහිතා (වීතරාගීවූ) වීතරාගා (උන්වහන්සේලා/ඔවුන්) සම්බුද්ධා(බුදුවරුසම්මා සම්) අහෙසුං (වූහ) මහා (දුරුකරන-අදුර-මහා) විනොදනා-තම-{සතරංසිඉව+} සතරංසීව (උන්වහන්සේලා/ඔවුන්) තෙ (උපන්හ) නාපන්උප් (මෙන්-හිරු) {අග්ගිඉව+ධාඛන්-} අග්ගිඛන්ධාව (බැබළී/දැල්වී) වාජලිත් (මෙන්-කඳන්-ගිනි) {සහසාවකා+} සසාවකා (පිරිනිවියෝය) බුතා තිනිබ් (වකයන් සමගශ්‍රා)

➔<උන්වහන්සේලා වීතරාගීවූ කෙලෙස් සන්සිඳුවන ලද සම්මා සම්බුදුවරු වූහමහා අදුර , වහන්සේලා මහගිනි කඳන් මෙන් ලොවෙහි බැබළුන් ,දුරුකරන හිරු මෙන් උපන්හ , වකයන් සමග පිරිනිවියෝයශ්‍රා>

★තත්ථ අම්හාකං බොධිසත්තො දීපඞ්කරාදීනං චතුවීසතියා බුද්ධානං සන්තිකෙ අධිකාරං කරොන්තො කප්පසතසහස්සාධිකානි චත්තාරි අසඞ්ඛ්‍යෙයාානි ආගතො
➔ තත්ථ (මහබෝසතුන් අපගේ) තොබොධිසත්-භාකංඅම් (එහි){දීපඞ්කරආදීනං+} දීපඞ්කරාදීනං ව (කර අදීදීපඞ්)තුවීසතියා විසිහත)ර තිකෙසන් (බුදුන්ගේ) ධානංබුද් (සුවිසි/ සාධිකානිපසතසහස්කප් (තබමින්/කරමින්-ර්ථනාප්‍රා) තොකරොන්-අධිකාරං (සමීපයේ/ලග) ආගතො (අසංඛයක් සතර) නියාඛ්‍යෙතාරි අසඞ්චත් (අමතරව/අධික/කල්ප ලක්ෂයක් සමග) (.පැමිණියේය)
➔<එහි අපගේ මහබෝසතුන් දීපඞ්කර අදී සුවිසි බුදුවරුන් ලග ප්‍රාර්ථනා තබමින් කල්ප අසංඛ්‍ය සතරක් සහ අමතර කල්ප ලක්ෂයක් පැමිණියේය>

★ ඉති දීපඞ්කරාදීනං චතුවීසතියා බුද්ධානං සන්තිකෙ ලද්ධබ්‍යාකරණා පන බොධිසත්තො , කරපාදමූලෙ කතාභිනීහාරවා දීපඞ්සමොධානෙත් මෙඅ ධම්අට්ෙනමෙධකරෙ ධම්බුද් , ඉතොචිතො විචිනන්තො දානපාරමිතාදයො බුද්ධකාරකධම්මා දිට්ඨා, තෙ පූරෙන්තොයෙව යාව වෙස්සන්තරත්තභාවා ආගමී
➔ ඉතිවිසිහත) චතුවීසතියා (දීපංකර ආදී) කරාදීනංදීපඞ් (මෙසේ)ර ධානංබුද් (සුවිසි/ -පන (නියතවිවරණ ඇති-ලැබූ) කරණොබ්‍යා-ධලද් (සමීපයේ/ලග) තිකෙසන් (බුදුන්ගේ) වාසමොධානෙත් (ධර්මයකින්-අට) මෙධම්-ඨඅට් (වනාහි-මහබෝසතුන්) තොබොධිසත් (මුල-සිරිපා-දීපංකර බුදුන්ගේ) මූලෙ-පාද-කරදීපඞ් (සමන්විතව){කතඅභිනීහාරෙන+} කතාභිනීහාරෙන (ධර්ම) මෙධම් (දුබව ලබාදෙනබු) ධකරෙබුද් (ර්ථනා ඇතිවප්‍රා-කරනලද) ඉතොචිතො මෙ-එහෙ)හෙ-දාන) දයො-පාරමිතා-දාන (සොයමින්) තොවිචිනන් (සැමතැන/ (දක්නා ලදී) යාදිට් (ධර්ම-බුදුබව ලබාදෙන) මාධම්-ධකාරකබුද් (ආදී-පාරමිතා තෙ (ම-පුරමින්) යෙව-තොපූරෙන් (ඒවා/ඔවුන්)*යාව* {වෙස්සන්තරතභාවාඅත්+} වෙස්සන්තරත්තභාවා -ආත්මබාවය-තරසන්වෙස්)*දක්වා*පැමිණියේ) ආගමී (ය (
➔<මෙසේ දීපංකර ආදී සුවිසි බුදුන්ගේ සමීපයේ නියතවිවරණ ලැබූ මහබෝසතුන් වනාහි , ර්ථනා ඇතිව බුදුබව ධර්ම අටකින් සමන්විතව දීපංකර බුදුන්ගේ සිරිපා මුල කරනලද ප්‍රා ,ධර්ම දක්නා ලදුව ලබාදෙන ධර්ම සැමතැන සොයමින් දාන පාරමිතා ආදී බුදුබව ලබාදෙන තර ආතසන්ඒවා පුරමින්ම වෙස්්මබාවය දක්වා පැමිණියේය>

★ආගච්ඡන්තො ච යෙ තෙ කතාභිනීහාරානං බොධිසත්තානං ආනිසංසා සංවණ්ණිතා
➔ ආගච්ඡන්තො (ඒ-යම්) තෙ-යෙ (ද-එන්නාවූ) ව-{කතඅභිනීහාරානං+} කතාභිනීහාරානං (ආනිශංස) ආනිසංසා (මහබෝසත්වරුන්ගේ) තානංබොධිසත් (ර්ථනා ඇතිප්‍රා-කරනලද) (වර්ණනා කරනලදී) ණිතාසංවණ් [මෙසේ]
➔< මෙසේ එන්නාවූ ඒ කරනලද ප්‍රාර්ථනා ඇති මහබෝසත්වරුන්ගේ ආනිශංස පහත වර්ණනා කරනලදී >

★ **‘‘එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නා, බොධියා නියතා නරා;**
සංසරං දීඝමද්ධානං, කප්පකොටිසතෙහිපි.

#එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නා ,බොධියා නියතා නරා සංසරං,දීඝමද්ධානං, කප්පකොටි පි-සතෙහි-
➔ එවං (මෙසේ){සබ්බනාපන්සම්-ගඅඞ්+} සබ්බඞ්ගසම්පන්නා (සම්පූර්ණවූ-අංගයන්-සියලු) බොධියා -සංසරං (මිනිසා) නරා (නියත) නියතා (තිවේධයටසර්වඥතා ඥාන ප්‍ර/බෝධියට)

ස-කල්ප කෝටි) පි-සතෙහි-පකොටිකප් (අති දීර්ග කාලයේ-සංසාරේ) ධානංදීසමද්ියයකින්-(වත්

➔<මෙසේ සියලු අංගයන් ගෙන් සම්පූර්ණවූතිවේධයට නියත සර්වඥතා ඥාන බෝධිය ප්‍ර , කල්ප කෝටි සියයකින් වත් ,අති දීර්ග සංසාර ගමන් කාලයේ ,මිනිසා>

★ ‘‘**අවීචිම්හි නුප්පජ්ජන්ති, තථා ලොකන්තරෙසු ච;**
නිජ්ඣාමතණ්හා ඛුප්පිපාසා, න හොන්ති කාලකඤ්ජකා.

අවීචිම්හි(නො උපදිති-අවීචියෙහි) තිජන්පජ්නුප්- තථා ච-තරෙසුලොකන් (එලෙසම) පිපාසාඛුප් (හකයේඣාමතණ්නිජ්) හාඣාමතණ්නිජ් (ද-ලෝකාන්තරිය නරකයෙහි) (පිපාසාවේඛුප්) කාලකඤ්ජකා (නූපදී /නො වෙත්) තින හොන් (ජකාවේකාලකඤ්) ➔< අවීචියෙහි නූපදීඑලෙසම ත ,ුන් සක්වලක් අතර ඇති දැඩි සීතල ඉතාඅදුරු ලෝකාන්තරිය නරකයෙහි දතයන් ගිනිජාලාවලින් උදරයේ පටන් සියලු ශිරුර දැල්වෙන ප්‍රේ , ,පිපාසාවේ දතයන් ඇති ඛුප්නිතර සාපිපාසාවෙන් දුක්විදින ප්‍රේ ,හකයේ දඣාමතණ්ඇති නිජ් ජක අසුරයන් අතරද නූපදීලකඤ්කා >

★ ‘‘**න හොන්ති බුද්දකා පාණා, උප්පජ්ජන්තාපි දුග්ගතිං;**
ජායමානා මනුස්සෙසු, ජච්චන්ධා න භවන්ති තෙ.

දුග්ගතිං උප්පජ්ජන්තාපි; බුද්දකා පාණා න හොන්ති තෙ මනුස්සෙසු ජායමානා ජච්චන්ධා න භවන්ති

➔ දුග්ගතිං -න (සතුන්/නීන්ප්‍රා-කුඩා) පාණා-දකාබුද් (ද-ඉපදුන) පි-තාජන්පජ්උප් (දුගතියෙහි) (ඔවුන්) තෙ (නො වෙති) තිහොන් මනුස්සෙසු (විට/උපදින කල්හි) ජායමානා (මිනිසුන් අතර) ජච්චන්ධා න භවන්ති (ජාති අන්දයෝ නො වෙති)

➔<තිරිසන් දුගතියෙහි ඉපදුන ද කුඩා සතුන් නො වෙතිමිනිසුන් අතර උන්වහන්සේලා , උපදින විට ජාති අන්දයෝ නො වෙති>

★ ‘‘**සොතවෙකල්ලතා නත්ථි, න භවන්ති මූගපක්ඛිකා;**
ඉත්ථීභාවං න ගච්ඡන්ති, උභතොබ්‍යඤ්ජනපණ්ඩකා.

සොතවෙකල්ලතා නත්ථි මූගපක්ඛිකා න භවන්තිථීභාවංඉත් ,, උභතොබ්‍යඤ්ජනපණ්ඩකා න ගච්ඡන්ති

➔ සොතවෙකල්ලතා (ගොලුවෝ) ඛිකාමූගපක් (නැත)ථීනත් (බිහිරිබවක් /ඇසීමේ දෝසයක්) න භවන්ති (බාවයටස්ත්‍රී) ථීභාවංඉත් (නො වෙති) උභතොබ්‍යඤ්ජන ඩකාපණ්-(නො යති) තිඡන්න ගච් (පණ්ඩක බවට-ද්විලිංගිකයෝ)

➔< ඇසීමේ දෝසයක්-බවට ද්විලිංගිකයෝස්ත්‍රී ,ගොලුවෝ නො වෙති ,නැත බිහිරිබවක්-පණ්ඩක බවට පත්නොවෙති >

★ ‘‘**න භවන්ති පරියාපන්නා, බොධියා නියතා නරා;**
මුත්තා ආනන්තරිකෙහි, සබ්බත්ථ සුද්ධගොචරා.

බොධියා නියතා නරා පරියාපන්නා න භවන්ති සබ්බත්ථ සුද්ධගොචරා ආනන්තරිකෙහි මුත්තා

➔ බොධියා ඉහත] (මිනිසා) නරා (නියත) නියතා (තිවේධයටසර්වඥතා ඥාන ප්‍ර/බෝධියට) (නො වෙති) න භවන්ති (අන්තර්ගත) නාපරියාපන් [පණ්ඩක ආදී ස්වභාවයනට

සබ්බත්ථ ආනන්තරිය) තරිකෙහිආනන් (පිරිසිදු අදහස් ඇතිව) ධගොචරාසුද් (සියලු තැන්හි) අකුසලැ කිරීමෙන්(මිදුනා වේ) තාමුත් (
➔<සර්වඥතා ඥානබෝධිය ප්‍රතිවේධයට නියත මිනිසා ඉහත පණ්ඩක ආදී ස්වභාවයනට අන්තර්ගත නො වෙතිආනන්තරිය අකුසල් කිරීමෙන් ,සියලු තැන්හි පිරිසිදු අදහස් ඇතිව , මිදුනෝ වේති>

★ **''මිච්ඡාදිට්ඨිං න සෙවන්ති, කම්මකිරියදස්සනා;**
වසමානාපි සග්ගෙසු, අසඤ්ඤං නූපපජ්ජරෙ.

කම්මකිරියදස්සනා මිච්ඡාදිට්ඨිං න සෙවන්ති වසමානාපි සග්ගෙසු, අසඤ්ඤං නූපපජ්ජරෙ
➔ කම්ම ඨිංඡාදිට්මිච් (ඇතිව සම්යක් දෘෂ්ඨිය-යාවාදීක්‍රි-කර්මවාදී) සනාදස්-කිරිය- න සෙවන්ති ඨිය සේවනය නොඡාදිට්මිච්)කරයි ගෙසුසග් (ද-වසනකල්හි) පි-වසමානා (නොගනී/ (දෙව්ලොව) අසඤ්ඤං (නූපදී) ජරෙනූපපජ් (අසඤ්ඤ තලයෙහි)
➔< කර්මවාදී ක්‍රියාවාදී සම්යක් දෘෂ්ඨිය ඇතිව මිච්ඡාදිට්ඨි නොගනීඅසඤ්ඤ තලයෙහිද , නූපදී >

★ **''සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු, හෙතු නාම න විජ්ජති;**
නෙක්ඛම්මනින්නා සප්පුරිසා, විසංයුත්තා භවාභවෙ;
චරන්ති ලොකත්ථචරියායො, පූරෙන්ති සබ්බපාරමී''ති.

සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු, හෙතු නාම න විජ්ජති නෙක්ඛම්මනින්නා සප්පුරිසා, භවාභවෙ විසංයුත්තා ලොකත්ථචරියායො චරන්ති, සබ්බපාරමී පූරෙන්ති ති
➔ සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු [ඉපදීමට] (සුද්ධාවාස දෙවියන් කෙරෙහි) හෙතු (හේතු නම්) නාම-යොමු /නෙක්කම්මයට නැමුනාවූ) නානින්-මඛම්නෙක් (මානයඅවිද්‍යා/නොපෙනේ) ජතින විජ් (සත්පුරුෂයෝ) පුරිසාසජ් (උනාවූ භවාභවෙ (නොඇලී) තාවිසංයුත් (භවයෙන් භවේ) ලෝකාර්ථ චර) චරියායො-ථලොකත්ියාවන්හි(හැසිරෙති) තිචරන් (සබ්බපාරමී පූරෙන්ති (සියලු පාරමී පුරති)
➔<සුද්ධාවාස දෙවියන් කෙරෙහි ඉපදීමට හේතු අවිද්‍යාමානයනෙක්කම්මයටම යොමු උනාවූ , කරමින් ලෝකාර්ථ චරියාවන්හි සත්පුරුෂයෝ භවයෙන් භවේ නොඇලී ලෝකයාට සේවය සියලු පාරමී පුරති ,හැසිරෙති>

★තෙ ආනිසංසෙ අධිගන්ත්වාව ආගතොතභාවානං පරිමාණං නාම දානපාරමිතාය පූරිතත් , ඩිතජාතකෙස සසපණ්තෙන පනස්එකන් ,ථිනත්
➔ තෙ (ලබමින්ම/ම-ලැබ) ව-වාත්අධිගන් (ආනිසංස) ආනිසංසෙ (උන්වහන්සේලා/ඔවුන්) දානපාරමිතාය (පැමිණෙන අතරේ/පැමිණියේ) ආගතො)දානපාරමිතාව ({පූරිත-තඅත්+ භාවානං} පූරිතත්තභාවානං ආත-පිරූ)ම භාවයන්ගේ-මාණයක්ප්‍ර) ථිනත්-නාම-පරිමාණං ((උන්වහන්සේගේ/වනාහි ඔහුගේ) සපනස් (ඒකාන්තයෙන්) තෙනඑකන් (නැත-නම් (ජාතකයෙහි-ඩිතසසපණ්) ජාතකෙ-ඩිතසසපණ්
➔<ඉහත ආනිසංස ලබමින් පැමිණ උන්වහන්සේලාදානපාරමිතාව පිරූ ආත්ම භාවයන් , මාණයක් නමමෙතෙක් යැයි ප්‍ර නැතඩිත ඒකාන්තයෙන් උන්වහන්සේගේ සසපණ් , ජාතකයෙහි>

★ **''භික්ඛාය උපගතං දිස්වා, සකත්තානං පරිච්චජිං;**
දානෙන මෙ සමො නත්ථි, එසා මෙ දානපාරමී''ති .

භික්ඛාය උපගතං දිස්වා, සකත්තානං පරිච්චජිං දානෙන මෙ සමොා නත්ථි, එසා මෙ දානපාරමී''ති
➔ භික්ඛාය (දැක) වාදිස් (පැමිණියහු) උපගතං (ආහාර පිණිස) සකත්තානං තම) ථිනත්-සමොා (මා හා) මෙ (දානයෙන්)දානෙන (පිදුවෙමි) චජිංපරිච් (ආත්මය/ජීවිතය (යි-දානපාරමිතාව) ති-දානපාරමී (මගේ)මෙ (මේ)එසා (නැත-සමවන්නෙක්)
➔< ආහාර පිණිස පැමිණියහුදැක තම ජීවිතය පිදුවෙම [බමුනා]ිදානයෙන් මා හා , සමවන්නෙක් නැත මේ මගේ දානපාරමිතාවයි >

★එවං අත්තපරිච්චාගං කරොන්තස්ස දානපාරමිතාපරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවං (කරන්නාගේ) සතස්කරොන් (ගපරිත්‍යා-ආත්ම/ජීවිත) චාගංපරිච්-තඅත් (මෙසේ) නාම ජාත (ථපාරමිතාපරමත් -දානපාරමිතාව) ථපාරමීපරමත්-දානපාරමිතාා (නම් විය)
➔< මෙසේ ජීවිතය පරිත්‍යාග කරන්නාගේ දානපාරමිතාවපාරමිතා නම් වේ-ථපරමත් , >

★ තථා සීලපාරමිතාය පූරිතත්තභාවානං පරිමාණං නාම නත්ථිස තෙන පනස්එකන් , ඛපාලජාතකෙසඩ්
➔ තථා (සීලපාරමිතාව) ලපාරමිතායසී (එලෙසම){පූරිතභාවානං-තඅත්+} පූරිතත්තභාවානං තෙනඑකන් (නැත-නම්-මාණයක්ප්‍ර) ථිනත්-නාම-පරිමාණං (ආත්ම භාවයන්ගේ-පිරූ) -ඛපාලසඩ්) ජාතකෙ-ඛපාලසඩ් (උන්වහන්සේගේ/වනාහි ඔහුගේ) සපනස් (ඒකාන්තයෙන්) (ජාතකයෙහි
➔<එලෙසම සීලපාරමිතාව පිරූ ආත්ම භාවයන්ගේ ප්‍රමාණයක් නම් නැතඒකාන්තයෙන් , ඛඋන්වහන්සේගේ සඩ්පාලජාතකයෙහි->

★ **''සූලෙහි විජ්ඣියන්තොපි, කොට්ටියන්තොපි සත්තිහි;**
හොජපුත්තෙ න කුප්පාමි, එසා මෙ සීලපාරමී''ති .

සූලෙහි විජ්ඣියන්තොපි, සත්තිහි කොට්ටියන්තොපි හොජපුත්තෙ න කුප්පාමි, එසා මෙ සීලපාරමී''ති
➔ සූලෙහි (ද-විදින කල්හි) පි-තොඣියන්විජ් (උල්වලින්) සත්තිහි (ආයුද වලින්/සැත්වලින්) /යන් කෙරෙහිවැදිපුත්‍ර) තෙහොජපුත් (ද-කපන කල්හි/ද-කොටන කල්හි) පි-තොටියන්කොට් -සීලපාරමිතාව) ති-සීලපාරමී (මගේ)මෙ (මේ)එසා (නො කිපෙමි) පාමින කුප් (යන්ටවැදිපුත්‍ර (යි
➔< වැදිපුත්‍රයන් උල්වලින් විදින කල්හි ද සැත්වලින්ආයුද වලින් කොටන කල්හි ද කපන - මේ මගේ සීලපාරමිතාවයි ,යන්ට නො කිපෙමිකල්හි ද වැදිපුත්‍ර>

★එවං අත්තපරිච්චාගං කරොන්තස්ස සීලපාරමිතාපරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවංකරොන් (ගපරිත්‍යා-ආත්ම/ජීවිත) චාගංපරිච්-තඅත් (මෙසේ)තස්ස (කරන්නාගේ) (නම් විය) නාම ජාතා (ථපාරමිතාපරමත් -සීලපාරමිතාව) ථපාරමීපරමත්-සීලපාරමිතා
➔< මෙසේ ජීවිතය පරිත්‍යාග කරන්නාගේ සීලපාරමිතාවපාරමිතා නම් වේ-ථපරමත් ,>

★තථා මහාරජ්ජං පහාය නෙක්ඛම්මපාරමිතාය පූරිතත්තභාවානං පරිමාණං නාම නත්ථි , සතෙන පනස්එකන්චූළසුතසොමජාතකෙ
➔ තථා මපාරමිතායඛම්නෙක් (හැරදමා) පහාය (මහා රාජ්ජ) ජංමහාරජ් (එලෙසම) (මපාරමිතාවඛම්නෙක්){පූරිතභාවානං-තඅත්+} පූරිතත්තභාවානං (ආත්ම භාවයන්ගේ-පිරූ) වනාහි) සපනස් (ඒකාන්තයෙන්) තෙනඑකන් (නැත-නම්-මාණයක්ප්‍ර) ථිනත්-නාම-පරිමාණං උන්වහන්සේග/ඔහුගේෙ (ජාතකයෙහි-චූළසුතසොම) ජාතකෙ-චූළසුතසොම (

➔< එලෙසම මහා රාජ්ජ හැරදමා නෙක්ඛම්මමාණයක් පාරමිතාව පිරූ ආත්ම භාවයන්ගේ ප්‍ර-ඒකාන්තයෙන් උන්වහන්සේගේ චූළසුතසොම ජාතකයෙහි ,නම් නැත >

★ **''මහාරජ්ජං හත්ථගතං, ඛෙළපිණ්ඩංව ඡඩ්ඩයිං;**
චජතො න හොති ලග්ගං, එසා මෙ නෙක්ඛම්මපාරමී''ති .

හත්ථගතං මහාරජ්ජං ඛෙළපිණ්ඩංව ඡඩ්ඩයිං චජතො ලග්ගං න හොති, එසා මෙ නෙක්ඛම්මපාරමී''ති
➔ හත්ථගතං (මෙන්-කෙළපිඩක්) ව-ඩංඛෙළපිණ් (මහා රාජ්ය) ජංමහාරජ් (අතටපත්) (නොවීය) න හොති (ඇල්මක්) ගංලග් (හැරදමන විටද) චජතො (හැරදැමුවෙමි) ඩයිංඡඩ් (යි-මපාරමිතාවඛම්නෙක්) ති-මපාරමීඛම්නෙක් (මගේ)මෙ (මේ)එසා
➔< අතටපත් මහා රාජ්ය කෙළපිඩක් මෙන් හැරදැමුවෙමිහැරදම ,න විටද එහි ඇල්මක් නොවීයපාරමිතාවයි-මඛම්මේ මගේ නෙක් , >

★එවං නිස්සඩ්ගතාය රජ්ජං ඡඩ්ඩෙත්වා නික්ඛමන්තස්ස නෙක්ඛම්මපාරමිතා පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවං ඇලීමක්) ගතායසඩ්නිස් (මෙසේ)නැතිවරාජ්) වාඩෙත්ඡඩ්-ජංරජ් (ය (හැරදමා-ථපාරමීපරමත්-මපාරමිතාඛම්නෙක් (නික්මෙන්නහුගේ) සතස්ඛමන්නික් (නම් විය) නාම ජාතා (ථපාරමිතාපරමත් -මපාරමිතාවඛම්නෙක්)
➔< මෙසේ ඇලීමක් නැතිව රාජ්ය හැරදමා නික්මෙන්නහුගේ නෙක්ඛම්ම පාරමිතාව පරමත්ථ පාරමිතා නම් වේ >

★තථා පඤ්ඤාපාරමිතාය පූරිතත්තභාවානං පරිමාණං නාම නත්ථීතෙන පනස්එකන් ,ස සත්තුහස්තජාතකෙ සෙනකපණ්ඩිතකාලෙ
➔ තථා (පාරමිතාව-ඤාපඤ්) ඤාපාරමිතායපඤ් (එලෙසම){පූරිතභාවානං-තඅත්+} පූරිතත්තභාවානං (නැත-නම්-මාණයක්ප්‍ර) ථිනත්-නාම-පරිමාණං (ආත්ම භාවයන්ගේ-පිරූ) ජාතකෙ-තතුහස්සත් (උන්වහන්සේගේ/වනාහි ඔහුගේ) සපනස් (ඒකාන්තයෙන්) තෙනඑකන් ස)ත්තුහස්ත (කාලයෙහි-ඩිතපණ්-සෙනක) කාලෙ-ඩිතපණ්-සෙනක (ජාතකයෙහි-
➔< එලෙසම පඤ්ඤා,මාණයක් නම් නැතආත්ම භාවයන්ගේ ප්‍ර පාරමිතාව පිරූ-ඒකාන්තයෙන් උන්වහන්සේගේ සත්තුහස්ත ජාතකයෙහි සෙනක පණ්ඩිත කාලයෙහි >

★ **''පඤ්ඤාය විචිනන්තොහං, බ්‍රාහ්මණං මොචයිං දුඛා;**
පඤ්ඤාය මෙ සමො නත්ථි, එසා මෙ පඤ්ඤාපාරමී''ති .

පඤ්ඤාය විචිනන්තොහං, බ්‍රාහ්මණං දුඛා මොචයිං පඤ්ඤාය මෙ සමො නත්ථි, එසා මෙ පඤ්ඤාපාරමී''ති
➔) <u>*මම(*</u> පඤ්ඤාය (නුවණින්){විචිනන්තො+<u>*අහං*</u>} විචිනන්තොහං (සොයමින්/පරීක්ෂාකර) බ්‍රාහ්මණං (බමුනා)දුඛා-සමො (මා හා) මෙ (නුවණින්) ඤායපඤ් (මිදුවෙමි)මොචයිං (දුකින්) (නැත-සමවන්නෙක්) ථිනත් එසා (යි-ඤාපාරමිතාවපඤ්) ති-ඤාපාරමීපඤ් (මගේ)මෙ (මේ)
➔<මම නුවණින් පරීක්ෂාකර බමුනා දුකින් මිදුවෙමිනුවණින් මා හා සමවන්නෙක් නැත මේ , ඤා පාරමිතාවයිමගේ පඤ් >

★අන්තොහස්තගතං සප්පං දස්සෙන්තස්ස පඤ්ඤාපාරමි පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ <u>*අන්තො*</u>-මල්ල) ගතං-තහස්-<u>*ඇතුලට*</u> සතස්සෙන්දස් [නුවණින්] (සර්පයා) පංජ්ස (ගියාවූ-නාම (ථපාරමිතාපරමත් -ඤාපාරමිතාවපඤ්) ථපාරමීපරමත්-ඤාපාරමිතාපඤ් (දක්වන්නාගේ) (නම් විය) ජාතා

➔< මල්ල ඇතුලට ගිය සර්පයා නුවණින් විමශා දක්වන්නාගේ පඤ්ඤා පාරමිතාව පරමත්ථ පාරමිතා නම් විය >

★තථා වීරියපාරමිතාදීනම්පි පූරිතත්තභාවානං පරිමාණං නාම නත්ථීස තෙන පනස්එකන් , මහාජනකජාතකෙ
➔ තථා (එලෙසම){වීරියපාරමිතාපිඅ+ආදීනං+} වීරියපාරමිතාදීනම්පි විරිය පාරමිතා) (ආදියෙහි ද{පූරිතඅත්+තභාවානං-} පූරිතත්තභාවානං -පරිමාණං (ආත්ම භාවයන්ගේ-පිරූ) වනාහි) සපනස් (ඒකාන්තයෙන්) තෙනඑකන් (නැත-නම්-මාණයක්ප්‍ර) ථීනත්-නාම (ජාතකයෙහි-මහාජනක) ජාතකෙ-මහාජනක (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ
➔<එලෙසම විරිය පාරමිතා ආදියෙහි ද පිරූ ආත්ම භාවයන්ගේ ප්‍රමාණයක් නම් නැත , ඒකාන්තයෙන් උන්වහන්සේගේ මහාජනක ජාතකයෙහි>

★ **‘‘අතීරදස්සී ජලමජ්ඣෙ, හතා සබ්බෙව මානුසා;**
චිත්තස්ස අඤ්ඤථා නත්ථි, එසා මෙ වීරියපාරමී’’ති .

අතීරදස්සී ජලමජ්ඣෙ, සබ්බෙව මානුසා හතා] ,මෙථීඤථා නත්ස අඤ්තස්චිත් [, එසා මෙ වීරියපාරමී’’ති
➔ {නසීතීරදස්+} අතීරදස්සී සාගර /ජලය මැද) ඣෙමජ්-ජල (තෙරක් නො පෙනෙන) (යෙහිමධ්‍ය සබ්බෙව සතස්චිත් [මගේ=මෙ] (නැසුනාහ-මිනිසුන්) හතා-මානුසා (සියලුම) (වෙනසක් නැත) ථීනත්-ඤථාඅඤ් (සිතේ) එසාවීරිය) ති-වීරියපාරමී (මගේ)මෙ (මේ) (යි-පාරමිතාව
➔< තෙරක් නො පෙනෙන සාගර මධ්‍යයෙහි සියලුම මිනිසුන් නැසුනාහමහසයුරෙහි පිහිනා , මේ මගේ වීරිය පාරමිතාවයි ,නැත චකිතයක්-එතෙරවිය නොහැකියැයි මගේ සිතේ වෙනසක්

★එවං මහාසමුද්දං තරන්තස්ස පවත්තා වීරියපාරමිතා පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවංතර (මහ මුහුද) දංමහාසමුද් (මෙසේ)න්තස්ස තාපවත් (තරණය කරන්නාගේ) නම්) නාම ජාතා (ථපාරමිතාපරමත් -වීරියපාරමිතාව) ථපාරමීපරමත්-වීරියපාරමිතා (පවත්නා) (යවි
➔<මෙසේ මහ මුහුද තරණය කරන්නාගේ පවත්නා වීරිය පාරමිතාව පරමත්ථ පාරමිතා නම් විය >

★ඛන්තිවාදිජාතකෙ➔ ඛන්තිවාදි ජාතකයෙහි

‘‘අචෙතනංව කොට්ටෙන්තෙ, තිණ්හෙන එරසුනා මමං;
කාසිරාජෙ න කුප්පාමි, එසා මෙ ඛන්තිපාරමී’’ති .

#, තිණ්හෙන එරසුනා අචෙතනංව මමං කොට්ටෙන්තෙ කාසිරාජෙ න කුප්පාමි, එසා මෙ ඛන්තිපාරමී’’ති #
➔ තිණ්හෙන මමං (මෙන්-සිතක් නැත්තකට) ව-අචෙතනං (පොරොවෙන්-තියුණු) එරසුනා-නො) පාමින කුප් (කාසිරජු කෙරෙහි) කාසිරාජෙ (කොටන්නාවූ) තෙටෙන්කොට් (මට) (යි-තිපාරමිතාවඛන්) ති-තිපාරමීඛන් (මගේ)මෙ (මේ)එසා (කිපෙමි
➔<තියුණු පොරොවෙන් සිතක් නැත්තකට කොටන්නාක් මෙන්මට කොටන ,්නාවූ කාසිරජු කෙරෙහි නො කිපෙමිති පාරමිතාවයිමේ මගේ ඛන් , >

★එවං අචෙතනභාවෙන විය මහාදුක්ඛං අධිවාසෙන්තස්ස ඛන්තිපාරමිතා පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා

➔ එවං (මහා දුකක්) ඛංමහාදුක් (මෙන්-තකුසිතක් නැත්) විය-අචෙතනභාවෙන (මෙසේ) තිපාරමිතඛන් (ඉවසන්නහුගේ) සතස්අධිවාසෙන්ා -තිපාරමිතාවඛන්) ඵපාරමීපරමත්- (නම් විය) නාම ජාතා (ඵපාරමිතාපරමත්
➔< මෙසේ සිතක් නැත්තකු මෙන් මහා දුක් ඉවසන්නහුගේ ඛන්ති පාරමිතාව පරමත්ථ පාරමිතා නම් විය >

★මහාසුතසොමජාතකෙ ➔ මහාසුතසොමජාතකයෙහි-

''සච්චවාචං අනුරක්ඛන්තො, චජිත්වා මම ජීවිතං;
මොචෙසිං එකසතං ඛත්තියෙ, එසා මෙ සච්චපාරමී''ති .

සච්චවාචං අනුරක්ඛන්තො, මම ජීවිතං චජිත්වා එකසතං ඛත්තියෙ මොචෙසිං, එසා මෙ සච්චපාරමී''ති
➔ සච්ච(රකිමින්) තොඛන්අනුරක් (වචනය යසත්‍ය) වාචං- මම (මගෙ ජීවිතය) ජීවිතං- සත-එක (පුදා/හැරදමා) වාචජිත්ං මොචෙසිං (රජ දරුවෝ) තියෙඛත් (එකසිය එකක්) (යි-පාරමිතාව- යසත්‍ය) ති-චපාරමීසච් (මගේ)මෙ (මේ)එසා (මිදුවෙමි)
➔< මගෙ ජීවිතය හැරදමා සත්‍යය වචනය රැකීමෙන් එකසිය එකක් රජ දරුවෝ මිදුවෙමිමේ , ය පාරමිතාවයිමගේ සත්‍ය >

★එවං ජීවිතං චජිත්වා සච්චමනුරක්ඛන්තස්ස සච්ච පාරමිතා පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවං (පුදා/හැරදමා) වාචජිත් (ජීවිතය)ජීවිතං (මෙසේ){සච්චංසතස්ඛන්අනුරක්+} සච්චමනුරක්ඛන්තස්ස ය සත්‍ය) ඵපාරමීච පාරමිතා පරමත්සච් (ය රකින්නාගේසත්‍ය) (නම් විය) නාම ජාතා (ඵපාරමිතාපරමත් -පාරමිතාව
➔< මෙසේ ජීවිතය හැරදමා සත්‍යය රකින්නාගේ සත්‍යය පාරමිතාව පරමත්ථ පාරමිතා නම් විය >

★ මූගපක්ඛජාතකෙ ➔ මූගපක්ඛ ජාතකයෙහි

''මාතා පිතා න මෙ දෙස්සා, නපි මෙ දෙස්සං මහායසං;
සබ්බඤ්ඤුතං පියං මය්හං, තස්මා වතමධිට්ඨහි''න්ති.

මාතා පිතා මෙ න දෙස්සා, මහායසං මෙ නපි දෙස්සං සබ්බඤ්ඤුතං පියං මය්හං, තස්මා වතමධිට්ඨහි''න්ති
➔ මාතා පිතා (ය නොවේඅප්‍රි) සාන දෙස් (මට)මෙ (මවුපියන්) මහායසං මහායසස)ද (න (මට)මෙ<u>ත්‍ර</u> දෙස්සං (යය මටප්‍රි) හංමය්-පියං (බුදුබව) ඤුතංබඤ්ඤබ් (ය නොවේඅප්‍රි) තස්මා (එබැවින්){වතංඉති+ඨහිංඅධිට්+} වතමධිට්ඨහි''න්ති (තය අධිෂ්ඨාන කලෙමිව්‍ර)
➔<මවුපියන් මට අප්‍රිය නොවේඊටවඩා බුදුබව මට නමුත් ,ය නොවේමහායසස ද මට අප්‍රි , තය අධිෂ්ඨාන කලෙමියය එබැවින් ව්‍රප්‍රි>

★එවං ජීවිතම්පි චජිත්වා වතං අධිට්ඨහන්තස්ස අධිට්ඨානපාරමිතා පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවං (මෙසේ){ජීවිතංපිඅ+} ජීවිතම්පි (තයව්‍ර)වතං (හැරදමා) වාචජිත් (ද-ජීවිතය) අධිෂ්ඨාන) ඵපාරමීඨානපාරමිතා පරමත්අධිට් (අධිෂ්ඨාන කරන්නාගේ) සතස්ඨහන්අධිට් (නම් විය) නාම ජාතා (ඵපාරමිතාපරමත් -පාරමිතාව
➔< මෙසේ ජීවිතය ද හැරදමා ව්‍රතය අධිෂ්ඨාන කරන්නාගේ අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව පරමත්ථ පාරමිතා නම් විය >

★ එකරාජජාතකෙ➔ එකරාජ ජාතකයෙහි

‘න මං කොචි උත්තසති, නපිහං භායාමි කස්සචි;
මෙත්තාබලෙනුපත්ථද්ධො, රමාමි පවනෙ තදා’’ති.

තදා මං කොචි න උත්තසති, නපිහං කස්සචි භායාමි මෙත්තාබලෙනුපත්ථද්ධො, පවනෙ රමාමි’’ති
➔ තදා (එකල) මං (තැති නොගන්වයි) තසතිඋත්-න (කිසිවෙක්)කොචි (මාව){<u>න</u>-*<u>අපි</u>*අහං+} නපිහං මම)*ද* බිය) භායාමි (කිසිවෙකුට) සචිකස් (<u>නොවෙමි</u> ({මෙත්තාබලෙනඩොථද්උපත්+} මෙත්තාබලෙනුපත්ථද්ධො බලයෙන් වශීභාවයට මෛත්‍රී) (අතිශයින්ම ශක්තිමත්ව /පැමිණ පවනෙ රමාමි (මහ වනයෙහි)’’ති ඇලී /සතුටින් වෙසෙමි) (වාසයකරමි
➔<එකල කිසිවෙක් මාව තැති නොගන්වයිවශීභාවයට ,මම ද කිසිවෙකුට බිය නොවෙමි , බලයෙන් මහ වනයෙහපැමිණ අතිශයින්ම ශක්තිමත්වූ මෛත්‍රී සතුටින් වෙසෙමි >

★එවං ජීවිතම්පි අනොලොකෙත්වා මෙත්තායන්තස්ස මෙත්තාපාරමිතා පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවං (මෙසේ){ජීවිතංපිඅ+} ජීවිතම්පි (නොබලා) වාඅනොලොකෙත් (ද-ජීවිතය) තාපාරමිතාමෙත් (කරන්නාගේ මෛත්‍රී) සතස්තායන්මෙත් පරමත්ථපාරමී මෛත්‍රී) -පාරමිතාව පරමත්ථපාරමිතා (නම් විය) නාම ජාතා (
➔< මෙසේ ජීවිතය ද නොබලා මෛත්‍රී කරන්නාගේ මෛත්‍රී පාරමිතාව පරමත්ථ පාරමිතා නම් විය >
★ලොමහංසජාතකෙ ➔ ලොමහංස ජාතකයෙහි

★ **‘‘සුසානෙ සෙය්‍යං කප්පෙමි, ඡවට්ඨිකං උපධායහං;**
ගාමණ්ඩලා උපාගන්ත්වා, රූපං දස්සෙන්තිනප්පක’’න්ති .

ඡවට්ඨිකං උපධායහං සුසානෙ සෙය්‍යං කප්පෙමි ගාමණ්ඩලා උපාගන්ත්වා, රූපං දස්සෙන්තිනප්පක’’න්ති
➔) <u>මම</u> (මිනීඇට) ඨිකංඡවට් ({උපධාය+*<u>අහං</u>*} උපධායහං සුසානෙ (උපකාර කරගෙන) ග) ඩලාගාමණ් (කරන්නෙමි) පෙමිකප් (සැතපීම) සෙය්‍යං (සොහොනෙහි)ම් දරුවෝගොපලු / (පැමිණ) වාත්උපාගන් (දරුවෝ රූපං (රූප[විකාර]){*<u>දස්සෙන්ති</u>*ඉති+පකංඅනප්+} දස්සෙන්තිනප්පක’’න්ති -නොයෙක් ආකාර වූ)*<u>දක්වති</u>* (
➔<මම මිනීඇට උපකාර කරගෙන සොහොනෙහි සැතපෙමිගම් දරුවෝ පැමිණ නොයෙක් , කන් , කිරීම්මලමුත්‍රා ,කෙලගැසීම් ,මෙහිදී ඇගට කුනු දැමීම්] ආකාර උසුලු විසුලු කරති නාස්වල උල්කෝටු කැලි ගැසීම් ආදී බොහෝ දුක් මහබෝසතුන්ට දී ඇත>

<u>★එවං ගාමදාරකෙසු නිට්ඨුහනාදීහි චෙව මාලාගන්ධූපහාරාදීහි ච සුඛදුක්ඛං උප්පාදෙන්තෙසුපි</u> උපෙක්ඛං අනතිවත්තන්තස්ස උපෙක්ඛාපාරමිතා පරමත්ථපාරමී නාම ජාතා
➔ එවං (ගම්දරුවන් විසින්) ගාමදාරකෙසු (මෙසේ){නිට්ඨුහනාආදීහි+} නිට්ඨුහනාදීහි (මෙන්ම)චෙව (ආදියෙන්-කෙලගැසීම්){මාලාආදීහි+උපහාර+ධගන්-} මාලාගන්ධූපහාරාදීහි උපදවන) පි-තෙසුපාදෙන්උප් (සැපදුක්) ඛංසුඛදුක් (ද)ව (ආදියෙන්-උපහාර-සුවද-මල්) (උපෙක්ෂාව) ඛංඋපෙක් (කල්හිද{නසතස්තන්අතිවත්+} අනතිවත්තන්තස්ස නො) ඛාපාරමිතාඋපෙක් (ඉක්මවන්නාගේ පරමත්ථපාරමී (ථපාරමිතාපරමත් -උපෙක්ෂා පාරමිතාව) (නම් විය) නාම ජාතා

➔<මෙසේ ගම්දරුවන් විසින් කෙලගැසීම් ආදියෙන් මෙන්මමලින්ද සුවදින්ද උපහාරකිරීම් , ස්ථ බව නො ඉක්මවා උපෙක්ෂා වන්නාගේ ආදියෙන් ද සැපදුක් උපදවන කල්හි මධ්‍ය ථ පාරමිතා නම් වියඋපෙක්ෂා පාරමිතාව පරමත්>

★අයමෙත්ථ සඞ්ඛෙපො, විත්ථාරතො පනෙස අත්ථො චරියාපිටකතො ගහෙතබ්බො
➔ {අයංථඑත්+} අයමෙත්ථ (කෙටියෙන් දැක්වීමයි/සංෂිප්තයයි) ඛෙපොසඞ් (මෙහි-මේ) (විස්තර වශයෙන්) ථාරතොවිත්{පනඑස+} පනෙස (අර්ථය) ථොඅත් (මෙහි-වනාහි) (ගතයුතුය) බොගහෙතබ් (චරියාපිටකයෙන්) චරියාපිටකතො
➔<මේ මෙහි කෙටියෙන් දැක්වීමයිමෙහි අර්ථය විස්තර වශයෙන ,ේ චරියාපිටකයෙන් ගතයුතුය >

★ එවං පාරමියො පූරෙත්වා වෙස්සන්තරත්තභාවෙ යීතො
➔ එවං (පාරමී පුරා) වාපාරමියො පූරෙත් (මෙසේ){වෙස්සන්තරතභාවෙඅත්+} වෙස්සන්තරත්තභාවෙ (සිටිමින්/සිටින)යීතො (මහාවයෙහිතර ආත්සන්වෙස්)
➔< මෙසේ පාරමී පුරා වෙස්සන්තර ආත්මභාවයෙහි සිටිමින් >

★ **''අචෙතනායං පථවී, අවිඤ්ඤාය සුඛං දුඛං;**
සාපි දානබලා මය්හං, සත්තක්ඛත්තුං පකම්පථා''ති .

අචෙතනායං පථවී, සුඛං දුඛං අවිඤ්ඤාය මය්හං දානබලා සාපි සත්තක්ඛත්තුං පකම්පථා''ති
➔ {අචෙතනාඅයං+} අචෙතනායං (පොලොව) පථවී (මේ-සිතක් නැති) සුඛං දුඛං (සැපදුක්) පි-සා (දානබලයෙන්) දානබලා (මගේ) හංමය් (නොදන්නේ) ඤායඅවිඤ් (ද-පොලොව/ද-ඇය) පථාපකම් (සත්වරක්) තුංඛත්තක්සත්''ති (කම්පාවිය)
➔<සැපදුක් නොදන්නා සිතක් නැති මේ මහපොලොව මගේ දානබලයෙන් සත්වරක් කම්පාවිය >

★එවං මහාපථවිකම්පනාදීනි මහාපුඤ්ඤානි කත්වා ආයුපරියොසානෙ තතො චුතො තුසිතභවනෙ නිබ්බත්ති
➔ එවං (මෙසේ){මහාආදීනි+පනකම්-පථවි-} මහාපථවිකම්පනාදීනි මහ පොලොව) (කෙලවර-ආයු) පරියොසානෙ-ආයු (කර) වාකත් (මහා පින්) ඤානිමහාපුඤ් (කම්පාකිරීම් ආදී නිබත්නිබ් (තුසිත භවනෙහි) තුසිතභවනෙ (චුතව/කලුරියකර) චුතො (එතැනින්/එයින්) තතො (උපන්නේය)
➔<මෙසේ මහ පොලොව කම්පාකිරීම් ආදී මහා පින් කර ආයු කෙලවර ,එතැනින් කලුරියකර තුසිත භවනෙහි උපන්නේය>

★ ඉති දීපඞ්කරපාදමූලතො පට්ඨාය යාව අයං තුසිතපුරෙ නිබ්බත්ති, එත්තකං ඨානං දූරෙනිදානං නාමාති වෙදිතබ්බං
➔ ඉති (පටන්) ඨායපට් (මුල-සිරිපා-දීපංකර) මූලතො-පාද-කරදීපඞ් (මෙසේ)<u>යාව</u> අයං (මේ) බනිබ් (තුසිත පුරයෙහි) තුසිතපුරෙත්ති -ඉපදීම)<u>දක්වා</u> (එත්තකං (තැනක්)ඨානං (මෙතෙක්) (දූරේනිදානය) දූරෙනිදානං{නාමඉති+} නාමාති (දතයුතුය)බංවෙදිතබ් (නම්වේ යැයි)
➔<මෙසේ දීපංකර සිරිපා මුල පටන්මෙතෙක් තැනක් ,ඉපදීම දක්වා මේ තුසිත පුරයෙහි , දූරේනිදානය නම්වේ යැයි දතයුතුය>

මහබෝසතුන් බුදුවරු හමුවේ විවිරණ ගැනීම නිමියේය.

11. අවිදූරෙනිදානකථා(අවිදූර නිදාන කථාව)

★තුසිතපුරෙ වසන්තෙයෙව පන බොධිසත්තෙ බුද්ධකොලාහලං නාම උදපාදි
➔ තුසිතපුරෙ(තුසිත පුරයහෙහි) වසන්තෙ-යෙව(ම-වසනකල්හි) පන(දී/වනාහි) බොධිසත්තෙ(මහබෝසතුන්) බුද්ධ-කොලාහලං-බුද්ධ)කෝලාහලය(නාම නම්)දෙයක්(උදපාදි (ඇතිවිය)
➔< මහබෝසතුන් තුසිත පුරයහෙහි වාසයකරන අතරේදීම බුද්ධ-කෝලාහලයක් ඇතිවිය >

★ලොකස්මිඤ්හි තීණි කොලාහලානි උප්පජ්ජන්ති – කප්පකොලාහලං, බුද්ධකොලාහලං, චක්කවත්තිකොලාහලන්ති
➔ ලොකස්මිඤ්හි(ලොවෙහි) තීණි(තුන්) කොලාහලානි (කෝලාහලයන්)උප්පජ්ජන්ති (උපදිති/ඇතිවෙති)– කප්පකොලාහලං(කල්ප කෝලාහලය) , බුද්ධකොලාහලං-බුද්ධ) කෝලාහලය(, {චක්කවත්ති-කොලාහලංඉ+ති} චක්කවත්තිකොලාහලන්ති-චක්කවර්ති) කෝලාහලය(යැයි-
➔ < කල්ප කෝලාහලය බුද්ධ ,කෝලාහලය ,චක්කවර්ති කෝලාහලය යැයිකෝලාහල , තුනක් ලොවෙහි ඇතිවෙති>

★ තත්ථ ''වස්සසතසහස්සස්ස අච්චයෙන කප්පුට්ඨානං භවිස්සතී''ති ලොකබ්‍යූහා නාම කාමාවචරදෙවා මුත්තසිරා විකිණ්ණකෙසා රුදමුඛා අස්සූනි හත්ථෙහි පුඤ්ඡමානා රත්තවත්ථනිවත්ථා අතිවිය විරූපවෙසධාරිනො හුත්වා මනුස්සපථෙ විචරන්තා එවං ආරොවෙන්ති
➔ තත්ථ (එහි)''වස්ස-සතසහස්සස්ස(ලක්ෂයක්-වර්ෂ) අච්චයෙන(ඇවෑමෙන්) කප්පුට්ඨානං(කල්පවිනාසය) භවිස්සතී''තිවන්නේ)ය යැයි(ලොකබ්‍යූහා(ලෝකබ්‍යුහ) නාම(නම්) කාමාවචරදෙවා(කාමාවචර දෙවියෙක්) මුත්තසිරාහිසකෙස් අලංකාරය පිණිස යෙදූ) (බැදුම් මුදා විකිණ්ණ-කෙසා(කෙස්ඇතිව-විසිරුනු) රුදමුඛා[ගලන](ඇස්වලින්) අස්සූනි(කඳුලු) හත්ථෙහි(අතින්) පුඤ්ඡමානා(පිසිමින්) රත්ත-වත්ථ-නිවත්ථා(හැඳ-වස්ත්‍ර-රතු) අතිවිය(අතිශයෙන්) විරූප-වෙස-ධාරිනො(දරන්නෙක්-රූපයක්/වේසයක්-විරූපී) හුත්වා(ව) මනුස්සපථෙ(මනුලොව) විචරන්තා(සැරිසරමින්/හැසිරෙමින්) එවං(මෙසේ) ආරොවෙන්ති (කියති/දන්වති)
➔<එහි ලෝකබ්‍යුහ නම් ,කාමාකාමාවචර දෙවියෙක් හිසකෙස් අලංකාරය පිණිස යෙදූ බැදුම් මුදා විසිරුනු කෙස්ඇතිවඅතිශයෙන් ,හැඳ රතු වස්ත්‍ර ,ඇස්වලින් ගලන කඳුලු අතින් පිසිමින් , ,විරූපී රූපයක්ඇතිවමනුලොව සැරිසරමින්'' ,වර්ෂ ලක්ෂයක් ඇවෑමෙන් කල්පවිනාසය වන්නේ යැයිදන්වති '' >

★ ''මාරිසා ඉතො වස්සසතසහස්සස්ස අච්චයෙන කප්පුට්ඨානං භවිස්සති, අයං ලොකො විනස්සිස්සති, මහාසමුද්දොපි සුස්සිස්සති, අයඤ්ච මහාපඨවී සිනෙරු ච පබ්බතරාජා උඩ්ඩය්හිස්සන්ති විනස්සිස්සන්ති, යාව බ්‍රහ්මලොකා ලොකවිනාසො භවිස්සති
➔''මාරිසා (නිදුකාවරුනි) ඉතො(මෙයින්) වස්ස-සතසහස්සස්ස(ලක්ෂයක්-වර්ෂ) අච්චයෙන(ඇවෑමෙන්) කප්පුට්ඨානං(කල්පවිනාශය) භවිස්සති(වන්නේය), අයං(මේ) ලොකො(ලොව) විනස්සිස්සති(විනාශවන්නේය), මහාසමුද්දො-පි(ද-මහමුහුද) සුස්සිස්සති(වියලීයන්නේය), {අයංච+} අයඤ්ච(ද-මේ) මහාපඨවී(මහපොළොව) සිනෙරු-ච-පබ්බතරාජා-පර්වත රජු-මහමෙරු) ද(උඩ්ඩය්හිස්සන්ති(දැවීයති) විනස්සිස්සන්ති(විනාශවෙති), <u>යාව</u>-බ්‍රහ්මලොකා(<u>දක්වා</u>-බඹලොව) ලොකවිනාසො(ලෝකවිනාශය) භවිස්සති (වන්නේය)

➔<" නිදුකාවරුනි ලක්ෂයක් ඇවෑමෙන් කල්පවිනාශය-මෙයින් වර්ෂ !වන්නේයමේ ලොව , විනාශවන්නේය_ මේ මහපොලොව ද මහමෙරු පර්වත රජුද ,මහමුහුද ද වියලියන්නේය , දැවීයනි විනාශවෙතිබඹලොව දක්වා ලෝකවිනාශය වන්නේය ,>

★මෙත්තං මාරිසා භාවෙථ, කරුණං, මුදිතං, උපෙක්ඛං මාරිසා භාවෙථ, මාතරං උපට්ඨහථ, පිතරං උපට්ඨහථ, කුලෙ ජෙට්ඨාපචායිනො හොථා''ති ඉදං .කප්පකොලාහලං නාම
➔ මෙත්තං(යමෙත්‍රි) මාරිසා (නිදුකාවරුනි) භාවෙථ(වඩන්න), කරුණං, මුදිතං, උපෙක්ඛං (උපෙක්ෂා,මුදිතා,කරුණා) මාරිසා (නිදුකාවරුනි) භාවෙථ(වඩන්න), මාතරං(මවට) උපට්ඨහථඋපස්)ථාන කරන්න(, පිතරං(පියාට) උපට්ඨහථඋපස්)ථාන කරන්න(, කුලෙ (කුලයෙහි){ජෙට්ඨාඅ+පචායිනො} ජෙට්ඨාපචායිනොජේෂ්ඨයන්) ට/වැඩිහිටියන්ට- (ගරුකරන්නෝ{හොථඉති+} හොථා''ති(මෙය)ඉදං .(වචි යැයි) කප්පකොලාහලංකල්ප) (කෝලාහලය නාම (නම්ය)
➔ < නිදුකාවරුනිමවට ,උපෙක්ෂා වඩන්න,මුදිතා,කරුණා !නිදුකාවරුනි ,ය වඩන්නමෙත්‍රි ! උපස්ථාන කරන්නපියාට උපස් ,ථාන කරන්න කුලයෙහි ,වැඩිහිටියන්ට ගරුකරන්නෝ වන්න යැයි ''මෙය කල්ප කෝලාහලය නම්ය>

★ වස්සසහස්සස්ස අච්චයෙන පන සබ්බඤ්ඤුබුද්ධො ලොකෙ උප්පජ්ජිස්සතීති ලොකපාලදෙවතා ''ඉතො මාරිසා වස්සසහස්සස්ස අච්චයෙන බුද්ධො ලොකෙ උප්පජ්ජිස්සති''ති උග්ඝොසෙන්තා ආහිණ්ඩන්තිධකොලාහලංඉදං බුද් . නාම
➔ වස්ස-සහස්සස්ස(දහසක්-වර්ෂ) අච්චයෙන(ඇවෑමෙන්) පන(වනාහි) සබ්බඤ්ඤු-බුද්ධො (බුදුන්-සියල්ල දන්නා) ලොකෙ (ලොවෙහි){උප්පජ්ජිස්සතිඉ+ති} උප්පජ්ජිස්සතීති උපදින්නේ)ය(යැයි- ලොක-පාල-දෙවතා (දෙවියෝ-පාලනය කරන-ලොව) ''ඉතො(මෙයින්) මාරිසා(නිදුකාවරුනි) වස්ස-සහස්සස්ස(දහසක්-වර්ෂ) අච්චයෙන(ඇවෑමෙන්) බුද්ධො(බුදුන්) ලොකෙ (ලොවෙහි){උප්පජ්ජිස්සතිඉ+ති} උප්පජ්ජිස්සතීතිඋපදින්නේ) ය(යැයි- උග්ඝොසෙන්තාකෑගසමින්/ඝෝෂාකරමින්) / දැනුම්දෙමින්(ආහිණ්ඩන්ති සැරිසරත/හැසිරෙති)ි / ඇවිදිති .(ඉදං(මෙය) බුද්ධකොලාහලං-නාම-කෝලාහලය-බුද්ධ) (නම්ය
➔<වර්ෂ දහසක් ඇවෑමෙන් සියල්ල දන්නා බුදුකෙනෙක් ලොවෙහි උපදින්නේය යැයිලොව , ඇවෑමෙන් මෙයින් වර්ෂ දහසක් !නිදුකාවරුනි" පාලනය කරන දෙවියෝලොවෙහි බුදුකෙනෙක් උපදින්නේය ,යැයි ඝෝෂාකරමින් සැරිසරති '' මෙය බුද්ධ කෝලාහලය නම්ය>

★ වස්සසතස්ස අච්චයෙන චක්කවත්තී රාජා උප්පජ්ජිස්සතීති දෙවතා ''ඉතො මාරිසා වස්සසතස්ස අච්චයෙන චක්කවත්තී රාජා ලොකෙ උප්පජ්ජිස්සති''ති උග්ඝොසෙන්තියො ආහිණ්ඩන්ති
➔ වස්ස-සතස්ස(සියයක්-වර්ෂ) අච්චයෙන(ඇවෑමෙන්) චක්කවත්තී රාජා (සක්විති රජු) {උප්පජ්ජිස්සතිඉ+ති} උප්පජ්ජිස්සතීතිඋපදින්නේ) ය(යැයි- දෙවතා (දෙවියෝ) ''ඉතො(මෙයින්) මාරිසා(නිදුකාවරුනි) වස්ස-සතස්ස(සියයක්-වර්ෂ) අච්චයෙන(ඇවෑමෙන්) චක්කවත්තී රාජා (ලොවෙහි)ලොකෙ (සක්විති රජු){උප්පජ්ජිස්සතිඉ+ති} උප්පජ්ජිස්සතීති උපදින්නේ)ය (යැයි-උග්ඝොසෙන්තියො කෑගසමින්/ඝෝෂාකරමින්) / දැනුම්දෙමින්(ආහිණ්ඩන්ති සැරිසරති/හැසිරෙති)/ ඇවිදිති(
➔ <වර්ෂ සියයක් ඇවෑමෙන් සක්විති රජකෙනෙක් උපදින්නේය යැයි, දෙවියෝ ''නිදුකාවරුනිමෙයින් වර්ෂ සියයක් ඇවෑමෙන් ලොවෙහි සක්විති රජකෙනෙක් ! උපදින්නේය යැයි ඝෝෂාකරමින් ''සැරිසරති >

★ ඉදං චක්කවත්තිකොලාහලං නාමතිතානි හොන්ඉමානි තීණි කොලාහලානි මහන් .
➔ ඉදං(මෙයෙ) චක්කවත්තිකොලාහලං නාම(සක්විති කෝලාහලය නම්ය) ඉමානි තීණි කොලාහලානි(මේ තුන් කෝලාහලයන්) මහන්තානි හොන්තිධානප්‍ර) වෙති (මහත් වෙති/
➔ < මෙයෙ සක්විති කෝලාහලය නම්යධාන වෙතිමේ කෝලාහලයන් තුන ප්‍ර . >

★තෙසු බුද්ධකොලාහලසද්දං සුත්වා සකලදසසහස්සචක්කවාළදෙවතා එකතො සන්නිපතිත්වා ''අසුකො නාම සත්තො බුද්ධො භවිස්සති''ති ඤත්වා තං උපසඞ්කමිත්වා ආයාචන්ති
➔ තෙසු)ඒවා අතරින්(බුද්ධකොලාහල-සද්දං)බුද්ධ(සද්දය-කෝලාහල- සුත්වා (අසා)සකල-දසසහස්ස-චක්කවාළ-දෙවතා(දෙවිවරු-සක්වල-දසදහසක්-සියලු) එකතො(එකට) සන්නිපතිත්වා (රැස්ව)''අසුකො-නාම-සත්තො(සත්ත්වයා-නම්-අසවල්) බුද්ධො භවිස්සති''ති බුදු වන්නේ)ය යැයි(ඤත්වා(දැන) තං(ඔහු වෙත) උපසඞ්කමිත්වා(පැමිණ/එළඹ) ආයාචන්ති(ආයාචනා කරති)
➔ <ඒවා අතරින් බුද්ධ කෝලාහල සද්දය අසා සියලු දසදහසක් සක්වල දෙවිවරු එක්රැස්ව , කරති යැයි දැන ඔහු වෙත පැමිණ ආයාචනා ''අසවල් නම් සත්ත්වයා බුදු වන්නේය''>

★ආයාචමානා ච පුබ්බනිමිත්තෙසු උප්පන්නෙසු ආයාචන්ති
➔ ආයාචමානා-ච (ද-ආයාචනා කරන්නෝ) පුබ්බ-නිමිත්තෙසු(නිමිති-පෙර) උප්පන්නෙසු(ඉපදුනකල්හි/අතිවූකල්හි) ආයාචන්ති (ආයාචනා කරති)
➔ < ආයාචනා කරන්නෝ ද පෙර නිමිති අතිවූකල්හි ආයාචනා කරති >

★ තදා පන සබ්බාපි දෙවතා එකෙකචක්කවාළෙ චතුමහාරාජසක්කසුයාමසන්තුසිතසුනිම්මිතවසවත්තිමහාබ්‍රහ්මෙහි සද්ධිං එකචක්කවාළෙ සන්නිපතිත්වා තුසිතභවනෙ බොධිසත්තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා
➔ තදා(එකල) පන(වනාහි) සබ්බා-ළි දෙවතා සියලු දෙවියෝ) ද ({එකළු+ක-චක්කවාළෙ} එකෙකචක්කවාළෙ(එක් එක් සක්වලෙහි) චතුමහාරාජ-සක්ක-සුයාම-සන්තුසිත-සුනිම්මිත-වසවත්ති-මහාබ්‍රහ්මෙහි-තුසිතයන්-සුයාමයන්-තාවතිංසකයන්-චාතුර් මහා රාජිකයන්) (භ්මයන්මහාබ්‍ර-පරනිම්මිත වසවත්තීන්-නිම්මානරතියන් සද්ධිං(සමග) එක-චක්කවාළෙඑක්) සක්වලක(සන්නිපතිත්වාර) ැස්ව(තුසිතභවනෙ) තුසිතභවනෙහි(බොධිසත්තස්ස (මහබෝසතුන්) සන්තිකං(සමීපයට/ලඟට/වෙතට) ගන්ත්වා (ගොස්)
➔ <එකල එක් එක් සක්වලෙහි චාතුර් මහා රාජිකයන්-තුසිතයන්-සුයාමයන්-තාවතිංසකයන්-භ්මයන් සමග එක් පරනිම්මිත වසවත්තීන් යන සියලු දෙවියෝ ද මහාබ්‍ර-නිම්මානරතියන් සක්වලකරැස්ව, තුසිතභවනෙහි මහබෝසතුන් වෙතට ගොස් >

★''මාරිසා තුම්හෙහි දස පාරමියො පූරෙන්තෙහි න සක්කසම්පත්තිං, න මාරසම්පත්තිං, න බ්‍රහ්මසම්පත්තිං, න චක්කවත්තිසම්පත්තිං පත්ථෙන්තෙහි පූරිතා, ලොකනිත්ථරණත්ථාය පන සබ්බඤ්ඤුතං පත්ථෙන්තෙහි පූරිතා
➔''මාරිසා (!උතුමානනි/නිදුකානනි)***තුම්හෙහි*** දස පාරමියො පූරෙන්තෙහි දස පාරමී පුරන) ***ඔබ විසින්***(න සක්කසම්පත්තිං(සම්පත්තියනොවේ සක්‍ර) , න මාරසම්පත්තිංනොවේ මාර) (සම්පත්තිය, න බ්‍රහ්මසම්පත්තිං නොවේ) බ්‍රහ්ම සම්පත්තිය(, න චක්කවත්තිසම්පත්තිං (සම්පත්තිය නොවේ සක්විති) පත්ථෙන්තෙහිර්ථනාකරමින්ප්‍රා) / හේතුකරගෙන(පූරිතාපුරනලද්දේ)ය(, {ලොක-නිත්ථරණඅ+ත්ථාය} ලොකනිත්ථරණත්ථායලොවන) ේ එතරවීම පිණිස(පන(වනාහි) සබ්බඤ්ඤුතං(බුදුබව) පත්ථෙන්තෙහි(ර්ථනාකරමින්ප්‍රා) පූරිතාපුරනලද්දේ)ය(

➔ < උතුමානනි ,විසින් දස පාරමී පුරන ඔබ !සක්‍ර සම්පත්තිය ,මාර සම්පත්තිය ,බ්‍රහ්ම සම්පත්තියර්ථනාකරප්‍රා ,සක්විති සම්පත්තිය ,මින් පාරමී නො පුරනලද්දේයලොවන , එතරවීම පිණිස බුදුබව ප්‍රාර්ථනාකරමින් පුරනලද්දේය>

★සො වො ඉදානි කාලො මාරිසා බුද්ධත්තාය සමයො''ති යාචිංසු
➔ සො වො(ඔබවහන්සේට ඒ/ඒ ඔබට) ඉදානි කාලො(දැන් කාලයයි) මාරිසා(!නිදුකානනි) බුද්ධත්තාය (බුදුබව පිණිස) සමයො''ති(වෙලාව යැයි/කාලය යැයි/සමය යැයි) යාචිංසු (ආයාචනාකලහ)
➔<ඒ ඔබවහන්සේට දැන් කාලයයිබුදුබව පිණිස කාලය යැයි ආයාචනාකලහ !නිදුකානනි , >

★අථ මහාසත්තො දෙවතානං පටික්ඛිපං අදත්වාව කාලදීපදෙසකුලජනෙත්තිආයුපරිච්ඡෙදවසෙන පඤ්චමහාවිලොකනං නාම විලොකෙසි
➔ අථ(ඉකබිති) මහාසත්තො(මහබෝසතුන්) දෙවතානං(දෙවියන්ට) පටික්ඛිපං(තිඤාප්‍ර) අදත්වා-ව(ම-නොදී) කාල-දීප-දෙස-කුල-ජනෙත්ති-ආයු-පරිච්ඡෙද-වසෙන-දීපය-කාලය) මානයප්‍ර-ආයුෂ-මවගේ-කුලය-දේශය වශයෙන්(පඤ්ච-මහා-විලොකනං (බැලුම්-මහා-පස්) නාම(වනාහි) විලොකෙසි (බැලුවේය)
➔ <ඉකබිති මහබෝසතුන් දෙවියන්ට ප්‍රතිඤා නොදීමමවගේ -කුලය-දේශය-දීපය-කාලය , මානය යන පස් මහා බැලුම් බැලුවේයආයුෂ ප්‍ර>

★ තත්ථ ''කාලො නු ඛො, අකාලො නු ඛො''ති පඨමං කාලං විලොකෙසි
➔ තත්ථ (එහි)''කාලො නු ඛො,(කාලය ද [සුදුසු]) අකාලො නු ඛො''ති(අකාලය ද යැයි) පඨමං(පළමුව) කාලං විලොකෙසි (කාලය බැලුවේය)
➔ < එහි ''සුදුසු කාලය ද අකාලය දයැයි පළමුව කාලය බැලුවේය '' >

★තත්ථ වස්සසතසහස්සතො උද්ධං වඩ්ඪිතආයුකාලො කාලො නාම න හොතිමාකස් .? තදා හි සත්තානං ජාතිජරාමරණානි න පඤ්ඤායන්තිතා ඛණමුත්තදෙසනා තිලක්ච ධම්ධානඤ්බුද් . ථිනාම නත්
➔ තත්ථ(එහි) වස්ස-සතසහස්සතො(ලක්ෂයටවඩා-වර්ෂ) උද්ධං(ඉහලට) වඩ්ඪිත-ආයු-කාලො(කාලය-ආයුෂඇති-වැඩුනු) කාලො නාම න හොති(කාලය නම් නො වේ) කස්මා? (කුමක්හෙයින්ද) තදා(එකල) හි(වනාහි) සත්තානං(සත්ත්වයන්ට) ජාතිජරාමරණානිජාති) (ජරා මරනයන් න පඤ්ඤායන්ති (නොදැනෙති/නොපෙනෙති) {බුද්ධානං+ව} බුද්ධානඤ්ව (බුදවරුන්ගේ ද) ධම්මදෙසනා(ධර්ම දේශනා) තිලක්ඛණ-මුත්තා(මිදුනක්-ලක්ෂණයෙන්ත්‍රි) නාම නත්ථි(නම් නැත)
➔ <එහි ,අකාලය නම්වේ ,වැඩුනු කාලය ආයුෂ වර්ෂ ලක්ෂයටවඩා ඉහලට , කුමක්හෙයින්දයත් ,එකල වනාහි සත්ත්වයන්ට ජාති ජරා මරනයන් නොදැනෙති , ලක්ෂණයෙන් මිදුනු ධර්ම දේශනාවක් නම් නැතබුදවරුන්ගේ ද ත්‍රි>

★තෙසං ''අනිච්චං, දුක්ඛං, අනත්තා''ති කථෙන්තානං ''කිං නාමෙතං කථෙන්ති''ති නෙව සොතබ්බං න සද්ධාතබ්බං මඤ්ඤන්ති, තතො අභිසමයො න හොති, තස්මිං අසති අනියාානිකං සාසනං හොති මා සො අකාලොතස් .
➔ තෙසං (ඔවුන්ට)''අනිච්චං, දුක්ඛං, අනත්තා''ති(අනාත්මය යැයි-දුක්ය-යඅනිත්‍ය) කථෙන්තානං (කියන්නාට) ''කිං {නාමඑතං+}නාමෙතං කථෙන්ති''තිමොනවද මේ) (කියන්නෙ යැයි මොනවද මොහු /කියන්නෙනෙව සොතබ්බං ඇසිය යුත්තක්) නොවේමය(න සද්ධාතබ්බං(පිලිගත යුත්තක් නොවේ/ ඇදහිය යුත්තක් නොවේ) මඤ්ඤන්ති(හගිති/සිතති) ,

තතො(එබැවින්) අභිසමයො(මාර්පඵල අවබෝධයක්) න හොති(නොවෙයි) , තස්මිං අසතිඑය) (නැතිකල්හි අනියාානිකං(ගෙනයන නිවනට නො/නිකඅනෙරීයා) සාසනං හොති (එබැවින් ඒ අකාලයයි) මා සො අකාලොතස් .(ශාසනයක් වේ)

➔ <ඔවුන්ට ‘‘මොනවද මේ මොහු කියන්නෙ’’ යැයි කියන්නාට ‘‘අනාත්මය-දුක්ය-යඅනිතා’’ යැයි ,පිලිගත යුත්තක් නොවේ ,ඇදහිය යුත්තක් නොවේ ,එය ඇසිය යුත්තක් නොවේමය ,යැයි ,සිතනිඑබැවින් මාර්පඵල අවබෝධයක් නොවෙයිමාර්පඵල අවබෝධයක් නැතිකල්හි , එබැවින් ඒ අකාලයයි .නිවනට නො ගෙනයන ශාසනයක් වේ>

★වස්සසතතො ඌනආයුකාලොපි කාලො න හොතිමාකස් .? තදා සත්තා උස්සන්නකිලෙසා හොන්ති, උස්සන්නකිලෙසානඤ්ච දින්නො ඔවාදො ඔවාදට්ඨානෙ න තිට්ඨති, උදකෙ දණ්ඩරාජී විය ඛිප්පං විගච්ඡති. තස්මා සොපි අකාලො

➔ වස්ස-සතතො(සියයෙන්-වර්ෂ) ඌන-ආයු-කාලො-පි(ද-කාලය-අයුෂ-අඩු) කාලො න හොති(නොවෙයි-කාලය) කස්මා?(කුමක්හෙයින්ද) තදා(එකල) සත්තා(සත්ත්වයෝ) උස්සන්න-කිලෙසා(කෙලෙස් ඇත්තෝ-උත්සන්න) හොන්ති(වෙති), {උස්සන්න-කිලෙසානං+ච} උස්සන්නකිලෙසානඤ්ච(ද-කෙලෙස් ඇත්තන්ට-උත්සන්න) දින්නො ඔවාදො(දුන් අවවාද) ඔවාදට්ඨානෙ(අවවාදය අසා හික්මීමක් වසයෙන්/අවවාදයක් වසයෙන්) න තිට්ඨති(නොපිහිටයි) , උදකෙ(වතුරෙ) දණ්ඩරාජී(දණ්ඩෙන් ඇදි ඉරක්) විය(මෙන්) ඛිප්පං (වහා)විගච්ඡති.(ඉවත්වයයි) තස්මා(එබැවින්) සොපි(ඒද) අකාලො(අකාලයයි)

➔ <වර්ෂ සියයට අඩු අයුෂඇති කාලය ද කාලය නොවෙයි ,කුමක්හෙයින්දයත් එකල සත්ත්වයෝ උත්සන්න කෙලෙස් ඇත්තෝවෙතිඋත්සන්න කෙලෙස් ඇත්තන්ට ද දුන් අවවාද , ,අසා නො හික්මෙති වතුරෙ දණ්ඩෙන් ඇදි ඉරක් මෙන් වහා ඉවත්වයයි.අමතකවේ- එබැවින් ඒද අකාලයයි>

★වස්සසතසහස්සතො පන පට්ඨාය හෙට්ඨා, වස්සසතතො පට්ඨාය උද්ධං ආයුකාලො කාලො නාම(එබැවින්)අථ .සසතකාලොතදා ච වස් . මහාසත්තො ‘‘නිබ්බත්තිතබ්බකාලො’’ති කාලං පස්සි

➔ වස්ස-සතසහස්සතො(වර්ෂ ලක්ෂයේ) පන(දී) පට්ඨාය(පටන්) හෙට්ඨා(පහලට), වස්ස-සතතො(වර්ෂ සියයේ) පට්ඨාය(පටන්) උද්ධං(ඉහලට) ආයුකාලො(අයුෂ ඇති කාලය) කාලො නාම(කාලය නම් වේ) තදා ච(එකල ද) වස්ස-සත-කාලො .(වර්ෂ සියයේ කාලයයි) (එබැවින්)අථ මහාසත්තො (මහබෝසතුන්) ‘‘නිබ්බත්ති-තබ්බ-කාලො’’ති-යුතු-ඉපදිය) (යැයි-කාලයද කාලං පස්සි(කාලය බැලීය)

➔ <වර්ෂ ලක්ෂයේදී පටන් පහලටත්කාලය ,පටන් ඉහලටත් අයුෂ ඇති කාලය වර්ෂ සියයේ , .එකල ද අයුෂ වර්ෂ සියයේ කාලය විය .නම් වේ එබැවින් මහබෝසතුන් ඉපදිය යුතු ’’ කාලය බැලීය ,යැයි ‘‘කාලයද>

★තතො දීපං විලොකෙන්තො සපරිවාරෙ චත්තාරො දීපෙ ඔලොකෙත්වා ‘‘තීසු දීපෙසු බුද්ධා න නිබ්බත්තන්ති, ජම්බුදීපෙයෙව නිබ්බත්තන්ති’’ති දීපං පස්සි

➔ තතො(ඉක්බිති) දීපං (දිපය)විලොකෙන්තො(බලනඅතරේ/බලමින්) ස-පරිවාරෙපිරිවර) (සහිත චත්තාරො දීපෙ(සතර දිවයින්) ඔලොකෙත්වා (බලා) ‘‘තීසු දීපෙසු(තුන් දීපයක) බුද්ධා න නිබ්බත්තන්ති(බුදුවරු නූපදිති) , ජම්බුදීපෙ-යෙව(ම-දඹදිව) නිබ්බත්තන්ති’’ති (උපදිති යැයි) දීපං පස්සි(දිපය බැලුවේය)

➔ <ඉක්බිති දිපය බලමින් පිරිවර දිවයින් සහිත සතර දිවයින් බලා තුන් දීපයක බුදුවරු ’’ යැයි දිපය බැලුවේය ‘‘නූපදිති දඹදිවම උපදිති>

★තතො ''ජම්බුදීපො නාම මහා පදේසෝ, කතරස්මිං නු ඛො පදෙසෙ බුද්ධා නිබ්බත්තන්ති''ති ඔකාසං විලොකෙන්තො මජ්ඣිමදෙසං පස්සි

➔ තතො (ඉක්බිති)''ජම්බුදීපො(දඹදිව) නාම(වනාහි) මහා(විශාලය/මහත්ය) පදේසෝ (ප්‍රදේශයකි), කතරස්මිං නු ඛො(කිනම් නම්) පදෙසෙ(පෙදෙසක) බුද්ධා(බුදුවරු) නිබ්බත්තන්ති''ති (උපදිතිද යැයි)ඔකාසං(දේශය/අවකාශය/තැන) විලොකෙන්තො(බලනඅතරේ/බලන්නේ) මජ්ඣිමදෙසං (දේශයම ප්‍රමධ්‍ය)පස්සි (දුටුවේය)

➔ <ඉක්බිති දඹදිව වනාහි විශාල'' ප්‍රදේශයකි කිනම් නම් පෙදෙසක බුදුවරු ,උපදිතිදයැයි '' දේශය දුටුවේයම ප්‍රදේශය බලනඅතරේ මධ්‍ය>

★මජ්ඣිමදෙසො නාම – ''පුරත්ථිමාය දිසාය ගජඞ්ගලං නාම නිගමො, තස්ස අපරෙන මහාසාලො, තතො පරං පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ

➔ මජ්ඣිමදෙසො නාම (ම දේශය නම්මධ්‍ය) – ''පුරත්ථිමාය දිසාය(නැගෙනහිර දිසාවෙන්) ගජඞ්ගලං නාම නිගමො) ගජඞ්ගල නම් නියම්ගම(කඩපිල්ඇති මහාගමය/මහාගම/, තස්ස-අපරෙන(එහායින්-එයට) මහාසාලො(මහාසාලයයි), තතො(එයින්) පරං(ඈත/පසු) පච්චන්තිමා ජනපදා(පිටිසර ජනපදය) , ඔරතො මජ්ඣෙ(ම දේශයයිමෙහා මධ්‍ය)

➔ <මධ්‍යම දේශය නම් නැගෙනහිර දිසාවෙන් ගජඞ්ගල නම් කඩපිල්ඇති මහාගමයඑයට , ම දේශයයිමෙහා මධ්‍ය ,එයින් ඈත පිටිසර ජනපදය ,එහායින් මහාසාලයයි>

★පුබ්බදක්ඛිණාය දිසාය සල්ලවතී නාම නදී, තතො පරං පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ

➔ පුබ්බදක්ඛිණාය දිසාය(ගිනිකොන දිසාවෙන්) සල්ලවතී නාම නදී(සාලවතී නම් නදියයි) , තතො පරං(එයට පසු) පච්චන්තිමා ජනපදා, (පිටිසර ජනපදය), ඔරතො මජ්ඣෙමෙහා) (දේශයයිම ප්‍රමධ්‍ය

➔ < ගිනිකොන දිසාවෙන් සාලවතී නම් නදියයිම මෙහා මධ්‍ය ,පිටිසර ජනපදය එයට පසුව , දේශයයිප්‍ර >

★ දක්ඛිණාය දිසාය සෙතකණ්ණිකං නාම නිගමො, තතො පරං පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ

➔ දක්ඛිණාය දිසාය(දකුණු දිසාවේ) සෙතකණ්ණිකං නාම නිගමොසේතකණ්ණික නම්) කඩපි/මහාගම/නියම්ගමල්ඇති මහාගමය(, තතො පරං(එයට පසු) පච්චන්තිමා ජනපදා, (පිටිසර ජනපදය), ඔරතො මජ්ඣෙ (ම දේශයයිමෙහා මධ්‍ය)

➔ < දකුණු දිසාවේ සේතකණ්ණික නම් කඩපිල්ඇති මහාගමය ,එයට පසුව පිටිසර ජනපදය , ම දේශයයිමෙහා මධ්‍ය >

★පච්ඡිමාය දිසාය ථූණං නාම බ්‍රාහ්මණගාමො, තතො පරං පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ

➔ පච්ඡිමාය දිසාය(බටහිර දසාවෙන්) ථූණං නාම බ්‍රාහ්මණ-ගාමො(ගමය-ථූන නම් බමුනු) , තතො පරං(එයට පසු) පච්චන්තිමා ජනපදා, (පිටිසර ජනපදය), ඔරතො මජ්ඣෙමෙහා) (ම දේශයයිමධ්‍ය

➔ < බටහිර දසාවෙන් ථූන නම් බමුනු ගමයඑයට පසුව පිටිසර ජනප ,දයම මෙහා මධ්‍ය , දේශයයි >

★උත්තරාය දිසාය උසීරද්ධජො නාම පබ්බතො, තතො පරං පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ''ති

➔ උත්තරාය දිසාය (උතුරු දෙසින්) උසීරද්ධජෝ නාම පබ්බතෝ(උසීරධජ නම් පර්වතයයි) , තතෝ පරං(එයට පසු) පච්චන්තිමා ජනපදා, (පිටිසර ජනපදය), ඔරතෝ මජ්ඣෙ''තිමෙහා) (ම දේශය යැයිමධ්‍ය
➔ < උතුරු දෙසින් උසීරධජ නම් පර්වතයයිම මෙහා මධ්‍ය ,එයට පසුව පිටිසර ජනපදය , දේශය යැයි >

★සෝ ආයාමතෝ තීණි යොජනසතානි, විත්ථාරතෝ අඩ්ඪතෙය්‍යානි, පරික්ඛෙපතෝ නව යොජනසතානීති
➔ සෝ(දේසයමධ්‍ය/ඔහු) ආයාමතෝ(දිගින්) තීණි <u>*යොජන*</u>-සතානි) <u>*යොදුන්*</u> තුන්සියයකි(, විත්ථාරතෝ(පළලින්) අඩ්ඪතෙය්‍යානි(දෙසියපනහකි) , පරික්ඛෙපතෝ(වටින්) නව <u>*යොජන*</u>-සතානීති) <u>*යොදුන්*</u> නව සියයකි යැයි(
➔ <මධ්‍යදේසය දිගින් යොදුන් තුන්සියයකිවටින් යොදුන් නව ,පළලින් දෙසියපනහකි , සියයකි යැයි >

★ එතස්මිං පදෙසෙ බුද්ධා, පච්චෙකබුද්ධා, අග්ගසාවකා, අසීති මහාසාවකා, චක්කවත්තිරාජා අඤ්ඤෙ ච මහෙසක්ඛා ඛත්තියබ්‍රාහ්මණගහපතිමහාසාලා උප්පජ්ජන්ති
➔ එතස්මිං පදෙසෙ(දේශයෙහිමේ ප්‍ර) බුද්ධා(බුදුවරු), පච්චෙකබුද්ධා(පසේ බුදුවරු) , අග්ගසාවකා(වකයෝශ්‍රාඅග්‍ර) , අසීති මහාසාවකාඅසූම) හ ශ්‍රාවකයෝ(, චක්කවත්තිරාජා (සක්විති රජු) අඤ්ඤෙ-ව(අන්වූද) මහෙසක්ඛා(මහේශාක්‍ය) ඛත්තිය-බ්‍රාහ්මණ-ගහපති-මහාසාලාබ්‍ර-යක්ෂත්‍රී) ාහාක්මන(මහාසම්පත් ඇත්තෝ-ගෘහපති- උප්පජ්ජන්ති(උපදිති)
➔ <මේ ප්‍රදේශයෙහි බුදුවරු අසූමහ ,වකයෝශ්‍රාඅග්‍ර ,පසේ බුදුවරු ,ශ්‍රාවකයෝ ,සක්විති රජු , බ්‍ර ය ක්ෂත්‍රී මහේශාක්‍යඅන්‍යාහාක්මන ගෘහපති මහාසම්පත් ඇත්තෝ ද උපදිති>

★ඉදඤ්චෙත්ථ කපිලවත්ථු නාම නගරං, තත්ථ මයා නිබ්බත්තිතබ්බන්ති නිට්ඨං අගමාසි
➔ {ඉදංඑ+ච+ත්ථ} ඉදඤ්චෙත්ථ(මණ්ඩලයෙහි දැන්මෙසේ නියමකරනලද මධ්‍ය/මෙහිද මේ) කපිලවත්ථු නාම නගරං(කපිලවස්තු නම් නගරයකි) , තත්ථ මයා (එහි මා විසින්) {නිබ්බත්තිතබ්බංඉ+ති} නිබ්බත්තිතබ්බන්ති (ඉපදියයුතු යැයි)නිට්ඨං (නිෂ්ඨාවට/ස්තීරත්වයට) අගමාසි(පැමිණියේය)
➔ <මෙහිද මෙසේ නියමකරනලද මධ්‍යමණ්ඩලයෙහි දැන් කපිලවස්තු නම් නගරයකි එහි මා , විසින් ඉපදියයුතු යැයි ස්තීරත්වයටනිෂ්ඨාවට පැමිණියේය- >

★තතෝ කුලං විලොකෙන්තෝ ''බුද්ධා නාම වෙස්සකුලෙ වා සුද්දකුලෙ වා න නිබ්බත්තන්ති, ලොකසම්මතෙ පන ඛත්තියකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණකුලෙ වාති ද්වීසුයෙව කුලෙසු නිබ්බත්තන්ති
➔ තතෝ(ඉන්පසු/ඉක්බිති) කුලං(කුලය) විලොකෙන්තෝ (බලනඅතරේ/බලන්නේ) ''බුද්ධා නාම(නම් බුදුවරු) වෙස්සකුලෙ-වාවෙළ) ද කුලයේ හෝ(සුද්දකුලෙ වාකුලයශුද්‍ර) ෙ හෝ(න නිබ්බත්තන්ති(නූපදිති) , ලොකසම්මතෙ(ලෝකසම්මතයෙන්) පන(වනාහි) ඛත්තියකුලෙ වා(රාජකුලයේ හෝ) බ්‍රාහ්මණකුලෙ (බමුනුකුලයේ) වාති (හෝයැයි)<u>*ද්වීසු-යෙව*</u> කුලෙසු කුල)<u>*දෙකෙහි*</u>(<u>*පමනක්ම-*</u> නිබ්බත්තන්ති(උපදිති)
➔ < ඉන්පසු කුලය බලමින් ''බුදුවරු නම් වෙළඳ කුලයේ හෝ ශුද්‍රකුලයේ හෝ නූපදිති , බමුනුකුලයේ හෝ යන කුල දෙකෙහි පමනක්මලෝකසම්මතයෙන් වනාහි රාජකුලයේ හෝ උපදිති>

★ඉදානි ච ඛත්තියකුලං ලොකසම්මතං, තත්ථ නිබ්බත්තිස්සාමිමෙ ධොදනෝ නාම රාජාසුද් . සතීපිතා භවිස්''ති කුලං පස්සි

➔ ඉදානි ච(මෙකලද/දැන්ද) ඛත්තියකුලං(යකුලයක්ෂත්‍රි) ලොකසම්මතංඋතුම්])
(ලෝකසම්මතය[කුලයලෙස, තත්ථ(එහි) නිබ්බත්තිස්සාමි .(උපදින්නෙමි)
සුද්ධොදනො නාම රාජා(සුද්ධෝදන නම් රජු) මෙ(මගේ) පිතා භවිස්සතී''තිපියා වන්නේ)
(යැයි කුලං පස්සි(කුලය බැලුවේය)
➔ <දැන්ද ක්ෂත්‍රියකුලය උතුම් කුලයලෙස ලෝකසම්මතය .එහි උපදින්නෙමි ,සුද්ධෝදන නම් රජු මගේ පියා වන්නේයැයි කුලය බැලුවේය ">

★තතො මාතරං විලොකෙන්තො ''බුද්ධමාතා නාම ලොලා සුරාධුත්තා න හොති, කප්පසතසහස්සං පන පූරිතපාරමී ජාතිතො පට්ඨාය අඛණ්ඩපඤ්චසීලායෙව හොති
➔ තතො(ඉක්බිති) මාතරං(මව) විලොකෙන්තො (බලනඅතරේ/බලන්නේ) ''බුද්ධමාතා නාම (බුද්ධමාතාව නම්) ලොලා(පංචකාමයෙහි ඇලුනියක්) සුරාධුත්තා(සුරාවෙහි ඇලුනියක්) න හොති(නොවන්නීය/නොවෙති) , කප්ප-සතසහස්සං(කල්ප ලක්ෂයක්) පන(වනාහි) පූරිතපාරමී[ඇය](පිරූපාරමී ඇති) ජාතිතො පට්ඨාය (උප්පත්තියේ පටන්) අඛණ්ඩ-පඤ්චසීලා-යෙව) අඛණ්ඩ(ම-පන්සිල් ඇත්තියක්- හොති (වේ)
➔ <ඉක්බිති මව බලනඅතරේ බුද්ධමාතාව නම්''පංචකාමයෙහි ඇලුනියක්සුරාවෙහි , කල්ප ලක්ෂයක් පිරූපාරම ,ඇලුනියක් නොවන්නීයි ඇති ඇය උප්පත්තියේ පටන් ,අඛණ්ඩ පන්සිල් ඇත්තියක්ම වේ>

★අයඤ්ච මහාමායා නාම දෙවී එදිසී, අයං මෙ මාතා භවිස්සති, කිත්තකං පනස්සා ආයුති දසන්නං මාසානං උපරි සත්ත දිවසානී''ති පස්සි
➔ {අයංච+} අයඤ්ච(මේද) මහාමායා නාම දෙවී(මහමායා නම් දේවිය) එදිසී(එබන්දියකි), අයං මෙ මාතා භවිස්සති(මව වන්නේය මැය මගේ) , කිත්තකං (කෙතෙක්ද){පනඅස්සා+} පනස්සා(ඇයගේ-වනාහි) ආයුති(ආයුෂ යැයි) දසන්නං මාසානං(දස මාසයක්) උපරි(ඉහල/මතු/සහ) සත්ත දිවසානී''ති(සත් දිනක් යැයි) පස්සි (බැලුවේය)
➔ <මේද මහමායා නම් දේවිය එබන්දියකිමැය මගේ මව වන ,ේනේයකෙතෙක්ද ඇයගේ , මාසයක් දස ,ආයුෂසහ සත් දිනක්දයැයි බැලුවේය ">

★ඉති ඉමං පඤ්චමහාවිලොකනං විලොකෙත්වා ''කාලො මෙ මාරිසා බුද්ධභාවායා''ති දෙවතානං සඞ්ගහං කරොන්තො පටිඤ්ඤං දත්වා ''ගච්ඡථ, තුම්හෙ''ති තා දෙවතා උය්‍යොජෙත්වා තුසිතදෙවතාහි පරිවුතො තුසිතපුරෙ නන්දනවනං පාවිසි
➔ ඉති ඉමං(මෙසේ මේ) පඤ්ච-මහා-විලොකනං(පස් මහ බැලුම්) විලොකෙත්වා (බලා) ''කාලො(කාලයයි) මෙ(මට) මාරිසා(නිදුකාවරුනි) බුද්ධභාවායා''ති(බුදුබව පිණිස යැයි) දෙවතානං(දෙවියන්ට) සඞ්ගහං(හසංග්‍ර) කරොන්තො(කරමින්) පටිඤ්ඤං දත්වාතිප්‍ර) ඥ්ඥා දී / පොරොන්දුවී (''ගච්ඡථ, තුම්හෙ''ති(යන්න නුඹලා යැයි) තා දෙවතා(ඒ දෙවිවරුන්) උය්‍යොජෙත්වා(පිටත්කර/පිටමංකර) තුසිත-දෙවතාහි(තුසිත දෙවියන්) පරිවුතො (පිරිවරාගෙන) තුසිතපුරෙ (යෙහිතුසිතපුර) නන්දනවනං(නදුන් උයනට/නන්දන වනයට) පාවිසි (පිවිසියේය)
➔ <මෙසේ මේ පස් මහ බැලුම් බලා !නිදුකාවරුනි"මට බුදුබව පිණිස කාලයයියැයි " තිහ කරමින් ප්‍රදෙවියන්ට සංග්‍රඥ්ඥා දී තුසිත ,යැයි ඒ දෙවිවරුන් පිටමංකර ''යන්න නුඹලා" යෙහි නදුන් උයනට පිවිසියේයදෙවියන් පිරිවරාගෙන තුසිතපුර>

★ සබ්බදෙවලොකෙසු හි නන්දනවනං අත්ථියෙව ථ නං දෙවතාතත් .''ඉතො චුතො සුගතිං ගච්ඡ, ඉතො චුතො සුගතිං ගච්ඡා''ති පුබ්බෙ කතකුසලකම්මොකාසං සාරයමානා විචරන්ති

➔ සබ්බ-දෙවලොකෙසු(සියලු දේවලෝකයන්හි) හි(වනාහි) නන්දනවනංනන්දන) (නදුන් උයන්/වනයන් අත්ථි-යෙව(එහි)ථතත් .(මය-ඇත්තේ) නං දෙවතා (ඒ දෙවියෝ) ''ඉතො(මෙයින්) චුතො(චුතව) සුගතිං ගච්ඡ(සුගතියට යන්න) ,
ඉතො චුතො සුගතිං ගච්ඡා''ති(මෙයින් චුතව සුගතියට යන්න යැයි) පුබ්බෙ (පෙර){කත-කුසල-කම්මඔ+කාසං} කතකුසලකම්මොකාසං-කර්මයන්ගේ-කුසල-කරනලද)
(ස්ථාන/අවස්ථා[විපාක]සාරයමානා(සිහිකරමින්) විචරන්ති (සැරිසරති)
➔ <සියලු දේවලෝකයන්හිම නන්දන වනයන් ඇත්තේය. එහි ඒ දෙවියෝ මෙයින්''චුතව සුගතියට යන්නයැයි පෙර කරනලද කුසල කර්මයන්ගේ ''මෙයින් චුතව සුගතියට යන්න , විපාක අවස්ථා සිහිකරමින් සැරිසරති>

★ සො එවං දෙවතාහි කුසලං සාරයමානාහි පරිවුතො තත්ථ විචරන්තො චවිත්වා මහාමායාය දෙවියා කුච්ඡිස්මිං පටිසන්ධිං ගණ්හි
➔ සො(උන්වහන්සේ/ඔහු) එවං(මෙසේ) දෙවතාහි(දෙවියන් සමග) කුසලං(කුසල්) සාරයමානාහි(සිහිකරන්නාවූ) පරිවුතො(පිරිවරන ලදුව) තත්ථ(එහි) විචරන්තො(සැරිසරමින්) චවිත්වා(චුතවී) මහාමායාය දෙවියා (මහමායා දේවියගේ) කුච්ඡිස්මිං (කුසෙහි) පටිසන්ධිං ගණ්හිපිලිසිඳ ගත්තේ) ය (
➔ <උන්වහන්සේ මෙසේ කුසල් සිහිකරන්නාවූ දෙවියන් පිරිවරන ලදුව එහි සැරිසරමින් , චුතවී මහමායා දේවියගේ කුසෙහි පිලිසිඳ ගත්තේය>

★තස්ස ආවිභාවත්ථං අයමනුපුබ්බිකථා
➔ තස්ස (එයගේ) ආවිභාවත්ථං (හොඳින් දැනගැනීම පිණිස/කටවීම පිණිසප්‍ර) {අයංඅ+නුපුබ්බි-කථා} අයමනුපුබ්බිකථා (කථාවයි මේ පිලිවෙලින්)
➔ < එය හොඳින් දැනගැනීම පිණිස මේ පිලිවෙලින් කථාවයි >

★ තදා කිර කපිලවත්ථුනගරෙ ආසාළ්හිනක්ඛත්තං සඞ්ඝුට්ඨං අහොසි, මහාජනො නක්ඛත්තං කීළති
➔ තදා කිර(එකල වනාහි) කපිලවත්ථු-නගරෙ(කපිලවස්තු නගරයෙහි) ආසාළ්හි-නක්ඛත්තං (ඇසළ පොහොයෙහි කරන උත්සවයට) සඞ්ඝුට්ඨං(දැනුම්දෙන ලද්දේ/ඝෝෂාකරන ලද්දේ) අහොසි(විය) , මහාජනො(මහජනයා) නක්ඛත්තං කීළති (ඩාකරතිඋත්සව ක්‍රී)
➔ <එකල වනාහි කපිලවස්තු නගරයෙහි ඇසළ පොහොයෙහි කරන උත්සව සඳහා දැනුම්දෙන ලද්දේ වියඩාකරතිමහජනයා උත්සව ක්‍රී ,>

★මහාමායාපි දෙවී පුරෙ පුණ්ණමාය සත්තමදිවසතො පට්ඨාය විගතසුරාපානං මාලාගන්ධවිභූතිසම්පන්නං නක්ඛත්තකීළං අනුභවමානා සත්තමෙ දිවසෙ පාතොව උට්ඨාය ගන්ධොදකෙන න්හායිත්වා
➔ මහාමායා-පි දෙවී(මහමායා දේවිය ද) පුරෙ (පෙර)පුණ්ණමාය(පුන්පොහොයට) සත්තම-දිවසතොසත්වන) දවසේ(පට්ඨාය(පටන්) විගත-සුරාපානං(සුරාපානයෙන් තොරව) මාලා-ගන්ධ-විභූතිසම්පන්නං(අලංකෘතව/මලින් සුවදින් සැරසී) නක්ඛත්ත-කීළංනැකත්) (ඩාඋත්සව ක්‍රී/ඩාක්‍රී අනුභවමානා(බලමින්/විඳිමින්) සත්තමෙ දිවසෙ(සත්වන දවසෙහි) පාතොව(උදෑසනම) උට්ඨාය (නැගිට){ගන්ධඋ+දකෙන} ගන්ධොදකෙන(සුවද ජලයෙනන්) න්හායිත්වා(නා)
➔ <මහමායා දේවිය ද පුන්පොහොයට පෙර සත්වන දවසේ පටන් සුරාපානයෙන් තොරව මලින් සුවදින් සැරසී උත්සව ක්‍රීඩා බලමින් කාලයගතකරසත්වන දවසෙහි උදෑසනම නැගිට , සුවද ජලයෙනන් නා>

★චත්තාරි සතසහස්සානි විස්සජ්ජෙත්වා මහාදානං දත්වා සබ්බාලඞ්කාරවිභූසිතා වරභොජනං භුඤ්ජිත්වා උපොසථඞ්ගානි අධිට්ඨාය අලඞ්කතපටියත්තං සිරිගබ්භං පවිසිත්වා සිරිසයනෙ නිපන්නා නිද්දං ඔක්කමමානා ඉමං සුපිනං අද්දස

➔ චත්තාරි සතසහස්සානි(සාර ලක්ෂයක්) විස්සජ්ජෙත්වා(වියදම්කර) මහාදානං දත්වා මහා) දානයක්දී ({සබ්බඅ+ලඞ්කාර-විභූසිතා} සබ්බාලඞ්කාරවිභූසිතා(සියලු අලංකාරයනේ සැරසී) වර-භොජනං(රසවත් භෝජනය/උතුම්) භුඤ්ජිත්වා (අනුභවකර){උපොසථඅ+ඞ්ගානි} උපොසථඞ්ගානි (අටසිල්/උපෝසථ අංග) අධිට්ඨාය(සදමාදන්ව/අධිෂ්ඨානකර) අලඞ්කතපටියත්තං(අලංකාරව සරසා පිලියෙල කල) සිරිගබ්භං(සිරියහන් ගැබට) පවිසිත්වා(ඇතුලුව/පිවිස) සිරිසයනෙ(සිරියහනෙහි) නිපන්නා(දිගාවී/සැතපී) නිද්දං ඔක්කමමානානිදන අ) තරේ(ඉමං සුපිනං අද්දස (මේ සිහිනය දුටුවේය)

➔ <සාර ලක්ෂයක් වියදම්කර මහා දානයක් දීසියලු අලංකාරයනේ සැරසී රසවත් භෝජන , අටසිල් සදම ,අනුභවකරාදන්ව අලංකාරව සරසා පිලියෙල කල සිරියහන් ගැබට ඇතුලුව සිරියහනෙහි සැතපී නිදන අතරේ මේ සිහිනය දුටුවේය>

★ 'චත්තාරො කිර නං මහාරාජානො සයනෙනෙව සද්ධිං උක්ඛිපිත්වා හිමවන්තං නෙත්වා සට්ඨියොජනිකෙ මනොසිලාතලෙ සත්තයොජනිකස්ස මහාසාලරුක්ඛස්ස හෙට්ඨා ඨපෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු

➔ <u>චත්තාරො</u> කිර(වනාහි) නං(ඇය) මහාරාජානො) <u>සත</u>ර වරම් දෙව් රජවරු ({සයනෙනඑ+ව} සයනෙනෙව(ත්-ඇද) සද්ධිං(සමග) උක්ඛිපිත්වා(ඔසවාගෙන) හිමවන්තං(හිමවතට) නෙත්වා (ගෙනගොස්)සට්ඨි-යොජනිකෙ(සැට යොදුන්) මනොසිලාතලෙ(රත්ගල්තලාවේ) සත්ත-යොජනිකස්ස(සත්යොදුන්) මහා-සාලරුක්ඛස්ස (සල්ගස මහ) හෙට්ඨා(යට) ඨපෙත්වා(තබා) එකමන්තං(ඉවත්ව/එක්පැත්තක/එක්පසක) අට්ඨංසු (සිටියාහ)

➔ < සතර වරම් දෙව් රජවරු ඇය ඇදත් සමග ඔසවාගෙන හිමවතට ගෙනගොස් සැට යොදුන් රත්ගල්තලාවේ සත්යොදුන් මහ සල්ගස යට තබා ඉවත්ව සිටියාහ>

★අථ නෙසං දෙවියො ආගන්ත්වා දෙවිං අනොතත්තදහං නෙත්වා මනුස්සමලහරණත්ථං න්හාපෙත්වා දිබ්බවත්ථං නිවාසාපෙත්වා ගන්ධෙහි විලිම්පාපෙත්වා දිබ්බපුප්ඵානි පිළන්ධාපෙත්වා

➔ අථ(ඉක්බිති) නෙසං(ඔවුන්ගේ) දෙවියොදෙව)ඟනන්(ආගන්ත්වා(පැමින) දෙවිං(දේවිය) අනොතත්ත-දහං(අනෝතත්ත විලට) නෙත්වා(ගෙනගොස්) මනුස්ස-මල-හරණත්ථංමිනිස්) ග/මලඳ ඉවත්කිරීම පිණිස(න්හාපෙත්වා(නහවා) දිබ්බ-වත්ථං(සලුදිව්‍ය) නිවාසාපෙත්වා (අන්දවා) ගන්ධෙහි(සුවඳ) විලිම්පාපෙත්වා(ගල්වා) දිබ්බ-පුප්ඵානි(මල්දිව්‍ය) පිළන්ධාපෙත්වා පල)දවා (

➔ <ඉක්බිති ඔවුන්ගේ දෙවඟනන් පැමින දේවිය අනෝතත්ත විලට ගෙනගොස් ,මිනිස් ගඳ ඉවත්කිරීම පිණිස නහවා සුවද , සලු අන්දවාදිව්‍ය ,ගල්වා දිව්‍ය මල් පලඳවා>

★තතො අවිදූරෙ එකො රජතපබ්බතො අත්ථි, තස්ස අන්තො කනකවිමානං අත්ථි, තත්ථ පාචීනසීසකං දිබ්බසයනං පඤ්ඤාපෙත්වා නිපජ්ජාපෙසුං

➔ තතො අවිදූරෙඒ ළ/ඊට නුදුරේ) ඟ(එකො(එක්) රජත-පබ්බතො(රිදී පර්වතයක්) අත්ථි(ඇත), තස්ස අන්තො(එහි ඇතුලේ) කනකවිමානං(රන්විමනක්) අත්ථි(ඇත), තත්ථ(එහි) පාචීනසීසකං(නැගෙනහිර දිශාවට හිසලා) දිබ්බසයනං(ඇදක්/සයනයක්-දිව්‍ය) පඤ්ඤාපෙත්වා(පනවා) නිපජ්ජාපෙසුං (සැතැප්පවූහ)

➔ <ඊට නුදුරේ එක් රිදී පර්වතයක් ඇතඑහි නැගෙනහිර ,එහි ඇතුලේ රන්විමනක් ඇත , සයනයක් පනවා සැතැප්පවූහදිශාවට හිසලා දිව්‍ය>

★අථ බොධිසත්තො සෙතවරවාරණො හුත්වා තතො අවිදූරෙ එකො සුවණ්ණපබ්බතො අත්ථි, තත්ථ විචරිත්වා තතො ඔරුය්හ රජතපබ්බතං අභිරුහිත්වා උත්තරදිසතො ආගම්ම රජතදාමවණ්ණාය සොණ්ඩාය සෙතපදුමං ගහෙත්වා කොඤ්චනාදං නදිත්වා කනකවිමානං පවිසිත්වා මාතුසයනං තික්ඛත්තුං පදක්ඛිණං කත්වා දක්ඛිණපස්සං ඵාලෙත්වා කුච්ඡිං පවිට්ඨසදිසො අහොසි'ති

➔ අථ(ඉක්බිති) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) සෙත-වර-වාරණොසුදු උතු) ම් ඇතෙක්(හුත්වා(ව) තතො(ඊට/එයින්) අවිදූරෙ(ළඟ/නුදුරේ) එකො(එක්) සුවණ්ණ-පබ්බතොරන්) (පර්වතයක් අත්ථි(ඇත), තත්ථ(එහි) විචරිත්වා(සැරිසරා) තතො(එයින්) ඔරුය්හ(බැස) රජත-පබ්බතං(රිදී පර්වතයට) අභිරුහිත්වා(නැග) උත්තරදිසතො(උතුරුදිශාවෙන්) ආගම්ම(පැමිණ) රජත-දාම-වණ්ණාය(පැහැති-මාලයක/දාමයක-රිදී) සොණ්ඩායසො)ඩින්(සෙතපදුමං(සුදුමලක්) ගහෙත්වා (ගෙන)කොඤ්චනාදං(කුංචනාද) නදිත්වා(නදදී) කනකවිමානං(රන්විමනට) පවිසිත්වා(ඇතුලුව) මාතුසයනංමවගේ ඇ)ද(යහන/ තික්ඛත්තුං(තුන්වරක්) පදක්ඛිණං කත්වා (පැදකුණුකර) දක්ඛිණපස්සංදක/දකුණුපස)ුණුපැත්ත(ඵාලෙත්වා(ස්පර්ශකර) කුච්ඡිං(කුසට) පවිට්ඨ-සදිසො (පිවිසියාක් මෙන්) අහොසි'ති(වූවේය යැයි)

➔ <ඉක්බිති මහබෝසතුන් සුදු උතුම් ඇතෙක්ව ඊට නුදුරේ එක් රන් පර්වතයක් ඇත එහි , සැරිසරා එයින් බැස රිදී පර්වතයට නැග උතුරුදිශාවෙන් පැමිණ ,රිදී මාලයක පැහැති සොඬින් සුදුමලක් ගෙන කුංචනාද නදදී රන්විමනට ඇතුලුව මවගේ යහන තුන්වරක් පැදකුණුකර දකුණුපැත්ත ස්පර්ශකර කුසට පිවිසියාක් මෙන් වූවේය යැයි>

★එවං උත්තරාසාළ්හනක්ඛත්තෙන පටිසන්ධිං ගණ්හි

➔ එවං(මෙසේ) උත්තරාසාළ්හ-නක්ඛත්තෙන(ඇසළ නැකතින්/උතුරුසල) පටිසන්ධිං ගණ්හි (තිසන්ධි ගත්තේයප්‍ර)

➔ < මෙසේ ඇසළ පොහොය නැකතින් ප්‍රතිසන්ධි ගත්තේය >

★පුනදිවසෙ පබුද්ධා දෙවී තං සුපිනං රඤ්ඤො ආරොචෙසි

➔ පුනදිවසෙ(ඊළඟ දිනයෙහි/දෙවන දිනයෙහි) පබුද්ධා(පිබිදුනු) දෙවී(දේවිය) තං සුපිනංඒ) (සිහිනයරඤ්ඤො ආරොචෙසි(කීය/රජුට දැන්විය)

➔ < ඊළඟ දිනයෙහි පිබිදුනු දේවිය ඒ සිහිනය රජුට දැන්විය >

★රාජා චතුසට්ඨීමත්තෙ බ්‍රාහ්මණපාමොක්ඛෙ පක්කොසාපෙත්වා ගොමයහරිතූපලිත්තාය ලාජාදීහි කතමඞ්ගලසක්කාරාය භූමියා මහාරහානි ආසනානි පඤ්ඤාපෙත්වා

➔ රාජා(රජු) චතුසට්ඨි-මත්තෙ(පමණ-හැටහතරක්) බ්‍රාහ්මණ-පාමොක්ඛෙ-බමුනු) ප/ධානීන්ප්‍රඩිවරු(පක්කොසාපෙත්වාකැ) ඳවා ({ගොමය-හරිතළ+පලිත්තාය} ගොමයහරිතූපලිත්තාය (අලුතෙන් ගොමගා පිරියම්කල) {ලාජාආදීහි+} ලාජාදීහිවිලද) (ආදියෙන් කත-මඞ්ගල-සක්කාරායසත්කාර ඇති-මංගල-කරනලද) / සැරසිලිඇති(භූමියා(පොලොවෙහි/භූමියෙහි) මහාරහානිමහ)හි(ආසනානි(ආසනයන්) පඤ්ඤාපෙත්වා (පනවා)

➔ <රජු බමුනු පඬිවරු හැටහතරදෙනෙක් පමණ කැඳවාවිලද ,අලුතෙන් ගොමගා පිරියම්කර , ආදියෙන් මංගල සැරසිලි කරනලද භූමියෙහි මහැඟි ආසනයන් පනවා>

★තත්ථ නිසින්නානං බ්‍රාහ්මණානං සප්පිමධුසක්ඛරාභිසඞ්ඛතස්ස වරපායාසස්ස සුවණ්ණරජතපාතියො පූරෙත්වා සුවණ්ණරජතපාතීහියෙව පටිකුජ්ජිත්වා අදාසි, අඤ්ඤෙහි ච අහතවත්ථකපිලගාවිදානාදීහි තෙ සන්තප්පෙසි

➔ තත්ථ(එහි) නිසින්නානංහි/හුන්) දගත්(බ්‍රාහ්මණානං (බමුනන්ට) {සප්පි-මධු-සක්ඛරාඅ+හිසඞ්ඛතස්ස} සප්පිමධුසක්ඛරාහිසඞ්ඛතස්සගිතෙල) ීවලින් -හකුරු-මීපැණි-(රසවත්කල/සැදූ වර-පායාසස්ස(රසවත් කිරිබත් වලින්/උතුම්) සුවණ්ණ-රජත-පාතියො-රන්) (පාත්‍ර-රිදී පූරෙත්වා(පුරවා) සුවණ්ණ-රජත-පාතීහි-යෙව(ම-වලින්පාත්‍ර-රිදී-රන්) පටිකුජ්ජිත්වා(වසා) අදාසි(දුන්නේය), අඤ්ඤෙහි-ච (ද-අන්) {අහතවත්ථ-කපිලගාවි-දානඅ+දීහි} අහතවත්ථ-කපිලගාවි-දානාදීහි (ආදියෙන්-දාන-කපිලදෙනුන්-අලුත්වස්ත්‍ර) තෙ(ඔවුන්) සන්තප්පෙසි (සතුටු කලේය/සන්තර්පණය කලේය)

➔ <එහි හිඳගත් බමුනන්ට ,ගිතෙල්හකුරු වලින් රසවත්කල රසවත් කිරිබත් වලින් -මීපැණි-වලින්ම වසා දුන්නේරිදී පාත්‍ර- පුරවා රන්රිදී පාත්‍ර-රන්යකපිලදෙනුන් ආදි අන්වූද අලුත්වස්ත්‍ර , දානයන්ගෙන් ඔවුන් සන්තර්පණය කලේය සතුටු කලේය>

★අථ නෙසං සබ්බකාමෙහි සන්තප්පිතානං සුපිනං ආරොචාපෙත්වා ‘‘කිං භවිස්සතී’’ති පුච්ඡි

➔ අථ (ඉක්බිති)<u>නෙසං</u> සබ්බ-කාමෙහි(කැමතිදෙයින්-සියලු) සන්තප්පිතානං*ඒ)* සන්තර්පණය කලවුන්ට(සතුටු කලවුන්ට/ සුපිනං(සිහිනය) ආරොචාපෙත්වා (කාශකරවාප්‍ර/කියවා)‘‘කිං භවිස්සතී’’ති(කුමක් වන්න්ද යැයි) පුච්ඡි (විමසීය)

➔ < ඉක්බිති ඒ කැමති සියලු දෙයින් සතුටු කලවුන්ට සිහිනය කියවා කුමක් වන්න්ද යැයි , විමසීය >

★බ්‍රාහ්මණා ආහංසු ‘‘මා චින්තයි, මහාරාජ, දෙවියා තෙ කුච්ඡිම්හි ගබ්භො පතිට්ඨිතො, සො ච ඛො පුරිසගබ්භො, න ඉත්ථීගබ්භො, පුත්තො තෙ භවිස්සති

➔ බ්‍රාහ්මණා ආහංසු (බමුනෝ කීහ) ‘‘මා චින්තයි(කරදර නොවන්න /ඒ ගැන නොසිතන්න) , මහාරාජ(!මහරජුනි) , දෙවියා <u>තෙ</u>) <u>ඔබේ</u> දේවියගේ (කුච්ඡිම්හි(කුසෙහි) ගබ්භො(දරුගැබක්) පතිට්ඨිතො(පිහිටියේය) , සො ච(එයද) ඛො(වනාහි) පුරිසගබ්භො(පිරිමි දරුගැබකි) , න ඉත්ථීගබ්භොගැහැනු දරු) ගැබක් නොවේ(, පුත්තො <u>තෙ</u> භවිස්සති) *ඔබට* පුතෙක් වන්නේය(උපදින්නේය/

➔ <බමුනෝ මෙසේ කීහඔබේ දේවියගේ කුස ,ඒ ගැන කරදර නොවන්න !මහරජුනි ,ෙහි දරුගැබක් පිහිටියේය දරුගැබකි එයද වනාහි පිරිමි ,ගැහැනු දරුගැබක් නොවේඔබට පුතෙක් , උපදින්නේය>

★සො සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසිස්සති, රාජා භවිස්සති චක්කවත්තී; සචෙ අගාරා නික්ඛම්ම පබ්බජිස්සති, බුද්ධො භවිස්සති ලොකෙ විවට්ටච්ඡදො’’ති

➔ සො(ඔහු) සචෙඉ)ඳින්(අගාරං(ගිහිගෙයි) අජ්ඣාවසිස්සති(නම් වාසයකරයි) , රාජා(රජු) භවිස්සති(වන්නේය) චක්කවත්තී(සක්විති) ; සචෙඉ)ඳින්(අගාරා(ගිහිගෙයින්) නික්ඛම්ම (නික්ම)පබ්බජිස්සති(පැවිදිවේ නම්) , බුද්ධො භවිස්සති(බුදුවන්නේය) ලොකෙ(ලොවෙහි) විවට්ටච්ඡදො’’ති(අරිනලද යැයි/වැස්ම විවරකරනලද)[කෙලෙස්]

➔ < ඉඳින් ඔහු ගිහිගෙයි වාසයකරයි නම් ,සක්විති රජ වන්නේය ,ඉඳින් ගිහිගෙයින් නික්ම පැවිදිවේ නම්ලොවෙහි කෙලෙස් වැස්ම විවරකරනලද බුදුවන්නේය යැයි ,>

★බොධිසත්තස්ස පන මාතුකුච්ඡිම්හි පටිසන්ධිග්ගහණක්ඛණෙ එකප්පහාරෙනෙව සකලදසසහස්සී ලොකධාතු සඞ්කම්පි සම්පකම්පි සම්පවෙධි

➔ බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ගේ) පන(වනාහි) මාතුකුච්ඡිම්හි (මව්කුසෙහි) {පටිසන්ධි+ගහණ+ඛණෙ} පටිසන්ධිග්ගහණක්ඛණෙ (මොහොතෙහි-ගන්නා-තිසන්දිප්‍ර) {එකප්පහාරෙනඑ+ව} එකප්පහාරෙනෙව(එකපාරටම/එකවරම) සකල-දසසහස්සී-සියලු) (දසදහසක් ලොකධාතු(ලෝකධාතුව) සඞ්කම්පි(කම්පාවිය) සම්පකම්පිඅතිශයින්) (කම්පාවිය සම්පවෙධි (වෙව්ලාගියේය)

➔ <මහබෝසතුන් මවිකුසෙහි ප්‍රතිසන්දි ගන්නා මොහොතෙහි එකවරම සියලු දසදහසක් ලෝකධාතුව කම්පාවිය අතිශයින් කම්පාවිය වෙව්ලාගියේය>

★බාත්තිංසපුබ්බනිමිත්තානි පාතුරහෙසුං – දසසු චක්කවාළසහස්සෙසු අප්පමාණෝ ඔභාසෝ එරි
➔ බාත්තිංස-පුබ්බ-නිමිත්තානි(නිමිති-පූර්ව-දෙතිස්) පාතුරහෙසුං (පහලවූහ) – දසසු චක්කවාළ-සහස්සෙසු (දස දහසක් සක්වලයන්හි) අප්පමාණෝ(මාණඅප්‍ර) ඔභාසෝ (එලියක්/ආලෝකයක්) එරි(පැතුරුනි)
➔ < දෙතිස් පූර්ව නිමිති පහලවූහඑලියක් -මාණ ආලෝකයක්අප්‍ර දස දහසක් සක්වලයන්හි , පැතුරුනි >

★තස්ස තං සිරිං දට්ඨුකාමා විය අන්ධා චක්ඛූනි පටිලභිංසු, බධිරා සද්දං සුණිංසු, මූගා සමාලපිංසු, ඛුජ්ජා උජුගත්තා අහෙසුං, පඬිගුලා පදසා ගමනං පටිලභිංසු, බන්ධනගතා සබ්බසත්තා අන්දුබන්ධනාදීහි මුච්චිංසු
➔ තස්ස(එයගේ) තං සිරිං(ඒ අසිරිය) දට්ඨුකාමා-විය(මෙන්-දකිනුකැමැත්තෝ) අන්ධා(අන්දයෝ) චක්ඛූනි පටිලභිංසු(ඇස් ලැබූහ) , බධිරා සද්දං සුණිංසුබිහිරෝ සද්ද) (ඇසූහ, මූගා සමාලපිංසු(ගොලුවෝ කථාකලහ) , ඛුජ්ජා උජුගත්තා අහෙසුංකුද්දෝ) (කෙලින් වූහ/සෘජු, පඬිගුලා(පිළුවෝ) පදසා(පයින්) ගමනං(ගමන්කිරීම) පටිලභිංසු(ලැබූහ) , බන්ධනගතාබැමිවලින් බැ) දුනාවූ(සබ්බසත්තා (සියලු සත්ත්වයෝ) {අන්දු-බන්ධනාආ-දීහි} අන්දුබන්ධනාදීහි(ආදියෙන්-බැදුම්-දම්වැල්) මුච්චිංසු (මිදුනාහුය)
➔ < ඒ අසිරිය දකිනුකැමැත්තෝ මෙන් අන්දයෝ ඇස් ලැබූහ ,බිහිරෝ සද්ද ඇසූහගොලුවෝ , ,කුද්දෝ කෙලින් වූහ ,කථාකලහ පිළුවෝ පයින් ගමන්කලහබැමිවලින් බැ ,දුනාවූ සියලු සත්ත්වයෝ දම්වැල් බැදුම් ආදියෙන් මිදුනාහුය>

★සබ්බනරකෙසු අග්ගි නිබ්බායි, පෙත්තිවිසයෙ ඛුප්පිපාසා වූපසමි, තිරච්ඡානානං භයං නාහොසි, සබ්බසත්තානං රොගො වූපසමි, සබ්බසත්තා පියංවදා අහෙසුං, මධුරෙනාකාරෙන අස්සා හසිංසු
➔ සබ්බ-නරකෙසු(සියලු නරකයනුහි) අග්ගි නිබ්බායි(ගිනි නිවුණි) , පෙත්තිවිසයෙථ ප්‍රේ) (ලෝකයේ ඛුප්පිපාසා (සා පිපාසා)වූපසමි(සංසිඳුනි), තිරච්ඡානානං(තිරිසන් සතුන්ගේ) භයං නාහොසි(භියක් නොවීය) , සබ්බසත්තානං(ත්ත්වයන්ගේසියලු ස) රොගො වූපසමිරෝග) (සංසිඳුනි, සබ්බසත්තා(සියලු සත්ත්වයෝ) පියංවදායතෙපුල් ප්‍රි/යවචන කියන්නෝප්‍රි) (ඇත්තෝ අහෙසුං(වූහ), {මධුරෙනආ+කාරෙන} මධුරෙනාකාරෙන(මිහිරි අයුරින්) අස්සා හසිංසු (අස්වයෝ සිනාසුනහ)
➔ <සියලු නරකයනුහි ගිනි නිවුණි තිරිසන් සතුන්ගේ ,පිපාසා සංසිඳුනි ථ ලෝකයේ සාප්‍රේ , භියක් නොවීය සියලු සත්ත්වයෝ ,සියලු සත්ත්වයන්ගේ රෝග සංසිඳුනි ,ප්‍රියවචන කියන්නෝ වූහ මිහිරි අයුරින් ,අස්වයෝ හේසාර වකලහ>

★වාරණා ගජ්ජිංසු, සබ්බතූරියානි සකසකනින්නාදං මුඤ්චිංසු, අසට්ඨිතානියෙව මනුස්සානං හත්ථපගාදීනි ආභරණානි විරවිංසු, සබ්බදිසා විප්පසන්නා අහෙසුං
➔ වාරණා ගජ්ජිංසු(කුංචනාද කලහ/ඇත්තු ගර්ජනා කලහ) , සබ්බ-තූරියානිසියලු) (තූර්යභාණ්ඩ සක-සක-නින්නාදං(නින්නාදයන්-තම-තම) මුඤ්චිංසු(විහිදවූහ/මුදාහලහ), අසට්ඨිතානි-යෙව(ම-නොගැටී) මනුස්සානං (මිනිසුන්ගේ) {හත්ථ+පගආ+දීනි} හත්ථපගාදීනි(අත් ආදියෙහි ඇති) ආභරණානි(ආභරණ) විරවිංසුහ/නාදවිය) ඛනැගූහ(, සබ්බදිසා(සියලුදිශාවෝ) විප්පසන්නා(පැහැදිලි/අතිශයින් පැහැපත්) අහෙසුං (වූහ)

➔ <ඇත්තු කුංචනාද කලභ සියලු ,තූර්යභාණ්ඩ ඉබේ තම තමන්ගේ මිහිරි නාදයන් මුදාහලභ , ආදියෙහි ඇති ආභරණ නොගැටීම මිහිරි භ මිනිසුන්ගේ අත්ඩින් නාදවියසියලුදිශාවෝ , අතිශයින් පැහැපත්වූභ>

★ සත්තානං සුඛං උප්පාදයමානො මුදුසීතලවාතො වායි, අකාලමෙඝො වස්සි, පඨවිතොපි උදකං උබ්භිජ්ජිත්වා විස්සන්දි, පක්ඛිනො ආකාසගමනං විජහිංසු

➔ සත්තානං(සත්ත්වයන්ට) සුඛං (සැප)උප්පාදයමානො (උපදවමින්) මුදු-සීතල-වාතො (වාතය-සිසිල්-සිනිදු/මෘදු) වායි(හැමුවේය), අකාලමෙඝො(අකාලවැසි) වස්සි(වැස්සේය), පඨවිතො-පි(පොලොවෙන් ද) උදකං(ජලදාරා/ජලය) උබ්භිජ්ජිත්වා(මතුවී/පැනනැඟී) විස්සන්දි(ගැලුවේය), පක්ඛිනො(පක්ෂීන්) ආකාස-ගමනං(යාම-අභසෙහි) විජහිංසු (අත්හලභ)

➔ <සත්ත්වයන්ට සැප උපදවමින් සිනිදු සිසිල් වාතය භැමුවේය,අකාලවැසි වැස්සේය , පොලොවෙන් ද ජලදාරා මතුවී ගැලුවේය පක්ෂීන් ,අභසෙහි යාම අත්හලභ>

★නදියො අසන්දමානා අට්ඨංසු, මහාසමුද්දෙ මධුරං උදකං අභොසි, සබ්බත්ථකමෙව පඤ්චවණ්ණෙහි පදුමෙහි සඤ්ඡන්නතලො අභොසි, ථලජජලජාදීනි සබ්බපුප්ඵානි පුප්ඵිංසු

➔ නදියො(ගංභාවෝ) අසන්දමානා(නොගලමින්) අට්ඨංසු(සිටිභ) , මභාසමුද්දෙ (මභමුභුදෙහි)මධුරං උදකං අභොසි(මිහිරි ජලය විය) , {සබ්බත්ථකංඵ+ච} සබ්බත්ථකමෙව (ම-සියලුතැන්හි) පඤ්ච-වණ්ණෙහි(පස් වර්ණයෙන් යුතු) පදුමෙහි(මල්වලින්) සඤ්ඡන්න-තලො(භූමි/තල-වැසුනු) අභොසි(විය) , {ථලජ-ජලජඅා-දීනි} ථලජජලජාදීනි-ගොඩ ඇතිවන) (ආදී-දියෙහි ඇතිවන සබ්බ-පුප්ඵානි(සියලු මල්) පුප්ඵිංසු (පිපුනාභ)

➔ <ගංභාවෝ නොගලමින් සිටිභ, මභමුභුදෙහි ජලය මිහිරි වියසියලුතැන්හිම පස් , වර්ණයෙන් යුතුමල්වලින් වැසුනු භූමි වියදියගොඩ සියලු මල් පිපුනාභ ,>

★රුක්ඛානං ඛන්ධෙසු ඛන්ධපදුමානි, සාඛාසු සාඛාපදුමානි, ලතාසු ලතාපදුමානි පුප්ඵිංසු, ථලෙ සිලාතලානි භින්දිත්වා උපරූපරි සත්ත සත්ත භුත්වා දණ්ඩපදුමානි නාම නික්ඛමිංසු

➔ රුක්ඛානං(ගස්වල) ඛන්ධෙසුක)ඳන්හි(ඛන්ධ-පදුමානික) දෙහි පිපෙනමල්(, සාඛාසු (අතුවල) සාඛා-පදුමානි(අතුවල පිපෙන මල්) , ලතාසු(වැල්වල) ලතා-පදුමානිවැල්වල) (පිපෙනමල් පුප්ඵිංසු(පිපුනාභ) , ථලෙ(පොලොවෙහි) සිලා-තලානි(ගල් තලාවන්) භින්දිත්වා (බිඳගෙන) උපරූපරි(එකිනෙක මත්තේ/එකක් උඩ එකක්) සත්ත සත්ත භුත්වා සත සත) (බැගින්වීදණ්ඩපදුමානි නාම ද)ඩුමල් නම් මල්වර්ගයක් (නික්ඛමිංසු(මතුවුනාභ /නික්මුනාභ)

➔ <ගස්වල කඳන්හි කදෙහි පිපෙනමල්වැල්වල වැල්වල ,අතුවල අතුවල පිපෙන මල් , පිපෙනමල් පිපුනාභ පොලොවෙහි ගල් තලාවන් බිඳගෙන එකක් උඩ එකක් වශයනේ සත , බැගින්වී දඬුමල් නම් මල්වර්ගයක් මතුවුනාභ>

★ආකාසෙ ඔලම්බකපදුමානි නාම නිබ්බත්තිංසු, සමන්තතො පුප්ඵවස්සා වස්සිංසු, ආකාසෙ දිබ්බතූරියානි වජ්ජිංසු

➔ ආකාසෙ(අභසෙහි) ඔලම්බක-පදුමානි නාම(මල් නම් මල්වර්ගයක්-එල්ලෙන) නිබ්බත්තිංසු(ඉපදුනභ/ඇතිවූභ) , සමන්තතො(භාත්පසින්) පුප්ඵ-වස්සා(මල්වර්ෂා) වස්සිංසු (වැස්සාභ), ආකාසෙ(අභසෙහි) දිබ්බ-තූරියානි(තූර්යභාණ්ඩදිව්‍ය) වජ්ජිංසු (වාදනයවූභ)

➔ <අභසෙහි එල්ලෙන මල් නම් මල්වර්ගයක් ඇතිවූභ භාත්පසින් ,මල්වර්ෂා වැස්සාභ , තූර්යභාණ්ඩ වාදනයවූභඅභසෙහි දිව්‍ය>

★සකලදසසහස්සිලොකධාතු වට්ටෙත්වා විස්සට්ඨමාලාගුළො විය, උප්පීළෙත්වා බද්ධමාලාකලාපො විය, අලඞ්කතපටියත්තං මාලාසනං විය ච එකමාලාමාලිනී විප්ඵුරන්තවාළවිජනී පුප්ඵධූමගන්ධපරිවාසිතා පරමසොභග්ගප්පත්තා අභොසි

➔ සකල-දසසහස්සි-ලොකධාතු(ලෝකධාතුව-දසදහසක්-සියලු) වට්ටෙත්වා(වටකර) විස්සට්ඨ-මාලාගුළොා(පොකුරක්/මල් ගොමුවක්-මුදාහල/විහිදවූ) විය(මෙන්ද), උප්පිළෙත්වා (තදකර) බද්ධ-මාලා-කලාපොබ) දිනලද(මිටියක්/කළබක්-මල්- විය(මෙන්ද) අලඞ්කතපටියත්තං(අලංකාරව සරසනලද) මාලාසනං(මල්ආසනයක්) විය ච(මෙන්ද) එක-මාලාමාලිනී(අතරක් නොමැතිව මලින් ගැවසිගත් /එකපැහැර) විප්ඵුරන්ත-වාළවිජනී (වාමරයක් මෙන්/වල්විදුනාවක්-සැලෙන) පුප්ඵ-ධූමගන්ධ-පරිවාසිතා (සුවදවත්ව-සුවදින්-මල්) {පරම-සොභාඅග්+ග+පත්තා} පරමසොභග්ගප්පත්තාරම /සෝභාවයෙන්-අතිශය/උතුම්ම) (පැමුණුනේ-බවටඅග්ර-ණියත්වයෙන් අහොසි (විය)

➔ <සියලු දසදහසක් ලෝකධාතුව වටකර විහිදවූ මල් ගොමුවක් මෙන්දතදකර ඛ ,ඳිනලද මල් කළබක් මෙන්ද ,අලංකාරව සරසනලද මල්ආසනයක් මෙන්දඅතරක් නොමැතිව මලින් , මල් සුවදින් සුවදවත ,ගැවසිගත් සැලෙන චාමරයක් මෙන්ිවඅතිශය සෝභාවයෙන් රම , බවට පැමුණුනේ වියණියත්වයෙන් අග්ර>

★එවං ගහිතපටිසන්ධිකස්ස බොධිසත්තස්ස පටිසන්ධිතො පට්ඨාය බොධිසත්තස්ස චෙව බොධිසත්තමාතුයා ච උපද්දවනිවාරණත්ථං ඛග්ගහත්ථා චත්තාරො දෙවපුත්තා ආරක්ඛං ගණ්හිංසු

➔ එවං(මෙසේ) ගහිත-පටිසන්ධිකස්ස(තිසන්දි ඇතිප්‍ර-ගන්නාලද) බොධිසත්තස්ස (මහබෝසතුන්ගේ) පටිසන්ධිතො පට්ඨාය (තිසන්දියේ පටන්ප්‍ර) බොධිසත්තස්ස (මහබෝසතුන්ට) චෙව(මෙන්ම) බොධිසත්ත-මාතුයා ච(මහබෝසතුන්ගේ මවට ද) උපද්දව-නිවාරණත්ථං(වලකනුපිණිස-උවදුරු/වදපද්‍ර) ඛග්ග-හත්ථා(කඩුගත් අතැති) චත්තාරො දෙවපුත්තා(යෝ සතරදෙනෙක්පුත්‍රදිව්‍ය) ආරක්ඛං ගණ්හිංසුආරක්ෂාවට) (ආරක්ෂාකලහ/සිටියහ

➔ <මෙසේ ප්‍රතිසන්දිගත් මහබෝසතුන්ගේ ප්‍රතිසන්දියේ පටන්මහබෝසතුන්ට , මෙන්ම මහබෝසතුන්ගේ මවට ද උපද්‍රව උවදුරු වලකනු පිණිස දිව්‍යපුත්‍රයෝ සතරදෙනෙක් කඩුගත් අතැතිව ආරක්ෂාවට සිටියහ >

★බොධිසත්තමාතු පන පුරිසෙසු රාගචිත්තං නුප්පජ්ජි, ලාභග්ගයසග්ගප්පත්තා ච අහොසි සුඛිනී අකිලන්තකායා

➔ බොධිසත්තමාතු(මහබෝසත්මවට) පන(වනාහි) පුරිසෙසු(පුරුෂයන්කෙරෙහි) රාගචිත්තං(රාගසිතක්) නුප්පජ්ජි(නූපදී), {ලාභඅ+ග්ග-යසඅ+ග්ග+පත්තා} ලාභග්ගයසග්ගප්පත්තා ච(බවට පැමිණියේ දබවට යසසින් අග්‍රලාභයෙන් අග්‍ර) අහොසි(විය) සුඛිනී(සුවපත්ව) අකිලන්ත-කායා (වෙහසෙට පත්නොවූ කයකින් යුතුවිය)

➔ <මහබෝසත්මවට වනාහි පුරුෂයන්කෙරෙහි රාගසිතක් නූපදීලාභයෙන් ද යසසින් ද , වෙහසෙට පත්නොවූ සුවපත් ,බවට පැමිණියේයඅග්‍ර කයකින් යුතුවිය>

★බොධිසත්තඤ්ච අන්තොකුච්ඡිගතං විප්පසන්නෙ මණිරතනෙ ආවුතපණ්ඩුසුත්තං විය පස්සති

➔ {බොධිසත්තං+ච} බොධිසත්තඤ්ච(මහබෝසතුන් ද) අන්තො-කුච්ඡි-ගතං-කුසට-ඇතුල්) (ගිය විප්පසන්නෙ(සන්නවූඅතිශයින් ප්‍ර) මණිරතනෙමැණික්) රත්නයන්(ආවුත-පණ්ඩු-සුත්තං (කෙන්දක්/හුයක්-රන්- අමුනනලද) විය පස්සති(මෙන් දකිති)

➔ < ඇතුල් කුසට ගිය මහබෝසතුන් දසන්නවූ මැණික්අතිශයින් ප්‍ර , රත්නයන් අමුනනලද රන් කෙන්දක් මෙන් දකිති >

★යස්මා ච බොධිසත්තෙන වසිතකුච්ඡී නාම චෙතියගබ්භසදිසා හොති, න සක්කා අඤ්ඤෙන සත්තෙන ආවසිතුං වා පරිභුඤ්ජිතුං වා, තස්මා බොධිසත්තමාතා සත්තාහජාතෙ බොධිසත්තෙ කාලං කත්වා තුසිතපුරෙ නිබ්බත්තති

➔ යස්මා ච(යම්හෙයකින් වනාහි) බොධිසත්තෙන(මහබෝසතුන් විසින්) වසිත-කුච්ඡී-විසූ) (කුස නාම(නම්) චෙතිය-ගබ්භ-සදිසා(සමාන-ගැබකට-චෛත්‍ය) හොති(වේ),
න සක්කා(නොහැකිය) අඤ්ඤෙන සත්තෙන(අන් සත්ත්වයකු විසින්) ආවසිතුං වාවිසීමට) (හෝ පරිභුඤ්ජිතුං වා(පරිභෝ ගකිරීමට හෝ), තස්මා(එබැවින්) බොධිසත්තමාතා (මහබෝසත්මව){සත්තඅ+හං+ජාතෙ} සත්තාහජාතෙ බොධිසත්තෙමහබෝස) තුන්ගේ උප්පත්තියෙන් සත්දිනක් ගියකල්හි(කාලං කත්වා(කලුරිකර) තුසිතපුරෙ නිබ්බත්තති)තුසිතපුරයෙහි උපදිති(

➔ <යම්සේ මහබෝසතුන් විසින් විසූ කුස නම් චෛත්‍ය ගැබකට සමාන වේදඅන් , එබැවින් මහබෝසත්මව ,සත්ත්වයකු විසින් විසීමට හෝ පරිභෝ ගකිරීමට හෝ නොහැකිය මහබෝසතුන්ගේ උප්පත්තියෙන් සත්දිනක් ගියකල්හි කලුරිකර තුසිතපුරයෙහි උපදිති>

★යථා ච අඤ්ඤා ඉත්ථියො දස මාසෙ අපත්වාපි අතික්කමිත්වාපි නිසින්නාපි නිපන්නාපි විජායන්ති, න එවං බොධිසත්තමාතා

➔ යථා ච(යම්සේද) අඤ්ඤා ඉත්ථියො(න්අනිත් ස්ත්‍රී) දස මාසෙ(දසමසක්) අපත්වා-පි (නොපැමිණ ද) අතික්කමිත්වා-පි(ඉක්මවා ද) නිසින්නා-පි(හිඳිමින් ද) නිපන්නා-පිනිදමින්) (ද විජායන්ති(බිහිකරති/වදති/සූතකරතිප්‍ර) , *න එවං* බොධිසත්තමාතා මහබෝසත්මව) *එසේ නොකරයි*(

➔ <යම්සේ අනිත් ස්ත්‍රීන් දසමසක් නොපැමිණ හෝ ඉක්මවා හෝ හිඳිමින් හෝ නිදමින් හෝ ප්‍රසූතකරතිමහබෝසත්මව එසේ නොකරයි ,>

★සා පන බොධිසත්තං දස මාසෙ කුච්ඡිනා පරිහරිත්වා යීතාව විජායතිඅයං . මතාතමාතුධම්මබොධිසත්

➔ සා(ඇය) පන(වනාහි) බොධිසත්තං(මහබෝසතුන්) දස මාසෙ(දසමසක්) කුච්ඡිනා පරිහරිත්වා (කුසින් දරා) යීතා-ව(ම-සිටගෙන) විජායති .(බිහිකරයි/වදයි/සූතකරයිප්‍ර) (මෙය)අයං බොධිසත්තමාතු-ධම්මතා) මහබෝසත්මවගේ(ධර්මතාවයකි-

➔ < ඇය වනාහි මහබෝසතුන් දසමසක් කුසින් දරා සිටගෙනම ප්‍රසූතකරයි .මෙය මහබෝසත්මවගේ ධර්මතාවයකි >

★මහාමායාපි දෙවී පත්තෙන තෙලං විය දස මාසෙ කුච්ඡිනා බොධිසත්තං පරිහරිත්වා පරිපුණ්ණගබ්භා ඤාතිඝරං ගන්තුකාමා සුද්ධොදනමහාරාජස්ස ආරොචෙසි

➔ මහාමායා-පි දෙවී(මහමයා දේවිය ද) පත්තෙන තෙලං විය යේන් තෙල් මෙන්පාත්‍ර) ([යේන් තෙල් ගෙනයන්නාක් මෙන්පරික්ෂාඇතිව පාත්‍ර,ආරක්ෂාකාරීව] දස මාසෙ(දසමසක්) කුච්ඡිනා(කුසින්) බොධිසත්තං(මහබෝසතුන්) පරිහරිත්වා(දරා) පරිපුණ්ණ-ගබ්භා (ගැබඇතිව-මේරූ/පිරුනු) ඤාති-ඝරංම/ඤාතිගෙදරට) විපියන්ගේ ගෙදරට(ගන්තුකාමා (යනුකැමතිව) සුද්ධොදන-මහාරාජස්ස (සුද්ධෝදන මහරජුට) ආරොචෙසි (දැනුම්දුන්නේය/කීවේය)

➔ <මහමයා දේවිය ද ආරක්ෂාකාරීව පරික්ෂාඇතිව පාත්‍රයේන් තෙල් ගෙනයන්නාක් මෙන් මහබෝසතුන් දසමසක් කුසින් දරා මේරූ ගැබඇතිවමව්පියන්ගේ ගෙදරට යනුකැමතිව , සුද්ධෝදන මහරජුට දැනුම්දුන්නේය>

★ ‘‘ඉච්ඡාමහං, දෙව, කුලසන්තකං දෙවදහනගරං ගන්තු’’න්ති

➔ {ඉච්ඡාමිඅ+හං} ඉච්ඡාමහං(කැමැත්තෙමි මම) , දෙව(!දේවයන් වහන්ස), කුලසන්තකං (කුලයන්ට අයිති/කුලයන්සතු[මගේ]) දෙවදහනගරං (දෙව්දහ නගරයට) {ගන්තුංඉති+} ගන්තු''න්ති(යන්නට යැයි)
➔ < ''කැමැත්තෙමි මම මගේ කුලයන්ට අයිති දෙව්දහ නගරයට යන්නට !දේවයන් වහන්ස'' යැයි >

★රාජා ''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡිත්වා කපිලවත්ථුතො යාව දෙවදහනගරා මග්ගං සමං කාරෙත්වා කදලිපුණ්ණඝටධජපටාකාදීහි අලඞ්කාරාපෙත්වා දෙවි සුවණ්ණසිවිකාය නිසීදාපෙත්වා අමච්චසහස්සෙන උක්ඛිපාපෙත්වා මහන්තෙන පරිවාරෙන පෙසෙසි
➔ රාජා (රජු)''සාධූ''ති(හොඳයි යැයි) සම්පටිච්ඡිත්වා(පිලිගෙන) කපිලවත්ථුතො (කපිලවස්තුවේ පටන්) යාව දෙවදහනගරා(දෙව්දහ නුවර දක්වා) මග්ගං(මග) සමං කාරෙත්වා (සම කරවා){ කදලි-පුණ්ණඝට-ධජ-පටාකආ+දීහි} කදලිපුණ්ණඝටධජපටාකාදීහිකෙසෙල්) (ආදියෙන්-විසාල කොඩි/පතාක-කොඩි-පුන්කලස්-ගස් අලඞ්කාරාපෙත්වා(අලංකාර කරවා) දෙවි(දේවිය) සුවණ්ණ-සිවිකාය (රන් සිවිගෙයක) නිසීදාපෙත්වා(හිඳුවා) අමච්ච-සහස්සෙන (ඇමතියන් දහසක්) උක්ඛිපාපෙත්වා(තෝරා) මහන්තෙන පරිවාරෙන(මහ පිරිවරින්) පෙසෙසි (යැවීය)
➔ <රජු යැයි ''හොඳයි''පිලිගෙන කපිලවස්තුවේ පටන් දෙව්දහ නුවර දක්වා මග සම කරවා කෙසෙල් ගස් පතාක ආදියෙන්-කොඩි-පුන්කලස්-අලංකාර කරවාදේවිය රන් සිවිගෙයක , ඇමතියන් දහසක් ,හිඳුවාසමග මහ පිරිවරින් යැවීය>

★<u>ද්වින්නං පන නගරානං අන්තරෙ</u> උභයනගරවාසීනම්පි ලුම්බිනීවනං නාම මඞ්ගලසාලවනං අත්ථි, තස්මිං සමයෙ මූලතො පට්ඨාය යාව අග්ගසාඛා සබ්බං එකපාලිඵුල්ලං අහොසි
➔ <u>ද්වින්නං පන නගරානං අන්තරෙ</u> (නගරයන් දෙක අතරේ වනාහි){උභය-නගරවාසීනංඅ+පි} උභයනගරවාසීනම්පි(දෙනගරවාසීන්ගේම) ලුම්බිනී-වනං නාමලුම්බිනි) (උයන නම් මඞ්ගල-සාල-වනං(මඟුල් සල් උයනක්) අත්ථි(ඇත), තස්මිං සමයෙඒ /ඒ සමයේ) (එදින/වෙලාවේ මූලතො පට්ඨාය (මුල පටන්) <u>*යාව*</u> අග්ග-සාඛා අතු-ඉහල) <u>*දක්වා*</u>(සබ්බං(සියලු සල් වනයම/සියල්ල) එකපාලිඵුල්ලං(එකම මල් පිපුනු ගස්පෙලක්) අහොසි (විය)
➔ <නගරයන් දෙක අතරේ දෙනගරවාසීන්ගේම ලුම්බිනි නම් මඟුල් සල් උයනක් ඇතඑදින , එකලෙසම මල් පිපුනු ගස්පෙලක් විය මුල පටන් අග අතු දක්වාම ,සියලු සල් වනයම>

★සාඛන්තරෙහි වෙව පුප්ඵන්තරෙහි ච පඤ්චවණ්ණා භමරගණා නානප්පකාරා ච සකුණසඞ්ඝා මධුරස්සරෙන විකූජන්තා විචරන්තිතලතාවනසදිසංබිනීවනං චිත්සකලං ලුම් ., මහානුභාවස්ස රඤ්ඤො සුසජ්ජිතං ආපානමණ්ඩලං විය අහොසි
➔ {සාඛාඅ+න්තරෙහි}සාඛන්තරෙහි(අතු අතරෙහි/සාකා) වෙව (මෙන්ම) {පුප්ඵඅ+න්තරෙහි}පුප්ඵන්තරෙහි ච(මල් අතරෙහි ද) පඤ්ච-වණ්ණා(පස් වර්ණයෙන් යුතු) භමර-ගණා(බඹර සමූහයා) නානප්පකාරා ච(නොයෙක්ආකාර ද) සකුණ-සඞ්ඝාකුරුලු) (සමූහයා මධුරස්සරෙනමිහිරිහ)ඬින්(විකූජන්තා(නාදකරමින්) විචරන්ති .(සැරිසරති) (සියලු)සකලං ලුම්බිනීවනං(වනය/ලුම්බිනි උයන) චිත්තලතා-වන-සදිසං (සමානය-උයනට/වනයට-චිත්තලතා[දෙව්ලොව]), මහානුභාවස්ස(මහානුබාව සම්පන්න) රඤ්ඤෝ(රජෙකුගේ) සුසජ්ජිතං(මනාව සරසනලද) ආපානමණ්ඩලං(කෙළිමඩුල්ලක්/අවන්හලක්) විය අහොසි(මෙන් විය)
➔ <අතු අතරෙහි මෙන්ම මල් අතරෙහි ද පස් වර්ණයෙන් යුතු බඹර සමූහයා ද නොයෙක් ආකාර කුරුලු සමූහයා ද මිහිරිහඬින් නාදකරමින් සැරිසරති .සියලු ලුම්බිනි උයනම ,

මහානුබාව සම්පන්න රජෙකුගේ ,දෙව්ලොව චිත්තලතා උයනට සමානයමනාව සරසනලද කෙළිමඩුල්ලක් මෙන් විය>

★දෙවියා තං දිස්වා සාලවනකීළං කීළිතුකාමතාචිත්තං උදපාදිවා චා දෙවිං ගහෙත්අමව් . සාලවනං පවිසිංසු
➔ දෙවියා තං දිස්වා(දේවිය එය දැක) සාලවනකීළං(සල්වනයේ සෞන්දර්ය සිරිය) කීළිතුකාමතා-චිත්තංනර) ඔමින් සතුටුවීමේ(සිතක්- උදපාදිඇ)තිවිය(ඇමතියෝ)වාඅමව් .(දෙවිං ගහෙත්වා(දේවිය රැගෙන) සාලවනං පවිසිංසු(සල් උයනට ඇතුලුවිය)
➔ < දේවිය එය දැක සල්වනයේ සෞන්දර්ය සිරිය , නරඔමින් සතුටුවීමේ සිතක් ඇතිවිය . ඇමතියෝ දේවිය රැගෙන සල් උයනට ඇතුලුවිය >

★ සා මඩ්ගලසාලමූලං ගන්ත්වා සාලසාඛං ගණ්හිතුකාමා අහොසි, සාලසාඛා සුසෙදිතවෙත්තග්ගං විය ඔනමිත්වා දෙවියා හත්ථපථං උපගඤ්ඡි
➔ සා(ඇය) මඩ්ගල-සාලමූලං(සල්ගසේ මුලට-මගුල්) ගන්ත්වා(ගොස්) සාල-සාඛංසල්) (අත්තක් ගණ්හිතුකාමා(අල්ලාගැනීමේ කැමැත්තක්) අහොසි(ඇතිවිය), සාලසාඛා (සල්අත්ත) {සුසෙදිත-වෙත්තඅ+ග්ගං} සුසෙදිතවෙත්තග්ගං(අගක්-වේවැල්-කීකරු/මනාවසැකසූ) විය(මෙන්) ඔනමිත්වා(නැමී) දෙවියා(දේවියගේ) හත්ථපථං(අතලගට/අත්පසට) උපගඤ්ඡි(පැමිණියේය)
➔ < මගුල් සල්ගසේ මුලට ගිය ඇයට සල් අත්තක් අල්ලාගැනීමේ කැමැත්තක් ඇතිවිය , සල්අත්ත කීකරු වේවැල් අගක් මෙන් නැමී දේවියගේ අතලගට පැමිණියේය>

★සා හත්ථං පසාරෙත්වා සාඛං අග්ගහෙසිසා අථස් .මජවාතා චලිංසුසා කම්තාවදෙව චස් . කම්වා මහාජනෝ පටික්ඛිපිත්සාණිං පරික්
➔ සා හත්ථං පසාරෙත්වා(ඇය අත දිගහැර) සාඛං අග්ගහෙසි .(අත්ත අල්ලාගත්තේය) (එසැනින්/එකෙනෙහිම)තාවදෙව{වඅස්සා+} චස්සා(ඇයගේ ද) කම්මජවාතා චලිංසුකර්මර) .(ඇතිවිය විලිරුදා/වාතය සෙලවිනි{අථඅස්සා+} අථස්සා(ඉක්බිති ඇයව) සාණිං පරික්ඛිපිත්වා (තිරයකින් වටකර)මහාජනෝ පටික්කම්(මහජනයා ඉවත්විය)
➔ <ඇය අත දිගහැර සල්අත්ත අල්ලාගත්තේය .එකෙනෙහිම ඇයට විලිරුදා ඇතිවියඉක්බිති . ඇයව වටතිරයකින් වටකර මහජනයා ඉවත්විය>

★සාලසාඛං ගහෙත්වා තිට්ඨමානාය එවස්සා ගබ්භවුට්ඨානං අහොසිඛණංයෙව තඩ් . තාපත්ණඡාලං ආදාය සම්මානෝ සුවණ්ණතා මහාබ්‍රධචිත්තාරෝ විසුද්වත්
➔ සාලසාඛං(සල්අත්ත) ගහෙත්වා(ගෙනඅල්ලා) තිට්ඨමානාය) සිටිද්දී ({එවඅස්සා+} එවස්සා (ම ඇයගේ) ගබ්භවුට්ඨානං(සූතියප්‍ර) අහොසි-ඛණංතඩ් .(සිදුවිය)යෙව-එකෙනෙහි) (ම-ඒමොහොතේ/ම-එසැනින්/ම*වන්නාරෝ* විසුද්ධචිත්තා(සුද්ධාවාස/පිරිසිදු සිත්ඇති) මහාබ්‍රහ්මානෝ හ්මයෝමහාබ්‍ර) *සතරදෙනෙක්*(සුවණ්ණ-ජාලං(රන් දැලක්) ආදාය සම්පත්තා (ගෙන පැමිණියේය)
➔ <සල්අත්ත අල්ලාගෙන සිටිද්දී ම ඇයගේ ප්‍රසූතිය සිදුවිය .එකෙනෙහිම සුද්ධාවාස මහාබ්‍රහ්මයෝ සතරදෙනෙක් රන් දැලක් ගෙන පැමිණියේය>

★තෙන සුවණ්ණජාලෙන බොධිසත්තං සම්පටිච්ඡිත්වා මාතු පුරතෝ ඨපෙත්වා ‘‘අත්තමනා, දෙවි, හොහි, මහෙසක්ඛෝ තෙ පුත්තෝ උප්පන්නෝ’’ති ආහංසු
➔ තෙන සුවණ්ණ-ජාලෙන(ඒ රන් දැලින්) බොධිසත්තං සම්පටිච්ඡිත්වාමහබෝසතුන්) (පිලිගෙන මාතු පුරතෝ ඨපෙත්වා (මව් ඉදිරියේ තබා)

''අත්තමනා, *දෙවි,* හොහි) *දේවියනි!* සතුටුවනු මැනවි(, මහෙසක්ඛො නෙ පුත්තො) *ඔබට* මහේශාක්‍ය පුතෙක්(උප්පන්නො''ති(උපන්නේ යැයි) ආහංසු (කීහ)
➔ <ඒ රන් දැලින් මහබෝසතුන් පිලිගෙන මව් ඉදිරියේ තබා'' ,දේවියනි ,සතුටුවනු මැනවි ! යැයි කීහ '' පුතෙක් උපන්නේයඔබට මහේශාක්‍ය>

★යථා පන අඤ්ඤෙ සත්තා මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛමන්තා පටිකූලෙන අසුචිනා මක්ඛිතා නික්ඛමන්ති, න එවං බොධිසත්තො
➔ යථා පන(යම්සේ වනාහි) අඤ්ඤෙ සත්තා(වෙනත් සත්ත්වයින්/අනෙක්) මාතුකුච්ඡිතො (මව්කුසින්) නික්ඛමන්තා(නික්මෙන කල්හි/නික්මෙන්නේ) පටිකූලෙන(පිලිකුල්) අසුචිනා(අසූචියෙන්) මක්ඛිතා(තැවරී) නික්ඛමන්ති(නික්මෙති) , න එවං බොධිසත්තො (මහබෝසතුන් එසේ නොවේ)
➔ <යම්සේ වෙනත් සත්ත්වයින් වනාහි මව්කුසින් බිහිවෙන කල්හි පිලිකුල් අසූචි තැවරී නික්මෙති ,මහබෝසතුන් එසේ නොවේ>

★සො පන ධම්මාසනතො ඔතරන්තො ධම්මකථිකො විය, නිස්සෙණිතො ඔතරන්තො පුරිසො විය, ච ද්වෙ ච හත්ථෙ ද්වෙ ච පාදෙ පසාරෙත්වා යීතකොව මාතුකුච්ඡිසම්භවෙන කෙනචි අසුචිනා අමක්ඛිතො සුද්ධො විසදො කාසිකවත්ථෙ නික්ඛිත්තමණිරතනං විය ජොතයන්තො මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛමි
➔ සො(උන්වහන්සේ/ඔහු) පන (වනාහි){ධම්මආසනතො+} ධම්මාසනතොධර්ම) (ආසනයකින් ඔතරන්තො(බසින්නාවූ) ධම්මකථිකො විය(ධර්ම කථිකයෙක් මෙන්) , නිස්සෙණිතො(ඉනිමගකින්) ඔතරන්තො(බසින්නාවූ) පුරිසො විය(මිනිසෙක් මෙන්) , ච(ද) ද්වෙ ච හත්ථෙ(අත් දෙක ද) ද්වෙ ච පාදෙ(පා දෙක ද) පසාරෙත්වා(දික්කර/විහිදුවා) යීතකො-ව(ම-සිටගෙන) මාතුකුච්ඡි-සම්භවෙන(ඇතිවූ-මව්කුසෙහි) කෙනචි(කිසි) අසුචිනා(අසූචියකින්) අමක්ඛිතො(නොගෑවී) සුද්ධො(පිරිසිදු) විසදො(විනිවිද පනෙන/පිරිසිදු) කාසික-වත්ථෙ(සලුවක-කසී) නික්ඛිත්ත-මණි-රතනං(රුවනක්-මැණික්-තැබූ) විය(මෙන්) ජොතයන්තො(බබළමින්) මාතුකුච්ඡිතො(මව්කුසින්) නික්ඛමි (නික්මුනේය)
➔ < උන්වහන්සේ වනාහි ධර්ම ආසනයකින් බසින්නාවූ ධර්ම කථිකයෙක් මෙන්ද , ඉනිමගකින් බසින්නාවූමිනිසෙක් මෙන් ද ,අත් දෙක ද පා දෙක ද විහිදුවා සිටගෙනම , කසී සලුවක තැබූ මැණික් රුවනක් මෙන් ,නොගෑවී පිරිසිදුව මව්කුසෙහි ඇතිවූ කිසිදු අසූචියක් ,බබළමින්මව්කුසින් නික්මුනේය>

★එවං සන්තෙපි බොධිසත්තස්ස ච බොධිසත්තමාතුයා ච සක්කාරත්ථං ආකාසතො ද්වෙ උදකධාරා නික්ඛමිත්වා බොධිසත්තස්ස ච මාතුයා ච සරීරෙ උතුං ගාහාපෙසුං
➔ එවං සන්තෙ-පි(ත්-එසේ තිබදේදී) බොධිසත්තස්ස ච(මහබෝසතුන්ට ද) බොධිසත්තමාතුයා ච) මහබෝසත්මවට ද(සක්කාරත්ථං(සත්කාර පිණිස) ආකාසතො (අහසින්) ද්වෙ උදක-ධාරාදාහ-ජල) රා දෙකක්(නික්ඛමිත්වා(නික්මී/පැමිණ) බොධිසත්තස්ස ච(මහබෝසතුන්ගේ ද) මාතුයා ච(මවගේ ද) සරීරෙ(සිරුරේ) උතුං ගාහාපෙසුං විඩා) සංසිදුවේය(දෙනු පිණිස ශීත ඍතුව ඇතිකලේයවිඩා සංසි/
➔ <එසේ තිබදේදිත් මහබෝසතුන්ට ද මහබෝසත්මවට ද සත්කාර පිණිස අහසින් ජල දාහරා දෙකක් පැමිණ, මහබෝසතුන්ගේ ද මවගේ ද සිරුරේ විඩා සංසිදෙනු පිණිස ශීත ඍතුව ඇතිකලේය>

★අථ නං සුවණ්ණජාලෙන පටිග්ගහෙත්වා යීතානං බ්‍රහ්මානං හත්ථතො චත්තාරො මහාරාජානො මඞ්ගලසම්මතාය සුඛසම්ඵස්සාය අජිනප්පවෙණියා ගණ්හිංසු, තෙසං හත්ථතො මනුස්සා දුකූලචුම්බටකෙන

➔ අථඉකබිත)ි(නං(උන්වහන්සේව/ඔහුව) සුවණ්ණජාලෙන(රන්දැලින්) පටිග්ගහෙත්වා(පිළිගෙන) යීතානං බ්‍රහ්මානං(හ්මයන්ගේසිටින බ්‍ර) හත්ථතො(අතින්) චත්තාරො මහාරාජානො(සතරවරම් මහරජවරු) මඞ්ගල-සම්මතාය(මංගල සම්මත) සුඛ-සම්ඵස්සාය (පහසු ස්ඵර්ශ ඇති-සැප) {අජිනි+පවෙණියා} අජිනප්පවෙණියාදෙතුන්) (පොටක්කල අදුන්දිවිසමින් ගණ්හිංසු(පිළිගත්හ) , තෙසං හත්ථතො(ඔවුන්ගේ අත්වලින්) මනුස්සා(මිනිසුන්) දුකූල-චුම්බටකෙන [පිළිගත්හ](දුහුල් පිළි ගොමුවකින්)
➔ <ඉකබිති උන්වහන්සේව රන්දැලින් පිළිගෙන සිටින බ්‍රහ්මයන්ගේ අතින් සතරවරම් මහරජවරු මංගල සම්මත සැප ,පහසු ස්ඵර්ශ ඇති-දෙතුන් පොටක්කල අදුන්දිවිසමින් පිළිගත්හළිගත්හඔවුන්ගේ අත්වලින් මිනිසුන් දුහුල් පිළි ගොමුවකින් පි ,>

★මනුස්සානං හත්ථතො මුච්චිත්වා පඨවියං පතිට්ඨාය පුරත්ථිමදිසං ඔලොකෙසි, අනෙකානි චක්කවාළසහස්සානි එකඩ්ගණානි අහෙසුං
➔ මනුස්සානං හත්ථතො(මිනිසුන්ගේ අත්වලින්) මුච්චිත්වා(මිදී) පඨවියං පතිට්ඨාය (පොළොවෙහි සිට) පුරත්ථිමදිසං(දිශාව නැගෙනහිර /පෙරදිග) ඔලොකෙසි(බැලුවේය) , අනෙකානි(නොයෙක්) චක්කවාළ-සහස්සානි (සක්වල දහස් ගනන්) {එකඅ+ඩ්ගණානි} එකඩ්ගණානි(එක් මිදුලක්/එක් අංගනයක්) අහෙසුං (වූහ)
➔ <මිනිසුන්ගේ අත්වලින් මිදී පොළොවෙහි සිට නැගෙනහිර දිශාව බැලුවේයනොයෙක් , [මිදුලක් මෙන් උන්වහන්සේට පෙණිනි එක]දහස් ගනන් සක්වලවල් එක් මිදුලක් වූහ>

★තත්ථ දෙවමනුස්සා ගන්ධමාලාදීහි පූජයමානා ‘‘මහාපුරිස, ඉධ තුම්හෙහි සදිසො අඤ්ඤො නත්ථි, කුතෙත්ථ උත්තරිතරො’’ති ආහංසු
➔ තත්ථ (එහි)දෙව-මනුස්සා (මිනිසුන්-දෙව්) {ගන්ධ-මාලාආ+දීහි} ගන්ධමාලාදීහිසුවඳ මල්) (ආදියෙන් පූජයමානා (පුදමින්) ‘‘මහාපුරිස(!මහාපුරුෂයන් වහන්ස /!මහාපුරුෂයිනි) , ඉධ(මෙහි) තුම්හෙහි සදිසො(ඔබ හා සම) අඤ්ඤො නත්ථි(අනෙකෙක් නැත) කුතෙත්ථ (කොහෙන්ද මෙහි) උත්තරිතරො’’ති(උතුම්කෙනෙක් යැයි/වැඩිකෙනෙක් /උසස් කෙනෙක්) ආහංසු(කීහ)
➔ <එහි දෙව්,!මහාපුරුෂයන් වහන්ස’’ මිනිසුන් සුවඳ මල් ආදියෙන් පුදමින්- මෙහි ඔබ හා සම අනෙකෙක් නැත ,කොහෙන්ද මෙහි ඔබටවඩා උතුම්කෙනෙක්යැයි කීහ ‘‘>

★එවං චතස්සො දිසා, චතස්සො අනුදිසා, හෙට්ඨා, උපරීති දස දිසා අනුවිලොකෙත්වා අත්තනා සදිසං කඤ්චි අදිස්වා ‘‘අයං උත්තරාදිසා’’ති සත්තපදවීතිහාරෙන අගමාසි
➔ එවං(මෙසේ) චතස්සො දිසා(සතර දිශා) , චතස්සො අනුදිසා(සතර අනුදිශා) , හෙට්ඨා(පහල/යට), {උපරිඉති+} උපරීති(ඉහල යැයි/උඩ) දස දිසාදස දි) ශා(අනුවිලොකෙත්වා(හාත්පස බලා) අත්තනා සදිසං(තමාට සමවූ) කඤ්චි අදිස්වාකිසිවෙක්) (නොදැක‘‘අයං උත්තරාදිසා’’ති(මේ උතුරුදිශාව යැයි) සත්ත-පදවීතිහාරෙන(සත් පියවරින්) අගමාසි (ගමන් කලේය/ගියේය)
➔ <මෙසේ සතර දිශා,සතර අනුදිශා , පහල ඉහල යැයි දස දිශා හාත්පසින් බලාතමාට සමවූ , මේ උතුරුදිශ’’ කිසිවෙක් නොදැකාවයයැයි සත් පියවර ‘‘ක් ගමන් කලේය>

★මහාබ්‍රහ්මුනා සෙතච්ඡත්තං ධාරියමානො, සුයාමෙන වාළවිජනිං, අඤ්ඤාහි ච දෙවතාහි සෙසරාජකකුධභණ්ඩහත්ථාහි අනුගම්මමානො
➔ මහාබ්‍රහ්මුනා (හ්මයෝමහබ්‍ර) {සෙත+ඡත්තං} සෙතච්ඡත්තං(සුදුකුඩ) ධාරියමානො (දරමින්), සුයාමෙන(සුයාම දෙවිවරු විසින්) වාළවිජනිං(වල්විදුනා) ,

අඤ්ඤාහි ච දෙවතාහි(අන් දෙවිවරු විසින් ද) සෙස-රාජ-කකුධභණ්ඩ-හත්ථාහිසේස /ඉතිරි) රාජ කකුධභාණ්ඩ අතැතිව (අනුගම්මමානො(අනුව ගියෝය/අනුව යමින්)
➔ <මහාබ්‍රහ්මයෝ සුදුකුඩ දරමින්දසුයාම දෙවිවරු විසින් වල්විදුනාද ,, අන් දෙවිවරු විසින් ඉතිරි රාජ කකුධභාණ්ඩ අතැතිව අනුව ගියෝය>

★තතො සත්තමපදෙ ඨිතො ''අග්ගොහමස්මිං ලොකස්සා''ති ආදිකං ආසභිං වාචං නිච්ඡාරෙන්තො සීහනාදං නදි
➔ තතො(ඉක්බිති) සත්තම-පදෙ(සත්වන පියවරෙහි) ඨිතො (සිටිමින්) '{අග්ගො+අහං+ස්මිං} අග්ගොහමස්මිං) මම අග්‍ර(ධාන වෙමිප්‍ර/ ලොකස්සා''ති (ලොවට යැයි) ආදිකං(ඇති මුල්කොට) ආසභිං(අභීත/අසභය) වාචං (වදන්/වචන) නිච්ඡාරෙන්තො (විහිදුවමින්/කියමින්) සීහනාදං නදි(සිංහ නාද කලේය /සිංහ නාද නදදුනි)
➔ <ඉක්බිති සත්වන පියවරෙහි සිටිමින් '' වෙමිමම ලොවට අග්‍ර''යැයි මුල්කොට ඇති අභීත වදන් කියමින් සිංහ නාද කලේය>

★බොධිසත්තො හි තීසු අත්තභාවෙසු මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛන්තමත්තොව වාචං නිච්ඡාරෙසි මහොසධත්තභාවෙ, වෙස්සන්තරත්තභාවෙ, ඉමස්මිං අත්තභාවෙති
➔ බොධිසත්තො හි(මහබෝසතුන් වනාහි) තීසු අත්තභාවෙසු(තුන් අත්බවයක) මාතුකුච්ඡිතො(මව්කුසින්) නික්ඛන්ත-මත්තො-ව(ම-මොහොතේ/ම-සැනින්-නික්මුනු) වාචං (වචන/වදන්) නිච්ඡාරෙසි (විහිදුවේය/කියාපෑහ) {මහොසධඅ+ත්තභාවෙ} මහොසධත්තභාවෙ (මහෝෂධ ආත්මබාවයේ), {වෙස්සන්තරඅ+ත්තභාවෙ} වෙස්සන්තරත්තභාවෙ) වෙස්සන්තර ආත්මබාවයේ (ඉමස්මිං(මේ) අත්තභාවෙති (ආත්මබාවයේ යැයි)
➔ <මහබෝසතුන් වනාහි තුන් අත්බවයකදී මව්කුසින් නික්මුනු මොහොතේම වදන් විහිදුවේය ,මහෝෂධ ආත්මබාවයේ ,වෙස්සන්තර ආත්මබාවයේ හා මේ ආත්මබාවයේ >

★මහොසධත්තභාවෙ කිරස්ස මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛන්තමත්තස්සෙව සක්කො දෙවරාජා ආගන්ත්වා චන්දනසාරං හත්ථෙ ඨපෙත්වා ගතො, සො තං මුට්ඨියං කත්වාව නික්ඛන්තො
➔ මහොසධත්තභාවෙ (මහෝෂධ ආත්මබාවයේ) {කිරඅස්ස+} කිරස්සවනාහි) (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ මාතුකුච්ඡිතො(මව්කුසින්) නික්ඛන්ත-මත්තස්සෙව-නික්මුනු) (ම-මොහොතේ/ම-සැනින් සක්කො දෙවරාජා(සක් දෙව් රජ) ආගන්ත්වා(පැමිණ) චන්දන-සාරං(සඳුන් හරයක්) හත්ථෙ ඨපෙත්වා ගතො(තබා ගියේය අතෙහි) , සො(උන්වහන්සේ/ඔහු) තං(එය) මුට්ඨියං කත්වාව(මිටිකරගෙන) නික්ඛන්තො (ය/නික්මුනේ)
➔ < උන්වහන්සේගේ මහෝෂධ ආත්මබාවයේදී මව්කුසින් නික්මුනු මොහොතේමසක්දෙව් , උන්වහන්සේ එය මිටිකරගෙන නික්මුනේය ,රජ පැමිණ සඳුන් හරයක් අතෙහි තබා ගියේය>

★ අථ නං මාතා ''තාත, කිං ගහෙත්වා ආගතොසී''ති පුච්ඡි .''ඔසධං, අම්මා''ති
➔ අථ(ඉක්බිති) නං(උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ) මාතා (මව)''තාත(පුත), කිං ගහෙත්වාකුමක්) (ගෙන ආගතොසී''ති(පැමිණියේ දැයි) පුච්ඡි .(ඇසුවේය)''ඔසධං, අම්මා''ති(ඖෂදයක් අම්මේ)
➔ < ඉක්බිති උන්වහන්සේගේ මව යැයි ''පැමිණියේද පුත කුමක් ගෙන''ඇසුවේයඖෂදයක් '' . ''අම්මේ >
★ ඉති ඔසධං ගහෙත්වා ආගතත්තා ''ඔසධදාරකො''ත්වෙවස්ස නාමං අකංසු
➔ ඉති(මෙසේ) ඔසධං(ඖ)ෂදයක්(ගහෙත්වා(ගෙන) ආගතත්තා (ආබැවින්) '{ඔසධ-දාරකොඉ+තිඅ+එව+ස්ස} 'ඔසධදාරකො''ත්වෙවස්ස (ඔහුට-ම-යැයි-දරුවා-ඖෂද)නාමං අකංසු (තැබූහ/නම් කලහ)
➔ < මෙසේ ඖෂදයක් ගෙන ආබැවින් ඔහුට ඖෂද දරුවා යැයිම නම් තැබූහ >

★ තං ඔසධං ගහෙත්වා චාටියං පක්ඛිපිංසු, ආගතාගතානං අන්ධබධිරාදීනං තදෙව සබ්බරොගවූපසමාය හෙසජ්ජං අහොසි

➔ තං ඔසධං(ඒ ඖෂදය) ගහෙත්වා(ගෙන) චාටියං(භාජනයක/වළදක) පක්ඛිපිංසු(තැබූහ/දැමූහ), {ආගතආ+ගතානං} ආගතාගතානං (පැමිණි පැමිණි) {අන්ධ-බධිරආ+දීනං} අන්ධබධිරාදීනං(බිහිරි ආදීන්ට-අන්ද) තදෙව(එයම) සබ්බ-රොග-වූපසමාය (සංසිඳීමට/නිවාරනයට-රෝග-සියලු) හෙසජ්ජං අහොසි(බෙහෙත විය/ඖෂදය)

➔ <ඒ ඖෂදය ගෙන භාජනයක තැබූහ බිහිරි ආදීන්ට සියලු රෝග-පැමිණි පැමිණි අන්ද , නිවාරනයට එයම ඖෂදය විය>

★තතො ''මහන්තං ඉදං ඔසධං, මහන්තං ඉදං ඔසධ''න්ති උප්පන්නවචනං උපාදාය ''මහොසධො''ත්වෙවස්ස නාමං ජාතං

➔ තතො (ඉක්බිති)''මහන්තං(උසස්ය/බලයප්‍ර/මහත්ය) ඉදං(මේ) ඔසධං(ඖෂදය), මහන්තං ඉදං ඔසධ''න්ති(බලය මේ ඖෂදය යැයිප්‍ර) උප්පන්න-වචනං(උපන් වචනය) උපාදාය (හේතුකරගෙන/නිසා)'{මහොසධොඉ+තිඅ+එව+ස්ස }'මහොසධො''ත්වෙවස්ස -මහෝසධ) (ඔහුට-ම-යැයි නාමං ජාතං (ඇතිවිය-නමක්)

➔ <ඉක්බිති'' මහත්ය මේ ඖෂදය මහත්ය මේ ඖෂදයයැයි උපන් වචනය හේතුකරගෙන '' ඔහුට මහෝසධ යැයිම නමක් ඇතිවිය>

★වෙස්සන්තරත්තභාවෙ පන මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛන්තො දක්ඛිණහත්ථං පසාරෙත්වා ''අත්ථි නු ඛො, අම්ම, කිඤ්චි ගෙහස්මිං, දානං දස්සාමී''ති වදන්තො නික්ඛමි

➔ වෙස්සන්තරත්තභාවෙ) වෙස්සන්තර ආත්මබාවයේ(පන(දී/වනාහි) මාතුකුච්ඡිතො (මව්කුසින්) නික්ඛන්තො(නික්මෙන අතරේ/නික්මෙන්නේ) දක්ඛිණහත්ථං(දකුණු අත) පසාරෙත්වා (විහිදුවා/දිහැර) ''අත්ථි නු ඛො,(අත්ද/තිබේද) අම්ම(අම්මෙ) කිඤ්චි(කිසිවක්) ගෙහස්මිං(ගෙයි) , දානං දස්සාමී''ති(දන් දෙන්නෙමි යැයි) වදන්තො නික්ඛමිකියමින්) (නික්මුනි

➔ <වෙස්සන්තර ආත්මබාවයේදී මව්කුසින් නික්මෙන අතරේ දකුණු අත දිහැර ''අම්මෙ ! ගෙයි කිසිවක් තිබේද දන් දෙන්නෙමියැයි කියමින් නික්මුනි ''>

★අථස්ස මාතා ''සධනෙ කුලෙ නිබ්බත්තොසි, තාතා''ති පුත්තස්ස හත්ථං අත්තනො හත්ථතලෙ කත්වා සහස්සත්ථවිකං ඨපෙසි

➔ {අථඅස්ස+} අථස්ස(ඔහුගේ ඉක්බිති) මාතා (මව)'{සහ+ධනෙ}'සධනෙධනය) (ධනවත්/සහිත කුලෙ (ගෙදරක/කුලයෙහි){නිබ්බත්තොඅ+සි} නිබ්බත්තොසි(උපන්නේය) , තාතා''ති(පුත යැයි) පුත්තස්ස හත්ථං(දරුවාගේ අත/පුතාගේ) අත්තනො(තමාගේ) හත්ථතලෙ කත්වා (අත්ලෙහි තබා/අල්ලෙහි) {සහස්ස+ථවිකං} සහස්සත්ථවිකංකහවනු) (දහසින් බැඳි පියල්ලක්-/කවරයක්/දහසක් ඇති පසුම්බියක් ඨපෙසි (තැබීය)

➔ <ඉක්බිති ඔහුගේ මව යැයි දරුවාගේ ''ධනවත් ගෙදරක උපන්නේය !පුත''අතගෙන තමාගේ අල්ලෙහි තබා කහවනු දහසක් ඇති පසුම්බියක් අල්ලෙහි තැබීය>

★ඉමස්මිං පන අත්තභාවෙ ඉමං සීහනාදං නදීති එවං බොධිසත්තො තීසු අත්තභාවෙසු මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛන්තමත්තොව වාචං නිච්ඡාරෙසි

➔ ඉමස්මිං(මේ) පන(දී/වනාහි) අත්තභාවෙ(ආත්මබාවයේ) ඉමං සීහනාදංමේ) සිංහ නාදය ({නදිඉති+}නදීති(යැයි-නදදුනි) එවං බොධිසත්තො(මෙසේ මහබෝසතුන්) තීසු අත්තභාවෙසු තුන් අත්බවයක) / ජීවිත තුනකදී(මාතුකුච්ඡිතො(මව්කුසින්) නික්ඛන්ත-මත්තො-ව (ම-මොහොතේ/ම-සැනින්-නික්මුනු) වාචං(වචන/වදන්) නිච්ඡාරෙසි(විහිදුවේය/කියාපෑහ)

➔ <මේ ආත්මබාවයේදී මේ සිංහ නාදය නදදුනි ,මෙසේ මහබෝසතුන් තුන් අත්බවයක මවිකුසින් නික්මුනු මොහොතේම වචන කියාපෑහ >

★යථා ච පටිසන්ධිග්ගහණක්ඛණෙ, ජාතක්ඛණෙපිස්ස ද්වත්තිංස පුබ්බනිමිත්තානි පාතුරහෙසුං
➔ <u>යථා ච</u> {පටිසන්ධි+ගහණ+ඛණෙ} පටිසන්ධිග්ගහණක්ඛණෙතිසන්ධිය ගන්නා ප්‍ර)) (ක්ෂණයේ/මොහොතේ<u>මෙන්ම</u>(, {ජාතක්ඛණෙඅ+පිඅ+ස්ස} ජාතක්ඛණෙපිස්සඋපදින) (උන්වහන්සේගේ/මොහොතේ ද ඔහුගේ ද්වත්තිංස(දෙතිස්) පුබ්බ-නිමිත්තානි(පූර්ව නිමිති) පාතුරහෙසුං (පහලවූහ)
➔ < උන්වහන්සේගේ ප්‍රතිසන්ධිය ගන්නා මොහොතේ මෙන්ම උපදින මොහොතෙහි දීත් දෙතිස් පූර්ව නිමිති පහලවූහ >

★ <u>**යස්මිං**</u> පන සමයෙ අම්හාකං බොධිසත්තො ලුම්බිනීවනෙ ජාතො, <u>**තස්මිං**</u>යෙව සමයෙ රාහුලමාතා දෙවී, ආනන්දත්ථෙරො, ඡන්නො අමච්චො, කාළුදායී අමච්චො, කන්ථකො අස්සරාජා, මහාබොධිරුක්ඛො, චතස්සො නිධිකුම්භියො ච ජාතා
➔ යස්මිං(යම්) පන(දී/වනාහි) සමයෙ(වෙලාවක/මොහොතක) අම්හාකං බොධිසත්තො (අපගේ මහබෝසතුන්) ලුම්බිනීවනෙ (ලුම්බිනි උයනෙහි) ජාතො(උපන්නේ ද), තස්මිං-යෙව (ම-ඒ) සමයෙ(වෙලාවේ/මොහොතේ) රාහුල-මාතා දෙවී(යසෝදරා දේවිය/මව් දේවිය-රාහුල) , ආනන්දත්ථෙරො(ආනන්ද තෙරුන්) , ඡන්නො අමච්චො(ඡන්න ඇමතිය) , කාළුදායී අමච්චො (කාළුදායි ඇමතිය), කන්ථකො අස්සරාජා(කන්ථක අස්ව රජු) , මහාබොධි-රුක්ඛො (මහබෝධි රුක), චතස්සො(සතර) නිධිකුම්භියො ච(නිදන්සැලි ද) ජාතා (උපන්නේය)
➔ <යම් මොහොතකදී අපගේ මහබෝසතුන් ලුම්බිනි උයනෙහි උපන්නේ දඒ මොහොතේම , ආ ,යසෝදරා දේවියනන්ද තෙරුන් ,කන්ථක අස්ව රජු ,කාළුදායි ඇමතිය ,ඡන්න ඇමතිය , සතර මහනිධාන උපන්නේය ,මහබෝධි රුක>

★ තත්ථ එකා ගාවුතප්පමාණා, එකා අඩ්ඪයොජනප්පමාණා, එකා තිගාවුතප්පමාණා, එකා යොජනප්පමාණා අහොසීති ත සහජාතාඉමෙ සත් .නාම
➔ තත්ථ(එහි) එකා (එකක්){ගාවුත+පමාණා} ගාවුතප්පමාණා /ගව්වක් පමණය) (මාණයෙන් ගව්වකිප්‍ර, එකා (එකක්){අඩ්ඪ-යොජන+පමාණා} අඩ්ඪයොජනප්පමාණා අඩ) (මාණයෙන් අඩ යොදුනකිප්‍ර /යොදුනක් පමණය, එකා (එකක්){ති-ගාවුත+පමාණා} තිගාවුතප්පමාණා(මාණයෙන් තුන්ගව්වකිප්‍ර /තුන්ගව්වක් පමණය) එකා (එකක්) {යොජන+පමාණා} යොජනප්පමාණා(මාණයෙන් යොදුනක්ප්‍ර /යොදුනක් පමණය) අහොසීති (මේ සත) තඉමෙ සත් .(විය) සහජාතා නාම (නම්ය එක්ව උපන්නේ)
➔ <ඒ නිධානයන්හි එකක් ප්‍රමාණයෙන් ගව්වකි ,මාණයෙන් අඩ යොදුනකිඑකක් ප්‍ර ,එකක් ප්‍රමාණයෙන් තුන්ගව්වකිමේ සත්දෙන එක් .මාණයෙන් යොදුනක් වියඑකක් ප්‍ර ,ව උපන්නේය>

★උභයනගරවාසිනො බොධිසත්තං ගහෙත්වා කපිලවත්ථුනගරමෙව අගමංසු
➔ උභය-නගරවාසිනො(දෙනගර වැසියෝ) බොධිසත්තං(මහබෝසතුන්) ගහෙත්වා(ගෙන) කපිලවත්ථුනගරමෙව(කපිලවස්තු නගරයටම) අගමංසු (ගියාහ)
➔ < දෙනගර වැසියෝ මහබෝසතුන් ගෙන කපිලවස්තු නගරයටම ගියාහ >

★තං දිවසංයෙව ච ''කපිලවත්ථුනගරෙ සුද්ධොදනමහාරාජස්ස පුත්තො ජාතො, අයං කුමාරො බොධිතලෙ නිසීදිත්වා බුද්ධො භවිස්සති''ති තාවතිංසභවනෙ හට්ඨතුට්ඨා දෙවසඞ්ඝා වෙලුක්ඛෙපාදීනි පවත්තෙන්තා කීළිංසු

➔ තං දිවසං-යෙව ච (ම ද-ඒ දවසේ) ''කපිලවත්ථුනගරෙ(කපිලවස්තු නගරයෙහි) සුද්ධොදනමහාරාජස්ස) සුද්ධෝදන මහරජුට (පුත්තො ජාතො(පුතෙක් උපන්නේය) , අයං කුමාරො(මේ කුමරා) බොධිතලෙ(බෝමැඩ) නිසීදිත්වා(හිඳ) බුද්ධො භවිස්සති''ති (බුදුවන්නේය යැයි) තාවතිංස-භවනෙ(තව්තිසා භවනෙහි) හට්ඨතුට්ඨා(සතුටටපත්) දෙව-සඞ්ඝා (දේව සමූහයා) {වෙලුක්ඛෙපආ+දීනි} වෙලුක්ඛෙපාදීනිහිසවටා සලු කරකවමින්) (නැටීම් ආදී පවත්තෙන්තා(පවත්වමින්) කීළිංසු (කීඩාකලහ)

➔ <ඒ දවසේ ද කපිලවස්තු නගරයෙහි''සුද්ධෝදන මහරජුට පුතෙක් උපන්නේයමේ කුමරා , යැයි තව්තිසා භවනෙහි සතුටටපත් දේව සමූහයා හිසවටා සලු ''බෝමැඩ හිඳ බුදුවන්නේය කරකවමින් නැටීම් ආදී පවත්වමින් කීඩාකලහ>

★ තස්මිං සමයෙ සුද්ධොදනමහාරාජස්ස කුලූපගො අට්ඨසමාපත්තිලාභී කාළදෙවලො නාම තාපසො භත්තකිච්චං කත්වා දිවාවිහාරත්ථාය තාවතිංසභවනං ගන්ත්වා තත්ථ දිවාවිහාරං නිසින්නො තා දෙවතා කීළමානා දිස්වා ''කිංකාරණා තුම්හෙ එවං තුට්ඨමානසා කීළථ, මය්හම්පෙතං කාරණං කථෙථා''ති පුච්ඡි

➔ තස්මිං සමයෙ(ඒ වෙලාවේ/තේඒ මොහො/ඒ සමයේ) සුද්ධොදනමහාරාජස්ස) සුද්ධෝදන මහරජුගේ (කුලූපගො (මිත්‍ර/කුලුපග) අට්ඨ-සමාපත්ති-ලාභී(ඇති/අෂ්ඨ සමාපත්ති ලාභී) කාළදෙවලො නාම(කාලදේව නම්) තාපසො(තාපස තුමා) භත්තකිච්චං කත්වා (ආහාර අනුභවකර/ආහාරගෙන) දිවාවිහාරත්ථායදහවල් කාලය /දිවාවිහරණය පිණිස) (ගතකිරීම සදහා තාවතිංස-භවනං(තව්තිසා භවනට) ගන්ත්වා(ගොස්) තත්ථ(එහි) දිවාවිහාරං (දහවල් කාලය ගතකරමින් /දිවා විහරණයෙන්) නිසින්නො(හිඳින අතරේ/හිඳින්නේ) තා දෙවතාඒ දෙ) වියෝ(කීළමානා(සෙල්ලම්කරන/ඩාකරනක්‍රී) දිස්වා (දැක)''කිංකාරණාකුමන) (කරුනක් නිසාතුම්හෙ එවං(නුඹලා මෙසේ) තුට්ඨමානසා(සතුටුසිතින්) කීළථ (ඩාකරන්නෙහුදක්‍රී), {මය්හංඑතං+අපි+} මය්හම්පෙතං(මේ-ද-මට) කාරණං(කරුන) කථෙථා''ති(කියන්න යැයි) පුච්ඡි (විමසූහ)

➔ < ඒ වෙලාවේ සුද්ධෝදන මහරජුගේ මිත්‍ර අෂ්ඨ සමාපත්ති ලාභී කාලදේව නම් තාපස තුමා ආහාර අනුභවකර දහවල් කාලය ගතකිරීම සදහා තව්තිසා භවනට ගොස් එහි දහවල් කාලය ගතකරමින් හිඳින අතරේ'' ,ඩාකරනු සෙල්ලම්කරනු දැකඒ දෙවියෝ ක්‍රී ,කුමන කරුනක් නිසා නුඹලා මෙසේ සතුටුසිතින් ක්‍රීඩාකරන්නෙහුද යැයි ''මට ද මේ කරුන කියන්න ,විමසූහ>

★දෙවතා ආහංසු ''මාරිස, සුද්ධොදනරඤ්ඤො පුත්තො ජාතො, සො බොධිතලෙ නිසීදිත්වා බුද්ධො හුත්වා ධම්මචක්කං පවත්තෙස්සති, තස්ස අනන්තං බුද්ධලීළං දට්ඨුං ධම්මඤ්ච සොතුං ලච්ඡාමාති ඉමිනා කාරණෙන තුට්ඨාම්හා''ති

➔ දෙවතා ආහංසු (දෙවියෝ කීහ) ''මාරිස(!නිදුකානනි), සුද්ධොදනරඤ්ඤො) සුද්ධෝදන රජුට(පුත්තො ජාතො(පුතෙක් උපන්නා) , සො(උන්වහන්සේ/ඔහු) බොධිතලෙ(බෝමැඩ) නිසීදිත්වා(හිඳ) බුද්ධො හුත්වා(බුදුවී) ධම්මචක්කං(යධර්ම චක්‍ර) පවත්තෙස්සති (පවත්වන්නේය), තස්සඋන්ව/ඔහුගේ)හන්සේගේ(අනන්තං) අනන්ත(බුද්ධලීළංබුද්ධ) (ස්වභාවය/පැවැත්ම/ලීලාව දට්ඨුං (දැකීමට){ධම්මංච+} ධම්මඤ්ච(ධර්මයද) සොතුං (ඇසීමට) {ලච්ඡාමඉ+ති} ලච්ඡාමාති(ලබන්නෙමු යැයි) ඉමිනා කාරණෙන(මේ කාරනයෙන්) තුට්ඨාම්හා''ති (සතුටුවෙමු යැයි)

➔ <දෙවියෝ කීහ !නිදුකානනි''සුද්ධෝදන රජුට පුතෙක් උපන්නාඋන්වහන්සේ , යමහබෝමැඩ හිඳ බුදුවී ධර්ම චක්‍රපවත්වන්නේය උන්වහන්සේගේ ,අනන්ත බුද්ධ ලීලාව දැකීමට ද ධර්මය ඇසීමට ද ලබන්නෙමු යැයි මේ කාරනයෙන් සතුටුවෙමුයැයි''>

★ තාපසෝ තාසං වචනං සුත්වා ඛිප්පං දෙවලොකතො ඔරුය්හ රාජනිවෙසනං පවිසිත්වා පඤ්ඤත්තාසනෙ නිසින්නො ''පුත්තො කිර තෙ, මහාරාජ, ජාතො, පස්සිස්සාමි න''න්ති ආහ
➔ තාපසෝ(තාපසතුමා) තාසං වචනං සුත්වා(ඔවුන්ගේ වදන් අසා) ඛිප්පං දෙවලොකතො ඔරුය්හ(වහා දේවලෝකයෙන් බැස) රාජනිවෙසනං පවිසිත්වා (රජගෙදරට ඇතුලුව) {පඤ්ඤත්තආ+සනෙ} පඤ්ඤත්තාසනෙපැනවූ අසුනේ) / සූදානම්කල අසුනේ(නිසින්නො (හිඳිමින්)''පුත්තො (පුතෙක්)<u>කිර</u> තෙ(ඔබට), මහාරාජ(මහරජ), ජාතො උපන්නේ)<u>ලු</u>(, පස්සිස්සාමි (බලන්නෙමි){නංඉති+} න''න්ති(ඔහු යැයි) ආහ(කීය)
➔ <තාපසතුමා ඔවුන්ගේ වදන් අසා වහාම දේවලෝකයෙන් බැස රජගෙදරට ඇතුලුව සූදානම්කල අසුනේ හිඳිමින් යැයි ''ඔබට පුතෙක් උපන්නේලු ඔහු බලන්නෙමි !මහරජ''කීය>

★රාජා අලඞ්කතපටියත්තං කුමාරං ආහරාපෙත්වා තාපසං වන්දාපෙතුං අභිහරි, බොධිසත්තස්ස පාදා පරිවත්තිත්වා තාපසස්ස ජටාසු පතිට්ඨහිංසු
➔ රාජා(රජු) අලඞ්කතපටියත්තං(සරසා අලංකාරකල) කුමාරං(කුමරු) ආහරාපෙත්වා(ගෙන්නවා) තාපසං(තාපසතුමා) වන්දාපෙතුං(වැන්දවීමට) අභිහරිඉදිරියට) (නැමීය, බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ගේ) පාදා(පාදයන්) පරිවත්තිත්වා(කැරකී) තාපසස්ස(තාපසතුමාගේ/තාපසයාගේ) ජටාසු(ජටාවන්හි) පතිට්ඨහිංසු (පිහිටියෝය)
➔ < රජු සරසා අලංකාරකල කුමරුගෙන්නවා තාපසතුමා වැන්දවීමට ඉදිරියට නැමීය , ජටාවන්හි පිහිටියෝය මහබෝසතුන්ගේ පාදයන් කැරකී තාපසතුමාගේ>

★බොධිසත්තස්ස හි තෙනත්තභාවෙන වන්දිතබ්බයුත්තකො නාම අඤ්ඤො නත්ථි
➔ බොධිසත්තස්ස (දී/වනාහි)හි (මහබෝසතුන්ගේ){තෙනඅ+ත්ත-භාවෙන} තෙනත්තභාවෙන(ඒ ආත්ම බාවයෙන්) වන්දිතබ්බ-යුත්තකො(වැදිය යුත්තෙක්) නාම(නම්) අඤ්ඤො නත්ථි (නැත වෙනෙකෙක්)
➔ < මහබෝසතුන්ගේ ඒ ආත්ම බාවයේදී වැදිය යුතු වෙනකෙක් නම් නැත >

★ සචෙ හි අජානන්තා බොධිසත්තස්ස සීසං තාපසස්ස පාදමූලෙ ඨපෙය්‍යුං, සත්තධා තස්ස මුද්ධා එලෙය්‍ය
➔සචෙ හිඉ)දින් වනාහි(අජානන්තා(නොදන්නවුන්) බොධිසත්තස්ස සීසංමහබෝසතුන්ගේ) (හිස තාපසස්ස පාදමූලෙ(තාපසයාගේ පාමුල) ඨපෙය්‍යුං(තැබුවෙනම්) , සත්තධා (සත්කොටසකට/සත්කඩකට) තස්ස(ඔහුගේ) මුද්ධා එලෙය්‍ය(හිස පැලෙන්නේය)
➔ <ඉදින් නොදන්නවුන් මහබෝසතුන්ගේ හිස තාපසයාගේ පාමුල තැබුවෙනම් ,ඔහුගේ හිස සත්කඩකට පැලෙන්නේය>

★තාපසෝ ''න මෙ අත්තානං නාසෙතුං යුත්ත''න්ති උට්ඨායාසනා බොධිසත්තස්ස අඤ්ජලිං පග්ගහෙසි
➔ තාපසෝ (තාපසතුමා)''<u>න</u> මෙ(මා විසින්) අත්තානං(ආත්මය) නාසෙතුං (නැසීමට) {යුත්තංඉ+ති} යුත්ත''න්ති යුතු) <u>නෝ</u> වේ යැයි(උට්ඨායාසනා(අසුනින් නැගිට) බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ට) අඤ්ජලිං පග්ගහෙසිනමස්කාර /හිසතබා වැන්දේය දැත) (කලේය

➔ <තාපසතුමා'' ,මා විසින්ම මගේ ආත්මය නැසීම සුදුසු නොවේයැයි අසුනින් නැගිට '' මහබෝසතුන්ට දැත හිසතබා වැන්දේය >

★රාජා තං අච්ඡරියං දිස්වා අත්තනො පුත්තං වන්දි
➔ රාජා(රජු) තං අච්ඡරියං(ඒ අශ්චර්ය) දිස්වා(දැක) අත්තනො පුත්තං වන්දිතමාගේ පුතාට) (වැන්දේය
➔ < රජු ඒ අශ්චර්ය දැක තමාගේ පුතාට වැන්දේය >

★තාපසො අතීතෙ චත්තාලීස කප්පෙ, අනාගතෙ චත්තාලීසාති අසීති කප්පෙ අනුස්සරති
➔ තාපසො(තාපසතුමා) අතීතෙ(අතීතයෙහි) චත්තාලීස කප්පෙ(සතලිස් කල්පයක්) , අනාගතෙ)අනාගතයෙහි(චත්තාලීසාති(සතලිහක් යැයි) අසීති කප්පෙ අනුස්සරතිඅසූ) (කල්පයක් සිහිකරයි
➔ < තාපසතුමා අතීතයෙහි කල්ප සතලියක් ද,අනාගතයෙහි සතලිහක් ද යැයි අසූ කල්පයක් සිහිකරයි >

★බොධිසත්තස්ස ලක්ඛණසම්පත්තිං දිස්වා ''භවිස්සති නු ඛො බුද්ධො, උදාහු නො''ති ආවජ්ජෙත්වා උපධාරෙන්තො ''නිස්සංසයං බුද්ධො භවිස්සති''ති ඤත්වා ''අච්ඡරියපුරිසො අය''න්ති සිතං අකාසි
➔ බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ගේ) ලක්ඛණසම්පත්තිං(ලක්ෂණ සම්පත්තිය) දිස්වා (දැක) ''භවිස්සති නු(වන්නේද) ඛොඒකාන්තය)ෙන්(බුද්ධො(බුදු/බුදුන්), උදාහු නො''ති (නැතහොත් නැද්ද යැයි) ආවජ්ජෙත්වා(සිහිකර) උපධාරෙන්තොපර/සොයා) ීක්ෂාකර බලනඅතරේ (''නිස්සංසයං(ඒකාන්තයෙන්/නිසැකවම) බුද්ධො භවිස්සති''තිබුදුවන්නේ) ය යැයි(ඤත්වා (දැන) ''අච්ඡරිය-පුරිසොආශ්චර්ය) වත් පුරුෂයෙකි ({අයංඉති+}අය''න්තිමොහු) (යැයි සිතං අකාසි(සිනහා පහලකලේය/සිනාසුනේය)
➔ <මහබෝසතුන්ගේ ලක්ෂණ සම්පත්තිය දැක ඒකාන්තයෙන් බුදුවන්නේද නැතහොත් '' යැයි ''නැද්දසිහිකර පරික්ෂාකර බලනඅතරේ යැයි දැන ''ඒකාන්තයෙන් බුදුවන්නේය'' මොහු ආශ්චර්ය''වත් පුරුෂයෙකියැයි සිනාසුනේය '' >

★ තතො ''අහං ඉමං බුද්ධභූතං දට්ඨුං ලභිස්සාමි නු ඛො, නො''ති උපධාරෙන්තො ''න ලභිස්සාමි, අන්තරායෙව කාලං කත්වා බුද්ධසතෙනපි බුද්ධසහස්සෙනපි ගන්ත්වා බොධෙතුං අසක්කුණෙය්‍යො අරූපභවෙ නිබ්බත්තිස්සාමී''ති දිස්වා ''එවරූපං නාම අච්ඡරියපුරිසං බුද්ධභූතං දට්ඨුං න ලභිස්සාමි, මහතී වත මෙ ජානි භවිස්සති''ති පරොදි
➔ තතො (ඉක්බිති)''අහං (මම)<u>ඉමං</u> බුද්ධභූතං බුදුවූ) <u>මොහු</u>(දට්ඨුං(දකින්නට) ලභිස්සාමි නු ඛො(ලබන්නෙමිද), නො''ති(නැද්ද යැයි) උපධාරෙන්තොපර/සොයා) ීක්ෂාකර බලනඅතරේ (''න ලභිස්සාමි(නො ලබන්නෙමි) අන්තරා-යෙව(ඊටපෙරම/ම-අතරමගදී) කාලං කත්වා(කලුරිය කර) බුද්ධ-සතෙන-පි(බුදුවරු සියයක් විසින් ද) බුද්ධ-සහස්සෙන-පි (බුදුවරු දහසක් විසින් ද) ගන්ත්වා(ගොස්) බොධෙතුං(අවබෝධ කිරීමට) අසක්කුණෙය්‍යො (නොහැකි වන්නාවූ) අරූපභවෙ) අරූපභවයෙහි(නිබ්බත්තිස්සාමී''ති(උපදින්නෙමි යැයි) දිස්වා (දැක) ''එවරූපං(මෙවැනිවූ) නාම(ඒකාන්තයෙන්) අච්ඡරිය-පුරිසංආශ්චර්ය) වත් පුරුෂයෙක්(බුද්ධභූතං(බුදුවූ) දට්ඨුං(දැකීමට) න ලභිස්සාමි(නොලබන්නෙමි) , මහතී(මහත්වූ) වත(ඒකාන්තයෙන්) මෙ(මට) ජානි(විපතක්/හානියක්) භවිස්සති''තිවන්නේ) ය යැයි(පරොදි (හැඬුවේය)
➔ <ඉක්බිති මම''බුදුවූ මොහු දකින්නට ලබන්නෙමිද නැද්දයැයි පර ''ීක්ෂාකර බලනඅතරේ ''නො ලබන්නෙමි ,ඊටපෙරම කලුරිය කර බුදුවරු සියයක් විසින් ද බුදුවරු දහසක් විසින් ද

ගොස් අවබෝධ කිරීමට නොහැකි වන්නාවූ අරූපභවයෙහි උපදින්නෙමි යැයි දැක “ ඒකාන්තයෙන් ආශ්චර්යමත්”බුදුවූ මෙවැනිවූ පුරුෂයෙක් දැකීමට නොලබන්නෙමි , යැයි “තයෙන් මට මහවිපතක් වන්නේයඒකාන්හැඬුවේය>

★මනුස්සා දිස්වා “අම්හාකං අය්‍යෝ ඉදානෙව හසිත්වා පුන පරොදි
➔ මනුස්සා දිස්වා (මිනිසුන් දැක)“අම්හාකං(අපගේ) අය්‍යෝ(උත්තමයා/උතුමා/ස්වාමියා) ඉදානෙවමේදැන්/දැන්ම) ම(හසිත්වා(සිනාසී) පුන(නැවත) පරොදි (හැඬුවේය)
➔ < මිනිසුන් දැක අපගේ උතුමා මේදැන්ම සිනාසී නැවත හැඬුවේය” >

★කිං නු ඛො, හන්තෙ, අම්හාකං අය්‍යාපුත්තස්ස කොචි අන්තරාය‍ෝ භවිස්සති”ති පුච්ඡිංසු
➔ කිං නු ඛො(කුමක්ද) , හන්තෙ(!ස්වාමීනී), අම්හාකං(අපගේ) අය්‍යාපුත්තස්සස්වාමියාගේ) (යාටස්වාමිපුත්‍ර/යාටපුත්‍ර කොචි(කිසියම්) අන්තරාය‍ෝ (අන්තරාවක්){භවිස්සතිඉති+} භවිස්සති”තිවන්නේ) ය දැයි(පුච්ඡිංසු (විමසූහ)
➔ < කුමක්ද ස්වාමීනී,! අපගේ ස්වාමිපුත්‍රයාට කිසියම් අන්තරාවක් වන්නේද දැයි “විමසූහ >

★“නත්ථෙතස්ස අන්තරාය‍ෝ, නිස්සංසයෙන බුද්ධො භවිස්සති”ති
➔‘{නත්ථිඑතස්ස+} නත්ථෙතස්ස(නැත මොහුට) අන්තරාය‍ෝ(අන්තරාවකක්/අනතුරක්) , නිස්සංසයෙන(නිසැකවම/ඒකාන්තයෙන්) බුද්ධො භවිස්සති”ති(බුදුවන්නේ යැයි)
➔ <යැයි “මොහුට අනතුරක් නැත ඒකාන්තයෙන් බුදුවන්නේය” >

★අථ “කස්මා පරොදිත්ථා”ති? “එවරූපං අච්ඡරියපුරිසං බුද්ධභූතං දට්ඨුං න ලභිස්සාමි, ‘මහතී වත මෙ ජානි භවිස්සති’ති අත්තානං අනුසොචන්තො රොදාමී”ති ආහ
➔ අථ (එහෙනම්)“කස්මා පරොදිත්ථා”ති? (?කුමක්හෙයින් හැඬුවේ ද) “එවරූපං (මෙවැනිවූ) අච්ඡරිය-පුරිසංආශ්චර්ය) වත් පුරුෂයෙක්(බුද්ධභූතං(බුදුවූ) දට්ඨුං(දැකීමට) න ලභිස්සාමි (නොලබන්නෙමි), මහතී(මහත්වූ) වත(ඒකාන්තයෙන්) මෙ(මට) ජානි(විපතක්/හානියක්) භවිස්සති”තිවන්නේ) ය යැයි(අත්තානං(තමා) අනුසොචන්තොගැනම /අනුවම ශෝකවෙමින්) (ශෝකවෙමින් රොදාමී”ති ආහහ) ඬන්නෙමි යැයි කීය (
➔ < එහෙනම්” කුමක්හෙයින් හැඬුවේ ද” “?මෙවැනිවූ ආශ්චර්යවත් පුරුෂයෙක් බුදුවනු දැකීමට නොලබන්නෙමිමම මා ගැනම ,ඒකාන්තයෙන් මට මහවිපතක් වන්නේය , සිතා ශෝකවෙමින් හඬන්නෙමියැයි කීය “>

★ තතො සො “කිං නු ඛො මෙ ඤාතකෙසු කොචි එතං බුද්ධභූතං දට්ඨුං ලභිස්සති, න ලභිස්සති”ති උපධාරෙන්තො අත්තනො භාගිනෙය්‍යං නාළකදාරකං අද්දස
➔ තතො සො (ඉක්බිති ඔහු) “කිං නු ඛො(කිමෙක්ද) මෙ(මගේ) ඤාතකෙසුඥාතීන්) (ඥාතීන් අතරින්/කෙරෙහි කොචි(කිසිවෙක්) එතං බුද්ධභූතං(බුදුවූ මොහු) දට්ඨුං(දැකීමට) ලභිස්සති(ලබන්නේද) න ලභිස්සති”ති(නො ලබන්නේද යැයි) උපධාරෙන්තො පර/සොයා)ීක්ෂාකර බලනඅතරේ(අත්තනො(තමාගේ) භාගිනෙය්‍යං(බෑනා) නාළක-දාරකං (නාලක දරුවා) අද්දස (දුටුවේය)
➔ <ඉක්බිති ඔහු කිමෙක්ද මගේ ඥාතීන් අතරින් කිසිවෙක් බුදුවූ මොහු දකි”න්නේද නොදකින්නේදයැයි පර “ීක්ෂාකර බලනඅතරේ තමාගේ බෑනානාලක දරුවා දුටුවේය ,>

★සො භගිනියා ගෙහං ගන්ත්වා “කහං තෙ පුත්තො නාළකො”ති? “අත්ථි ගෙහෙ, අය්‍යා”ති;

➔ සො(ඔහු) භගිනියා(නංගිගේ/සහෝදරියගේ) ගෙහං ගන්ත්වා (ගෙදරට ගොස්) ''කහං තෙ(කොහෙද ඔබේ) පුත්තො නාළකො''ති) ?පුතා නාලක (? ''අත්ථි ගෙහෙ(ඇත ගෙයි) , අය්‍යා''ති (උතුමානෙනි/ස්වාමීනි)

➔ < ඔහු සහෝදරියගේ ගෙදරට ගොස් ඔබේ''පුතා නාලක කොහෙද!ස්වාමීනි'' ''? ගෙයි ඇත ''>

★''පක්කොසාහි න''න්ති පක්කොසාපෙත්වා අත්තනො සන්තිකං ආගතං කුමාරං ආහ – ''තාත, සුද්ධොදනමහාරාජස්ස කුලෙ පුත්තො ජාතො, බුද්ධඞ්කුරො එස, පඤ්චතිංස වස්සානි අතික්කමිත්වා බුද්ධො භවිස්සති, ත්වං එතං දට්ඨුං ලභිස්සසි, අජ්ජෙව පබ්බජාහී''ති

➔ පක්කොසාහි (කැඳවන්න) {නංඉති+} න''න්ති(ඔහු යැයි) පක්කොසාපෙත්වා(කැඳවා) අත්තනො(තමා) සන්තිකං(සමීපයට/ලඟට) ආගතං කුමාරං ආහ (පැමිණි කුමරුට කීය) ''තාත(පුත), සුද්ධොදනමහාරාජස්ස(සුද්ධෝදන රජුගේ) කුලෙ (ගෙදර/කුලයෙහි)පුත්තො ජාතො(පුතෙක් උපන්නා) බුද්ධඞ්කුරො **එස**) **ඔහු** බුද්ධ අංකුරයකි(, පඤ්චතිංස වස්සානි (තිස්පස් වසරක්) අතික්කමිත්වා(ඉක්මවා) බුද්ධො භවිස්සති(බුදුවන්නේය) ,
ත්වං ඔබ) / ඔබට(එතං(උන්වහන්සේ/ඔහු) දට්ඨුං(දකින්නට) ලභිස්සසි(ලබන්නෙහිය) , අජ්ජෙව(අදම) පබ්බජාහී''ති(පැවිදිවන්න)

➔ < යැයි කැඳවා තමා සමීපයට ''ඔහු කැඳවන්න'' පැමිණි කුමරුට කීය ''පුතසුද්ධෝදන ! රජුගේ ගෙදරපුතෙක් උපන්නා ,ඔහු බුද්ධ අංකුරයකි ,වසර තිස්පහකින් පසු බුදුවන්නේය , ඔබට උන්වහන්සේ දකින්නට ලබන්නෙහිය අදම ,පැවිදිවන්න''>

★සත්තාසීතිකොටිධනෙ කුලෙ නිබ්බත්තදාරකොපි ''න මං මාතුලො අනත්ථෙ නියොජෙස්සති''ති චින්තෙත්වා තාවදෙව අන්තරාපණතො කාසායානි චෙව මත්තිකාපත්තඤ්ච ආහරාපෙත්වා කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා

➔ සත්තාසීති-කොටි-ධනෙ(අසූහත් කෝටියක් ධනය ඇති) කුලෙ(ගෙදරක/කුලයක) නිබ්බත්ත-දාරකො-පි (උපන් දරුවෙක් උවත්) ''න(නොව්) මං(මාව/මං) මාතුලො(මාම) අනත්ථෙ(වැරදිමග/අනර්ථයෙහි) නියොජෙස්සති''ති(යොමුකරන්නේ යැයි /යොදන්නේ) චින්තෙත්වා(සිතා) තාවදෙව(එසැනින්/එකෙනෙහිම) අන්තරාපණතොකඩවීදියෙ) න්(කාසායානි(කසාවත්) චෙව (මෙන්ම){මත්තිකා-පත්තං+ච} මත්තිකාපත්තඤ්චයක් මැටි පාත්‍ර) (ද ආහරාපෙත්වා(ගෙන්නවා) කෙසමස්සුං(කෙස්රැවුල්) ඔහාරෙත්වා(බා/ඉවත්කර) කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා(හැඳකසා වස්ත්‍ර)

➔ <අසූහත් කෝටියක් ධනය ඇති ගෙදරක උපන් දරුවෙක් උවත් මාම මාව අනර්ථයෙහි'' යැයි සිතා ''වැරදිමගක නොයොදන්නේයඑසැනින් කඩවීදියෙන් කසාවත් මෙන්ම මැටි පාත්‍රයක් ද ගෙන්නවාගෙන කෙස්රැවුල් බා කසා වස්ත්‍ර හැඳ>

★''යො ලොකෙ උත්තමපුග්ගලො, තං උද්දිස්ස මය්හං පබ්බජ්ජා''ති බොධිසත්තාභිමුඛං අඤ්ජලිං පග්ගය්හ පඤ්චපතිට්ඨිතෙන වන්දිත්වා පත්තං ථවිකාය පක්ඛිපිත්වා අංසකූටෙ ලග්ගෙත්වා හිමවන්තං පවිසිත්වා සමණධම්මං අකාසි

➔ යො ලොකෙ උත්තමපුග්ගලො(වේදපුද්ගලයෙක් /ලොවේ යම් උතුම් මිනිසෙක්) , තං උද්දිස්ස(ඔහු උදෙසා) මය්හං පබ්බජ්ජා''ති (මගේ පැවිද්ද යැයි) {බොධිසත්තං+අභිමුඛං} බොධිසත්තාභිමුඛං(මහබෝසතුන් සිටින දිශාවට හැරී/ මහබෝසතුන්ට මුහුනලා) අඤ්ජලිං පග්ගය්හ(දැත් නලලෙ තබා/දැත් ඔසවා) පඤ්චපතිට්ඨිතෙනපස) ඉපිහිටුවා(වන්දිත්වා(වැඳ) පත්තං(යපාත්‍ර) ථවිකාය(තවිකෙහි) පක්ඛිපිත්වා(දමා) අංසකූටෙ(උරහිසේ) ලග්ගෙත්වා එල්වාග)ෙන(හිමවන්තං පවිසිත්වා(හිමවතට පිවිස) සමණධම්මං අකාසිමහන දම්) (පිරුවේය/කලේය

➔ < යැයි ‘‘ඔහු උදෙසා මගේ පැවිද්ද ,වේදලොවේ යම් උතුම් මිනිසෙක් ’’ මහබෝසතුන් සිටින දිශාවට හැරී දැත් නලලෙ තබා පසඟපිහිටුවා වැඳ පාත්‍රය තවකෙහි දමා උරහිසේ එල්වාගෙනහිමවතට පිවිස මහන ද ,ම් පිරුවේය>

★සො පරමාභිසම්බොධිං පත්තං තථාගතං උපසඞ්කමිත්වා නාළකපටිපදං කථාපෙත්වා පුන හිමවන්තං පවිසිත්වා අරහත්තං පත්වා උක්කට්ඨපටිපදං පටිපන්නො සත්තෙව මාසෙ ආයුං පාලෙත්වා එකං සුවණ්ණපබ්බතං නිස්සාය ඨිතකොව අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායි

➔ සො (ඔහු){පරමඅ+භිසම්බොධිං} පරමාභිසම්බොධිං(බුදුබවට /අතිඋතුම් අභිසම්බෝධියට) පත්තං (පැමිණි)තථාගතං(තථාගතයන් වහන්සේ වෙත) උපසඞ්කමිත්වා(පැමිණ) නාළක-පටිපදං(තිපදාවනාලක ප්‍ර) කථාපෙත්වා(අසාදැන) පුන(නැවත) හිමවන්තං පවිසිත්වා (හිමවතට පිවිස) අරහත්තං පත්වා(රහත්බවට පත්ව) උක්කට්ඨ-පටිපදංඋත්කෘෂ්ඨ) (තිපදාවටප්‍ර පටිපන්නො (පැමිණියේ/පැමිණ) {සත්තඑව+} සත්තෙව (ම-සතක්) මාසෙ(මාස) ආයුං(ආයුෂ) පාලෙත්වා(වළඳා/විඳ) එකං(එක්) සුවණ්ණ-පබ්බතං(රන් පර්වතයකට) නිස්සාය (හේත්තුවී/ඇසුරුකර) ඨිතකොව(ම-සිටගෙන) අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායි (අනුපාදිසේස නිර්වාන ධාතුවෙන් පිරිනිවියේය)

➔ < ඔහු අතිඋතුම් බුදුබවට පැමිණි තථාගතයන් වහන්සේ වෙත පැමිණතිපදාව නාලක ප්‍ර , ,අසාදැනනැවත හිමවතට පිවිස රහත්වීතිපදාව අනුගමනයඋත්කෘෂ්ඨ ප්‍ර ,කල බැවින් සත්මාසයක් පමනක්ම ආයුෂ වළඳා එක් රන් පර්වතයකට ,හේත්තුවී සිටගෙනම අනුපාදිසේස නිර්වාන ධාතුවෙන් පිරිනිවියේය >

★බොධිසත්තම්පි ඛො පඤ්චමෙ දිවසෙ සීසං න්හාපෙත්වා ‘‘නාමග්ගහණං ගණ්හිස්සාමා’’ති රාජභවනං චතුජ්ජාතිකගන්ධෙහි විලිම්පිත්වා ලාජාපඤ්චමකානි පුප්ඵානි විකිරිත්වා අසම්භින්නපායාසං පචාපෙත්වා

➔ {බොධිසත්තංඅ+පි} බොධිසත්තම්පි(ද-මහබෝසතුන්ගේ) ඛො(වනාහි) පඤ්චමෙ දිවසෙ (පස්වන දිනයේ) සීසං න්හාපෙත්වා (හිස නහවා) ‘‘නාමග්ගහණං ගණ්හිස්සාමා’’තිනම්) (තබන්නෙමි යැයි රාජභවනං) රාජභවන ({චතු+ජාතික-ගන්ධෙහි} චතුජ්ජාතිකගන්ධෙහිසුවද) (සතරින් ජාති විලිම්පිත්වා(ගා/ගල්වා) ලාජා-පඤ්චමකානිවිල) ඳ පස්වනු කොටඇති-හුනුසාල්] විල-සමන්මල්-සිදුහතු-භීතණඳ([ලදපස්මල්= පුප්ඵානි(මල්) විකිරිත්වා(විසුරුවා) අසම්භින්න-පායාසං(කිරිබත්-දිය නොමුසු) පචාපෙත්වා(පිසවා)

➔ <මහබෝසතුන්ගේ ද උපතින් පස්වන දිනයේදී හිස නහවා යැයි ‘‘නම් තබන්නෙමි’’ රාජභවන සුවද ජාති සතරකින් සුවදවත්කරවිල ,ඳ පස්වනු කොටඇති -භීතණ-හුනුසාල්] විල-සමන්මල්-සිදුහතුඳ [ලදපස්මල්=මල් විසුරුවාදිය නොමුසු කිරිබත් පිසවා ,>

★ තිණ්ණං වෙදානං පාරඩ්ගතෙ අට්ඨසතබ්‍රාහ්මණෙ නිමන්තෙත්වා රාජභවනෙ නිසීදාපෙත්වා සුභොජනං භොජෙත්වා මහාසක්කාරං කත්වා තෙසං අට්ඨපාමොක්ඛෙහි ජනෙහි ,‘‘කිං නු ඛො භවිස්සති’’ති ලක්ඛණානි පරිග්ගහාපෙසුං තෙසු .

➔ තිණ්ණං වෙදානං(තුන් වේදයේ) පාරඩ්ගතෙ(පරතෙරට ගිය) අට්ඨසත-බ්‍රාහ්මණෙ (බමුනන් එකසිය අටක්) නිමන්තෙත්වා(ආරාධනාකර/කැඳවා) රාජභවනෙ)රාජභවනෙහි(නිසීදාපෙත්වා(වඩාහිඳුවා/හිඳුවා) සුභොජනං(මිහිරි භෝජන) භොජෙත්වා (අනුභවකරවා/වළඳවා) මහාසක්කාරං කත්වා (ඔවුන් අතරින්)තෙසං (මහාසත්කාර කර) (ධාන අටදෙනා ලවාප්‍ර) පාමොක්ඛෙහි ජනෙහි-අට්ඨ‘‘කිං නු ඛො භවිස්සති’’තිකුමක්) (වන්නේදැයි ලක්ඛණානිඅ) ංග ලක්ෂණයන්(පරිග්ගහාපෙසුංපරික්ෂා) (ඔවුන්) තෙසු .(විමසුවාහ/කෙරෙව්වාහ

➔ <තුන් වේදයේ පරතෙරට ගිය බමුනන් එකසිය අටකට ආරාධනාකර ,රාජභවනෙහි වඩාහිඳුවා මිහිරි භෝජන වළඳවා මහාසත්කාර කර ධාන අටදෙනා ලවාඔවුන් අතරින් ප්‍ර , දැයි අංග ලක්ෂණයන් පරික්ෂා කෙරෙව් ‘‘කුමක් වන්නේද’’වාහඔවුන් .>

★ ‘‘රාමො ධජො ලක්ඛණො චාපි මන්ති - කොණ්ඩඤ්ඤො ච භොජො සුයාමො සුදත්තො;
එතෙ තදා අට්ඨ අහෙසුං බ්‍රාහ්මණා - ඡළඞ්ගවා මන්තං වියාකරිංසූ’’ති .

රාමො ධජො ලක්ඛණො මන්ති කොණ්ඩඤ්ඤො භොජො සුයාමො සුදත්තො චාපි එතෙ තදා අට්ඨ අහෙසුං. ඡළඞ්ගවා බ්‍රාහ්මණා මන්තං වියාකරිංසූ’’ති
➔ රාම ,ධජ, ලක්ඛණ, මන්ති ,කොණ්ඩඤ්ඤ, භොජ, සුයාම, සුදත්ත චාපි(යැයි) එතෙ අට්ඨ (ඔවුන් අටදෙන) තදා අහෙසුං.(එකල වූහ/එදා) ඡළඞ්ගවා(සයාකාර වේද ධර්මයන් දන්නාවූ) බ්‍රාහ්මණා(බමුනෝ) මන්තං වියාකරිංසූ’’තියන්හි ඇතිඅයුරින් ලක්ෂනයන්ගේ මන්ත්‍ර-වේද) (කාෂකලහප්‍ර/තිඵල කීහප්‍ර
➔ <රාම ,ධජ, ලක්ඛණ, මන්ති ,කොණ්ඩඤ්ඤ, භොජ, සුයාම, සුදත්ත යැයි ඔවුන් අටදෙන එකල වූහ .සයාකාර වේද ධර්මයන් දන්නාවූ බමුනෝ වේද මන්ත්‍රයන්හි ඇතිඅයුරින් ලක්ෂනයන්ගේ ප්‍රතිඵල කීහ >

★ඉමෙ අට්ඨෙව බ්‍රාහ්මණා ලක්ඛණපරිග්ගාහකා අහෙසුංගහණදිවසෙ සුපිනොපි ධිග්පටිසන් . ගහිතොඑතෙහෙව පරිග්
➔ ඉමෙ (මේ){අට්ඨඑව+}අට්ඨෙව බ්‍රාහ්මණා(ම-බමුනො අටදෙනා) ලක්ඛණ-පරිග්ගාහකා (පරික්ෂාකරන්නෝ/විමසන්නෝ-ලක්ෂන)අහෙසුං .(වූහ){පටිසන්ධි+ගහණ-දිවසෙ} පටිසන්ධිග්ගහණදිවසෙප්‍ර) තිසන්ධි ගන්නා දවසෙහි(සුපිනො-පි (ද-සිහිනය) {එතෙහිඑව+} එතෙහෙව(ඔවුන් විසින් ම) පරිග්ගහිතො (විමසූහ/පරික්ෂාකලහ)
➔ <මේ බමුනො අටදෙනා ලක්ෂන විමසන්නෝ වූහ .ප්‍රතිසන්ධි ගන්නා දවසෙහි සිහිනය ද ඔවුන් විසින් ම පරික්ෂාකලහ >

★තෙසු සත්ත ජනා ද්වෙ අඞ්ගුලියො උක්ඛිපිත්වා ද්වෙධා බ්‍යාකරිංසු – ‘‘ඉමෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො අගාරං අජ්ඣාවසමානො රාජා හොති චක්කවත්ති, පබ්බජමානො බුද්ධො’’ති, සබ්බං චක්කවත්තිරඤ්ඤො සිරිවිභවං ආචික්ඛිංසු
➔ තෙසු(ඔවුන් අතරින්) සත්ත ජනා(සත් දෙනෙක්) ද්වෙ අඞ්ගුලියො(ඇඟිලි දෙකක්) උක්ඛිපිත්වා(ඔසවා) ද්වෙධා(ආකාරයකට-දෙ) බ්‍යාකරිංසු (කාශකලහප්‍ර/කීහ)– ‘‘ඉමෙහි ලක්ඛණෙහි(මේ ලක්ෂනවලින්) සමන්නාගතො(සමන්විතවූවා/සමන්විතයා) අගාරං අජ්ඣාවසමානො (ගිහිගෙහි වසන්නේනම් /ගිහිගෙහි විසීමෙන්) රාජා හොති(රජුවේ) චක්කවත්ති(සක්විති) , පබ්බජමානො(පැවිදිවන්නේනම්/පැවිදිවීමෙන්) බුද්ධො’’තිබුදුවේ) (යැයි සබ්බං(සියලු) චක්කවත්තිරඤ්ඤො(සක්විති රජුගේ) සිරිවිභවං(විභූතියශ්‍රී) ආචික්ඛිංසු (කීහ)
➔ < ඔවුන් අතරින් සත් දෙනෙක් ඇඟිලි දෙකක් ඔසවා දෙ ආකාරයකට ප්‍රකාශකලහ මේ ’’ පැවිදිවන්නේනම් ,ලක්ෂනවලින් සමන්විතවූවා ගිහිගෙහි වසන්නේනම් සක්විති රජුවේබුදුවේ ‘‘ යැයි සියලු සක්විති රජුගේ ශ්‍රී විභූතිය කීහ >

★තෙසං පන සබ්බදහරො ගොත්තතො කොණ්ඩඤ්ඤො නාම මාණවො බොධිසත්තස්ස වරලක්ඛණනිප්ඵත්තිං ඔලොකෙත්වා – ‘‘ඉමස්ස අගාරමජ්ඣෙ ඨානකාරණං නත්ථි, එකන්තෙනෙස විවට්ටච්ඡදො බුද්ධො භවිස්සති’’ති එකමෙව අඞ්ගුලිං උක්ඛිපිත්වා එකංසබ්‍යාකරණං බ්‍යාකාසි

➔ තෙසං පන(ඔවුන් අතරින් වනාහි) සබ්බ-දහරො(සියල්ලටම බාල) ගොත්තතො කොණ්ඩඤ්ඤො නාම මාණවොයෙන්ගෝත්‍ර) කොණ්ඩඤ්ඤ නම් තරුණයා(බොධිසත්තස්ස (මහබෝසතුන්ගේ) වර-ලක්ඛණ-නිප්ඵත්තිංසියලුආකාර /කාරඋතුම් ලක්ෂනයන්ගේ සර්වප්‍ර) (පරිපූරණත්වය ඔලොකෙත්වා (දැක/බලා) – ‘‘ඉමස්ස(මොහුගේ) අගාරමජ්ඣෙ(ගිහිගෙයි) ඨාන-කාරණංසිටීමට කරුණ) ක්(නත්ථි(නැත), {එකන්තෙනඑ+ස} එකන්තෙනෙස (ඒකාන්තයෙන් මොහු) විවට්ටච්ඡදො(හැරදැමූ/කෙලෙස් නැමති වහලය විවරකල) බුද්ධො භවිස්සතී’’ති(බුදුවන්නේ යැයි) එකමෙව(එකම) අඞ්ගුලිං උක්ඛිපිත්වා(ඇගිල්ලක් ඔසවා) එකංස-බ්‍යාකරණං(කාශයක්එක් ප්‍ර/ කාශයක්එක් ආකාරයකින්ම ප්‍ර) බ්‍යාකාසි (කාශකලේයප්‍ර/කීය)

➔ < ඔවුන් අතරින් සියල්ලටම බාලයෙන්ගෝත්‍ර , කොණ්ඩඤ්ඤ නම් තරුණයා මහබෝසතුන්ගේ උතුම් ලක්ෂනයන්ගේ සර්වප්‍රකාර පරිපූරණත්වය දැක මොහුගේ ’’ ගිහිගෙයි සිටීමට කරුණක්නැතති වහලය හැරදමා ඒකාන්තයෙන් මොහු කෙලෙස් නැම , යැයි එකම ‘‘බුදුවන්නේයඇගිල්ලක් ඔසවා එක් ආකාරයකින්ම ප්‍රකාශකලේය >

★ අයඤ්හි කතාධිකාරො පච්ඡිමභවිකසත්තො පඤ්ඤාය ඉතරෙ සත්ත ජනෙ අභිභවිත්වා ‘‘ඉමෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතස්ස අගාරමජ්ඣෙ ඨානං නාම නත්ථි, අසංසයං බුද්ධො භවිස්සතී’’ති එකමෙව ගතිං අද්දස, තස්මා එකං අඞ්ගුලිං උක්ඛිපිත්වා එවං බ්‍යාකාසි

➔ {අයංහි+}අයඤ්හි (මොහු වනාහි) {කතඅ+ධිකාරො} කතාධිකාරොර්ථනා කරනලද ප්‍රා) (ඇති පච්ඡිමභවික-සත්තො(කෙනෙකි-අන්තිම ආත්මබාවය ඇති/අවසන් ජීවිතය ඇති) පඤ්ඤාය(නුවණින්) ඉතරෙ(අනිත්/අන්) සත්ත ජනෙ(සත් දෙනා) අභිභවිත්වා (ඉක්මවා/අභිබවා)‘‘ඉමෙහි ලක්ඛණෙහි (මේ ලක්ෂනවලින්) සමන්නාගතස්ස (සමන්විතවූවාගේ/සමන්විතයාගේ) අගාරමජ්ඣෙ(ගිහිගෙයි) ඨානං නාම නත්ථි (විසීමක් නම් නැත/සිටීමක්), අසංසයං(ඒකාන්තයෙන්/නිසැකවම) බුද්ධො භවිස්සතී’’ති (බුදුවන්නේය යැයි)එකමෙව(එකම) ගතිං අද්දසසිදුවීමක් ද /ගතියක් දුටුවේය) ුටුවේය(, තස්මා(එබැවින්) එකං අඞ්ගුලිං උක්ඛිපිත්වා(එක් ඇගිල්ලක් ඔසවා) එවං බ්‍යාකාසිමෙසේ) (කාශකලේයප්‍ර/කීය

➔ <මොහු කරනලද ප්‍රාර්ථනා ඇති අන්තිම ආත්මබාවය දරන කෙනෙකිනුවණින් අනිත් සත් , සමන්විතවූවාගේ ගිහිගෙයි විසීමක් නම් නැත මේ ලක්ෂනවලින්’’ දෙනා අභිබවා, නිසැකවම බුදුවන්නේයඑබැවින් එක් ඇගිල්ලක් ඔසවා මෙසේ ,යැයි එකම ගතියක් සිදුවීමක් දුටුවේය ‘‘ කාශකලේයප්‍ර>

★අථස්ස නාමං ගණ්හන්තා සබ්බලොකස්ස අත්ථසිද්ධිකරත්තා ‘‘සිද්ධත්ථො’’ති නාමමකංසු

➔ {අථඅස්ස+} අථස්ස(උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ ඉක්බිති) නාමං ගණ්හන්තානම්) (තබන්නෝ සබ්බ-ලොකස්ස(සියලු ලොකයට) අත්ථ-සිද්ධිකරත්තාඅර්ථ සිද්ධකරන) (බැවින්‘‘සිද්ධත්ථො’’ති (සිද්ධත්ථ යැයි) {නාමංඅකංසු+} නාමමකංසු(නම් තැබූහ/නම් කලහ)

➔ <ඉක්බිති උන්වහන්සේගේ නම් තබන්නෝ සියලු ලොකයට අර්ථ සිද්ධකරන බැවින් යැයි ‘‘සිද්ධත්ථ’’නම් තැබූහ>

★අථ තෙ බ්‍රාහ්මණා අත්තනො ඝරානි ගන්ත්වා පුත්තෙ ආමන්තයිංසු – ‘‘තාතා, අම්හෙ මහල්ලකා, සුද්ධොදනමහාරාජස්ස පුත්තං සබ්බඤ්ඤුතං පත්තං මයං සම්භවෙය්‍යාම වා නො වා, තුම්හෙ <u>තස්මිං කුමාරෙ සබ්බඤ්ඤුතං පත්තෙ</u> තස්ස සාසනෙ පබ්බජෙය්‍යාථා’’ති

➔ අථ(ඉක්බිත්) තෙ බ්‍රාහ්මණා(ඒ බමුනෝ) අත්තනො(තමන්ලාගේ) ඝරානි ගන්ත්වා (ගෙවල්වලට ගොස්) පුත්තෙ ආමන්තයිංසු (පුතුන් ඇමතූහ) ‘‘තාතා(!යනිපුත්‍ර), අම්හෙ මහල්ලකා(අපි මහලුය) , සුද්ධොදනමහාරාජස්ස) සුද්ධෝදන මහරජුගේ (පුත්තං(පුතු)

සබ්බඤ්ඤුතං පත්තං (බුදුවූ/බුදුබවට පත්) මයං(අපි) සම්භවෙය්‍යාම වාහමුවෙන්නෙමු) (මුනගැසෙන්නෙමු හෝ/හෝ නො වා(නොවෙමු හෝ) , තුම්හෙ(නුඹලා) තස්මිං කුමාරෙඒ) (කුමරු සබ්බඤ්ඤුතං පත්තෙ(බුදුවු කල්හි/බුදුබවට පත් කල්හි) තස්ස (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ)සාසනෙ(සාසනයෙහි) පබ්බජෙය්‍යාථා''ති (පැවිදිවන්න)
➔ <ඉක්බිත් ඒ බමුනෝ තමන්ලාගේ ගෙවල්වලට ගොස් පුතුන් ඇමතූහ !යනිපුත්‍ර'' සුද්ධෝදන මහරජුගේ පුතු බුදුවන්නේයඅපට බුදුවූ උන්වහන්සේව මුනගැසීම ,අපි මහලුය , නුඹලා ඒ කුමරු බුදුවු කල්හි ,හෝ නොවීම සිදුවිය හැකඋන්වහන්සේගේ සාසනයෙහි පැවිදිවන්න >

★තෙ සත්තපි ජනා යාවතායුකං ඨත්වා යථාකම්මං ගතා, කොණ්ඩඤ්ඤමාණවොව අරොගො අහොසි
➔ තෙ සත්ත-පි ජනා (ද-ඒ සත්දෙන) {යාවතාඅා+යුකං} යාවතායුකංආයුෂ /ආයුෂ ඇතිතාක්) (පවතිනතුරා ඨත්වා(සිට) යථාකම්මං ගතා(කර්මානුකූලව ගියෝය) , කොණ්ඩඤ්ඤ-මාණවො-ව) කොණ්ඩඤ්ඤ තරුණයා(ම- අරොගො අහොසි (ජීවත් විය /නිරෝගී වීය)
➔ <ඒ සත්දෙන ද ආයුෂ පවතිනතුරා සිට කර්මානුකූලව ගියෝය ,කොණ්ඩඤ්ඤ තරුණයා පමනක්ම ජීවත් විය >

★ සො මහාසත්තෙ වුඩ්ඪිමන්වාය මහාභිනික්ඛමනං අභිනික්ඛමිත්වා අනුක්කමෙන උරුවෙලං ගන්ත්වා ''රමණීයො, වත අයං භූමිභාගො, අලං වතිදං කුලපුත්තස්ස පධානත්ථිකස්ස පධානාය''ති චිත්තං උප්පාදෙත්වා තත්ථ වාසං උපගතෙ
➔ සො(ඔහු) මහාසත්තෙ(මහබෝසතුන්) වුඩ්ඪිමන්වාය(ඩිවියට පැමිණවැ) මහාභිනික්ඛමනං අභිනික්ඛමිත්වා) මහාභිනිෂ්ක්‍රමනයකර(අනුක්කමෙන(පිලිවෙලින්) උරුවෙලං ගන්ත්වා (උරුවේලාවට ගොස්)''රමණීයො(සිත්ගන්නාසුලුය/දර්ශනීයය/රමණියය) වත (ඒකාන්තයෙන්) අයං භූමිභාගො(දේශයමේ භූමි ප්‍ර) , අලං (මානවත්යප්‍ර/සුදුසුය){වතඉදං+} වතිදං(මෙතැන/ඒකාන්තයෙන් මෙය) කුලපුත්තස්ස(යෙකුටකුලපුත්‍ර) පධානත්ථිකස්සදන් ප්‍ර) (වීර්ය වැඩීමට කැමති පධානාය''ති(වීර්ය වැඩීමට යැයි) චිත්තං උප්පාදෙත්වා(සිතක් උපදවා) තත්ථ වාසං(එහි වාසයට) උපගතෙ(පැමිණි කල්හි)
➔ <ඔහුමහබෝසතුන් වැඩිවියට පැමිණ , මහාභිනිෂ්ක්‍රමනයකර පිලිවෙලින් උරුවේලාවට ගොස්'' ඒකාන්තයෙන් මේ භූමි ප්‍රදේශය සිත්ගන්නාසුලුය, ඒකාන්තයෙන් මෙතැන ප්‍රදන් වීර්ය වැඩීමට කැමති කුලපුත්‍රයෙකුට වීර්ය වැඩීමට ප්‍රමානවත්ය යැයි ''සිතක් උපදවා එහි වාසයට පැමිණි කල්හි>

★ ''මහාපුරිසො පබ්බජිතො''ති සුත්වා තෙසං බ්‍රාහ්මණානං පුත්තෙ උපසඞ්කමිත්වා එවමාහ ''සිද්ධත්ථකුමාරො කිර පබ්බජිතො, සො නිස්සංසයං බුද්ධො භවිස්සති
➔''මහාපුරිසො(මහබෝසතුන්) පබ්බජිතො''ති(පැවිදිවුයේය යැයි) සුත්වා(අසා) තෙසං බ්‍රාහ්මණානං(ඒ බමුනන්ගේ) පුත්තෙ උපසඞ්කමිත්වා (ගොස්/න් වෙත එළඹපුතු) {එවංආහ+} එවමාහ (මෙසේ කීය) ''සිද්ධත්ථකුමාරො(සිද්ධත්ථ කුමරු) කිර පබ්බජිතො(පැවිදිවූවාලු) , සො නිස්සංසයං බුද්ධො භවිස්සති(උන්වහන්සේ නිසැකවම බුදුවන්නේය/ඔහු)
➔ < යැයි අසා ''මහබෝසතුන් පැවිදිවුයේය'' ඒ බමුනන්ගේ පුතුන් වෙත ගොස් මෙසේ කීය සිද්ධත්ථ කුමරු පැවිදිවූවාලු උන්වහන්සේ නිසැකවම බුදුවන්නේය''>

★ සචෙ තුම්හාකං පිතරො අරොගා අස්සු, අජ්ජ නික්ඛමිත්වා පබ්බජෙය්‍යුං
➔ සචෙඉ)දින්(තුම්හාකං පිතරො(නුඹලාගේ පියවරු) අරොගා අස්සු /නිරෝගීව සිටියානම්) (ජීවත්වූවානම්, අජ්ජ(අද) නික්ඛමිත්වා පබ්බජෙය්‍යුං (නික්මී පැවිදිවන්නෝය)

➔ < ඉඳින් නුඹලාගේ පියවරු ජීවත්වූවානම්අද නික්මී පැවිදිවන්නෝය , >

★සචෙ තුම්හෙපි ඉච්ඡෙය්‍යාථ, එථ, අහං තං පුරිසං අනුපබ්බජිස්සාමී''තිබෙ තෙ සබ් . බිංසුදා භවිතුං නාසක්ඡන්එකච්, තයො ජනා න පබ්බජිංසු
➔ සචෙඉ)දින්(තුම්හෙ-පි(ද-නුඹලා) ඉච්ඡෙය්‍යාථ(කැමතිනම්) , එථ(එවූ/එන්න), අහං(මම) තං පුරිසං(මහාපුරුෂයා/ඒ පුරුෂය) අනුපබ්බජිස්සාමී''ති බෙතෙ සබ් .(අනුව පැවිදිවන්නෙමි) (ඔවුන් සියල්ල) එකච්ඡන්දා(එක්අදහසක් ඇත්තෝ) භවිතුං(වීමට) නාසක්බිංසු (නොහැකිවූහ), තයො ජනා(තුන් දෙනෙක්) න පබ්බජිංසු(පැවිදි නොවූහ)
➔ < ඉඳින් නුඹලා ද කැමතිනම් එන්න, මම ඒ මහාපුරුෂයා අනුව පැවිදිවන්නෙමිඑක ‘‘ තුන් දෙනෙ .අදහසකට පැමිණීමට ඔවුන් සියල්ලට නොහැකිවූහක් පැවිදි නොවූහ >

★කොණ්ඩඤ්ඤබ්‍රාහ්මණං ජෙට්ඨකං කත්වා ඉතරෙ චත්තාරො පබ්බජිංසුචපි ජනා පඤ්ච තෙ . ථෙරා නාම ජාතාගියත්වවග්ගපඤ්
➔ කොණ්ඩඤ්ඤබ්‍රාහ්මණං) කොණ්ඩඤ්ඤ බමුනා(ජෙට්ඨකං කත්වාවැඩිහිටි) (ජේෂ්ඨ කරගෙන/කරගෙන ඉතරෙ චත්තාරො පබ්බජිංසුඉතිරි සතරදෙන) ා පැවිදිවූහතෙ .(-චපඤ්පි ජනා (ඒ පස් දෙනා ද) {පඤ්චවග්ගිය+ථෙරා} පඤ්චවග්ගියත්ථෙරා නාම ජාතා (පංචවග්ගිය තෙරවරුන් නම් වූහ)
➔ < කොණ්ඩඤ්ඤ බමුනා ජේෂ්ඨ කරගෙන ඉතිරි සතරදෙනා පැවිදිවූහඒ පස් දෙනා . පංචවග්ගිය තෙරවරුන් නම් වූහ >

★තදා පන රාජා ‘‘කිං දිස්වා මය්හං පුත්තො පබ්බජිස්සති''ති පුච්ඡි .‘‘චත්තාරි පුබ්බනිමිත්තානී''ති
➔ තදා(එකල) පන(වනාහි) රාජා (රජු)‘‘කිං දිස්වා(කුමක් දැක) මය්හං පුත්තො (මගේ පුතා) {පබ්බජිස්සතිඉති+} පබ්බජිස්සති''තිපැවිදිවන්නේ) ද යැයි(පුච්ඡි .(ඇසීය) ‘‘චත්තාරි පුබ්බනිමිත්තානී''ති(සතර පෙරනිමිති)
➔ < එකල රජු '' .යැයි ඇසීය ‘‘මගේ පුතා කුමක් දැක පැවිදිවන්නේද''සතර පෙරනිමිති‘‘ >

★‘‘කතරඤ්ච කතරඤ්චා''ති? ‘‘ජරාජිණ්ණං, බ්‍යාධිතං, කාලකතං, පබ්බජිත''න්ති
➔ ‘‘කතරඤ්ච කතරඤ්චා''ති? /?කුමක් කුමක්ද) මොන මොන වද/?කවරෙක් කවරෙක් ද(? ‘‘ජරාජිණ්ණං(මහල්ලෙක්/ජරාවට පත්වූවෙක්) , බ්‍යාධිතං(ලෙඩෙක්), කාලකතං(මියගියෙක්), පබ්බජිත''න්ති (පැවිද්දෙක් යැයි)
➔ <'' ‘‘?මොන මොන වද'' මහල්ලෙක්යැයි ‘‘පැවිද්දෙක්,මියගියෙක් ,ලෙඩෙක් , >

★ රාජා ‘‘ඉතො පට්ඨාය එවරූපානං මම පුත්තස්ස සන්තිකං උපසඞ්කමිතුං මා අදත්ථ, මය්හං පුත්තස්ස බුද්ධභාවෙන කම්මං නත්ථි, අහං මම පුත්තං ද්විසහස්සදීපපරිවාරානං චතුන්නං මහාදීපානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙන්තං ඡත්තිංසයොජනපරිමණ්ඩලාය පරිසාය පරිවුතං ගගනතලෙ විචරමානං පස්සිතුකාමො''ති
➔ රාජා (රජු) ‘‘ඉතො පට්ඨාය(මෙතැන් පටන්) එවරූපානං(මෙවැන්නන්ට) මම පුත්තස්ස සන්තිකංමගේ පුත) ාගේ ලඟට(සමීපයට/ උපසඞ්කමිතුං(පැමිණීමට) මා අදත්ථ (නොදෙව්/නොදෙන්න), මය්හං පුත්තස්ස(මගේ පුතුට) බුද්ධභාවෙන කම්මං නත්ථිබුදුබවින්) (නැත/වැඩක් නෑ, අහං මම පුත්තං(මම මගේ පුතා) ද්විසහස්ස-දීප-පරිවාරානං-දෙදහසක්) (පිරිවරාඇති-දිවයින් චතුන්නං මහාදීපානං (සතර මහා දිපයන්ගේ) {ඉස්සරියංආ+ධිපච්චං} ඉස්සරියාධිපච්චං(ඉසුරුබවින් අධිපතිබවින්) රජ්ජං කාරෙන්තං (රජ කරමින්)

ඡත්තිංස-යොජන-පරිමණ්ඩලාය(මාණතිස්හය යොදුන් වටප්‍ර) පරිසාය (පිරිසකින්) පරිවුතං(පිරිවරා) ගගනතලෙ(අහසෙහි) විචරමානං(සැරිසරන) පස්සිතුකාමො''තිදකිනු) (කැමැත්තෙමි

➔ <රජුම'' ෙතැන් පටන් මෙවැන්නන්ට මගෙ පුතාගේ සමීපයට පැමිණීමට ඉඩ නොදෙව් , මම මගේ පුතා දෙදහසක් දි ,මගේ පුතුට බුදුබවින් වැඩක් නැවයින් පිරිවරාඇති සතර මහා දිපයන්ගේ ඉසුරුබවින් අධිපතිබවින් රජකම් කරමින්මාණක පිරිසක් යොදුන් තිස්හය වටප්‍ර , පිරිවරාගනෙඅහසෙහි සැරිසරනවා දකිනු කැමැත්තෙමි''>

★එවඤ්ච පන වත්වා ඉමෙසං චතුප්පකාරානං නිමිත්තානං කුමාරස්ස චක්ඛුපථෙ ආගමනනිවාරණත්ථං චතූසු දිසාසු ගාවුතෙ ගාවුතෙ ආරක්ඛං ඨපෙසි

➔ එවඤ්ච(මෙසේ) පන(වනාහි) වත්වා(කියා) ඉමෙසං (මේ){චතු+පකාරානං} චතුප්පකාරානං (සතර ආකාර) නිමිත්තානං(නිමිති) කුමාරස්ස චක්ඛුපථෙදර්ශණ /කුමරුගේ ඇස් සීමාවට) (ඇස් හමුවට/සීමාවට ආගමන-නිවාරණත්ථං(වලක්වනු පිණිස-පැමිණීම) චතූසු දිසාසු) සතර දිශාවෙහි(ගාවුතෙ ගාවුතෙ(ගව්වක් ගව්වක් දුර) ආරක්ඛං ඨපෙසි(ආරක්ෂා තැබීය)

➔ <මෙසේ කියා මේ සතර ආකාර නිමිති කුමරුගේ ඇස් හමුවට පැමිණීම වලක්වනු පිණිස සතර දිශාවෙහි ගව්වක් ගව්වක් දුර ආරක්ෂා තැබීය>

★ තං දිවසං පන මඬගලට්ඨානෙ සන්නිපතිතෙසු අසීතියා ඤාතිකුලසහස්සෙසු එකෙකො එකමෙකං පුත්තං පටිජානි – ''අයං බුද්ධො වා හොතු රාජා වා, මයං එකමෙකං පුත්තං දස්සාම

➔ තං දිවසං(ඒ දවසේ) පන (දී/වනාහි){මඬගල+ඨානෙ} මඬගලට්ඨානෙ /මංගල ස්ථානයෙහි) (මගුල් උත්සවයෙහි සන්නිපතිතෙසු(රැස්වූ) අසීතියා ***<u>ඤාතිකුල</u>***-සහස්සෙසු)*<u>ඤාතිකුලඤාතිගෙවල්/ඤාතිපවිල්/</u>* අසූදහසෙහි (අසූදහසින්/{එකොඑකො+}එකෙකොඑක) (එකකින්{එකංඑකං+}එකමෙකං(එක එක බැගින්) පුත්තං(පුතෙක්) පටිජානිතිප්‍ර[දෙන්නට])ඤ්ඤාකලේය (ගිවිසියේය/පොරොන්දුවිය/–අයං බුද්ධො වා හොතු මොහු බුදුන්)හෝ වේවා(රාජා වා(රජු හෝ), මයං (අපි)එකමෙකං (එක එක බැහින්) පුත්තං(පුතෙක්) දස්සාම(දෙන්නෙමු)

➔ <ඒ දවසේදී මංගල ස්ථානයෙහි රැස්වූ ඥාතිපවිල් අසූදහසෙහි එක එක ගෙදරකින් ,එක එක බැගින් පුතෙක් දෙන්නට පොරොන්දුවිය ''මොහු බුදුන් හෝ රජු හෝ වේවාඅපි එක , එක බැහින්පුතෙක් දෙන්නෙමු ''>

★සචෙපි බුද්ධො භවිස්සති, ඛත්තියසමණෙහෙව පුරක්ඛතපරිවාරිතො විචරිස්සති

➔ සචෙපි බුද්ධො භවිස්සතිඉ) දින් බුදුවන්නේ නම්(, {ඛත්තිය-සමණෙහිඑ+ව} ඛත්තියසමණෙහෙව(ම- මහනුන්/මණයන්රජපෙලපත් ශ්‍ර/යක්ෂත්‍රී) පුරක්ඛත-පරිවාරිතො (හාත්පසින් පිරිවරාගෙන) විචරිස්සති (සැරිසරන්නේය)

➔ < ඉදින් බුදුවන්නේ නම්මණයන්ම හාත්පසින් පිරිවරාගෙන සැරිසරන්නේයය ශ්‍රක්ෂත්‍රී , >

★සචෙපි රාජා භවිස්සති, ඛත්තියකුමාරෙහෙව පුරක්ඛතපරිවාරිතො විචරිස්සතී''ති

➔ සචෙපි රාජා භවිස්සතිඉ) දින් රජ වන්නේ නම්({ඛත්තිය-කුමාරෙහිඑ+ව} ඛත්තියකුමාරෙහෙව (ම-රාජ කුමරුවන්/යක්ෂත්‍රී) පුරක්ඛත-පරිවාරිතොහාත්පසින්) (පිරිවරාගෙනවිචරිස්සතී''ති (සැරිසරන්නේය යැයි)

➔ < ඉදින් රජ වන්නේ නම් ,රාජ කුමරුවන්ම හාත්පසින් පිරිවරාගෙන සැරිසරන්නේය යැයි >

★රාජාපි බොධිසත්තස්ස උත්තමරූපසම්පන්නා විගතසබ්බදොසා ධාතියො පච්චුපට්ඨාපෙසි

➔ රාජා-පි(ද-රජු) බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ට) උත්තම-රූපසම්පන්නා-උතුම්) (රූසපුවෙන්යුත් විගත-<u>සබ්බ</u>-දොසා සියලු) <u>දොස්වලින්</u> වෙන්වූ(ධාතියෝ(කිරිමව්වරු) පච්චුපට්ඨාපෙසි (ලබාදුනි/පැමිණවීය)
➔ < රජු ද මහබෝසතුන්ට උතුම් රූසපුවෙන්යුත් සියලු දොස්වලින් වෙන්වූ කිරිමව්වරු ලබාදුනි >

★බොධිසත්තො අනන්තෙන පරිවාරෙන මහන්තෙන සිරිසොභග්ගෙන වඩ්ඪති
➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) අනන්තෙන පරිවාරෙන(අනන්ත පිරිවර සහිතව) මහන්තෙන සිරිසොභග්ගෙන(මහත් සිරි සෝභාවනේ) වඩ්ඪති(වැඩෙයි)
➔ < මහබෝසතුන් අනන්ත පිරිවර සහිතව මහත් සිරි සෝභාවනේ වැඩෙයි >

★අථෙකදිවසං රඤ්ඤො වප්පමඞ්ගලං නාම අහොසිතං දිවසං සකලනගරං දෙවවිමානං විය . තිකරොන්අලඞ්
➔ {අථඑ+ක-දිවසං} අථෙකදිවසං(ඉක්බිති එක් දිනක) රඤ්ඤො(රජුගේ) වප්පමඞ්ගලං නාම අහොසි(වප්මගුල් උත්සවය විය) තං දිවසං(එදින/ඒ දවස) සකල-නගරං(සියලු නගරය) දෙවවිමානං විය අලඞ්කරොන්ති(දෙව්විමනක් මෙන් අලංකාර කරති)
➔ < ඉක්බිති එක් දිනක රජුගේ වප්මගුල් උත්සවය වියඑදින සියලු නගරය දෙව්විමනක් , මෙන් අලංකාර කරති >

★සබ්බෙ දාසකම්මකරාදයො අහතවත්ථනිවත්ථා ගන්ධමාලාදිපටිමණ්ඩිතා රාජකුලෙ සන්නිපතන්ති
➔ සබ්බෙ (සියලු){දාස-කම්මකරාඅා+දයො} දාසකම්මකරාදයො(දාස කම්කරු ආදීන්) අහතවත්ථ-නිවත්ථා(ඇද-අලුත්ඇදුම්) ගන්ධ-මාලාදි-පටිමණ්ඩිතා-මල්ආදියෙන්-සුවදින්) (සැරසී රාජකුලෙ(රජගෙදර) සන්නිපතන්තිරැස්වෙ) ති(
➔ < සියලු දාස කම්කරු ආදීන් අලුත්ඇදුම් ඇද සුවදින් මල්ආදියෙන් සැරසී රජගෙදර රැස්වෙති >

★රඤ්ඤො කම්මන්තෙ නඞ්ගලසහස්සං යොජීයති
➔ රඤ්ඤො කම්මන්තෙ(වප්මගුලෙහි/රජුගේ කර්මාන්තයෙහි) නඞ්ගල-සහස්සං-නගුල්) (දහසක් යොජීයති(යොදයි)
➔ < රජුගේ කර්මාන්තයෙහි නගුල් දහසක් යොදයි >

★තස්මිං පන දිවසෙ එකෙනූනඅට්ඨසතනඞ්ගලානි සද්ධිං බලිවද්දරස්මියොත්තෙහි රජතපරික්ඛතානි හොන්ති, රඤ්ඤො ආලම්බනනඞ්ගලං පන රත්තසුවණ්ණපරික්ඛතං හොති
➔ තස්මිං පන දිවසෙ (එදවස වනාහි/ඒ දවසේ වනාහි) {එකෙනූ+න-අට්ඨසත-නඞ්ගලානි} එකෙනූනඅට්ඨසතනඞ්ගලානි(799නගුල්/නගුල්-අටසියයක්-අඩු-එකක්) සද්ධිං(සමග) බලිවද්ද-රස්මි-යොත්තෙහි(වියබදින ලණු-නාස්ලනු-ගොනුන්ගේ) රජත-පරික්ඛතානි හොන්ති(වෙලනලද්දේ වෙති/වටකරනලද්දේ-රිදීනේ) , රඤ්ඤො (රජුගේ)ආලම්බන-නඞ්ගලං (නගුල-සීසාන) පන(වනාහි) රත්ත-සුවණ්ණ-පරික්ඛතං හොති-රතු රනින්) (වෙලනලද්දේ වෙයි/වටකරනලද්දේ
➔ <ඒ දවසේ නගුල් හත්සිය අනූනවයක් වියගොනුන්ගේ නාස්ලනු ද වියබදින ලණු ද රිදීනේ , රජුගේ සීසාන නගුල ,වෙලනලද්දේ වෙති රතු රනින් වෙලනලද්දේ වෙයි>

★බලිබද්දානං සිඞ්ගරස්මිපතොදාපි සුවණ්ණපරික්ඛතාව හොන්ති

➔ බලිබද්දානං(ගොනුන්ගේ) සිඞ්ග-රස්මි-පතොදා-පි(ද-කෙවිටි-රැහැන්-අං) සුවණ්ණ-පරික්ඛතාව හොන්ති(වෙලනලද්දේ වෙති/වටකරනලද්දේ-රනින්)
➔ < ගොනුන්ගේ අං ද රැහැන් ද කෙවිටි ද රනින් වෙලනලද්දේ වෙති >

★රාජා මහතා පරිවාරෙන නික්ඛන්තො පුත්තං ගහෙත්වා අගමාසි
➔ රාජා මහතා පරිවාරෙන(රජු මහත් පිරිවරින්) නික්ඛන්තො(නික්මෙමින්/නික්මුණේ) පුත්තං ගහෙත්වා අගමාසි (යා රැගෙන ගියේයපුත්‍ර/පුතා)
➔ < රජු මහත් පිරිවරින් නික්මෙමින් පුත්‍රයා රැගෙන ගියේය >

★කම්මන්තට්ඨානෙ එකො ජම්බුරුක්ඛො බහලපලාසො සන්දච්ඡායො අහොසි
➔ {කම්මන්ත+ඨානෙ} කම්මන්තට්ඨානෙ(වැඩකරන තැන/ ස්ථානයහි-කර්මාන්ත) එකො ජම්බුරුක්ඛො(එක් දඹරුකක්) බහල-පලාසො (ඇතිපත්‍ර-ගහනවූ/අදික ලෙස) {සන්දි+ඡායො} සන්දච්ඡායො(සෙවන ඇති-ඝනවූ) අහොසි(විය)
➔ < කර්මාන්ත ස්ථානයහි ගහනවූ පත්‍රඇතිඝනසෙවන ඇති එක් දඹරුකක් විය , >

★ තස්ස හෙට්ඨා කුමාරස්ස සයනං පඤ්ඤපාපෙත්වා උපරි සුවණ්ණතාරකඛචිතං විතානං බන්ධාපෙත්වා සාණිපාකාරෙන පරික්ඛිපාපෙත්වා ආරක්ඛං ඨපාපෙත්වා රාජා සබ්බාලඞ්කාරං අලඞ්කරිත්වා අමච්චගණපරිවුතො නඞ්ගලකරණට්ඨානං අගමාසි
➔ තස්ස හෙට්ඨා(එහි යට) කුමාරස්ස සයනං පඤ්ඤපාපෙත්වාකුමරුට ඇදක්) (සකසා/පනවා උපරි(උඩින්) සුවණ්ණ-තාරක-ඛචිතං(එබ්බවූ-තරු-රන්) විතානං බන්ධාපෙත්වා(වියනක් බන්දවා) සාණිපාකාරෙන(වටතිර වලින්) පරික්ඛිපාපෙත්වා(වටකර) ආරක්ඛං ඨපාපෙත්වා(රැකවරණ යොදවා/ යොදවා/ආරක්ෂා තබ්බවා) රාජා සබ්බාලඞ්කාරං අලඞ්කරිත්වා(අලංකාරයනේ සැරසී-රජු සියලු) අමච්ච-ගණ-පරිවුතො-ගණයා-ඇමති) (පිරිවරා නඞ්ගල-කරණට්ඨානං නගුලෙන්) හාන තැනට(අගමාසි (ගියේය)
➔ <එහි යට කුමරුට ඇදක් පනවා ,උඩින් රන් තරු එබ්බවූ වියනක් බන්දවා ,වටතිර වලින් වටකරරජු සි ,රැකවරණ යොදවා ,යලු අලංකාරයනේ සැරසී ඇමති ගණයා පිරිවරාගෙන නගුලෙන් හාන තැනට ගියේය>

★තත්ථ රාජා සුවණ්ණනඞ්ගලං ගණ්හාති, අමච්චා එකෙනූනට්ඨසතරජතනඞ්ගලානි, කස්සකා සෙසනඞ්ගලානි
➔ තත්ථ රාජා(එහි රජු) සුවණ්ණ-නඞ්ගලං(නගුලක්-රන්) ගණ්හාති(ගනියි), අමච්චා (ඇමතියෝ){එකෙනළ+න-අට්ඨසත-රජත-නඞ්ගලානි} එකෙනූනඅට්ඨසතරජතනඞ්ගලානි(799නගුල්/නගුල්-රිදී-අටසියයක්-අඩු-එකක්) , කස්සකා(ගොවියෝ) සෙස-නඞ්ගලානි(ඉතිරි නගුල්)
➔ <එහි රජු රන් නගුලක් ගනියි,ඇමතියෝ නගුල් හත්සිය අනූනවයක් ද , ගොවියෝ ඉතිරි නගුල් දෙසියය ද ගනිති>

★තෙ තානි ගහෙත්වා ඉතො චිතො ච කසන්තිඡතිරාජා පන ඔරතො වා පාරං ගච් ., පාරතො වා ඔරං ආගච්ඡති
➔ තෙ තානි ගහෙත්වා(ඔවුන් ඒවා ගෙන) ඉතො චිතො ච කසන්ති එහෙ මෙහෙ) හාති එහෙට මෙහෙට/හාති(රජු වනාහි) රාජා පන .(ඔරතො <u>වා</u> පාරං ගච්ඡතිමෙහෙන්) ඇතට/එහෙට<u>හෝ</u>යයි(, පාරතො <u>වා</u> ඔරං ආගච්ඡති ඇතින් මෙහෙට/එහෙන්) <u>හෝ</u>එයි (
➔ < ඔවුන් ඒවා ගෙන එහෙට මෙහෙට හාති . රජු වනාහි මෙහෙන් එහෙට හෝ යයිඑහෙන් , මෙහෙට හෝ එයි >

★එතස්මිං යානෙ මහාසම්පත්ති අහොසි නා ධාතියොවා නිසින්තං පරිවාරෙත්බොධිසත් . ''රඤ්ඤො සම්පත්තිං පස්සිස්සාමා''ති අන්තොසාණිතො බහි නික්ඛන්තා

➔ එතස්මිං යානෙ(ඒ තැන) මහාසම්පත්ති අහොසිතං බොධිසත් .(මහසම්පත් විය) (මහබෝසතුන් පිරිවරා) වාපරිවාරෙත් නිසින්නා ධාතියොහි) දින කිරිමව්වරු (''රඤ්ඤො සම්පත්තිං පස්සිස්සාමා''තිශ්‍රී/රජුගේ සම්පත්තිය) විභූතිය බලන්නෙමු යැයි(අන්තො-සාණිතොතිර) ඇතුලේ සිට(බහි නික්ඛන්තා(පිටතට ගියහ)

➔ <එතැන මහසම්පත් විය .මහබෝසතුන් පිරිවරා හිඳින කිරිමව්වරු සම්පත්තිය රජුගේ ශ්‍රී'' යැයි තිරඇතුලේ සිට පිටතට ගියහ ''බලන්නෙමු>

★ බොධිසත්තො ඉතො විතො ච ඔලොකෙන්තො කඤ්චි අදිස්වා වෙගෙන උට්ඨාය පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා ආනාපානෙ පරිග්ගහෙත්වා පඨමජ්ඣානං නිබ්බත්තෙසි

➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) ඉතො විතො ච(එහෙ මෙහෙ ද) ඔලොකෙන්තො(බලමින්/බලන්නේ) කඤ්චි අදිස්වා(කිසිවෙක් නොදැක) වෙගෙන උට්ඨාය)වේගයෙන් නැගිට(පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා(එරමිනිය ගොතාගෙන/පලග්බැඳ) ආනාපානෙ (හුස්ම රැල්ලෙහි /ආනාපානා සතියෙහි)පරිග්ගහෙත්වා(කමටහන්වඩා/ පිරියම්කර) පඨමජ්ඣානං නිබ්බත්තෙසි(නය ඉපදවීයතම ධ්‍යාප්‍ර)

➔ <මහබෝසතුන් එහෙ මෙහෙ බලමින් කිසිවෙක් නොදැක වේගයෙන් නැගිට පලග්බැඳ , ආනාපානා සතියෙහි කමටහන් වඩා ප්‍රතම ධ්‍යානය ඉපදවීය>

★ධාතියො ඛජ්ජභොජ්ජන්තරෙ විවරමානා ථොකං විරායිංසු ඛානං ඡායාසෙසරුක් .නිවත්තා, තස්ස පන රුක්ඛස්ස පරිමණ්ඩලා හුත්වා අට්ඨාසි

➔ ධාතියො (කිරිමව්වරු){ඛජ්ජ-භොජ්ජඅ+න්තරෙ} ඛජ්ජභොජ්ජන්තරෙබොනදෑ කන) (කැවිලි පෙවිලි අතරේ /අතරේ විවරමානා(සැරිසරමින්) ථොකං(මදක්/ටිකක්) විරායිංසු -සෙස .(කල්ගතකලහ/පරක්කුවූහ)රුක්ඛානං(ගස්වල-අනිත්) ඡායා(සෙවනැල්ල) නිවත්තා (හිරුසමග ගමන්කලාහ/ හැරුනා), තස්ස පන රුක්ඛස්ස(ඒ ගසේ වනාහි) පරිමණ්ඩලා හුත්වා අට්ඨාසි[ගස]) වටකරගෙන සිටියේය (වටේට තිබිනි/

➔ < කිරිමව්වරු කැවිලි පෙවිලි අතරේ සැරිසරමින් මදක් කල්ගතකලහ .අනිත් ගස්වල සෙවනැල්ල හිරුසමග ගමන්කලාහඒ ගසේ සෙවනැල්ල ගස වටකරගෙන වටේට තිබිනි , >

★ධාතියො ''අය්‍යාපුත්තො එකතො''ති වෙගෙන සාණිං උක්ඛිපිත්වා අන්තො පවිසමානා බොධිසත්තං සයනෙ පල්ලඞ්කෙන නිසින්නං තඤ්ච පාටිහාරිය දිස්වා ගන්ත්වා රඤ්ඤො ආරොචෙසුං– ''දෙව, කුමාරො එවං නිසින්නො, අඤ්ඤෙසං රුක්ඛානං ඡායා නිවත්තා, ජම්බුරුක්ඛස්ස පන පරිමණ්ඩලා යීතා''ති

➔ ධාතියො (කිරිමව්වරු)''අය්‍යාපුත්තො (යාස්වාමියාගේ පුත්‍ර/යාස්වාමිපුත්‍ර)එකතො''ති (තනියෙන් යැයි/හුදකලාවේ)වෙගෙන සාණිං උක්ඛිපිත්වා(වේගයෙන් තිරය ඔසවා) අන්තො පවිසමානා(ඇතුලුවෙමින්/ඇතුලට පිවිසෙමින්) බොධිසත්තං(මහබෝසතුන්) සයනෙ(ඇදෙහි) පල්ලඞ්කෙන නිසින්නං(පර්යංකයෙන් හිඳින) තඤ්ච(ඒද) පාටිහාරිය දිස්වා (පළෙහර දැක/තිහාර්යප්‍රා)ගන්ත්වා(ගොස්) රඤ්ඤො ආරොචෙසුං(දැන්වූහ/රජුට කීහ) ''දෙව (!දේවයන්වහන්ස) කුමාරො එවං නිසින්නො(හිඳින අතරේ/කුමරු මෙසේ හිඳියි) , අඤ්ඤෙසං රුක්ඛානං(අනිත් රුක්වල) ඡායා නිවත්තා(හිරුසමග ගමන්කලා/ සෙවනැල්ල හැරුනා) , ජම්බුරුක්ඛස්ස පන(දඹගසේ වනාහි) පරිමණ්ඩලා යීතා''තිවටේට / වටකර සිටියේය[ගස]) (තිබිනි යැයි

➔ <කිරිමව්වරු යැයි වේගයෙන් තිරය ඔසවා ඇතුලට ''යා තනියෙන්ස්වාමියාගේ පුත්‍ර'' ,පිවිසෙමින්මහබෝසතුන් ඇදෙහි පර්යංකයෙන් හිඳින ඒ ප්‍රාතිහාර්ය දැක ගොස් ,

රජුට දැන්වූහ'' .දේවයන්වහන්ස! කුමරු මෙසේ හිඳින අතරේඅන ,ිත් ගස්වල සෙවනැල්ල හිරුසමග ගමන්කලාහයැයි ''ඒ ගසේ සෙවනැල්ල ගස වටකරගෙන වටේට තිබිනි ,>

★ රාජා වෙගෙනාගන්ත්වා පාටිහාරියං දිස්වා – ''ඉදං තෙ, තාත, දුතියං වන්දන''න්ති පුත්තං වන්දි
➔ රාජා (රජු) {වෙගෙනආ+ගන්ත්වා} වෙගෙනාගන්ත්වා(වේගයෙන් පැමිණ) පාටිහාරියං දිස්වා (පෙළහර දැක/තිහාර්යප්‍රා) ''ඉදං තෙ, තාත,(මේ ඔබට පුත) දුතියං (දෙවන) {වන්දනංඉති+} වන්දන''න්ති(වැඳීම යැයි) පුත්තං වන්දි(පුතුට වැන්දේය)
➔ <රජු වේගයෙන් පැමිණ පෙළහර දැකඔබට !පුත'' මේ දෙවන වැඳීමයැයි පුතුට '' වැන්දේය>

★අථ අනුක්කමෙන බොධිසත්තො සොළසවස්සුද්දෙසිකො ජාතො
➔ අථ(ඉක්බිති) අනුක්කමෙන(පිළිවෙලින්/මයෙන්ක්‍ර) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) සොළසවස්සුද්දෙසිකො ජාතො(දහසයහැවිරිදි විය /සොළොස්වියට පැමිණියේය)
➔ < ඉක්බිති ක්‍රමයෙන් මහබෝසතුන් සොළොස්වියට පැමිණියේය >

★රාජා බොධිසත්තස්ස තිණ්ණං උතූනං අනුච්ඡවිකෙ තයො පාසාදෙ කාරෙසි – එකං නවභූමකං, එකං සත්තභූමකං, එකං පඤ්චභූමකං, චත්තාලීසසහස්සා ච නාටකිත්ථියො උපට්ඨාපෙසි
➔ රාජා (රජු)බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ට) තිණ්ණං උතූනං අනුච්ඡවිකෙ තුන් ඍතුවට) (ගැලපෙන පරිදි/ගැලපෙනතයො පාසාදෙ කාරෙසි තුන්)ප්‍රාශාදය(මාලිගා කරවිය/ එකං නව-භූමකං(එකක් මහල් නවයකි) , එකං සත්ත-භූමකං(එකක් මහල් සතකි) , එකං පඤ්ච-භූමකං (එකක් මහල් පසකි) චත්තාලීස-සහස්සා ච (ද-දහසක්-සතලිස්) {නාටකඉ+ත්ථියො} නාටකිත්ථියොනල) හනෝ(නිළියෝ/ උපට්ඨාපෙසි(යෙදවිය/ලබාදුන්නේය/එළවිය)
➔ <රජු මහබෝසතුන්ට තුන් ඍතුවට ගැලපෙන පරිදි , මාලිගා තුනක් කරවිය ,එකක් මහල් නවයකි,එකක් මහල් සතකි , එකක් මහල් පසකිසතලිස් දහසක් නල ,හනෝ ද යෙදවිය>

★බොධිසත්තො දෙවො විය අච්ඡරාසඬ්ඝපරිවුතො, අලඞ්කතනාටකපරිවුතො, නිප්පුරිසෙහි තූරියෙහි පරිචාරියමානො මහාසම්පත්තිං අනුභවන්තො උතුවාරෙන තෙසු පාසාදෙසු විහරති. රාහුලමාතා පනස්ස දෙවී අග්ගමහෙසී අහොසි .
➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) දෙවො විය(දෙවියෙක් මෙන්) අච්ඡරා-සඬ්ඝ-පරිවුතො දෙව)හනන්(පිරිවරාගත්-සමූහයා-අප්සරාවන්/ අලඞ්කත-නාටක-පරිවුතො-සැරසුනු) නලඟනන්(පිරිවරාගෙන-, නිප්පුරිසෙහි(පිරිමින්ගෙන් තොරව /මිනිසුන් නැති) තූරියෙහි (යන්ගෙන්-සංගීත/ යන්ගෙන්-වාදන) පරිචාරියමානො(උපස්ථානකරන අතරේ) මහාසම්පත්තිං අනුභවන්තො(මහසම්පත් විඳිමින්) උතු-වාරෙනඍතුවෙන් /ඍතුව අනුව) (ඍතුවට තෙසු පාසාදෙසු විහරති.(ඒ මාලිගාවන්හි වාසයකරයි) රාහුලමාතාරාහුල) මාතාව (යසෝදරා දේවිය/{පනඅස්ස+} පනස්ස (උන්වහන්සේගේ/වනාහි ඔහුගේ) දෙවී(දේවිය) අග්ගමහෙසී අහොසි(මෙහෙසිය වියඅග)
➔ <මහබෝසතුන් ,දෙවඟනන් සමූහයා පිරිවරාගත් දෙවියෙක් මෙන්, සැරසුනු නලඟනන් පිරිවරාගෙන ,උපස්ථානකරන අතරේ වාදන සංගීත යන්ගෙන් ,පිරිමින්ගෙන් තොරව , මහසම්පත්විඳිමින් ඍතුවෙන් ඍතුවට ඒ ඒ මාලිගාවන්හි වාසයකරයි . යසෝදරා දේවිය උන්වහන්සේගේ අගමෙහෙසිය විය>

★තස්සෙවං මහාසම්පත්තිං අනුභවන්තස්ස එකදිවසං ඤාතිසඞ්ඝස්ස අබ්භන්තරෙ අයං කථා උදපාදි – ‘‘සිද්ධත්ථො කීළාපසුතොව විවරති, කිඤ්චි සිප්පං න සික්ඛති, සඞ්ගාමෙ පච්චුපට්ඨිතෙ කිං කරිස්සති’’ති

➔ {තස්සඑවං+}තස්සෙවං(මෙසේ-උන්වහන්සේගැන/ඔහුගැන) මහාසම්පත්තිං(මහසම්පත්) අනුභවන්තස්ස(අනුභවකරන/විඳින) එකදිවසං(එක්දිනක/එක්දිනක්) ඤාති-සඞ්ඝස්ස (ඥාතිසමූහ) අබ්භන්තරෙ(අතරේ/න්තරයේඅභ්‍ය) අයං කථා උදපාදි මේ කථාව) (ඉපදිනි/ඇතිවිය ‘‘සිද්ධත්ථො කීළාපසුතො-ව විවරතිම -ඩාවෙන්සිද්ධත්ථ ක්‍රී) කල්යවයිහැසිරෙ/යි(, කිඤ්චි සිප්පං න සික්ඛතිකිසි ශිල්පයක් නොඋගනි) යිනොහදාර/යි(, සඞ්ගාමෙ(මයක්සංග්‍රා/යුද්ධයක්) පච්චුපට්ඨිතෙ(එළැඹි කල්හි/ඇතිවූකල්හි) කිං කරිස්සති’’ති (කුමක් කරයිද යැයි)

➔ < එක්දිනක් මෙසේ මහසම්පත් විඳින උන්වහන්සේගැන ඥාතිසමූහ අතරේ මේ කථාව ඇතිවිය ’’සිද්ධත්ථ ක්‍රීඩාවෙන්ම කල්යවයිකිසි ශිල්පයක් නො උගනි ,යි යුද්ධයක් ඇතිවූකල්හි කුමක් කරයිදයැයි ‘‘>

★ රාජා බොධිසත්තං පක්කොසාපෙත්වා – ‘‘තාත, තව ඤාතකා ‘සිද්ධත්ථො කිඤ්චි සිප්පං අසික්ඛිත්වා කීළාපසුතොව විවරති’ති වදන්ති, එත්ථ කිං පත්තකාලෙ මඤ්ඤසී’’ති

➔ රාජා බොධිසත්තං පක්කොසාපෙත්වා (රජු මහබෝසතුන් කැඳවා) ‘‘තාත(පුත) තව ඤාතකා (ඔබගේ නෑයෝ) ‘සිද්ධත්ථො(සිද්ධත්ථ) කිඤ්චි සිප්පං(කිසි ශිල්පයක්) අසික්ඛිත්වා (නොහදාරා/නොඉගෙන) කීළාපසුතොව විවරති’තිම කල්යව-ඩාවෙන්ක්‍රී) යිහැසිරෙ/යි යැයි / ඩාවේම නිරතව සිටික්‍රියි(වදන්ති(කියති) එත්ථ කිං පත්තකාලෙ මඤ්ඤසී’’තිමෙහි කුමක්) [යුද්ධයක් පැමිණිකල කුමක් කලයුතුයැයි සිතා සිටින්නේද](පැමිණිකල සිතයිද

➔ < රජු මහබෝසතුන් කැඳවා !පුත’’ ඔබගේ නෑයෝසිද්ධත්ථ කිසි ශිල්පයක් නොහදාරා , ඩාවෙන්ම කල්යවයික්‍රී යැයි කියති, යුද්ධයක් පැමිණිකල කුමක් කලයුතුයැයි සිතා සිටින්නේද‘‘>

★දෙව, මම සිප්පං සික්ඛනකිච්චං නත්ථි, නගරෙ මම සිප්පදස්සනත්ථං භෙරිං චරාපෙථ ‘‘ඉතො සත්තමෙ දිවසෙ ඤාතකානං සිප්පං දස්සෙස්සාමී’’ති රාජා තථා අකාසි

➔ දෙව(!දේවයන් වහනන්ස) මම)ගේ(සිප්පං(ශිල්ප) සික්ඛන-කිච්චං(කාර්යක්-හැදෑරීමේ) නත්ථි(නැත) නගරෙ(නගරයෙහි) මම(මගේ) සිප්ප-දස්සනත්ථං(දැක්වීම පිණිස-ශිල්ප) භෙරිං චරාපෙථඅ) ණබෙර යවන්න (‘‘ඉතො සත්තමෙ දිවසෙ(මෙයින් සත්වන දිනයේ) ඤාතකානං සිප්පං දස්සෙස්සාමී’’ති (ඥාතීන්ට ශිල්ප දක්වන්නෙමි යැයි) රාජා තථා අකාසිරජු එසේ) (කලේය

➔ <දේවයන් වහනන්ස !මට ශිල්ප හැදෑරීමට අවශ්‍යනෑ ,මගේ ශිල්ප දැක්වීම පිණිස නගරයෙහි අණබෙර යවන්න’’ ,මෙයින් සත්වන දිනයේ ඥාතීන්ට ශිල්ප දක්වන්නෙමියැයි ‘‘ රජු එසේ කලේය>

★බොධිසත්තො අක්ඛණවෙධිවාලවෙධිධනුග්ගහෙ සන්නිපාතාපෙත්වා මහාජනස්ස මජ්ඣෙ අඤ්ඤෙහි ධනුග්ගහෙහි අසාධාරණං ඤාතකානං ද්වාදසවිධං සිප්පං දස්සෙසි

➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) අක්ඛණවෙධි-වාලවෙධි-ධනුග්ගහෙවිදුලි එලියෙන්) පිහිට බටුගෙඩියකට අමුනා ඇ දුරින්-ඉලක්කයට විදිනති අස්ලොමට විදිනාදුනුශ-ිල්පීන්(සන්නිපාතාපෙත්වා(රැස්කරවා) මහාජනස්ස මජ්ඣෙ(මහජනයා මැද) අඤ්ඤෙහි ධනුග්ගහෙහි(අන් දුනුවායන් සමග) අසාධාරණං) අසාධාරණවූ(සාධාරණ නොවූ/ ඤාතකානං(ඥාතීන්ට) ද්වාදස-විධං(ආකාරයක-දොළොස්) සිප්පං දස්සෙසි (ශිල්ප දැක්විය)

➔ <මහබෝසතුන් විදුලි එලියෙන් ඉලක්කයට විදිනදුරින් පිහිට බටුගෙඩියකට අමුනා ඇති , දුනුශ ,අස්ලොමට විදිනාිල්පීන් රැස්කරවා ,මහජනයා මැද අන් දුනුවායන්ට කලනොහැකිවූ දොළොස් ආකාරයක ශිල්ප ඥාතීන්ට දැක්විය>

★තං සරභඬ්ගජාතකෙ ආගතනයෙනෙව වෙදිතබ්බංකඩ්ඩසො නික්ඛාතිසඩ් සතදාස් .ඛො අහොසි
➔ තං(එය) සරභඬ්ග-ජාතකෙ) සරභඬ්ග-ජාතකයෙහි ({ආගත-නයෙනඑ+ව} ආගතනයෙනෙව (ම-ආකාරයෙන්-ආ/ම-මයෙන්ක්‍ර-ආ) වෙදිතබ්බං (දතයුතුය){තදාඅස්ස+} තදාස්සඑකල) (උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ ඛාති-සඩ්ඩසො(නෑ පිරිස/ඥාති) නික්කඩ්ඛො අහොසිසැක නැත්තා) (විය
➔ <ඒ ශිල්ප දැක්වීම සරභඬ්ග ජාතකයෙහි ආ ආකාරයෙන්ම දතයුතුයඑකල , උන්වහන්සේගේ නෑ පිරිසට සැක නැති විය>

★] <u>සරභඬ්ගජාතකෙ ආගතනයො</u>→රාජා නගරෙ හෙරිං චරාපෙත්වා ධනුග්ගහෙ සන්නිපාතාපෙසි නිපතිංසුගහා සන්සා ධනුග්ගීසහස්සට් .
➔]සරභඬ්ගජාතකෙ) සරභඬ්ග-ජාතකයෙහි(ආගත-නයො →(ආකාරය-ආ/මයක්‍ර-ආ)රාජා නගරෙ(රජු නගරයෙහි) හෙරිං චරාපෙත්වාඅ) ණබෙර යවා(ධනුග්ගහෙ සන්නිපාතාපෙසි (දුනුවායන් රැස්කරවීය) සට්ඨීසහස්සා(හැට දහසක්) ධනුග්ගහා සන්නිපතිංසුදුන්වායෝ) (රැස්වුහ
➔ <සරභඬ්ග ජාතකයෙහි ආ ආකාරය→ රජු නගරයෙහි අණබෙර යවා දුනුවායන් රැස්කරවීය , හැට දහසක්දුන්වායෝ රැස්වුහ>

★රාජා තෙසං සන්නිපතිතභාවං ඤත්වා ''නගරවාසිනො ජොතිපාලස්ස සිප්පං පස්සන්තූ''ති නගරෙ හෙරිං චරාපෙත්වා රාජඬ්ගණං සජ්ජාපෙත්වා මහාජනපරිවුතො පල්ලඬ්කවරෙ නිසීදිත්වා ධනුග්ගහෙ පක්කොසාපෙත්වා ''ජොතිපාලො ආගච්ඡතූ''ති පෙසෙසි
➔ රාජා තෙසං (රජු ඔවුන්ගේ)සන්නිපතිත-භාවං(රැස්වූබව) ඤත්වා (දැන)''නගර-වාසිනො (වැසියෝ-නගර) ජොතිපාලස්ස(ජෝතිපාලගේ) සිප්පං පස්සන්තූ''ති(ශිල්ප බලත්වා යැයි) නගරෙ හෙරිං චරාපෙත්වා(නගරයෙහි අනබෙර යවා) රාජඬ්ගණංරජුගේ /රාජ අංගනය) (පිටිටනිය සජ්ජාපෙත්වා(සරසවා) මහාජන-පරිවුතො(පිරිවරා-මහජනයා) පල්ලඬ්ක-වරෙ (ආසනයෙහි-උතුම්)නිසීදිත්වා(හිඳ) ධනුග්ගහෙ පක්කොසාපෙත්වා (දුනුවායන් කැඳවා) ''ජොතිපාලො ආගච්ඡතූ''ති(ජෝතිපාල එන්න යැයි) පෙසෙසි(පණිවිඩයක් යැවීය/යැවීය)
➔ <රජු ඔවුන් රැස්වූබව දැන නගර වැසියෝ''ජෝතිපාලගේ ශිල්ප බලත්වායැයි '' නගරයෙහි අනබෙර යවා ,රජුගේ පිටිටනිය සරසවා මහජනයා පිරිවරාදුනුවායන් ,උතුම් ආසනයෙහි හිඳ , යැයි පණිවිඩයක් යැවීය ''ජෝතිපාල එන්න'' කැඳවා>

★සො ආචරියෙන දින්නානි ධනුතූණීරසන්නාහකඤ්චුකඋණ්හීසානි නිවාසනන්තරෙ ඨපෙත්වා ඛග්ගං ගාහාපෙත්වා පකතිවෙසෙන රඤ්ඤො සන්තිකං ගන්ත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි
➔ සො(ඔහු) ආචරියෙන(ගුරුවරයා විසින්) දින්නානි(දුන්) ධනු-තූණීර-සන්නාහකඤ්චුක-උණ්හීසානි (නලල්පට-යුධඇදුම් සැට්ටය-ඊතල කොපුව-දුන්න) {නිවාසනඅ+න්තරෙ} නිවාසනන්තරෙඇ) ඳසිටින ඇදුම් ඇතුලේ(ඨපෙත්වා(තබාගෙන) ඛග්ගං(කඩුව) ගාහාපෙත්වා (ගන්නවා) පකති-වෙසෙන(යට ආකාරසාමාන්‍ය/වේසයෙන්-කෘර්තිප්‍ර) රඤ්ඤො සන්තිකං (රජුගේ ලඟට) ගන්ත්වා(ගොස්) එකමන්තං අට්ඨාසි(එක්පසක සිටියේය)

➔ <ඔහු ගුරුවරයා විසින් දුන් දුන්න ,නලල්පට ,යුධඇදුම් සැට්ටය ,ඊතල කොපුව ,ඇඳසිටින ඇදුම් ඇතුලේ තබාගෙන කඩුව ගෙන සාමාන්‍ය ආකාරයට රජුගේ ලගට ගොස් එක්පසක සිටියේය>

★ධනුග්ගහා ''ජොතිපාලො කිර ධනුසිප්පං දස්සෙතුං ආගතො, ධනුං අග්ගහෙත්වා පන ආගතත්තා අම්හාකං හත්ථතො ධනුං ගහෙතුකාමො භවිස්සති, නාස්ස දස්සාමා''ති කතිකං කරිංසු
➔ ධනුග්ගහා(දුනුවායෝ) ''ජොතිපාලො (ජෝතිපාල) ***කිර*** ධනුසිප්පං දස්සෙතුංදුනුශිල්ප) (දැක්වීමට ආගතො ආවා) **ලු**(, ධනුං(දුන්න) අග්ගහෙත්වා(නොගෙන) පන(වනාහි) ආගතත්තා(පැමිණිබැවින්/ආබැවින්) අම්හාකං(අපගේ) හත්ථතො(අතින්) ධනුං(දුන්න) ගහෙතුකාමො(ගනුකැමති) භවිස්සති(වන්නේය) {නඅස්ස+} නාස්ස දස්සාමා''ති ඔහුට නො) (දෙමු යැයි කතිකං(පොරොන්දු කථාවක්/ කතිකාවක්) කරිංසු(කලහ)
➔ <දුනුවායෝ ජෝතිපාල දුනුශිල්ප දැක්වන්න''ආවා ලුදුන්න ගෙනාවෙ නැත්තෙ අපෙන් , ,දුන්න ගන්න වෙන්නැතිඔහුට දුන්නක් නො දෙමුයැයි පොරොන්දු කථාවක් කලහ ''>

★ රාජා ජොතිපාලං ආමන්තෙත්වා ''සිප්පං දස්සෙහී''ති ආහ
➔ රාජා ජොතිපාලං ආමන්තෙත්වා (රජු ජෝතිපාල අමතා) ''සිප්පං දස්සෙහී''ති ආහශිල්ප) (දක්වන්න යැයි කීය
➔ < රජු ජෝතිපාල අමතා යැයි කීය ''ශිල්ප දක්වන්න'' >

★සො සාණිං පරික්ඛිපාපෙත්වා අන්තොසාණියං යීතො සාටකං අපනෙත්වා සන්නාහකඤ්චුකං පවෙසෙත්වා උණ්හීසං සීසෙ පටිමුඤ්චිත්වා මෙණ්ඩකසිඬ්ගධනුම්හි පවාලවණ්ණං ජියං ආරොපෙත්වා තූණීරං පිට්ඨෙ බන්ධිත්වා
➔ සො(ඔහු) සාණිං(තිරයක්) පරික්ඛිපාපෙත්වා(වටකරවාගෙන) අන්තො-සාණියංතිරය) (ඇතුලේ යීතො(සිටිමින්/සිට) සාටකං(සලුව) අපනෙත්වා(ඉවත්කර) සන්නාහ-කඤ්චුකං (යුධඇදුම් සැට්ටය) පවෙසෙත්වා) දමාගෙන/ පැළඳගෙන(උණ්හීසං(නලල්පට) සීසෙ (හිසෙහි) පටිමුඤ්චිත්වාබැ) ඳගෙන(මෙණ්ඩක-සිඬ්ග-ධනුම්හි(දුන්නෙහි-අං-බැටලු) පවාල-වණ්ණං(පැහැ-මුතු) ජියං(දුනුදිය/දුන්නේ ලනුව) ආරොපෙත්වා(පිහිටුවා/සකසා/යොදා) තූණීරං(හී කොපුව) පිට්ඨෙ බන්ධිත්වා (පිටෙහි බැඳ)
➔ <ඔහු තිරයක් වටකරවාගෙන තිරය ඇතුලේ සිටිමින් සලුව ඉවත්කර යුධඇදුම් සැට්ටය පැළඳගෙන නලල්පට හිසෙහි බැඳගෙන බැටලු අං දුන්නෙහි මුතු පැහැ දුනුදිය යොදා හී කොපුව පිටෙහි බැඳ>

★ඛග්ගං වාමතො කත්වා වජිරග්ගං නාරාචං නඛපිට්ඨෙන පරිවත්තෙත්වා සාණිං විවරිත්වා පඨවිං භින්දිත්වා අලඬකතනාගකුමාරො විය නික්ඛමිත්වා ගන්ත්වා රඤ්ඤො අපචිතිං දස්සෙත්වා අට්ඨාසි
➔ ඛග්ගං වාමතො කත්වා (කඩුව වමතින් ගෙන) {වජිරඅ+ග්ගං} වජිරග්ගංදිමන්ති කෙලවර) (ඇති නාරාචං(ෂූලයත්‍රි) නඛපිට්ඨෙන(නියපිටින්) පරිවත්තෙත්වා(කරකවා) සාණිං(තිරය) විවරිත්වා(ඇර) පඨවිං භින්දිත්වා[එන](දෙබෑ කරගෙන/පොළොව බිඳ) අලඬකත-නාග-කුමාරො(කුමාරයෙක්-නාග-සැරසුනු) විය(මෙන්) නික්ඛමිත්වා(පැමිණ/නික්මී) ගන්ත්වා(ගොස්) රඤ්ඤො(රජුට) අපචිතිං දස්සෙත්වා අට්ඨාසි(ගෞරව දක්වා සිටියේය)
➔ <කඩුව වමතින් ගෙන ෂූලයදිමන්ති කෙලවර ඇති ත්‍රි , නියපිටින් කරකවමින් තිරය ඇර , ගොස් රජුට ගෞරව ,සැරසුනු නාග කුමාරයෙක් මෙන් පැමිණ ,පොළොව දෙබෑ කරගෙන එන දක්වා සිටියේය>

★තං දිස්වා මහාජනා වග්ගන්ති නදන්ති අප්ඵොටෙන්ති සෙළෙන්ති රාජා .''දස්සෙහි, ජොතිපාල, සිප්ප''න්ති ආහ

➔ තං දිස්වා (එය දැක) මහාජනා(මහජනයා) වග්ගන්ති(උඩපනිති) නදන්ති(කැගසති/නදදෙති) අප්ඵොටෙන්ති(දෙති-අතපොලසන්) සෙළෙන්තිරෙදි හිසවටා) (රජු)රාජ .(කරකවති''දස්සෙහි(දක්වන්න) ජොතිපාල(ජෝතිපාල) , සිප්ප''න්ති ආහශිල්ප) (යැයි කීය

➔ <එය දැක මහජනයා උඩපනිති ,අතපොලසන් දෙති ,කැගසති ,රෙදි හිසවටා කරකවති රජු . ජෝතිපාල ශිල්ප'' දක්වන්න'' යැයි කීය>

★දෙව, තුම්හාකං ධනුග්ගහෙසු අක්ඛණවෙධිවාලවෙධිසරවෙධිසද්දවෙධිනො චත්තාරො ධනුග්ගහෙ පක්කොසාපෙහීති කොසාපෙසිඅථ රාජා පක් .

➔ දෙව (!දේවයන් වහන්ස)තුම්හාකං(ඔබලාගේ) ධනුග්ගහෙසු(දුනුවායන් අතරින්) අක්ඛණවෙධි-වාලවෙධි-සරවෙධි-සද්දවෙධිනොදුරින් පිහිට -විදුලි එලියෙන් ඉලක්කයට විදින) හ/සද්දය-දියෙහි විදිනා-බටුගෙඩියක අමුනා ඇති අස්ලොමට විදිනාඩ අනුව විදිනා (චත්තාරො ධනුග්ගහෙදුනුශ) ිල්පීන් සතරදෙනෙක්(පක්කොසාපෙහීති(කැදවන්න) අථ රාජා පක්කොසාපෙසි(ඉක්බිති රජු කැදවීය)

➔ <දේවයන් වහන්ස !ඔබලාගේ දුනුවායන් අතරින් විදුලි එලියෙන් ඉලක්කයට විදිනදුරින් , හ ,විදිනා දියෙහි ,පිහිට බටුගෙඩියක අමුනා ඇති අස්ලොමට විදිනාඩ අනුව විදිනා , දුනුශිල්පීන් සතරදෙනෙක් කැදවන්නඉක්බිති රජු කැදවීය .>

★මහාසත්තො රාජඩ්ගණෙ චතුරස්සපරිච්ඡෙදබ්භන්තරෙ මණ්ඩලං කත්වා චතූසු කණ්ණෙසු චත්තාරො ධනුග්ගහෙ ඨපෙත්වා එකෙකස්ස තිංස තිංස කණ්ඩසහස්සානි දාපෙත්වා

➔ මහාසත්තො(මහබෝසතුන්) රාජඩ්ගණෙ (ඩාපිටියේරජුගේ ක්‍රී) {චතුරස්ස-පරිච්ඡෙදඅ+බ්භන්තරෙ} චතුරස්සපරිච්ඡෙදබ්භන්තරෙඑහි -සීමාකරනලදුව-සිව්දිශාවෙන්) (චතුරස්යක ඇතුලේ /ඇතුලේ මණ්ඩලං කත්වාරව්මක් ඇ) ඳ(චතූසු කණ්ණෙසු (සතර කොන්වල[චතුරස්සයේ]) චත්තාරො ධනුග්ගහෙ(දුනුවායෝ සතරදෙනෙක්) ඨපෙත්වා (තබා){එකස්සඑකස්ස+} එකෙකස්ස(එකිනෙකාට) තිංස තිංස කණ්ඩ-සහස්සානිඊතල) (තිස්දහස තිස්දහස බැගින් දාපෙත්වා (දෙවා)

➔ <මහබෝසතුන් රජුගේ ක්‍රීඩාපිටියේ සිව්දිශාවෙන් සීමාකරළු චතුරස්ය ඇතුලේ රව්මක් , ඇඳඊතල තිස්දහස චතුරස්සයේ සතර කොන්වල දුනුවායෝ සතරදෙනෙක් තබා එකිනෙකාට , තිස්දහස බැගින් දෙවා>

★ එකෙකස්ස සන්තිකෙ එකෙකං කණ්ඩදායකං ඨපෙත්වා සයං වජිරග්ගං නාරාචං ගහෙත්වා මණ්ඩලමජ්ඣෙ ඨත්වා ''මහාරාජ, ඉමෙ චත්තාරො ධනුග්ගහා එකප්පහාරෙනෙව සරෙ ඛිපිත්වා මං විජ්ඣන්තු, අහං එතෙහි ඛිත්තකණ්ඩානි නිවාරෙස්සාමී''ති ආහ

➔ {එකස්සඑකස්ස+} එකෙකස්ස(එකිනෙකා) සන්තිකෙ (ලග) {එකංඑකං+} එකෙකංඑක්) (එක් කණ්ඩ-දායකං(ඊතල දෙන්නෙක්) ඨපෙත්වා(තබ්බවා) සයං (තමා) {වජිරඅ+ග්ගං} වජිරග්ගං(දිමන්ති කෙලවර ඇති) නාරාචං(ෂූලයත්‍රි) ගහෙත්වා(ගෙන) මණ්ඩල-මජ්ඣෙ (රව්ම මැද) ඨත්වා (සිට)''මහාරාජමහරජත) ුමනි(! ඉමෙ චත්තාරො ධනුග්ගහාමේ) (දුනුවායෝ සතරදෙනා{එක+පහාරෙනඑ+ව} එකප්පහාරෙනෙව / ම-හාරයෙන්ප්‍ර-එක) (එකසැරේටම සරෙ ඛිපිත්වා(ඊ විද) මං විජ්ඣන්තු(මට විදීවා) අහං(මම) එතෙහිඔවුන්) (විසින් ඛිත්ත-කණ්ඩානි(ඊතල-විදි) නිවාරෙස්සාමී''ති(වලකන්නෙමි යැයි) ආහ (කීය)

➔ <එකිනෙකා ලග එක් එක් ඊතල දෙන්නෙක් තබ්බවා ,තමා දිමන්ති කෙලවර ඇති ත්‍රිෂූලය ගෙන රව්ම මැද සිටමහරජත'' ුමනි! මේ දුනුවායෝ සතරදෙනා එකසැරේටම ඊ මට විදීවා මම ඔවුන් විසින් විදින ඊතල වලකන්නෙමියැයි කීය ''>

★රාජා ''එවං කරොථා''ති ආණාපෙසිගහා ආහංසුධනුග් ., ''මහාරාජ, මයං අක්ඛණුවෙධිවාලවෙධිසරවෙධිසද්දවෙධිනො, ජොතිපාලො තරුණදාරකො, න මයං විජ්ඣිස්සාමා''ති

➔ රාජා (රජු)''එවං කරොථා''ති(එසේ කරන්න යැයි) ආණාපෙසි(අණකලේය) ධනුග්ගහා ආහංසු(දුනුවායෝ කීහ) ''මහාරාජමහරජත) ුමනි(! මයං(අපි) අක්ඛණුවෙධි-වාලවෙධි-සරවෙධි-සද්දවෙධිනොදුරින් පිහිට බටුගෙඩියක අමුනා -විදුලි එලියෙන් ඉලක්කයට විදින) හ/සද්දය-දියෙහි විදිනා-ඇති අස්ලොමට විදිනාඬ අනුව විදින්නෝ(ජොතිපාලො(ජෝතිපාල) තරුණ-දාරකො(තරුණ දරුවෙක්) න මයං විජ්ඣිස්සාමා''ති (අපි නො විදින්නෙමු)

➔ <රජු යැයි ''එසේ කරන්න'' අණකලේය දුනුවායෝ කීහ මහරජත''ුමනි !අපි විදුලි එලියෙන් ඉලක්කයට විදිනදියෙහි ,දුරින් පිහිට බටුගෙඩියක අමුනා ඇති අස්ලොමට විදිනා , හ ,විදිනාඬ අනුව විදින්නෝය ජෝතිපාල ,තරුණ දරුවෙක් අපි නො විදින්නෙමු''>

★ මහාසත්තො ''සචෙ සක්කොථ, විජ්ඣථ ම''න්ති ආහ තෙ .''සාධූ''ති සම්පටිච්ඡිත්වා එකජ්පහාරෙනෙව කණ්ඩානි ඛිපිංසු

➔ මහාසත්තො (මහබෝසතුන්) ''සචෙ සක්කොථඉ) දින් හැකිනම්(, විජ්ඣථ (විදින්න) {මංඉති+}ම''න්ති(මට යැයි) ආහ(කීය) තෙ ''සාධූ''ති(ඔවුන් හොඳයි යැයි) සම්පටිච්ඡිත්වා (පිලිගෙන){එක+පහාරෙනඑ+ව} එකජ්පහාරෙනෙව(එකසැරේටම / ම-හාරයෙන්ප්‍ර-එක) කණ්ඩානි ඛිපිංසු(ඊතල විද්දාහ)

➔< මහබෝසතුන් ඉ''දින් හැකිනම් මට විදින්නයැයි පිලිගෙන ''හොදයි'' ඔවුන් .යැයි කීය '' එකසැරේටම ඊතල විද්දාහ>

★ මහාසත්තො තානි නාරාචෙන පහරිත්වා යථා වා තථා වා න පාතෙසි, බොධිකොට්ඨකං පන පරික්ඛිපන්තො විය තාලෙන තාලං, වාලෙන වාලං, දණ්ඩකෙන දණ්ඩකං, වාජෙන වාජං අනතික්කමන්තො ඛිපිත්වා සරගබ්භං අකාසි

➔ මහාසත්තො තානි(මහබෝසතුන් ඒවා) නාරාචෙන පහරිත්වා(ෂූලයෙන් පහරදීත්‍රි) යථා වා තථා වා(එහෙ මෙහෙ) න පාතෙසි(නො හෙලුවේය) , බොධි-කොට්ඨකං /බෝධි කොටුවක්) (බෝධි ගරයක් පන(වනාහි) පරික්ඛිපන්තො විය(වටකරන්නාක් මෙන්) තාලෙන තාලං (තලයෙන් තලය) වාලෙන වාලං(කෙලවරින් කෙලවර) දණ්ඩකෙන දණ්ඩකංදන්ඩෙන්) (දන්ඩ වාජෙන වාජං (ඊතල පිහාටිටෙන් පිහාටිට) {න+අතික්කමන්තො} අනතික්කමන්තො (නො ඉක්මවා) ඛිපිත්වා(හෙලා) සර-ගබ්භං අකාසි (සැදීය/කොටුවක් කලේය/ගැබක්-ඊතල)

➔ < මහබෝසතුන් ඒවා ත්‍රිෂූලයෙන් පහරදී එහෙ මෙහෙ නො හෙලුවේය බෝධි ගරයක් , වටකරන්නාක් මෙන් ,තලයෙන් තලය කෙලවරින් කෙලවර දන්ඩෙන් දන්ඩ ,ඊතල පිහාටිටෙන් පිහාටිට නො ඉක්මවා හෙලා ඊතල කොටුවක් සැදීය >

★ධනුග්ගහානං කණ්ඩානි ඛීණානි භංවා සරගබ්ඩඛීණභාවං ඤත්සො තෙසං කණ් . ඨාසිතිකෙ අට්ඨෙඋා සන්වා රඤ්ත්වා ගන්පතිත්තොව උප්අවිනාසෙන්

➔ ධනුග්ගහානං(දුනුවායන්ගේ) කණ්ඩානි ඛීණානි(ඉවරවිය/අවසන්විය/ඊතල ක්ෂයවිය) සො(උන්වහන්සේ/ඔහු) තෙසං(ඔවුන්ගේ) කණ්ඩ-ඛීණ-භාවං(බව-ඉවරවූ-ඊතල) ඤත්වා(දැන) සරගබ්භං (ඊතල කොටුව) {න+විනාසෙන්තොඑ+ව} අවිනාසෙන්තොවවිනාශ) (නොකඩාම /ම-නොකරමින් උප්පතිත්වා(උඩින්පැන /පැන) ගන්ත්වා(ගොස්) රඤ්ඤො(රජුගේ) සන්තිකෙ(සමීපයේ /ලග) අට්ඨාසි (සිටියේය)

➔ <දුනුවායන්ගේ ඊතල අවසන්වියඋන්වහන්සේ ඔවුන්ගේ ඊතල ඉවරවූ බව දැන ඊතල . කොටුව විනාශ නොකරමින්ම උඩින්පැන ගොස් රජුගේ සමීපයේසිටියේය>

★මහාජනො උන්නාදෙන්තො වග්ගන්තො අප්ඵොටෙන්තො සෙළෙන්තො අච්ඡරං පහරන්තො මහාකොලාහලං කත්වා වත්ථාභරණාදීනි ඛිපි
➔ මහාජනො(මහජනයා) උන්නාදෙන්තො(ඔල්වරසන් දෙමින් /උන්නාද දෙමින්) වග්ගන්තො(උඩපනිමින්) අප්ඵොටෙන්තො(අතපොලසන් දෙමින්) සෙළෙන්තොරෙදි) (හිසවට කරවකමින් අච්ඡරං පහරන්තො(විසිල් ගසමින්/අසුරු) මහා-කොලාහලං-මහ) (කෝලාහලකත්වා (කර){වත්ථ+භරණ+දීනි} වත්ථාභරණාදීනි(ආදි-ආභරණ-වස්ත්‍ර) ඛිපි (යවිසිකලේ)
➔ <මහජනයා ඔල්වරසන් දෙමින් උඩපනිමින් අතපොලසන් දෙමින් රෙදි හිසවට කරවකමින් විසිල් ගසමින් මහ කෝලාහල කර වස්ත්‍ර ආභරණ ආදිය විසිකලේය>

★එවං එකරාසිභූතං අට්ඨාරසකොටිසඞ්ඛ්‍යං ධනං අහොසි
➔ එවං(මෙසේ) එක-රාසි-භූතං(වූ-රාසි-ඒක) අට්ඨාරස-කොටි-සඞ්ඛ්‍යංගණනින් දහඅට) (කෝටියක් ධනං අහොසි(ධනයක් විය)
➔ < මෙසේ ඒක රාසි වූ ධනය දහඅට කෝටියක් විය >

★අථ නං රාජා පුච්ඡි – ‘‘කිං සිප්පං නාමෙතං ජොතිපාලා’’ති? සරපටිබාහනං නාම, දෙවාති . ,ථීතිතා අත්ඤෙ එතං ජානන්අඤ්ඤකලජම්බුදීපෙ මං ඨපෙත්වා අඤ්ඤො නත්ථි, දෙවාති . සෙහිඅපරං දස්, තාතාති
➔ අථ (ඉක්බිති) නං(ඔහුගෙන්) රාජා පුච්ඡි (රජු ඇසීය)– ‘‘කිං සිප්පං {නාමඑතං+} නාමෙතං (එය කුමන ශිල්පයක් නම් වේද) ජොතිපාලා’’ති?(යැයි ?ජෝතිපාල) සර-පටිබාහනං නාම (ඊතල වැලකීම නම්ය) දෙවාතිමෙය /අනිත් එය) තාඤෙ එතං ජානන්අඤ් (!දේවයන් වහන්ස) (දන්නාවූන් අත්ථීති ,(අත්ද) සකලජම්බුදීපෙ(සියලු දඹදිව) මං ඨපෙත්වා(මම හැර) අඤ්ඤො නත්ථි(නැත අනෙකෙක්) දෙවාති (!දේවයන් වහන්ස) අපරං දස්සෙහි, තාතාතිතවෙකක්) (දක්වන් පුත
➔ <ඉක්බිති රජු ඔහුගෙන් ඇසීය ’’ජෝතිපාල එය කුමන ශිල්පයක් නම් වේද ‘‘?යැයි’’ ,ඊතල වැලකීම නම්ය දේවයන් වහන්ස සියලු දඹදිව මම හැර’’ ,‘‘තවත් මෙය දන්නාවූන් අත්ද’’ ‘‘! අනෙකෙක් නැත දේවයන් වහන්ස’’ ‘‘!පුත ‘‘තවෙකක් දක්වන් !>

★දෙව, එතෙ තාව චතූසු කණ්ණෙසු ඨත්වා චත්තාරොපි ජනා මං විජ්ඣිතුං න සක්ඛිංසු, අහං පනෙතෙ චතූසු කණ්ණෙසු ඨිතෙ එකෙනෙව සරෙන විජ්ඣිස්සාමීති
➔ දෙව (!දේවයන් වහන්ස)එතෙ(මොවුන්) තාව(වනාහි) චතූසු කණ්ණෙසු ඨත්වාසතර) (කොනේ සිට චත්තාරො-පි ජනා(ද-දෙනා-සතර) මං විජ්ඣිතුං(මට විදීමට) න සක්ඛිංසුනො) (හැකිවූහ අහං (මම){පනඑතෙ+} පනෙතෙ(වනාහි ඔවුන්) චතූසු කණ්ණෙසු ඨිතෙසතර) කොනේ සිටිනකල්හි ({එකෙනඑව+} එකෙනෙව(ම-එක) සරෙන(ඊයකින්) විජ්ඣිස්සාමීති (විදින්නෙමි)
➔ <දේවයන් වහන්ස මොවුන් සතර දෙනා සතර කොනේ සිට ද මට විදීමට !නො හැකිවූහ . මම සතර කොනේ සිටින ඔවුන්ට එක ම ඊයකින් විදින්නෙමි>

★ධනුග්ගහා යාතුං න උස්සහිංසු ණෙසුතො චතූසු කණ්මහාසත් .චතස්සො කදලියො ඨපාපෙත්වා නාරාචපුඩ්ඛෙ රත්තසුත්තකං බන්ධිත්වා එකං කදලිං සන්ධාය ඛිපි
➔ ධනුග්ගහා යාතුං න උස්සහිංසු(දුනුවායෝ සිටීමට උත්සහවත් නොවූහ) මහාසත්තො (මහබෝසතුන්) චතූසු කණ්ණෙසු(සතර කොනෙහි) චතස්සො කදලියොකෙසෙල් ගස්) (සතරක් ඨපාපෙත්වා(තබ්බවා) නාරාච-පුඩ්ඛෙ (ෂූලයේ කෙලවරේත්‍රි)

රත්ත-සුත්තකං(නූලක්-රතු) බන්ධිත්වා(බැඳ) එකං කදලිං සන්ධාය බිපිඑක් කෙසෙල්ගසක්) (දමාගැසුවේය/සඳහා විසිකලේය

➔ < දුනුවායෝ එසේ සිටීමට උත්සහවත් නොවූහ නොකැමතිවූහමහබෝසතුන් සතර . ෂූලයේ කෙලවරේ රතු නූලක් බැඳ එක් ත්‍රි ,කොනෙහි කෙසෙල් ගස් සතරක් තබ්බවා කෙසෙල්ගසක් සඳහා දමාගැසුවේය>

★නාරාවෝ තං කදලිං විජ්ඣිත්වා තතෝ දුතියං, තතෝ තතියං, තතෝ චතුත්ථං, තතෝ පඨමං විද්ධමෙව විජ්ඣිත්වා පුන තස්ස හත්ථෙයෙව පතිට්ඨහි ඨංසුතා අට්ඨිත්තපරික්කදලියෝ සුත් .

➔ නාරාවෝ(ෂූලයත්‍රි) තං කදලිං(ඒ කෙගෙල් ගස) විජ්ඣිත්වා(විදගෙන/විද) තතෝ දුතියං (ඉක්බිති දෙවැන්න) තතෝ තතියං(තෙවැන්න ඉක්බිති) තතෝ චතුත්ථං(ඉක්බිති සතරවැන්න) තතෝ)ඉක්බිති(පඨමං (පළමු){විද්ධංඑව+} විද්ධමෙව(විද්ද එකම /විද්දම) විජ්ඣිත්වා (විදගෙන/විද) පුන(නැවත) තස්ස(උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේ) හත්ථෙ-යෙව(ම-අතෙහි) පතිට්ඨහි(පිහිටියේය) කදලියෝ(කෙසෙල් ගස්) සුත්ත-පරික්ඛිත්තා අට්ඨංසුනූලෙන්) (තිබිණි/වටකරනලදුව වූහ

➔ <ත්‍රිෂූලය ඒ කෙගෙල් ගස විදගෙන ඉක්බිති දෙවැන්න ඉක්බිති තෙවැන්න ඉක්බිති සතරවැන්න ඉක්බිති පළමු විද්ද එකම විදගෙන නැවත උන්වහන්සේගේ අතෙහි ම පිහිටියේය . කෙසෙල් ගස් නූලෙන් වටකරනලදුව තිබිණි>

★ මහාජනෝ උන්නාදසහස්සානි පවත්තෙසි රාජා .‘‘කිං සිප්පං නාමෙතං, තාතා’’ති? චක්කවිද්ධං නාම, දෙවාති .අපරම්පි දස්සෙහි, තාතාති

➔ මහාජනෝ(මහජනයා) උන්නාද-සහස්සානි(දහස්ගනන්/දහසක්-ඔල්වරසන්) පවත්තෙසි (පැවැත්විය) රාජා (රජු)කිං සිප්පං {නාමඑතං+} නාමෙතං(කුමන ශිල්පයක් නම් වේද එය) , තාතා’’ති?(පුත යැයි) චක්කවිද්ධං නාම(ව විදීම නම්යවක්‍ර) දෙවාති (!දේවයන් වහන්ස) {අපරංඅපි+} අපරම්පි දස්සෙහි, තාතාති(ද දක්වන් පුත-තවෙකක්)

➔ <මහජනයා ඔල්වරසන් දහස්ගනන් පැවැත්විය’’ රජු ,පුත !එය කුමන ශිල්පයක් නම් වේද ‘‘ ’’ ,යැයිචක්‍රව විදීම නම්ය දේවයන් වහන්ස’’ ‘‘!පුත ‘‘තවෙකක් දක්වන් !>

★මහාසත්තෝ සරලට්ඨිං නාම, සරරජ්ජුං නාම, සරවෙධිං නාම දස්සෙසි, සරපාසාදං නාම, සරසොපානං නාම, සරමණ්ඩපං නාම, සරපාකාරං නාම, සරපොක්ඛරණිං නාම අකාසි, සරපදුමං නාම පුප්ඵාපෙසි, සරවස්සං නාම වස්සාපෙසි

➔ මහාසත්තෝ(මහබෝසතුන්) සරලට්ඨිං නාම(ඊතල යෂ්ඨිය නම්) සරරජ්ජුං නාමඊතල) (රැහැන නම් සරවෙධිං නාම[ශිල්ප](දියෙහි විදීම නම්) දස්සෙසි(දැක්විය) , සරපාසාදං නාම(සාදය නම්ඊතල ප්‍ර) සරසොපානං නාම(ඊතල හිනිමග නම්) සරමණ්ඩපං නාමඊතල) (මණඩපය නම් සරපාකාරං නාම (කාරය නම්ප්‍රා ඊතල)සරපොක්ඛරණිං නාමඊතල පොකුන) (නම් දේ අකාසි(සැදීය/කලේය) සරපදුමං නාම(ඊතල මලක් නම්දෙයක්) පුප්ඵාපෙසි (පිප්පවීය) සරවස්සං නාම(ඊතල වර්ෂාව නම්දෙයක්) වස්සාපෙසි (වැස්සවීය)

➔ <මහබෝසතුන් ඊතල යෂ්ඨිය නම් ,ඊතල රැහැන නම් ,දියෙහි විදීම නම් ශිල්ප දැක්විය , ඊතල ප්‍රසාදය නම්ඊතල ,කාරය නම්ඊතල ප්‍රා ,ඊතල මණඩපය නම් ,ඊතල හිනිමග නම් , ඊතල මලක ,දේ සැදීය ,පොකුන නම් නම් දෙයක් පිප්පවීය ඊතල වර්ෂාව නම් දෙයක් , වැස්සවීය>

★ ඉති අඤ්ඤෙහි අසාධාරණානි ඉමානි ද්වාදස සිප්පානි දස්සෙත්වා පුන අඤ්ඤෙහි අසාධාරණෙයෙව සත්ත මහාකායෙ පදාලෙසි

➔ ඉති(මෙසේ) අඤ්ඤෙහි අසාධාරණානි (අනුන්හා සමනොවූ) ඉමානි ද්වාදස සිප්පානිමේ) (දොළොස් ශිල්ප දස්සෙත්වා(දක්වා) පුන(නැවත) අඤ්ඤෙහි අසාධාරණෙ-යෙවඅනුන්හා) (ම-සමනොවූ සත්ත මහාකායෙ(සත් මහා ඝනකම්දේවල්) පදාලෙසි (පැලීය)
➔ <මෙසේ අනුන්හා සමනොවූ මේ දොළොස් ශිල්ප දක්වා නැවත අනුන්හා සමනොවූ ම සත් මහා ඝනකම්දේවල් පැලීය>

★අට්ඨඞ්ගුලබහලං උදුම්බරපදරං විජ්ඣි, චතුරඞ්ගුලබහලං අසනපදරං, ද්වඞ්ගුලබහලං තම්බපට්ටං, එකඞ්ගුලබහලං අයපට්ටං, එකාබද්ධං ඵලකසතං විනිවිජ්ඣිත්වා
➔ {අට්ඨඅ+ඞ්ගුල-බහලං} අට්ඨඞ්ගුලබහලංඅ-අට) ඟල්(ඝනකම්- උදුම්බර-පදරංදිඹුල්) (ලෑල්ලක් විජ්ඣි(විදීය) {චතුරඅ+ඞ්ගුල-බහලං} චතුරඞ්ගුලබහලංඅ -සතර) ඟල්(ඝනකම්-අසන-පදරං පියාගස්) ලෑල්ලක්({ද්වඅ+ඞ්ගුල-බහලං} ද්වඞ්ගුලබහලංඅ-දෙ) ඟල්(ඝනකම්-තම්බ-පට්ටං(තහඩුවක්-තඹ) {එකඅ+ඞ්ගුල-බහලං} එකඞ්ගුලබහලංඅ-එක්) ඟල්(ඝනකම්-අය-පට්ටං(තහඩුවක්-යකඩ) එකාබද්ධං(ඒකාබද්ද) ඵලක-සතං (සියයක්-තහඩු) විනිවිජ්ඣිත්වා (හරහාවිද)
➔ < අඟල් අටක් ඝනකම් දිඹුල් ලෑල්ලක් විදීය ,අඟල් සතරක් ඝනකම් පියාගස් ලෑල්ලක් , අඟල් දෙකක් ඝනකම් තඹ තහඩුවක්අ ,ඟලක් ඝනකම් යකඩ තහඩුවක්ඒකාබද්ද තහඩු , සියයක් හරහා විද>

★පලාලසකටවාලුකසකටපදරසකටානං පුරිමභාගෙන සරං ඛිපිත්වා පච්ඡාභාගෙන නික්ඛමාපෙසි, පච්ඡාභාගෙන සරං ඛිපිත්වා පුරිමභාගෙන නික්ඛමාපෙසි, උදකෙ චතුඋසභං, ථලෙ අට්ඨඋසභට්ඨානං කණ්ඩං පෙසෙසි
➔ පලාල-සකට-වාලුක-සකට-පදරස-කටානං-ලෑලි-කරත්ත-වැලි-කරත්ත-පිදුරු) (කරත්තයන්ගේ පුරිම-භාගෙන(ඉදිරියෙන් /පැත්තෙන්-ඉදිරි) සරං ඛිපිත්වා(ඊය විද) පච්ඡාභාගෙන(පසුපසින්/පැත්තෙන්-පසු) නික්ඛමාපෙසි(නික්මවීය) පච්ඡාභාගෙන-පසු) (පසුපසින්/පැත්තෙන් සරං ඛිපිත්වා (ඊය විද)පුරිමභාගෙන(ඉදිරියෙන් /පැත්තෙන්-ඉදිරි) නික්ඛමාපෙසි(නික්මවීය) උදකෙ(ජලයෙහි) චතු-උසභං උසබයක්-සතර) ([140රියන්=උසබයක්] ථලෙ(පොළොවෙහි) අට්ඨ-උසභට්ඨානං-අට) උසබතැනක් -අට / උසබගැඹුරක් (කණ්ඩං පෙසෙසි(ඊතලය යැවීය)
➔ <පිදුරු කරත්ත වැලි කරත්ත ලෑලි කරත්තයන්ගේ ඉදිරි පැත්තෙන් ඊය විද පසු පැත්තෙන් නික්මවීය පසු පැත්තෙන් ඊය විද ඉදිරි පැත්තෙන් නික්මවීය ,ජලයෙහි උසබ සතරක් [140රියන්=උසබයක්]පොළොවෙහි උසබ අටක් ගැඹුරක් ඊතලය යැවීය>

★වාතිඞ්ගණසඤ්ඤාය උසභමත්තකෙ වාලං විජ්ඣිවා ආකාසෙ තො සරෙ ඛිපිත්බොධිසත් . වා පුන එකෙන සරෙන තෙ සරෙසරපාසාදාදීනි කත් පාතෙන්තො හඞ්ගවිහඞ්ගෙ අකාසීති ‘‘සරහඞ්ගො’’ති නාම පඤ්ඤාතො
➔ වාතිඞ්ගණ-සඤ්ඤාය(සඤ්ඤාවෙන්-වම්බටු ගෙඩියක) උසභ-මත්තකෙඋසබයක් පමණ) (දුර වාලං විජ්ඣි (අස්ලොමක් විදීය) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) සරෙ ඛිපිත්වා(ඊතල විද) ආකාසෙ (අහසෙහි) {සර-පාසාදඅා+දීනි} සරපාසාදාදීනි(සාද ආදියඊතල ප්‍ර) කත්වා(සදා) පුන(නැවත) එකෙන සරෙන(එක් ඊයකින්) තෙ සරෙ (ඒ ඊතල) පාතෙන්තො හෙ/වට්ටවමින්)ලමින්(හඞ්ගවිහඞ්ගෙ (සිදුනු බිදුනු බවට) {අකාසිඉති+} අකාසීති (කලේ යැයි) ‘‘සරහඞ්ගො’’ති(සරහංග යැයි) නාම පඤ්ඤාතො(හැදින්විය/සිද්ධවියනමින් ප්‍ර/නම)
➔ <වම්බටු ගෙඩියක සඤ්ඤාවෙන් උසබයක් පමණ දුර අස්ලොමක් විදීයමහබෝසතුන් , නැවත එක් ඊයකින් ඒ ඊතල වට ,සාද ආදිය සදාඊතල විද අහසෙහි ඊතල ප්‍රවට්ටවමින් සිදුනු බිදුනු බවට කලේ යැයි සිද්ධවියයැයි නමින් ප්‍ර ‘‘සරහංග’’ >

★ තස්ස එත්තකානි සිප්පානි දස්සෙන්තස්සෙව සූරියො අත්ථඞ්ගතො
➔ තස්ස(උන්වහන්සේගේ /ඔහුගේ) එත්තකානි සිප්පානි (ක් ශිල්පමෙතෙ) {දස්සෙන්තස්සඑ+ව} දස්සෙන්තස්සෙව(ම-දක්වනඅතරේ/ ම-දක්වමින්) සූරියො අත්ථඞ්ගතො (හිරු අවරට ගියේය)
➔ < උන්වහන්සේගේ මෙතෙක් ශිල්ප දක්වන අතරේම හිරු අවරට ගියේය >[

[සරභඞ්ගජාතකේ ආගතනයං නිට්ඨිතං = සරභඞ්ගජාතකයේ සඳහන් ආකාරය නිමියේය.]

★අථෙකදිවසං බොධිසත්තො උය්‍යානභූමිං ගන්තුකාමො සාරථිං ආමන්තෙත්වා ''රථං යොජෙහී''ති ආහ
➔ {අථඑ+ක-දිවසං} අථෙකදිවසං(දිනක්-එක්-ඉක්බිත්) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) උය්‍යානභූමිං(උයනට/උයන්බිමට) ගන්තුකාමො(යනුකැමතිව) සාරථිං ආමන්තෙත්වා (රියදුරු අමතා /රථාචාර්යයා)''රථං යොජෙහී''ති(රථය සූදානම්කරන්න යැයි) ආහ (කීය)
➔ < ඉක්බිත් එක් දිනක් මහබෝසතුන් උයන්බිමට යනුකැමතිව රියදුරු අමතා රථය'' කීය ''සූදානම්කරන්න යැයි >

★සො ''සාධූ''ති පටිස්සුණිත්වා මහාරහං උත්තමරථං සබ්බාලඞ්කාරෙන අලඞ්කරිත්වා කුමුදපත්තවණ්ණෙ චත්තාරො මඞ්ගලසින්ධවෙ යොජෙත්වා බොධිසත්තස්ස පටිවෙදෙසි
➔ සො (ඔහු)''සාධූ''ති(හොදයි යැයි /එසේයැයි) පටිස්සුණිත්වා(පිලිවදන් දී) මහාරහං (මහත්අගනා) උත්තම-රථං (උතුම් රථයක්) {සබ්බඅ+ලඞ්කාරෙන} සබ්බාලඞ්කාරෙනසියලු) (අලංකාරයෙන් අලඞ්කරිත්වා(සරසා /අලංකාරකර) කුමුද-පත්ත-වණ්ණෙ-සුදුමානෙල්මල්) (පැහැ-පෙති චත්තාරො මඞ්ගල-සින්ධවෙ(සතර මංගල අස්වයන්) යොජෙත්වා(යොදා) බොධිසත්තස්ස පටිවෙදෙසි(මහබෝසතුන්ට දැනුම් දුන්නේය)
➔ <ඔහු ,පිලිවදන් දී මහත්අගනා උතුම් රථයක් සියලු අලංකාරයෙන් සරසා ''එසේයැයි'' සුදුමානෙල් මල් පෙති පැහැ මංගල අස්වයන් සතරදෙනෙක් යොදාමහබෝසතුන්ට දැනුම් , දුන්නේය>

★බොධිසත්තො දෙවවිමානසදිසං රථං අභිරුහිත්වා උය්‍යානාභිමුඛො අගමාසි
➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) දෙව-විමාන-සදිසං(දෙව් විමනකට සමාන) රථං අභිරුහිත්වා (රථයකට නැගී) {උය්‍යානඅ+භිමුඛො} උය්‍යානාභිමුඛො /උයනට මුහුනලා) (උයනට දෙසට මුහුනලා අගමාසි (ගියේය)
➔ < මහබෝසතුන් දෙව් විමනකට සමාන රථයකට නැගී උයනට දෙසට මුහුනලා ගියේය >

★ දෙවතා ''සිද්ධත්ථකුමාරස්ස අභිසම්බුජ්ඣනකාලො ආසන්නො, පුබ්බනිමිත්තං දස්සෙස්සාමා''ති එකං දෙවපුත්තං ජරාජජ්ජරං ඛණ්ඩදන්තං පලිතකෙසං වඞ්කං ඔභග්ගසරීරං දණ්ඩහත්ථං පවෙධමානං කත්වා දස්සෙසුං. තං බොධිසත්තො වෙව සාරථී ච පස්සන්ති
➔ දෙවතා (දෙවියෝ) ''සිද්ධත්ථකුමාරස්ස(සිදුහත් කුමරුගේ) අභිසම්බුජ්ඣන-කාලො (බුදුවන කාලය) ආසන්නො(ආසන්නය) පුබ්බනිමිත්තං(පෙරනිමිති) දස්සෙස්සාමා''ති (දක්වන්නෙමු යැයි) එකං දෙවපුත්තං(යෙක්එක් දෙවිපුත්‍ර) ජරාජජ්ජරං(ජරාජීරණවූ) ඛණ්ඩදන්තං(සැලුනු දත්ඇති) පලිතකෙසං(දිරාගිය සුදුවූ කෙස් ඇති) වඞ්කං(වක්ව) ඔභග්ග-සරීරං(ඉදිරියට නැමුනු සරීරයක් ඇති) දණ්ඩ-හත්ථං(දණ්ඩක් අතැතිව) පවෙධමානං(වෙවුලමින්) කත්වා දස්සෙසුං(සකසා දැක්වූහ) තං(ඔහු) බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) වෙව(මෙන්ම) සාරථී ච පස්සන්ති(රියදුරු ද දකිති)
➔ <දෙවියෝ සිදුහත් කුමරුගේ බුදුවන කාලය''ආසන්නය පෙරනිමිති දක්වන්නෙමුයැයි '' යෙක් ජරාජීරණවූ සැලුනු දත්ඇති දිරාගිය සුදුවූ කෙස් ඇති වක්ව ඉදිරියට එක් දෙවිපුත්‍ර

නැමුනු සරීරයක් ඇතිව දණ්ඩක් අතැතිව වෙවුලමින් යනසේ දැක්වූහඔහු මහබෝසතුන් , මෙන්ම රියදුරු ද දකිති>

★තතො බොධිසත්තො සාරථිං – ''සම්ම, කො නාමෙස පුරිසො, කෙසාපිස්ස න යථා අඤ්ඤෙස''න්ති මහාපදානෙ ආගතනයෙන පුච්ඡිත්වා තස්ස වචනං සුත්වා ,''ධිරත්ථු වත හො ජාති, යත්‍ර හි නාම ජාතස්ස ජරා පඤ්ඤායිස්සති''ති සංවිග්ගහදයො තතොව පටිනිවත්තිත්වා පාසාදමෙව අභිරුහි

➔ තතො(ඉක්බිති) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) සාරථිං(රියදුරුට) ''සම්ම(!යහළුව) කො නාමෙස පුරිසො(මිනිසා/කව්ද මේ පුරුෂයා) {කෙසාඅ+පිඅ+ස්ස} කෙසාපිස්ස-ද-කෙස්) (ඔහුගේන යථා {අඤ්ඤෙසංඉ+ති} අඤ්ඤෙස''න්ති(මෙන් නොවේ යැයි අන්අයගේ) මහාපදානෙ(මහ අපදානයෙහි) ආගත-නයෙන(ආ ආකාරයට) පුච්ඡිත්වා(විමසා) තස්ස වචනං සුත්වා (ඔහුගේ වචන අසා) ''ධිරත්ථු වත හො ජාති(ඒකාන්තයෙන්ම ජාතියට නින්දා වේවා) යත්‍ර හි නාම ජාතස්ස ජරා පඤ්ඤායිස්සති''තියම්සේ වනාහි උපන්නා ජරාවට පත්වේනම්) (යැයි සංවිග්ග-හදයො(සංවේගයටපත් හදින්) තතොව(එතැනින්ම/එයින්ම) පටිනිවත්තිත්වා (ආපසුහැරී /නැවතහැරී){පාසාදංඒව+} පාසාදමෙව(ම-මාලිගාවට /ම-සාදයටම්) අභිරුහි (නැග්ගේය)

➔ <ඉක්බිති මහබෝසතුන් රියදුරුට ,කව්ද මේ මිනිසා !යහළුව''ඇයි ඔහු අන්අය වගේ නොවන්නෙයම්සේ උපන්නා '' යැයි මහ අපදානයෙහි ආ ආකාරයට විමසා ඔහුගේ වචන අසා '' ,ජරාවට පත්වේනම්ඒකාන්තයෙන්ම ජාතියට නින්දා වේවා ,යැයි සංවේගයටපත් හදින්යුතුව '' එයින්ම නැවතහැරී මාලිගාවට ම නැග්ගේය>

★රාජා ''කිං කාරණා මම පුත්තො ඛිප්පං පටිනිවත්තී''ති පුච්ඡි

➔ රාජා (රජු)''කිං කාරණා(කුමන කරුනකින්) මම පුත්තො(මගේ පුතා) ඛිප්පං (වහා) {පටිනිවත්තඉති+} පටිනිවත්තී''ති(ආපසු පැමිණියේදැයි/ නැවතහැරී ආවේදැයි) පුච්ඡි (ඇසීය)

➔ < රජු යැයි ඇසීය ''මගේ පුතා වහා නැවතහැරී ආවේ කුමන කරුනක්නිසා ද'' >

★''ජිණ්ණකං පුරිසං දිස්වා දෙවා''ති .''ජිණ්ණකං දිස්වා පබ්බජිස්සතීති ආහංසු, කස්මා මං නාසෙථ, සීසං පුත්තස්ස නාටකානි සජ්ජෙථ, සම්පත්තිං අනුභවන්තො පබ්බජ්ජාය සතිං න කරිස්සති''ති වත්වා ආරක්ඛං වඩ්ඪෙත්වා සබ්බදිසාසු අඩ්ඪයොජනෙ අඩ්ඪයොජනෙ ආරක්ඛපුරිසෙ ඨපෙසි

➔''ජිණ්ණකං පුරිසං දිස්වා(හලු මිනිසෙක් දැකම) දෙවා''ති (!දේවයන් වහන්ස) ''ජිණ්ණකං දිස්වා(මහල්ලෙක් දැක) පබ්බජිස්සතීති(පැවිදිවන්නේය යැයි) ආහංසු(කීවෝය) කස්මා මං නාසෙථ(විනාසකරන්නේද /කුමක්හෙයින් මං නසන්නෙහුද) සීසං පුත්තස්ස(වහා පුතාට) නාටකානිර /නර්ථනයන්) ඉදැක්වීම්(සජ්ජෙථ(සූදානම් කරන්න) සම්පත්තිං අනුභවන්තො (සම්පත් විඳින්නා) පබ්බජ්ජාය(පැවැදිවීමට) සතිං න කරිස්සති''ති(නො සිතන්නේය යැයි) වත්වා(කියා) ආරක්ඛං(රැකවල් /ආරක්ෂාව) වඩ්ඪෙත්වා(වැඩිකර) සබ්බදිසාසුසියලු) (දිශාවන්හි අඩ්ඪ-යොජනෙ අඩ්ඪයොජනෙ (බගින් අඩ යොදුනෙන් අඩ යොදුන) ආරක්ඛපුරිසෙ ඨපෙසි (ආරක්ෂක පුරුෂයන් තැබීය/ ආරක්ෂකයන්)

➔ <'' ''!දේවයන් වහන්ස ,මහලු මිනිසෙක් දැක''මහල්ලෙක් දැක පැවිදිවන්නේය යැයි කීවා නොවේද ,කුමක්හෙයින් මාව විනාසකරන්නේද ,වහාම පුතාට රඟදැක්වීම් සූදානම් කරන්න , සම්පත් විඳිනා්නා පැවැදිවීමට නො සිතන්නේයකියා ආරක්ෂාව වැඩිකර සියලු යැයි '' දිශාවන්හි අඩ යොදුනෙන් අඩ යොදුන බගින් ආරක්ෂක පුරුෂයන් තැබීය>

★පුනෙකදිවසං බොධිසත්තො තථෙව උය්‍යානං ගච්ඡන්තො දෙවතාහි නිම්මිතං ඛ්‍යාධිතං පුරිසං දිස්වා පුරිමනයෙනෙව පුච්ඡිත්වා සංවිග්ගහදයො නිවත්තිත්වා පාසාදං අභිරුහි

➔ {පුනඑ+ක-දිවසං} පුනෙකදිවසං(නැවත එක් දිනක්) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) තථෙව(පෙරපරිදිම /එලෙසෙම) උය්‍යානං(උයනට) ගච්ඡන්තො(යනඅතරේ /යන්නේ) දෙවතාහි(දෙවියන් විසින්) නිම්මිතං බ්‍යාධිතං පුරිසං(මැවූ රොගී මිනිසෙක්) දිස්වා (දැක) {පුරිමනයෙනඑ+ව} පුරිමනයෙනෙව(ම-ආකාරයට පෙර /ම-පෙරපරිදි) පුච්ඡිත්වා(විමසා) සංවිග්ග-හදයො(සංවේගයටපත් හදින්) නිවත්තිත්වා(හැරී /නැවතී) පාසාදං අභිරුහි (මාලිගයට නැග්ගේය)
➔ <නැවත එක් දිනක් මහබෝසතුන් පෙරපරිදිම උයනට යනඅතරේ දෙවියන් විසින් මැවූ රොගී මිනිසෙක් දැකපෙර ආ ,කාරයට ම විමසා සංවේගයටපත් හදින්යුතුව හැරී මාලිගයට නැග්ගේය>

★රාජාපි පුච්ඡිත්වා හෙට්ඨා වුත්තනයෙනෙව සංවිදහිත්වා පුන වඩ්ඪෙත්වා සමන්තා තිගාවුතප්පමාණෙ පදෙසෙ ආරක්ඛං ඨපෙසි
➔ රාජා-පි(ද-රජු) පුච්ඡිත්වා(අසා) හෙට්ඨා(යට) වුත්ත-නයෙනෙව(අයුරින්ම-කී) සංවිදහිත්වා(සංවිදානකර) පුන වඩ්ඪෙත්වා(නැවත වැඩිකර) සමන්තා (හාත්පසින්){ති-ගාවුත+පමාණෙ} තිගාවුතප්පමාණෙ(පමණ-ගව්වක්-තුන්) පදෙසෙ(දේශයකප්‍ර) ආරක්ඛං ඨපෙසි(යආරක්ෂා තැබී)
➔ <රජු ද අසා ඉහත කී අයුරින්ම සංවිදානකරනැවත ආරක්ෂාව වැඩිකර හාත්පසින් තුන් , ගව්වක ී පමණ ප්‍රදේශයක ආරක්ෂා තැබීය>

★අපරං එකදිවසං බොධිසත්තො තථෙව උය්‍යානං ගච්ඡන්තො දෙවතාහි නිම්මිතං කාලකතං දිස්වා පුරිමනයෙනෙව පුච්ඡිත්වා සංවිග්ගහදයො පුන නිවත්තිත්වා පාසාදං අභිරුහි
➔ අපරං(තවත්) එකදිවසං(එක්දිනක්) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) තථෙව /එලෙසෙම) පෙරපරිදිම(උය්‍යානං(උයනට) ගච්ඡන්තො(යනඅතරේ /යන්නේ) දෙවතාහි(දෙවියන් විසින්) නිම්මිතං කාලකතං පුරිසං(මැවූ මැරුනු මිනිසෙක්) දිස්වා (දැක) {පුරිමනයෙනඑ+ව} පුරිමනයෙනෙව(ම-පෙර ආකාරයට /ම-පෙරපරිදි) පුච්ඡිත්වා(විමසා/අසා) සංවිග්ග-හදයො (සංවේගයටපත් හදින්)පුන නිවත්තිත්වා(රීනැවත හැ) පාසාදං අභිරුහි (මාලිගයට නැග්ගේය)
➔ <තවත් එක්දිනක් මහබෝසතුන් පෙරපරිදිම උයනට යනඅතරේ දෙවියන් විසින් මැවූ මැරුනු මිනිසෙක් දැක පෙරපරිදි ම විමසා සංවේගයටපත් හදින්යුතුව හැරී මාලිගයට නැග්ගේය >

★රාජාපි පුච්ඡිත්වා හෙට්ඨා වුත්තනයෙනෙව සංවිදහිත්වා පුන වඩ්ඪෙත්වා සමන්තා යොජනප්පමාණෙ පදෙසෙ ආරක්ඛං ඨපෙසි
➔ රාජා-පි(ද-රජු) පුච්ඡිත්වා(අසා) හෙට්ඨා(යට) වුත්ත-නයෙනෙව(අයුරින්ම-කී) සංවිදහිත්වා(සංවිදානකර) පුන වඩ්ඪෙත්වා(නැවත වැඩිකර) සමන්තා (හාත්පසින්) {යොජන+පමාණෙ} යොජනප්පමාණෙ(පමණ-යොදුනක්) පදෙසෙ(දේශයකප්‍ර) ආරක්ඛං ඨපෙසි(යආරක්ෂා තැබී)
➔ < රජු ද අසා ඉහත කී අයුරින්ම සංවිදානකරනැවත ආරක්ෂාව වැඩිකර හාත්පසින් , යදේශයක ආරක්ෂා තැබීයොදුනක් පමණ ප්‍ර>

★අපරං පන එකදිවසං උය්‍යානං ගච්ඡන්තො තථෙව දෙවතාහි නිම්මිතං සුනිවත්ථං සුපාරුතං පබ්බජිතං දිස්වා ‘‘කො නාමෙසො සම්මා’’ති සාරථිං පුච්ඡි
➔ අපරං(තවද) පන(වනාහි) එකදිවසං(එක්දිනක්) උය්‍යානං ගච්ඡන්තො(උයනට යනඅතරේ) තථෙව(එලෙසම) දෙවතාහි නිම්මිතං(දෙවියන් විසින් මැවූ) සුනිවත්ථං(මනාලෙස හැඳි) සුපාරුතං(මනාලෙස පෙරවූ) පබ්බජිතං දිස්වා (පැවිද්දා දැක) ‘‘කො නාමෙසො සම්මා’’ති (කව්ද මේ යහළුව යැයි) සාරථිං පුච්ඡි(රියදුරුගෙන් විමසීය)

➔ <තවද එක්දිනක් උයනට යනඅතරේ එලෙසම දෙවියන් විසින් මැවූ-මනාලෙස හැඳ , ” පොරවාගත් පැවිද්දා දැකයහළුව කව්ද මේයැයි රියදුරුගෙන් විමසීය “>

★ සාරථී කිඤ්චාපි බුද්ධුප්පාදස්ස අභාවා පබ්බජිතං වා පබ්බජිතගුණෙ වා න ජානාති, දෙවතානුභාවෙන පන ‘‘පබ්බජිතො නාමායං දෙවා’’ති වත්වා පබ්බජ්ජාය ගුණෙ වණ්ණෙසි
➔ සාරථී(රියදුරු) කිඤ්චාපි(කිසියම්) බුද්ධුප්පාදස්ස අභාවා(බුද්ධ උත්පාදයක් නැතිබැවින්) පබ්බජිතං වා(පැවිද්දෙක් හෝ) පබ්බජිත-ගුණෙ වා(පැවිදි ගුණ හෝ) න ජානාති (නො දනියි) {දෙවතාආ+නුභාවෙන} දෙවතානුභාවෙන(දෙවියන්ගේ ආනුභාවයෙන්) පන (වනාහි) ‘‘පබ්බජිතො {නාමඅයං+}නාමායං(මොහු පැවිද්දෙක්ය) දෙවා’’ති (යැයි !දේවයන් වහන්ස) වත්වා(කියා) පබ්බජ්ජාය(පැවිද්දෙහි) ගුණෙ වණ්ණෙසිගුණ වර්) ණණා කලේය(
➔ <රියදුරු බුද්ධෝත්පාදයක් නැතිබැවින් පැවිද්දෙක් හෝ පැවිදි ගුණ හෝ ,නො දනී , දෙවියන්ගේ ආනුභාවයෙන් ‘‘!මොහු පැවිද්දෙක්ය දේවයන් වහන්ස’’යැයි කියා පැවිද්දෙහි ගුණ වර්ණණා කලේය>

★ බොධිසත්තො පබ්බජ්ජාය රුචිං උප්පාදෙත්වා තං දිවසං උය්‍යානං අගමාසි
➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) පබ්බජ්ජාය රුචිං උප්පාදෙත්වාපැවිද්දෙහි කැමැත්ත) (උපදවා තං දිවසං(ඒ දිනය) උය්‍යානං අගමාසි(උයනට ගියේය)
➔ < මහබෝසතුන් පැවිද්දෙහි කැමැත්ත උපදවා ඒ දිනයේ උයනට ගියේය >

★සො තත්ථ දිවසභාගං කීළිත්වා මඞ්ගලපොක්ඛරණියං න්හායිත්වා අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ මඞ්ගලසිලාපට්ටෙ නිසීදි අත්තානං අලඞ්කාරාපෙතුකාමො
➔ සො (මහබෝසතුන්) තත්ථ(එහි) දිවසභාගං(දහවල්කාලය) කීළිත්වා(ඩාකරක්‍රී) මඞ්ගල-පොක්ඛරණියං(මගුල් පොකුනෙන්) න්හායිත්වා(නාලා/නා) අත්ථඞ්ගතෙ අවරට ගියකල්හි) (බැසගිය කල්හි/ සූරියෙ(හිරු) මඞ්ගලසිලාපට්ටෙ(මංගල ශිලා පුවරුවෙ) නිසීදි(හිඳගත්තේය) අත්තානං(තමාව) අලඞ්කාරාපෙතුකාමො (සරසවාගනු කැමතිව)
➔ <මහබෝසතුන් එහි දහවල්කාලය ක්‍රීඩාකර මගුල් පොකුනෙන් නාහිරු අවරට ගියකල්හි , තමාව සරසවාගනු කැමතිව ,මංගල ශිලා පුවරුවෙ හිඳගත්තේය>

★ අථස්ස පරිචාරකපුරිසා නානාවණ්ණානි දුස්සානි නානප්පකාරා ආභරණවිකතියො මාලාගන්ධවිලෙපනානි ච ආදාය සමන්තා පරිවාරෙත්වා අට්ඨංසු
➔ {අථඅස්ස+}අථස්ස(උන්වහන්සේගේ/ඉක්බිති ඔහුගේ) පරිචාරක-පුරිසා(පිරිවර මිනිසුන්) නානාවණ්ණානි(විවිද පැහැ /නොයෙක් වර්ණ) දුස්සානිර) ෙදි(රෙදපිලි / නානප්පකාරා (විදිහේ /නොයකේ ආකාර) ආභරණ-විකතියො(ආභරණ වර්ග) මාලා-ගන්ධ-විලෙපනානි ච (විලේපන ද-සුවද-මල්) ආදාය(ගෙන) සමන්තා(වටේට /හාත්පසින්) පරිවාරෙත්වා අට්ඨංසු (වටකරගෙන සිටියාහ)
➔ <ඉක්බිති උන්වහන්සේගේ පිරිවර මිනිසුන් විවිද පැහැ රෙදපිලි නොයකේ ,විදිහේ ආභරණ වර්ගමල්ද සුවද විලේපන ද ගෙන හාත්පසින් වටකරගෙන සිටියාහ ,>

★තස්මිං ඛණෙ සක්කස්ස නිසින්නාසනං උණ්හං අහොසි
➔ තස්මිං ඛණෙ(තෙහිමොහො ඒ) සක්කස්ස (යාගේසක්ක්‍ර) {නිසින්නආසනං+} නිසින්නාසනං(හිඳින අසුන) උණ්හං අහොසි(උනුසුම් විය)
➔ < ඒ මොහොතෙහි සක්ක්‍රයාගේ හිඳින අසුන උනුසුම් විය >

★සො ‘‘කො නු ඛො මං ඉමම්හා ඨානා චාවෙතුකාමො’’ති උපධාරෙන්තො බොධිසත්තස්ස අලඞ්කාරෙතුකාමතං ඤත්වා විස්සකම්මං ආමන්තෙසි ‘‘සම්ම විස්සකම්ම,

සිද්ධත්ථකුමාරො අජ්ජ අඩ්ඪරත්තසමයෙ මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිස්සති, අයමස්ස පච්ඡිමො අලඞ්කාරො, උය්‍යානං ගන්ත්වා මහාපුරිසං දිබ්බාලඞ්කාරෙහි අලඞ්කරොහී''ති

➔ සො (ඔහු)''කො නු ඛො මං(කවරෙක්ද මාව) ඉමම්හා ඨානා(මේ තැනින්) චාවෙතුකාමො''ති(ඉවත්කරනු කැමැත්තේ යැයි) උපධාරෙන්තො /සොයාබලන අතරේ) (පරික්ෂාකරන අතරේ බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ගේ) අලඞ්කාරෙතු-කාමතංසැරසීමට) (කැමතිබව ඤත්වා(දැන) විස්සකම්මං ආමන්තෙසි (විස්වකර්මයාට ඇමතීය) ''සම්ම විස්සකම්ම(විස්වකර්මයමිත්‍ර) සිද්ධත්ථකුමාරො(සිදුහත් කුමරු) අජ්ජ(අද) අඩ්ඪරත්ත-සමයෙ(යෙහිම රාත්‍රිමධ්‍ය) මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිස්සති (මනය කරන්නේයමහාභිනිෂ්ක්‍ර) {අයංඅස්ස+} අයමස්ස(උන්වහන්සේගේ/මේ ඔහුගේ) පච්ඡිමො අලඞ්කාරොඅවසාන) (සැරසීමයි උය්‍යානං ගන්ත්වා(උයනට ගොස්) මහාපුරිසං (මහබෝසතුන් /මහාපුරුෂයා) {දිබ්බඅ+ලඞ්කාරෙහි} දිබ්බාලඞ්කාරෙහි (අලංකාරයනේදිව්‍ය) {අලඞ්කරොහිඉ+ති} අලඞ්කරොහී''ති(අලංකාරකරන්න යැයි)

➔ <ඔහු කවරෙක් මාව ම''ෙතැනින් ඉවත්කරනු කැමැත්තේදයැයි සොයාබලන අතරේ '' මහබෝසතුන් සැරසීමට කැමැත්තෙන් සිටිනබව දැන විස්වකර්මයාට ඇමතීය ''මිත්‍ර විස්වකර්මය !සිදුහත් කුමරු අද මධ්‍යම රාත්‍රියෙහි මහාභිනිෂ්ක්‍රමනය කරන්නේය ,මේ උන්වහන්සේගේ අවසාන සැරසීමයි ,උයනට ගොස් මහබෝසතුන් දිව්‍ය අලංකාරයනේ අලංකාරකරන්නයැයි ''>

★සො ''සාධූ''ති පටිස්සුණිත්වා දෙවතානුභාවෙන තඞ්ඛණංයෙව උපසඞ්කමිත්වා තස්සෙව කප්පකසදිසො හුත්වා කප්පකස්ස හත්ථතො වෙඨනදුස්සං ගහෙත්වා බොධිසත්තස්ස සීසං වෙඨෙසි

➔ සො (ඔහු)''සාධූ''ති(එසේය යැයි/හොදයි) පටිස්සුණිත්වා (පිලිතුරුදී /පිලිවදන්දී) {දෙවතාආ+නුභාවෙන} දෙවතානුභාවෙන (ආනුභාවයෙන්දිව්‍ය) {තංඑව+ඛණං+} තඞ්ඛණංයෙව(එසැනින්/ ඒ මොහොතෙම) උපසඞ්කමිත්වා (පැමිණ /එළඹ) {තස්ස්එව+}තස්සෙව(ම-උන්වහන්සේගේ/ඔහුගේම) කප්පක-සදිසො හුත්වා(කපුවාමෙන්වී) කප්පකස්ස හත්ථතො(කපුවාගේ අතින්) වෙඨනදුස්සං(වෙලන රෙදි) ගහෙත්වා(ගෙන) බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ගේ) සීසං වෙඨෙසි (හිස වෙලීය)

➔ <ඔහු ආනුභාවයෙන් එසැනින් පැමිණ උන්වහන්සේගේම යැයි පිලිතුරුදී දිව්‍ය ''එසේය'' කපුවාගේ අතින් වෙලන රෙදි ගෙන ,කපුවාමෙන්වීමහබෝසතුන්ගේ හිස වෙලීය>

★බොධිසත්තො හත්ථසම්ඵස්සෙනෙව ''නායං මනුස්සො, දෙවපුත්තො එසො''ති අඤ්ඤාසි . ඡිගඤ්ඡුග්ගං අබ්භසහස්සෙ සීසෙ මොළියං මණිරතනාකාරෙන දුස්වෙඨනෙන වෙඨිතමත්

➔ බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) {හත්ථ-සම්ඵස්සෙනඵ+ව} හත්ථසම්ඵස්සෙනෙවඅතේ) ස්ඵර්ශයෙන් (ම-''{නඅයං+}නායං මනුස්සො(මේ මනුස්සයෙක් නොවේ) දෙවපුත්තො එසො''ති (යෙක් යැයිමේ දේවපුත්‍ර) අඤ්ඤාසි (දැනගත්තේය) වෙඨනෙන වෙඨිත-මත්තෙ (වෙලුමක් වෙලුව සැනින්) සීසෙ(හිසෙහි) මොළියං (ඔටුන්නෙහි){මණිරතනආ+කාරෙන} මණිරතනාකාරෙන(මිණිරුවන් ආකාරයෙන්) දුස්සසහස්සං(පිලි දහසක්) අබ්භුග්ගඤ්ඡි (නැගුනි /ඇතිවිය)

➔ <මහබෝසතුන් අතේ ස්ඵර්ශයෙන්ම ''මේ මනුස්සයෙක් නොවේ මේ දේවපුත්‍රයෙක්ය '' වෙලුමක් වෙලුව සැනින් හිසෙහි ඔටුන්නෙහි මිණිරුවන් ආකාරයෙන් පිලි ,යැයි දැනගත්තේය දහසක් ඇතිවිය >

★පුන වෙඨෙන්තස්ස දුස්සසහස්සන්ති දසක්ඛත්තුං වෙඨෙන්තස්ස දස දුස්සසහස්සානි අබ්භුග්ගච්ඡිංසු

➔ පුන(නැවත) වෙයෙන්තස්ස (වෙලන්නාගේ) {දුස්ස-සහස්සං+ති} දුස්සසහස්සන්තිපිලි) (දහස යැයි දසක්ඛත්තුං(දසවරක්) වෙයෙන්තස්ස(වෙලන්නාගේ) දස දුස්ස-සහස්සානිපිලි) (දසදහසක් අබ්භුග්ගච්ඡිංසු(නැගුනාහ/ඇතිවූහ)
➔ <නැවත වෙලීමෙන් පිලි දහස දහස බැගින් යැයි දසවරක් මහබෝසතුන්ගේ පිලි දසදහසක් ඇතිවූහ >

★ ''සීසං බුද්දකං, දුස්සානි බහූනි, කථං අබ්භුග්ගතානී''ති න විත්තෙතබ්බං
➔ ''සීසං බුද්දකං(හිස කුඩාය) දුස්සානි බහූනි(පිලි බොහෝය) කථං අබ්භුග්ගතානී''ති (නැගුනේ දැයි /කෙසේ ඇතිවුනේ දැයි) න විත්තෙතබ්බං(නොසිතිය යුතුය)
➔ < හිස කුඩාය පිලි බොහෝය'' කෙසේ ඇතිවුනේදයැයි නොසිතිය යුතුය '' >

★තෙසු හි සබ්බමහන්තං සාමලතාපුප්ඵප්පමාණං, අවසෙසානි කුතුම්බකපුප්ඵප්පමාණානි අහෙසුං
➔ තෙසු(ඒවාඅතරින්) හි(වනාහි) සබ්බ-මහන්තං (විශාල වූව/සියල්ලටම මහත්) {සාමලතා-පුප්ඵ+පමාණං} සාමලතාපුප්ඵප්පමාණං(මානකූඩලුමලක ප්‍ර) අවසෙසානි (ඉතිරිවා /අනිත්වා) {කුතුම්බක-පුප්ඵ+පමාණානි} කුතුම්බකපුප්ඵප්පමාණානි අහෙසුං(මාන වූහතුඹ මලක ප්‍ර)
➔ <ඒවාඅතරින් සියල්ලටම විශාල වූව ප්‍රමානයෙන් කූඩලු මලක් පමන විය ,ඉතිරිවා ප්‍රමානයෙන් තුඹ මලක් පමන වූහ>

★බොධිසත්තස්ස සීසං කිඤ්ජක්ඛගවච්ඡිතං විය කුය්‍යකපුප්ඵං අහොසි
➔ බොධිසත්තස්ස සීසං(මහබෝසතුන්ග හිස) කිඤ්ජක්ඛ-ගවච්ඡිතං (පිරුනු/රේනු වලින් ගැවසීගත්) විය කුය්‍යකපුප්ඵං(බක්මී මලක් මෙන්) අහොසි(විය)
➔ < මහබෝසතුන්ගේ හිසරේනු වලින් පිරුනු , බක්මී මලක් මෙන් විය >

★අථස්ස සබ්බාලඞ්කාරපටිමණ්ඩිතස්ස <u>සබ්බතාලාවචරෙසු සකානි සකානි පටිභානානි දස්සයන්තෙසු, බ්‍රාහ්මණෙසු ''ජයනන්දා''ති ආදිවචනෙහි, සූතමාගධාදීසු නානප්පකාරෙහි මඞ්ගලවචනත්ථුතිසොසෙහි සම්භාවෙන්තෙසු</u> සබ්බාලඞ්කාරපටිමණ්ඩිතං රථවරං අභිරුහි
➔ {අථඅස්ස+}අථස්ස(ඉකබිති ඒ) සබ්බාලඞ්කාර-පටිමණ්ඩිතස්සසියලු අලංකාරයෙන්) (සැරසුනහුට සබ්බ-තාලාවචරෙසු(සියලු ආකාරයේ වාදනයන් දන්නවුන්) සකානි සකානිතම) (තම පටිභානානි දස්සයන්තෙසු(කුසලතා දක්වන අතරේ/දස්කම) , බ්‍රාහ්මණෙසු (බමුනන්) ''ජයනන්දා''ති (! වේවාජය ශ්‍රී) ආදි-වචනෙහි(ආදී වචනයන්ගෙන්) සූතමාගධාදීසු (වන්දිබට්ටයෝ) නානප්පකාරෙහි (නොයෙක් ආකාරවූ) {මඞ්ගල-වචන+ථුතිසොසෙහි} මඞ්ගලවචනත්ථුතිසොසෙහිමංගල වදන් ස්තුත) ී ප්‍රශංසා සෝෂාවලින්(සම්භාවෙන්තෙසු (ගෞරව කරනඅතරේ) සබ්බාලඞ්කාර-පටිමණ්ඩිතං(සියලු අලංකාරයන්ගෙන් සැරසූ) රථ-වරං (උතුම් රථයට) අභිරුහි (නැංගාය)
➔ <ඉකබිති ඒ සියලු අලංකාරයෙන් සැරසුනු මහබෝසතුන්ට සියලු ආකාරයේ වාදනයන් දන්නවුන් තම තම දස්කම දක්වන අතරේ ''! වේවාජය ශ්‍රී'' බමුනන් ,ආදී වදන්වලින් ද වන්දිබට්ටයෝ නොයෙක් ආකාරවූ මංගල වදනින් ද ස්තුති ප්‍රශංසා සෝෂාවලින් ගෞරව කරනඅතරේ සියලු අලංකාරයන්ගෙන් සැරසූ උතුම් රථයට ,නැංගාය >

★තස්මිං සමයෙ ''රාහුලමාතා පුත්තං විජාතා''ති සුත්වා සුද්ධොදනමහාරාජා ''පුත්තස්ස මෙ තුට්ඨිං නිවෙදෙථා''ති සාසනං පහිණි
➔ තස්මිං සමයෙ (ඒවෙලාවේ/එකල) ''රාහුලමාතා පුත්තං විජාතා''තියසෝදරා දේවිය) (පුතකු බිහිකලේය යැයි සුත්වා(අසා) සුද්ධොදනමහාරාජා) සුද්ධෝදන මහාරජු (''පුත්තස්ස මෙ(මගේ පුතාට) තුට්ඨිං නිවෙදෙථා''ති(සතුට දන්වන්න යැයි) සාසනං පහිණි (පනිවිඩයක් යැවීය/හසුනක්)
➔ < ඒවෙලාවේ යැයි ඇසූ ''දේවිය පුතකු බිහිකලේය යසෝදරා''සුද්ධෝදන මහාරජු මගේ '' යැයි හසුනක් යැවීය ''පුතාට සතුටු පණිවිඩය දන්වන්න>

★බොධිසත්තො තං සුත්වා ''රාහු ජාතො, බන්ධනං ජාත''න්ති ආහ
➔ බොධිසත්තො තං සුත්වා (මහබෝසතුන් එය අසා) ''රාහු ජාතො (ඇතිවුනා/රාහු උපන්නා) බන්ධනං (බන්දනයක්) {ජාතංඉති+}ජාත''න්ති ආහ) උපන්නා (ඇතිවුනා යැයි කීය/
➔ < මහබෝසතුන් එය අසා'' ,රාහු උපන්නා ,බන්දනයක් ඇතිවුනායැයි කීය '' >

★රාජා ''කිං මෙ පුත්තො අවචා''ති පුච්ඡිත්වා තං වචනං සුත්වා ''ඉතො පට්ඨාය මෙ නත්තා රාහුලකුමාරොයෙව නාම හොතූ''ති ආහ
➔ රාජා (රජු)''කිං මෙ පුත්තො අවචා''ති(කුමක්ද මගේ පුතා කීවේ යැයි) පුච්ඡිත්වා(අසා) තං වචනං සුත්වා (ඒ වචනය අසා) ''ඉතො පට්ඨාය(මෙතැන් පටන්) මෙ නත්තා(මගේ මුනුබුරා) රාහුලකුමාරො-යෙවරාහුල කුම) රුම(නාම හොතූ''ති ආහ(නම් වේවා යැයි කිය)
➔ <රජු මෙත'' ඒ කී වචනය අසා ,අසා යැයි ''මගේ පුතා කුමක් කීවේද''ැන් පටන් මගේ මුනුබුරා රාහුල කුමරු යැයි නම් වේවායැයි කිය ''>

★බොධිසත්තොපි ඛො රථවරං ආරුය්හ මහන්තෙන යසෙන අතිමනොරමෙන සිරිසොභග්ගෙන නගරං පාවිසි
➔ බොධිසත්තො-පි (ද-මහබෝසතුන්) ඛො(වනාහි) රථවරං ආරුය්හ(උතුම් ර ථයට නැග) මහන්තෙන යසෙන(මහත් යසසින්) අතිමනොරමෙන(අතිරමණීය) සිරිසොභග්ගෙන (සිරිශෝභාවෙන් යුතුව) නගරං පාවිසි(පිවිසියේය/නගරයට ඇතුලුවිය)
➔ < මහබෝසතුන් ද උතුම් රථයට නැග මහත් යසසින් අතිරමණීය සිරිශෝභාවෙන් යුතුව , නගරයට පිවිසියේය >

★තස්මිං සමයෙ කිසාගොතමී නාම ඛත්තියකඤ්ඤා උපරිපාසාදවරතලගතා නගරං පදක්ඛිණං කුරුමානස්ස බොධිසත්තස්ස රූපසිරිං දිස්වා පීතිසොමනස්සජාතා ඉදං උදානං උදානෙසි
➔ තස්මිං සමයෙ (ඒවෙලාවේ /ඒමොහොතේ /එසමයේ) කිසාගොතමී නාමකිසාගෝතමී) (නම්ඛත්තිය-කඤ්ඤා(කුමරියක්/යක්රාජ ස්ත්‍රි/යක්ෂස්ත්‍රී) උපරි-පාසාද-වර-තල-ගතා (ලිගයේ දර්ශනීය උඩුමහල් තලයට ගියමා) නගරං පදක්ඛිණං කුරුමානස්සනගරයේ) (ගමන්කරන බොධිසත්තස්සමහබ) ෝසතුන්ගේ(රූපසිරිං දිස්වා(රූසිරි දැක) පීති-සොමනස්ස-ජාතා(සතුටු සිත් ඇතිවී /ති සොම්නස් ඇතිවස්ත්‍රී) ඉදං උදානං(ති වැකියමේ ස්ත්‍රී) උදානෙසි(කීය)
➔ < ඒවෙලාවේ කිසාගෝතමී නම් රාජ කුමරියක් මාලිගයේ දර්ශනීය උඩුමහල් තලයට ගොස්ති මේ ස්ත්‍රී ,ති සොම්නස් ඇතිවස්ත්‍රී ,නගරයේ ගමන්කරන මහබෝසතුන්ගේ රූසිරි දැක , වැකිය කීය>

★ ''නිබ්බුතා නූන සා මාතා, නිබ්බුතො නූන සො පිතා;
නිබ්බුතා නූන සා නාරී, යස්සායං ඊදිසො පතී''ති.

#යස්සා මතු] ඊදිසො පුත්තො ,[සා මාතා නිබ්බුතා නූන, යස්ස පිතු] ඊදිසො පුත්තො ,[සො පිතා නිබ්බුතො නූන ,, යස්සා ඊදිසො පති, සා නාරී නිබ්බුතා නූන #

➔යස්සා මතු] ඊදිසො පුත්තො ,(යම් මවකට මෙවැනි පුතෙක් වේනම්)[සා මාතා නිබ්බුතා නූන යස්ස පිතු] (ඒ මව නිවනා නොවේද) ඊදිසො පුත්තොයම් පියෙකුට මෙවැන් පුතෙක්)[(වේනම්සො පිතා නිබ්බුතො නූන (ඒ පියා නිවනා නොවේද) යස්සා ඊදිසො පති (යම්තැනැත්තියකට මෙවැනි හිමියෙක් වේනම්) සා නාරී නිබ්බුතා නූන ය නිවනා ඒ ස්ත්‍රී) (නොවේද

➔ <යම් මවකට මෙවැනි පුතෙක් වේනම් ,ඒ මව නිවනා නොවේද ,යම් පියෙකුට මෙවැන් පුතෙක් වේනම් ,ඒ පියා නිවනා නොවේද ,යම්තැනැත්තියකට මෙවැනි හිමියෙක් වේනම් ,ඒ ස්ත්‍රිය නිවනා නොවේද>

★බොධිසත්තො තං සුත්වා චින්තෙසි ''අයං එවමාහ 'එවරූපං අත්තභාවං පස්සන්තියා මාතු හදයං නිබ්බායති, පිතු හදයං නිබ්බායති, පජාපතියා හදයං නිබ්බායතී'තිමිං නු ඛො කිස් ! බුතං නාම හොතීබුතෙ හදයං නිබ්නිබ්''ති? අථස්ස කිලෙසෙසු විරත්තමානසස්ස එතදහොසි

➔ බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) තං සුත්වා චින්තෙසි (එය අසා සිතුවේය) ''අයං (මැය) {එවංආහ+}එවමාහ (මෙසේ කීය) 'එවරූපං(මෙවැනි) අත්තභාවං /ජීවිතයක් /ආත්මබාවයක්) (ශරීරයක් පස්සන්තියා(බලන්නාවූ /දකින්නාවූ) මාතු හදයං නිබ්බායතිමවගේ හදවත) (නිවෙයි පිතු හදයං නිබ්බායති (පියාගේ හදවත නිවෙයි) පජාපතියා හදයං නිබ්බායතී'ති ! (බිරිඳගේ හදවත නිවෙයි යැයි)කිස්මිං නු ඛො නිබ්බුතෙකුමක් නි) ව කල්හි(හදයං නිබ්බුතං නාම හොතී''ති?(යැයි ?හදවත නිවනා නම් වේද) (අස්ස+අථ)අථස්ස (ඒ-ඉක්බිති) කිලෙසෙසු (කෙලෙසුන් ගෙන් /කෙලෙසුන් කෙරෙහි) විරත්ත-මානසස්ස(වෙන්වූ මනසක් ඇත්තාට) එතදහොසි (මෙසේ සිතිනි)

➔ <මහබෝසතුන් එය අසා සිතුවේය මැය මෙසේ කීය මෙවැනි ආත්මබාවයක් දකින්න''ාවූ මවගේ හදවත නිවෙයි ,යැයි !බිරිඳගේ හදවත නිවෙයි ,පියාගේ හදවත නිවෙයි ,කුමක් නිවුනු කල්හි හදවත නිවනා නම් වේද '''?යැයි ,ඉක්බිති ඒ කෙලෙසුන් ගෙන් වෙන්වූ මනසක් ඇති මහබෝසතුන්ට මෙසේ සිතිනි>

★රාගග්ගිම්හි නිබ්බුතෙ නිබ්බුතං නාම හොති, දොසග්ගිම්හි නිබ්බුතෙ නිබ්බුතං නාම හොති, මොහග්ගිම්හි නිබ්බුතෙ නිබ්බුතං නාම හොති, මානදිට්ඨිආදීසු සබ්බකිලෙසදරථෙසු නිබ්බුතෙසු නිබ්බුතං නාම හොති

➔ {රාගඅ+ග්ගිම්හි} රාගග්ගිම්හි(රාග ගින්න) නිබ්බුතෙ(නිවුනු කල්හි) නිබ්බුතං නාම හොති (නිවනා නම්වේ) {දොසඅ+ග්ගිම්හි} දොසග්ගිම්හි(ද්වේෂ ගින්න) නිබ්බුතෙ(නිවුනු කල්හි) නිබ්බුතං නාම හොති(නිවනා නම්වේ) , {මොහඅ+ග්ගිම්හි} මොහග්ගිම්හි(මෝහ ගින්න) නිබ්බුතෙ(නිවුනු කල්හි) නිබ්බුතං නාම හොති(නිවනා නම්වේ) , මාන-දිට්ඨි-ආදීසු-මාන) (ආදී-දිට්ඨි සබ්බ-කිලෙස-දරථෙසු(තැවුල් /විඩාවන් /දැවිලි /දාහ සියලු කෙලෙස්) නිබ්බුතෙසු(නිවුනු කල්හි) නිබ්බුතං නාම හොති(නිවනා නම්වේ)

➔ <රාග ගින්න නිවුනු කල්හි නිවනා නම්වේ ,ද්වේෂ ගින්න නිවුනු කල්හි නිවනා නම්වේ , මෝහ ගින්න නිවුනු කල්හි නිවනා නම්වේ ,මාන දිට්ඨි ආදී සියලු කෙලෙස් දාහතැව-ුල් නිවුනු කල්හි නිවනා නම්වේ>

★අයං මෙ සුස්සවනං සාවෙසි, අහඤ්හි නිබ්බානං ගවෙසන්තො චරාමි, අජ්ජෙව මයා සරාවාසං ඡඩ්ඩෙත්වා නික්ඛම්ම පබ්බජිත්වා නිබ්බානං ගවෙසිතුං වට්ටති, අයං ඉමිස්සා ආචරියභාගො හොතූ''ති කණ්ඨතො ඔමුඤ්චිත්වා කිසාගොතමියා සතසහස්සග්ඝනකං මුත්තාහාරං පෙසෙසි

➔ අයං මෙ(මැය මට) සුස්සවනං(මනා තෙපුලක් /මනා ඇසිය යුත්තක්) සාවෙසි(ඇස්සවිය) {අහංහි+}අහඤ්හි(මම වනාහි) නිබ්බානං(නිවන /නිවීමක්) ගවෙසන්තො චරාමිසොයමින්) (සැරිසරමි /හැසිරෙමි අජ්ජෙව(අදම) මයා(මා විසින්) සරාවාසංගිහිගෙයි ව)ිසීම(ඡඩ්ඩෙත්වා(හැරදමා) නික්ඛම්ම(නික්ම) පබ්බජිත්වා(පැවිදිව) නිබ්බානං ගවෙසිතුං වට්ටති (සුදුසුය /නිවන සෙවීමට වටින්නේය) අයං(මෙය) ඉමිස්සා(මැයට) ආචරියභාගොගුරුප) ඩුරු ({හොතුඉති+}හොතූ''ති(වේවා යැයි) කණ්ඨතො(බෙල්ලෙන්) ඔමුඤ්චිත්වා(ගලවා) කිසාගොතමියා (කිසාගෝතුමියට) {සතසහස්සඅ+ග්ඝනකං} සතසහස්සග්ඝනකංලක්ෂයක්) (වටිනා මුත්තාහාරං(මුතුමාලය /මුතුහර) පෙසෙසි (යැවීය)

➔ <මැය මට මනා තෙපුලක් ඇස්සවිය මම වනාහි නිවීමක් සොයමින් සැරිසරමි ,අදම මා විසින් ගිහිගෙයි විසීම හැරදමා නික්ම පැවිදිව ,නිවන සෙවීම කලයුතුය ,මෙය මැයට ගුරුපඩුරු වේවා ''!යැයි බෙල්ලෙන් ගලවා කිසාගෝතුමියට ලක්ෂයක් වටිනා මුතුමාලය යැවීය>

★ සා ''සිද්ධත්ථකුමාරො මයි පටිබද්ධචිත්තො හුත්වා පණ්ණාකාරං පෙසෙසී''ති සොමනස්සජාතා අහොසි

➔ සා (ඇය)''සිද්ධත්ථකුමාරො(සිදුහත් කුමරු) මයි(මාකෙරෙහි) පටිබද්ධ-චිත්තො හුත්වා (ඇලුනු සිත්ඇත්තෙක් වී/බැඳුනු) පණ්ණාකාරංප)ඩුරු(තෑගි / පෙසෙසී''ති(එව්වේය යැයි) සොමනස්සජාතා අහොසි(සොම්නසටපත් විය /සතුටටපත්)

➔ < ඇය -යැයි සතුටු ''සිදුහත් කුමරු මාකෙරෙහි බැඳුනු සිත්ඇත්තෙක් වී තෑගි එව්වේය'' සොම්නසට පත් විය >

★බොධිසත්තොපි මහන්තෙන සිරිසොභග්ගෙන අත්තනො පාසාදං අභිරුහිත්වා සිරිසයනෙ නිපජ්ජි

➔ බොධිසත්තො-පි(ද-මහබෝසතුන්) මහන්තෙන සිරිසොභග්ගෙන මහත්වූ ශ්‍රී) (සෝභාවෙන් අත්තනො පාසාදං(තමාගේ මාලිගයට) අභිරුහිත්වා(නැග) සිරිසයනෙ නිපජ්ජි (යහනේ සැතපුනේයශ්‍රී)

➔< මහබෝසතුන් ද මහත්වූ ශ්‍රී සෝභාවෙන් තමාගේ මාලිගයට නැග ශ්‍රී යහනේ සැතපුනේය

★ තාවදෙව ච නං සබ්බාලඞ්කාරපටිමණ්ඩිතා නච්චගීතාදීසු සුසික්ඛිතා දෙවකඤ්ඤා විය රූපසොභග්ගප්පත්තා ඉත්ථියො නානාතූරියානි ගහෙත්වා සම්පරිවාරයිත්වා අභිරමාපෙන්තියො නච්චගීතවාදිතානි පයොජයිංසු;

➔ තාවදෙවඑකෙනෙහ)ිම(එසැනින්/ ච නං(උන්වහන්සේට/ඔහුට) සබ්බාලඞ්කාර-පටිමණ්ඩිතා (සියලු අලංකාරයන්ගෙන් සැරසුනු) {නච්ච-ගීතඅ+දීසු} නච්චගීතාදීසුනැටීම්) (ගැයීම් ආදියෙහි සුසික්ඛිතා(මනාව පුහුනුවූ /මනාව හික්මුනු) දෙවකඤ්ඤා වියදෙව) ඟනන් මෙන් ({රූප-සොභාඅ+ගප්පත්තා} රූපසොභග්ගප්පත්තාරූසිරියෙන් /රුවින් අගතැන්පත්) (බවට පැමිණිඅග්‍ර ඉත්ථියො(වනිතාවන්/න්ස්ත්‍රී) නානා-තූරියානි(භාණ්ඩනොයෙක් වාද්‍ය) ගහෙත්වා(ගෙන) සම්පරිවාරයිත්වා(වටකරගෙන /පිරිවරාගෙන) අභිරමාපෙන්තියො (ඇලුම් ඇතිකරවන්නියෝ/සිත්අලවන්නියෝ) නච්ච-ගීත-වාදිතානි(වාදන-ගීත-නර්ථන) පයොජයිංසු(යෙදවූහ /ඇරඹූහ)

➔ <එසැනින් උන්වහන්සේට සියලු අලංකාරයන්ගෙන් සැරසුනුනැටීම් ගැයීම් ආදියෙහි , මනාව පුහුනුවූ දෙවඟනන් මෙන් රූසිරියෙන් අග්‍රබවට පැමිණි ස්ත්‍රීන් නොයෙක් වාද්‍ය භාණ්ඩ ගෙන පිරිවරාගෙන ,ඒ සිත්අලවන්නියෝ නර්ථන ගීත වාදන ඇරඹූහ >

★බොධිසත්තො කිලෙසෙසු විරත්තචිත්තතාය නච්චාදීසු අනභිරතො මුහුත්තං නිද්දං ඔක්කමි

➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) කිලෙසෙසු(කෙලෙසුන්ගෙන්) විරත්ත-චිත්තතාය (වෙන්වූ සිත් ඇතිබැවින්/මිදුනු){නච්චආදීසු+} නච්චාදීසු(ආදියෙහි නර්ථන)

අනභිරතො(ආසානොකර /නොඇලී) මුහුත්තං(ටිකවේලාවක් /මොහොතින්) නිද්දං ඔක්කමි (නිදාගත්තේය /නින්දට වැටුනි)
➔ <මහබෝසතුන් කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුනු සිත් ඇතිබැවින් නර්ථන ආදියෙහි නො ඇලී මොහොතකින් නින්දට වැටුනි >

★ තාපි ඉත්ථියො ''යස්සත්ථාය මයං නච්චාදීනි පයොජයෙම, සො නිද්දං උපගතො, ඉදානි කිමත්ථං කිලමාමා''ති ගහිතග්ගහිතානි තූරියානි අජ්ඣොත්ථරිත්වා නිපජ්ජිංසු, ගන්ධතෙලප්පදීපා ඣායන්ති
➔ තා-පි ඉත්ථියො} (යෝද ස්ත්‍රී-ඒ) යස්සඅ+ත්ථාය} යස්සත්ථාය(යමෙක් පිණිස) මයං (අපි) {නච්චඅා+දීනි} නච්චාදීනි(ආදිය නැටුම්) පයොජයෙම(සිදුකරන්නෙමු ද) සො නිද්දං උපගතො (නිදාගත්තේය /උන්වහන්සේ නින්දට වැටුනි/ඔහු) ඉදානි(දැන්) කිමත්ථංකුමක්) (පිණිස{කිලමාමඉති+} කිලමාමා''ති (වෙහෙසවන්නෙමු දැයි) {ගහිත+ගහිතානි} ගහිතග්ගහිතානි(ගත් ගත්) තූරියානි(තූර්යභාණ්ඩ) අජ්ඣොත්ථරිත්වා(වැතිර /මතටවැටී) නිපජ්ජිංසු (නිදාගන්හ) (ගන්ධ-තෙල+පදීපා} ගන්ධතෙලප්පදීපා(සුවඳ තෙල් පහන්) ඣායන්ති(දැල්වෙති)
➔ <ඒ ස්ත්‍රීයෝ ද යමෙක් පිණිස අපි නැටුම් ආදිය''සිදුකරන්නෙමු දඋන්වහන්සේ නින්දට , ,වැටුනිදැන් අපි කුමක් පිණිස වෙහෙසවන්නෙමුද ගත් ගත් තූර්යභාණ්ඩ මතටවැටී ,යැයි '' නිදාගන්හ ,සුවඳ තෙල් පහන් දැල්වෙති>

★බොධිසත්තො පබුජ්ඣිත්වා සයනපිට්ඨෙ පල්ලඞ්කෙන නිසින්නො අද්දස තා ඉත්ථියො තූරියභණ්ඩානි අවත්ථරිත්වා නිද්දායන්තියො – එකච්චා පග්ඝරිතඛෙළා, ලාලාකිලින්නගත්තා, එකච්චා දන්තෙ ඛාදන්තියො, එකච්චා කාකච්ඡන්තියො, එකච්චා විප්පලපන්තියො, එකච්චා විවටමුඛා, එකච්චා අපගතවත්ථා, පාකටබීභච්ඡසම්බාධට්ඨානා
➔ බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) පබුජ්ඣිත්වා(නැගිට/පිබිද) සයනපිට්ඨෙඇ) දමත(පල්ලඞ්කෙන(පලග්බැඳ /පර්යංකයෙන්) නිසින්නො(හිඳිමින් /හිඳින්නේ) අද්දස(දැක්කේය) තා ඉත්ථියො(න්ඒ ස්ත්‍රී) තූරිය-භණ්ඩානි(තූර්යභාණ්ඩ) අවත්ථරිත්වා /මැඩගෙන /මතටවැටී) (වැතිර නිද්දායන්තියො(නිදන්නියෝ) එකච්චා(සමහරෙක් /ඇතැමියක්) පග්ඝරිත-ඛෙළා (වැගුරුනු කෙලඇති/වෑහුනු) ලාලාකිලින්න-ගත්තා (කුණුකෙලින් තෙත්වූ සිරුරු ඇත්තියන්) එකච්චා(සමහරෙක් /ඇතැමියක්) දන්තෙ ඛාදන්තියො(දත් කන්නීය) එකච්චා /ඇතැමියක්) (සමහරෙක් කාකච්ඡන්තියොගොරවන්නී) ය(එකච්චා(සමහරෙක් /ඇතැමියක්) විප්පලපන්තියො(නන්දොඩවන්නීය) එකච්චා(සමහරෙක් /ඇතැමියක්) විවටමුඛාකට) (ඇරගෙනය එකච්චා(සමහරෙක් /ඇතැමියක්) අපගත-වත්ථා(ඉවත්වූ රෙදිඇති) පාකට-බීභච්ඡ-සම්බාධට්ඨානාපනෙන විකාරයටපත් වැසියයුතු තැන්ඇති) යවිලිපෙනෙන්නෝ / ය(
➔ <මහබෝසතුන් පිබිද ඇඳමත පර්යංකයෙන් හිඳිමින්න් තූර්යභාණ්ඩ මතටවැටී ඒ ස්ත්‍රී , නිදන ඇතැමියක් ,නිදනඅයුරු දැක්කේයවැගුරුනු කෙලඇති කුණුකෙලින් තෙත්වූ සිරුරු ඇත්තියන්ය ,ඇතැමියක් දත් කන්නීය ඇතැමියක් ,ගොරවන්නීය ,ඇතැමියක් නන්දොඩවන්නීය ,ඇතැමියක් කට ඇරගෙනය ,ඇතැමියක් ඉවත්වූ රෙදිඇතිව විකාරයටපත් විලිපෙනෙන්නියෝය>

★සො තාසං තං විප්පකාරං දිස්වා භියෝසොමත්තාය කාමෙසු විරත්තචිත්තො අහොසි
➔සො (උන්වහන්සේ(තාසං(ඇලාගේ) තං විප්පකාරං(ඒ විකාරය) දිස්වා(දැක) භියෝසොමත්තායව /අධිකලෙස /අතිශයින්) ඩ වඩාත්(කාමෙසු(කාමයන්හි) විරත්ත-චිත්තො අහොසිනොඇලුනු සිත්ඇත් /නොබැඳුන්) තෙක් විය)
➔ <උන්වහන්සේට ඇලාගේ ඒ විකාරය දැක අතිශයින් කාමයන්හි නොඇලුනු සිත් ඇත්තෙක් විය >

★ තස්ස අලඞ්කතපටියත්තං සක්කභවනසදිසම්පි තං මහාතලං අපවිද්ධනානාකුණපභරිතං ආමකසුසානං විය උපට්ඨාසි, තයො භවා ආදිත්තගෙහසදිසා ඛායිංසු – ''උපද්දුතං වත භො, උපස්සට්ඨං වත භො''ති උදානං පවත්තෙසි, අතිවිය පබ්බජ්ජාය චිත්තං නමි

➔ තස්ස(උන්වහන්සේට/ඔහුට) අලඞ්කතපටියත්තං (සරසා පිලියෙලකල) {සක්ක-භවන-සදිසං+පි} සක්කභවනසදිසම්පි(භව මෙන්වූදසක්ක්‍ර /භවනට සමානවූදසක්ක්‍ර) තං මහාතලං (ඒ මාලාගාව /උතුම්තැන /ඒ මහාතලය)අපවිද්ධ-නානා-කුණප-භරිතං-නොයෙක්-හැරදැමූ) (පිරුණු-කුණපයන්ගෙන් ආමක-සුසානං(සොහොනක්-අමු) විය උපට්ඨාසි /මෙන් වැටහිනි) (හැඟිනි /සිතුනි තයො භවා(තුන් භවය) ආදිත්ත-ගෙහ-සදිසා /සමානලෙස-ගෙයකට-දැල්වුනු) (දැල්වුනු ගෙයක් මෙන් ඛායිංසු (හැඟීගියහ /සිතුනාහ /වැටහුනහ) ''උපද්දුතං වත භො (වයෙන් යුක්තයඋපද්‍ර /ඒකාන්තයෙන් පින්වත විපතට පත්වුනේය)උපස්සට්ඨං වත භො''ති ඒකාන්තයෙන්)පින්වත පීඩාවට පත්වුනේය(පීඩා ඇත්තේය / උදානං පවත්තෙසිහැඟීම්බර) (මුවෙන්පිටවිය /වැකියක් පැවැත්විය අතිවිය(අතශයින්) පබ්බජ්ජායපැවිදිවීම /පැවිද්දට) (පිණිස චිත්තං නමි(සිත නැමිනි)

➔ <උන්වහන්සේට සරසා පිලියෙලකල සක්ක්‍රභව මෙන්වූ ද ඒ මාලාගාවහැරදැමූ නොයෙක් , කුණපයන්ගෙන් පිරුණු අමු සොහොනක්මෙන් හැඟීගියේය ,තුන් භවයම දැල්වුනු ගෙයක් මෙන් හැඟීගියහ'' ,ඒකාන්තයෙන් පින්වත විපතට පත්වුනේය ,ඒකාන්තයෙන් පින්වත පීඩාවට පත්වුනේය යැයි''හැඟීම්බර වදනක් මුවෙන්පිටවිය ,අතශයින් පැවිද්දට සිත නැමිනි>

★සො ''අජ්ජෙව මයා මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිතුං වට්ටතී''ති සයනා උට්ඨාය ද්වාරසමීපං ගන්ත්වා ''කො එත්ථා''ති ආහ

➔ සො (උන්වහන්සේ/ඔහු)''අජ්ජෙව මයා(අදම මා විසින්) මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිතුං (මනය කරන්නටමහාභනිෂ්ක්‍ර) වට්ටතී''ති(කලයුතුය යැයි/සුදුසුය) සයනා උට්ඨාය ඇ)දෙන්(සයනයෙන් නැගිට/ ද්වාර-සමීපං(දොර ලගට) ගන්ත්වා (ගොස්)''කො එත්ථා''ති කවුද මෙහි)යැයි(ආහ (ඇසීය/කීය)

➔ <උන්වහන්සේ ඇ ,යැයි ''මනය කලයුතුයඅදම මා විසින් මහාභනිෂ්ක්‍ර''දෙන් නැගිට දොර ලගට ගොස් යැයි ඇසීය ''කවුද මෙහි''>

★උම්මාරෙ සීසං කත්වා නිපන්නො ඡන්නො ''අහං අය්‍යපුත්ත ඡන්නො''ති ආහ

➔ උම්මාරෙ(උලුවස්සේ) සීසං කත්වා(හිසතබා) නිපන්නො(නිදන) ඡන්නො (ඡන්න) ''අහං(මම) අය්‍යපුත්ත(යනිස්වාමිපුත්‍ර /උතුමානෙනි) ඡන්නො''ති(ඡන්න යැයි) ආහ(කීය)

➔ < උලුවස්සේ හිසතබා නිදන ඡන්න යැයි කීය ''ඡන්න !මම උතුමානෙනි'' >

★''අහං අජ්ජ මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිතුකාමො, එකං මෙ අස්සං කප්පෙහී''ති ආහ

➔ අහං අජ්ජ මම) අද(මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිතුකාමො) මහාභනිෂ්ක්‍රමනය කරනනු කැමැත්තෙමි(එකං <u>මෙ</u> අස්සං) <u>මට</u> එක් අස්වයෙක් ({කප්පෙහි+ති} කප්පෙහී''ති (සූදානම්කරන්න යැයි)ආහ(කීය)

➔ < ,මනය කරනනු කැමැත්තෙම්මහාභනිෂ්ක්‍ර මම අද'' මට එක් අස්වයෙක් සූදානම්කරන්නයැයි කීය '' >

★සො ''සාධු දෙවා''ති අස්සභණ්ඩිකං ගහෙත්වා අස්සසාලං ගන්ත්වා <u>ගන්ධතෙලපදීපෙසු ජලන්තෙසු</u> සුමනපට්ටවිතානස්ස හෙට්ඨා රමණීයෙ භූමිභාගෙ ඨිතං කන්ථකං අස්සරාජානං දිස්වා ''අජ්ජ මයා ඉමමෙව කප්පෙතුං වට්ටතී''ති කන්ථකං කප්පෙසි

➔ සො (ඔහු)''සාධු දෙවා''ති (යැයි !හොදයි දේවයන් වහන්ස) අස්සභණ්ඩිකංඅසු) -සරසන භාණ්ඩ(ගහෙත්වා(ගෙන) අස්සසාලං(අසහලට) ගන්ත්වා(ගොස්) ගන්ධ-තෙල-පදීපෙසු-සුවද) (පහන්-තෙල් ජලන්තෙසු(දැල්වනෙ අතරේ) සුමන-පට්ට-විතානස්ස(සමන්මල් වැල් වියන) හෙට්ඨා(යට) රමණීයෙ(රමණීය/සිත්කලු) භූමිභාගෙ(භූමියක) යීතං කන්ථකංසිටින) (කන්ථක අස්ස-රාජානංඅස) ිරජු(දිස්වා (දැක)''අජ්ජ මයා (අද මා විසින්) {ඉමංඑව+} ඉමමෙව(මොහුම) කප්පෙතුං වට්ටතී''ති) සූදානම්කරන්නට සුදුසුය(යැයි සූදානම්කලයුතුය / කන්ථකං කප්පෙසි) කන්ථක) සූදානම්කලේය (

➔ <ඔහු ''!හොදයි දේවයන් වහන්ස''යැයි කියා අසුසරසන ,භාණ්ඩ ගෙන අස්හලට ගොස් සුවද තෙල් පහන් දැල්වනෙ අතරේ සමන්මල් වැල් වියන යට සිත්කලු භූමියක සිටින කන්ථක අස්රජු දැක යැයි ''අද මා විසින් මොහුම සූදානම්කලයුතුය''කන්ථක අසු සූදානම්කලේය>

★සො කප්පියමානොව අඤ්ඤාසි ''අයං කප්පනා අතිගාළ්හා, අඤ්ඤෙසු දිවසෙසු උය්‍යානකීළාදිගමනෙ කප්පනා විය න හොති, මය්හං අය්‍යපුත්තො අජ්ජ මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිතුකාමොා භවිස්සතී''ති

➔ සො(ඔහු) කප්පියමානො-ව(ම-සූදානම්කරන අතරේ) අඤ්ඤාසි (දැනගත්තේය)අයං කප්පනා(මේ සූදානම්කිරීම) අතිගාළ්හා(බලවත්ය/දැඩිය) අඤ්ඤෙසු දිවසෙසුඅන්) (අන් දිනයන්හි/දවස්වල{උය්‍යාන-කීළාආ+දි-ගමනෙ} උය්‍යානකීළාදිගමනෙ-ඩාක්‍රී-උයන්) (ගමන්වල-ආදි කප්පනා(සූදානම්කිරීම) විය න හොති(මෙන් නොවේ) මය්හං(මගේ) අය්‍යපුත්තො(යස්වාමිපුත්‍ර) අජ්ජ(අද) මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛමිතුකාමොා මනය මහාභනිෂ්ක්‍ර) (කරනනු කැමතිභවිස්සතී''ති(වන්නේය යැයි)

➔ <ඔහු සූදානම්කරන අතරේම දැනගත්තේය'' ,මේ සූදානම්කිරීම බලවත්ය අනිත් දවස්වල උයන් ක්‍රීඩා ආදී ගමන්වලට සූදානම්කිරීම මෙන් නොවේ ,අද මගේ ස්වාමිපුත්‍රය මහාභනිෂ්ක්‍රමනය කරනනු කැමති වන්නේයයැයි ''>

★ තතො තුට්ඨමානසො මහාභසිතං භසිඝෙය්‍යාවා ගච්ඡරිත්දොා සකලනගරං පත්සොා සද් ., දෙවතා පන තං සද්දං නිරුම්භිත්වා න කස්සචි සොතුං අදංසු

➔ තතො(එයින්) තුට්ඨ-මානසො(සතුටටපත් සිතැතිව) මහාභසිතං භසිමහාසිනහවක්) මහ භ /සිනාසීයඬින් භේශාරව කලේය(සො සද්දොා(ඒ සද්දය) සකල-නගරං(සියලු නගරය) පත්ථරිත්වා ගච්ඡෙය්‍යා(පැතිර යන්නේය) දෙවතා පන(දෙවින් වනාහි) තං සද්දං(ඒ සද්දය) නිරුම්භිත්වා(වලක්වා) න කස්සචි සොතුං අදංසු (කිසිවෙකුට ඇසීමට නොා දුන්හ)

➔ <එයින් සතුටටපත් සිතැතිව මහ හඬින් භේශාරව කලේය ඒ සද්දය සියලු නගරය පුරා , පැතිර යන්නේය ,දෙවින් වනාහි ඒ සද්දය වලක්වා කිසිවෙකුට ඇසීමට නොා දුන්හ>

★බොධිසත්තොපි බොා ඡන්නං පෙසෙත්වාව ''පුත්තං තාව පස්සිස්සාමී''ති චින්තෙත්වා රාහුලමාතාය වසනට්ඨානං ගන්ත්වා ගබ්භද්වාරං විවරි

➔ බොධිසත්තො-පි(ද-මහබෝසතුන්) බොා(වනාහි) ඡන්නං පෙසෙත්වා-ව (ම-ඡන්න යවා) ''පුත්තං තාව(පුතු වනාහි) පස්සිස්සාමී''ති(බලන්නෙමි යැයි) චින්තෙත්වා(සිතා) රාහුලමාතාය (යසෝදරා දේවියගේ) වසනට්ඨානං(වසනතැනට) ගන්ත්වා(ගොස්) ගබ්භද්වාරංකාඹරයේ) (දොර විවරි (විවරකලේය/ඇරියේය)

➔ <මහබෝසතුන් ද ඡන්න යවා ''පුතු බලන්නෙමි''යැයි සිතා, යසෝදරා දේවියගේ වසනතැනට ගොස් කාඹරයේ දොර විවරකලේය>

★තස්මිං ඛණෙ අන්තොගබ්භෙ ගන්ධතෙලපදීපොා ඣායති, රාහුලමාතා සුමනමල්ලිකාදීනං පුප්ඵානං අම්මණමත්තෙන අභිප්පකිණ්ණසයනෙ පුත්තස්ස මත්ථකෙ හත්ථං ඨපෙත්වා නිද්දායති

➔ තස්මිං ඛණෙඒ වෙලා /ඒ මොහොතේ) වේ(ඒ අවස්තාවේ / අන්තො-ගබ්භෙකාඔරය) (ඇතැලේගන්ධ-තෙල-පදීපො ඣායතිසුව) ඳ(දැල්වේ-පහන-තෙල්- රාහුලමාතායසෝදරා) (දේවිය{සුමන-මල්ලිකාආ+දීනං} සුමනමල්ලිකාදීනං(වතුසුදු ආදී/සිනිද්ද-දෑසමන්) පුප්ඵානං (මල්) අම්මණ-මත්තෙන(පමණ-අමුණක්) අභිප්පකිණ්ණ-සයනෙඇ-විසුරුවන ලද) දෙහි(පුත්තස්ස මත්ථකෙ(මත-පුතු) හත්ථං ඨපෙත්වා නිද්දායති (නිදයි-තබා-අත)
➔ < ඒ අවස්තාවේ කාඔරය ඇතැලේ සුවඳ තෙල් පහන දැල්වේ ,යසෝදරා දේවිය දෑසමන්-වතුසුදු ආදී මල් අමුණක් පමණ විසුරුවන ලද ඇදෙහි පුතු මත අත තබා නිදයි>

★ බොධිසත්තො උම්මාරෙ පාදං ඨපෙත්වා ඨිතකොව ඔලොකෙත්වා ‘‘සචාහං දෙවියා හත්ථං අපනෙත්වා මම පුත්තං ගණ්හිස්සාමි, දෙවී පබුජ්ඣිස්සති, එවං මෙ ගමනන්තරායො භවිස්සති, බුද්ධො හුත්වාව ආගන්ත්වා පුත්තං පස්සිස්සාමී’’ති පාසාදතලතො ඔතරි
➔ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) උම්මාරෙ(උලුවස්සෙහි) පාදං ඨපෙත්වා(පය තබා) ඨිතකො-ව(ම-සිටගෙන) ඔලොකෙත්වා (බලා) ‘‘{සවෙඅහං+} සචාහංඉ) ඳින් මම(දෙවියා හත්ථං අපනෙත්වා(දේවියගේ අත ඉවත්කර) මම පුත්තං(මගේ පුතා) ගණ්හිස්සාමි (ගන්නෙමි නම්) දෙවී පබුජ්ඣිස්සති(අවදිවන්නේය දේවිය) එවං මෙමසේ ම) ගේඑයින් / (මගේ{ගමනඅ+න්තරායො} ගමනන්තරායො(ගමනට අනතුරක් /ගමන් අන්තරාවක්) භවිස්සති (වන්නේය) බුද්ධො-හුත්වා-ව(ම-වී-බුදු) ආගන්ත්වා(පැමිණ) පුත්තං පස්සිස්සාමී’’ති (පුතු බලන්නෙමි යැයි) පාසාද-තලතො ඔතරි(සාද තලයෙන් බැස්සේයප්‍ර)
➔ <මහබෝසතුන් උලුවස්සෙහි පය තබා සිටගෙනම බලා ඉ’’ඳින් මම දේවියගේ අත ඉවත්කර මගේ පුතා ගන්නෙමි නම් ,දේවිය අවදිවන්නේය ,එයින් මගේ ගමනට අනතුරක් වන්නේය ,බුදුවීම පැමිණ පුතු බලන්නෙමිසාද තලයෙන් බැස්සේයයැයි ප්‍ර ‘‘>

•එවං බොධිසත්තො පාසාදතලා ඔතරිත්වා අස්සසමීපං ගන්ත්වා එවමාහ – ‘‘තාත කන්ථක, ත්වං අජ්ජ එකරත්තිං මං තාරය, අහං තං නිස්සාය බුද්ධො හුත්වා සදෙවකං ලොකං තාරෙස්සාමී’’තිවා කසිත්ලඬ්ඩතතො උල් .න්ථකස්ස පිට්ඨිං අභිරුහි .

★ එවං බොධිසත්තො(මෙසේ මහබෝසතුන්) පාසාදතලා ඔතරිත්වා(සාද තලයෙන් බැසප්‍ර) අස්ස සමීපං ගන්ත්වාඅස්වයා සමීපයට ගොස) ්+ඒවං] (ආහ [එවමාහ (මෙසේ කීය) – ‘‘තාත කන්ථක(!පුත කන්ථකය) , ත්වං අජ්ජ එකරත්තිං (ඔබ අද එක්රැයක්) මං තාරයමං එතෙර) (මං ගෙනයන්න/ කරවන්න, අහං තං නිස්සාය(මම ඔබ නිසා) බුද්ධො හුත්වා(බුදුවී) සදෙවකං ලොකං(දෙවියන් සහිත ලෝකය) තාරෙස්සාමී’’නිතර /එතෙර කරවන්නෙමි) ණය කරවන්නෙමි යැයි(සිටිතැනින් උඩපැන) වාසිත්ලඬ්ඩතතො උල් .(කන්ථකස්ස පිට්ඨිං අභිරුහි (.කන්ථක අසුගේ පිටට නැග්ගේය)

☞ මෙසේ මහබෝසතුන් ප්‍රසාද තලයෙන් බැස අස්වයා සමීපයට ගොස් මෙසේ කීය පුත : මම ඔබ නිසා බුදුවී ,මං එතෙර කරවන්න /ඔබ අද එක්රැයක් මං ගෙනයන්න !කන්ථකය සිටිතැනින් උඩපැන ,දෙවියන් සහිත ලෝකය සසරින් එතෙර කරවන්නෙමි යැයි කියා .කන්ථක අසුගේ පිටට නැග්ගේය

• කන්ථකො ගීවතො පට්ඨාය ආයාමෙන අට්ඨාරසහත්ථො හොති තදනුච්ඡවිකෙන උබ්බෙධෙන සමන්නාගතො ථාමජවසම්පන්නො සබ්බසෙතො ධොතසඞ්ඛසදිසො .

★ කන්ථකො(කන්ථක අසු) ගීවතො පට්ඨාය(බෙල්ලේ පටන්) ආයාමෙන(දිගින්) අට්ඨාරස-හත්ථො හොති (.දහඅටරියන් වේ) .තදනුච්ඡවිකෙන(ඊට සුදුසුවූ) උබ්බෙධෙන(උසින්)

සමන්නාගතො(සමන්විතවූ) ථාම-ජව-සම්පන්නො(ශක්තිමත් ජවසම්පන්න) සබ්බසෙතො (මුලුමනින්ම සුදුවන්වූ) ඛොත-සඞ්ඛ-සදිසො ඔපකල හක්ගෙඩියක් බ)දුය(

☞ කන්ථක අසු බෙල්ලේ පටන් දිගින් දහඅටරියන් වේර්ට සුදුසුවූ උසින් සමන්විතවූ . හක්ගෙඩියක් බ මුලුමනින්ම සුදුවන්වූ ඔපකල ,ශක්තිමත් ජවසම්පන්නදුය.

•සො සවෙ හසෙය්‍ය වා පදසද්දං වා කරෙය්‍ය, සද්දො සකලනගරං අවත්ථරෙය්‍යමා තස් . සතනො ආනුභාවෙන තස්දෙවතා අත් සද්දං යථා න කොචි සුණාති, එවං හසිතසද්දං සන්නිරුම්හිත්වා අක්කමනඅක්කමනපදවාරෙ හත්ථතලානි උපනාමෙසුං.

★ සො සවෙ හසෙය්‍ය වා) දින් ඔහු සිනාසෙන්නේ නම් හෝ (හේෂාරව කරන්නේනම් හෝ / පද-සද්දං වා කරෙය්‍ය(ඇතිවන්න් නම් /පිය ගැටෙන ශබ්දය හෝ කරන්නේනම්) , සද්දො සකලනගරං අවත්ථරෙය්‍යඑබැවින්) මා දෙවතාතස් .(සද්දය මුලු නගරයෙහි පැතිරෙන්නේය) (දෙවියෝ අත්තනො ආනුභාවෙන(තමන්ලාගේ ආනුභාවයෙන්) තස්ස සද්දං උගේ හ)ඬ(යථා න කොචි සුණාති(යම්සේ කිසිවෙක් නොඅසයි ද) , එවං(එසේ) හසිතසද්දංසිනාහ) ඬ / හේෂාරව හඬ (සන්නිරුම්හිත්වා(වලක්වා) අක්කමන-අක්කමන-පදවාරෙතබන තබන) (පියවරෙහි හත්ථ-තලානි උපනාමෙසුං.(තැබූහ /අත්ලවල් එළවූහ)

☞ ඉදින් ඔහු සතුටින් හේෂාරව කරන්නේනම් හෝ පිය ගැටෙන ශබ්දය හෝ ඇතිවන්න් නම් , එබැවින් දෙවියෝ තමන්ලාගේ ආනුභාවයෙන් උගේ ,ඒ සද්දය මුලු නගරයෙහි පැතිරෙන්නේය හඬ කිසිවෙක් නො අසනසේ ඌ සතුටින් හේෂාරව කරන හඬ වලක්වාතබන තබන , .පියවරෙහි අත්ලවල් තැබූහ

• බොධිසත්තො]අස්ස+වරස්ස [අස්සවරස්ස] පිට්ඨි-වෙමජ්ඣ-ගතො [පිට්ඨිවෙමජ්ඣගතො ඡන්නං අස්සස්ස වාලධිං ගාහාපෙත්වා අඩ්ඪරත්තසමයෙ] අඩ්ඪ-රත්ත-සමයෙ[මහාද්වාරසමීපං පත්තොතදා පන . රාජා ‘‘එවං බොධිසත්තො යාය කායචි වෙලාය නගරද්වාරං විවරිත්වා නික්ඛමිතුං න සක්ඛිස්සති’’ති ද්වීසු ද්වාරකවාටෙසු එකෙකං පුරිසසහස්සෙන විවරිතබ්බං කාරාපෙසි.

★ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) අස්ස-වරස්ස(උතුම් අස්වයාගේ) පිට්ඨි-වෙමජ්ඣ-ගතො (පිට මැදට ගොස්) ඡන්නං(වන්න) අස්සස්ස වාලධිං ගාහාපෙත්වාඅසුගේ වල්ගය පැත්තෙන්) (සිටීමට සලස්වා අඩ්ඪ-රත්ත-සමයෙ(සමයේම රාත්‍රිමධ්‍ය) මහා-ද්වාරසමීපං පත්තොමහ) තදා පන .(ධාන වාසල් දොර සමීපයට පැමිණියේයප්‍ර / වාසල් දොර රාජාඒ කාලය වනවිට) (රජු‘‘එවං(මේ ආකාරයට) බොධිසත්තෝ(මහබෝසතුන්ට) යාය කායචි වෙලායයම්කිසි) (වෙලාවක නගරද්වාරං විවරිත්වා(නගරයේ දොර ඇර) නික්ඛමිතුං(නික්මයාමට) න සක්ඛිස්සති’’ති(යැයි නො හැකිවන්නේ) ද්වීසු ද්වාරකවාටෙසු(දොරපියන් දෙකෙහි) එකෙකං (එකඑකක්) පුරිස-සහස්සෙන(මිනිසුන් දහසක් විසින්) විවරිතබ්බං කාරාපෙසිඇරිය යුතු) (ආකාරයට සෑදුවේය

☞ මහබෝසතුන් උතුම් අස්වයාගේ පිට මැදට ගොස් ඡන්නට අසුගේ වල්ගය පැත්තෙන් සිටීමට සලස්වා මධ්‍යම රාත්‍රි සමයේ ප්‍රධාන වාසල් දොර සමීපයට පැමිණියේයඒ කාලය . වනවිට පියරජු මේ ආකාරයට මහබෝසතුන්ට යම්කිසි වෙලාවක නගරයේ දොර ඇර එසේ යා නො හැකිවීමට දොරපියන් ,නික්මයන්නේ යැයි සිතා දෙකෙහි එකඑකක් මිනිසුන් දහසක් විසින් ඇරිය යුතු ආකාරයට සෑදුවේය.

• බොධිසත්තො ථාම-බල-සම්පන්නො, හත්ථී-ගණනාය කොටි-සහස්සහත්ථීනං බලං ධාරෙති, පුරිසගණනාය දසකොටි-සහස්සපුරිසානං. සො චින්තෙසි ''සචෙ ද්වාරං න විවරීයති, අජ්ජ කන්ථකස්ස පිට්ඨෙ නිසින්නො-ව වාලධිං ගහෙත්වා ථීතෙන ඡන්නෙන සද්ධිං-යෙව කන්ථකං උෆරුහි නිප්පීළෙත්වා]අට්ඨාරස-හත්ථ+උබ්බෙධං [අට්ඨාරසහත්ථුබ්බෙධං පාකාරං උප්පතිත්වා අතික්කමිස්සාමී''ති.

★ බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) ථාම-බල-සම්පන්නො(ජවබල සම්පන්නය) , හත්ථී-ගණනාය(ඇතුන්ගේ ගණනින්) කොටිසහස්ස-හත්ථීනං(ඇතුන් කෝටි දහසක) බලං ධාරෙති (ශක්තිය ඇත /බලය ධරයි), පුරිසගණනාය(මිනිසුන්ගේ ගණනින්) දසකොටි-සහස්ස-පුරිසානං(කෝටි දස දහසකය) සො චින්තෙසි (උන්වහන්සේ සිතුවේය /ඔහු) ''සචෙ ද්වාරං න විවරීයතිඉ) දින් දොර නො ඇරෙන්නේ නම්(, අජ්ජ කන්ථකස්ස පිට්ඨෙ නිසින්නො-වඅද) කන්ථකගේ පිටෙහි හිඳිමින් ම(වාලධිං ගහෙත්වා ථීතෙන(වල්ගය අල්වාගෙන සිටින) ඡන්නෙන සද්ධිං-යෙව(වන්නත් සමග ම) කන්ථකං උෆරුහි නිප්පීළෙත්වාකන්ථකව) (කලවදෙකෙන් තදකරගෙන අට්ඨාරසහත්ථුබ්බෙධං] අට්ඨාරස-හත්ථ+උබ්බෙධංඅහඅට) [(රියන් උසපාකාරං උප්පතිත්වා(කරය උඩින්පැනප්‍රා) අතික්කමිස්සාමී''තිඉක්මවන්නේ) (යන්නෙමි යැයි / යැයි

☞ මහබෝසතුන් ජවබල සම්පන්නයඇතුන්ගේ ගණනින් ඇතුන් කෝටි දහසක ශක්තිය , ඉ'' උන්වහන්සේ මෙසේ සිතුවේය .මිනිසුන්ගේ ගණනින් කෝටි දස දහසකය ,ඇතදින් දොර නො ඇරෙන්නේ නම් අද කන්ථකගේ පිටෙහි හිඳිමින් ම වල්ගය අල්වාගෙන සිටින ඡන්නත් සමග ම කන්ථකව කලවදෙකෙන් තදකරගෙන අහඅට රියන් උස ප්‍රාකරය උඩින්පැන යන්නෙමියැයි ''

• ඡන්නොපි චින්තෙසි ''සචෙ ද්වාරං න විවරීයති, අහං අය්‍යාපුත්තං ඔන්ධෙ නිසීදාපෙත්වා කන්ථකං දක්ඛිණෙන හත්ථෙන කුච්ඡියං පරික්ඛිපන්තො උපකච්ඡන්තරෙ කත්වා පාකාරං උප්පතිත්වා අතික්කමිස්සාමී''ති.

★ ඡන්නො-පි චින්තෙසි (ද සිතුවේය ඡන්න) ''සචෙ ද්වාරං න විවරීයතිඉ) දින් දොර නො ඇරෙන්නේ නම්(, අහං අය්‍යාපුත්තං(යන් වහන්සේමම ආර්ය පුත්‍ර) ඔන්ධෙ නිසීදාපෙත්වා උරහිසෙහි හි)ඳුවාගෙන(කන්ථකං දක්ඛිණෙන හත්ථෙන(කන්ථකව දකුණු අතින්) කුච්ඡියං පරික්ඛිපන්තො(අල්වාගෙන /කුසහරහා වෙලාගෙන) උපක-ච්ඡන්තරෙ කත්වාකිහිල්ල) (අතරේ තබාගෙනපාකාරං උප්පතිත්වා (කරය උඩින්පැනප්‍රා) අතික්කමිස්සාමී''ති (යන්නෙමි යැයි / ඉක්මවන්නේ යැයි)

☞ ඡන්න ද මෙසේ සිතුවේය ඉ''දින් දොර නො ඇරෙන්නේ නම් මම ආර්ය පුත්‍රයන් වහන්සේ උරහිසෙහි හිඳුවාගෙනඅල්වාගෙන කිහිල්ල අතරේ දකුණු අතින් කන්ථකව කුසහරහා , යැයි ''කරය උඩින්පැන යන්නෙමිතබාගෙන ප්‍රා

• කන්ථකොපි චින්තෙසි ''සචෙ ද්වාරං න විවරීයති, අහං අත්තනො සාමිකං පිට්ඨියං යථා නිසින්නමෙව] නිසින්නං+ඒව[ඡන්නෙන වාලධිං ගහෙත්වා ථීතෙන සද්ධිංයෙව උක්ඛිපිත්වා පාකාරං උප්පතිත්වා අතික්කමිස්සාමී''ති.

★ කන්ථකො-පි චින්තෙසි (කන්ථක ද සිතුවේය) ''සචෙ ද්වාරං න විවරීයතිඉ) දින් දොර නො ඇරෙන්නේ නම්(, අහං අත්තනො සාමිකං(මම මගේ ස්වාමියා) පිට්ඨියං(පිටෙහි) යථා නිසින්නමෙව] නිසින්නං+ඒව(සිටින ආකාරයෙන් ම සිටියදී) [ඡන්නෙන වාලධිං ගහෙත්වා ථීතෙන(වල්ගය අල්වාගෙන සිටින ඡන්නත්) සද්ධිං-යෙව (සමග ම)

උක්ඛිපිත්වා(ඔසවාගෙන) පාකාරං උජ්පතිත්වා (කරය උඩින්පැනප්‍රා) අතික්කමිස්සාමී''ති (යන්නෙමි යැයි / ඉක්මවන්නේ යැයි)

☞ කන්ථක ද මෙසේ සිතුවේය ඉ''දින් දොර නො ඇරෙන්නේ නම්මම මගේ ස්වාමියා පිටෙහි , වල්ගය අල්වාගෙන සිටින ඡන්නත් සමග ම ඔසවාගෙන ,සිටියදී සිටින ආකාරයෙන් ම යැයි ''කරයට උඩින්පැන යන්නෙමිප්‍රා

• සචෙ ද්වාරං න අවාපුරීයිත්ථ, යථාවින්තිතමෙව තෙසු තීසු ජනෙසු අඤ්ඤතරො සම්පාදෙය්‍යවාරෙද් . අධිවත්ථා දෙවතා පන ද්වාරං විවරි.

★ සචෙ ද්වාරං න අවාපුරීයිත්ථඉ)දින් දොර නො ඇරුනේ නම්(,] යථා-වින්තිත+ඒව [යථාවින්තිතමෙව(සිතූ ආකාරයට ම) තෙසු තීසු ජනෙසු(ඒ තුන්දෙනා අතරින්) අඤ්ඤතරො සම්පාදෙය්‍යවාරෙද් .(එක්කෙනෙක් සිදුකරන්නේය) අධිවත්ථා දෙවතා පනදොරටුවහි) (හිත දෙවියා වනාහිඅධිග්‍ර ද්වාරං විවරි(දොර ඇරියේය)

☞ ඉදින් දොර නො ඇරුනේ නම්ඒ තුන්දෙනා අතරින් එක්කෙනෙක් සිතූ ආකාරයට ම , .හිත දෙවියා වනාහි දොර ඇරියේයදොරටුවහි අධිග්‍ර ,සිදුකරන්නේය

•තස්මිංයෙව ඛණෙ මාරො ''බොධිසත්තං නිවත්තෙස්සාමී''ති ආගන්ත්වා ආකාසෙ ඨිතො ආහ – ''මාරිස, මා නික්ඛම, ඉතො තෙ සත්තමෙ දිවසෙ චක්කරතනං පාතුභවිස්සති, ද්විසහස්සපරිත්තදීපපරිවාරානං චතුන්නං මහාදීපානං රජ්ජං කාරෙස්සසි, නිවත්ත මාරිසා''ති .

★ තස්මිං යෙව ඛණෙ(ඒ මොහොතේම) මාරො (මාරයා) ''බොධිසත්තං නිවත්තෙස්සාමී''ති (මහබෝසතුන් නවත්වන්නෙමි යැයි) ආගන්ත්වා(පැමිණ) ආකාසෙ ඨිතො ආහ අහසෙහි) (මින් කීයසිටි ''මාරිස, මා නික්ඛම(නික්ම නොයන්න !නිදුකාණනි) ඉතො(මෙයින්) තෙ (ඔබට) සත්තමෙ දිවසෙ(සත්වන දවසෙහි) චක්කරතනං පාතුභවිස්සති රත්නයචක්‍ර) පහලවන්නේය / පහලවෙනව(ද්වි-සහස්ස-පරිත්ත-දීප-පරිවාරානංදෙදහසක් කුඩා දිවයින්) (පිරිවරාගත් චතුන්නං මහාදීපානං(සතර මහාදීපයන්හි) රජ්ජං කාරෙස්සසි(ය කරන්නරාජ්‍ය) , නිවත්ත මාරිසා''ති(යැයි !නවතින්න නිදුකාණනි) .

☞ ඒ මොහොතේම මාරයා යැයි පැමිණ අහසෙහි සිටිමින් ''මහබෝසතුන් නවත්වන්නෙමි'' න'' මෙසේ කීයදුකාණනි රත්නය ඔබට මෙයින් සත්වන දවසෙහි චක්‍ර ,නික්ම නොයන්න ! ,ය කරන්නදිවයින් දෙදහසක් පිරිවරාගත් සතර මහාදීපයන්හි රාජ්‍ය කුඩා ,පහලවෙනව ''!නවතින්න නිදුකාණනියැයි

•''කොසි ත්ව''න්ති? ''අහං වසවත්ති''ති .''මාර, +ජානාමි]අහං [ජානාමහං මය්හං චක්කරතනස්ස පාතුභාවං,]අනත්ථිකෝ+අහං [අනත්ථිකොහං රජ්ජෙන, දසසහස්සිලොකධාතුං උන්නාදෙත්වා බුද්ධො භවිස්සාමී''ති ආහ.

★'' [කෝ අසි ත්වං ඉති]කොසි ත්ව''න්ති?(?ඔබ කවිද) ''අහං වසවත්ති''ති (මම වසවත්ය) ''මාර(මාරය) , +ජානාමි]අහං [ජානාමහං(මම දනිමි) මය්හං චක්කරතනස්ස පාතුභාවංමට) (රත්නය පහලවෙනඛවචක්‍ර,]අනත්ථිකෝ+අහං [අනත්ථිකොහං රජ්ජෙනයට රාජ්‍ය මම) (නො කැමැත්තෙමි, දසසහස්සි-ලොකධාතුං උන්නාදෙත්වාදසදහසක් ලෝකධාතුව) (තිඝෝෂාකරවාම්‍රි / උන්නාදකරවා බුද්ධො භවිස්සාමී''ති ආහ(බුදුවන්නෙමි යැයි කීය) .

☞'' ''?ඔබ කව්ද'' මම වසවත්යමට , රත්නය පහලවෙනබව දනිමිමම මට චක්‍ර !මාරය'' '' යැයි කීය ''තිසෝෂාකරවා බුදුවන්නෙමිදසදහසක් ලෝකධාතුව ප්‍රී යෙන් වැඩැක් නෑරාජ්‍ය

• මාරො ''ඉතොදානි තෙ පටිඣාය කාමවිතක්කං වා බ්‍යාපාදවිතක්කං වා විහිංසාවිතක්කං වා චින්තිතකාලෙ ජානිස්සාමී''ති ඔතාරාපෙක්ඛො ඡායා විය අනපගච්ඡන්තො අනුබන්ධි.

★ මාරො (මාරයා) ''ඉතොදානි තෙ පටිඣාය(මෙතැන් පටන් උඹ විසින්) කාමවිතක්කං වා බ්‍යාපාදවිතක්කං වා විහිංසාවිතක්කං වාපාද විතර්කයක් හෝ කාම විතර්කයක් හෝ ව්‍යා) (හිංසාකිරීමේ විතර්කයක් හෝ චින්තිතකාලෙ ජානිස්සාමී''තිසිතන කාලයේ දැනගන්නෙමි) (යැයි ඔතාරාපෙක්ඛො(හිඩසක් සොයමින් / අවස්ථාවක් සොයමින්) ඡායා වියසෙවනැල්ලක්) (මෙන් අනපගච්ඡන්තො අනුබන්ධි.(ලගින් ඉවත්නොවී පසුපසම ගියේය)

☞ මාරයා පාද විතර්කයක් හෝ මෙතැන් පටන් උඹ විසින් කාම විතර්කයක් හෝ ව්‍යා'' යැයි අවස්ථාවක් සොයමින් ''හිංසාකිරීමේ විතර්කයක් හෝ සිතන කාලයේ දැනගන්නෙමි .ගියේය සෙවනැල්ලක් මෙන් ලගින් ඉවත්නොවී පසුපසම

•බොධිසත්තොපි හත්ථගතං චක්කවත්තිරජ්ජං බෙළපිණ්ඩං විය අනපෙක්ඛො ඡඩ්ඩෙත්වා මහන්තෙන සක්කාරෙන නගරා නික්ඛමි ආසාළ්හිපුණ්ණමාය උත්තරාසාළ්හනක්ඛත්තෙ වත්තමානෙ .

★ බොධිසත්තො-පි(මහබෝසතුන් ද) හත්ථගතං(අතට පැමිණි) චක්කවත්තිරජ්ජං සක්විති) (රජකම බෙළපිණ්ඩං වියකෙලපි) ඩක් මෙන්(අනපෙක්ඛො ඡඩ්ඩෙත්වාඅපෙක්ෂාවක්) (රහිතව හැරදමා මහන්තෙන සක්කාරෙන(මහත් ගරුසත්කාර මැද්දේ) නගරා නික්ඛමි (.නගරයෙන් නික්මියේය) ආසාළ්හිපුණ්ණමාය(ඇසල පුණ්පොහොය දිනයේ) උත්තරාසාළ්හ-නක්ඛත්තෙ(උතුරුසලු නැකත) වත්තමානෙ(වතින වේලාවේප)

☞ මහබෝසතුන් ද අතට පැමිණි සක්විති රජකම කෙලපිඬක් මෙන් අපෙක්ෂාවක් රහිතව හැරදමා මහත් ගරුසත්කාර මැද්දේ ඇසල පුණ්පොහොය දිනයේ උතුරුසලු නැකත පවතින වේලාවේ නගරයෙන් නික්මියේය.

•නික්ඛමිත්වා ච පුන නගරං ඔලොකෙතුකාමො ජාතො. එවඤ්ච පනස්ස චිත්තෙ උප්පන්නමත්තෙයෙව ''මහාපුරිස, න තයා නිවත්තිත්වා ඔලොකනකම්මං කත''න්ති වදමානා විය මහාපඨවී කුලාලචක්කං විය භිජ්ජිත්වා පරිවත්ති.

★ නික්ඛමිත්වා ච පුනන) ික්මී ද නැවත(නගරං(නගරය) ඔලොකෙතුකාමො ජාතො බැලීමේ කැමැත්තක)් උපන්නේය.(+ඒවං]ව පන+අස්ස [එවඤ්ච පනස්ස චිත්තෙමේ) (ආකාරයේ සිතක් ඔහුට උප්පන්න-මත්තෙ-යෙව (උපන් ඇසිල්ලේම) ''මහාපුරිස (!මහාපුරුෂයානනි) <u>න</u> තයා නිවත්තිත්වා(ඔබ නැවතී) ඔලොකන-කම්මං (යාවක්බැලීම් ක්‍රි) +කතං]ඉති [කත''න්ති) <u>නො</u> කරනලද්දේය යැයි(වදමානා විය(කියන්නාක් මෙන්) මහාපඨවී කුලාලචක්කං විය(මහපොළොව සකපෝරුවක් මෙන්) භිජ්ජිත්වා පරිවත්තිබි) ඳී කැරකුණේය(

☞ නික්මී ද නැවත නගරය බැලීමේ කැමැත්තක් ඇතිවියනගරය බැලීමේ සිතක් ඔහුට උපන් , '' ,ඇසිල්ලේමමහාපුරුෂයානනිඔබවහන්සේ මී !ටපෙර නැවතී බැලීමක් නො කරනලද්දේය '' සකපෝරුවක් මෙන් බි යැයි කියන්නාක් මෙන් මහපොළොවඳී කැරකුණේය.

• බොධිසත්තො]නගර+අභිමුඛො [නගරාභිමුඛො ඵත්වා නගරං ඔලොකෙත්වා තස්මිං]පඨවි+පදෙසෙ [පඨවිප්පදෙසෙ]කන්ථක-නිවත්තන-චෙතිය+ඨානං [කන්ථකනිවත්තනචෙතියට්ඨානං දස්සෙත්වා]ගන්තබ්බ-මග්ග+අභිමුඛං [ගන්තබ්බමග්ගාභිමුඛං කන්ථකං කත්වා පායාසි මහන්තෙන සක්කාරෙන උළාරෙන සිරිසොභග්ගෙන .

★ බොධිසත්තො] (මහබෝසතුන්) නගර+අභිමුඛො [නගරාභිමුඛො ඵත්වානගරයට) (මුහුණලා සිට නගරං ඔලොකෙත්වා(නගරය බලා) තස්මිං]පඨවි+පදෙසෙ [පඨවිප්පදෙසෙ (දේශයඒ පොළෝ ප්‍ර)]කන්ථක-නිවත්තන-චෙතිය+ඨානං [කන්ථක-නිවත්තන-චෙතියට්ඨානං(ය ස්ථානයකන්ථක නැවතුන චෛත්‍ය) දස්සෙත්වා (පිහිටුවා / දක්වා)]ගන්තබ්බ-මග්ග+අභිමුඛං [ගන්තබ්බමග්ගාභිමුඛං(යායුතු මග දෙසට) කන්ථකං කත්වා පායාසි(වැඩිසේක / කන්ථක යොමුකර ගියේය) මහන්තෙන සක්කාරෙනමහත්) (ගරුසත්කාර මැද්දේ උළාරෙන සිරිසොභග්ගෙන(යෙන්මහත්වූ සිරි සෞභාග්‍ය / උලාරවූ)

☞ මහබෝසතුන් නගරයට මුහුණලා සිටිමින් නගරයදෙස බලා දේශයඒ නැවතුන පොළෝ ප්‍ර , බවටපත්කර යායුතු මග දෙසට කන්ථක යොමුකර ‘‘ය ස්ථානයකන්ථක නැවතුන චෛත්‍ය’’ .යෙන් වැඩිසේකමහත් ගරුසත්කාර මැද්දේ මහත්වූ සිරි සෞභාග්‍ය

•තදා +කිර]අස්ස [කිරස්ස දෙවතා පුරතො සට්ඨි උක්කාසහස්සානි ධාරයිංසු, පච්ඡතො සට්ඨි, දක්ඛිණපස්සතො සට්ඨි, වාමපස්සතො සට්ඨි, අපරා දෙවතා චක්කවාළමුඛවට්ටියං අපරිමාණා උක්කා ධාරයිංසු, අපරා දෙවතා ච]නාග-සුපණ්ණ+ආදයො [නාගසුපණ්ණාදයො ච දිබ්බෙහි ගන්ධෙහි මාලාහි චුණ්ණෙහි ධූමෙහි පූජයමානා ගච්ඡන්ති .

★ තදා +කිර]අස්ස [කිරස්ස) එකල ඔහුට(උන්වහන්සේට වානහි / දෙවතා පුරතොදෙවියෝ) (ඉදිරියෙන් සට්ඨි උක්කා-සහස්සානි(ගිනිපන්දම් සැටදහසක්) ධාරයිංසු(දැරූහ) , පච්ඡතො සට්ඨි(සැටදහසක් /පිටුපසින් සැටක්) , දක්ඛිණ-පස්සතො සට්ඨි /සැටක් දකුණු පසින්) (සැටදහසක්, වාම-පස්සතො සට්ඨි(සැටදහසක් /වම් පසින් සැටක්) , අපරා දෙවතාඅන්) (තවත් දෙවියෝ /දෙවියෝ චක්කවාළ-මුඛවට්ටියං(සක්වල මුව විටෙහි) අපරිමාණා උක්කා ධාරයිංසු(.මාණ ගිනිපන්දම් දැරූහඅප්‍ර) , අපරා දෙවතා ච (තවත් දෙවියෝ ද /අන් දෙවියෝ)]නාග-සුපණ්ණ+ආදයො [නාගසුපණ්ණාදයො චනාග ගුරුලු ආදීන්) ද(දිබ්බෙහි ගන්ධෙහි මාලාහිමය සුවදිව්‍ය) ඳින් මල්වලින්(චුණ්ණෙහි ධූමෙහි(සුණුවලින් දූමයන්ගෙන්) පූජයමානා ගච්ඡන්ති (.පුදමින් යති)

☞ එකල උන්වහන්සේට දෙවියෝ ඉදිරියෙන් ගිනිපන්දම් සැටදහසක් දැරූහපිටුපසින් . වම් පසින් සැටදහසක ,ණු පසින් සැටදහසක්දකු ,සැටදහසක්් දැරූහතවත් දෙවියෝ සක්වල . මය සුවතවත් දෙවියෝ ද නාග ගුරුලු ආදීන් ද දිව්‍ය .මාණ ගිනිපන්දම් දැරූහමුව විටෙහි අප්‍රදින් මල්වලින් සුණුවලින් දූමයන්ගෙන් පුදමින් උන්වහන්සේ සමග ගමන්කරති.

•පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵෙහි වෙව මන්දාරවපුප්ඵෙහි ව ඝනමෙඝවුට්ඨිකාලෙ ධාරාහි විය නභං නිරන්තරං අහොසි, දිබ්බානි සංගීතානි පවත්තිංසු, සමන්තතො අට්ඨසට්ඨි තූරියසතසහස්සානි පවජ්ජිංසු, සමුද්දකුච්ඡියං]මෙඝ+ඨිත-කාලො [මෙඝත්ථිතකාලො විය යුගන්ධරකුච්ඡියං සාගරනිග්ඝොසකාලො විය වත්තති.

★ පාරිච්ඡත්තක-පුප්ඵෙහි(පරසතුමලින්) වෙව(මෙන්ම) මන්දාරව-පුප්ඵෙහි වමදාර මලින්) (ද ඝන-මෙඝ-වුට්ඨි-කාලෙ(ඝනව වැසි වසින කාලයේ) ධාරාහි විය(වැසිදාරාව මෙන්) නභං නිරන්තරං අහොසි(අහස නිරතුරුවම විය)

දිබ්බානි සංගීතානි පවත්තිංසු(මය සංගීත පැවැත්වූහදිව්‍ය) , සමන්තතො(හාත්පසින්) අට්ඨසට්ඨී තූරිය-සතසහස්සානි(තූර්යය හැටඅට ලක්ෂයකක්) පවජ්ජිංසු(වැයූහ) සමුද්ද-කුච්ඡියං] (මහමුහුදු කුසට) මෙඝ+ථනිත-කාලො [මෙඝත්ථනිතකාලො වියඅකුණු ගසන) (කාලේ මෙන් යුගන්ධර-කුච්ඡියං(යුගන්දර කුසෙහි) සාගර-නිග්ඝොස-කාලො විය මුහුදේ) (ගිගුම්හඬ මෙන් වත්තති(.පවතියි)

☞ සනව වැසි වසින කාලයේ වැසිදාරාව මෙන් අහස නිරතුරුවම පරසතුමලින් මෙන්ම මදාර මලින් ද වැසුනේය .හාත්පසින් තූර්යය හැටඅට ලක්ෂයකක් වැයූහ .මය සංගීත පැවැත්වූහදිව්‍ය . එම හඬගිගුම්හඬ මෙන් මහමුහුදු කුසට අකුණු ගසන කාලේ මෙන් යුගන්දර කුසෙහි මුහුදේ , .පවතියි

•ඉමිනා සිරිසොභග්ගෙන ගච්ඡන්තො බොධිසත්තො එකරත්තෙනෙව තීණි රජ්ජානි අතික්කම්ම තිංසයොජනමත්ථකෙ අනොමානදීතීරං පාපුණි .''කිං පන අස්සො තතො පරං ගන්තුං න සක්කොතී''ති? ''නො, න සක්කො''ති .

★ ඉමිනා සිරි-සොභග්ගෙන(යෙන්මේ සිරිසෞභාග්‍ය) ගච්ඡන්තො බොධිසත්තො (ගමන්කරන්නාවූ මහබෝසතුන්) එක-රත්තෙ-නෙව(යකින් මඵක් රාත්‍රි) තීණි රජ්ජානි අතික්කම්ම(යක් ඉක්මවාතුන් රාජ්‍ය) තිංස-යොජන-මත්ථකෙ(එහා / යොදුන් තිහක් මත්තේ) අනොමා-නදීතීරං පාපුණි (අනෝමා නදී තීරයට සපැමිණියේය) ''කිං පන(කිමෙක් ද) අස්සො (අස්වයාට) තතො පරං ගන්තුං(ඊට වඩා යාමට) න සක්කොතී''ති?(? නො හැකිද) ''නො, න සක්කො''ති (නො හැක්කේ නොවේ) .

☞ මේ සිරිසෞභාග්‍යයෙන් ගමන්කරන්නාවූ මහබෝසතුන් එක් රාත්‍රියකින් ම තුන් රාජ්‍යයක් ඉක්මවා යොදුන් තිහක් මත්තේ කිමෙක් ද .එහා අනෝමා නදී තීරයට සපැමිණියේය / අස්වයාට ඊට වඩා යාමට නොහැකිද .නො හැක්කේ නොවේ ?

•සො හි එකං චක්කවාළගබ්භං පරිතෝ ධාවිත්වා] පුරෙ-පාතරාසං+ඒව [පුරෙපාතරාසමෙව ආගන්ත්වා අත්තනො සම්පාදිතං භත්තං භුඤ්ජිතුං සමත්ථො .

★ සො හි(ඔහු වනාහි/ඌ) එකං චක්කවාළගබ්භං (එක් සක්වල ගැබක) පරිතෝ ධාවිත්වා] (වටේ දුව)පුරෙ-පාතරාසං+ඒව [පුරෙපාතරාසමෙව පෙරවරු ආහාරයට) පෙර ම(ආගන්ත්වා (පැමිණ) අත්තනො සම්පාදිතං(තමන් වෙනුවෙන් සකසනලද) භත්තං භුඤ්ජිතුං සමත්ථො (.බත බුදීමට සමත්ය)

☞ ඌ එක් සක්වල ගැබක් වටේ දුව පෙරවරු ආහාරයට පෙර ම පැමිණ තමන් වෙනුවෙන් , .සකසනලද බත බුදීමට සමත්ය

•තදා පන]දෙව-නාග-සුපණ්ණ+ආදීහි [දෙවනාගසුපණ්ණාදීහි ආකාසෙ ඨත්වා ඔස්සට්ඨෙහි]ගන්ධ-මාලා+ආදීහි [ගන්ධමාලාදීහි යාව]ඌරු+පදෙසා [ඌරුප්පදෙසා සඤ්ඡන්නං සරීරං ආකඩ්ඪිත්වා ගන්ධමාලාජටං ඡින්දන්තස්ස]අති+පපඤ්චො [අතිප්පපඤ්චො අහොසි, තස්මා]තිංස-යොජන-මත්තං+ඒව [තිංසයොජනමත්තමෙව අගමාසි .

★ තදා පන(එකල වනාහි)]දෙව-නාග-සුපණ්ණ+ආදීහි [දෙව-නාග-සුපණ්ණාදීහිදේව නාග) (ගුරුලු ආදීන් ආකාසෙ ඨත්වා(අහසෙහි සිට) ඔස්සට්ඨෙහි] (දමනලද) ගන්ධ-මාලා+ආදීහි [ගන්ධමාලාදීහිසුව) ඳ මල් ආදියෙන්(යාව]ඌරු+පදෙසා [ඌරුප්පදෙසා (කලව දක්වාම) සඤ්ඡන්නං සරීරං(වැසුනු සරීරය) ආකඩ්ඪිත්වා(ඇදගෙන) ගන්ධ-මාලා-ජටං(සුවඳමල්වැල්)

ඡින්දන්තස්ස] (සිඳින්නාට) අති+පපඤ්චෝ [අතිප්පපඤ්චෝ අහොසි(.මාද වියඅතිශයින් ප්‍ර) , තස්මා] (එබැවින්) තිංස-යොජන-මත්තං+ඒව [තිංසයොජනමත්තමෙවතිස් යොදුනක්) පමනක්ම(අගමාසි .(ගියේය)

☞ එකල වනාහි දේව නාග ගුරුලු ආදීන් අහසෙහි සිට දමනලද සුවඳ මල් ආදියෙන් කලව දක්වාම වැසුනු සරීරය ඇදගෙන සුවදමල්වැල් ආදිය සිඳිමින් යන්නාට අතිශයින් ප්‍රමාද විය . එබැවින් තිස් යොදුනක් පමනක්ම ගියේය

•අථ බොධිසත්තෝ නදීතීරෙ ඨත්වා ඡන්නං පුච්ඡි – ‘‘කින්නාමා අයං නදී’’ති? ‘‘අනොමා නාම, දෙවා’’ති .‘‘]අම්හාකං+අපි [අම්හාකම්පි පබ්බජ්ජා අනොමා භවිස්සති’’ති පඞ්හියා සට්ටෙන්තෝ අස්සස්ස සඤ්ඤං අදාසිවාපතිත්සෝ උප්අස් .]අට්ඨ+උසභ-විත්ථාරාය [අට්ඨුසභවිත්ථාරාය නදියා පාරිමතීරෙ අට්ඨාසි.

★ අථ බොධිසත්තෝ(ඉක්බිති මහබෝසතුන්) නදීතීරෙ ඨත්වා(නදීතෙර සිට) ඡන්නං පුච්ඡි (ඡන්නගෙන් විමසීය) ‘‘කින්නාමා අයං නදී’’ති?(?මේ නදියේ නම මොකක්ද) ‘‘අනොමා නාම(අනෝම නම්ය) දෙවා’’ති (!දේවයන් වහන්ස) ‘‘]අම්හාකං+අපි [අම්හාකම්පි(අපගේ ද) පබ්බජ්ජා(පැවිද්ද) අනොමා භවිස්සති’’ති(අනෝමාවෙහි වන්නේය යැයි) පඞ්හියා සට්ටෙන්තෝ(තට්ටුකරමින් /විලුඹින් ගටමින්) අස්සස්ස සඤ්ඤං අදාසිඅස්වයාට සඤ්ඤාවක්) (දුන්නේය අස්සෝ උප්පතිත්වා(අස්වයා උඩපැන)]අට්ඨ+උසභ-විත්ථාරාය [අට්ඨුසභවිත්ථාරාය(උසභ අටක් පළල) නදියා පාරිමතීරෙ අට්ඨාසිනදියේ එතෙර තීරයේ) (.සිටියේය

☞ ඉක්බිති මහබෝසතුන් නදීතෙර සිට ඡන්නගෙන් විමසීය “?මේ නදියේ නම මොකක්ද” ”දේවයන් වහන්සයැයි “අපගේ ද පැවිද්ද අනෝමාවෙහි වන්නේය” “අනෝම නදියයි ! අස්වයා උඩපැන උසභ අටක් පළල නදියේ ,දුන්නේය විලුඹින් තට්ටුකර අස්වයාට සඤ්ඤාවක් එතෙර තීරයේ සිටියේය.

•බොධිසත්තෝ අස්සපිට්ඨිතෝ ඔරුය්හ රජත-පට්ට-සදිසෙ වාලුකා-පුලිනෙ ඨත්වා ඡන්නං ආමන්තෙසි – ‘‘සම්ම, ඡන්න, ත්වං මය්හං ආභරණානි චෙව]කන්ථකං+ච [කන්ථකඤ්ච ආදාය ගච්ඡ, අහං පබ්බජිස්සාමී’’ති .‘‘+අහං]අපි [අහම්පි, දෙව, පබ්බජිස්සාමී’’ති.

★ බොධිසත්තෝ අස්ස-පිට්ඨිතෝ ඔරුය්හ(මහබෝසතුන් අස්ව පිටින් බැස) රජත-පට්ට-සදිසෙරිදී පටක් බ) ඳුවූ(වාලුකා-පුලිනෙ ඨත්වා(වැලිතලාවේ සිට) ඡන්නං ආමන්තෙසි (ඡන්න ඇමතීය)– ‘‘සම්ම, ඡන්න,(යහළු ඡන්න) ත්වං මය්හං(ඔබ මගේ) ආභරණානි චෙව] (ආභරණ මෙන්ම)කන්ථකං+ච [කන්ථකඤ්ච ආදාය ගච්ඡ(කන්ථක ද ගෙන යන්න) අහං පබ්බජිස්සාමී’’ති (මම පැවිදිවන්නෙමි යැයි) ‘‘+අහං]අපි [අහම්පි(මම ත්) , දෙවදේවයන්) (!වහන්ස පබ්බජිස්සාමී’’ති (පැවිදිවන්නෙමි යැයි)

☞ මහබෝසතුන් අස්වයාගේ පිටින් බැස රිදී පටක් බඳුවූ වැලිතලාවේ සිට ඡන්න ඇමතීය යහළු”ඡන්න යැයි “මම පැවිදිවන්නෙමි .ඔබ මගේ ආභරණ මෙන්ම කන්ථක ද ගෙන යන්න ! .යැයි ඡන්න කීය “මම ත් පැවිදිවන්නෙමි !දේවයන් වහන්ස”

•බොධිසත්තෝ ‘‘න ලබ්භා තයා පබ්බජිතුං, ගච්ඡ +ත්වං]ඉති [ත්ව’’න්ති නික්ඛන්තුං පටිබාහිත්වා ආභරණානි චෙව]කන්ථකං+ච [කන්ථකඤ්ච පටිච්ඡාපෙත්වා චින්තෙසි

★ බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) ''න ලබ්භා තයා පබ්බජිතුං(නො ලැබේ ඔබට පැවිදිවීමට) , ගච්ඡ+ත්වං] (යන්න) ඉති [ත්ව''න්ති(ඔබ යැයි) තික්ඛත්තුං පටිබාහිත්වා තුන්වරක්) (වලක්වා ආහරණානි] (ආහරණ මෙන්ම)කන්ථකං+ච [කන්ථකඤ්ච (කන්ථක ද) පටිච්ඡාපෙත්වා(පවරාදී) වින්තෙසි(.සිතුවේය)

☞ මහබෝසතුන් යැයි තුන්වරක් වලක්වා ''ඔබ යන්න ,ඔබට පැවිදිවීමට නො ලැබේ'' .ආහරණ මෙන්ම කන්ථක ද පවරාදී මෙසේ සිතුවේය

•''ඉමෙ මය්හං කෙසා සමණසාරුප්පා න +හොන්ති]ඉත් [හොන්තී''තිඤ්ඤා අඤ්ඤ් . තරූපොදිතුං යුත්ස කෙසෙ ඡින්තස්බොධිසත් නත්ථි, තතො ''සයමෙව ඛග්ගෙන ඡින්දිස්සාමී''ති

★''ඉමෙ මය්හං කෙසා(මේ මගේ කෙස්) සමණසාරුප්පා(මන සාරූප්‍යශ්‍ර) න +හොන්ති]ඉති [හොන්තී''තිනොවන්නේ) ය යැයිමනබවට නො ගැලපෙන්නේශ්‍ර) (ය යැයි(අඤ්ඤෝ / අන්) (වෙන බොධිසත්තස්ස කෙසෙ ඡින්දිතුංමහබෝසතුන්ගේ කෙස් සි) දීමට(යුත්තරූපො නත්ථි (සුදුසු කෙනෙක් නැත) තතො (එබැවින්) ''සයමෙව(මම ම/තමාම) ඛග්ගෙන ඡින්දිස්සාමී''ති කඩුවෙන් සි)දින්නෙමි යැයි(

☞මහබෝසතුන්ගේ කෙස් සි යැයි ''මනබවට ගැලපෙන්නෑමේ මගේ කෙස් ශ්‍ර'' දීමට වෙන සුදුසු කෙනෙක් නැතිබැවින් මම ම ක''ඩුවෙන් සිඳිමියැයි ''

•දක්ඛිණෙන හත්ථෙන අසිං ගණ්හිත්වා වාමහත්ථෙන මොළියා සද්ධිං චූළං ගහෙත්වා ඡින්දි, කෙසා ද්වඩ්ගුල-මත්තා හුත්වා දක්ඛිණතො ආවත්තමානා සීසං අල්ලීයිංසු .

★ දක්ඛිණෙන හත්ථෙන(දකුණු අතින්) අසිං ගණ්හිත්වා(කඩුව ගෙන) වාමහත්ථෙනවම්) අතින්(මොළියා සද්ධිං(සිලුමිණ සහිත) චූළං ගහෙත්වා ඡින්දිකෙස්වැටිය ගෙන සි) දීය(, කෙසා ද්වඩ්ගුල-මත්තා හුත්වා(කේසයෝ අගල් දෙකක් පමණව) දක්ඛිණතො ආවත්තමානා (දකුණුඅතට කැරකෙමින්) සීසං අල්ලීයිංසු (හිසෙහි ඇලුනාහ)

☞ දකුණු අතින් කඩුව ගෙන වම් අතින් සිලුමිණ සහිත කෙස්වැටිය ගෙන සිඳීයකේසයෝ . .අගල් දෙකක් පමණව දකුණුඅතට කැරකෙමින් හිසෙහි ඇලුනාහ

•තෙසං යාවජීවං +තං]ඒව [තදෙව පමාණං අහොසි, මස්සු ච තදනුරූපං, පුන කෙස-මස්සු-ඔහාරණ-කිච්චං නාම +න]අහොසි [නාහොසිතොබොධිසත් . සහ මොළියා චූළං ගහෙත්වා ''+සචේ]අහං [සචාහං බුද්ධො භවිස්සාමි, ආකාසෙ තිට්ඨතු, නො චෙ, භූමියං පතතූ''ති අන්තලික්ඛෙ ඛිපි .

★ තෙසං යාවජීවං+තං] (ඒවා ජීවිතය පවතිනතුරාවට) ඒව [තදෙව(ඒ ම) පමාණං අහොසි (මාණය වියප්‍ර) මස්සු ච] (රැවුල ද) තං+අනුරූපං [තදනුරූපං(ඊටම අනුරූප විය) පුන(නැවත) කෙස-මස්සු-ඔහාරණ-කිච්චං(කෙස්රැවුල් බාන කාර්යයක්) නාම (නම්) +න]අහොසි [නාහොසි(නොවිය) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) සහ මොළියා(සිලුමිණ සහිත) චූළං ගහෙත්වා(කෙස්වැටිය ගෙන) , ''+සචේ]අහං [සචාහංඉ) දින් මම(බුද්ධො භවිස්සාමි (බුදුවන්නෙමි නම්) ආකාසෙ තිට්ඨතු(අහසෙහි සිටිවා) නො චෙ(නොවේ නම්) භූමියං පතතූ''ති(බිමට වැටේවා යැයි) අන්තලික්ඛෙ ඛිපි(අහසට විසිකලේය)

☞ ඒවා ජීවිතය පවතිනතුරාවට එම ප්‍රමාණයම වියනැවත .රැවුල ද ඊටම අනුරූප විය , ,මහබෝසතුන් සිලුමිණ සහිත කෙස්වැටිය ගෙන .කෙස්රුවුල් බාන කාර්යයක් නම් නොවිය ''ඉඳින් මම බුදුවන්නෙමි නම් අහසෙහි සිටිවා නොවේ නම් බිමට වැටේවායැයි අහසට '' .විසිකලේය

•තං චූළාමණිවෙඨනං]යොජන+පමාණං [යොජනප්පමාණං යානං ගන්ත්වා ආකාසෙ අට්ඨාසිකො දෙවරාජාසක් . දිබ්බවක්ඛුනා ඔලොකෙත්වා යොජනියරතනවඩ්ඪකොටකෙන සම්පටිච්ඡිත්වා තාවතිංසභවනෙ චූළාමණිචෙතියං නාම පතිට්ඨාපෙසි.

★ තං චූළාමණිවෙඨනං] (ඒ සිලුමිනෙන් අලංකාරවූ කෙස්වැටිය) යොජන+පමාණං [යොජනප්පමාණංයොදුන) ක් පමණ(යානං ගන්ත්වා(තැන ගොස්) ආකාසෙ අට්ඨාසි (අහසෙහි සිටියේය) සක්කො දෙවරාජා(දෙවිඳු සක්) දිබ්බවක්ඛුනා ඔලොකෙත්වාදිවැසින්) (බලා යොජනිය-රතන-වඩ්ඪකොටකෙන(යොදුනක් පමන රුවන් කරඩුවකින්) සම්පටිච්ඡිත්වා (පිළිගෙන) තාවතිංසභවනෙ(තව්තිසා භවනේ) චූළාමණි-චෙතියං නාම පතිට්ඨාපෙසි (ය පිහිටවූයේයසිලුමිණිසෑය නම් චෛත්‍ය)

☞ ඒ සිලුමිනෙන් අලංකාරවූ කෙස්වැටිය යොදුනක් පමණ තැන ගොස් අහසෙහි නැවතුනේය . සක් දෙවිඳු දිවැසින් බලා යොදුනක් පමන රුවන් කරඩුවකින් පිළිගෙන තව්තිසා භවනේ .ය පිහිටවූයේයසිලුමිණිසෑය නම් චෛත්‍ය

•පුන බොධිසත්තො චින්තෙසි ''ඉමානි කාසිකවත්ථානි මය්හං න සමණසාරුප්පානී''ති . +අථ]අස්ස [අථස්ස කස්සපබුද්ධකාලෙ පුරාණසහායකො සථිකාරමහාබ්‍රහ්මා එකං බුද්ධන්තරං ජරං අපත්තෙන මිත්තභාවෙන චින්තෙසි – ''අජ්ජ මෙ සහායකො මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛන්තො,]සමණ-පරික්ඛාරං+අස්ස [සමණපරික්ඛාරමස්ස ගහෙත්වා ගච්ඡිස්සාමී''ති.

★ පුන බොධිසත්තො චින්තෙසි (නැවතත් මහබෝසතුන් සිතුවේය) ''ඉමානි කාසික-වත්ථානි (මේ කසී සලු) මය්හං න සමණ-සාරුප්පානී''ති .(මණබවට ගැලපෙන්නෑ යැයිමගේ ශ්‍ර) +අථ]අස්ස [අථස්ස(ඉක්බිති ඔහුගේ) කස්සප-බුද්ධකාලෙ(ප බුදුන් කලකාෂ්‍ය) පුරාණ-සහායකො(පැරණි මිත්‍ර) සථිකාර-මහාබ්‍රහ්මා) සථිකාර මහා බ්‍රක්මයා(එකං බුද්ධන්තරංඑක්) (බුදුධාන්තරයක්ම ජරං අපත්තෙනනොබි / විනාශයට නොගිය) දුනු(මිත්තභාවෙන චින්තෙසි (මිතුරුබවින් සිතුවේය) ''අජ්ජ මෙ සහායකො(අද මගේ යහළුවා) මහාභිනික්ඛමනං නික්ඛන්තො(මණය කලේයමහාභිනිෂ්ක්‍ර / මණය නික්මුනේයමහාභිනිෂ්ක්‍ර)]සමණ-පරික්ඛාරං+අස්ස [සමණපරික්ඛාරමස්ස(මණ පිරිකර ඔහුටශ්‍ර) ගහෙත්වා ගච්ඡිස්සාමී''ති (ගෙන යන්නඕන යැයි)

☞ නැවතත් මහබෝසතුන් මෙසේ සිතුවේය'' .මේ කසී සලු මගේ ශ්‍රමණබවට ගැලපෙන්නෑ '' ප බුදුන් කල පැරණි මිත්‍රඉක්බිති ඔහුගේ කාෂ්‍ය .යැයි සථිකාර මහා බ්‍රක්මයා එක් බුදුධාන්තරයක්ම නොබි මිතුරුබවින් මෙසේ සිතුවේය'' .අද මගේ යහළුවා මහාභිනිෂ්ක්‍රමණය කලායැයි ''මණ පිරිකර ගෙන යන්නඕනඔහුට ශ්‍ර ,

•සථිකාර-මහාබ්‍රහ්මා සමණපරික්ඛාරෙ ආහරිත්වා අදාසි. බොධිසත්තො අරහද්ධජං නිවාසෙත්වා උත්තමපබ්බජ්ජාවෙසං ගණ්හිත්වා ''ඤන්න, මම වචනෙන මාතාපිතූනං ආරොග්‍යං වදෙහී''ති වත්වා උය්‍යොජෙසි .

★ සථිකාර-මහාබ්‍රහ්මා) සථිකාර මහා බ්‍රක්මයා(සමණ-පරික්ඛාරෙ(මණ පරිකරශ්‍ර) ආහරිත්වා අදාසි(ගෙනවිත් දුන්නේය) බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) අරහද්ධජං නිවාසෙත්වාඅරහත්) ධජය නම්වූ සිවුර ඇඳගෙන(උත්තම-පබ්බජ්ජා-වෙසං ගණ්හිත්වා (උතුම් පැවිදි වේශය ගෙන) ‘‘ඡන්න, මම වචනෙන(මගේ වචනයෙන් !ඡන්න) මාතාපිතූනං ආරොග්‍යං වදෙහී’’ති (මව්පියන්ට නිරෝගිබව කියන්න යැයි) වත්වා උයේ‍යාජෙසිකියා පිටත්කල) ෙය (

☞ සථිකාර මහා බ්‍රක්මයා ශ්‍රමණ පරිකර ගෙනවිත් දුන්නේයඅරහත් ධජය මහබෝසතුන් . නම්වූ සිවුර ඇඳගෙන උතුම් පැවිදි වේශය ගෙන’’ ,ඡන්නමගේ වචනයෙන් මව්පියන්ට මගේ ! .යැයි කියා පිටත්කලේය ‘‘නිරෝගිබව කියන්න

•ඡන්නො බොධිසත්තං වන්දිත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමික .න්ථකො පන ඡන්නෙන සද්ධිං මන්තයමානස්ස බොධිසත්තස්ස වචනං සුණන්තො ඨත්වා ‘‘]නත්ථි+ඉදානි [නත්ථිදානි මය්හං පුන සාමිනො +දස්සනං]ඉති [දස්සන’’න්ති චක්ඛුපථං විජහන්තො සොකං අධිවාසෙතුං අසක්කොන්තො හදයෙන එලිතෙන කාලං කත්වා තාවතිංසභවනෙ කන්ථකො නාම දෙවපුත්තො හුත්වා නිබ්බත්ති .

★ ඡන්නො බොධිසත්තං වන්දිත්වා(ඡන්න මහබෝසතුන් වැඳ) පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි (දක්ෂිනා කර ගියේයප්‍ර) කන්ථකො පන(කන්ථක වනාහි) ඡන්නෙන සද්ධිං(ඡන්න සමග) මන්තයමානස්ස(කතාකරන්නාවූ) බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ගේ) වචනං සුණන්තො ඨත්වා (වචන අසමින් සිට) ‘‘]<u>නත්ථි</u>+ඉදානි [නත්ථිදානි මය්හං පුන(දැන් මට නැවත) සාමිනො+දස්සනං] (ස්වාමියාගේ) ඉති [දස්සන’’න්ති දර්ශනයක්) <u>නැතයි</u>(චක්ඛුපථං විජහන්තො(ඇස්මානයෙන් දුරුවෙත්ම) සොකං අධිවාසෙතුං(සෝකය ඉවසිමට) අසක්කොන්තො(නොහැකිව) හදයෙන එලිතෙන(හදවත පැලී) කාලං කත්වා(මියගොස්) තාවතිංසභවනෙ(තව්තිසා බවනෙහි) කන්ථකො නාම දෙවපුත්තො හුත්වා නිබ්බත්ති (යෙක්ව ඉපදුනේයකන්ථක නමින් දේවපුත්‍ර)

☞ ඡන්න මහබෝසතුන්ට වැඳ ප්‍රදක්ෂිනා කර ගියේයකන්ථක වනාහි ඡන්නත් සමග , ’’ ,කතාකරන්නාවූ මහබෝසතුන්ගේ වචන අසමින් සිටමට දැන් ස්වාමියාගේ දර්ශනයක් නැවත නෑයැයි මහබෝසතුන් ඇස්මානයෙන් දුරුවෙත්ම සෝකය ඉවසිමට නොහැකිව ‘‘ යෙහදවත පැලී මියගොස් තව්තිසා බවනෙහි කන්ථක නමින් දේවපුත්‍රක්ව ඉපදුනේය.

•ඡන්නස්ස පඨමං එකොව සොකො අහොසි, කන්ථකස්ස පන කාලකිරියාය දුතියෙන සොකෙන පීළිතො රොදන්තො පරිදෙවන්තො නගරං අගමාසි.

★ ඡන්නස්ස පඨමං(ඡන්නට පළමුවෙන්) එකො-ව සොකො අහොසි(එක් දුකක් ම විය) කන්ථකස්ස පන කාලකිරියාය(කන්තකගේ මරණයෙන් වනාහි) දුතියෙන සොකෙන පීළිතො (දෙවන සෝකයෙන් ද පෙලී) රොදන්තො පරිදෙවන්තොහ) ඩමින් වැලපෙමින්(නගරං අගමාසි(නගරයට ගියේය)

☞ ඡන්නට පළමුවෙන් එක් දුකක් ම වියමරණයෙන් පසු දෙවන සෝකයෙන් ද කන්තකගේ . පෙලී හඬමින් වැලපෙමින් නගරයට ගියේය.

•බොධිසත්තොපි පබ්බජිත්වා තස්මිං යෙව පදෙසෙ අනුපියං නාම අම්බවනං අත්ථි, තත්ථ සත්තාහං පබ්බජ්ජාසුඛෙන වීතිනාමෙත්වා]එක-දිවසෙන+ඒව [එකදිවසෙනෙව තිංසයොජනමග්ගං පදසා ගන්ත්වා රාජගහං පාවිසි .

★ බොධිසත්තො-පි පබ්බජිත්වා(මහබෝසතුන් ද පැවිදිව) තස්මිං යෙව පදෙසෙඒ ම) (දේශයේමඒ ප්‍ර /දේශයේප්‍ර අනුපියං නාම) අනුපියං නම්(අම්බවනං අත්ථි /අඹ වනයක් ඇත) (අඹ උයනක් ඇත තත්ථ සත්තාහං(එහි දිනහතක්) පබ්බජ්ජා-සුඛෙන(පැවිදි සැපයෙන්) වීතිනාමෙත්වා] (කල්ගෙවා) එක-දිවසෙන+ඒව [එකදිවසෙනෙව(එක් දවසකින් ම) තිංස-යොජන-මග්ගං(තිස් යොදුන් මග) පදසා ගන්ත්වාපා ගමනින් /පයින් ගොස්) ගොස්(රාජගහං පාවිසි(.රජගහවට පිවිසියේය)

☞ මහබෝසතුන් ද පැවිදිවදේශයේමඒ ප්‍ර , අනුපියං නම් අඹ උයනෙහි දිනහතක් පැවිදි සැපයෙන් කල්ගෙවාම තිස් යොදුන් මග පා ගමනින් ගොස් රජගහවට එක් දවසකින් , .පිවිසියේය

•පවිසිත්වා සපදානං පිණ්ඩාය චරි සතස්සකලනගරං බොධිසත් .රූපදස්සනෙන ධනපාලකෙන පවිට්ඨරාජගහං විය අසුරින්දෙන පවිට්ඨදෙවනගරං විය ච සඞ්ඛොභං අගමාසි .

★ පවිසිත්වා(පිවිස) සපදානං (ගෙපිළිවෙලින්) පිණ්ඩාය චරි(පිණ්ඩපාතයේ සැරිසැරුවේය) සකලනගරං(සියලු නගරයම) බොධිසත්තස්ස රූපදස්සනෙනමහබෝසතුන්ගේ) (රූපදර්ශනයෙන් ධනපාලකෙන(ධනපාල ඇත්රජු) පවිට්ඨ-රාජගහං වියපිවිසි රජගහ) (නගරය මෙන් අසුරින්දෙන(අසුරු රජ) පවිට්ඨ-දෙවනගරං විය ච(පිවිසි දෙව්නගරය මෙන් ද) සඞ්ඛොභං අගමාසි (.කැළඹී ගියේය)

☞සියලු නගරයම මහබෝසතුන්ගේ .පිවිස ගෙපිළිවෙලින් පිණ්ඩපාතයේ සැරිසැරුවේය රූපදර්ශනයෙන් ධනපාල ඇත්රජු පිවිසි රජගහ නගරය මෙන් ද අසුරු රජ පිවිසි දෙව්නගරය මෙන් ද කැළඹී ගියේය.

•රාජපුරිසා ගන්ත්වා ‘‘දෙව, එවරූපො නාම සත්තො නගරෙ පිණ්ඩාය චරති, ‘දෙවො වා මනුස්සො වා නාගො වා සුපණ්ණො වා කො +නාම]ඒසො+ඉති [නාමෙසො’ති න ජානාමා’’ති ආරොචෙසුං.

★ රාජපුරිසා ගන්ත්වා (රාජපුරුෂයෝ ගොස්) ‘‘දෙව(!දේවයන්වහන්ස) , එවරූපො නාම සත්තො(මෙවැනි ස්වභාවය ඇති කෙනෙක්) නගරෙ පිණ්ඩාය චරතිනගරයෙහි) (පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරනව ‘දෙවො වා මනුස්සො වා(දෙවියෙක් හෝ මිනිසෙක් හෝ) නාගො වා සුපණ්ණො වා(නාගයෙක් හෝ ගුරුලෙක් හෝ) කො +නාම]ඒසො+ඉති [නාමෙසො’ති)ඔහු කවරෙක් වේදැයි(න ජානාමා’’ති(නො දන්නෙමු යැයි) ආරොචෙසුං(දැනුම්දුන්හ)

☞ රාජපුරුෂයෝ ගොස් පුදුම ස්වභාවයක් ඇති කෙනෙක් නගරයෙහි !දේවයන්වහන්ස” ඔහු දෙවියෙක් ද මිනිසෙක් ද නාගයෙක් ද ගුරුලෙක් ද කවරෙක් ද ,පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරනව යැයි දැනුම්දුන්හ ‘‘කියල දන්නෙ නෑ

• රාජා පාසාදතලෙ ඨත්වා මහාපුරිසං දිස්වා)අච්ඡරිය+අබ්භුතජාතො (අච්ඡරියඛ්භුතජාතො පුරිසෙ ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡථ භණෙ, වීමංසථ, සචෙ අමනුස්සො භවිස්සති, නගරා නික්ඛමිත්වා අන්තරධායිස්සති, සචෙ දෙවතා භවිස්සති, ආකාසෙන ගච්ඡිස්සති, සචෙ නාගො භවිස්සති, පඨවියං නිමුජ්ජිත්වා ගමිස්සති, සචෙ මනුස්සො භවිස්සති, යථාලද්ධං භික්ඛං පරිභුඤ්ජිස්සතී’’ති.

★ රාජා පාසාදතලෙ ඨත්වා(සාද තලයේ සිටරජු ප්‍ර) මහාපුරිසං දිස්වා(මහබෝසතුන්ව දැක))අච්ඡරිය+අබ්භුතජාතො (අච්ඡරියඛ්භුතජාතො (පුදුමයට හා විශ්මයට පත්ව)

පුරිසෙ ආණාපෙසි (පුරුෂයන්ට අණකළේය) ‘‘ගච්ඡථ භණෙ(යන්න සගයනි) වීමංසථ විමසිලිමත් වන්න) / සොයාබලන්න(සචෙ අමනුස්සො භවිස්සතිඉ) දින් අමුනුස්සයෙක් වෙයි නම්(නගරා නික්ඛමිත්වා(නගරයෙන් නික්ම) අන්තරධායිස්සති(අතුරුදහන්වෙයි) , සචෙ දෙවතා භවිස්සතිඉ) දින් දෙවියෙක් වෙයි නම්(, ආකාසෙන ගච්ඡිස්සති(අහසින් යයි) , සචෙ නාගො භවිස්සතිඉ) දින් නාගයෙක් වෙයි නම්(, පඨවියං නිමුජ්ජිත්වා ගමිස්සතිපොළොවෙ) (ගිලී යයි, සචෙ මනුස්සො භවිස්සතිඉ) දින් මිනිසෙක් වෙයි නම් (යථාලද්ධං භික්ඛංලැබුනු) (භික්ඛාව පරිභුඤ්ජිස්සතී’’ති(පරිභෝගකරයි යැයි)

☞ රජු ප්‍රසාද තලයේ සිට මහබෝසතුන්ව දැක පුදුමයට හා විශ්මයට පත්ව පුරුෂයන්ට අණකළේය ඉ !යන්න විමසිලිමත් වන්න !සගයනි’’දින් අමුනුස්සයෙක් වෙයි නම් නගරයෙන් නික්ම අතුරුදහන්වෙයිඉ ,දින් දෙවියෙක් වෙයි නම් අහසින් යයිඉ ,දින් නාගයෙක් වෙයි නම් පොළොවෙ ගිලී යයිඉ ,දින් මිනිසෙක් වෙයි නම් ලැබුනු භික්ෂාව පරිභෝගකරයි ‘‘

•මහාපුරිසොපි ඛො මිස්සකහත්තං සංහරිත්වා ‘‘අලං මෙ එත්තකං යාපනායා’’ති ඤත්වා]පවිට්ඨ-ද්වාරෙන+ඒව [පවිට්ඨද්වාරෙනෙව නගරා නික්ඛමිත්වා]පණ්ඩව-පබ්බත+ඡායාය [පණ්ඩවපබ්බතච්ඡායාය]පුරත්ථ+අභිමුඛො [පුරත්ථාභිමුඛො නිසීදිත්වා ආහාරං පරිභුඤ්ජිතුං ආරද්ධො.

★ මහාපුරිසො-පි ඛො(මහබෝසතුන් ද වනාහි) මිස්සක-හත්තං(ඇඹුනු බත් /වූ බත්මිශ්‍ර) සංහරිත්වා (එකතුර) ‘‘අලං මෙ(මට ඇති) එත්තකං යාපනායා’’ති(මෙපමණ යැපීමට යැයි) ඤත්වා] (දැන) පවිට්ඨ-ද්වාරෙන+ඒව [පවිට්ඨද්වාරෙනෙව(ඇතුලුවුනු දොරින් ම) නගරා නික්ඛමිත්වා] (නගරයෙන් නික්ම) පණ්ඩව-පබ්බත+ඡායාය [පණ්ඩවපබ්බතච්ඡායාය) පණ්ඩව පර්වතයේ සෙවනැල්ලෙහි (සෙවනැල් යට /]පුරත්ථ+අභිමුඛො [පුරත්ථාභිමුඛො (නැගෙනහිරට මුහුණලා) නිසීදිත්වා(හිඳ) ආහාරං පරිභුඤ්ජිතුං ආරද්ධොආහාර වැළඳීමට) (පටන්ගත්තේය

☞ මහබෝසතුන් ද මිශ්‍රවී ඇඹුනු බත් එකතුර යැයි දැන ඇතුලුවුනු ‘‘මට යැපීමට මෙ ඇති’’ දොරින් ම නගරයෙන් නික්ම පණ්ඩව පර්වතයේ සෙවනැල් යට නැගෙනහිරට මුහුණලා හිඳ ආහාර වැළඳීමට පටන්ගත්තේය.

• +අථ]අස්ස [අථස්ස අන්තානි පරිවත්තිත්වා මුඛෙන]නික්ඛමන+ආකාර+පත්තානි [නික්ඛමනාකාරප්පත්තානි විය අහෙසුංතතො තෙන . අත්තභාවෙන එවරූපස්ස ආහාරස්ස චක්ඛුනාපි අදිට්ඨපුබ්බතාය තෙන]පටිකූල+ආහාරෙන [පටිකූලාහාරෙන අට්ටියමානො එවං අත්තනාව අත්තානං ඔවදි

★+අථ] අස්ස [අථස්ස අන්තානි) එවිට ඔහුගේ බඩවැල්(පරිවත්තිත්වා මුඛෙන / පෙරලී)] (කැරකී කටෙන්නික්ඛමන+ආකාර+පත්තානි [නික්ඛමනාකාරප්පත්තානි වියනික්මෙන) ආකාරයට පැමිණියාක් මෙන්(අහෙසුං (මින්පෙර) තතො .(වුහ) තෙන අත්තභාවෙනඒ) (ආත්මබාවයේ එවරූපස්ස ආහාරස්ස(මෙවැනි ආහාරයක්) චක්ඛුනා-පි(ඇසින්වත්) අදිට්ඨ-පුබ්බතාය(පෙර නොදුටුබැවින්) තෙන]පටිකූල+ආහාරෙන [පටිකූලාහාරෙනඒ පිළිකුල්) (ආහාරය නිසා අට්ටියමානො(පීඩාවට පත්වෙමින් / දුකට පත්වෙමින්) එවං අත්තනා-ව (මෙසේ තමා ම) අත්තානං ඔවදි(තමාට අවවාද කලේය)

☞ එවිට ඔහුගේ බඩවැල් පෙරලී කැරකී කටෙන් එලියට එන්නාක්මෙන් දැනුනි. ඒ ආත්මබාවයේ මින්පෙර උන්වහන්සේ මෙවැනි ආහාරයක් ඇසින්වත් නොදුටුබැවින් එසේවිය. මෙසේ පිළි ඒ ආහාරය නිසා පීඩාවට පත්වෙමින් තමා ම තමාට මෙසේ අවවාද කලේය.

•''සිද්ධත්ථ, ත්වං]සුලභ+අන්නපානෙ[සුලභන්නපානෙ කුලෙ]ති-වස්සික-ගන්ධ-සාලි-හොජනං [තිවස්සිකගන්ධසාලිහොජනං]නානා+අග්ග-රසෙහි [නානග්ගරසෙහි]භුඤ්ජන+ඨානෙ [භුඤ්ජනට්ඨානෙ නිබ්බත්තිත්වාපි එකං පංසුකූලිකං දිස්වා 'කදා නු ඛො +අහං]අපි [අහම්පි එවරූපො හුත්වා පිණ්ඩාය චරිත්වා භුඤ්ජිස්සාමි, භවිස්සති නු ඛො මෙ සො කාලො'ති චින්තෙත්වා නික්ඛන්තො, ඉදානි කිං +නාම]ඒතං [නාමෙතං කරොසී''තිඑවං . වා ආහාරංබිකාරො හුත්වා නිබ්තානං ඔවදිත්තනාව අත්අත් පරිභුඤ්ජි.

★ ''සිද්ධත්ථ(සිද්ධත්ථ) , ත්වං(නුඹ)]සුලභ+අන්නපානෙ[සුලභන්නපානෙසුලබවූ ආහාර) (පාන ඇති කුලෙ(ගෙදරක /කුලයක)]ති-වස්සික-ගන්ධ-සාලි-හොජනං [තිවස්සිකගන්ධසාලිහොජනංතුන් වසක් සුව) දකැවූ ඇල්හාල් හොජුන්] (නානා+අග්ග-රසෙහි [නානග්ගරසෙහි] (ණීත රසයන් සමගනොයෙක් ප්‍ර) භුඤ්ජන+ඨානෙ [භුඤ්ජනට්ඨානෙ (තැනක අනුභවකරණ) නිබ්බත්තිත්වා-පි(ඉපදී ද) එකං පංසුකූලිකං එක් පාංශුකූල ධාරියෙක්) (පැවිද්දෙක් / දිස්වා(දැක) 'කදා නු ඛො+අහං] (කවදා ද) අපි [අහම්පි(මම ත්) එවරූපො හුත්වා(මෙවැන්නෙක් වී) පිණ්ඩාය චරිත්වා(පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරා) භුඤ්ජිස්සාමි (වළඳන්නේ), භවිස්සති නු ඛො(ලැබෙයි ද /වන්නේන්ද) මෙ(මට) සො කාලො'තිඑවැනි / ඒ) (කාලයක් යැයි චින්තෙත්වා නික්ඛන්තො(සිතා නික්මුණේය) , ඉදානි(දැන්) කිං +නාම]ඒතං [නාමෙතං(මේ මොකක් ද /මේ කුමන දෙයක්ද) කරොසී''ති-තනාඑවං අත් .(කරන්නෙ යැයි) ව (මෙසේ තමා ම) අත්තානං ඔවදිත්වා(තමාට අවවාදදී) නිබ්බිකාරො හුත්වාවෙනසක්) (හිත හදාගෙන / නැත්තෙක්ව ආහාරං පරිභුඤ්ජි(ආහාර වැළඳුවේය)

☞නුඹ සුලබවූ ආහාර පාන ඇති !සිද්ධත්ථ '' , තුන් වසක් සුවඳකැවූ ඇල්හාල් හොජුන් නොයෙක් ප්‍රණීත රසයන් සමග අනුභවකරණ ගෙදරක ඉපදී ද එක් පැවිද්දෙක් දැක කවදා ද ' 'ලැබෙයි ද මට එවැනි කාලයක් ,පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරා වළඳන්නේ මම ත් මෙවැන්නෙක් වී දැන් මේ මොකක් ,යැයි සිතා නික්මුණේය ද කරන්නෙයැයි මෙසේ තමා ම තමාට අවවාදදී '' .හිත හදාගෙන ආහාර වැළඳුවේය

•රාජපුරිසා තං පවත්තිං දිස්වා ගන්ත්වා රඤ්ඤො ආරොචෙසුංරාජා . දූතවචනං සුත්වා වෙගෙන නගරා නික්ඛමිත්වා බොධිසත්තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා]ඉරියාපථස්මිං-යෙව [ඉරියාපථස්මිංයෙව පසීදිත්වා බොධිසත්තස්ස සබ්බං ඉස්සරියං නියාාදෙසි.

★ රාජපුරිසා(රාජපුරුෂයෝ) තං පවත්තිං දිස්වා(ඒ සිද්ධිය දැක) ගන්ත්වා(ගිහින් /ගොස්) රඤ්ඤො ආරොචෙසුං(දැනුම්දුන්හ රජුට) රාජා දූත-වචනං සුත්වා /රජු දූතයන්ගේ) (පණිවිඩකරුවන්ගේ වචන අසා වෙගෙන නගරා නික්ඛමිත්වා(වේගයෙන් නගරයෙන් නික්ම) බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ගේ) සන්තිකං ගන්ත්වා(ලඟට ගොස්)]ඉරියාපථස්මිං-යෙව [ඉරියාපථස්මිංයෙව(සිටින ඉරියව්වට ම) පසීදිත්වා(පැහැදී) බොධිසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ට) සබ්බං ඉස්සරියං(සැපසම්පත් / සියලු ඓස්වර්ය) නියාාදෙසි(පවරාදුන්නේය) .

☞ රාජපුරුෂයෝ ඒ සිද්ධිය දැක ගිහින් රජුට දැනුම්දුන්හරජු දූතයන්ගේ වචන අසා . සිටින ඉරියව්වට ම පැහැදී සියලු ,වේගයෙන් නගරයෙන් නික්ම මහබෝසතුන්ගේ ලඟට ගොස් .සැපසම්පත් පවරාදුන්නේය / ඓස්වර්ය

• බොධිසත්තො ''මය්හං, මහාරාජ, වත්ථුකාමෙහි වා කිලෙසකාමෙහි වා අත්ථො නත්ථි, අහං පරමාභිසම්බොධිං පත්ථයන්තො නික්ඛන්තො''ති ආහරාජා .]අනෙක+පකාරං [අනෙකප්පකාරං යාවන්තොපි තස්ස චිත්තං අලභිත්වා ''අද්ධා ත්වං බුද්ධො භවිස්සසි,

බුද්ධභූතෙන පන තෙ පඨමං මම විජිතං]ආගන්තබ්බං+ඉති [ආගන්තබ්බ''න්ති පටිඤ්ඤං ගණ්හි.

★ බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) ''මය්හං, මහාරාජ(!මට මහරජතුමණි) වත්ථුකාමෙහි වා කිලෙසකාමෙහි වා(ධනසම්පත් ආදී වස්තු කාමයෙහි හෝ රාගාදි ක්ලේස කාමයන්හි හෝ) අත්ථො නත්ථි(යෝජනයක් නැතප්‍ර / අර්ථයක් නැත) අහං පරමාභිසම්බොධිංමම උතුම්) (බුදුබව පත්ථයන්තො(පතමින්) නික්ඛන්තො''ති ආහ(නික්මුණේය යැයි කිහ) රාජා(රජු)]අනෙක+පකාරං [අනෙකප්පකාරං(නොයෙක් ආකාරයන්ගෙන්) යාචන්තො-පි අයැදසිටිය ද) (ඉල්ලාසිටිය ද / තස්ස චිත්තං අලභිත්වා (ඔහුගේ කැමැත්ත නොලැබී / ඔහුගේ සිත නොලැබී) ''අද්ධා ත්වං(ඒකාන්තයෙන් ඔබ) බුද්ධො භවිස්සසිබුදුවන) ේනේය(බුද්ධභූතෙන(බුදුවූකල) පන(වනාහි) තෙ පඨමං(ඔබ පලමුව) මම විජිතං] (මගේ විජිතයට) ආගන්තබ්බං+ඉති [ආගන්තබ්බ''න්ති(ආයුතුය යැයි) පටිඤ්ඤං ගණ්හි(.පොරොන්දුවක් ගත්තේය)

☞ මහබෝසතුන් මට ධනසම්පත් ආදී වස්තු කාමයෙහි හෝ රාගාදි ක්ලේස !මහරජතුමණි" කිහ රජු .යැයි "මම උතුම් බුදුබව පතමිනුයි නික්මුණේ ,යෝජනයක් නැකාමයන්හි හෝ ප්‍ර " ,නොයෙක් ආකාරයන්ගෙන් අයැදසිටිය ද ඔහුගේ කැමැත්ත නොලැබීඔබ ඒකාන්තයෙන් බුදුවන්නේය බුදුවූකල පලමුව ඔබ මගේ විජිතයට ,ආයුතුය.යැයි පොරොන්දුවක් ගත්තේය "

•බොධිසත්තොපි රඤ්ඤො පටිඤ්ඤං දත්වා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො ආළාරඤ්ච කාලාමං උදකඤ්ච රාමපුත්තං උපසඞ්කමිත්වා සමාපත්තියො නිබ්බත්තෙත්වා ''නායං මග්ගො බොධායා''ති +තං]අපි [තම්පි සමාපත්තිභාවනං අනලඞ්කරිත්වා සදෙවකස්ස ලොකස්ස අත්තනො ථාමවීරියසන්දස්සනත්ථං මහාපධානං පදහිතුකාමො උරුවෙලං ගන්ත්වා ''රමණීයො +වත]අයං [වතායං භූමිභාගො''ති +තත්ථ]ඒව [තත්ථෙව වාසං උපගන්ත්වා මහාපධානං පදහි .

★ බොධිසත්තො-පි(මහබෝසතුන් ද) රඤ්ඤො පටිඤ්ඤං දත්වා(රජුට පොරොන්දුවක් දී) අනුපුබ්බෙන(පිළිවෙලින්) චාරිකං චරමානො(සැරිසරමින් /චාරිකාවේ යමින්) ආළාරඤ්ච කාලාමං(ආලාරකාලාම ද) උදකඤ්ච රාමපුත්තං(උද්දඛරාමපුත්ත ද) උපසඞ්කමිත්වාවෙත) (ගොස් සමාපත්තියො නිබ්බත්තෙත්වා(සමාපත්ති උපදවා) '']<u>න</u>+අයං [නායං මග්ගො (නොවේ මේ මග) බොධායා''ති,අවබෝධය පිණිස) යැයි+තං] (අපි [තම්පි(ඒ ද) සමාපත්තිභාවනං(සමාපත්ති භාවනාවට) අනලඞ්කරිත්වා(නොඇලී) සදෙවකස්ස ලොකස්ස (දෙවින් සහිත ලෝකයට) අත්තනො(තමාගේ) ථාම-වීරිය-සන්දස්සනත්ථංමය බල පරාක්‍ර) (දකුවනු පිණිස මහාපධානං(ධන් වීර්යමහාප්‍ර) පදහිතුකාමො / පිළිපදිනු කැමතිව) (වඩනුකැමතිව උරුවෙලං ගන්ත්වා (උරුවේලාවට ගොස්) ''රමණීයො / රමණීයය) +වත] (සිත්අලවනසුලුයඅයං [වතායං(ඒකාන්තයෙන් මේ) භූමිභාගො''ති (දේශය යැයිභූමිප්‍ර) +තත්ථ]ඒව [තත්ථෙව(එහි ම) වාසං උපගන්ත්වා(පැමිණ වාසයට) මහාපධානං පදහි ධන් වීර්ය වමහාප්‍ර)ැඩිය (

☞ මහබෝසතුන් ද රජුට පොරොන්දුවක් දී පිළිවෙලින් චාරිකාවේ යමින් ආලාරකාලාම ද උද්දඛරාමපුත්ත ද වෙත ගොස් සමාපත්ති උපදවා ,යැයි "මේ මග අවබෝධය පිණිස නොවේ" දකුවනු මයඒ සමාපත්ති භාවනාවට ද නොඇලී දෙවින් සහිත ලෝකයට තමාගේ බල පරාක්‍ර ධන් වීර්ය වඩනුකැමතිවපිණිස මහාප්‍ර උරුවේලාවට ගොස් දේශය ඒකාන්තයෙන් මේ භූමිප්‍ර" .ධන් වීර්ය වැඩියයැයි එහි ම වාසයට පැමිණ මහාප්‍ර "සිත්අලවනසුලුය

•තෙපි ඛො]කොණ්ඩඤ්ඤ+පමුඛා [කොණ්ඩඤ්ඤප්පමුඛා පඤ්ච පබ්බජිතා ගාමනිගමරාජධානීසු භික්ඛාය චරන්තා තත්ථ බොධිසත්තං සම්පාපුණිංසු .

අථ නං ඡබ්බස්සානි මහාපධානං පදහන්තං ''ඉදානි බුද්ධො භවිස්සති, ඉදානි බුද්ධො භවිස්සතී''ති]පරිවෙණ-සම්මජ්ජන+ආදිකාය [පරිවෙණසම්මජ්ජනාදිකාය වත්තපටිපත්තියා උපට්ඨහමානා]සන්තිකාවචර+ඒව+අස්ස [සන්තිකාවචරාවස්ස අහෙසුං.

★ තෙ-පි ඛො] (ද වනාහි ඒ) කොණ්ඩඤ්ඤ+පමුඛා [කොණ්ඩඤ්ඤප්පමුඛා) කොණ්ඩඤ්ඤ ප්‍රධාන(පඤ්ච පබ්බජිතා(පස්වග මහණුන් / පැවිද්දන් පස්දෙනා) ගාම-නිගම-රාජධානීසුගම්) (නියම්ගම් රාජධානිවල භික්ඛාය චරන්තා(පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරමින්) තත්ථ බොධිසත්තං (එහි මහබෝසතුන් වෙතට) සම්පාපුණිංසු(පැමිණියාහ) අථ(ඉක්බිති) නං(ඒ) ඡබ්බස්සානි (වර්ෂ හයක්) මහාපධානං(ධන්මහා ප්‍ර) පදහන්තං (වඩන්නා) ''ඉදානි බුද්ධො භවිස්සතිදැන්) (බුදුවෙයි, ඉදානි බුද්ධො භවිස්සතී''ති] (දැන් බුදුවෙයි යැයි) පරිවෙණ-සම්මජ්ජන+ආදිකාය [පරිවෙණසම්මජ්ජනාදිකාය(මිදුල ඇමදීම ආදි) වත්තපටිපත්තියාවත්පිලිව) ෙතින් / (ඇපළපස්ථානයෙන් උපට්ඨහමානා(උපස්ථානකරමින්)]සන්තිකාවචර+ඒව+අස්ස [සන්තිකාවචරාවස්ස අහෙසුං(ලග හැසැරෙන්නන්ම වූහ /.ඔහුගේ ලග සිටින්නන් ම වුහ)

☞ ඒ කොණ්ඩඤ්ඤ ප්‍රධාන පස්වග මහණුන් ද ගම් නියම්ගම් රාජධානිවල පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරමින් මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණියාහ ධන් වඩන මහබෝසතුන්ඉක්බිති ඒ මහා ප්‍ර . යැයි මිදුල ඇමදීම් ආදි ඇපළපස්ථානයෙන් උපස්ථානකරමින් ''දැන් බුදුවෙයි ,දැන් බුදුවෙයි'' .ඔහුගේ ලග සිටින්නන් ම වුහ

• බොධිසත්තොපි ඛො '']කොටි+පත්තං [කොටිප්පත්තං දුක්කරකාරියං කරිස්සාමී''ති]එක-තිල-තණ්ඩුල+ආදීහි-පි [එකතිලතණ්ඩුලාදීහිපි වීතිනාමෙසි, සබ්බසොපි]ආහාර+උපච්ඡෙදං [ආහාරූපච්ඡෙදං අකාසි, දෙවතාපි ලොමකූපෙහි ඔජං උපසංහරමානා පටික්ඛිපි.

★ බොධිසත්තො-පි ඛො (මහබෝසතුන් ද වනාහි) ''](කොටි+පත්තං [කොටිප්පත්තං (අන්තයටම ගියාවූ / කෙලවරටම ගියවූ) දුක්කරකාරියං(යාදුෂ්කර ක්‍රි) කරිස්සාමී''ති] (කරන්නෙමි යැයි)එක-තිල-තණ්ඩුල+ආදීහි-පි [එකතිලතණ්ඩුලාදීහිපිඑක් තලඇටයක්) (හාල්ඇටයක් ආදියෙන් ද වීතිනාමෙසි(කල්ගතකලේය) , සබ්බසො-පිසියලු ආකාරයෙන්ම)] (දආහාර+උපච්ඡෙදං [ආහාරූපච්ඡෙදං අකාසි(උපවාස කලේය /ආහාර වර්ජනය කලේය) දෙවතා-පි(දෙවියන්ව ද) ලොමකූපෙහි(රෝමකූපයන්ගෙන්) ඔජං(ඕජාව) උපසංහරමානා (ඇතැලුකරන්නාවූ) පටික්ඛිපි.(නික්ෂේප කලේයප්‍ර)

☞ මහබෝසතුන් ද හාල්ඇටයක් යැයි එක් තලඇටයක් ''යා කරන්නෙමිඅන්තයටම දුෂ්කර ක්‍රි'' .සියලු ආකාරයෙන්ම ආහාර වර්ජනය කලේය .ආදියෙන් ද කල්ගතකලේය .නික්ෂේප කලේයරෝමකූපයන්ගෙන් ඕජාව ඇතැලුකරන්නාවූ දෙවියන්ව ද ප්‍ර

] •අථ+අස්ස [අථස්ස තාය නිරාහාරතාය]පරම-කසිමාන+පත්ත-කායස්ස [පරමකසිමානප්පත්තකායස්ස සුවණ්ණවණ්ණො කායො කාළවණ්ණො අහොසි . .නානි අහෙසුංඡන්ඛණානි පටිච්තිංසමහාපුරිසලක්ඛාත් අප්පෙකදා අප්පාණකං ඣානං ඣායන්තො මහාවෙදනාහි අභිතුන්නො විසඤ්ඤීභූතො වඩිකමනකොටියං පතති .

★+අථ] අස්ස [අථස්ස) එවිට ඔහුගේ(උන්වහන්සේගේ / තාය නිරාහාරතාය (ඒ නිරිහාරබවින්)]පරම-කසිමාන+පත්ත-කායස්ස [පරමකසිමානප්පත්තකායස්ස /අතිශයින් කෙට්ටුවීගිය) (කෘෂවීගිය කයක් ඇති සුවණ්ණ-වණ්ණො කායො(රන්වන් කය) කාළවණ්ණො අහොසි (කලුවන් විය) බත්තිංස-මහාපුරිසලක්ඛණානි(දෙතිස්මහා පුරුෂලක්ෂණ) පටිච්ඡන්නානි අහෙසුං(සැගවීගියාහ) අප්පෙකදා(තවත් දිනක /තවත්කලක) අප්පාණකං ඣානං-ආස්වාස) (නවැඩීමහුස්ම හිරකරගෙන ධ්‍යා /නවැඩීමස්වාස නවතා ධ්‍යාප්‍රා ඣායන්තො(වඩමින්)

මහාවෙදනාභි(දැඩිවේදනාවන් ගෙන්) අභිතුන්නො(පීඩාවට පත්ව) විසඤ්ඤීභූතො (සිහිනැතිවී) චඞ්කමන-කොටියං පතතිසක්මන්කෙලව) ර වැටෙයි(

☞ එවිට ඒ නිරිහාරබවින් අතිශයින් කෙට්ටුවීකෘෂවීගිය කයක් ඇති උන්වහන්සේගේ රන්වන් - තවත් දිනක හුස්ම හිරකරගෙන .දෙතිස්මහා පුරුෂලක්ෂණ සැගවීගියාහ .කය කලුවන් විය න වඩන්නාවූ උන්වහන්සේ දැඩිවේදනාවන් ගෙන් පීඩාවට පත්ව සිහිනැතිවී ධ්‍යා .සක්මන්කෙලවර වැටෙයි

•අථ නං එකච්චා දෙවතා ‘‘කාලකතො සමණො ගොතමො’’ති වදන්ති, එකච්චා ‘‘]විහාරො+ඒසො [විහාරොවෙසො+අරහතං] ඉති [අරහත’’න්ති ආහංසු ථ යාසංතත් . ‘‘කාලකතො’’ති අහොසි, තා ගන්ත්වා සුද්ධොදනමහාරාජස්ස ආරොචෙසුං ‘‘තුම්හාකං පුත්තො කාලකතො’’ති

★ අථ)එවිට(නං(උන්වහන්සේට /ඔහුට) එකච්චා දෙවතා (ඇතැම් දෙවියෝ) ‘‘කාලකතො (කලුරිය කලේය) සමණො ගොතමො’’ති(මණ ගෞතමයන් යැයිශ්‍ර) වදන්ති(කියති) , එකච්චා (ඇතැමෙක්) ‘‘]විහාරො+ඒසො [විහාරොවෙසො (වාසයකිරීමක් /එය විහරණයක්) +අරහතං]ඉති [අරහත’’න්ති (රහතුන්ගේ යැයි) ආහංසු (එහි යමෙකුගේ) ථ යාසංතත් .(කීහ) ‘‘කාලකතො’’ති [අදහසක්] (මැරුණේය යැයි)අහොසි(වීද), තා ගන්ත්වා (ඔවුන් ගොස්) සුද්ධොදනමහාරාජස්ස ආරොචෙසුං) සුද්ධෝදන මහරජුට දැන්ම් දුන්හ (‘‘තුම්හාකං පුත්තො කාලකතො’’ති(කලුරියකලා යැයි /ඔබලාගේ පුතා මැරුණ) .

☞ එවිට ඇතැම් දෙවියෝ උන්වහන්සේට යැයි කියති ‘‘මණ ගෞතමයන් කලුරිය කලේයශ්‍ර’’ එහි යමෙකුගේ .යැයි කීහ ‘‘එක්ආකාරයක වාසයකිරීමක් එය රහතුන්ගේ’’ ඇතැමෙක් ඔවුන් ගොස් ,යැයි අදහසක් වීද ‘‘මැරුණේය’’ සුද්ධෝදන මහරජුට ‘‘ඔබලාගේ පුතා මැරුණ’’ .යැයි දැන්ම් දුන්හ

•මම පුත්තො බුද්ධො හුත්වා කාලකතො, අහුත්වාති? බුද්ධො භවිතුං නාසක්ඛි, පධානභූමියංයෙව පතිත්වා කාලකතොති වා රාජාඉදං සුත් .‘‘නාහං සද්දහාමි, මම පුත්තස්ස බොධිං අප්පත්වා කාලකිරියා නාම නත්ථී’’ති පටික්ඛිපි. කස්මා පන රාජා න සද්දහතීති? කාළදෙවීලතාපසස්ස වන්දාපනදිවසෙ ජම්බුරුක්ඛමූලෙ ච පාටිහාරියානං දිට්ඨත්තා.

★ මම පුත්තො(මගේ පුතා) බුද්ධො හුත්වා(බුදුවී) කාලකතො(මැරුණේ ද) , අහුත්වාති? (නොවී ද) බුද්ධො භවිතුං නාසක්ඛි(බුදුවීමට නොහැකිවිය) , පධාන-භූමියං-යෙවධන්වඩන ප්‍ර) (වීර්යකරද්දී ම /භූමියේ ම පතිත්වා කාලකතොති(වැටී මැරුණේය) ඉදං සුත්වා රාජාමෙය) (අසා රජු‘‘+න]අහං [නාහං සද්දහාමි(මම විශ්වාස නොකරමි) , මම පුත්තස්සමගේ) (පුතාගේ බොධිං අප්පත්වා(බුදුබවට නොපැමිණ) කාලකිරියා නාම(මරණයක් නම්) නත්ථී’’ති(නැත්තේය යැයි) පටික්ඛිපි.(තික්ෂේප කලේයප්‍ර) කස්මා පන රාජාකුමක් හෙයින්) රජු(න]සද්දහති+ඉති? [සද්දහතීති? (විශ්වාස නොකරයිද යත්) කාළදෙවීලතාපසස්ස (තාපසතුමාට කාලදේව) වන්දාපන-දිවසෙ(වන්දවන දිනයෙහි ද) ජම්බු-රුක්ඛමූලෙ ච (දඹරුක මුල ද) පාටිහාරියානං දිට්ඨත්තා(තිහාර්යන් දුටුබැවිනිප්‍රා)

☞වීර්යකරද්දී ම වැටී ,බුදුවීමට නොහැකිවිය’’ ‘‘මගේ පුතා බුදුවී මැරුණේ ද නොවී ද’’ පුතාගෙ බුදුවෙන්නැතුව මරණයක් නම් මගේ ,මම විශ්වාස කරන්නෑ’’ මෙය අසා රජු ‘‘මැරුණ කාලදේව ,රජු කුමක් හෙයින් විශ්වාස නො කරයිද යත් .තික්ෂේප කලේයයැයි ප්‍ර ‘‘නැ තාපසතුමාට වන්දවන දිනයෙහි ද දඹරුකමුල ද සිදුවූ ප්‍රාතිහාර්යන් දුටුබැවිනි .

•පුන බොධිසත්තෙ සඤ්ඤං පටිලභිත්වා උට්ඨිතෙ තා දෙවතා ගන්ත්වා ''අරොගො තෙ මහාරාජ පුත්තො''ති ආරොචෙන්ති රාජා .''+ජානාමි]අහං [ජානාමහං පුත්තස්ස]අමරණභාවං+ඉති [අමරණභාව''න්ති වදතිකරසානි දුක්බස්ස ඡබ්තස්මභාසත් .කාරියං කරොන්තස්ස ආකාසෙ ගණ්ඨිකරණකාලො විය අහොසි .

★ පුන බොධිසත්තෙ(නැවත මහබෝසතුන්) සඤ්ඤං පටිලභිත්වා(සිහිය ලැබ) උට්ඨිතෙ (නැගිටිකල්හි) තා දෙවතා ගන්ත්වා (ඒ දෙවියෝ ගොස්) ''අරොගො(නිරෝගීය) තෙ (ඔබගේ) මහාරාජ පුත්තො''ති(මහරජ පුතා යැයි) ආරොචෙන්තිදැනුම) ්දෙති(රාජා (රජු) ''+ජානාමි]අහං [ජානාමහං(දනිමි මම) පුත්තස්ස(පුතාගේ)]අමරණභාවං+ඉති [අමරණභාව''න්ති(යැයි නො මැරුණුබව) වදති(කියයි) මහාසත්තස්ස(මහබෝසතුන්ට) ඡබ්බස්සානි(සයවසක්) දුක්කරකාරියං(යාදුෂ්කරක්‍රි) කරොන්තස්ස(කරන) ආකාසෙ (අහස) ගණ්ඨිකරණ-කාලො විය අහොසි (ගැටලන කාලයක් මෙන් විය)

☞ නැවත මහබෝසතුන් සිහිය ලැබ නැගිටිකල්හි ඒ දෙවියෝ ගොස් මහරජ ඔබගේ පුතා '' .යැයි කියයි ''මම දනිමි පුතාගේ නො මැරුණුබව'' යැයි දැනුම්දෙති රජු ''නිරෝගීය .යා කරන මහබෝසතුන්ට සයවසක් අහස පොළොව ගැටලන කාලයක් මෙන් වියදුෂ්කරක්‍රි

•සො ''අයං දුක්කරකාරිකා නාම බොධාය මග්ගො න හොතී''ති ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙතුං ගාමනිගමෙසු පිණ්ඩාය චරිත්වා ආහාරං ආහරි, +අථ]අස්ස [අථස්ස බාත්තිංසමහාපුරිසලක්ඛණානි පාකතිකානි අහෙසුං, කායො සුවණ්ණවණ්ණො අහොසි.

★ සො (උන්වහන්සේ /ඔහු) ''අයං දුක්කරකාරිකා නාම(යා කිරීම නම්මේ දුෂ්කරක්‍රි) බොධාය(අවබෝධය පිණිස) මග්ගො න හොතී''ති(මාර්ගය නො වේය යැයි) ඔළාරිකං ආහාරං(ය ආහාරසාමාන්‍ය /රළු ආහාර) ආහාරෙතුං(වැළඳීමට / කෑමට) ගාම-නිගමෙසුගම්) - නියම්ගම්හි (පිණ්ඩාය චරිත්වාපි) ණ්ඩපාතයේ සැරිසරා(ආහාරං ආහරි /ආහාර ගත්තේය) වැළඳ්ය(+අථ]අස්ස [අථස්ස) එවිට ඔහුගේ(බාත්තිංස-මහාපුරිස-ලක්ඛණානිදෙතිස් මහා) (පුරුෂ ලකුණු පාකතිකානි අහෙසුං(කටවූහනැවත ප්‍ර /.වූහ කෘතිමත්ප්‍ර) කායො සුවණ්ණවණ්ණො අහොසි(කය රන්පැහැ විය)

☞ උන්වහන්සේ යැයි ''යා කිරීම නම් අවබෝධය පිණිස මාර්ගය නො වේමේ දුෂ්කරක්‍රි'' ය ආහාර වැළඳීමට ගම්සාමාන්‍ය-නියම්ගම්හි පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරා ආහාර වැළඳීය .එවිට ඔහුගේ දෙතිස් මහා පුරුෂ ලකුණු නැවත ප්‍රකටවූහ.කය රන්පැහැ විය .

•පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ ''අයං ඡබ්බස්සානි දුක්කරකාරිකං කරොන්තොපි සබ්බඤ්ඤුතං පටිවිජ්ඣිතුං නාසක්ඛි, ඉදානි ගාමාදීසු පිණ්ඩාය චරිත්වා ඔළාරිකං ආහාරං ආහරියමානො කිං සක්ඛිස්සති,

★ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ (පස්වග භික්ෂූන්) ''අයං(මොහු) ඡබ්බස්සානි(සයවසක්) දුක්කරකාරිකං කරොන්තො-පි(යා කිරීමෙන් දදුෂ්කරක්‍රි) සබ්බඤ්ඤුතං /බුදුබව) (සර්වඥඥබව පටිවිජ්ඣිතුං නාසක්ඛි(අවබෝධකිරීමට නො හැකිවිය) ඉදානි ගාමාදීසුදැන්) (ගම්ආදියෙහි පිණ්ඩාය චරිත්වා(පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරා) ඔළාරිකං ආහාරංය සාමාන්‍ය) (ආහාර ආහරියමානො(ගනිමින් /වළඳමින්) කිං සක්ඛිස්සති(හැකිවන්නේ ද)

☞ පස්වග භික්ෂූන් යා කිරීමෙන් ද සර්වඥඥබව මොහුට සයවසක් දුෂ්කරක්‍රි'' ආහාර යදැන් ගම්ආදියෙහි පිණ්ඩපාතයේ සැරිසරා සාමාන්‍ය ,අවබෝධකිරීමට නො හැකිවුනා ,ගනිමින් හැකිවෙයි ද

•බාහුලිකො එස පධානවිබ්භන්තො, සීසං න්හායිතුකාමස්ස උස්සාවබින්දුතක්කනං විය අම්හාකං එතස්ස සන්තිකා විසෙසතක්කනං, කිං නො ඉමිනා''ති මහාපුරිසං පහාය අත්තනො අත්තනො පත්තචීවරං ගහෙත්වා අට්ඨාරසයොජනමග්ගං ගන්ත්වා ඉසිපතනං පවිසිංසු.

★ බාහුලිකො(සෙවීම් බහුලවිය) එස(මොහු) පධාන-විබ්භන්තොවීර්යකිරීමෙහි) (කලකිරුණේය, සීසං න්හායිතුකාමස්ස(හිසපටන් නානුකැමැත්තෙක්) උස්සාව-බින්දු-තක්කනං විය(පිණිබිඳුවලින් නෑමට සිතනවාක් මෙන්) අම්හාකං(අපට) එතස්ස සන්තිකා (මොහු ලග) විසෙස-තක්කනං(විශේෂයක් සිතීම) , කිං නො ඉමිනා''තිඅපට මොහුගෙන්) (වැඩක් නෑ යැයි මහාපුරිසං පහාය(මහබෝසතුන්ව හැරදමා) අත්තනො අත්තනො (තමතමාගේ) පත්තචීවරං ගහෙත්වා(සිව්රුගෙනපාත්‍ර) අට්ඨාරස-යොජන-මග්ගංදහඅට) (යොදුන් මගක් ගන්ත්වා(ගොස්) ඉසිපතනං පවිසිංසු(ඉසිපතනයට පිවිසියාහ)

☞ මොහු සෙවීම් බහුලවියඅපිට මොහුගෙන් සැනසිල්ලක් ,වීර්යකිරීමෙහි කලකිරුණේය , හිසපට ,ලැබේයැයි සිතීමන් නානුකැමැත්තෙක් පිණිබිඳුවලින් නෑමට සිතනවා වගේඅපට , සිව්රුගෙන යොදුන් යැයි මහබෝසතුන්ව හැරදමා තමතමාගේ පාත්‍ර ‘‘මොහුගෙන් වැඩක් නෑ .හදහඅට මගක් ගොස් ඉසිපතනයට පිවිසියා

•තෙන ඛො පන සමයෙන උරුවෙලායං සෙනානිගමෙ සෙනානිකුටුම්බිකස්ස ගෙහෙ නිබ්බත්තා සුජාතා නාම දාරිකා වයප්පත්තා එකස්මිං නිග්‍රොධරුක්ඛෙ පත්ථනං අකාසි ‘‘සචෙ සමජාතිකං කුලඝරං ගන්ත්වා පඨමගබ්භෙ පුත්තං ලභිස්සාමි, අනුසංවච්ඡරං තෙ සතසහස්සපරිච්චාගෙන බලිකම්මං කරිස්සාමී''ති.

★ තෙන ඛො පන සමයෙන(ඒ කාලයේ වනාහි) උරුවෙලායං සෙනානිගමෙඋරුවේලාවේ) (සේනානිගම සෙනානි-කුටුම්බිකස්ස ගෙහෙ(සේනානි ගෘහපතියාගේ ගෙදර) නිබ්බත්තා (උපන්නාවූ) සුජාතා නාම දාරිකා(සුජාතා නම් දැරිය) වයප්පත්තා(වැඩිවියට පැමිණ) එකස්මිං නිග්‍රොධ-රුක්ඛෙ(එක් නුගරුකක් ලග) පත්ථනං අකාසි(ර්ථනාවක් කලේයප්‍රා) ‘‘සචෙ ඉ)දින්(සම-ජාතිකං(ජාතියෙන් සම) කුලඝරං ගන්ත්වා(කුලගෙදරකට ගොස්) පඨමගබ්භෙ (පළමු ගැබින්) පුත්තං ලභිස්සාමි(ලැබුනොත් /පුතෙක් ලබන්නෙමි) , අනුසංවච්ඡරං (අවුරුද්දක් පාසා) තෙ(ඔබට) සතසහස්ස-පරිච්චාගෙන(ලක්ෂයක් වැයකිරීමෙන්) බලිකම්මං කරිස්සාමී''ති(බලිපූජා කරන්නෙමි යැයි)

☞ ඒ කාලයේ උරුවේලාවේ සේනානිගම සේනානි ගෘහපතියාගේ ගෙදර සුජාතා නම් දැරිය වැඩිවියට පැමිණ එක් නුගරුකක් ලග ප්‍රාර්ථනාවක් කලේය ඉ’’දින් මම ජාතියෙන් සම කුලගෙදරකට විවාහවී ගොස් පළමු ගැබින්ම මට පුතෙක් ලැබුනොත් අවුරුද්දක් පාසා ඔබට ලක්ෂයක් වැයකිරීමෙන් බලිපූජා කරන්නෙමියැයි ‘‘

• තස්සා සා පත්ථනා සමිජ්ඣිසා . මහාසත්තස්ස දුක්කරකාරිකං කරොන්තස්ස ඡට්ඨෙ වස්සෙ පරිපුණ්ණෙ විසාඛපුණ්ණමායං බලිකම්මං කාතුකාමා හුත්වා පුරෙතරං ධෙනුසහස්සං ලට්ඨිමධුකවනෙ චරාපෙත්වා තාසං ඛීරං පඤ්ච ධෙනුසතානි පායෙත්වා තාසං ඛීරං]අඩ්ඪතියානි+ඉති [අඩ්ඪතියානීති එවං යාව සොළසන්නං ධෙනූනං ඛීරං අට්ඨ ධෙනුයො පිවන්ති, තාව ඛීරස්ස]බහලතං+ච [බහලතඤ්ච]මධුරතං+ච [මධුරතඤ්ච]ඔජවන්තං+ච [ඔජවන්තතඤ්ච පත්ථයමානා ඛීරපරිවත්තනං නාම අකාසි .

★ තස්සා සා පත්ථනා සමිජ්ඣි (ර්ථනාව ඉෂ්ඨවියඇගේ ඒ ප්‍රා) සා (ඇය)මහාසත්තස්ස (මහබෝසතුන්ට) දුක්කරකාරිකං කරොන්තස්ස(යා කරන්නාවූදුෂ්කරක්‍රි) ඡට්ඨෙ වස්සෙ (සයවන වර්ෂය) පරිපුණ්ණෙ(පිරුණු කල්හි) විසාඛපුණ්ණමායං(වෙසක් පොහෝදින)

බලිකම්මං(බලිපූජාව) කාතුකාමා හුත්වා(කරනුකැමතිව) පුරෙතරං(කලින්ම) ධෙනු-සහස්සං (දෙනුන් දහසක්) ලට්ඨිමධුක-වනෙ(වැල්මී වනයෙහි) වරාපෙත්වා(සැරිසරවා /හසුරුවා) තාසං ඛීරං(උන්ගේ කිරි) පඤ්ච ධෙනු-සතානි(දෙනුන් පන්සියයකට) පායෙත්වා(පොවා) තාසං ඛීරං] (උන්ගේ කිරි) අඩ්ඪතියානි+ඉති [අඩ්ඪතියානීතිදෙසියපනහකට /භාගයකට යැයි) (යැයි එවං (මෙසේ) <u>යාව</u> සොළසන්නං ධෙනූනං ඛීරංදෙනුන් ද) ොළොස්දෙනෙකුගේ කිරි(අට්ඨ ධෙනුයො(දෙනුන් අටදෙනෙක්) පිවන්ති <u>තාව</u> (බොනතුරු) ඛීරස්ස (කිරිවල)]බහලතං+ව [බහලතඤ්ච] (උකුබව ද) මධුරතං+ව [මධුරතඤ්ච] (මිහිරිබව ද) ඔජවන්තං+ව [ඔජවන්තතඤ්ච(ගුණවත්බව ද) පත්ථයමානා(බලාපොරොත්තුවෙමින්) ඛීරපරිවත්තනං නාම අකාසි**[යන අර්ථය දේ "තුරු" යාව තාව එක්ව]** (කිරිවැඩීම නම් දෙයක් කලේය)

☞ ඇගේ ඒ ප්‍රාර්ථනාව ඉෂ්ඨවියයා කරන්නාවූ මහබෝසතුන්ට සයවන වර්ෂය දුෂ්කරක්‍රි . ඇය වෙසක් පොහෝදින බලිපූජාව කරනුකැමතිව කලින්ම දෙනුන් දහසක් ,පිරෙන කාලයේ වැල්මී වනයෙහි වැල්මී වැල් සහිත තණ කවා උන්ගේ කිරි දෙනුන් පන්සියයකට පොවා උන්ගේ කිරි දෙසියපනහකට යැයි මෙසේ දෙනුන් දොළොස්දෙනෙකුගේ කිරි දෙනුන් අටදෙනෙක් බොනතුරු කිරිවල උකුබව ද මිහිරිබව ද ගුණවත්බව ද වැඩිවිම බලාපොරොත්තුවෙමින් නම් දෙයක් කලේය ‘‘කිරිවැඩීම’’

•සා විසාඛපුණ්ණමදිවසෙ ‘‘පාතොව බලිකම්මං කරිස්සාමී’’ති රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය තා අට්ඨ ධෙනුයො දුහාපෙසි. වච්ඡකා ධෙනූනං ථනමූලං නාගමිංසු, ථනමූලෙ පන නවභාජනෙ උපනීතමත්තෙ අත්තනො ධම්මතාය ඛීරධාරා පවත්තිංසුවාඡරියං දිස්තං අවි . සුජාතා]සක+හත්ථෙන+ඒව [සහත්ථෙනෙව ඛීරං ගහෙත්වා නවභාජනෙ පක්ඛිපිත්වා සහත්ථෙනෙව අග්ගිං කත්වා පචිතුං ආරභි.

★ සා විසාඛපුණ්ණමදිවසෙඇය) වෙසක් පොහෝදිනයේ (‘‘පාතොව බලිකම්මං කරිස්සාමී’’ති(උදෑසනම බලිපූජාව කරමි යැයි) රත්තියා පච්චූසසමයංයේ අවසන් රාත්‍රි) (අළුයම /යාමයේ පච්චුට්ඨාය(නැගිට) තා අට්ඨ ධෙනුයො(ඒ දෙනුන් අටදෙනා) දුහාපෙසි (දොවාලීය) වච්ඡකා(වසුපැටවු) ධෙනූනං ථනමූලං/දෙනුන්ගේ තන මුලට) තන බුරුලට(නාගමිංසු(නො ගියාහ) , ථනමූලෙ පන(තනමුල්වලට වනාහි) නව-භාජනෙ(භාජන අළුත්) උපනීතමත්තෙ(ලංකල පමණින්) අත්තනො ධම්මතාය(ඉබේම) ඛීරධාරා පවත්තිංසුකිරි) (ගලාආහ /දාරා පැවැත්වූහ තං අච්ඡරියං දිස්වා(ඒ අස්චර්ය දැක) සුජාතා (සුජාතාව)]සක+හත්ථෙන+ඒව [සහත්ථෙනෙව(තම අතින් ම) ඛීරං ගහෙත්වා(කිරි ගෙන) නවභාජනෙ පක්ඛිපිත්වා(වල දමා අළුත් භාජන) සහත්ථෙනෙව(තම අතින් ම) අග්ගිං කත්වා(ගිනි දල්වා) පචිතුං ආරභි(පිසිමට පටන්ගත්තාය)

☞ ඇය වෙසක් පොහෝදිනයේ යැයි අළුයම නැගිට ඒ දෙනුන් ‘‘උදෑසනම බලිපූජාව කරමි’’ අටදෙනාගේ කොරි දොවාලීයතන බුරුල් .වසුපැටවු දෙනුන්ගේ තන බුරුලට නො ගියාහ . සුජාතාව ඒ අස්චර්ය දැක .පමණින්ම ඉබේම කිරි දාරා ගලාආහ ලගට අළුත් භාජන ලංකල තම අතින් ම කිරි ගෙන අළුත් භාජන වලට දමා තම අතින් ම ගිනි දල්වා පිසිමට .පටන්ගත්තාය

•තස්මිං පායාසෙ පච්චමානෙ මහන්තමහන්තා බුබ්බුළා උට්ඨහිත්වා]දක්ඛිණ+ආවත්තා [දක්ඛිණාවත්තා හුත්වා සඤ්චරන්ති,]එක-ඵුසිතං+අපි [එකඵුසිතම්පි බහි න පතති, උද්ධනතො අප්පමත්තකොපි ධූමො න උට්ඨහතිවා ත්තාරො ලොකපාලා ආගන්මිං සමයෙ වත්තස් . ධනෙඋද් ආරක්ඛං ගණ්හිංසු, මහාබ්‍රහ්මා ඡත්තං ධාරෙසි, සක්කො අලාතානි සමානෙන්තො අග්ගිං ජාලෙසි.

★ තස්මිං පායාසෙ පච්චමානෙ(ඉදෙන කල්හි ඒ කිරිබත) මහන්තමහන්තා බුබ්බුළාලොකු) (ලොකු බුබුලු උට්ඨහිත්වා(ඇතිවී)]දක්ඛිණ+ආවත්තා [දක්ඛිණාවත්තා හුත්වාදකුණුඅතට) (හැරි සඤ්චරන්ති(ගමන්කරයි)]එක-ඵුසිතං+අපි [එකඵුසිතම්පිඑක් පෙනබ්) දුවක් වත්(බහි න පතති(එලියට නො වැටෙයි) උද්ධනතො(ලිපෙන් /උදුනින්) අප්පමත්තකො-පි අල්පමාත්‍ර) (වූ හෝ ධූමො න උට්ඨහති(ඒ වේලාවේ) මිං සමයෙතස් .(දුමක් නො නගියි) චත්තාරො ලොකපාලා(සතරවරම් දෙවිවරු /ලෝකපාලක සතරදෙන) ආගන්ත්වා(පැමිණ) උද්ධනෙ ආරක්ඛං ගණ්හිංසු(උදුන ආරක්ෂා කලහ) මහාබ්‍රහ්මා ඡත්තං ධාරෙසි මහබඹු කුඩයක්) (දැරුවේය සක්කො අලාතානි සමානෙන්තො(සක්‍රජු ගිනිපෙලි සකසමින්) අග්ගිං ජාලෙසි (ගිනි දැල්විය)

☞ ඒ කිරිබත ඉදෙන කල්හි ලොකු ලොකු බුබුලු ඇතිවී දකුණුඅතට හැරි ගමන්කරයිඑක් . පෙනබිඳුවක් වත් එලියට නො වැටෙයිඒ . වූ හෝ දුමක් නො නගියිලිපෙන් අල්පමාත්‍ර . සක්‍රජු .මහබඹු කුඩයක් දැරුවේය .දෙවිවරු පැමිණ උදුන ආරක්ෂා කලහ වේලාවේ සතරවරම් .ගිනිපෙලි සකසමින් ගිනි දැල්විය

• දෙවතා ද්විසහස්සදීපපරිවාරෙසු චතූසු මහාදීපෙසු]දෙවානං+ච [දෙවානඤ්ච]මනුස්සානං+ච [මනුස්සානඤ්ච උපකප්පනඔජං අත්තනො දෙවානුභාවෙන දණ්ඩකබද්ධං මධුපටලං පීළෙත්වා මධුං ගණ්හමානා විය සංහරිත්වා තත්ථ පක්ඛිපිංසුඤෙසු හි කාලෙසු අඤ්. දෙවතා කබළෙ කබළෙ ඔජං පක්ඛිපන්ති, සම්බොධිදිවසෙ ච පන පරිනිබ්බානදිවසෙ ච උක්ඛලියංයෙව පක්ඛිපන්ති.

★ දෙවතා(දෙවියෝ) ද්විසහස්ස-දීප-පරිවාරෙසු(දෙදහසක් දිවයින් පිරිවරා ඇති) චතූසු මහාදීපෙසු] (සතර මහා දීපයන්හි) දෙවානං+ච [දෙවානඤ්ච] (දෙවියන්ට ද) මනුස්සානං+ච [මනුස්සානඤ්ච(මිනිසුන්ට ද) උපකප්පන-ඔජං(රසයන් /වැළඳීමට සුදුසුවූ ඕජාවන්) අත්තනො (තමන්ගේ) දෙවානුභාවෙන(දේවානුභාවයෙන්) දණ්ඩක-බද්ධං(ලීයක බැඳුනු) මධු-පටලංමී) (වදයක් පීළෙත්වා(මිරිකා) මධුං ගණ්හමානා වියමීපැණි ගන්නා) ක් මෙන්(සංහරිත්වා (රැස්කර) තත්ථ පක්ඛිපිංසුඑහි) දැමූහඅන්) ඤෙසු හි කාලෙසුඅඤ් .(කිරිබතෙහි දැමූහ / (කාලවල වනාහි දෙවතා(දෙවියෝ) කබළෙ කබළෙපි) ඩෙහි පිඩෙහි(ඔජං පක්ඛිපන්ති (ආහාර ඕජස ඇතුල්කරති) සම්බොධි-දිවසෙ ච පන(බුදුවන දිනයෙහි ද) පරිනිබ්බාන-දිවසෙ ච(පිරිනිවන්පාන දිනයෙහි ද) උක්ඛලියං-යෙව(උදුනටම) පක්ඛිපන්ති(ඇතුල්කරති /දමති)

☞ දෙවියෝ දෙදහසක් දිවයින් පිරිවරා ඇති සතර මහා දීපයන්හි දෙවියන්ට ද මිනිසුන්ට ද වැළඳීමට සුදුසුවූ ඕජාවන් තමන්ගේ දේවානුභාවයෙන් ලීයක බැඳුනු මී වදයක් මිරිකා මීපැණි ගන්නාක් මෙන් රැස්කර කිරිබතෙහි දැමූහඅන් කාලව දෙවියෝ බත් පි .ඩක් පිඩක් පාසා ආහාර ඕජස ඇතුල්කරතිබුදුවන දිනයෙහි ද පිරිනිවන්පාන දිනයෙහි ද උදුනෙදීම . බතට ඇතුල්කරති.

•සුජාතා එකදිවසෙයෙව තත්ථ අත්තනො පාකටානි අනෙකානි අච්ඡරියානි දිස්වා පුණ්ණං දාසිං ආමන්තෙසි ‘‘අම්ම පුණ්ණෙ, අජ්ජ අම්හාකං දෙවතා අතිවිය පසන්නා, මයා එත්තකෙ කාලෙ එවරූපං අච්ඡරියං නාම න දිට්ඨපුබ්බං, වෙගෙන ගන්ත්වා දෙවට්ඨානං පටිජග්ගාහී’’ති . සා‘‘සාධු, අය්‍යෙ’’ති තස්සා වචනං සම්පටිච්ඡිත්වා තුරිතතුරිතා රුක්ඛමූලං අගමාසි.

★ සුජාතා(සුජාතාව) එක-දිවසෙ-යෙව(එක් දිනයකදී ම) තත්ථ අත්තනො පාකටානිඑහි) (කටවූතමාට ප්‍ර අනෙකානි අච්ඡරියානි දිස්වා(නොයෙක් ආස්චර්යන් දැක) පුණ්ණං දාසිං ආමන්තෙසිපු) ණ්නා දාසියට ඇමතීය (කථාකලේය /‘‘අම්ම පුණ්ණෙ,(දුවේ පුණ්නා) අජ්ජ අම්හාකං දෙවතා(අද අපේ දෙවියෝ) අතිවිය පසන්නා(අතිශයින් පැහැදිලා) , මයා එත්තකෙ කාලෙ(මා විසින් මෙතෙක් කාලයක්) එවරූපං අච්ඡරියං නාම (මෙවැනි ආස්චර්යයක් නම්)

න දිට්ඨපුබ්බං(පෙර නො දුටුවේය) , වෙගෙන ගන්ත්වා(ඉක්මනින් ගිහින්) දෙවට්ඨානං (දේවාලය) පටිජග්ගාහී''ති සා .(පිරිසිදුකරන්න යැයි) ''සාධු, අය්‍යෝ''තිඈ හොදයි ආර්යාවනි) (යැයි තස්සා වචනං සම්පටිච්ඡිත්වා(ඇගේ වචන පිලිගෙන) තුරිතතුරිතා(වහවහා) රුක්ඛමූලං අගමාසි(රුක්මුලට ගියේය)

☞ සුජාතාව එක් දිනයකදී ම එහි තමාට ප්‍රකටවූ නොයෙක් ආස්චර්යන් දැක පුණ්නා දාසියට කථාකලේය දුවේ පුණ්නා අද අපේ දෙවියෝ අතිශයින් පැහැදිලා ම‍ං මෙච්චර කාලයක් '' ඈ .යැයි ''ඉක්මනට ගිහින් දේවාලය පිරිසිදුකරන්න ,මෙවගේ ආස්චර්යක් නම් පෙර දැකලනෑ හොදයි ආර්යාවනි යැයි ඇගේ වචන පිලිගෙන වහවහා රුක්මුලට ගියේය.

•බොධිසත්තොපි ඛො තස්මිං රත්තිභාගෙ පඤ්ච මහාසුපිනෙ දිස්වා පරිග්ගණ්හන්තො '']නිස්සංසයෙන+අහං [නිස්සංසයෙනාහං අජ්ජ බුද්ධො භවිස්සාමී''ති කතසන්නිට්ඨානො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන කතසරීරපටිජග්ගනො භික්ඛාචාරකාලං ආගමයමානො පාතොව ආගන්ත්වා තස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි අත්තනො පභාය සකලරුක්ඛං ඔභාසයමානො .

★ බොධිසත්තො-පි ඛො(මහබෝසතුන් ද වනාහි) තස්මිං රත්තිභාගෙ(යෙහිඒ රාත්‍රි) පඤ්ච මහාසුපිනෙ දිස්වා(පස්මහා සිහින දැක) පරිග්ගණ්හන්තො (විමසාබලමින්) '']නිස්සංසයෙන+අහං [නිස්සංසයෙනාහං(නිසැකවම මම) අජ්ජ බුද්ධො භවිස්සාමී''තිඅද) (බුදුවන්නෙමි යැයි කත-සන්නිට්ඨානො(ස්ථිරකරගෙන /කරනලද ස්ථිරත්වයක් ඇතිව) තස්සා රත්තියා අච්චයෙන(ය ඇවැමෙන්ඒ රාත්‍රි) කත-සරීර-පටිජග්ගනොයන් සරීර කෘත්‍ය) (කරනුලදුව භික්ඛාචාර-කාලං(පින්ඩපාතයේ යන වේලාව) ආගමයමානො(එනතුරු) පාතොව ආගන්ත්වා(උදැසනම පැමිණ) තස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදිඒ ගසමුල හි) දියේය(අත්තනො පභාය(භාවෙන්තමාගේ ප්‍ර) සක-ලරුක්ඛං ඔභාසයමානොමුලුගසම ආලෝකවත්) (බබලුවමින් /කරමින්

☞ මහබෝසතුන් ද ඒ රාත්‍රියෙහි පස්මහා සිහින දැක ඒවා විමසාබලමින් මම අද නිසැකවම '' කරනුලදුව යන්ය ඇවැමෙන් සරීර කෘත්‍යයැයි ස්ථිරකරගෙන ඒ රාත්‍රි ''බුදුවන්නෙමි පින්ඩපාතයේ යන වේලාව එනතුරු උදැසනම පැමිණ ඒ ගසමුල තමාගේ ප්‍රභාවෙන් මුලුගසම බබළවමින් හිදියේය.

•අථ ඛො සා පුණ්ණා ආගන්ත්වා අද්දස බොධිසත්තං රුක්ඛමූලෙ පාචීනලොකධාතුං ඔලොකයමානං නිසින්නං, සරීරතො +ච]අස්ස [වස්ස නික්ඛන්තාහි පභාහි සකලරුක්ඛං සුවණ්ණවණ්ණංවාදිස් . තස්සා එතදහොසි – ''අජ්ජ අම්හාකං දෙවතා රුක්ඛතො ඔරුය්හ]සක+හත්ථෙන+ඒව [සහත්ථෙනෙව බලිකම්මං සම්පටිච්ඡිතුං නිසින්නා මඤ්ඤෙ''ති උබ්බෙගප්පත්තා හුත්වා]වෙගෙන+ආගන්ත්වා [වෙගෙනාගන්ත්වා සුජාතාය එතමත්ථං ආරොචෙසි.

★ අථ ඛො සා පුණ්ණා(ඉක්බිති ඒ පුණ්නා) ආගන්ත්වා(පැමිණ /ඇවිත්) අද්දස(දුටුවේය) බොධිසත්තං රුක්ඛමූලෙ(මහබෝසතුන් ගසමුල) පාචීන-ලොකධාතුංනැගෙනහිර) (ලෝකධාතුව දෙස ඔලොකයමානං නිසින්නංබලමින් හි) දින(සරීරතො+ච] (සිරුරින්) අස්ස [වස්ස(ද ඔහුගේ) නික්ඛන්තාහි පභාහි(හාස්වරයෙන්ප්‍ර නික්මෙන්) සකලරුක්ඛං සුවණ්ණවණ්ණංමුලු ගසම රන්වන් පැහැ) වනු(දිස්වා තස්සා(දැක ඇයට) එතදහොසි මෙසේ) (සිතුනේය ''අජ්ජ අම්හාකං දෙවතා(අද අපගේ දේවතාවා) රුක්ඛතො ඔරුය්හ (ගසෙන් බැස)]සක+හත්ථෙන+ඒව [සහත්ථෙනෙව(සිය අතින් ම) බලිකම්මං සම්පටිච්ඡිතුංබලිපූජාව) (පිළිගැනීමට නිසින්නා මඤ්ඤෙ''තිහි) දින්නේ යැයි සිතේ (

උබ්බෙගප්පත්තා හුත්වා] (බියෙන් තැතිගෙන) වෙගෙන+ආගන්ත්වා [වෙගෙනාගන්ත්වා (වේගයෙන් ඇවිත්) සුජාතාය(සුජාතාවට) එතමත්ථං ආරොචෙසි(ඒ සිද්ධිය කිවේය)

☞ ඉක්බිති ඒ පුණ්නා ඇවිත් නැගෙනහිර ලෝකධාතුව දෙස බලමින් හිඳින මහබෝසතුන් ගසමුල දුටුවේයහාස්වරයෙන් මුලු ගසම රන්වන් උන්වහන්සේගේ ද සිරුරින් නික්මෙන් ප්‍ර . පැහැවනු දැක ඇයට මෙසේ සිතුනේය අද අපගේ දේවතාවා ගසෙන් බැහැල සිය අතින් ම " බලිපූජාව පිළිගැනීමට හිඳින්නේ යැයි සිතේඛියෙන් තැතිගෙන වේගයෙන් ඇවිත් සුජාතාවට " .ඒ සිද්ධිය කිවේය

•සුජාතා තස්සා වචනං සුත්වා තුට්ඨමානසා හුත්වා ''අජ්ජදානි පට්ඨාය මම ජෙට්ඨධීතුට්ඨානෙ තිට්ඨාහී''ති ධීතු අනුච්ඡවිකං]සබ්බ+අලඞ්කාරං [සබ්බාලඞ්කාරං අදාසි .

★ සුජාතා තස්සා වචනං සුත්වා(සුජාතාව ඇගේ වචන අසා) තුට්ඨමානසා හුත්වාසතුටු) (සිතැතිව''අජ්ජදානි පට්ඨාය(අද පටන්) මම ජෙට්ඨ-ධීතුට්ඨානෙ(මගේ දෙටු දූ තනතුරේ) තිට්ඨාහී''ති(සිටින්න යැයි) ධීතු අනුච්ඡවිකං(දුවට සුදුසු)]සබ්බ+අලඞ්කාරං [සබ්බාලඞ්කාරං (සර්වාබරණ /සියලු සැරසිලි) අදාසි(දුන්නේය)

☞ සුජාතාව ඇගේ වචන අසා සතුටු සිතැතිව යැයි "අද පටන් මගේ දෙටු දූ තනතුරේ සිටින්න" .දුවට සුදුසු සියලු පලදනා දුන්නේය

•යස්මා පන බුද්ධභාවං පාපුණනදිවසෙ]සතසහස්ස+අග්ඝනිකං [සතසහස්සග්ඝනිකං සුවණ්ණපාතිං ලද්ධුං වට්ටති, තස්මා සා ''සුවණ්ණපාතියං පායාසං පක්ඛිපිස්සාමී''ති චිත්තං උප්පාදෙත්වා සතසහස්සග්ඝනිකං සුවණ්ණපාතිං නීහරාපෙත්වා තත්ථ පායාසං පක්ඛිපිතුකාමා පක්කභාජනං ආවජ්ජෙසි .'සබ්බොා පායාසො පදුමපත්තා උදකං විය විනිවත්තිත්වා පාතියං පතිට්ඨාසි, එකපාතිපූරමත්තොව අහොසි'.

★ යස්මා පන(වනාහි යම්සේ) බුද්ධභාවං පාපුණන-දිවසෙ (බුදුබවට පැමිණෙන දිනයේ)]සතසහස්ස+අග්ඝනිකං [සතසහස්සග්ඝනිකං(ලක්ෂයක් වටිනා) සුවණ්ණ-පාතිං (යක්රන්පාත්‍ර) ලද්ධුං වට්ටති(ලැබීමට සුදුසුවේද) තස්මා සා (එබැවින් ඇය) ''සුවණ්ණ-පාතියං(යකරන්පාත්‍ර) පායාසං පක්ඛිපිස්සාමී''ති(කිරිබත දමන්නෙමි යැයි) චිත්තං උප්පාදෙත්වා(සිතක් ඇතිකරගෙන) සතසහස්සග්ඝනිකං (ලක්ෂයක් වටිනා) සුවණ්ණ-පාතිං (යක්රන්පාත්‍ර) නීහරාපෙත්වා(ගෙන්නවා) තත්ථ පායාසං(එහි කිරිබත) පක්ඛිපිතුකාමා (දමනුකැමතිව) පක්ක-භාජනංපිස) ූ-බඳුන(ආවජ්ජෙසි (මුනින් නැමීය) 'සබ්බොා පායාසො (සම්පූරණ කිරිබත) පදුමපත්තා උදකං විය(නෙලුම් පතෙහි දිය මෙන්) විනිවත්තිත්වා(පෙරලී) පාතියං පතිට්ඨාසි(යෙහි පිහිටියේයපාත්‍ර) , එක-පාති-පූර-මත්තො-වයක් පළුක් පාත්‍ර) ිරෙන ප්‍රමානයක් ම(අහොසි(විය)

☞ යම්සේ බුදුබවට පැමිණෙන දිනයේ ලක්ෂයක් වටිනා රන්පාත්‍රයක් ලැබීමට සුදුසුවේද , යැයි සිතක් ඇතිකරගෙන ලක්ෂයක් වටිනා "යක කිරිබත දමන්නෙමිරන්පාත්‍ර" එබැවින් ඇය යක් ගෙන්නවා එහි කිරිබත දමනුරන්පාත්‍රකැමතිව පිසූ-බඳුන මුනින් නැමීය සම්පූරණ කිරිබතම නෙලුම් පතෙහි දිය මෙන් පෙරලී පාත්‍රයෙහි පිහිටියේයයක් පිරෙන කිරිබත එක් පාත්‍ර . .මානයක් ම වියප්‍ර

•සා තං පාතිං අඤ්ඤාය සුවණ්ණපාතියා පටිකුජ්ජිත්වා ඔදාතවත්ථෙන වෙයෙත්වා සබ්බාලඞ්කාරෙහි අත්තභාවං අලඞ්කරිත්වා තං පාතිං අත්තනො සීසෙ ඨපෙත්වා මහන්තෙන ආනුභාවෙන නිග්‍රොධරුක්ඛමූලං ගන්ත්වා බොධිසත්තං ඔලොකෙත්වා බලවසොමනස්සජාතා

''රුක්ඛදෙවතා''ති සඤ්ඤාය දිට්ඨට්ඨානතො පට්ඨාය ඔනතොනතා ගන්ත්වා සීසතො පාතිං ඔතාරෙත්වා විවරිත්වා සුවණ්ණභිඞ්කාරෙන ගන්ධපුප්ඵවාසිතං උදකං ගහෙත්වා බොධිසත්තං උපගන්ත්වා අට්ඨාසි.

★ සා තං පාතිං(යපාත්‍ර ඇය ඒ) අඤ්ඤාය සුවණ්ණපාතියා පටිකුජ්ජිත්වායකින් අන් රන්පාත්‍ර) (වසා ඔදාත-වත්ථෙන වෙයෙත්වා(සුදුරෙදිවලින් ඔතා) සබ්බාලඞ්කාරෙහිසියලු) (සර්වාබරණයෙන් /සැරසිලිවලින් අත්තභාවං අලඞ්කරිත්වා(සිරුර සරසාගෙන) තං පාතිංඒ) (යපාත්‍ර අත්තනො සීසෙ ඨපෙත්වා(හිසෙහි තබාගෙන තමාගේ) මහන්තෙන ආනුභාවෙන (මහත් සිරියාවකින් /මහත් ආනුභාවයෙන්) නිග්‍රොධ-රුක්ඛමූලං ගන්ත්වානුග රුකමුලට) (ගොස් බොධිසත්තං ඔලොකෙත්වා(මහබෝසතුන්දෙස බලා) බලව-සොමනස්ස-ජාතා (බලවත් සතුටට පැමිණ)''රුක්ඛදෙවතා''තිරුක්දෙවියා) යැයි(සඤ්ඤාය (හැඟීමෙන්)]දිට්ඨ+ඨානතො [දිට්ඨට්ඨානතො(දුටුතැනදී) පට්ඨාය(පටන්) [ඔනත+ඔනතා] ඔනතොනතා ගන්ත්වා(නැමිනැමී ගොස්) සීසතො පාතිං(යහිසින් පාත්‍ර) ඔතාරෙත්වා(අතටගෙන / බා) විවරිත්වා(ඇර) සුවණ්ණ-භිඞ්කාරෙන(රන් කෙණ්ඩියෙන්) ගන්ධ-පුප්ඵ-වාසිතංසුව) ඳමලින් සුවඳවත්කල(උදකං ගහෙත්වා(දිය ගෙන) බොධිසත්තං උපගන්ත්වා අට්ඨාසිමහබෝසතුන්) (ලගටගොස් සිටියේය

☞ ඇය ඒ පාත්‍රය අන් රන්පාත්‍රයකින් වසා සුදුරෙදිවලින් ඔතා සර්වාබරණයෙන් සැරසී ඒ පාත්‍රය තමාගේ හිසෙහි තබාගෙන මහත් සිරියාවකින් නුග රුකමුලට ගොස් මහබෝසතුන්දෙස බලා බලවත් සතුටට පැමිණ යන හැඟීමෙන් දුටුතැනදී පටන් නැමිනැමී ගොස් ''රුක්දෙවියා'' කෙණ්ඩියෙන් සුව ය අතටගෙන ඇර රන්හිසින් පාත්‍රඳමලින් සුවඳවත්කල දිය ගෙන මහබෝසතුන් ලගටගොස් සිටියේය.

•සටීකාරමහාබ්‍රහ්මුනා දින්නො මත්තිකාපත්තො එත්තකං අද්ධානං බොධිසත්තං අවිජහිත්වා තස්මිං ඛණෙ අදස්සනං ගතො, බොධිසත්තො පත්තං අපස්සන්තො දක්ඛිණහත්ථං පසාරෙත්වා උදකං සම්පටිච්ඡිජාතා සහෙව පාතියා පායාසංසු . මහාපුරිසස්ස හත්ථෙ ඨපෙසි, මහාපුරිසො සුජාතං ඔලොකෙසි .

★ සටීකාර-මහාබ්‍රහ්මුනා) සටීකාර මහ බඹු(දින්නො මත්තිකා-පත්තොදු) න් මැටිපාත්‍රය(එත්තකං අද්ධානං(මෙතෙක් කාලයක්) බොධිසත්තං අවිජහිත්වාමහබෝසතුන්ව) (අත්නොහැර තස්මිං ඛණෙ(මොහොතේ ඒ) අදස්සනං ගතො(නො පෙනී ගියේය) බොධිසත්තො පත්තං අපස්සන්තො(ය නො දකිමින්මහබෝසතුන් පාත්‍ර) දක්ඛිණ-හත්ථං පසාරෙත්වා(දකුණු අත දිගහැර) උදකං සම්පටිච්ඡි(දිය පිළිගත්තේය) සුජාතා(සුජාතාව) සහෙව(සමගම) පාතියා(යපාත්‍ර) පායාසං මහාපුරිසස්ස(න්ගේකිරිබත මහබෝසතු) හත්ථෙ ඨපෙසි(අතෙහි තැබිය) මහාපුරිසො සුජාතං ඔලොකෙසිමහබෝසතුන් සුජාතාව දෙස) යත් කිරිබත සමගම දුන්නේදැයි දැනගැනීම පිණිසරන්පාත්‍ර] (බැලීය බැලිය [

☞ සටීකාර මහ බඹු දුන් මැටිපාත්‍රය මෙතෙක් කාලයක් මහබෝසතුන්ව අත්නොහැර ඒ මොහොතේ නො පෙනී ගියේයය නො දකිමින් දකුණු අත දිගහැර දිය පාත්‍ර මහබෝසතුන් . මහබෝසතුන් .ය සමගම කිරිබත මහබෝසතුන්ගේ අතෙහි තැබියසුජාතාව පාත්‍ර .පිළිගත්තේය යත් කිරිබත සමගම දුන්නේරන්පාත්‍රදැයි දැනගැනීම පිණිස සුජාතාව දෙස බැලීය

•සා ආකාරං සල්ලක්ඛෙත්වා ''අය්‍ය, මයා තුම්හාකං පරිච්චත්තං, ගණ්හිත්වා යථාරුචිං ගච්ඡථා''ති වන්දිත්වා ''යථා මය්හං මනොරථො නිප්ඵන්නො, එවං]තුම්හාකං+අපි [තුම්හාකම්පි නිප්ඵජ්ජතූ''ති වත්වා සතසහස්සග්ඝනිකාය සුවණ්ණපාතියා පුරාණපණ්ණෙ විය අනපෙක්ඛා හුත්වා පක්කාමි.

★ සා ආකාරං සල්ලක්ඛෙත්වා(ඇය බැලුආකාරය සලකාබලා) ‘‘අය්‍ය(!උතුමාණෙනි) , මයා තුම්හාකං පරිච්චත්තං(මා විසින් ඔබට දුන්නේය) ගණ්හිත්වා යථාරුචිං ගච්ඡථා’’තිඇරගෙන) (කැමතිසේ යන්න යැයි වන්දිත්වාවැ) ඳ (‘‘යථා මය්හං මනොරථො(ර්ථනාවයම්සේ මගේ ප්‍රා) නිප්ඵන්නො(සඵලවූවේද) , එවං(එලෙසම)]තුම්හාකං+අපි [තුම්හාකම්පි(ඔබගේ ද) නිප්ඵජ්ජතූ’’ති(සඵලවේවා යැයි) වත්වා(කියා) සතසහස්සගණිකාය(ලක්ෂයක් අගනා) සුවණ්ණපාතියා(ය කෙරෙහිරන්පාත්‍ර) පුරාණ-පණ්ණෙ වියපරන) කොල මෙන්පරණ / (පරඬැල් මෙන් අනපෙක්ඛා හුත්වා පක්කාමි(අපේක්ෂාවක් නැතිව ගියේය)

☞ ඇය බැලුආකාරය සලකාබලා මා විසින් ඔබට දුන්නේය ඇරගෙන !උතුමාණෙනි” ර්ථනාව සඵලවූවේ ද එලෙසම ඔබගේ ද යම්සේ මගේ ප්‍රා” යැයි වැඳ “කැමතිසේ යන්න “!සඵලවේවායැයි කියා ලක්ෂයක් අගනා රන්පාත්‍රය කෙරෙහි පරන පරඬැල් කොල මෙන් අපේක්ෂාවක් නැතිව ගියේය.

•බොධිසත්තොපි ඛො නිසින්නට්ඨානා උට්ඨාය රුක්ඛං පදක්ඛිණං කත්වා පාතිං ආදාය නෙරඤ්ජරාය තීරං ගන්ත්වා තස්ස තීරෙ පාතිං ඨපෙත්වා ඔතරිත්වා න්හත්වා අනෙකබුද්ධසතසහස්සානං නිවාසනං අරහද්ධජං නිවාසෙත්වා පුරත්ථාභිමුඛො නිසීදිත්වා එකට්ඨීතාලපක්කප්පමාණෙ එකූනපඤ්ඤාස පිණ්ඩෙ කත්වා සබ්බං අප්පොදකං මධුපායාසං පරිභුඤ්ජි.

★ බොධිසත්තොපි ඛො(මහබෝසතුන් ද වනාහ) නිසින්නට්ඨානා උට්ඨායහිඳිතැනින්) (නැගිට රුක්ඛං පදක්ඛිණං කත්වා(ගස පැදකුණුකර) පාතිං ආදාය(යත් ගෙනපාත්‍ර) නෙරඤ්ජරාය තීරං ගන්ත්වා(නේජඤ්ජා නදීතෙරට ගොස්) තස්ස තීරෙ /එහි තෙරෙහි) වෙරළේ(පාතිං ඨපෙත්වා(ය තබාපාත්‍ර) ඔතරිත්වා න්හත්වා(බැස නා) අනෙක-බුද්ධ-සතසහස්සානං(නොයෙන් ලක්සගනන් බුදුවරුන්ගේ) නිවාසනං අරහද්ධජංහ) දින අර්හත් ධජය නම් සිව්ර(නිවාසෙත්වාහැ) ඳගෙන] (පුරත්ථ+අභිමුඛො [පුරත්ථාභිමුඛොපෙරදිගට) (මුහුණලා නිසීදිත්වා] (ඉදගෙන) එක+අට්ඨී-තාලපක්ක+පමාණෙ [එකට්ඨීතාලපක්කප්පමාණෙ(මාණයේපැසුනු එක් තල් ඇටයක ප්‍ර) එකූනපඤ්ඤාසසතලිස්) (නවයක් පිණ්ඩෙ කත්වා(පිඬු සාදා) සබ්බං අප්පොදකං(සියලු දිය නුමුසු) මධුපායාසං පරිභුඤ්ජි(මිහිරි කිරිබත වැළඳුවේය)

☞ මහබෝසතුන් ද හිඳිතැනින් නැගිට නුගගස පැදකුණුකර පාත්‍රයත් ගෙන නේජඤ්ජා නදීතෙරට ගොස් එහි වෙරළේ පාත්‍රය තබා නදියට බැස නානොයෙන් ලක්සගනන් බුදුවරුන් , හඳින අර්හත් ධජය නම් සිව්ර හැඳගෙන පෙරදිගට මුහුණලා ඉදගෙන පැසුනු එක් තල් ඇටයක ප්‍රමාණයේ පිඬු සතලිස් නවයක් සාදා දිය නුමුසු මිහිරි කිරිබත වැළඳුවේය.

• සො එව හිස්ස බුද්ධභූතස්ස සත්තසත්තාහං බොධිමණ්ඩෙ වසන්තස්ස එකූනපඤ්ඤාස දිවසානි ආහාරො අහොසිතකං කාලංඑත් . නෙව අඤ්ඤො ආහාරො අත්ථි, න න්හානං, න මුඛධොවනං, න සරීරවළඤ්ජො, ඣානසුඛෙන මග්ගසුඛෙන ඵලසුඛෙන ච වීතිනාමෙසි .

★ සො එව+හි] (එය ම) අස්ස [හිස්ස(වනාහ ඒ) බුද්ධභූතස්ස(බුදුව) සත්ත-සත්තාහංහතක්) (සති හතක් /දිනහතේඒවා බොධිමණ්ඩෙ(බෝධිමන්ඩලයෙහි) වසන්තස්ස(වසන්නාට) එකූනපඤ්ඤාස දිවසානි(දින හතලිස් නවයක්) ආහාරො අහොසි(ආහාරය විය) එත්තකං කාලං(මෙතෙක් කාලයක්) <u>නෙව</u> අඤ්ඤො ආහාරො(අන් ආහාරයක්) අත්ථි) <u>නැ</u>ත්තේමය / <u>නො</u> වූයේමය(, න න්හානං(නෑමක් නොවූයේය) , න මුඛධොවනංමුහුණකට සේදීමක්) (නොවූයේය, න සරීරවළඤ්ජොකැස) ිකිලි වැසිකිලි ක්‍රියාවක් නොවූයේය(,

ඣානසුඛෙන මග්ගසුඛෙන ඵලසුඛෙන ච වීතිනාමෙසි න සැපයෙන් ද මාර්ග සැපයෙන් දධ්‍යා)
(.ඵලසැපයෙන් ද කල්ගතකලේ ය

☞ එය ම ඒ බුදුව සති හතක් බෝධිමන්ඩලයෙහි වසන්නාවූ උන්වහන්සේට දින හතලිස් නවයක් ආහාරය වියමෙතෙක් කාලයක් අන් ආහාරයක් . **නො** වූයේමයනෑමක් නොවූයේ .ය . කැස .මුහුණකට සේදීමක් නොවූයේය කිලි වැසිකිලි ක්‍රියාවක් නොවූයේයන සැපයෙන් ධ්‍යා . .සැපයෙන් ද ඵලසැපයෙන් ද කල්ගතකලේ ය ද මාර්ග

•තං පන පායාසං පරිභුඤ්ජිත්වා සුවණ්ණපාතිං ගහෙත්වා ‘‘සචාහං, අජ්ජ බුද්ධො භවිතුං සක්ඛිස්සාමි, අයං පාති පටිසොතං ගච්ඡතු, නො වෙ සක්ඛිස්සාමි, අනුසොතං ගච්ඡතූ’’ති වත්වා නදීසොතෙ පක්ඛිපි .

★ තං පන පායාසං(වනාහි ඒ කිරිබත) පරිභුඤ්ජිත්වාවළ) දා(සුවණ්ණපාතිං ගහෙත්වා (ය ගෙනරන්පාත්‍ර)‘‘+සචේ]අහං [සචාහංඉ) දින් මට(, අජ්ජ බුද්ධො භවිතුං සක්ඛිස්සාමිඅද) (බුදුවීමට හැකිවන්නෙමි නම්, අයං පාති පටිසොතං ගච්ඡතුය උඩු ගඟ දෙසට මේ පාත්‍ර) (යත්වා, නො වෙ සක්ඛිස්සාමිඉ) දින් නො හැකිවන්නේ නම්(, අනුසොතං ගච්ඡතූ’’තිගඟේ) (පහලට යත්වා යැයි වත්වා(කියා) නදීසොතෙ පක්ඛිපි(.දියපහරෙහි දැමීය)

☞ ඒ කිරිබත වළඳා රන්පාත්‍රය ගෙන ඉ’’දින් මට අද බුදුවීමට හැකිවන්නෙමි නම් මේ පාත්‍රය උඩු ගඟ දෙසට යත්වා ඉදින් නො හැකිවන්නේ නම් ගඟේ පහලට යත්වා යැයි කියා ‘‘ .දියපහරෙහි දැමීය

•සා සොතං ඡින්දමානා නදීමජ්ඣං ගන්ත්වා ජවසම්පන්නො අස්සො විය අසීතිහත්ථමත්තට්ඨානං පටිසොතං ගන්ත්වා එකස්මිං ආවට්ටෙ නිමුජ්ජිත්වා කාළනාගරාජභවනං ගන්ත්වා තිණ්ණං බුද්ධානං පරිභොගපාතියො ‘‘කිලි කිලී’’ති රවං කාරයමානා පහරිත්වාව තාසං සබ්බහෙට්ඨිමා හුත්වා අට්ඨාසි.

★ සා සොතං ඡින්දමානා(එය සැඩපහර සිදිමින්) නදී-මජ්ඣං ගන්ත්වා(නදියේ මැදට ගොස්) ජවසම්පන්නො අස්සො විය(ජවසම්පන්න අස්වයෙක් මෙන්) අසීති-හත්ථ-මත්තට්ඨානං (රියන් අසූවක් පමණ තැනක්) පටිසොතං ගන්ත්වා(ගඟේ ඉහලට ගොස්) එකස්මිං ආවට්ටෙ (එක් දියසුලියක) නිමුජ්ජිත්වා(ගිලී) කාළනාග-රාජභවනං ගන්ත්වා) කාළනාග රජුගේ භවනට ගොස්(තිණ්ණං බුද්ධානං(තුන් බුදුවරුන්) පරිභොග-පාතියො (පරිභෝගකල පාත්‍ර) ‘‘කිලි කිලී’’ති(කිරි කිරි යැයි) රවං කාරයමානාහ) ඩනංවමින්(පහරිත්වාව(හැපී /වැදී) තාසං සබ්බ-හෙට්ඨිමා හුත්වා අට්ඨාසි(.ඒවායේ සියල්ලටම පහලින් සිටින්නවී සිටියේය)

☞ එය සැඩපහර සිදිමින් නදියේ මැදට ගොස් ජවසම්පන්න අස්වයෙක් මෙන් රියන් අසූවක් පමණ තැනක් ගඟේ ඉහලට ගොස් එක් දියසුලියක ගිලී කාළනාග රජුගේ භවනට ගොස් තුන් බුදුවරුන් පරිභෝගකල පාත්‍ර යැයි හ ‘‘රි කිරිකි’’ඩනංවමින් හැපී ඒවායේ සියල්ලටම පහලින් සිටින්නවී සිටියේය.

• කාළොා නාගරාජා තං සද්දං සුත්වා ‘‘හියොා එකොා බුද්ධො නිබ්බත්තොා, පුන අජ්ජ එකොා නිබ්බත්තොා’’ති වත්වා අනෙකෙහි පදසතෙහි ථුතියො වදමානො අට්ඨාසිස කිරතස් . මහාපඨවියා එකයොජනතිගාවුතප්පමාණං නහං පූරෙත්වා ආරොහනකාලො ‘‘අජ්ජ වා හියොා වා’’ති සදිසො අහොසි.

★ කාළො නාගරාජා තං සද්දං සුත්වා (කාල නා රජු ඒ සද්දය අසා) ''හියෝ‍ා එකො බුද්ධො නිබ්බත්තො(ඊයේ එක් බුදුවරයෙක් උපන්නේය) , පුන අජ්ජ එකො නිබ්බත්තො''තිනැවත) (බුදුවරයෙක් උපන්නේය යැයි අද එක් වත්වා(කියා) අනෙකෙහි පද-සතෙහිනොයෙක් පද) (සියගනනින් ථුතියො වදමානො අට්ඨාසි(සතුටු ගී කියමින් සිටියේය /ථුති ගී) තස්ස කිර (ඔහුට වනාහි) මහාපඨවියා(මහපොළොව) එකයොජන-තිගාවුත-ජ්පමාණංඑක්යොදුන්) (මාණයක්ගවිතුනක ප්‍ර නහං පූරෙත්වා(ඉහලට /පුරවා අහස) ආරොහන-කාලොවැඩෙන) වැඩීමට ගතවන කාල /කාලයය (''අජ්ජ වා හියෝ‍ා වා''ති[කිමට](අද හෝ හෙට හෝ යැයි) සදිසො අහොසි(සමාන වේ)

☞ කාල නා රජු ඒ සද්දය අසා ඊයේ එක් බුදුවරයෙක් උපන්නේය නැවත අද එක් බුදුවරයෙක් '' අද හෝ '' ඔහු .කියමින් සිටියේය යැයි කියා නොයෙක් පද සියගනනින් සතුටු ගී ''උපන්නේය මාණයක් ඉහලට මහපොළොව එක්යොදුන් ගවිතුනක ප්‍ර ,යැයි කියන කාලය ''හෙට හෝ .වැඩීමට ගතවන කාලයට සමාන වේ

•බොධිසත්තොපි නදීතීරම්හි සුපුප්ඵිතසාලවනෙ දිවාවිහාරං කත්වා සායන්හසමයෙ පුප්ඵානං වණ්ටතො මුච්චනකාලෙ දෙවතාහි අලඞ්කතෙන]අට්ඨ+උසභ-විත්ථාරෙන [අට්ඨුසභවිත්ථාරෙන මග්ගෙන සීහො විය විජම්භමානො]බොධිරුක්ඛ+අභිමුඛො [බොධිරුක්ඛාභිමුඛො පායාසි.

★ බොධිසත්තො-පිමහබෝසතුන්) ද(නදීතීරම්හි(ගංතෙරෙහි) සුපුප්ඵිත-සාලවනෙමනාව) (මල්පිපුනු සල්වනයෙහි දිවාවිහාරං කත්වා(දිවාකාලය ගතකර) සායන්හසමයෙ (සවස්වරුවේ) පුප්ඵානං වණ්ටතො මුච්චනකාලෙ(මල් නටුවලින් මිදෙනකාලයේ) දෙවතාහි අලඞ්කතෙන] (දෙවියන් විසින් සරසන ලද) අට්ඨ+උසභ-විත්ථාරෙන [අට්ඨුසභවිත්ථාරෙන = 1 උසභ] උසභ අටක් පළල)රියන් ([140 මග්ගෙන(මාර්ගයෙන්) සීහො විය විජම්භමානො ඇ)ඟ ප්‍රානවත්කරමින් යන සිංහයකු මෙන්] (බොධිරුක්ඛ+අභිමුඛො [බොධිරුක්ඛාභිමුඛො පායාසි(බෝරුකට මුහුණලා වැඩිසේක)

☞ මහබෝසතුන් ද ගංතෙරෙහි මනාව මල්පිපුනු සල්වනයෙහි දිවාකාලය ගතකර මල් නටුවලින් මිදෙන සවස්කාලයේ දෙවියන් විසින් සරසන ලද උසභ අටක් පළල මාර්ගයෙන් ඇඟ ප්‍රානවත්කරමින් යන සිංහයකු මෙන් බෝරුකට මුහුණලා වැඩිසේක

] •නාග-යක්ඛ-සුපණ්ණ+ආදයො [නාගයක්ඛසුපණ්ණාදයො දිබ්බෙහි ගන්ධපුප්ඵාදීහි පූජයිංසු, දිබ්බසඞ්ගීතාදීනි පවත්තයිංසු, දසසහස්සී ලොකධාතු එකගන්ධා එකමාලා එකසාධුකාරා අහොසි .

★] නාග-යක්ඛ-සුපණ්ණ+ආදයො [නාගයක්ඛසුපණ්ණාදයො(නාග යක්ෂ ගුරුලු ආදින්) දිබ්බෙහි ගන්ධපුප්ඵාදීහි පූජයිංසුමය සුවදිව්‍ය) ද මල්වලින් පිදූහ (දිබ්බ-සඞ්ගීතාදීනි පවත්තයිංසු(මය සංගීත ආදිය පැවැත්වූහදිව්‍ය) දසසහස්සී ලොකධාතුදසදහසක්) (ලෝකධාතුවම එකගන්ධාඑකම සුව) දක්(එකමාලා(එකම මල්ගොඩක්) එකසාධුකාරා අහොසි(එකම සාදුකාරයක් විය)

☞ නාග යක්ෂ ගුරුලු ආදින් දිව්‍යමය සුවඳ මල්වලින් පිදූහ .මය සංගීත ආදිය පැවැත්වූහදිව්‍ය . දසදහසක් ලෝකධාතුවම එකම සුවඳක් එකම මල්ගොඩක් එකම සාදුකාරයක් විය.

•තස්මිං සමයෙ සොත්ථියො නාම තිණහාරකො තිණං ආදාය පටිපථෙ ආගච්ඡන්තො මහාපුරිසස්ස ආකාරං ඤත්වා අට්ඨ තිණමුට්ඨියො අදාසි. බොධිසත්තො තිණං ගහෙත්වා

බොධිමණ්ඩං ආරුය්හ පදක්ඛිණං කරොන්තො පුරත්ථිමදිසාභාගං ගන්ත්වා]පච්ඡිම+අභිමුඛො [පච්ඡිමාභිමුඛො අට්ඨාසි .

★ තස්මිං සමයෙ(ඒ වෙලාවේ) සොත්ථියො නාම තිණහාරකො සොත්ථිය නම් තණ) (ගෙනයන්නෙක් තිණං ආදාය(තණ ඇරගෙන) පටිපථෙ(ඉදිරියට /විරුද්ධ මාර්ගයේ) ආගච්ඡන්තො(එමින්) මහාපුරිසස්ස ආකාරං ඤත්වා මහබෝසතුන්ගේ අදහස දැන) හිඳගැනීමට]යනබව දැන([අට්ඨ තිණ-මුට්ඨියො අදාසි(තණමිටි අටක් දුන්නේය) බොධිසත්තො තිණං ගහෙත්වා(මහබෝසතුන් තණ ගෙන) බොධිමණ්ඩං ආරුය්හබෝමැඩට) (නැගපදක්ඛිණං කරොන්තො(පැදකුණු කරමින්) පුරත්ථිම-දිසා-භාගං ගන්ත්වානැගෙනහිර) (දිශාව පැත්තට ගොස්]පච්ඡිම+අභිමුඛො [පච්ඡිමාභිමුඛො අට්ඨාසිබටහිරට මුහුණලා) (සිටියේය

☞ ඒ වෙලාවේ තණ ඇරගෙන ඉදිරියට එන සොත්ථිය නම් තණ ගෙනයන්නෙක් මහබෝසතුන් හිඳගැනීමට යනබව දැ තණමිටි අටක් දුන්නේයමහබෝසතුන් තණමිටි ගෙන . බෝමැඩට නැග පැදකුණු කරමින් නැගෙනහිර දිශාව පැත්තට ගොස් බටහිරට මුහුණලා .සිටියේය

•පුරත්ථිමදිසාභාගෙ පන සබ්බබුද්ධානං පල්ලඞ්කට්ඨානං, මහාසත්තො ‘‘ඉදං සබ්බබුද්ධානං අවිජහිතං අචලට්ඨානං කිලෙසපඤ්ජරවිද්ධංසනට්ඨාන’’න්ති ඤත්වා තානි තිණානි අග්ගෙ ගහෙත්වා චාලෙසි, තාවදෙව චුද්දසහත්ථො පල්ලඞ්කො අහොසි .

★ පුරත්ථිමදිසාභාගෙ පන නැගෙනහිර) දිශාව වනාහි(සබ්බබුද්ධානං පල්ලඞ්කට්ඨානං (සියලු බුදුවරුන්ගේ හිඳිනතැනයි), මහාසත්තො (මහබෝසතුන්) ‘‘ඉදං සබ්බබුද්ධානං අවිජහිතං(මෙතැන සියලු බුදුවරුන් අත්නොහැරිය) අචලට්ඨානං(අචල ස්ථානයයි) කිලෙස-පඤ්ජර-විද්ධංසන-ට්ඨාන’’න්තිකෙලෙස් කූඩු සිඳ බිඳ දමන තැනය) ි යැයි(ඤත්වා(දැන) තානි තිණානි(ඒ තණ) අග්ගෙ ගහෙත්වා චාලෙසි(අගින් ගෙන සැලුවිය) තාවදෙවඒ) (මොහොතෙම චුද්දස-හත්ථො පල්ලඞ්කො අහොසි /රියන් දහහතරක අසුනක් ඇතිවිය) (වජිරාසනය පහලවිය

☞ නැගෙනහිර දිශාව වනාහි සියලු බුදුවරුන්ගේ හිඳින දිශාවයිමෙතැන සි’’ මහබෝසතුන් .යලු බුදුවරුන් අත්නොහැරිය අචල ස්ථානයයිඒ ,යැයි දැන ‘‘කෙලෙස් කූඩු සිඳ බිඳ දමන තැනයි . .ඒ මොහොතෙම රියන් දහහතරක වජිරාසනය පහලවිය .තණ අගින් ගෙන සැලුවිය

•තානිපි ඛො තිණානි තථාරූපෙන සණ්ඨානෙන සණ්ඨහිංසු, යථාරූපං සුකුසලොපි චිත්තකාරො වා පොත්ථකාරො වා]ආලිඛිතුං+අපි [ආලිඛිතුම්පි සමත්ථො නත්ථි . හමානසොථාභිමුඛො දළ්හා පුරත්ථිතො කත්ධං පිට්ඨන්තො බොධික්ඛොධිසත් හුත්වා]නත්වෙව+අහං [නත්වෙවාහං සම්මාසම්බොධිං අප්පත්වා ඉමං පල්ලඞ්කං හින්දිස්සාමීති අසනිසතසන්නිපාතෙනපි අභෙජ්ජරූපං අපරාජිතපල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා නිසීදි.

★ තානි-පි ඛො තිණානි(ද වනාහි ඒ තණ) තථාරූපෙන(එවැනි ආකාරවූ) සණ්ඨානෙන සණ්ඨහිංසු(හැඩයකින් පිහිටියාහ) යථාරූපං(යම්ආකාරවූ) සුකුසලො-පි(දක්ෂවූ ද) චිත්තකාරො වා(සිත්තරෙක් හෝ) පොත්ථකාරො වා] (අඹන්නෙක් හෝ) ආලිඛිතුං+අපි [ආලිඛිතුම්පිඇ) දිමට ද(සමත්ථො නත්ථි(සමතෙකැ නැත) බොධිසත්තො(මහබෝසතුන්) බොධික්ඛන්ධංබෝධියේ ක) ඳට(පිට්ඨිතො කත්වා(පිට දී) පුරත්ථාභිමුඛොනැගෙනහිරට) (මුහුණලා දළ්හ-මානසො හුත්වා] (දැඩි සිතින් යුතුව) <u>නත්වෙව</u>+අහං [නත්වෙවාහං(මම) සම්මාසම්බොධිං අප්පත්වාසම්මා සම්බුද) ්ධත්වයට නොපැමිණ (

ඉමං පල්ලඞ්කංමේ පළ) ඟ(වාඩිවීම මේ / හින්දිස්සාමීති) <u>නෝ</u> බිඳින්නේමය යැයි(අසනි-සත-සන්නිපාතෙන-පි(ගැසිමෙන් ද /හෙන සියයක් රැස්වීමෙන් ද) අඵෙජ්ජරූපං(නොබිඳිය හැකි) අපරාජිත-පල්ලඞ්කං(කිසිවෙකුට පැරදිය නොහැකි පළඟ) ආභුජිත්වා නිසීදිගොතාගෙන) හිදගත්තේය(

☞ ඒ තණ ද වනාහි එවැනි ආකාරවූ හැඩයකින් පිහිටියාහකිනම් ආකාරයේදයත් ඒ තණ , පිහිටියාවූ ආකාරය ඇඳිමට හෝ ඇඹිමට හෝ දක්ෂවු සිත්තරෙක් හෝ අඹන්නෙක් හෝ සමතෙකු නැතමහබෝසතුන් බෝධියේ ක .ඳට පිට දී නැගෙනහිරට මුහුණලා දැඩි සිතින් යුතුව මම සම්මා සම්බුද්ධත්වයට නොපැමිණ මේ පළඟ නො බිඳින්නේමයයැයි හෙන “ සියයක් ගැසිමෙන් ද නොබිඳිය හැකි කිසිවෙකුට පැරදිය නොහැකි පළඟ ගොතාගෙන .හිදගත්තේය

•“කාමං තචො ච න්හාරු ච, අට්ඨී ච අවසිස්සතු;
උපසුස්සතු නිස්සෙසං, සරීරෙ මංසලොහිතං”.

#කාමං තචො ච න්හාරු ච, අට්ඨී ච අවසිස්සතු, සරීරෙ මංසලොහිතං නිස්සෙසං උපසුස්සතු

★ කාමං(ඒකාන්තයෙන්) තචො ච න්හාරු ච අට්ඨී ච(හම ද නහර ද ඇට ද) අවසිස්සතු (ඉතිරිවේවා), සරීරෙ මංසලොහිතං(සිරුරෙහි ලේ මස්) නිස්සෙසං උපසුස්සතුඉතිරියක්) (නැතිව වියලේවා

•තස්මිං සමයෙ මාරො දෙවපුත්තො ‘‘සිද්ධත්ථකුමාරො මය්හං වසං අතික්කමිතුකාමො,]<u>නු</u>+ඉදානි+අස්ස [නදානිස්ස අතික්කමිතුං දස්සාමී’’ති මාරබලස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා එතමත්ථං ආරොචෙත්වා මාරසොසනං නාම සොසාපෙත්වා මාරබලං ආදාය නික්ඛමි.

★ තස්මිං සමයෙ(ඒ වෙලාවේ) මාරො දෙවපුත්තො (යාමාර දේවපුත්‍ර) ‘‘සිද්ධත්ථකුමාරො (කුමරු සිද්ධාර්ථ)මය්හං වසං(බලය /මගේ වසය) අතික්කමිතුකාමොඉක්මවනු) (කැමැත්තේය,] <u>නු</u>+ඉදානි+අස්ස [නදානිස්ස(දැන් ඔහුට) අතික්කමිතුං දස්සාමී’’ති ඉක්මවීමට)<u>නෝ</u> දෙන්නෙමි යැයි(මාරබලස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා(මාරසේනාව ලගට ගොස්) එතමත්ථං(මේබව) ආරොචෙත්වා (කියා) මාරසොසනං නාම සොසාපෙත්වාමාරඝෝසාව) (නම්දෙයක් ඝෝසාකරවා මාරබලං ආදාය නික්ඛමි(මාරසේනාව ගෙන නික්මුණේය)

☞ ඒ වෙලාවේ මාර දේවපුත්‍රයා දැන් ,සිද්ධාර්ථ කුමරු මගේ බලය ඉක්මවනු කැමැත්තේය” යැයි මාරසේනාව ලගට ගොස් මේබව කියා මාරඝෝසාව “ඔහුට ඉක්මවීමට නො දෙන්නෙමි නම්දෙයක් සෝසාකරවා මාරසේනාව ගෙන නික්මුණේය.

• සා මාරසෙනා මාරස්ස පුරතො ද්වාදසයොජනා හොති, දක්ඛිණතො ච වාමතො ච ද්වාදසයොජනා, පච්ඡතො යාව චක්කවාළපරියන්තං කත්වා ඨිතා, උද්ධං]නව-යොජන-උබ්බෙධා [නවයොජනුබ්බෙධා, යස්සා උන්නදන්තියා උන්නාදසද්දො යොජනසහස්සතො පට්ඨාය පඨවිඋන්ද්‍රියනසද්දො විය සුය්‍යති.

★ සා මාරසෙනා(ඒ මාරසේනාව) මාරස්ස පුරතො(මාරයාට ඉදිරියෙන්) ද්වාදසයොජනා හොති(යොදුන් දොළසක් වේ) , දක්ඛිණතො ච වාමතො ච ද්වාදසයොජනාදකුණින් ද වමින්) (ද යොදුන් දොළසක්ය, පච්ඡතො(පිටුපසින්) යාව චක්කවාළ-පරියන්තං කත්වා ඨිතාසක්වල) (කෙලවරකොට සිටියාහ, උද්ධං] (ඉහලින්)නව-යොජනඋ-බ්බෙධා [නවයොජනුබ්බෙධා (යොදුන් නවයක් උසය), යස්සා උන්නදන්තියා (යමකගේ උන්නාදදෙන)

උන්නාදසද්දොඋන්නාද හ) ඩ(යොජන-සහස්සතො පථියාය(යොදුන් දහසක පටන්) පඨවි-උන්ද්‍රියන-සද්දො විය සුය්‍යති(සද්දය සේ ඇසේ පොළොව පැලීයන)

☞ඒ මාරසේනාව මාරයාට ඉදිරියෙන් යොදුන් දොළසක් වේ දකුණින් ද වමින් ද යොදුන් දොළසක්ය .ඉහලින් යොදුන් නවයක් උසය .පිටුපසින් සක්වල කෙලවරකොට සිටියාහ . සේනාව උන්නාදදෙන උන්නාද හඬ යොදුන් දහසක පටන් පොළොව පැලීයන සද්දයසේ ඇසේ.

• අථ මාරො දෙවපුත්තො දියඩ්ඪයොජනසතිකං ගිරිමෙඛලං නාම හත්ථිං අභිරුහිත්වා බාහුසහස්සං මාපෙත්වා නානාවුධානි අග්ගහෙසි. අවසෙසායපි මාරපරිසාය ද්වෙ ජනා එකසදිසං ආවුධං න ගණ්හිංසු, නානප්පකාරවණ්ණා නානප්පකාරමුඛා හුත්වා මහාසත්තං අජ්ඣොත්ථරමානා ආගමිංසු.

★ අථ මාරො දෙවපුත්තොඉ) ක්ඛිති මාර දේවපුත්‍රය(දියඩ්ඪයොජන-සතිකංයොදුන්) (එකසියපණසක් වූ ගිරිමෙඛලං නාම හත්ථිං අභිරුහිත්වා(ගිරිමේඛල නම් ඇතුපිටට නැගී) බාහු-සහස්සං මාපෙත්වා] (අත් දහසක් මවා) නානා+ආවුධානි [නානාවුධානි අග්ගහෙසි (නොයෙක් ආයුධ ගත්තේය) අවසෙසාය-පි මාරපරිසාය(ඉතිරි මාර පිරිස ද) ද්වෙ ජනා (දෙදෙනෙක්) එකසදිසං(එකසමාන වූ) ආවුධං න ගණ්හිංසු(ආයුධ නො ගත්හ) නානප්පකාරවණ්ණා(නොයෙක් ආකාර පැහැති) නානප්පකාර-මුඛා හුත්වානොයෙක්) (ආකාර මුහුණු ඇත්තෝව මහාසත්තං(මහබෝසතුන්ව) අජ්ඣොත්ථරමානා ආගමිංසු (වටකරගෙන ආහ / වසාගෙන)

☞ ඉක්බිති මාර දේවපුත්‍රය යොදුන් එකසියපණසක් වූ ගිරිමේඛල නම් ඇතුපිටට නැගී අත් දහසක් මවා නොයෙක් ආයුධ ගත්තේයඉතිරි මාර පිරිස ද දෙදෙනෙක් එකසමාන වූ ආයුධ . නොයෙක් ආකාර පැහැති නොයෙක් ආකාර මුහුණු ඇත්තෝව මහබෝසතුන්ව .නො ගත්තාහ .වටකරගෙන ආහ

•දසසහස්සචක්කවාළදෙවතා පන මහාසත්තස්ස ථුතියො වදමානා අට්ඨංසුකො සක් . මහාකාළනාගරාජා අතිරෙකපදසතෙන .ඨාසිඛං ධම්මානො අට්තරසඞ්දෙවරාජා විජයුත් ඨාසිතො අට්ණං වදන්වණ්, මහාබ්‍රහ්මා]සෙත+ඡත්තං [සෙතච්ඡත්තං ධාරයමානො අට්ඨාසි .

★ දසසහස්ස-චක්කවාළ-දෙවතා පන(දසදහසක් සක්වල දෙවියෝ වනාහි) මහාසත්තස්ස (මහබෝසතුන්ට) ථුතියො වදමානා අට්ඨංසු(ථුති ගී කියමින් සිටියාහ) සක්කො දෙවරාජා (සක්දෙව්රජ) විජයුත්තරසඞ්ඛං ධම්මානො අට්ඨාසිවිජයුත්තර නම් හක්ගෙඩිය පිඹිමින්) (සිටියේය මහාකාළනාගරාජා(මහාකාල නාරජු) අතිරෙක-පද-සතෙනනොයෙක් පද) (සියගනනින් වණ්ණං වදන්තො අට්ඨාසි(.ගුණ කියමින් සිටියේය) මහාබ්‍රහ්මා]සෙත+ඡත්තං [සෙතච්ඡත්තං ධාරයමානො අට්ඨාසි (මහබඹු සුදුකුඩයක් දරමින් සිටියේය)

☞ දසදහසක් සක්වල දෙවියෝ මහබෝසතුන්ට ථුති ගී කියමින් සිටියාහසක්දෙව්රජ . මහාකාල නාරජු නොයෙ .විජයුත්තර නම් හක්ගෙඩිය පිඹිමින් සිටියේයක් පද සියගනනින් ගුණ කියමින් සිටියේය.මහබඹු සුදුකුඩයක් දරමින් සිටියේය .

•මාරබලෙ පන බොධිමණ්ඩං උපසඞ්කමන්තෙ තෙසං එකොපි ඨාතුං නාසක්ඛි,]සම්මුඛ-සම්මුඛ+ඨානෙන+ඒව [සම්මුඛසම්මුඛට්ඨානෙනෙව පලායිංසුකාළො නාගරාජා . පඨවියං නිමුජ්ජිත්වා පඤ්චයොජනසතිකං මඤ්ජෙරිකනාගභවනං ගන්ත්වා උහොහි හත්ථෙහි

මුඛං පිදහිත්වා නිපන්නොවායීයං කත්ඛං පිටිතරසඩ්කො විජයුත්සක් . චක්කවාළමුඛවට්ටියං අට්යාසි.

★ මාරබලෙ පන(මාරබලය වනාහි) බොධිමණ්ඩං උපසඩ්කමන්තෙබෝමැඩට පැමිණෙන) (කල්හි තෙසං එකො-පි(කෙනෙකුටවත්ඔවුන්ගෙන් එක්) යාතුං නාසක්බිසිටීමට නො) (හැකිවිය]සම්මුඛ-සම්මුඛ+යානෙන+ඒව [සම්මුඛසම්මුඛටියානෙනෙව පලායිංසුහමුවූ හමුවූ) (තැනින්ම පාලාගියහ කාළො නාගරාජා පයවියං නිමුජ්ජිත්වා(කාලනාරජු පොළොවේ ගිලී) පඤ්ච-යොජන-සතිකං(යොදුන් පන්සියයක) මඤ්ජෙරික-නාගභවනං ගන්ත්වාමඤ්ජේරික) නාග භවනට ගොස් (උහොහි හත්ථෙහි(අත්දෙකින්) මුඛං පිදහිත්වා නිපන්නොමුහුණ) (වසාගෙන හුන්නේය සක්කො විජයුත්තරසඩ්ඛං(සක්රජ විජයුත්තර හක්ගෙඩිය) පිට්ඨියං කත්වා(පිටුපසට කරගෙන) චක්කවාළ-මුඛවට්ටියං අට්යාසි(සක්වල මුවවිටෙහි සිටියේය)

☞ මාරබලය වනාහි බෝමැඩට පැමිණෙන කල්හි ඔවුන්ගෙන් එක්කෙනෙකුටවත් සිටීමට නො හැකිවියකාලනාරජු පොළොවේ ගිලී යොදුන් පන්සියයක .හමුවූ හමුවූ තැනින්ම පාලාගියහ . සක්රජ විජයුත්තර .මඤ්ජේරික නාග භවනට ගොස් අත්දෙකින් මුහුණ වසාගෙන හුන්නේය හක්ගෙඩිය පිටුපසට කරගෙන සක්වල මුවවිටෙහි සිටියේය.

• මහාබ්‍රහ්මා බ්‍රහ්මලොකමෙව අගමාසිථා නාහොසිඑකා දෙවතාපි යාතුං සමත් ., මහාපුරිසො එකකොව නිසීදි.

★ මහාබ්‍රහ්මා බ්‍රහ්මලොකමෙව අගමාසි(ක්මලෝකයටම ගියේයමහබඹු බ්‍ර) එකා දෙවතා-පි (එක් දෙවියෙක්වත්) යාතුං සමත්ථා නාහොසි(සිටීමට සමර්ථ නොවිය) මහාපුරිසො එකකොව නිසීදි(හුදකලාවේම හිඳියේය /මහබෝසතුන් තනිවම)

☞ මහබඹු බ්‍රක්මලෝකයටම ගියේය එක් දෙවියෙක්වත් සිටීමට සමර්ථ නොවිය. මහබෝසතුන් තනිවම හිඳියේය.

•මාරොපි අත්තනො පරිසං ආහ ''තාතා සුද්ධොදනපුත්තෙන සිද්ධත්ථෙන සදිසො අඤ්ඤො පුරිසො නාම නත්ථි, මයං සම්මුඛා යුද්ධං දාතුං න සක්ඛිස්සාම, පච්ඡාභාගෙන දස්සාමා''ති . බදෙවතානංවා සබ්සානි ඔලොකෙත්මහාපුරිසොපි තීණි පස් පලාතත්තා සුඤ්ඤානි අද්දස.

★ මාරො-පි අත්තනො පරිසං ආහ (මාරයාද තම පිරිසට කීය) ''තාතා(!යනිපුත්‍ර) සුද්ධොදනපුත්තෙන සිද්ධත්ථෙන සදිසො සිපුත්‍ර සුද්ධෝදනගේ) ද්ධත්ථහා සමවු(අඤ්ඤො පුරිසො නාම නත්ථි(අන් පුරුෂයෙක් නම් නැත) මයං සම්මුඛා(ඉදිරිපසින් /අපි මුහුණලා) යුද්ධං දාතුං න සක්ඛිස්සාම(යුධකිරීමට නො නැක්කෙමු) පච්ඡාභාගෙන දස්සාමා''ති (පිටුපසින් දක්වමු) මහාපුරිසො-පි තීණි පස්සානි ඔලොකෙත්වාමහබෝසතුන් ද තුන්ප) ැත්ත බලා(සබ්බදෙවතානං පලාතත්තා(සියලු දෙවියන් පලාගියබැවින්) සුඤ්ඤානි අද්දසහිස්ව) (දුටුවේය

☞ මාරයාද තම පිරිසට කීය සිද්ධත්ථහා සමවු අන් පුරුෂයෙක් සුද්ධෝදනගේ පුත්‍ර !යනිපුත්‍ර'' ''දක්වමු පිටුපසින් යුධ ,අපට ඉදිරිපසින් යුධකිරීමට නො නැක්කෙමු ,නම් නැත මහබෝසතුන් ද තුන්පැත්ත බලා සියලු දෙවියන් පලාගියබැවින් හිස්ව දුටුවේය.

• පුන උත්තරපස්සෙන මාරබලං අජ්ඣොත්ථරමානං දිස්වා ''අයං එත්තකො ජනො මං එකකං සන්ධාය මහන්තං වායාමං පරක්කමං කරොති, ඉමස්මිං යානෙ මය්හං මාතා වා පිතා වා භාතා වා අඤ්ඤො වා කොචි ඤාතකො නත්ථි, ඉමා පන දස පාරමියොව මය්හං දීඝරත්තං

පුට්ඨපරිජනසදිසා, තස්මා පාරමියොව ඵලකං කත්වා]පාරමි-සත්ථෙන+ඒව [පාරමිසත්ථෙනෙව පහරිත්වා අයං බලකායො මයා විද්ධංසෙතුං වට්ටතී''ති දස පාරමියො ආවජ්ජමානො නිසීදි.

★ පුන උත්තර-පස්සෙන (නැවත උතුරුදෙසින්) මාරබලං අජ්ඣොත්ථරමානං දිස්වා (වසාගෙන පැතිරෙනවා දැක /මාරසෙනග ඇතුලුවනවා දැක) ''අයං එත්තකො ජනොමේ) (මෙතෙක් දෙනා මං එකකං සන්ධාය(එකම මා වෙනුවෙන්) මහන්තං වායාමං පරක්කමං කරොති(මහත් උත්සහයක් වීර්යක් කරයි) , ඉමස්මිං ඨානෙ(මෙතැන) මය්හං මාතා වා පිතා වා භාතා වාමගේ මව හෝ පියා හෝ ස) හෝදරයෙක් හෝ(අඤ්ඤො වා කොචි ඤාතකො නත්ථි (අන් කිසි ඤාතියෙක් හෝ නැත) ඉමා පන දස පාරමියොව(මේ දසපාරමිතාවෝ වනාහි) මය්හං දීඝරත්තං(මගේ බෝහෝකාලයක්) පුට්ඨ-පරිජන-සදිසාලගින්සිටියාවූ /ස්පර්ශකලාවූ) (මෙහෙකරුවන් මෙන්ය, තස්මා පාරමියො-ව(එබැවින් පාරමිතාවන් ම) ඵලකං කත්වා] (පලිහක් කරගෙන)පාරමි-සත්ථෙන+ඒව [පාරමිසත්ථෙනෙව(පාරමිතා ආයුධයෙන් ම) පහරිත්වා අයං බලකායො(පහරදී මෙ බලකාය) මයා විද්ධංසෙතුං වට්ටතී''තිමා විසින්) (දුරුකිරීමට සුදුසුවන්නේය යැයි දස පාරමියො ආවජ්ජමානො නිසීදිසිහිකරමින් දසපාරමී) (වැඩසිටියේය

☞ නැවත උතුරුදෙසින් මාරසෙනග වසාගෙන පැතිරෙනවා දැක මේ මෙතෙක් දෙනා එකම '' මෙතැන මගේ මව හෝ පියා හෝ ,මා වෙනුවෙන් මහත් උත්සහයක් වීර්යක් කරයි සහෝදරයෙක් හෝ අන් කිසි ඤාතියෙක් හෝ නැත මේ දසපාරමිතාවෝ වනාහි එබැවින් පාරමිතාවන් ම ,න්යබෝහෝකාලයක් මගේ ලගින්සිටියාවූ මෙහෙකරුවන් මෙ පලිහක් කරගෙන පාරමිතා ආයුධයෙන් ම පහරදී මෙ බලකාය මා විසින් දුරුකිරීමට සුදුසුවන්නේය.යැයි දසපාරමී සිහිකරමින් වැඩසිටියේය ''

•අථ ඛො මාරො දෙවපුත්තො ''+ඒත්තෙන]ඒව [එතෙනෙව සිද්ධත්ථං පලාපෙස්සාමී''ති **වාතමණ්ඩලං** සමුට්ඨාපෙසි .

★ අථ ඛො මාරො දෙවපුත්තො (යාඉක්බිති මාර දේවපුත්‍ර) ''+ඒත්තෙන]ඒව [එතෙනෙව (මෙයින් ම) සිද්ධත්ථං පලාපෙස්සාමී''ති(සිද්ධත්ථව පලවාහරින්නෙමි යැයි) **වාතමණ්ඩලං** සමුට්ඨාපෙසි (සුලිසුලගක් ඇතිකලේය)

☞ ඉක්බිති මාර දේවපුත්‍රයා මෙයින් ම සුලිසුලගක් යැයි ''සිද්ධත්ථව පලවාහරින්නෙමි'' .ඇතිකලේය

•තඞ්ඛණංයෙව]පුරත්ථිමා+ආදි-හෙදා [පුරත්ථිමාදිහෙදා වාතා සමුට්ඨහිත්වා අඩ්ඪයොජනඒකයොජනද්වියොජනතියොජනප්පමාණානි පබ්බතකූටානි පදාලෙත්වා වනගච්ඡරුක්ඛාදීනි උම්මූලෙත්වා සමන්තා ගාමනිගමෙ චුණ්ණවිචුණ්ණං කාතුං සමත්ථාපි මහාපුරිසස්ස පුඤ්ඤතෙජෙන]විහත+ආනුභාවා [විහතානුභාවා බොධිසත්තං පත්වා]වීවර-කණ්ණ-මත්තං+අපි [වීවරකණ්ණමත්තම්පි වාලෙතුං නාසක්ඛිංසු .

★ තඞ්ඛණං-යෙව] (ඒමොහොතෙම) පුරත්ථිමා+ආදි-හෙදා [පුරත්ථිමාදිහෙදානැගෙනහිර) (ආදීලෙස බෙදීගිය දිශාවන්ගෙන් වාතා සමුට්ඨහිත්වා(ඇතිවී සුලං) අඩ්ඪයොජන-එකයොජන-ද්වියොජන-තියොජන-ප්පමාණානිඅඩ යොදුන් එක් යොදුන් දෙයොදුන් තුන්) (මාණයේයොදුන් ප්‍ර පබ්බතකූටානි පදාලෙත්වා(පර්වත කූටයන් පලමින්) වන-ගච්ඡ-රුක්ඛාදීනි(වන ගොමු ගස් ආදිය) උම්මූලෙත්වා(මුලින්ගලවාදමා) සමන්තා ගාම-නිගමෙ (නියම් ගම් භාත්පසින් ගම්) චුණ්ණවිචුණ්ණං කාතුං සමත්ථා-පි(සුණුවිසුණු කිරීමට සමත්වූ ද)

මහාපුරිසස්ස පුඤ්ඤතෙජෙන(මහබෝසතුන්ගේ පින්තෙදින්)]විහත+ආනුභාවා [විහතානුභාවා(දුරුවූ බල ඇතිව) බොධිසත්තං පත්වා] (මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ) චීවර-කණ්ණ-මත්තං+අපි [චීවරකණ්ණමත්තම්පි සිවුරු කොනක්) වත්(වාලෙතුං නාසක්ඛිංසු (සෙලවීමට නො හැකිවූහ)

☞ ඒමොහොතෙම නැගෙනහිර ආදීලෙස බෙදීගිය දිශාවන්ගෙන්අඩ යොදුන් එක් යොදුන් , මාණයේ පර්වත කූටයන් පලමින් වන ගොමු ගස් ආදිය දෙයොදුන් තුන් යොදුන් ප්‍ර සමත්වූ සුලි සුල මුලින්ගලවාදමා හාත්පසින් ගම් නියම් ගම් සුණුවිසුණු කිරීමටං ඇතිවී මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණමහබෝසතුන්ගේ පින්තෙදින් දුරුවූ බල ඇතිව සිවුරු කොනක් , .වත් සෙලවීමට නො හැකිවූහ

•තතො ‘‘උදකෙන නං අජ්ඣොත්ථරිත්වා මාරෙස්සාමී’’ති **මහාවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි .]තස්ස+ආනුභාවෙ [තස්සානුභාවෙන +උපරි]උපරි [උපරූපරි සතපටලසහස්සපටලාදිභෙදා වලාහකා උට්ඨහිත්වා වස්සිංසුයීධාරාවෙගෙන පවුට් .ඨවී ඡිද්දා අහොසි.]වන-රුක්ඛා+ආදීනං [වනරුක්ඛාදීනං උපරිභාගෙන මහාමෙඝො ආගන්ත්වා මහාසත්තස්ස චීවරෙ]උස්සාවබින්දු+ඨාන-මත්තං+අපි [උස්සාවබින්දුට්ඨානමත්තම්පි තෙමෙතුං නාසක්ඛි .

★ තතො(ඉන්පසුව) ‘‘උදකෙන නං (වතුරෙන් ඔහුව) අජ්ඣොත්ථරිත්වා මාරෙස්සාමී’’ති (යටකර මරන්නෙමි යැයි) **මහාවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි (මහවැස්සක් ඇතිකලේය)]තස්ස+ආනුභාවෙ [තස්සානුභාවෙන+උපරි] (ඔහුගේ ආනුභාවයෙන්) උපරි [උපරූපරි (ඉහලින් ඉහලට) සතපටල-සහස්සපටලාදි-භෙදා(දහස්පටල ආදීලෙස බෙදීගිය සියපටල) වලාහකා උට්ඨහිත්වා වස්සිංසු(වැහිවලාකුලු ඇතිවී වැස්සවූහ) වුට්ඨී-ධාරා-වෙගෙන (වැසිදාරාවේ වේගයෙන්) පඨවී ඡිද්දා අහොසි] (පොළොව සිදුරුවිය) වන-රුක්ඛා+ආදීනං [වනරුක්ඛාදීනං(වන රුක්ෂ ආදීන්ගේ) උපරිභාගෙන(ඉහලින්) මහාමෙඝො ආගන්ත්වා (මහා වර්ෂාව පැමිණ /මහාමේඝය) මහාසත්තස්ස චීවරෙ(මහබෝසතුන්ගේ සිව්රේ)]උස්සාවබින්දු+ඨාන-මත්තං+අපි [උස්සාවබින්දුට්ඨානමත්තම්පිපිනිබින්දුවක් පමණ තැනක්) (වත් තෙමෙතුං නාසක්ඛි(තෙමීමට නො හැකිවිය)

☞ ඉන්පසුව ඔහුගේ .කලේයයැයි මහවැස්සක් ඇති ‘‘වතුරෙන් ඔහුව යටකර මරන්නෙමි’’ ආනුභාවයෙන් ඉහලින් ඉහලට සියපටල දහස්පටල ආදීලෙස බෙදීගිය වැහිවලාකුලු ඇතිවී වන රුක්ෂ ආදීන්ගේ ඉහලින් මහා .වැසිදාරාවේ වේගයෙන් පොළොව සිදුරුවිය .වැස්සවූහ වර්ෂාව පැමිණ මහබෝසතුන්ගේ සිව්රේ පිනිබින්දුවක් පමණ තැනක් වත් තෙමීමට නො හැකිවිය.

•තතො **පාසාණවස්සං** සමුට්ඨාපෙසිඛතකූටානිතානි පඛතානි මහන්මහන් . ධූමායන්තානි පජ්ජලන්තානි]ආකාසෙන+ආගන්ත්වා [ආකාසෙනාගන්ත්වා බොධිසත්තං පත්වා දිබ්බමාලාගුළභාවං ආපජ්ජිංසු.

★ තතො(ඉන්පසුව) **පාසාණවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි(ගල්වැස්සක් ඇතිකලේය) මහන්තානි මහන්තානි පඛඛතකූටානි(ලොකු ලොකු පර්වත කූටයන්) ධූමායන්තානි පජ්ජලන්තානිදුම්)] (දමමින් ගිනිගනිමින්ආකාසෙන+ආගන්ත්වා [ආකාසෙනාගන්ත්වා(අහසින් ඇවිත්) බොධිසත්තං පත්වා(මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ) දිබ්බ-මාලාගුළ-භාවං ආපජ්ජිංසු දිව්‍ය) (මල්පොකුරුබාවට පත්වූහ

☞ ඉන්පසුව ගල්වැස්සක් ඇතිකලේයදුම් දමමින් ගිනිගනිමින් ලොකු ලොකු පර්වත කූටයන් . . මල්පොකුරුබාවට පත්වූහඅහසින් ඇවිත් මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ දිව්‍ය

•තතො **පහරණවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි. එකතොධාරාඋභතොධාරාඅසිසත්තිබ්බුරජ්පාදයො ධූමායන්තා පජ්ජලන්තා ආකාසෙනාගන්ත්වා බොධිසත්තං පත්වා දිබ්බපුප්ඵානි අහෙසුං.

★ තතො **පහරණවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි] (ඉන්පසුව ආයුධ වැස්සක් ඇතිකලේය) එකතොධාරා-උභතොධාරා-අසි-සත්ති-බුරජ්පා+ආදයො [එකතොධාරාඋභතොධාරාඅසිසත්තිබ්බුරජ්පාදයො (කඩු සැත් කිනිසි ආදිය-දෙපැත්තම මුවහත ඇති-එක්පැත්තක් මුවහත ඇති) ධූමායන්තා පජ්ජලන්තා(දුම්දමමින් ගිනිගනිමින්) ආකාසෙනාගන්ත්වා (අහසින් ඇවිත්) බොධිසත්තං පත්වා (මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ) දිබ්බපුප්ඵානි අහෙසුං(මල් වුහදිව්‍ය)

☞ ඉන්පසුව ආයුධ වැස්සක් ඇතිකලේයඑක්පැත්තක් මුවහත ඇති දෙපැත්තම මුවහත ඇති . මිදමමින් ගිනිගනිමින් අහසින් ඇවිත් මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ කඩු සැත් කිනිසි ආදිය දු .මල් වුහදිව්‍ය

• තතො **අඞ්ගාරවස්සං** සමුට්ඨාපෙසිගාරාණා අඞ්කිංසුකවණ් . ආකාසෙනාගන්ත්වා බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ දිබ්බපුප්ඵානි හුත්වා විකිරිංසු .

★ තතො **අඞ්ගාරවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි(අඟුරුවැස්සක් ඇතිකලේය ඉන්පසුව) කිංසුක-වණ්ණා අඞ්ගාරා(තදරත්පැහැ අඟුරු /කෑලමල්පැහැති අඟුරු) ආකාසෙනාගන්ත්වා (අහසින් ඇවිත්) බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ (මහබෝසතුන්ගේ පා මුල) දිබ්බපුප්ඵානි හුත්වා විකිරිංසු (මල්වී විසිරුණාහදිව්‍ය)

☞ ඉන්පසුව අඟුරුවැස්සක් ඇතිකලේයතදරත්පැහැ අඟුරු අහසින් ඇවිත් මහබෝසතුන්ගේ . .මල්වී විසිරුණාහපා මුල දිව්‍ය

•තතො **කුක්කුළවස්සං** සමුට්ඨාපෙසිඅොගිවණ්හො අග්වුණ්අව් . කුක්කුළො ආකාසෙනාගන්ත්වා බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ දිබ්බවන්දනවුණ්ණං හුත්වා නිපති.

★ තතො **කුක්කුළවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි(.ඉන්පසුව උණුඅළු වැස්සක් ඇතිකලේය) අව්වුණ්හො (අතිශයින් උණුවූ) අග්ගි-වණ්ණො කුක්කුළො(ගින්දර පැහැති උණුඅළු) ආකාසෙනාගන්ත්වා (අහසින් ඇවිත්) බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ (මහබෝසතුන්ගේ පා මුල) දිබ්බ-චන්දන-චුණ්ණං හුත්වා නිපති සදිව්‍ය) දුන් කුඩු බවටපත්වී වැටුනි(

☞ ඉන්පසුව උණුඅළු වැස්සක් ඇතිකලේයඅතිශයින් උණුවූ ගින්දර පැහැති උණුඅළු අහසින් . සඇවිත් දිව්‍යදුන් කුඩු බවටපත්වී වැටුනි.

• තතො **වාලුකාවස්සං** සමුට්ඨාපෙසිඅතිසුඛුමවාලුකා . ධූමායන්තා පජ්ජලන්තා ආකාසෙනාගන්ත්වා බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ දිබ්බපුප්ඵානි හුත්වා නිපතිංසු .

★ තතො **වාලුකාවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි(.ඉන්පසුව වැලි වැස්සක් ඇතිකලේය) අති-සුඛුම-වාලුකා(ඉතා සියුම් වැලි) ධූමායන්තා පජ්ජලන්තා(දුම්දමමින් ගිනිගනිමින්) ආකාසෙනාගන්ත්වා (අහසින් ඇවිත්) බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ (මහබෝසතුන්ගේ පා මුල) දිබ්බපුප්ඵානි හුත්වා නිපතිංසු (මල්වී වැටුනාහදිව්‍ය) .

☞ ඉන්පසුව වැලි වැස්සක් ඇතිකලේයඉතා සියුම් වැලි දුම්දමමින් ගිනිගනිමින් අහසින් ඇවිත් . මහබෝසතුන්ගේ පා මුල දිව්‍යමල්වී වැටුනාහ.

•තතො **කලලවස්සං** සමුට්ඨාපෙසිතං කලලං . ධූමායන්තං පජ්ජලන්තං ආකාසෙනාගන්ත්වා බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ දිබ්බවිලෙපනං හුත්වා නිපති .

★ තතො **කලලවස්සං** සමුට්ඨාපෙසි(.ඉන්පසුව මඩ වැස්සක් ඇතිකලේය) තං කලලං ධූමායන්තං පජ්ජලන්තං (ඒ මඩ දුම්දමමින් ගිනිගනිමින්)ආකාසෙනාගන්ත්වා (අහසින් ඇවිත්) බොධිසත්තස්ස පාදමූලෙ (මහබෝසතුන්ගේ පා මුල) දිබ්බ-විලෙපනං හුත්වා නිපති දිව්‍ය) විලේපනයක්ව වැටුනි (

☞ ඉන්පසුව මඩ වැස්සක් ඇතිකලේයඒ මඩ දුම්දමමින් ගිනිගනිමින් අහසින් ඇවිත් . මහබෝසතුන්ගේ පා මුල දිව්‍ය විලේපනයක්ව වැටුනි.

• තතො ''ඉමිනා භිංසෙත්වා සිද්ධත්ථං පලාපෙස්සාමී''ති **අන්ධකාරං** සමුට්ඨාපෙසිතං . නාගතං විය මහාතමංගසමන්වතුරඩ හුත්වා බොධිසත්තං පත්වා සූරියප්පභාවිහතං විය අන්ධකාරං අන්තරධායි.

★ තතො (ඉන්පසුව) ''ඉමිනා භිංසෙත්වා(මෙයින් බයකර) සිද්ධත්ථං පලාපෙස්සාමී''ති (සිද්ධත්ථ පලවාහරින්නෙමි යැයි) **අන්ධකාරං** සමුට්ඨාපෙසිඅ) දුරක් ඇතිකලේය(. තං චතුරඩිග-සමන්නාගතං විය(එය සතර අංගයන් එක්වූවාක් මෙන්) මහාතමං හුත්වා මහාඅ)දුරක්ව(බොධිසත්තං පත්වා(මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ) සූරියප්පභා-විහතං විය හිරුර)ැසින් දුරුකලාක් මෙන්(අන්ධකාරං අන්තරධායි(අන්දකාරය අතුරුදහන් කලේය)

☞ ඉන්පසුව යැයි අ ''මෙයින් බයකර සිද්ධත්ථ පලවාහරින්නෙමි''දුරක් ඇතිකලේයඑය . සතර අංගයන් එක්වූ අදුරක් මෙන් මහාඅදුරක්වහිරුැසින් ,මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ , දුරුකලාක් මෙන් අන්දකාරය අතුරුදහන් කලේය

•එවං මාරො ඉමාහි නවහි වාතවස්සපාසාණපහරණඅඩ්ගාරකුක්කුළවාලුකාකලලඅන්ධකාරවුට්ඨිහි බොධිසත්තං පලාපෙතුං අසක්කොන්තො ''කිං භණෙ, තිට්ඨථ, ඉමං සිද්ධත්ථකුමාරං ගණ්හථ හනථ පලාපෙථා''ති පරිසං ආණාපෙත්වා සයම්පි ගිරිමෙඛලස්ස හත්ථිනො ඛන්ධෙ නිසින්නො චක්කාවුධං ආදාය බොධිසත්තං උපසඩ්කමිත්වා ''සිද්ධත්ථ උට්ඨාහි එතස්මා පල්ලඩ්කා, +න]අයං [නායං තුය්හං පාපුණාති, මය්හං එව පාපුණාතී''ති ආහ .

★ එවං මාරො ඉමාහි නවහි(මෙසේ මාරයා මේ නව) වාත-වස්ස-පාසාණ-පහරණ-අඩ්ගාර-කුක්කුළ-වාලුකා-කලල-අන්ධකාර-වුට්ඨිහිසුලං වැසි ගල් ආයුධ) ධ අඟුරු උණුඅළු වැලි මඩ අඳුරු වැසිවලින්(බොධිසත්තං පලාපෙතුං(මහබෝසතුන්ව පලවාහැරීමට) අසක්කොන්තො (නො හැකැව)''කිං භණෙ, තිට්ඨථ(මොකද බොලව් බලාඉන්නෙ) , ඉමං සිද්ධත්ථකුමාරං ගණ්හථ(මේ සිද්ධත්ථ කුමරු ගනිව්) හනථ පලාපෙථා''ති(නසව් පලවායවව් යැයි) පරිසං ආණාපෙත්වා(පිරිසට අණකර) සයම්පි(තමාත් /තමාද) ගිරිමෙඛලස්ස හත්ථිනො ඛන්ධෙ නිසින්නො(ගිරිමේඛල ඇතුගේ පිට හිඳිමින්) චක්කාවුධං ආදාය (යුධයත් ගෙනවක්‍රා) බොධිසත්තං උපසඩ්කමිත්වා (මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ) ''සිද්ධත්ථ උට්ඨාහිසිද්ධත්ථ) (නැගිටපන් එතස්මා පල්ලඩ්කා(න්ඔය ආසනයෙ /ඔය පළගින්) +න]අයං [නායං තුය්හං පාපුණාති(ඕක උඹට නෙවෙයි /මෙය ඔබට නො පැමිණේ) , මය්හං එව පාපුණාතී''තිමට ම) (මටයි යැයි /පැමිණේ ආහ(කිය)

☞ මෙසේ මාරයා මේ සුලං වැසි ගල් ආයුධ අඟුරු උණුඅළු වැලි මඩ අඳුරු ආදි වැසිවලින් මහබෝසතුන්ව පලවාහැරීමට නො හැකැව මේ සිද්ධත්ථ ,මොකද බොලව් බලාඉන්නෙ''

‘‘!කුමරු ගනිව් නසව් පලවායවව්යැයි පිරිසට අණකර තමාත් ගිරිමේඛල ඇතුගේ පිට හිඳිමින් චක්‍රායුධයත් ගෙන මහබෝසතුන් වෙතට පැමිණ සිද්ධත්ථ ඔය ආසනයෙන් නැගිටපන් ඕක ’’ .යැයි කිය ‘‘උඹට නෙවෙයි මටයි

•මහාසත්තො තස්ස වචනං සුත්වා අවොච – ‘‘මාර, නෙව තයා දස පාරමියො පූරිතා, න උපපාරමියො, න පරමත්ථපාරමියො, නාපි පඤ්ච මහාපරිච්චාගා පරිච්චත්තා, න]ඤාති+අත්ථ-චරියා [ඤාතත්ථචරියා, න]ලොක+අත්ථ-චරියා [ලොකත්ථචරියා, න බුද්ධිචරියා පූරිතා, සබ්බා තා මයායෙව පූරිතා, තස්මා +න]අයං [නායං පල්ලඞ්කො තුය්හං පාපුණාති,]මය්හං+ඒව+ඒසො [මය්හෙවෙසො පාපුණාති’’ති.

★ මහාසත්තො තස්ස වචනං සුත්වා අවොච (මහබෝසතුන් ඔහුගේ වචන අසා කීය) – ‘‘මාර (මාරය) නෙව තයා(නොවේ ඔබවිසින්) දස පාරමියො පූරිතා(දසපාරමී පිරුවේ) , න උපපාරමියො, න පරමත්ථපාරමියො(නොවේ උපපාරමී නොවේ පරමත්ථපාරමී) නාපි (නොවේ) පඤ්ච මහාපරිච්චාගා පරිච්චත්තා(ගකලේගයන් පරිත්‍යාපස්මහා පරිත්‍යා) න]ඤාති+අත්ථ-චරියා [ඤාතත්ථචරියා(ඤාතීනට හිතපිණිස කටයුතු නොකලේය) න]ලොක+අත්ථ-චරියා [ලොකත්ථචරියා(ලෝකයට හිතපිණිස කටයුතු නොකලේය) න බුද්ධි-චරියා පූරිතා(බුද්ධියවඩන චර්යාවන් නොපිරුවේය) සබ්බා තා(ඒවා සියල්ල /සියල්ල ඒවා) මයා-යෙව පූරිතා(මා විසින් ම පුරනලද්දේය) තස්මා] (එබැවින්) <u>න</u>+අයං [නායං පල්ලඞ්කො (ආසනය /මේ පළඟ) තුය්හං පාපුණාති ඔබට) <u>නොපැමිණේ</u> ඔබට /<u>නොවේ</u>( ]මය්හං+ඒව+ඒසො [මය්හෙවෙසො(මට ම මෙය) පාපුණාති’’ති /පැමිනෙන්නේය) (ලැබෙන්නේය

☞ මහබෝසතුන් ඔහුගේ වචන අසා කීය’’ ,මාරය ඔබවිසින් දසපාරමී උපපාරමී පරමත්ථපාරමී පිරුවේ නෑඤාතීනට හිතපිණිස කටයුතු කලේනෑ ,ගකලේ නෑගයන් පරිත්‍යාපස්මහා පරිත්‍යා , ඒවා සිය ,ලෝකයට හිතපිණිස කටයුතු කලේනෑ බුද්ධියවඩන චර්යාවන් පිරුවෙනෑල්ල මා විසින් ම පුරනලද්දේය‘‘නය ඔබට නෙවෙයි මට ම ලැබෙන්නේයඑබැවින් මේ ආස ,

•මාරො කුද්ධො කොධවෙගං අසහන්තො මහාපුරිසස්ස චක්කාවුධං විස්සජ්ජෙසිස තං තස් . වාස උපරිභාගෙ මාලාවිතානං හුත්තස්ජෙන්දස පාරමියො ආවජ් අට්ඨාසිතං කිර . ඤදා තෙන කුකාවුධං අඤ්බුරධාරවක්ද්ධෙන විස්සට්ඨං එකඝනපාසාණත්ථම්භෙ වංසකළීරෙ විය ඡින්දන්තං ගච්ඡති, ඉදානි පන තස්මිං මාලාවිතානං හුත්වා ඨිතෙ අවසෙසා මාරපරිසා ‘‘ඉදානි පල්ලඞ්කතො වුට්ඨාය පලායිස්සති’’ති මහන්තමහන්තානි සෙලකූටානි විස්සජ්ජෙසුං .

★ මාරො කුද්ධො(මාරයා කිපී) කොධවෙගං අසහන්තොධවේගය ඉවසාගත ක්‍රෝ) (නොහැකිව මහාපුරිසස්ස චක්කාවුධං විස්සජ්ජෙසි(යුධයෙන් ගැසියමහබෝසතුන්ට චක්‍රා) තං (එය) තස්ස දස පාරමියො ආවජ්ජෙන්තස්සසිහිකරන /ඒ දසපාරමී සිහිකරන්නාගේ) (උන්වහන්සේගේ උපරිභාගෙ මාලාවිතානං හුත්වා(ඉහලින් මල්වියනක් ව) අට්ඨාසි (සිටියේය) තං(ඒ) කිර බුරධාර-චක්කාවුධං(යුධය වනාහිදැලිපිහිමෙන් මුවහත ඇති චක්‍රා) අඤ්ඤදා(අන්දිනවල) තෙන කුද්ධෙන විස්සට්ඨං(ඔහුවිසින් කිපී මුදාහල) එකඝන-පාසාණත්ථම්භෙ(ඒකඝන ගල්කණු) වංසකළීරෙ විය(උණබට මෙන්) ඡින්දන්තං ගච්ඡති (සිඳිමින් යයි), ඉදානි පන තස්මිං(දැන් වනාහි එහි) මාලාවිතානං හුත්වා ඨිතෙමල්වියනක්ව) (සිටිකල්හි අවසෙසා මාරපරිසා (අනිත් මාරපිරිස) ‘‘ඉදානි පල්ලඞ්කතො වුට්ඨාය පලායිස්සති’’ති(දැන් ආසනයෙන් නැගිට පලායන්නේය යැයි) මහන්ත-මහන්තානි සෙලකූටානි විස්සජ්ජෙසුං(ලොකු ලොකු ගල්පර්වත විසිකලාහ)

☞ මාරයා කිපී ක්‍රෝධවේගය ඉවසාගත නොහැකිව මහබෝසතුන්ට චක්‍රායුධයෙන් ගැසියළුය . ඒ දැලිපිහිමෙන් .ඒ දසපාරමී සිහිකරන උන්වහන්සේගේ ඉහලින් මල්වියනක් ව සිටියේය යුධය වනාහි අන්දිනවල ඔහුවිසින් කිපී මුදාහලකල ඒකඝන ගල්කණු මුවහත ඇති චක්‍රා උණබටමෙන් සිදිමින් යයිදැන් ” මල්වියනක්ව සිටිකල්හි අනිත් මාරපිරිස දැන් වනාහි එහි . .යැයි ලොකු ලොකු ගල්පර්වත විසිකලාහ ‘‘ආසනයෙන් නැගිට පලායන්නේය

•තානිපි මහාපුරිසස්ස දස පාරමියො ආවජ්ජෙන්තස්ස මාලාගුළභාවං ආපජ්ජිත්වා භූමියං පතිංසුදෙවතා . චක්කවාළමුඛවට්ටියං යීතා ගීවං පසාරෙත්වා සීසං උක්ඛිපිත්වා ‘‘නට්ඨො වත සො සිද්ධත්ථකුමාරස්ස]රූප+අග්ග+පත්තො [රූපග්ගප්පත්තො අත්තභාවො, කිං නු ඛො කරිස්සතී’’ති ඔලොකෙන්ති.

★ තානි-පි(ඒවා ද) මහාපුරිසස්ස දස පාරමියො ආවජ්ජෙන්තස්සදසපාරමී මහබෝසතුන්ට) (සිහිකරන්නාවූ මාලාගුළභාවං ආපජ්ජිත්වා(මල් පොකුරුබවට පත්ව) භූමියං පතිංසුබිමට) (වැටුනාහ දෙවතා චක්කවාළමුඛවට්ටියං යීතා(දෙවියෝ සක්වලමුවවිට සිටින) ගීවං පසාරෙත්වා(බෙල්ල දික්කර) සීසං උක්ඛිපිත්වා (ඔලුව උස්සා) ‘‘නට්ඨො වතනැසුනේය) (ඒකාන්තයෙන් සො සිද්ධත්ථකුමාරස්ස] (ඒ සිද්ධත්ථ කුමරුගේ) රූප+අග්ග+පත්තො [රූපග්ගප්පත්තො (බවට පැමිණියාවූරුවින් අග්‍ර) අත්තභාවො(ආත්මබාවය) කිං නු ඛො කරිස්සතී’’ති(යැයි ? මොකක්ද කරන්නේ) ඔලොකෙන්ති(බලති)

☞ ඒවා ද දසපාරමී සිහිකරන්නාවූ මහබෝසතුන්ට මල් පොකුරුබවට පත්ව බිමට වැටුනාහ . සක්වලමුවවිට සිටින දෙවියෝ බෙල්ල දික්කර ඔලුව උස්සා ඒකාන්තයෙන් ඒ සිද්ධත්ථ ” යැයි ? මොකක්ද කරන්නේ ,බවට පැමිණියාවූ ආත්මබාවය නැසුනේයකුමරුගේ රුවින් අග්‍ර බලති

•තතො මහාපුරිසො ‘‘පූරිතපාරමීනං බොධිසත්තානං අභිසම්බුජ්ඣනදිවසෙ පත්තපල්ලඞ්කො මය්හංව පාපුණාති’’ති වත්වා යීතං මාරං ආහ – ‘‘මාර තුය්හං දානස්ස දින්නභාවෙ කො සක්ඛී’’ති .

★ තතො මහාපුරිසො (ඉක්බිති මහබෝසතුන්) ‘‘පූරිත-පාරමීනං(පුරනලද පාරමී ඇති) බොධිසත්තානං(මහබෝසත්වරුන්ට) අභිසම්බුජ්ඣන-දිවසෙ(බුදුවන දවසේ) පත්ත-පල්ලඞ්කො(පහලවන ආසානය) මය්හං-ව පාපුණාති’’තිමා වෙනුවෙන් /මට ම ලැබේ යැයි) (ම යැයි වත්වා යීතං මාරං ආහ (කියා සිටින මාරයාට කීය) ‘‘මාර තුය්හං(මාරය ඔබගේ) දානස්ස දින්නභාවෙ(දන් දුන්බවෙහි) කො සක්ඛී’’ති(කව්ද සාක්සි යැයි)

☞ ඉක්බිති මහබෝසතුන්පුරනලද පාරමී ඇති මහබෝසත්වරුන්ට බුදුවන දවසේ පහල ,වන ආසානය මා වෙනුවෙන් ම යැයි කියා සිටින මාරයාට මෙසේකීය” ,මාරය ඔබ දන් දුන්බට කව්ද සාක්සි.යැයි “

•මාරො ‘‘ඉමෙ එත්තකා ජනා සක්ඛිනො’’ති]මාරබල+අභිමුඛං [මාරබලාභිමුඛං හත්ථං පසාරෙසි .තස්මිං ඛණෙ මාරපරිසාය ‘‘අහං සක්ඛි, අහං සක්ඛී’’ති පවත්තසද්දො පඨවිඋන්ද්‍රියනසද්දසදිසො අහොසි අථ මාරො මහාපුරිසං ආහ .‘‘සිද්ධත්ථ, තුය්හං දානස්ස දින්නභාවෙ කො සක්ඛී’’ති.

★ මාරො (මාරයා) ‘‘ඉමෙ එත්තකා ජනා(මේ මෙතෙක් දෙනා) සක්ඛිනො’’ති (සාක්සි යැයි)]මාරබල+අභිමුඛං [මාරබලාභිමුඛං(මාරඛලකාය දෙසට) හත්ථං පසාරෙසිඅත දිගුකල) ෙය (තස්මිං ඛණෙ මාරපරිසාය (ඒ මොහොතේ මාරපිරිසගේ)

''අහං සක්ඛි, අහං සක්ඛි''ති(මම සාක්සි මම සාක්සි යැයි) පවත්ත-සද්දො(පැවැත්වූ සද්දය) පඨවි-උන්ද්‍රියන-සද්ද-සදිසො අහොසි(සද්දය මෙන් විය පොළොව පැලෙන) අථ මාරො (ඉක්බිත් මාරයා) මහාපුරිසං ආහ (මහබෝසතුන්ට කීය) ''සිද්ධත්ථ) සිද්ධත්ථ(, තුය්හං (ඔබගේ) දානස්ස දින්නභාවෙ(දන් දුන්බවෙහි) කො සක්ඛි''ති(කව්ද සාක්සි යැයි)

☞ මාරයා ඒ .යැයි මාරබලකාය දෙසට අත දිගුකලේය ''මේ මෙතෙක් දෙනා සාක්සි'' යැයි පැවැත්වූ සද්දය පොළොව පැලෙන ''මම සාක්සි මම සාක්සි'' මොහොතේ මාරපිරිසගේ සද්දය මෙන් විය'' ඉක්බිත් මාරයා .සිද්ධත්ථ !ඔබ දන් දුන්බට කව්ද සාක්සියැයි '', ඇසිය.

• මහාපුරිසො ''තුය්හං තාව දානස්ස දින්නභාවෙ සචෙතනා සක්ඛිනො, මය්හං පන ඉමස්මිං ඨානෙ සචෙතනො කොචි සක්ඛි නාම නත්ථි, තිට්ඨතු තාව මෙ]අවසෙස+අත්තභාවෙසු [අවසෙසත්තභාවෙසු දින්නදානං, වෙස්සන්තරත්තභාවෙ පන ඨත්වා මය්හං සත්තසතකමහාදානස්ස දින්නභාවෙ අයං අචෙතනාපි ඝනමහාපඨවී සක්ඛි''ති

★ මහාපුරිසො (මහබෝසතුන්) ''තුය්හං තාව (ඔබේ වනාහි)දානස්ස දින්නභාවෙදනයාගේ) (දුන්බවට සචෙතනා(සිත්ඇත්තෝ) සක්ඛිනො(සාක්සිකරුවෝය) මය්හං පන(මගේ වනාහි) ඉමස්මිං ඨානෙ(මේ තැන) සචෙතනො(සිත්ඇති) කොචි සක්ඛි(කිසි සාක්සියක්) නාම නත්ථි (නම් නැත), තිට්ඨතු තාව මෙ] (තිබෙත්වා මගේ වනාහි) අවසෙස+අත්තභාවෙසු [අවසෙසත්තභාවෙසු(බාවයන්හි අන් ආත්ම) දින්නදානං(දුන්දානයන්) වෙස්සන්තරත්තභාවෙ පන) වෙස්සන්තර ආත්මබාවයේ වනාහ(ඨත්වා(සිට) මය්හං(මගේ) සත්තසතක-මහාදානස්ස (සියල්ල සත්සියය බැගින් මහාදානයාගේ) දින්නභාවෙ(දුන්බවෙහි) අයං අචෙතනා-පිමේ) (සිත්පිත් නැති ඝනමහාපඨවී සක්ඛි''ති(සාක්සි යැයි ඝනමහා පොළොව)

☞ මහබෝසතුන් මගේ ,ඔබේ වනාහි දනයාගේ දුන්බවට සිත්ඇත්තෝ සාක්සිකරුවෝය'' වනාහි මෙතැනසිතක් ඇති කිසි සාක්සි කරුවෙක් නම් නැතමගේ අන් ආත්ම බාවයන්හි , දුන්දානයන්තිබෙත්වා, වෙස්සන්තර ආත්මබාවයේ සිට මා සියල්ල සත්සියය බැගින් මහාදානයන් දුන්බවට මේ සිත්පිත් නැති ඝනමහා පොළොව සාක්සියැයි ''

] •චීවර-ගබ්භ+අන්තරතො [චීවරගබ්භන්තරතො දක්ඛිණහත්ථං අභිනීහරිත්වා ''වෙස්සන්තරත්තභාවෙ ඨත්වා මය්හං සත්තසතකමහාදානස්ස දින්නභාවෙ ත්වං සක්ඛි න සක්ඛි''ති මහාපඨවිඅභිමුඛං හත්ථං පසාරෙසිමහාප .ඨවී ''අහං තෙ තදා සක්ඛි''ති විරවසතෙන විරවසහස්සෙන විරවසතසහස්සෙන මාරබලං අවත්ථරමානා විය උන්නදි.

★] චීවර-ගබ්භ+අන්තරතො [චීවරගබ්භන්තරතො(සිව්රු ගැබ අතරින්) දක්ඛිණහත්ථං අභිනීහරිත්වා (දකුණු අත එලියටගෙන) ''වෙස්සන්තරත්තභාවෙ ඨත්වාවෙස්සන්තර) (ආත්මබාවයේ සිට මය්හං සත්තසතකමහාදානස්ස මගේ) සියල්ල සත්සියය බැගින් මහා දානයාගේ(දින්නභාවෙ(දුන්බවෙහි) ත්වං සක්ඛි න සක්ඛි''තිනුඹ සාක්සි ද සාක්සි නැද්ද) (යැයි මහාපඨවි-අභිමුඛං(මහපොළොව දෙසට) හත්ථං පසාරෙසි(දිගුකලේය අත) මහාපඨවී (මහපොළොව)''අහං තෙ තදා සක්ඛි''ති(මම ඔබට එකල සාක්සි යැයි) විරව-සතෙන (මොරදීම් සියයකින්) විරව-සහස්සෙන(මොරදීම් දහසකින්) විරව-සතසහස්සෙනමොරදීම්) (ලක්ෂයකින් මාරබලං(මාරබලය) අවත්ථරමානා(මඩිමින් -වසාලමින්) විය උන්නදි (නදදිනි මෙන්)[කියන්නාක්]

☞ සිව්රු ගැබ අතරින් දකුණු අත එලියටගෙන වෙස්සන්තර ආත්මබාවයේ සිට මා සියල්ල '' සත්සියය බැගින් මහාදානයන් දුන්බවට නුඹ සාක්සි ද නැද්ද යැයි ''

මහපොළොව දෙසට අත දිගුකලේයයැයි ‘‘මම ඔබට එකල සාක්සි’’ මහපොළොව . ලක්ෂයකින් මාරබලය මොරදීම් සියයකින් මොරදීම් දහසකින් මොරදීම් ,කියන්නාක් මෙන් .මඩිමින් නදදිනි -වසාලමින්

•තතො මහාපුරිසෙ ‘‘දින්නං තෙ සිද්ධත්ථ මහාදානං උත්තමදාන’’න්ති වෙස්සන්තරදානං සම්මසන්තෙ දියඩ්ඪයොජනසතිකො ගිරිමෙඛලහත්ථී ජණ්ණුකෙහි පඨවියං පතිට්ඨාසි, මාරපරිසා දිසාවිදිසා පලායි, ද්වෙ එකමග්ගෙන ගතා නාම නත්ථි, සම්මුඛසම්මුඛදිසාහියෙව පලායිංසු.

★ තතො මහාපුරිසෙ (ඉක්බිත් මහබෝසතුන්) ‘‘දින්නං තෙ (දුන්නේය ඔබ)සිද්ධත්ථ මහාදානං) සිද්ධත්ථ මහාදානය(උත්තමදාන’’න්ති(උතුම්දාන යැයි) වෙස්සන්තරදානං සම්මසන්තෙ(වෙස්සන්තරදාන සිහිකරන කල්හි) දියඩ්ඪ-යොජන-සතිකො යොදුන්) (එකසියපනස් ගිරිමෙඛලහත්ථී(ගිරිමේඛල ඇතු) ජණ්ණුකෙහි පඨවියං පතිට්ඨාසිදනින) ී පොළොවෙහි පිහිටියේය(මාරපරිසා දිසාවිදිසා පලායි(මාරපිරිස ඒ ඒ දිශාවට පලාගියේය) ද්වෙ එකමග්ගෙන ගතා නාම නත්ථි(දෙදෙනෙක් එක්මගකින් ගියේ නම් නැත) සම්මුඛ-සම්මුඛ-දිසාහි-යෙව පලායිංසු(හමුවූ හමුවූ දිශාවෙන්ම පලාගියහ)

☞ ඉක්බිත් මහබෝසතුන් වෙස්සන්තරදාන සිහිකරන කල්හි ’’සිද්ධත්ථ ඔබ මහාදාන උතුම්දාන දුන්නේය .යැයි යොදුන් එකසියපනස් ගිරිමේඛල ඇතු පොළොවෙහි දනගැසිය ‘‘ දෙදෙනෙක් එක්මගකින් ගියේ නම් නැත හමුවූ හමුවූ .මාරපිරිස ඒ ඒ දිශාවට පලාගියේය .ම පලාගියහදිශාවෙන්

•තතො දෙවසඬ්සා පලායමානං මාරබලං දිස්වා ‘‘මාරස්ස පරාජයො ජාතො, සිද්ධත්ථකුමාරස්ස ජයො, ජයපූජං කරිස්සාමා’’ති නාගා නාගානං, සුපණ්ණා සුපණ්ණානං, දෙවතා දෙවතානං, බ්‍රහ්මානො බ්‍රහ්මානං, උග්ඝොසෙත්වා]ගන්ධ-මාලා+ආදි-හත්ථා [ගන්ධමාලාදිහත්ථා මහාපුරිසස්ස සන්තිකං බොධිපල්ලඞ්කං අගමංසු.

★ තතො දෙව-සඬ්සා ඉක්බිත් දේව සමූ)හයා(පලායමානං මාරබලං දිස්වාපලායන මාර) (බලකාය දැක ‘‘මාරස්ස පරාජයො ජාතො(මාරයාට පරාජය අත්විය) සිද්ධත්ථකුමාරස්ස ජයො(සිද්දත්ථ කුමරුට ජය අත්විය) ජයපූජං කරිස්සාමා’’ති(කරමු යැයි ජයපුජා) නාගා නාගානං(නාගයෝ නාගයන්ට) සුපණ්ණා සුපණ්ණානං(ගුරුලන් ගුරුලන්ට) දෙවතා දෙවතානං(දෙවියෝ දෙවියන්ට) බ්‍රහ්මානො බ්‍රහ්මානං(ක්මයන්ටක්මයන් බ්‍රබ්) උග්ඝොසෙත්වාහ) ඬනගා දැනුම් දී] (ගන්ධ-මාලා+ආදි-හත්ථා [ගන්ධමාලාදිහත්ථාසුව) ඳ මල්දම් ආදිය අතැතිව(මහාපුරිසස්ස සන්තිකං(මහබෝසතුන් ලගට) බොධිපල්ලඞ්කං බෝපලඟ)ෙහි(වජිරාසනයෙහි / අගමංසු(.ගියාහ)

☞ ඉක්බිත් දේව සමූහයා පලායන මාර බලකාය දැක සිද්දත්ථ .මාරයාට පරාජය අත්විය’’ දෙවියෝ යැයි නාගයෝ නාගයන්ට ගුරුලන් ගුරුලන්ට ‘‘ජයපුජා කරමු .කුමරුට ජය අත්විය ක්මයන්ට හක්මයන් බ්‍රදෙවියන්ට බ්‍රඬනගා දැනුම් දීසුව ,ඳ මල්දම් ආදිය අතැතිව වජිරාසනයෙහි වැඩසිටින මහබෝසතුන් ලගට ගියාහ.

•අවසෙසා දසසු චක්කවාළසහස්සෙසු දෙවතා මාලාගන්ධවිලෙපනෙහි ච පූජයමානා නානප්පකාරා ථුතියො ච වදමානා අට්ඨංසු .

★ අවසෙසා(අනිත් /අවශේෂ) දසසු චක්කවාළ-සහස්සෙසු(දසදහසක් සක්වල) දෙවතා (දෙවියෝ) මාලා-ගන්ධ-විලෙපනෙහි චමල්දම් සුව) ඳ විලේපනයන් ගෙන් ද(

පූජයමානා(පූජාකරමින්) නානප්පකාරා ථුතියො ච(නොයෙක් ආකාරවූ තුති ගී ද) වදමානා අට්ඨංසු(කියමින් සිටියාහ)

☞ අනිත් දසදහසක් සක්වල දෙවියෝ මල්දම් සුවඳ විලේපනයන් ද ගෙන් පූජාකරමින් නොයෙක් ආකාරවූ තුති ගී ද කියමින් සිටියාහ.

•එවං]න+අත්ථඩ-ගතෙ-යෙව [අනත්ථඩගතෙයෙව සූරියෙ මහාපුරිසො මාරබලං විධමෙත්වා]වීවර+උපරි [වීවරූපරි පතමානෙහි]බොධිරුක්ඛ+අඩකුරෙහි [බොධිරුක්ඛඩකුරෙහි රත්තපවාළපල්ලවෙහි විය පූජියමානො පඨමයාමෙ පුබ්බෙනිවාසඤාණං අනුස්සරිත්වා, මජ්ඣිමයාමෙ දිබ්බචක්ඛුං විසොධෙත්වා, පච්ඡිමයාමෙ පටිච්චසමුප්පාදෙ ඤාණං ඔතාරෙසි.

★ එවං] (මෙසේ) න+අත්ථඩ-ගතෙ-යෙව [අනත්ථඩගතෙයෙව(අවරට නො ගියකල්හි ම) සූරියෙ(හිරු) මහාපුරිසො මාරබලං විධමෙත්වා (පරාජයකර මහබෝසතුන් මාරබලය)]වීවර+උපරි [වීවරූපරි(සිව්ර මත්තෙහි) පතමානෙහි(වැටෙන්නාවූ)]බොධිරුක්ඛ+අඩකුරෙහි [බොධිරුක්ඛඩකුරෙහි(බෝධි අංකුරවලින්) රත්ත-පවාළ-පල්ලවෙහි විය(රත් පබලු පෙති මෙන්) පූජියමානො(පූජාලබමින්) පඨමයාමෙපළමු) (පෙරයම /යාමයේ පුබ්බෙනිවාසඤාණං අනුස්සරිත්වාපෙරවිසූ ජීවිත සිහිකරන නුවණ) (ඇතිකරගෙන මජ්ඣිමයාමෙ(මැදියම /ම යාමයෙහිමධ්‍ය) දිබ්බචක්ඛුං විසොධෙත්වාදිවැස්) (ඇතිකරගෙන / නුවණ පිරිසිදුකරගෙන පච්ඡිමයාමෙ (අළුයම /අවසන්යාමයේ) පටිච්චසමුප්පාදෙ ඤාණං ඔතාරෙසි) පටිච්චසමුප්පාදයෙහි ඤාණය යොමුකලේය(

☞ මෙසේ හිරු අවරට නො ගියකල්හි ම මහබෝසතුන් මාරබලය පරාජයකරසිව්ර මත්තෙහි , රත් පබලු පෙති මෙන් වැටෙන්නාවූ බෝධි අංකුරවලින් පූජාලබමින්පළමු යාමයේ පෙරවිසූ , ,ම යාමයෙහි දිවැස් නුවණ පිරිසිදුකරගෙනමධ්‍ය ,ජීවිත සිහිකරන නුවණ ඇතිකරගෙන අවසන්යාමයේ පටිච්චසමුප්පාදයෙහි ඤාණය යොමුකලේය.

• අථස්ස ද්වාදසපදිකං පච්චයාකාරං වට්ටවිවට්ටවසෙන අනුලොමපටිලොමතො සම්මසන්තස්ස දසසහස්සී ලොකධාතු උදකපරියන්තං කත්වා ද්වාදසක්ඛත්තුං සම්පකම්පි.

★+අථ] අස්ස [අථස්ස(උන්වහන්සේට /ඉන්පසු ඔහුට) ද්වාදස-පදිකං(පද දොළොසක් ඇති) පච්චයාකාරං(ය ආකාරයන්ත්‍යප්‍ර) වට්ට-විවට්ට-වසෙනසංසාර පැවැත්ම නො පැවැත්ම) (වශයෙන් අනුලොම-පටිලොමතො(මුලසිට අගට ද අගසිට මුලට ද) සම්මසන්තස්ස (සම්මර්ශනය කරනකල්හි) දසසහස්සී ලොකධාතු(දසදහසක් ලෝකධාතුව) උදක-පරියන්තං කත්වා(ජලය කෙලවරකොට) ද්වාදසක්ඛත්තුං සම්පකම්පිදොළොස්වාරයක් අතිශයින්) (කම්පාවිය

☞ ඉන්පසු උන්වහන්සේ පද දොළොසක් ඇති ප්‍රත්‍යය ආකාරයන්ස ,ංසාර පැවැත්ම නො පැවැත්ම වශයෙන්දසදහසක් ,මුලසිට අගට ද අගසිට මුලට ද සම්මර්ශනය කරනකල්හි , .ලෝකධාතුව ජලය කෙලවරකොට දොළොස්වාරයක් අතිශයින් කම්පාවිය

•මහාපුරිසෙ පන දසසහස්සිලොකධාතුං උන්නාදෙත්වා]අරුණ+උග්ගමන-වෙලාය [අරුණුග්ගමනවෙලාය සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණං පටිවිජ්ඣන්තෙ සකලදසසහස්සී ලොකධාතු අලඞ්කතපටියත්තා අහොසි.

★ මහාපුරිසෙ පන(මහබෝසතුන් වනාහි) දසසහස්සි-ලොකධාතුං(දසදහසක් ලෝකධාතුව) උන්නාදෙත්වා (කරවා උන්නාද)

]අරුණ+උග්ගමන-වෙලාය [අරුණුග්ගමනවෙලාය(අරුණ නැගෙන වේලාවෙහි) සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණංසියල්ල දන්නා සර) ්වඤ්ඤුතා ඤාණය(සම්මා සම්බුද්ධත්වය / පටිවිජ්ඣන්තෙ(අවබෝධකරන කල්හි /තිවේදකරන කලක්හිප්‍ර) සකල-දසසහස්සී ලොකධාතු (සියලු දසදහසක් ලෝකධාතුව) අලඞ්කතපටියත්තා අහොසි(අලංකාරව සරසන ලද්දේ විය)

☞ මහබෝසතුන් දසදහසක් ලෝකධාතුව උන්නාද කරවා අරුණ නැගෙන වේලාවෙහි සියල්ල දන්නා සර්වඤ්ඤුතා ඤාණය අවබෝධකරන කල්හි සියලු දසදහසක් ලෝකධාතුව අලංකාරව සරසන ලද්දේ විය.

•දසසු චක්කවාළසහස්සෙසු අප්පමාණෝ ඔභාසෝ එරි
★ දසසු චක්කවාළ-සහස්සෙසු (දස දහසක් සක්වලයන්හි) අප්පමාණෝ) අප්‍රමාණ(ඔභාසෝ (එලියක්/ආලෝකයක්) එරි(පැතුරුනි)
☞ දස දහසක් සක්වලයන්හි අප්‍රමාණ ආලෝකයක්එලියක් පැතුරුනි-

•තස්ස තං සිරිං දට්ඨුකාමා විය අන්ධා චක්ඛූනි පටිලභිංසු, බධිරා සද්දං සුණිංසු, මූගා සමාලපිංසු, ඛුජ්ජා උජුගත්තා අහෙසුං, පඬ්ගුලා පදසා ගමනං පටිලභිංසු, බන්ධනගතා සබ්බසත්තා අන්දුබන්ධනාදීහි මුච්චිංසු
★ තස්ස(එයගේ) තං සිරිං(ඒ අසිරිය) දට්ඨුකාමා-විය(මෙන්-දකිනුකැමැත්තෝ) අන්ධා(අන්දයෝ) චක්ඛූනි පටිලභිංසු(ඇස් ලැබූහ) , බධිරා සද්දං සුණිංසුබිහිරෝ සද්ද) (ඇසූහ, මූගා සමාලපිංසු(ගොලුවෝ කථාකලහ) , ඛුජ්ජා උජුගත්තා අහෙසුංකුද්දෝ) (කෙලින් වූහ/ඍජු, පඬ්ගුලා(පිළුවෝ) පදසා(පයින්) ගමනං(ගමන්කිරීම) පටිලභිංසු(ලැබූහ) , බන්ධනගතාබැමිවලින් බැ) දුනාවූ(සබ්බසත්තා (සියලු සත්ත්වයෝ) {අන්දු-බන්ධනාඅා-දීහි} අන්දුබන්ධනාදීහි(ආදියෙන්-බැදුම්-දම්වැල්) මුච්චිංසු (මිදුනාහුය)
☞ ඒ අසිරිය දකිනුකැමැත්තෝ මෙන් අන්දයෝ ඇස් ලැබූහ ,බිහිරෝ සද්ද ඇසූහගොලුවෝ , ,කුද්දෝ කෙලින් වූහ ,කථාකලහ පිළුවෝ පයින් ගමන්කලහබැමිවලින් බැ ,දුනාවූ සියලු සත්ත්වයෝ දම්වැල් බැදුම් ආදියෙන් මිදුනාහුය

• සබ්බනරකෙසු අග්ගි නිබ්බායි, පෙත්තිවිසයෙ ඛුප්පිපාසා වූපසම්, තිරච්ඡානානං භයං නාහොසි, සබ්බසත්තානං රොගො වූපසම්, සබ්බසත්තා පියංවදා අහෙසුං, මධුරෙනාකාරෙන අස්සා හසිංසු
★ සබ්බ-නරකෙසු(සියලු නරකයනුහි) අග්ගි නිබ්බායි(ගිනි නිවුණි) , පෙත්තිවිසයෙථ ප්‍රේ) (ලෝකයේ ඛුප්පිපාසා (සා පිපාසා)වූපසම්(සංසිඳුනි), තිරච්ඡානානං(තිරිසන් සතුන්ගේ) භයං නාහොසි(භියක් නොවීය) , සබ්බසත්තානං(සියලු සත්ත්වයන්ගේ) රොගො වූපසම්රෝග) (සංසිඳුනි, සබ්බසත්තා(සියලු සත්ත්වයෝ) පියංවදායතෙපුල් ප්‍රි/යවචන කියන්නෝප්‍රි) (ඇත්තෝ අහෙසුං(වූහ), {මධුරෙනඅා+කාරෙන} මධුරෙනාකාරෙන(මිහිරි අයුරින්) අස්සා හසිංසු (අස්වයෝ සිනාසුනහ)
☞ සියලු නරකයනුහි ගිනි නිවුණි තිරිසන් සතුන්ගේ ,ථ ලෝකයේ සා පිපාසා සංසිඳුනිප්‍රේ , භියක් නොවීය සියලු සත්ත්වයෝ ,සියලු සත්ත්වයන්ගේ රෝග සංසිඳුනි ,ප්‍රියවචන කියන්නෝ වූහ මිහිරි අයුරින් ,අස්වයෝ හේසාර වකලහ

• වාරණා ගජ්ජිංසු, සබ්බතූරියානි සකසකනින්නාදං මුඤ්චිංසු, අසිටිතානියෙව මනුස්සානං හත්ථපගාදීනි ආභරණානි විරවිංසු, සබ්බදිසා විප්පසන්නා අහෙසුං
★ වාරණා ගජ්ජිංසු(කුංචනාද කලහ/ඇත්තු ගර්ජනා කලහ) , සබ්බ-තූරියානිසියලු) (තූර්යභාණ්ඩ සක-සක-නින්නාදං(නින්නාදයන්-තම-තම) මුඤ්චිංසු(විහිදවූහ/මුදාහලහ), අසිටිතානි-යෙව(ම-නොගැටී) මනුස්සානං (මිනිසුන්ගේ)

{හත්ථ+පගආ+දීනි} හත්ථපගාදීනි(අත් ආදියෙහි ඇති) ආභරණානි(ආභරණ) විරවිංසු හ/නාදවිය)ඛනැගුහ(, සබ්බදිසා(සියලුදිශාවෝ) විප්පසන්නා(පැහැදිලි/අතිශයින් පැහැපත්) අහෙසුං (වූහ)
☞ ඇත්තු කුංචනාද කලහ සියලු තූර්යභාණ්ඩ ඉබේ තම තමන්ගේ මිහිරි නාදයන් ,මුදාහලහ , මිනිසුන්ගේ අත් ආදියෙහි ඇති ආභරණ නොගැටීම මිහිරි හඬින් නාදවියසියලුදිශාවෝ , අතිශයින් පැහැපත්වූහ

•සත්තානං සුඛං උප්පාදයමානො මුදුසීතලවාතො වායි, අකාලමෙඝො වස්සි, පඨවිතොපි උදකං උබ්භිජ්ජිත්වා විස්සන්දි, පක්ඛිනො ආකාසගමනං විජහිංසු
★ සත්තානං(සත්ත්වයන්ට) සුඛං (සැප)උප්පාදයමානො (උපදවමින්) මුදු-සීතල-වාතො (වාතය-සිසිල්-සිනිදු/මෘදු) වායි(හැමුවේය), අකාලමෙඝො(අකාලවැසි) වස්සි(වැස්සේය), පඨවිතො-පි(පොලොවෙන් ද) උදකං(ජලදාරා/ජලය) උබ්භිජ්ජිත්වා(මතුවී/පැනනැඟී) විස්සන්දි(ගැලුවේය), පක්ඛිනො(පක්ෂීන්) ආකාස-ගමනං(යාම-අහසෙහි) විජහිංසු (අත්හලහ)
☞ සත්ත්වයන්ට සැප උපදවමින් සිනිදු සිසිල් වාතය හැමුවේය,අකාලවැසි වැස්සේය , පොලොවෙන් ද ජලදාරා මතුවී ගැලුවේය පක්ෂීන් ,අහසෙහි යාම අත්හලහ

•නදියො අසන්දමානා අට්ඨංසු, මහාසමුද්දෙ මධුරං උදකං අහොසි, සබ්බත්ථකමෙව පඤ්චවණ්ණෙහි පදුමෙහි සඤ්ඡන්නතලො අහොසි, ථලජජලජාදීනි සබ්බපුප්ඵානි පුප්ඵිංසු
★ නදියො(ගංඟාවෝ) අසන්දමානා(නොගලමින්) අට්ඨංසු(සිටිහ) , මහාසමුද්දෙ (මහමුහුදෙහි)මධුරං උදකං අහොසි(මිහිරි ජලය විය) , {සබ්බත්ථකං+ච} සබ්බත්ථකමෙව (ම-සියලුතැන්හි) පඤ්ච-වණ්ණෙහි(පස් වර්ණයෙන් යුතු) පදුමෙහි(මල්වලින්) සඤ්ඡන්න-තලො(භූමි/තල-වැසුනු) අහොසි(විය) , {ථලජ-ජලජආ-දීනි} ථලජජලජාදීනි-ගොඩ ඇතිවන) (ආදී-දියෙහි ඇතිවන සබ්බ-පුප්ඵානි(සියලු මල්) පුප්ඵිංසු (පිපුනාහ)
☞ ගංඟාවෝ නොගලමින් සිටිහ, මහමුහුදෙහි ජලය මිහිරි වියසියලුතැන්හිම පස් වර්ණයෙන් , යුතුමල්වලින් වැසුනු භූමි වියදියගොඩ සියලු මල් පිපුනාහ ,>

• රුක්ඛානං ඛන්ධෙසු ඛන්ධපදුමානි, සාඛාසු සාඛාපදුමානි, ලතාසු ලතාපදුමානි පුප්ඵිංසු, ථලෙ සිලාතලානි භින්දිත්වා උපරූපරි සත්ත සත්ත හුත්වා දණ්ඩපදුමානි නාම නික්ඛමිංසු
★ රුක්ඛානං(ගස්වල) ඛන්ධෙසුක)ඳන්හි(ඛන්ධ-පදුමානික) දෙහි පිපෙනමල්(, සාඛාසු (අතුවල) සාඛා-පදුමානි(අතුවල පිපෙන මල්) , ලතාසු(වැල්වල) ලතා-පදුමානිවැල්වල) (පිපෙනමල් පුප්ඵිංසු(පිපුනාහ) , ථලෙ(පොලොවෙහි) සිලා-තලානි(ගල් තලාවන්) භින්දිත්වා (බිඳගෙන) උපරූපරි(එකිනෙක මත්තේ/එකක් උඩ එකක්) සත්ත සත්ත හුත්වා සත සත) (බැගින්වීදණ්ඩපදුමානි නාම ද)ඩුමල් නම් මල්වර්ගයක් (නික්ඛමිංසු(මතුවුනාහ /නික්මුනාහ)
☞ ගස්වල කඳන්හි කදෙහි පිපෙනමල්අතුවල අතුවල පිපෙ ,න මල්වැල්වල වැල්වල , පොලොවෙහි ගල් තලාවන් බිඳගෙන එකක් උඩ එකක් වශයෙන් සත ,පිපෙනමල් පිපුනාහ බැගින්වී දඬුමල් නම් මල්වර්ගයක් මතුවුනාහ

• ආකාසෙ ඔලම්බකපදුමානි නාම නිබ්බත්තිංසු, සමන්තතො පුප්ඵවස්සා වස්සිංසු, ආකාසෙ දිබ්බතූරියානි වජ්ජිංසු
★ ආකාසෙ(අහසෙහි) ඔලම්බක-පදුමානි නාම(මල් නම් මල්වර්ගයක්-එල්ලෙන) නිබ්බත්තිංසු(ඉපදුනහ/ඇතිවූහ) , සමන්තතො(හාත්පසින්) පුප්ඵ-වස්සා(මල්වර්ෂා) වස්සිංසු (වැස්සාහ), ආකාසෙ(අහසෙහි) දිබ්බ-තූරියානි(තූර්යභාණ්ඩදිව්‍ය) වජ්ජිංසු (වාදනයවූහ)
☞ අහසෙහි එල්ලෙන මල් නම් මල්වර්ගයක් ඇතිවූහ ,හාත්පසින් මල්වර්ෂා වැස්සාහ , තූර්යභාණ්ඩ වාදනයවූහඅහසෙහි දිව්‍ය

• සකලදසසහස්සිලොකධාතු වට්ටෙත්වා විස්සට්ඨමාලාගුළො විය, උප්පීළෙත්වා බද්ධමාලාකලාපො විය, අලඞ්කතපටියත්තං මාලාසනං විය ච එකමාලාමාලිනී විප්ඵුරන්තවාළවිජනී පුප්ඵධූමගන්ධපරිවාසිතා පරමසොභග්ගප්පත්තා අහොසි

★ සකල-දසසහස්සි-ලොකධාතු(ලෝකධාතුව-දසදහසක්-සියලු) වට්ටෙත්වා(වටකර) විස්සට්ඨ-මාලාගුළො(පොකුරක්/මල් ගොමුවක්-මුදාහල/විහිදවූ) විය(මෙන්ද), උප්පීළෙත්වා (තදකර) බද්ධ-මාලා-කලාපොබ) දිනලද(මිටියක්/කළඹක්-මල්- විය(මෙන්ද) අලඞ්කතපටියත්තං(අලංකාරව සරසනලද) මාලාසනං(මල්ආසනයක්) විය ච(මෙන්ද) එක-මාලාමාලිනී(අතරක් නොමැතිව මලින් ගැවසිගත් /එකපැහැර) විප්ඵුරන්ත-වාළවිජනී (චාමරයක් මෙන්/වල්විදුනාවක්-සැලෙන) පුප්ඵ-ධූමගන්ධ-පරිවාසිතා (සුවඳවත්ව-සුවදින්-මල්) {පරම-සොභාඅග්+ග+පත්තා} පරමසොභග්ගප්පත්තාරම /සෝභාවයෙන්-අතිශය/තුම්මළ) (පැමුණුනේ-බවටඅග්‍ර-ණීයත්වයෙන් අහොසි (විය)

☞ සියලු දසදහසක් ලෝකධාතුව වටකර විහිදවූ මල් ගොමුවක් මෙන්දතදකර ඛ ,දිනලද මල් කළඹක් මෙන්ද ,අලංකාරව සරසනලද මල්ආසනයක් මෙන්දඅතරක් නොමැතිව මලින් , මල් සුව ,ගැවසිගත් සැලෙන චාමරයක් මෙන්දින් සුවඳවත්වඅතිශය සෝභාවයෙන් , .ඛවට පැමුණුනේ වියරමණීයත්වයෙන් අග්‍ර

•එවං අපරිමාණෙන සිරිවිභවෙන පූජියමානො මහාපුරිසො අනෙකප්පකාරෙසු අච්ඡරියධම්මෙසු පාතුභූතෙසු සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණං පටිවිජ්ඣිත්වා සබ්බබුද්ධානං අවිජහිතං උදානං උදානෙසි –

★ එවං අපරිමාණෙනමාණවමෙසේ අප්‍ර) ූ(සිරිවිභවෙන පූජියමානොසිරියාවකින්) (පුදනුලබන මහාපුරිසො(මහාපුරුෂයානන් වහන්සේ) අනෙකප්පකාරෙසු නොයෙක්) (ආකාරවූ අච්ඡරිය-ධම්මෙසු (ආශ්චර්ය ධර්ම) පාතුභූතෙසු(පහලවූකල්හි) සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණං (සම්මා සම්බුද්ධත්වය /සියල්ල දන්නා සර්වඥතා ඤාණය) පටිවිජ්ඣිත්වා (අවබෝධකර / තිවේදකරප්‍ර) සබ්බබුද්ධානං(සියලු සම්බුදුවරුන්ගේ) අවිජහිතං (අත්නොහරිනලද)උදානං උදානෙසි (.ය කිවේයති වාක්‍යප්‍රී)

‘‘අනෙකජාතිසංසාරං, සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං;
ගහකාරං ගවෙසන්තො, දුක්ඛා ජාති පුනප්පුනං.

‘‘ගහකාරක දිට්ඨොසි, පුන ගෙහං න කාහසි;
සබ්බා තෙ ඵාසුකා භග්ගා, ගහකූටං විසඞ්ඛතං;
විසඞ්ඛාරගතං චිත්තං, තණ්හානං ඛයමජ්ඣගා’’ති

• පුනප්පුනං ජාති දුක්ඛා [තස්මා] ,ගහකාරං ගවෙසන්තො අනෙකජාතිසංසාරං සන්ධාවිස්සං, අනිබ්බිසං.

★ පුනප්පුනං ජාති දුක්ඛා [(එබැවින්) තස්මා] (නැවත නැවත ඉපදීම දුකකි) ගහකාරං ශරීරය) ([තණ්හාව නැමති වඩුවා] නැමති ගෙයසාදන්නාගවෙසන්තො(සොයමින්) අනෙක-ජාති-සංසාරං (නොයෙක් ජාතීන් සංසාරයෙහි) සන්ධාවිස්සංඉපෙදි ඉපෙදි මැරෙමින් /ඇවිද්දෙමි) (ඇවිද්දෙමි අනිබ්බිසංමෙතෙක්කල් ඔහු නො දැක්ක බැවින් සසර ඇවිදීම /නො නිමියේය) (නො නිමියේය

☞ නැවත නැවත ඉපදීම දුකකිඑබැවින් ශරීරය නැමති ගෙයසාදන තණ්හාව නැමති වඩුවා , මෙතෙක්කල් .සොයමින් නොයෙක් ජාතීන් සංසාරයෙහි ඉපෙදි ඉපෙදි මැරෙමින් ඇවිද්දෙමි .ඔහු නො දැක්ක බැවින් සසර ඇවිදීම නො නිමියේය

•ගහකාරක දිට්ඨොසි, පුන ගෙහං න කාහසි , තෙ සබ්බා ඵාසුකා භග්ගා, ගහකූටං විසඞ්ඛතං , චිත්තං විසඞ්ඛාරගතං, තණ්හානං]ඛයං+අජ්ඣගා [ඛයමජ්ඣගා

★ ගහකාරක [නුඹ] (!තණ්හාව නැමති වඩුව] !ශරීරය නැමති ගෙයසාදන්න) දිට්ඨොසි (දක්නාලද්දේය) පුන ගෙහං න කාහසි (නැවත ගෙය නො සාදන්නේය) තෙ සබ්බාඔබේ) (සියලු ඵාසුකා භග්ගාකෙලෙස /පරාප බිඳිනලදී) ් නැමති පරාප බිඳිනලදී(ගහකූටං විසඞ්ඛතං ව නම් ඔබ විසින් සාදන ලද ආත්මය නම් ගෙයි අවිද්‍යා /කැණිමඩල විනාශකරන ලද්දේය) (කැණිමඩල විනාශකරන ලද්දේයචිත්තං විසඞ්ඛාර-ගතංසිත සංස්කාරයන්ගෙන් තොරබවට) (සිත සංස්කාරයන්ගෙන් තොරවූ නිවන අරමුණුකරමින් නිවනට ගියේය /ගියේය තණ්හානං]ඛයං+අජ්ඣගා [ඛයමජ්ඣගාතණ්හාවන්ගේ / තණ්හාවන්ගේ ක්ෂයබාවයට පැමිණියේය) (ක්ෂයබාවය වූ නිවනට පැමිණියයේය

☞ ශරීරය නැමති ගෙයසාදන තණ්හාව නැමති වඩුවනුඹ නැවත ගෙය .නුඹ දක්නාලද්දේය ! නුඹ විසින් සාදන ලද ආත්මය ,නුඹේ සියලු කෙලෙස් නැමති පරාප බිඳිනලදී .නො සාදන්නේය මගේ සිත සංස්කාරයන්ගෙන් .ව නම් කැණිමඩල විනාශකරන ලද්දේයනම් ගෙයි අවිද්‍යා ම .තොරවූ නිවන අරමුණුකරමින් නිවනට ගියේයගේ සිත තණ්හාවන්ගේ ක්ෂයබාවය වූ නිවනට පැමිණියයේය.

අවිදූරෙනිදානකථා නිට්ඨිතා(.අවිදූර නිදාන කථාව නිමියේය) .

12. චූළසීහනාදසුත්තං (චූළසීහනාද සූත්‍රය)

• එවං මෙ සුතං – එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘භික්ඛවොා’’ති. ‘‘භදන්තෙ’’ති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

★ එවං (මෙසේ) මෙ (මා විසින්) සුතං (අසනලදී) එකං සමයං (එක සමයක/ එක් කාලයක) භගවා (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) සාවත්ථියං (සැවැත්නුවරට සමීපයේ) විහරති (වාසයකරයි/ වැඩවාසයකරයි) ජෙතවනෙ (ජේතවනයෙහි) අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ (අනාථපිණ්ඩික සිටුතුමාගේ ආරාමයේ) තත්‍ර (එහිදී) ඛො භගවා (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි) භික්ඛූ ආමන්තෙසි (භික්ෂූන් වහන්සේලාට ආමන්ත්‍රණය කලේය/ ඇමතීය) ‘‘භික්ඛවොා’’ති (මහණෙනි! කියා) ‘‘භදන්තෙ’’ති (ස්වාමීනි කියා) තෙ භික්ඛූ (ඒ භික්ෂූන්) භගවතො (භාග්‍යවතුන් වහන්සේට) පච්චස්සොසුං (ප්‍රතිවදන් දුන්හ/ පිළිවදන් දුන්හ) භගවා (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) [එතං+අවොච] එතදවොච (මෙය කීය/ මෙසේ දේශනාකලේය)

☞ මා විසින් මෙසේ අසනලදී - එක් කාලයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවරට සමීපයේ අනාථපිණ්ඩික සිටුතුමාගේ ජේතවන ආරාමයේ වැඩවාසයකරයි. එහිදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් වහන්සේලාට “මහණෙනි!” කියා ආමන්ත්‍රණය කලේය. ඒ භික්ෂූන් “ස්වාමීනි!” කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රතිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ දේශනාකලේය.

• ඉධෙව, භික්ඛවෙ, සමණොා, ඉධ දුතියොා සමණොා, ඉධ තතියොා සමණොා, ඉධ චතුත්ථොා සමණොා; සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙ”ති. එවමෙව භික්ඛවෙ, සම්මා සීහනාදං නදථ.

★ [ඉධ+එව] ඉධෙව (මෙහි ම/ මේ ශාසනයෙහි ම) භික්ඛවෙ (මහණෙනි) සමණොා (ශ්‍රමණයා/ සෝවාන් තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) දුතියොා සමණොා (දෙවන ශ්‍රමණයා/ සකදාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) තතියොා සමණොා (තුන්වන ශ්‍රමණයා/ අනාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) චතුත්ථොා සමණොා (සතරවන ශ්‍රමණයා/ අරහත් තැනැත්තා) සුඤ්ඤා (හිස්ය/ සුණ්‍යය) [පර+පවාදා] පරප්පවාදා (අන්‍ය වාදකරුවන්ගේ/ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන්) සමණෙහි (ශ්‍රමණයන්ගෙන්) අඤ්ඤෙ’ති (වෙනත්/ මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ) එවමෙව (මෙසේම/ මේආකාරයෙන්ම) භික්ඛවෙ (මහණෙනි) සම්මා (මනාලෙස/ නිවැරදිලෙස) සීහනාදං නදථ (සිංහනාද කරන්න/ කරව්)(මේ ශ්‍රේෂ්ඨ කිමන කියව්)

☞ මහණෙනි! සෝවාන් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහි මය, දෙවන සකදාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය, තුන්වන අනාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය, සතරවන අරහත් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය. මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන් (මාර්ගඵල ලාබී) ශ්‍රමණයන්ගෙන් හිස්ය. මේ ආකාරයෙන්ම නිවැරදිලෙස සිංහනාද කරන්න/ කරව්.

• ‘‘ඨානං ඛො පනෙතං, භික්ඛවෙ, විජ්ජති යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං – ‘කො පනායස්මන්තානං අස්සාසොා?, කිං බලං?, යෙන තුම්හෙ ආයස්මන්තොා එවං වදෙථ – ඉධෙව සමණොා, ඉධ දුතියොා සමණොා, ඉධ තතියොා සමණොා, ඉධ චතුත්ථොා සමණොා; සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙ’ති?

★ ‘‘ඨානං ඛො පනෙතං (මේ කාරණාව/ මේ සිද්ධිය) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) විජ්ජති (විද්‍යාමානවේ/ දක්නටලැබේ) යං (යම්හෙයකින්) අඤ්ඤතිත්ථියා (අන්‍යය ආගමික)

පරිබ්බාජකා (පැවිද්දන්) එවං වදෙයාුං (මෙසේ කියයිනම්/ මෙසේ ද කිවහැක) 'කො (කුමක්ද/ මොකක්ද/ කවරක්ද?) [පන+ආයස්මන්තානං] පනායස්මන්තානං (අයුෂ්මතුන්ලාගේ) අස්සාසො? (අස්වැසිල්ල/ පිහිට) කිං බලං? (කුමක්ද/ මොකක්ද බලය?) (මොකක්ද පදනම?) යෙන (යමකින්/ යම්කරුණක් නිසා) තුම්හෙ (නුඹලා) ආයස්මන්තො (ආයුෂ්මත්) එවං වදෙථ (මෙසේ කියත්ද ?) [ඉධ+එව] ඉධෙව (මෙහි ම/ මේ ශාසනයෙහි ම) සමණො (ශ්‍රමණයා/ සෝවාන් තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) දුතියො සමණො (දෙවන ශ්‍රමණයා/ සකදාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) තතියො සමණො (තුන්වන ශ්‍රමණයා/ අනාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) චතුත්ථො සමණො (සතරවන ශ්‍රමණයා/ අරහත් තැනැත්තා) සුඤ්ඤා (හිස්ය/ සුණ්‍යය) [පර+පවාදා] පරප්පවාදා (අන්‍ය වාදකරුවන්ගේ/ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන්) සමණෙහි (ශ්‍රමණයන්ගෙන්) අඤ්ඤෙ'ති (වෙනත්/ මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ)

☞ මහණෙනි! මේහි කාරණාව දක්නටලැබේ, යම්හෙයකින් අන්‍යය ආගමික පැවිද්දන් මෙසේ ද කිවහැක, "කවරක්ද? අයුෂ්මතුන්ලාගේ පිහිට, මොකක්ද බලය? මොකක්ද පදනම? යම්කරුණක් නිසා ආයුෂ්මත් නුඹලා, 'සෝවාන් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහි මය, දෙවන සකදාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය, තුන්වන අනාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය, සතරවන අරහත් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය. මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන් (මාර්ගඵල ලාබී) ශ්‍රමණයන්ගෙන් හිස්ය'යැයි කීමට ?"
[ආයුෂ්මත් නුඹලා, මොකක් පදනම්කරගෙන ද 'සෝවාන් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහි මය . . . . . ශ්‍රමණයන්ගෙන් හිස්ය'යැයි කියන්නෙ ?]

• එවංවාදිනො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා – 'අත්ථි ඛො නො, ආවුසො, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන චත්තාරො ධම්මා අක්ඛාතා යෙ මයං අත්තනි සම්පස්සමානා එවං වදෙම – ඉධෙව සමණො, ඉධ දුතියො සමණො, ඉධ තතියො සමණො, ඉධ චතුත්ථො සමණො; සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙ'ති.

★ එවං-වාදිනො (මෙසේ කියන්නාවූ) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (වෙනත් ආගමික පැවිද්දන්ට) එවමස්සු වචනීයා (මෙසේ කිවයුතුය) 'අත්ථි ඛො (ඇත්තේය) නො (අපගේ), ආවුසො (ඇවැත්නි) තෙන භගවතා (ඒ භාග්‍යවත්වූ) ජානතා (සියල්ල දන්නාවූ) පස්සතා (සියල්ල දක්නාවූ) අරහතා (අරිහත්වූ) සම්මාසම්බුද්ධෙන (සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්) චත්තාරො ධම්මා (සතර ධර්මයක්) අක්ඛාතා (කියනලද) යෙ (යම්/ යම් ධර්මයක්/ ඒ කියනලද ධර්මය) මයං (අපි) අත්තනි (තමාකෙරෙහි/ අපකෙරෙහි) සම්පස්සමානා (දකිමින්) එවං වදෙම (මෙසේ කියන්නෙමු) [ඉධ+එව] ඉධෙව (මෙහි ම/ මේ ශාසනයෙහි ම) සමණො (ශ්‍රමණයා/ සෝවාන් තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) දුතියො සමණො (දෙවන ශ්‍රමණයා/ සකදාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) තතියො සමණො (තුන්වන ශ්‍රමණයා/ අනාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) චතුත්ථො සමණො (සතරවන ශ්‍රමණයා/ අරහත් තැනැත්තා) සුඤ්ඤා (හිස්ය/ සුණ්‍යය) [පර+පවාදා] පරප්පවාදා (අන්‍ය වාදකරුවන්ගේ/ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන්) සමණෙහි (ශ්‍රමණයන්ගෙන්) අඤ්ඤෙ'ති (වෙනත්/ මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ)

☞ මහණෙනි! මෙසේ කියන්නාවූ වෙනත් ආගමික පැවිද්දන්ට මෙසේ කිවයුතුය - ඇවැත්නි! අපගේ ඒ සියල්ල දන්නාවූ සියල්ල දක්නාවූ භාග්‍යවත්වූ අරිහත්වූ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් සතර ධර්මයක් කියනලදුව ඇත්තේය. ඒ කියනලද ධර්මය අපි අපකෙරෙහි දකිමින් මෙසේ කියන්නෙමු. සෝවාන් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහි මය, දෙවන සකදාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය, තුන්වන අනාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය,

සතරවන අරහත් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය. මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන් (මාර්ගඵල ලාබී) ශ්‍රමණයන්ගෙන් හිස්ය.

• කතමෙ චත්තාරො? අත්ථි ඛො නො, ආවුසො, සත්ථරි පසාදො, අත්ථි ධම්මෙ පසාදො, අත්ථි සීලෙසු පරිපූරකාරිතා; සහධම්මිකා ඛො පන පියා මනාපා – ගහට්ඨා චෙව පබ්බජිතා ච.

★ කතමෙ චත්තාරො? (කවර සතරක්ද?/ මොනවද ඒ සතර?) අත්ථි ඛො නො (ඇත්තේය අපගේ) ආවුසො (ඇවැත්නි) සත්ථරි පසාදො (ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ප්‍රසාදය/ පැහැදීම) අත්ථි ධම්මෙ පසාදො (ධර්මයකෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇත) අත්ථි සීලෙසු පරිපූරකාරිතා (සිල්පුරණබව ඇත්තේය) සහධම්මිකා (එක් ධර්මයක් පිළිගන්නාවුන්) ඛො පන (වනාහි)[එකිනෙකාට] පියා මනාපා (ප්‍රිය මනාපය) ගහට්ඨා චෙව පබ්බජිතා ච (ගිහියෝ මෙන්ම පැවිද්දෝ ද)

☞ මොනවද ඒ සතර? ඇවැත්නි! ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ප්‍රසාදය අපගේ ඇත්තේය, ධර්මයකෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇත්තේය, සිල්පුරණබව ඇත්තේය, එක් ධර්මයක් පිළිගන්නාවූ ගිහියෝ මෙන්ම පැවිද්දෝ ද එකිනෙකාට ප්‍රිය මනාපය.

• ඉමෙ ඛො නො, ආවුසො, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන චත්තාරො ධම්මා අක්ඛාතා යෙ මයං අත්තනි සම්පස්සමානා එවං වදෙම – ඉධෙව සමණො, ඉධ දුතියො සමණො, ඉධ තතියො සමණො, ඉධ චතුත්ථො සමණො; සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙ'ති.

★ ඉමෙ ඛො (මේ වනාහි) නො (අපගේ), ආවුසො (ඇවැත්නි) තෙන භගවතා (ඒ භාග්‍යවත්වූ) ජානතා (සියල්ල දන්නාවූ) පස්සතා (සියල්ල දක්නාවූ) අරහතා (අරිහත්වූ) සම්මාසම්බුද්ධෙන (සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්) චත්තාරො ධම්මා (සතර ධර්මයන්) අක්ඛාතා (කියනලදී/ දේශනාකරනලදී) යෙ (යම්/ යම් ධර්මයක්/ ඒ කියනලද ධර්මය) මයං (අපි) අත්තනි (තමාකෙරෙහි/ අපකෙරෙහි) සම්පස්සමානා (දකිමින්) එවං වදෙම (මෙසේ කියන්නෙමු) [ඉධ+එව] ඉධෙව (මෙහි ම/ මේ ශාසනයෙහි ම) සමණො (ශ්‍රමණයා/ සෝවාන් තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) දුතියො සමණො (දෙවන ශ්‍රමණයා/ සකදාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) තතියො සමණො (තුන්වන ශ්‍රමණයා/ අනාගාමී තැනැත්තා) ඉධ (මෙහි/ මේ ශාසනයෙහි) චතුත්ථො සමණො (සතරවන ශ්‍රමණයා/ අරහත් තැනැත්තා) සුඤ්ඤා (හිස්ය/ සුණ්‍යය) [පර+පවාදා] පරප්පවාදා (අන්‍ය වාදකරුවන්ගේ/ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන්) සමණෙහි (ශ්‍රමණයන්ගෙන්) අඤ්ඤෙ'ති (වෙනත්/ මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ)

☞ ඇවැත්නි! අපගේ ඒ සියල්ල දන්නාවූ සියල්ල දක්නාවූ භාග්‍යවත්වූ අරිහත්වූ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් මේ සතර ධර්මයන් දේශනාකරනලදී. ඒ කියනලද ධර්මය අපි අපකෙරෙහි දකිමින් මෙසේ කියන්නෙමු. සෝවාන් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහි මය, දෙවන සකදාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය, තුන්වන අනාගාමී තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය, සතරවන අරහත් තැනැත්තා මේ ශාසනයෙහිය. මේ ශාසනයෙන් බාහිරවූ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ ශාසනයන් (මාර්ගඵල ලාබී) ශ්‍රමණයන්ගෙන් හිස්ය.

• ''ඨානං ඛො පනෙතං, භික්ඛවෙ, විජ්ජති යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං – 'අම්හාකම්පි ඛො, ආවුසො, අත්ථි සත්ථරි පසාදො යො අම්හාකං සත්ථා, අම්හාකම්පි අත්ථි ධම්මෙ පසාදො යො අම්හාකං ධම්මො,

★ ''යානං ඛො පනෙතං (මේ කාරණාව/ මේ සිද්ධිය) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) විජ්ජති (විද්‍යාමානවේ/ දක්නටලැබේ) යං (යම්සේ) අඤ්ඤතිත්ථියා (අන්‍යය ආගමික) පරිබ්බාජකා (පැවිද්දන්) එවං වදෙය්‍යුං (මෙසේ කියයිනම්/ මෙසේ ද කිවහැක) – [අම්හාකං+අපි] අම්හාකම්පි (අපගේ ද) ඛො, ආවුසො (ඇවැත්නි) අත්ථි සත්ථරි පසාදො (ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ප්‍රසාදය/ පැහැදීම ඇත්තේය) යො අම්හාකං (යම් අපගේ) සත්ථා (ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙනෙක් වේද), [අම්හාකං+අපි] අම්හාකම්පි (අපගේ ද) අත්ථි ධම්මෙ පසාදො (ධර්මයකෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇත්තේය) යො අම්හාකං (යම් අපගේ) ධම්මො (ධර්මයක් වේද)

☞ මහණෙනි! මේහි කාරණාව දක්නටලැබේ, යම්සේ අන්‍යය ආගමික පැවිද්දන් මෙසේ ද කිවහැක - ඇවැත්නි යම් අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙනෙක් වේද, අපගේ ද ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදීම ඇත්තේය, යම් අපගේ ධර්මයක් වේද, අපගේ ද ඒ ධර්මයකෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇත්තේය.

• මයම්පි සීලෙසු පරිපූරකාරිනො යානි අම්හාකං සීලානි, අම්හාකම්පි සහධම්මිකා පියා මනාපා – ගහට්ඨා වෙව පබ්බජිතා ච. ඉධ නො, ආවුසො, කො විසෙසො කො අධිප්පායො කිං නානාකරණං යදිදං තුම්හාකඤ්ඤෙව අම්හාකඤ්ඤා'ති?

★ [මයං+අපි] මයම්පි (අපි-ත්) සීලෙසු පරිපූරකාරිනො (සිල්පුරණ්නෝය) යානි අම්හාකං සීලානි (යම් අපගේ සීලයක් වේද) [අම්හාකං+අපි] අම්හාකම්පි (අපගේ ද) සහධම්මිකා (එක් ධර්මයක් පිළිගන්නාවුන්) පියා මනාපා (ප්‍රිය මනාපය) ගහට්ඨා වෙව පබ්බජිතා ච (ගිහියෝ මෙන්ම පැවිද්දෝ ද) ඉධ නො (මෙහි අපගේ/ මෙහි අපි දෙපාර්ශවයේ) ආවුසො (ඇවැත්නි) කො විසෙසො (මොකක්ද විශේෂය/ විශේෂය කවරේද) කො අධිප්පායො (මොකක්ද අදහස/ අදහස්වල වෙනස මොකක්ද) කිං නානාකරණං (මොකක්ද වෙනස්වීමට කාරණාව/ වෙනස්වීමට කාරණාව කුමක්ද) යදිදං (යම් මේ) [තුම්හාකං+වෙව] තුම්හාකඤ්ඤෙව (නුඹලගෙ-ත්) [අම්හාකං+ච+ඉති] අම්හාකඤ්ඤා'ති? (අපගෙ-ත්?)

☞ යම් අපගේ සීලයක් වේද, අපිත් ඒ සීලය පුරණ්නෝය. අපගේ ද එක් ධර්මයක් පිළිගන්නාවූ ගිහියෝ මෙන්ම පැවිද්දෝ ද ප්‍රිය මනාපය. මෙහි අපි දෙපාර්ශවයේ මොකක්ද විශේෂය ? අදහස්වල වෙනස මොකක්ද ? යම් මේ නුඹලගෙත් අපගෙත් වෙනස්වීමට කාරණාව කුමක්ද ?

• ''එවංවාදිනො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා – 'කිම්පනාවුසො, එකා නිට්ඨා, උදාහු පුථු නිට්ඨා'ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙය්‍යුං – 'එකාවුසො, නිට්ඨා, න පුථු නිට්ඨා'ති.

★ එවං-වාදිනො (මෙසේ කියන්නාවූ) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (වෙනත් ආගමික පැවිද්දන්ට) එවමස්සු වචනීයා (මෙසේ කිවයුතුය) [කිං+පන+ආවුසො] කිම්පනාවුසො (කිමෙක්ද ඇවැත්නි) එකා නිට්ඨා (එක් අවසානයක්ද) උදාහු (නැතහොත්) පුථු නිට්ඨා'ති? (බොහෝ අවසානයන් වේද,) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙය්‍යුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [එකා+ආවුසො] එකාවුසො, නිට්ඨා (ඇවැත්නි එක් අවසානයකි) න පුථු නිට්ඨා'ති (බොහෝ අවසානයන් නැත)

☞ මහණෙනි! මෙසේ කියන්නාවූ වෙනත් ආගමික පැවිද්දන්ට මෙසේ කිවයුතුය - කිමෙක්ද ඇවැත්නි එක් අවසානයක්ද නැතහොත් බොහෝ අවසානයන් වේද? මහණෙනි! නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති ''ඇවැත්නි එක් අවසානයකි බොහෝ අවසානයන් නැත''

☞ මෙහි මෙසේ දැනගතයුතුය :

• තස්මිං සමයෙ නිට්ඨං අපඤ්ඤපෙන්තො නාම නත්ථි, බ්‍රාහ්මණානඤ්හි බ්‍රහ්මලොකො නිට්ඨා, මහාතාපසානං ආභස්සරා, පරිබ්බාජකානං සුභකිණ්හා, ආජීවකානං ''අනන්තමානසො''ති එවං පරිකප්පිතො අසඤ්ඤීභවො. ඉමස්මිං සාසනෙ පන අරහත්තං නිට්ඨා.

★ තස්මිං සමයෙ (ඒ කාලයේ) නිට්ඨං (අවසානයක්) අපඤ්ඤපෙන්තො නාම නත්ථි (නොපනවන්නෝ නම් නැත) [බ්‍රාහ්මණානං+හි] බ්‍රාහ්මණානඤ්හි (බ්‍රාහ්මණයන්ගේ වනාහි) බ්‍රහ්මලොකො නිට්ඨා (බ්‍රහ්මලෝකය අවසානයයි) තාපසානං ආභස්සරා (තාපසයන්ගේ ආභස්සර බඹලොවයි) පරිබ්බාජකානං සුභකිණ්හා (පරිබ්‍රාජකයන්ගේ සුභකිණ්හක බඹලොවයි) ආජීවකානං (ආජීවකයන්ගේ) ''අනන්තමානසො''ති (අනන්ත මනස යැයි) පරිකප්පිතො (සිතාගන්නාලද) අසඤ්ඤීභවො (අසඤ්ඤ භවයයි) ඉමස්මිං සාසනෙ පන (මේ ශාසනයේ වනාහි) අරහත්තං නිට්ඨා (රහත්බව අවසානයයි)

• සබ්බෙව චෙතෙ අරහත්තමෙව නිට්ඨාති වදන්ති. දිට්ඨිවසෙන පන බ්‍රහ්මලොකාදීනි පඤ්ඤපෙන්ති. තස්මා අත්තනො අත්තනො ලද්ධිවසෙන එකමෙව නිට්ඨං පඤ්ඤපෙන්ති, තං දස්සෙතුං භගවා **සම්මා බ්‍යාකරමානාති** ආදිමාහ.

★ සබ්බෙ-ව (සියල්ලම) [ච+එතෙ] චෙතෙ (ඔවුන්) [අරහත්තං+එව] අරහත්තමෙව (රහතිබව ම) නිට්ඨා-ති වදන්ති (අවසානය යැයි කියති) දිට්ඨිවසෙන පන (දිට්ඨිය වශයෙන් වනාහි) බ්‍රහ්මලොකාදීනි (බ්‍රක්මලෝකාදිය) පඤ්ඤපෙන්ති (පනවති) තස්මා (එබැවින්) අත්තනො අත්තනො (තම තමාගේ) ලද්ධි-වසෙන (විශ්වාසය-පිළිගැනීම වශයෙන්) එකමෙව (එකම) නිට්ඨං පඤ්ඤපෙන්ති (අවසානයක් පනවති) තං දස්සෙතුං භගවා (එය දැක්වීමට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) **සම්මා බ්‍යාකරමානාති** (''**සම්මා බ්‍යාකරමානා**'' යැයි) [ආදිං+ආහ] ආදිමාහ (මුලින්ම කීය)

• ''සා පනාවුසො, නිට්ඨා සරාගස්ස උදාහු වීතරාගස්සා'ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙය්‍යුං – 'වීතරාගස්සාවුසො, සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සරාගස්සා'ති.

★ ''සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) සරාගස්ස (රාගය ඇත්තාටද) උදාහු (නැතහොත්) වීතරාගස්සා'ති? (රාගය නැත්තාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙය්‍යුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [වීතරාගස්ස+ආවුසො] වීතරාගස්සාවුසො (ඇවැත්නි රාගය නැත්තාටය) සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා සරාගස්සා'ති (ඒ අවසානය රාගය ඇත්තාට නොවේය කියා)

☞ ඇවැත්නි ඒ අවසානය රාගය ඇත්තාටද නැතහොත් රාගය නැත්තාටද? 'මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති'. 'ඇවැත්නි ඒ අවසානය රාගය නැත්තාටය, ඒ අවසානය රාගය ඇත්තාට නොවේය' කියා

• ''සා පනාවුසො, නිට්ඨා සදොසස්ස උදාහු වීතදොසස්සා'ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙයුං – 'වීතදොසස්සාවුසො, සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සදොසස්සා'ති.

★ ''සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) සදොසස්ස (ද්වේෂය ඇත්තාටද) උදාහු (නැතහොත්) වීතදොසස්සා'ති? (ද්වේෂය නැත්තාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙයුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [වීතදොසස්ස+ආවුසො] වීතදොසස්සාවුසො (ඇවැත්නි ද්වේෂය නැත්තාටය) සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා සදොසස්සා'ති. (ඒ අවසානය ද්වේෂය ඇත්තාට නොවේය කියා)

☞ ඇවැත්නි ඒ අවසානය ද්වේෂය ඇත්තාටද නැතහොත් ද්වේෂය නැත්තාටද? 'මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති'. 'ඇවැත්නි ඒ අවසානය ද්වේෂය නැත්තාටය, ඒ අවසානය ද්වේෂය ඇත්තාට නොවේය' කියා

• ''සා පනාවුසො, නිට්ඨා සමොහස්ස උදාහු වීතමොහස්සා'ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙයුං – 'වීතමොහස්සාවුසො, සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සමොහස්සා'ති.

★ ''සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) සමොහස්ස (මෝහය ඇත්තාටද) උදාහු (නැතහොත්) වීතමොහස්සා'ති? (මෝහය නැත්තාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙයුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [වීතමොහස්ස+ආවුසො] වීතමොහස්සාවුසො (ඇවැත්නි මෝහය නැත්තාටය) සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා සමොහස්සා'ති. (ඒ අවසානය මෝහය ඇත්තාට නොවේය කියා)

☞ ඇවැත්නි ඒ අවසානය මෝහය ඇත්තාටද නැතහොත් මෝහය නැත්තාටද? 'මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති'. 'ඇවැත්නි ඒ අවසානය මෝහය නැත්තාටය, ඒ අවසානය මෝහය ඇත්තාට නොවේය' කියා

• ''සා පනාවුසො, නිට්ඨා සතණ්හස්ස උදාහු වීතතණ්හස්සා'ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙයුං – 'වීතතණ්හස්සාවුසො, සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සතණ්හස්සා'ති.

★ ''සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) සතණ්හස්ස (තණ්හාව ඇත්තාටද) උදාහු (නැතහොත්) වීතතණ්හස්සා'ති? (තණ්හාව නැත්තාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙයුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [වීතතණ්හස්ස+ආවුසො] වීතතණ්හස්සාවුසො (ඇවැත්නි තණ්හාව නැත්තාටය) සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා සතණ්හස්සා'ති. (ඒ අවසානය තණ්හාව ඇත්තාට නොවේය කියා)

☞ ඇවැත්නි ඒ අවසානය තණ්හාව ඇත්තාටද නැතහොත් තණ්හාව නැත්තාටද? ‘මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති’. ‘ඇවැත්නි ඒ අවසානය තණ්හාව නැත්තාටය, ඒ අවසානය තණ්හාව ඇත්තාට නොවේය’ කියා

• ‘‘සා පනාවුසො, නිට්ඨා සඋපාදානස්ස උදාහු අනුපාදානස්සා’ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙයුං – ‘අනුපාදානස්සාවුසො, සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා සඋපාදානස්සා’ති.

★ ‘‘සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) සඋපාදානස්ස (උපාදාන ඇත්තාටද) උදාහු (නැතහොත්) අනුපාදානස්සා’ති? (උපාදාන නැත්තාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙයුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [අනුපාදානස්ස+ආවුසො] අනුපාදානස්සාවුසො (ඇවැත්නි උපාදාන නැත්තාටය) සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා සඋපාදානස්සා’ති. (ඒ අවසානය උපාදාන ඇත්තාට නොවේය කියා)

☞ ඇවැත්නි ඒ අවසානය උපාදාන ඇත්තාටද නැතහොත් උපාදාන නැත්තාටද? ‘මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති’. ‘ඇවැත්නි ඒ අවසානය උපාදාන නැත්තාටය, ඒ අවසානය උපාදාන ඇත්තාට නොවේය’ කියා

• ‘‘සා පනාවුසො, නිට්ඨා විද්දසුනො උදාහු අවිද්දසුනො’ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙයුං – ‘විද්දසුනො, ආවුසො, සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා අවිද්දසුනො’ති.

★ ‘‘සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) විද්දසුනො (පණ්ඩිතයාටද/ නුවණ ඇත්තාටද) උදාහු (නැතහොත්) අවිද්දසුනො’ති? (නුවණ නැත්තාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙයුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) විද්දසුනො ආවුසො (ඇවැත්නි නුවණ ඇත්තාටය) සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා අවිද්දසුනො’ති. (ඒ අවසානය නුවණ නැත්තාට නොවේය කියා)

☞ ඇවැත්නි ඒ අවසානය නුවණ ඇත්තාටද නැතහොත් නුවණ නැත්තාටද? ‘මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති’. ‘ඇවැත්නි ඒ අවසානය නුවණ ඇත්තාටය, ඒ අවසානය නුවණ නැත්තාට නොවේය’ කියා

• ‘‘සා පනාවුසො, නිට්ඨා අනුරුද්ධප්පටිවිරුද්ධස්ස උදාහු අනනුරුද්ධඅප්පටිවිරුද්ධස්සා’ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙයුං – ‘අනනුරුද්ධඅප්පටිවිරුද්ධස්සාවුසො, සා නිට්ඨා, න සා නිට්ඨා අනුරුද්ධප්පටිවිරුද්ධස්සා’ති.

★ ‘‘සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) අනුරුද්ධ-පටිවිරුද්ධස්ස (ඇලීම් ගැටීම් ඇත්තාටද) උදාහු (නැතහොත්) අනනුරුද්ධ-අප්පටිවිරුද්ධස්සා’ති? (ඇලීම් ගැටීම් නැත්තාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙයුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [අනනුරුද්ධ-අප්පටිවිරුද්ධස්ස+ආවුසො] අනනුරුද්ධ-අප්පටිවිරුද්ධස්සාවුසො (ඇවැත්නි ඇලීම් ගැටීම් නැත්තාටය) සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා අනුරුද්ධ-පටිවිරුද්ධස්සා’ති. (ඒ අවසානය ඇලීම් ගැටීම් ඇත්තාට නොවේය කියා)

☞ ඇවැත්නි ඒ අවසානය ඇලීම් ගැටීම් ඇත්තාටද නැතහොත් ඇලීම් ගැටීම් නැත්තාටද? ‘මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති’. ‘ඇවැත්නි ඒ අවසානය ඇලීම් ගැටීම් නැත්තාටය, ඒ අවසානය ඇලීම් ගැටීම් ඇත්තාට නොවේය’ කියා

• ‘‘සා පනාවුසො, නිට්ඨා පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතිනො උදාහු නිප්පපඤ්චාරාමස්ස නිප්පපඤ්චරතිනො’ති? සම්මා බ්‍යාකරමානා, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං බ්‍යාකරෙය්‍යුං – ‘නිප්පපඤ්චාරාමස්සාවුසො, සා නිට්ඨා නිප්පපඤ්චරතිනො, න සා නිට්ඨා පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතිනො’ති.

★ ‘‘සා (ඒ) [පන+ආවුසො] පනාවුසො (ඇවැත්නි) නිට්ඨා (අවසානය) [පපඤ්ච+රාමස්ස] පපඤ්චාරාමස්ස (ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට කැමති) පපඤ්ච-රතිනො (ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී සිටින්නාටද) උදාහු (නැතහොත්) [නිපපඤ්ච+රාමස්ස] නිප්පපඤ්චාරාමස්ස (ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට නො කැමති) නිප්පපඤ්චරතිනො’ති? (ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී නො සිටින්නාටද?) සම්මා බ්‍යාකරමානා (නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා (අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන්) එවං බ්‍යාකරෙය්‍යුං (මෙසේ පිළිතුරුදෙති) [නිප්පපඤ්ච+රාමස්ස+ආවුසො] නිප්පපඤ්චාරාමස්සාවුසො (ඇවැත්නි! ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට නො කැමති) සා නිට්ඨා නිප්පපඤ්ච-රතිනො (ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී නො සිටින්නාටය ඒ අවසානය) න සා නිට්ඨා (ඒ අවසානය) [පපඤ්ච+රාමස්ස] පපඤ්චාරාමස්ස (ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට කැමති) පපඤ්ච-රතිනො (ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී සිටින්නාට නොවේය, කියා)

☞ ඇවැත්නි! ඒ අවසානය ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට කැමති ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී සිටින්නාටද නැතහොත්, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට නො කැමති, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී නො සිටින්නාටද? ‘මහණෙනි! අන්‍ය ආගමික පැවිද්දන් නිවැරදිලෙස පිළිතුරුදෙමින් මෙසේ පිළිතුරුදෙති’. ‘ඇවැත්නි! ඒ අවසානය ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට නො කැමති, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී නො සිටින්නාටය. ඒ අවසානය ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට කැමති, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී සිටින්නාට නොවේය, කියා

• ‘‘ද්වෙමා, භික්ඛවෙ, දිට්ඨියො – භවදිට්ඨි ච විභවදිට්ඨි ච. යෙ හි කෙචි, භික්ඛවෙ, සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා භවදිට්ඨිං අල්ලීනා භවදිට්ඨිං උපගතා භවදිට්ඨිං අජ්ඣොසිතා, විභවදිට්ඨියා තෙ පටිවිරුද්ධා.

★ [ද්වෙ+ඉමෙ] ද්වෙමා භික්ඛවෙ, දිට්ඨියො (මහණෙනි! මේ දෘෂ්ටි දෙකකි) භවදිට්ඨි ච විභවදිට්ඨි ච (භව දෘෂ්ටිය ද විභව දෘෂ්ටි ද) යෙ හි කෙචි (යම්කිසි) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා (ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ) භවදිට්ඨිං අල්ලීනා (භව දෘෂ්ටියෙහි ඇලුනේද) භවදිට්ඨිං උපගතා (භව දෘෂ්ටියට පැමිණියේ ද) භවදිට්ඨිං අජ්ඣොසිතා (භව දෘෂ්ටියෙහි බැසගත්තේ ද) විභවදිට්ඨියා (විභව දෘෂ්ටියට) තෙ පටිවිරුද්ධා (ඔවුන් විරුද්ධය)

☞ මහණෙනි! මේ භව දෘෂ්ඨිය හා විභව දෘෂ්ටි ලෙස දෘෂ්ටි දෙකකි. මහණෙනි! යම්කිසි ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ භව දෘෂ්ටියෙහි ඇලුනේද භව දෘෂ්ටියට පැමිණියේ ද භව දෘෂ්ටියෙහි බැසගත්තේ ද ඔවුන් විභව දෘෂ්ටියට විරුද්ධය.

• යෙ හි කෙචි, භික්ඛවෙ, සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා විභවදිට්ඨිං අල්ලීනා විභවදිට්ඨිං උපගතා විභවදිට්ඨිං අජ්ඣොසිතා, භවදිට්ඨියා තෙ පටිවිරුද්ධා.

★ යෙ හි කෙචි (යම්කිසි) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා (ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ) විභවදිට්ඨිං අල්ලීනා (විභව දෘෂ්ටියෙහි ඇලුනේද) විභවදිට්ඨිං උපගතා (විභව දෘෂ්ටියට පැමිණියේ ද) විභවදිට්ඨිං අජ්ඣොසිතා (විභව දෘෂ්ටියෙහි බැසගත්තේ ද) භවදිට්ඨියා (භව දෘෂ්ටියට) තෙ පටිවිරුද්ධා (ඔවුන් විරුද්ධය)

☞ මහණෙනි! යම්කිසි ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ විභව දෘෂ්ඨියෙහි ඇලුනේද විභව දෘෂ්ටියට පැමිණියේ ද විභව දෘෂ්ටියෙහි බැසගත්තේ ද ඔවුන් භව දෘෂ්ටියට විරුද්ධය.

• යෙ හි කෙචි, භික්ඛවෙ, සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමාසං ද්වින්නං දිට්ඨීනං සමුදයඤ්ච අත්ථඞ්ගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං නප්පජානන්ති, ‘තෙ සරාගා තෙ සදොසා තෙ සමොහා තෙ සතණ්හා තෙ සඋපාදානා තෙ අවිද්දසුනො තෙ අනුරුද්ධපටිවිරුද්ධා තෙ පපඤ්චාරාමා පපඤ්චරතිනො;

★ යෙ හි කෙචි (යම්කිසි) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා (ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ) ඉමාසං ද්වින්නං දිට්ඨීනං (මේ දෘෂ්ටින් දෙකෙහි) [සමුදයං+ච] සමුදයඤ්ච (හටගැනිම ද/ ඇතිවිම ද) [අත්ථඞ්ගමං+ච] අත්ථඞ්ගමඤ්ච (නිරෝදය ද/ අවසන්විම ද) [අස්සාදං+ච] අස්සාදඤ්ච (ආස්වාදය ද) [ආදීනවං+ච] ආදීනවඤ්ච (ආදීනවය ද) [නිස්සරණං+ච] නිස්සරණඤ්ච (නික්මයාම ද/ එයින් මිදීම ද) යථාභූතං (සත්‍යය ආකාරයෙන්ම/ ඇතිසැටියට) නප්පජානන්ති (නො දනිත් ද) ‘තෙ සරාගා (ඔවුන් රාගය ඇත්තෝය) තෙ සදොසා (ඔවුන් ද්වේෂය ඇත්තෝය) තෙ සමොහා (ඔවුන් මෝහය ඇත්තෝය) තෙ සතණ්හා (ඔවුන් තණ්හාව ඇත්තෝය) තෙ සඋපාදානා (ඔවුන් උපාදාන ඇත්තෝය) තෙ අවිද්දසුනො (ඔවුන් නුවණ නැත්තෝය) තෙ අනුරුද්ධ-පටිවිරුද්ධා (ඔවුන් ඇලීම් ගැටීම් ඇත්තෝය) තෙ පපඤ්චාරාමා පපඤ්චරතිනො (ඔවුන් ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට කැමති, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී සිටින්නෝය)

☞ මහණෙනි! යම්කිසි ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ මේ දෘෂ්ටින් දෙකෙහි හටගැනිම ද අවසන්විම ද ආස්වාදය ද ආදීනවය ද එයින් මිදීම ද සත්‍යය ආකාරයෙන්ම නො දනිත් ද, ඔවුන් රාගය ඇත්තෝය, ඔවුන් ද්වේෂය ඇත්තෝය, ඔවුන් මෝහය ඇත්තෝය, ඔවුන් තණ්හාව ඇත්තෝය, ඔවුන් උපාදාන ඇත්තෝය, ඔවුන් නුවණ නැත්තෝය, ඔවුන් ඇලීම් ගැටීම් ඇත්තෝය, ඔවුන් ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට කැමති, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී සිටින්නෝය.

• තෙ න පරිමුච්චන්ති ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි; න පරිමුච්චන්ති දුක්ඛස්මා’ති වදාමි.

★ තෙ (ඔවුන්) න පරිමුච්චන්ති (නො මිදෙති) ජාතියා (ජාතියෙන්/ ඉපදීමෙන්) ජරාය (ජරාවෙන්/ වයසටයෑමෙන්) මරණෙන (මරණයෙන්) සොකෙහි (ශෝක කිරීමෙන්) පරිදෙවෙහි (හැඬීම්වලින්) දුක්ඛෙහි (දුක්කයන්ගෙන්) දොමනස්සෙහි (දෝමනස්සයන්ගෙන්) උපායාසෙහි (දැඩි දුකනිසා සිතට ඇතිවන වෙහෙසින්) න පරිමුච්චන්ති (නො මිදෙති) [දුක්ඛස්මා+ඉති] දුක්ඛස්මා’ති වදාමි (දුකෙන් යැයි කියමි)

☞ ඔවුන් ඉපදීමෙන්, වයසටයෑමෙන්, මරණයෙන්, සෝක කිරීමෙන්, හැඬීම්-වැලපීම් වලින්, දුක්කයන්ගෙන්, දෝමනස්සයන්ගෙන්, දැඩි දුකනිසා සිතට ඇතිවන වෙහෙසින්, නො මිදෙති. ඔවුන් දුකෙන් නො මිදෙති යැයි කියමි.

• යෙ ච ඛො කෙචි, භික්ඛවෙ, සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමාසං ද්වින්නං දිට්ඨීනං සමුදයඤ්ච අත්ථඞ්ගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං පජානන්ති, ‘තෙ වීතරාගා තෙ වීතදොසා තෙ වීතමොහා තෙ වීතතණ්හා තෙ අනුපාදානා තෙ විද්දසුනො තෙ අනනුරුද්ධඅප්පටිවිරුද්ධා තෙ නිප්පපඤ්චාරාමා නිප්පපඤ්චරතිනො;

★ යෙ ච ඛො කෙචි (යම්කිසි) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා (ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ) ඉමාසං ද්වින්නං දිට්ඨීනං (මේ දෘෂ්ටින් දෙකෙහි) [සමුදයං+ච] සමුදයඤ්ච (හටගැනිම ද/ ඇතිවිම ද) [අත්ථඞ්ගමං+ච] අත්ථඞ්ගමඤ්ච (නිරෝදය ද/ අවසන්විම ද) [අස්සාදං+ච] අස්සාදඤ්ච (ආස්වාදය ද) [ආදීනවං+ච] ආදීනවඤ්ච (ආදීනවය ද) [නිස්සරණං+ච] නිස්සරණඤ්ච (නික්මයාම ද/ එයින් මිදීම ද) යථාභූතං (සත්‍යය ආකාරයෙන්ම/ ඇතිසැටියට) පජානන්ති (දනිත් ද) ‘තෙ වීතසරාගා (ඔවුන් රාගය නැත්තෝය) තෙ වීතසදොසා (ඔවුන් ද්වේෂය නැත්තෝය) තෙ වීතසමොහා (ඔවුන් මෝහය නැත්තෝය) තෙ වීතතණ්හා (ඔවුන් තණ්හාව නැත්තෝය) තෙ අනුපාදානා (ඔවුන් උපාදාන නැත්තෝය) තෙ විද්දසුනො (ඔවුන් නුවණ ඇත්තෝය) තෙ අනනුරුද්ධ-අප්පටිවිරුද්ධා (ඔවුන් ඇලීම් ගැටීම් නැත්තෝය) තෙ නිප්පපඤ්චාරාමා නිප්පපඤ්චරතිනො (ඔවුන් ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට අකැමති, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී නො සිටින්නෝය)

☞ මහණෙනි! යම්කිසි ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ මේ දෘෂ්ටින් දෙකෙහි හටගැනිම ද අවසන්විම ද ආස්වාදය ද ආදීනවය ද එයින් මිදීම ද සත්‍යය ආකාරයෙන්ම දනිත් ද, ඔවුන් රාගය නැත්තෝය, ඔවුන් ද්වේෂය නැත්තෝය, ඔවුන් මෝහය නැත්තෝය, ඔවුන් තණ්හාව නැත්තෝය, ඔවුන් උපාදාන නැත්තෝය, ඔවුන් නුවණ ඇත්තෝය, ඔවුන් ඇලීම් ගැටීම් නැත්තෝය, ඔවුන් ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වලට අකැමති, ප්‍රමාදයට හේතුවන කෙලෙස්වල ඇලීගැලී නො සිටින්නෝය.

• තෙ පරිමුච්චන්ති ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි; පරිමුච්චන්ති දුක්ඛස්මා’ති වදාමි.

★ තෙ (ඔවුන්) පරිමුච්චන්ති (මිදෙති) ජාතියා (ජාතියෙන්/ ඉපදීමෙන්) ජරාය (ජරාවෙන්/ වයසටයෑමෙන්) මරණෙන (මරණයෙන්) සොකෙහි (සෝක කිරීමෙන්) පරිදෙවෙහි (හැඬීම්වලින්) දුක්ඛෙහි (දුක්කයන්ගෙන්) දොමනස්සෙහි (දෝමනස්සයන්ගෙන්) උපායාසෙහි (දැඩි දුකනිසා සිතට ඇතිවන වෙහෙසින්) පරිමුච්චන්ති (මිදෙති) [දුක්ඛස්මා+ඉති] දුක්ඛස්මා’ති වදාමි (දුකෙන් යැයි කියමි)

☞ ඔවුන් ඉපදීමෙන්, වයසටයෑමෙන්, මරණයෙන්, සෝක කිරීමෙන්, හැඬීම්-වැලපීම් වලින්, දුක්කයන්ගෙන්, දෝමනස්සයන්ගෙන්, දැඩි දුකනිසා සිතට ඇතිවන වෙහෙසින්, මිදෙති. ඔවුන් දුකෙන් මිදෙති යැයි කියමි.

• ‘‘චත්තාරිමානි, භික්ඛවෙ, උපාදානානි. කතමානි චත්තාරි? කාමුපාදානං, දිට්ඨුපාදානං, සීලබ්බතුපාදානං, අත්තවාදුපාදානං. සන්ති, භික්ඛවෙ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති

★ [චත්තාරි+ඉමානි] චත්තාරිමානි (මේ සතරකි) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) උපාදානානි (උපාදානයන්) කතමානි චත්තාරි? (කවර සතරදෙනෙක් ද?/ මොනවද ඒ සතර) කාමුපාදානං, දිට්ඨුපාදානං, සීලබ්බතුපාදානං, අත්තවාදුපාදානං (කාමඋපාදානය, දිට්ටි උපාදානය, සීලබ්බත උපාදානය, අත්තවාද උපාදානය) සන්ති (ඇත්තාහ) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) එකෙ (ඇතැම්) සමණබ්‍රාහ්මණා (ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන්) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤා-වාදා] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ) පටිජානමානා (ප්‍රතිඥාකලත්) තෙ (ඔවුන්) <u>න</u> සම්මා (මනාලෙස) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤං] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය) පඤ්ඤපෙන්ති (<u>නො</u> පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති)

☞ මහණෙනි! මේ උපාදානයන් සතරකි. කවර සතරදෙනෙක් ද? කාමඋපාදානය, දිට්ටි උපාදානය, සීලබ්බත උපාදානය, අත්තවාද උපාදානය. මහණෙනි! සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ ඇතැම් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් ඇත්තාහ. ඔවුන් එසේ ප්‍රතිඥාකලත් මනාලෙස සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය නො කියති.

• කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති. තං කිස්ස හෙතු? ඉමානි හි තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා තීණි ඨානානි යථාභූතං නප්පජානන්ති.

★ කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) න දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) තං කිස්ස හෙතු? (එයට හේතුව කුමක්ද?) ඉමානි හි (මේ ඒකාන්තයෙන්) තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා (ඒ පින්වත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්) තීණි ඨානානි (තුන් තැන/ කරුණු තුනක්) යථාභූතං (සත්‍යය ආකාරයෙන්ම පවතින අයුරු) නප්පජානන්ති (නො දනිති)

☞ කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, එයට හේතුව කුමක්ද? ඒ පින්වත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් ඒකාන්තයෙන් මේ කරුණු තුන සත්‍යය ආකාරයෙන්ම පවතින අයුරු නො දනිති.

• තස්මා තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා; තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති – කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති.

★ තස්මා (එබැවින්) තෙ හොන්තො (ඒ පින්වත්) සමණබ්‍රාහ්මණා (ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන්) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤා-වාදා] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ) පටිජානමානා (ප්‍රතිඥාකලත්) තෙ (ඔවුන්) <u>න</u> සම්මා (මනාලෙස) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤං] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය) පඤ්ඤපෙන්ති (<u>නො</u> පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති)

න දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති)

☞ එබැවින් සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ ඒ පින්වත් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් එසේ ප්‍රතිඤ්ඤාකලත් මනාලෙස සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය නො කියති. කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති.

• සන්ති, භික්ඛවෙ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති

★ සන්ති (ඇත්තාහ) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) එකෙ (ඇතැම්) සමණබ්‍රාහ්මණා (ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන්) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤා-වාදා] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ) පටිජානමානා (ප්‍රතිඤ්ඤාකලත්) තෙ (ඔවුන්) <u>න</u> සම්මා (මනාලෙස) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤං] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය) පඤ්ඤපෙන්ති (<u>නො</u> පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති)

☞ මහණෙනි! සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ ඇතැම් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් ඇත්තාහ. ඔවුන් එසේ ප්‍රතිඤ්ඤාකලත් මනාලෙස සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය නො කියති.

• කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති. තං කිස්ස හෙතු? ඉමානි හි තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා ද්වේ ඨානානි යථාභූතං නප්පජානන්ති.

★ කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) තං කිස්ස හෙතු? (එයට හේතුව කුමක්ද?) ඉමානි හි (මේ ඒකාන්තයෙන්) තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා (ඒ පින්වත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්) දවේ ඨානානි (දෙ තැනක්/ කරුණු දෙකක්) යථාභූතං (සත්‍යය ආකාරයෙන්ම පවතින අයුරු) නප්පජානන්ති (නො දනිති)

☞ කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, එයට හේතුව කුමක්ද? ඒ පින්වත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් ඒකාන්තයෙන් මේ කරුණු දෙක සත්‍යය ආකාරයෙන්ම පවතින අයුරු නො දනිති.

• තස්මා තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා; තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති – කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති.

★ තස්මා (එබැවින්) තෙ හොන්තො (ඒ පින්වත්) සමණබ්‍රාහ්මණා (ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන්) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤා-වාදා] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ) පටිජානමානා (ප්‍රතිඤ්ඤාකලත්) තෙ (ඔවුන්) <u>න</u> සම්මා (මනාලෙස) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤං] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය) පඤ්ඤපෙන්ති (<u>නො</u> පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (දිට්ඨි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති)

☞ එබැවින් සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ ඒ පින්වත් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් එසේ ප්‍රතිඤ්ඤාකලත් මනාලෙස සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය නො කියති. කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, දිට්ඨි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති.

• සන්ති, භික්ඛවෙ, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති

★ සන්ති (ඇත්තාහ) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) එකෙ (ඇතැම්) සමණබ්‍රාහ්මණා (ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන්) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤා-වාදා] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ) පටිජානමානා (ප්‍රතිඤ්ඤාකලත්) තෙ (ඔවුන්) <u>න</u> සම්මා (මනාලෙස) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤං] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය) පඤ්ඤපෙන්ති (<u>නො</u> පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති)

☞ මහණෙනි! සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ ඇතැම් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් ඇත්තාහ. ඔවුන් එසේ ප්‍රතිඤ්ඤාකලත් මනාලෙස සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය නො කියති.

• කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති. තං කිස්ස හෙතු? ඉමං හි තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා එකං ඨානං යථාභූතං නප්පජානන්ති.

★ කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (දිට්ඨි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) තං කිස්ස හෙතු? (එයට හේතුව කුමක්ද?) ඉමං හි (මේ ඒකාන්තයෙන්) තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා (ඒ පින්වත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්) එකං ඨානං (එක් තැනක්/ එක් කරුණක්) යථාභූතං (සත්‍යය ආකාරයෙන්ම පවතින අයුරු) නප්පජානන්ති (නො දනිති)

☞ කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, දිට්ඨි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති, එයට හේතුව කුමක්ද? ඒ පින්වත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් ඒකාන්තයෙන් මෙහි එක් කරුණක් සත්‍යය ආකාරයෙන්ම පවතින අයුරු නො දනිති.

• තස්මා තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා; තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති – කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති.

★ තස්මා (එබැවින්) තෙ හොන්තො (ඒ පින්වත්) සමණබ්‍රාහ්මණා (ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන්) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤා-වාදා] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ) පටිජානමානා (ප්‍රතිඤ්ඤාකලත්) තෙ (ඔවුන්) <u>න</u> සම්මා (මනාලෙස) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤං] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය) පඤ්ඤපෙන්ති (<u>නො</u> පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති) කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය පනවති/ කියති/ ප්‍රකාශකරති) න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති (අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො පනවති/ නො කියති/ ප්‍රකාශනොකරති)

☞ එබැවින් සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ ඒ පින්වත් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් එසේ ප්‍රතිඤ්ඤාකලත් මනාලෙස සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය නො කියති. කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියති, අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය නො කියති.

• ‘‘එවරූපෙ ඛො, භික්ඛවෙ, ධම්මවිනයෙ යො සත්ථරි පසාදො සො න සම්මග්ගතො අක්ඛායති; යො ධම්මෙ පසාදො සො න සම්මග්ගතො අක්ඛායති; යා සීලෙසු පරිපූරකාරිතා සා න සම්මග්ගතා අක්ඛායති; යා සහධම්මිකෙසු පියමනාපතා සා න සම්මග්ගතා අක්ඛායති.

★ ‘‘එවරූපෙ (මෙවැනිවූ/ මෙබඳුවූ) ඛො, භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) ධම්මවිනයෙ (ධර්මවිනයෙහි/ ශාසනයෙහි) යො (යම්) සත්ථරි (ශාස්තෘන් කෙරෙහි) පසාදො (ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද) සො (එය) න සම්මග්ගතො අක්ඛායති (යහපත්-බවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ / නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ) යො ධම්මෙ පසාදො (යම් ධර්මය කෙරෙහි ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද) සො න සම්මග්ගතො අක්ඛායති (එය යහපත්-බවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ /එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ) යා සීලෙසු පරිපූරකාරිතා (යම් සිල්පරිපූරණය කිරීමක් වේද) සා න සම්මග්ගතා අක්ඛායති (එය යහපත්-බවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ /එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ) යා සහධම්මිකෙසු (යම් එකමධර්මයක් පිළිගන්නාවුන් කෙරෙහි) පියමනාපතා (ප්‍රියමනාප බවක් වේද) සා න සම්මග්ගතා අක්ඛායති (එය යහපත්-බවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ /එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ)

☞ මහණෙනි! මෙබඳුවූ ශාසනයන්හි ශාස්තෘන් කෙරෙහි යම් ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ. ධර්මය කෙරෙහි යම් ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ. යම් සිල්පරිපූරණය කිරීමක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ සිල්පරිපූරණය කිරීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ. එකමධර්මයක් පිළිගන්නාවුන් කෙරෙහි යම් ප්‍රියමනාප බවක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ.

• තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං, භික්ඛවෙ, හොති යථා තං දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනියාානිකෙ අනුපසමසංවත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ.

★ තං කිස්ස හෙතු? (එයට හේතුව කුමක්ද?) එවං (මෙසේ) [හි+එතං] හෙතං (මෙය/ මේ කාරණය) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) හොති (වේ) යථා තං (යම්සේ එය) [දු+අක්ඛාතෙ] දුරක්ඛාතෙ (වැරදිලෙස කියනලද) ධම්මවිනයෙ (ධර්මවිනයෙහි/ ශාසනයෙහි) [දු+පවෙදිතෙ] දුප්පවෙදිතෙ (වැරදිලෙස ප්‍රකාශලක/ වැරදිලෙස දැනුම්දුන්) අනියාානිකෙ (මාර්ගඵල වෙත ගෙන නොයන්නාවූ) [න+උපසම-සංවත්තනිකෙ] අනුපසමසංවත්තනිකෙ (සංසිඳීම පිණිස නො පවත්නාවූ) [අසම්මා-සම්බුද්ධ+පවෙදිතෙ] අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ (සම්ම සම්බුදුවරයෙක් නොවූවෙක් විසින් කියනලද්දක් බැවිනි)

☞ එයට හේතුව කුමක්ද? මහණෙනි! මෙසේ මේ කාරණය වේ. යම්සේ එය වැරදිලෙස කියනලද, වැරදිලෙස ප්‍රකාශලක, මාර්ගඵල වෙත ගෙන නොයන්නාවූ, සංසිඳීම පිණිස නො පවත්නාවූ, සම්ම සම්බුදුවරයෙක් නොවූවෙක් විසින් කියනලද ධර්මවිනයක් බැවිනි.

• ‘‘තථාගතො ච ඛො, භික්ඛවෙ, අරහං සම්මාසම්බුද්ධො සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදො පටිජානමානො සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති – කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති.

★ ‘‘තථාගතො ච (තථාගතයන් වහන්සේ ද) ඛො, භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) අරහං සම්මාසම්බුද්ධො (අරිහත් සම්මාසම්බුද්ධවූ) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤා-වාදා] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදො (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය කියන්නාවූ) පටිජානමානො (ප්‍රතිඤ්ඤාකරමින්) සම්මා (මනාලෙස) [සබ්බ+උපාදාන-පරිඤ්ඤං] සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං (සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය) පඤ්ඤපෙති (කියයි/ පනවයි/ ප්‍රකාශකරයි/ දේශනාකරයි) කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති (කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියයි/ පනවයි/ ප්‍රකාශකරයි/ දේශනාකරයි) දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, (දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියයි/ පනවයි/ ප්‍රකාශකරයි/ දේශනාකරයි) සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති (සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියයි/ පනවයි/ ප්‍රකාශකරයි/ දේශනාකරයි) අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති (අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය කියයි/ පනවයි/ ප්‍රකාශකරයි/ දේශනාකරයි)

☞ මහණෙනි! අරිහත් සම්මාසම්බුද්ධවූ තථාගතයන් වහන්සේ ද සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය ප්‍රකාශකරන්නෙමි යැයි ප්‍රතිඤ්ඤාකරමින් මනාලෙස සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රහානය දේශනාකරයි. කාම උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය දේශනාකරයි. දිට්ටි උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය දේශනාකරයි. සීලබ්බත උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය දේශනාකරයි. අත්තවාද උපාදානයාගේ ප්‍රහාණය දේශනාකරයි.

• එවරූපෙ ඛො, භික්ඛවෙ, ධම්මවිනයෙ යො සත්ථරි පසාදො සො සම්මග්ගතො අක්ඛායති; යො ධම්මෙ පසාදො සො සම්මග්ගතො අක්ඛායති; යා සීලෙසු පරිපූරකාරිතා සා සම්මග්ගතා අක්ඛායති; යා සහධම්මිකෙසු පියමනාපතා සා සම්මග්ගතා අක්ඛායති.

★ ‘‘එවරූපෙ (මෙවැනිවූ/ මෙබඳුවූ) ඛො, භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) ධම්මවිනයෙ (ධර්මවිනයෙහි/ ශාසනයෙහි) යො (යම්) සත්ථරි (ශාස්තෘන් කෙරෙහි) පසාදො (ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද) සො (එය) සම්මග්ගතො අක්ඛායති (යහපත්-ඔවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු නො ලැබේ / නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ)

යො ධම්මෙ පසාදො (යම් ධර්මය කෙරෙහි ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද) සො සම්මග්ගතො අක්ඛායති (එය යහපත්-ඛවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ /එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ) යා සීලෙසු පරිපූරකාරිතා (යම් සිල්පරිපූරණය කිරීමක් වේද) සා සම්මග්ගතා අක්ඛායති (එය යහපත්-ඛවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ /එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ) යා සහධම්මිකෙසු (යම් එකමධර්මයක් පිළිගන්නාවුන් කෙරෙහි) පියමනාපතා (ප්‍රියමනාප බවක් වේද) සා සම්මග්ගතා අක්ඛායති (එය යහපත්-ඛවටපත් පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ /එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ)

☞ මහණෙනි! මෙඛදුවූ ශාසනයන්හි ශාස්තෘන් කෙරෙහි යම් ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ. ධර්මය කෙරෙහි යම් ප්‍රසාදයක්-පැහැදීමක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ. යම් සිල්පරිපූරණය කිරීමක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ සිල්පරිපූරණය කිරීමක් යැයි කියනු ලැබේ. එකම ධර්මයක් පිළිගන්නාවුන් කෙරෙහි යම් ප්‍රියමනාප බවක් වේද, එය නිවනට ගෙනයන්නාවූ පැහැදීමක් යැයි කියනු ලැබේ.

• තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං, භික්ඛවෙ, හොති යථා තං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ සුප්පවෙදිතෙ නියාානිකෙ උපසමසංවත්තනිකෙ සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ.

★ තං කිස්ස හෙතු? (එයට හේතුව කුමක්ද?) එවං (මෙසේ) [හි+එතං] හෙතං (මෙය/ මේ කාරණය) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) හොති (වේ) යථා තං (යම්සේ එය) [සු+අක්ඛාතෙ] ස්වාක්ඛාතෙ (නිවැරදිලෙස කියනලද) ධම්මවිනයෙ (ධර්මවිනයෙහි/ ශාසනයෙහි) [සු+පවෙදිතෙ] සුප්පවෙදිතෙ (නිවැරදිලෙස ප්‍රකාශලක/ නිවැරදිලෙස දැනුම්දුන්) නියාානිකෙ (මාර්ගඵල වෙත ගෙන යන්නාවූ) [උපසම-සංවත්තනිකෙ] උපසමසංවත්තනිකෙ (සංසිඳීම පිණිස පවත්නාවූ) [සම්මා-සම්බුද්ධ+පවෙදිතෙ] අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ (සම්ම සම්බුදුවරයෙක් විසින් කියනලද්දක් බැවිනි)

☞ එයට හේතුව කුමක්ද? මහණෙනි! මෙසේ මේ කාරණය වේ. යම්සේ එය නිවැරදිලෙස කියනලද, නිවැරදිලෙස ප්‍රකාශලක, මාර්ගඵල වෙත ගෙන යන්නාවූ, සංසිඳීම පිණිස පවත්නාවූ, සම්ම සම්බුදුවරයන් විසින් කියනලද ධර්මවිනයක් බැවිනි.

• ‘‘ඉමෙ ච, භික්ඛවෙ, චත්තාරො උපාදානා. කිංනිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිංපභවා? ඉමෙ චත්තාරො උපාදානා තණ්හානිදානා තණ්හාසමුදයා තණ්හාජාතිකා තණ්හාපභවා.

★ ‘‘ඉමෙ ච (මේ) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) චත්තාරො උපාදානා (සතර උපාදානයන්) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) ඉමෙ චත්තාරො උපාදානා (මේ සතර උපාදානයන්) තණ්හානිදානා (තණ්හාව මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) තණ්හාසමුදයා (තණ්හාව නිසා හටගන්නේය) තණ්හාජාතිකා (තණ්හාවෙන් උපදින්නේය) තණ්හාපභවා (තණ්හාව නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ සතර උපාදානයන් කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? මේ සතර උපාදානයන් තණ්හාව මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. තණ්හාව නිසා හටගන්නේය. තණ්හාවෙන් උපදින්නේය. තණ්හාව නිසා වර්ධනයවන්නේය.

• තණ්හා චායං, භික්ඛවෙ, කිංනිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිංපභවා? තණ්හා වෙදනානිදානා වෙදනාසමුදයා වෙදනාජාතිකා වෙදනාපභවා.

★ තණ්හා [ච+අයං] චායං (මේ තණ්හාව) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) තණ්හා (තණ්හාව) වෙදනානිදානා (වේදනාව මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) වෙදනාසමුදයා (වේදනාව නිසා හටගන්නේය) වෙදනාජාතිකා (වේදනාවෙන් උපදින්නේය) වෙදනාපභවා (වේදනාව නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ තණ්හාව කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? තණ්හාව, වේදනාව මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. වේදනාව නිසා හටගන්නේය. වේදනාවෙන් උපදින්නේය. වේදනාව නිසා වර්ධනයවන්නේය.

• වෙදනා චායං, භික්ඛවෙ, කිංනිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිංපභවා? වෙදනා ඵස්සනිදානා ඵස්සසමුදයා ඵස්සජාතිකා ඵස්සපභවා.

★ වෙදනා [ච+අයං] චායං (මේ වේදනාව) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) වෙදනා (වේදනාව) ඵස්සනිදානා (ස්පර්ශය මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) ඵස්සසමුදයා (ස්පර්ශය නිසා හටගන්නේය) ඵස්සජාතිකා (ස්පර්ශයෙන් උපදින්නේය) ඵස්සපභවා (ස්පර්ශය නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ වේදනාව කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? වේදනාව, ස්පර්ශය මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. ස්පර්ශය නිසා හටගන්නේය. ස්පර්ශයෙන් උපදින්නේය. ස්පර්ශය නිසා වර්ධනයවන්නේය.

• ඵස්සො චායං, භික්ඛවෙ, කිංනිදානො කිංසමුදයො කිංජාතිකො කිංපභවො? ඵස්සො සළායතනනිදානො සළායතනසමුදයො සළායතනජාතිකො සළායතනපභවො.

★ ඵස්සො [ච+අයං] චායං (මේ ස්පර්ශය) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) ඵස්සො (ස්පර්ශය) සළායතනනිදානො (ආයතනහය මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) සළායතනසමුදයො (ආයතනහය නිසා හටගන්නේය) සළායතනජාතිකො (ආයතනහයෙන් උපදින්නේය) සළායතනපභවො (ආයතනහය නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ ස්පර්ශය කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? ස්පර්ශය, ආයතනහය මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. ආයතනහය නිසා හටගන්නේය. ආයතනහයෙන් උපදින්නේය. ආයතනහය නිසා වර්ධනයවන්නේය.

•.සළායතනඤ්චිදං, භික්ඛවෙ, කිංනිදානං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිංපභවං? සළායතනං නාමරූපනිදානං නාමරූපසමුදයං නාමරූපජාතිකං නාමරූපපභවං.

★ [සළායතනං+ච+ඉදං] සළායතනඤ්චිදං (මේ ආයතනභයද) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) සළායතනං (ආයතනභය) නාමරූපනිදානං (නාමරූප මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) නාමරූපසමුදයං (නාමරූප නිසා හටගන්නේය) නාමරූපජාතිකං (නාමරූපයන්ගෙන් උපදින්නේය) නාමරූපපභවං (නාමරූප නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ ආයතනභය කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? ආයතනභය, නාමරූප මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. නාමරූප නිසා හටගන්නේය. නාමරූපයන්ගෙන් උපදින්නේය. නාමරූප නිසා වර්ධනයවන්නේය.

• නාමරූපඤ්චිදං, භික්ඛවෙ, කිංනිදානං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිංපභවං? නාමරූපං විඤ්ඤාණනිදානං විඤ්ඤාණසමුදයං විඤ්ඤාණජාතිකං විඤ්ඤාණපභවං.

★ නාමරූපඤ්චිදං, භික්ඛවෙ, කිංනිදානං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිංපභවං?
★ [නාමරූපං+ච+ඉදං] නාමරූපඤ්චිදං (මේ නාමරූපද) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) නාමරූපං (නාමරූප) විඤ්ඤාණනිදානං (විඤ්ඤාණය මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) විඤ්ඤාණසමුදයං (විඤ්ඤාණය නිසා හටගන්නේය) විඤ්ඤාණජාතිකං (විඤ්ඤාණයෙන් උපදින්නේය) විඤ්ඤාණපභවං. (විඤ්ඤාණය නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ නාමරූප කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? නාමරූප, විඤ්ඤාණය මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. විඤ්ඤාණය නිසා හටගන්නේය. විඤ්ඤාණයෙන් උපදින්නේය. විඤ්ඤාණය නිසා වර්ධනයවන්නේය.

• විඤ්ඤාණඤ්චිදං, භික්ඛවෙ, කිංනිදානං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිංපභවං? විඤ්ඤාණං සඞ්ඛාරනිදානං සඞ්ඛාරසමුදයං සඞ්ඛාරජාතිකං සඞ්ඛාරපභවං

★ [විඤ්ඤාණං+ච+ඉදං] විඤ්ඤාණඤ්චිදං (මේ විඤ්ඤාණය ද) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) විඤ්ඤාණං (විඤ්ඤාණය) සඞ්ඛාරනිදානං (සඞ්ඛාර මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) සඞ්ඛාරසමුදයං (සඞ්ඛාර නිසා හටගන්නේය) සඞ්ඛාරජාතිකං (සඞ්ඛාරයන්ගෙන් උපදින්නේය) සඞ්ඛාරපභවං (සඞ්ඛාර නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ විඤ්ඤාණය කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? විඤ්ඤාණය, සඞ්ඛාර මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. සඞ්ඛාර නිසා හටගන්නේය. සඞ්ඛාරයන්ගෙන් උපදින්නේය. සඞ්ඛාර නිසා වර්ධනයවන්නේය.

• සඞ්ඛාරා චිමෙ, භික්ඛවෙ, කිංනිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිංපභවා? සඞ්ඛාරා අවිජ්ජානිදානා අවිජ්ජාසමුදයා අවිජ්ජාජාතිකා අවිජ්ජාපභවා.

★ සඞ්ඛාරා [ච+ඉමෙ] චිමෙ (මේ සංස්කාරයන්) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) කිංනිදානා? (කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද?) කිංසමුදයා? (කුමක් නිසා හටගන්නේද?) කිංජාතිකා? (කුමකින් උපදින්නේද?) කිංපභවා? (කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද?) සඞ්ඛාරා (සංස්කාරයන්) අවිජ්ජානිදානා (අවිද්‍යාව මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය) අවිජ්ජාසමුදයා (අවිද්‍යාව නිසා හටගන්නේය) අවිජ්ජාජාතිකා (අවිද්‍යාවෙන් උපදින්නේය) අවිජ්ජාපභවා (අවිද්‍යාව නිසා වර්ධනයවන්නේය)

☞ මහණෙනි! මේ සංස්කාරයන් කුමක් මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේද? කුමක් නිසා හටගන්නේද? කුමකින් උපදින්නේද? කුමක් නිසා වර්ධනයවන්නේද? සංස්කාරයන්, අවිද්‍යාව මූලකාරනය කරගෙන ඇත්තේය. අවිද්‍යාව නිසා හටගන්නේය. අවිද්‍යාවෙන් උපදින්නේය. අවිද්‍යාව නිසා වර්ධනයවන්නේය.

• ‘‘යතො ච ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අවිජ්ජා පහීනා හොති විජ්ජා උප්පන්නා, සො අවිජ්ජාවිරාගා විජ්ජුප්පාදා නෙව කාමුපාදානං උපාදියති, න දිට්ඨුපාදානං උපාදියති, න සීලබ්බතුපාදානං උපාදියති, න අත්තවාදුපාදානං උපාදියති. අනුපාදියං න පරිතස්සති, අපරිතස්සං පච්චත්තංයෙව පරිනිබ්බායති. ‘ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායා’ති පජානාතී’’ති.

★ ‘‘යතො ච ඛො (යම් කාලයක/ යම් වෙලාවක) භික්ඛවෙ (මහණෙනි!) භික්ඛුනො (භික්ෂුවගේ) අවිජ්ජා පහීනා හොති (අවිද්‍යාව ප්‍රහීණ වෙයිද/ සසර ගෙනයන අවිද්‍යාව ප්‍රහීණ වෙයිද) විජ්ජා උප්පන්නා (විද්‍යාව උපදින්නේද/ අරිහත් මාර්ගය නම් විද්‍යාව උපදින්නේද) සො (ඔහු) අවිජ්ජාවිරාගා (අවිද්‍යාව දුරුවූබැවින්) [විජ්ජා+උප්පාදා] විජ්ජුප්පාදා (විද්‍යාව උපන්බැවින්) නෙව (නොවේමය) කාමුපාදානං උපාදියති (කාම උපාදානයන් උපාදානකරන්නෙ) න දිට්ඨුපාදානං උපාදියති (දිට්ටි උපාදානයන් උපාදාන නොකරයි) න සීලබ්බතුපාදානං උපාදියති (සීලබ්බත උපාදානයන් උපාදාන නොකරයි) න අත්තවාදුපාදානං උපාදියති (අත්තවාද උපාදානයන් උපාදාන නොකරයි) අනුපාදියං (උපාදාන නොකරන්නා) න පරිතස්සති (තණ්හාවෙන් පීඩාවට පත්නොවේ) අපරිතස්සං (තණ්හාවෙන් පීඩාවට පත්නොවන්නා) පච්චත්තං-යෙව (තමා-ම) පරිනිබ්බායති (කෙලෙස් සිඳලීම නම් පරිනිර්වානයෙන් පිරිනිවෙයි) ‘ඛීණා ජාති (ජාතිය/ නැවත ඉපදීම අවසන්විය) වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං (බ්‍රක්මචරියාව අවසන්කලේය/ බ්‍රක්මචරියාව රැකීමෙන් ලබාගතයුතු අවසන් ඵලය ලැබුවේය) කතං කරණීයං (නිවීම සඳහා කලයුතු සියල්ල කර අවසන්කලේය) [න+අපරං] නාපරං ඉත්ථත්තායා’ති (මේ රහත්බව සඳහා කලයුතු වෙනකිසිවක් නැත්තේය යැයි) පජානාතී’’ති (දැනගනියි)

☞ මහණෙනි! යම් වෙලාවක භික්ෂුවගේ සසර ගෙනයන අවිද්‍යාව ප්‍රහීණ වෙයිද, අරිහත් මාර්ගය නම් විද්‍යාව උපදින්නේද, ඔහු අවිද්‍යාව දුරුව විද්‍යාව උපන්බැවින් කාම උපාදානයන් උපාදාන නොකරයි, දිට්ටි උපාදානයන් උපාදාන නොකරයි, සීලබ්බත උපාදානයන් උපාදාන නොකරයි , අත්තවාද උපාදානයන් උපාදාන නොකරයි. උපාදාන නොකරන්නා තණ්හාවෙන් පීඩාවට පත්නොවේ. තණ්හාවෙන් පීඩාවට පත්නොවන්නා කෙලෙස් සිඳලීම නම් පරිනිර්වානයෙන් පිරිනිවෙයි. නැවත ඉපදීම අවසන්විය. බ්‍රක්මචරියාව රැකීමෙන් ලබාගතයුතු අවසන් ඵලය ලැබුවේය. නිවීම සඳහා කලයුතු සියල්ල කර අවසන්කලේය. මේ රහත්බව සඳහා කලයුතු වෙනකිසිවක් නැත්තේය. යැයි දැනගනියි.

• ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

★ [ඉදං+අවොච] ඉදමවොච භගවා (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය දේශනාකලේය) අත්තමනා (සතුටටපත්/ තෘප්තියටපත්) තෙ භික්ඛූ (ඒ භික්ෂූන්) භගවතො භාසිතං (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාසිතයට/ දේශනාවට) අභිනන්දුන්ති (සතුටුවුහ/ සතුටින් පිළිගත්හ)

☞ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය දේශනාකලේය. සතුටටපත් ඒ භික්ෂූන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව සතුටින් පිළිගත්හ.

චූළසීහනාදසුත්තං නිට්ඨිතං (චූළසීහනාද සූත්‍රය නිමියේය.)

13. මිලිඳු නාගසේන පැන විසඳුම්

01.

• **රාජා ආහ** ''භන්තෙ නාගසෙන, කෙන කාරණෙන මනුස්සා න සබ්බෙ සමකා, අඤ්ඤෙ අප්පායුකා, අඤ්ඤෙ දීඝායුකා, අඤ්ඤෙ බහ්වාබාධා අඤ්ඤෙ අප්පාබාධා, අඤ්ඤෙ දුබ්බණ්ණා, අඤ්ඤෙ වණ්ණවන්තො, අඤ්ඤෙ අප්පෙසක්ඛා, අඤ්ඤෙ මහෙසක්ඛා, අඤ්ඤෙ අප්පභොගා, අඤ්ඤෙ මහාභොගා, අඤ්ඤෙ නීචකුලීනා, අඤ්ඤෙ මහාකුලීනා, අඤ්ඤෙ දුප්පඤ්ඤා, අඤ්ඤෙ පඤ්ඤවන්තො''ති?

★ **රාජා ආහ** (රජු ඇසීය) ''භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) කෙන කාරණෙන (කිනම් කරුණක් නිසා) මනුස්සා <u>න</u> සබ්බෙ සමකා (සියලු මිනිසුන් සමාන <u>නොවන්නෙ</u>) අඤ්ඤෙ අප්පායුකා (කෙනෙක් අඩු ආයුෂ ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ දීඝායුකා (කෙනෙක් දීර්ඝ ආයුෂ ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ බහ්වාබාධා (කෙනෙක් බොහෝ ආබාධ/ ලෙඩ ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ අප්පාබාධා (කෙනෙක් අල්ප ආබාධ/ ලෙඩ ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ දුබ්බණ්ණා (කෙනෙක් පැහැපත්නැත) අඤ්ඤෙ වණ්ණවන්තො (කෙනෙක් පැහැපත්ය) අඤ්ඤෙ අප්පෙසක්ඛා (කෙනෙක් දුබලය) අඤ්ඤෙ මහෙසක්ඛා (කෙනෙක් ප්‍රබලය) අඤ්ඤෙ අප්පභොගා (කෙනෙක් අඩු සම්පත් ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ මහාභොගා (කෙනෙක් බොහෝ සම්පත් ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ නීචකුලීනා (කෙනෙක් පහත් කුල ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ මහාකුලීනා (කෙනෙක් ඉහල කුල ඇත්තේය) අඤ්ඤෙ දුප්පඤ්ඤා (කෙනෙක් නුවණ නැත්තේය) අඤ්ඤෙ පඤ්ඤවන්තො''ති? (කෙනෙක් ප්‍රඤ්ඤාවන්තය ?)

☞ රජු ඇසීය, ස්වාමීණි නාගසේන, කිනම් කරුණක් නිසාද සියලු මිනිසුන් සමාන නොවනනෙ, කෙනෙක් අඩු ආයුෂ ඇත්තේය, කෙනෙක් දීර්ඝ ආයුෂ ඇත්තේය, කෙනෙක් බොහෝ ලෙඩ-ආබාධ ඇත්තේය, කෙනෙක් අල්ප ලෙඩ-ආබාධ ඇත්තේය, කෙනෙක් පැහැපත්නැත, කෙනෙක් පැහැපත්ය, කෙනෙක් දුබලය, කෙනෙක් ප්‍රබලය, කෙනෙක් අඩු සම්පත් ඇත්තේය, කෙනෙක් බොහෝ සම්පත් ඇත්තේය, කෙනෙක් පහත් කුල ඇත්තේය, කෙනෙක් ඉහල කුල ඇත්තේය, කෙනෙක් නුවණ නැත්තේය, කෙනෙක් ප්‍රඤ්ඤාවන්තය ?

• **ථෙරො ආහ** ''කිස්ස පන, මහාරාජ, රුක්ඛා න සබ්බෙ සමකා, අඤ්ඤෙ අම්බිලා, අඤ්ඤෙ ලවණා, අඤ්ඤෙ තිත්තකා, අඤ්ඤෙ කටුකා, අඤ්ඤෙ කසාවා, අඤ්ඤෙ මධුරා''ති? ''මඤ්ඤාමි, භන්තෙ, බීජානං නානාකරණෙනා''ති. ''එවමෙව ඛො, මහාරාජ, කම්මානං නානාකරණෙන මනුස්සා න සබ්බෙ සමකා,

★ **ථෙරො ආහ** (තෙරුන්වහන්සේ කීය) ''කිස්ස පන, මහාරාජ (කුමක් හෙයින්ද මහරජ) රුක්ඛා <u>න</u> සබ්බෙ සමකා (සියලු ගස් සමාන <u>නොවන්නෙ</u>) අඤ්ඤෙ අම්බිලා (අනෙකක් ඇඹුල්ය) අඤ්ඤෙ ලවණා (අනෙකක් ලුණුරසය) අඤ්ඤෙ තිත්තකා (අනෙකක් තිත්තය) අඤ්ඤෙ කටුකා (අනෙකක් කටුකරසය) අඤ්ඤෙ කසාවා (අනෙකක් කහටරසය) අඤ්ඤෙ මධුරා''ති? (අනෙකක් මිහිරිය) ''මඤ්ඤාමි, භන්තෙ (සිතමි ස්වාමීණි) බීජානං නානාකරණෙනා''ති (බීජයන්ගේ විවිදත්වය නිසා යැයි) ''එවමෙව ඛො, මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) කම්මානං නානාකරණෙන (කර්මයාගේ විවිධත්වය නිසා) මනුස්සා න සබ්බෙ සමකා (සියලු මිනිසුන් සමාන නොවේ)

☞ තෙරුන්වහන්සේ කීය, ''කුමක් හෙයින්ද මහරජ සියලු ගස් සමාන නොවන්නෙ? අනෙකක් ඇඹුල්ය, අනෙකක් ලුණුරසය, අනෙකක් තිත්තය, අනෙකක් කටුකරසය, අනෙකක් කහටරසය, අනෙකක් මිහිරිය'' ''සිතමි, ස්වාමීණි, බීජයන්ගේ විවිදත්වය නිසා යැයි'' ''එලෙසම මහරජ කර්මයාගේ විවිධත්වය නිසා සියලු මිනිසුන් සමාන නොවේ''

• භාසිතම්පෙතං මහාරාජ භගවතා – ‘කම්මස්සකා, මාණව, සත්තා කම්මදායාදා කම්මයොනී කම්මබන්ධූ කම්මප්පටිසරණා, කම්මං සත්තෙ විභජති යදිදං හීනප්පණීතතායා’’’ති. ‘‘කල්ලොසි, භන්තෙ නාගසෙනා’’ති.

★ [භාසිතං+අපි+එතං] භාසිතම්පෙතං (මෙය දේශනාකරණලදී) මහාරාජ භගවතා (මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්) ‘කම්මස්සකා (කර්මය අයිති කරගෙන ඇත්තාහ) මාණව (මානවකය/ තරුණය) සත්තා (සත්ත්වයෝ) කම්මදායාදා (කර්මය දායාදය කරගෙන ඇත්තාහ) කම්මයොනී (කර්මය උප්පත්තියට කාරණාව කරගෙන ඇත්තාහ) කම්මබන්ධූ (කර්මය ඤාතියා කරගෙන ඇත්තාහ) කම්මප්පටිසරණා (කර්මය පිළිසරණ/ පිහිට කරගෙන ඇත්තාහ) කම්මං සත්තෙ විභජති (කර්මය සත්ත්වයන් බෙදාලයි) යදිදං (යම් මේ) හීනප්පණීතතායා’’’ති (හීන ප්‍රණීත තාවයට/ උස් පහත් බවට) ‘‘[කල්ලො+අසි] කල්ලොසි (ගැලපෙනව/ හොඳයි/ සුදුසුයි) භන්තෙ නාගසෙනා’’ති (ස්වාමීණි නාගසේන).

☞ මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය දේශනාකරණලදී - “මානවකය සත්ත්වයෝ කර්මය අයිති කරගෙන ඇත්තාහ, කර්මය දායාදය කරගෙන ඇත්තාහ, කර්මය උප්පත්තියට කාරණාව කරගෙන ඇත්තාහ, කර්මය ඤාතියා කරගෙන ඇත්තාහ, කර්මය පිහිට පිළිසරණ කරගෙන ඇත්තාහ, කර්මය සත්ත්වයන් උස් පහත් බවට බෙදාලයි” “හොඳයි ස්වාමීණි නාගසේන”

02

• **රාජා ආහ** ‘‘භන්තෙ නාගසෙන, තුම්හෙ භණථ ‘කින්ති ඉමං දුක්ඛං නිරුජ්ඣෙය්‍ය, අඤ්ඤඤ්ච දුක්ඛං න උපජ්ජෙය්‍යා’ති. එතදත්ථා, මහාරාජ, අම්හාකං පබ්බජ්ජා’’ති. ‘‘කිං පටිගච්චෙව වායමිතෙන, නනු සම්පත්තෙ කාලෙ වායමිතබ්බ’’න්ති?

★ **රාජා ආහ** (රජු ඇසීය) ‘‘භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) තුම්හෙ භණථ (නුඹලා මෙසේ කියති) ‘කින්ති ඉමං දුක්ඛං (කෙසේ මේ දුක) නිරුජ්ඣෙය්‍ය (නිරුද්දවන්නේද) [අඤ්ඤං+ච] අඤ්ඤඤ්ච දුක්ඛං (අන්වූ ද දුකක්) න උපජ්ජෙය්‍යා’ති (නූපදින්නේද) [එතං+අත්ථා] එතදත්ථා (මේ සඳහාය) මහාරාජ, අම්හාකං පබ්බජ්ජා’’ති (මහරජ අපගේ පැවිද්ද යැයි) ‘‘කිං (ඇයි/ මොකක් නිසාද) පටිගච්චෙව වායමිතෙන (කල්ඇතිවම උත්සහකරන්නෙ) නනු (නොවේද) සම්පත්තෙ කාලෙ (පැමිනි කාලයේ) [වායමිතබ්බං+ඉති] වායමිතබ්බ’’න්ති? (උත්සහකලයුත්තේ?)

☞ රජු ඇසීය “ස්වාමීණි නාගසේන, නුඹලා මෙසේ කියති. ‘කෙසේ මේ දුක නිරුද්ද වන්නේද, අන්වූ ද දුකක් නූපදින්නේද, මේ සඳහාය මහරජ අපගේ පැවිද්ද’ යැයි, ඇයි කල්ඇතිවම උත්සහකරන්නෙ, දුක පැමිනි කාලයේ උත්සහකලයුත්තේ නොවේද ?

• ථෙරො ආහ ‘‘සම්පත්තෙ කාලෙ, මහාරාජ, වායාමො අකිච්චකරො භවති, පටිගච්චෙව වායාමො කිච්චකරො භවතී’’ති.

★ ථෙරො ආහ (තෙරුන්වහන්සේ කීය) ‘‘සම්පත්තෙ කාලෙ (පැමිණි කාලයේ) මහාරාජ වායාමො (මහරජ උත්සහකිරීම) අකිච්චකරො භවති (නිස්ඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනයක් නැතිවෙයි) පටිගච්චෙව වායාමො (කලින්ම උත්සහකිරීම) කිච්චකරො භවතී’’ති (සඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනවත් වෙයි)

☞ තෙරුන්වහන්සේ කීය “මහරජ දුක පැමිණි කාලයේ උත්සහකිරීම නිස්ඵලවෙයි, කලින්ම උත්සහකිරීම ප්‍රයෝජනවත් වෙයි”.

• ‘‘ඔපම්මං කරොහී’’ති. ‘‘තං කිං මඤ්ඤසි, මහාරාජ, යදා ත්වං පිපාසිතො භවෙය්‍යාසි, තදා ත්වං උදපානං ඛණාපෙය්‍යාසි, තළාකං ඛණාපෙය්‍යාසි ‘පානීයං පිවිස්සාමී’ති? ‘‘න හි, භන්තෙ’’ති.

★ ‘‘ඔපම්මං කරොහී’’ති (උපමාවක් කරන්න/ කියන්න) ‘‘තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ (ඔබ මේගැන මොකක්ද හිතන්නෙ මහරජ) යදා ත්වං පිපාසිතො භවෙය්‍යාසි (යම් දවසක ඔබට පිපාසිත වෙයි) තදා ත්වං උදපානං ඛණාපෙය්‍යාසි (එකල ඔබ ළිඳක් කප්පවනවද) තළාකං ඛණාපෙය්‍යාසි (විලක් කප්පවනවද) ‘පානීයං පිවිස්සාමී’ති? (වතුර බොන්නෙමි යැයි) ‘‘න හි, භන්තෙ’’ති (නැත ස්වාමීණි)

☞ “උපමාවක් කියන්න” “ඔබ මේගැන මොකක්ද හිතන්නෙ මහරජ, ඔබ “වතුර බොන්නෙමි” යැයි ළිඳක් හෝ විලක් කප්පවන්නේ වතුර තිබහ හැදුනහමද ?” “නැත ස්වාමීණි”

• ‘‘එවමෙව ඛො, මහාරාජ සම්පත්තෙ කාලෙ වායාමො අකිච්චකරො භවති, පටිකච්චෙව වායාමො කිච්චකරො භවතී’’ති.

★ එවමෙව ඛො, මහාරාජ, (එලෙසම මහරජ) සම්පත්තෙ කාලෙ (පැමිණි කාලයේ) වායාමො (උත්සහකිරීම) අකිච්චකරො භවති (නිස්ඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනයක් නැතිවෙයි) පටිගච්චෙව වායාමො (කලින්ම උත්සහකිරීම) කිච්චකරො භවතී’’ති (සඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනවත් වෙයි)

☞ එලෙසම මහරජ දුක පැමිණි කාලයේ උත්සහකිරීම නිස්ඵලවෙයි, කලින්ම උත්සහකිරීම ප්‍රයෝජනවත් වෙයි”.

• ‘‘භියොා ඔපම්මං කරොහී’’ති. ‘‘තං කිං මඤ්ඤසි, මහාරාජ, යදා ත්වං බුභුක්ඛිතො භවෙය්‍යාසි, තදා ත්වං ඛෙත්තං කසාපෙය්‍යාසි, සාලිං රොපාපෙය්‍යාසි, ධඤ්ඤං අතිහරාපෙය්‍යාසි ‘භත්තං භුඤ්ජිස්සාමී’ති? ‘‘න හි, භන්තෙ’’ති.

★ ‘‘භියොා ඔපම්මං කරොහී’’ති (තවත් උපමාවක් කරන්න/ කියන්න) ‘‘තං කිං මඤ්ඤසි, මහාරාජ (ඔබ මේගැන මොකක්ද හිතන්නෙ මහරජ) යදා ත්වං බුභුක්ඛිතො භවෙය්‍යාසි (යම්වෙලාවක ඔබට බඩගිනි වෙයි) තදා ත්වං ඛෙත්තං කසාපෙය්‍යාසි (ඒවෙලාවේ ඔබ කුඹුරක් හාවවනවද) සාලිං රොපාපෙය්‍යාසි (වී හිටවවනවද) ධඤ්ඤං අතිහරාපෙය්‍යාසි (ධාන්‍ය ගෙන්නවනවද) ‘භත්තං භුඤ්ජිස්සාමී’ති? (බත් කන්නෙමි යැයි) ‘‘න හි, භන්තෙ’’ති (නැත ස්වාමීණි)

☞ “තවත් උපමාවක් කියන්න” “මහරජ ඔබ මේගැන මොකක්ද හිතන්නෙ, ඔබ “බත් කන්නෙමි” යැයි කුඹුරක් හාවවන්නෙ, වී හිටවවන්නෙ, ධාන්‍ය ගෙන්නවන්නෙ, ඔබට බඩගිනි හැදුනමද?” “නැත ස්වාමීණි”

•‘‘එවමෙව ඛො, මහාරාජ, සම්පත්තෙ කාලෙ වායාමො අකිච්චකරො භවති, පටිකච්චෙව වායාමො කිච්චකරො භවතීති.

★ එවමෙව ඛො, මහාරාජ, (එලෙසම මහරජ) සම්පත්තෙ කාලෙ (පැමිණි කාලයේ) වායාමො (උත්සහකිරීම) අකිච්චකරො භවති (නිස්ඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනයක් නැතිවෙයි) පටිගච්චෙව වායාමො (කලින්ම උත්සහකිරීම) කිච්චකරො භවතී’’ති (සඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනවත් වෙයි)

☞ එලෙසම මහරජ දුක පැමිණි කාලයේ උත්සහකිරීම නිස්ඵලවෙයි, කලින්ම උත්සහකිරීම ප්‍රයෝජනවත් වෙයි".

• ''භියෝ ඔපම්මං කරොහී''ති. ''තං කිං මඤ්ඤසි, මහාරාජ, යදා තෙ සඞ්ගාමෝ පච්චුපට්ඨිතෝ භවෙය්‍ය, තදා ත්වං පරිඛං ඛණාපෙය්‍යාසි, පාකාරං කාරාපෙය්‍යාසි, ගොපුරං කාරාපෙය්‍යාසි, අට්ටාලකං කාරාපෙය්‍යාසි, ධඤ්ඤං අතිහරාපෙය්‍යාසි, තදා ත්වං හත්ථිස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි, අස්සස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි, රථස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි, ධනුස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි, ථරුස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසී''ති? ''න හි, භන්තෙ''ති.

★ භියෝ ඔපම්මං කරොහී''ති. (තවත් උපමාවක් කරන්න/ කියන්න) ''තං කිං මඤ්ඤසි, මහාරාජ (ඔබ මේගැන මොකක්ද හිතන්නෙ මහරජ) යදා තෙ (යම්දවසක ඔබට) සඞ්ගාමෝ පච්චුපට්ඨිතෝ භවෙය්‍ය (යුද්ධයකට මුහුණදීමට සිදුවෙයි) තදා ත්වං (එකල ඔබ) පරිඛං ඛණාපෙය්‍යාසි (දියඅගල් කප්පවනවද) පාකාරං කාරාපෙය්‍යාසි (ප්‍රාකාර සාදවනවද) ගොපුරං කාරාපෙය්‍යාසි (දොරටුගෙය සාදවනවද) අට්ටාලකං කාරාපෙය්‍යාසි (අට්ටාල සාදවනවද) ධඤ්ඤං අතිහරාපෙය්‍යාසි (ධාන්‍ය රැස්කරවනවද) තදා ත්වං (එකල ඔබ) හත්ථිස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි (ඇත්ශිල්ප පුහුනුවෙනවද) අස්සස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි (අස්ශිල්ප පුහුනුවෙනවද) රථස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි (රථ ශිල්ප පුහුනුවෙනවද) ධනුස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසි (දුනු ශිල්ප පුහුනුවෙනවද) ථරුස්මිං සික්ඛෙය්‍යාසී''ති? (කඩුශිල්ප පුහුනුවෙනවද) ''න හි, භන්තෙ''ති (නැත ස්වාමීණි)

☞ ''තවත් උපමාවක් කියන්න'' ''මහරජ ඔබ මේගැන මොකක්ද හිතන්නෙ, යම්දවසක ඔබට යුද්ධයකට මුහුණදීමට සිදුවෙයි, එකල ඔබ දියඅගල් කප්පවනවද, ප්‍රාකාර සාදවනවද, දොරටුගෙය සාදවනවද, අට්ටාල සාදවනවද, ධාන්‍ය රැස්කරවනවද, එකල ඔබ ඇත්ශිල්ප පුහුනුවෙනවද, අස්ශිල්ප පුහුනුවෙනවද, රථ ශිල්ප පුහුනුවෙනවද, දුනු ශිල්ප පුහුනුවෙනවද, කඩුශිල්ප පුහුනුවෙනවද ?'' ''නැත ස්වාමීණි''

• ''එවමෙව ඛො, මහාරාජ, සම්පත්තෙ කාලෙ වායාමො අකිච්චකරො භවති, පටිකච්චෙව වායාමො කිච්චකරො භවති. ''කල්ලොසි, භන්තෙ නාගසෙනා''ති.

★ එවමෙව ඛො, මහාරාජ, (එලෙසම මහරජ) සම්පත්තෙ කාලෙ (පැමිණි කාලයේ) වායාමො (උත්සහකිරීම) අකිච්චකරො භවති (නිස්ඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනයක් නැතිවෙයි) පටිගච්චෙව වායාමො (කලින්ම උත්සහකිරීම) කිච්චකරො භවති''ති (සඵලවෙයි/ ප්‍රයෝජනවත් වෙයි) ''[කල්ලො+අසි] කල්ලොසි (ගැලපෙනව/ හොඳයි/ සුදුසුයි) භන්තෙ නාගසෙනා''ති (ස්වාමීණි නාගසේන).

☞ එලෙසම මහරජ දුක පැමිණි කාලයේ උත්සහකිරීම නිස්ඵලවෙයි, කලින්ම උත්සහකිරීම ප්‍රයෝජනවත් වෙයි". ''හොඳයි ස්වාමීණි නාගසේන''

03

• **රාජා ආහ** ''භන්තෙ නාගසෙන, අත්ථි කොචි සත්තො යො ඉමම්හා කායා අඤ්ඤං කායං සඞ්කමතී''ති? ''න හි, මහාරාජා''ති.

★ **රාජා ආහ** (රජු ඇසීය) ''භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) අත්ථි (ඇත්ද/ ඉන්නවද) කොචි (කිසි) සත්තො (සත්ත්වයෙක්) යො (යම්) ඉමම්හා කායා (මේ කයෙන්) අඤ්ඤං කායං (අන් කයකට) සඞ්කමතී''ති? (සංක්‍රමණයවන) ''න හි, මහාරාජා''ති (නැත මහරජ)

☞ රජු ඇසීය ‘‘ස්වාමීණි නාගසේන, යම් කිසි සත්ත්වයෙක් ඉන්නවද, මේ කයෙන් අන් කයකට සංක්‍රමණයවන’’ ‘‘නැත මහරජ’’

• ‘‘යදි, භන්තෙ නාගසෙන, ඉමම්හා කායා අඤ්ඤං කායං සඞ්කමන්තො නත්ථි, නනු මුත්තො භවිස්සති පාපකෙහි කම්මෙහී’’ති?

★ ‘‘යදි, භන්තෙ නාගසෙන (ඉදින් ස්වාමීණි නාගසේන) ඉමම්හා කායා (මේ කයෙන්) අඤ්ඤං කායං (අන් කයකට) සඞ්කමන්තො නත්ථි (සංක්‍රමණයවන්නෙක් නැත්තම්) නනු (නොවේද) මුත්තො භවිස්සති (මිදුනා වන්නේ) පාපකෙහි කම්මෙහී’’ති? (පාපා ක්‍රියාවන් ගෙන් ?)

☞ ඉදින් ස්වාමීණි නාගසේන, මේ කයෙන් අන් කයකට සංක්‍රමණයවන්නෙක් නැත්තම්, පාපා ක්‍රියාවන් ගෙන් මිදුනා වන්නේ නොවේද?

•‘‘ආම, මහාරාජ, යදි න පටිසන්දහෙය්‍ය, මුත්තො භවිස්සති පාපකෙහි කම්මෙහීති, යස්මා ච ඛො, මහාරාජ, පටිසන්දහති, තස්මා න පරිමුත්තො පාපකෙහි කම්මෙහී’’ති.

★ ආම, මහාරාජ (ඔව් මහරජ) යදි න පටිසන්දහෙය්‍ය (ඉදින් එකින්එක අතර සම්බන්දයක් ඇති නොවන්නේනම් / ඉදින් පරම්පරා සම්බන්දයක් - ජීවිතයක් ජීවිතයක් අතර සම්බන්දයක් ඇතිනොවන්නේ නම්) මුත්තො භවිස්සති (මිදුනා වන්නේය) පාපකෙහි කම්මෙහීති (පාපා ක්‍රියාවන්ගෙන්) **["යස්මා" හා "තස්මා" එක්ව "බැවින්" යන අර්ථය දේ]** යස්මා ච ඛො, මහාරාජ පටිසන්දහති තස්මා (මහරජ එකින්එක අතර සම්බන්දයක් ඇතිවන බැවින් / මහරජ පරම්පරා සම්බන්දයක් - ජීවිතයක් ජීවිතයක් අතර සම්බන්දයක් ඇතිවන බැවින්) න පරිමුත්තො (නො මිදුනේය) පාපකෙහි කම්මෙහී’’ති (පාපා ක්‍රියාවන්ගෙන්)

☞ ‘‘ඔව් මහරජ, ඉදින් එකින්එක අතර සම්බන්දයක් ඇති නොවන්නේනම් [ඉදින් පරම්පරා සම්බන්දයක් - ජීවිතයක් ජීවිතයක් අතර සම්බන්දයක් ඇතිනොවන්නේ නම්], පාපා ක්‍රියාවන්ගෙන් මිදුනා වන්නේය, මහරජ, එකින්එක අතර සම්බන්දයක් ඇතිවන බැවින් [මහරජ පරම්පරා සම්බන්දයක් - ජීවිතයක් ජීවිතයක් අතර සම්බන්දයක් ඇතිවන බැවින්] පාපා ක්‍රියාවන්ගෙන් නො මිදුනේය.

• ‘‘ඔපම්මං කරොහී’’ති. ‘‘යථා, මහාරාජ, කොචිදෙව පුරිසො අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස අම්බං අවහරෙය්‍ය, කිං සො දණ්ඩප්පත්තො භවෙය්‍යා’’ති?

★ ‘‘ඔපම්මං කරොහී’’ති (උපමාවක් කරන්න/ කියන්න) ‘‘යථා, මහාරාජ (යම්සේ මහරජ) කොචිදෙව පුරිසො (යම්කිසි පුරුෂයෙක්) අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස (එකතරා පුරුෂයකුගේ) අම්බං අවහරෙය්‍ය (අඹ හොරකම් කරයිනම්) කිං සො (කිමෙක්ද ඔහු) දණ්ඩප්පත්තො භවෙය්‍යා’’ති? (දඬුවමට පැමිණියේ වේද?/ දඬුවම් දීමට සුදුසුද?)

☞ ‘‘උපමාවක් කියන්න’’ ‘‘යම්සේ මහරජ, යම්කිසි පුරුෂයෙක් එකතරා පුරුෂයකුගේ අඹ හොරකම් කරයිනම්, කිමෙක්ද ඔහු දඬුවම් දීමට සුදුසුද?

• ‘‘ආම, භන්තෙ, දණ්ඩප්පත්තො භවෙය්‍යා’’ති. ‘‘න ඛො සො, මහාරාජ, තානි අම්බානි අවහරි, යානි තෙන රොපිතානි, කස්මා දණ්ඩප්පත්තො භවෙය්‍යා’’ති? ‘‘තානි, භන්තෙ, අම්බානි නිස්සාය ජාතානි, තස්මා දණ්ඩප්පත්තො භවෙය්‍යා’’ති.

★ ''ආම, භන්තෙ (ඔව් ස්වාමීණි) දණ්ඩප්පත්තො හවෙය්‍යා''ති (දඬුවමට පැමිණියේය/ දඬුවම් දීමට සුදුසුය) ''<u>නු</u> ඛො සො(ඔහු) මහාරාජ (මහරජ) තානි අම්බානි (ඒ අඹයන්) අවහරි (සොරකම් <u>නොකලේය</u>) යානි (යම්/ යම් අඹයන්) තෙන (ඔහු විසින්/ අඹ අයිතිකරු විසින්) රොපිතානි (සිටුවනලද) කස්මා (කුමක් හෙයින්/ ඇයි) දණ්ඩප්පත්තො හවෙය්‍යා''ති? (දඬුවමට පැමිණියේ ද?/ දඬුවම් දීමට සුදුසුවූවේද?) ''තානි, භන්තෙ, අම්බානි (ස්වාමීණි ඒ අඹ) නිස්සාය (නිසා/ සිටවපු අඹ නිසා) ජාතානි (උපන්නාය/ හටගත්තාය) තස්මා (එබැවින්) දණ්ඩප්පත්තො හවෙය්‍යා''ති (දඬුවමට පැමිණියේ වේ/ දඬුවම් දීමට සුදුසුවේ)

☞ ''ඔව් ස්වාමීණි, දඬුවම් දීමට සුදුසුය'' ''මහරජ, ඔහු අඹ අයිතිකරු විසින් සිටුවනලද ඒ අඹයන් සොරකම් නොකලේය, ඇයි දඬුවම් දීමට සුදුසු වන්නෙ?'' ''ස්වාමීණි, ඒ අඹ සිටවපු අඹ නිසා හටගත්තා, එබැවින් දඬුවම් දීමට සුදුසුවේ.''

•''එවමෙව ඛො, මහාරාජ, ඉමිනා නාමරූපෙන කම්මං කරොති සොභනං වා අසොභනං වා, තෙන කම්මෙන අඤ්ඤං නාමරූපං පටිසන්දහති, තස්මා න පරිමුත්තො පාපකෙහි කම්මෙහී''ති. ''කල්ලොසි, භන්තෙ නාගසෙනා''ති.

★ එවමෙව ඛො, මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) ඉමිනා නාමරූපෙන (මේ නාමරූපයෙන්) කම්මං කරොති (කර්ම කරයි) සොභනං වා අසොභනං වා (සෝභන හෝ අසෝභන හෝ/ හොඳ හෝ නරක හෝ) තෙන කම්මෙන (ඒ කර්මයෙන්) අඤ්ඤං නාමරූපං (වෙනත් නාමරූපයක්) පටිසන්දහති (උපදියි/ එකින්එක අතර සම්බන්දයක් ඇතිකරමින් උපදියි) තස්මා න පරිමුත්තො (එබැවින නො මිදුනේය) පාපකෙහි කම්මෙහී''ති (පාපා ක්‍රියාවන්ගෙන්) 'කල්ලොසි, (ගැලපෙනව/ හොදයි/ සුදුසුයි) භන්තෙ නාගසෙනා''ති (ස්වාමීණි නාගසේන).

☞ ''එලෙසම මහරජ, මේ නාමරූපයෙන් කර්ම කරයි, හොඳ හෝ නරක හෝ, ඒ කර්මයෙන් වෙනත් නාමරූපයක් එකින්එක අතර සම්බන්දයක් ඇතිකරමින් උපදියි, එබැවින පාපා ක්‍රියාවන්ගෙන් නො මිදුනේය.'' ''හොදයි, ස්වාමීණි නාගසේන''

04

• කථං අනුභූතතො සති උප්පජ්ජති? දිට්ඨත්තා රූපං සරති, සුතත්තා සද්දං සරති, ඝායිතත්තා ගන්ධං සරති, සායිතත්තා රසං සරති, ඵුට්ඨත්තා ඵොට්ඨබ්බං සරති, විඤ්ඤාතත්තා ධම්මං සරති, එවං අනුභූතතො සති උප්පජ්ජති. ''කල්ලොසි, භන්තෙ නාගසෙනා''ති.

★ ''කථං (කෙසේ) අනුභූතතො (විඳිදෙයින්) සති උප්පජ්ජති? (සිහිය උපදියිද?) දිට්ඨත්තා රූපං සරති (දුටුබැවින් රූප සිහිකරයි) සුතත්තා සද්දං සරති (ඇසුබැවින් සද්ද සිහිකරයි) ඝායිතත්තා ගන්ධං සරති (ගඳ දැනගත්බැවින් ගඳ සිහිකරයි) සායිතත්තා රසං සරති (රස දැනගත්බැවින් රස සිහිකරයි) ඵුට්ඨත්තා ඵොට්ඨබ්බං සරති (ස්ඵර්ශය දැනගත්බැවින් ස්ඵර්ශය සිහිකරයි) විඤ්ඤාතත්තා ධම්මං සරති (දැනගත්බැවින් ධර්මයන් සිහිකරයි) එවං (මෙසේ) අනුභූතතො (විඳිදෙයින්) සති උප්පජ්ජති (සිහිය උපදියි) ''කල්ලොසි, (ගැලපෙනව/ හොදයි/ සුදුසුයි) භන්තෙ නාගසෙනා''ති (ස්වාමීණි නාගසේන)

☞ ''කෙසේ විඳිදෙයින් සිහිය උපදියිද?'' ''දුටුබැවින් රූප සිහිකරයි, ඇසුබැවින් සද්ද සිහිකරයි, ගඳ දැනගත්බැවින් ගඳ සිහිකරයි, රස දැනගත්බැවින් රස සිහිකරයි, ස්ඵර්ශය දැනගත්බැවින් ස්ඵර්ශය සිහිකරයි, දැනගත්බැවින් ධර්මයන් සිහිකරයි, මෙසේ විඳිදෙයින් සිහිය උපදියි'' ''හොදයි, ස්වාමීණි නාගසේන''

05

• ‘‘භන්තෙ නාගසෙන, යදා බොධිසත්තො දුක්කරකාරිකං අකාසි, නෙතාදිසො අඤ්ඤත්‍ර ආරම්භො අහොසි නික්කමො කිලෙසයුද්ධං මච්චුසෙනං විධමනං ආහාරපරිග්ගහො දුක්කරකාරිකා, එවරූපෙ පරක්කමෙ කිඤ්චි අස්සාදං අලභිත්වා තමෙව චිත්තං පරිභාපෙත්වා එවමවොච

★ ‘‘භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) යදා (යම්කලක) බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) දුක්කරකාරිකං අකාසි (දුෂ්කරක් ක්‍රියා කලේද) [නු+තාදිසො] නෙතාදිසො (එබඳුවූ/ එලෙස) අඤ්ඤත්‍ර (අන්තැනක) ආරම්භො අහොසි (ඇරඹීමක් නොවූවේය) නික්කමො (උත්සහයක්) කිලෙසයුද්ධං (කෙලෙස් යුද්ධයක්) මච්චුසෙනං විධමනං (මාරසේනාව විනාශකිරීමක්) ආහාරපරිග්ගහො (උපවාසකිරීමක්) දුක්කරකාරිකා (දුෂ්කරක් ක්‍රියාවක්) එවරූපෙ පරක්කමෙ (මෙබඳුවූ උත්සහයකින්) කිඤ්චි අස්සාදං (කිසිදු සැනසිල්ලක්/ ආස්වැසිල්ලක්) අලභිත්වා (නොලැබ) [තං+එව] තමෙව චිත්තං (ඒම සිත) පරිභාපෙත්වා (දුර්වලකරගෙන) [එවං+අවොච] එවමවොච (මෙසේ කීය)

☞ ‘‘ස්වාමීණි නාගසේන, යම්කලක මහබෝසතුන් දුෂ්කරක් ක්‍රියා කලේද, එබඳුවූ ඇරඹීමක්, උත්සහයක්, කෙලෙස් යුද්ධයක්, මාරසේනාව විනාශකිරීමක්, උපවාසකිරීමක්, දුෂ්කර ක්‍රියාවක්, අන්තැනක නොවූවේය. මෙබඳුවූ උත්සහයකින් කිසිදු සැනසිල්ලක් නොලැබ, එම සිත දුර්වලකරගෙන මෙසේ කීය.

• ‘න බො පනාහං ඉමාය කටුකාය දුක්කරකාරිකාය අධිගච්ඡාමි උත්තරිමනුස්සධම්මං අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං, සියා නු බො අඤ්ඤොපා මග්ගො බොධායා’ති, තතො නිබ්බින්දිත්වා අඤ්ඤෙන මගෙන සබ්බඤ්ඤුතං පත්තො, පුන තාය පටිපදාය සාවකෙ අනුසාසති සමාදපෙති.

★ ‘නු බො [පන+අහං] පනාහං (මම වනාහි) ඉමාය කටුකාය (මේ කටුකවූ) දුක්කරකාරිකාය (දුෂ්කර ක්‍රියාවෙන්) අධිගච්ඡාමි (අවබෝධ නොකරමි/ නො ලබමි) උත්තරි-මනුස්සධම්මං (සාමාන්‍ය මිනිස් හැකියාවට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨවූ) [අලං+අරියඤාණ-දස්සන-විසෙසං] අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං (විශේෂ ආර්ය ඤාණදර්ශනයට ප්‍රමානවත්වූ) සියා නු බො (තිබේද/ වන්නේද) අඤ්ඤොපා මග්ගො (අන් මගක්/ අන් ක්‍රමයක්) බොධායා’ති (අවබෝධය පිණිස යැයි) තතො නිබ්බින්දිත්වා (එයින් කලකිරී) අඤ්ඤෙන මගෙන (අන් මගකින්) සබ්බඤ්ඤුතං පත්තො (බුදුබවට පත්විය) පුන තාය පටිපදාය (නැවත ඒ ප්‍රතිපදාවෙන්/ ක්‍රමයෙනන්) සාවකෙ අනුසාසති සමාදපෙති (ශ්‍රාවකයන්ට අනුශාසනාකරයි සමාදන්කරවයි)

☞ ‘‘මම වනාහි මේ කටුකවූ දුෂ්කර ක්‍රියාවෙන්, විශේෂ ආර්ය ඤාණදර්ශනයට ප්‍රමානවත්වූ සාමාන්‍ය මිනිස් හැකියාවට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨවූ ධර්මයක් අවබෝධ නොකරමි, තිබේද අන් ක්‍රමයක් අවබෝධය පිණිස, යැයි’’ එයින් කලකිරී අන් මගකින් බුදුබවට පත්විය. නැවත ඒ ප්‍රතිපදාවෙන් ශ්‍රාවකයන්ට අනුශාසනාකරයි සමාදන්කරවයි.

‘ආරභථ නික්ඛමථ, යුඤ්ජථ බුද්ධසාසනෙ;
ධුනාථ මච්චුනො සෙනං, නළාගාරංව කුඤ්ජරො’ති

ආරභථ, නික්ඛමථ, බුද්ධසාසනෙ යුඤ්ජථ, කුඤ්ජරො නළාගාරංව මච්චුනො සෙනං ධුනාථ,

★ ආරභථ (අරඹව්/ කෙලෙස් සටන අරඹව්) නික්ඛමථ (නික්මෙව්/ සටනෙහි ඉදිරියටම යව්) බුද්ධසාසනෙ යුඤ්ජථ (බුද්ධශාසනයෙහි යෙදෙව්/ බුද්ධශාසනයේ ගුණදම් පිරීමෙහි යෙදෙව්)

කුඤ්ජරො (ඇතෙක්) නළාගාරං-ව (බටගෙයක් මෙන්/ බටගෙයක් පොඩිකරන්නාක් මෙන්) මච්චුනො සෙනං ධුනාථ (මාරයාගේ සේනාව විනාශකරව්)

• ''කෙන නු ඛො, භන්තෙ නාගසෙන, කාරණෙන තථාගතො යාය පටිපදාය අත්තනා නිබ්බින්නො විරත්තරූපො, තත්ථ සාවකෙ අනුසාසති සමාදපෙතී''ති?

★ ''කෙන නු ඛො (කුමන) භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) කාරණෙන (කරණයක් නිසා) තථාගතො (තථාගතයන් වහන්සේ) යාය පටිපදාය (යම් ප්‍රතිපදාවකින්) අත්තනා නිබ්බින්නො (තමා කලකිරී) විරත්තරූපො (කලකිරුණු ස්වභාවය ඇතිව) තත්ථ සාවකෙ (එහි ශ්‍රාවකයන්ට) අනුසාසති සමාදපෙතී''ති? (අනුශාසනාකරයිද? සමාදන්කරවයිද?)

☞ ''ස්වාමීණි නාගසේන, තථාගතයන් වහන්සේ යම් ප්‍රතිපදාවකින් තමා කලකිරී, කලකිරුණු ස්වභාවය ඇතිව, කුමන කරණයක් නිසා එම ප්‍රතිපදාවේ යෙදීමට ශ්‍රාවකයන්ට අනුශාසනාකරයිද? සමාදන්කරවයිද?

• ''තදාපි, මහාරාජ, එතරහිපි සා යෙව පටිපදා, තං යෙව පටිපදං පටිපජ්ජිත්වා බොධිසත්තො සබ්බඤ්ඤුතං පත්තො. අපි ච, මහාරාජ, බොධිසත්තො අතිවීරියං කරොන්තො නිරවසෙසතො ආහාරං උපරුන්ධි. තස්ස ආහාරූපරොධෙන චිත්තදුබ්බල්‍යං උප්පජ්ජි.

★ ''තදා-පි (එකලද/ එකලත්) මහාරාජ (මහරජ) එතරහි-පි (දැන්ද/ දැනුත්) සා යෙව පටිපදා (එයමයි ප්‍රතිපදාව/ පිළිවෙල) තං යෙව පටිපදං (ඒ ම ප්‍රතිපදාව) පටිපජ්ජිත්වා (පිළිපැද) බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) සබ්බඤ්ඤුතං පත්තො (බුදුබවට පත්විය) අපි ච (නමුත්) මහාරාජ (මහරජ) බොධිසත්තො (මහබෝසතුන්) අතිවීරියං කරොන්තො (අතිශයින් වීර්යකරමින්) නිරවසෙසතො (සම්පූරණයෙන්ම) ආහාරං උපරුන්ධි (ආහාර නැවැත්විය/ වැළැක්විය) තස්ස (ඔහුට) [ආහාර+උපරොධෙන] ආහාරූපරොධෙන (ආහාර නැවැත්වීමෙන්) චිත්ත-දුබ්බල්‍යං උප්පජ්ජි (සිතේ දුබලබව ඉපදිනි/ ඇතිවිය)

☞ මහරජ, එකලත් දැනුත් එයමයි ප්‍රතිපදාව පිළිවෙල, ඒ ම ප්‍රතිපදාව පිළිපැද මහබෝසතුන් බුදුබවට පත්විය. නමුත් මහරජ, මහබෝසතුන් අතිශයින් වීර්යකරමින් සම්පූරණයෙන්ම ආහාර නැවැත්විය, ඔහුට ආහාර නැවැත්වීමෙන් සිතේ දුබලබව ඇතිවිය.

• සො තෙන දුබ්බල්‍යෙන නාසක්ඛි සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිතුං, සො මත්තමත්තං කබළීකාරාහාරං සෙවන්තො තායෙව පටිපදාය නචිරස්සෙව සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණි. සා යෙව, මහාරාජ, පටිපදා සබ්බෙසං තථාගතානං සබ්බඤ්ඤුතඤාණප්පටිලාභාය.

★ සො තෙන දුබ්බල්‍යෙන (ඔහුට ඒ දුබලබවින්) නාසක්ඛි (නොහැකිවිය) සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණිතුං (බුදුබවට පත්වීමට) සො (ඔහු/උන්වහන්සේ) මත්ත-මත්තං (පොඩ්ඩ පොඩ්ඩ/ ටික ටික) කබළීකාරාහාරං (ඝන ආහාර / සාමාන්‍ය ආකාරයට ආහාර) සෙවන්තො (ගනිමින්) තායෙව (එමම) පටිපදාය (ප්‍රතිපදාවෙන්) න-චිරස්සෙ-ව (කෙටිකලකිලන් ම) සබ්බඤ්ඤුතං පාපුණි (බුදුබවට පත්විය) සා යෙව (එය මයි) මහාරාජ, පටිපදා (මහරජ ප්‍රතිපදාව) සබ්බෙසං තථාගතානං (සියලු තථාගතයන් වහන්සේලාගේ) [සබ්බඤ්ඤුත-ඤාණ+පටිලාභාය] සබ්බඤ්ඤුතඤාණප්පටිලාභාය. (සර්වඥතා ඥාණ ප්‍රතිලාබය පිණිස/ ලැබීම සඳහා පවතින)

☞ ඔහුට ඒ දුබලබවින් බුදුබවට පත්වීමට නොහැකිවිය. උන්වහන්සේ ටික ටික සාමාන්‍ය ආකාරයට ආහාර ගනිමින්, එමම ප්‍රතිපදාවෙන් කෙටිකලකිලන් ම බුදුබවට පත්විය.

මහරජ, සියලු තථාගතයන් වහන්සේලාගේ සර්වඤ්ඤතා ඤාණ ලැබීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදාව එයමයි.

• ''යථා, මහාරාජ, සබ්බෙසං සත්තානං ආහාරෝ උපත්ථම්භෝ, ආහාරූපනිස්සිතා සබ්බෙ සත්තා සුඛං අනුභවන්ති, එවමෙව ඛො, මහාරාජ, සා යෙව පටිපදා සබ්බෙසං තථාගතානං සබ්බඤ්ඤුතඤාණප්පටිලාභාය,

★ යථා, මහාරාජ (යම්සේ මහරජ) සබ්බෙසං සත්තානං (සියලු සත්ත්වයන්ට) ආහාරෝ උපත්ථම්භෝ (ආහාරය රුකුල්දෙයි) [ආහාර+උපනිස්සිතා] ආහාරූපනිස්සිතා (ආහාරයේ උපනිශ්‍රය ලැබූ/ ආහාරයෙන් ශක්තියලැබූ) සබ්බෙ සත්තා (සියලු සත්ත්වයන්) සුඛං අනුභවන්ති (සැප විඳිති) එවමෙව ඛො, මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) සා යෙව පටිපදා (එයමයි ප්‍රතිපදාව/ පිළිවෙල/ ක්‍රමය) සබ්බෙසං තථාගතානං (සියලු තථාගතයන් වහන්සේලාගේ) [සබ්බඤ්ඤුත-ඤාණ+පටිලාභාය] සබ්බඤ්ඤුතඤාණප්පටිලාභාය. (සර්වඤ්ඤතා ඤාණ ප්‍රතිලාබය පිණිස/ ලැබීම සඳහා පවතින)

☞ මහරජ, යම්සේ සියලු සත්ත්වයන්ට ආහාරය රුකුල් දෙයි, ආහාරයෙන් ශක්තිය ලැබූ සියලු සත්ත්වයන් සැප විඳිති. එලෙසම මහරජ, සියලු තථාගතයන් වහන්සේලාගේ සර්වඤ්ඤතා ඤාණ ලැබීම සඳහා පවතින ප්‍රතිපදාව එයමයි.

• නෙසො, මහාරාජ, දොසො ආරම්භස්ස, න නික්කමස්ස, න කිලෙසයුද්ධස්ස, යෙන තථාගතො තස්මිං සමයෙ න පාපුණි සබ්බඤ්ඤුතඤාණං, අථ ඛො ආහාරූපරොධස්සෙවෙසො දොසො, සදා පටියත්තා යෙවෙසා පටිපදා.

★ [<u>න</u>+එසො] නෙසො, මහාරාජ, දොසො (මහරජ ඒ දෝසය) ආරම්භස්ස (ඇරඹීමේ වීර්යයේ <u>නොවේ</u>) න නික්කමස්ස (ඉදිරියට වීර්යකිරීමේ නොවේ) න කිලෙසයුද්ධස්ස (කෙලෙස් යුදුධයේ නොවේ) යෙන (යම්කරුණක් නිසා) තථාගතො (තථාගතයන් වහන්සේ) තස්මිං සමයෙ (ඒ සමයේ/ ඒ කාලයේ) න පාපුණි සබ්බඤ්ඤුතඤාණං (සර්වඤ්ඤතා ඤාණයට නොපැමිණියේ) අථ ඛො (තවද) [ආහාර+උපරොධස්ස+එව+එසො] ආහාරූපරොධස්සෙවෙසො දොසො (ආහාර වර්ජනයකිරීමේ මය ඒ දෝසය) සදා (සැමදා) පටියත්තා [යෙව+එසා] යෙවෙසා පටිපදා (සූදානමකර ඇත්තේමය මේ ප්‍රතිපදාව)

☞ මහරජ, තථාගතයන් වහන්සේ යම්කරුණක් නිසා ඒ සමයේ සර්වඤ්ඤතා ඤාණයට නොපැමිණියේ ද, ඒ දෝසය ඇරඹීමේ වීර්යයේ නොවේ, ඉදිරියට වීර්යකිරීමේ නොවේ, කෙලෙස් යුදුධයේ නොවේ, ඒ දෝසය ආහාර වර්ජනයකිරීමේ මය. සැමදා මේ ප්‍රතිපදාව සූදානමකර ඇත්තේමය.

• යථා, මහාරාජ, පුරිසො අද්ධානං අතිවෙගෙන ගච්ඡෙය්‍ය, තෙන සො පක්ඛහතො වා භවෙය්‍ය පීඨසප්පී වා අසඤ්චරො පඨවිතලෙ. අපි නු ඛො, මහාරාජ, මහාපඨවියා දොසො අත්ථි, යෙන සො පුරිසො පක්ඛහතො අහොසී''ති?

• ''යථා, මහාරාජ (යම්සේ මහරජ) පුරිසො අද්ධානං (පුරුෂයෙක් දුරක්/ දුරගමනක්) අතිවෙගෙන ගච්ඡෙය්‍ය (අතිවේගයෙන් යන්නේය) තෙන සො (එයින් ඔහු) පක්ඛහතො වා භවෙය්‍ය (අංසබාග රෝගියෙක් හෝ වන්නේය) පීඨසප්පී වා (අත්පා කොරවූවෙක් හෝ වන්නේය) අසඤ්චරො (ගමන්කල නොහැකි) පඨවිතලෙ (පොළොවෙහි) <u>**අපි නු ඛො**</u> මහාරාජ (මහරජ) මහාපඨවියා දොසො අත්ථි (පොළොවෙහි දෝසයක් ඇත්තේ <u>**ද?**</u>)

යෙන (යම් කරුණක්නිසා) සො පුරිසො (ඒ පුරුෂයා) පක්ඛහතො අහොසී''ති? (අතපය වාරු නැත්තෙක් වීමෙහි)

☞ යම්සේ මහරජ, පුරුෂයෙක් දුරගමනක් අතිවේගයෙන් යන්නේය, එයින් ඔහු අංසබාග රෝගියෙක් හෝ වන්නේය, පොළොවෙහි ගමන්කල නොහැකි අත්පා කොරවූවෙක් හෝ වන්නේය. මහරජ යම් කරුණක්නිසා ඒ පුරුෂයා අතපය වාරු නැත්තෙක් වූවේද, ඒ දෝසයක් ඇත්තේ පොළොවෙහි ද? [මහරජ ඒ මිනිසා අතපය වාරුනැත්තෙක් වූවේ පොළොවෙ දෝසයෙන් ද?]

• ''න හි, භන්තෙ; සදා පටියත්තා, භන්තෙ, මහාපඨවී, කුතො තස්සා දොසො? වායාමස්සෙවෙසො දොසො, යෙන සො පුරිසො පක්ඛහතො අහොසී''ති.

★ න හි, භන්තෙ (නැත ස්වාමීණි) සදා පටියත්තා (සැමදා සුදානම් [සැමදා ගමන්කිරීමට සුදානම්]) භන්තෙ, මහාපඨවී (ස්වාමීණි මහපොළොව) කුතො තස්සා දොසො? (කොහෙන්ද ඇගේ දෝසයක්) [වායාමස්ස+එව+එසො] වායාමස්සෙවෙසො දොසො (උත්සහකල ආකාරයේමයි ඒ දෝසය) යෙන සො පුරිසො (යමක්නිසා ඒ පුරුෂයා) පක්ඛහතො අහොසී''ති (අංසබාගියෙක්/ අතපය වාරු නැත්තෙක් වූවේද)

☞ නැත ස්වාමීණි, සැමදා මහපොළොව ගමන්කිරීමට සුදානම්, ඇගේ කොහෙන්ද දෝසයක්. ඒ පුරුෂයා අතපය වාරු නැත්තෙක් වූවේ උත්සහකල ආකාරයේම දෝසයෙන්.

•''එවමෙව ඛො, මහාරාජ, නෙසො දොසො ආරම්භස්ස, න නික්කමස්ස, න කිලෙසයුද්ධස්ස, යෙන තථාගතො තස්මිං සමයෙ න පාපුණි සබ්බඤ්ඤුතඤාණං, අථ ඛො ආහාරූපරොධස්සෙවෙසො දොසො සදා පටියත්තා යෙවෙසා පටිපදා.

★ එවමෙව ඛො මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) [<u>න</u>+එසො] නෙසො, දොසො (මහරජ ඒ දෝසය) ආරම්භස්ස (ඇරඹීමේ වීර්යයේ <u>නොවේ</u>) න නික්කමස්ස (ඉදිරියට වීර්යකිරීමේ නොවේ) න කිලෙසයුද්ධස්ස (කෙලෙස් යුදුධයේ නොවේ) යෙන (යම්කරුණක් නිසා) තථාගතො (තථාගතයන් වහන්සේ) තස්මිං සමයෙ (ඒ සමයේ/ ඒ කාලයේ) න පාපුණි සබ්බඤ්ඤුතඤාණං (සර්වඤ්ඤතා ඤාණයට නොපැමිණියේ) අථ ඛො (තවද) [ආහාර+උපරොධස්ස+එව+එසො] ආහාරූපරොධස්සෙවෙසො දොසො (ආහාර වර්ජනයකිරීමේ මය ඒ දෝසය) සදා (සැමදා) පටියත්තා [යෙව+එසා] යෙවෙසා පටිපදා (සූදානමකර ඇත්තේමය මේ ප්‍රතිපදාව)

☞ එලෙසම මහරජ, තථාගතයන් වහන්සේ යම්කරුණක් නිසා ඒ සමයේ සර්වඤ්ඤතා ඤාණයට නොපැමිණියේ ද, ඒ දෝසය ඇරඹීමේ වීර්යයේ නොවේ, ඉදිරියට වීර්යකිරීමේ නොවේ, කෙලෙස් යුදුධයේ නොවේ, ඒ දෝසය ආහාර වර්ජනයකිරීමේ මය. සැමදා මේ ප්‍රතිපදාව සූදානමකර ඇත්තේමය.

• යථා වා පන, මහාරාජ, පුරිසො කිලිට්ඨං සාටකං නිවාසෙය්‍ය, න සො තං ධොවාපෙය්‍ය, නෙසො දොසො උදකස්ස, සදා පටියත්තං උදකං. පුරිසස්සෙවෙසො දොසො.

★''යථා වා පන, මහාරාජ (යම්සේ මහරජ) පුරිසො (පුරුෂයෙක්) කිලිට්ඨං සාටකං (කිලුටු රෙද්දක්) නිවාසෙය්‍ය (ඇඳගන්නේය) <u>න</u> සො තං (ඔහු එය) ධොවාපෙය්‍ය (<u>නො</u> සෝදයි) [න+එසො] නෙසො දොසො උදකස්ස (ඒ දෝෂය වතුරේ නොවේ) සදා පටියත්තං උදකං (සැමදා වතුර සූදානම් [සැමදා වතුර සේදීමට සූදානම්]) [පුරිසස්ස+එව+එසො] පුරිසස්සෙවෙසො දොසො (පුරුෂයාගේ මය ඒ දෝෂය)

☞ මහහරජ, යම් පුරුෂයෙක් කිලුටු රෙද්දක් ඇඳගන්නේය. ඔහු එය නො සෝදයි. ඒ දෝෂය වතුරේ නොවේ. සැමදා වතුර සේදීමට සූදානම්, පුරුෂයාගේ මය ඒ දෝෂය.

•''එවමෙව ඛො, මහාරාජ, නෙසො දොසො ආරම්භස්ස, න නික්කමස්ස, න කිලෙසයුද්ධස්ස, යෙන තථාගතො තස්මිං සමයෙ න පාපුණි සබ්බඤ්ඤුතඤාණං, අථ ඛො ආහාරූපරොධස්සෙවෙසො දොසො සදා පටියත්තා යෙවෙසා පටිපදා.

★ එවමෙව ඛො මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) [නු+එසො] නෙසො, දොසො (මහරජ ඒ දෝසය) ආරම්භස්ස (ඇරඹීමේ වීර්යයේ **නොවේ**) න නික්කමස්ස (ඉදිරියට වීර්යකිරීමේ නොවේ) න කිලෙසයුද්ධස්ස (කෙලෙස් යුදුධයේ නොවේ) යෙන (යම්කරුණක් නිසා) තථාගතො (තථාගතයන් වහන්සේ) තස්මිං සමයෙ (ඒ සමයේ/ ඒ කාලයේ) න පාපුණි සබ්බඤ්ඤුතඤාණං (සර්වඤ්ඤතා ඤාණයට නොපැමිණියේ) අථ ඛො (තවද) [ආහාර+උපරොධස්ස+එව+එසො] ආහාරූපරොධස්සෙවෙසො දොසො (ආහාර වර්ජනයකිරීමේ මය ඒ දෝසය) සදා (සැමදා) පටියත්තා [යෙව+එසා] යෙවෙසා පටිපදා (සූදානමකර ඇත්තේමය මේ ප්‍රතිපදාව)

☞ එලෙසම මහරජ, තථාගතයන් වහන්සේ යම්කරුණක් නිසා ඒ සමයේ සර්වඤ්ඤතා ඤාණයට නොපැමිණියේ ද, ඒ දෝසය ඇරඹීමේ වීර්යයේ නොවේ, ඉදිරියට වීර්යකිරීමේ නොවේ, කෙලෙස් යුදුධයේ නොවේ, ඒ දෝසය ආහාර වර්ජනයකිරීමේ මය. සැමදා මේ ප්‍රතිපදාව සූදානමකර ඇත්තේමය.

• තස්මා තථාගතො තායෙව පටිපදාය සාවකෙ අනුසාසති සමාදපෙති, එවං ඛො, මහාරාජ, සදා පටියත්තා අනවජ්ජා සා පටිපදා''ති. ''සාධු, භන්තෙ නාගසෙන, එවමෙතං තථා සම්පටිච්ඡාමී''ති.

★ තස්මා තථාගතො (එබැවින් තථාගතයන් වහන්සේ) තායෙව (එමම) පටිපදාය (ප්‍රතිපදාවෙන්) සාවකෙ අනුසාසති සමාදපෙති (ශ්‍රාවකයන්ට අනුශාසනාකරයි සමාදන්කරවයි) එවං ඛො, මහාරාජ (මෙසේ මහරජ) සදා පටියත්තා (සැමදා සූදානමය/ නිවනකරා ගෙනයැමට සැමදා සූදානමය) අනවජ්ජා (නිවැරදිය) සා පටිපදා''ති (ඒ ප්‍රතිපදාව) ''සාධු, භන්තෙ නාගසෙන (හොදයි ස්වාමීණි නාගසේන) එවමෙතං (මෙසේ මෙය) තථා සම්පටිච්ඡාමී''ති (මේආකාරයට පිළිගන්නෙමි)

☞ එබැවින් තථාගතයන් වහන්සේ එමම ප්‍රතිපදාවෙන් ශ්‍රාවකයන්ට අනුශාසනාකරයි සමාදන්කරවයි, මෙසේ මහරජ, නිවැරදි ඒ ප්‍රතිපදාව නිවනකරා ගෙනයැමට සැමදා සූදානමය. ''හොදයි ස්වාමීණි නාගසේන, මෙසේ මෙය මේආකාරයට ම පිළිගන්නෙමි''

07

• භන්තෙ නාගසෙන, තුම්හෙ භණථ 'අරහා එකං දුක්ඛං වෙදනං වෙදයති කායිකං, න චෙතසික'න්ති. කිං නු ඛො, භන්තෙ නාගසෙන, අරහතො චිත්තං යං කායං නිස්සාය පවත්තති, තත්ථ අරහා අනිස්සරො අස්සාමී අවසවත්තී''ති?

★ ''භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) තුම්හෙ භණථ (නුඹලා කියති) 'අරහා (රහතන්වහන්සේ) එකං දුක්ඛං වෙදනං (එක් දුක් වේදනාවක්) වෙදයති කායිකං (විඳියි කායිකවූ) න චෙතසික'න්ති [චෙතසිකං+ඉති] (මානසික්ව නොවේ යැයි/ සිතින් නොවිඳියි යැයි) කිං නු ඛො (කිමෙක්ද) භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) අරහතො චිත්තං (රහතන්වහන්සේගේ සිත) යං කායං (යම් කයක්) නිස්සාය (නිසා/ ඇසුරුකරගෙන)

පවත්තති (පවතියි ද) තත්ථ (එහි/ ඒ කයෙහි) අරහා (රහතන්වහන්සේ) අනිස්සරො (ස්වාමියා නොවේද) අස්සාමී (අයිතිකාරයා නොවේද) අවසවත්තී''ති? (තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගත නොහැකිද)

☞ ''ස්වාමීණි නාගසේන, නුඹලා 'රහතන්වහන්සේ කායිකවූ එක් දුක් වේදනාවක් විඳියි, සිතින් දුක් වේදනාවක් නොවිඳියි' යැයි කියති. කිමෙක්ද ස්වාමීණි නාගසේන, රහතන්වහන්සේගේ සිත, යම් කයක් ඇසුරුකරගෙන පවතියි ද, ඒ කයෙහි රහතන්වහන්සේ ස්වාමියා නොවේද? අයිතිකාරයා නොවේද? තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගත නොහැකිද?

• ''ආම, මහාරාජා''ති. ''න ඛො, භන්තෙ නාගසෙන, යුත්තමෙතං, යං සො සකචිත්තස්ස පවත්තමානෙ කායෙ අනිස්සරො හොති අස්සාමී අවසවත්තී; සකුණොපි තාව, භන්තෙ, යස්මිං කුලාවකෙ පටිවසති, තත්ථ සො ඉස්සරො හොති සාමී වසවත්තී''ති.

★ ආම, මහාරාජා''ති (ඔව් මහරජ) ''<u>න ඛො</u>, භන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේන) [යුත්තං+එතං] යුත්තමෙතං (මෙය සුදුසු <u>**නොවේ**</u>) යං සො (යම්සේ ඔහු) සක-චිත්තස්ස (තමාගේ සිත) පවත්තමානෙ කායෙ (පවත්වන කයෙහි) අනිස්සරො හොති (ස්වාමියා නොවීම) අස්සාමී (අයිතිකාරයා නොවීම) අවසවත්තී (තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගත නොහැකිවීම) සකුණො-පි තාව (කුරුල්ලා-ත් වනාහි) භන්තෙ (ස්වාමීණි) යස්මිං කුලාවකෙ පටිවසති (යම් කූඩුවක වාසයකරයිද) තත්ථ සො (එහි ඔහු/ ඌ) ඉස්සරො හොති (ස්වාමියා වේ) සාමී (අයිතිකාරයා වේ) වසවත්තී''ති. (තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගනියි)

☞ ''ඔව් මහරජ'' ''ස්වාමීණි නාගසේන, මෙය සුදුසු නොවේ, යම්සේ ඔහු තමාගේ සිත පවත්වන කයෙහි ස්වාමියා නොවීම, අයිතිකාරයා නොවීම, තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගත නොහැකිවීම, ස්වාමීණි, කුරුල්ලාත් යම් කූඩුවක වාසයකරයිද, ඌ එහි ස්වාමියා වේ, අයිතිකාරයා වේ, තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගනියි.

• ''දසයිමෙ, මහාරාජ, කායානුගතා ධම්මා භවෙ භවෙ කායං අනුධාවන්ති අනුපරිවත්තන්ති. කතමෙ දස? සීතං උණ්හං ජිඝච්ඡා පිපාසා උච්චාරො පස්සාවො මිද්ධං ජරා බ්‍යාධි මරණං. ඉමෙ ඛො, මහාරාජ, දස කායානුගතා ධම්මා භවෙ භවෙ කායං අනුධාවන්ති අනුපරිවත්තන්ති, තත්ථ අරහා අනිස්සරො අස්සාමී අවසවත්තී''ති.

★ [දස+ඉමෙ] දසයිමෙ, මහාරාජ (මහරජ මේ දහය) [කාය+අනුගතා] කායානුගතා (කයට අනුගතවූ/ කයත් එක්ක පවතින) ධම්මා (ධර්මයෝ) භවෙ භවෙ (භවයෙන් භවයට) කායං අනුධාවන්ති (කය අනුව දුවති) අනුපරිවත්තන්ති (අනුව පෙරලෙති) කතමෙ දස? (මොනවද ඒ දහය) සීතං උණ්හං (සීතල උෂ්ණය) ජිඝච්ඡා පිපාසා (බඩගින්න පිපාසය) උච්චාරො (මළ) පස්සාවො (මුත්‍රා) මිද්ධං (නිදිමත) ජරා (වයසට යෑම) බ්‍යාධි මරණං (ලෙඩවීම මරණය) ඉමෙ ඛො (මේ වනාහි) මහාරාජ (මහරජ) දස (දහයක්වූ) [කාය+අනුගතා] කායානුගතා (කයට අනුගතවූ/ කයත් එක්ක පවතින) ධම්මා (ධර්මයෝ) භවෙ භවෙ (භවයෙන් භවයට) කායං අනුධාවන්ති (කය අනුව දුවති) අනුපරිවත්තන්ති (අනුව පෙරලෙති), තත්ථ (එහි/ ඒ කයෙහි) අරහා (රහතන්වහන්සේ) අනිස්සරො (ස්වාමියා නොවේ) අස්සාමී (අයිතිකාරයා නොවේ) අවසවත්තී''ති? (තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගත නොහැකියි)

☞ මහරජ!, මේ කයත් එක්ක පවතින ධර්මයෝ දහයකි, ඒවා භවයෙන් භවයට කය අනුව දුවති - කය අනුව යති, කය අනුව පෙරලෙති, මොනවද ඒ දහය: සීතල උෂ්ණය, බඩගින්න, පිපාසය, මළ, මුත්‍රා, නිදිමත, වයසට යෑම, ලෙඩවීම, මරණය. මහරජ! මේ කයත් එක්ක පවතින ධර්මයෝ දහය භවයෙන් භවයට කය අනුව දුවති, කය අනුව පෙරලෙති,

එහි රහතන්වහන්සේ ස්වාමියා නොවේ, අයිතිකාරයා නොවේ, තමාගේ කැමැත්තපරිදි තබාගත නොහැකියි.

• ''හන්තෙ නාගසෙන, කෙන කාරණෙන අරහතො කායෙ ආණා නප්පවත්තති ඉස්සරියං වා, තත්ථ මෙ කාරණං බ්‍රූහී''ති?

★ හන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේනයන් වහන්ස) කෙන කාරණෙන (කුමන කරුණක් නිසාද) අරහතො (රහතන්වහන්සේ) කායෙ ආණා (කයෙහි අණසක) නප්පවත්තති (නො පවත්වන්නේ) ඉස්සරියං වා (ස්වාමිබව හෝ) තත්ථ මෙ (එහි මට) කාරණං බ්‍රූහී''ති? (කරුණ කියන්න)

☞ ස්වාමීණි නාගසේනයන් වහන්ස! රහතන්වහන්සේ කයෙහි අණසක නො පවත්වන්නේ ස්වාමිබව හෝ නො පවත්වන්නේ කුමන කරුණක් නිසාද? එහි මට කරුණ කියන්න.

• ''යථා, මහාරාජ, යෙ කෙචි පථවිනිස්සිතා සත්තා, සබ්බෙ තෙ පථවිං නිස්සාය චරන්ති විහරන්ති වුත්තිං කප්පෙන්ති, අපි නු ඛො, මහාරාජ, තෙසං පථවියා ආණා පවත්තති ඉස්සරියං වා''ති? ''න හි, හන්තෙ''ති. ''එවමෙව ඛො, මහාරාජ, අරහතො චිත්තං කායං නිස්සාය පවත්තති, න ච පන අරහතො කායෙ ආණා පවත්තති ඉස්සරියං වා''ති.

★ 'යථා, මහාරාජ (යම්සේ මහරජ) යෙ කෙචි (යම්කිසි) පථවි-නිස්සිතා සත්තා (පොළොව ඇසුරුකරන සත්ත්වයන් වේද) සබ්බෙ තෙ (ඔවුන් සියල්ල) පථවිං නිස්සාය (පොළොව නිසා) චරන්ති (සැරිසරති) විහරන්ති (වාසයකරති) වුත්තිං කප්පෙන්ති (ඉරියව් පවත්වති) **<u>අපි නු ඛො,</u>** මහාරාජ (මහරජ) තෙසං (ඔවුන්ගේ) පථවියා (පොළොව කෙරෙහි) ආණා පවත්තති (අණසක පවතියි **<u>ද?</u>**) ඉස්සරියං වා''ති? (ස්වාමිබව හෝ) ''න හි, හන්තෙ''ති (නැත ස්වාමීණි) ''එවමෙව ඛො, මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) අරහතො (රහතන්වහන්සේගේ) චිත්තං (සිත) කායං නිස්සාය (කය ඇසුරුකරගෙන) පවත්තති (පවතියි) **<u>න</u>** ච පන (නමුත්) අරහතො (රහතන්වහන්සේගේ) කායෙ (කයෙහි) ආණා පවත්තති (අණසක **<u>නො</u>** පවත්වයි) ඉස්සරියං වා''ති (ස්වාමිබව හෝ)

☞ මහරජ, යම්කිසි පොළොව ඇසුරුකරන සත්ත්වයන් වේද, ඔවුන් සියල්ල පොළොව නිසා සැරිසරති, වාසයකරති, ඉරියව් පවත්වති, මහරජ, ඔවුන්ගේ පොළොව කෙරෙහි අණසක පවතියි ද? ස්වාමිබව හෝ පවතියි ද? "නැත ස්වාමීණි" එලෙසම මහරජ, රහතන්වහන්සේගේ සිත කය ඇසුරුකරගෙන පවතියි, නමුත් රහතන්වහන්සේ කයෙහි අණසක නො පවත්වයි ස්වාමිබව හෝ නො පවත්වයි.

• ''හන්තෙ නාගසෙන, කෙන කාරණෙන පුථුජ්ජනො කායිකම්පි චෙතසිකම්පි දුක්ඛං වෙදනං වෙදයතී''ති?

★ ''හන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේනයන් වහන්ස) කෙන කාරණෙන (කුමන කරුණක් නිසාද) පුථුජ්ජනො (සාමාන්‍යය ජනයා) [කායිකං+අපි] කායිකම්පි [චෙතසිකං+අපි] චෙතසිකම්පි (කායිකවූ ද චේතසිකවූ ද/ සිතින් ද කයින් ද) දුක්ඛං වෙදනං වෙදයතී''ති? (දුක්වේදනා විඳින්නේ ?)

☞ ස්වාමීණි නාගසේනයන් වහන්ස, සාමාන්‍යය ජනයා සිතින් ද කයින් ද දුක්වේදනා විඳින්නේ කුමන කරුණක් නිසාද?

• ''අභාවිතත්තා, මහාරාජ, චිත්තස්ස පුථුජ්ජනො කායිකම්පි චෙතසිකම්පි දුක්ඛං වෙදනං වෙදයති. යථා, මහාරාජ, ගොණො ඡාතො පරිතසිතො අබලදුබ්බලපරිත්තකතිණෙසු වා ලතාය වා උපනිබද්ධො අස්ස, යදා සො ගොණො පරිකුපිතො හොති, තදා සහ උපනිබන්ධනෙන පක්කමති.

★ අභාවිතත්තා (නොවැඩුබැවින්) මහාරාජ, චිත්තස්ස (මහරජ සිතේ) පුථුජ්ජනො (සාමාන්‍යය ජනයා) [කායිකං+අපි] කායිකම්පි [චෙතසිකං+අපි] චෙතසිකම්පි (කායිකවූ ද චේතසිකවූ ද/ සිතින් ද කයින් ද) දුක්ඛං වෙදනං වෙදයති (දුක්වේදනා විඳියි). යථා, මහාරාජ (යම්සේ මහරජ) ගොණො (ගොණෙක්) ඡාතො (බඩගිනිවූ) පරිතසිතො (අතිශයිනක් පිපාසතවූ) අබල-දුබ්බල-පරිත්තක-තිණෙසු වා (දුර්වල පොඩි තණකොලවල හෝ) ලතාය වා (වැලක හෝ) උපනිබද්ධො අස්ස (ලංකරබැඳ ඇත්තේනම්) යදා සො ගොණො (යම්වේලාවක ඒ ගොණා) පරිකුපිතො හොති (අතිශයින් කුපිතවේද) තදා (එකල) සහ උපනිබන්ධනෙන (බැන්ද දේවලුත් සමග) පක්කමති (යයි)

☞ මහරජ, සිත නොවැඩුබැවින් සාමාන්‍යය ජනයා සිතින් ද කයින් ද දුක්වේදනා විඳියි. යම්සේ මහරජ, බඩගිනිවූ ද අතිශයිනක් පිපාසතවූ ද ගොණෙක් දුර්වල පොඩි තණකොලවල හෝ වැලක හෝ ලංකරබැඳ ඇත්තේනම්, යම්වේලාවක ඒ ගොණා අතිශයින් කුපිතවේද එකල බැන්ද දේවලුත් සමග යයි.

• එවමෙව ඛො, මහාරාජ, අභාවිතචිත්තස්ස දුක්ඛා වෙදනා උප්පජ්ජිත්වා චිත්තං පරිකොපෙති, චිත්තං පරිකුපිතං කායං ආහුජති නිබ්භුජති සම්පරිවත්තකං කරොති. අථ ඛො සො අභාවිතචිත්තො තසති රවති හෙරවරාවමභිරවති, ඉදමෙත්ථ, මහාරාජ, කාරණං, යෙන කාරණෙන පුථුජ්ජනො කායිකම්පි චෙතසිකම්පි දුක්ඛං වෙදනං වෙදයති''ති.

★ එවමෙව ඛො, මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) අභාවිත-චිත්තස්ස (නොවැඩූ සිත්ඇත්තාගේ) දුක්ඛා වෙදනා උප්පජ්ජිත්වා (දුක්වේදනා ඉපිද) චිත්තං පරිකොපෙති (සිත අතිශයින් කෝපකරවයි) චිත්තං පරිකුපිතං (අතිශයින් කෝපවූ සිත) කායං ආහුජති (කය හකුලුවයි) නිබ්භුජති (අඹරයි) සම්පරිවත්තකං කරොති (එහෙට මෙහෙට කැරකවීම කරවයි) අථ ඛො සො (එවිට ඒ) අභාවිත-චිත්තො (නොවැඩූ සිත්ඇත්තා) තසති (තැතිගනියි) රවති (කෑගසයි) [හෙරව-රාවං+අභිරවති] හෙරවරාවමභිරවති (බයානක හඬකින් හයියෙන් කෑගසයි) [ඉදං+එත්ථ] ඉදමෙත්ථ (මෙයයි මෙහි) මහාරාජ, කාරණං (මහරජ කාරණාව) යෙන කාරණෙන (යම් කරුණක් නිසා) පුථුජ්ජනො (සාමාන්‍යය ජනයා) [කායිකං+අපි] කායිකම්පි [චෙතසිකං+අපි] චෙතසිකම්පි (කායිකවූ ද චේතසිකවූ ද/ සිතින් ද කයින් ද) දුක්ඛං වෙදනං වෙදයති''ති (දුක්වේදනා විඳියි/ විඳීමට)

☞ එලෙසම මහරජ, නොවැඩූ සිත්ඇත්තාගේ දුක්වේදනා ඉපිද, සිත අතිශයින් කෝපකරවයි, අතිශයින් කෝපවූ සිත කය හකුලුවයි, අඹරයි, එහෙට මෙහෙට කැරකවීම කරවයි, එවිට ඒ නොවැඩූ සිත්ඇත්තා තැතිගනියි, කෑගසයි, බයානක හඬකින් හයියෙන් කෑගසයි. මහරජ, මෙයයි මෙහි කාරණාව සාමාන්‍යය ජනයා සිතින් ද කයින් ද දුක්වේදනා විඳීමට.

• ''කිං පන තං භන්තෙ කාරණං, යෙන කාරණෙන අරහා එකං දුක්ඛං වෙදනං වෙදයති කායිකං, න චෙතසික''න්ති?

★ කිං පන තං භන්තෙ කාරණං (කුමක්ද/ මොකක්ද ඒ කාරණාව ස්වාමීණි) යෙන කාරණෙන (යම් කරුණක් නිසා) අරහා (රහතන්වහන්සේ) එකං දුක්ඛං වෙදනං (එක් දුක් වේදනාවක්) වෙදයති කායිකං (විඳියි කායිකවූ) න [චෙතසිකං+ඉති] චෙතසික''න්ති? (සිතින් නොවේ)

☞ ස්වාමීණි, රහතන්වහන්සේ කායිකවූ දුක් වේදනා විඳීමටත් සිතින් දුක් වේදනා නොවිඳීමටත් කාරණාව මොකක්ද?

• ''අරහතො, මහාරාජ, චිත්තං භාවිතං හොති සුභාවිතං දන්තං සුදන්තං අස්සවං වචනකරං, සො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨො සමානො 'අනිච්ච'න්ති දළ්හං ගණ්හාති, සමාධිථම්භෙ චිත්තං උපනිබන්ධති,

★ ''අරහතො, මහාරාජ චිත්තං (මහරජ රහතන්වහන්සේගේ සිත) භාවිතං හොති (වඩනලද්දේය) සුභාවිතං (මනාලෙස වඩනලද්දේය) දන්තං (දමනය කරනලද්දේය) සුදන්තං (මනාලෙස දමනය කරනලද්දේය) අස්සවං (කීකරුය) වචනකරං (කියනදේ කරන්නේය) සො (ඔහු/ ඔහුට) දුක්ඛාය වෙදනාය (දුක්වේදනාවක්) ඵුට්ඨො සමානො (ස්ඵර්ශවූකල/ ඇතිවූකල) [අනිච්චං+ඉති] අනිච්ච'න්ති (අනිත්‍ය යැයි) දළ්හං ගණ්හාති (දැඩිලෙස ගනියි) සමාධි-ථම්භෙ (සමාධි ස්ථම්භයේ) චිත්තං උපනිබන්ධති (සිත ළංකර බඳියි)

☞ මහරජ, රහතන්වහන්සේගේ සිත වඩනලද්දේය, මනාලෙස වඩනලද්දේය, දමනය කරනලද්දේය, මනාලෙස දමනය කරනලද්දේය, කීකරුය, කියනදේ කරන්නේය. ඔහුට දුක්වේදනාවක් ඇතිවූකල ''අනිත්‍ය'' යැයි දැඩිලෙස සිතින් ගනියි. සමාධි ස්ථම්භයේ සිත ළංකර බඳියි.

• තස්ස තං චිත්තං සමාධිථම්භෙ උපනිබන්ධනං න වෙධති න චලති, ඨිතං හොති අවික්ඛිත්තං, තස්ස වෙදනාවිකාරවිප්ඵාරෙන කායො ආභුජති නිබ්භුජති සම්පරිවත්තති, ඉදමෙත්ථ, මහාරාජ, කාරණං, යෙන කාරණෙන අරහා එකං වෙදනං වෙදයති කායිකං, න චෙතසික''න්ති.

★ තස්ස තං චිත්තං (ඔහුගේ ඒ සිත) සමාධි-ථම්භෙ (සමාධි ස්ථම්භයේ) උපනිබන්ධනං (ළංකර බඳිනලද) න වෙධති (කම්පානොවේ) න චලති (නොසැලෙයි) ඨිතං හොති (පිහිටියාවේ) අවික්ඛිත්තං (විසිර නොයයි) තස්ස (ඔහුගේ/ උන්වහන්සේගේ) වෙදනා-විකාර-විප්ඵාරෙන (වෙනස්වූ වේදනාව පැතිරයාමෙන්/ දුක් වේදනාව පැතිරයාමෙන්) කායො ආභුජති (කය හැකිලෙයි) නිබ්භුජති (ඇඹරෙයි) සම්පරිවත්තති (එහෙමෙහෙ කැරකෙයි) [ඉදං+එත්ථ] ඉදමෙත්ථ (මෙයයි මෙහි) මහාරාජ, කාරණං (මහරජ කාරණාව) යෙන කාරණෙන (යම් කරුණක් නිසා) අරහා (රහතන්වහන්සේ) එකං දුක්ඛං වෙදනං (එක් දුක් වේදනාවක්) වෙදයති කායිකං (විඳියි කායිකවූ) න [චෙතසිකං+ඉති] චෙතසික''න්ති (සිතින් නොවේ)

☞ ඔහුගේ සමාධි ස්ථම්භයේ ළංකර බඳිනලද ඒ සිත කම්පානොවේ, නොසැලෙයි, පිහිටියාවේ. විසිර නොයයි. දුක් වේදනාව පැතිරයාමෙන් උන්වහන්සේගේ කය හැකිලෙයි, ඇඹරෙයි, එහෙමෙහෙ කැරකෙයි. එහෙත් උන්වහන්සේ එනිසා සිතින් දුක් නො විඳියි. මහරජ, රහතන්වහන්සේ කායිකවූ දුක් වේදනා විඳීමටත් සිතින් දුක් වේදනා නොවිඳීමටත් මෙහි කාරණාව මෙයයි.

• ''හන්තෙ නාගසෙන, තං නාම ලොකෙ අච්ඡරියං යං කායෙ වලමානෙ චිත්තං න චලති, තත්ථ මෙ කාරණං බ්‍රූහී''ති.

★ හන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේනයන්වහන්ස) තං නාම ලොකෙ (එය නම් ලොවෙහි) අච්ඡරියං (ආස්චර්යකි/ ආස්චර්යවත් දෙයකි) යං කායෙ වලමානෙ (කය සැලෙන විට) චිත්තං න චලති (සිත නොසැලෙයි/ නොසැලීම) තත්ථ (එහි/ එයට/ එසේවීමට) මෙ කාරණං බ්‍රූහී''ති (මට කාරණය කියන්න)

☞ ස්වාමීණි නාගසේනයන්වහන්ස, එය නම් ලොවෙහි ආස්චර්යවත් දෙයකි, කය සැලෙන විට සිත නොසැලීම. මට එසේවීමට කාරණය කියන්න.

• ''යථා, මහාරාජ, මහතිමහාරුක්ඛෙ ඛන්ධසාඛාපලාසසම්පන්නෙ අනිලබලසමාහතෙ සාඛා වලති, අපි නු තස්ස ඛන්ධොපි වලතී''ති? ''න හි, හන්තෙ''ති.

★ යථා, මහාරාජ (යම්සේ මහරජ) මහති-මහා-රුක්ඛෙ (අතිවිශාල මහා ගසක) ඛන්ධ-සාඛා-පලාස-සම්පන්නෙ (කඳ අතු කොල සම්පන්නවූ/ වලින් යුකුතවූ) අනිල-බල-සමාහතෙ (සුලං බලයෙන් පහරලදකල) සාඛා වලති (අතු සෙලවෙයි) අපි නු තස්ස (ඔහුගේ/ ගසේ) ඛන්ධො-පි (කඳ-ත්) වලතී''ති? (සෙලවේද?) ''න හි, හන්තෙ''ති (නැත ස්වාමීණි)

☞ යම්සේ මහරජ, කඳ අතු කොල වලින් යුකුතවූ අතිවිශාල මහා ගසක් සුලං බලයෙන් පහරලදකල අතු සෙලවෙයි, ගසේ කඳත් සෙලවේද? නැත ස්වාමීණි.

• ''එවමෙව ඛො, මහාරාජ, අරහා දුක්ඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨො සමානො 'අනිච්ච'න්ති දළ්හං ගණ්හාති, සමාධිථම්භෙ චිත්තං උපනිබන්ධති, තස්ස තං චිත්තං සමාධිථම්භෙ උපනිබන්ධනං න වෙධති න වලති, ඨිතං හොති අවික්ඛිත්තං,

★ එවමෙව ඛො, මහාරාජ (එලෙසම මහරජ) අරහා (රහතන්වහන්සේ) දුක්ඛාය වෙදනාය (දුක්වේදනාවක්) ඵුට්ඨො සමානො (ස්ඵර්ශවූකල/ ඇතිවූකල) [අනිච්ච+ඉති] අනිච්ච'න්ති (අනිත්‍ය යැයි) දළ්හං ගණ්හාති (දැඩිලෙස ගනියි) සමාධි-ථම්භෙ (සමාධි ස්ථම්භයේ) චිත්තං උපනිබන්ධති (සිත ළංකර බඳියි) තස්ස තං චිත්තං (ඔහුගේ ඒ සිත) සමාධි-ථම්භෙ (සමාධි ස්ථම්භයේ) උපනිබන්ධනං (ළංකර බඳිනලද) න වෙධති (කම්පානොවේ) න වලති (නොසැලෙයි) ඨිතං හොති (පිහිටියාවේ) අවික්ඛිත්තං (විසිර නොයයි)

☞ එලෙසම මහරජ, රහතන්වහන්සේ දුක්වේදනාවක් ඇතිවූකල ''අනිත්‍ය'' යැයි දැඩිලෙස සිතින් ගනියි. සමාධි ස්ථම්භයේ සිත ළංකර බඳියි. ඔහුගේ සමාධි ස්ථම්භයේ ළංකර බඳිනලද ඒ සිත කම්පානොවේ, නොසැලෙයි, පිහිටියාවේ. විසිර නොයයි.

• තස්ස වෙදනාවිකාරවිප්ඵාරෙන කායො ආභුජති නිබ්භුජති සම්පරිවත්තති, චිත්තං පන තස්ස න වෙධති න වලති ඛන්ධො විය මහාරුක්ඛස්සා''ති.

★ තස්ස (ඔහුගේ/ උන්වහන්සේගේ) වෙදනා-විකාර-විප්ඵාරෙන (වෙනස්වූ වේදනාව පැතිරයාමෙන්/ දුක් වේදනාව පැතිරයාමෙන්) කායො ආභුජති (කය හැකිලෙයි) නිබ්භුජති (ඇඹරෙයි) සම්පරිවත්තති (එහෙමෙහෙ කැරකෙයි/ එහෙමෙහෙ පෙරලෙයි) චිත්තං පන තස්ස (සිත වනාහි ඔහුගේ) න වෙධති (කම්පානොවේ) න වලති (නොසැලෙයි) ඛන්ධො විය (කඳක් මෙන්) මහාරුක්ඛස්සා''ති (මහාගසක)

☞ දුක් වේදනාව පැතිරයාමෙන් උන්වහන්සේගේ කය හැකිලෙයි, ඇඹරෙයි, එහෙමෙහෙ කැරකෙයි. එහෙමෙහෙ පෙරලෙයි. එහෙත් උන්වහන්සේගේ සිත මහාගසක කඳක් මෙන් කම්පානොවේ නොසැලේ.

• ''අච්ඡරියං, හන්තෙ නාගසෙන, අබ්භුතං, හන්තෙ නාගසෙන, න මෙ එවරූපො සබ්බකාලිකො ධම්මපදීපො දිට්ඨපුබ්බො''ති.

★ ''අච්ඡරියං (ආස්චර්යවත්ය) හන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේනයන්වහන්ස) අබ්භුතං (අද්භූතය) හන්තෙ නාගසෙන (ස්වාමීණි නාගසේනයන්වහන්ස) <u>නු</u> මෙ එවරූපො (මා විසින් මෙවැනිවූ) සබ්බ-කාලිකො (සර්වකාලික/ සැමදා පවත්නා) ධම්ම-පදීපො (ධර්මපහනක්) දිට්ඨ-පුබ්බො''ති (පරෙ <u>නොදුටුවේය</u>)

☞ ස්වාමීණි නාගසේනයන්වහන්ස ආස්චර්යවත්ය, ස්වාමීණි නාගසේනයන්වහන්ස අද්භූතය, මා විසින් මෙවැනිවූ සර්වකාලික ධර්මපහනක් පරෙ නො දුටුවේය නො ඇසුවේය.

ධර්මකාමී ජනයාගේ පාලි හා ධර්ම දැණුම වැඩිදියුණුව සදහා මේ කරනලද උත්සහයෙන් ජනිතවූ සියලු පුණ්‍ය සම්භාරය සියලු සත්ත්වයනට සාදු සිතින් අනුමෝදන් කරමු, අනුමෝදන්වෙත්වා !!! අනුමෝදන්ව මෙලොව පරලොව නිවන්සැප ලබත්වා !!!

ශ්‍රී සම්බුද්ධ ශාසනය ලොවතුල බොහෝකාලයක් බබළත්වා !!!

සියලු සත්ත්වයෝ සුවපත් වෙත්වා !!!